LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO

# POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

XIV SEIMAS

(2024–2028)

---

# 8

ISSN 3120-9327

**Elektroninis leidinys**
leidžiamas nuo 2026 m. balandžio mėn.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

Trečioji ir ketvirtoji sesijos
*2025 m. gruodžio 17 d. – 2026 m. kovo 24 d.*
*111–125 posėdžiai ir iškilmingi minėjimai*

**E. leidinį parengė**

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

© LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJA, 2026

# TURINYS

III (RUDENS) SESIJA

*2025 m. gruodžio 17–23 d.*

## Nenumatytas posėdis Nr. 111 (*2025 m. gruodžio 17 d.*)

Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 12, 13, 15 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1119(2) svarstymo tęsinys ..... 25

## Rytinis posėdis Nr. 112 (*2025 m. gruodžio 18 d.*)

*Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų Petro Poškaus 90-ųjų gimimo metinių ir Birutės Nedzinskienės 70-ųjų gimimo metinių paminėjimas*

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubo prezidentės B. Valionytės kalba ..... 69
Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro A. Butkevičiaus kalba ..... 71
Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubo prezidentės B. Valionytės baigiamasis žodis ..... 72

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. gruodžio 18 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas ..... 73
Vidaus tarnybos statuto 5, 6, 12, 28, 36, 47, 53, 57, 66, 70, 74, 78 ir 79 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1100(2) priėmimas ..... 76
Šio įstatymo priėmimas ..... 76
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1101(2) priėmimas ..... 76
Šio įstatymo priėmimas ..... 76
Seimo nutarimo „Dėl teisių kariams suteikimo ekstremaliosios situacijos atveju“ projekto Nr. XVP-1114(2) priėmimas ..... 76
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų, karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projekto Nr. XVP-1065(2) priėmimas ..... 77
Šio nutarimo priėmimas ..... 77
Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-887(2) priėmimo tęsinys ..... 77
Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1467(2)VK priėmimas ..... 77
Šio įstatymo priėmimas ..... 78
Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-887(2) priėmimo tęsinys ..... 78
Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-462(2) priėmimas ..... 78
Šio įstatymo priėmimas ..... 78
Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1722 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-463(2) priėmimas ..... 78
Šio įstatymo priėmimas ..... 79
Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-2044 10 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-464(2) priėmimas ..... 79
Šio įstatymo priėmimas ..... 79
Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 $9^1$ ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-711(2) priėmimas ..... 79

Šio įstatymo priėmimas ... 80
Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo Nr. IX-413 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-598(2) priėmimas ... 80
Šio įstatymo priėmimas ... 81
Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-599(2) priėmimas ... 81
Šio įstatymo priėmimas ... 81
Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo Nr. VIII-1443 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-810(2) priėmimas ... 81
Karo prievolės įstatymo Nr. I-1593 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2729 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-901(2) priėmimas ... 81
Šio įstatymo priėmimas ... 81
Civilinio proceso kodekso 95, $95^1$, 142 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo priedu įstatymo projekto Nr. XVP-714(2) priėmimas ... 81
Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 priedo pakeitimo ir papildymo devintuoju[7] skirsniu įstatymo projekto Nr. XVP-715(2) priėmimas ... 82
Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 12 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-716(2) priėmimas ... 82
Civilinio proceso kodekso 95, $95^1$, 142 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo priedu įstatymo projekto Nr. XVP-714(2) priėmimo tęsinys ... 82
Šio įstatymo priėmimas ... 82
Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 priedo pakeitimo ir papildymo devintuoju[7] skirsniu įstatymo projekto Nr. XVP-715(2) priėmimo tęsinys ... 82
Šio įstatymo priėmimas ... 83
Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 12 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-716(2) priėmimo tęsinys ... 83
Šio įstatymo priėmimas ... 83
Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo Nr. VIII-1443 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-810(2) priėmimo tęsinys ... 83
Šio įstatymo priėmimas ... 83
Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 11, 13, $13^1$, 15, 22, 23, 29, $30^1$, 31, 32, 34, 35, $36^1$, $36^2$, 37, 39, 40, 45, 46, 47, 49, 50, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir 55 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XVP-699(2) priėmimas ... 83
Šio įstatymo priėmimas ... 86
Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 4, 8, 10, 16, 18, 19, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-700(2) priėmimas ... 87
Šio įstatymo priėmimas ... 87
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 15 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-701(2) priėmimas ... 87
Šio įstatymo priėmimas ... 87
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 27 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2557 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-702(2) priėmimas ... 87
Šio įstatymo priėmimas ... 88
Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2987 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1017(2) priėmimas ... 88
Šio įstatymo priėmimas ... 88

Seimo nutarimo „Dėl 2027 metų paskelbimo Vietos bendruomenių metais“ projekto Nr. XVP-458(2) priėmimas ... 88
Šio nutarimo priėmimas ... 88
Seimo nutarimo „Dėl teisių kariams suteikimo ekstremaliosios situacijos atveju“ projekto Nr. XVP-1114(2) priėmimo tęsinys ... 88
Šio nutarimo priėmimas ... 89
Vidaus vandenų transporto kodekso 4 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-248(2) priėmimas ... 89
Šio įstatymo priėmimas ... 89
Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1060 pateikimas (E. Sabutis) ... 90
Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-887(2) priėmimo tęsinys ... 90
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 13 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XVP-390(2) svarstymas ... 90
Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projekto Nr. XVP-1102(2) svarstymas ... 94
Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-928(2), Valstybės gynimo tarybos įstatymo Nr. VIII-209 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-929(2) ir Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 42 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-930(2) svarstymas ... 94
Seimo nario D. Gaižausko kalba ... 95

*Vyriausybės valanda*

Krašto apsaugos ministro R. Kauno, švietimo, mokslo ir sporto ministrės R. Popovienės, kultūros ministrės V. Aleknavičienės, socialinės apsaugos ir darbo ministrės J. Zailskienės, užsienio reikalų ministro K. Budrio ir teisingumo ministrės R. Tamašunienės atsakymai į Seimo narių klausimus ... 96

## Vakarinis posėdis Nr. 113 (*2025 m. gruodžio 18 d.*)

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 37, $40^{1}$, 47, 51, 87, $95^{2}$, $109^{1}$, 110, $122^{4}$ straipsnių ir priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo $110^{2}$, $110^{3}$, $110^{4}$, $118^{2}$ straipsniais ir $110^{2}$ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XVP-1080(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, $243^{1}$, 251, $304^{2}$, $308^{1}$, 310, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo $243^{2}$, $270^{2}$ straipsniais ir $243^{1}$ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XVP-1081(2) svarstymas ... 104
Viešojo administravimo įstatymo 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-782 svarstymas ... 105
Seimo nutarimo „Dėl 2028 metų paskelbimo Lietuvos mokslo pasiekimų ir Martyno Počobuto, Antano Mackevičiaus, Lietuvos laisvės lygos ir Antano Terlecko metais“ projekto Nr. XVP-892(2) svarstymas ... 105
Seimo nutarimo „Dėl Etninės kultūros globos tarybos patvirtinimo“ projekto Nr. XVP-1044(2) svarstymas ... 106
Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 3, 41 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1099 pateikimas (D. Zailskas) ... 106
Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 1, 6, 10, 11, 14, 16 ir 17 straipsnių, IV skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo VI skyriumi įstatymo projekto Nr. XVP-1103(2) svarstymas ... 106

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1022, Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1023, Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-2044 1 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1024, Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo Nr. XII-2111 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1025, Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 80 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1026, Paramos mirties atveju įstatymo Nr. I-348 5 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1027, Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1028, Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1029, Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 24, 28 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1030, Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1031, Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 1, 56, 57 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1032, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1033, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1034 ir Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 5 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1035 pateikimas (V. Kondratovič) ..... 107

Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo Nr. XII-1519 4, 5 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1091 pateikimas (V. Kondratovič) ..... 109

Viešojo sektoriaus darbuotojų registro įstatymo Nr. XIV-1986 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XVP-1092, Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 2, 9, 25, 35, 41 straipsnių ir IX skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1093, Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 23, 72 ir 92 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1094, Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo Nr. VIII-1649 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1095, Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 10, 26, 27 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1096, Vidaus tarnybos statuto 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1097 ir Gyventojų turto deklaravimo įstatymo Nr. I-1338 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1098 pateikimas (V. Kondratovič) ..... 110

Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-928(2), Valstybės gynimo tarybos įstatymo Nr. VIII-209 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-929(2) ir Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 42 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-930(2) svarstymo tęsinys ..... 110

Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 1, 6, 10, 11, 14, 16 ir 17 straipsnių, IV skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo VI skyriumi įstatymo projekto Nr. XVP-1103(2) svarstymo tęsinys ..... 114

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 37, $40^{1}$, 47, 51, 87, $95^{2}$, $109^{1}$, 110, $122^{4}$ straipsnių ir priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo $110^{2}$, $110^{3}$, $110^{4}$, $118^{2}$ straipsniais ir $110^{2}$ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XVP-1080(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, $243^{1}$, 251, $304^{2}$, $308^{1}$, 310, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo $243^{2}$, $270^{2}$ straipsniais ir $243^{1}$ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XVP-1081(2) svarstymo tęsinys ..... 115

Viešojo administravimo įstatymo 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-782 svarstymo tęsinys ..... 115

Seimo nutarimo „Dėl 2028 metų paskelbimo Lietuvos mokslo pasiekimų ir Martyno Počobuto, Antano Mackevičiaus, Lietuvos laisvės lygos ir Antano Terlecko metais“ projekto Nr. XVP-892(2) svarstymo tęsinys ..... 115

Seimo nutarimo „Dėl Etninės kultūros globos tarybos patvirtinimo“ projekto Nr. XVP-1044(2) svarstymo tęsinys ..... 115

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1022, Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1023, Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-2044 1 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1024, Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo Nr. XII-2111 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1025, Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 80 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1026, Paramos mirties atveju įstatymo Nr. I-348 5 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1027,

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1028, Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1029, Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 24, 28 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1030, Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1031, Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 1, 56, 57 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1032, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1033, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1034 ir Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 5 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1035 pateikimo tęsinys ..... 116

Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo Nr. XII-1519 4, 5 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1091 pateikimo tęsinys ..... 117

Viešojo sektoriaus darbuotojų registro įstatymo Nr. XIV-1986 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XVP-1092, Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 2, 9, 25, 35, 41 straipsnių ir IX skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1093, Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 23, 72 ir 92 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1094, Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo Nr. VIII-1649 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1095, Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 10, 26, 27 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1096, Vidaus tarnybos statuto 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1097 ir Gyventojų turto deklaravimo įstatymo Nr. I-1338 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1098 pateikimo tęsinys ..... 117

Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 3, 41 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1099 pateikimo tęsinys ..... 118

Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo Nr. VIII-1436 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XVP-1122 pateikimas (R. Žemaitaitis) ..... 118

Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo Nr. VIII-1436 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XVP-1122 pateikimo tęsinys (R. Žemaitaitis) ..... 119

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XV-14 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-1137 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (O. Leiputė) ..... 122

Šio nutarimo priėmimas ..... 122

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XV-15 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-1136 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (O. Leiputė) ..... 122

Šio nutarimo priėmimas ..... 123

Seimo 2025 m. gruodžio 23 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas (D. Žebelienė) ..... 123

## Rytinis posėdis Nr. 114 (*2025 m. gruodžio 23 d.*)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. gruodžio 23 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas ..... 124

Informaciniai pranešimai ..... 126

Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XII-1289 pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XVP-804(3) priėmimas ..... 126

Administracinių nusižengimų kodekso 29, 321, 557, $557^{1}$, 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo $514^{1}$ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-902(2) priėmimas ..... 127

Šio įstatymo priėmimas ..... 127

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 $59^{1}$, $171^{5}$, $171^{6}$, $171^{7}$, 172, 173, 175, 177 ir $223^{1}$ straipsnių pakeitimo ir $171^{6}$ straipsnio pripažinimo netekusiu galios“ projekto Nr. XVP-1117 pateikimas (A. Sysas) ..... 127

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 22 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-431(2) priėmimas ... 127
Šio įstatymo priėmimas ... 128
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 208 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XVP-138(2) priėmimas ... 128
Šio statuto priėmimas ... 128
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 13 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XVP-390(2) priėmimas ... 128
Šio statuto priėmimas ... 129
Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 1, 2, 4, 5, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 23, 27, 35, 36, 37, 38, 40, 45, 50, 55, 57, 58, 59, 60, 61, 65, 66, 72, 73, 74 straipsnių ir priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo $63^1$ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-621(2) priėmimas ... 129
Šio įstatymo priėmimas ... 130
Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2901 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-622(2) priėmimas ... 130
Šio įstatymo priėmimas ... 130
Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 3, 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-623(2) priėmimas ... 130
Šio įstatymo priėmimas ... 130
Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 84 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-624(2) priėmimas ... 131
Šio įstatymo priėmimas ... 131
Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 59, 60 ir 95 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-703(2) priėmimas ... 131
Šio įstatymo priėmimas ... 132
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 29 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2894 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-995(2) priėmimas ... 132
Šio įstatymo priėmimas ... 133
Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo Nr. XII-2769 3 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1056(2) priėmimas ... 133
Šio įstatymo priėmimas ... 133
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 2, 4, 7, 8, 10, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 23, 25, 26 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1045(2) priėmimas ... 133
Šio įstatymo priėmimas ... 135
Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 12 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo $15^1$ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-811(2) priėmimas ... 135
Šio įstatymo priėmimas ... 136
Šeimos stiprinimo įstatymo Nr. XIII-700 7 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-812(2) priėmimas ... 136
Šio įstatymo priėmimas ... 136
Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-813(2) priėmimas ... 136
Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-814(2) priėmimas ... 136
Šio įstatymo priėmimas ... 137
Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo Nr. VIII-947 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-815(2) priėmimas ... 137
Šio įstatymo priėmimas ... 137

Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-813(2) priėmimo tęsinys ... 137
Šio įstatymo priėmimas ... 137
Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 37, $40^1$, 47, 51, 87, $95^2$, $109^1$, 110, $122^4$ straipsnių ir priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo $110^2$, $110^3$, $110^4$, $118^2$ straipsniais ir $110^2$ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XVP-1080(2) priėmimas ... 137
Šio įstatymo priėmimas ... 139
Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, $243^1$, 251, $304^2$, $308^1$, 310, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo $243^2$, $270^2$ straipsniais ir $243^1$ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XVP-1081(2) priėmimas ... 139
Šio įstatymo priėmimas ... 140
Miškų įstatymo Nr. I-671 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3475(2) priėmimas ... 140
Šio įstatymo priėmimas ... 141
Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 1, 6, 10, 11, 14, 16 ir 17 straipsnių, IV skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo VI skyriumi įstatymo projekto Nr. XVP-1103(2) priėmimas ... 141
Šio įstatymo priėmimas ... 141
Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-887(2) priėmimo tęsinys ... 142
Šio įstatymo priėmimas ... 142
Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-263(2) priėmimas ... 142
Šio įstatymo priėmimas ... 143
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-650(2) priėmimas ... 143
Šio įstatymo priėmimas ... 144
Vidaus vandenų transporto kodekso Nr. I-1534 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-651(2) priėmimas ... 144
Šio įstatymo priėmimas ... 144
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-710(2) priėmimas ... 144
Šio įstatymo priėmimas ... 144
Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-928(2) priėmimas ... 144
Šio įstatymo priėmimas ... 146
Valstybės gynimo tarybos įstatymo Nr. VIII-209 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-929(2) priėmimas ... 146
Šio įstatymo priėmimas ... 146
Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 42 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-930(2) priėmimas ... 146
Šio įstatymo priėmimas ... 146
Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projekto Nr. XVP-1102(2) priėmimas ... 146
Šio nutarimo priėmimas ... 147
Seimo nutarimo „Dėl 2028 metų paskelbimo Lietuvos mokslo pasiekimų ir Martyno Počobuto, Antano Mackevičiaus, Lietuvos laisvės lygos ir Antano Terlecko metais“ projekto Nr. XVP-892(2) priėmimas ... 147
Šio nutarimo priėmimas ... 147
Seimo nutarimo „Dėl Etninės kultūros globos tarybos patvirtinimo“ projekto Nr. XVP-1044(2) priėmimas ... 147

Šio nutarimo priėmimas ... 147
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. XV-115 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-1148 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (O. Leiputė) ... 147
Šio nutarimo priėmimas ... 148
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Nidos Grunskienės skyrimui Lietuvos Respublikos generaline prokurore“ projekto Nr. XVP-1082(2) svarstymas ir priėmimas ... 148
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. lapkričio 19 d. išvados Nr. 250-I-32“ projekto Nr. XVP-1133 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (T. Prajara) ... 148
Šio nutarimo priėmimas ... 149
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. lapkričio 19 d. išvados Nr. 250-I-33“ projekto Nr. XVP-1134 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (T. Prajara) ... 149
Šio nutarimo priėmimas ... 149
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. gruodžio 17 d. išvados Nr. 250-I-35“ projekto Nr. XVP-1135 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (T. Prajara) ... 149
Šio nutarimo priėmimas ... 150
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. lapkričio 19 d. išvados Nr. 250-I-34“ projekto Nr. XVP-1144 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (T. Prajara) ... 150
Šio nutarimo priėmimas ... 150
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. spalio 15 d. išvados Nr. 250-I-29“ projekto Nr. XVP-1145 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (T. Prajara) ... 150
Šio nutarimo priėmimas ... 151
Seimo nutarimo „Dėl Nerijos Stasiulienės skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kontroliere“ projekto Nr. XVP-1125(2) svarstymas ir priėmimas ... 151
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. gegužės 13 d. nutarimo Nr. XV-192 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-1147 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas) ... 153
Šio nutarimo priėmimas ... 154
Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininko paskyrimo“ projekto Nr. XVP-1127(2) svarstymas ir priėmimas ... 154
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 10, 43, 44, $44^1$, 58 ir 60 straipsnių pakeitimo ir Statuto papildymo $44^3$ ir $60^1$ straipsniais“ projekto Nr. XVP-1062(2) svarstymas ... 154
Gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų įstatymo Nr. XIV-1633 1, 2, 3, 6, 7, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 26, 29 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-984(2) ir Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-2044 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-985(2) svarstymas ... 154
Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 6, 20, 23, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 34, 35, 37, 39, 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-986 pateikimas (T. Domarkas) ... 155
Kultūros ministrės V. Aleknavičienės atsakymai į Seimo narių klausimus (*pagal Seimo statuto 208 straipsnio 13 dalį*) ... 156

## Vakarinis posėdis Nr. 115 (*2025 m. gruodžio 23 d.*)

Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-110(2) svarstymas ... 161
Seimo nario A. Radvilavičiaus kalba ... 161
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Nidos Grunskienės skyrimui Lietuvos Respublikos generaline prokurore“ projekto Nr. XVP-1082(2) priėmimo tęsinys ... 164

Šio nutarimo priėmimas ... 164
Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininko paskyrimo“ projekto Nr. XVP-1127(2) priėmimo tęsinys ... 164
Šio nutarimo priėmimas ... 165
Seimo nutarimo „Dėl Nerijos Stasiulienės skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kontroliere“ projekto Nr. XVP-1125(2) priėmimo tęsinys ... 165
Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XII-1289 pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XVP-804(3) priėmimo tęsinys ... 165
Šio įstatymo priėmimas ... 166
Fiskalinės drausmės įstatymo Nr. X-1316 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-805(2) priėmimas ... 166
Šio įstatymo priėmimas ... 166
Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 2, 6, 15, 18, 19, 20, 21, 27 straipsnių, VII skyriaus, priedo pakeitimo ir VIII skyriaus pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XVP-806(2) priėmimas ... 166
Šio įstatymo priėmimas ... 166
Valstybės kontrolės įstatymo Nr. I-907 1, 2, 3, 6, 7, 8, 18, 22, 30 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo priedu įstatymo projekto Nr. XVP-807(2) priėmimas ... 166
Šio įstatymo priėmimas ... 166
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-875(2) ir Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-876(2) svarstymas ... 167
Seimo nutarimo „Dėl NATO Sąjungininkų reagavimo pajėgoms priskirtų Lietuvos Respublikos karinių vienetų, Jungtinėms ekspedicinėms pajėgoms priskirtų, NATO ir Europos Sąjungos karinėse vadavietėse bei Europos Sąjungos kovinėje grupėje tarnybą atliekančių Lietuvos Respublikos karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projekto Nr. XVP-1126 pateikimas (R. Kaunas) ... 167
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Bendradarbiavimo ginkluotės srityje jungtinės organizacijos (OCCAR) saugumo susitarimo dėl keitimosi įslaptinta informacija ir įslaptintos informacijos abipusės apsaugos ratifikavimo“ projekto Nr. XVP-1123 pateikimas (R. Kaunas) ... 168
Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių organizacijos narių partnerystės susitarimo ratifikavimo“ projekto Nr. XVP-1016 pateikimas (S. Mitkus) ... 168
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-667 pateikimas (V. Šeršniovas) ... 169
Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1077 ir Teismų įstatymo Nr. I-480 98 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1078 pateikimas (J. Šukevičienė) ... 173
Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 6, 20, 23, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 34, 35, 37, 39, 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-986 pateikimo tęsinys ... 175
Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 6, 13, $13^1$ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1061 pateikimas (T. Domarkas) ... 175

*Seimo narių pareiškimai*

Seimo nario A. Nedzinsko pareiškimas ... 176
Seimo nario V. Pranckiečio pareiškimas ... 177

Seimo Pirmininko J. Oleko kalba Seimo III (rudens) sesijos pabaigos proga ... 178

IV (PAVASARIO) SESIJA

*2026 m. kovo 10–24 d.*

## Rytinis posėdis Nr. 116 (*2026 m. kovo 10 d.*)


Seimo Pirmininko J. Oleko kalba Seimo IV (pavasario) sesijos pradžios proga ... 179

Respublikos Prezidento G. Nausėdos sveikinimas Seimo IV (pavasario) sesijos pradžios proga, perskaitytas Respublikos Prezidento patarėjo P. Baltoko ... 181

Informaciniai pranešimai ... 181

Seimo 2026 m. kovo 10 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas ... 182

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projekto Nr. XVP-1263 pateikimas ... 182

Seimo Pirmininko J. Oleko kalba ... 182

Ministrės Pirmininkės I. Ruginienės kalba ... 184

Seimo Pirmininko J. Oleko ir Ministrės Pirmininkės I. Ruginienės atsakymai į Seimo narių klausimus ... 186

Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos atstovės O. Leiputės kalba ... 188

Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos atstovo L. Kasčiūno kalba ... 188

„Nemuno aušros“ frakcijos atstovo R. Žemaitaičio kalba ... 190

Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ atstovo L. Savicko kalba ... 191

Liberalų sąjūdžio frakcijos atstovės V. Čmilytės-Nielsen kalba ... 192

Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos atstovės L. Girskienės kalba ... 193

Seimo nutarimo „Dėl Artūro Drigoto paskyrimo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėju“ projekto Nr. XVP-1236 pateikimas (J. Olekas) ... 194

Kandidato į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėjo pareigas A. Drigoto kalba ... 195

Kandidato į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėjo pareigas A. Drigoto atsakymai į Seimo narių klausimus ... 195

Seimo nutarimo „Dėl Etninės kultūros globos tarybos pirmininko patvirtinimo“ projekto Nr. XVP-1210 pateikimas (J. Olekas) ... 198

Kandidato į Etninės kultūros globos tarybos pirmininko pareigas V. Jocio kalba ... 198

Kandidato į Etninės kultūros globos tarybos pirmininko pareigas V. Jocio atsakymai į Seimo narių klausimus ... 200

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. gegužės 13 d. nutarimo Nr. XV-192 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-1209 pateikimas (J. Olekas) ... 203

Kandidatės į Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos narius I. Barišauskės kalba ... 203

Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 3, 41 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1099(2) svarstymas ... 204

Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 2, 13, 14, 17, 36 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo $13^1$ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-927(2) svarstymas ... 204

Seimo nario V. Rakučio kalba ... 204

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-875(2) svarstymo tęsinys ... 206

Seimo narės J. Sejonienės kalba ... 206

Seimo nario S. Čaplinsko kalba ... 206

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-876(2) svarstymo tęsinys ... 208

Įstatymo „Dėl 2009 m. Honkongo tarptautinės konvencijos dėl saugaus ir aplinką tausojančio laivų perdirbimo ratifikavimo“ projekto Nr. XVP-1079(2) svarstymas ... 210

Įstatymo „Dėl Pasaulinės pašto sąjungos 2016 m. Stambule, 2018 m. Adis Abeboje, 2019 m. Ženevoje, 2021 m. Abidžane ir 2023 m. Rijade priimtų ir pakeistų dokumentų ratifikavimo“ projekto Nr. XVP-1121(2) svarstymas ..... 210

## Vakarinis posėdis Nr. 117 (*2026 m. kovo 10 d.*)

*Vyriausybės pusvalandis*
*Vidaus reikalų ministro Vladislavo Kondratovičiaus pranešimas*

Vidaus reikalų ministro V. Kondratovičiaus kalba ..... 211
Vidaus reikalų ministro V. Kondratovičiaus atsakymai į Seimo narių klausimus ..... 214

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Tarptautinio baudžiamojo teismo susitarimo dėl perkėlimo, susijusio su liudytojų apsauga, ratifikavimo“ projekto Nr. XVP-1149 pateikimas (V. Kondratovič) ..... 216
Seimo nutarimo „Dėl Artūro Driuko atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo ir šio teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projekto Nr. XVP-1180 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (A. Kabišaitis) ..... 218
Šio nutarimo priėmimas ..... 218
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. rugsėjo 15 d. nutarimo Nr. XI-1583 „Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos įsteigimo ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-1076(2) svarstymas ..... 218
Seimo nutarimo „Dėl NATO Sąjungininkų reagavimo pajėgoms priskirtų Lietuvos Respublikos karinių vienetų, Jungtinėms ekspedicinėms pajėgoms priskirtų, NATO ir Europos Sąjungos karinėse vadavietėse bei Europos Sąjungos kovinėje grupėje tarnybą atliekančių Lietuvos Respublikos karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projekto Nr. XVP-1126(2) svarstymas ..... 219
Gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų įstatymo Nr. XIV-1633 1, 2, 3, 6, 7, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 26, 29 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-984(2) priėmimas ..... 219
Šio įstatymo priėmimas ..... 220
Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-2044 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-985(2) priėmimas ..... 220
Šio įstatymo priėmimas ..... 220
Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Čilės Respublikos pažangiojo pagrindų susitarimo ratifikavimo“ projekto Nr. XVP-1151 pateikimas (V. Verbickas) ..... 220
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybės susitarimo, kuriuo keičiamas 2002 m. birželio 14 d. Vilniuje pasirašytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybės susitarimas dėl Tarptautinės Amerikos mokyklos Vilniuje teisinio statuso, ratifikavimo“ projekto Nr. XVP-1235 pateikimas (V. Verbickas) ..... 221
Konsulinio statuto įstatymo Nr. I-886 15, 22, 23, 25, $25^1$, 31, 33, 35 straipsnių pakeitimo ir 27, 36 ir 39 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XVP-1160VK, Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo Nr. XII-1519 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1161VK ir Konsulinio mokesčio įstatymo Nr. I-509 3, 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1162VK pateikimas (V. Verbickas) ..... 222
Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo Nr. XIV-1888 3, 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1171 pateikimas ..... 223
Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo Nr. XIV-1888 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-372(2) pateikimas ..... 223
Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymo Nr. I-1340 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1165VK pateikimas (D. Sujetaitė) ..... 224

Vidaus vandenų transporto kodekso $16^1$ ir $16^2$ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1230 pateikimas (D. Sujetaitė) ... 227
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-24 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Aleksandro Stulginskio žvaigždės skyrimo komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-1275 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (O. Leiputė) ... 230
Šio nutarimo priėmimas ... 230
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-10 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-1276(3) pateikimas, svarstymas ir priėmimas (O. Leiputė) ... 231
Šio nutarimo priėmimas ... 231
Seimo 2026 m. kovo 12 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas ... 231

## Rytinis posėdis Nr. 118 (*2026 m. kovo 12 d.*)

Seimo narės A. Jakavonytės prisaikdinimas ... 232
Informaciniai pranešimai ... 233
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2026 m. kovo 12 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas ... 233

*Seimo Pirmininko Juozo Oleko atleidimo iš pareigų klausimas*

Atleidimo iniciatorių atstovo Seimo nario M. Lingės kalba ... 234
Atleidimo iniciatorių atstovo Seimo nario M. Lingės atsakymai į Seimo narių klausimus ... 236
Seimo Pirmininko J. Oleko kalba ... 239
Seimo Pirmininko J. Oleko atsakymai į Seimo narių klausimus ... 244
Seimo narės O. Leiputės kalba (*Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos vardu*) ... 248
Seimo nario S. Kairio kalba (*Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu*) ... 248
Seimo nario J. Narkevičiaus kalba (*Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos vardu*) ... 249
Seimo nario J. Razmos kalba (*Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu*) ... 250
Seimo nutarimo „Dėl Juozo Oleko atleidimo iš Seimo Pirmininko pareigų“ projekto Nr. XVP-1183 pateikimas, svarstymas ir priėmimas ... 251

*Vyriausybės valanda*

Ministrės Pirmininkės I. Ruginienės, kultūros ministrės V. Aleknavičienės, ekonomikos ir inovacijų ministro E. Grikšo, energetikos ministro Ž. Vaičiūno, aplinkos ministro K. Žuromsko ir vidaus reikalų ministro V. Kondratovičiaus atsakymai į Seimo narių klausimus ... 254
Seimo nutarimo „Dėl Juozo Oleko atleidimo iš Seimo Pirmininko pareigų“ projekto Nr. XVP-1183 priėmimo tęsinys ... 262

## Vakarinis posėdis Nr. 119 (*2026 m. kovo 12 d.*)

Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1247(2) pateikimas ... 263
Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 9, 10, 11, 13, 14 straipsnių pakeitimo ir papildymo $12^1$, $12^2$ straipsniais įstatymo projekto Nr. XVP-1243 pateikimas (D. Ulbinaitė) ... 263
Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-987 pateikimo tęsinys (K. Neimantas) ... 267
Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-208(3) pateikimas (S. Kairys) ... 271

Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-987 pateikimo tęsinys ... 275

Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 9, 10, 11, 13, 14 straipsnių pakeitimo ir papildymo $12^1$, $12^2$ straipsniais įstatymo projekto Nr. XVP-1243 pateikimo tęsinys ... 275

Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1247(2) pateikimo tęsinys (J. Olekas) ... 276

Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo Nr. XIV-1888 3, 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1171 pateikimas (S. Mitkus) ... 282

Darbo kodekso 33, 36, 40, 41, 49, 52, 58, 59, 60, 112, 113, 118, 119, 127, 133, 134, 140, 146, 147, 156, 166, 175, 181, 192, 193, 194, 197, 210, 211, 217, 236, 237, 244, 245, 247, 250, 251, 252 ir 253 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1231, Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1232, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1233 ir Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 5 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1234 pateikimas (A. Putk) ... 285

Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1265ES pateikimas (R. Grigalienė) ... 289

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Pakistano Islamo Respublikos Vyriausybės sutarties dėl pajamų dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos ratifikavimo“ projekto Nr. XVP-1205 pateikimas (D. Sadeckas) ... 292

Juridinių asmenų nemokumo įstatymo Nr. XIII-2221 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1128, Fizinių asmenų bankroto įstatymo Nr. XI-2000 2, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 14 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1129, Administracinių nusižengimų kodekso 120 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1130 ir Korupcijos prevencijos įstatymo Nr. IX-904 2, 17 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1131 pateikimas (D. Sadeckas) ... 293

Finansinių priemonių rinkų įstatymo Nr. X-1024 2, 3, 13, $14^2$, $15^4$, $15^6$, 17, 25, 27, 29, $29^1$, 33, 36, 40, 41, $41^1$, $41^2$, $41^4$, 43, $44^1$, 49, 50, 60, 62, 64, 65, 67, 70, 73, 76, 88, 102, 111, 112 straipsnių ir priedo pakeitimo ir 71 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XVP-1184, Vertybinių popierių įstatymo Nr. X-1023 2, 5, 6, 7, 15, 23, 26, 29, 30 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1185, Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 42, $43^3$, $47^4$ straipsnių ir 3 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1186, Bankų įstatymo Nr. IX-2085 73, $75^1$ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1187, Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. IX-1709 31, 174 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1188, Informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. XII-376 47 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1189, Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 $26^2$ straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1190, Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 2, $25^4$, 37, 43, 98 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1191, Įmonių, priklausančių finansų konglomeratui, papildomos priežiūros įstatymo Nr. IX-2387 2, 10, 12, 19 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1192, Draudimo įstatymo Nr. IX-1737 2, 54, 66, 137, 147, 205 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1193, Profesinių pensijų kaupimo įstatymo Nr. X-745 2, 3, 4, 10, 19, 51, 54, 63 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1194, Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 54 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1195, Pakeitimo vertybiniais popieriais ir padengtųjų obligacijų įstatymo Nr. XIV-1329 55, 66, 85 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1196, Kriptoturto rinkų įstatymo Nr. XIV-2879 6, 13 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1197, Finansinių ataskaitų audito ir kitų užtikrinimo paslaugų įstatymo Nr. VIII-1227 29 straipsnio ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo $82^1$ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-1198, Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 80 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1199, Juridinių asmenų registro įstatymo Nr. IX-368 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo $4^3$ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-1200 ir Finansinių priemonių rinkų įstatymo Nr. X-1024 15, 102, 107 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo $29^1$ ir $105^1$ straipsniais įstatymo Nr. XIV-767 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1201 pateikimas (D. Sadeckas) ... 295

Muitinės įstatymo Nr. IX-2183 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1219, Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 12, 15 ir 133[1] straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1220 ir Vidaus tarnybos statuto 2, 4, 6 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1221 pateikimas (D. Sadeckas) ... 296
Seimo savaitės (2026-03-16 – 2026-03-20) – 2026 m. kovo 17 d. (antradienio) ir 19 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas (R. Morkūnaitė-Mikulėnienė) ... 298

## Rytinis posėdis Nr. 120 (*2026 m. kovo 17 d.*)

Informaciniai pranešimai ... 299
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2026 m. kovo 17 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas ... 299
Konstitucijos 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-993(2) ir Rinkimų kodekso 8 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XVP-994(2) svarstymas ... 299
Seimo nario E. Gentvilo kalba ... 300
Seimo nario V. Rakučio kalba ... 301
Seimo nario T. Martinaičio kalba ... 302
Civilinio kodekso 6.363, 6.364, 6.364[1], 6.364[2] straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1046(2) ir Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 2, 12, 22 ir 40 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo aštuntuoju[1] skirsniu įstatymo projekto Nr. XVP-1047(2) svarstymas ... 304
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 56 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-331(2) svarstymas ... 305
Seimo nario V. Rakučio kalba ... 305
Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-832(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 283, 589 straipsnių pakeitimo ir 112, 113[1] straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XVP-833(2) svarstymas ... 306
Seimo nario B. Ropės kalba ... 307
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimo Nr. IX-907 „Dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-1253 pateikimas (R. Kaunas) ... 307
Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1252 pateikimas (K. Vaitiekūnas) ... 312
Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 16 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1158 pateikimas (D. Zailskas) ... 314
Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1237 ir Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 16 ir 101 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1238 pateikimas (D. Zailskas) ... 315
Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 95 ir 97 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1108(2), Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 101 ir 103 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1109(2) ir Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 9 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1110(2) pateikimas (A. Skardžius) ... 318
Žemės įstatymo Nr. I-446 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1261 pateikimas (A. Palionis) ... 320
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XV-14 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-1292 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (O. Leiputė) ... 321

Šio nutarimo priėmimas ..... 322
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XV-15 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-1279(2) pateikimas, svarstymas ir priėmimas (O. Leiputė) ..... 322
Šio nutarimo priėmimas ..... 323
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-25 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-1280 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (O. Leiputė) ..... 323
Šio nutarimo priėmimas ..... 323
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. XV-115 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-1293 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (O. Leiputė) ..... 324
Šio nutarimo priėmimas ..... 324
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr. XV-162 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nuolatinių komisijų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-1291 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (O. Leiputė) ..... 324
Šio nutarimo priėmimas ..... 325
Seimo nutarimo „Dėl Artūro Drigoto paskyrimo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėju“ projekto Nr. XVP-1236(2) svarstymas ir priėmimas ..... 325

*Seimo narių pareiškimai*

Seimo nario R. J. Jankūno pareiškimas ..... 326

Seimo nutarimo „Dėl Artūro Drigoto paskyrimo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėju“ projekto Nr. XVP-1236(2) priėmimo tęsinys ..... 327
Šio nutarimo priėmimas ..... 327

## Vakarinis posėdis Nr. 121 (*2026 m. kovo 17 d.*)

*Vyriausybės pusvalandis*
*Teisingumo ministrės Ritos Tamašunienės pranešimas*

Teisingumo ministrės R. Tamašunienės kalba ..... 328
Teisingumo ministrės R. Tamašunienės atsakymai į Seimo narių klausimus ..... 331

Seimo nutarimo „Dėl Gedimino Šimkaus skyrimo Lietuvos banko valdybos pirmininku“ projekto Nr. XVP-1288 pateikimas (V. Augustinavičius) ..... 333
Kandidato į Lietuvos banko valdybos pirmininko pareigas G. Šimkaus kalba ..... 335
Kandidato į Lietuvos banko valdybos pirmininko pareigas G. Šimkaus atsakymai į Seimo narių klausimus ..... 337
Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1146 pateikimas (A. Radvilavičius) ..... 340
Žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1202 pateikimas (A. Radvilavičius) ..... 342
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1216 pateikimas (L. Girskienė) ..... 344
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1229 pateikimas (J. Narkevič) ..... 346

Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1146 pateikimo tęsinys ... 350
Žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1202 pateikimo tęsinys ... 350
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1216 pateikimo tęsinys ... 350
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1217 pateikimas (J. Zailskienė) ... 350
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1249 pateikimas (I. Gelažnikienė) ... 352
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1132 pateikimas (B. Ropė) ... 353

## Rytinis posėdis Nr. 122 (*2026 m. kovo 19 d.*)

*Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Sauliaus Pečeliūno 70-ųjų gimimo metinių paminėjimas*

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro V. Jarmolenkos kalba ... 355
Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubo prezidentės B. Valionytės kalba ... 360
Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro S. Pečeliūno dukters M. Pečeliūnaitės-Matuzevičienės kalba ... 360
Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro S. Pečeliūno dukters L. Pečeliūnaitės-Želnienės kalba ... 360

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2026 m. kovo 19 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas ... 361

*Konstitucinio Teismo teisėjų prisaikdinimas*

Konstitucinio Teismo teisėjo A. Drigoto priesaika ... 362
Konstitucinio Teismo teisėjo A. Driuko priesaika ... 362
Konstitucinio Teismo teisėjo H. Šinkūno priesaika ... 362

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projekto Nr. XVP-1263(2) svarstymas ir priėmimas ... 362
Seimo narės V. Čmilytės-Nielsen kalba (*Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu*) ... 364
Šio nutarimo priėmimas ... 366
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. gegužės 13 d. nutarimo Nr. XV-192 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-1209(2) svarstymas ir priėmimas ... 366
Šio nutarimo priėmimas ... 367
Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 2, 13, 14, 17, 36 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo $13^1$ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-927(2) priėmimas ... 367
Šio įstatymo priėmimas ... 368
Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 3, 41 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1099(2) priėmimas ... 368
Šio įstatymo priėmimas ... 368
Įstatymo „Dėl 2009 m. Honkongo tarptautinės konvencijos dėl saugaus ir aplinką tausojančio laivų perdirbimo ratifikavimo“ projekto Nr. XVP-1079(2) priėmimas ... 368
Šio įstatymo priėmimas ... 369

Įstatymo „Dėl Pasaulinės pašto sąjungos 2016 m. Stambule, 2018 m. Adis Abeboje, 2019 m. Ženevoje, 2021 m. Abidžane ir 2023 m. Rijade priimtų ir pakeistų dokumentų ratifikavimo“ projekto Nr. XVP-1121(2) priėmimas ..... 369
Šio įstatymo priėmimas ..... 369
Seimo nutarimo „Dėl NATO Sąjungininkų reagavimo pajėgoms priskirtų Lietuvos Respublikos karinių vienetų, Jungtinėms ekspedicinėms pajėgoms priskirtų, NATO ir Europos Sąjungos karinėse vadavietėse bei Europos Sąjungos kovinėje grupėje tarnybą atliekančių Lietuvos Respublikos karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projekto Nr. XVP-1126(2) priėmimas ..... 369
Šio nutarimo priėmimas ..... 369
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. rugsėjo 15 d. nutarimo Nr. XI-1583 „Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos įsteigimo ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-1076(2) priėmimas ..... 369
Šio nutarimo priėmimas ..... 370
Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1722 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1153 ir Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2760 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1154 pateikimas (I. Kižienė) ..... 370

*Vyriausybės valanda*

Ministrės Pirmininkės I. Ruginienės, ekonomikos ir inovacijų ministro E. Grikšo, finansų ministro K. Vaitiekūno, energetikos ministro Ž. Vaičiūno, žemės ūkio ministro A. Palionio, aplinkos ministro K. Žuromsko, sveikatos apsaugos ministrės M. Jakubauskienės, socialinės apsaugos ir darbo ministrės J. Zailskienės ir kultūros ministrės V. Aleknavičienės atsakymai į Seimo narių klausimus ..... 371

## Vakarinis posėdis Nr. 123 (*2026 m. kovo 19 d.*)

Vyriausiosios rinkimų komisijos narės I. Barišauskės prisaikdinimas ..... 383

Seimo savaitės (2026-03-23 – 2026-03-27) – 2026 m. kovo 24 d. (antradienio) ir 26 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas (J. Olekas) ..... 383
Baudžiamojo kodekso 118 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo $122^1$ ir $250^7$ straipsniais įstatymo projekto Nr. XVP-1267, Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1268 ir Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1269 pateikimas (M. Dobrovolskis) ..... 384
Baudžiamojo kodekso Nr. VIII-1968 papildymo $122^1$ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-1257, Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1258 ir Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1259 pateikimas (G. Balčytytė) ..... 387
Baudžiamojo kodekso patvirtinimo ir įsigaliojimo įstatymo Nr. VIII-1968 Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 145 straipsnio papildymo ir 170 straipsnio 3 dalies pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-762 pateikimas (I. Vėgėlė) ..... 388
Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 44 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1037 pateikimas (M. Petrauskaitė) ..... 390
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-26 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-1296 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (O. Leiputė) ..... 391
Šio nutarimo priėmimas ..... 391

Baudžiamojo kodekso 118 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo $122^1$ ir $250^7$ straipsniais įstatymo projekto Nr. XVP-1267, Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1268 ir Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1269 pateikimo tęsinys ..... 391

Baudžiamojo kodekso Nr. VIII-1968 papildymo $122^1$ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-1257, Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1258 ir Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1259 pateikimo tęsinys ..... 392

Baudžiamojo kodekso patvirtinimo ir įsigaliojimo įstatymo Nr. VIII-1968 Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 145 straipsnio papildymo ir 170 straipsnio 3 dalies pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-762 pateikimo tęsinys ..... 392

Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 44 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1037 pateikimo tęsinys ..... 392

Seimo savaitės (2026-03-23 – 2026-03-27) – 2026 m. kovo 24 d. (antradienio) ir 26 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas ..... 392

## Rytinis posėdis Nr. 124 (*2026 m. kovo 24 d.*)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2026 m. kovo 24 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas ..... 393

Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo Nr. XII-1519 4, 5 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1091(2) svarstymas ..... 393

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 $59^1$, $171^5$, $171^7$, 172, 173, 175, 177, 178 ir $223^1$ straipsnių pakeitimo ir $171^6$ straipsnio pripažinimo netekusiu galios“ projekto Nr. XVP-1117(2) svarstymas ..... 394

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1060(2) svarstymas ..... 394

Administracinių nusižengimų kodekso 547 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-709(2) svarstymas ..... 395

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-107 svarstymas ..... 395

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 8, 72 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-155 ir Darbo kodekso 57 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-156 svarstymas ..... 395

Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 papildymo 17 straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-489 svarstymas ..... 396

Žemės įstatymo Nr. I-446 $35^1$ straipsnio papildymo įstatymo projekto Nr. XVP-490 svarstymas ..... 397

Žemės įstatymo Nr. I-446 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-369 svarstymas ..... 397

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 49, $58^1$ ir 225 straipsnių pakeitimo ir Statuto papildymo $226^3$ straipsniu“ projekto Nr. XVP-1104(2) svarstymas ..... 397

Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo Nr. XII-1519 4, 5 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1091(2) svarstymo tęsinys ..... 401

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 $59^1$, $171^5$, $171^7$, 172, 173, 175, 177, 178 ir $223^1$ straipsnių pakeitimo ir $171^6$ straipsnio pripažinimo netekusiu galios“ projekto Nr. XVP-1117(2) svarstymo tęsinys ..... 401

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1060(2) svarstymo tęsinys ..... 401

Administracinių nusižengimų kodekso 547 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-709(2) svarstymo tęsinys ..... 401

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 24 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-617(2) svarstymas ..... 402

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-107 svarstymo tęsinys ..... 402

Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-163(2) ir Rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-850(2) svarstymas ..... 402

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 8, 72 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-155 ir Darbo kodekso 57 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-156 svarstymo tęsinys ..... 404

Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 papildymo 17 straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-489 svarstymo tęsinys ..... 404

Žemės įstatymo Nr. I-446 $35^1$ straipsnio papildymo įstatymo projekto Nr. XVP-490 svarstymo tęsinys ..... 405

Žemės įstatymo Nr. I-446 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-369 svarstymo tęsinys ..... 405

Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo Nr. XIV-2811 41 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1304, Vertybinių popierių įstatymo Nr. X-1023 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1305 ir Vertybinių popierių įstatymo Nr. X-1023 2, 12, 13, 14, 22, 27, 37 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo $15^1$ straipsniu įstatymo Nr. XIV-2813 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1306 pateikimas (J. Kizenevič) ..... 405

Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 10, 12, 16, 18, $42^1$, 51 straipsnių ir 3 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo $18^2$, $18^3$ ir $18^4$ straipsniais įstatymo projekto Nr. XVP-1172, Įmonių, priklausančių finansų konglomeratui, papildomos priežiūros įstatymo Nr. IX-2387 2, 12, $12^1$, $12^2$ straipsnių, antrojo[1] skirsnio pavadinimo ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1173, Bankų įstatymo Nr. IX-2085 2, 9, 10, 16, 19, 25, 34, 48, 52, 57, 58, 59, 61, 62, 67, 69, 72, 73, 74 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo septintuoju[1]–septintuoju[3] ir dešimtuoju[2] skirsniais įstatymo projekto Nr. XVP-1174, Centrinių kredito unijų įstatymo Nr. VIII-1682 2, 5, 9, 17, 19, 22, 34, 36, 42, 43, 49, 51, 54, 55, 56 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo $34^1$ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-1175 ir Finansų įstaigų įstatymo Nr. IX-1068 10, 20, 43 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1176 pateikimas (J. Kizenevič) ..... 406

Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1254 ir Administracinių nusižengimų kodekso 12, 113 ir 334 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1255 pateikimas (Č. Lisovska) ..... 409

Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 3, 9, 35 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1138, Karo padėties įstatymo Nr. VIII-1721 2, 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1139, Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1140 ir Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 3, 14 ir 65 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1141 pateikimas (R. Kaunas) ..... 411

Lietuvos kariuomenės Kapčiamiesčio karinio poligono ir Kapčiamiesčio karinio mokymo teritorijos įstatymo projekto Nr. XVP-1300, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1301 ir Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1302 pateikimas (R. Kaunas) ..... 414

Lietuvos kariuomenės Tauragės karinio poligono ir Lietuvos kariuomenės Šilalės karinio poligono įstatymo Nr. XIV-3051 2, 3, 8 straipsnių ir 1, 2 ir 7 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1303 pateikimas (R. Kaunas) ..... 425

*Seimo narių pareiškimai*

Seimo nario D. Gaižausko pareiškimas ..... 427

Seimo nario V. Ąžuolo pareiškimas ..... 428

**Vakarinis posėdis Nr. 125 (*2026 m. kovo 24 d.*)**

*Vyriausybės pusvalandis*
*Aplinkos ministro Kastyčio Žuromsko pranešimas*

Aplinkos ministro K. Žuromsko kalba ..... 430
Aplinkos ministro K. Žuromsko atsakymai į Seimo narių klausimus ..... 434

*Opozicinės Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos darbotvarkė*

*Diskusija „Kaip auginti Lietuvą: demografijos iššūkiai ir sprendimai"*

Seimo nario L. Kasčiūno kalba ..... 436
Profesorės A. Maslauskaitės kalba ..... 438
Daktaro V. J. Deimanto kalba (*nuotoliniu būdu*) ..... 441
Daktarės R. Ubarevičienės kalba ..... 443

Seimo nutarimo „Dėl Darijaus Beinoravičiaus atleidimo iš Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nario pareigų dėl nepasitikėjimo" projekto Nr. XVP-1284 pateikimas ..... 446
Konstitucijos 119 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1168 ir Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 8, 10 ir 110 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1169 pateikimas (D. Asanavičiūtė-Gružauskienė) ..... 446
Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 11 ir 18 straipsnių pakeitimo, 16 ir 17 straipsnių pripažinimo netekusiais galios ir papildymo $18^1$ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-1290 pateikimas (G. Balčytytė) ..... 448
Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 49 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1289 pateikimas (J. Sejonienė) ..... 450
Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1228 pateikimas (J. Razma) ..... 451
Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1250 pateikimas (J. Razma) ..... 453
Profesionaliojo scenos meno įstatymo Nr. IX-2257 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1063 pateikimas (V. Juozapaitis) ..... 454
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1295 pateikimas (R. Morkūnaitė-Mikulėnienė) ..... 455
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 78 straipsnio pakeitimo" projekto Nr. XVP-1274 pateikimas (D. Asanavičiūtė-Gružauskienė) ..... 457
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 $15^3$ straipsnio pakeitimo" projekto Nr. XVP-1211(2) pateikimas (A. Anušauskas) ..... 459

*Iškilmingas Laisvės gynėjų dienos 35-mečio minėjimas*
*ir Laisvės premijos įteikimo ceremonija*

*2026 m. sausio 13 d.*


Lietuvos Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos kalba ..... 461
Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko Juozo Oleko kalba ..... 462
1991 m. sausio 13-ąją žuvusio Lietuvos laisvės gynėjo, 1-ojo laipsnio Vyčio Kryžiaus ordino kavalieriaus Apolinaro Juozo Povilaičio sūnaus Roberto Povilaičio kalba ..... 463
Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Romo Gudaičio kalba ..... 465
Aktoriaus, režisieriaus, teatro „Lėlė“ vadovo, skauto, šaulio ir Krašto apsaugos savanorių pajėgų kario Pauliaus Tamolės kalba ..... 467
Parlamento gynėjo, Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyriaus pareigūno Sauliaus Vincento Tulevičiaus kalba ..... 468


*Laisvės premijos įteikimo ceremonija*


Lietuvos Respublikos Seimo narės, Laisvės premijų komisijos pirmininkės Rimos Baškienės kalba ..... 470
Lietuvos Sąjūdžio savanorio, 1991 m. liepos 31 d. Medininkų tragediją vienintelio išgyvenusio Lietuvos muitinės pareigūno, Evangelikų reformatų bažnyčios dvasininko Tomo Šerno kalba ..... 472


*Iškilmingas minėjimas,*
*skirtas Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienai, ir*
*Valstybės Nepriklausomybės stipendijos įteikimo ceremonija*

*2026 m. kovo 11 d.*


Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko Juozo Oleko kalba ..... 474
Moldovos Respublikos Prezidentės Majos Sandu kalba ..... 475
Islandijos Prezidentės Halos Tomasdotir vaizdo sveikinimas ..... 478
Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Algimanto Norvilo kalba ..... 479
Jaunosios kartos atstovės, televizijos projekto „Lietuvos tūkstantmečio vaikai“ daugkartinės laureatės Mūzos Svetickaitės kalba ..... 481


*Valstybės Nepriklausomybės stipendijos įteikimo ceremonija*


Valstybės Nepriklausomybės stipendijos skyrimo komisijos pirmininko profesoriaus daktaro Virginijaus Valentinavičiaus kalba ..... 482
2026 metų Valstybės Nepriklausomybės stipendijos laureato daktaro Adomo Klimanto kalba ..... 483

ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ ..... 485

## SANTRUMPOS

*DFVL* – Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“
*LSDPF* – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
*LSF* – Liberalų sąjūdžio frakcija
*LVŽ-KŠSF* – Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
*MSNG* – Mišri Seimo narių grupė
*NAF* – „Nemuno aušros“ frakcija
*TS-LKDF* – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija

A – alternatyvus teisės aktas
ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
GR – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
KT – su Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimų įgyvendinimu susijęs teisės aktas
NKL – teisės aktas, įgyvendinantis Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane „Naujos kartos Lietuva“ numatytus įsipareigojimus
VK – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS**

**III (RUDENS) SESIJOS**
**NENUMATYTO POSĖDŽIO NR. 111**
**STENOGRAMA**

**2025 m. gruodžio 17 d.**

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas J. OLEKAS*
*ir Seimo Pirmininko pavaduotoja O. LEIPUTĖ*

---

**PIRMININKAS (J. OLEKAS).** Labas rytas, gerbiami kolegos, prašom užimti savo vietas. Pradedame nenumatytą gruodžio 17 dienos posėdį. (*Gongas*) Prašom registruotis.

Užsiregistravo 81 Seimo narys.

Per šoninį mikrofoną – Seimo narys V. Rakutis. Prašau, kolega.

**V. RAKUTIS** (*TS-LKDF*). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, šiandien 13 valandą mes turime tradicinį Seimo renginį, ateina pas mus trys vyskupai kalbėti apie šventes. Norėčiau paprašyti Pirmininko, ar būtų galima bent pusei valandos, nuo 13 valandos iki 13 val. 30 min., padaryti pertrauką, kad mes galėtume visi susirinkti ir pakalbėti apie šviesesnius dalykus.

**PIRMININKAS.** Geras pasiūlymas. Aš turiu dar geresnį, siūlau pabaigti iki 13 valandos, turiu omenyje, kiekvienas kalbėdamas prisiminkite, kad mūsų laukia trys vyskupai. Ačiū, kolega. Bandysime atkreipti dėmesį.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotoja O. Leiputė. Prašau, kolege.

*11.04 val.*

**Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 12, 13, 15 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1119(2) (*svarstymo tęsinys*)**

**PIRMININKĖ (O. LEIPUTĖ**, *LSDPF*). Gerbiami kolegos, kadangi vakar pabaigėme svarstyti komiteto išvadą, kur buvo pateikti pasiūlymai dėl 13 straipsnio 5 dalies, tai dabar einame prie papildomos išvados. Labai trumpai, tik dėl vedimo tvarkos, noriu perspėti, kad kalbėtumėte pagal tai, kas priklauso pagal Statutą, tai yra jeigu dėl vedimo tvarkos, tai dėl to ir kalbame. Per šoninį mikrofoną – E. Zingeris. Prašom.

**E. ZINGERIS** (*TS-LKDF*). Ačiū jums, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiama pirmininke, bičiuliai, po 35 metų aš atsimenu šitoje salėje įvairius momentus ir Kovo 11-osios salėje, kol šita salė dar nebuvo pastatyta. Ten mes, išskyrus vieną atvejį, išskyrus 2022 metus, kada mes išsiskyrėme į du mažus parlamentus, vienas nuėjo į Konstitucijos salę, kitas liko Kovo 11-osios salėje 2022 metais, kada aistros užvirė, bet mes visada įsiklausydavome vienas į kitą. Todėl nebūdavo, kad visada atmesdavome viską. Tokio dalyko visoje Lietuvos Seimo istorijoje nebuvo. Tai aš jus raginu įsiklausyti į tas pastabas, kurios jums atrodytų racionalios, ir ne žiūrėti partiškai einant į televizijos kažkokį monopolizavimą, o visgi įsiklausyti į pataisas…

**PIRMININKĖ.** Dėkoju.

**E. ZINGERIS** (*TS-LKDF*). …ir balsuoti. Aš kalbu frakcijos vardu.

**PIRMININKĖ.** Įsiklausysime, kai pradėsime svarstyti, o dabar yra svarstymo stadija, dar turėsime ir priėmimą, tai dar bus laiko pasikalbėti. Per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos A. Petrošius.

**A. PETROŠIUS** (*TS-LKDF*). Tai mes visada dėl vedimo tvarkos. Pirmininke, vakar 13 valandą turėjome tikrai didelį chaosą, kol susigaudėme, pagal kokį dokumentą dirbame, jūs įvardijote dokumentą, bet gal būtų galima taip aiškiai sudėlioti momentus. Vakar žinojome, kad turėjome sistemoje susijusius dokumentus, ir 106 dokumentas buvo tas mūsų vedlys, pagal kurį dirbome. Tai gal būtų galima pagarsinti, kad visiems būtų aišku. Aišku, mes paskui jau papildysime ir naujai atėjusiems kolegoms tuos dalykus sudėliosime.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju.

**A. PETROŠIUS** (*TS-LKDF*). Pelių bendruomenė sunerimusi dėl katino, dėl to ir jiems reikia apsvarstyti šiuos klausimus.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Pasiruošime svarstymui, kad visiems viskas būtų aišku. Gerbiami kolegos, dar kartelį kartoju, buvau užsiminusi, kad svarstome papildomą komiteto išvadą ir pasiūlymus, kurie buvo pateikti dėl 13 straipsnio 5 dalies. Dėl pasiūlymų, kuriuos reikės pakomentuoti, pristatyti, dėl jų įspėsiu, kad spėtų Seimo narys pasiruošti, o dėl tų, dėl kurių pristatymo mums balsuoti nereikės, kadangi jie prieštarauja jau priimtiems, tai tada tik informuosime, kas yra teikėjas ir kelintas tai yra pasiūlymas.

Aš norėčiau pakviesti komiteto pirmininką į tribūną. 17 pasiūlymas, kurį pateikė V. Gailius, jo pristatyti nereikia, nes jis prieštarautų anksčiau priimtam. Toliau 20-as taip pat Seimo nario V. Gailiaus, bet jo pristatyti nereikia, nes jisai prieštarautų anksčiau priimtiems, priimtam. 23-ias taip pat V. Gailiaus, bet dėl jo apsispręsti nereikia, nes jis prieštarautų anksčiau priimtam. 24-as taip pat kolegos V. Gailiaus, bet jo pristatyti nereikia, nes jis prieštarautų. Dėl 25-o lygiai ta pati situacija, pristatyti nereikia, nes prieštarautų. 26-as. Šį reikės pristatyti. Prašome pasiruošti. Vėliau bus kitų kolegų. Tai tuoj.

Dėl vedimo tvarkos per šoninį mikrofoną – V. Čmilytė-Nielsen.

**V. ČMILYTĖ-NIELSEN** (*LSF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Kodėl prieštarautų? Mes tikrai iki galo nesuprantame, kodėl vienos pataisos dėl to paties straipsnio prieštarautų, o kitos – ne? Gal galėtumėte pakomentuoti? Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Norėčiau dar kartelį tada pakartoti. Prašom atidžiai paklausyti. Vakardienos vakariniame posėdyje (tiksliau būtų pasakyti) buvo pateiktas Seimo narės D. Asanavičiūtės-Gružauskienės 60 pasiūlymas, kuriame kalbama apie… siūloma įrašyti jos pasiūlytą frazę, kad „Seimo narės A. Širinskienės katinas Nuodėgulys išreiškia tuo nepasitikėjimą“, ir išbraukta „jis netinkamai vykdo LRT generalinio direktoriaus funkcijas, numatytas šio įstatymo 14 straipsnyje, arba tarybos nepatvirtintą metinę LRT veiklos ataskaitą, ir jei už tokį nepasitikėjimą balsuoja daugiau kaip pusė visų tarybos narių…“ Tai tie priimti, tie pateikti siūlymai būtent prieštarautų šiam priimtam sprendimui, nes grąžintų atgal. Prašom. V. Gailius.

**V. GAILIUS** (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, jau vakar ne kartą minėjau: tiek forma, tiek turiniu šis teisės aktas, mano nuomone, tikrai prieštarauja Konstitucijai ir tokius sprendimus turbūt turėsime pagal Konstitucinio Teismo kompetenciją. Kiek suprantu iš tų sprendimų, kuriuos jūs pristatėte, visi pasiūlymai dėl pateikto įstatymo projekto svarstomi tik tuomet, jeigu pasiūlymas yra papildytas sakiniu „papildyti sakiniu“.

Tai mano šis projektas tam, kad patikslintų, paaiškintų kriterijus, primintų, kad bet koks sprendimas turi būti motyvuotas ir tie motyvai turi būti aiškiai argumentuoti, kad žmogui, kurio atžvilgiu, o mes visi žinome, kieno atžvilgiu yra priimami sprendimai, būtų suteikta galimybė pateikti paaiškinimą. Todėl mano pasiūlymas yra skirtas tam, kad apsaugotų nuo absoliučiai politiškai motyvuotų sprendimų. Siūlome nustatyti terminą ir galimybę pateikti paaiškinimus. Siūlymas yra toks. Pakeisti 13 straipsnio 5 dalį ir ją papildyti sakiniu: „Prieš priimdama sprendimą dėl nepasitikėjimo ir atleidimo iš pareigų, taryba ne vėliau kaip prieš dešimt darbo dienų privalo informuoti LRT generalinį direktorių apie ketinimą svarstyti dėl nepasitikėjimo ir sudaryti jam galimybę pateikti motyvuotą rašytinį ir (ar) žodinį paaiškinimą.“

**PIRMININKĖ.** Dėkoju už pristatymą. Norėčiau pasiteirauti, ar yra dešimt Seimo narių palaikančių? Pakelkite rankas. Tikrai yra. Ačiū. Kokia komiteto nuomonė?

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: 4 – už, prieš ir susilaikiusių nėra. Argumentai: siūloma nuostata neatitinka teisinio aiškumo ir teisės normų hierarchijos principų, įstatyme negali būti detalizuojamos techninės ar redakcinės veiklos funkcijos, kurios pagal savo pobūdį priklauso vidiniam darbo organizavimui ir poįstatyminių teisės aktų reguliavimui.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Motyvai už – M. Katelynas.

**M. KATELYNAS** (*LSDPF*). Siūlau balsuoti už.

**PIRMININKĖ.** Motyvai prieš – A. Nedzinskas.

**A. NEDZINSKAS** (*LSDPF*). Laba diena, mielieji draugai. Siūlau balsuoti prieš.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Kadangi bus balsavimas, prašom užimti savo vietas. Balsuojame.

Užsiregistravo 102, balsavo 101: už – 29, prieš – 66, susilaikė 6. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas pasiūlymas būtų Seimo narės J. Sejonienės, 28-as, bet jo neteiksime balsuoti, kadangi jisai prieštarauja. Kitas pasiūlymas taip pat Seimo narės J. Sejonienės, 29-as. Kaip minėjau, jo taip pat neteiksime dėl tos pačios priežasties, kadangi prieštarautų.

Toliau… (*Balsai salėje*) Kai pabaigsiu, tada. Toliau – 34 pasiūlymas. Taip pat jo neteikiame, kadangi jis prieštarautų jau priimtam pasiūlymui dėl 13 straipsnio 5 dalies.

P. Kuzmickienės pasiūlymas, 48-as, taip pat neteikiamas dėl tos pačios priežasties. Seimo nario D. Kreivio siūlymas, 70-as, taip pat neteikiamas dėl tos pačios priežasties. 71 pasiūlymas taip pat neteikiamas, nes jau yra apsispręsta dėl 13 straipsnio 5 dalies. Ir būtų viskas. Seimas apsvarstė visus pasiūlymus dėl 13 straipsnio 5 dalies.

Dėl vedimo tvarkos per šoninį mikrofoną – E. Gentvilas. Prašom.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Ačiū, gerbiama Orinta. Aš neatmetu galimybės, kad tikrai prieštarauja jau priimtoms nuostatoms. Tačiau kas priima sprendimą, kad prieštarauja arba jau nebereikia svarstyti? Kas priima tą sprendimą, kieno verdiktu yra nusprendžiama, kad nebereikia svarstyti? Kultūros komitetas po šios nakties posėdžio tikrai nebuvo susirinkęs ir negalėjo nuspręsti, kad tų nereikia svarstyti. Ar tai jūsų voliuntaristinis sprendimas, ar kieno? (*Balsai salėje*) Kas priima tą sprendimą, kad nebereikia svarstyti?

**PIRMININKĖ.** Dėkoju, gerbiamas kolega. Dar kartelį pakartosiu tai, ką mes jau praėjusį posėdį kalbėjome ne vieną kartą. Sprendimas priimamas vadovaujantis 152 straipsniu „Pataisų dėl įstatymo projekto pateikimas ir priėmimas svarstymo Seimo posėdyje metu“, kad Seimo plenariniame posėdyje svarstymas ir komitete yra skirtingas. Ir 8 dalies 4 punktas sako, kad pasiūlymų, prieštaraujančių anksčiau priimtiems, posėdžio pirmininkas neteikia balsuoti.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Kultūros komitetas nesvarstė, nes nebaigta…

**PIRMININKĖ.** V. Gailius – per šoninį mikrofoną.

**V. GAILIUS** (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Atidžiai stebiu ir skaitau pasiūlymus. V. Pranckiečio pasiūlymai, kuriuos, jeigu kolega nespės atvykti, esu pasirengęs pristatyti, yra papildyti naujomis dalimis. Ne dėl 5-o, ne dėl kažkokio, bet papildyti naujomis dalimis. Jie turi būti pateikiami.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju, Vitalijau Gailiau, mes svarstysime ateityje, dar jų nesvarstėme. Dabar kaip tik, Viktorai, prašom užimti savo darbo vietą, nes jums reikės pristatyti pasiūlymus kiek vėliau. Labai trumpai dėl vedimo tvarkos prašo V. Pranckietis.

**V. PRANCKIETIS** (*LSF*). Dėl vedimo tvarkos. Kadangi V. Gailiaus buvo paskleista netiesa, tai atėjau prisistatyti, kad aš esu posėdyje, registravausi nuo jo pradžios.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Dabar grįžtame prie pagrindinio komiteto išvados. Svarstysime pataisas, apie kurias ką tik kalbėjo ir V. Gailius, tai yra tas, kuriomis siūloma papildyti. Dabar prašom pasiruošti pristatyti pagrindinio komiteto 63 pasiūlymą. Tai S. Gentvilas. Prašom.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Labas rytas. Tikiuosi, galva šviežesnė po vakar vakaro. Ačiū valdantiesiems už nesibaigiantį Seimo teisėkūros volą, įeisite į istoriją. 63 pasiūlymas. Jisai susijęs su… 63 pasiūlymas, tiesą sakant, yra D. Asanavičiūtės-Gružauskienės.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Nedėkokite, čia ne mano pasiūlymas.

**PIRMININKĖ.** Kaip ne jūsų?

**S. GENTVILAS** (*LSF*). 63 pasiūlymas yra ne S. Gentvilo.

**PIRMININKĖ.** 63 pasiūlymas pagrindinio komiteto, jūsų išvados, jūsų pasiūlymas.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Bet jūs sakėte, kad mes čia…

**PIRMININKĖ.** Jūs kalbėjote telefonu ir turbūt nenugirdote. Paskui bus 75.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Bet jūs sakėte, kad šiandien svarstome tik papildomą išvadą.

**PIRMININKĖ.** 13 straipsnio 3 dalis, sakiau, kad grįžtame prie pagrindinio komiteto svarstymo, prie tų pasiūlymų, kurie papildo pagrindinio komiteto išvadą.

**D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ** (*TS-LKDF*). Trumpai pasakykite turinį, apie ką? Leiskite susiorientuoti.

**PIRMININKĖ.** Skliausteliuose įrašyta: ekonomikos, socialinių, teisės ir taip toliau. 13 straipsnį siūloma papildyti 3 dalimi. Prašom.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Prisiminiau.

**PIRMININKĖ.** Prisiminėte.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Atsiprašau, tai mano klaida. Siūlymas yra papildyti direktoriaus dosjė, kad, ateidamas į konkursą, turėtų ekonominį, teisinį išsilavinimą, nes akivaizdu, kad dabartiniam vadovui priekaištaujama dėl juridinių dalykų, tai yra viešųjų pirkimų nesuvaldymo, nors viešųjų pirkimų išimtys numatytos Vyriausybės tvarka. Būtent Vyriausybės vadovė dabar turėtų imtis iniciatyvos performuluoti tas išimtis, pagal kurias LRT skelbia turinio pirkimo konkursus. Gaila, kad valdantieji visą šį krūvį po audito išvados numetė generaliniam direktoriui. Tam, kad generalinis direktorius galėtų apsiginti nuo tokio spaudimo ateityje, direktorius turėtų būti su teisiniu išsilavinimu. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, laikas. Bet kadangi ieškojau pataisos, tai tikrai keletą sekundžių galima leisti ir ilgiau. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Toks reguliavimas yra sistemiškai suderintas su kitiems aukščiausio lygmens vadovams taikomais kvalifikaciniais reikalavimais ir laikytinas pertekliniu.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Prašome pasiruošti, Simonai, bus 75 pasiūlymas. Dabar motyvai už – M. Katelynas.

**M. KATELYNAS** (*LSDPF*). Siūlau balsuoti už.

**PIRMININKĖ.** Motyvai prieš – I. Gelažnikienė.

**I. GELAŽNIKIENĖ** (*LSDPF*). Siūlau balsuoti prieš.

**PIRMININKĖ.** Balsuojame. (*Balsai salėje*) Pabaigsime, tada. Prašom netriukšmauti. Dar vieną pabaigsime Simono ir tada bus jums suteiktas žodis. (*Balsas salėje: „Dėl vedimo tvarkos.“*)

Užsiregistravo 105, balsavo 104: už – 33, prieš – 67, susilaikė 4.

Kitas pasiūlymas, kurį jau buvau paskelbusi, yra S. Gentvilo 75 pasiūlymas. Prašom pristatyti.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Ačiū. Kadangi netiko ekonominis arba teisinis išsilavinimas, siūloma turėti būsimam vadovui, nes akivaizdu, kad skubama atleisti esamą vadovą, siūloma turėti penkerių metų vadovaujamo darbo patirties žiniasklaidoje. Manome, kad šiandieninė žiniasklaida, žurnalistai turi ir rodo labai gerą atsparumą Lietuvos politinės daugumos spaudimui. Todėl būsimas vadovas turi ateiti ne iš Socialdemokratų partijos, taip, kaip šiandien, pavyzdžiui, Liberalų sąjūdis turėjo kandidatę į Seimo kontrolierius, būsimą Lietuvos I. Maską, kuri negalėjo įvardinti nė vienos priemonės, ką jinai padarytų dėl smulkiojo ir vidutinio verslo, išskyrus tai, kad jinai eis ir susitiks su verslo asociacijomis. Taip, kad neateitų kandidatas iš Socialdemokratų partijos tik tam, kad jisai turi socialdemokratų bilietą, taip, kaip mes galime liudyti šiandien su į Seimo kontrolierius teikiama kandidate, būtina turėti patirties žiniasklaidoje. Tikime, kad žiniasklaidoje žmonės nėra afilijuoti su politinėmis partijomis, tai užtikrins nepartiškumą.

Ir jūs, Kęstuti Vilkauskai, man atrodo, visada pasisakėte už žiniasklaidos atstovų didesnį dalyvavimą, didesnes teises. Keista, kad savo komitete jūs visiškai blanketiškai atmetate visus siūlymus, nevedate diskusijos su žiniasklaidos bendruomene. V. Aleknavičienė sakė: reikia paimti pauzę ir pasikalbėti su asociacijomis, Europa, bet nesugeba net įvardinti, su kuo yra susitikusi – su anoniminėmis organizacijomis. Tai labai norime, kad kitas vadovas visgi būtų žmogus iš žiniasklaidos. Todėl labai agituoju balsuoti už. Ačiū iš anksto L. Jonauskui, kad apsimetęs pasisako už.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame, laikas! Kokia komiteto nuomonė?

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Toks reguliavimas nėra sistemiškai suderintas su kitais aukščiausio lygmens vadovams taikomais kvalifikaciniais reikalavimais ir laikytinas pertekliniu.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Norėčiau perspėti E. Gentvilą pasiruošti. Jums reikės pristatyti pasiūlymus dėl pagrindinio komiteto papildomos išvados. Motyvai už – L. Jonauskas.

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Kviečiu balsuoti už.

**PIRMININKĖ.** Motyvai prieš – A. Mockus.

**A. MOCKUS** (*LSDPF*). Kviečiu balsuoti prieš.

**PIRMININKĖ.** Balsuojame.

Užsiregistravo 104, balsavo 102: už – 26, prieš – 68, susilaikė 8. Pasiūlymui nepritarta.

Per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos – J. Sejonienė.

**J. SEJONIENĖ** (*TS-LKDF*). Gerbiama posėdžio pirmininke, dėl vedimo tvarkos, o tiksliau, dėl techninių dalykų. Mes vakar užtrukome, kol suradome, kur yra pagrindinio komiteto pagrindinė ir papildomos išvados, kad galėtume ten tarp tų šimtų pasiūlymų orientuotis. Šiandien nėra pridėta prie projekto susijusių dokumentų nei pagrindinė, nei papildoma išvados. Kaip mums orientuotis? Aš suprantu, kad jūs dokumentus turite, bet reikėtų užtikrinti, kad visi salėje taip pat juos turėtų ir kad galėtų nuosekliai sekti posėdžio eigą, žinoti, kada kas ką pristatys, kelintas yra pasiūlymo numeris.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju, Jurgita, supratome jūsų pastabą.

**J. SEJONIENĖ** (*TS-LKDF*). Čia yra Sekretoriatui. Aš manau, kad techninės pertraukos reikia.

**PIRMININKĖ.** Dėkui. Viskas yra pridėta, jeigu kam kyla problemų susirasti, tai kreipkitės į Sekretoriatą, tikrai padės, dokumentų yra nemažai.

Per šoninį mikrofoną – Ž. Pavilionis.

**Ž. PAVILIONIS** (*TS-LKDF*). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Aš tiesiog norėčiau atkreipti posėdžio dalyvių dėmesį, kad mūsų posėdį stebi čerkesų ir čečėnų vadai, kurie kovojo šimtmečiais už savo laisvę. (*Plojimai*) Jie labai tikisi, kad ir ši kova baigsis sėkmingai, ir labai prašo mūsų solidarumo. Kas norite juos išgirsti, ateikite į Konstitucijos salę, jie šiandien visą dieną tenai bus iš viso pasaulio suvažiavę. (*Plojimai*)

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Tikiuosi, Eugenijus rado dokumentą. Prašome pristatyti 1 pasiūlymą.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Taip, ačiū. 1 pasiūlymas yra toks, kad skelbiant konkursą generalinio direktoriaus pareigoms užimti būtų numatyti konkursų terminai taip, kad nebūtų nepagrįstai vilkinama, kad nebūtų sudarytos galimybės. Vakar Kultūros komitete pristačiau išsamiau, todėl dabar trumpinu, nenoriu gaišinti laiko.

**PIRMININKĖ.** Labai jums ačiū už supratingumą. Reikėtų palaikančių dešimties Seimo narių. Prašom pakelti rankas. Ačiū. Tikrai yra. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: 4 – už, prieš ir susilaikiusių nėra. Siūloma nuostata yra perteklinė ir nesukuria papildomo teisinio aiškumo.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Motyvai už – M. Skamarakas.

**M. SKAMARAKAS** (*LSDPF*). Kviečiu pritarti.

**PIRMININKĖ.** Motyvai prieš – A. Mockus.

**A. MOCKUS** (*LSDPF*). Kviečiu palaikyti komitetą ir nepritarti.

**PIRMININKĖ.** Balsuojame. Eugenijau, neperspėjau, jūsų bus dabar daug pasiūlymų, tai jūs turite iš eilės. Ačiū.

Užsiregistravo 97, balsavo 95: už – 18, prieš – 68, susilaikė 9. Pasiūlymui nepritarta.

Seimo nario E. Gentvilo 2 pasiūlymas.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Gerai. Kitas mano pasiūlymas yra irgi susijęs su 13 straipsniu ir vadovo atrankos kriterijais, kad kandidatai turėtų būti vertinami pagal įvairius kriterijus ir vienas iš kriterijų – pagal gebėjimą dirbti su skirtingomis pažiūromis. Dabartinis LRT vadovas yra kaltinamas, kad yra vienos politinės arba tiktai keleto politinių ideologijų atstovas ir visiškai nesugeba dirbti su kitomis politinėmis orientacijomis. Aš manau, kad tai yra visiškai neteisingas traktavimas, tačiau jeigu jūs jau taip norite, prašome įtraukti į kriterijus tokį reikalavimą – įvertinti, ar žmogus gali dirbti su kairiaisiais, su dešiniaisiais, su fašistais, su komunistais, nes visokių yra Lietuvoje. Jeigu jis nesugeba dirbti su visais, yra gana nelankstus, o kaip labai kieto stuburo turėtojas ir negali lankstytis tam, kam reikia, tam, kas ateina į valdžią, tai jis negalėtų būti registruojamas kandidatu į generalinius direktorius.

Aš prašau, kad būtų numatytas konkurso sąlygose toks įvertinimo mechanizmas, kuriuo būtų nustatyta, ar žmogus sugeba lankstytis, nusiimti kepurę tada, kai valdžia keičiasi, nes kartais valdžia keičiasi net kadencijos viduryje. Tai pasižiūrėkite. Aš labai siūlyčiau įvesti tokį kriterijų, kad žmogus turi būti nuolankus tam, kas tuo metu yra valdžioje. Jeigu žmogus turi kažkokį savo ideologinį įsitikinimą, tai tokį reikia braukti iš kandidatų, nes, neduok Dieve, paskui tarnaus vienai partijai, pavyzdžiui, fašistams.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Ar yra dešimt palaikančių? Prašom pakelti rankas. Tikrai yra. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Siūloma nuostata yra perteklinė ir nesukuria papildomo teisinio aiškumo.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Balsavimo rezultatai: 4 – už, susilaikiusių, prieš nėra.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Motyvai už – L. Jonauskas.

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Kviečiu balsuoti už.

**PIRMININKĖ.** Motyvai prieš – A. Mockus.

**A. MOCKUS** (*LSDPF*). Kviečiu palaikyti komitetą ir balsuoti.

**PIRMININKĖ.** Balsuojame.

Užsiregistravo 98, balsavo 97: už – 15, prieš – 70, susilaikė 12. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas E. Gentvilo pasiūlymas Nr. 3. Prieš pradedant, repliką po balsavimo – V. Grubliauskas. Prašom.

**V. GRUBLIAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Aš tik noriu pasitikslinti. Komitete į E. Gentvilą panašus žmogus pristatė tas pataisas, visai kitokia tarme kalbėjo. Tai aš noriu paklausti: ar čia šiandien tas pats E. Gentvilas, ar čia kitos pataisos? Nes komitete jos skambėjo šiek tiek kitaip. Juokauju, bet, Eugenijau, galbūt jūs galėtumėte tomis pačiomis intonacijomis ir ta pačia tarme ir čia pristatyti? Labai ačiū.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Prašom pristatyti 3 pasiūlymą.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Ačiū. Aš prisimenu žmogų, panašų į V. Grubliauską, kuris iki 2019 metų buvo liberalas, dabar jis kalba kaip socialdemokratas, tai nežinau, ar čia tas pats žmogus. (*Plojimai*)

Dabar mano 3 pataisa dėl kandidato pažiūrų. Mano manymu, didžiausia problema, jeigu kandidatas turi kokias nors pažiūras, pasaulėžiūrą, labai aiškią, nes tai susiję su mano anksčiau pateiktu pasiūlymu. Geriausiai, kad kandidatas būtų be pažiūrų, lankstus kaip nendrė, nes jeigu jis turi pažiūras, tai yra labai blogai. Mano siūlymas yra toks, kad kandidato pažiūros savaime negali būt laikomos atrankos kriterijumi. Dar daugiau, čia reikėtų dar papildyti tobulinimo stadijoje arba priėmimo stadijoje…

**PIRMININKĖ.** Gerbiamas kolega, jūs turbūt ne visai tą pasiūlymą pristatote.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Atsiprašau?

**PIRMININKĖ.** Turėtų būti apie skaitmeninę žiniasklaidą, o jūs apie pažiūras. Čia viskas gerai?

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Man atrodo, visa ši diskusija apie pažiūras, fašistines arba liberalias. Tai gal ne tą pristatau. Atsiprašau. Bet ar aš turėčiau atsiprašyti, kai toks chaosas?

**PIRMININKĖ.** Viskas gerai, aš tik įspėjau, kad spėtumėte pristatyti, ką norite.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Pasakykite numerį.

**PIRMININKĖ.** Nr. 3.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Gerai, gal aš ir praleidžiu. Tada man reikia grįžti prie dokumento kompiuteryje.

**PIRMININKĖ.** Luktelsime. Prašom.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). O mano pristatymo laikas jau baigiasi. Tai gerai, aš teikiu šį pasiūlymą. Prašau balsuoti.

**PIRMININKĖ.** Dėkui. Ar yra dešimt? Yra. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Nepritarti. Balsavimo rezultatai: už – 4, susilaikiusių ir prieš nėra. Argumentai: teikiamo pasiūlymo nuostata yra perteklinė ir nesukuria papildomo teisinio aiškumo.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Motyvai už – L. Jonauskas.

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Už pasiūlymą.

**PIRMININKĖ.** Motyvai prieš – A. Mockus.

**A. MOCKUS** (*LSDPF*). Kviečiu nepalaikyti.

**PIRMININKĖ.** Balsuojame.

Užsiregistravo 95, balsavo 94: už – 25, prieš – 64, susilaikė 5. Pasiūlymui nepritarta.

Dabar, gerbiamas kolega Eugenijau, reikės pristatyti 4 pasiūlymą, Nr. 4. Prašom.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Gerai. Čia kalbama apie bendradarbiavimo principus. Mano manymu, skyrimo metu galima paskirti ir pasakyti: ačiū, paskyrėme. Bet labai gerai būtų, kad būtų nustatyti bendradarbiavimo principai tarp generalinio direktoriaus ir LRT tarybos, kuri paskiria kandidatą. Aš sakyčiau, kaip valstybės valdomose įmonėse yra tokie dalykai kaip lūkesčių laiškas. Štai taryba, paskirdama generalinį direktorių, turi pasakyti, kaip dažnai generalinis direktorius turi bendradarbiauti su taryba, dalyvauti jos susitikimuose, atsiskaityti arba pateikti informaciją. Tie dalykai neturi būti palikti savieigai. Yra galimas variantas A, kaip dabar dažnai būna, metinės ataskaitos pateikimas. Gali būti nustatomas dažnesnis susitikimų grafikas. Tai norėčiau, kad tai būtų įtvirtinta.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Ar yra dešimt palaikančių? Pakelkime rankas. Ačiū, tikrai yra. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Nepritarti. Balsavimo rezultatai: už – 3, prieš nėra, susilaikė 1. Argumentai: siūloma nuostata yra perteklinė ir nesukuria papildomo teisinio aiškumo.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Motyvai už – M. Lingė.

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Pagaliau, pagaliau kažkada pavyko įgyvendinti tai, ką labai ilgai stengiausi. Tai ačiū pirmiausia L. Savickui, kuris patarė perkrauti kompiuterį. Nenusivilkite, kolegos, stenkitės, dirbkime. Tikrai, Martynai Katelynai, 5 numeriu. Jau reikėtų susirūpinti, prarandate įgūdžius. Linai Jonauskai, šiandien, matosi, ankstyvas rytas, bet, deja, šiuo kartu jums nepasisekė.

Gerbiami kolegos, labas rytas, pradedame tą maratoną, pusmaratonį, nežinau, kas čia dabar vyksta, kurioje stadijoje esame, bet tik primenu, kur mes esame ir ką mes čia darome. Tai yra dėl jūsų, gerbiamieji valdantieji, įjungto buldozerio, dėl skubos, nenoro tartis, nenoro girdėti, mes esame priversti absurdiškus pasiūlymus registruoti. Eugenijus įregistravo labai konstruktyvų pasiūlymą. Tai tame grūdo… Įsiklausyti į ataskaitų, didesnių atskaitomybės reikalavimų kriterijų labai svarbu. Ir aš noriu, jeigu man dar pavyks bent kartą ar du, ar tris užsiregistruoti, tai aš noriu įvesti tą žanrą – skaityti konstitucinę doktriną. Ji yra labai reikalinga ir išmintinga. LRT statusas turi konstitucinį statusą ir ypač svarbu pabrėžti jo svarbą. Konstitucija numato atitinkamą ypatingą misiją visuomeniniam transliuotojui. Na, aš matau, kad šiuo pasisakymu man tos konstitucinės doktrinos skaityti pradėti nepavyks, bet tikrai nenuleisiu rankų ir stengsiuosi kituose pasisakymuose priminti tiek apie tai, ką Konstitucinis Teismas yra pasakęs 2002 metais, tiek ir aiškindamas ankstesnius nutarimus 2006 metais, vėliau 2019 metais. Tai visiems bus naudinga susipažinti ir tikrai įsiklausyti į bent tam tikrus edukacinius dalykus, nes einate antikonstituciniu keliu. Tikrai daug tarpiniuose svarstymo procedūros etapuose padaryta procedūrinių pažeidimų. Konstitucinis Teismas turės labai daug darbo.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame už jūsų nuomonę.

Motyvai prieš – A. Radvilavičius.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Gerai, kad nors pripažįstate, kad registruojate keistus pasiūlymus, todėl raginu balsuoti prieš.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Balsuojame. Aš paprašyčiau galbūt komiteto pirmininką vis tik atsisėsti čia, tikrai bus patogiau dirbti. Laukia ilga diena.

Per šoninį mikrofoną… Atsiprašau.

Užsiregistravo 92, balsavo 89: už – 24, prieš – 57, susilaikė 8. Pasiūlymui nepritarta.

Per šoninį mikrofoną – L. Girskienė. Prašom. Dėl vedimo tvarkos.

**L. GIRSKIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Aš labai trumpai dėl vedimo tvarkos. Labai atsiprašau visų, kad mes turime šiame cirke dalyvauti, bet manau, kad šitas cirkas yra surengtas būtent norint nu-

kreipti dėmesį nuo kitų svarbių dalykų. Skaitau. Kyšiai Augalininkystės tarnyboje. Per kratas paimti milijonai, 8 kilogramai aukso, ginklų, narkotikų, sulaikytas ne tik vadovas, kuris deleguotas konservatorių buvo, bet ir „Vardan Lietuvos“ atstovė Vyriausiojoje rinkimų komisijoje…

**PIRMININKĖ.** Dėl vedimo tvarkos prašiau kalbėti iš esmės. Ačiū. S. Kairys – dėl vedimo tvarkos.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Dėl vedimo tvarkos. Seimo statuto 107 straipsnis reglamentuoja kalbas dėl balsavimo motyvų. Aš norėčiau atkreipti jūsų dėmesį, kad ne visi Seimo nariai, pasisakydami už arba prieš, išdėsto motyvus. Pasakymas, kad kviečiu balsuoti už arba prieš, nėra motyvas.

Kitas dalykas, ką jūs, kaip posėdžio pirmininkė, irgi galėtumėte daryti, tai irgi pagal tą patį 107 straipsnį pažiūrėti…

**PIRMININKĖ.** Dėkojame…

**S. KAIRYS** (*LSF*). …kad skirtingų frakcijų atstovai pasisakytų.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Yra suteikiamas… Užsirašo tas, kas užsirašo ir spėja būti pirmesnis, tai sistema tokia yra. Kai yra suteikiamas žodis, kalba, kalbos mes irgi, turbūt sutinkate, kad kontroliuoti negalime.

Per šoninį mikrofoną – V. Pranckietis.

**V. PRANCKIETIS** (*LSF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, noriu paklausti posėdžio pirmininkės. Vakar buvo besistengiančių kaip nors pasodinti Kultūros komiteto pirmininką ir šiandien jūs jį pasodinote. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. J. Razma dėl vedimo tvarkos.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke, kad sustabdėte bent pavėluotai kolegę L. Girskienę, kuri čia žeria nepagrįstus kaltinimus konservatoriams, atseit, kad Augalininkystės tarnybos vadovas deleguotas konservatorių. Tokių įstaigų vadovai paskiriami konkursų tvarka. Jeigu valstiečiai deleguodavo, galbūt taip ir buvo vietoje konkursų.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame, tai nebuvo dėl vedimo tvarkos.

Kitas E. Gentvilo pasiūlymas, pažymėtas 5 numeriu. Prašom pristatyti.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Bet man vis tiek ramybės neduoda tie 8 kilogramai aukso. Na, iš kur jie ten atsirado? Kas ten per publika? Konservatorių, ne konservatorių – nesvarbu, bet vis tiek įdomu.

Gerai. 5 mano pasiūlymas, kad, vertinant kandidatus į LRT generalinius direktorius, turi būti atsižvelgiama į gebėjimą dirbti su kintančiomis auditorijomis. Lietuvoje visuomenė, į kurią apeliuoja nacionalinis transliuotojas, tai yra LRT, tikrai yra labai kintančios būsenos. Ateina į valdžią kokia nors puskvailių partija – žmonės darosi kvailesni, reikia orientuotis į tuos. Ateina intelektualesnės partijos – pakelia žmonių intelekto lygį, susirūpinimą valstybe, susirūpinimą vertybiniais dalykais. Reikia orientuotis į tuos. Kad tikrai nebūtų taip, kad valdžia paskiria pagal save, pagal savo kvailumą generalinį direktorių, reikia galvoti, kad ta visuomenė gal ne visada bus tokia kvaila, ir reikia paskirti generalinį direktorių, kuris rūpintųsi kintančia visuomene, o visuomenė yra gana kintanti.

Mes prisimename, kaip mes atrodėme 1990 metais. Net nuvažiavus į užsienį vidutiniam lietuviui visi sakydavo *homo sovieticus*, atpažindavo. Šiandien vidutinis lietuvis yra vidutinis normalus europietis, nebeišsiskiriantis europiečių minioje.

Aš norėčiau, kad valdžia siūlytų ir ieškotų generalinio direktoriaus ne pagal savo bukumą, o galvodama ir apie tai, kad visuomenė kinta. Nacionalinis transliuotojas taip pat turi orientuotis į ateitį, į iššūkius, kurie laukia mūsų ateityje, o ne tik į šios dienos bukumą. Pacituosiu profesoriaus, buvusio ambasadoriaus Vytenio… Atsiprašau, Vytauto Ališausko…

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Jūs išnaudojote savo laiką.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Gerai.

**PIRMININKĖ.** Pacituosite gal prie kito pasiūlymo. Ar yra dešimt remiančių Seimo narių? Tikrai yra. Kokia komiteto nuomonė?

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: 4 – už, susilaikiusių, prieš nėra. Teikiamo pasiūlymo nuostata yra perteklinė ir nesukuria papildomo teisinio aiškumo.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Motyvai už – A. Mockus.

**A. MOCKUS** (*LSDPF*). Kas ką nors suprato šitame pasiūlyme, kviečiu palaikyti.

**PIRMININKĖ.** Motyvai prieš – A. Radvilavičius.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Siūloma nuostata yra perteklinė ir nesukuria papildomo teisinio aiškumo. Siūlau balsuoti prieš.

**PIRMININKĖ.** Balsuojame.

Užsiregistravo 88, balsavo 86: už – 19, prieš – 58, susilaikė 9. Pasiūlymui nepritarta.

Seimo nario E. Gentvilo 6 pasiūlymas. Prašom.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Nežinau, ar yra prasmė teikti tuos pasiūlymus, nes Kultūros komiteto ketvertukas vis tiek pasakys, kad tai neturi jokios pridėtinės teisinės vertės. Mano manymu, vertėtų pasakyti, kad visas tas procesas neturi pridėtinės teisinės vertės. Kai mes kreipsimės į Konstitucinį Teismą, bus pasakyta, kad tai buvo antikonstitucinis procesas ir antikonstitucinės pataisos, kas jas bebūtų teikęs nuo pat pradžios, ir tai neturės jokios pridėtinės teisinės vertės, o tik drums visuomenės ramybę.

Nepaisant to, teikiu šitą 6 pasiūlymą, kad generalinio direktoriaus tyrimas grindžiamas pasitikėjimo principu. Pasitikėjimas, čia turima omenyje, pirmiausia, žmogiški santykiai, požiūris į žmogų, nekalbant apie jo dalykines savybes, apie kurias kalbėjau ankstesnėse pataisose ir kalbėsiu vėlesnėse pataisose.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Ar yra dešimt palaikančių? Pakeliame rankas, jeigu yra tokių. Tikrai yra. Kokia komiteto nuomonė?

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Nepritarti. Pažymėtina, kad vienas iš principų, kuriais grindžiama LRT veikla, yra politinio neutralumo principas (Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 3 straipsnio 1 dalis). Konstitucinis Teismas 2019 m. gegužės 16 d. nutarime pažymėjo, kad pagal Konstituciją visuomeninis transliuotojas visuomet turi išlikti nepriklausomas nuo partikuliarių, privačių ar grupinių interesų, politinių, ekonominių ir kitokių. Visuomeninio transliuotojo veikla negali priklausyti nuo partinių ar kitokių politinių preferencijų.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Motyvai už – M. Katelynas.

**M. KATELYNAS** (*LSDPF*). Kviečiu balsuoti už. Ir kviečiu M. Lingę pasitempti, nes vėl atsilieka.

**PIRMININKĖ.** Motyvai prieš – A. Dudėnas.

**A. DUDĖNAS** (*LSDPF*). Kviečiu balsuoti prieš, nes iš tikrųjų, kaip ir teikėjas sakė, pasiūlymas neturi pridėtinės teisinės vertės.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Balsuojame.

Užsiregistravo 87, balsavo 87: už – 18, prieš – 56, susilaikė 13. Pasiūlymui yra nepritarta.

Prašom E. Gentvilą pristatyti 7 numeriu pažymėtą pasiūlymą.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Taip, 7 pasiūlymas yra susijęs su tais lūkesčiais, apie kuriuos kalbėjau. LRT taryba, tarsi visuomenės atstovas, visuomenės atspindys, turi suteikti tam tikrus lūkesčius ir visuomenei ir pasakyti, ko tikisi iš pareigas pradėsiančio eiti generalinio direktoriaus. Turi būti suformuluojami lūkesčiai, sakau, kaip kokiose valstybės valdomose akcinėse bendrovėse ir panašiai. Akcininkas, tai yra valstybė, suformuluoja lūkesčių laišką, jis yra žinomas visuomenei, nėra slaptas. Taigi, ko tikimasi iš generalinio direktoriaus, kuris yra skiriamas eiti pareigas. Vykdymas to lūkesčių laiško arba išreikštų lūkesčių būtų vertinimo pagrindas ateityje vertinant generalinio direktoriaus veiklą. Nes šiandien mes matome, kad kai nėra labai aiškių kriterijų ir išsakytų lūkesčių, ateina kokia nors valdžia ir sako: mums nepatinka, reikia atleisti. Tai galėtų būt aiškiai, artikuliuotai suformuluoti dalykai, kad ir visuomenė galėtų matyti, ar generalinis direktorius atitinka tuos lūkesčius, kuriuos buvo įpareigotas vykdyti pradėdamas eiti pareigas, ar neatitinka.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Ar yra dešimt palaikančių? Prašom pakelti rankas. Ačiū, yra. Kokia komiteto nuomonė?

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Teikiamo pasiūlymo nuostata yra perteklinė ir nesukuria papildomo teisinio aiškumo.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Motyvai už – L. Jonauskas.

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Kolegos, už.

**PIRMININKĖ.** Motyvai prieš – A. Dudėnas.

**A. DUDĖNAS** (*LSDPF*). Dėkui. Pritariu komiteto pozicijai nepritarti, nes tikrai nesukuria aiškumo.

**PIRMININKĖ.** Balsuojame.

Užsiregistravo 89, balsavo 88: už – 21, prieš – 60, susilaikė 7. Pasiūlymui nepritarta.

Prašom E. Gentvilą pristatyti 8 numeriu pažymėtą pasiūlymą.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). 8 pasiūlyme kalbama apie kandidato pažiūras. Tai dauguma žmonių yra tokie nevykėliai, kad turi vienokias ar kitokias pažiūras. Žinoma, generalinį direktorių bus labai sunku surasti, nes reikia rasti direktorių, kuris neturėtų jokių pažiūrų. Būtų panašus į tuos, kurių parkas šiandien S. Daukanto aikštėje svyruoja, priklausomai nuo vėjo, priklausomai nuo valdžios pasikeitimo, kad žmogus galėtų kaitalioti savo pažiūras arba sakytų, aš niekada neturėjau jokių pažiūrų. Ir kandidatuodamas į generalinius direktorius galėtų užpildyti anketą, kurioje deklaruotų: aš neturiu jokių pažiūrų, prašom mane skirti generaliniu direktoriumi. Aš būsiu lankstus kaip nendrė, būsiu lankstus kaip tie pripučiami maumai, kurių, atrodo, šiandien aštuoni S. Daukanto aikštėje svyruoja. Tai būtų tinkamiausias dalykas, nes, neduok Dieve, žmogus, kuris turi pažiūras, atėjus naujai valdžiai (o valdžios keičiasi gana dažnai), bus netinkamas, bus sakoma: tavo pažiūros mums, bičiuli, netinka, todėl tave reikia išvyti iš šito posto. Todėl reikia ieškoti kandidato, kuris neturi jokių pažiūrų arba kaip reikia: nusiima kepurę, pasuka kepurę į kairę, į dešinę, nusimauna kepurę ir taip toliau. Štai tokie vertingiausi yra dabartinei valdžiai. Man atrodytų kitaip. Aš labai gerbiu tuos žmones, kurie turi pažiūras, kurie kietai stovi už savo pažiūras, tuos žmones aš vertinu. Kitus žmones aš vadinu dumblu. Mano manymu, čia reiks ieškoti tokio dumblo, kuris neturi jokių pažiūrų, nes jums tokie žmonės vertingiausi.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Ar yra dešimt palaikančių? Yra. Kokia komiteto nuomonė?

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Nepritarti. Balsavimo rezultatai: 3 – už, prieš – 1, susilaikiusių… atsiprašau, prieš nėra, 1 susilaikė. Argumentai: teikiama pasiūlymo nuostata yra perteklinė ir nesukuria papildomo teisinio aiškumo.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Motyvai už – M. Lingė.

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Mieli Lietuvos žmonės, mielas Martynai, išvis nebedirbate, jūsų pavardės net nebematyti nei vienoje, nei kitoje pusėje. Didieji socialdemokratų valdymo organai turėtų tai įvertinti, nes mes tikrai dar turime nemažą atkarpą nueiti, o įgūdžiai ir pastangos mažėja. Taigi, bet prie esmės.

Eugenijaus pateikta pataisa dėl pažiūrų, dėl neutralumo, dėl jokių pažiūrų neturėjimo yra tiesiai į dešimtuką. Juo labiau kad ir Konstitucinis Teismas 2006 m. gruodžio 21 d. nutarime konstatavo, kad Konstitucijos garantuojamas ir saugomas visuomenės interesas būti informuotai suponuoja atitinkamas valstybės konstitucines priedermes. Viena vertus, valstybė (jos institucijos, pareigūnai) turi ne tik negatyvaus turinio pareigą nekliudyti visuomenėje laisvai sklisti informacijai bei idėjoms, bet ir pozityvaus turinio pareigą imtis visų reikiamų priemonių, kad tam nekliudytų kiti asmenys. Šiame kontekste pabrėžtina, jog Konstitucijos 44 straipsnyje nustatyta, kad masinės informacijos cenzūra draudžiama, taip pat kad valstybė, politinės partijos (pabrėžiu – politinės partijos!), politinės ir visuomeninės organizacijos, kitos institucijos ar asmenys negali monopolizuoti masinės informacijos priemonių. Visa tai, kas dabar vyksta, visas šis užvaldymo ir bandymo lengvinti atleidimo pagrindus procesas, paskui susikurti lengvesnius paskyrimo pagrindus iš tikrųjų yra žingsnis į konkretų šį partijų monopolio neutralizavimo straipsnį. Iš tiesų bandoma tokiu būdu paneigti tai, kas yra išdėstyta Konstitucijoje ir konstitucinėje doktrinoje. Kviečiu palaikyti Eugenijaus pateiktas pataisas.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Motyvai prieš – A. Radvilavičius.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Pritariu komiteto nuomonei ir kviečiu balsuoti prieš.

**PIRMININKĖ.** Balsuojame. Užsiregistravo 90, balsavo 89: už – 23, prieš – 61, susilaikė 5. Pasiūlymui nepritarta.

Pažymėtas 9 numeriu pasiūlymas, jį pristatys E. Gentvilas. Prašom.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Aš matau, kad mano pasiūlymus ištinka vis didėjanti sėkmė. Jau 23, jeigu būčiau registravęs ne 10, o 110, užknisčiau jus galutinai ir atsirastų gal ir dauguma dėl mano

pasiūlymų. Na, bet artėju prie pabaigos su savo pasiūlymais, jau 9 pasiūlymas. Tai čia kalbama apie lyderystę, kurią prarado, pavyzdžiui, M. Katelynas, perėmė lyderystę A. Radvilavičius, kuris veržliai užsiregistruoja pasisakyti prieš ar už, koks skirtumas. Kaip aš ir noriu pasakyti, koks skirtumas, koks bus tas generalinis direktorius, kokį norėsite, tokį pasiskirsite. Labai pageidautina, kad (mano siūlymas ir orientuotas į tai) vertinant kandidatus atsižvelgiama į lyderystės gebėjimus. Labai pageidautina, kad kandidatas į generalinius direktorius neturėtų jokios lyderystės, jokių įgimtų lyderio savybių, jokių išugdytų lyderio savybių, nes, neduok Dieve, jis pradės vesti kolektyvą paskui save, pradės vesti nacionalinį transliuotoją į reikalingos visuomenės formavimo horizontus. Geriausiai, kad būtų toks pastumdėlis, kokį pasiskiria nacionalinio transliuotojo taryba, o tarybą irgi paskiria Seimas, Prezidentas ir taip toliau. Tai va, geriausiai turėti tada tokį, kuris darys tai, kas jam yra liepiama. Gink Dieve, neturės savo nuomonės, neturės jokių lyderio savybių, o bus toks maumas, pastumdėlis, bus toks, koks yra reikalingas tuometinei politinei valdančiajai daugumai. Nes, neduok Dieve, atsiras nacionalinio transliuotojo priekyje žmogus, kuris turi lyderio savybių! Tokių nereikia šiai politinei daugumai.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Ar yra dešimt palaikančių? Prašom rankas pakelti. Dėkui. Kokia komiteto nuomonė?

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Teikiamo pasiūlymo nuostata yra perteklinė, nesukuria papildomo teisinio aiškumo.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Motyvai už – A. Mockus.

**A. MOCKUS** (*LSDPF*). Kviečiu opoziciją balsuoti vieningai.

**PIRMININKĖ.** Motyvai prieš – D. Razmislevičius.

**D. RAZMISLEVIČIUS** (*LSDPF*). Kolegos, kviečiu balsuoti prieš.

**PIRMININKĖ.** Balsuojame. Netrukus bus paskutinis pasiūlymas. 11 numeriu pažymėtą pasiūlymą ruošiasi pristatyti V. Čmilytė-Nielsen.

Užsiregistravo 88, balsavo 87: už – 18, prieš – 62, susilaikė 7. Pasiūlymui nepritarta.

10 numeriu pažymėtą pasiūlymą pristato E. Gentvilas. Prašom.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Kaip sakiau, baigiu lesti smegenis jums šitame etape, tačiau dar norėsiu paklausti, kad nereiktų per šoninį mikrofoną klausti, o pasiūlymai dėl 12 straipsnio priimami? Nes padarius techninę klaidą, apie kurią aš vakar kalbėjau ir Seimo Pirmininkui pateikiau to įrodymus, atsiveria galimybė dėl 12 straipsnio teikti pasiūlymus. Aš esu registravęs aštuonis pasiūlymus.

Tačiau kalbant apie mano 10 pasiūlymą dėl šitos dalies, kad kandidatai vertinami ir pagal gebėjimą dirbti su skirtingomis pažiūromis, tai labai svarbu, nes politinė valdžia gali keistis arba politinės valdžios intencijos gali keistis, tai turi mokėti dirbti su skirtingomis auditorijomis ir skirtingomis valdžiomis. Šiuo atveju aš pacituosiu žinomą Lietuvos filosofą, ambasadorių V. Ališauską, kuris viename *podcast'e* per savo interviu su L. Kontrimu kalbėjo apie šalies Prezidentą ir, mano manymu, labai negražiai pasisakė apie šalies Prezidentą pasakydamas, kad Prezidentas neturėtų būti savo baimių ir bukumo įkaitas. Man atrodo, tai negerai.

Bet kalbant apie tą sugebėjimą dirbti su skirtingomis pažiūromis, tai reikės išmokti dirbti ir su bukais, įtikti bukiems ir įtikti intelektualams. Toks pageidavimas, kad LRT taryba rinktųsi iš tokių kandidatų, kuriems būtų tinkama arba galima dirbti ir su visiškai bukais, nelabai intelektualiais, ir su aukščiausio intelekto žmonėmis.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Ar yra dešimt palaikančių? Prašom pakelti rankas. Ačiū. Komiteto nuomonė?

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Teikiamo pasiūlymo nuostata yra perteklinė ir nesukuria papildomo teisinio aiškumo.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Motyvai už – M. Lingė.

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Ko tik nepadaro šio klausimo svarstymo aplinkybės, kada prie Kalėdų stalo teks sėsti vienos šeimos, kurioje yra paneigiama ir bandoma prieštarauti puikiems Eugenijaus teikiamiems pasiūlymams, nariams. Tai tikrai bus įdomu išgirsti Simono argumentus, bet, tikiuosi, dar liks laiko santaikai ir pozicijoms išsiaiškinti.

Bet tęskime pažintį. Eugenijus vėl užčiuopė labai gerą mintį kalbėdamas apie įvairią visuomenę, o LRT misija ir yra atstovauti pačioms įvairiausioms pažiūroms, todėl svarbu įgyvendinti tai, kas 2006 m. gruodžio 21 d. nutarime pabrėžta, jog pliuralistinėje demokratijoje visuomeninio transliuotojo veikla turi būti grindžiama objektyvumu, nešališkumu, teisingumu, ji negali priklausyti nuo partinių ar kitokių politinių preferencijų. Visuomeninio transliuotojo veikla turi telkti, o ne skaldyti visuomenę. Šio transliuotojo transliuojamose programose turi būti atstovaujama įvairiems požiūriams, propaguojamos universalios žmogiškosios, civilizacijos ir laiko patikrintos vertybės, atspindima visa visuomenės ir valstybės gyvenimo įvairovė, taip pat kultūrų įvairovė, gvildenamos įvairios temos ir problemos, tokios, kurios yra svarbios tokiems specifinių poreikių turintiems žmonėms, kurių socializacija ir integravimasis į visuomenę yra sunkesni nei kitų žmonių. Svarbi iš Konstitucijos kylančios visuomeninio transliuotojo misijos dalis – siekti, kad jo perduodamos informacijos sklaida padėtų didinti socialinį kapitalą, mažinti socialinę atskirtį ir didinti socialinį solidarumą, stiprinti konstituciškai vertingus socialinius ryšius. Jeigu socialdemokratams dar yra svarbios socialinio solidarumo, teisingumo savybės, jie tikrai turėtų palaikyti Eugenijaus šią vertybinę nuostatą, jis netgi eina prieš nebūtinai liberalias pozicijas.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Jūs išnaudojote savo laiką. Ar yra dešimt palaikančių? Prašom pakelti rankas. Yra. Ačiū. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: už – 4.

**PIRMININKĖ.** Atsiprašau, šiek tiek peršokau. Atsiprašau. Motyvai prieš – S. Gentvilas.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Mindaugai, gera pastaba, mes su Eugenijumi toje pačioje šeimoje, bet, žinote, mes visada norėjome, kad nuomonės skirtųsi, nes kai atsiranda vienbalsiškumas, toks, koks girdisi anoje pusėje, tai atsiranda vakuumas, nes žmonės turi kelti teisingus klausimus. Tik teisingus klausimus keldamas gali išsiaiškinti problemas ir nuostatas.

Šiandien socialdemokratai nekelia teisingų klausimų. Prisijungė jaunoji karta, A. Mockus ar naujai patekę į Seimą. Jūs tik atkartojate kaip papūgos savo vadų doktriną. Deja, bet šiandien jūs turite kelti teisingus klausimus ir LRT turi kelti teisingus klausimus, kvestionuoti esamą padėtį. Žurnalistai niekada neturi susitaikyti su valdžios pasakojimu, naratyvu. Todėl LRT iš prigimties turi būti skirtingų nuomonių ir LRT direktorius privalo mokėti dirbti su skirtingomis nuomonėmis. Bet suprantant, kad socdemai visai kitaip įsivaizduoja pasaulėžiūrą arba bent to nedemonstruoja, aš, deja, manau, kad apsunkins šitas pasiūlymas jiems kitą atranką, todėl galbūt ir skeptiškiau pasisakysiu.

Bet tie, kurie stebi transliaciją, gerbiami žiūrovai, gerbiami piliečiai, jūs turite galimybę paveikti šitą valdžią. Aš prisimenu, kaip T. Tomilinas pateko kartu su R. Karbauskiu pirmą kadenciją. Man T. Tomilinas labai panašus į dabartinį R. Baranovą. Tomas sugebėjo pasipriešinti R. Karbauskio monopolijai, tiesos monopolijai. Kaip A. N. Čomskis sakydavo, kad diktatūros turi tiesos ministerijas, demokratijos turi teisingumo ministeriją, tai jūs šiandien kuriate tiesos monopolį. Gerbiami žiūrovai, paimkite telefoną, paskambinkite savo kursiokams, klasiokams, kaimynams, kurie yra socdemai…

**PIRMININKĖ.** Dėkojame.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). …pasakykite, kad jie klysta.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame, jūs išnaudojote savo pasisakymo laiką dėl motyvų prieš. Dabar balsuojame.

Užsiregistravo 87, balsavo 86: už – 23, prieš – 57, susilaikė 6. Pasiūlymui nepritarta.

Dėl vedimo tvarkos – E. Gentvilas. Prašom.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Taip, pone pirmininke, posėdžio pirmininke, aš tikrai nuoširdžiai noriu paklausti, kadangi yra dokumentas, kuris prasideda – 12 straipsnio pakeitimas.

**PIRMININKĖ.** Aš jums atsakysiu tuoj pat, jūs jau uždavėte šį klausimą.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Taip, tai noriu sulaukti atsakymo, ar bus svarstomi pasiūlymai, kuriuos esu pateikęs dėl 12 straipsnio?

**PIRMININKĖ.** Dabar yra svarstymo stadija, pasiūlymai yra pateikti dėl priėmimo stadijos, tai kai bus suredaguotas dokumentas ir bus priėmimo stadija, visi pasiūlymai bus apsvarstyti. Ačiū.

Dabar 11 numeriu pažymėtą pasiūlymą pristato Seimo narė V. Čmilytė-Nielsen. Prašom.

**V. ČMILYTĖ-NIELSEN** (*LSF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, pristatau pasiūlymą, kuriame miniu laiko tarpą, kuris galėtų būti skirtas kandidatui viešai prisistatyti, kandidatui, kandidatuojančiam į generalinio direktoriaus pareigas. Bet, tiesą pasakius, šis pasiūlymas yra tokio techninio pobūdžio ir jo tikslas yra parodyti, kad laiko reglamentavimas žiniasklaidos kontekste yra visiškai nepriimtinas.

Mes čia prieš porą dienų visi, matyt, stebėjome situaciją, kai buvo keliami klausimai iš LRT tarybos, kas davė nurodymus žurnalistams kalbėti, kaip kalbėti, ir kas labiausiai galbūt šokiravo – buvo siūloma skaičiuoti žurnalistų tylėjimo sekundes. Man rodos, kad tai toks gana rimtas signalas, nes iki šiol žurnalistų tylos sekundžių niekas niekada neskaičiavo ir visą laiką norėjosi tikėti, kad Lietuva jau yra tokia stipri, liberali demokratija, kad visiškai nesvarbu, kokioje žiniasklaidos priemonėje dirbs žurnalistai, nei jų kalbos, nei jų tylos sekundžių niekas neskaičiuos. Tai štai, man rodos, kas svarbu šiandieną ir ką mes čia mėginame šioje salėje padaryti ir parodyti, kalbėdami kur kas ilgiau nei 45 minutes, kad reikia pasipriešinti valdančiųjų mėginimui visuomeninį transliuotoją kontroliuoti taip…

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Jūs savo pristatymo laiką išnaudojote. Ačiū.

**V. ČMILYTĖ-NIELSEN** (*LSF*). …kad žurnalistams tektų atsiskaityti už tylos…

**PIRMININKĖ.** Ar dešimt palaikančių yra? Prašom pakelti rankas. Yra. Ačiū. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: 4 – už, susilaikiusių ir prieš nėra. Kandidato viešo pristatymo trukmės reglamentavimas yra poįstatyminių teisės aktų reguliavimo sritis. Tokios nuostatos įtvirtinimas įstatyme neatitiktų teisinio aiškumo ir teisės normų hierarchijos principų.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Motyvai už – M. Lingė. Prašom.

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Tikrai už. Juo labiau kad gal dar iki priėmimo bus galima patobulinti ir įvertinti dar laiko tarpą, nes LRT transliuotojo misija yra labai ypatinga konstitucinė misija ir išdėstyti pristatymą kandidato į LRT 45 minučių gali ir nepakakti. Tai gal pasiūlymo autorė iki priėmimo pakoreguos ir didesnį laiko tarpą numatys.

Aš noriu pacituoti Konstitucinio Teismo doktriną, kuri aiškina šios institucijos ypatingą misiją. Taigi, aiškindamas iš Konstitucijos 25 straipsnio kylančią ypatingą visuomeninio transliuotojo misiją, Konstitucinis Teismas 2006 m. gruodžio 21 d. nutarime pažymėjo, kad visuomeninio transliuotojo *raison d'être* yra užtikrinti viešąjį interesą, Konstitucijoje įtvirtintą, jos ginamą ir saugomą visuomenės interesą būti informuotai. Visų radijo ir televizijos transliuotojų, visuomeninio taip pat, samprata yra glaudžiai susijusi su viešuoju interesu, visuomenės interesu būti informuotai bei informacijos laisve, taip pat su konstitucine sąžiningos konkurencijos samprata.

Visuomeninio transliuotojo misija, kartu ir funkcijos, kyla iš įvairių Konstitucijos normų ir principų, Konstitucijoje įtvirtintų vertybių. Visuomeninio transliuotojo programų ir laidų transliavimas turi būti viešųjų paslaugų, tai yra paslaugų visuomenei, teikimas, nes viešosios paslaugos turi tenkinti viešąjį interesą, taigi turi būti visuomeninio pobūdžio. Šiuo požiūriu visuomeninis transliuotojas yra viešojo intereso reiškėjas. Vadinasi, visuomeninis transliuotojas visuomet turi išlikti nepriklausomas nuo partikuliarių, privačių ar grupinių interesų. Todėl tikrai visai šiai ypatingai misijai įgyvendinti, kandidatams išsamiai pristatyti reikalingos 45 minutės, bet tikrai dar su rezervu ir daugiau priėmimo stadijoje.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Jūs išnaudojote pristatymo laiką. Dėl motyvų prieš – D. Razmslevičius.

**D. RAZMISLEVIČIUS** (*LSDPF*). Kolegos, kviečiu balsuoti prieš.

**PIRMININKĖ.** Balsuojame.

Užsiregistravo 88, balsavo 88: už – 19, prieš – 58, susilaikė 11. Pasiūlymui nepritarta.

Kitą pasiūlymą, pažymėtą 12 numeriu, pristato Seimo narė V. Čmilytė-Nielsen. Prašom.

**V. ČMILYTĖ-NIELSEN** (*LSF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Šiame pasiūlyme kalbu apie būtinybę surengti bent vieną viešą posėdį, transliuojamą per televizijos kanalus, internetinius portalus ir taip toliau, prisistatant ir apsisprendžiant dėl kandidato į generalinius direktorius.

Kodėl kalbu apie viešumą? Viešumas yra svarbu. Tai, ką mes darome šiandieną čia, Seimo salėje, mes mėginame išnaudoti visas opozicijai prieinamas galimybes ir, negalėdami pasipriešinti valdančiųjų volui balsais, kalbėti labai labai garsiai apie tai, kas bandoma padaryti.

Jeigu kas nors mano, kad šios pataisos, kurios nukreiptos tiktai į vieną galbūt konkretų asmenį, yra pabaiga valdančiųjų kėslų, kalbant apie visuomeninį transliuotoją, mes jau turime įrodymų, kad taip nėra. Apie tai pakalbėsiu detaliau pristatydama, matyt, kitą pataisą, o kol kas susikoncentruosiu į tai, kad iki šiol niekas iš valdančiųjų – nei J. Olekas, su kuriuo vakar ne kartą teko bendrauti, nei ponia O. Leiputė, nei kas nors kitas, nei I. Ruginienė, kuri labai toli laikosi nuo šios temos, nepasakė, kodėl reikia šios neįtikėtinos skubos, kam reikia dar iki Kūčių vakaro priimti LRT įstatymo pataisas ir kas diktuoja šią darbotvarkę socialdemokratams. Vakar buvo puiki galimybė neturėti naktinio posėdžio, nešaukti šiandieną neeilinio posėdžio, bet ta galimybe nebuvo pasinaudota, kadangi valdantiesiems socialdemokratams, kurie klausosi Remigijaus nuomonės kaip švento žodžio, atidėti skubą yra per daug skausminga.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Jūs išnaudojote savo laiką pristatyti. Ar yra Seimo narių, palaikančių pasiūlymą? Yra. Ačiū. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: 3 – už, prieš nėra, 1 susilaikė. Toks reguliavimas nesukurtų naujos teisinės vertės ir galėtų kelti teisinio reguliavimo neaiškumą.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Motyvai už – T. Barauskas.

**T. BARAUSKAS** (*LSDPF*). Siūlau palaikyti šią pataisą.

**PIRMININKĖ.** Motyvai prieš – A. Dudėnas.

**A. DUDĖNAS** (*LSDPF*). Kviečiu nepritarti, nes komitetas išdėstė argumentus.

**PIRMININKĖ.** Balsuojame.

Užsiregistravo 88, balsavo 88: už – 22, prieš – 58, susilaikė 8. Pasiūlymui nepritarta.

Kitą pasiūlymą, pažymėtą 13 numeriu, kviečiame pristatyti Seimo narę V. Čmilytę-Nielsen.

**V. ČMILYTĖ-NIELSEN** (*LSF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Pristatydama šią 13 pataisą, 13 pasiūlymą, aš noriu pratęsti pasakojimą apie tai, ką daro valdantieji šiandieną, ko jie siekia. Jūs galbūt ne visi žinote, nors apie tai jau žiniasklaidos atstovai užsiminė ir viešai, kad Audito komitetas ketina registruoti naują pataisą, kuri jau kalbės apie LRT turinio cenzūrą, ne apie generalinį direktorių, ne apie skyrimo tvarkas. Vadinasi, kaip ir prognozavome, ši pataisa, kurią šiandieną svarstome skubos tvarka, yra tiktai pirmas žingsnelis, ir tie žmonės, kurie už Seimo sienų vakar, šiandieną vakare, rytoj vakare protestuos, kalbės, mėgins būti išgirsti, jie turi visą pagrindą didžiuliam nerimui, kad liberali demokratija, kad žiniasklaidos laisvė, žurnalistų teisė turėti nuomonę… Prisiminkime, ši teisė yra irgi kvestionuojama: žurnalistas privalo būti neutralus, sterilus, nežinoti, kas yra gerai, kas yra blogai, o užsiimti tik skaičiavimu sekundžių ir atsiskaityti „Nemuno aušros“ valdžiai apie tai, kiek kartų kurį valdančiųjų atstovą pasikvietė į savo studijas. Beje, visi auditai, visi paklausimai parodė tik vieną dalyką, kad eterio valdantieji, kaip ir visi valdantieji, beje, gauna daugiausia, ir jokių esminių priekaištų nei LRT, nei vadovybei šioje srityje nėra. Vadinasi, tai, kas dabar vyksta, yra visiškai dėl kitų tikslų ir kėslų. Man labai apmaudu, kad socialdemokratai šitai darbotvarkei paklūsta ir mano, kad ji jiems naudinga.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininkas J. Olekas.

**PIRMININKAS (J. OLEKAS).** Prašom, komiteto nuomonė. Ai, dar norite paklausti…

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: 4 – už, prieš, susilaikiusių nėra. Toks reguliavimas nesukurtų naujos teisinės vertės ir galėtų kelti teisinio reguliavimo neaiškumą.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ar dešimt narių yra pritariančių? Nematau. Yra. Ačiū. Yra.

Tada motyvai už, prieš. Motyvai už – M. Lingė. Prašom, kolega.

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū, Pirmininke. Tikrai noriu paremti ir šią gerbiamos Viktorijos pataisą. Yra ypač svarbu, kad visuomenė turėtų galimybę iš anksto susipažinti su LRT veiklos vizija, ir tas numatytas laikotarpis paskelbti tikrai yra optimalus. Aš noriu čia, salėje, paklausti: ar kas nors šiandien žino ir galėtų staigiai pasakyti, kokia yra LRT misija, kokia yra vizija? Turbūt kažin, gal

nebent viską audituojantis komitetas, kuris ir šio posėdžio metu, rodos, dirba, ir klausimas, kodėl jisai dirba? Seimas lyg ir nėra leidęs atskirai posėdžiauti, kai vyksta plenarinis posėdis. Gerbiamas Pirmininke, prašau įvertinti.

Bet aš noriu paskaityti, kokia šiuo metu yra LRT, nacionalinio transliuotojo, misija: informuoti, ugdyti, ir telkti visuomenę. Man atrodo, tai yra labai svarbus tikslas, įgyvendinantis konstitucinę doktriną. O šio transliuotojo vizija laikotarpiu iki 2027 metų yra tokia: nacionalinis transliuotojas – neatsiejama Lietuvos žmonių gyvenimo dalis. Labai džiaugiamės, kad netgi kai mes posėdžiaujame naktimis, LRT yra šalia mūsų, transliacijos vyksta iš mitingo aikštės vietų, prie deginamų laužų. Tik, deja, net ir priartėjus nacionaliniam transliuotojui prie mūsų tautos širdies, ji nėra girdima. Nėra girdimas protesto balsas, nėra girdima visuomenė, nėra girdima opozicija. Todėl ypač kiekvienas kandidatas, pretenduosiantis ir norėsiantis pakeisti, pasiūlyti viziją, tą viziją turi turėti ir išdėstyti per tinkamą laiko tarpą.

Todėl labai kviečiu pritarti šiai pataisai ir balsuoti už.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega. Nuomonė prieš – R. Vyžintas.

**R. VYŽINTAS** (*LSDPF*). Aš noriu pasakyti, kad Audito komitetas tikrai baigė darbą iki prasidedant posėdžiui. Tai čia nenuogąstaukite, nėra pažeidimo. Siūlau visiems vieningai balsuoti prieš.

**PIRMININKAS.** Ačiū, nuomonės išsakytos. Prašome apsispręsti balsuojant.

Ačiū. Balsavo 88 Seimo nariai: už – 23, prieš – 56, susilaikė 9. Pataisai nepritarta.

Pagalbos ranką tiesia S. Gentvilas. Prašom, kolega.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Gerbiamas Seimo Pirmininke, kadangi artėja Vyriausybės posėdis, tai aš Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu prašau dėl šio klausimo pertraukos iki kito posėdžio.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Kaip žinote, tokios procedūros nėra. (*Šurmulys salėje*) Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Seimo narės V. Čmilytės-Nielsen pataisa Nr. 14. Prašau, kolege.

**V. ČMILYTĖ-NIELSEN** (*LSF*). Dėkoju už suteiktą žodį. Teikdama šią pataisą, aš noriu atkreipti dėmesį į argumentaciją, kurią esame girdėję iš socialdemokratų lyderių dėl to, kodėl reikia šio įstatymo ir kodėl reikia skubos. Vienintelis mėginimas pateisinti skubą – I. Ruginienės, mūsų Vyriausybės vadovės ir vienos iš įtakingiausių pagal „Forbes“ versiją pasaulio moterų, lūpomis nuskambėjęs argumentas, kad ši situacija yra kraujuojanti žaizda – kraujuojanti žaizda, kurią reikia per savaitę užgydyti. Bet nebuvo aiškiai pasakyta, kas tą žaizdą sukėlė, kaip ji kraujuoja.

Taip pat, man rodos, nėra suvokimo, kad demokratijoje kraujavimas stabdomas ne kontrole, o skaidrumu. Jei yra matoma, kad LRT trūksta skaidrumo, kad reikia daugiau kažkokių atsvarų, visą laiką galima inicijuoti diskusiją. Apie tai žiniasklaidos atstovai kalbėjo nuo pat pirmos sekundės, kai kilo mintis keisti reglamentavimą, kad jie yra pasirengę dalyvauti komitetų klausymuose, kad, jei Seimo valdyba imtųsi iniciatyvos ir suburtų specialią grupę, kuri, pavyzdžiui, per mėnesį padirbėtų su tomis pataisomis, tikėtina, gimtų labai neblogas rezultatas. Visiškai nesuvokiama, kodėl šią, I. Ruginienės lūpomis tariant, kraujuojančią žaizdą bandoma gydyti amputacijos būdu? Čia galbūt gerbiamas J. Olekas, kaip šios srities profesionalas, galėtų mediciniškai pakomentuoti, bet…

**PIRMININKAS.** Kolege, jūsų laikas išseko. Ačiū.

**V. ČMILYTĖ-NIELSEN** (*LSF*). …politiškai žvelgiant, tai ne…

**PIRMININKAS.** Komiteto nuomonė. Prašau. Ar yra dešimt Seimo narių, norinčių pritarti? Ar galime sutarti, kad dėl visų pataisų yra po dešimt? Ačiū, pritarta.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Siūloma nuostata neatitinka teisinio aiškumo ir teisės normų hierarchijos principų. Šis pasiūlymas pagal savo pobūdį priklauso vidiniam darbo organizavimui ir poįstatyminių teisės aktų reguliavimui.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė už – M. Lingė.

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Labai būtina paremti šią svarbią demokratijai pataisą, nes mes visi puikiai žinome, kas atsitinka, kai demokratija pradeda kraujuoti. Apie tai ir pati premjerė kalba, tai žaizdai gydyti turi būti pritaikytos tinkamos priemonės. Juo labiau kad premjerė kalbėjo ir apie širdies gebėjimą būti skirtingose vietose, tai čia mes kalbame turbūt jau ir apie transplantacijos tam tikrus reikalus. Mes premjerės antrą dieną nematome Seimo posėdyje, kada yra svarstomos

tokios svarbios pataisos, o premjerė sakė, kad jinai yra su žiniasklaida, už žodžio laisvę, kad jinai yra su protestuotojais. Nežinau, nebent gal ruošia laužus ir ruošiasi aktyviai dalyvauti mitinge. Tiesiog yra, matyt… na, mes gal dar išvysime iki priėmimo stadijos, bet demokratijos būklė yra ypač svarbi.

Gerbiamieji, aš noriu pagarsinti vieną vykdytos neseniai apklausos faktą – visuomeniniu transliuotoju pasitiki 73 % Lietuvos gyventojų. Čia yra „Spinter tyrimų“ duomenys. Tik priminsiu, pasitikėjimo Seimu reitingas siekia vos 10 %, Vyriausybe – 17 %. Ir dabar tokiu buldozeriu yra kimbama į didelį visuomenės pasitikėjimą turinčios konstitucinės institucijos savarankiškumą, nepriklausomumą, trypiamos demokratinės nuostatos, taip tikrai ta žaizda gilinama.

Gerbiami socialdemokratai, mieli Lietuvos socialdemokratai ir koalicijos partneriai, nustokite trypti demokratiją, palaikykite gerus pasiūlymus ir šalin rankas nuo laisvo žodžio!

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė prieš – G. Balčytytė.

**G. BALČYTYTĖ** (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Jaučiuosi kaip laimėjusi aukso puodą, kad pavyko užsiregistruoti pasisakyti prieš. Kolegės pasiūlymas susijęs su priėmimu, bet aš vis tik noriu atkreipti dėmesį į tai, ką valdantieji siūlo dėl generalinio direktoriaus atleidimo. Iš esmės generalinis direktorius galės būti atleidžiamas, jeigu netinkamai vykdys funkcijas. Neva tai yra konkretesnis pasiūlymas negu viešasis interesas. Kokios gi yra generalinio direktoriaus funkcijos? Vadovauja LRT veiklai, atstovauja LRT šalyje, užsienyje, tarptautinėse organizacijose, įgyvendina LRT tikslus, uždavinius ir tarybos nustatytą strategiją, organizuoja tarybos nutarimų įgyvendinimą, tarybos prašymu informuoja tarybą apie įstatymuose numatytų LRT funkcijų, tarybos nutarimų vykdymą, sprendžia kitus LRT įstatuose generalinio direktoriaus kompetencijai priskirtus klausimus. Vadinasi, iš esmės už bet kokį, bet kokį dalyką galėtum atleisti generalinį direktorių. Nežinau, kadangi jau grįžtame į komunistinę praeitį, tai gal į bulviakasį, pavyzdžiui, nenuvyks generalinis direktorius laiku ir jį bus galima atleisti? Tai apie ką mes kalbame?

Dabar visi čia teigiate, kad tai nepažeidžia laisvo žodžio ar galimybės susidoroti su žmogumi… Jūs turbūt juokaujate? Gal neskaitėte čia šitų nuostatų? Tiesiog spaudote mygtukus, net nepaskaitę dalykų. Akivaizdu, kad už bet ką, kaip ir jus, kurie čia 5 minutėmis pavėlavote į posėdį, galima bus jau tąsyti ir atleisti Radijo ir televizijos generalinį direktorių. Kaip jūs manote, koks žmogus norės dalyvauti konkurse, eiti tokias pareigas, kur už bet kokį, bet kokį dalyką bus galima atleisti? Tai yra ir konstitucinės doktrinos, ir europinių reglamentų pažeidimas. Tiesiogiai šios nuostatos prieštarauja! Prieštarauja!

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolege, jūsų laikas baigėsi. Nuomonės išsakytos, prašom apsispręsti balsuojant.

Ačiū. Balsavo 93 Seimo nariai: 23 – už, 61 – prieš, 9 susilaikė. Pataisai nepritarta. Ačiū.

Kitas darbotvarkės klausimas… Kita pataisa, tiksliau, V. Čmilytės-Nielsen 15 pataisa. Prašom, kolege, pristatyti savo pataisą.

**V. ČMILYTĖ-NIELSEN** (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Pataisa taip pat yra apie kandidato atrankos tvarkos tobulinimą, koregavimą, bet aš noriu pakalbėti šiek tiek plačiau ir apie požiūrį į žiniasklaidą, kurį atskleidžia šios pataisos – ir šios, dėl kurių šiandieną diskutuojame, ir tos, kurios jau tuoj tuoj išvys dienos šviesą per Audito komiteto iniciatyvas.

Mes gyvename didelio sąvokų pakeitimo laikotarpiu. Dž. Orvelas kalbėjo savo žinomame kūrinyje: „Karas yra taika, laisvė yra vergija, nežinojimas yra jėga.“ Kai antrasis koalicijos partneris, kuris žemina, tujina, tyčiojasi iš jam nepatinkančių žurnalistų, negerbia, nerodo jokios pagarbos ne tik žiniasklaidos atstovui, bet žmogui, žurnalistei, kuri jo klausia normalių, įprastų klausimų, naudoja visiškai nepriimtiną toną, čia atėjęs prie mikrofono kalba apie tai, kad kovoja už žiniasklaidos laisvę, tai mes matome ne tik cinizmą, bet ir visišką socialdemokratų pasidavimą tam partneriui, kuris ciniškai siekia valstybės silpninimo tikslų. Aš tikrai noriu dar kartą – žinau, kad jau iš esmės beviltiška, – apeliuoti į socialdemokratus: jūs turite galimybę sustabdyti skubą, jūs turite galimybę taip, kaip jūsų tradicinė, dar praeityje tikrai pagarbos verta partija visada ar paprastai darydavo, gebėdavo tartis, diskutuoti net ir su didžiausiais ideologiniais oponentais, jūs

turite galimybę sudėtingu geopolitiniu laikmečiu nepasiduoti radikalų diktatui. Ta galimybe tikrai linkiu pasinaudoti. (*Švilpimas*) Kviečiu balsuoti už ir nešvilpauti Seimo salėje.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ar yra dešimt palaikančių Seimo narių? Ačiū, matau, yra. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: 4 – už, prieš ir susilaikiusių nėra. Toks reguliavimas nesukurtų naujos teisinės vertės ir galėtų kelti teisinio reguliavimo neaiškumą.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė už – M. Lingė. Prašau.

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Mano nuomonė visiškai priešinga negu komiteto. Komitetas, matyt, tikrai per daug atsainiai žiūri ir į konstitucinę doktriną, ir į ypatingą konstitucinį statusą turinčias institucijas. Tikrai kviesčiau palaikyti gerbiamos Viktorijos pataisą, ypač dėl tų motyvų. Iš tiesų radikalų siautėjimas šiais laikais kelia ypatingą susirūpinimą, ypač šiuo geopolitiniu laikotarpiu. O Konstitucinis Teismas pažymi Konstitucijos 25 straipsnio 4 dalies nuostatą, kad laisvė reikšti įsitikinimus ir skleisti informaciją nesuderinama su nusikalstamais veiksmais – tautinės, rasinės ar socialinės neapykantos, prievartos bei diskriminacijos kurstymu, šmeižtu bei dezinformacija. Tai reiškia, jog draudimas skleisti minėto turinio informaciją yra absoliutus. Taigi konstitucinė informacijos laisvės samprata neapima konstitucinės vertybės, iš esmės paneigiančios tariamos laisvės atlikti Konstitucijos 25 straipsnio 4 dalyje nurodytus nusikalstamus veiksmus – skleisti tokias mintis, pažiūras, kuriomis yra kurstoma tautinė, rasinė, religinė ar socialinė neapykanta, prievarta bei diskriminacija, asmenys yra šmeižiami arba kitaip yra dezinformuojama visuomenė ar atskiri jos nariai. Šis Konstitucinio Teismo išaiškinimas buvo 2005 m. liepos 8 d., kartotas rugsėjo 19 dienos nutarimuose.

Konstitucinė informacijos laisvės samprata neapima ir karo propagandos, draudžiamos Konstitucijos 135 straipsnio dalyje. Išties mes turime teisinę bazę, kurioje dar yra trūkumų. Per mažai turime instrumentų, kovojančių su dezinformacija, todėl tikiu, kad šis Seimas ras valios ir išminties pavasario, matyt, sesijoje imtis svarbaus įstatymo pakeitimo dėl dezinformacijos užkardymo. O šiuo metu kviečiu balsuoti už Viktorijos pataisas.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega, jūsų laikas baigėsi. Nuomonė už – A. Dudėnas. Nuomonė prieš – A. Dudėnas.

**A. DUDĖNAS** (*LSDPF*). Dėkui, Seimo Pirmininke. Siūlau nepritarti, nes tai išties būtų perteklinis teisinis reguliavimas.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonės išsakytos. Prašom apsispręsti balsuojant.

Balsavo 86 Seimo nariai: 23 – už, 55 – prieš, 8 susilaikė. Pataisai nepritarta. Prašom. T. Praraja.

**T. PRAJARA** (*LSDPF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke, bet Prajara. Galvojau, jūs tikrai kaip suvalkietis žinote šitą pavardę. Noriu jūsų paprašyti 13 valandą išleisti Seimo Peticijų komisiją į trumpą posėdį. Dėkoju.

**PIRMININKAS.** Gerai, kolegos, pabandysime 13 valandą turėti pertrauką ir sutinkame dėl komisijos darbo, komisijų ir komitetų, jie galės pertraukos metu padirbėti. Balsuojame dėl to, jeigu nėra bendro sutarimo. Prašom pabalsuoti, ar sutinkame, kad būtų pertrauka nuo 13 valandos iki 13 val. 45 min. Ir komisijų, ir komitetų darbas tuo metu.

Ačiū, kolegos, už pertrauką ir leidimą dirbti komisijoms ir komitetams. Už balsavo 71 Seimo narys, prieš – 7, susilaikė 7. Taip ir padarysime.

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo narės… Atsiprašau, kita pataisa – Nr. 16, Seimo narės V. Čmilytės-Nielsen. Prašau, kolege, pristatyti.

**V. ČMILYTĖ-NIELSEN** (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Tai mano paskutinė teikiama pataisa. Nesitikiu, kad ją palaikysite, bet labai noriu ją pristatyti. Aš siūlau papildyti vieną iš straipsnių nuostata, kad LRT generalinis direktorius neatsako už žurnalistų, dirbančių televizijoje ar LRT radijuje, kalbos ir tylos sekundžių skaičiavimą ir koregavimą tiesioginiame eteryje bei įrašytose laidose. Labai, žinoma, keistas jausmas, kad reikia tokius siūlymus įrašyti į įstatymą. Niekada nebūčiau prieš kokius metus pagalvojusi, kad mes taip greitai pasieksime tokį tašką, nors

buvo jausmas 2024 metų rudenį, kada socialdemokratai sulaužė visus savo rinkimų pažadus, puolė į glėbį su „Nemuno Aušra“, kad kritimas bus. Tiesa, nemaniau, kad toks greitas ir toks nuoseklus.

Todėl šiandieną aš tiesiog noriu paraginti – saugokime savo institucijas, saugokime užsienio politikos vientisumą ir nuoseklumą, saugokime Konstitucinį Teismą, kurį tikrai bus noro atakuoti, jau tokius pirmus bandymus mes girdime. Saugokime visuomeninio transliuotojo nepriklausomumą, tai šiandieną yra gyvybiškai svarbu. Ir šalin rankas nuo laisvo žodžio, šalin rankas nuo žiniasklaidos. Mes darysime tai, ką galime čia, Seimo salėje, kad kėslai susidoroti su žiniasklaida nebūtų sėkmingi. Kviečiu balsuoti už šį pasiūlymą ir prieš visą įstatymą ne tik dėl to, kad į jį vakar su jūsų pagalba įrašėme A. Širinskienės katiną.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolege, jūsų laikas baigėsi. Komiteto nuomonė. Yra dešimt palaikančių Seimo narių? Matau, yra. Ačiū. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: už – 3, prieš nėra, 1 susilaikė. Komitetas nepritarė pasiūlymui keisti 13 straipsnio 1 dalį, nes siūloma nuostata neatitinka teisinio aiškumo ir normų hierarchijos principų, įstatyme negali būti detalizuojamos techninės ar redakcinės veiklos funkcijos, kurios pagal savo pobūdį priklauso vidiniam darbo organizavimui ir poįstatyminių teisės aktų reguliavimui.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė už – M. Lingė.

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Išties labai būtina paremti šią gerą iniciatyvą. Institucijų apsaugą turime saugoti, rūpintis ja ir stiprinti, nes tiktai institucijos ir belieka ta vieta, kur demokratijos sargyboje beveikia instrumentai, kai parlamentarizmo ir demokratijos garvežys pradeda buksuoti. Todėl mes turime net ne vieną Konstitucinio Teismo išaiškinimą, bet yra ir Europos įvairių dokumentų, pasisakymų, kaip turime stiprinti savo institucijas.

Matome, kad taryba, LRT taryba, yra praradusi ne tik darbuotojų pasitikėjimą. Tai yra rimtas signalas. Bandymai kontroliuoti, bandymai selektyviai tartis su Seimo nariais, vaikščioti į atskirus komitetus, rašyti išvadas, rašyti įstatymų projektus tikrai nekelia pasitikėjimo šia institucija ir reikia ją pergalvoti. Bet tam reikia laiko, tam negali būti skubos, tam turi būti normalus dialogas, tam turi būti normalios darbo grupės.

Europos Tarybos Ministrų Komitetas 1996 m. rugsėjo 11 d. priėmė rekomendaciją, kad reikalavimai visuomeninio transliuotojo veiklos teisiniam reguliavimui… turėtų būti nustatytos taisyklės, reguliuojančios visuomeninių transliuotojų veiklą, prižiūrinčių institucijų statusą. Jos turėtų būti nustatytos tokios, kad nebūtų sudaryta prielaidų kištis į šių institucijų veiklą. Tai apima tiek politinį, tiek bet kokį kitą kišimąsi. Todėl šiose taisyklėse turėtų būti numatyta, be kita ko, kad prižiūrinčių institucijų nariai skiriami atvirai ir pliuralistiniu būdu. Jie bendrai turi atstovauti visos visuomenės interesams, negali gauti jokių nurodymų iš kitų institucijų ar asmenų, išskyrus juos paskyrusius, negali būti susiję tiesiogiai ar netiesiogiai, vykdyti funkcijas, gauti mokėjimus ar būti kitaip suinteresuoti. Todėl prašau paremti šias pataisas, apie kurias kalbėjo gerbiama Viktorija.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Jūsų laikas baigėsi. Nuomonė prieš – A. Radvilavičius.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Aš kolegoms norėčiau priminti, kad katino atsiradimą tai jūs pasiūlėte. Todėl aš palaikau komiteto išvadą ir siūlau balsuoti prieš.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonės išsakytos. Prašom apsispręsti balsuojant. Kita pataisa bus gerbiamos J. Sejonienės. Prašom, kolege, pasiruošti.

Ačiū. Balsavo 87 Seimo nariai: 21 – už, 58 – prieš, 8 susilaikė. Pataisai nepritarta.

Kita pataisa Nr. 30 – mūsų kolegės Seimo narės J. Sejonienės. Prašom pristatyti, kolege.

**J. SEJONIENĖ** (*TS-LKDF*). Spėjau per 2 minutes kaip daktarė. Atsiprašau, Seimo Pirmininke. Čia iš tos pačios, iš to paties išvadų projekto, ar ne? Dėl LRT generalinio direktoriaus, kad eidamas pareigas privalo vadovautis viešuoju interesu? Apie šitą kalbame?

**PIRMININKAS.** Taip.

**J. SEJONIENĖ** (*TS-LKDF*). Taip. Tai susiję iš tiesų su paprastos balsų daugumos reikalavimu dėl Lietuvos Respublikos radijo ir televizijos generalinio direktoriaus atleidimo nepasibaigus jo

įgaliojimų laikui, kas nesudaro pakankamai procedūrinių garantijų ir gali sudaryti prielaidas sprendimams, grindžiamiems momentiniu nepasitenkinimu. Sprendimo priėmimas kvalifikuota 2/3 dauguma užtikrintų, kad atleidimas būtų taikomas tik esant plačiam tarybos sutarimui ir grindžiamas rimtais ir objektyviais pagrindais. Todėl šiuo pasiūlymu siūlau, kad LRT generalinis direktorius, eidamas pareigas, privalėtų veikti vadovaudamasis viešuoju interesu, kas buvo minėta jau čia ne kartą, kuris šiame įstatyme suprantamas kaip visuomenės teisė gauti nešališką, patikimą ir įvairiapusę informaciją, apie ką ir dabar pasisako protestuojanti visuomenė, kad būtų užtikrintas nepriklausomumas priimant redakcinius sprendimus ir institucinio savarankiškumo apsauga nuo politinės ar ekonominės įtakos ir kišimosi, ką vėlgi pabrėžia ir dabar protestuojantys gyventojai ir žurnalistų bendruomenė, kurie mato akivaizdų bandymą paveikti nacionalinį transliuotoją politiškai, daryti spaudimą dėl turinio ir dėl vadovybės. Taip pat, kad skaidrus ir teisėtas LRT…

**PIRMININKAS.** Kolege, jūsų laikas baigėsi. Ačiū. Yra dešimt palaikančių Seimo narių? Yra, matau, 11. Ačiū. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: 4 – už, prieš ir susilaikiusių nėra. Įstatymo projektu atsisakoma iki šiol taikyto viešojo intereso kriterijaus, kuris yra teisiškai neapibrėžtas ir abstraktus, todėl toks sprendimas laikytinas siekiu padidinti teisinį aiškumą ir teisinio reguliavimo prognozuojamumą.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė už – T. Barauskas.

**T. BARAUSKAS** (*LSDPF*). Pritariu pasiūlymui.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė prieš – S. Luščikas.

**S. LUŠČIKAS** (*LSDPF*). Kolegos, siūlau balsuoti prieš.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonės išsakytos. Prašom apsispręsti balsuojant.

Balsavo 84 Seimo nariai: 18 – už, 58 – prieš, 8 susilaikė. Pataisai nepritarta.

Repliką po balsavimo – M. Petrauskaitė. Prašau.

**M. PETRAUSKAITĖ** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Kolegos, čia mūsų tokiame įdomiame posėdyje lankosi Panevėžio rajono Ramygalos kultūros centro darbuotojai. Pasveikinkime. Ačiū. (*Plojimai*)

**PIRMININKAS.** Sveikiname panevėžiečius. Kolega S. Kairys. Prašom.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Kolega gerbiamas Seimo Pirmininke, ne tik man kliūna, bet rašo ir žmonės, stebėdami mūsų posėdį. Kviečiu dar kartą pasinaudoti savo, kaip posėdžio pirmininko, teise ir kiekvieną kartą atkreipti dėmesį: kada yra išsakomi motyvai už ir prieš, negalima sakyti tik, kad kviečiu balsuoti už arba prieš. Turi būt motyvai ir apie tai kalba Seimo statutas. Motyvai yra motyvai, o ne kažkas.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Kita pataisa gerbiamos Seimo narės J. Sejonienės, Nr. 32. Prašau, kolege.

**J. SEJONIENĖ** (*TS-LKDF*). 32-as. Dėkoju, Seimo Pirmininke. Šis pasiūlymas yra susijęs su kitu pasiūlymu, kuris yra pažymėtas Nr. 31, juo siūloma pakeisti straipsnio pavadinimą iš „Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas“ į „Įstatymo įsigaliojimas ir taikymas“.

**PIRMININKAS.** Kolege, ne tą pristatote. 32 pataisa.

**J. SEJONIENĖ** (*TS-LKDF*). Aš girdėjau, Seimo Pirmininke. Aš ir sakau, kad jinai susijusi su šiuo pasiūlymu, ir argumentai yra tokie patys. Kadangi įstatymo pakeitime nėra numatyta jokios įgyvendinimo tvarkos, nenustatoma pareiga priimti įgyvendinamuosius teisės aktus ir nenurodoma jokia institucija, atsakinga už tokio pobūdžio teisėkūros veiksmus, kartu siūloma nustatyti, kad šio įstatymo pakeitimais įtvirtinti reikalavimai būtų taikomi tik naujai pradedamai Lietuvos radijo ir televizijos generalinio direktoriaus kadencijai.

Toks sprendimas paneigtų viešojoje erdvėje reiškiamus teiginius, jog siūlomi pakeitimai yra orientuoti *ad hominem* ir skirti konkretaus šiuo metu pareigas einančio asmens atžvilgiu, nes aiškiai parodo, kad naujasis reguliavimas yra objektyvus, sistemiškas ir teisiškai pagrįstas, taikomas ateityje visiems vienodomis sąlygomis, prasidėjus naujai LRT direktoriaus kadencijai. Todėl šiuo pasiūlymu ir siūlau, kad šio įstatymo nuostatos taikomos LRT generalinio direktoriaus kadencijai, prasidedančiai po šio įstatymo įsigaliojimo.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ar dešimt Seimo narių palaiko? Ačiū, matau, yra palaikančių. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. 4 – už, susilaikiusių ir prieš nėra. Siūlomas teisės akto nuostatų įsigaliojimo nukėlimas nėra pakankamai pagrįstas objektyviomis priežastimis. Įstatymo projekto nuostatos gali būti įgyvendinamos anksčiau, o jų atidėjimas neužtikrina nei didesnio teisinio aiškumo, nei geresnio pasirengimo įgyvendinti.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė už – M. Katelynas.

**M. KATELYNAS** (*LSDPF*). Siūlau palaikyti. Kad tik teikėja būtų patenkinta, galima nors ir 100 metų į priekį nukelti.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė prieš – S. Luščikas.

**S. LUŠČIKAS** (*LSDPF*). Siūlau palaikyti komiteto sprendimą. Balsuojame prieš.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonės išsakytos. Prašom apsispręsti balsuojant.

Kita pataisa bus mūsų kolegos V. Pranckiečio. Prašom pasiruošti.

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 19, prieš 61, susilaikė 6. Pataisai nepritarta.

Kita – Seimo nario V. Pranckiečio pataisa Nr. 36. Prašau, kolega.

**V. PRANCKIETIS** (*LSF*). Ačiū. Nr. 36. Argumentai: lūkesčių neįvardijimas sukuria konfliktus jau po paskyrimo, todėl aiškus jų aptarimas prieš sprendimo priėmimą mažina interpretacijų riziką ir stiprina tarpusavio supratimą. Todėl ir teikiu tokį pasiūlymą – papildyti 13 straipsnį nauja 11 dalimi. Ji skamba taip: prieš skyrimą taryba su kandidatu aptaria abipusius lūkesčius. Kadangi čia buvo pasakyta daug kartų ir E. Gentvilas įvardijo garsius politologus, citavo juos, kad reikia kalbėti ir apie bukumą, tai noriu paaiškinti kiekvieną pasiūlymo žodį. Žodis „prieš“ – laiko prieveiksmis, reiškiantis, kad veiksmas vyksta anksčiau negu kitas veiksmas; „skyrimą“ – daiktavardis, oficialus veiksmas, kai asmuo paskiriamas eiti pareigas ar užimti tam tikrą postą; „taryba“ – kolegialus valdymo ar sprendimų priėmimo organas, sudarytas iš kelių narių; „su“ – prielinksnis, rodantis veiksmą, atliekamą kartu ar dalyvaujant kitam asmeniui; „kandidatu“ – asmuo, pretenduojantis į tam tikras pareigas ar poziciją; „aptaria“ – veiksmažodis, išsamiai kalbasi, svarsto, nagrinėja tam tikrus klausimus; „abipusius“ – būdvardis, abiejų pusių, tarpusavio; „lūkesčius“ – daiktavardis, viltys, tikėjimasis, ko kiekviena pusė tikisi iš kitos ateityje.

Jeigu norite, galiu tą pačią frazę paaiškinti ir kitaip. Bet manau, kad šiandien mūsų tikslas yra visiškai ne tas, kalbame apie nieką, kuriame nieką ir todėl tiktai turbūt stipriname koaliciją arba raginame koaliciją nuolat balsuoti labai aiškiai. Ir ta kraujuojanti žaizda niekaip nesibaigs. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega. Matau, yra dešimt Seimo narių, palaikančių šią pataisą. Kokia yra komiteto nuomonė?

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti, nes toks reguliavimas nesukurtų naujos teisinės vertės ir galėtų kelti teisinio reguliavimo neaiškumą.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė už – M. Lingė.

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Tai jeigu jau dėl šio pasiūlymo, taip išsamiai pristatyto, pakomentuoto, išaiškinto, nepritarsime, tai jau tikrai bus abejonė, ką mes čia veikiame antrą dieną? Tik nelabai sutikčiau su gerbiamu kolega, kad mes nieką čia generuojame. Valdantieji labai sutelkė opoziciją, vakar įvyko ir tikrai tokių net ir simbiozių, kada ir Ingrida Širinskienė buvo sujungtos į vieną visumą. Tai opozicija telkiasi, ne tiktai turi dėl ko tartis, kaip šitą buldozerį stabdyti, ir manau, tai jau yra pozityvus veiksnys. Telkiate ir visuomenę, tai visas šis darbas, nors jisai ir absurdiškai atrodo, bet turi tą prasmę, kad taip mes stabdome buldozerį. Atšaukti skubą tikrai dar yra galimybė, valdantieji, naudokitės ta proga, juo labiau kad dar norisi paremti ir patį pasiūlymą. Tai kiek vienas V. Pranckiečio žodis – reikšmingas, turbūt būtų sudėtinga išskirti, kuris yra mažiausią vertę kuriantis. Bet turbūt išskirtume, kad lūkestis yra tas reikšmingas faktorius, dėl kurio aiškumo turi būti apibrėžtos taisyklės iš anksto. Juo labiau kad ir Europos Tarybos Ministrų Komitetas 2006 m. rugsėjo 27 d. deklaracijoje dėl visuomeninio transliuotojo paslaugų nepriklausomumo užtikrinimo valstybėse narėse paragino valstybes nares imtis būtinų teisinių, politinių, finansinių, techninių ir kitų priemonių, kad būtų užtikrintas tikras visuomeninių transliuotojų redakcinis nepriklausomumas ir jų institucinis autonomiškumas, būtų išvengta bet kokio politinio ar ekonomi-

nio kišimosi į veiklą rizikos. Neišsiaiškinus iš anksto lūkesčių, visą šitą rekomendaciją, įvairius Konstitucijos jau minėtus doktrinos aspektus tikrai būtų sudėtinga įgyvendinti, jei šis pasiūlymo tikslas nebūtų įvykdytas. Kviečiu entuziastingai palaikyti šį pasiūlymą.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega, jūsų laikas baigėsi. Nuomonė prieš – A. Gedvilienė.

**A. GEDVILIENĖ** (*TS-LKDF*). O, džiaugiuosi, kad šiandien pagaliau pavyko užsirašyti. Aš pasakysiu, kadangi ne visiems pavyksta taip gerai, bet aš matau, kad anoje pusėje valdantieji lenktyniauja, kam pavyks, ir matome, norisi pagarsinti žmonėms, kas yra tie stropuoliai. Tai, aišku, M. Katelynas yra pirmoje vietoje, vakar aktyviai dalyvavęs žmogus, turėjęs vienintelę nuomonę, tiksliau, trumpus sakinius „už“ arba „prieš“, bet šiandien į priekį išsiveržia Aplinkos komiteto atstovas, pirmininkas L. Jonauskas, labai daug argumentų neturi, sako: balsuokite prieš. Taip pat gerbiamas kolega A. Mockus į priekį irgi vis bando spausti, irgi ne ką pasako, bet užima eilę. Na ir mano kolega, gerbiamas miškininkas A. Radvilavičius, kuris šiandien man barėsi, sakė, kad…

**PIRMININKAS.** Gerbiama kolege, turiu pastebėti, kad kalbate ne į temą.

**A. GEDVILIENĖ** (*TS-LKDF*). Palaukite, aš turiu savo valandas, aš tuoj paagituosiu nebalsuoti už gerbiamo V. Pranckiečio pasiūlymą. Gerbiamas kolega A. Radvilavičius, kuris nori pristatyti, kad jis ne tik miškininkas, bet ir daug daugiau dalykų išmanantis žmogus.

O dabar argumentai. Gerbiamas V. Pranckietis iš principo, na, profesorius, kuris labai labai, tikrai mes esame patyrę, žodžio meistras. Šiandien jisai pademonstravo tikrai labai gilias įžvalgas pateikdamas pataisą, be kurios būtų galbūt sudėtinga ir dirbti, ir įsivaizduoti ateities darbą.

Bet, kita vertus, aš galvoju, kad dar ne visi žodžiai yra įvardinti ir gali būti, kad galima ir nepritarti, nes reikia patobulinti šitą pasiūlymą. Tai prašau susilaikyti.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolege, jūsų laikas baigėsi. Prašom. Nuomonės išsakytos, prašom apsispręsti balsuojant.

Balsavo 80 Seimo narių: 16 – už, 57 – prieš, 7 susilaikė. Pataisai nepritarta.

Kita – Seimo nario V. Pranckiečio pataisa Nr. 37. Prašau, kolega.

**V. PRANCKIETIS** (*LSF*). Ačiū. Teikiu tokį pasiūlymą. Pirmiausia, argumentacija. Institucijos ir vadovo augimas yra tarpusavyje susiję procesai, todėl labai svarbu vertinti kandidato potencialą tobulėti kartu su institucija.

Pasiūlymas skambėtų taip: papildyti 13 straipsnį nauja 15 dalimi. 15 dalis skamba taip: skyrimo metu atsižvelgiama į kandidato augimo potencialą. Tam, kad būtų aiškiau ir tiems, kuriuos E. Gentvilas įvardino žodžiu „bukumas“, tai paaiškinu kiekvieną žodį: „skyrimo“ – daiktavardžio „skyrimas“ kilmininkas, oficialus paskyrimo į pareigas ar funkcijas procesas; „metu“ – daiktavardis, vartojamas laiko reikšme, reiškia „tuo laiku, vykstant tam procesui“; „atsižvelgiama“ – veiksmažodis; įvertinama, atkreipiamas dėmesys, paisoma tam tikrų aplinkybių; „į“ – prielinksnis, rodantis kryptį ar objektą, į kurį nukreiptas vertinimas; „kandidato“ – asmuo, pretenduojantis į pareigas, čia vartojamas kilmininko linksnis; „augimo“ – daiktavardis, vystymasis, tobulėjimas, gebėjimų plėtra; „potencialą“ – galimybės, vidiniai gebėjimai ar atsargos, kurios gali būti išvystytos ateityje.

Jei pageidaujate, galėčiau dar ir išplėsti. Bet manau, kad komiteto išvados, kuriose nuolat yra sakoma, kad nesukuria teisinių pasekmių, manau, yra neatsakingi pareiškimai, kurie iš tikrųjų sukuria teisines pasekmes.

Ačiū už miškininkų vardo pagerbimą A. Gedvilienei. Paminėjau jūsų vardą, prašom prie mikrofono.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Matau 11 Seimo narių, norinčių pritarti. Ačiū. Yra pritarimas. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: 4 – už, prieš, susilaikiusių nėra. Toks reguliavimas nesukurtų naujos teisinės vertės ir galėtų kelti teisinio reguliavimo neaiškumų.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė už – T. Domarkas. Prašom, kolega.

**T. DOMARKAS** (*NAF*). Ačiū už suteiktą žodį, posėdžio pirmininke. Gerbiama Aiste, mane pamiršote paminėti. Aš irgi stengiuosi išsakyti savo nuomonę ir motyvus. Manau, tiek daug girdi-

me motyvų už ir prieš, kad labai sunku yra kartais surasti tinkamą motyvą. Bet jūsų pastangos ir netgi stovėjimas prie mikrofono jau yra labai didelis motyvas. Kviečiu balsuoti už.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė prieš – A. Radvilavičius.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Aš taip pat noriu padėkoti kolegei, kad jinai šiek tiek plačiau pasižiūrėjo į mano kuklų asmenį. Vėlgi ačiū gerbiamam Viktorui už tai, kad yra miškininko pozicija (specialybė yra gana garbinga). Visgi pasistengsiu būti nuoseklus: palaikau komiteto išvadą ir siūlau balsuoti prieš.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonės išsakytos. Prašom apsispręsti balsuojant.

Ačiū. Balsavo 80 Seimo narių: 17 – už, 57 – prieš, 6 susilaikė. Pataisai nepritarta.

Kita pataisa – Seimo nario V. Pranckiečio. Prašom, kolega, pristatyti. 48-a.

**V. PRANCKIETIS** (*LSF*). Gerbiamas Seimo Pirmininke, aš, sėdėdamas jūsų kėdėje, niekada nė vieno žmogaus nenuvariau nuo mikrofono. Kviesčiau ir jus elgtis taip pat etiškai. Bet tiek to. Kurią pristatome?

**PIRMININKAS.** Labai etiškai laukiame 48 pataisos pristatymo.

**V. PRANCKIETIS** (*LSF*). 48-a, gerai. Tai 48 pasiūlymas. Gruodžio 15 dieną pateikė Seimo narys V. Pranckietis. Argumentai: įtempta ir emocionali atmosfera skyrimo metu gali daryti įtaką sprendimų racionalumui, todėl konstruktyvi darbo aplinka padeda priimti pagrįstus sprendimus. Pasiūlymas: papildyti 13 straipsnį nauja 14 dalimi. 14 dalis: skyrimo procedūra vykdoma užtikrinant konstruktyvią darbo atmosferą.

Tiems, kuriems neaiški pasiūlymo esmė, paaiškinu kiekvieną žodį: „skyrimo“ – daiktavardžio kilmininkas, oficialus paskyrimo į pareigas ar funkcijas procesas; „procedūra“ – nustatyta veiksmų tvarka, eiga ar taisyklių visuma, pagal kurią atliekamas tam tikras procesas; „vykdoma“ – veiksmažodis, yra atliekama, įgyvendinama, realizuojama; „užtikrinant“ – padalyvis, reiškia, kad veiksmas atliekamas sudarant sąlygas, garantuojant tam tikrą būklę ar rezultatą; „konstruktyvią“ – būdvardis, pozityvią, į sprendimus ir bendradarbiavimą orientuotą; „darbo“ – daiktavardis, su profesine veikla ar pareigų atlikimu susijusi sritis; „atmosfera“ – bendra emocinė, psichologinė ar socialinė aplinka, kurioje vyksta veikla. Kaip ir mūsų Seime.

**PIRMININKAS.** Kolega, laikas. Ačiū. Ar yra dešimt palaikančių? Yra, ačiū. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: 4 – už, prieš ir susilaikiusių nėra. Toks reguliavimas nesukurtų naujos teisinės vertės ir galėtų kelti teisinio reguliavimo neaiškumą.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė už – A. Mockus.

**A. MOCKUS** (*LSDPF*). Už konstruktyvią darbo atmosferą. Kviečiu palaikyti.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė prieš – G. Balčytytė.

**G. BALČYTYTĖ** (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Girdžiu nuolat kartojant komiteto pirmininką, kad toks reguliavimas nesuteiktų naujos teisinės vertės. Dar kartą klausiu, kokią naują teisinę vertę sukuria dabar stumiamas „Nemuno aušros“ nupieštas ir socialdemokratų palaimintas įstatymas, jo pataisos? Kalbu apie tai, kokiomis aplinkybėmis gali būti atleistas generalinis direktorius. Jeigu įvertintume Europos Sąjungoje, Vakarų valstybėse esančią praktiką, tai gali būti atleistas generalinis direktorius esant ypač išskirtinėms aplinkybėms, būtent saugant laisvą žodį ir demokratijos pamatus, apie kuriuos čia kalbame antrą dieną, bet tos kalbos nepasiekia, deja, tik jau turbūt valdančiųjų ausų. Tai gali būti nusikaltimai, nusikalstamos veikos. Jeigu Valstybės kontrolė būtų užčiuopusi arba radusi bet kokią nusikalstamą veiką, susijusią su finansinėmis apskaitomis ar veikla, būtų pranešusi tiesiogiai prokuratūrai. Seimas niekada nedalyvauja šiuose procesuose. Jis neturi dalyvauti ir dabar, nėra nusikalstamos veikos. Bet galima įrašyti į įstatymą tokį pasiūlymą, kad jeigu generalinis direktorius nusikalsta, įvykdo nusikaltimą, taip, tuomet tai yra pagrindas, taryba gali galbūt atleisti. Tada negalia, ilgalaikis nedarbingumas dar gali būti viena iš priežasčių. Nėra jokių tokių pasiūlymų. Yra tiktai funkcijų nevykdymas. Nenuvažiavimas į komunistinį bulviakasį bus viena iš atleidimo priežasčių. Laukiame organizuojamo bulviakasio.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolege, jūsų laikas baigėsi. Balsuojame.

Ačiū, kolegos. Balsavo 77 Seimo nariai: už – 13, prieš – 56, susilaikė 8. Pataisai nepritarta.

Prieš skelbiant pertrauką, replikos po balsavimo ar kiti ženklai. A. Gedvilienė – pirmoji. Prašom.

**A. GEDVILIENĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Kadangi gerbiamas V. Pranckietis paminėjo mano pavardę, bet paminėjo ir gerbiamą A. Radvilavičių, miškininką, jisai šiandien man truputėlį įsižeidęs sakė…

**PIRMININKAS.** Labai atsiprašau, gerbiamas A. Radvilavičius yra Seimo narys.

**A. GEDVILIENĖ** (*TS-LKDF*). …kad aš nežinau, kad gerbiamas A. Radvilavičius turi ir kitų išsilavinimų. Aš noriu pakviesti gerbiamą A. Radvilavičių išsakyti ir kitus savo karjeros pasiekimus. Jis mums pristatytų, būtų aiškiau, kodėl jisai pasisako vienaip ar kitaip.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolege. Kita pasisako Ligita.

**L. GIRSKIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Likimo ironija, lygiai tuo pačiu metu praėjusiais metais A. Širinskienė sakė: turėsiu apie ką pagalvoti per Kalėdas, ar trauktis iš „Nemuno aušros“ frakcijos. Tai dabar vėl situacija – A. Širinskienė turės vėl ką pagalvoti, ar trauktis iš Demokratų sąjungos „Vardan Lietuvos“.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ir E. Gentvilas.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Aš noriu pasidžiaugti per pertrauką ir atkreipti dėmesį į skaičius. Mano teiktos pataisos surinkdavo nuo 21 iki 25 balsų, o pono V. Pranckiečio – nuo 13 iki 17 tiktai. Faktas kaip blynas.

**PIRMININKAS.** Sveikinu. Ačiū, kolegos. Pertrauka iki 13 val. 45 min. 13 val. 45 min. pradėsime posėdį.

*Pertrauka*

**PIRMININKAS.** Gerbiami broliai ir sesės, tęsiame posėdį ta gera dvasia. Kitas mūsų siūlymas – mūsų bičiulio, kolegos V. Pranckiečio, Nr. 39. Prašau. (*Balsai salėje*) Tas pats posėdis, o kokio čia reikia? Tas pats posėdis, buvo techninė pertraukėlė. V. Pranckietis, 39 pasiūlymas. Prašau, kolega.

**V. PRANCKIETIS** (*LSF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, aš čia jau nežinau, kelintą teikiu pasiūlymą, ir tas pasiūlymas vėlgi yra papildyti 13 straipsnį nauja 18 dalimi. Ta 18 dalis yra skirta tam, kad suprastume, kad skirtinga nuomonė nėra pažeidimas, ir ji skamba taip: skirtingas požiūris nelaikomas nepasitikėjimo pagrindu. Man labai gaila, kad komitete neatsirado nė vieno asmens, kuris balsuotų už tokį pasiūlymą, kad skirtingas požiūris nėra nusidėjimas, mes visi galime turėti ir tai yra demokratijos pagrindas. Tuoj surasiu paaiškinimus visus. Taigi tam, kad būtų aiškiau kartu ir Kultūros komitetui, pranešu, kad kiekvienas žodis turi savo atskirą reikšmę ir bendrą frazės reikšmę. Atskiri žodžiai reiškia: „skirtingas“ – tai yra būdvardis, nevienodas, besiskiriantis nuo kito ar įprasto; „požiūris“ – tai yra nuomonė, vertinimo būdas, mąstymo ar supratimo perspektyva, kuri neretai mūsų būna labai labai skirtinga; „nelaikomas“ – tai yra veiksmažodis, kuris reiškia „nepripažįstamas, nevertinamas kaip tam tikras dalykas“; „nepasitikėjimo“ – daiktavardžio „nepasitikėjimas“ kilmininkas; „abejonė“ – tikėjimo ar pasitikėjimo stoka, ko tikrai neretai mums labai stinga; ir „pagrindu“ – tai yra daiktavardis, priežastis, motyvas ar teisinis, loginis pagrindas.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega, jūsų laikas baigėsi. Ar būtų dešimt palaikančių? Matau, yra. Ačiū. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Vertiname tokį pasiūlymą, tačiau komitetas nusprendė nepritarti. Toks reguliavimas nesukurtų naujos teisinės vertės ir galėtų kelti teisinio reguliavimo neaiškumą.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė už – A. Nedzinskas.

**A. NEDZINSKAS** (*LSDPF*). Mielieji draugai, kviečiu balsuoti už.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė prieš – A. Dudėnas.

**A. DUDĖNAS** (*LSDPF*). Kolegos, aš prašau balsuoti prieš, nes iš tikrųjų tai būtų perteklinis jau reguliavimas įstatyme.

**PIRMININKAS.** Ačiū, nuomonės išsakytos. Prašom apsispręsti balsuojant.

Balsavo 58 Seimo nariai: 13 – už, 41 – prieš, 4 susilaikė. Pasiūlymui nepritarta.

Kita mūsų kolegos V. Pranckiečio nuomonė. (*Balsai salėje*) Galėsite, tuoj baigiame. Dar grupė pataisų ir tada galėsite. Nr. 40. Prašau.

**V. PRANCKIETIS** (*LSF*). Ačiū, 40 pataisa. Argumentai: vadovo keitimas nėra vienintelė išeitis. Tai ir gimė toks pasiūlymas – papildyti 13 straipsnį nauja 19 dalimi, kuri skamba: prieš nepasitikėjimą svarstomos alternatyvios priemonės. Gerbiami kolegos, norėčiau paaiškinti kiekvieną šio pasiūlymo žodį: „prieš“ yra prielinksnis, čia vartojamas perkeltine, procedūrine prasme, reiškia, kad dar neįgyvendinus, iki imantis tam tikro sprendimo ar veiksmo, vadinasi, iki apsisprendimo; „nepasitikėjimą“ – daiktavardis, pasitikėjimo nebuvimas, abejonė asmens, institucijos ar veiklos patikimumu; „svarstomos“ – tai veiksmažodis, nagrinėjamos, aptariamos, vertinamos, galimos galimybės; „alternatyvios“ – būdvardis, kitos galimos, pasirenkamos vietoje įprastų ar kraštutinių; ir „priemonės“ – veiksmai, būdai ar instrumentai, skirti tam tikram tikslui pasiekti ar problemai spręsti.

Kaip matome, šiandien kaip tik tokias priemones ir naudoja Seimo vieningoji opozicija, siekdama savo tikslus pasiekti ir Lietuvos Respublikos įstatymo rezultato.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ar yra dešimt palaikančių? Matau, yra. Ačiū. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Gerbiant lingvistines puikias žinias, toks reguliavimas nesukurtų naujos teisinės vertės ir galėtų kelti teisinio reguliavimo neaiškumą.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė už – T. Barauskas.

**T. BARAUSKAS** (*LSDPF*). Siūlau pritarti.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė prieš – D. Razmislevičius.

**D. RAZMISLEVIČIUS** (*LSDPF*). Kolegos, siūlau nepritarti.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonės išsakytos. Prašom balsuoti.

Ačiū. Balsavo 68 Seimo nariai: 14 – už, 47 – prieš, 7 susilaikė. Deja, bet pataisai nepritarta, kolega.

Kita jūsų pataisa Nr. 41. Prašau pristatyti.

**V. PRANCKIETIS** (*LSF*). Tuoj, minutę. Nr. 41. Teikiu tokį pasiūlymą dėl 13 straipsnio. Nauja dalis. Argumentai: viešojo pasitikėjimo stiprinimas prasideda ne nuo kontrolės, o nuo aiškaus proceso supratimo. Skyrimo procedūra neturėtų atrodyti kaip uždaras ritualas, todėl mano pasiūlymas skamba taip: LRT generalinio direktoriaus skyrimo procedūra turi būti aiški, nuosekli ir suprantama visuomenei. Čia galėčiau paaiškinti pasiūlydamas pavyzdį apie gerbiamos E. Ožeškienės pavardę, kada lietuviškai visada yra rašoma Elzė Ožeškienė, o lenkiškai tai yra Eliza Ožeškova. Lenkų kalboje ši pavardė yra kildinama iš žodžio „riešutėlis“, lietuvių kalboje – iš žodžio „ožka“. Būtų laikas Lietuvos Respublikai atsiprašyti dėl tokio pavardės iškraipymo ir neteikti tokių siūlymų, kurie iškraipytų lietuvių kalbą. Lietuvių kalbos lingvistinių pasiūlymų, pataisymų ir pasakymų nesiūlysiu. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega. Ar yra dešimt palaikančių siūlymą? Yra, ačiū. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komitetas siūlo nepritarti. Balsavimo rezultatai: 4 – už, prieš, susilaikiusių nėra. Toks reguliavimas nesukurtų naujos teisinės vertės ir galėtų kelti teisinio reguliavimo neaiškumą.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė už – M. Lingė.

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Laba diena, gerbiami kolegos, popietiniame posėdyje. Tikiuosi, gerai pailsėjome ir galime vėl kibti į darbus. Tikrai tų darbų dar nemažai.

Net negaliu nesutikti su kolegos iš Liberalų sąjūdžio V. Pranckiečio, buvusio Seimo Pirmininko, pataisomis, kurios yra nukreiptos į esmę – stiprinti pasitikėjimą. Pasitikėjimas institucijomis yra ta kertinė vertybė, kuria šiuo metu turime remtis. Tik primenu tai, ką jau ir minėjau, be to, kokie yra pasitikėjimo Seimu reitingai, kad mes turime mokytis iš tokių institucijų ir tokių veiksmų imtis tam pasitikėjimui stiprinti. 10 % ar 17 % pasitikėjimas visuomenėje yra kritiškai žemas lygis, kai, „Spinter tyrimais“, 73 % Lietuvos gyventojų pasitiki LRT. 87 % Lietuvos gyventojų mano, kad Lietuvos radijas ir televizija dirba profesionaliai. Teko skaityti ir jūsų pačių užsakymu atliktų apklausų duomenis, kur netgi ir jūsų elektoratas sako, kad LRT dirba profesionaliai ir jais pasitikėti galima. Kokias išvadas rodo visuomenė iš siunčiamo signalo? Visiems, atrodo, yra aiš-

ku, tiktai ne šioje salėje esantiems ir nuolat balsuojantiems prieš gerus pasiūlymus, į juos nėra įsiklausoma. Dar vienas paminėtinas momentas, kad 63 % respondentų mano, jog Lietuvos radijas ir televizija padeda stiprinti demokratiją Lietuvoje. Todėl būtinai kviečiu paremti šias V. Pranckiečio pataisas, kurios yra nukreiptos į institucinį pasitikėjimo stiprinimą.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė prieš – D. Razmislevičius.

**D. RAZMISLEVIČIUS** (*LSDPF*). Kolegos, kviečiu balsuoti prieš.

**PIRMININKAS.** Ačiū, nuomonės išsakytos. Prašom apsispręsti balsuojant.

Balsavo 69 Seimo nariai: už – 17, prieš – 47, susilaikė 5. Pataisai nepritarta.

Kita V. Pranckiečio pataisa Nr. 42. Prašom, kolega, pristatyti.

**V. PRANCKIETIS** (*LSF*). Ačiū. 42 pataisa pateikta gruodžio 15 dieną. Argumentai: nepasitikėjimo procedūra neturėtų būti impulsyvi. Pasiūlymas – papildyti 13 straipsnį nauja 16 dalimi: siūlymas dėl nepasitikėjimo svarstomas ne anksčiau kaip po 30 dienų.

Pratęsdamas E. Ožeškovos temą turėčiau pasakyti, kad ji parašė puikų romaną „Cham“, ir norėčiau, kad toks naratyvas čia nebūtų niekur naudojamas. O žodžiams paaiškinti taip pat turiu labai toli pasiūlymų, tai šį kartą jų neteiksiu. Ačiū. (*Juokas salėje*)

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega. Ar yra dešimt palaikančių? Ačiū, matau, yra. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Toks reguliavimas nesukurtų naujos teisinės vertės ir galėtų kelti teisinio reguliavimo neaiškumą.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė už – E. Kirkutis.

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Siūlau balsuoti už, tikrai geros mintys.

**PIRMININKAS.** Nuomonė prieš – G. Balčytytė.

**G. BALČYTYTĖ** (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Vis bandau apeliuoti į valdančiosios daugumos atstovus, nes tikrai labai tikėtina, kad dėl didelės skubos jie nespėjo įsigilinti į savo pateiktas pataisas. Bet norėčiau paklausti, net būtų įdomu: kiek kolegų skaitė pataisas ir kiek skaitė susijusius teisės aktus? Akivaizdu, kad tikrai mažai, nes yra ir teisininkų tarp jų, jeigu būtų skaitę, tikriausiai būtų geriau įsiskaitę.

Ypač man pasirodė įdomus ir dabar komiteto pirmininko vietomis apeliavimas netgi į Konstituciją, Konstitucijos doktriną, bandymas kažkaip vartoti tą žodį, nors tuo pat metu Kultūros komiteto posėdyje, kuriame teko garbė dalyvauti, buvo be jokio svarstymo, be jokios diskusijos, net neperskaičius atmestos Lietuvos Respublikos Seimo Teisės departamento pastabos, kurios pirmos trys pastraipos kalba apie Konstituciją. Kalba apie konstitucinę doktriną ir šio pasiūlymo prieštaravimą tai doktrinai.

Bet šios pataisos… Tuo pat metu mes girdime, viešojoje erdvėje sakoma: tai kodėl opozicija nesiūlo racionalių pasiūlymų? Buvo pasiūlytas ne vienas racionalus pasiūlymas, jis lygiai taip pat buvo atmestas. O vakar džiaugsmingai pritarėte katino pasiūlymui. Ką tai rodo? Teisės departamento pastabos apie konstitucinę doktriną ir šių pataisų prieštaravimą, jūsų teikiamų, tiksliau, „Nemuno aušros“ sukurtų ir taip nuoširdžiai socialdemokratų stumiamų pataisų prieštaravimą konstitucinei doktrinai. Teisės ekspertas taip pat teikia labai racionalias pataisas, pasiūlymus, kaip galima būtų patobulinti jūsų teikiamą projektą, kad jis atitiktų Konstitucijos doktriną. Bet jūs lygiai taip pat…

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolege, jūsų laikas baigėsi.

**G. BALČYTYTĖ** (*TS-LKDF*). …lygiai taip pat visiškai…

**PIRMININKAS.** Prašom. Nuomonės už ir prieš išsakytos. Apsispręskite balsuodami. Kolegos, norintys replikuoti, dar po keturių kolegos V. Pranckiečio pataisų bus replikų laikas.

Balsavo 76 Seimo nariai: už – 14, prieš – 54, susilaikė 8. Pataisai nepritarta.

Kita Seimo nario V. Pranckiečio pataisa Nr. 43. Prašau, kolega.

**V. PRANCKIETIS** (*LSF*). 43 pataisa. Argumentai: vadovas turi teisę būti išklausytas. Šiuo atveju mes nelabai girdėjome vadovo išklausymo, todėl teikiu tokį pasiūlymą papildyti 13 straipsnį nauja 17 dalimi, kuri skamba taip: generalinis direktorius turi teisę viešai pateikti savo paaiškinimus. Ir pabandykite, Kultūros komiteto pirmininke, paaiškinti, kad jis neturi tokios teisės paaiškinti.

Tai todėl aiškinu tiems, kuriems yra sunkiau suprantamas žodynas apie paaiškinimus: „generalinis“ – jau aiškinau, kad tai yra būdvardis, reiškiantis aukščiausią, pagrindinį visos organizacijos mastu; „direktorius“ – organizacijos ar įstaigos vadovas, atsakingas už veiklos organizavimą ir sprendimų priėmimą; „turi“ – veiksmažodis, išreiškia turėjimą arba įtvirtintą galimybę, įgaliojimą; „teisę“ – daiktavardis, įstatymu ar taisyklėmis suteikta galimybė veikti ar reikalauti; „viešai“ – prieveiksmis, atvirai, visuomenei matomu ir prieinamu būdu; „pateikti“ – veiksmažodžio bendratis, pristatyti, perduoti, paskelbti; ir „paaiškinimus“ – tai yra daiktavardis, argumentuoti išdėstytą informaciją, skirtą paaiškinti veiksmus, sprendimus ar aplinkybes. Jei kas nors dar nesupratote, prašome kreiptis raštu, paaiškinsiu detaliau. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega. Ar yra dešimt Seimo narių, norinčių paremti? Matau, kad yra. Ačiū. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti, nes toks reguliavimas nesukurtų naujos teisinės vertės ir galėtų kelti teisinio reguliavimo neaiškumą. Be to, šita procedūra neaprašyta LRT įstatyme.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė už – M. Lingė.

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Tikrai vertingas papildymas, būtent, kad teisė pateikti paaiškinimus viešai yra ta skatintina vertybė jau prie ir šiuo metu vykdomo visuomeninio transliuotojo nepriklausomumo. Kiek jisai pateikia viešai ataskaitas, kiek teikia duomenis, kiek bendradarbiauja su audito institucija, kuriai kantriai teikia įvairius paaiškinimus, kuriai atsakinėja į užklausas, kai tuo metu būtų galėjęs įgyvendinti tiesiogiai vykdomą misiją, tačiau dėl viešumo, dėl atvirumo tos pastangos turi pasiteisinti. Todėl ir tai, ką matome jau ir šiuo metu visuomeninio nacionalinio transliuotojo vykdomos misijos įgyvendinama, visuomenėje tai yra vertinama. 85 % apklaustų gyventojų mano, kad Lietuvos radijas ir televizijos kanalai, radijo stotys ir portalas supažindina juos su reikšmingiausiais kultūros pasiekimais, taip pat įgyvendinama telkianti misija, viešumas, visuomenės įtraukimas duoda ir socialinių rezultatų. Pavyzdžiui, transliuotojo eteryje buvo pristatytas dokumentinis ciklas „Prisikėlimas“ ir, Nacionalinio transliuotojo biuro duomenimis, vien po pirmosios dalies premjeros sulaukta daugiau kaip 120 prašymų gauti donoro kortelę. Tai yra ypač svarbus indėlis ne tik šviečiant visuomenę, aiškinant visuomenei, bet tai prisideda ir įgyvendinant… gelbstint žmonių gyvybes. Tai ta misija yra tikrai labai plati. Ir jeigu mes ribosime, bandysime kontroliuoti, bandysime nurodyti, kaip turi veikti transliuotojas, tai ta savireguliacija, tas nepriklausomumas, tas misijos įgyvendinimas gali būti labai pažeistas. Todėl tikrai ginu viešumo kriterijus, nepriklausomumo kriterijus, depolitizavimo kriterijus ir kviečiu palaikyti.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė prieš – A. Radvilavičius.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Ačiū gerbiamam kolegai Viktorui už lietuvių kalbos gramatikos priminimą, bet tai neįtikina ir siūlau balsuoti prieš.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonės už, prieš išsakytos. Prašom apsispręsti balsuojant. Ačiū.

Balsavo 81 Seimo narys: 17 – už, 55 – prieš, susilaikė 9. Pataisai nepritarta.

Kita V. Pranckiečio pataisa Nr. 44. Prašom, kolega, pristatyti.

**V. PRANCKIETIS** (*LSF*). Ačiū. Turėčiau pažymėti, kad rezultatai kyla nuo 13 jau iki 17. Dėkoju A. Radvilavičiui už tokį kolegišką pasakymą apie lietuvių kalbą, bet noriu jums priminti, kad klausykite ne tik mano pasiūlymų. Esu dėkingas M. Lingei, kuris mano galbūt labai neaiškius pasiūlymus išaiškina jums suprantamesne kalba, galbūt ne lietuvių.

Dabar kitas mano pasiūlymas yra… Atsiprašau, Pirmininke, kuris, sakėte?

**PIRMININKAS.** 44-as. Prašom būti atidesnį.

**V. PRANCKIETIS** (*LSF*). 44-as. Argumentai: pertekliniai reikalavimai kartais sudaro įspūdį, kad ieškoma idealaus kandidato, kuris realybėje neegzistuoja, todėl svarbu vertinti stiprybių visumą. Pasiūlymas papildyti 13 straipsnį nauja 13 dalimi, kuri skamba taip: skyrimo metu vertinama kandidatų stiprybių visuma. Paaiškinčiau žodį „stiprybės“: jos gali būti moralinės ir gali būti fizinės. Šiuo atveju kalbame apie moralines stiprybes.

Kviečiu balsuoti už moraliai stiprų pasiūlymą.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ar yra dešimt palaikančių Seimo narių? Matau, yra. Ačiū.

Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: 4 – už, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Kadangi nėra čia kandidatų stiprybių visumos sąrašo, tai toks reguliavimas nesukurtų naujos teisinės vertės ir galėtų kelti teisinio reguliavimo neaiškumų.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega. Nuomonė už – E. Kirkutis.

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Kandidatai tikrai turi būti stiprūs. Siūlau balsuoti už.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė prieš – G. Balčytytė.

**G. BALČYTYTĖ** (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Vis neleidžiate man pabaigti, Pirmininke, tai tenka vėl ir vėl užsirašyti. Noriu atkreipti tokį dėmesį kolegų iš valdančiosios daugumos, ypač socialdemokratų. Tikrai yra nemažai šviesių veidų ir man sunku patikėti, kad nesuprantate, jog sukuriate precedentą, nežinau, ko vedami – ar asmeninės baimės, ar čia įsipareigojimų partijai. Vis dėlto, žinote, nieko nėra geriau, kai grįžti namo ir gali drąsiai pasižiūrėti į veidrodį, ir tikrai to savo atvaizdo nebijoti, kad padarei kažką netinkamo. Tokį įstatymą teikdami jūs sukuriate precedentą, kad gali būti priimtas į konkretų žmogų nutaikytas teisės aktas, bet pagalvokite, kad toks konkrečiai jums pritaikytas teisės aktas tuomet gali būti priimtas.

Įsivaizduokite (nenoriu minėti vardų, nes kažkaip gal ir nejauku būtų), būtų priimtas konkretus teisės aktas, nežinau, dėl Ingridos. Ingrida, jus, sakysime, labai lengvai galima atstatydinti. Nežinau, ką veiksite po darbo Seime, bet iš tų pareigų. Supraskite, kad gindami demokratinius procesus, gindami šią poziciją, kurioje mes esame, mes giname ir jus, ir jūsų – jūsų! – teisę neturėti sau pritaikyto jūsų atleidimo ar pasmerkimo, ar išbraukimo iš visuomenės, į jus nutaikyto teisės akto. Jeigu jūs tai suprasite, ką mes giname čia, aš labai tikiu, kad dar kartą pasvarstysite, kurioje pusėje šiuo metu esate – jėgos, brutalios jėgos, ir autoritarizmo ar vis dėlto grįšime prie demokratinių vertybių gynimo ir suprasime, kad tai, kaip dabar puolame vieną žmogų…

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolege. Jūsų laikas baigėsi.

**G. BALČYTYTĖ** (*TS-LKDF*). …lygiai taip pat galite būti puolami ir jūs.

**PIRMININKAS.** Nuomonės išsakytos. Prašom apsispręsti balsuojant. Ačiū.

Balsavo 83 Seimo nariai: 18 – už, prieš – 56, susilaikė 9. Pataisai nepritarta.

Kita Seimo nario V. Pranckiečio pataisa Nr. 45. Prašau, kolega, pristatyti.

**V. PRANCKIETIS** (*LSF*). Ačiū. (*Balsai salėje*) Ar galiu kalbėti? Naudodamasis proga norėčiau padėkoti. Vis girdžiu iš socialdemokratų ir iš pozicijos – A. Mockus palaikė, E. Kirkutis palaikė, T. Prajara balsavo už tai, kad būtų svarstoma, palaikė pataisą, A. Radvilavičius. Ačiū kompanijai už tuos pagyrimus, tik tada ir balsuodami turėtumėte reikšti, nes manau, kad jums patiko mano mintys, kuriomis stengiuosi užimti jūsų brangų laiką, bet turbūt praskaidrinti nuotaiką visam Seimui ir gal net visai Lietuvai.

Tai kitas mano pasiūlymas. Kelintas, Pirmininke, sakėte?

**PIRMININKAS.** 45-as.

**V. PRANCKIETIS** (*LSF*). 45-as. Argumentai dėl jo yra tokie: vadovo paskyrimas neturėtų būti suvokiamas kaip asmeninis pasitikėjimo aktas, bet kaip institucinis sprendimas, grindžiamas viešuoju interesu. Pasiūlymas papildyti 13 straipsnį nauja 12 dalimi, kuri skamba taip: generalinio direktoriaus skyrimas laikomas instituciniu sprendimu. Ir kas čia neaiškaus?

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega. Ar dešimt Seimo narių palaikytų tokį pasiūlymą? Ačiū, matau, yra. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: už – 4, susilaikiusių ir prieš nėra. Šis pasiūlymas neįtikino komiteto. Toks reguliavimas nesukurtų naujos teisinės vertės ir galėtų kelti teisinio reguliavimo neaiškumų.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė už – A. Mockus.

**A. MOCKUS** (*LSDPF*). Labai išsamus pristatymas. Siūlau palaikyti.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė prieš – S. Luščikas.

**S. LUŠČIKAS** (*LSDPF*). Kolegos, siūlau balsuoti prieš.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonės išsakytos. Prašom apsispręsti balsuojant. Dar viena V. Pranckiečio pataisa, po to bus S. Kairio pataisos.

Balsavo 78 Seimo nariai: už – 18, prieš – 51, susilaikė 9. Pataisai nepritarta.

Kita Seimo nario V. Pranckiečio pataisa Nr. 46. Prašau, kolega.

**V. PRANCKIETIS** (*LSF*). Ačiū. Žodžius „keturiasdešimt šeši“ supratau aiškiai. Dėkoju jums. Ir ta pataisa skamba taip. Argumentai: stabilumas yra visuomenės vertybė. Gerbiami kolegos, apie vertybes mes kalbame čia iš dviejų pusių, skirtingai, bet visi minime tą žodį. Šis įstatymas, jo atsiradimas jau yra arba vertybė, arba vertybių laužymas. Todėl siūlau įvesti tokią pataisą, pasiūlymą, kuris skamba taip: papildyti 13 straipsnį nauja 20 dalimi – vertinamas sprendimo poveikis veiklos tęstinumui. Tęstinumas yra vertybė. Prašau balsuoti visus vieningai – už vertybes.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, kolega. Ar yra dešimt Seimo narių palaikančių? Matau, yra. Ačiū. Kokia yra komiteto nuomonė?

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: už – 4, susilaikiusių ir prieš nėra. Vertiname tokį teigiamą požiūrį, tačiau toks reguliavimas nesukurtų naujos teisinės vertės ir galėtų kelti teisinio reguliavimo neaiškumą.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė už – E. Kirkutis.

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Tikrai, tęstinumas turi būti, tai mūsų ateitis. Raginu balsuoti už.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė prieš – G. Balčytytė.

**G. BALČYTYTĖ** (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiamas Pirmininke. Visų pirma, esu, žinoma, prieš pataisas, kurias teikia valdančioji dauguma, vedama „Nemuno Aušros“ lyderio ir laikoma „Nemuno Aušros“ lyderio įkaite, kaip suprantu iš viešosios informacijos. Bet noriu atkreipti dėmesį į pačių pataisų esmę ir turinį. Visų pirma, dėl 2/3 balsų, atleidžiant generalinį direktorių, ir balsavimo pobūdžio. Net pati taryba yra išsakiusi, kad jai tinkamas yra dabar galiojantis 2/3 balsų, na, daugumos, balsavimo būdas. Kodėl yra keičiama? Pabandykime paskaityti aiškinamąjį raštą. Neradau nė vienoje vietoje nors vieno argumento, kodėl reikia keisti tai, kas veikia, kas galioja daugybėje išsivysčiusių pasaulio valstybių. Nebent ieškome pavyzdžių kokioje nors Papua Naujojoje Gvinėjoje ar Burkina Fase, tai ten net nereikia tarybos. Kam išvis su ta taryba terliotis? Nesiterliokite, panaikinkime tarybą. Jau galime pateikti, pateikta daugybė siūlymų, kad tiesiogiai LSDP valdyba ar frakcija galės paskirti generalinį direktorių. Taigi nereikalingi pakeitimai, neaišku, iš kur atsiradę.

Dėl slapto balsavimo lygiai taip pat. Dabartinė taryba pati yra renkama ir dėl jos balsuojama viešai. Viešas procesas. Tik viešas procesas gali būti skaidrus procesas. Kodėl reikia slėptis už mandato? Aš suprantu, jūs norite slėptis, nes gal jums ir nepatogu yra dėl savo sprendimų. Aš galiu drąsiai deklaruoti savo sprendimus, tad noriu pakviesti būti drąsius ir nesislapstyti, ir neliepti slapstytis kitiems už savo mandatų.

**PIRMININKAS.** Kolege, ačiū. Jūsų laikas baigėsi. Prieš, už nuomonės išsakytos. Prašom apsispręsti balsuojant. Dabar baigėme kolegos V. Pranckiečio pataisas. Replikos po balsavimo.

Balsavo 79 Seimo nariai: 19 – už, 52 – prieš, 8 susilaikė. Pataisai nepritarta. Pirmą replikuoti prašom J. Sejonienę.

**J. SEJONIENĖ** (*TS-LKDF*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Matote, aš čia taip ilgai stovėjau, kad viena mano replika jau net ir išėjo iš salės.

**PIRMININKAS.** Ilgai kalba jūsų kolegos.

**J. SEJONIENĖ** (*TS-LKDF*). Bet aš norėjau dėl dviejų dalykų pasidžiaugti, dėl dviejų dalykų paapmaudauti. Pirmas dalykas, dėl kurio džiaugiuosi, tai ačiū, kad pagaliau leidote komiteto pirmininkui, kuris yra tiesiog šių jūsų sukurtų aplinkybių auka, pagaliau atsisėsti.

Antras dalykas, dėl kurio norėjau paapmaudauti, tai yra replika po balsavimo. Dėkoju V. Pranckiečiui, dėkoju visiems, kurie iki šiol išsakė savo pasiūlymus, kurie aiškiai juos argumentavo, vartojo daug įvairių techninių, lingvistinių, semantinių, teisinių terminų. Noriu taip pat išsakyti ir pastabą kairiajai salės pusei, na, kuri sako savo motyvus už ir prieš, bet akivaizdžiai demonstruoja, kad tų terminų nesupranta.

Trečias dalykas, dėl ko norėjau pasidžiaugti, tai tuo, kad šioje salėje vis dar lankosi vaikai. Taip ir nespėjome sužinoti dėl gerbiamo J. Oleko pirmininkavimo manieros, kas tokie jie buvo. Bet ačiū gerbiamajam T. Prajarai, kad pranešė.

**PIRMININKAS.** Kolege, ačiū. Toliau suteikiu žodį…

**J. SEJONIENĖ** (*TS-LKDF*). Ir paskutinis dalykas. Pirmininke, jūs…

**PIRMININKAS.** …V. Gailiui. V. Gailius.

**V. GAILIUS** (*LSF*). Ačiū, Jūsų Ekscelencija Seimo Pirmininke. Aš pratęsiu kolegės mintį ir priminsiu, kad, vertinant pasiūlymus dėl teikiamo teisės akto projekto ir jų santykį su keičiama teisės norma, dažniausiai teisės teorijoje vartojami tokie terminai: „teisės statusas“, „teisės galia“, „teisės reikšmė“, o šiuo atveju vartojama sąvoka „teisės vertė“. Tai daugiausia civilinėje teisėje vartojama, turtinėje teisėje vartojama sąvoka. Tai rodo atmestinumą, pasiūlymų vertinimo atmestinumą, nes teisės teorijos reikšmės parinktos ne tos.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega, už pamokėlę. Toliau žodis suteikiamas Seimo vicepirmininkei R. Budbergytei. Prašau, kolege.

**R. BUDBERGYTĖ** (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Aš labai tikėjausi, kad iki 15 valandos mes spėsime pabaigti šį posėdį. Deja, matau, kad gali ir užtrukti, todėl labai norėčiau paprašyti jūsų, kad Seimas duotų pritarimą, leistų Europos reikalų komitetui organizuoti 15 valandą posėdį. Turime patvirtinti pozicijas, todėl labai laukčiau Seimo pritarimo tokiam dalykui.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolegos. Apsispręskime balsuodami, ar sutinkame, kad 15 valandą Europos reikalų komitetas organizuotų posėdį. Kas už, spaudžiame „už“, kas turi kitą nuomonę, spaudžiame kitą mygtuką. Prašau.

Balsavo 82 Seimo nariai: 66 – už, 12 – prieš, 4 susilaikė. Leidimas Europos reikalų komitetui organizuoti posėdį 15 valandą suteiktas.

Kita mūsų pataisa S. Kairio. 52 pataisa. Prašau, kolega.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Tai ačiū už galimybę pristatyti pataisą. Prieš pristatydamas norėčiau pasidalinti tokia nuotaika:

*Durys. Grindys. Langas. Lubos. Sienos.*
*Mėnesienos pilnas kambarys.*
*Vidur kambario – lietuvis vienas.*
*Ir tas išeina pro duris.*

Man atrodo, kad šitas Seimas atrodo panašiai kaip iš visų Lietuvos pakampių, net ne iš Lietuvos, bet iš visų pakampių suvažiavęs bajorų seimelis prieš trečiąjį Abiejų Tautų Respublikos padalinimą. Ta nuotaika yra tokia slogi, kad išties sunku ir rasti prasmę, ką mes čia veikiame, apie ką mes čia kalbame ir kokia viso to nauda.

O pasiūlymas yra dėl 13 straipsnio, dėl ataskaitos struktūros, kurią turėtų nustatyti taryba. Jūsų buldozeriu bandomas prastumti pakeitimas ir kalba, kad metinė ataskaita taps pagrindu, aš sakyčiau, net ne dabartinę generalinę direktorę atleisti, bet visus ateityje generalinius direktorius atleisti, nes iš esmės užtenka tiesiog paprasto pabalsavimo: daugumos būdu nepritaria ataskaitai ir viskas, ir jau yra pagrindas atleisti. Aš nežinau, ką jūs čia norite padaryti? Jūs norite ne tik atleisti esamą direktorę, bet ir kitus LRT generalinius direktorius laikyti už trumpo pavadėlio, turėdami mechanizmą iš esmės kiekvienais metais kvestionuoti jų darbą, jų veiklą, atsiremdami vien į LRT tarybos proporcijas ir balsavimą. Tai yra negražu, negarbinga ir nepriimtina.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ar yra dešimt remiančių pataisas? Matau, yra. Ačiū. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: 3 – už, prieš nėra, 1 susilaikė. Reikalavimas LRT ataskaitos struktūrą nustatyti tarybai yra poįstatyminių teisės aktų reguliavimo dalykas.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė už – E. Kirkutis.

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Tikrai neblogas pasiūlymas, siūlau balsuoti už.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė prieš – S. Luščikas.

**S. LUŠČIKAS** (*LSDPF*). Labai blogas pasiūlymas. Prieš.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonės išsakytos. Prašom apsispręsti balsuojant. Ačiū.

Balsavo 83 Seimo nariai: 22 – už, 55 – prieš, 6 susilaikė. Pataisai nepritarta.

Kita kolegos S. Kairio pataisa Nr. 53. Prašom pristatyti.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Ačiū, Seimo Pirmininke, už galimybę pristatyti dar vieną pataisą. Labai džiaugiuosi šitomis galimybėmis, nes vakar patyrėme gąsdinimą iš socialdemokratų, kad tokia patirtis, kuri vyksta dabar, juos privers pakeisti Statutą ir mes tokių galimybių nebeturėsime. Tai džiaugiuosi, kol tas galimybes turiu.

Žiūrime, ką turime. 53 siūlymas yra vėlgi dirbtinio intelekto sugeneruotas siūlymas ir vėl yra žavu žiūrėti, kaip varžosi dirbtinis intelektas ir socialdemokratų intelektas. Yra siūlymas papildyti 13 straipsnį nauja dalimi išdėstant ją taip: konkursų procedūros organizuojamos užtikrinant konstruktyvią atmosferą, nes iš tikrųjų to konstruktyvumo labai pasigendame. Galėtume netgi čia, Seimo salėje, opozicija, pozicija – visi Tautos išrinkti atstovai konstruktyviai ieškoti sprendimo, priimti ne tai, ką norima prastumti, bet priimti geriausius sprendimus, priimti labiausiai pasvertus sprendimus, atsižvelgti į įvairias asocijuotas grupes. Kur dingo profsąjungos? Dingo su visa premjere priešakyje. Čia irgi profsąjungos daug kalba ir apie atmosferą darbo vietoje, ir apie tai, kad nebūtų mobingo, kitų dalykų. Kitaip tariant, tas konstruktyvios atmosferos kūrimas yra labai svarbus šiuolaikinėje visuomenėje, nes jeigu mes to neužfiksuosime, tai tikrai nepadės nė 4 darbo dienų savaitė, nes ir per 4 darbo dienas galima būti nekonstruktyviems ir pridaryti aibę tokių dalykų, kurie yra nedovanotini. Tai labai, labai, labai, labai kviečiu palaikyti šitą 13 straipsnio naują redakciją.

**PIRMININKAS.** Kolega, jūsų laikas baigėsi. Ačiū. Nuomonė už – E. Kirkutis… Dešimt Seimo narių yra palaikančių? Yra Ačiū. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: už – 3, prieš nėra, susilaikė 1. Siūloma nuostata yra perteklinė ir nesukuria papildomo teisinio aiškumo.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė už – E. Kirkutis.

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Tikrai turi būti gera atmosfera. Tikrai pritariu ir siūlau balsuoti už.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė prieš – T. Domarkas.

**T. DOMARKAS** (*NAF*). Labai malonu, gerbiamas kolega pristatė, kalbėjo apie konstruktyvumą, bet tai, kad mes antra diena sėdime čia, joks konstruktyvumas. Tai rodo jūsų požiūrį į darbą, į Seimo darbą. Jūs visuomenei suteikėte tokį negatyvą apie Seimą, todėl siūlau balsuoti prieš.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonės išsakytos, prašom apsispręsti balsuojant.

Ačiū. Balsavo 81 Seimo narys: už – 20, prieš – 55, susilaikė 6. Pataisai nepritarta.

Kita kolegos S. Kairio pataisa Nr. 54. Prašom pristatyti.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Kadangi išgirdau T. Domarką, tiesiog daugžodžiaujantį, ir tikrai buvo papilta įvairių argumentų, aš irgi bandysiu neatsilikti. Šio pasiūlymo esmė yra, kad generalinio direktoriaus skyrimo procese siekiama aiškiai pabrėžti atsakomybes. Kodėl? Nes reikia. Nes tikrai taip reikia. Tai yra būtina, nes tikrai reikia. Tomai Domarkai, tikrai reikia priimti šitą pataisą, nes be jos, be atsakomybių apibrėžimo bus neįmanoma dirbti. (*Balsai salėje*) Tikrai reikia, žinokite. Būtų labai gerai priimti šitą pataisą, nes ji yra būtina ir labai reikalinga sklandžiam Nacionalinio radijo ir televizijos darbui. Bet tikrai reikia.

Kolegos, aš labai rimtai į jus kreipiuosi, labai labai reikalinga pastaba ir tikrai labai labai reikia. Net sunku kokį nors geresnį argumentą rasti, negu pasakyti, kad tikrai labai reikia. (*Balsai salėje*) Labai labai reikia ir reikalinga pastaba kaip oras, nes be šito mes tiesiog būsime užstrigę ir būsime nuolatiniame tokiame chaose, kurį matome dabar LRT darbe.

O kolega T. Domarkas savo daugybėje pažertų argumentų paminėjo vieną dalyką, kad čia opozicija kažką dabar daro ar nedaro. Opozicija daro, ką gali daryti, nes šitą problemą sukūrėte jūs, nesugebėdamas net pagrįsti argumentais, kodėl iš viso ta pataisa reikalinga, nes viskas, ką jūs sugebėjote pasakyti, kad reikia, labai reikia. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Yra dešimt Seimo narių, palaikančių pataisą? Matau, yra. Ačiū. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: už – 4, prieš, susilaikiusių nėra. Net įvertinant, kad gerbiamam Seimo nariui labai reikia, pasiūlymas nėra aiš-

kiai suformuluotas, todėl prieštarauja Konstitucinio Teismo suformuluotai doktrinai dėl skaidraus ir teisiškai apibrėžto pareigų skyrimo.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė už – T. Barauskas.

**T. BARAUSKAS** (*LSDPF*). Pritariame Simonui, tikrai labai reikia.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė prieš – D. Razmislevičius.

**D. RAZMISLEVIČIUS** (*LSDPF*). Ne, nereikia.

**PIRMININKAS.** Kolegos, nuomonės išsakytos. Prašom apsispręsti balsuojant.

Balsavo 82 Seimo nariai: už – 21, prieš – 53, susilaikė 8. Pataisai nepritarta.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotoja O. Leiputė. Prašom.

**PIRMININKĖ (O. LEIPUTĖ**, *LSDPF***).** Dėkoju. Per šoninį mikrofoną J. Sejonienė. Dėl vedimo tvarkos ar… Prašom.

**J. SEJONIENĖ** (*TS-LKDF*). Iš esmės taip, posėdžio pirmininke. Dėl techninių aplinkybių antra diena niekaip nepavyksta užsirašyti dėl motyvų už arba prieš. Jau čia ir vakar kreipėmės į Sekretoriatą. Šiandien iškvietė techninį darbuotoją, jis paaiškino, kodėl mums nepavyksta 80 % maždaug iš 100 %. Dėl to, kad, sakė, kairėje salės pusėje valdantieji tiesiog sėdi ir tapšnoja. Tai, žinote, man asocijuojasi…

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Čia ne dėl vedimo tvarkos. Paskutinius sakinius…

**J. SEJONIENĖ** (*TS-LKDF*). Dėl techninių galimybių. Sėdi ir tapšnoja. Kas aiškiai parodo jūsų požiūrį į LRT ir į gyventojus.

**PIRMININKĖ.** Gerbiamoji… Patylėsiu. Ačiū. Kitas – 57 pasiūlymas. Prašom. S. Kairys kviečiamas pristatyti.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Ačiū. Pabandysiu pristatyti 57 pasiūlymą.

*Dėl visko kalti baltieji.*
*Dėl visko kalti juodieji.*

*Dėl visko kalti policininkai.*
*Dėl visko kalti vaistininkai.*

*Dėl visko kalti pašalpiniai.*
*Dėl visko kalti bankininkai.*
*Dėl visko kalti žydai.*
*Dėl visko kalti lietuviai.*

*Dėl visko kalti musulmonai.*
*Dėl visko kalti krikščionys.*

*Dėl visko kalti pėstieji.*
*Dėl visko kalti vairuotojai.*

*Iš tiesų tai durniai*
*dėl visko kalti.*

*Bet ir jie nekalti,*
*kad durniai.*

G. Grajauskas, Nacionalinės premijos laureatas. Ir nevadinkite G. Grajausko eilių prasta poezija, nes skonis yra toks dalykas – arba jis yra, arba jo nėra, o tarpinio varianto, kalbant apie skonį, nebūna.

Grįžtant prie pataisų. Misija yra be galo svarbus dalykas. Jeigu jūs nesuprasite misijos, tai tas pats, kad jūs išplauksite į jūrą ir nematysite horizonto, kur plaukiate. Jeigu jūs nematysite horizonto, bangos jus užsups, jums pasidarys bloga ir nebesuprasite, nei ką veikiate, nei kur darote, nei į kurią pusę judate. Tai būtent tas horizontas yra misija. Ir LRT misija turi būt labai tinkamai

suprasta, sureikšminta, įvertinta ir besąlygiškai ginama kiekviename žingsnyje. Galiausiai ta misija ir dabar egzistuoja, tik, deja, mes, opozicija, tą misiją iš esmės turime ginti ir saugoti nuo jūsų kėslų, kad ta misija nebūtų užgniaužta.

**PIRMININKĖ.** Jūs pristatymo laiką išnaudojote. Ačiū. Ar yra dešimt palaikančių? Prašom pakelti rankas. Yra. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: 4 – už, susilaikiusių ir prieš nėra. Siūloma nuostata yra perteklinė ir nesukuria papildomo teisinio aiškumo.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Prieš pasisakant dėl motyvų, norėčiau perspėti E. Rudelienę, kad toliau bus svarstomos jos pataisos. Ir Nr. 72. Prašom pasiruošti. Dabar motyvai už. A. Nedzinskas. Prašom.

**A. NEDZINSKAS** (*LSDPF*). Mielieji draugai, niekas neprieštaraus, balsuokite už.

**PIRMININKĖ.** Motyvai prieš – D. Razmislevičius.

**D. RAZMISLEVIČIUS** (*LSDPF*). Kolegos, kviečiu balsuoti prieš.

**PIRMININKĖ.** Balsuojame.

Užsiregistravo 83, balsavo 82: už – 21, prieš – 53, susilaikė 8. Pasiūlymui yra nepritarta.

Prašome 72 pataisą… pasiūlymą, atsiprašau, pristatyti Seimo narę E. Rudelienę. Toliau eis irgi pagal eilę jūsų pasiūlymai. Prašau.

**E. RUDELIENĖ** (*LSF*). Tikiuosi, kad tą eilę radau, nes vis dar neatsirenku dokumentų, mano jinai 107 kažkodėl pažymėta. Bet jeigu tai apie LRT generalinio direktoriaus skyrimą, turbūt taip?..

**PIRMININKĖ.** Ne, atsiprašau, tai būtų apie vertybes, transliuotojo vertybes.

**E. RUDELIENĖ** (*LSF*). Taip. Vadovo skyrimas yra ne tik teisinis, bet ir institucinis kultūros klausimas. Aš siūlau papildyti 13 straipsnį nauja dalimi dėl generalinio direktoriaus. Skyrimas turi atspindėti LRT, kaip visuomeninio transliuotojo, vertybes. Nes, žinote, šiandien LRT transliuotojo vertybės yra nepriklausomumas, nešališkumas ir objektyvumas, visuomenės interesas, demokratijos stiprinimas, kultūros ir lietuvių kalbos puoselėjimas, įvairovė ir įtrauktis, profesionalumas ir atsakomybė. Bet kokiu keliu nueis toliau, šiandien mes tikrai nežinome, nes matome jau tolesnius planus, kad turi būti cenzūruojamos laidos, kad turi būti ribojama, matyt, ir žodžio laisvė. Todėl direktoriaus skyrimas turi atspindėti LRT, kaip visuomeninio transliuotojo, vertybes, kurios turi būti aiškios.

Šiandieną džiaugiuosi, kad Kultūros komiteto pirmininkas jau sėdi, vakar siūliau jam pailsėti, nes mačiau, kad tikrai pavargo. Dar prie šio pasiūlymo noriu skirti ketureilį. Šį kartą ne jo, šį kartą bus A. Mačiuko paimtas:

*Tada išlenda iš urvo,*
*Pasidairo išdidžiai.*
*Griebiasi visokio purvo,*
*Karštligiškai, išdidžiai.*

*Kasmet kurmių vis daugėja,*
*Naujos partijos, tikslai.*
*Tik visi jie aklinėja,*
*Nes jie daro tai piktai.*

**PIRMININKĖ.** Dėkojame už pristatymą. Ar yra dešimt Seimo narių palaikančių? Yra, ačiū. Komiteto išvada.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komitetas nepritarė. Balsavimo rezultatai: 4 – už, susilaikiusių ir prieš nebuvo. Didelė pagarba už eilėdarą Editai, bet siūloma nuostata yra perteklinė ir nesukuria papildomo teisinio aiškumo.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Motyvai už – A. Mockus.

**A. MOCKUS** (*LSDPF*). Išsamus pristatymas. Siūlau palaikyti.

**PIRMININKĖ.** Motyvai prieš – S. Luščikas.

**S. LUŠČIKAS** (*LSDPF*). Kolegos, balsuojame prieš.

**PIRMININKĖ.** Balsuojame.

Užsiregistravo 76, balsavo 76: už – 18, prieš – 51, susilaikė 7. Pasiūlymui nepritarta.

Per šoninį mikrofoną – V. Grubliauskas dėl vedimo tvarkos. Prašom.

**V. GRUBLIAUSKAS** (*LSDPF*). Labai ačiū. Manau, tai tikrai susiję su vedimu. Aš noriu pasveikinti atvykusius Klaipėdos universiteto „Žemynos“ gimnazijos moksleivius, kurie stebi mūsų posėdį. Sėkmės jums ir gražių artėjančių švenčių. (*Plojimai*) Ačiū, pirmininke.

**PIRMININKĖ.** Dėkui.

Kitas dar pasiūlymas 73. Prašom, Edita, pristatyti pasiūlymą.

**E. RUDELIENĖ** (*LSF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Taip, turiu pasiūlymą ir argumentai būtų, kad kandidatų patirtis dažnai aprašoma skaičiais. Mes dažnai sakome: dveji metai, penkeri metai tam tikros patirties, bet jie visai neatskleidžia jų patirties. Kad ne tik skaičiai būtų, vertinant kandidatų patirtį, kad būtų atsižvelgta ne tik į trukmę, bet ir jos pobūdį. Šiandien, manau, labai svarbu skiriant vadovą vertinti kandidatų patirtį, ypač galbūt priklausymą vienai ar kitai partijai ir galbūt ne tik tai, kad metai būtų tam tikroje partijoje, bet galbūt kad jisai būtų aktyviai dalyvavęs. Matome jau šiandien gerą praktiką skiriant kontrolierių, kuris yra partinis kandidatas, iki šiol tikrai nebūdavo tokių patirčių. Manau, kad ir LRT kandidatas, jeigu turėtų tam tikros patirties ir ypač aktyvios politinėje veikloje, būtų vertas dėmesio.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame už pristatymą. Ar yra dešimt palaikančių? Yra. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: 4 – už, susilaikiusių ir prieš nėra. LRT laikosi politinio neutralumo principų. Tuo labiau kad siūloma nuostata yra perteklinė ir nesukuria papildomo teisinio aiškumo.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Motyvai už – L. Jonauskas.

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Geras pasiūlymas. Palaikome.

**PIRMININKĖ.** Motyvai prieš – E. Kirkutis.

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Prieš politikavimą LRT. Prieš.

**PIRMININKĖ.** Balsuojame.

Užsiregistravo 84, balsavo 82: už – 22, prieš – 55, susilaikė 5. Pasiūlymui nepritarta.

Prašom, Edita, pristatyti 74 pasiūlymą.

**E. RUDELIENĖ** (*LSF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Dar vienas, mano galva, labai svarbus pasiūlymas, kuris papildytų 13 straipsnį nauja dalimi, kad konkursų eiga negali būti grindžiama neformaliais susitarimais. Visi deklaruojame, kad bus daugiau skaidrumo, kad taryba balsuos atvirai… dabar balsuoja atvirai, bet turės balsuoti slaptai. Aš sakau, kad nėra geras sprendimas ir kad skaidrumo turi būti kuo daugiau. Skyrimo procesas iš tikrųjų neturi priminti spėlionių žaidimo. Šiandien jau matome neformalius susitikimus su tam tikrais tarybos nariais, su Seimo nariais. Matome spėlionių, kas gali būti kandidatai, galbūt tas kandidatas turi vėlgi priklausyti vienai ar kitai partijai. Aš manau, kad šiuo atveju tikrai reikėtų daugiau skaidrumo procese ir kad konkurso eiga būtų skaidri, tai jokių neformalių susitikimų ar susitarimų neturėtų būti.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Ar yra dešimt palaikančių? Yra, ačiū. Kokia komiteto nuomonė?

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: už – 4, prieš ir susilaikiusių nėra. Siūloma nuostata yra perteklinė ir nesukuria papildomo teisinio aiškumo.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Motyvai už – G. Balčytytė.

**G. BALČYTYTĖ** (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Šį kartą pakalbėsiu už, nes daug kalbėjau prieš. Labai keista, kad per šio įstatymo svarstymą girdime tokių labai ciniškų ir nesuvokiamų valdančiosios daugumos, ypač socialdemokratų atstovų, pasisakymų dėl reikalingumo šito teisės akto skubos tvarka.

Štai šiandien Seimo Pirmininkas interviu radijuje pasako, kad jis (suprantu, kad socialdemokratai, „Nemuno Aušra“) atstovauja tyliajai daugumai. Toks ir supriešinantis, nes neva tylioji dauguma yra svarbiau negu protestuojanti, suprask, mažuma. Nežinau, kokių tyrimų pagrindu tai buvo padaryta. Bet tylioji dauguma labai aiškiai yra pasakiusi sociologinių tyrimų apklausose, 73 % jūsų minimos tyliosios daugumos patenkinti nacionaliniu transliuotoju. Tai būtų įdomu, aišku, sužinoti, kokia čia ta tylioji dauguma, į kurią jūs apeliuojate. Bet vis dėlto jau vien toks pasakymas yra labai supriešinantis visuomenės dalis. Man neatrodo nė teisinga apie tai kalbėti.

O antai premjerė sugeba pasakyti, kad tokiu būdu mes kažkaip nuraminsime kraujuojančią žaizdą. Sukišdami purvinus pirštus į žaizdą, mes ją kažkaip pagydysime arba gal amputuodami galūnę, kurioje yra žaizda, mes pagydysime žaizdą. Tokie pasakymai net skamba, žinote, ciniškai, nes tai primena net V. Putino propagandos kalbėseną. Sakai priešingus dalykus: nuraminsime, bus taika, pervažiuosime volu per Konstituciją ir bus taika ir kalėdinė ramybė. Kaip V. Putinas, žudydamas ukrainiečius, taip pat kalba, kad siekia taikos.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju, jūs išnaudojote savo laiką. Motyvai prieš – E. Kirkutis.

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Tai sukeltų papildomą LRT politikavimą. Siūlau balsuoti prieš.

**PIRMININKĖ.** Balsuojame.

Užsiregistravo 85, balsavo 82: už – 21, prieš – 56, susilaikė 5. Pasiūlymui nepritarta. Prašome, gerbiama Edita, pristatyti 75 pasiūlymą.

**E. RUDELIENĖ** (*LSF*). Ačiū, pirmininke. Šį kartą mano vėlgi pasiūlymas apie lūkesčius naujam vadovui, nes visas šis įstatymo projektas tam, kad būtų atleistas šiandien esantis vadovas ir ribojama žodžio laisvė. Tai manau, kad būtų labai teisinga papildyti 13 straipsnį nauja dalimi ir įrašyti, kad konkursą skelbianti taryba viešai paskelbia lūkesčius generaliniam direktoriui. Skelbiant konkursą, svarbu, kad būtų aiškūs lūkesčiai ir žmonėms nereikėtų kaip nors fantazuoti arba galvoti, kas gi čia bus. Na, faktiškai jau aišku, kad neliks nešališkumo, neliks žodžio laisvės, nepriklausomumo, visuomenės intereso nebus, gal net profesionalumo ir atsakomybės nereikės. Taigi svarbu, kad žmonės nebūtų klaidinami, kad būsimiems vadovams ar kandidatams iš anksto būtų suformuluotos valdančiosios daugumos užduotys ir tam tikri lūkesčiai. Tikrai siūlau atsižvelgti ir papildyti šį 13 straipsnį nauja dalimi.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Ar yra dešimt palaikančių? Prašom pakelti rankas. Yra. Ačiū. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: 4 – už, susilaikiusių ir prieš nėra. Siūloma nuostata yra perteklinė ir nesukuria papildomo teisinio aiškumo.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Motyvai už – E. Kirkutis.

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Tikrai visi turi žinoti konkurso sąlygas ir lūkesčius. Siūlau balsuoti už.

**PIRMININKĖ.** Motyvai prieš – A. Dudėnas. (*Balsas salėje*) Kolega, po visų E. Rudelienės pasiūlymų galėsite pasakyti.

**A. DUDĖNAS** (*LSDPF*). Dėkui. Aš manau, nereikėtų lūkesčių laiško. Kviečiu balsuoti prieš.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Balsuojame.

Užsiregistravo 79, balsavo 79: už – 22, prieš – 53, susilaikė 4. Pasiūlymui nepritarta.

Gerbiama kolege, pristatykite 76 pasiūlymą.

**E. RUDELIENĖ** (*LSF*). Ačiū. Kandidatų vertinimas dažnai suprantamas patiems vertintojams, iš tiesų pasigendame aiškesnių procesų. Tam, kad išvengtume interpretacijų, vėlgi siūlau papildyti 13 straipsnį nauja dalimi, kad kandidatų vertinimo kriterijai skelbiami prieš paskelbiant konkursą. Vėlgi matome, kad valdančiosios daugumos noras yra pakreipti LRT veiklą kita linkme, kad nepatinka tai, kaip veikia šiandien. Todėl be galo svarbus aiškesnis procesas, siekiant išvengti interpretacijų ir kad kandidatai, eidami į konkursus, iš anksto žinotų vertinimo kriterijus ir negaištų veltui laiko, jeigu jie nevykdo arba neatitinka kokių nors kriterijų. Tikrai siūlau palaikyti šias pataisas ir balsuoti už.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Ar yra dešimt palaikančių? Prašom pakelti rankas. Ačiū. Kokia komiteto nuomonė?

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: 4 – už, susilaikiusių ir prieš nėra. Siūloma nuostata yra perteklinė ir nesukuria papildomo teisinio aiškumo.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Motyvai už – G. Skaistė.

**G. SKAISTĖ** (*TS-LKDF*). Aš tai nepritarčiau komiteto pirmininkui, kad šita nuostata yra perteklinė. Šiandien jau ir iš naujai įregistruotų pataisų akivaizdu, kad yra stengiamasi daryti įtaką ir turiniui, akivaizdu, kad vadovas bus parenkamas ne profesionalų, bet jau, matyt, koalicijos taryboje apsitarus ir padiktavus vienam iš įtakingiausių koalicijos partnerių. Atrodo, kad dabar jisai diktuoja dabartinę mūsų darbotvarkę ir tai, kas dėsis nacionaliniame transliuotojuje po įstatymo priėmimo. Akivaizdu, kad mes tuo ir nepabaigsime. Yra dabar įregistruotos šitos pataisos, mes

jas turbūt turime priimti iki Kalėdų. O jau naujas įstatymas tiksi, yra parengtas, jame akivaizdi cenzūra. Akivaizdu, kas laukia toliau. Todėl, man atrodo, visi kandidatai, kurie norėtų dalyvauti atrankoje, turėtų iš anksto žinoti kriterijus. Dabar atrodo, kad vertinimas tikrai bus subjektyvus. Normalūs kandidatai, nepriklausomi kandidatai, kurie galbūt ir gebėtų vadovauti nacionaliniam transliuotojui, neateis į šią instituciją vien dėl to, kad baiminsis išankstinių nuostatų ir to, kad atranka vyks neskaidriai, pagal kriterijus, kurie yra, matyt, sudėstomi koalicijos taryboje, bet visai ne taryboje, kurioje yra deleguoti profesionalai.

Dabar klausimas dėl tų deleguotų profesionalų irgi darosi akivaizdus, nes, atrodo, kai kurie iš jų taip pat yra apspinduliuoti žavesio Nemuno saulėlydžio dalyvių. Tas vertinimas tikrai galėtų būti neobjektyvus. Man atrodo, siūlymas, kad kandidatų kriterijai, pagal kuriuos bus atrenkamas vėliau direktorius… Kadangi akivaizdu, kad šiai direktorei pagal jūsų pageidavimus dienos, matyt, yra suskaičiuotos, todėl norėtųsi, kad tie kriterijai būtų žinomi iš anksto, jie būtų apibrėžti ir tokiu atveju tie žmonės, kurie planuoja dalyvauti konkurse, galėtų aiškiai apsispręsti tikėdamiesi, kad jie bus vertinami pagal tuos kriterijus, o ne pagal subjektyvius lūkesčius, kuriuos jiems kelia ši valdančioji dauguma.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Motyvai prieš – A. Radvilavičius.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Palaikau komiteto nuomonę ir kviečiu balsuoti prieš.

**PIRMININKĖ.** Balsuojame.

Užsiregistravo 76, balsavo 76: už – 23, prieš – 50, susilaikė 3. Pasiūlymui nepritarta.

Prašom pristatyti 77 pasiūlymą, gerbiama Edita.

**E. RUDELIENĖ** (*LSF*). Neveikia, veikia. Technika jau streikuoja. Gerbiami kolegos socialdemokratai ir valdančioji dauguma, paklausykite, šis pasiūlymas tikrai skirtas jums ir yra be galo svarbus. Tokį skubos procesą, kokį matome šiandien atleidžiant vadovą, manau, kad turime priimti ir jį priimant, nes buvo juk praktika, kai LRT taryba balsavo net kelis kartus ir negalėjo paskirti vadovo… Siūlau vis dėlto, kad tas procesas įvyktų greičiau, kad nebūtų užtrunkama taip, kaip čia, šioje salėje, volu važiuojame, dirbame naktimis. Ne tada, kada reikia kalbėti apie gynybą, apie ekonomiką, o tada, kada reikia kalbėti tiktai apie LRT žodžio laisvę, apie atleidimą, mes susirenkame į salę ir dirbame. Siūlau, kad ir skiriant vadovą procesas būtų greitesnis. Taigi papildykime 13 straipsnį nauja dalimi: generalinio direktoriaus procedūra turi būti vykdoma per adekvatų terminą. Aš suprantu, kad jūsų nesustabdys nė šiandien pradėti Etikos ir procedūrų komisijos tyrimai. Jie pradėjo būtent dėl Kultūros komiteto veiklos, gerbiamas Kęstuti, dėl jūsų Etikos ir procedūrų komisijoje tyrimai pradėti. Jie greičiausiai nebus apsvarstyti net iki sausio, bet jūs, ko gero, ir toliau važiuosite savo buldozeriu į priekį tam, kad priimtumėte pakeitimus, atleistumėte vadovą, nepaisydami nieko – nei etikos, nei protestuojančios visuomenės.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Ar yra dešimt palaikančių? Prašom pakelti rankas. Yra. Dėkoju. Komiteto išvada.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komitetas siūlo nepritarti. Balsavimo rezultatai: 4 – už, prieš, susilaikiusių nėra. Kadangi neaišku, koks yra tas adekvatus terminas, siūloma nuostata yra perteklinė ir nesukuria papildomo teisinio aiškumo.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Motyvai už – E. Kirkutis.

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Ugningas E. Rudelienės pristatymas. Siūlau balsuoti už.

**PIRMININKĖ.** Motyvai prieš – A. Radvilavičius.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Tikrai niekas nesirengia atleisti direktorės, todėl mes čia šiandieną sėdime antrą dieną ir dirbame. Aš vėl palaikau komiteto nuomonę ir siūlau balsuoti prieš. (*Balsai salėje*)

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Balsuojame.

Užsiregistravo 78, balsavo 78: už – 20, prieš – 51, susilaikė 7. Pasiūlymui nepritarta.

Dar liko trys E. Rudelienės pasiūlymai. Prašome pristatyti 78 pasiūlymą.

**E. RUDELIENĖ** (*LSF*). Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Dėl vedimo tvarkos. Atsiprašau, pridėsime laiko. Dėl vedimo tvarkos pasisakymai bus po E. Rudelienės pateiktų pasiūlymų. Pirmasis pasisakys V. Gailius, paskui D. Ulbinaitė. Prašom, Edita, jums plius 17 sekundžių.

**E. RUDELIENĖ** (*LSF*). Ačiū, pirmininke, už papildomas sekundes. Jeigu kalbame apie neaiškų adekvatų terminą, gerbiamas Kultūros komiteto pirmininke, man atrodo, kad jums, valdančiajai daugumai, kaip niekam aišku, nes mes matome, koks yra adekvatus terminas priimant šį įstatymo projektą. Mes tiesiog adekvačiai čia salėje dirbame, tiesiog tas skubėjimas toks yra šiandien be galo adekvatus, atsižvelgiant į visą visuomenę.

Na, o šitas mano pasiūlymas yra apie viziją: be konteksto ji dažnai lieka tik pažadu. Bet pažadai socialdemokratams nėra nieko naujo – jie dažnai pažada ir neištesi. Ir matėme daugybę pažadų, pradedant nuo rinkimų, kai buvo kandidatai į premjerus vieni ir neišsipildė tas pažadas. Tai vis dėlto siūlau, kad nesikartotų tokios situacijos ir kandidatų vizijos būtų vertinamos atsižvelgiant į LRT misiją, nes valdančioji dauguma vis dėlto nori pakeisti mūsų LRT misiją ir darbo pobūdį. Girdime, kad jau ruošiami papildomi įstatymai, kur bus cenzūruojama ir žodžio laisvė, ir bus reguliuojamas turinys. Todėl tikrai siūlau papildyti šitą įstatymą šiuo straipsniu.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Ar yra dešimt palaikančių? Prašom pakelti rankas. Yra. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komitetas siūlo nepritarti. Balsavimo rezultatai: už – 4, prieš ir susilaikiusių nėra. Toks reguliavimas nėra sistemiškai suderintas su kitais aukščiausio lygmens vadovams taikomais kvalifikaciniais reikalavimais ir laikytinas pertekliniu.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Motyvui už – E. Kirkutis.

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Tikrai turi misija būti ir pritariu šiai įstatymo projekto pataisai.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Motyvai prieš – A. Radvilavičius.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Socialdemokratai nei priima, nei atleidžia LRT direktorę, todėl palaikau komiteto nuomonę ir kviečiu balsuoti prieš.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Balsuojame.

Užsiregistravo 86, balsavo 86: už – 20, prieš – 57, susilaikė 9. Pasiūlymui nepritarta. E. Rudelienės 79 pasiūlymas. Prašom pristatyti.

**E. RUDELIENĖ** (*LSF*). Ačiū. Šis pasiūlymas vėlgi yra gimęs stebint valdančiosios daugumos praktiką, nes matėme, kaip buvo keičiamas jūrų parko konkursas, jame buvo įvestas reikalavimas, kad dalyvautų bent du kandidatai, dėl ko visiškai žlugo šitas projektas. Ir iš tiesų skyrimo procedūra neturėtų būti suvokiama kaip formalumas, kai rezultatas žinomas iš anksto. Todėl siūlau papildyti 13 straipsnį nauja dalimi, kad konkursas laikomas realiu, jeigu jame dalyvauja daugiau nei vienas kandidatas. Iš tikrųjų juk labai svarbu, kad būtų konkurencingumas, kad būtų atranka, kad būtų nuomonių įvairovė, kad valdančioji dauguma turėtų, iš ko pasirinkti. Siūlau atsižvelgti į gerąsias praktikas, tokias, kaip minėjau, kad turėjome su jūrų parko konkursu, ir būtent tokią pačią nuostatą pritaikyti ir LRT.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Ar turime dešimt palaikančių? Prašom pakelti rankas. Turime. Ačiū. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: už – 4, prieš ir susilaikiusių nėra. Ir siūloma nuostata yra perteklinė ir nesukuria papildomo teisinio aiškumo.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Motyvai už – A. Nedzinskas.

**A. NEDZINSKAS** (*LSDPF*). Mielieji draugai, niekas neprieštaraus, balsuokime už.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Motyvai prieš – A. Radvilavičius.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Siūloma nuostata yra perteklinė ir nesukuria papildomo teisinio aiškumo. Balsuokite prieš.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Balsuojame.

Užsiregistravo 82, balsavo 82: už – 20, prieš – 56, susilaikė 6. Pasiūlymui nepritarta.

Prašom, gerbiama kolege, pristatyti paskutinį savo pasiūlymą, kuris pažymėtas Nr. 80.

**E. RUDELIENĖ** (*LSF*). Ačiū. Taip, iš tiesų tai mano paskutinis pasiūlymas šioje stadijoje, bet tikrai bus daugiau pasiūlymų priėmimo stadijoje. Vėlgi diskusija apie LRT ateitį neturėtų vykti už uždarų durų. Todėl siūlau papildyti 13 straipsnį nauja dalimi, kad kandidatai turi teisę viešai pristatyti savo viziją. Juk tuomet iš tiesų valdantiesiems būtų lengviau apsispręsti, ypač jei mes turėsime daugiau nei vieną kandidatą, kai jie ateis su savo vizija, ar jiems yra palanki valdančioji dau-

guma, ar jie daugiau juos rodys televizijoje, ar jie daugiau juos kvies į įvairias laidas. Tiesiog bus lengviau apsispręsti skiriant vadovą. Taigi siūlau šitą būtent 13 straipsnį papildyti nauja dalimi.

Savo šitą pristatymą šiandien noriu pabaigti vėlgi G. Grajausko, Nacionalinės premijos laureato, eilėmis:

*ką nors sau darai ir staiga*
*pyst ir pradingsta prasmė*
*visokiam visko darymui*

*sakai sau:*
*reikia užbaigt iki galo*
*kad ir be prasmės*

*bet jei užbaigsi*
*jau niekas nepasikeis*

*ir jei išmesi nebaigęs*
*jau niekas nepasikeis*

*baiginėji šiaip taip*
*pasidūsaudamas:*
*užbaigsiu, blogiau nebus*

*nors puikiai žinai:*
*bus*

Tikrai bus blogiau.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Ar yra dešimt palaikančių? Prašom rankas, rankų pakėlimu… Ačiū. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: 4 – už, prieš ir susilaikiusių nėra. Toks reguliavimas nėra sistemiškai suderintas su kitiems aukščiausio lygmens vadovams taikomais kvalifikaciniais reikalavimais ir laikytinas pertekliniu.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Motyvai už – T. Barauskas.

**T. BARAUSKAS** (*LSDPF*). Siūlau palaikyti šį įstatymo projektą.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Motyvai prieš – A. Radvilavičius.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Siūlau nepalaikyti šio įstatymo ir balsuoti prieš.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Balsuojame.

Užsiregistravo 89, balsavo 89: už – 25, prieš – 60, susilaikė 4. Pasiūlymui nepritarta.

Norėčiau dabar atkreipti dėmesį, kad balsuosime ir apsispręsime dėl pagrindinio komiteto išvadoje esančių pasiūlymų. Todėl kviečiu S. Kairį pasiruošti pristatyti 35 pasiūlymą dėl įsigaliojimo. Bet pirmiausia per šoninį mikrofoną V. Gailius dėl vedimo tvarkos. Prašom.

**V. GAILIUS** (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Svarstymo metu prieš 20 minučių mes gavome Seimo kanceliarijos parengtą analitinį dokumentą, aš jį laikyčiau ekspertiniu dokumentu, dėl Europos Sąjungos žiniasklaidos laisvės akto 5 straipsnio 2 dalies taikymo Europos Sąjungos valstybėse, labai aiškiai įvardinant kriterijus, teisėtumą, išankstinį žinojimą ir kitus momentus. Būtų labai gerai, kad kolegos susipažintų, ir turbūt komiteto pirmininkui su argumentais būtų ir sudėtingiau, ir lengviau. Būtų gerai per pertrauką susipažinti.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame, dėkojame. Kviečiame susipažinti. Ačiū. Per šoninį mikrofoną D. Ulbinaitė. Prašom.

**D. ULBINAITĖ** (*TS-LKDF*). Kolegos, tikrai labai svarbus momentas. Pažiūrėkite visi į savo elektroninius paštus. Ten yra išplatinta Seimo tyrimų analitinė medžiaga. Seimo Tyrimų skyriaus. Tai jeigu jūs akli ir kurti esate…

**PIRMININKĖ.** Jūsų kolega, toje pačioje eilėje sėdintis, ką tik tą patį pasakė. Ačiū už informaciją.

**D. ULBINAITĖ** (*TS-LKDF*). Vienas momentas. Leiskite man pasakyti vieną momentą. Ten pabrėžiamas išimtinumo standartas. Atleidimas iš pareigų negali būti įprastas politinis įrankis.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Prašome S. Kairį pristatyti savo pasiūlymą – 35.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Šis siūlymas yra esminis siūlymas ir labai rimtas siūlymas, nes niekas neginčija ar socialdemokratų, „Nemuno Aušros“ teisės siūlyti Nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo keitimus. Bet tiktai tiek, na, ne veltui teisėkūra yra apibrėžta ir joje galioja tam tikri principai. Nes kur dabar dingo Vyriausybės programa, kur dingo Vyriausybės programos priemonių įgyvendinimo planas, kur dingo sesijos svarstomų įstatymų planas? Jeigu jūs tuos sprendimus būtumėte atnešę normalia tvarka, be skubos, išdiskutavę, leidę visiems sureaguoti, nebūtų čia ir tokios didelės problemos, o dabar susidaro situacija tokia, kad viskas yra nutaikyta į vieną konkretų asmenį. Čia bus didžiausia jūsų klaida ir didžiausias jūsų paslydimas.

Kitas dalykas irgi labai svarbus, kad… Vėlgi buvo cituotas ir Europos Sąjungos žiniasklaidos laisvės aktas – ir jo įgyvendinimas Lietuvos teisėje yra be galo svarbus. Iš tikrųjų verta prisiminti ir Konstitucinio Teismo suformuotą 2003 metų praktiką, kur irgi jau aptarė tokią situaciją. Man labai keista, kad Seimo Teisės departamentas taiko dvejopus standartus. Pavyzdžiui, kai man teko teikti klausimą, susijusį su LRT tarybos narių kadencijomis, tai kažkaip pastabų nebuvo. Tiksliau buvo, kad tai yra ne pagal galiojančią praktiką. Kai mes kalbame apie generalinę direktorę, Teisės departamentas neturi kokių nors esminių priekabių ir…

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Jūs išnaudojote savo pristatymo laiką. Ar turime dešimt palaikančių? Ai, čia atsiprašau, atsiprašau, įsibėgėjau. Per daug palaikančių dėl šio pasiūlymo nereikia. Motyvai… Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Siūlomas teisės akto įsigaliojimo nukėlimas iki 2028 m. spalio 3 d. nėra pakankamai pagrįstas objektyviomis priežastimis.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Motyvai už – A. Mockus.

**A. MOCKUS** (*LSDPF*). Labai išsamus pristatymas. Siūlau palaikyti.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Motyvai prieš – S. Luščikas.

**S. LUŠČIKAS** (*LSDPF*). Kolegos, balsuojame prieš.

**PIRMININKĖ.** Balsuojame.

Užsiregistravo 68, balsavo 80. Atsiprašau, užsiregistravo 86, balsavo 85: už – 20, prieš – 58, susilaikė 7. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas pasiūlymas – Seimo nario M. Lingės. 46.

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū. Įsigaliojimo data ypač svarbi šiam projektui, todėl kviečiu, kolegos, įsiklausyti į pateiktą pasiūlymą ir šią datą įtvirtinti įstatyme nuo 2126 m. spalio 16 d. Šio įstatymo priėmimas yra ypač juoda diena laisvam žodžiui, todėl įstatymo įsigaliojimas turi būti numatomas dieną, kai stoja absoliuti tamsa per visišką Saulės užtemimą, jis Lietuvoje bus matomas po 100 metų, tai yra mano minėtą 2126 m. spalio 16 d. Matant tai, kas vyksta, matant, kaip nieko dabar negirdima, jau atrodo, kad ta tamsa ateina, bet kalendorius sako, kad visiška jinai ateis tiktai po 100 metų.

Gerbiamieji, jeigu mes matytume ir norėtume pažvelgti į įvairias puses visuotinio Saulės užtemimo, būna ir teigiamų reiškinių. Aš noriu pacituoti britų garsiuosius mokslininkus, kuriais dažnai yra pasiremiama pristatant įvairias nuomones. Saulės užtemimo metu sumažėja streso hormono kortizolio, suaktyvėja parasimpatinė nervų sistema, tam tikra ramybės būsena, žmonės dažnai nutyla, susigraudina, jaučia stiprų emocinį pakilimą. Tyrimai rodo, kad tokia būsena didina empatiją ir visuomenės solidarumą. Tai išties galėtų būti ta amortizuojanti data, kada tokios nelengvos pataisos galėtų būti priimtos. Sutelkiant visuomenę, nesukeliant naujos pasipriešinimo bangos, naujų mitingų prie Seimo, tikrai galėtų būti parinkta ta diena, kada visuomenės būsena bus tokia solidari, rami, susigraudinimo ir nutylimo būsena.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju už pristatymą. Norėčiau perspėti, kad ruošiasi Seimo narė D. Asanavičiūtė-Gružauskienė pristatyti 57 pataisą. O dabar komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti: už – 4, susilaikiusių ir prieš nėra. Nors atrodo įspūdingai, vizionieriškai, bet įgyvendinimo terminas yra neproporcingas ir neatitinka racionalaus teisėkūros proceso principo.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Motyvai už – L. Jonauskas.

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Aš už šviesą.

**PIRMININKĖ.** Motyvai prieš – E. Kirkutis.

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Tiek žmonės negyvena.

**PIRMININKĖ.** Balsuojame.

Užsiregistravo 85, balsavo 84: už – 23, prieš – 57, susilaikė 4. Pasiūlymui nepritarta.

Prašom 57 pasiūlymą pristatyti Seimo narę D. Asanavičiūtę-Gružauskienę. Prašom.

**D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kolegos valdantieji, pradžioje turiu labai tokį žmogišką prašymą. Aš suprantu, kad šių dienų aktualijos jus verčia jaustis pusdieviais, jūs įsivaizduojate, kad galite viską ar jums viskas leidžiama, nes Konstitucija, įstatymas jums kaip ir negalioja, galite volu važiuoti. Bet jeigu jau atvažiuojate į Seimo automobilių aikštelę su prabangiais automobiliais, nestatykite per dvi vietas, nes atvažiavus posėdžio laiku neįmanoma pasistatyti, nes jūsų automobiliai stovi apžergę dvi juostas. Tai čia tiek to prašymo.

O dabar apie pasiūlymą. Akivaizdu, kad Mindaugo pasiūlymas jums yra sunkiai suvokiamas, sako, žmonės tiek negyvena. Gyvena tiek žmonės, kuo toliau, tuo ilgiau gyvens. Bet aš suprantu tiek, kad kai baigsis jūsų kadencija, tuomet negalėsite atlikti to, ką esate pasiruošę ir ką norite. Tai vis dėlto atleisti, gerbiamas Audriau, LRT direktorių ir paskirti savo žmogų yra ne kartą viešojoje erdvėje išsakyti lūkesčiai ir norai. Mano siūlymas atidėti metams. Tik metams. Ką reiškia tie metai? Tie metai reiškia, gal išmoksite parkuotis, tai čia viena. O kita, bent jau šiek tiek atliepsite lūkesčius visuomenės, kuri stovi jau ne pirma diena čia, šalia Seimo, ir ta visuomenė, aš esu tikra, dalis tų žmonių yra balsavę už jus. Jūs kartais įsivaizduojate, kad visi tie žmonės, kurie mitinguoja, kurie rašo žinutes, kurie protestuoja, yra tik konservatorių, liberalų, demokratų rinkėjai. Ne, jie yra ir jūsų, mielieji, rinkėjai.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Jūs išnaudojote pristatymo laiką. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: už – 4, susilaikiusių ir prieš nėra. Siūlomas teisės akto įsigaliojimo nukėlimas iki 2027 m. sausio 1 d. nėra pakankamai pagrįstas objektyviomis priežastimis.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Motyvai už – L. Jonauskas.

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Geri argumentai. Ypač už parkavimą. Už.

**PIRMININKĖ.** Motyvai prieš – E. Kirkutis.

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Per trumpas atidėjimas. Prieš.

**PIRMININKĖ.** Balsuojame. Prašome pasiruošti papildomą išvadą. Tęsime apsisprendimus dėl įsigaliojimo. Ir J. Sejonienė turės pristatyti 31 pasiūlymą.

Užsiregistravo 88, balsavo 88: už – 25, prieš – 59, susilaikė 4. Pasiūlymui nepritarta. Dėl vedimo tvarkos – V. Juozapaitis. Prašom.

**V. JUOZAPAITIS** (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Džiugu, kad jūs vis dėlto žmogiškai norite padėti komiteto pirmininkui, kuris jau nebetekęs jėgų, jau atsisėdo ir sėdi akis nudelbęs. Aš tik noriu priminti ponui pirmininkui, kad skaitydamas komiteto išvadą jis privalo visais atvejais paskelbti, kas balsavo, ir paskelbti, kad šitame komitete, kuris dabar vykdo nestatutinę veiką, atsisakė dalyvauti opozicija. Ir jūs tą privalote patvirtinti kiekvieną kartą sakydamas, kad tai yra…

**PIRMININKĖ.** Dėkoju, supratome.

**V. JUOZAPAITIS** (*TS-LKDF*). Ne, aš dar nebaigiau, pone pirmininke. Tai yra dėl vedimo tvarkos, tikrai labai dėl vedimo tvarkos. Jūs, nežinau, kelioliktą kartą pažeidžiate Statutą, bet aš tik noriu priminti ponui K. Vilkauskui, kad jis privalo vykdyti Statuto nuostatas ir kiekvieną kartą paskelbti komiteto išvadą taip, kaip dera ją paskelbti…

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Jūs pakartojote tris kartus tai.

**V. JUOZAPAITIS** (*TS-LKDF*). …ir primindamas kiekvieną kartą…

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Dėkoju. Atsiprašau. Prašome pristatyti J. Sejonienę 31 pasiūlymą. Prašom.

**J. SEJONIENĖ** (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Negaliu atsistebėti, kodėl mano 31 ir 32 pasiūlymai, kurių argumentai iš esmės yra tie patys, yra atskirti ir vieną pateikiau prieš tai, kitą dabar. Bet įspėju ypač valdančiuosius, kad vėlgi čia yra teisinės technikos klausimas, bus nemažai teisinės technikos terminų. Tikiuosi, kad pagaliau įrodysite savo motyvus argumentais, pasisakydami už ar prieš šitą pasiūlymą.

Juo siūlau pakeisti straipsnio pavadinimą iš „Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas“ į „Įstatymo įsigaliojimas ir taikymas“, kadangi straipsnio pakeitime nėra numatyta jokios įgyvendinimo tvarkos, nenustatoma pareiga priimti įgyvendinamuosius teisės aktus ir nenurodoma jokia institucija, atsakinga už tokio pobūdžio teisėkūros veiksmus. Kartu siūlau nustatyti, kad šio įstatymo pakeitimais įtvirtinti reikalavimai būtų taikomi tik naujai pradedamai Lietuvos radijo ir televizijos generalinio direktoriaus kadencijai. Taigi, toks sprendimas paneigtų viešojoje erdvėje reiškiamus teiginius, jog siūlomi pakeitimai yra orientuoti *ad hominem*, tai yra konkrečiai šiuo metu kadenciją einančiai generalinei vadovei, ir skirti konkrečiai šiam metui, ir skirti jos atžvilgiu, nes aiškiai parodo, kad naujasis reguliavimas yra objektyvus, sistemiškas ir teisiškai pagrįstas, taikomas ateityje visiems vienodomis sąlygomis, prasidėjus naujai Lietuvos radijo ir televizijos generalinio direktoriaus kadencijai. Taigi, kaip ir minėjau, siūlau pakeisti įstatymo projekto pavadinimą ir išdėstyti jį taip: „Įstatymo įsigaliojimas ir taikymas“.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Komiteto nuomonė. Atsiprašau, ar yra dešimt Seimo narių? Yra. Ačiū. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: 4 – už, prieš nėra, susilaikiusių nėra, opozicijai nedalyvaujant teisėtoje komiteto veikloje.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Nebūtina komentuoti. Motyvai už – M. Lingė.

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Jurgita siūlo labai konceptualų pasiūlymą – tikrai plačiau žiūrėti į įgyvendinamąsias nuostatas. Matome: ir mes čia, Seime, neturime to vieningo požiūrio, kada ir įstatymas turėtų įsigalioti, alternatyvų pasirinkimas yra labai platus, bet, panašu, nepakankamas. Tai reikės pasirūpinti, kad priėmimo stadijoje būtų daugiau registruotų įgyvendinamųjų nuostatų ir turėtume iš ko rinktis, gal ir daugiau surinktų pasitikėjimo visose salės pusėse. Bet kol įstatymas nėra įsigaliojęs, kol dar neįmanoma atleisti pagal tą naująjį įstatymą, kurio taip karštai siekiama dienomis ir naktimis, tai tenka vadovautis tomis galiojančiomis nuostatomis.

Teko girdėti valdančiųjų priekaištus, kalbu apie Valstiečių ir žaliųjų sąjungos atstovų priekaištus LRT, kad jie buvo per mažai transliuojami, per mažai rodomi. Tai galima ieškoti kūrybiškų išeičių, kaip LRT galima pasididinti savo matomumą, kol dar įstatymo nuostatos nėra įsigaliojusios. Tai yra keletas galimybių: LRT skiltyje sudaro galimybes patekti į atvirus, visuotinius laidų filmavimus. Mačiau, vakar buvo paskelbtas, pavyzdžiui, kvietimas į „Stonkus tiesiogiai“. Ten galima tokioje humoristinėje, pramoginėje aktualijų, pokalbių laidoje dalyvauti, sėdėti, girdėti, rodo gražiai besišypsančius žmones. Žinau, kad atvirai į laidas kviečia ir šeštadieniais transliuojama pramoginė laida „Myliu Lietuvą“. Ten yra dvi šaunios komandos, galima pasirinkti: ar V. Pauliukaičio komandoje, ar D. Filmanavičiūtės, ir tikrai gerai atrodant, linksmai, rinkėjai matytų, būtų galima jiems ir pamojuoti, ir padidinti matomumą tomis sudėtingomis sąlygomis, kai varžoma teisė.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Jūs panaudojote visą pasisakymo laiką.

Motyvai prieš – E. Kirkutis.

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Teisės aktai įsigalioja nuo jų paskelbimo Teisės aktų registre, dėl to reguliavimas yra. Siūlau balsuoti prieš.

**PIRMININKĖ.** Balsuojame.

Užsiregistravo 94, balsavo 93: už – 27, prieš – 58, susilaikė 8. Pasiūlymui nepritarta.

Prašome J. Sejonienę pristatyti 33 pasiūlymą.

**J. SEJONIENĖ** (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Vakar ir šiandien tikrai ne kartą buvo cituotas Dž. Orvelas. Man atrodo, kad jo kūriniai, ir romanas „1984-ieji“, ir „Gyvulių ūkis“, matyt, labai atitinka susiklosčiusią situaciją. Jeigu galima, priminsiu „Gyvulių ūkį“, kur kelios kiaulės bandė sukurti ūkyje demokratiją pagal save. Tai man iš esmės labai primena dabartinę situaciją, kai kelios koalicinės partijos bando sukurti tvarką, neapsiverčia liežuvis vadinti ją demokratija,

Lietuvoje, taikydamos, na, darydamos iš esmės spaudimą nacionaliniam transliuotojui, neįsiklausydamos į suinteresuotos grupės, tai yra visų žurnalistų, interesus, nediskutuodamos, neatsižvelgdamos į tikrai nemenkos visuomenės dalies, kuri jau ir šiandien vėl protestuos ir čia laužus degins prie Seimo, nuomonę. Tikrai elgiatės kaip kiaulės iš Dž. Orvelo „Gyvulių ūkio“. Tačiau, aš manau, yra verta paminėti ir „1984-uosius“. Atsižvelgdama į tai, jog viešojo intereso turinys, projekto rengėjų nuomone ir supratimu, laikomas sunkiai apibrėžiama kategorija, ir siekdama išvengti tokio neapibrėžtumo pati siūlau remtis būtent „1984-aisiais“ kaip rašytiniu šaltiniu, kuriame aprašytas viešojo intereso modelis, atitinkantis taip pat ir jūsų ideologines nuostatas, vertybinę poziciją ir politinę sampratą. Todėl siūlau įstatymo, kuris įsigaliotų jau nuo sausio 1 dienos, kaip ir jūs norėtumėte…

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Jūs išnaudojate savo laiką. Ar yra dešimt palaikančių? Yra. Ačiū. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Iš septynių Kultūros komiteto narių dalyvaujant keturiems: 4 – už, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Siūloma nuostata yra perteklinė ir nesukuria papildomo teisinio aiškumo.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Motyvai už – E. Kirkutis.

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Pranešėjos balse girdėjau tvirtą norą už, tai siūlau balsuoti už.

**PIRMININKĖ.** Motyvai prieš – G. Balčytytė.

**G. BALČYTYTĖ** (*TS-LKDF*). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Man atrodo, aš turbūt kaip ir nesutinku su savo kolege šiuo atveju. Tikrai tikiu, kad socialdemokratai yra labiau suklaidinti, negu turi kokių piktų kėslų. Vis tik iš pasisakymų, kurie čia buvo prieš, neatsimenu, kuris kolega sakė, na, jis yra tikras, kad nėra siekio atleisti dabar pareigas einančią generalinę direktorę… Jūs sakėte, ar ne? Aš suprantu, mes labai intensyviai dirbame ir jūs negalėjote išgirsti jūsų koalicijos lyderio pasisakymo apie tikrąjį tikslą. Aš čia turiu tokį įrašą. Labai trumpai paleisiu, kad jums nereikėtų žiūrėti visų programų. (*Leidžiamas garso įrašas, kalba R. Žemaitaitis: „(…) praėjusią savaitę pareiškė, kels klausimą dėl pasitikėjimo M. Garbačiauskaite. Tai reikia pakeisti teisės aktus, kad jeigu taryba nuspręstų svarstyti nepasitikėjimo M. Garbačiauskaite klausimą…“*)

**PIRMININKĖ.** Atleiskite, bet čia jau mes tikrai… Jūs nepanaudojote savo laiko argumentams, nes… Prašom išjungti. Nesuprantama, kas tenai yra transliuojama. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsuojame.

Užsiregistravo 95, balsavo 94: už – 25, prieš – 60, susilaikė 9. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas pasiūlymas – 35. Prašome pristatyti jį J. Sejonienę. Per šoninį mikrofoną žodį suteiksime po pristatymo ir balsavimo.

**J. SEJONIENĖ** (*TS-LKDF*). Dėkoju, pirmininke. Vėlgi pasiūlymas yra dėl įsigaliojimo datos. Man atrodo, kad vertinga ir prasminga šiuo atveju būtų pasirinkti ją tokią tikrai įsimenančią, visgi neeilinis įvykis – pirmą kartą per 35 nepriklausomybės metus stengiamės sunaikinti laisvą žodį, dėl kurio taip kovojome 1990–1991 metais. Manau, kad tokią įsigaliojimo datą labai įprasmintų, pavyzdžiui, ir ši sukaktis: 2455 m. vasario 23 d. minėsime tūkstantąsias J. Gutenbergo „Biblijos“ išleidimo metines, bus praėję tūkstantis metų nuo spaudos, tai yra nuo to laiko, kai atspausdinta J. Gutenbergo „Biblija“. O ji atvėrė, spausdintas žodis atvėrė kelią pertekliniam ir sunkiai suvaldomam informacijos plitimui. Aš suprantu jūsų norą tą nevaldomą informacijos plitimą pristabdyti, todėl manau, kad tikrai prasminga būtų pasirinkti būtent šią datą. Juk apsaugotumėte žmones nuo perteklinio žinojimo, nuo kruopštaus informacijos atrinkimo, suinteresuotų ir atsakingų jėgų vykdomos informacijos atrankos. Manau, kad toks sprendimas nuosekliai atspindėtų jūsų siekį palaikyti ir įtvirtinti istorijos pateisintą informacijos kontrolės tradiciją. Todėl siūlau pakeisti įstatymo projekto 2 straipsnio 1 dalį ir išdėstyti ją taip. 2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas. Įstatymas įsigalioja 2455 m. vasario 23 d.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju, jūs išnaudojote savo laiką. Ar yra dešimt palaikančių? Prašom rankas pakelti. Akivaizdu, kad yra. Komiteto nuomonė.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Balsavimo rezultatai: trims nedalyvaujant, už – 4, prieš ir susilaikiusių nėra. Įgyvendinimo terminas yra neproporcingas ir neatitinka racionalaus teisėkūros proceso principų.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Motyvai už – A. Nedzinskas.

**A. NEDZINSKAS** (*LSDPF*). Mielieji draugai, jei niekas neprieštaraus, balsuokite už.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Motyvai prieš – E. Kirkutis.

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Tikrai verta ir teisinga, reikalinga ir išganinga balsuoti prieš.

**PIRMININKĖ.** Balsuojame.

Užsiregistravo 103, balsavo 101: už – 24, prieš – 70, susilaikė 7. Pasiūlymui nėra pritarta.

Dėkoju. Norėčiau visus informuoti, kad apsvarstėme visus pasiūlymus, todėl prašome dėl motyvų. Motyvai už – I. Šimonytė. Prašom.

**I. ŠIMONYTĖ** (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Tikiuosi, socdemų feisbuko *adminas* dabar stebi taip pat šį vyksmą, nes vakar labai įdėmiai stebėjo, matyt, suvartojęs visus baliaus likučius, ir stebės, kaip čia dabar atrodys tas balsavimas, kada visa valdančioji dauguma, besipiktinusi ir visaip kitaip čia betraukusi opoziciją per dantį, draugiškai pabalsuos už A. Širinskienė katiną. Bet šiaip nėra blogai tas katinas vis dėlto įstatyme, kai gerai pagalvoji, nes faktiniai duomenys rodo, kad A. Širinskienės katinas šiaip jau yra labiau nepriklausomas negu didelė dalis dabartinės LRT tarybos, nes jūs jau dabar žinote tos tarybos būsimo slapto balsavimo rezultatus. Jūs žinote, kad bus sustabdyta, jūsų nuomone, žaizda, kurią jūs patys padarėte, bet, užuot ją tamponavę ir sutvarstę, nusprendėte tiesiog nukirsti galūnę, nes tiktai taip sugebate spręsti klausimus. Man generalinė direktorė yra nei brolis, nei sesuo, skirtingai nuo kai kurių koalicijos politikų, kurie ją ten vardu vadina, tujina, ir atrodo, kad kartu kažkur jaučio genitalijas kubile valgytų, tarsi tokia artima pažintis būtų. Mes kalbame apie principą, o principas yra labai paprastas: šalin rankas nuo laisvo žodžio! Ir jūs turite šansą šiandien atmesti tą įstatymą, koks jis dabar yra. Atmesti, atsisėsti prie stalo ir kalbėti su žmonėmis, kaip galima patobulinti nacionalinio transliuotojo įstatymą. Ir tada, man atrodo, visos šitos žaizdos užsitrauks.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Motyvai prieš – A. Petrošius.

**A. PETROŠIUS** (*TS-LKDF*). Kadangi vakar daug dėmesio buvo skirta futbolui, tai šiandien linkėjimai visam „BasketNews“ kolektyvui ir krepšinio bendruomenei.

Na, o kalbant apie projektą, tai vienintelis dalykas, kuris skubos tvarka per procedūrinių pažeidimų liūną ir dešimttūkstantinius protestus stumiamą LRT politizavimo projektą padaro šiek tiek teisingesnį, yra privaloma katino Nuodėgulio nuomonė dėl LRT vadovo atleidimo. Nes turime sutikti, kad iš tikrųjų pasaulyje yra plačiai paplitusi praktika, kuomet įvairių sporto šakų čempionatų metu įvairiausi gyvūnai padeda nustatyti būsimus laimėtojus. Bet, nepaisant šios praktikos su gyvūnais, išskirtinėmis katino Nuodėgulio teisėmis susirūpino pirmiausia pelių bendruomenė, iš dalies atstovaujama ir „Dviračio šou“ pelių, tačiau sunerimę jau ir kitų gyvūnų rūšių bendruomenės.

Šiaip visas šitas pasikėsinimo į laisvą žodį procesas, vedamas valdančiosios koalicijos tikrojo lyderio R. Žemaitaičio, palaužusio net ir Lietuvos socialdemokratus, nėra paprastas. Matote, R. Žemaitaitis yra tarsi Voldemortas iš „Hario Poterio“, kurį, neabejoju, prieš Kalėdas visai netrukus vėl išvysime televizorių ekranuose. Tai kaip ir Voldemortas, Remigijus niekur nedings, nes savo sielą išslapstė po horokrusus, kuriuos reikia sunaikinti. Dalį jų, ačiū, Vita Žiba, jau esame identifikavę. Jau nustatytų horokrusų sąrašas niekaip negali apsieiti be: Irmos *kampiutere*, taip pat jų sąraše yra A. Orlausko anekdotas apie karvę, G. Drukteinio *šlipsas*, P. Gražulio kelnės su užtrauktukais iš abiejų pusių, daina „Kelkis, Lietuva!“, istorijos tėkmėje pradingę neegzistuojantys lėktuvo bilietai į Ameriką su viduje prisegtais pakvietimais į „Didįjį Getsbį“, na ir, žinoma, kaipgi be mistinio pavogto V. Landsbergio šiferio. Bijau, kad tai nėra galutinis sąrašas horokrusų kelyje į šviesą, todėl raginu tęsti paieškas šiandien balsuojant prieš ir diskutuojant dėl projekto. Šalin rankas nuo laisvo žodžio!

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Visi motyvai išsakyti dėl viso įstatymo projekto, todėl balsuosime dėl viso įstatymo projekto po svarstymo. Balsuojame.

Užsiregistravo 114, balsavo 114: už – 67, prieš – 47, nė vienas nesusilaikė. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

Replika po balsavimo – E. Gentvilas per šoninį mikrofoną. Prašom.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Dvi replikos po balsavimo. Viena – A. Širinskienei, kita – jums.

A. Širinskienei: saugokite katiną Nuodėgulį nuo žiurknuodžių, nes kai nunuodys, reikės keisti įstatymą priėmimo stadijoje, tai atsargiai.

O jums ir kitiems pirmininkams: nevartokite sąvokos tokios „jūsų laikas baigėsi“. Kai jūs sakote kokiam jaunam Seimo nariui, na, tai nieko, o kai pensininkui! Jūsų pasisakymo laikas baigėsi, o ne jūsų laikas baigėsi.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju už pastebėjimą. Per šoninį mikrofoną – R. Tamašunienė.

**R. TAMAŠUNIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiama pirmininke, tikrai absurdo teatre tokiame ilgame vaidinime dalyvaudama suklydau ir mano balsą įskaitykite už. Nes iš tikrųjų vaidinimas toks buvo, na, labai infantiliški juokeliai, tokios dadaizmo apraiškos, bet tikrai toks vertas, toks klojimo teatro lygio.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, jūsų balsavimas įrašytas bus į protokolą prieš. D. Asanavičiūtė-Gružauskienė. Prašom.

**D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū. Ačiū, kolegos valdantieji, kad kojomis pabalsavote ir leidote priimti, aš manyčiau, ne pačią svarbiausią, bet vieną iš svarbiausių pataisų, tai yra kad Nuodėgulis galėtų spręsti atleidžiant generalinį direktorių. Tikrai ačiū. Jūs parodėte, kad kačiukai yra jėga ir tikriausiai pats svarbiausias dalykas. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Per šoninį mikrofoną – V. Juozapaitis. Replika po balsavimo. Prašom.

**V. JUOZAPAITIS** (*TS-LKDF*). Turint mintyje ponios teisingumo ministrės pirmą išsilavinimą, kažkaip pasakyti apie klojimo teatrą kaip apie kažkokį neiginį arba neigimą yra mažų mažiausiai nepadoru. (*Šurmulys salėje*) Būtent. Būtent. Lyginti.

Kita vertus, ponai ir ponios, sėdintys čia, salėje, žiūriu, kultūros ministrė taip ir nepasirodė, taip ir balso savo nepasakė, nors čia yra jos kaip ir tiesioginė kuravimo sfera. Buvęs ministras Š. Birutis, pridirbęs košės ir visiškai gėdą praradęs, pirmiausia sutryptas pačių savo socialdemokratų bičiulių į purvą visiškai, verkšlendamas per visą Lietuvą, kad mane čia išmetė iš barščių… Matyt, buvo už ką, nes, žinote, perbėgėlius ir visokius – paprastai jų ir būna toks panašus likimas. Tai, kad jus panaudojo paskutiniam smūgiui su ta gėdinga skubos tvarka čia išėjus, toks jūsų ir likimas. Čia ne grasinimas, aš tiesiog konstatuoju faktą, ponai.

Dabar gi visa tai stebi Lietuva. Aš nežinau, kas jums rūpi ir kaip jūs įsivaizduojate susigrąžinti reputaciją, nes reputacija yra toks dalykas, kur tu nei nupirksi, nei nubalsuosi kaip nors, ir ta dėmė liks ilgam. Taigi, pone Biruti, gėda jums ir, ponia Aleknavičiene, taip pat gėda, kadangi čia jos ir nėra.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame.

**V. JUOZAPAITIS** (*TS-LKDF*). Atsiprašau, aš dar nebaigiau. Ir, žinoma, Seimo narės I. Ruginienės mes pasigedome, ji čia turėtų būti ir turėtų…

**PIRMININKĖ.** Gerbiamas kolega, replikoms 2 minutės. Prašom užbaigti savo sakinį.

**V. JUOZAPAITIS** (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Ačiū. Jūs tiek kartų nutildėte čia mane ir visus kitus, kad leiskite bent jau prieš sušaudant paskutinį žodį pasakyti, nes tai, ką jūs kalbate, ir tai, ką jūs čia prikalbėjote tą visą parą, tikrai yra panašu į diktatūrą. Aš dabar jau nebejuokauju. Tai yra į diktatūros aušrą…

**PIRMININKĖ.** Dėkoju, Vytautai. 2 minutės.

**V. JUOZAPAITIS** (*TS-LKDF*). …ir jūs esate tiesiog…

**PIRMININKĖ.** Ačiū.

**V. JUOZAPAITIS** (*TS-LKDF*). …griovėjai…

**PIRMININKĖ.** Mes supratome jus.

Per šoninį mikrofoną – T. Tomilinas. Atsiprašau, bet replikoms po balsavimo 2 minutės. Prašom.

**T. TOMILINAS** (*DFVL*). Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos socialdemokratai, jūs žinote, kad aš asmeniškai jums nieko blogo nelinkiu ir niekada nesakysiu kažkokių ypač žeidžiančių žodžių. Aš noriu pasidžiaugti tuo, kad yra trys balsai prieš. Jau yra tam tikra pažanga. Tai, ką šian-

dien ir vakar darė opozicija, yra tarsi skiepas prieš galimą autoritarizmą, galimą LRT politizavimą, galimą visišką populistų įsigalėjimą. Jūs darote pažangą, jūs gavote tam tikrą skiepą, ir aš tikiuosi, kad iki priėmimo mes galiausiai sutarsime dėl to, kad skuba bus nutraukta ir mes normaliai diskutuosime. Aš džiaugiuosi, kad ponas L. Balsys balsavo prieš – žmogus, kuris dirbo LRT, žino sistemą. Mes galime profesionaliai tartis dėl šitos medijų politikos, bet tai, kas vyko vakar, šiandien vis dar vyksta, yra negerai. Tai pradeda priminti 1926 m. gruodžio 17 d., būtent šios dienos, perversmą. Todėl stabdykite perversmą, ginkite demokratiją ir laisvą žodį.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Per šoninį mikrofoną – M. Lingė.

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Aš taip pat noriu jungtis prie kolegos iš Demokratų frakcijos kvietimo. Tikrai dar yra laikas sustoti. Ta procedūra nėra mums maloni, kaip galima įsivaizduoti arba kaip gali atrodyti iš šono. Tai yra daromas sąmoningas atsakas į tą buldozerį, į tą neįsiklausymą, kad stabdome skubą, imame ekspertinę išvadą. Dar galima grįžti į prieššventinį, normalų, konstruktyvų bendravimą, stabdyti, baigti tuos klausimus spręsti, kas yra suplanuota, tęsti darbą. Taip. Bet jeigu bus jūsų apsisprendimas – tai jūsų apsisprendimas.

Vakar Seimo Pirmininkas bandė ieškoti kompromisinių sąlyčio taškų, tačiau, panašu, nesėkmingai. Opozicija buvo linkusi, tačiau griežtai koalicijos partnerių buvo pasakyta, kad einame iki galo. Bet jeigu jūs esate lyderiai, socialdemokratai, jeigu jūs esate valdančioji dauguma, yra jūsų atsakomybė stabdyti visa tai. Mes tikrai esame pasirengę.

Tikrai neramina ne tik šios pataisos. Neramina tai, ką daro ir Audito komitetas, registruodamas dar naujus pakeitimus, dar labiau varžančius žodžio laisvę, plečiančius tarybos galias, bandydamas nepriėmus dar šio įstatymo projekto jau eiti su dar radikalesnėmis pataisomis. Man atrodo, turime gerą laiką po tos paros čia vykus, kas vyko, kad nebepratęstume to priėmimo stadijoje. Mes esame pasirengę, registruosime daug tų pasiūlymų ir dar daugiau pasiūlymų. Bet į ką tai veda? Mes dar kartą deklaruojame norą eiti, tartis, bet iniciatyva jūsų pusėje.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju už norą tartis. Ačiū. Per šoninį mikrofoną – A. Širinskienė.

**A. ŠIRINSKIENĖ** (*DFVL*). Kolegos, žinokite, tikrai suprantu, kad opozicija gali imtis įvairių priemonių, kada jinai protestuoja, bet ko aš negaliu suprasti, kad trisdešimt kelintais nepriklausomybės metais Seime sėdinti valdžia, valdančioji koalicija, turi tiek cinizmo, kad rimtais veidais balsuoja už įstatymą su katino pavadinimu. Jūs balsavote, Seimo Pirmininkas balsavo, visa valdančioji dauguma balsavo. Ir jums tai atrodo teisės aktų kūrybos procese normalu? Jūsų aštuoniasdešimt keli balsai prisiima atsakomybę ir jūs turite trečią redakciją su katinu. Tikrai yra labai gėda dėl to cinizmo, kuris prasidėjo, ponui R. Šukiui pirmininkaujant…

**PIRMININKĖ.** Ačiū, Agne.

**A. ŠIRINSKIENĖ** (*DFVL*). …ir pradedant imti skubos tvarkas, ir kuris baigėsi dabar jūsų balsavimo farsu.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. L. Urmanavičius per šoninį mikrofoną. Replika.

**L. URMANAVIČIUS** (*DFVL*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, mes 2 dienas Seime klausome nesąmoningų, absurdiškų, kvailų ir idiotiškų pasiūlymų ir balsuojame. Man iš tiesų gėda, kad mes tiek laiko skiriame absoliučioms beprasmybėms. Aš kviečiu: atsikvošėkite ir priiminėkite įstatymus, dirbkite savo darbą, kaip priklauso.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Per šoninį mikrofoną – R. Šukys. (*Plojimai*)

**R. ŠUKYS** (*NAF*). Gerbiami kolegos, ką tik A. Širinskienė paskelbė visai Lietuvai, ir gaila, kad dauguma žiniasklaidos apsimeta ar nenori girdėti, ar nenori pasižiūrėti, kaip buvo balsuojama už katino pataisas. Pozicija nebalsavo, jos buvo priimtos, kaip ir inicijuotos, opozicijos. Gerbiama Agne Širinskiene, aš jus jau buvau pradėjęs laikyti tikrai kvalifikuota, rimta teisininke. Šiandien aš užduodu klausimą: jūs teisininkė? Rimta? Na, atsiprašau. Jūs padorus žmogus? Atsiprašau. (*Plojimai*)

**PIRMININKĖ.** Gerbiami kolegos, pasinaudodama posėdžio pirmininkės pozicija, kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 105 Seimo nariai. Seimo nenumatytą posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS**

**III (RUDENS) SESIJOS**
**RYTINIO POSĖDŽIO NR. 112**
**STENOGRAMA**

**2025 m. gruodžio 18 d.**

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas J. OLEKAS*
*ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas R. ŠUKYS*

---

**PIRMININKAS (J. OLEKAS).** Labą rytą, gerbiami kolegos, pradedame Lietuvos Respublikos Seimo gruodžio mėnesio 18 dienos rytinį posėdį. Prašome registruotis. (*Gongas*) Ačiū.

*10.01 val.*

**Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų Petro Poškaus 90-ųjų gimimo metinių ir Birutės Nedzinskienės 70-ųjų gimimo metinių paminėjimas**

Šiandieną, kolegos, savo posėdį pradėsime Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro P. Poškaus 90-ųjų gimimo metinių ir B. Nedzinskienės, Nepriklausomybės Akto signatarės, 70-ųjų gimimo metinių paminėjimu. Todėl prašau visų susikaupimo. Į tribūną tarti žodį kviečiu Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarę, Signatarų klubo prezidentę B. Valionytę. Prašau, kolege.

**Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubo prezidentės Birutės Valionytės kalba**

**B. VALIONYTĖ.** Gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai ir Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai, šiandien minime Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro P. Poškaus 90-ąjį gimtadienį, kuris buvo gruodžio 15 dieną. Petras gimė L. Pocytės ir I. Poškaus šeimoje Užumelnyčio kaime, Varėnos rajone. Šeimoje buvo aštuoni vaikai, šeši užaugo – trys broliai ir trys seserys. Petras buvo jauniausias. Tik pagimdžiusi motina Liudvika mirė. Tėvas daugiau nevedė ir vienas augino vaikus. Šeima vertėsi sunkiai. Tėvai turėjo ketvirtį valako smėlėtos Varėnos žemės. Šioje žemėje gyveno ne viena Poškų karta.

Petro jaunystė prabėgo netoli Senosios Varėnos, kurioje jis baigė pradinę mokyklą. Būdamas nedidelio ūgio, Petras išsiskyrė savo judrumu, žingeidumu, užsispyrimu ir drąsa. Per tą judrumą 1941 metais Petras vos nežuvo, nes šalia Užumelnyčio kaimo buvo karo poligonas. Vaikai karo pradžioje kariuomenės stovykloje rado sprogmenų ir parako maišelių. Petras uždegė tokį maišelį, ir jis sprogo jo rankose. Brolis Bolius prisimena – visas apsvilo, ypač veidas. Tėvas nuvežė leisgyvį Petrą į Varėnos ligoninę, bet Varėnos gydytojas, pasižiūrėjęs, kad jis beviltiškas, jo tiesiog nepriėmė į ligoninę. Grįždamas tėvas sustojo Senojoje Varėnoje prie kunigo J. Markelio namų, o šis kunigas buvo pusiau daktaras. Jis pats gamino iš įvairių augalų vaistus ir tepalus. Ir štai nuo šitų kunigo *mostelių* Petras pagijo. Po karo Senojoje Varėnoje buvo atidaryta progimnazija, kurią 1950 metais Petras baigė.

Petras, būdamas labai judrus, mėgo šokti ir dainuoti. Jis kartu su broliu Boliumi dalyvavo 1950 metų respublikinėje dainų šventėje, grojo skudučiais. Tais metais mirė tėvas. Per dainų šventę abudu broliai Vilniuje sutarė, kad reikia mokytis Vilniuje. Sunki vaikystė ir jaunystė suformavo Petro asmenybę ir suvokimą, kad niekas nieko neduos ir už savo gyvenimą yra atsakingas tik jis pats. Jo jaunatviška energija ir ryžtas buvo skirti išlikti. Jis su broliu labai gerai suprato, kad mokslas yra ta galimybė, kuri atveria vartus gyventi geriau. Petras įstojo į Vilniaus žemės ūkio technikumą, kurį 1954-aisiais baigė. O brolis Bolius įstojo į Vilniaus universiteto Ekonomikos fakultetą. Brolis prisimena, kad šitie 4–5 jų gyvenimo metai jų gyvenime buvo patys vargingiausi, nes reikėjo tiesiog išgyventi.

Besimokydamas technikume, Petras įstojo į komjaunimą. Tuo metu kitas brolis tarnavo sovietinėje kariuomenėje. Sesuo nuteista dešimt metų kalėjimo už ryšius su partizanais. Gavęs diplomą, Petras buvo paskirtas į Širvintų rajono „Pusnies“ kolūkį agronomu ir po kelių dienų buvo paskirtas arba, kaip rašoma, išrinktas iš vienos kandidatūros pirmininku. Kolūkyje tada buvo 17 karvių ir 30 kiaulių. Pristačius prievoles valstybei, nieko nelikdavo atlyginimams. Petrui padėtis atrodė be išeities, bet štai jį pašaukė į sovietinę armiją ir išsiuntė į Čitos sritį. Matyt, neatsitiktinai. Matyt, dešimt metų teista sesuo davė šitą adresą.

1958 metais grįžęs į Lietuvą iš tarnybos, jis buvo pasiųstas į kitą kraštą – į Biržų rajoną, į „Laisvosios žemės“ kolūkį agronomu. 1959 metais įstojo į TSKP. Po metų jį „žmonės“ išrinko kolūkio pirmininku. Šiame kolūkyje jis pirmininkavo nuo 1959 metų iki 1994 metų. Taigi visa Petro produktyvus gyvenimo dalis praėjo šitame kolūkyje būnant kolūkio pirmininku, o brolis pasirinko mokslininko kelią, tapo akademiku, žemės ūkio ekonomistu. Iš tikrųjų Petras visą gyvenimą jautė vyresniojo brolio paramą ir jam buvo leista pirmininkaujant truputį daugiau negu visiems kitiems.

Pirmininkaujant praleisti 35 metai šiame kolūkyje parodo vieną paprastą dalyką, ką gali žmogus, asmenybė, šiandienos terminais pasakytume, Petras buvo labai aukštos kvalifikacijos vadybininkas. Pirmiausia, „Laisvosios žemės“ kolūkis Biržų rajone buvo pats stipriausias. Visiems buvo aišku, kad visos naujovės, kurios prasideda Biržų rajone, prasideda nuo šio kolūkio. Jo kolūkis buvo vienas geriausių Lietuvoje ir pagal ekonominius rodiklius.

1967 metais Petras kolūkyje įrengė (pasiklausykite!) kolūkio radiją, kad būtų geriau organizuoti darbą, kad nereikėtų brigadininkams važinėti po namus, o galėdavo darbus paskirstyti per radijo mazgą. Iki tol į „Laisvąją žemę“ nebuvo jokio normalaus, padoraus kelio. Po dešimties jo pirmininkavimo metų kolūkyje atsirado kultūros namai. Šituose kultūros namuose prasidėjo, kaip biržiečiai prisimena, jie tapo Biržų rajono kultūros židiniu. Čia ne tik veikė saviveiklos ansambliai, rateliai, bet čia didieji Lietuvos teatrai vežė spektaklius, lankėsi tuometinės Lietuvos muzikos žvaigždės, kasmet vykdavo dailininkų plenerai.

1979 metais P. Poškus restauravo Butautų dvarą ir jame įrengė kraštotyros ir alaus kelio muziejų. Biržai, kaip žinote, yra alaus kraštas, netgi sakyčiau, alaus sostinė. Butautų dvare ne vieną šimtmetį veikė *bravoras*, jame buvo verdamas Butautų dvaro alus. Petras nupirko pramoninę įrangą, atnaujino Butautų *bravoro* veiklą. Už dvaro restauravimą, *bravoro* atnaujinimą iš partijos gavo griežtą papeikimą.

„Laisvosios žemės“ kolūkyje buvo stadionas su dirbtine danga. Toks stadionas buvo vienintelis rajone ir čia vyko respublikinės lengvosios atletikos varžybos. Kolūkis pastatė ir vidurinę mokyklą.

Petras buvo apsigimęs būti vadovu. Puikiai mokėjo bendrauti su žmonėmis ir žmonės jį mylėjo. „Laisvosios žemės“ kolūkiečiai gaudavo didžiausius atlyginimus.

Petras buvo ilgametis TSKP Biržų apskrities komiteto narys, keletą kadencijų – komiteto biuro narys. Visas Biržų rajonas pavydėjo tokio vadovo ir gailėjosi, kad jis pirmininkauja ne pas juos. Petras savo srityje buvo didžiulis autoritetas.

Prasidėjus Atgimimui, 1989 metais P. Poškaus kandidatūra buvo iškelta į TSR liaudies deputatų Rokiškio 248-ąją nacionalinę rinkimų apygardą. Šioje apygardoje, tikėdamasi garantuotos pergalės, Komunistų partija iškėlė du kandidatus – P. Poškų ir V. A. Kazanavičių, LSSR Ministrų Tarybos pirmininko pavaduotoją. Bet laimėjo Sąjūdžio iškeltas kandidatas M. Martinaitis. Petrui tai buvo psichologinis smūgis. Jis nebuvo pratęs pralaimėti. Sąjūdžio veikloje Petras oficialiai nedalyvavo, bet kolūkyje buvo Sąjūdžio grupė, kuriai vadovavo vyriausioji agronomė. Jis man yra sakęs, kad jis yra tylusis sąjūdietis: „Kai reikės, mano balsas visada bus už Sąjūdį.“

Jis gerai suprato Lietuvoje pribrendusius pokyčius. Lietuvoje buvo devyni rajonai, kuriuose buvo organizuoti TSKP rajonų plenumai, kuriuose buvo smerkiamas Sąjūdis. Biržai – vienas iš jų. Ten skambėjo siūlymai: Sąjūdį uždrausti, išvaikyti, sąjūdiečius atleisti iš darbo. Juose vienintelis partijos biuro narys P. Poškus kalbėjo kitaip. Citata: „Jeigu mes nuo Sąjūdžio tik ginsimės, – užtikrintas pralaimėjimas. Jei ne TSKP XXVII suvažiavimas, ne XIX sąjunginė konferencija, nebūtų

buvę ir Sąjūdžio. Partija pradėjo pertvarką, bet tai nereiškia, kad galime Sąjūdį sutrypti, o partiją išaukštinti. Partija yra padariusi daugiau klaidų, dėl to smukęs jos autoritetas. Kad šalyje esame pagiriami už laimėjimus, – tai mažas džiaugsmas. Kai skirstys fondus, vadinasi, duos mums mažiau. Teisingai kritikuojama kolektyvinė santvarka – tai klaida, bet jei ją mėginsime urmu sugriauti, vėl bus klaida.“

1990 m. sausio 10 d. jisai buvo iškeltas kandidatu į LTSR Aukščiausiosios Tarybos deputatus. Sausio 26 dieną įregistruotas. O Sąjūdis prieš jį iškėlė rašytoją M. Karčiauską. Rinkimuose Petras laimėjo didžiule persvara. Po Kovo 11-osios Petras LKP veikloje nebedalyvavo. 1990 m. kovo 10 d. abu jo kolūkine „Niva“ važiavome į pirmąjį LTSR Aukščiausiosios Tarybos XII šaukimo posėdį. Jis greičiau kaip 70 kilometrų per valandą nevažiuodavo. Kelionė ilga, 4 valandos. Važiuodamas jis manęs paklausė, ką aš galvoju apie Lietuvos nepriklausomybę. Aš pasakiau, kad Lietuvos valstybę reikia atkurti, ir čia viskas aišku, ir dabar. Jis patylėjo ir pasakė: žinai, Lietuvos valstybę būtina atkurti, bet kaip tai padaryti? Tu neprisimeni pokario. Aš prisimenu. Kaip tai padaryti, kai ūkis bendras, o karinis kompleksas toks galingas? Balsuodamas Kovo 11-ąją už valstybės atkūrimą, Petras jokių dvejonių nebeturėjo.

Dirbo jis Agrarinėje komisijoje, palaikė žemės ūkio reformą. Mes sėdėjome šalia. Jis, balsuodamas svarbiais Lietuvos valstybės klausimais, palaikė Sąjūdžio siūlomus projektus. Mačiau, kaip kartais blaškėsi tarp kairės ir dešinės. Bet Sausio 13-oji Petrui buvo apsisprendimo diena. Po Sausio 13-osios Petras aiškiai pradėjo balsuoti aukštai iškeldamas ranką.

Petras – dzūkas, nublokštas į Šiaurės Lietuvą. Ir šiandien mes prisimename jį tokį: tikrą lietuvį, širdyje patriotą. Šiandien sakytume, aukštos kvalifikacijos vadybininką, labai mylėjusį žemę ir žmones. Toks Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras, mano kaimynas P. Poškus išliko mano atmintyje. Ačiū už dėmesį. (*Plojimai*)

**PIRMININKAS.** Ačiū gerbiamai B. Valionytei. Toliau pasisakyti kviečiu Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą A. Butkevičių. Prašau, kolega.

### Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Audriaus Butkevičiaus kalba

**A. BUTKEVIČIUS**. Aukštasis Seime, gerbiamas Pirmininke, kolegos, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubas man patikėjo papasakoti jums apie Nepriklausomybės Akto signatarę B. Nedzinskienę. Tai viena iš ryškiausių Sąjūdžio ir mūsų Atgimimo periodo figūrų. Šiandien susiformavo tradicija, kai yra pasakojama, jog Lietuvos nepriklausomybę iškovojo vienas žmogus, o neseniai paskelbtoje vieno filosofo knygoje sakoma, jog Sąjūdį sukūrė penki vyrukai. Noriu jums pasakyti, jog aš tą periodą mačiau visai kitaip. Ir Kaune, kuriame taip pat buvo Sąjūdis, nors tai bandoma keistai nutylėti, Sąjūdis prasidėjo nuo dviejų damų: viena iš jų dirbo Įgulos bažnyčioje, tuo metu buvusioje Vitražo galerijoje, ir tai buvo B. Nedzinskienė, o kita dirbo kitame Kauno miesto kampe, gale, tai buvo H. Šumilaitė. Apie jas būrėsi visas to meto revoliucinis jaunimas. Ir tokiu būdu susiformavo dvi grupės, kurios paskui susiliejo ir jos pradėjo judėjimą, tai yra Sąjūdžio veiksmus, Kaune.

Aš nenoriu jums pasakoti biografijos faktų. Apie B. Nedzinskienę yra išleista knyga, aš ją jums rodau, jeigu kas nors norės, žinoma, gali su šia knyga susipažinti. O jeigu trumpai, tai B. Šaulytė-Nedzinskienė (beje, jos vyras K. Nedzinskas, mano bendramokslis, yra šioje salėje) gimė tremtinių, politinių kalinių šeimoje, gimė Sibire, Intoje. Grįždama į Lietuvą ji atsivežė ne tik tokį aiškų jausmą, jog Lietuvą, kaip nepriklausomą valstybę, reikia atkurti, bet ir tam tikrą kovos dvasią. Todėl 1985 metais, kai mes pradėjome bendrauti (susipažinome dėl tokio labai proziško reikalo – atėjau pas jos vyrą pasiskolinti medicininės knygos), mes pradėjome kalbėti apie būtinybę pradėti kurti Lietuvoje pasipriešinimo judėjimą. Mūsų požiūriu, tokiu judėjimu turėjo būti Lietuvos tremtinių ir politinių kalinių, grįžusių į Lietuvą, kurių Lietuvoje buvo labai nemažai, sąjunga ir organizacija. Todėl ir pirmasis B. Nedzinskienės darbas, veiksmas buvo mūsų kartu suorganizuota tremtinių ir politinių kalinių grupuotė, kuri vėliau išaugo į visą respublikinį judėjimą, o dar vėliau mes inicijavome analogiškų organizacijų atsiradimą ir kitose buvusios Tarybų

Sąjungos vietovėse, respublikose. Tokiu būdu Birutė įsiliejo į labai didelį judėjimą, kuris iš esmės susprogdino Tarybų Sąjungą.

Jeigu pažvelgsi į visą Tarybų Sąjungoje veikusių politinių judėjimų istoriją, tai ten politiniai kaliniai ir tremtiniai suvaidino labai rimtą vaidmenį. Ir tie, kas atsimena paskutinę B. Jelcino rinkiminę kampaniją, turbūt neleis man suklysti patvirtindami, jog tai buvo rinkiminė kampanija, organizuota tik politinių kalinių, tremtinių atsiminimų ir kovos su Tarybų Sąjungoje veikusiomis institucijomis, tokiomis kaip KGB, NKVD, jų padarytų nusikaltimų išviešinimo pagrindu. Kaip tik šioje veikloje buvo labai didelis indėlis, nes tais laikais mes konsultavome ir Rusijos, ir kitų Tarybų Sąjungos judėjimų žmones dalindamiesi savo patirtimi, kuri jau buvo laimėjusi Lietuvoje.

Pasakodamas apie Birutę aš noriu jums priminti ir tokius jos gyvenimo faktus, kurių galbūt knygoje ir nerasite, nes tai yra unikalaus žmogaus, labai drąsaus žmogaus gyvenimo patyrimas. 1990 metais paskelbus Lietuvos nepriklausomybę, mes gana greitai susidūrėme su tuometinės Tarybų Sąjungos, o vėliau – Rusijos spaudimu mums. Kaip jūs žinote, 1990 metų pabaigoje – sausio mėnesio pradžioje įvykęs Tarybų Sąjungos agresijos aktas prieš Lietuvą turėjo tam tikrą priešistorę. Mes apie tai žinojome ir ruošėmės. Toje istorijoje Birutė suvaidino išskirtinai svarbų vaidmenį. Jinai važinėjo į įvairias priešininko stovyklas, kalbėjosi su tuometiniais Lietuvos priešininkais ir bandė juos įtikinti (ir tai darė labai sėkmingai), kad Lietuva neketina naudoti jėgos prieš juos, neketina naudoti agresijos. Todėl jos veikla buvo išskirtinai sėkminga.

Aš jums noriu pateikti du pavyzdžius. Vienas. Kaip žinote, prieš mus buvo naudojama įvairi tuometinės Tarybų Sąjungos minkštoji galia, tai yra rusakalbiai darbininkai, kurie turėjo išvaikyti Seimą pagal tuometinius sumanymus. Vienas iš pagrindinių Birutės pokalbininkų tuo metu buvo stambiausios Tarybų Sąjungos gamyklos, vadinamosios Burdenkos gamyklos Vilniuje, vadovas, direktorius, kurį jinai sugebėjo įtikinti nesiųsti savo žmonių atakuoti parlamento.

Kitas įdomus epizodas, apie kurį linksmai jums noriu papasakoti, buvo Birutės pokalbiai su 7-osios oro desanto divizijos vadu. Aš kaip dabar prisimenu, kaip šitos desanto divizijos viršininkas man skambina ir sako (jis vadino mane direktoriumi): pone direktoriau, pas mus sėdi čia jūsų dama B. Nedzinskienė, kuri sako, jog jūs nepulsite mūsų oro desanto divizijos. Birutė norėjo jam pasakyti, kad iš Lietuvos Respublikos nebus jokių agresijos aktų. Žinoma, aš jam atsakiau, kad taip, taip, jeigu B. Nedzinskienė taip sako, tai jūs galite tikrai pasitikėti, mes jūsų nepulsime. Mes abudu pasijuokėme, bet rezultatas buvo įdomus, nes Lietuvoje dislokuoti desantininkai nedalyvavo agresijos akte prieš Lietuvos Respubliką 1991 metų sausio mėnesį. Taigi aš jums pasakoju apie tai, kaip vienas žmogus sugebėjo įnešti labai didelį indėlį į Lietuvos saugumo ir gynybos reikalus.

Vėliau, Sąjūdžiui pralaimėjus rinkimus, 1992 metais Birutė pradėjo dirbti Lietuvos krašto apsaugos ministerijoje, buvo Archyvo vedėja. Kaip tik jai dirbant Krašto apsaugos ministerijoje ir prasidėjo jos liga. Jinai sirgo vėžiu, nuo šio susirgimo ji ir mirė. Tačiau aš noriu papasakoti jums, kad iki paskutinės akimirkos Birutė buvo labai aktyvus politikoje žmogus. Ji nuolat dalyvavo politinėse diskusijose, rašė laiškus. Jinai reiškė įvairius protestus prieš asmenis, kurie tuo metu, jos požiūriu, veikė prieš Lietuvos Respublikos interesus. Jūs visus jos laiškus ir jos paskutinius tekstus galite rasti šioje knygoje. Todėl baigdamas šį pasakojimą aš noriu paprašyti jūsų prisiminti B. Nedzinskienę kaip vieną iš svarbiausių Lietuvos nepriklausomybės kūrėjų. Ačiū jums. (*Plojimai*)

**PIRMININKAS.** Dėkojame Nepriklausomybės Akto signatarui A. Butkevičiui. Dar kartą į tribūną kviečiu Nepriklausomybės Akto signatarę B. Valionytę. Prašau, kolege.

### Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubo prezidentės Birutės Valionytės baigiamasis žodis

**B. VALIONYTĖ.** Iš tikrųjų, Birutė sudegė ant laužo, Lietuvos aukuro. Šiandien su mumis yra du Birutei artimi žmonės, tai jos vyras K. Nedzinskas ir šalia sėdi P. Pauparas. Birutės idėja buvo, kad mes negalime pasitikėti komunistų informacijos biuru. Ir Birutės idėja, kartu su A. Abišalos, kad reikia kurti savąjį Sąjūdžio informacinį centrą čia, Aukščiausiojoje Taryboje. Tai štai P. Pauparas buvo tas jaunasis žurnalistas, dirbantis informacijos centre, sėdintis per naktis. Ačiū tau, Pauliau.

O dabar Signatarų klubas Birutės šeimai per K. Nedzinską nori padovanoti „Laisvės vėją“, kurį Birutė taip mėgo. Aš drąsiai pasakysiu, kad, ko gero, Birutė yra mūsų, Lietuvos, šalia E. Pliaterytės, Žanos d'Ark, nes tai, ką ji darė Sausio 13-osios metu, ne kiekvienas galėjo išdrįsti. Ji buvo visiškai bebaimė, visiškai atsidavusi ir visiškai pasiaukojusi Lietuvai. (*Plojimai*)

**K. NEDZINSKAS.** Ačiū už prisiminimus.

**B. VALIONYTĖ.** O kartu su mumis yra ir P. Poškaus giminė. Petras, kaip žinote, turėjo keturis vaikus, vienas neišgyveno, užaugo trys. Šiandien su mumis yra žmona, sūnus ir anūkas. Sportininkas, aukštos prabos. (*Plojimai*) Praaugęs senelį. Tadas. Jam taip pat dovanos mūsų. (*Plojimai*)

**T. POŠKUS.** Labai ačiū už padėką seneliui. Ačiū Birutei, visiems jums. Ir būdamas vakar už Seimo sienų ir vesdamas… Kadangi senelis mūsų šeimoje, ir ne tik mūsų šeimoje, yra laisvės simbolis, būdamas anapus sienų, norėjau pasakyti, būdamas anapus sienų… Senelis vedė mus į laisvę, vedė visą Lietuvą ir noriu pasakyti: šalin rankas nuo laisvo žodžio. (*Plojimai*)

**PIRMININKAS.** Dėkojame Nepriklausomybės Akto signatarams. Dar kartą sakome ačiū ir tęsiame mūsų darbą.

*10.29 val.*

**Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. gruodžio 18 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas**

Pirmas klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Ar būtų kokių pasiūlymų? Yra. Pirmas – S. Kairys. Prašau, kolega.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Mūsų toks klausimas: ar yra Lietuvoje, ar funkcionuoja kultūros ministrė? Mes pagal visus Statuto reikalavimus pateikėme ministrei devynis klausimus ir kvietėme ją šiandien į tribūną atsakyti į labai paprastus klausimus apie jos nuomonę, apie tam tikrus pasakytus dalykus viešojoje erdvėje, apie jos darbus. Ir darbotvarkėje jūs tą klausimą esate numuilinę. Ar dar egzistuoja Lietuvoje kultūros ministrė ir Seimo narių teisė kviestis į tribūną, užduoti klausimus ir gauti atsakymus? Labai prašome įtraukti ministrės apsilankymą Seime pagal Seimo narių pateiktus klausimus.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega, už klausimą. Su ministre bandoma susisiekti, bet tik priminsiu, kad perduotas, man atrodo, jūsų prašymas. 208 straipsnis sako, kad Vyriausybės narys gali atsakyti į pateiktą klausimą kitame posėdyje, bet ne vėliau kaip po 3 dienų. Pabandysime pažiūrėti, kad per tuos terminus spėtume.

Kitas – A. Skardžius. Prašau, kolega.

**A. SKARDŽIUS** (*NAF*). Ačiū. Gerbiamas Pirmininke, turiu didelį prašymą frakcijos vardu, kad projektas Nr. XVP-1102 būtų perkeltas iš vakarinio posėdžio į rytinį posėdį.

**PIRMININKAS.** Vakariniame, kuris numeris?

**A. SKARDŽIUS** (*NAF*). Projektas Nr. XVP-1102.

**PIRMININKAS.** Gerai, 2-5 klausimas. Gerai, pasižymėjome.

**A. SKARDŽIUS** (*NAF*). Ačiū.

**PIRMININKAS.** Apsispręsime balsuodami. K. Vilkauskas.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Noriu paprašyti leidimo Kultūros komitetui posėdžiauti nuo 11 valandos.

**PIRMININKAS.** Ačiū, fiksuojame, apsispręsime balsuodami. A. Sysas.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Prašau išbraukti iš darbotvarkės tris lydimuosius įstatymų projektus: Nr. XVP-1105, Nr. XVP-1106 ir Nr. XVP-1107. Biudžeto komitetas svarstė pagrindinį įstatymą ir sutarė su Finansų ministerija, Vyriausybės atstovais, kad šituos lydimuosius įstatymus galima apsvarstyti pavasario sesijoje.

**PIRMININKAS.** Ačiū, fiksuojame. Apsispręsime balsuodami. R. Puchovičius.

**R. PUCHOVIČ** (*NAF*). Ačiū, Pirmininke. Frakcijos vardu prašau įtraukti į darbotvarkę įstatymo projektą Nr. XVP-1062 dėl Energetikos ir darnios plėtros komiteto, šį klausimą.

**PIRMININKAS.** Tuoj pasižiūrime. Gerai. Ačiū. Kol žiūrime, S. Gentvilas.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Laba diena, kolegos. Pagal Statuto 208 straipsnį, dešimt Seimo narių gali išsikviesti ministrą į tribūną. Mūsų, liberalų, iniciatyva antra-

dienį jau yra perduotas šitas prašymas. Kaip jūs pagarsinote, vėliausiai per 3 dienas. Šiandien, pagal kultūros ministrės oficialią darbotvarkę, jinai dalyvauja Seimo posėdyje, tai nėra kito būdo, tik šiandien tai surengti. Labai prašome numatyti popietiniame posėdyje iš karto pirmu klausimu pusvalandį ministrei. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Ačiū, užfiksavome. J. Razma.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Be abejo, mes negalime išimti iš darbotvarkės LRT pataisų projekto, nes jis yra nenumatytame posėdyje, sušauktame Valdybos sprendimu, bet jūs, Seimo Pirmininke, turite galimybę inicijuoti Valdybos posėdį ir atšaukti nenumatytą posėdį. Negi jūsų neįtikino vakar vykęs mitingas ar signataro P. Poškaus anūko pasisakymas?

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega. Šiuo metu svarstome mūsų eilinį posėdį. Ne apie tai yra kalba, bet ačiū už jūsų informaciją. V. Čmilytė-Nielsen.

**V. ČMILYTĖ-NIELSEN** (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Aš paantrinsiu kolegoms iš frakcijos. Mes buvome jau Seimo posėdžių sekretoriatą informavę dar antradienį, kad parašai yra surinkti, vienu trūkstamu parašu papildėme vakar ir turime teisę netgi posėdžio pradžioje, surinkę dešimt Seimo narių parašų, iškviesti Vyriausybės narį į tribūną. Statute yra aprašyta, kad 20 minučių turėtų būti skirta atsakymams Vyriausybės nario, ir mes ta statutine norma norime pasinaudoti. Tikrai nereikėtų kultūros ministrės sudėtingoje situacijoje kažkur slėpti nuo Seimo narių.

Ir dar kartu prie šio reikalavimo, kad kultūros ministrė atsižvelgtų į mūsų parašus, šalia to reikalavimo norėčiau išgirsti, kurie Vyriausybės nariai šiandieną dalyvaus Vyriausybės valandoje? Mes esame pastebėję, kad nepagrįstai kai kurie Vyriausybės nariai ignoruoja Vyriausybės valandą, o tai yra viena iš labai nedaugelio galimybių mums užduoti klausimus tiesiogiai ir parlamentarų teisė.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolege. Gerai, fiksuojame tą dalyką. Ir I. Gelažnikienė. Prašau.

**I. GELAŽNIKIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Prašau frakcijos vardu iš darbotvarkės išbraukti įstatymų projektus Nr. XVP-1115 ir Nr. XVP-1116.

**PIRMININKAS.** Gerai, ačiū jums, kolegos, fiksavome visus jūsų pasiūlymus. Pabandysime apsispręsti balsuodami.

Pradedame nuo to, kad Kultūros komitetas prašė nuo 11 valandos galimybės surengti Kultūros komiteto posėdį paraleliai su plenariniu posėdžiu. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ne. Tada balsuojame. Prašom, kolegos. Ačiū.

Balsavo 113 Seimo narių: 73 – už, 37 – prieš, 3 susilaikė. Toks leidimas suteiktas komitetui.

Toliau buvo prašyta iš popietinio posėdžio į rytinį posėdį perkelti įstatymo projektą Nr. XVP-1102. Ar galime bendru sutarimu sutarti? Galime. Ačiū. Sutarta bendru sutarimu.

Tada buvo prašymas išbraukti iš darbotvarkės įstatymų projektus Nr. XVP-1105, Nr. XVP-1106 ir Nr. XVP-1107. Ar galime bendru sutarimu? Galime. Ačiū. Išbraukta.

Taip pat buvo prašymas išbraukti iš darbotvarkės įstatymų projektus Nr. XVP-1115 ir Nr. XVP-1116. Ar galime bendru sutarimu? Ačiū, bendru sutarimu išbraukta. Ar nieko kitko nepamiršome? (*Balsai salėje*)

Ai, ir dar buvo paminėta, kad dėl įstatymo projekto Nr. XVP-1062 neišlaikyti terminai pagal Statutą, todėl perkelsime į kitą savaitę, į antradienį. Ačiū. Sutarta bendru sutarimu. Dėl Energetikos komiteto įsteigimo. Ačiū jums, kolegos.

Ir tada lieka dėl ministrės atvykimo. Laukiame žinių. Kol kas neturime, ar ji galės atvykti. Jeigu gausime tą žinią, jeigu ne, per 3 dienas pabandysime, kad jinai būtų. (*Balsai salėje*)

S. Gentvilas. Prašau, kolega.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Gerbiamas Seimo Pirmininke, jeigu dar galioja Statutas šiame Seime, tai jūs privaloma tvarka turite įrašyti šitą nuostatą ir tada ministrė arba pasirodo, arba nepasirodo, nes tai yra Statuto reikalavimas. Dėl jo nebalsuojama.

**PIRMININKAS.** Bandysime laikytis Statuto reikalavimo.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Jūs tiesiog privalote įrašyti į darbotvarkę ir tada nuo ministrės geros valios, o, tikiuosi, jinai ją turi, jinai turi ateiti į šitą… Ačiū.

**PIRMININKAS.** Ačiū. J. Razma.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Pirmininke, fiksuojame, kad darbotvarkėje punktas su ministrės atsakymais yra, o kaip fiziškai ten bus galimybių – jau čia kitas klausimas.

**PIRMININKAS.** Taip, ačiū. V. Juozapaitis dar nori.

**V. JUOZAPAITIS** (*TS-LKDF*). Dėkoju, Pirmininke. Aš tik paantrinsiu, kad šitas bergždžias kelias paras ministrė sėdėjo čia nepratarusi nė vieno žodžio, o kai pagal Statutą ji yra pakviesta būti salėje ir atsakyti į klausimus, ji slapstosi. Tikrai tai neatrodo solidu.

Dar vienas mažas mažas komentaras jums, Pirmininke, jeigu galima. Vakar stebėjome jūsų pasisakymą per Lietuvos televiziją, kur jūs labai, taip sakyčiau, ciniškai pasakėte, kad čia, prie Seimo, ne jūsų rinkėjai protestuoja ir jums maždaug nusispjauti į visa tai. Aš tik noriu priminti, kad kiekvienas Seimo narys, padėjęs ranką ant priesaikos, vis dėlto ne tik apie savo rinkėjus privalo galvoti, juo labiau Seimo Pirmininkas, kuris neturi teisės atstovauti jokiai frakcijai ir turi vienyti žmones. Čia toks mažas trumpas komentaras jums.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega. Tikrai stengiuosi atstovauti visiems, jūsų frakcijai taip pat.

Prašom. V. Čmilytė-Nielsen.

**V. ČMILYTĖ-NIELSEN** (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Kultūros ministrei suformuluotuose klausimuose yra klausimų dėl LRT. Statute kalbama apie tai, kad, jei klausimai yra ypatingos svarbos, vadinasi, Vyriausybės narys turi į juos atsakyti, Seimo narių reikalavimu, tą pačią dieną. Jei Vyriausybės narė, kultūros ministrė, nepasirodys, vadinasi, ji ir nebalsuos priėmimo stadijoje dėl jūsų LRT pataisų. Taip reikėtų suprasti. Numatytas yra vienas nenumatytas posėdis, dar kitas nenumatytas posėdis. Tai jei ministrė boikotuoja Seimo posėdžius, tuomet reikia suprasti, kad nei dėl pataisų, nei dėl paties įstatymo balsuoti negalės.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolege. Mes stengsimės išlaikyti visus reikiamus Statuto reikalavimus. Prašau, Ligita.

**L. GIRSKIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Kolegos, noriu jums atsakyti. Visi klausia, tiek žurnalistai, tiek visuomenė, kas čia vyksta? Atsakymą į klausimą šįryt pateikė profesorius V. Landsbergis – reikia priešlaikinių rinkimų. Viskas aišku. (*Triukšmas salėje*)

**PIRMININKAS.** K. Mažeika. Prašau.

**K. MAŽEIKA** (*DFVL*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Aš ne dėl…

**PIRMININKAS.** Kolegos, prašom atidžiai klausyti, kalba K. Mažeika, o jūs triukšmaujate.

**K. MAŽEIKA** (*DFVL*). …Ligitos ir valstiečių pasiūlymo dėl priešlaikinių rinkimų. Aš tiktai patikslinu, kad…

**PIRMININKAS.** Ir dar frakcijos nariai, Kęstuti, perrėkia jus. Jie labiau girdisi negu jūs.

**K. MAŽEIKA** (*DFVL*). …jeigu jūs nežinote, ką veikia kultūros ministrė, tai jos darbotvarkė šiandien rodo, kad jinai šiuo metu turėtų būti čia kažkur netoli, nes yra Lietuvoje, yra Vilniuje. Manau, tikrai frakcijos kolegos turėtų susisiekti. Jeigu tai būtų komandiruotė, tai galėtume galvoti apie kitą dieną kalbėtis, bet šiandien, manau, kad ji… juolab užsirašiusi, kad dalyvaus Vyriausybės valandoje. Manau, problemų nėra.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolegos. Visos nuomonės išklausytos. Paskutinė – D. Asanavičiūtė-Gružauskienė. Prašom, kolege.

**D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke, kolegos. Ligita, mes pritariame jūsų siūlymui, tuo labiau kad šiame Seime matome vyraujantį chaosą. Valdantieji, akivaizdu, nesusitvarko ir su procedūriniais dalykais, ir su savo dideliais norais pervažiuoti volu ir tanku per viską, kas yra statutiška, konstituciška ir įstatymiška. Gerbiama kolege, jūs rinkite parašus, mes pasirašysime.

**PIRMININKAS.** Labai atsiprašau, kolege, už jūsų nugaros kalba ponia E. Rudelienė ir galbūt ne visi girdi. Tam, kad būtų mažiau chaoso, kai jūs kitą kartą kalbėsite, paprašykite kolegų, kad jie nekalbėtų ir galėtume girdėti. Ačiū.

Kolegos, visos nuomonės išsakytos. Mums reikia apsispręsti dėl paskutinio klausimo, ar įrašome ministrės pasisakymą, bet tą galėsime padaryti, tik kai žinosime ministrės atsakymą. Tada sulauksime… (*Balsai salėje*) Prašom apsispręsti dėl visos darbotvarkės. Kai sužinosime ministrės atsakymą, tada spręsime dėl jos dalyvavimo. Prašom balsuoti dėl dabartinės darbotvarkės. Ačiū.

Balsavo 105 Seimo nariai: už – 68, prieš – 31, susilaikė 6. Darbotvarkei pritarta.

*10.44 val.*

**Vidaus tarnybos statuto 5, 6, 12, 28, 36, 47, 53, 57, 66, 70, 74, 78 ir 79 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1100(2) (*priėmimas*)**

Darbotvarkės 1 klausimas… (*Balsai salėje*) Replikos šiuo metu baigtos, po to bus po svarstymo. Vidaus tarnybos statuto kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1100. Pranešėjas – J. Sabatauskas.

Pataisų nėra. Yra 15 straipsnių. Ar nėra prieštaraujančių dėl straipsnių? Ne, nematau. Ačiū, priimta pastraipsniui.

Nuomonės dėl viso. Kas norėtų už, kas prieš, prašom. Užsirašiusių kalbėti dėl viso įstatymo projekto nematau. (*Balsai salėje*) Prašom netriukšmauti. Atsiminkite V. Čmilytės-Nielsen pastabą, kad Seimo Pirmininkas neįspėja. A. Petrošius triukšmavo salėje – įspėjimas. (*Balsai salėje*) Dabar dėl balsavimo motyvų S. Gentvilas – už.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Gerbiamas Pirmininke, ar jūs ignoruosite čia, prie šoninio mikrofono, stovinčius Seimo narius? Dėl to aš užsirašau čia pasisakyti už. Aš prašau gerbti opoziciją, nes gerbiama Seimo Pirmininkė išėjo jums pirmininkaujant. Jeigu jūs nenorite girdėti paskutinių balsų šioje salėje, žinokite, Kalėdas pasitiksite vieni.

**PIRMININKAS.** Tai buvo nuomonė už. Nuomonė prieš – S. Kairys. (*Balsai salėje*)

**S. KAIRYS** (*LSF*). Seimo Pirmininke, elgiatės tikrai labai keistai: išsiurbėte sielą R. Baranovui, išsiurbėte sielą ponui K. Vilkauskui, Kultūros komiteto pirmininkui, tą patį darote ir su V. Aleknavičiene, kultūros ministre. Aš noriu užsirašyti į eilę dėl klausimų jai. Ar jūs jau skambinote, ką ji veikia, ką daro, koks jos tikslas? Ar ji bus šiandien šioje tribūnoje? Ko jūs slepiate žmones, kurie dar turėtų kažką pasakyti sąžiningo? Kodėl jūs jiems užrišate burną?

**PIRMININKAS.** Ačiū, tai buvo nuomonė prieš dėl Vidaus tarnybos statuto. Nuomonės už, prieš išsakytos. Prašom apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 73 Seimo nariai: 72 – už, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*10.47 val.*

**Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1101(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Valstybės tarnybos įstatymo 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1101(2). Priėmimo stadija. Įstatymas iš trijų straipsnių. Ar kas turi klausimų, prieštaraujančių šiems straipsniams? Ne, nematau. Nėra. Pastraipsniui įstatymas… straipsniai priimti. Dėl viso įstatymo projekto užsirašiusiųjų kalbėti už, prieš nėra. Prašom apsispręsti balsuojant. (*Balsai salėje*)

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 74 Seimo nariai: 74 – už. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*10.48 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl teisių kariams suteikimo ekstremaliosios situacijos atveju“ projektas Nr. XVP-1114(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl teisių kariams suteikimo ekstremaliosios situacijos atveju“ projektas Nr. XVP-1114. Priėmimo stadija. Pastraipsniui. Kviečiu į tribūną Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininką R. Sinkevičių. Prašau, kolega.

**R. SINKEVIČIUS** (*LSDPF*). Komitetas pritarė nutarimo projektui, kviečiu Seimą pradėti nutarimo priėmimo procedūrą.

**PIRMININKAS.** Pirmininke, yra pasiūlymas, ar ne?

**R. SINKEVIČIUS** (*LSDPF*). Yra pasiūlymas. Visi pasiūlymai apsvarstyti.

**PIRMININKAS.** Kokia komiteto nuomonė? Ar yra komitete apsvarstyta? Ar yra išvada, komiteto išvada, dėl pasiūlymų? (*Balsai salėje: „Ji neįkelta. Gal vėliau?“*) Tada žiūrėkite, kol ji neįkelta, mes atidedame šį svarstymą, sugrįšime prie jo, kai mūsų sistemoje pasirodys jūsų komiteto išvada.

*10.50 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų, karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projektas Nr. XVP-1065(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų, karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projektas Nr. XVP-1065. Yra trys straipsniai. Pasiūlymų nėra. Ar galime pastraipsniui priimti? Ačiū, priimta. Dėl viso projekto norinčių kalbėti už, prieš nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

**Šio nutarimo priėmimas**

Balsavo 70 Seimo narių. Kol kas atidedame, kol registruosis, kol bus daugiau. (*Balsas salėje: „Užtenka.“*) Ai, Seimo nutarimas… Atsiprašau, Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

*10.51 val.*

**Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-887(2) (*priėmimo tęsinys*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Labdaros ir paramos įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-887. Įstatymas iš dviejų straipsnių. Pasiūlymų, pakeitimų nėra. Ar galima pastraipsniui priimti? Ačiū, priimta. Dėl viso įstatymo projekto norinčių kalbėti už, prieš nėra. Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 70 Seimo narių. Kolegos, prašom pakviesti kolegas, kad galėtume priimti įstatymus.

*10.52 val.*

**Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1467(2)VK (*priėmimas*)**

Kitas įstatymo projektas – Aviacijos įstatymo 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1467. Kviečiu į tribūną B. Vėsaitę. Dėl 1 straipsnio yra Seimo kanceliarijos… pasiūlymas. Prašom komiteto nuomonę pristatyti.

**B. VĖSAITĖ** (*LSDPF*). Pritarėme. Komiteto nuomonė – pritarti Seimo kanceliarijos Teisės departamentui.

**PIRMININKAS.** Komiteto nuomonė – pritarti. Ar galime bendru sutarimu pritarti Teisės departamento pasiūlymui? Ačiū, pritarta.

Toliau yra kitas siūlymas – Seimo narių L. Savicko, J. Rojakos, A. Anušausko, V. Fiodorovo ir A. Bagdono. Kokia komiteto nuomonė?

**B. VĖSAITĖ** (*LSDPF*). Komitetas pritarė.

**PIRMININKAS.** Atsiprašau, yra autorius. Prašom pristatyti V. Fiodorovą. Komiteto yra išbrauktos „7 tonos“. Ar 29 Seimo nariai remia? Matau, kad yra remiančių. Komiteto nuomonė.

**B. VĖSAITĖ** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – pritarti.

**PIRMININKAS.** Ar galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta. Ar galima 1 straipsniui su mūsų priimtomis pataisomis bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio yra Seimo kanceliarijos… pataisa. Kokia komiteto nuomonė?

**B. VĖSAITĖ** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – pritarti.

**PIRMININKAS.** Ar galime pritarti Teisės departamento nuomonei, siūlymams, kuriems pritarė komitetas, bendru sutarimu? Matau, kad galime. Ačiū, pritarta. Ar galime visam 2 straipsniui pritarti su mūsų pataisa? Matau, kad yra pritarimas. Ačiū. Pastraipsniui pritarta.

Dėl viso įstatymo projekto nori pasisakyti už R. Vyžintas. Prašau, kolega.

**R. VYŽINTAS** (*LSDPF*). Kolegos, pritariu šitam įstatymo projektui. Labai laukiamas yra tiek bendrosios, tiek civilinės aviacijos specialistų. Siūlau pritarti.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Motyvai už, prieš išsakyti. Prašom pasiruošti ir apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 72 Seimo nariai: už – 72. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

A. Radvilavičius. Prašau, kolega.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Priešpaskutiniame balsavime neveikė mano balsavimo sistema. Balsą prašyčiau įskaityti už.

**PIRMININKAS.** Gerai, pabandysime balsuodami iš naujo patikrinti, ar dabar veiks.

*10.55 val.*

**Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-887(2) (*priėmimo tęsinys*)**

Grįžtame prie Labdaros ir paramos įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-887. Balsuojame.

Balsavo 70 Seimo narių. Patikriname, kaip kolegos A. Radvilavičiaus… Kur čia tas balsavimo?.. Neveikia? Veikia. Gerai, kolegos, dalyvauja nepakankamai Seimo narių. Grįšime prie to, kai bus daugiau Seimo narių salėje.

*10.56 val.*

**Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-462(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-462. Įstatymas iš dviejų straipsnių. Pasiūlymų, pakeitimų nebeturime. Ar galime priimti pastraipsniui? Ačiū, priimta. Dėl viso įstatymo projekto norinčių pasisakyti nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 71 Seimo narys: už – 71. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*10.58 val.*

**Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1722 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-463(2) (*priėmimas*)**

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-463. Įstatymas iš dviejų straipsnių. Pasiūlymų, pakeitimų

nėra. Ar galime priimti pastraipsniui? Ačiū, priimta. Dabar dėl viso įstatymo projekto norinčių kalbėti dėl motyvų nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Užsiregistravo 71 Seimo narys, balsavo 70: už – 70. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*10.58 val.*

**Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-2044 10 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-464(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo 10 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-464. Komiteto vardu į tribūną kviečiu D. Razmislevičių. Įstatymas iš trijų straipsnių. Dėl 1 straipsnio turime Teisės departamento pastabą. Prašom, gerbiamas kolega, išsakyti komiteto nuomonę.

**D. RAZMISLEVIČIUS** (*LSDPF*). Pritarta. Komitetas pritarė.

**PIRMININKAS.** Komitetas svarstė ir pritarė. Kolegos, ar galime pritarti bendru sutarimu Teisės departamento siūlymui, kuriam pritarė komitetas? Matau, yra pritarimas. Ačiū, pritarta. Ar galime visam 1 straipsniui pritarti su tuo pakeitimu, kuriam ką tik pritarėme? Ačiū, pritarta. Ar galime pritarti 2, 3 straipsniams, dėl kurių nėra pataisų ir pasiūlymų, bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Pastraipsniui pritarta visiems straipsniams. Dėl viso įstatymo projekto norinčių kalbėti nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Užsiregistravo 71 Seimo narys, balsavo 70 už, prieš ir susilaikiusių nėra. Įstatymui pritarta. (*Gongas*)

*11.01 val.*

**Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 $9^1$ ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-711(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Išmokų vaikams įstatymo $9^1$ ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-711. Yra trys straipsniai. Pasiūlymų ir pakeitimų nėra. Ar galime pastraipsniui pritarti? Ačiū, pritarta.

Dėl viso įstatymo projekto pasisakyti nėra užsirašiusių. Prašom apsispręsti balsuojant. Ai, už yra K. Podolskis, atsiprašau. Atsiprašau, K. Podolskis nori išreikšti poziciją už.

**K. PODOLSKIS** (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Iš tikrųjų, kolegos, kviečiu palaikyti, kadangi tikrai pagal šį įstatymo projektą vaiko priežiūros kompensacinė išmoka būtų skiriama ir tuo atveju, kai vienas iš kartu gyvenančių vaiko tėvų dirba ar verčiasi savarankiška veikla. Ir tai yra labai svarbu.

Bet man, žinote, liūdniausia yra tai, kad štai matome opoziciją ir konservatorių pusę visiškai tuščią, ir taip jau yra antras plenarinis posėdis iš eilės. Matome, kad opozicijai nerūpi priimti žmonėms ir šiuo atveju – šeimoms, vaikams aktualius klausimus. Buvo svarstomi pokyčiai dėl piniginės paramos teikimo nepasiturintiems gyventojams – opozicijos nėra. Buvo svarstomas mažiausiai uždirbančių biudžetinių įstaigų darbuotojų ir pedagogų atlyginimų didinimas – taip pat konservatorių, opozicijos nėra. Pabėgo iš salės.

Seimo nario pareiga yra dalyvauti Seimo posėdžiuose. Gaila, kad taip grubiai yra laužomas Statutas. O svarbiausia, kad reikia priimti šiuos klausimus, kurie aktualūs Lietuvos gyventojams ir įvairioms socialinėms grupėms, ir matome, kokia yra neatsakomybė ir nenoras tiesiog atliepti tuos visuomenės grupių poreikius, kurie yra šiandieną. Noriu padėkoti daugumai, kurie supranta, kad šie svarbūs klausimai yra tikrai aktualūs ir juos reikia priimti. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Kolegos, nuomonės išsakytos dėl balsavimo motyvų. Prašom apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 74 Seimo nariai, 74 – už. K. Podolskis gerai čia mus įtikino. Prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.04 val.*

**Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo Nr. IX-413 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-598(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-598. Dėl straipsnių nuo 1 iki 5… nuo 1 iki 4 pasiūlymų, pataisų nėra. Ar galime pastraipsniui priimti šiuos straipsnius? Matau, kad galime. Ačiū, priimta.

Dėl 5 straipsnio yra Kanceliarijos… departamento pataisa. Kviečiu L. Šukytę-Korsakę pristatyti komiteto nuomonę. Pirmininke, žodis jums.

**L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ** (*NAF*). Sveikatos reikalų komiteto posėdis vyko lapkričio 19 dieną ir šiems pataisymams yra pritarta bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Komitetas Teisės departamento pastabai pritaria. Ar galime mes pritarti bendru sutarimu? Matau, kad pritarta. Ar galime visam 5 straipsniui? Ne, dar turime antrą. Gerbiama pirmininke, dar dėl antros Teisės departamento pastabos ką jūs galvojate komitete?

**L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ** (*NAF*). Pritaria bendru sutarimu. Yra pritarta bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Pritarta ir antrajai Teisės departamento pastabai. Ar galime ir mes pritarti tai pastabai, kuriai komitetas pritarė? Matau, bendru sutarimu galime pritarti.

Tada visam 5 straipsniui su šiomis dviem pastabomis, kurioms pritarėme, ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Toliau dėl 6 straipsnio pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Pritarta.

Dėl 7 straipsnio vėl yra Teisės departamento pastaba, kuriai komitetas pritarė.

**L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ** (*NAF*). Pritarta bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Ar galime ir mes pritarti? Pritariame. Ačiū. Bendru sutarimu. Tada visam 7 straipsniui su Teisės departamento pastaba, kuriai pritarėme, galime bendru sutarimu pritarti? Pritarta.

Dėl 8 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Komiteto nuomonė pritarti.

**L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ** (*NAF*). Taip, pritarta bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Ar galime pritarti Teisės departamento pastabai? Matau, kad bendras sutarimas yra. Pritarta. Ar galime 8 straipsniui su pataisa pritarti bendru sutarimu? Matau, kad pritarta. Ačiū.

Dėl 9 straipsnio yra Teisės departamento pastaba…

**L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ** (*NAF*). Pritarta bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** …kuriai komitetas pritarė. Ar galime mes pritarti pataisai? Matau, kad pritarta. Ar galime pritarti visam 9 straipsniui su mūsų pritarta pastaba? Matau, kad kolegos pritaria bendru sutarimu.

Dėl 10 straipsnio, 11 straipsnio pataisų nėra. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Matau, kad pritarta.

Dėl 12 straipsnio yra Teisės departamento pastaba…

**L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ** (*NAF*). Bendru sutarimu pritarta.

**PIRMININKAS.** …kuriai komitetas pritaria. Ar galime tai pastabai pritarti ir mes? Bendru sutarimu pritarta. Ar galime 12 straipsniui su pastaba, kuriai pritarėme, pritarti? Matau, kad galime bendru sutarimu. 12 straipsniui pritarta.

Dėl 13, 14, 15, 16, 17 straipsnių pataisų nėra. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta. Ar galime pritarti visam 1 straipsniui naujos redakcijos? Bendru sutarimu pritarta.

Tada 2 straipsnis, dėl kurio nėra pastabų, pasiūlymų. Galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta. Ačiū komitetui už gerą padirbėjimą. Užsirašiusių kalbėti dėl viso įstatymo už, prieš nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 73 Seimo nariai: 73 – už, prieš, susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.09 val.*

**Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-599(2) (*priėmimas*)**

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Sveikatos sistemos įstatymo 2 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-599. Trys straipsniai. Pasiūlymų, pakeitimų nėra. Ar galime pastraipsniui priimti? Matau, kad bendras sutarimas yra, pritarta pastraipsniui. Dėl viso įstatymo pasisakyti norinčių nėra užsirašiusių. Prašom apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 73 Seimo nariai: už – 73. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.10 val.*

**Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo Nr. VIII-1443 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-810(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-810. Įstatyme 24 straipsniai, pasiūlymų ir pataisų dėl jų nėra. Ar galime priimti pastraipsniui bendru sutarimu? Ačiū, priimta. Dėl viso įstatymo pasisakyti užsirašiusių nėra. Prašome apsispręsti balsuojant.

Balsavo 70 Seimo narių. Luktelsime, kol bus daugiau.

*11.11 val.*

**Karo prievolės įstatymo Nr. I-1593 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2729 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-901(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Karo prievolės įstatymo 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-901. Yra dešimt straipsnių. Pasiūlymų, pastabų nėra. Kolegos, prašome dėmesio. Ar galime priimti pastraipsniui? Ačiū, priimta. Dėl viso įstatymo projekto užsirašiusių kalbėti nėra. Prašome apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 72 Seimo nariai: už – 72. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.12 val.*

**Civilinio proceso kodekso 95, $95^1$, 142 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo priedu įstatymo projektas Nr. XVP-714(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Civilinio proceso kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo priedu įstatymo projektas Nr. XVP-714. Yra penki straipsniai. Pasiūlymų, pataisų nėra. Ar galime priimti bendru sutarimu pastraipsniui? Ačiū, priimta. Dėl viso įstatymo projekto užsirašiusių kalbėti nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

Balsavo 70 Seimo narių. Lauksime, kol ateis daugiau kolegų balsuoti.

*11.13 val.*

**Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 priedo pakeitimo ir papildymo devintuoju[7] skirsniu įstatymo projektas Nr. XVP-715(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo pakeitimo ir papildymo devintuoju[7] skirsniu įstatymo projektas Nr. XVP-715. Į tribūną kviečiu J. Sabatauską. Dėl 1 straipsnio turime Teisės departamento pastabą, prašom išreikšti komiteto nuomonę dėl jos.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės departamento pastaba dėl 1 straipsnio buvo apsvarstyta komitete ir mes pritarėme. Todėl siūlome tokią redakciją, kad 31[35] straipsnio 3 dalies apibrėžtį redaguotume pagal Valstybinės lietuvių kalbos komisijos 2025 m. lapkričio 27 d. posėdyje nustatytą patikslinimą. Terminų banke būtų paskelbta tokia termino „piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesas dėl visuomenės dalyvavimo viešojo intereso klausimais“ apibrėžtis. Ir bus tokia redakcinė… išbraukiamas žodis „nėra“ ir pridedamas „ne“. Balsavimo rezultatai: 6 – už, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega. Ar galime pritarti Teisės departamento pastabai, siūlymui, kuriam pritarė komitetas, bendru sutarimu? Ačiū, matau, pritarta.

Ar galime visam 1 straipsniui pritarti su pataisa? Ačiū. Bendru sutarimu pritarta.

Dėl 2 ir 3 straipsnių pasiūlymų, pataisų nėra. Ar galime pritarti pastraipsniui? Ačiū, pritarta. Dėl viso įstatymo apsispręsime, kai būsime pritarę Civilinio proceso kodekso kai kurių straipsnių pakeitimui.

*11.16 val.*

**Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 12 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-716(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo 12 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-716.

Trys įstatymo straipsniai. Pataisų, pasiūlymų nėra. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta. Ir vėl apsispręsime, kai turėsime nuomonę dėl Civilinio proceso kodekso.

*11.16 val.*

**Civilinio proceso kodekso 95, 95[1], 142 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo priedu įstatymo projektas Nr. XVP-714(2) (*priėmimo tęsinys*)**

Ar galime pasitikrinti, ar mes esame susirinkę balsuoti dėl Civilinio proceso kodekso projekto Nr. XVP-714? Kolegos, prašom pasiruošti ir balsuoti dėl įstatymo projekto Nr. XVP-714.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 74 Seimo nariai, 74 – už. Įstatymui pritarta. Priimtas. (*Gongas*)

*11.17 val.*

**Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 priedo pakeitimo ir papildymo devintuoju[7] skirsniu įstatymo projektas Nr. XVP-715(2) (*priėmimo tęsinys*)**

Tada balsuojame dėl Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo projekto Nr. XVP-715. Tai mes jau aptarėme. Prašau.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 74 Seimo nariai, 74 – už. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.18 val.*

**Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 12 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-716(2) (*priėmimo tęsinys*)**

Įstatymo projektas Nr. XVP-716. Prašom apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 74 Seimo nariai, 74 – už. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.18 val.*

**Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo Nr. VIII-1443 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-810(2) (*priėmimo tęsinys*)**

Kitas įstatymo projektas – Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-810. Nuomonės išsakytos, prašom apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 75 Seimo nariai: 74 – už, 1 – prieš. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.19 val.*

**Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 11, 13, $13^1$, 15, 22, 23, 29, $30^1$, 31, 32, 34, 35, $36^1$, $36^2$, 37, 39, 40, 45, 46, 47, 49, 50, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir 55 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XVP-699(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Žemės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir 55 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XVP-699. Kviečiu į tribūną A. Radvilavičių.

Dėl 1 straipsnio yra Teisės departamento pataisa. Prašom išreikšti komiteto nuomonę.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė yra pritarti. Bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ar galime bendru sutarimu pritarti Teisės departamento pastabai? Pritarta bendru sutarimu. Ačiū. Ar galime visam 1 straipsniui pritarti su šia mūsų ką tik pritarta pataisa? Matau, kad taip. Ačiū. Pritarta. Dėl 2 straipsnio taip pat turime Teisės departamento siūlymą. Prašom. Kokia yra komiteto nuomonė? Čia net du siūlymai turbūt yra, tai iš eilės einame. Ar netgi daugiau? Pirmas siūlymas.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Dėl pirmo siūlymo komiteto nuomonė yra pritarti iš dalies. Pritarta bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Pritarti iš dalies. Ar galime iš dalies pritarti, kaip siūlo komitetas? Ačiū, pritarta. Antra pastaba.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Antrai pritarti visa apimtimi bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Ar galime pritarti antrai Teisės departamento pastabai, kuriai komitetas pritaria? Matau, kad yra pritarimas. Ačiū, pritarta. 3 ir 4 pastabos yra susijusios. Kokia yra komiteto?..

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Komitetas pritarė likusioms pastaboms dėl 2 straipsnio bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Komitetas pritarė abiem. Ar mes taip pat galime pritarti? Ačiū, pritarta. Visoms pastaboms yra pritarta. Ar galime pritarti visam 2 straipsniui su mūsų ką tik patvirtintomis pastabomis? Ačiū, matau, pritarimas yra. Pritarta.

3 straipsnis. Taip pat yra Teisės departamento kelios pastabos. Pirma pastaba.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Pirmai Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabai komitetas nepritarė.

**PIRMININKAS.** Ar galime mes taip pat pritarti komiteto nuomonei ir nepritarti Teisės departamentui? Matau, kad bendras sutarimas yra, tai pirmai Teisės departamento pastabai yra nepritarta. Antra Teisės departamento pastaba.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Redakcinio pobūdžio. Komiteto nuomonė – pritarti bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Antrai pastabai komitetas pritarė. Ar mes galime pritarti komiteto nuomonei pritarti Teisės departamento pastabai? Matau, pritarta. Ačiū, pritarta. Ar dabar galime visam 3 straipsniui pritarti, kai dėl jo pirmai pastabai pritarėme ir antrai nepritarėme? Matau, kad, kolegos, pritariate bendru sutarimu. Ačiū.

Dėl 4 straipsnio taip pat yra Teisės departamento pastaba. Kokia yra komiteto nuomonė?

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė yra pritarti. Balsuota bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Komiteto nuomonė yra pritarti. Ar galime bendru sutarimu pritarti pastabai, kuriai komitetas pritarė? Matau, kad pritarta. Ačiū. Ar galime visam straipsniui su minėtu pasiūlymu, pastaba pritarti? Ačiū, pritarta.

Dėl 5 straipsnio taip pat yra Teisės departamento siūlymų. Prašau, kolega. Kokia yra komiteto nuomonė?

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Dėl 5 straipsnio yra gautos šešios Teisės departamento pastabos, joms visoms komitetas pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Pirmam siūlymui pritarta. Ar mes galime pritarti? Ačiū, matau, pritarta. Antras Teisės departamento siūlymas.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Taip pat pritarti.

**PIRMININKAS.** Taip pat pritarta. Ar galime ir mes bendru sutarimu pritarti? Ačiū, matau, pritarta.

Dar dvi pastabos. Trečia pastaba. Komiteto nuomonė?

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Pritarti.

**PIRMININKAS.** Komiteto nuomonė – pritarti. Ar galime ir mes bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta. Ketvirta pastaba.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Taip pat komiteto nuomonė yra pritarti.

**PIRMININKAS.** Komitetas taip pat pritarė. Ar galime ir mes bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta. Ir dar kita – penkta pastaba.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Taip pat komiteto nuomonė yra pritarti bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Komitetas taip pat pritarė. Ar galime ir mes bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta. Šešta pastaba.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė yra pritarti bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Komiteto nuomonė yra pritarti. Ar galime ir mes bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta. Ir septinta pastaba.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – taip pat pritarti bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Komiteto nuomonė – pritarti. Ar galime ir mes bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta. Ar galime visam straipsniui su mūsų pritartomis pastabomis pritarti? Matau, kad galima. Ačiū. Pritarta.

Dėl 6 straipsnio pataisų nėra. Ar galime mes bendru sutarimu pritarti? Ačiū, matau, kad yra pritarimas.

Dėl 7 straipsnio yra Seimo nario S. Gentvilo pataisa. S. Gentvilo nėra. Tai gal aš pasakysiu, kad tai yra papildymas: nuomoti pagal savivaldybės būsto programą. Reikia 10 Seimo narių. Net 29 reikia. Ar būtų tiek pritariančių? Matau, kad yra. Ačiū. Kokia yra komiteto nuomonė?

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Komitetas pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Komiteto nuomonė yra pritarti. Ar mes galime bendru sutarimu pritarti S. Gentvilo pataisai, kuriai komitetas pritarė? Ačiū, matau, yra pritarimas.

Ir dar yra Teisės departamento siūlymas. Kokia yra komiteto nuomonė?

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė yra nepritarti. Siūlomu pakeitimu nustatomas atvejis, kuomet atlyginimas už žemę gali…

**PIRMININKAS.** Ar galime mes nepritarti Teisės departamento nuomonei, kuriai nepritarė komitetas? Matau, kad yra bendras pritarimas. Ar galime pritarti visam 7 straipsniui su mūsų priimtais sprendimais dėl pataisų? Ačiū, matau, pritarta. Dėl 8 straipsnio pasiūlymų, pastabų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 9 straipsnio yra Teisės departamento pastaba.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Kuriai komitetas pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Komitetas pritarė. Ar mes galime pritarti tam siūlymui? Ačiū, matau, kad pritarta. Ar galime pritarti visam 9 straipsniui su mūsų ką tik patvirtinta Teisės departamento pastaba? Matau, kad yra pritarimas. Ačiū, pritarta. Dėl 10, 11, 12, 13… ne, tik iki 12 straipsnio pasiūlymų, pastabų nėra. Ar galime šiems straipsniams pritarti pastraipsniui? Matau, kad yra pritarta bendru sutarimu.

Dėl 13 straipsnio turime Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabą. Komiteto nuomonė?

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Komitetas pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Komitetas pritarė. Ar galime ir mes pritarti šiai pastabai? Pritarta. Ar galime 13 straipsniui su Teisės departamento siūlymu pritarti bendru sutarimu? Matau, yra pritarimas. Dėl 14, 15, 16, 17 straipsnių pataisų nėra. Ar galime pastraipsniui pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 18 straipsnio yra Seimo nario L. Jonausko pataisa. Kolega, prašom pristatyti.

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Siūlome valstybės įmonei Valstybinių miškų urėdijai suteikti teisę įsigyti privačių sklypų, žemės ūkio sklypų, miškams įveisti. Prašau pritarti.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ar yra palaikantys 29 Seimo nariai? Matau, yra 32. Ačiū. Kokia yra komiteto nuomonė?

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Komitetas Seimo nario L. Jonausko pasiūlymui pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Gerbiami kolegos, ar galime pritarti šiam siūlymui, kuriam pritarė komitetas? Matau, kad galime pritarti bendru sutarimu. Ačiū, pritarta. Ar galime visam 18 straipsniui su kolegos L. Jonausko siūlymu pritarti bendru sutarimu? Matau, kad galime. Dėl 19, 20, 21 straipsnių pasiūlymų ir pataisų nėra. Ar galime pastraipsniui pritarti šiems straipsniams? Ačiū, matau, kad pritarta.

Dėl 22 straipsnio yra Teisės departamento pataisa. Kokia yra komiteto nuomonė?

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Redakcinio pobūdžio. Komitetas pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Komitetas šiai pastabai pritarė, ar galime ir mes pritarti? Ačiū, pritarta. Ar galime visam 22 straipsniui su šia pastaba pritarti bendru sutarimu? Matau, kad pritariama. Ačiū. Pritarta. Dėl 27 straipsnio… Dėl 24 straipsnio pasiūlymų ir pataisų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta pastraipsniui.

Dėl 25 straipsnio taip pat turime Teisės departamento pastabą. Kokia yra komiteto nuomonė?

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Teisės departamento pastaboms komitetas pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Pirmajai pastabai, pirmoji pastaba dėl 25 straipsnio.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Taip.

**PIRMININKAS.** Jai komitetas pritarė. Ar galime ir mes pritarti? Ačiū, pritariame. Ir yra antra pastaba.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Antrai pastabai komitetas nepritarė. Siūlomu reguliavimu siekiama užkirsti kelią nepagrįstai formuoti žemės sklypus ir vilkinti projektų derinimą. Balsuota – pritarta bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Komitetas nepritarė. Ar galime ir mes nepritarti šiai Teisės departamento pastabai bendru sutarimu? Ačiū, nepritarta. Ar galime pritarti visam 25 straipsniui su mūsų pritarta ir nepritarta pastaba? Matau, kad galime.

Dėl 26, 27, 28 straipsnių pasiūlymų ir pataisų nėra. Dėl 29-o taip pat nėra. Dėl 30, 31, 32 straipsnių taip pat nėra. Ar galime pastraipsniui šitiems straipsniams pritarti? Matau, kad galime. Ačiū, pritarta.

Dėl 33 straipsnio turime Teisės departamento keletą… turime Teisės departamento pastabą. Kokia yra komiteto nuomonė?

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Jai komitetas nepritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Kolegos, Teisės departamento pastabai komitetas nepritarė. Ar mes galime bendru sutarimu nepritarti taip pat? Ačiū, nepritarta. Ar galime su šiuo nepritarimu pritarti 33 straipsniui? Matau, kad galime bendru sutarimu pritarti.

Dėl 34 straipsnio taip pat turime nemažai pastabų. Dėl pirmos pastabos kokia yra komiteto nuomonė?

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Pirmai pastabai komitetas pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Pirmai pastabai pritarė komitetas. Ar galime ir mes bendru sutarimu pritarti? Ačiū. Pritarta. Antrai pastabai?

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Antrai pastabai taip pat pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Antrai pastabai taip pat pritarta. Ar galime ir mes bendru sutarimu pritarti? Ačiū. Pritarta. Kokia komiteto nuomonė dėl trečios pataisos?

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Trečiai pastabai, komiteto nuomone, taip pat yra pritarti bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Trečiai taip pat komitetas pritarė. Ar galime ir mes pritarti? Ačiū. Pritarta. Ketvirtai pastabai?

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Ketvirtai pastabai komitetas taip pat pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Ketvirtai pastabai taip pat komitetas pritarė. Ar galime ir mes bendru sutarimu pritarti? Matau pritarimą. Ačiū. Pritarta. Penkta pastaba.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Penktai pastabai komitetas taip pat pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Penktai pastabai komitetas taip pat pritarė. Ar galime ir mes bendru sutarimu pritarti? Ačiū. Pritarta. Šeštai pastabai?

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Seimo kanceliarijos Teisės departamento šeštai pastabai komitetas taip pat pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Šeštai pastabai taip pat pritarta. Ar galime ir mes bendru sutarimu pritarti? Ačiū. Pritarta. Septinta pastaba.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Septintai pastabai komitetas taip pat pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Septintai pastabai taip pat komitetas pritarė. Ar galime ir mes bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta.

Dar dėl šio straipsnio yra L. Jonausko pataisa. Prašom, kolega, pristatyti šią pataisą.

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Siūlau nustatyti įsigaliojimo datą mano anksčiau minėtos nuostatos dėl urėdijos galimybės įsigyti privačių žemės ūkio sklypų miškams įveisti nuo 2026 m. sausio 1 d.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ar yra dešimt Seimo narių? Ar yra 29 Seimo nariai? Matau, yra. Ačiū, pritarta. Kokia yra komiteto nuomonė?

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė yra pritarti iš dalies.

**PIRMININKAS.** Ar Seimo narys sutinka?

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Tenkina.

**PIRMININKAS.** Seimo narys sutinka su pritarimu iš dalies. Ar galime su šiomis pastabomis pritarti visam 34 straipsniui? (*Balsas salėje*) Taip, su komiteto pritarimu iš dalies kolegos L. Jonausko pataisai. Taip, matau. Ačiū, galime.

Dėl 35 straipsnio pasiūlymų, pataisų nėra. Ar galime pritarti 35 straipsniui? Pritarta.

Pastraipsniui visiems straipsniams pritarta. Dėl viso įstatymo projekto užsirašiusių kalbėti nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Ačiū. Balsavo 74 Seimo nariai: 73 – už, 1 susilaikė. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas R. Šukys. Prašau, kolega.

**PIRMININKAS (R. ŠUKYS**, *NAF***).** Gerbiamieji kolegos, toliau pagal darbotvarkę tęsiame susijusių lydimųjų įstatymų projektų priėmimą.

*11.34 val.*

**Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 4, 8, 10, 16, 18, 19, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-700(2) (*priėmimas*)**

Žemės reformos įstatymo 4, 8, 10 ir kitų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-700. Priėmimo stadija. Kviečiu į tribūną taip pat pranešėją gerbiamą A. Radvilavičių. Dėl straipsnių nuo 1 iki 6 nėra jokių pastabų ir pasiūlymų. Ar galėtume priimti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių. Priimta. Dėl 7 straipsnio taip pat nėra jokių pasiūlymų ir pastabų. Ar galime priimti bendru sutarimu? Dėkoju, priimta. Dėl 8 straipsnio taip pat nėra pasiūlymų ir pastabų. Ar galime priimti bendru sutarimu? Priimta. Dėl 9 straipsnio, gerbiamas pranešėjau, pristatykite komiteto poziciją. Yra Teisės departamento pastaba dėl 1 dalies.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Aplinkos apsaugos komitetas pritarė. Balsuota bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Taip. Ir yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba dėl šio straipsnio 2 dalies. Prašom taip pat komiteto poziciją.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Komiteto pozicija yra pritarti. Taip pat pritarta bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Gerbiami kolegos, tai yra paskutinis šio įstatymo projekto straipsnis. Ar galime, atsižvelgdami į Teisės departamento pastabas, kurioms komitetas pritarė, pritarti ir priimti 9 straipsnį bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, priimta. Dėl balsavimo motyvų dėl viso įstatymo projekto nėra užsirašiusių kalbėti. Prašau pasirengti ir balsuojame dėl Žemės reformos įstatymo 4, 8, 10, 16 ir kitų straipsnių pakeitimo įstatymo projekto priėmimo. Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 70, balsavo tiktai 69.

Taigi, gerbiami kolegos, prašau dėmesio! Dėmesio visiems salėje. Dar kartą pakartotinai skelbiu balsavimą dėl šio Žemės reformos įstatymo 4, 8, 10, 16, 18 ir kitų straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. Priėmimas. Balsuojame dėl viso įstatymo. Prašom balsuoti.

**Šio įstatymo priėmimas**

Užsiregistravo 74, balsavo 74: už – 73, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.38 val.*

**Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 15 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-701(2) (*priėmimas*)**

Kitas pagal darbotvarkę – Vietos savivaldos įstatymo 15 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-701. Nėra jokių pasiūlymų. Įstatymo projektas sudarytas iš keturių straipsnių. Ar galime priimti įstatymą pastraipsniui bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, pastraipsniui priimta. Kalbėti dėl balsavimo motyvų nėra užsirašiusių.

Prašau pasirengti ir balsuojame dėl viso Vietos savivaldos įstatymo 15 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo priėmimo. Prašom balsuoti.

**Šio įstatymo priėmimas**

Užsiregistravo 73, balsavo 73: už – 72, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.39 val.*

**Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 27 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2557 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-702(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-702.

Priėmimo stadija. Įstatymas yra iš vieno straipsnio. Nėra jokių pasiūlymų ir pastabų. Ar galime priimti 1 straipsnį ir visą įstatymą pastraipsniui bendru sutarimu? Dėkui, nėra prieštaraujančių. Priimta.

Kalbėti dėl balsavimo motyvų nėra užsirašiusių. Prašau pasiruošti, balsuosime dėl Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. Prašom balsuoti. Priėmimas.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 74: už – 74, prieš nėra, susilaikiusių taip pat nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.41 val.*

**Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2987 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1017(2) (*priėmimas*)**

Viešojo administravimo įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1017. Priėmimas. Projektas yra sudarytas iš vieno straipsnio. Nėra jokių pasiūlymų ir pastabų. Ar galime priimti pastraipsniui visą įstatymą ir 1 straipsnį? Prieštaraujančių nėra, priimta. Dėl balsavimo motyvų kalbėti nėra užsirašiusių. Prašau pasiruošti. Balsuojame dėl viso Viešojo administravimo įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1017 priėmimo.

**Šio įstatymo priėmimas**

Užsiregistravo 72: už – 72, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.42 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl 2027 metų paskelbimo Vietos bendruomenių metais“ projektas Nr. XVP-458(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2027 metų paskelbimo Vietos bendruomenių metais“ projektas Nr. XVP-458. Nutarimo projektas yra iš trijų straipsnių. Nėra jokių pasiūlymų ir pastabų. Ar galime priimti nutarimo projektą pastraipsniui bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, priimta pastraipsniui. Kalbėti dėl balsavimo motyvų nėra pageidaujančių. Taigi, prašau pasiruošti ir balsuoti dėl viso Seimo nutarimo „Dėl 2027 metų paskelbimo Vietos bendruomenių metais“ projekto priėmimo. Prašom balsuoti.

**Šio nutarimo priėmimas**

Balsavo 73: už – 73, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

*11.43 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl teisių kariams suteikimo ekstremaliosios situacijos atveju“ projektas Nr. XVP-1114(2) (*priėmimo tęsinys*)**

Siūlymas grįžti prie Seimo nutarimo „Dėl teisių kariams suteikimo ekstremaliosios situacijos atveju“ projekto Nr. XVP-1114. Priėmimo stadija. Tuo metu nebuvo pagrindinio komiteto išvados, dabar mes ją turime. Kviečiu pranešėją – Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininką gerbiamą R. Sinkevičių į tribūną.

**R. SINKEVIČIUS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Komitetas pritarė patobulintam nutarimo projektui. Kviečiu priimti pastraipsniui.

**PIRMININKAS.** Pirmiausia prašyčiau I. Vėgėlės pristatyti pasiūlymą dėl šio nutarimo projekto 1 straipsnio.

**I. VĖGĖLĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiami Seimo nariai, tiesiog patikslinimas, kad neatrodytų, kad valstybė yra nuolatinės karo būsenos arba kad kariuomenė yra nuolat gatvėse. Pasiūlymas buvo toksai, kad ekstremaliosios situacijos metu kariai padėtų tvarkytis su balionų krize ne ilgiau kaip 3 mėnesius, tai yra pagal įstatymą ilgiau ir negali būti negu 3 mėnesiai, o pasibaigus ekstremaliajai padėčiai kariai grįžtų ten, kur jie turi būti, ir liktų policija. Tai tiesiog toks apribojimas, kad veikimas būtų nuoseklus tik ekstremaliosios padėties, situacijos atveju. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Gerbiami kolegos, prašau išreikšti palaikymą ar nepalaikymą šiam pasiūlymui. 29-ių parama yra. Prašau komiteto poziciją pristatyti, gerbiamas pranešėjau.

**R. SINKEVIČIUS** (*LSDPF*). Komitetas bendru sutarimu pritarė Seimo nario I. Vėgėlės pasiūlymui.

**PIRMININKAS.** Dėkojame pranešėjui. Daugiau pasiūlymų dėl šio nutarimo projekto nėra. Ar galime pritarti I. Vėgėlės pasiūlymui, kuris buvo jums pateiktas ir kuriam komitetas pritarė bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Tuomet galime priimti 1 straipsnį su pasiūlymu, kuriam komitetas pritarė ir kurį palaikė Seimas? Priimta bendru sutarimu.

2 straipsnis. Ar galime priimti nutarimo projekto 2 straipsnį bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių? Priimta. Dėl balsavimo motyvų pageidaujančių pasisakyti nėra. Prašau pasiruošti. Balsuojame dėl viso nutarimo priėmimo.

**Šio nutarimo priėmimas**

Užsiregistravo 68, balsavo 67: už – 67, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

*11.47 val.*

**Vidaus vandenų transporto kodekso 4 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-248(2) (*priėmimas*)**

Grįžtame toliau prie darbotvarkės klausimų. Vidaus vandenų transporto kodekso 4 ir 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-248. Priėmimo stadija. Pranešėjas – E. Sabutis. Prašome į tribūną.

Dėl įstatymo projekto 1 straipsnio nėra jokių pasiūlymų ir pastabų. Ar galime priimti 1 straipsnį bendru sutarimu? Priimtas 1 straipsnis bendru sutarimu.

Dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašome pranešėją pagarsinti dėl šios pastabos komiteto poziciją.

**E. SABUTIS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gruodžio 10 dieną Ekonomikos komitetas svarstė Teisės departamento pastabą ir bendru sutarimu jai pritarė.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Taigi, gerbiami kolegos, ar galime priimti 2 straipsnį, atsižvelgdami į Teisės departamento pastabą, kuriai komitetas pritarė bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių. Priimtas 2 straipsnis bendru sutarimu.

Dėl įstatymo projekto 3 straipsnio nėra jokių pasiūlymų ir pastabų. Ar galime jį priimti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių. 3 straipsnis priimtas. Taigi, mes priėmėme pastraipsniui šį įstatymo projektą.

Pasisakyti dėl balsavimo motyvų nėra pageidaujančių. Prašau pasiruošti. Balsuojame dėl Vidaus vandenų transporto kodekso 4 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. Prašome balsuoti.

**Šio įstatymo priėmimas**

Užsiregistravo 72, balsavo 72 Seimo nariai: už – 72, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.49 val.*

**Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1060(2) (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1060. Pateikimas. Pranešėją kviečiu į tribūną. E. Sabutis. Prašom.

**E. SABUTIS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Tai ką tik priėmėme Vidaus vandenų transporto kodekso dviejų straipsnių pakeitimo įstatymą. Jame buvo numatyta: „suteikus teisę savivaldybės tarnybų pareigūnams tikrinti vidaus vandenų transporto priemonių, kuriomis savivaldybės teritorijoje vykdoma viešojo keleivių vežimo už atlygį veikla“, ir taip toliau. Labai svarbus dalykas, kad iš šito įstatymo turėtų kilti prievolė per Administracinių nusižengimų kodeksą būtent savivaldybės institucijų pareigūnams ir tikrinti, kaip ta veikla vykdoma. Teisės departamento pastaboje numatyta, kad Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnį reikėtų pakeisti ir suteikti teisę savivaldybės tarnybų pareigūnams, nustačius, kad vidaus vandenų transporto priemone keleivis plaukia be bilieto ar pažeisdamas bagažo vežimo taisykles, pradėti administracinių nusižengimų teiseną, atlikti administracinių nusižengimų tyrimą ir surašyti administracinių nusižengimų protokolą. Toks yra šio nedidelio pakeitimo tikslas. Prašau jam pritarti.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Jūsų paklausti nėra užsirašiusių. Gerbiami kolegos, dėl balsavimo motyvų kalbėti taip pat nėra pageidaujančių. Norėčiau paklausti, ar galime po pateikimo pritarti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių. Tuomet pritarta po pateikimo bendru sutarimu.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Ar galime pritarti šio komiteto paskyrimui pagrindiniu komitetu? Papildomų nėra siūloma. Dėkoju, pritarta. Siūloma svarstyti Seimo IV (pavasario) sesijoje. Nėra prieštaraujančių. Galime pritarti projekto svarstymui būtent pavasario sesijoje. Dėkoju. Klausimo svarstymas baigtas.

Dabar prašyčiau kolegas dar susikaupti. Mums yra likę balsuoti dėl vieno projekto priėmimo, mes dabar turėtume balsuoti būtent dėl priėmimo. Kolegos, visų Seimo narių prašau užimti savo vietas.

*11.52 val.*

**Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-887(2) (*priėmimo tęsinys*)**

Labdaros ir paramos įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-887. Prašom pasiruošti ir balsuoti dėl šio įstatymo priėmimo. Neturime pakankamo užsiregistravusių Seimo narių skaičiaus, tai dėl šio projekto priėmimo grįšime vėliau.

*11.53 val.*

**Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 13 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XVP-390(2) (*svarstymas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 13 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XVP-390. Pranešėjas – J. Sabatauskas. Kviečiu į tribūną pateikti komiteto išvadą. Svarstymo stadija.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Seimo statuto pataisas dėl savivaldybių pareigos sudaryti sąlygas dirbti Seimo nariams, išrinktiems vienmandatėse. Buvo gauta papildomų Seimo narių pasiūlymų.

**PIRMININKAS.** Diskutuoti pageidaujančių nėra. Pasiūlymai yra…

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Komitetas pritarė patobulintiems variantams, bet I. Vėgėlės ir B. Ropės pasiūlymams nepritarė.

**PIRMININKAS.** Pirmiausia Seimo narių I. Vėgėlės ir B. Ropės pasiūlymas dėl 1 straipsnio. Jam komitetas nepritarė. Prašom pristatyti. I. Vėgėlė arba B. Ropė. Prašom.

**I. VĖGĖLĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mes remiamės Konstitucijos nuostata, kad visų Seimo narių teisės ir pareigos yra lygios, išskyrus tada, jeigu Seimo nario teisės yra susijusios su jo specifinėmis pareigomis Seime. Čia mes kalbame ne apie specifines pareigas, čia kalbame apie teisę gauti atitinkamoje savivaldybėje biurą. Iki šiol tokia teisė yra suteikiama tiktai vienmandatėse įregistruotiems Seimo nariams… atsiprašau, laimėjusiems rinkimus Seimo nariams, daugiamandatėse nėra. Mes siūlome suteikti tokią teisę visiems Seimo nariams, jų pasirinkimu, savivaldybėje, kurioje yra Seimo nario registruota vieta, jeigu jis yra daugiamandatininkas, ir toje, kurioje jisai išrinktas vienmandatėje rinkimų apygardoje. Kitaip tariant, vienmandatininkas galėtų tai daryti ten, kur yra jo vienmandatinė apygarda, turėti biurą, o daugiamandatininkas galėtų turėti ten, kur jis turi registruotą gyvenamąją vietą, taip sulygintume visų Seimo narių teises. O jeigu savivaldybė nevykdytų tokios pareigos, savivaldybei nustatytume pareigą atlyginti Seimo nario nuomos kaštus iki pusės parlamentinių lėšų dydžio. Toks yra pasiūlymas. Kviečiu balsuoti.

**PIRMININKAS.** Prašom pagarsinti komiteto poziciją.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Komitetas nepritarė, kadangi netiesa, kad Seimo nariams, išrinktiems daugiamandatėse, nėra galimybės gauti patalpų. Pažiūrėkite to paties straipsnio (13 straipsnio) 1 dalį, kurioje pasakyta, kad „Savivaldybės ir jų vykdomosios institucijos, valstybės įmonių, įstaigų ir organizacijų vadovai privalo sudaryti sąlygas Seimo nariui susitikti su rinkėjais, pranešti apie tokių susitikimų laiką ir vietą, teikti kitokią būtiną pagalbą bei informaciją“. Vadinasi, jeigu daugiamandatėje išrinktas Seimo narys gali bet kurioje savivaldybėje susitikti su rinkėjais, tai tam susitikimui, ar jis darys asmeninius priėmimus, ar jisai susitiks su grupe rinkėjų, būtinas patalpas jam turi suteikti tiek savivaldybė, tiek kitos įstaigos, įmonės, organizacijos, kuriose jisai tą susitikimą organizuoja. Tai vienas dalykas.

Iš kitos pusės, daugiausia daugiamandatėje išrinktų registruotų asmenų yra Vilniuje. Iš tiesų klausymuose bent jau dalyvavo Vilniaus savivaldybės atstovė, kuri teigė, kad dabar, supraskite, vien Vilniuje yra 14 vienmandačių, savivaldybė išleidžia keliasdešimt tūkstančių lėšų toms patalpoms išlaikyti ir panašiai. Jeigu dar keliasdešimt Seimo narių paprašys, tarkime, tai iš tikrųjų sukels papildomų problemų, rūpesčių, susijusių su finansavimu. O jūs puikiai žinote, kad jeigu Seimas, priimdamas įstatymą ar kitą teisės aktą, numato pareigas savivaldybėms, tai iškyla poreikis ir reikia skirti papildomas lėšas. Čia siūloma turėti nuolatines patalpas, kurių, tiesą sakant, ir neišnaudos, nes išrinktas daugiamandatėje… Šiandien aš, kaip išrinktas daugiamandatėje asmuo, vykstu į Alytų, į Tauragę, į Rokiškį, į Klaipėdą ir panašiai, ir įvairiose vietose gali būti susitikimų ir priėmimų, todėl savivaldybės tiesiog neturėtų tokios galimybės. Jeigu pastovi vieta, ji iš tiesų nebus visiškai išnaudota.

**PIRMININKAS.** Dėkoju pranešėjui.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Balsavimo rezultatai: komitetas nepritarė tokiems siūlymams.

**PIRMININKAS.** Gerbiami kolegos, norėčiau prieš pereidamas, suteikdamas žodį replikuoti arba siūlyti dėl vedimo tvarkos, pasiūlyti Seimui apsispręsti. Mes dabar, pagal darbotvarkę, turėtume turėti Vyriausybės valandą. Aš siūlyčiau apsispręsti, kad Vyriausybės valandos darytume pusvalandį. Mes baigtume rytinio posėdžio darbotvarkės klausimų svarstymą, o pusvalandžio metu Vyriausybės klaustų tiktai opozicijos atstovai. Ar tiktų toks pasiūlymas? Prašau pasiruošti ir balsuoti dėl šio sprendimo. Prašom balsuoti.

Balsavo 62: už – 62, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Taigi mes toliau dirbame.

Dėl vedimo tvarkos – S. Gentvilas per šoninį mikrofoną, prieš balsuojant už pataisą. Prašom.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Ačiū, gerbiamas Seimo vicepirmininke. Mes matome pirmose eilėse kultūros ministrę V. Aleknavičienę. Pagal statutines nuostatas, ji šiandien privalo atsakyti į Seimo narių užduotus klausimus. Gerbiamas Seimo vicepirmininke, kur yra darbotvarkėje galimybė užsirašyti klausti ir kelintą valandą tai bus padaryta? Pagal 208 straipsnį, atsakymai turi būti pateikti per 3 dienas. Klausimai yra užduoti antradienį, vadinasi, vėliausiai rytoj privalo būti atsakyta, o kadangi rytoj nėra suplanuoto posėdžio, tai vienintelė galimybė yra šiandien tai padaryti. (*Balsas salėje: „Tai antradienis.“*)

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Gerbiamas… (*Balsas salėje: „Atsiprašau.“*)

**PIRMININKAS.** Aš jums galiu tik pacituoti Seimo statuto jūsų minėto 208 straipsnio 14 dalį, kur yra kaip tik ir pasakyta, kad jeigu Vyriausybės narys pageidauja, sudaroma galimybė atsakyti į pateiktą klausimą kitame posėdyje, bet ne vėliau kaip po 3 dienų. Šiuo atveju nuo Vyriausybės nario ir galimybių priklausys, kada bus atsakyta. Mes atkreipsime dėmesį į jūsų pastabą dėl 3 dienų termino. Taigi dėkoju.

Dabar mes toliau… Dar per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos – S. Kairys.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Aš irgi norėčiau apeliuoti į jūsų ir teisinį išsilavinimą, ir patirtį, ir panašiai. Na, ką jūs kalbate? Sėdi ministrė pirmose eilėse, gavo klausimus, į kuriuos atsakyti čia yra juokų darbas. Dabar nuo jos malonės priklausys, kada ji teiksis į tuos klausimus atsakyti, sėdėdama vietoje, atėjusi į posėdį ir panašiai. Jūs nedarykite cirko nei iš Seimo, nei iš opozicijos, nei iš kultūros ministrės. Ko jūs bijote įtraukti klausimą? Ko jūs?..

**PIRMININKAS.** Dėkojame už jūsų pastabą. Tai nebuvo pasisakymas dėl vedimo tvarkos. Taip, gerbiamas Lukas.

**L. SAVICKAS** (*DFVL*). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Na, tikrai tokia situacija ekstraordinarinė. Galvoju pasiūlyti, kaip ją išspręsti. Pagal mūsų Statutą, jeigu paminime asmenį, jis gali pasisakyti per šoninį mikrofoną. Tai, gerbiama ministre Vaida Aleknavičiene, labai prašome jūsų prieiti prie štai šio šoninio mikrofono, jūs ką tik buvote paminėta, ir atsakyti į klausimą, kada bus atsakyta į raštu užduotus klausimus. Šiandien? Jeigu šiandien, kelintą valandą?

**PIRMININKAS.** Posėdžiui pirmininkauju aš ir šiuo atveju dėl kvietimų arba žodžio suteikimo sprendžiu aš. Šiuo atveju mes svarstome kitą mūsų darbotvarkės klausimą. Dėl vedimo tvarkos buvo išklausyti Seimo nariai, jų teisės Statuto nustatyta tvarka buvo įgyvendintos.

Dabar mes, gerbiami kolegos, išklausysime pasisakymus dėl balsavimo motyvų dėl pasiūlymo, kurį pristatė I. Vėgėlė, kuriam komitetas nepritarė. Komiteto poziciją išklausėme. Dėl balsavimo motyvų. Motyvai už – T. Domarkas. Prašom.

**T. DOMARKAS** (*NAF*). Ačiū už suteiktą žodį posėdžio pirmininkui. Iš tikrųjų I. Vėgėlės pasiūlymas tikrai yra geras. Ką rodo mūsų metų laiko praktika, tai tikrai yra tokių savivaldybių, kurios nesuteikia netgi vienmandatininkams normalių darbo sąlygų. Nekalbu apie tai, kad kartais atvyksta vienmandatininkas arba atvyksta Seimo narys į savivaldybę ir turime konkrečių pavyzdžių Palangoje, kada net nebuvo suteikta patalpų susitikti su rinkėjais. Aš manau, kad I. Vėgėlės pasiūlymas tikrai užtikrins visų Seimo narių: vienmandatininkų ir ne tik vienmandatininkų, galimybę bendrauti su rinkėjais. Pažiūrėkite, kas vyksta šiandieną: nebendraujama su rinkėjais ir tai yra tikriausiai viena iš priežasčių, kad Seimo nariai neturi tam galimybių. Prašom užtikrinti, kad būtų suteiktos patalpos vienmandatininkams ir daugiamandatininkams. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Motyvai.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Šiaip tai yra Seimo narių darbo sąlygų įstatymo reikalas.

**PIRMININKAS.** Gerbiamas pranešėjau, jūs išsakėte savo argumentus. Mes klausome pasisakymus dėl balsavimo motyvų. Motyvai prieš – A. Zuokas. Prašom.

**A. ZUOKAS** (*MSNG*). Gerbiami kolegos, be abejo, aš palaikyčiau komiteto sprendimą nepritarti. Kodėl? Todėl, kad iš tikrųjų, ypač kalbant apie Vilnių, reikėtų ypač daug patalpų suteikti Seimo nariams, kurie yra rinkti arba gyvena Vilniaus mieste. Pats ilgą laiką buvau miesto vadovu ir niekada nebūdavo problemų – suteikdavome kabinetus vienmandatininkams seniūnijose nepaisydami, patinka ar nepatinka tas išrinktas Seimo narys.

Aišku, svarbu pažymėti kitą svarbų dalyką, kad daugeliu atvejų vienmandatės apygardos gali būti net keliose seniūnijose, pavyzdžiui, kaip yra Vilniuje. Šiuo atveju tada reikštų, kad vos ne kiekvienoje seniūnijoje reikia papildomų patalpų, nors atstumai yra tikrai nedideli. Manau, gal reikėtų didesnės diskusijos arba dialogo, kad savivaldybė suteiktų Seimo nariui, ar jis būtų vienmandatininkas, ar jis būtų daugiamandatininkas, patalpas seniūnijose susitikti su rinkėjais, bet atskirai garantuoti patalpas tikrai nėra reikalo. Juolab kad mes dar taip pat gauname lėšų parlamentinei veiklai ir taip pat leidžiama nuomotis patalpas papildomai, jeigu yra toks poreikis,

konkrečioje vietoje ar konkrečiam renginiui arba net ilgalaikei nuomai. Sakyčiau, tikrai perteklinis siūlymas. Dėkui.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Išklausėme pasisakymus dėl balsavimo motyvų. Mes turime apsispręsti balsuodami, ar pritariame I. Vėgėlės ir B. Ropės pasiūlymui. Prašau pasirengti ir balsuoti dėl pasiūlymo, kuriam komitetas nepritarė.

Balsavo 61: už – 27, prieš – 12, susilaikė 22. Pasiūlymui nepritarta.

Antrasis pasiūlymas yra Seimo nario B. Ropės ir jis iš esmės yra identiškas. Ar reikalaujate?.. Atsiprašau, čia yra kitas. Prašom pristatyti jūsų pasiūlymą, gerbiamas Broni Rope. Ne šis identiškas, kitas bus.

**B. ROPĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Tai šiek tiek kitoks pasiūlymas. Aš vis dėlto vertinu tai, kad nors vienmandatininkas ir daugiamandatininkas šiandieną gauna vienodas socialines garantijas, bet daugiamandatininkui norint išsinuomoti patalpas reikia naudoti parlamentines lėšas, tai sudaro maždaug pusę parlamentinių lėšų, o to nereikia daryti vienmandatininkui ir taip vienmandatininkas turi daugiau galimybių veikti.

Antras dalykas. Mes, tiek daugiamandatininkai, tiek vienmandatininkai, turime vienodai padėjėjų ir daugiamandatininkas neturi galimybės gauti patalpų, pasodinti patarėją-padėjėją, kad jis nuolatos dirbtų su rinkėjais. Todėl, manau, labai svarbu turėti patalpas, ypač tiems Seimo nariams, kurie nuolatos gyvena ne Vilniuje, o gyvena kitoje gyvenamojoje vietovėje ir važinėja, ir yra deklaruoti gyvenamojoje vietovėje.

Plius dabartinis reguliavimas, kad savivaldybė turi suteikti patalpas rinkėjams priimti ir susitikimams, tai yra planiniams, bet jeigu tu, sakykime, rytoj būsi namuose, tau paskambina rinkėjas: gerbiamas Seimo nary, noriu susitikti, tai kur dabar rinkėją priimti? Savo namuose, bute ar kavinėje, ar geležinkelio stotyje, ar kažkur mašinoje susitikus šnekėti? Tai iš tikrųjų fiziškai neįmanoma ekstra atveju susitikti su gyventoju ir, sakykime, išnagrinėti jo klausimą. Todėl aš, įvertinęs tai, kad Vilniaus miestas, na, mano, kad čia visi tuoj puls ir prašys patalpų, aš manau, kad mes, Seimo nariai, turime čia, Seime, patalpas. Mane, pavyzdžiui, visiškai tenkina, aš Vilniuje galiu priimti rinkėjus Seimo patalpose. Todėl aš siūlau, kad, išskyrus Vilniaus miestą, toje savivaldybėje, kurioje deklaravęs gyvenamąją vietovę, Seimo narys turi turėti teisę, jeigu jam reikia, gauti nemokamai patalpas ir vienodai dirbti taip, kaip ir vienmandatėje išrinktas Seimo narys. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Prašom. Komiteto…

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Komitetas nepritarė, kadangi tai sukeltų reikšmingų tiek finansinių, tiek administracinių ir teisinio reguliavimo problemų. Dėl finansinių ir administracinių kaštų. Įpareigojimas savivaldybėms suteikti nuolatines patalpas daugiamandatėje išrinktiems Seimo nariams pareikalautų papildomų savivaldybės finansinių, administracinių išteklių. Šios išlaidos nėra numatytos savivaldybių biudžetuose, kur yra numatytas finansavimas savarankiškoms funkcijoms arba deleguotoms. Dėl to pasisakė ir Savivaldybių asociacija. Nors nurodyta išimtis, Vilniaus miesto savivaldybė, tačiau iš savivaldybių mes gauname tokį atsakymą, kad savivaldybės pačios nuomojasi ar perka patalpas minėtoms funkcijoms rinkos kainomis iš privačių subjektų, nes savo turimomis patalpomis negali užtikrinti augančio poreikio, todėl papildomas įpareigojimas sukeltų tiek papildomų… vadinasi, ir finansavimo klausimas turėtų būti numatytas.

Kita vertus, dėl teisinio reguliavimo lygmens. Atitinkamos pareigos savivaldybės… Išplėtimo nustatymo klausimas turėtų būti vertinamas kaip iš esmės sprendžiantis Seimo nario pareigas ir teises, ir veiklos garantijas užtikrinantis įstatymas. Toks įstatymas jau kelis kartus buvo svarstomas, deja, jis buvo nepriimtas. Ir šiuo atveju tikrai manome, kad tikrai ne čia… Už balsavo 2, prieš – 2 komiteto nariai, susilaikė 2. Siūlymui nepritarta.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Dėl balsavimo motyvų. Motyvai už, tačiau pataisos autorius negali kalbėti. Yra užsirašęs T. Domarkas. Prašom.

**T. DOMARKAS** (*NAF*). Kaip ir prieš tai pasiūlymas, be abejo, užtikrintų daugiamandatininkų galimybę bendrauti su rinkėjais. Manau, kad reikėtų palaikyti B. Ropės pateiktą pasiūlymą ir balsuoti už.

**PIRMININKAS.** Motyvų prieš nėra. Prašau pasiruošti, balsuojame dėl B. Ropės pasiūlymo, kuriam komitetas nepritarė. Prašom balsuoti.

Balsavo 55: už – 25, prieš – 16, susilaikė 14. Pasiūlymui nepritarta.

Toliau turime I. Vėgėlės pasiūlymą, jam komitetas, matau, taip pat nepritarė, bet jis yra identiškas, koks buvo pirmasis, dėl kurio Seimas apsisprendė ir nepritarė. Todėl jo nesiūlau svarstyti ir balsuoti. Gerbiami kolegos, prašau pasiruošti.

Dėl vedimo tvarkos. Prašom.

**M. SKAMARAKAS** (*LSDPF*). Dėl vedimo tvarkos. Gerbiami Seimo nariai, šiandien pas mus mūsų darbo atvyko stebėti buvusi Lietuvos Respublikos Seimo narė, garbės pilietė O. Babonienė ir gausus būrys Raseinių rajono gyventojų. Pasveikinkime. (*Plojimai*)

**PIRMININKAS.** Gerbiami kolegos, noriu paklausti, ar galime pritarti bendru sutarimu po svarstymo komiteto išvadai ir Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 13 straipsnio pakeitimo“ projektui? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

*12.15 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XVP-1102(2) (*svarstymas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XVP-1102. Pranešėjas – A. Skardžius, Audito komiteto pirmininkas. Svarstymo stadija. Prašom.

**A. SKARDŽIUS** (*NAF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, Audito komitetas apsvarstė pavedimą Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti auditą ir pritarė šiam Seimo nutarimo projektui. Už – 5, prieš nėra, susilaikė 1. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Diskusijoje nėra pageidaujančių pasisakyti. Dėl balsavimo motyvų nėra užsirašiusių. Norėčiau paklausti, ar galime bendru sutarimu pritarti po svarstymo šiam nutarimo projektui? Nėra prieštaraujančių, pritarta po svarstymo bendru sutarimu.

Taigi mes buvome sutarę Vyriausybės pusvalandį ir galimybę opozicijai klausti daryti kaip pusvalandį. Dabar turime sutaupyto laiko, todėl galime iš popietinio posėdžio darbotvarkės svarstyti projektus.

*12.17 val.*

**Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-928(2), Valstybės gynimo tarybos įstatymo Nr. VIII-209 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-929(2), Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 42 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-930(2) (*svarstymas*)**

Žvalgybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-928, susiję yra Valstybės gynimo tarybos įstatymo 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-929 ir Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo 42 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-930. Kviečiu į tribūną pagrindinio komiteto pranešėją, Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininką gerbiamą R. Sinkevičių. Prašom. Svarstymo stadija.

**R. SINKEVIČIUS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Komitetas apsvarstė pagrindinį įstatymą ir lydimuosius ir pritarė įstatymų projektams.

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Yra užsirašiusiųjų dalyvauti diskusijoje. Dėl pirmojo, atsiprašau, dar pirmiausia išklausysime papildomų komitetų Teisės ir teisėtvarkos komiteto ir Žmogaus teisių komiteto išvadą. Pirmiausia Žmogaus teisių komiteto. Gerbiamas L. Šedvydis, prašom.

**L. ŠEDVYDIS** (*LSDPF*). Laba diena, Seimo Žmogaus teisių komitetas svarstė šį visą įstatymų paketą. Komitetas priėmė sprendimą iš esmės perleisti apsisprendimą dėl pasiūlymų ir pataisų pagrindiniam Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui ir visiems teisės aktų projektams nusprendė pritarti. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Kviečiu į tribūną papildomo komiteto pirmininką gerbiamą J. Sabatauską pristatyti Teisės ir teisėtvarkos komiteto, papildomo komiteto, išvadą. Gerbiamas komiteto pirmininke, prašom pristatyti komiteto išvadą dėl Žvalgybos įstatymo ir lydimųjų įstatymų: Valstybės gynimo tarybos ir Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymų.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip papildomas komitetas, svarstė Žvalgybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Komitetas siūlo pritarti Teisės departamento pastaboms ir spręsti pagrindiniam komitetui dėl Žvalgybos kontrolieriaus įstaigos siūlymo. Tačiau taip pat komitetas pasiūlė, kad būtų nepritarta A. Anušausko siūlymams. Galutinis komiteto siūlymas yra papildyti, keisti 7 straipsnio… siūlomo keisti 13 straipsnio 3 dalį papildant ją pačioje pradžioje „išskirtiniais atvejais siekiant įgyvendinti žvalgybos ir kontržvalgybos uždavinius“ ir toliau, kad būtų papildyta kaip tekste.

Taip pat komitetas prieš tai pasiūlė, kad nebūtų… Čia buvo dėl Teisės departamento pastabų, dėl kriminalinės žvalgybos institucijų tarp subjektų pasitelkimo, kad šitą diskusiją gal atidėtume kitam kartui, nes dabar būtų būtina keisti ir kitą Kriminalinės žvalgybos įstatymą. Toks komiteto sprendimas buvo priimtas 6 balsais už, prieš, susilaikiusių nesant. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Toliau mes grįžtame prie diskusijos. Diskutuoti užsirašęs yra D. Gaižauskas. Prašom.

**D. GAIŽAUSKAS** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Išties tęsiu, ką ir pasakė gerbiamas J. Sabatauskas, nes dalyvavau ir Teisės ir teisėtvarkos komiteto posėdyje kaip pakaitinis. Sprendimas buvo priimtas toksai, kad galbūt atidedame tuo momentu šiek tiek, nes neaišku, kaip susitvarkysime su papildomu kontrolės mechanizmu. Mes sprendimą padarėme, nes žvalgybos kontrolierius ir žvalgybos institucijos rado konsensusą, kad reikalingas Žvalgybos kontrolieriaus įstatymo papildymas tam tikru paketu, kurį aš, beje, antradienį ir pristačiau. Atsimenate, sakiau, kad žvalgybos kontrolieriaus papildomos teisės turėtų eiti kartu su šiandienos Žvalgybos įstatymo projektu, bet tas Žvalgybos įstatymo projektas buvo išbrauktas antradienį iš darbotvarkės. Taigi mes jau kontrolės mechanizmo pateikimą perėjome, išplėtėme žvalgybos kontrolieriaus teises tikrinti žvalgybos institucijas visa apimtimi tiek, kiek suteiktume galių Žvalgybos įstatyme šiandieną žvalgybos institucijoms.

Glaustai pasisakant, kas ten per pakeitimai būtent Žvalgybos įstatymo, ir pereinant per visus projektus, tai aš supaprastinta tvarka paaiškinu. Žvalgybos institucijos šiandien pas mus yra dvi: tai yra Valstybės saugumo departamentas ir Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas, kurį mes vadiname karine žvalgyba. Būtent tame dideliame įstatymo projekte yra daug pakeitimų, bet iš skirtingų dalių.

Pirma dalis – susijusi su tam tikromis socialinėmis garantijomis. Jinai pati lengviausia, nes visos tos socialinės garantijos dabar sulygintos tų dviejų žvalgybos institucijų. Iš esmės tai, ką turi karinė žvalgyba su savo socialinėmis garantijomis, perkeliame, kad tas pačias garantijas turėtų ir Valstybės saugumo departamentas. Taigi, absoliučiai nieko naujo nepridėta, paprasčiausiai sulyginamos teisės ir čia yra labai gerai. Kai kurie klausimai išspręsti ir dėl vadovų tam tikro metų apribojimo pakėlimo, ir panašiai. Visa tai susitvarko.

Kita dalis yra būtent dėl tam tikrų teisių praplėtimo žvalgybos institucijoms. Čia jau buvo sudėtingiau ir daugiau diskusijų pareikalavo, kadangi mes būtent žvalgybos institucijoms, kurios, pabrėžiu, be žvalgybos ir kontržvalgybos turi teisę vykdyti ir kriminalinę žvalgybą… Žinome, kad kriminalinės žvalgybos septyni subjektai turi pareigą, bet būtent žvalgybos institucijos – tik teisę. Tai, kad hibridinės atakos ir tam tikros nusikalstamos veikos tampa jų tyrimų objektu, ypač aktualu šiandien, dėl to naujų teisių atsiradimas buvo labai aktualus žvalgybos institucijoms. Todėl visos tos teisės, kurios dabar yra kriminalinės žvalgybos subjektuose, perkeliamos ir žvalgybos institucijoms. Pavyzdžiui, įsivaizduokite, jeigu Valstybės saugumo departamento pareigūnai pastebėdavo prie VSD pastato stovintį automobilį, įtartinus asmenis, jie patys negalėdavo jų patikrinti, atidaryti bagažinių ir taip toliau. Jie kviesdavosi policiją ir panašiai. Dabar suteikiamos teisės, kad jie galėtų tą patį padaryti, jeigu yra būtinumas, ir patikrinti. Jeigu yra, matyt, padarytas pažeidimas, uždėti antrankius, sulaikyti – viską, ką gali daryti policijos pareigūnai.

Dėl sprogmenų. Sprogmenys irgi reikalingi, pavyzdžiui, jeigu reikalinga naikinti įslaptintą informaciją karo metu ir taip toliau, tai galima naudoti įvairias technikas, bet greitu metu reikalinga tam tikroje vietoje naudoti ir sprogmenis. Kriminalinės žvalgybos subjektai tai turėjo, bet žvalgybos neturėjo. Taigi, čia irgi įtraukėme tam tikrus elementus, nieko naujo neišgalvojome.

Kitos diskusijos – dėl nusikalstamos veikos imitavimo, ką daro kriminalinės žvalgybos subjektai, tiriantys nusikalstamas veikas, ta apimtimi, kuria dabar saugumiečiai su karine žvalgyba tirs tam tikras nusikalstamas veikas. Jie taip pat turės teisę imituoti, pavyzdžiui, apsimesti kokiu nors pirkėju, perimti kažkokius dokumentus ir taip toliau. Ir sankcionavimo tvarka identiška, ką turėjo ir kriminalinės žvalgybos subjektai, prokuratūra, teismai. Viskas gerai.

Ir kitas elementas, jeigu skubos tvarka reikia atlikti žvalgybos pareigūnams, pavyzdžiui, VSD ir karinei žvalgybai… Žinome, kad, pavyzdžiui, hibridinės atakos metu kokie nors nusikaltėliai susitiks su Rusijos slaptųjų tarnybų darbuotojais kokioje nors patalpoje. Reikia slapta užfiksuoti jų susitikimą. Dėl to skubiai reikėtų patekti į patalpas ir įdėti tam tikrą įrangą. Anksčiau negalėjo Valstybės saugumo departamento pareigūnai, jie kreipdavosi į Kriminalinės policijos biurą. Dabar jie tą patį galės daryti, tai yra pagal nustatytą ir aprašytą tvarką Valstybės saugumo departamento vadovas arba karinės žvalgybos vadovas rašys užduotį, užregistruos pagal vidinę tvarką, kuri tikrai atsekama, ir galės skubos tvarka (per 24 valandas reikės informuoti, ar tokie veiksmai atlikti, ar ne) Valstybės saugumo departamento pareigūnai įdėti techniką ir atlikti tam tikrus veiksmus, kad užfiksuotų kokį nors susitikimą. Bet nuo to momento įsijungia saugiklis, kad atsakingi pareigūnai turės visą tą medžiagą nešti į prokuratūrą, toliau – teisėjams, kad persankcionuotų tai, ką jie dabar atliko, kad įvertintų teisėtumą, pagrįstumą, proporcingumą.

Negana to, mes įvedėme naują saugiklį, kad visą tą medžiagą dar būtų galima patikrinti. Ir čia atsiranda naujovė: mes įvedėme, kad visą tą darbą galės patikrinti būtent žvalgybos kontrolierius. Mes įdėjome ne tik teisėtumą, bet ir pagrįstumą, ir proporcingumą, metodus patikrinti Dokumentų valdymo sistemoje – visa tai guli dokumentuose, skaitmeninėje bazėje. Pabrėžiu, to neturi kriminalinės žvalgybos subjektai. Jeigu mes priimame šiuos instrumentus ir sustipriname žvalgybos institucijų kontrolę, kitas žingsnis – mes tą patį padarysime ir dėl kriminalinės žvalgybos subjektų, kad žvalgybos kontrolierius galėtų tikrinti ir kriminalinės žvalgybos institucijas.

Taigi, mes suteikiame teisių, bet ir uždedame pagrindinį maksimalų saugiklį, tai yra kontrolės ir priežiūros, kad nebūtų pažeistos žmogaus teisės. Taigi, viską subalansavome, dabar tik reikia tą žingsnį padaryti. Žvalgybos kontrolierius jau turi įgaliojimus tikrinti, tik mes dar nepatvirtinome, kad tas priemones galėtų atlikti Saugumo arba karinės žvalgybos darbuotojai.

Taigi, siūlau visiems palaikyti, nes tos pataisos jau eina, nežinau, gal ketvirtą ar penktą kartą. Mes niekada nesusitelkėme, nes neturėjome žvalgybos kontrolieriaus. Dabar mes jį jau turime. Taigi, ačiū ir balsuokite visi už. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Gerbiami kolegos, šių klausimų tolesnis svarstymas perkeliamas į popietinį posėdį. Taip, kaip ir buvo numatyta darbotvarkėje. Diskusija įvyko. Dėl pataisų, pasiūlymų apsispręsime svarstymo popietiniame posėdyje metu.

Vyriausybės narius kviečiu užimti Vyriausybės tribūną. Prašom.

*12.28 val.*

**Vyriausybės valanda**

Vyriausybės pusvalandis. Kaip ir sutarta, klausia tik opozicinių frakcijų nariai. Taigi pirmasis frakcijos vardu klausia M. Lingė. Prašom.

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū. Aš tikiuosi, besirengiantys atsisėsti ministrai girdi. Noriu kreiptis į keletą iš jų, ypač į tuos ministrus, kurie yra deleguoti Socialdemokratų partijos ir yra Seimo nariai. Pirmiausia, gerbiama Raminta Popoviene, gerbiama kultūros ministre Vaida Aleknavičiene, Robertai Kaunai, Jūrate Zailskiene, jūs esate taip pat ir Seimo dalis. Jau kurį laiką šią savaitę, matote, kelias dienas vyksta procesas, bet valdančioji dauguma negirdi protesto žmonių, negirdi

opozicijos. Statutas pervažiuotas keletą kartų per posėdžius. Kaip jūs, kaip Seimo nariai, vertinate tą situaciją, kaip jūs matote? Opozicija kviečia deeskaluoti, stabdyti visą šitą procesą. Kaip jūs asmeniškai žiūrite ir kokį planą ar išeitį siūlytumėte imtis lyderystės partijos vardu, ministrų vardu jūsų deleguotai Vyriausybei?

**PIRMININKAS.** Gal galėtumėte patikslinti, kurių ministrų pageidaujate atsakymų konkrečiai ir net eilės tvarka?

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Aš visus išvardinau: R. Popovienė, V. Aleknavičienė, J. Zailskienė ir R. Kaunas. Seimo nariai, socialdemokratų deleguoti ministrai.

**PIRMININKAS.** Prašom.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Jeigu galima, tai gal aš pradėsiu tada tiesiog, kolegos, iš eilės. Aš manau, kad opozicija yra puikiai girdima ir matoma, protestai yra puikiai girdimi ir matomi, šiuo atveju reikėtų tiesiog, jūs teisingai sakote, visiems nusiraminti ir pasižiūrėti, kas iš tikrųjų yra keičiama. Ar LRT tarybos sustiprinimas, kaip LRT kontrolės mechanizmo dalies, yra blogai? Ar slaptas balsavimas dėl priėmimo vadovo atleidimo yra blogai? Turbūt, kad ne. Ar konkrečios vadovui nurodytų funkcijų vykdymo ir ataskaitos pritarimo priežastys dėl sprendimo dėl vadovo likimo ar nelikimo LRT vadovo pozicijoje yra blogai? Turbūt, kad ne. Ir šiuo atveju nereikėtų daryti tokio dirbtinio sukiršinimo, o tiesiog, kaip jūs sakote, ramiai pasikalbėti ir pasižiūrėti, kas iš tikrųjų šituo konkrečiu nutarimu yra keičiama. Niekas nelenda į žurnalistų darbą, niekas nelenda į kažkokio eterio reguliavimą. Kalbama apie LRT tarybos, kaip kontrolės ir valdymo organo, kuris visada buvo, sustiprinimą.

**PIRMININKAS.** Gerbiama R. Popovienė. V. Aleknavičienė.

**R. POPOVIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Atsakyčiau gal taip, kaip jūs ir paklausėte, kad vyksta procesai. Žodžio laisvės tikrai niekas neriboja. Mes šiandien diskutuojame, ieškome sprendimų šiais klausimais, manau, kad visi bendrai ir surasime.

**L. SAVICKAS** (*DFVL*). Posėdžio pirmininke, jūs mano laiką jau įjungėte ir sukasi laikrodis.

**PIRMININKAS.** Dar neatsakė. Jums žodis suteiktas bus vėliau. Prašom.

**J. ZAILSKIENĖ** (*LSDPF*). Aš norėčiau.

**PIRMININKAS.** Pirma V. Aleknavičienė, taip pat ir J. Zailskienė. Taip buvo klausimas suformuluotas.

**V. ALEKNAVIČIENĖ** (*LSDPF*). Tiesiog, man atrodo, visi mes, Seimo nariai, žinome, kad buvo pristatytos audito išvados, ir yra labai normalu, kad mes, visi Seimo nariai, susirūpinę ir norime pasižiūrėti, ar mūsų LRT – Lietuvos Respublikos televizijoje, kuri finansuojama iš biudžeto, kitaip sakant, tai mūsų visų pinigai, tikrai vyksta teisingai procesai. Nekalbama apie jokio laisvo žodžio sustabdymą, uždraudimą. Kalbama tiesiog apie tvarkos peržiūrėjimą ir tarybos sustiprinimą. Man labai keista, kad opozicija, užuot kalbėjusis, imasi tokių veiksmų, kai pateikia katiną, pateikia, nuolat įžeidinėja dėl amžiaus kitus žmones. Tiesiog kalbama apie kultūrą ir apie mūsų kultūrą. Mano nuomone, kalbėtis ir ieškoti pačių geriausių būdų, kad Lietuvos televizija ir radijas veiktų laisvai, atsakingai, čia yra normalu ir tai yra mūsų pareiga kalbėtis ir ieškoti sprendimų.

**J. ZAILSKIENĖ** (*LSDPF*). Taip, ir aš tiesiog dar irgi papildysiu kolegas, kad vyksta diskusijos, šiomis dienomis mes tą ir darome. Visi diskutuojame ir jūs teikiate siūlymus, tik tiek, kad kai kurie tie siūlymai tikrai yra tokie, įvardinčiau, nelabai adekvatūs. Turbūt ir tas dialogas sunkiai formuojasi. Bet mūsų Socialdemokratų frakcija pasisako už laisvą žodį ir tikrai šiame įstatymo projekte apie tai net nekalbame. Kalbame visai apie kitus dalykus, tai yra tarybos sustiprinimą.

**PIRMININKAS.** Klausia frakcijos vardu L. Savickas. Prašom.

**L. SAVICKAS** (*DFVL*). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos Vyriausybės nariai, žiūriu ir matau, kad nejauku tikriausiai šiandieną sėdėti šioje tribūnoje, laukti tų klausimų. Ką čia nejauku – tikriausiai yra gėda. Bet, manau, daugeliui jūsų šiandien esminis pasirinkimas yra vis dėlto, tai bus ar nebus tų balsų Seimo salėje, nes jeigu matysite, kad trupa ta monolitinė dauguma, tikiu, kad ir jūs drįsite pasakyti savo tikrąją nuomonę. Aš galiu pasidžiaugti, kad jau trys socialdemokratai turi drąsos pasakyti savo tikrąją nuomonę. Lygiai taip pat turime ir jūsų

siūlomą žmogaus teisių kontrolierę, kuri šį rytą mūsų frakcijoje pasakė, kad jungiasi prie tų socialdemokratų. Taigi norėčiau, kad atsakytų kultūros ministrė, ar išdrįs jungtis prie tų socialdemokratų, kurie drįsta sakyti „Šalin rankas nuo laisvo žodžio!“?

**V. ALEKNAVIČIENĖ** (*LSDPF*). Aš jums dar kartą kartoju, kad šiuo metu vyksta diskusijos, svarstymai ir mes projekto galutinio sprendimo dar neturime, ne priėmimo stadija yra.

**PIRMININKAS.** Frakcijos vardu klausia V. Čmilytė-Nielsen. Prašom.

**V. ČMILYTĖ-NIELSEN** (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Mano klausimas yra kultūros ministrei ir vėliau norėsiu taip pat trumpą klausimą adresuoti krašto apsaugos ir užsienio reikalų ministrams, tą patį iš esmės. Gerbiama kultūros ministre, kur vyksta diskusijos šiandieną, kai jūs, jūsų dauguma, socialdemokratai, skubos tvarka, nediskutuodami, negirdėdami, nesiklausydami, per savaitę norite priimti LRT įstatymo pataisas ir jums taip dega šis klausimas, kad jūs būtinai norite iki 23 dienos turėti naują įstatymą? Kur vyksta šios diskusijos, su kuo konkrečiai jūs diskutuojate?

O krašto apsaugos ministro ir užsienio reikalų ministro noriu paklausti. Lietuvos Respublikos Prezidentas ką tik pasakė, kad skubos tvarka svarstomas įstatymas Seimo salėje yra hibridinė ataka prieš Lietuvą. Mano galva, tai yra nevykęs palyginimas – hibridines atakas prieš mus rengia režimai. Socdemai hibridinės atakos nesurengs net ir su „Nemuno Aušros“ pagalba. Bet kaip jūs vertinate tokį Respublikos Prezidento vertinimą? Ačiū.

**V. ALEKNAVIČIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū už pateiktą klausimą. Aš jums dar kartą sakau, kad diskusijos vyksta. Patys matote, kad diskutuojame Seime jau kelinta para ir negalime priimti jokio normalaus sprendimo. Tiesiog norėtųsi tokios konstruktyvios diskusijos, o ne puolimo ir neleidimo net žmonėms pasisakyti konstatuojant vieną pagrindinį sakinį, kad mes esame prieš laisvą žodį. Tikrai mes nesame ir įstatymo pataisos yra visai apie kitus dalykus.

**PIRMININKAS.** Ir krašto apsaugos ministrui buvo klausimas.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Aš lygiai taip pat pasakyčiau, kad diskusijos vyksta Seime, jeigu norima diskutuoti, jeigu norima girdėti atsakymus į keliamus klausimus. Lygiai taip pat iš pozicijos tada ir mano klausimas yra: jeigu mes šnekame apie pataisas, kurios yra registruotos, kuriose kalbama apie slaptą balsavimą LRT tarybos, ar tai yra ribojama žodžio laisvė, ar galimybė tarybos nariui apsispręsti laisva valia? Jeigu mes šnekame, kad generalinio direktoriaus atleidimo sąlygos yra labai aiškiai sukonkretinamos ir pagrindžiamos, tai irgi tada klausimas, ar mes šnekame apie žodžio laisvės ribojimą, ar apie LRT tarybos, kaip kontrolės mechanizmo užtikrintojo, sustiprinimą? LRT tarybos sudėtis nesikeičia šiandien, LRT tarybos funkcijos nesikeičia, LRT taryba sprendžia, kas bus priimtas į vadovus ar atleistas, ne Seimas. Šituos argumentus reikėtų girdėti ir transliuoti visuomenei.

Aš nežinau, kokią mintį turėjo Respublikos Prezidentas, išsakydamas tokį hibridinės atakos apibūdinimą, bet aš galvočiau taip, kad šiandien yra paskleista tikrai daug dezinformacijos ir geriausiai tai atspindėtų informacijos teisingas pateikimas, kad mes patys nesipriešintume toje vietoje, kur susipriešinimo neturi būti, nes visi yra už žodžio laisvę. O mes šiandien šnekame tik apie LRT tarybos funkcijų sustiprinimą – organizacijos, kuri kontroliuoja pačią LRT kaip instituciją. Seimas į LRT kontrolę nesikiša.

**PIRMININKAS.** Frakcijos vardu klausia V. Fiodorovas. Prašom.

**K. BUDRYS.** Ačiū už klausimą.

**PIRMININKAS.** Kolegos, prašom netrukdyti.

**K. BUDRYS.** Neturiu tos konkrečios citatos ir koks buvo kontekstas, kas turėta omenyje, man būtų sunku pakomentuoti. Tačiau noriu atkreipti dėmesį, kad hibridinės atakos tai nėra šiaip bet kam klijuojamas įvardinimas, jisai turi pakankamai aiškų apibrėžimą. Bet aš nežinau konteksto, apie ką, todėl negaliu tiksliau atsakyti.

**PIRMININKAS.** Dėkojame už papildymą. Prašom, V. Fiodorovas.

**V. FIODOROVAS** (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Klausausi krašto apsaugos ministro tokio pristatymo ir kalbėjimo, nežinau, *kokiame formate* jūs čia esate, bet bandote kažkaip taip paaiš-

kinti kaip mažiems vaikams. Bet negirdžiu kitų argumentų, ko trūksta šitame įstatyme, ko negalėtų daryti taryba, atlikti savo pareigas, ir ką padarys naujos tos pateikiamos jūsų pataisos šiek tiek kitaip? Visi tie klausimai, kuriuos išvardinote, viskas dabar yra įstatyme ir iš esmės keisti nieko nereikia.

Taip supratau jūsų vertinimą jūsų pataisų, bet kaip, pavyzdžiui, jūs vertinate vakar pateiktas A. Skardžiaus pataisas, kaip tai jums atrodo asmeniškai? Ir apskritai kokia jūsų nuomonė, krašto apsaugos ministre, kadangi jau čia taip ėmėtės lyderystės atsakinėti į šitą klausimą, dėl mitinguotojų, kurie renkasi už Seimo sienų? Ar jūs irgi esate tos nuomonės, kad tie mitinguotojai nieko nesupranta, ten susirinkę bedarbiai, pasipiktinę kažkuo, yra suvedžioti ir net nesupranta, dėl ko protestuoja? Irgi esate tokios pačios nuomonės? Ačiū.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Šiuo klausimu, gerbiamas kolega, jūs tarsi bandote suformuoti tam tikrą nuomonę ir sukelti tą kiršinimą, apie ką aš sakau, ko mes neturėtume kaip sąmoningi parlamento nariai daryti. Aš niekada nepasisakiau, kad tie asmenys, žmonės, kurie atlieka savo pilietinę pareigą, kurie turi pilietinę teisę išreikšti savo nuomonę, yra tokie, kaip jūs ką tik įvardinote. Todėl, adresuodamas tą klausimą man, jūs ne į tą adresatą taikote – jūs klauskite tų, kurie galimai taip įvardino. Aš manau, kad tai yra pilietinės teisės išraiška, ir aš, kaip krašto apsaugos ministras ir kaip parlamentaras, džiaugiuosi, kad Lietuvoje mes turime galimybes laisvai, civilizuotai, kultūringai išreikšti savo poziciją įvairiais klausimais.

Dėl A. Skardžiaus pataisų. Aš jų nemačiau ir aš jų negaliu nei komentuoti, nei svarstyti. Aš šneku apie tas pataisas, kurios yra pradinės ir kurias aš ką tik įvardinau.

**PIRMININKAS.** Klausia V. Juozapaitis. Prašom.

**V. JUOZAPAITIS** (*TS-LKDF*). Dėkoju. Aš galbūt pataisysiu gerbiamą Viktorą, kuris sakė, kad kaip mažiems vaikams. Ne, čia kaip maži vaikai aiškina, žinote, labai primena Mokytojų dieną, kuomet dešimtokai tą dieną stoja į mokytojų vietą ir bando vaidinti mokytojus. Tai tikrai ne čia pataikėte, pone.

Bet aš kreipiuosi į kultūros ministrę su tuo pačiu klausimu. Jūsų atsakomybė būtent balsuojant už tą prakeiktą skubą, kurią, beje, jeigu kas negirdėjo, Prezidentas ir įvardijo kaip hibridinės atakos tokį fenomeną. Galbūt čia netinka, galbūt jis panaudojo kaip metaforą, bet nesvarbu. Kiek dar jums reikės išvežti į ligoninę politikų, kad jūs pasiektumėte savo tikslą? Jūs žinote, kad šiandien Kultūros komiteto posėdžio metu pirmininkas buvo išvežtas į ligoninę, nebeatlaikęs šitos naštos. Dabar sutikau poną Š. Birutį, kurio lūpomis buvo ta skubos prakeiktoji tvarka paprašyta, sako: aš darau, ką galiu, aš bandau savo partiečius įtikinti, kad to nereikia daryti.

Kiek dar tos veidmainystės bus iš jūsų pusės? Ar jūs suvokiate, ką jūs darote? Ar jūs suvokiate, kad 40 tūkst. kiekvieną dieną susirinkusių žmonių čia, prie Seimo, taip pat išgyvena tuos emocinius įvairiausius dalykus ir kad jiems sveikata taip pat trinka? Čia galbūt reikėtų daugiau kultūros… atsiprašau, sveikatos apsaugos ministrei kalbėti. Bet aš klausiu kultūros ministrės, kuri sėdėjo visus tuos vakarus, akis nudelbusi į žemę, ir nepratarė nė vieno žodžio nei už, nei prieš. Ponia ministre, ar jūs tikrai nesuprantate, ar jūs tikrai esate įkaitė šios situacijos? Ar jūs turite noro tikrai sugriauti šią valstybę ir galutinį pasitikėjimą jūsų partija, dabar – ir Kultūros ministerija, kuriai jūs dabar vadovaujate? Ačiū.

**V. ALEKNAVIČIENĖ** (*LSDPF*). Čia taip sunku dabar suprasti, ar čia yra klausimas, ar tiesiog moralizavimas, ar daug dėmesio man skyrimas?.. (*Balsai salėje*) Nereikia. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Gerbiami kolegos klausiantieji opozicijos nariai, aš jums norėčiau priminti 208 Statuto straipsnį. Jo 4 dalis skelbia: posėdžio pirmininkas gali nutraukti bet kokį klausimą, kuris, jo manymu, yra panašus į Seimo nario pareiškimą ar nuomonės išsakymą. Tai šiuo atveju, kokie klausimai turėtų būti užduoti, yra 2 dalyje: Seimo nariai Vyriausybės nariams turi užduoti aktualių ir visuomenės svarbos klausimų. Asmeninio pobūdžio klausimai, kokie yra formuluojami, bei nuomonės išsakymai… Aš su visa pagarba, gerbiami kolegos, prašyčiau naudotis proga Vyriausybės nariams užduoti visuomenei labai aktualius klausimus. Asmeninio požiūrio, asmeninių vertybių klausimai turbūt yra šiuo atveju kitokio pobūdžio. Tai tik toks pastebėjimas. Tada, manau, bus atsakyta į visus klausimus.

Prašom. Per šoninį mikrofoną – gerbiama D. Asanavičiūtė-Gružauskienė. Prašom.

**D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū. Labai ačiū. Noriu paklausti: o Statutas numato, kad ir ministrai, formuodami tam tikrą nuomonę, bus nutraukiami?

**PIRMININKAS.** Dėl ministrų atsakymų yra tiktai laiko ribojimas ir galimybė atsakyti, jeigu labai išsamiai, ir raštu. Tai tokia galimybė taip pat yra. Ministrams pasiūlymas maksimaliai glaustai, aiškiai ir konkrečiai atsakyti į klausimus.

Klausia toliau K. Mažeika. Prašom.

**K. MAŽEIKA** (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kultūros ministrės nenorėjau klausti, bet išprovokavote jūs mane paklausti. Jūs sakėte, norisi diskusijos, pasisakyti ir kitiems… Tai noriu paklausti: ar jūs vakar buvote išėjusi vakare, kai degė laužai, kai tūkstantinė minia žmonių laukė? Tikrai būtų suteikę jums, manau, bet kuriuo momentu galimybę užlipti ant scenos, pasisakyti, išsakyti savo nuomonę, diskutuoti ir kitas formas.

Turbūt tas pats klausimas ir kitiems. Švietimo ministrė, matau, kažką bando patarti. Ar jūs buvote? Galbūt pakelkite rankas, ministrai, kas buvote vakar mitinge? Kas kalbėjotės, diskutavote su žmonėmis, bandėte argumentuoti, išsakyti savo, savo partijos ar frakcijos poziciją?

Na, rankų miškas, matau. Ačiū, gerbiama Laura, kad jūs bent viena išdrįsote. Čia Seimo narė L. Asadauskaitė, kuri pasidalino, palaiko. Turbūt tai yra dar vienas geras signalas ir pavyzdys netgi ministrams, kad reikia kalbėtis ne tik su kolegomis, frakcijos nariais ar partijos nariais dėl atskirų projektų, bet ir dėl to, kaip iš tiesų priimami teisės aktai. Kad visuomenė yra ta dalis žmonių, kurie iš tiesų ir mato, ir stebi, ir ateina jūsų pamatyti, išgirsti. Būkite žmonės, ateikite ir jūs.

**PIRMININKAS.** Klausimo nebuvo iš esmės suformuluota…

**K. MAŽEIKA** (*DFVL*). Buvo! Ministrei.

**PIRMININKAS.** …o buvo suformuluotas klausimas: ar buvote protesto mitinge? Tai šiuo atveju, jeigu kas buvo ir norėtų tai patvirtinti, gali patvirtinti. Prašom. Nėra tokių. Vadinasi, į klausimą jūsų tokia forma atsakyta. Dar kartą kalbu, tai irgi nėra aktualumas visuomenei, kaip tai suvokiama Seimo statute.

Toliau klausia S. Gentvilas. Prašom.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Klausimas krašto apsaugos ministrui R. Kaunui. Klausimas nuo „Žalgirio“ fanų, kurie vakar atsistoję skandavo: „Šalin rankas nuo laisvo žodžio!“ Ir jie tuos žodžius sakė M. Sinkevičiui, kuris sėdėjo parketinėje eilėje greta viso trenerių štabo. Klausimas yra jums, Robertai Kaunai, nes jūs irgi sėdėjote šalia A. Garbaravičiaus, kaip ir J. Olekas, kaip ir M. Sinkevičius. Šios vietos kainuoja *minimum* 300 eurų ir jas gali nusipirkti tik kaip nuolatinį bilietą. Kodėl jūsų deklaracijoje nėra šitos deklaruotos dovanos? Kodėl masiškai socialdemokratų lyderiai, kaip vakar M. Sinkevičius, lankosi trenerių gretimybėje, ir kaip jūs deklaruojate šituos interesus ir gautas dovanas iš konkretaus verslininko, lygiai kaip ir J. Olekas, lygiai kaip ir M. Sinkevičius vakaro Eurolygos varžybose? Prašom atsakyti, kodėl jūs leidžiatės papirkinėjamas ir kur yra jūsų šitie vieši deklaruoti duomenys? Ačiū.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Gerbiamas Simonai, savo teiginiu „leidžiatės papirkinėjamas“ jūs mane kaltinate. Teisingai suprantu, jūs mane kaltinate? (*Balsai salėje*) Dabar situacija yra labai paprasta. Į „Žalgirio“ areną aš patenku su savo abonementu, kurį turiu nuo arenos atidarymo laikų. Esu „Žalgirio“ garbės (dabar jau jis vadinasi „Žalgirio“ klubas) narys. Už tai moku papildomai ir turiu galimybę įeiti per tą patį įėjimą, kaip ir eina jūsų minimas verslininkas ar kiti asmenys. A. Garbaravičius yra Kauno miesto skyriaus narys. Vadinasi, mes esame toje pačioje partijoje, ir daugiau jokie santykiai manęs su šiuo asmeniu nesieja – nei verslo, nei kokie nors kitokie. Vadinasi, mes abu galime eiti per tą patį įėjimą, abu galime nusipirkti gėrimą tame pačiame bare, abu galime bičiuliškai sėdėti, kur mes nusprendėme, kad norime sėdėti, nes abu turime teisę patekti į varžybas, už tą teisę susimokėję patys. Gerbiamas Simonai, prieš kaltindamas jūs pagalvokite, kokią atsakomybę pats galite užsitraukti su tokiais kaltinimais. (*Balsai salėje*) Aš atsakiau, kaip atsisėdau į tą pačią kėdę, kaip įėjau į areną ir kad turiu visas galimybes. Tai nėra jokia dovana, nėra jokia papildoma galimybė.

**PIRMININKAS.** Klausia D. Asanavičiūtė-Gružauskienė. Prašom.

**D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Ministrų kabinetas čia sėdėdamas formuoja poziciją, kad kažkas skleidžia labai daug dezinformacijos apie dabar vykstančius visuomenei aktualius įvykius, ir, aišku, nukreipia tą autoriaus vaidmenį į opoziciją ir tuos žmones, kurie renkasi čia jau kas dieną ir nori, kad būtų atšauktos LRT pataisos.

Mano klausimas gerbiamai teisingumo ministrei susijęs su tuo pačiu. Šiandien ryte „Žinių radijo“ laidoje (ponia Rita, aš jums) užklausta vedėjo, ar jums tinka LRT turinys, jūs iš tikrųjų paskleidėte netiesą, kad LRT turinys jums kaip ir tinka, išskyrus prieš rinkimus, kai LRT kalbina tiktai elitines partijas, mažoms partijoms neduoda eterio. Aš noriu pasakyti, kad LRT rinkimų metu elgiasi pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos ne rekomendacijas, o nurodymus, ir duoda finansavimą ir privalomumą, kad būtų kalbinami ir eteris skiriamas visoms kandidatuojančioms partijoms arba jų kandidatams. Taip elgiasi. Tarp kitko, komercinės neduoda visiems, tiktai savo nuožiūra parenka partijas, kurias kalbina ar debatuose, ar kitur. Gerbiama Rita, ar jūs tai sąmoningai pasakėte, ar tiesiog jums taip pasirodė, nes per mažai dėmesio gavote? Kaip ponia Ligita sako, nepatinka LRT, nes nerodė jos, kai buvo ji opozicijoje. Ačiū.

**R. TAMAŠUNIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, miela kolege. Aš džiaugiuosi, kad jums dėmesio pakanka, man jo taip pat net nestinga. Aš norėjau pabrėžti, kad vis dėlto visuomeninis transliuotojas turėtų tas politines diskusijas vis tiek realizuoti burtų būdu, nes kai atrenkamos elitinės partijos ir mažiau elitinės partijos į atskiras diskusijas, tikrai neatitinka, mano vertinimu, lygiateisiškumo principų būtent nacionalinio transliuotojo. Jeigu privačios televizijos galėtų taikyti, nes tai yra susiję su mokesčiais, kuriuos moka kiekviena partija iš savo rinkimų sąskaitos ir kiek partija gali investuoti į tas reklamas, tai yra atskira dalis, bet visuomeninis transliuotojas turėtų sudaryti vienodas sąlygas.

Dabar čia bus toks akmenėlis galbūt ir koalicijos partneriams. Ne socialdemokratai su konservatoriais diskutuoti turėtų, o turėtų diskutuoti taip, kaip kris burtas, nes gali ir naujokai būti labai patrauklūs rinkėjams, gali ir mažytės kažkokios naujos politinės jėgos konkuruoti ir išbandyti save su jau politikos, sakykime, tais asais ir vilkais. Tai aš norėjau pasakyti apie tą lygiateisiškumo principą, kurio tikrai LRT turėtų laikytis.

VRK nenustato, čia yra tokios LRT atrankos taisyklės pagal iš anksto atliekamas apklausas, kurios partijos ir kandidatai yra labiau žiūrimi. Mes gavę tokį atsakymą iš didžiausios rinkimų komisijos ir iš visuomeninio transliuotojo. Tiesiog jeigu manęs paklausia, kokių yra pastabų, tai lygiateisiškumo principas, jis turėtų būti, jo paisoma, nes tai yra visų mokesčių mokėtojų pinigais išlaikoma televizija.

Maksimaliai, man atrodo, taip ir yra dabar, LRT stengiasi tą daryti, bet visada yra kur taisytis. Todėl labai svarbu išlaikyti visus tuos principus, kad nekeltų abejonių, kad yra kažkam to eterio daugiau, o kažkam mažiau, arba kažkam tas eteris yra patrauklesniu laiku, o kitiems – kitokiu.

**PIRMININKAS.** Turėtų klausti D. Griškevičius. Jo nematau. Tuomet klausia S. Kairys. Prašom.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mano klausimas kultūros ministrei. Pirmas. Jau nežinau kelintą kartą šiandien, tai kada jūs atsakysite į Seimo narių jums raštu pagal Statutą pateiktus klausimus? O šiaip klausimas, vis tiek susijęs su jūsų gruodžio 9 dieną viešai išsakyta pozicija, kad jūs taip ir sakėte: „Taip, aš manau, kad šio įstatymo *teikime* turėtų būti padaryta pertrauka“, kalbėdama apie LRT įstatymą. Bet nepraėjus 24 valandoms socialdemokratai registruoja kitą įstatymo versiją. Tai ką jums padarė per tas 24 valandas, kad jūs tą nuomonę pakeitėte? Kokių būdų ir poveikio priemonių ėmėsi kolegos, kad jūs neatsidūrėte šalia D. Šakalienės, neatsidūrėte šalia kitų kolegų, kurie dar turi sveiko proto? O gal būtumėte sveikatos sutaupiusi tiek premjerei, kuri dėl ligos šiandien negali niekur dalyvauti, tiek gerbiamam K. Vilkauskui, kuriam linkime visokeriopos sveikatos ir sėkmės?

**PIRMININKAS.** Prašau neatsakyti į šį klausimą, kadangi klausimo nebuvo. Buvo asmeninė nuomonė, pasisakymas, ką padarė ar nepadarė, – tai nėra klausimas, į kurį Vyriausybės narys privalo atsakyti. (*Triukšmas salėje*) Toliau klausia D. Ulbinaitė. Prašom.

**D. ULBINAITĖ** (*TS-LKDF*). Mano klausimas yra visiems ministrams. Norėčiau paklausti, kodėl balsavote dėl skubos, dėl LRT įstatymo skubos? Kokie motyvai? Būtent tai ir sukėlė visą nepasitenkinimą ir žmones išvedė į gatves.

Konkretus klausimas teisingumo ministrei. Nežinau, ministre, kur jūs buvote per Sausio 13-ąją, prie parlamento ar prie televizijos, ir kiek jums brangu išvis, ką iškovojo mūsų signatarai ir prieš tankus taikiai protestavę žmonės. Nežinau, kaip jūs suprantate žodžio ir žiniasklaidos laisvę bei kiek jus jaudina tie protestuojantys žmonės prie Seimo. Labai skaudu, kai teisingumo, būtent teisingumo ministrė stovi ne žmonių, o tų, kurie jėga stumia LRT įstatymo pataisas, pusėje.

Šiandien per interviu sakėte, kad LRT tarybos ir administracijos santykiai turi būti sureguliuoti. Sutinku! Visi mes to norime. Viską galime išspręsti civilizuotai, demokratiškai ir europietiškai, bet ne taip brutaliai stumiant šitas pataisas.

Vakar Seimo analitikai pateikė tyrimą apie Europos žiniasklaidos laisvės akto įgyvendinimą Europos Sąjungos valstybėse, kur aiškiai pasakyta, kad visuomeninio transliuotojo vadovo atleidimas prieš terminą negali būti įprastas politinis įrankis, tik išimtinis. Ar susipažinote? Ir gal jau kažko ėmėtės, kad Lietuvos teisėje būtų tinkamai įgyvendintos Europos žiniasklaidos laisvės akto 5 straipsnio 2 dalies nuostatos?

Tai iš pradžių, visi ministrai, išdėstykite motyvus, o po to gal teisingumo ministrė, arba kokia kita tvarka.

**R. TAMAŠUNIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Tai gal aš pradėsiu, kad nepamirščiau visų, tiek daug man pabertų klausimų. Sausio 13-ąją su draugėmis iš konservatorijos buvome atėjusios prie Seimo ir matėme, kas vyksta prie Seimo. Tikrai nenorėčiau grįžti į tuos laikus, kurie buvo anksčiau. Būtent ir mano bendruomenė, lenkų bendruomenė, vadovaudamasi dar ankstesniu „Solidarumo“ judėjimu Lenkijoje, tikrai palaikė Lietuvos nepriklausomybę. Kartu su klase ir su savo kaimynais dalyvavome Baltijos kelyje, nes kelias ir ėjo pro mūsų miestelį. Turiu nuotraukas, labai tuo didžiuojuosi. Tikrai saugome, kad visa tai būtų ir atitektų mūsų vaikams ir proanūkiams, kad Lietuva visada būtų laisva ir nepriklausoma valstybė.

Kalbant apie jūsų paminėtą Europos žiniasklaidos laisvės aktą, tai būtent Teisingumo ministerija pateikė savo išvadą dėl LRT įstatymo projekto, kur mes kalbame… ir pačiame akte kalbama apie tai, kad turi būti įtvirtinti aiškūs kriterijai, kada išimtiniais atvejais galimas vadovo atleidimas. Dėl tų kriterijų yra diskutuojama Seime. Kultūros komitetas yra pasiūlęs savo kriterijus. Tie kriterijai turi būti. Aš taip pat galvoju, kad vis dėlto taryba, kaip ir visose kitose institucijose, yra labai svarbi vidinė institucija, vadinamasis organas (man tas žodis nepatinka). Tai yra ta institucija, kur derinami santykiai tarp vadovų, tarp strategijos, ataskaita yra teikiama. Kiekvienoje mokykloje, kiekvienoje akcinėje bendrovėje mes turime tarybas, kur atsiskaitoma, kaip finansai panaudojami, kaip žmogiškieji ištekliai panaudojami ir kokių strateginių tikslų mes siekiame. Tai taryba yra labai svarbi. Man atrodo, jinai yra labai svarbi generaliniam direktoriui, ar dabartinei direktorei, nes tai yra instrumentas siekti geresnių rezultatų, užtikrinti skaidrumą, užtikrinti finansinių išteklių panaudojimą. Ir dėl to yra visas įstatymo projektas.

Jei kalbėtume, ar aš esu žodžio laisvės pusėje? Be abejo. Šita vertybė yra didelė vertybė, ir žiniasklaidos laisvė teikti informaciją yra vertybė. (*Balsas salėje: „Kodėl balsavote?..“*) Aš neatsimenu, ar aš išvis dalyvavau balsuojant dėl skubos. Bet aš galvoju, kad santykiai tarp tarybos ir direktoriaus turi būti sureguliuoti, tikrai neturi būti taip, kad taryba yra formali, tiesiog neturi kokių nors teisių. Galvoju, skuba, mano vertinimu, buvo pasirinkta tiesiog dėl to, kad baigiasi rudens sesija ir mes norėtume pabaigti tuos darbus. (*Balsai salėje*)

Skuba nebūtų skuba, jeigu nebūtų priregistruota tikriausiai tokių beprasmiškų pasiūlymų apie katinėlius, apie bučinius ir rankų paspaudimus, o nagrinėtume iš esmės gerus, kokybiškus pasiūlymus, tai įvyktų tikrai normaliu ritmu. Tikiuosi, kad dabar kaip nors rasime vis dėlto tą bendrą vardiklį ir kalbėsime apie institucijos skaidrumą, o ne apie žodžio laisvės ribojimus.

**PIRMININKAS.** Gerbiami kolegos, klausti skirtas laikas baigėsi. Prieš pabaigiant Vyriausybės pusvalandį, dėl vedimo tvarkos ar dėl asmeninių motyvų, nežinau, gerbiamas V. Pranckietis per šoninį mikrofoną. Prašom.

**V. PRANCKIETIS** (*LSF*). (…) dėl vedimo tvarkos. Ir jums, pirmininke, labai paprasta pastaba. S. Kairys paklausė ministrės apie… Apie ką?

**D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ** (*TS-LKDF*). Kada ateis, klausė.

**V. PRANCKIETIS** (*LSF*). …kada atsakys į Seimo narių klausimus. O jūs pasakėte, kad klausimo nebuvo. Gerbiamas pirmininke, jūs nesate tam, kad uzurpuotumėte šią vietą, bet esate tam, kad moderuotumėte ir suteiktumėte galimybę ministrei atsakyti į Seimo nario klausimą. Ačiū. Tikiuosi, ateities…

**PIRMININKAS.** Dėl šios pastabos sutinku, kaip tik tą rengiausi padaryti, dėl to ir nepabaigiau Vyriausybės pusvalandžio. Prašom atsakyti papildomai būtent į tą klausimo dalį dėl atsakymo raštu… į raštu pateiktus klausimus. Šitai prašom patikslinti. Patikslinkite, jeigu galite, kam buvo konkrečiai jūsų raštiškas klausimas ir kas į jį laiku neatsakė?

**S. KAIRYS** (*LSF*). Gerai, tai nesivelsiu į kitas emocijas ir aplinkybes. Seimo nariai, pagal Statutą, raštu pateikė Seimo sekretoriatui klausimus kultūros ministrei. Ji dalyvauja visą dieną posėdyje, laisvai galėjo į tuos klausimus atsakyti. Kada bus iš tribūnos atsakyta į tuos klausimus Seimo nariams, kurie tuos klausimus pateikė pagal Statuto reikalavimus? Ačiū.

**PIRMININKAS.** Prašom, gerbiama ministre, atsakyti.

**V. ALEKNAVIČIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū už pateiktus klausimus. Kai kitą kartą teiksite, tiesiog pasitikslinkite, kuriai ministerijai teikiate, nes rašte klausimai yra adresuoti švietimo, mokslo ir sporto ministrei V. Aleknavičienei. Kažkaip net negražu prieš kolegę. Kai bus darbotvarkėje sudarytos galimybės, atsakymus pateiksime.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Vyriausybės pusvalandis… Vyriausybės valanda baigta.

Toliau. Dėl vedimo tvarkos pageidaujate? Dar G. Balčytytė dėl vedimo tvarkos. Prašom.

**G. BALČYTYTĖ** (*TS-LKDF*). Aš čia stovėjau pirma, jūs sąmoningai manęs nematėte. Noriu pasakyti, kad skundas dėl jūsų vedimo tvarkos jau yra teikiamas Konstituciniam Teismui, dėl LRT įstatymo priėmimo skubos tvarka. Toliau pažeidinėjate Statutą. Ir ministrai galėjo kalbėti neribotą laiką. Teisingumo ministrei atsakyti buvo skirtos 5 minutės.

**PIRMININKAS.** Gerai. Dėkoju už pastabas. Šiuo atveju baigėme. Dėl Seimo narių pareiškimų… Seimo narių, užsirašiusių ir pageidaujančių pateikti pareiškimus, nėra, todėl 2025 m. gruodžio 18 d. rytinį plenarinį posėdį skelbiu baigtu. (*Gongas*)

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS**

**III (RUDENS) SESIJOS**
**VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 113**
**STENOGRAMA**

**2025 m. gruodžio 18 d.**

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja A. NORKIENĖ*

---

**PIRMININKĖ (A. NORKIENĖ**, *LVŽ-KŠSF*)**.** Gerą dieną, mieli kolegos. Pradedame vakarinį Seimo plenarinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 72 Seimo nariai. Dėl vedimo tvarkos per šoninį mikrofoną – L. Kasčiūnas.

**L. KASČIŪNAS** (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiama Aušrine. Norėčiau pasveikinti „Panevėžio bočius“ Seimo salėje. Paplokime. (*Plojimai*)

Jeigu galima, dar vieną klausimėlį? Kaip dėl to 16 val. 30 min. posėdžio? Tik apie tai kalbu, jo šiandien nebus, jūs turite tokią informaciją, papasakokite? Prašom.

**PIRMININKĖ.** Informacijos neturiu, dabar negaliu atsakyti. Patikslinsime, tikrai atsakysime. Kol kas laiškų negavome, nebent kiti pavaduotojai gavo. Per šoninį mikrofoną – S. Gentvilas.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Laba diena. Popietiniame posėdyje, aš tikiu, panevėžiečiai ir mes visi atėjome pasiklausyti kultūros ministrės atsakymų į klausimus, nes Vyriausybės valandoje, cituojant gerbiamą vicepirmininkę, jinai pasakė: sudarius galimybę pagal darbotvarkę man atsakyti į klausimus, aš esu pasiruošusi tai padaryti. Tai yra statutinė nuostata, mes reikalaujame, kad kultūros ministrė, kuri vėl pasislėpė nežinia kur, nes jinai yra Seimo narė, pagal darbotvarkę turėtų būti čia ir atsakyti į užduotus klausimus. Kur jinai yra?

**PIRMININKĖ.** Kur jinai yra, aš jums dabar negalėčiau atsakyti, bet pagal mūsų Statuto 208 straipsnį, jeigu Vyriausybės narys pageidauja, jam yra sudaroma galimybė atsakyti į pateiktus klausimus kitame posėdyje, bet ne vėliau kaip po trijų dienų. Tai antradienį įrašytas klausimas, kaip ir minėjo Sekretoriatas, yra. Antradienį. Per šoninį mikrofoną dar kartą klausia S. Gentvilas.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Trys dienos, gerbiama posėdžio pirmininke, skaičiuojamos nuo antradienio, kada buvo užregistruotas prašymas. Esant ypatingai skubai, pagal tą patį 208 straipsnį, ministras privalo tą pačią dieną per vieną dieną pristatyti. Trys dienos baigiasi penktadienį, tai yra šiandien privalu. Ministrė buvo Vyriausybės valandoje, jinai yra Seimo narė, tai kur yra ministrė? Tai yra legalus mūsų prašymas, trys dienos baigiasi ne antradienį, o penktadienį.

**PIRMININKĖ.** Supratome jūsų norą, jūsų tikrai legalus prašymas ir noras ir antradienį ministrė pasirengusi bus atsakyti.

Grįžtame prie šios popietinės vakarinio posėdžio darbotvarkės. Kadangi mūsų balsavimo langas yra numatytas nuo 14 val. 30 min., tai teikiu tada… 2-1.1 klausimo mes dabar negalime svarstyti, yra gauta daug pasiūlymų, dėl kurių mes negalėsime balsuoti.

*14.03 val.*

**Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 37, 40[1], 47, 51, 87, 95[2], 109[1], 110, 122[4] straipsnių ir priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 110[2], 110[3], 110[4], 118[2] straipsniais ir 110[2] straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XVP-1080(2), Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 243[1], 251, 304[2], 308[1], 310, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 243[2], 270[2] straipsniais ir 243[1] straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XVP-1081(2) (*svarstymas*)**

Tada 2-3.1 klausimas – Aplinkos apsaugos įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo, įstatymo papildymo kai kuriais straipsniais ir 110[2] straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XVP-1080 ir lydimasis Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių ir straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XVP-1081. Įstatymo projektams taikoma skuba. Kviečiu pranešėją – Aplinkos apsaugos komiteto pirmininką L. Jonauską.

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gruodžio 17 dieną Aplinkos apsaugos komitetas svarstė šį klausimą. Jam pritarta bendru sutarimu. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą pristatys… Komiteto pirmininko J. Sabatausko nematau, pavaduotojo taip pat nematau. Ignai Vėgėle, galbūt galėtumėte kaip komiteto narys pristatyti komiteto išvadą? Ačiū.

**I. VĖGĖLĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Komitetas svarstė gruodžio 17 dieną ir pritarė bendru sutarimu, atsižvelgdamas į tam tikrų institucijų pastabas.

**PIRMININKĖ.** Ačiū.

**I. VĖGĖLĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Tiek. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Daugiau pasiūlymų, pastabų nėra gauta. Diskusijoje dalyvauti nėra norinčių. Apsispręsime… Dėl motyvų taip pat nėra. Apsispręsime tam numatytu metu. Kitas…

Per šoninį mikrofoną – I. Vėgėlė.

**I. VĖGĖLĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiama posėdžio pirmininke, noriu paklausti dėl mūsų balsavimo tvarkos. Mes prieš pertrauką, tiksliau, Vyriausybės valandą ir po to pertrauką, svarstėme 2-1.1 klausimą, įstatymo projektą Nr. XVP-928(2). Mes pradėjome jį svarstyti ir ar teisingai supratau, kad tas svarstymas yra nutrauktas ir jo šiandien mes nebesvarstysime? Jis nukeltas ar kokia dabar situacija dėl šito projekto?

**PIRMININKĖ.** Ne, mes grįšime prie jo, bet kai prasidės balsavimo langas, kadangi ten yra gauta nemažai pasiūlymų, dėl jų iškart ir apsispręsime balsuodami.

**I. VĖGĖLĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Bet ar ten yra komitetų išvados dėl tų pasiūlymų, nes mano, kiek aš matau, nėra iš viso išvadų komitetų dėl naujų pasiūlymų, bet…

**PIRMININKĖ.** Nauji bus per priėmimą, taip.

*14.06 val.*

**Viešojo administravimo įstatymo 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-782 (*svarstymas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Viešojo administravimo įstatymo 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-782. Kviečiu pranešėją gerbiamą S. Luščiką, Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pranešėją, išgirsime komiteto išvadą.

**S. LUŠČIKAS** (*LSDPF*). Laba diena, posėdžio pirmininke, laba diena, kolegos. Sprendimas: komitetas iš esmės pritarė siūlymams dėl teisinio reguliavimo, tačiau, atsižvelgdamas į tai, kad Seimas 2025 m. gruodžio 16 d. nutarė Administracinių nusižengimų kodekso 574, 590, 611, 671 ir 682 straipsnių pakeitimo ir kodekso papildymo 574 straipsniu įstatymo projektą Nr. XVP-781 ir lydimąjį Administracinių nusižengimų registro įstatymo Nr. XII-603 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą Nr. XVP-783 grąžinti iniciatoriams tobulinti, ir siekdamas teisėkūros sistemiškumo, siūlo lydimąjį Viešojo administravimo įstatymo 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-782 grąžinti iniciatoriams tobulinti. Komitetas pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKĖ.** Ačiū jums. Diskusijoje dalyvauti… (*Balsas salėje*) Taip, dėl motyvų pasisakyti irgi nėra. Apsispręsime tam numatytu laiku.

*14.08 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl 2028 metų paskelbimo Lietuvos mokslo pasiekimų ir Martyno Počobuto, Antano Mackevičiaus, Lietuvos laisvės lygos ir Antano Terlecko metais“ projektas Nr. XVP-892(2) (*svarstymas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2028 metų paskelbimo Lietuvos mokslo pasiekimų ir Martyno Počobuto, Antano Mackevičiaus, Lietuvos laisvės lygos ir Antano Terlecko metais“ projektas Nr. XVP-892. Kviečiu Švietimo ir mokslo komiteto pranešėją gerbiamą I. Braziulienę. Komiteto išvada.

**I. BRAZIULIENĖ** (*LSDPF*). Sveiki, kolegos, teikiu sprendimą pritarti komiteto išvadai su pasiūlymais ir pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos pasiūlymus patobulintą Seimo nutarimo „Dėl 2028 metų paskelbimo

Lietuvos mokslo pasiekimų ir Martyno Počobuto, Antano Mackevičiaus, Lietuvos laisvės lygos…“ projektą pateikti Seimui svarstyti. Balsavimo rezultatai – vienbalsiai.

**PIRMININKĖ.** Ačiū jums. Kviečiu Lietuvos laisvės… atsiprašau, Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos pirmininką gerbiamą D. Jakavičių. Komisijos išvada.

**D. JAKAVIČIUS** (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Komisija sprendimui pritarė bendru sutarimu, vienbalsiai.

**PIRMININKĖ.** Ačiū jums. Diskusijoje nėra norinčių pasisakyti. Dėl motyvų taip pat nėra. Apsispręsime tam numatytu metu.

*14.09 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Etninės kultūros globos tarybos patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-1044(2) (*svarstymas*)**

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Etninės kultūros globos tarybos patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-1044. Kviečiu Kultūros komiteto pranešėją. I. Kižienės nematau salėje. Nematau Kultūros komiteto narių. (*Balsai salėje*) Petrai Dargi, jeigu galite, pristatykite komiteto išvadą. (*Triukšmas salėje*)

**P. DARGIS** (*NAF*). Pritarti Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Etninės kultūros globos tarybos patvirtinimo“ projektui ir komiteto išvadoms, pasiūlymui. Buvo toks nutarimas, tikrai buvo.

**PIRMININKĖ.** Ačiū jums.

**P. DARGIS** (*NAF*). Aš maniau, kad dėl tų siūlymų.

**PIRMININKĖ.** Diskusijoje norinčių nėra pasisakyti, dėl motyvų taip pat nėra. Apsispręsime tam numatytu metu.

*14.11 val.*

**Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 3, 41 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1099 (*pateikimas*)**

Dabar galbūt yra viceministras? Pakviesiu pristatyti darbotvarkės 2-11 klausimą, tai yra Konkurencijos įstatymo 3, 41 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-1099. Prašom. Viceministras D. Zailskas. Pateikimas.

**D. ZAILSKAS.** Sveiki, gerbiami Seimo nariai. Konkurencijos taryba valdo ir administruoja Valstybės pagalbos registrą, į kurį informaciją teikia valstybės pagalbos teikėjai. 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojo Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo pakeitimai, pagal kuriuos iki 2026 metų pabaigos reikia pertvarkyti visus veikiančius registrus. Su šio įstatymo nuostatomis reikia suderinti Konkurencijos įstatymo nuostatas dėl Pagalbos registro, todėl teikiamas techninio pobūdžio Konkurencijos įstatymo pakeitimas. Dėl pakeitimų nesikeis esama padėtis – tai nei veikiančio registro funkcionalumas, nei registruojami objektai, nei viešai skelbiama informacija.

Projektas svarstant komitetuose bus patikslintas pagal Seimo Teisės departamento pateiktus redakcinio pobūdžio pastebėjimus. Prašome po pateikimo pritarti Konkurencijos įstatymo pakeitimo projektui ir jį svarstyti Seime. Tiek. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Ačiū jums. Jūsų paklausti nėra norinčių. Dėkoju. Dėl motyvų nėra pasisakančių. Apsispręsime tam numatytu metu.

*14.13 val.*

**Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 1, 6, 10, 11, 14, 16 ir 17 straipsnių, IV skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo VI skyriumi įstatymo projektas Nr. XVP-1103(2) (*svarstymas*)**

Dabar, kolegos, turime… Dar vieną projektą apsvarstysime iki balsavimo lango. Darbotvarkės 2-2 klausimas – Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo daugelio straipsnių, IV skyriaus

pavadinimo, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo VI skyriumi įstatymo projektas Nr. XVP-1103. Svarstymo stadija. Kviečiu Biudžeto ir finansų komiteto pranešėją gerbiamą pirmininką A. Sysą. Komiteto išvada.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas apsvarstė Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo projektą. Buvo gauta Teisės departamento pastabų, į daugelį jų buvo atsižvelgta, kita dalis buvo nereikšminga ir po derybų su teikėjais buvo atsisakyta. Taip pat buvo gauta Seimo Ateities komiteto pasiūlymų, kurie buvo apsvarstyti. Kadangi Audito komitetas siūlė pakeisti Vyriausybės teiktą projektą, po diskusijų buvo sutarta atmesti Ateities komiteto siūlymus ir pritarti su dviem Biudžeto ir finansų komiteto pataisomis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo projektui. Vienbalsiai.

**PIRMININKĖ.** Ačiū jums. Ateities komiteto išvadą prašau pristatyti pranešėją E. Kirkutį.

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena. Ateities komitetas svarstė įstatymo projektą. Sprendimas buvo pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui Nr. XVP-1103 ir siūlyti pagrindiniam Seimo Biudžeto ir finansų komitetui tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas, kitas pastabas bei siūlymus. Visas komitetas balsavo vienbalsiai.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Pasiūlymus apsvarstysime vėliau, per balsavimo langą, dabar neturėtume tam teisės.

*14.16 val.*

**Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1022, Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1023, Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-2044 1 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1024, Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo Nr. XII-2111 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1025, Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 80 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1026, Paramos mirties atveju įstatymo Nr. I-348 5 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1027, Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1028, Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1029, Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 24, 28 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1030, Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1031, Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 1, 56, 57 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1032, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1033, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1034, Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 5 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1035 (*pateikimas*)**

Į tribūną kviečiu vidaus reikalų ministrą. Nemažai pateikimų. Pradėsime nuo įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1022 su daugybe lydimųjų projektų. Tai ir Išmokų vaikams įstatymas, Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas, Civilinės būklės aktų registravimo įstatymas, Mokslo ir studijų įstatymas, Paramos mirties atveju įstatymas, Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas, Šalpos pensijų įstatymas, Švietimo įstatymas, Tikslinių kompensacijų įstatymo projektas, Užimtumo įstatymo projektas, Sveikatos draudimo įstatymo projektas, Sveikatos sistemos įstatymo projektas ir Socialinių paslaugų įstatymo 5 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas. Prašau, ministre.

**V. KONDRATOVIČ.** Ačiū, pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, įstatymų projektas parengtas įgyvendinant Europos Sąjungos direktyvą, taip pat atsižvelgiant į socialinių partnerių lūkesčius bei siekiant išlaikyti balansą tarp darbo rinkos poreikių ir nacionalinio saugumo užtikrinimo. Esminiai UTPĮ pakeitimai. Perkeliamos direktyvos 2024/1233 nuostatos, numatančios naujas užsieniečių, kuriems išduodamas leidimas laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje darbo pagrindu, teises, į nacionalinę teisę.

Nustatoma, kad įdarbintas užsienietis privalo atitikti bent vieną iš sąlygų: turėti kvalifikaciją, susijusią su atliekamu darbu, arba turėti ne mažesnę negu vienerių metų darbo patirtį per pastaruosius trejus metus, susijusią su atliekamu darbu. Šiuo metu turi turėti ir patirties, ir kvalifikaciją.

Sugriežtinamas reglamentavimas, susijęs su studentais. LLG studijų pagrindu galėtų būti išduotas ar pakeistas užsieniečiui ne ilgiau nei aštuoneriems metams. Pirmosios pakopos bakalauro pirmo ir antro kurso studentai galėtų dirbti 20 valandų per savaitę, vasaros atostogų ir praktikos laikotarpiu. Šiuo metu gali dirbti 40 valandų per savaitę.

Sprendžiama problema, kai užsieniečiui išvykti iš Lietuvos Respublikos neleidžiama, jeigu jam paskirta kardomoji priemonė arba taikoma laikinoji apsaugos priemonė. Tikslinamas reglamentavimas, susijęs su užsieniečių, kurie yra ar buvo prekybos žmonėmis aukos, teisiniu statusu, nustatomos jų teisės ir pareigos.

Kartu, kaip ir buvo minėta, teikiame įstatymų projektus. 13 projektų parengti, siekiant užtikrinti, kad teisę likti Lietuvos Respublikoje įgiję užsieniečiai galėtų gauti būtinąją medicinos pagalbą ir būtinąsias paslaugas. Užsieniečiams, kurie yra ar buvo prekybos žmonėmis aukos ir kuriems suteiktas atsigavimo ar apsisprendimo laikotarpis, būtų taikomos socialinės paslaugos. Užsienietis, kurio prašymas pakeisti ar išduoti naują LLG nebuvo išnagrinėtas per nustatytus terminus, turėtų tokias pačias teises, kaip ir turėjo, turėdamas LLG. Nebūtų siaurinama prieglobsčio prašytojo teisė sudaryti santuoką. Tiek apskritai pasiūlymų.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Ministre, jūs kartu pristatėte ir lydimuosius? Taip, ministre? Gerai. Klausti nori L. Šedvydis. Prašom. Ruošiasi V. Sinica.

**L. ŠEDVYDIS** (*LSDPF*). Sveiki. Ministre, dėkoju jums už pristatymą. Aš norėčiau pirmiausia pasidžiaugti, kad į šiuos teisės aktų projektus įdedama iš direktyvos dėl kovos su prekyba žmonėmis, ir galbūt galėtumėte šiek tiek pakomentuoti, kokia dabartinė situacija, ypač dėl žmonių, kurie yra atgabenami nelegaliam darbui? Aš žinau, kad egzistuoja problema dėl mūsų migracijos politikos įgyvendinimo, tai reiškia, kad mes turime daug žmonių, kurių leidimas laikinai gyventi Lietuvoje, leidimas dirbti pasibaigė, bet jie dingsta iš mūsų radarų. Ar šiuose teisės aktų projektuose yra kas nors su tuo bandoma padaryti?

**V. KONDRATOVIČ.** Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų mes kartu su VRM sistemos įstaigomis, kartu su VSAT'u ir Migracijos departamentu, gana griežtai žiūrime į visų taisyklių laikymąsi ir, jeigu pasibaigė, jeigu nėra automatiškai pratęsiamas leidimas laikinai gyventi, tai daromos visos priemonės, kad tas asmuo būtų deportuotas arba išsiųstas iš Lietuvos. Tokių tikrai mes turime per metus nemažai, bet galiu pasakyti, kad gana drausmingai kitų šalių, kurie pas mus dirba, laikosi taisyklių, išvažiuoja. Yra iš tam tikrų šalių galbūt, kad kai kurie tikrai kelia klausimų, mes matome, kad jie atsiranda kitose šalyse. Jeigu jie išvažiuoja iš Lietuvos, tuo pagrindu bando prašyti leidimo laikinai gyventi kitose šalyse, ir tokių tikrai nemažai. Taip, Lietuva tam tikra prasme tampa ir tokia pirma stotele į Europos Sąjungą, bet teisėta. Sakysime, jeigu mes kalbame apie tai, jeigu jie būtų neteisėtai prašę leidimo gyventi kitoje šalyje, tai tikrai būtų išsiųsti iškart į savo šalį, į gimtąją šalį. Tai šiuo atveju tikrai yra nemažai dalykų apkalbama dėl to, kad turėjome tokių atvejų, kada asmuo dar neturi prieglobsčio prašytojo statuso arba dar kokio nors. Su juo reikia dirbti ir mes negalime jam suteikti paslaugos, jis tampa, tarkime, prekybos žmonėmis auka. Tai šiuo atveju įstatymas numato, kad toks asmuo, kol jam dar nėra suteiktas toks statusas, gali naudotis ta paslauga, gauti prieglobstį ir būti apgyvendintas administracinėse patalpose tam, kad gyventų, kol bus priimtas sprendimas.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, jūsų klausia V. Sinica. Ruošiasi A. Sysas.

**V. SINICA** (*MSNG*). Sveiki. Ačiū už projektą. Čia, priekyje. Aš manau, jūs sutiksite, kad jis esmingai imigracijos politikos nekeičia, daugiau tokias spragas užtaiso ir iš tikrųjų yra teisingų pakeitimų, bet aš norėčiau paklausti dėl tų, kur neįmanoma pritarti. Šitame projekte yra migracijos politikos švelninimų, tokių kaip, pavyzdžiui, duodamas laikas žmogui, kuris darbo pagrindu turėjo leidimą gyventi Lietuvoje, praradus tą darbą ne iš karto netekti leidimo, o gauti 3 mėnesius. Arba, pavyzdžiui, jeigu neišduodamas leidimas gyventi, jeigu darbdavys jau yra baustas už su

tokiu įdarbinimu susijusius pažeidimus, tai dabar tą reikalavimą didinti, kad jeigu du kartus baustas, tada neišduodamas leidimas? Kam apskritai mums reikia švelninti? Ar mes, ar jūs nepritartumėte, kad apskritai griežtinimo linkme turėtų būti nukreipta mūsų migracijos politika, nes šiandien turime per daug spragų ir kelių? Ačiū.

**V. KONDRATOVIČ.** Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų tai yra direktyvinės nuostatos perkėlimas į mūsų įstatymą ir tai yra teisė, kuri ateina iš direktyvos. Jos yra patvirtintos ir priimtos. Bet dažnai būna atvirkščiai, pas mus būna, kad žmonės, kurie atvažiuoja dirbti, tarkime, pas darbdavį, tampa kaip vergai, tokių galima pasakyti atvejų, kada jie negali išeiti. Tai šiuo atveju dėl to, kad yra šantažuojami, kad iškart būsite išsiųsti ir taip toliau, taip toliau. Tai šiuo atveju ta teisė greičiausiai yra atgręžta į tą žmogų, kuris yra atvykęs darbo pagrindais dirbti, kuris siekia darbo, galbūt geresnių darbo sąlygų, ieško geresnio darbdavio arba gal save gali kur nors kitur realizuoti, tai šita galimybė jam yra suteikiama, ne iškart yra naikinamas, tarkime, LLG, o duodamas laikas perėjimo laikotarpiui, priklausomai nuo to, kiek jis turėjo leidimą gyventi. Jeigu metų – tai 3 mėnesiai, jeigu daugiau – tai iki pusės metų. Šiuo atveju, aš manyčiau, tai yra galbūt iš tos žmogaus teisių *pusės*.

Bet, aišku, šitą reikia kontroliuoti. Mes tikrai žiūrėsime, ar tai nebūtų kokia nors galimybė didinti arba nelegaliai gyventi Lietuvoje. Kontrolės tikrai nesumažina šiuo atveju. Įvertinus, kad tai įsigalios visoje Europos Sąjungoje, nematome kokios nors darbo rinkos disproporcijos, palyginus su kitomis šalimis dėl to, kad tai yra vienos teisės Europos Sąjungoje norma.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Klausia A. Sysas.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, mano klausimas turbūt pratęsiant. Kadangi jūs paminėjote, kad šitas įstatymų paketas siejamas su direktyvomis, ar šituose įstatymuose viską jau perkeliame, ko trūko ir už ką mus kritikavo, ar dar yra tokių atvejų, kurie nevisiškai atitiks direktyvos nuostatas? Ačiū.

**V. KONDRATOVIČ.** Ačiū. Net daugiau dėl to, kad šitame įstatyme yra tų klausimų, kuriuos mes ir girdėjome, tarkime, griežtinimo, kurie atėjo, ką aš buvau pristatęs dėl studentų, tai to nėra direktyvose, bet mes po konsultacijų ir su socialiniais partneriais, ir su darbdaviais, ir su kitomis institucijomis, su tarnybomis, su prezidentūra, su Seimu irgi konsultavomės ir priėmėme tokių dalykų šitame įstatyme, kurių net nėra direktyvose, kurių nebūtina įtraukti. Taip, apskritai mes sakome, kad visa, kas yra direktyvoje papildomai, kas yra neuždrausta arba kas leidžiama, mes maksimaliai įkomponavome į šį paketą.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų nėra pasisakyti norinčių. Apsispręsime vėliau.

*14.26 val.*

**Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo Nr. XII-1519 4, 5 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1091 (*pateikimas*)**

Dabar kviečiu pateikimo stadijoje pristatyti Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo 4, 5 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-1091. Gerbiamas ministre, prašom.

**V. KONDRATOVIČ.** Ačiū. Yra grynai techninis siūlymas, tai yra išbraukti nuorodą į reglamentą, kuris pripažintas netekusiu galios, ir pateikiama nuoroda vietoj jo į priimtą naują reglamentą. Siūlome pritarti šitam grynai techniniam pakeitimui, kad viskas būtų aišku.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Paklausti nėra norinčių, dėl motyvų pasisakyti taip pat nėra norinčių. Apsispręsime tam numatytu metu.

*14.27 val.*

**Viešojo sektoriaus darbuotojų registro įstatymo Nr. XIV-1986 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XVP-1092, Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 2, 9, 25, 35, 41 straipsnių ir IX skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1093, Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 23, 72 ir 92 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1094, Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo Nr. VIII-1649 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1095, Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 10, 26, 27 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1096, Vidaus tarnybos statuto 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1097, Gyventojų turto deklaravimo įstatymo Nr. I-1338 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1098 (*pateikimas*)**

Darbotvarkės 2-10 klausimas su lydimaisiais – Viešojo sektoriaus darbuotojų registro įstatymo pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XVP-1092 ir lydimieji įstatymų projektai Nr. XVP-1093, Nr. XVP-1094, Nr. XVP-1095, Nr. XVP-1096, Nr. XVP-1097 ir Nr. XVP-1098. Prašom.

**V. KONDRATOVIČ.** Ačiū, pirmininke. Įstatymų projektą siekiama suderinti su 2023 m. gruodžio 21 d. priimtu Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nuostatomis, siekiant teisinio ekonomiškumo. Siūloma Viešojo sektoriaus darbuotojų registro įstatymą pripažinti netekusiu galios, o nuostatas, susijusias su viešojo sektoriaus darbuotojų registro informacine sistema, reglamentuoti Valstybės tarnybos įstatyme.

Kodėl būtina tai padaryti? Iš esmės mūsų pozicija yra, kad naujas Viešojo sektoriaus darbuotojų registras sukurtas Valstybės tarnautojų registro ir Vidaus reikalų pareigūnų registro pagrindu. Kompetencijos valdyti šiuos registrus yra koncentruojamos VRM. Taip pat VTĮ yra reglamentuoti ir valstybės tarnautojų nepriekaištingos reputacijos reikalavimai, kurie taikomi ir kitiems viešojo sektoriaus darbuotojams. Įstatymų projektų paketas yra techninio pobūdžio, juo siekiama įgyvendinti Valstybės tarnybos informacinių išteklių valdymo įstatymą.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Jūsų paklausti nėra norinčių. Dėkoju.

**V. KONDRATOVIČ.** Labai ačiū.

**PIRMININKĖ.** Jūs pristatėte šios dienos savo visus projektus. Dėl motyvų pasisakyti nėra. Pasižiūrime, tuoj. Ne, nėra dėl motyvų norinčių pasisakyti. Apsispręsime tam numatytu laiku.

*14.27 val.*

**Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-928(2), Valstybės gynimo tarybos įstatymo Nr. VIII-209 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-929(2), Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 42 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-930(2) (*svarstymo tęsinys*)**

Dabar grįžtame prie darbotvarkės 2-1 klausimo – Žvalgybos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-928. Kviečiame pagrindinio komiteto pranešėją gerbiamą pirmininką R. Sinkevičių.

**R. SINKEVIČIUS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Rytiniame posėdyje pristačiau įstatymų paketą – Žvalgybos įstatymą ir lydimuosius. Ir pristačiau komiteto išvadą, kad visiems trims įstatymų projektams buvo pritarta komitete 8 balsavus už. Prašau pirmininkės pradėti pasiūlymų svarstymo procedūrą.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Pirmasis siūlymas yra Seimo nario S. Gentvilo. Jo paties nėra salėje. Ar galėtų komiteto pirmininkas pristatyti tą pasiūlymą?

**R. SINKEVIČIUS** (*LSDPF*). S. Gentvilas teikia pasiūlymą dėl Lietuvos teismų informacinės sistemos panaudojimo informacinei saugių duomenų perdavimo sistemai. Tačiau tai yra neįmanoma, to negalima padaryti, todėl komitetas gerbiamo S. Gentvilo pasiūlymui nepritarė. Balsavimo rezultatai: už – 0, prieš – 8, susilaikiusių nebuvo.

**PIRMININKĖ.** Ar yra 29 Seimo nariai, kurie pritartų S. Gentvilo pataisai? Nematau. Balsuokime. Kas už tai, kad S. Gentvilo pasiūlymas būtų svarstomas? 29 Seimo nariai. Nematau tiek rankų, tai balsuokime.

Balsavo 23: už – tik 7, prieš – 7, susilaikė 9. Nesvarstome.

Kitas – A. Anušausko pasiūlymas.

**R. SINKEVIČIUS** (*LSDPF*). Komitetas apsvarstė A. Anušausko pasiūlymą. Jis siūlo įvesti atskirą terminą – žvalgybos slaptas poveikis. Žvalgybos slapto poveikio prilyginimas žvalgybos institucijos užduočiai nesukurtų jokios pridėtinės vertės ir žvalgybos funkcijos nebūtų aiškiau atribotos. Atvirkščiai, tai sukeltų daugiau neaiškumo, nes slaptu poveikiu būtų įvardijamos dvi esminės skirtingos žvalgybos institucijų veiklos sritys – aktyvūs žvalgybos institucijų veiksmai, kuriais siekiama pašalinti rizikos veiksnius, pavojus ar grėsmes, ir žvalgybos informacijos rinkimo būdas – žvalgybos institucijos užduotis. Todėl komitetas nepritarė.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Čia nereikia nei 10-ies, nei 29-ių. Apsispręskime dėl A. Anušausko pasiūlymo, kuriam komitetas nepritarė.

Balsavo 56: už nebuvo, prieš – 45, susilaikė 11. Pasiūlymui nepritarta. (*Balsas salėje: „Pasiūlymams.“*) Pasiūlymams.

Visi kiti pasiūlymai yra susiję. Daugiau mes neturime pasiūlymų dėl šito projekto.

**R. SINKEVIČIUS** (*LSDPF*). Kiti A. Anušausko pasiūlymai susiję, tik dėl kitų straipsnių, nepritarus šiam straipsniui, negalėtų būti svarstomi.

**PIRMININKĖ.** Taip, ir neteikiame jų balsuoti. Dabar dėl visų trijų projektų. Dėl motyvų dėl viso po pasvarstymo už – D. Gaižauskas.

**D. GAIŽAUSKAS** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, išties visą savaitę kalbame apie šio įstatymo pakeitimus ir pasiūlymus, netgi pateikėme išplėtimą žvalgybos kontrolieriaus teisių, kurios sustiprina kontrolę būtent žvalgybos institucijų, ypač tuo momentu, kada mes jiems suteikiame tokias pačias teises, ką šiuo metu turi ir kriminalinės žvalgybos subjektai. Bet mes šiandien padarysime istorinį atvejį, kada būtent nuo žvalgybos institucijų pradėsime vykdyti stipresnę kontrolę visų tų jų atliekamų veiksmų, netgi tų, kuriuos reikės patikrinti dar kartą, kuriuos jie atliks per 24 valandas, kol kas nesankcionavus teisėjų… arba tiktai atlikdami pagal tą užduotį. Tai yra mes šiandien padarome istorinį žingsnį, kada žvalgybos kontrolieriams vėliau suteiksime teisę vykdyti priežiūrą ir kriminalinės žvalgybos subjektams. Bet ne tik teisėtumo, bet ir pagrįstumo, ir proporcingumo. Aš matau, kolega Ignas sako, kad užsirašęs prieš, bet jo turbūt tuo metu nebuvo, kai aš jį keičiau, kada mes būtent pateikėme, pateikiau trijų įstatymų pakeitimus būtent stiprinti žvalgybos institucijų kontrolę. Taigi, be jokios baimės, mes šiuo metu galime balsuoti už tuos įgaliojimų pratęsimus, kuriuos suteiksime Valstybės saugumo departamentui ir karinei žvalgybai, kuriuos, beje, jau turi policija, bet drauge ir atidarome kelią stiprinti šių institucijų parlamentinę kontrolę per žvalgybos kontrolierių. To anksčiau nėra buvę. Taigi žmogaus teisės tikrai nebus pažeistos – jos labiau užtikrintos. Tą žingsnį turime padaryti šiandien, kad galėtume vėliau jį pratęsti ir su kriminalinių žvalgybos subjektais, kurių yra dar 7. Dar kol kas tokios teisės jie net neturi, ją vykdytų jų atžvilgiu žvalgybos kontrolieriai. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Dėl motyvų prieš – I. Vėgėlė.

**I. VĖGĖLĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tiesų mes priimame labai labai svarbų sprendimą. Aš labai prašau visų Seimo narių dėmesio! Kolegos, aš sutinku, kad žvalgybos institucijoms reikia įstatymo pakeitimo, kiek tai *liečia* socialines garantijas, kiek tai *liečia* jų teises užimti tam tikras pareigas, kiek tai *liečia* teisę turėti sprogmenis, bet viską gadina vienas esminis elementas. Kolegos, cituoju: po šio sprendimo, jeigu jūs balsuosite prieš, žvalgybos institucijos turės teisę be teismo sankcijos atlikti elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos turinio, susirašinėjimo ir taip toliau fiksavimą, patekimą į asmens būstą, kitokias patalpas ir transporto priemones, dokumentų ar daiktų paėmimą ar slaptą jų peržiūrą ir fiksavimą, informacijos apie elektroninius ryšius fiksavimą ir taip toliau, ir taip toliau.

Kolegos, aš labai kviečiu atsibusti dėl to, kad po Kriminalinės žvalgybos įstatymo pataisų, prieš gerus dešimtį metų, mes turėjome slaptųjų pažymų erą. Nejau mes norime žengti tokį patį žingsnį ir turėti tokią pačią riziką su institucijomis, kurios yra žvalgybos institucijos? Aš priminsiu vieną aspektą: yra argumentai, kad kriminalinės žvalgybos institucijos turi tokias teises, tai šios teisės yra apskųstos Europos Žmogaus Teisių Teismui. Teisės ir teisėtvarkos komitete mes

nesvarstome Kriminalinės žvalgybos pakeitimų vien dėl to, kad laukiame Europos Žmogaus Teisių Teismo išvadų. Kolegos, kviečiu neskubėti. Ir įsidėmėkite vieną dalyką: nėra jokios kontrolės, tokios kontrolės neturi nei žvalgybos kontrolierius, nei teismas. Dėl žvalgybos kontrolieriaus mes tik po pateikimo stadijos pritarėme, dar net nėra svarstymo stadijos.

**PIRMININKĖ.** Laikas!

**I. VĖGĖLĖ** (*LVŽ-KŠSF*). O teismine tvarka negalima patikrinti nė vienos specialiosios tarnybos veiksmų.

**PIRMININKĖ.** Motyvai už – D. Šakalienė. Taip, yra lydimieji. Suteikiu, Dovile, taip, prašau.

**D. ŠAKALIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū. Noriu atkreipti dėmesį, kolega, kad mes Teisės ir teisėtvarkos komitete detaliai išnagrinėjome visus nuogąstavimus ir yra keletas vis tik svarbių momentų, kuriuos jūs praleidote. Vienas dalykas, kad vis tik reikalinga yra sankcija, tik tiek, kad yra sudaroma galimybė ją gauti per 24 valandas. Kartais dėl tam tikrų situacijų, kuomet reikia skubiai reaguoti, ypač dabartinėje geopolitinėje situacijoje, kuomet ir užsienio, deja, mums priešiškų valstybių agentūrų veikimas yra ypač sustiprėjęs ir kartais tam tikrose operacijose reikia labai greitai imtis tam tikrų veiksmų ir rinkti tam tikrą informaciją, tai sankcija yra gaunama per 24 valandas. Ne po 24 valandų pradedamas procesas, bet per 24 valandas. Taip pat šiose diskusijose dalyvavo ir žvalgybos kontrolierius. Taip pat neturėjo pastabų nei Teisingumo ministerija, nei mūsų Seimo Teisės departamentas. Tikrai norime, kad mūsų žvalgybos institucijos galėtų kuo efektyviau ir greičiau veikti. Tai nėra nukreipta prieš Lietuvos piliečius, tai yra skirta apsaugoti Lietuvos piliečius, manau, kad tai tikrai labai svarbi aplinkybė.

Dar vienas momentas. Iš tiesų turime turėti omenyje, kad laikas nelaukia. Visi kalbame apie hibridines atakas, visi suprantame, kad intensyvėja tiek veikimas, tiek vis daugiau metodų, deja, prieš mus taiko, tiek geografinis spektras, kuriame yra vykdomos įvairios operacijos, deja, plinta. Iš tiesų mūsų žvalgybai suteikti jiems reikalingus įrankius yra mūsų pareiga. Dėkui.

**PIRMININKĖ.** Motyvai prieš – R. Šukys.

**R. ŠUKYS** (*NAF*). Gerbiami kolegos, iš tiesų I. Vėgėlė pasakė daug argumentų, aš nekartosiu. Tie argumentai buvo kelti komitete ir nė žvalgybos kontrolierius nepatvirtino, kad galės vykdyti, šiuo metu nepakeitus žvalgybos kontrolieriaus veiklą reglamentuojančio įstatymo, pakankamą kontrolę. O iš tiesų kontrolės mechanizmo nebuvimas, kada nei Generalinė prokuratūra, nei teismai parą laiko niekaip nedalyvauja atliekant tuos veiksmus, kurie buvo įvardinti (o tai yra esminis ir gana, sakykime, reikšmingas, grubus įsikišimas į asmenų privatų gyvenimą), tai be kontrolės parą laiko tai bus galima vykdyti. Po to niekas iš tiesų negali garantuoti ar patikrinti, ar bus kreiptasi į teismą dėl sankcionavimo ir pranešta žvalgybos kontrolieriui, ar ne. Šiuo atveju patikrinti duomenis, dokumentų valdymo sistemą arba to nutarimo netgi buvimo faktą… nebus pareigūno, galinčio tai padaryti. Taigi, jeigu nebus kreiptasi į teismą po 24 valandų atlikus tuos veiksmus, mes net nesužinosime apie galimą grubų pažeidimą – ir duomenų, ir dokumentų poėmius, įsikišimą į klausymusis, patekimą į patalpas ir taip toliau. Aš ne prieš tai, ką sako D. Šakalienė – reikia nustatyti, esant grėsmių, tačiau turi būti nustatytas ir kontrolės mechanizmas, tai yra trečioji institucija, nepriklausoma institucija, kuri šiuo atveju užtikrintų kontrolę, teisėtumą.

**PIRMININKĖ.** Motyvai už – R. Sinkevičius.

**R. SINKEVIČIUS** (*LSDPF*). Labai ačiū. Labai daug motyvų ir abejonių išsakyta, bet aš norėčiau dar kartą akcentuoti, kokioje situacijoje mes šiandien gyvename ir kokius uždavinius keliame žvalgybinėms institucijoms. Mes turėtume būti apsaugoti ir laiku išgirsti apie pavojus. Niekas labai ypatingo nenutiko, kai jau šiuo metu kriminalinė žvalgyba naudojasi panašiomis teisėmis. Aš manau, kad dėl žvalgybos kontrolieriaus pateiktas įstatymų projektų paketas leis subalansuoti žvalgybos poreikius ir žmogaus teisių užtikrinimo būtinybę. Buvo labai geras pasisakymas pirmojoje dalyje gerbiamo D. Gaižausko, jis viską puikiai paaiškino. Aš kviečiu Seimo narius duoti mūsų žvalgybos institucijoms instrumentą jų darbui atlikti.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Motyvai prieš – A. Skardžius.

**A. SKARDŽIUS** (*NAF*). Gerbiamoji pirmininke, gerbiami kolegos, žmogaus privatus gyvenimas yra įtvirtintas Konstitucijoje, yra neliečiamas. Kiekvieną kadenciją atsiranda tai dešiniųjų, tai

kairiųjų, kurie nori kištis į privatų žmogaus gyvenimą. Motyvų galima surasti aibę. Kažkam reikia labai greitai kažką užkardyti, kažkokia ypatinga situacija, geopolitinė ar dar kokia nors, tai mes atveriame duris be jokio mechanizmo, atsvaros mechanizmo, kontrolės mechanizmo, daugeliui asmenų, kurie išvardyti šiame įstatyme, pradedant turbūt karine žvalgyba, baigiant savanoriais, per 24 valandas iškratyti jų kaimynų butą, gyvenamąją vietą, o tada pranešti ar nepranešti. Jeigu nepagavo kaimynas už rankos, tada viskas gerai, jeigu pagavo, tada pranešime prokurorui, kad mes iškratėme kaimyno butą. Apie ką mes kalbame, kolegos? Kam teko gyventi sovietmečiu, žinote, tada viena visuomenės pusė sekė kitą, o tą savo ruožtu – ana pusė, ir visi buvo kontroliuojami. Aš nenoriu atgal į Sovietų Sąjungą. Balsuosiu prieš.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Motyvai išsakyti. Nuomonės išsiskyrė. Kviečiu balsuoti dėl visų trijų projektų.

Užsiregistravo 68, balsavo 66: už – 42, prieš – 7, susilaikė 17. Projektams pritarta po svarstymo.

Per šoninį mikrofoną replika po balsavimo – D. Gaižauskas.

**D. GAIŽAUSKAS** (*LVŽ-KŠSF*). Privaloma pasakyti, nes vis tiek mus stebi žmonės. Visi, kurie pasisakėte su abejonėmis, jūs abejonėmis išreiškėte tik savo nuomonę, nepasakydami visos tiesos. Tame pačiame įstatyme, kitoje eilutėje, yra parašyta: per 24 valandas nuo tokios užduoties atlikimo privaloma informuoti Generalinę prokuratūrą, kuri tikrina būtent tos užduoties teisėtumo pagrindus, teismai, teisėjas, kuris privalės persankcionuoti būtent tuos veiksmus. Neduok Dieve, užduotis būtų palaikyta neteisėta, vadovui iš karto galima pradėti ikiteisminį tyrimą dėl įgaliojimų viršijimo. Dėl to teisėtumo procedūros yra labai gerai aprašytos.

Mes NSGK patikrinome VSD vidaus tvarką. NSGK tyrimo metu, atsimenate, prieš VSD. Viskas sudėliota, surašyta, netgi punktus papildė, kuriuose, mes pamatėte, galimai nepadarytos grėsmės. Ir čia dar mes įtraukiame žvalgybos kontrolierių, ko gyvenime, istorijoje nebuvo, kad ne tik užduotį patikrintų, bet ir viso tyrimo proporcingumą ir teisėtumą.

Žmonėms pasakius, kad dabar kaip jūsų tokią nuomonę, visą neišsakytą… Ignas, pavyzdžiui (nesuprantu, mes net viduje nepadiskutavome, aš jam būčiau sudėliojęs paeiliui, kas yra daroma), žmones dabar gąsdina, kad neva neteisėtus veiksmus gali daryti pareigūnai. Nė vieno teismo negali padaryti, nes ten visos procedūros aprašytos. Kas blogiausia, ką jūs nutylėjote, kad ta užduotis, kuri bus padaryta per 24 valandas, per Dokumentų valdymo sistemą automatiškai informuoja prokuratūrą, kad tokie veiksmai jau buvo. Mes tą patikrinome, sistema jau veikia. Jūs apsimetate, kad to nežinote, ir klaidinate žmones. Negerai. Mes dar įdėjome trečią elementą – žvalgybos kontrolierių – pateikiau tris įstatymų pateikimus ir Seimas nubalsavo, kad taip ir bus. Dėl to gąsdinti nereikia. Jeigu Ignas turi diskusiją, aš jį kviečiu viešai prie kavos puodelio (interneto erdvė) diskutuoti ir mes pamatysime (kad žmonių negąsdintume), kad jis buvo šį kartą neteisus, nors ir turi advokato praktiką.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Per šoninį mikrofoną I. Vėgėlė. Replika po balsavimo.

**I. VĖGĖLĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū. Ir aš apie poros minučių turiu panašią repliką, tokio ilgio. Kolegos, aš esu subjektas, kuris bylinėjasi šiuo metu prieš Lietuvą dėl Kriminalinės žvalgybos įstatymo. Kriminalinės žvalgybos įstatyme yra analogiškos normos, kurias jūs dabar patvirtinote šitoje stadijoje, jos šiuo metu yra galiojančios ir jos neleidžia patikrinti teisėtumo per teismus, tai yra neįmanoma, nes absoliučiai visos institucijos, slaptųjų tarnybų institucijos, vadovaujasi principu – nei patvirtinti, nei paneigti. Paimkite bet kokį teismo sprendimą dėl bet kokios slaptos pažymos (prie D. Grybauskaitės tai buvo labai įprasta), jūs gausite atsakymą teisme – nei patvirtinti, nei paneigti. Žmogus nežino, kuo jis kaltinamas, ir net negali patikrinti to viso veiksmo teisėtumo.

Tai, ką dabar mes darome, mes darome akivaizdų žmogaus teisių pažeidimą. Mums reikės grįžti prie to ir keisti, nes Europos Žmogaus Teisių Teismas Kriminalinės žvalgybos įstatymą šiuo metu nagrinėja. Daroma didžiulė klaida. Dar kartą pabrėžiu: saugumo institucijoms reikia suteikti galimybę veikti vienareikšmiškai, tačiau turi būti adekvati kontrolė. Tos kontrolės dabar nėra: nei kontrolierius turi tokią teisę, teismas tuo labiau. Ir mes darome klaidą.

*14.48 val.*

**Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 1, 6, 10, 11, 14, 16 ir 17 straipsnių, IV skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo VI skyriumi įstatymo projektas Nr. XVP-1103(2) (*svarstymo tęsinys*)**

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Kitas darbotvarkės klausimas – Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo kai kurių straipsnių, IV skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo VI skyriumi įstatymo projektas Nr. XVP-1103. Pataisų svarstymas. Į tribūną kviečiame Biudžeto ir finansų komiteto pirmininką gerbiamą A. Sysą. Algirdai, kviečiame jus į tribūną, komiteto pranešėją. Pradėsime pataisų svarstymą. Pirmoji pataisa, pasiūlymas. Tai Seimo Ateities komiteto.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Gerbiama pirmininke…

**PIRMININKĖ.** Pirmininkas, matau, yra. Gerbiamas V. Grubliauskas galės pristatyti pasiūlymą dėl projekto 1 straipsnio. Gerbiamas Vytautai Grubliauskai, galite pristatyti jūsų komiteto pasiūlymą iš vietos? Dėl 1 straipsnio.

**V. GRUBLIAUSKAS** (*LSDPF*). Komitetas svarstė šias dėl projekto Nr. XVP-1103 pateiktas pataisas ir joms pritarė, kaip suprantu. Neturiu po ranka tikslaus komiteto protokolo, bet supratau, kad taip.

**PIRMININKĖ.** Prašau, Algirdai, jūsų komentaras. Komiteto nuomonė.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Biudžeto ir finansų komitetas nepritarė, o pritarė Lietuvos Respublikos Vyriausybės pateiktam ir pagal Seimo kanceliarijos Teises departamento pastabas patobulintam įstatymo projektui. Noriu pažymėti, kad pritarimas Ateities komiteto siūlymams reikštų iš esmės kitokio teisinio reguliavimo modelio pasirinkimą, nei siūlo Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Esant iš esmės kitokiam modelio siūlymui, toks pasiūlymų turinys turėtų būti registruojamas kaip atskiras įstatymo projektas ir turi būti sudaryta galimybė jį įvertinti visiems suinteresuotiems asmenims, tai yra Finansų ministerijai, Valstybės kontrolei ir kitiems. Nepritarta bendru sutarimu.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Kviečiu apsispręsti dėl pasiūlymo, kuriam komitetas nepritarė.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Ne, ne.

**PIRMININKĖ.** Balsuojame dėl Ateities komiteto pasiūlymo, kuriam komitetas nepritarė.

Užsiregistravo 63, balsavo 63: už – 2, prieš – 43, susilaikė 18. Pasiūlymui nepritarta. Kiti… Ar jie nesusiję? Kitas taip pat Seimo Ateities komiteto siūlymas dėl 2 straipsnio. Prašau tada pristatyti.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Pirmiausia, jeigu mes nubalsavome už pirmą, tai visi siūlymai yra…

**PIRMININKĖ.** Jie susiję?

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Jie visi susiję. Daugiau nėra.

**PIRMININKĖ.** Kadangi visi kiti susiję, apsisprendėme balsuodami. Ačiū.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Ne. Yra dar Biudžeto ir finansų komiteto du.

**PIRMININKĖ.** Gerai, ieškome. Dėl 3 straipsnio yra Biudžeto ir finansų komiteto siūlymas. Prašau.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Biudžeto ir finansų komitetas, atsižvelgęs į Teisės departamento pastabas, siūlo papildyti 3 straipsnio 5 dalies… ir jį suredaguoti būtent atsižvelgiant į Teisės departamento pastabas. Jam pritarta bendru sutarimu.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nematau. Ačiū. Pritarta bendru sutarimu Biudžeto ir finansų komiteto siūlymui.

Kitas siūlymas dėl 7 straipsnio, taip pat Biudžeto ir finansų komiteto siūlymas.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Čia nedidelis redakcinis pasiūlymas. Bendru sutarimu jam pritarta.

**PIRMININKĖ.** Ar galime pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Ačiū. Pritarta bendru sutarimu. Dėkoju pranešėjui.

Motyvai. Nėra norinčių pasisakyti. Kviečiu apsispręsti balsuojant.

Balsavo 71: už – 69, prieš nebuvo, susilaikė 2. Po svarstymo projektui pritarta.

*14.54 val.*

**Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 37, 40[1], 47, 51, 87, 95[2], 109[1], 110, 122[4] straipsnių ir priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 110[2], 110[3], 110[4], 118[2] straipsniais ir 110[2] straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XVP-1080(2), Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 243[1], 251, 304[2], 308[1], 310, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 243[2], 270[2] straipsniais ir 243[1] straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XVP-1081(2) (*svarstymo tęsinys*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Aplinkos apsaugos įstatymo nemažai straipsnių ir priedo pakeitimo, įstatymo papildymo straipsniais ir vieno straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XVP-1080. Balsuojame.

Balsavo 71, už – 71. Po svarstymo abiem projektams pritarta.

*14.54 val.*

**Viešojo administravimo įstatymo 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-782 (*svarstymo tęsinys*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Viešojo administravimo įstatymo 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-782. Balsuojame.

Balsavo 67: už – 67. Po svarstymo projektui… Atsiprašau, grąžiname iniciatoriams tobulinti.

*14.55 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl 2028 metų paskelbimo Lietuvos mokslo pasiekimų ir Martyno Počobuto, Antano Mackevičiaus, Lietuvos laisvės lygos ir Antano Terlecko metais“ projektas Nr. XVP-892(2) (*svarstymo tęsinys*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2028 metų paskelbimo Lietuvos mokslo pasiekimų ir Martyno Počobuto, Antano Mackevičiaus, Lietuvos laisvės lygos ir Antano Terlecko metais“ projektas Nr. XVP-892. Apsispręskime balsuodami.

Balsavo 67: už – 67. Po svarstymo projektui pritarta.

*14.56 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Etninės kultūros globos tarybos patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-1044(2) (*svarstymo tęsinys*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Etninės kultūros globos tarybos patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-1044. Balsuojame, apsispręsime.

Balsavo 65: už – 65. Po svarstymo projektui pritarta.

*14.57 val.*

**Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1022, Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1023, Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-2044 1 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1024, Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo Nr. XII-2111 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1025, Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 80 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1026, Paramos mirties atveju įstatymo Nr. I-348 5 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1027, Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1028, Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1029, Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 24, 28 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1030, Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1031, Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 1, 56, 57 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1032, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1033, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1034, Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 5 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1035 (*pateikimo tęsinys*)**

Kitas darbotvarkės klausimas. Ką tik baigėme balsavimo langą. Ar galėtume jį pratęsti, iki baigsime vakarinį posėdį? Prieštaraujančių nėra. Ačiū. Bendru sutarimu pratęsiame. 2-8.1 klausimas su lydimaisiais – įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ pakeitimo įstatymo projektas. Apsispręskime balsuodami. Pateikimas.

Balsavo 67: už – 65, prieš – 1, susilaikė 1. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: dėl įstatymo projekto 2-8.1 pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas. Prieštaraujančių nėra, pritariame bendru sutarimu. Papildomi – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, Žmogaus teisių komitetas ir Antikorupcijos komisija. Prieštaraujančių nėra, pritariame. Pritariame bendru sutarimu ir siūlome svarstyti pavasario sesijoje. Prieštaraujančių nėra. Ačiū. Pritarta bendru sutarimu. Gerai.

Dėl įstatymo projekto Nr. XVP-1023 pagrindinis komitetas – Užsienio reikalų komitetas, papildomi – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, Žmogaus teisių komitetas ir Antikorupcijos komisija. Prieštaraujančių nėra. Pritariame bendru sutarimu, siūloma svarstyti taip pat pavasario sesijoje. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dėl įstatymo projekto 2-8.3 siūlomas pagrindinis komitetas – Užsienio reikalų komitetas, papildomi – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, Žmogaus teisių komitetas, Antikorupcijos komisija. Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Prieštaraujančių nėra, pritariame bendru sutarimu.

Dėl įstatymo projekto 2-8.4 siūlomi komitetai. Kaip pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas. Prieštaraujančių nėra, pritariame bendru sutarimu. Kaip papildomi – Teisės ir teisėtvarkos komitetas ir Žmogaus teisių komitetas. Prieštaraujančių nėra, pritariame bendru sutarimu ir svarstome pavasario sesijoje. Pritariame bendru sutarimu.

Dėl įstatymo projekto 2-8.5 kaip pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas, kaip papildomas – Žmogaus teisių komitetas. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Prieštaraujančių nėra, pritarta bendru sutarimu.

Dėl įstatymo projekto 2-8.6 kaip pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas, kaip papildomi – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, Žmogaus teisių komitetas. Svarstysime pavasario sesijoje. Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dėl įstatymo projekto 2-8.7 kaip pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas, kaip papildomi – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, Žmogaus teisių komitetas ir Antikorupcijos komisija. Prieštaraujančių nėra, ačiū. Pritarta bendru sutarimu ir siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Pritariame bendru sutarimu.

Kolegos, taisymas – siūloma ne Antikorupcijos komisija, kuriai mes pritarėme, bet Asmenų su negalia teisių komisija. Galime pakeisti? Vietoje komisijos dėl visų ką tik priimtų sprendimų kita komisija, čia vis dėlto sprendimą priimame. Taip, ačiū, bendru sutarimu.

2-8.8 klausimas. Kaip pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas, kaip papildomi – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, Žmogaus teisių komitetas ir Asmenų su negalia teisių komisija. Svarstome pavasario sesijoje. Prieštaraujančių nėra. Ačiū. Pritarta bendru sutarimu.

2-8.9 klausimas. Kaip pagrindinis siūlomas Švietimo ir mokslo komitetas, kaip papildomas – Žmogaus teisių komitetas. Svarstysime pavasario sesijoje. Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

2-8.10 klausimas. Kaip pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas, kaip papildomi – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, Žmogaus teisių komitetas ir Asmenų su negalia teisių komisija. Svarstymas pavasario sesijoje. Ačiū, pritariame bendru sutarimu.

2-8.11 klausimas. Kaip pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas, kaip papildomi – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, Žmogaus teisių komitetas. Svarstyti siūloma pavasario sesijoje. Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

2-8.12 klausimas. Kaip pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas, kaip papildomas – Žmogaus teisių komitetas. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Ačiū, pritariame bendru sutarimu.

2-8.13 klausimas. Kaip pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas, kaip papildomas – Žmogaus teisių komitetas. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

2-8.14 klausimas. Kaip pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas, kaip papildomi – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, Žmogaus teisių komitetas. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

*15.01 val.*

**Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo Nr. XII-1519 4, 5 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1091 (*pateikimo tęsinys*)**

Kitas darbotvarkės klausimas, dėl kurio turime apsispręsti po pateikimo, 2-9 klausimas – Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo 4, 5 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1091. Kviečiu balsuoti.

Balsavo 62: už – 62. Po pateikimo projektams pritarta. Projektui pritarta.

2-10 klausimas su lydimaisiais. Atsiprašau, dar komitetą taip pat turime. Kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Prieštaraujančių nėra. Pritarta bendru sutarimu. Svarstysime pavasario sesijoje. Prieštaraujančių taip pat nėra, pritarta bendru sutarimu.

*15.02 val.*

**Viešojo sektoriaus darbuotojų registro įstatymo Nr. XIV-1986 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XVP-1092, Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 2, 9, 25, 35, 41 straipsnių ir IX skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1093, Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 23, 72 ir 92 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1094, Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo Nr. VIII-1649 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1095, Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 10, 26, 27 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1096, Vidaus tarnybos statuto 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1097, Gyventojų turto deklaravimo įstatymo Nr. I-1338 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1098 (*pateikimo tęsinys*)**

2-10 klausimas su lydimaisiais, kurių yra netgi septyni. Viešojo sektoriaus darbuotojų registro įstatymo pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XVP-1092 ir lydimieji. Apsisprendžiame balsuodami.

Balsavo 64: už – 64. Projektams pritarta po pateikimo.

2-10.1 klausimas. Kaip pagrindinis siūlomas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Prieštaraujančių nėra? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

2-10.2 klausimas. Kaip pagrindinis – taip pat Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Svarstytume pavasario sesijoje. Prieštaraujančių nėra? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

2-10.3 klausimas. Kaip pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Papildomas – Užsienio reikalų komitetas. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Prieštaraujančių nėra? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

2-10.4 klausimas. Kaip pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Svarstymas pavasario sesijoje. Prieštaraujančių nėra? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

2-10.5 klausimas. Kaip pagrindinis siūlomas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Papildomas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje.

Ir dar turime siūlymą. Prašau, J. Sabatauskas.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū. Bet dėl Prokuratūros įstatymo ir Vidaus tarnybos statuto kaip pagrindinis turėtų būti Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Tada turime siūlymą. Dėl 2-10.5 klausimo kaip pagrindinis yra siūlomas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, o papildomas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. O J. Sabatauskas siūlo atvirkščiai, kad pagrindinis būtų Teisės ir teisėtvarkos komitetas, o papildomas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Apsisprendžiame balsuodami alternatyviai. Kas balsuojate už, tai yra variantas, kad pagrindinis – VVSK, o kas minusą, tai pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Prašau balsuoti.

Balsavo 66: už – 17, prieš – 49. Tai Seimas apsisprendė, kad pagrindiniu komitetu bus Teisės ir teisėtvarkos komitetas, o papildomu – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Svarstysime pavasario sesijoje.

Dėl 2-10.6 klausimo taip pat apsisprendėme, kad pagrindinis yra Teisės ir teisėtvarkos komitetas, o papildomu siūlomas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Svarstysime taip pat pavasario sesijoje. Ar galime bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 2-10.7 klausimo pagrindiniu siūlomas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Svarstysime pavasario sesijoje. Čia prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

*15.06 val.*

**Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 3, 41 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1099 (*pateikimo tęsinys*)**

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Konkurencijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1099. Kviečiu apsispręsti balsuojant po pateikimo.

Balsavo 64, už – 64. Po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Ekonomikos komitetas. Papildomų nesiūloma. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Prieštaraujančių nematau. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Yra dar vienas projektas, kurį mes dar turime apsvarstyti. Jis nėra įrašytas į rudens sesijos darbų programą. Ar galėtume bendru sutarimu įrašyti? (*Balsai salėje*) Gerai, geriau apsispręskime ir balsuokime – projektas Nr. XVP-1122, arba mūsų darbotvarkės 2-12 klausimas, – kad įrašytume į šio rudens darbų programą.

Balsavo 58: už – 55, prieš – 2, susilaikė 1. Projektas įrašytas į rudens sesijos darbų programą.

*15.08 val.*

**Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo Nr. VIII-1436 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XVP-1122 (*pateikimas*)**

Kviečiame R. Žemaitaitį pristatyti Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo Nr. VIII-1436 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą.

**R. ŽEMAITAITIS** (*NAF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, trumpai, kaip sakant, taupydamas jūsų laiką. Prieš tai buvo pateikta keletas projektų, vis dėlto Teisingumo ministerija ir Teisės departamentas rašydavo, kad yra būtent nepagrįstai ir neproporcingai nustatytas per ilgas laiko tarpas asmenims, kurie turi būti išviešinti. Vienų, kurie būdavo prisipažinę, neviešindavo, kurie neprisipažinę, tada reikėtų viešinti. Tai dabar parengėme projektą išvis pripažinti netekusiu galios dabartinį galiojantį įstatymą ir jo įsigaliojimą atidėti iki 2028 metų. Per tą laikotarpį įgaliotos institucijos parengtų tvarką, kaip tuos žmones išviešinti, kokia būtų metodika, kas priimtų sprendimus. Kaip sakant, baigtųsi tų juodųjų stalčių dėžutės. Va toks yra projektas. Nebežaisime – vieniems leisti, kitiems neleisti.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Pirmas klausia A. Skardžius. Ruošiasi R. Sinkevičius.

**A. SKARDŽIUS** (*NAF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, išties mano esminis klausimas. Iki šiol nesuvokiu vieno dalyko, kodėl mūsų žvalgybos institucijos ir dalis, tarkime, jėgos struktūrų atstovų teigia, kad jeigu išviešinsime buvusius kagėbistus – tą latviai padarė 2018 metais ir nieko ten nenutiko, paaiškėjo įdomių pavardžių – staiga pas mus bus tokia situacija, kad mes pasitarnausime priešui V. Putinui ir taip toliau, jeigu tauta sužinos, kas buvo tie kagėbistai. Šito aš negaliu niekaip suprasti. Gal jūs galite man paaiškinti? Ačiū.

**R. ŽEMAITAITIS** (*NAF*). Čia yra daugiau, matyt, baimė tų žmonių, kurie turi vienokius ar kitokius ryšius su tomis tarnybomis. Kaip žinote, kaip ir sakėte, Latvija 2016 metais priėmė sprendimą ir išviešino, kitos valstybės irgi lygiai taip pat, Estija tik atgavusi nepriklausomybę priėmė sprendimą. Čia nereikia bijoti kažko. Nežinau, buvo savu laiku nuspręsta juos saugoti, o saugoti todėl, kad jie užėmė aukštas pareigas tuometinėse teisėsaugos institucijose, politiniuose sluoksniuose. Iš esmės būtent buvo susigalvojusi tokia kompanija žmonių, kaip jie vienas kitą apsaugotų. Aš manau, kad seniai tikrai reikia išviešinti, nereikia čia bijoti. Nemanau, kad čia tarp Seimo narių yra buvusių kagėbistų, kurie neprisipažino, o jeigu jie yra prisipažinę, tai jų bylos yra kažkur paslėptos, padėtos. Buvo tas laikotarpis suteiktas ir galėjo…

Tie, kurie gal šiandieną balsuoja prieš arba nepalaiko to įstatymo projekto, tai galima sakyti, kad jie turi šeimos rate draugų arba giminių, kurie buvo KGB darbuotojai arba bendradarbiai, jie yra neprisipažinę, jie šiandieną užima ne vadovo pareigas, o jie užima kokio skyriaus pareigas, viršininko pareigas, kurioms nereikia gauti pažymos, ir jie toliau sukinėja tuos vairiukus. Man tai keista, kad, gyvendami 35 metus nepriklausomoje valstybėje, mes turėtume bijoti sąrašų. Jeigu mes kalbame, kad yra penktoji kolona ir buvusi Vyriausybė 2021 metų balandžio mėnesį atidarė Pandoros skrynią į Lietuvą iš trečiųjų šalių atvykti žmonėms, tai kažkodėl patikrinti mes neturime galimybių, nors saugumas stiprina. O tikrina, man atrodo, nežinau, iš šimto gal vieną, duok Dieve, jeigu tikrina. O čia mes bijome savo šešėlių. Tai nereikia bijoti, reikia važiuoti į priekį.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Noriu atsiklausti ir iš tikrųjų pasiūlyti dabar stabtelėti ir padaryti 15 minučių pertrauką – iki 15 val. 30 min., kadangi šiuo metu – 15 val. 15 min. turėtų susirinkti Valdyba priimti sprendimą. Kolegos, ar galime bendru sutarimu padaryti 15 minučių pertrauką iki 15 val. 30 min.? (*Triukšmas salėje*) Ir tada tęsime pateikimą. (*Balsai salėje*)

Mieli kolegos, Valdybos posėdis numatytas 15 val. 15 min. Tai kviečiu į 15 minučių pertrauką. Grįšime, priimsime ir tada girdėsime Valdybos sprendimą. Labai ačiū už supratingumą. Bendru sutarimu galime? Prieštaraujančių nėra. Ačiū. Pertrauka iki 15 val. 30 min.

*Pertrauka*

**PIRMININKĖ.** Mieli kolegos Seimo nariai, užimkite darbo vietas, pertrauka baigėsi, tęsiame toliau vakarinį Seimo plenarinį posėdį.

*15.34 val.*

**Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo Nr. VIII-1436 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XVP-1122 (*pateikimo tęsinys*)**

Ir tęsiame 2-12 klausimo – įstatymo projekto Nr. XVP-1122 – pateikimo stadiją. Pranešėjas – R. Žemaitaitis. Klausimą užduoti nori R. Sinkevičius. Ruošiasi L. Šedvydis.

**R. SINKEVIČIUS** (*LSDPF*). Labai ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas Remigijau, tie, kurie liustravosi, iš esmės visi yra žinomi, bet nepaviešinti, tie, kurie nesiliustravo, yra nežinomi ir didžioji dauguma jų kartotekų yra ne mūsų šalyje, o toliau į Rytus. Aš tikiu, kad GRU veikia ir tam tikrą interesą turi, kad kai kuriuos veiksmus atliktų tie agentai, kurie liko Lietuvoje. Kai mes paviešinsime jau žinomų agentų sąrašą, tai bus labai lengva atskirti, kurią užduotį GRU galėjo skirti ir kokiam asmeniui. Ar taip nenutiks?

**R. ŽEMAITAITIS** (*NAF*). Gerbiamas Rimantai, tikrai nenutiks. Jeigu būtų tokia situacija… Kaip žinote, Latvijoje rusakalbių arba Rusijos pilietybę turinčių, dvigubą pilietybę turinčių ir netgi Rusijos pilietybę turinčių gyventojų yra tris kartus daugiau negu Lietuvoje. Ir kai jie išviešino, tos problemos nebuvo. Kai tą padarė Estija, irgi tos problemos nebuvo. Tai tikrai nemanau, kad panašių atvejų galėtų būti ir čia. Baisiausia yra, matyt, tai, kad mes vis dėlto Lietuvoje turime Lietuvos piliečių, kurie nebuvo KGB, nebuvo struktūrose, bet šiandien sėkmingai prisideda prie ardomosios veiklos ir tikrai trečiosioms šalims jie sėkmingai atidirbinėja. Ne taip ir seniai, lygiai prieš metus su viršum, buvo sulaikytas aktyvus Konservatorių partijos narys Šiauliuose. Jis, būtent turintis Lietuvos pilietybę, nebuvęs kagėbistas, nebuvęs… atsargos sąraše nesantis žmogus, Lietuvos pilietis, Konservatorių partijos narys, būtent rinko medžiagą ir perdavinėjo Rusijos saugumui. Mes jau turime tokį atvejį. Tai net nereikia, kad būtumėte, Rimantai, buvęs ar panašiai. Tikrai nereikia bijoti, nes tarp Konservatorių partijos narių, matote, tarp tų patriotų, pasirodo, yra ir Lietuvos išdavikų. Tai nereikia būti netgi buvusiam.

**PIRMININKĖ.** Klausia L. Šedvydis. Ruošiasi V. Sinica.

**L. ŠEDVYDIS** (*LSDPF*). Dėkoju. Žiūrėkite, mes galime diskutuoti apie tai, kad liustracijos proceso pradžioje buvo padaryta klaidų, galbūt reikėjo kažkaip kitaip daryti, viskas su tuo gal ir gerai, bet mano klausimas jums. Jūs puikiai suprantate, kad įstatymas galioja ir jisai suteikia tam tikrą apsaugą žmonėms, kurie veikia pagal šį įstatymą. Ir panaikinus šį įstatymą, kaip jūs siūlote, tie žmonės labai natūraliai turės tų teisėtų lūkesčių ir jie tada kreipsis į teismą ir iš Lietuvos Respublikos išsireikalaus žalą, kuri gali būti labai didelė. Dabar klausimas, kiek tai gali kainuoti Lietuvai?

**R. ŽEMAITAITIS** (*NAF*). Gerbiamas Laurynai, jokios žalos neišsireikalaus, nes, kaip žinote, valstybė buvo davusi įsipareigojimą ir mes buvome, nustatytą laiko tarpą juos saugojome. Kadangi man tenka būti jau penktą kadenciją Seime, ir jūsų kolega gerbiamas Rimantas gali patvirtinti, tuometinė Vyriausybė, vienas iš buvusių viceministrų, atėjo į plenarinių posėdžių salę ir pasiūlė šitą terminą pailginti. Tai antrą kartą Lietuva darė, sakyčiau, tokį nusižengimą, išimties tvarka kažkam pailgindama. Tikrai nesijaudinkite – niekas į teismą nesikreips. Pažadas jiems buvo duotas ir mes jį įgyvendinome. Ir čia nereikia nė kiek galvoti apie tai.

Aš žinau, kas tai kalba – kalba būtent tie patys asmenys, kurie 2014–2016 metais labai stipriai įtikinėjo Seimą, kad reikia pratęsti pažadą iki neterminuoto laiko. Mes ir tada sakėme, kad baikite šiuos dalykus daryti. Ir buvo labai įdomus dalykas, gerbiamas Laurynai, neprisimenate, buvo parengtos alternatyvos, tai buvo du projektai: vienas projektas buvo 75 metai, kitas projektas buvo iki gyvos galvos. Ir turėjome balsuoti už alternatyvą. Laurynai, aš šičia sėdėjau, kur ir jūs, ir aš balsavau už 75 metus, nes iš dviejų blogybių reikėjo pasirinkti vieną blogybę: arba iki amžinybės, arba 75 metai. Tai didžioji dalis Seimo narių, kaip supranti, Laurynai, neturėjo kito pasirinkimo. Jeigu būtų alternatyvus balsavimas ir būtų alternatyvus pasiūlymas, kad išviešiname 2025 metais ar 2030 metais, tų problemų šiandieną ir nekiltų. Bandome ištaisyti tai, kas tuo metu buvo padaryta kaip klaida. Ir aš tą klaidą esu padaręs, ir tuo metu balsavo apie 80 Seimo narių už tą mažesnę blogybę. Gal net 84, man atrodo, jeigu aš neklystu. Reikėtų pažiūrėti duomenis, bet jeigu atmintis mano teisinga, tai balsavo maždaug 84 Seimo nariai. Ir tikrai, žinok, Laurynai, balsavo ir tie, kurie prieš, už, bet rinko visi geresnę blogybę.

**PIRMININKĖ.** Klausia V. Sinica. Ruošiasi V. Šeršniovas.

**V. SINICA** (*MSNG*). Aš atsiprašau, turėčiau suprasti pats, bet jeigu mes dabar sukuriame tokį teisinį vakuumą, šitą siūlymą priimdami, koks būna reguliavimas šitoje srityje?

**R. ŽEMAITAITIS** (*NAF*). Reguliavimo nuo 2028 metų nebelieka, dabar galiojančio įstatymo. Iki 2028 metų Vyriausybės įgaliota institucija, tokiu atveju – Valstybės saugumo departamentas, turėtų parengti metodiką, kaip tie duomenys yra išviešinami, kaip jie yra patikrinami. Ką ir kalbėjo gerbiamas kolega Rimantas, yra asmenų, kur, pavyzdžiui, mes turime, kad, na, galimai buvo, pavyzdžiui, kokiu ten santechniku dirbo KGB name. Jis nebuvo, tarkime, kagėbistas, bet jisai dirbo. Tai dabar iš to spręsti, ar jis buvo kagėbistas, ar ne, negalima. Ir mūsų atvejis irgi, kada mes į teismą padavėme, laimėjome bylą ir įrodėme, kad tai yra absurdas.

Dabar kokios medžiagos yra tikros? Ar pieštuku rašyta byla yra tinkamas įrodymas, kad jisai buvo? Ne, daug tokių bylų irgi yra panaikinta. Yra tokių bylų, kad vardai ir pavardės yra sumaišytos netyčia. Tokiu atveju Valstybės saugumo departamentas turėtų parengti tvarką, kas yra tie tinkami įrodymai, kad tas žmogus būtų išviešintas. Seimas, aš manau, kad supras, sutik, Vytautai, būtų blogas, jeigu jisai nurodytų, kas turėtų būti, kas ne. Tada politikavimą mes čia turėtume, iš salės išeidinėtume kas kelios dienos, man atrodo.

**PIRMININKĖ.** Klausimą užduoda V. Šeršniovas.

**V. ŠERŠNIOVAS** (*MSNG*). Ačiū. Aš bandau suprasti naudas. Vadinasi, viena nauda, kad mes išsiaiškintume asmenybes, kurios slepiasi po įstatymu. Tarkime, priėmus šį įstatymą, kokios būtų papildomos naudos? Pavyzdžiui, paimkime kalio trąšų draudimą. Manau, kad uždraudus šitas trąšas, patys žinome, Lietuva prarado milijardus, Rusija užsidirbo milijardus, negana to, perėmė iniciatyvą ir įtaką pasauliniam eksportui, būtent kas susiję su kalio trąšomis.

Man asmeniškai atrodo, kad tokie dalykai atsiranda ne be agentų pagalbos, dabartinių agentų pagalbos. Aš galvoju, kad dabartiniai agentai galbūt gali turėti įvairių sąsajų ir su buvusiais agentais. Kaip jūs galvojate, jeigu įsiteisės šis jūsų teisės aktas, ar jisai leis nuimti kokią nors skraistę, kur mes pamatytume daugiau, negu matome dabar, ar ir toliau viską matysime per patriotizmo skaidrę?

**R. ŽEMAITAITIS** (*NAF*). Vitalijau, taip jau mano gyvenimas buvo sudėliotas, kad savo teisininko karjerą pradėjau dirbdamas KGB rūmuose, čia, Vasario 16-osios gatvėje. Tai buvo 2-asis apylinkės teismas. Man teko kai kuriuos dokumentus ir kai kurias bylas vartyti, pernešti. Mačiau pavardes žmonių, kurie šiandieną imituoja, kad yra patriotai, kurie kalba apie laisvą žodį, kalba, kad valstybė yra užimta, uzurpuota ir panašiai. Bet jų bylos ir jų pavardės būtent tose bylose – aš jas varčiau ir jas skaičiau, ir mačiau, kokios jų pareigos buvo, kaip jie sėkmingai keliavo, kaip jie važiavo, kaip jų šeimos nariai buvo globojami ir saugomi.

Taip jau teko, kad 22 metus, 23 metus mano atmintyje tos pavardės yra ir aš jas žinau. Ir man yra keista, kad kaip šitie žmonės dar gali kalbėti apie patriotiškumą, apie valstybę, kai jų visi sprendimai lėmė (…) ir buvo naudingi išimtinai tik Rusijai. Išimtinai Rusijai buvo naudingi sprendimai, kalbant apie užsienio politiką, o užsienio politika buvo tokia, kad Rusija gavo iš to tik dar didesnės naudos, ir jų sprendimai iki pat dabar neša naudą būtent Kremliaus režimui. Tie asmenys dėl to ir nenori, kad šitie dokumentai būtų išviešinti.

Jeigu tu dar pažiūrėsi, kokį energetikos sektorių jie valdė ir kokiame transporto sektoriuje šitie žmonės yra, tai manau, kad nustebsi. Kur premjerai buvo skiriami, kokiose pirtelėse, tu nustebsi irgi radęs tuose dokumentuose, kokias pareigas jie užėmė būtent, kada Lietuva buvo jų okupuota. Dėl to ir reikia juos išviešinti, kad pamatytume tikruosius vardus ir pavardes. Pamatytumėte, kokias konsultacines kompanijas dabar jų vaikai turi Šveicarijoje įsiregistravę ir sėkmingai tarpininkauja apeidami sankcijas.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų pasisakančių nėra. Kolegos, apsisprendžiame balsuodami.

Užsiregistravo 57, balsavo 54: už – 51, prieš – 1, susilaikė 2. Po pateikimo projektui pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas.

Prašau, per šoninį mikrofoną – R. Sinkevičius.

**R. SINKEVIČIUS** (*LSDPF*). Labai ačiū, gerbiama pirmininke. Aš galvoju, kad Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas galėtų būti papildomas, kadangi tai nesusiję su nacionaliniu saugumu. Pagrindiniu komitetu galėtų būti Žmogaus teisių arba Teisės ir teisėtvarkos komitetai.

**PIRMININKĖ.** Prašau. L. Vaitiekūnienė.

**L. VAITIEKŪNIENĖ** (*LSDPF*). Prašau dėl praeito balsavimo įskaityti už.

**PIRMININKĖ.** Gerai, dėl protokolo būtinai.

Tada, kolegos, siūlau alternatyviai. Kas už tai, kad pagrindiniu komitetu, jeigu pliusą spausite, būtų Žmogaus teisių komitetas? Taip, dar turime pasiūlymų. Prašom. J. Sabatauskas.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Tikrai ne Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Čia ne mūsų sritis ir mes neturime būti. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Gerai. Prašau. M. Katelynas. (*Balsai salėje*)

**M. KATELYNAS** (*LSDPF*). Siūlau Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą. Tai ne tik savivaldybių, bet ir valstybės valdymo komitetas.

**PIRMININKĖ.** Patikslinkite: ar jūs siūlote kaip pagrindinį ar kaip papildomą? Kaip pagrindinį. Gerai, kolegos, tada apsispręsime balsuodami. Kol kas pasiūlymas buvo kaip pagrindinį Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą, bet yra siūlymų kaip pagrindinį Žmogaus teisių, Teisės ir teisėtvarkos arba Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą.

Dabar balsuojame. Kas už tai, kad Žmogaus teisių, spaudžiate pliusą, tai yra pritarimą, kas už tai, kad Teisės ir teisėtvarkos, spaudžiate prieš, o jeigu susilaikote, tai bus Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Apsispręskime. (*Juokas salėje*)

Balsavo 65: už Žmogaus teisių komitetą – 16, už Teisės ir teisėtvarkos – 2, už Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą – 47. Pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Ar galime tada kaip papildomą Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą, pirmininke? Galime kaip papildomą. Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Siūlome svarstyti pavasario sesijoje. Prieštaraujančių nėra. Ačiū. Pritarta bendru sutarimu.

*15.47 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XV-14 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1137 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)**

Kolegos, liko tik rezerviniai klausimai. Rezervinis 1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo projektas. Kviečiu pranešėją gerbiamą O. Leiputę, Seimo Pirmininko pavaduotoją. Pateikimas.

**O. LEIPUTĖ** (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, siūloma yra pakeisti 1 straipsnį ir išdėstyti taip: Biudžeto ir finansų komitete nustatyti 11 asmenų skaičių, o Nacionalinio saugumo ir gynybos – 14. 2 straipsnis. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Jūsų klausti nėra norinčių. Dėl motyvų taip pat pasisakyti norinčių nėra. Galima pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Svarstymas. Diskusijoje dalyvauti nėra norinčių. Pasisakyti dėl motyvų – taip pat. Galime pritarti po svarstymo bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Priėmimas. Du straipsniai. Ar galime jiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų nėra norinčių pasisakyti. Kviečiu apsispręsti balsuojant.

**Šio nutarimo priėmimas**

Balsavo 60, už – 60. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

*15.49 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XV-15 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1136 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)**

Rezervinis 2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 19 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas. Pranešėja – O. Leiputė. Pateikimas.

**O. LEIPUTĖ** (*LSDPF*). Pakeisti 4 straipsnį ir jį išdėstyti taip: patvirtinti šios sudėties Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komitetą, išbraukti 9 numeriu įrašytą V. Sinicos pavardę. Ir 9 straipsnis. Tai yra… Bet ar tikrai?

**PIRMININKĖ.** Rodo, kad taip. Ar jūs jau pristatėte?

**O. LEIPUTĖ** (*LSDPF*). Ne, aš nepristačiau. 10 numeriu įrašyti V. Sinicos pavardę. 3 straipsnis, nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Paklausti nėra norinčių. Dėl motyvų nėra norinčių pasisakyti. Galime pritarti po pateikimo bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Svarstymas. Diskutuoti norinčių nėra. Pasisakyti dėl motyvų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta po svarstymo.

Priėmimas. Dėl motyvų. Nutarimas iš trijų straipsnių, dėl jo pastabų, pasiūlymų nėra gauta. Galime pritarti bendru sutarimu visiems straipsniams? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų dėl viso. Pasisakyti nėra norinčių. Apsispręskime dėl viso balsuodami.

**Šio nutarimo priėmimas**

Balsavo 62: už – 61, prieš nebuvo, susilaikė 1. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

*15.51 val.*

**Seimo 2025 m. gruodžio 23 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas**

Kviečiame Seimo Pirmininko pavaduotoją D. Žebelienę pristatyti kitos savaitės, tai yra gruodžio 23 dienos, Seimo posėdžių darbotvarkę.

**D. ŽEBELIENĖ** (*NAF*). Gerbiami kolegos, pristatau kitos savaitės, gruodžio 23 dienos (antradienio), posėdžių darbotvarkę. Daugelis įstatymo projektų yra priėmimo stadijos. Galėčiau pavardinti. Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo projektas, Valstybės kontrolės įstatymo projektas, Švietimo įstatymo projektas, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas, Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas, taip pat Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo projektas ir daug kitų. Bus Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Nidos Grunskienės skyrimui Lietuvos Respublikos generaline prokurore“, Seimo nutarimo „Dėl Nerijos Stasiulienės skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kontroliere“ projektai, Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininko paskyrimo projektas. Į Seimo narių pateiktus klausimus atsakys ministrė V. Aleknavičienė, bus kitų įstatymo projektų, kurie bus pateikti arba svarstomi. Tai tiek dėl kitos savaitės darbotvarkės.

**PIRMININKĖ.** Ačiū pranešėjai. Jūsų paklausti nėra norinčių.

Kadangi mes apsvarstėme visus klausimus, tai noriu tik informuoti, kad Seimo valdyba priėmė sprendimą pripažinti netekusiu galios vakar dienos Valdybos sprendimą dėl nenumatyto posėdžio sušaukimo. Šiandien posėdis neįvyks. Registruojamės.

Užsiregistravo 64 Seimo nariai. Kolegos, ar galime patvirtinti kitos savaitės darbotvarkę? Ačiū, nes klausimų nebuvo, tai atsiklausiu. Prieštaraujančių nėra, bendru sutarimu.

Seimo vakarinį posėdį baigėme. (*Gongas*)

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS**

**III (RUDENS) SESIJOS**
**RYTINIO POSĖDŽIO NR. 114**
**STENOGRAMA**

**2025 m. gruodžio 23 d.**

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas J. OLEKAS,*
*Seimo Pirmininko pavaduotojos A. NORKIENĖ ir D. ŽEBELIENĖ*

---

**PIRMININKAS (J. OLEKAS).** Labas rytas, gerbiami kolegos! Pradedame gruodžio 23 dienos rytinį posėdį. (*Gongas*) Prašom registruotis.

Ačiū, kolegos. Užsiregistravo 111 Seimo narių.

*10.01 val.*

**Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. gruodžio 23 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas**

Prašom dėl šios dienos darbotvarkės. Pirmas – R. Motuzas. Prašau, kolega.

**R. MOTUZAS** (*LSDPF*). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, prašytume darbotvarkės 1 klausimą – Seimo rezoliucijos „Dėl hibridinės atakos prieš Lietuvos Respubliką“ projekto svarstymą ir priėmimą atidėti iki kito posėdžio sausio mėnesį, nes buvo priimta atitinkama rezoliucija Europos Parlamente, norime padaryti klausymus Užsienio reikalų komitete.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ž. Pavilionis.

**Ž. PAVILIONIS** (*TS-LKDF*). Aš tikrai norėčiau pritarti, kad mes galėtume galbūt pagriežtinti tą rezoliuciją. Aš suprantu, kad Amerika dabar siūlo tą meduolių politiką, bet Europos Sąjunga yra tas botagas, ir tiktai tada, kai jau jie jaus, tiek A. Lukašenka, tiek amerikiečiai, kad mes turime tam tikrą politiką, kad režimas toliau iš esmės vykdo savo agresyvią politiką, tai, aš manau, duos rezultatą. Jeigu mes galėtume sugriežtinti tą tekstą Užsienio reikalų komitete ir grįžti sausio mėnesį, jeigu susitiksime, tada gerai.

**PIRMININKAS.** Ačiū. T. Prajara.

**T. PRAJARA** (*LSDPF*). Labas rytas, mieli kolegos. Norėčiau frakcijos vardu paprašyti slapto balsavimo dėl projekto Nr. XVP-1082 ir dėl projekto Nr. XVP-1125. Kaip ir prieš penkerius metus vyko slaptas balsavimas, taip prašau ir dabar.

**PIRMININKAS.** Ačiū. E. Gentvilas.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Praėjusią savaitę nuskambėjo R. Motuzo pasiūlymas atidėti klausimą dėl rezoliucijos kitai savaitei, dabar jau – sausio mėnesiui. Ne be reikalo aš savaitgalį parašiau straipsniuką „Socialdemokratų pažadai trunka 3 valandas“, vakar jau atspausdinta. Dabar kažkas dar tiki pažadais, Ž. Pavilionis, naivus, tiki, kad bus, aš manau, čia yra pažadas nutempti, numuilinti ir nesvarstyti.

Noriu pabrėžti dar kartą savo argumentus, išsakytus praėjusią savaitę: Seimas liko kaip institucija, kuri taip ir neįvertino šitos hibridinės atakos, liberalų siūlymas buvo ją įvertinti. Dabar siūloma atidėti iki sausio mėnesio, bet tikrai nebus svarstoma. Manau, yra labai neprincipinga Seimo pozicija laužyti savo pačių pažadus, gerbiami socialdemokratai.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega. Ir A. Bagdonas, prašau.

**A. BAGDONAS** (*LSF*). Dėkoju, Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, aš noriu kreiptis į jus dėl Labdaros ir paramos įstatymo, kuris yra šios dienos darbotvarkėje, ir noriu atkreipti dėmesį, kad Etikos ir procedūrų komisija pradėjo tyrimą dėl Ekonomikos komitete galimų padarytų procedūrinių pažeidimų. Kadangi ir patį įstatymą yra numatoma priimti tiktai 2027 m. sausio 1 d., aš manau, mes tikrai galime jį perkelti į sausio mėnesį ir dėl to tikrai jokios problemos nebus – apsvarstysime jį sausio mėnesį. Juolab kad, kaip ir sakiau, įstatymo priėmimas numatytas 2027 m. sausio 1 d. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Ačiū, fiksavome. Ir V. Čmilytė-Nielsen, prašau.

**V. ČMILYTĖ-NIELSEN** (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Aš kaip tik frakcijos vardu, skirtingai nuo Socialdemokratų frakcijos, siūlyčiau balsavimą dėl generalinės prokurorės palikti atvirą ir nedaryti slapto. Atvirą – kaip ir buvo numatyta šios dienos darbotvarkėje. Argumentas, kad kažkaip buvo prieš penkerius metus kažkuriame balsavime, man atrodo, nėra pakankamas.

Taip pat pasidalinsiu su kolegomis, kad vakar susitikime su Prezidentu kalbėjome irgi apie tai, kad atviras balsavimas šiuo atveju tikrai užtikrintų tokį didesnį nešališkumą. Siūlau likti prie to.

**PIRMININKAS.** Ačiū. V. Gailius.

**V. GAILIUS** (*LSF*). Ačiū, Ekscelencija Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymas apeliuoja į mus, politikus, Seimo narius taip pat, ne tik valstybės tarnautojus, ir siunčia mums labai aiškią žinią: jeigu matome bent regimybę viešųjų ir privačių interesų konflikto, nuo tokio klausimo svarstymo nusišalinti. Mano žiniomis, rengiant skundą, buvo gauti duomenys iš Generalinės prokuratūros apie 24 parlamento narius, kurių ar viešojo intereso gynimo bylos, ar baudžiamosios bylos šiuo metu yra nagrinėjamos…

**PIRMININKAS.** Kolega, kalbame dėl darbotvarkės.

**V. GAILIUS** (*LSF*). …nagrinėjamos prokuratūroje, todėl aš siūlau nusišalinti tiems asmenims nuo šito darbotvarkės klausimo svarstymo.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Išgirdome visus pasiūlymus dėl darbotvarkės. Pradėkime iš eilės. Pirmasis siūlymas buvo išbraukti projektą Nr. XVP-1120. Prašome apsispręsti balsuojant. Kolegos, dėl Seimo rezoliucijos.

Balsavo 114 Seimo narių: už – 67, prieš – 42, susilaikė 5. Klausimas išbrauktas.

Dėl vedimo tvarkos – D. Griškevičius. Prašau, kolega.

**D. GRIŠKEVIČIUS** (*DFVL*). Gerbiamas pirmininke, norėtųsi paprašyti jūsų vis dėlto prieš balsavimą perskaityti pavadinimą, ne skaičių, bet pavadinimą. Sutikite, išgirdus skaičių, žinoti, už ką.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega. Aš manau, kad jūs labai atidžiai sekate ir žinote, bet, jeigu per mažai, pasakysiu daugiau. Ačiū.

Kitas siūlymas buvo dėl išbraukimo iš darbotvarkės Labdaros ir paramos įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-887. Prašom apsispręsti balsuojant. Kas balsuojate už išbraukimą, balsuojate už, kas už kitą nuomonę, balsuojate kitaip.

Balsavo 111 Seimo narių: už – 32, prieš – 65, susilaikė 14. Įstatymo projektas lieka darbotvarkėje.

Kitas prašymas buvo frakcijos vardu dėl Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Nidos Grunskienės skyrimo Lietuvos Respublikos generaline prokurore“ (projektas Nr. XVP-1082). Prašom apsispręsti balsuojant. Siūlymas buvo, kad balsavimas vyktų slaptai. Kas už tai, kad slaptai, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate kitaip.

Balsavo 113 Seimo narių: už – 60, prieš – 51, susilaikė 2. Vyks slaptas balsavimas.

Dar vienas balsavimas. Po to replikos, ko gero, kolegos.

Kitas siūlymas buvo dėl Seimo nutarimo „Dėl Nerijos Stasiulienės skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kontroliere“ (projektas Nr. XVP-1125). Buvo siūlymas taip pat balsuoti slaptai. Prašom, kas už ar kitos nuomonės, apsispręsti balsuojant.

Balsavo 116 Seimo narių: už – 70, 44 – prieš, 2 susilaikė. Taip pat vyks slaptas balsavimas.

Visi dėl darbotvarkės teikti pasiūlymai apsvarstyti. Kolegos, du įstatymų projektus – Teritorijų planavimo įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-986 ir Aplinkos įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-1061 – reikėtų įtraukti į rudens darbotvarkę. Ar galime bendru sutarimu? Galime. Ačiū. Bendru sutarimu pritarta.

Replikos po balsavimo. K. Mažeika. Prašom, kolega.

**K. MAŽEIKA** (*DFVL*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Ponai socialdemokratai, tas balsavimas dėl slaptumo turbūt jau ir parodė, koks bus galutinis rezultatas. Turbūt tenka apgailestauti ir pasakyti Prezidentui, kad jo teikiama kandidatė vėl nebus paskirta generaline prokurore. Gerbiamas Tadai, žiūriu jums į akis. Turbūt pasakykite viešai, kad jūs nepalaikysite. Tai būtų turbūt objektyviausia ir teisinga. Šiuo atveju turbūt palauksime dar kartą ir pamatysime.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega, už jūsų žvilgsnį, kitas akis, bet matysime balsuodami.

L. Kasčiūnas.

**L. KASČIŪNAS** (*TS-LKDF*). Gerbiamas Seimo Pirmininke, slapto balsavimo dėl generalinės prokurorės kandidatūros įvedimas, akivaizdu, reiškia, kad socialdemokratai nutarė atmesti šią kandidatūrą, todėl Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai nedalyvaus šiame slaptame balsavime. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Aiškiaregiai, žinote, kas ką darys. Gerai, kolegos, ačiū, pasikeitėme nuomonėmis. Ar galime bendru sutarimu patvirtinti darbotvarkę? (*Balsai salėje*) Galime? (*Balsai salėje: „Ne.“*) Ne. Ačiū. Girdžiu ir „ne“. Prašom balsuoti.

Balsavo 116 Seimo narių: 67 – už, 41 – prieš, 8 susilaikė. Darbotvarkė patvirtinta.

*10.13 val.*

**Infomaciniai pranešimai**

Kolegos, mums reikės dar balsų skaičiavimo komisijos. Primenu, jeigu kas įvyktų šią savaitę, nuo gruodžio 23 dienos iki… šį mėnesį, nuo gruodžio 23 dienos iki sausio 23 dienos, siūloma tokia balsų skaičiavimo komisija: A. Bagdonas (Liberalų sąjūdžio frakcija), D. Kreivys (Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija), S. Luščikas (Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija), T. Sadauskis („Nemuno aušros“ frakcija), L. Savickas (Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“), I. Vėgėlė (Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija) ir A. Zuokas (Mišri Seimo narių grupė). Prašom pasiruošti darbui. Ar galime patvirtinti bendru sutarimu? Galime. Ačiū, kolegos, pasitikėjimas jumis išreikštas.

*10.13 val.*

**Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XII-1289 pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XVP-804(2) (*priėmimas*)**

Darbotvarkės 1 klausimas – Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XVP-804. Dėl nuo 1 iki 5 straipsnio pasiūlymų, pataisų nėra. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, galime.

Dėl… (*Balsai salėje*) Tai gerai, kad stovi. Kviečiame į tribūną Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką J. Sabatauską… (*Balsas salėje: „Atsiprašau, dėl vedimo.“*) …pristatyti komiteto… (*Triukšmas salėje*) Jis nieko nesakė. Prašom netriukšmauti. Kviečiame į tribūną J. Sabatauską. Kolegos! Ponas Vytautai Juozapaiti, prašom netriukšmauti iš vietos!

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Galima dėl vedimo tvarkos?

**PIRMININKAS.** Taip, bus galima.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Laukite.

**PIRMININKAS.** Taip. M. Lingė (mikrofonas įjungtas) – dėl vedimo tvarkos.

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū, Pirmininke. Norime frakcijos vardu paprašyti šio klausimo pertraukos iki kito posėdžio. Pagrindinis motyvas būtų, kadangi visi suprantame, kad šis klausimas yra vienas svarbiausių, kodėl turbūt ir valdančiajai daugumai reikia opozicijos įsitraukimo ir dalyvavimo. Praėjusią savaitę vykęs procesas buvo sustabdytas tik dėl žmogiško faktoriaus ir mes neturime to tikro užtikrinimo, kad procesas vyks taip, kaip ir yra žadama realizuoti, sukurti. Valdyba ketina rinktis pertraukos metu ir apsispręsti dėl tos darbo grupės dėl nacionalinio transliuotojo pataisų svarstymo, tobulinimo, pildymo įkūrimo. Tai būtų labai gerai, kad, matydama Valdybos valią, susirinkus į popietinį posėdį opozicija jau galėtų visavertiškai spręsti, taip pat dalyvauti ir šį klausimą sprendžiant, kaip ir kitus likusius klausimus, užbaigiant sesiją. Bet kol to dar nematome, kol tos valios neturime realizuotos, tai prašom šio klausimo pertraukos iki kito posėdžio.

**PIRMININKAS.** Girdėjome už nuomonę. Ar jūs priešingą nuomonę turite, kolega?

**L. KASČIŪNAS** (*TS-LKDF*). Papildančią nuomonę, gerbiamas Seimo Pirmininke. Tai, ką ir Mindaugas sakė, labai viskas paprasta. Dabar padarome šio klausimo pertrauką iki kito posėdžio. Jūs susirenkate tarp posėdžių į Valdybą, sukuriate tokią visa integruojančią darbo grupę su stipriu

mandatu diskutuoti apie LRT valdysenos modelius, grįžtame į salę ir popietiniame posėdyje balsuojame už šį Fiskalinės drausmės įstatymą kaip pirmąjį klausimą. Gerbiamas Seimo Pirmininke, kartoju, kad prašome pertraukos iki kito posėdžio.

**PIRMININKAS.** O ką reiškia?.. Gerai, susitiksime. Tvarka, girdėjome nuomonę. Kolegos prašo pertraukos iki kito posėdžio. Prašom apsispręsti balsuojant. Ačiū, kolegos.

Balsavo 116 Seimo narių: 74 – už pertrauką (pakankamas balsų skaičius), prieš – 29, susilaikė 13. Pertrauka iki kito posėdžio.

Kitas darbotvarkės klausimas – Fiskalinės drausmės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-805 ir kiti lydimieji taip pat keliami į kitą posėdį, nes dėl jų paskelbta pertrauka.

*10.18 val.*

**Administracinių nusižengimų kodekso 29, 321, 557, 557[1], 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 514[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-902(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo ir kodekso papildymo 514[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-902. Yra šeši straipsniai. Pasiūlymų, papildymų nėra. Ar galime bendru sutarimu pastraipsniui pritarti? Ačiū, pritarta. Nuomonių už, prieš taip pat nematau. Prašom apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Kolegos, balsavo 78 Seimo nariai: 78 – už, prieš, susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*10.19 val.*

**Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 59[1], 171[5], 171[6], 171[7], 172, 173, 175, 177 ir 223[1] straipsnių pakeitimo ir 171[6] straipsnio pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XVP-1117 (*pateikimas*)**

Grįžtame, kolegos, prie Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto kai kurių straipsnių pakeitimo ir 171[6] straipsnio pripažinimo netekusio galios“ projekto Nr. XVP-1117. Pranešėjas – A. Sysas. Prašom, kolega, į tribūną.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, šitą Statuto pakeitimą reikia suderinti su nauju Fiskalinės drausmės konstituciniu įstatymu, nes keičiasi tvarka ir nuo kitų metų ir Statute turėtų būti aiškiai apibrėžti tie dalykai, kurie numatyti konstituciniame įstatyme. Seimo statutas turi būti sistemiškai suderintas su nauja fiskalinės valdysenos architektūra, tai yra vartojamos sąvokos, biudžeto dokumentų rūšys, jų rengimo ir svarstymo seka, nepriklausomos finansinės institucijos vaidmuo ir Vyriausybės atskaitomybės formos turi atitikti naują įstatyminį reguliavimą ir atnaujintas Europos Sąjungos ekonominės valdysenos nuostatas. Kviečiu pritarti.

**PIRMININKAS.** Jūsų klausti norinčių nėra. Ačiū už išsamų pristatymą. Kalbėti dėl motyvų už, prieš taip pat niekas neužsirašė. Ar galime, kolegos, bendru sutarimu pritarti po pateikimo? Ačiū, pritarta. Pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas. Svarstyti numatyta pavasario sesijoje. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

*10.21 val.*

**Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 22 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-431(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 22 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-431. Įstatymas iš trijų straipsnių. Pasiūlymų, pakeitimų dėl šių straipsnių nėra. Ar galime pritarti pastraipsniui? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dėl viso įstatymo projekto užsirašiusių kalbėti taip pat nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 79 Seimo nariai: 75 – už, prieš nėra, susilaikė 4. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*10.22 val.*

**Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 208 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XVP-138(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 208 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XVP-138. Vienas straipsnis. Apsispręsime dėl jo balsuodami. Pasisakyti norėtų B. Ropė. Prašau, kolega.

**B. ROPĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Iš tikrųjų siūliau priimti tokį pakeitimą, kad jeigu užduodant klausimus Vyriausybės valandoje, sakykime, kilo noras Seimo nariui, kuris uždavė klausimą, patikslinti klausimą, būtų suteikta tokia teisė. Komitetas svarstė ir šiek tiek komitetas pakeitė: vietoj „leidžia“ siūlo, teikia priimti, kad „posėdžio pirmininkui leidus“. Aš manau, kad posėdžio pirmininkas atkreips dėmesį ir prireikus leis užduoti papildomą klausimą ir pasitikslinti. Siūlau palaikyti. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Kolegos, matau, ne visi savo vietose, o reikės 71 už. Jeigu galite, pakvieskite savo kolegas, kurie dar ne darbo vietose, ir tada skelbiu balsavimą. Prašom balsuoti.

**Šio statuto priėmimas**

Balsavo 78 Seimo nariai: 78 – už. Seimo statuto 208 straipsnio pakeitimas priimtas. (*Gongas*)

*10.24 val.*

**Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 13 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XVP-390(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 13 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XVP-390.

Dėl 1 straipsnio turime Seimo nario B. Ropės pasiūlymą. Prašom, kolega, pristatyti.

**B. ROPĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Vis dėlto manau…

**PIRMININKAS.** Į tribūną kviečiu komiteto pirmininką J. Sabatauską.

**B. ROPĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Manau, kad… per svarstymą, sakykime, tas klausimas nebuvo priimtas, bet jis yra labai aktualus, kadangi pagal Konstituciją Seimo nariai yra vienodi ir vis dėlto šiandien tiems Seimo nariams, kurie išrinkti pagal sąrašą, nėra sudarytos tokios pačios sąlygos dirbti su rinkėjais.

Galbūt kai kas galvoja, kad viskas gerai, bet, mano manymu, negerai, kada vienas Seimo narys, norėdamas priimti rinkėjus, turi patalpas nuomoti už savo parlamentines lėšas, o kitas gauna teisę iš savivaldybės resursų tai padaryti. Tai nėra teisinga ir mes nesudarome vienodų sąlygų, ypač tiems Seimo nariams, kurie negyvena Vilniuje ir važinėja kasdien iš savo namų, ir gyvenamoji vieta deklaruota ne Vilniuje. Vilniuje tikrai tos problemos nėra, nes čia kėlė vilniečiai, kad trūksta patalpų, o Vilniuje mes turime Seime savo patalpas ir tikrai jos visiškai tinkamos prireikus priimti rinkėjus, tos problemos nėra.

Todėl aš tikrai kviečiu, tai galėtų netgi būti ne prievolė savivaldybėms, o kaip galimybė. Savivaldybės sako, šiandieną mes galėtume suteikti jums patalpas, bet mes neturime teisinio pagrindo. Tai suteikime tą teisinį pagrindą, kad savivaldybės galėtų suteikti patalpas ten deklaravusiems ir gyvenantiems Seimo nariams, kurie važinėja į Seimo posėdžius, ir kitiems norintiems. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Komiteto nuomonė… Ar yra 29 palaikantys kolegą? Prašom išreikšti balsavimu tą palaikymą. Susirinko tik 20. Tada atsiprašome, kolega, bet pataisa nesvarstoma.

Dėl viso projekto. Ar yra norinčių pasisakyti? B. Ropė – už. Prašau, kolega. B. Ropė už visą projektą.

**B. ROPĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Aš kviečiu balsuoti už visą pateiktą projektą, išreikšti nuomonę balsuojant.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonės išsakytos. Prašom apsispręsti balsuojant.

**Šio statuto priėmimas**

Balsavo 74 Seimo nariai: už – 71, prieš – nėra, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*10.29 val.*

**Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 1, 2, 4, 5, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 23, 27, 35, 36, 37, 38, 40, 45, 50, 55, 57, 58, 59, 60, 61, 65, 66, 72, 73, 74 straipsnių ir priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo $63^1$ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-621(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Vadovybės apsaugos įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo, įstatymo papildymo $63^1$ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-621. Į tribūną kviečiu Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką J. Sabatauską. Yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas dėl pavadinimo. Kokia yra komiteto nuomonė?

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, komitetas pritarė 6 balsais už, niekam nebalsavus prieš ir susilaikius.

**PIRMININKAS.** Ar galime pritarti šiam siūlymui bendru sutarimu? Galima. Ačiū, pritarta.

Dėl 1, 2, 3, 4 straipsnių pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu pastraipsiui? Ačiū, pritarta.

Dėl 5 straipsnio turime Seimo nario D. Razmislevičiaus pataisą. Kokia yra komiteto nuomonė? Ar 29?..

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Komitetas apsvarstė ir įvertinęs…

**PIRMININKAS.** Labai atsiprašau, komiteto pirmininke. Ar yra 29 Seimo nariai pritariantys? Matau, kad yra. Kokia komiteto nuomonė?

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Komitetas įvertino siūlymo esmę ir vis tik nusprendė, kad tai yra perteklinis siūlymas, nes galiojančioje Vadovybės apsaugos įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos oficialūs svečiai ir kiti asmenys saugomo asmens statusą įgyja nuo apsaugos paskyrimo Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, todėl nebūtina…

**PIRMININKAS.** Atsiprašau, D. Razmislevičius prašo pristatyti dar. Dar atsiprašau.

**D. RAZMISLEVIČIUS** (*LSDPF*). Kolegos, aš atsiimu šitą siūlymą.

**PIRMININKAS.** Atsiimate. Pataisa atsiimta. Tai tada 5 straipsniui be pataisos galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl 6, 7, 8 straipsnių pasiūlymų, pataisų nėra. Ar galime pastraipsniui pritarti? Ačiū, pritarta.

Dėl 9 straipsnio yra Seimo nario D. Razmislevičiaus pataisa. Prašau, kolega, pristatyti. Dėl 9 straipsnio pataisą.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Čia yra susijęs su ankstesniu siūlymu.

**PIRMININKAS.** Irgi atsiimate?

**D. RAZMISLEVIČIUS** (*LSDPF*). Taip.

**PIRMININKAS.** Tada ar galima 9 straipsniui pritarti? Ačiū, pritarta.

Dėl 10, 11, 12, 13, 14 straipsnių pataisų nėra, ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 15 straipsnio turime Teisės departamento pastabą. Kokia yra komiteto nuomonė?

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Komitetas svarstė ir pritarė, ir atitinkamai pakoregavo: išbraukiami paskutiniai keturi 7 dalies žodžiai: „Darbo kodekso nustatyta tvarka“ 6 balsais už, niekam nebalsavus prieš ir susilaikius.

**PIRMININKAS.** Komitetas pritaria. Ar galime mes pritarti šiai pataisai? Ačiū, matau bendru sutarimu pritarta. Ar galime pritarti 15 straipsniui su šia pastaba? Ačiū. Bendru sutarimu pritarta.

Dėl 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 ir 26 straipsnių pastabų ir pasiūlymų nėra. Ar galime pastraipsniui pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 27 straipsnio yra Teisės departamento pataisa. Kokia yra komiteto nuomonė?

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Komitetas pritarė. Teisės departamentas atkreipė dėmesį, kad administraciniams nusižengimams Baudžiamojo proceso kodeksas netaikomas, todėl reikėtų atskiros normos tuo atveju, jeigu pareigūnas padaro administracinį nusižengimą, ir atitinkamai papildoma 2 dalis 3 punktu, kuriame tai reglamentuojama. Už – 6, prieš, susilaikiusių nebuvo.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ar galime ir mes pritarti pataisai, kuriai komitetas pritarė? Ačiū, pritarta. Ar galime pritarti visam 27 straipsniui su mūsų pritarta pataisa? Ačiū, pritarta.

Dėl 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36 straipsnių pataisų ir pasiūlymų neturime. Ar galime pritarti pastraipsniui? Ačiū, pritarta.

Dėl 37 straipsnio turime Teisės departamento pataisą. Kokia yra komiteto nuomonė?

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Kadangi tai susiję su ankstesne pastaba, atitinkamai taisoma 5 dalis. Komitetas pritaria ir atsiranda atitinkamos redakcinės pataisos. 6 balsais už.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ar galime mes pritarti bendru sutarimu Teisės departamento pasiūlymui, kuriam pritarė komitetas? Ačiū, pritarta. Ar galime pritarti visam 37 straipsniui su pataisa? Ačiū, bendru sutarimu pritarta. Norinčių kalbėti dėl viso įstatymo projekto už, prieš nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 72 Seimo nariai: 72 – už, prieš, susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*10.35 val.*

**Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2901 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-622(2) (*priėmimas*)**

Kitas įstatymo projektas – Vadovybės apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-622. Pranešėjas J. Sabatauskas. Įstatymas iš vieno straipsnio. Pasiūlymų, pataisų nėra. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Pritarta. Dėl viso įstatymo norinčių pasisakyti taip pat nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 71 Seimo narys: 71 Seimo narys – už, susilaikiusių ir balsavusių prieš nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*10.36 val.*

**Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 3, 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-623(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-623. Įstatymas iš keturių straipsnių. Pasiūlymų ir pakeitimų nėra. Ar galime pastraipsniui pritarti įstatymo projektui? Ačiū, pritarta. Dėl viso įstatymo projekto pasisakyti norinčių nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Užsiregistravo 71 Seimo narys, balsavo 70… (*Balsai salėje: „Pakartoti norime!“*) Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*10.38 val.*

**Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 84 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-624(2) (*priėmimas*)**

Kitas įstatymo projektas – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 84 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-624. Įstatymas iš dviejų straipsnių. Pakeitimų, pasiūlymų nėra. Ar galima pastraipsniui pritarti? Ačiū, pritarta. Dėl viso įstatymo projekto norinčių pasisakyti nėra. Prašom apsispręsti ir balsuoti.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 72 Seimo nariai, 72 – už. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*10.39 val.*

**Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 59, 60 ir 95 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-703(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-703. Dėl 1, 2 straipsnių pasiūlymų, pakeitimų nėra. Ar galime pastraipsniui pritarti? Ačiū, pritarta. Dėl 3 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Kviečiu L. Girskienę į tribūną pristatyti komiteto nuomonę. Pirmas Teisės departamento siūlymas.

**L. GIRSKIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Siūlo pritarti.

**PIRMININKAS.** Komitetas siūlo pritarti. Ar galime mes bendru sutarimu pritarti pataisai, kuriai pritarė komitetas? Ačiū, pritarta.

Antra Teisės departamento pastaba, pasiūlymas.

**L. GIRSKIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Komitetas taip pat siūlo pritarti antrai Teisės departamento pastabai.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ar galime pritarti bendru sutarimu Teisės departamento siūlymui, kuriam pritarė komitetas? Ačiū, matau, pritarta.

Kitas siūlymas yra Seimo nario A. Radvilavičiaus. Audriau Radvilavičiau, prašau pristatyti. (*Balsai salėje*) A. Radvilavičius pristato pataisą.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų 99 straipsnio 11 punkto taikymo praktika atskleidė tam tikrą reguliavimo spragą. Esama formuluotė sudaro galimybę pernelyg plačiai taikyti išimtį ir leisti motorinių transporto priemonių judėjimą bei statymą paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose vykdant bet kokius naudingųjų iškasenų darbus. Tai faktiškai leidžia nepaisyti 25 metrų apsaugos zonos reikalavimų ir lemti didesnį neigiamą poveikį paviršinių vandens telkinių būklei. Vienintelė pateisinama veikla, kuri galėtų būti, tai yra sapropelio gavyba, nes ji atliekama pačiame vandens telkinyje arba jo dugne ir neišvengiamai reikalauja priartėjimo prie kranto. Tai siūlo pritarti.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ar yra 29 Seimo nariai, pritariantys kolegos pataisai? Matau 32. Ačiū, pritarta. Kokia yra komiteto nuomonė?

**L. GIRSKIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Komitetas siūlo pritarti iš dalies A. Radvilavičiaus pasiūlymui.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ar autorių tenkina iš dalies?

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Taip, tenkina.

**PIRMININKAS.** Tenkina. Ar galime pritarti mes A. Radvilavičiaus pataisai iš dalies? Ačiū, pritarta. Tada ar galime pritarti visam straipsniui su pataisa? Bendru sutarimu, matau. Ačiū, pritarta.

Tada kitas straipsnis įgauna dabar jau 5 straipsnio numeraciją, dėl jo taip pat turime keletą pasiūlymų. Pirmas pasiūlymas – Seimo nario T. Domarko. Kolega, prašom pristatyti savo pataisą.

**T. DOMARKAS** (*NAF*). Šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 2 straipsnyje išdėstytus Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 60 straipsnio 7 dalį ir 3 straipsnį, įsigalioja 2026 m. gegužės 1 d. Šio įstatymo straipsnyje išdėstyta Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 60 straipsnio 7 dalis įsigalioja 2027 m. gegužės 1 d.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ar yra 29 Seimo nariai? Taip, matau, yra. Ačiū, kolegos. Kokia yra komiteto nuomonė?

**L. GIRSKIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Komitetas siūlo pritarti siūlymui.

**PIRMININKAS.** Komitetas siūlo pritarti. Ar galime bendru sutarimu pritarti šiai pataisai? Ačiū, matau, pritarta. Ir dar yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento siūlymas. Kokia yra komiteto nuomonė?

**L. GIRSKIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Komiteto nuomonė yra nepritarti Teisės departamento pasiūlymui.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto nuomonei nepritarti Teisės departamentui? Ačiū, pritarta. Ar su šitais pakeitimais galima pritarti visam dabar jau 5 straipsniui? Taip, ačiū, matau, pritarta.

Dėl viso įstatymo projekto I. Vėgėlė nori kalbėti prieš. Prašau, kolega.

**I. VĖGĖLĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiami Seimo nariai, kviečiu įsiskaityti tai, ką tvirtinsime. Mes norime dabar patvirtinti (arba siekiama patvirtinti) Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 59, 60 ir 95 straipsnių pakeitimo įstatymą. Dabar atsiverskite patį įstatymą, kurį mes ketiname tikslinti. Ten yra 59 straipsnio pakeitimas, 60 straipsnio pakeitimas, 95 straipsnio pakeitimas ir staiga atsiradęs 99 straipsnio pakeitimas. Kolegos, pavadinime aiškiai nusakomi trys straipsniai, mes balsuosime dėl keturių.

Mano klausimas, kolegos, tai yra Teisėkūros pagrindų įstatymas, yra Seimo statutas. Aš suprantu, kad kokią nors išimtį reikėjo skubiai padaryti kažkada, bet prieš teisės akto priėmimo stadiją įrašyti naują straipsnį, net nepakeičiant pavadinimo, vietoje trijų straipsnių padaryti keturių straipsnių pakeitimą?.. Mano supratimu, arba mes turime tada atmesti tą pasiūlymą dėl 99 straipsnio, arba mes turime dėl šio įstatymo pasakyti, kad jo priėmimas akivaizdžiai prieštaraus Seimo statutui ir Teisėkūros pagrindų įstatymui. Aš siūlau, kolegos, apsispręsti arba vienu, arba kitu būdu. Aš supratau, kad pirmu apsisprendimu 99 straipsniui pritarta. Tuomet klausimas yra, kaip atrodo pats įstatymas. Jo pavadinimas neatitinka to, ką mes darome, ir, mano supratimu, prieštarauja tiek Seimo statutui, tiek Teisėkūros pagrindų įstatymui. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega, už nuomonę. Prašom apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 72 Seimo nariai: už – 66, prieš – 1, susilaikė 5. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Kolega A. Radvila. Prašom. Geroji žinia prieš šventas Kalėdas.

**A. RADVILA** (*LSDPF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos Seimo nariai, šiandien pas mus lankosi Elektrėnų žmonių su negalia sąjunga. Prašom pasveikinti ir palinkėti gerų švenčių. (*Plojimai*)

**PIRMININKAS.** Ačiū. Sveikiname elektrėniškius ir dirbame toliau.

*10.46 val.*

**Švietimo įstatymo Nr. I-1489 29 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2894 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-995(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Švietimo įstatymo 29 straipsnio pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-995.

Dėl 1 straipsnio pasiūlymų, pakeitimų nėra. Kviečiu Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką J. Sabatauską į tribūną. Ai, sakė, gerbiama J. Šukevičienė pavaduos pirmininką. Jurgita Šukevičiene, tribūna jūsų. Dėl 2 straipsnio turime… 1 straipsnis. Dėl 2 straipsnio „Įstatymo įsigaliojimas, taikymas ir įgyvendinimas“.

**J. ŠUKEVIČIENĖ** (*LSDPF*). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, Švietimo ir mokslo komitetas posėdžiavo vakar, 2025 m. gruodžio 22 d., ir techninei Teisės departamento pastabai pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Ar galime pritarti komiteto nuomonei ir Teisės departamento siūlymui, kuriam komitetas pritarė, bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl viso įstatymo norinčių pasisakyti nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Užsiregistravo 73 Seimo nariai, balsavo 72: už – 72, prieš ir susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*10.48 val.*

**Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo Nr. XII-2769 3 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1056(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo 3 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1056. Į tribūną kviečiu Š. Šukevičių.

Dėl 1 straipsnio pasiūlymų, pakeitimų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio taip pat nėra pasiūlymų, pakeitimų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Ir yra bendro pobūdžio Teisės departamento siūlymas, kuris yra… Neskubėkite, kolegos. (*Balsas salėje: „Gerai.“*) Noriu paaiškinti, kad Teisės departamento siūlymas jau nėra aktualus, pritarus 1 ir 2 straipsniams, bet pareikškite komiteto nuomonę.

Gerbiamas Šarūnai Šukevičiau, kokia yra komiteto nuomonė dėl Teisės departamento?..

**Š. ŠUKEVIČIUS** (*LSDPF*). Gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas nepritarė Teisės departamento išvadai.

**PIRMININKAS.** Ar galime ir mes bendru sutarimu nepritarti? Ačiū, pritarta nepritarti.

Dėl viso įstatymo projekto norinčių pasisakyti nėra. Prašome apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Ačiū, kolegos, užsiregistravo 75 Seimo nariai, balsavo 75: visi 75 – už, prieš ir susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*10.51 val.*

**Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 2, 4, 7, 8, 10, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 23, 25, 26 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1045(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo keleto straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1045. Į tribūną kviečiu kalbėti komiteto vardu D. Razmislevičių. Dėl nuo 1 iki 9 straipsnių pasiūlymų, pageidavimų, pakeitimų nėra.

Dėl 10 straipsnio turime Teisės departamento siūlymą. Kokia yra komiteto nuomonė? Prašom.

**D. RAZMISLEVIČIUS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – pritarti šiam Seimo kanceliarijos Teisės departamento siūlymui.

**PIRMININKAS.** Ar galime bendru sutarimu pritarti Teisės departamento siūlymui, kuriam pritarė komitetas? Ačiū, pritarta. Ar galima pritarti visam 10 straipsniui su minėta pataisa? Ačiū, pritarta.

Toliau dėl 11, 12 straipsnių pasiūlymų, pataisų nėra.

Dėl 13 straipsnio yra Seimo narių A. Dudėno, P. Visocko, I. Gelažnikienės ir A. Radvilavičiaus pasiūlymas. Prašom pristatyti, kolegos, ką jūs čia siūlote.

**A. DUDĖNAS** (*LSDPF*). Dėkui, Seimo Pirmininke. Išties mūsų siūlymas yra sumažinti laiko tarpą nuo pusės metų iki 2 mėnesių, kad asmenys, kurie gauna socialinę paramą, būtų pasitelkiami visuomenei naudingai veiklai. Manome, toks pasiūlymas iš principo sumažintų tikimybę, kad socialinė parama netaptų tiesiog dalinama be reikalo ir būtų priklausomybė nuo jos. Siūlome sumažinti tą terminą iki 2 mėnesių.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ar yra 29 Seimo nariai, paremiantys kolegų pasiūlymą? Ačiū, matau, kad yra. Kokia yra komiteto nuomonė?

**D. RAZMISLEVIČIUS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – pritarti pasiūlymui iš dalies, atsižvelgiant į tai, kad socialinė pašalpa dažniausiai skiriama 3 mėnesiams. Ministerijos siūlymas buvo 6, kolegų – 2, tai siūlomas toks kompromisinis variantas apsistoti prie 3 mėnesių.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ar tenkina autorius nuomonė pritarti iš dalies? Tenkina. Ačiū. Ar galima pritarti? Už pataisą norėtų pasakyti? Už pataisą norėtų pasisakyti E. Kirkutis?

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena, kolegos. Priminsiu, kad šis įstatymo projektas yra ilgą laiką derintas su Savivaldybių asociacija, tai priimti tikrai kompromisiniai visų pusių sprendimai. Taip pat ir dėl laikotarpio, iš pradžių jis buvo siūlytas 6 mėnesiai, po to buvo siūlymas Seimo narių, kolegų, 2 mėnesiai. Tai komitetas taip pat priėmė kompromisinį sprendimą numatyti 3 mėnesius. Kiek įmanoma, šis sprendimas yra išdiskutuotas visais lygmenimis, priimtas tikrai ir ministerijos kompromisas, ir Savivaldybių asociacijos kompromisas. Manau, kad tai yra pavyzdys, kaip galima tartis, šnekėtis ir ieškoti kompromisų visose srityse. Tai ir siūlyčiau šitokio įstatymo projekto kompromisams pritarti ir balsuoti už.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolegos. Čia dėl pataisos. L. Kukuraitis, prašau, nuomonė prieš.

**L. KUKURAITIS** (*DFVL*). Dėkoju, Pirmininke. Seimo narių siūlomas itin trumpas 3 mėnesių laikotarpis iš principo neleidžia atskirti trumpalaikio pažeidžiamumo nuo ilgalaikio nedalyvavimo darbo rinkoje, socialinės atskirties ir to piktnaudžiavimo, apie kurį kalba Seimo nariai. Praktikoje didelė dalis žmonių socialinę paramą pradeda gauti dėl laikinų aplinkybių: darbo praradimo, sveikatos problemų, šeimų krizių, artimųjų slaugos ar kitų gyvenimo situacijų, kurios per 3 mėnesius dar nestabilizuojamos. Įsivaizduokite save: patekote į krizę, gaunate paramą, bandote savarankiškai išsisukti, jums siūlo užimtumo didinimo programą, jūs sakote – išsiversime savarankiškai ir po 3 mėnesių jus įtraukia į visuomenei naudingą veiklą. Kaip jūsų galimybės savarankiškai susitvarkyti sumažėja? Jūs pradedate tvarkyti seniūnijos aplinką, kitus dalykus, kai iš tiesų reikia spręsti šeimos krizės dalykus, ieškotis darbo pagal profesiją ir kitus dalykus.

Šitas įstatymo projektas – 6 mėnesiai – iš tiesų jau buvo kompromisinis ir tai patvirtino Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kolegos šiandien komiteto posėdyje. Siekiant individualumo ir kad žmonių skatinimas dirbti būtų susietas su jų profesine kvalifikacija, buvo nutarta, kad Užimtumo didinimo programa siūloma, bet tie 6 mėnesiai paliekami žmonėms tvarkytis savarankiškai, kad jie galėtų patys išlipti su savo profesinėmis kompetencijomis, o po 3 mėnesių vėl grįžtama prie priverstinio darbo galimybių, nes per 3 mėnesius daugelis žmonių net ir su geriausiomis kompetencijomis ir galimybėmis nesusitvarko savarankiškai, reikia daugiau laiko. Šitas pasiūlymas prieštarauja ir bendradarbiavimo principui, kuris buvo taikomas šitą projektą… sutariant dėl 6 mėnesių kompromiso. Dėl to siūlau nepritarti ir palikti tai, kas egzistuoja šiuo metu įstatyme. Ačiū, kad leidote ilgiau pasisakyti.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Išgirdome nuomonę prieš dėl pataisos. Kolegos, mums reikia apsispręsti dėl konkrečios pataisos. Kas pritariate pritarimui iš dalies, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate kitaip.

Ačiū. Balsavo 74 Seimo nariai: 65 – už, 5 – prieš, 4 susilaikė. Pataisai iš dalies pritarta. Ar galime bendru sutarimu pritarti visam 13 straipsniui su šia pataisa? Ačiū, pritarta. Dėl 14, 15, 16, 17 straipsnių pataisų, pasiūlymų nėra. Ar galime pastraipsniui jiems pritarti? Ačiū, pritarta.

Dėl viso įstatymo projekto už nori pasisakyti L. Kukuraitis. Prašau, kolega.

**L. KUKURAITIS** (*DFVL*). Dėkoju, Pirmininke. Iš tiesų norisi pasidžiaugti bendru įstatymu, net jeigu ir priimta pastaroji pataisa. Tikrai tai yra seniai lauktas įstatymo projektas, kuris atspindi minimalių pajamų sistemos adekvatumo studiją, kuri buvo padaryta dar 2022 metais. Tai tik parodo, kiek ilgai užtrunka nuo profesionalų įžvalgų iki teisėkūrinių procesų. Tikrai norisi pasidžiaugti ir pagirti Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją, kad ateina su šiuo projektu. Išplečiama ir didinama apsauga daugeliui pažeidžiamų grupių, taip pat į žmonių integraciją į darbo rinką įtraukiamas nevyriausybinių organizacijų dalyvavimas bei kitos priemonės.

Aš tik atkreipčiau dėmesį į keletą dalykų. Pirmasis tai yra klausimas, kodėl tik dabar, tai yra nuo liepos 1 dienos? Kodėl dabar, jau aptarėme, bet kodėl nuo liepos 1 dienos? Tai reiškia, kad žmonės šitas didesnes galimybes gauti ir šildymo kompensacijas, ir kitus dalykus pradės naudoti tik nuo 2026 m. liepos 1 d., o PVM'o lengvata šildymui yra sumažinta jau dabar ir jinai žmonėms… Ypač jeigu vis dėlto sugrįš žiema, šildymo sezonas bus atšiaurus, tai keliolika procentų žmonės daugiau mokės už šildymą ir dalis jų negalės pasinaudoti tomis galimybėmis, kurios bus nuo liepos 1 dienos. Jeigu įstatymas būtų ėjęs kartu su mokesčių reforma, būtų visiškai adekvatu. Šiuo atveju, kadangi jis eina dabar, jisai tiesiog žmones įtrauks į atšiauresnį šildymo laikotarpį.

Vis tiek kviečiu pritarti ir dar kartą dėkui ministerijai už didžiules pastangas surasti subalansuotus sprendimus.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega, už jūsų nuomonę. Nuomonę už taip pat nori pasakyti J. Zailskienė. Prašau, kolege.

**J. ZAILSKIENĖ** (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, tikrai kviečiu balsuoti už šio įstatymo pakeitimus. Kaip mūsų ministerijos darbuotojai sakė, tai istorinis projektas, kada po daugiau nei dešimt metų pasikeičia labai daug rodiklių, pagal kuriuos bus vertinamos ir gyventojų pajamos, ir teikiama socialinė parama, ir visas tas socialinis laukas, kuriam šis įstatymas yra labai svarbus. Tikrai ir specialistams bus lengviau, ir žmonėms bus lengviau pažiūrėti į akis, kada jau nustatyti dydžiai, *kvadratai* už šildymą ir visi kiti jau atitiks realijas. Tai labai kviečiu palaikyti šį įstatymą ir balsuoti už. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Kolegos, prašom pasidžiaugti dalyvavimu istoriniame įvykyje ir priimant sprendimus. Kolega A. Sysas taip pat norėtų paremti.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, daug gerų žodžių nuskambėjo. Tikrai šis įstatymas rengtas labai ilgai ir labai gerai, kad mes pagaliau atnaujinome tam tikrus rodiklius ir skiriame dėmesio tiems žmonėms, kuriems pagalba yra reikalinga.

Aš šiek tiek nesutinku su kolega Linu, kad čia blogai, kad nuo liepos 1 dienos. Socialinės apsaugos sistema galioja ir šiandien. Tai yra ir energetinio skurdo lygis, ir kompensacijos už šiltą ir šaltą vandenį. Taip, norėtųsi didesnių pinigų. Jau gerai tai, kad darbai, kurie buvo dešimt metų visų ministerijų, visų vyriausybių daryti, pagaliau turi finalinę stadiją. Kviečiu balsuoti už.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolegos. Nuomonės dėl šio įstatymo išsakytos. Prašom apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Registravosi 77 Seimo nariai, 77 balsavo: 77 – už, prieš, susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Geroji prieškalėdinė žinia. D. Jakavičius. Prašau.

**D. JAKAVIČIUS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, šiandien mes turime svečiuose Šakių „Varpo" mokyklos mokinius, jie mums pietų pertraukos metu parodys „Muzikinę kalvio saulės pasaką". Kviečiu visus dalyvauti. (*Plojimai*)

**PIRMININKAS.** Teskamba varpas! Sveikiname Šakių „Varpo" mokyklos moksleivius.

*11.03 val.*

**Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 12 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo $15^1$ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-811(2) (*priėmimas*)**

Kitas įstatymas mūsų darbotvarkėje – Socialinių paslaugų įstatymo 12 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo $15^1$ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-811. Įstatymas iš dviejų straipsnių. Pasiūlymų, pakeitimų nėra. Ar galime pastraipsniui pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Užsirašiusių kalbėti dėl viso įstatymo projekto nėra. Prašom apsispręsti balsuojant. Kolegos, balsuojame, kiekvienas balsas svarbus.

**Šio įstatymo priėmimas**

Ačiū. Balsavo 74 Seimo nariai: 73 – už, 1 – prieš. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.04 val.*

**Šeimos stiprinimo įstatymo Nr. XIII-700 7 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-812(2) (*priėmimas*)**

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Šeimos stiprinimo įstatymo 7 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-812. Į tribūną kviečiu pranešėją E. Kirkutį. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų, pakeitimų nėra. Dėl 2 straipsnio turime Teisės departamento siūlymą. Kokia yra komiteto nuomonė?

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas Seimo Pirmininke, kolegos, pirmajam pasiūlymui buvo pritarta bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Komitetas, Teisės departamento pirmajam siūlymui pritaria. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ir yra antras Teisės departamento siūlymas. Kokia jūsų nuomonė komitete dėl antrojo siūlymo?

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Komitetas svarstė Teisės departamento siūlymą ir komitetas nusprendė pritarti bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Komitetas pritarė. Ačiū. Ar galime ir mes pritarti šiam siūlymui? Ačiū, pritarta. Ar galime pritarti 2 straipsniui su minėtomis pataisomis? Manau, kad pritariame bendru sutarimu. Ačiū, pritarta. Dėl viso įstatymo projekto užsirašiusių kalbėti nėra. Prašome apsispręsti balsuojant.

Registravosi 70 Seimo narių. Prašom dar pakviesti, kol kas įstatymas nepriimtas. Lauksime, kol į salę ateis kolegos, kurie šalia. Kolegos, prašom tylos, būkite darbo vietose. Pakartojame balsavimą dėl įstatymo projekto Nr. XVP-813. Atsiprašau, dėl Šeimos stiprinimo įstatymo 7 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-812. Prašom balsuoti, kas už šeimos stiprinimą.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 71 Seimo narys: už – 70, prieš – 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.07 val.*

**Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-813(2) (*priėmimas*)**

Kolegos, tęsiame darbą. Prašome susikaupti. Kitas Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-813. Įstatymas susideda iš vieno straipsnio. Pasiūlymų, pakeitimų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu pastraipsniui? Ačiū, pritarta. Dėl viso įstatymo projekto norinčių pasisakyti nėra. Prašome apsispręsti balsuojant.

Kolegos, registravosi 70 Seimo narių. Prašome pakartoti balsavimą. Matau mojančių keletą, kurie norėtų išreikšti savo nuomonę. Įstatymo projektas Nr. XVP-813. Gerai, paliekame, kol ateis kolegos.

*11.09 val.*

**Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-814(2) (*priėmimas*)**

Kitas – Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-814. Vienas straipsnis. Pasiūlymų, pakeitimų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl viso įstatymo projekto užsirašymų kalbėti nėra. Prašome apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 72 Seimo nariai: už – 70, prieš – 1, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.10 val.*

**Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo Nr. VIII-947 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-815(2) (*priėmimas*)**

Kitas įstatymo projektas – Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-815. Įstatymas iš vieno straipsnio. Pasiūlymų, pageidavimų nėra, pataisymų nėra. Ar galima pritarti pastraipsniui? Dėl viso įstatymo projekto užsirašiusių kalbėti nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 74 Seimo nariai: 70 – už, 2 – prieš, 2 susilaikė. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.11 val.*

**Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-813(2) (*priėmimo tęsinys*)**

Kolegos, grįžtame prie Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-813. Visos svarstymo procedūros atliktos, prašom apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 75 Seimo nariai: 72 – už, 2 – prieš, 1 susilaikė. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.11 val.*

**Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 37, $40^1$, 47, 51, 87, $95^2$, $109^1$, 110, $122^4$ straipsnių ir priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo $110^2$, $110^3$, $110^4$, $118^2$ straipsniais ir $110^2$ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XVP-1080(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Aplinkos apsaugos įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1080. Į tribūną kviečiu L. Jonauską.

Dėl 1 straipsnio, 2 straipsnio pasiūlymų, pakeitimų nėra. Dėl 3 straipsnio yra Teisės departamento siūlymas. Kokia yra komiteto nuomonė?

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Komitetas pritaria bendru sutarimu, tai yra formuluočių suderinimas, redakcinio pobūdžio pastaba.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ar galime pritarti ir mes Teisės departamento siūlymui, kuriam komitetas pritarė bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Kitas Teisės departamento siūlymas. Kokia komiteto nuomonė dėl to paties straipsnio?

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Redakcinio pobūdžio pastaba. Komitetas jai pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolegos, komitetas pritarė Teisės departamento siūlymui. Ar galime mes bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta. Ar galime su šiais pakeitimais pritarti visam 3 straipsniui? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 4 straipsnio pasiūlymų, pataisų nėra, ar galime pritarti? Ačiū. Pritarta.

Dėl 5 straipsnio taip pat turime dvi Teisės departamento pataisas. Iš eilės: dėl pirmos pataisos kokia komiteto nuomonė?

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Ir pirmai, ir antrai Teisės departamento pastabai pritariame. Abi pastabos yra redakcinio pobūdžio. Pritarta bendru sutarimu abiem.

**PIRMININKAS.** Kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti Teisės departamento siūlymui, kuriam komitetas pritarė? Ačiū, pritarta.

Antras Teisės departamento siūlymas. Kokia komiteto nuomonė?

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Pritarti bendru sutarimu, redakcinio pobūdžio.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ar galime pritarti ir antram Teisės departamento siūlymui dėl 5 straipsnio bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ar galime pritarti 5 straipsniui su šiais Teisės departamento siūlymais bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 6 ir 7 straipsnių pasiūlymų ir pataisų negauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu pastraipsniui? Ačiū, pritarta.

Dėl 8 straipsnio taip pat turime Teisės departamento pataisą. Kokia yra komiteto nuomonė?

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Keičiamos formuluotės, redakcinė pastaba. Komitetas pritaria bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Komitetas pritarė. Ar galime bendru sutarimu pritarti šiam Teisės departamento siūlymui? Ačiū, pritarta. Ar galime visam 8 straipsniui su pataisa pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 9 straipsnio turime kolegos L. Jonausko pataisą. Prašom kolegą pristatyti.

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū. Pristatau Seimo nario pasiūlymą. Yra keičiamos šiek tiek lengvinančios aplinkybės dėl juridinių asmenų atsakomybės: už reikalavimų, susijusių su atliekų įvežimu (importu), išvežimu (eksportu), pažeidimus yra įspėjimas, taip pat mažinama sankcija ir ateityje ji priklausytų ne nuo visų įmonės pajamų, o nuo pajamų, gaunamų už atliekų vežimą. Siūlau pritarti. Komitetas…

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ar yra 29 pritariantys Seimo nariai? Ačiū, matau, yra. Kokia yra komiteto nuomonė?

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Komitetas pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Komiteto nuomonė yra pritarti. Ar galime bendru sutarimu pritarti šiai pataisai? Ačiū, pritarta. Taip pat yra Seimo nario S. Gentvilo pataisa, bet kadangi jau apsisprendėme dėl L. Jonausko pataisos, tai jos nesvarstome. Ar galime pritarti 9 straipsniui su L. Jonausko pataisa, kuriai ką tik pritarėme? Ačiū, pritarta. Dėl 10, 11 straipsnių pasiūlymų, pataisų nėra. Dėl 12 straipsnio turime Teisės departamento pirmą siūlymą. Kokia yra komiteto nuomonė dėl jo?

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Teisės departamento pastabai komitetas nepritaria. Argumentai yra tokie, kad nebūtina detalizuoti oro sluoksnį ardančių medžiagų, produktų, įrangos rinkos vertės apskaičiavimo. Tai perteklinis reikalavimas, nes pažeidimus nagrinėjantys pareigūnai dėl minėtų dalykų rinkos vertės pinigais nustatymo prireikus gali kreiptis į kvalifikuotus turto vertintojus. Pritarta bendru sutarimu nepritarti Teisės departamento pastabai.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ar galime ir mes bendru sutarimu nepritarti šiai Teisės departamento pataisai, kuriai nepritarė komitetas? Ačiū, pritarta nepritarimui. Yra antra Teisės departamento pataisa dėl šio straipsnio. Kokia yra komiteto nuomonė dėl jo?

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Komitetas pritarė bendru sutarimu šitai pastabai. Tai yra Teisės departamento redakcinio pobūdžio pastaba.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ar galime ir mes pritarti šiam Teisės departamento siūlymui, kuriam komitetas pritarė? Ačiū. Pritarta bendru sutarimu.

Ar galime pritarti su šiais pakeitimais visam 12 straipsniui? Ačiū. Pritarta bendru sutarimu.

Dėl 13 straipsnio taip pat turime Teisės departamento pataisą. Kokia yra komiteto nuomonė?

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Komitetas pritarė jai bendru sutarimu. Tai yra redakcinio pobūdžio pastaba.

**PIRMININKAS.** Komitetas pritarė. Ar galime ir mes bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta. Ar galime pritarti visam 13 straipsniui su Teisės departamento siūlymu, kuriam ką tik pritarėme? Ačiū, pritarta.

Dėl 14 straipsnio pasiūlymų, pataisų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl 15 straipsnio taip pat turime Teisės departamento siūlymą. Kokia yra komiteto nuomonė?

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Komitetas pritarė bendru sutarimu. Tai yra irgi redakcinio pobūdžio Teisės departamento pastaba.

**PIRMININKAS.** Komitetas pritarė šiai pataisai. Ar galime ir mes bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta. Ar galime pritarti visam 15 straipsniui su Teisės departamento pataisa, kuriai pritarėme? Ačiū, bendru sutarimu pritarta.

Dėl 16 straipsnio pataisų, pasiūlymų nėra. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta.

Dėl 17 straipsnio turime Teisės departamento siūlymą. Kokia yra komiteto nuomonė?

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Dar viena redakcinio pobūdžio Teisės departamento pastaba. Aplinkos komitetas pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Komitetas pritarė. Mes galime pritarti šiai pataisai? Ačiū, pritarta. Ar galime pritarti visam 17 straipsniui su pritarta pataisa? Ačiū, bendru sutarimu pritarta.

Dėl 18 straipsnio turime L. Jonausko siūlymą. Prašom kolegą pristatyti.

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū. Iki šiol Aplinkos apsaugos įstatyme nebuvo sankcijų juridiniams asmenims už paviršinių vandens telkinių dugno valymo ir gilinimo darbus. Yra numatomos sankcijos ir atitinkamai prašau joms pritarti. Aplinkos komitetas pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Ar yra 29 Seimo nariai pritariantys? Ačiū, matau, kad yra. Kyla rankos į viršų. Kokia yra komiteto nuomonė?

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Komitetas pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Komiteto nuomonė yra pritarti. Ar galime pritarti bendru sutarimu L. Jonausko pataisai, kuriai pritarė komitetas? Ačiū, pritarta. Tada, kolegos, 18 straipsnis papildomas nauju 19 straipsniu. Tai 18 straipsniui galime pritarti be pataisų, o naujas 19 straipsnis su šia pataisa, kuriai ką tik pritarėme. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Tada 19 straipsnis virsta 20 straipsniu ir dėl naujo 20 straipsnio… Dėl naujo 21 straipsnio pataisų, pasiūlymų nėra. Ar galime jiems pritarti pastraipsniui? Ačiū, pritarta.

Dabar dėl naujo 22 straipsnio yra Teisės departamento pasiūlymas. Kokia yra komiteto nuomonė?

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Komitetas pritarė bendru sutarimu. Argumentai – dėl atskirų straipsnių įsigaliojimo datų suvienodinimo.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Komitetas pritarė. Ar galime ir mes pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ar galime pritarti visam naujam 22 straipsniui? Ačiū, pritarta. Primenu, kad keičiasi pavadinimas ir keičiasi numeracija dėl straipsnių įsigaliojimo. Ar galime tam pritarti? Pritarta. Dėl viso įstatymo projekto užsirašiusių kalbėti nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 71 Seimo narys: 70 – už, 1 susilaikė. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.21 val.*

**Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 243[1], 251, 304[2], 308[1], 310, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 243[2], 270[2] straipsniais ir 243[1] straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XVP-1081(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo, kodekso papildymo 243[2], 270[2] straipsniais ir 243[1] straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XVP-1081. Į tribūną kviečiu Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką J. Sabatauską. Dėl 1 straipsnio turime Teisės departamento siūlymą. Kokia komiteto nuomonė dėl šio siūlymo?

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės departamentas dėl 1 straipsnio pateikė pastabą, kuriai komitetas pritarė…

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolegos.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). …7 balsais už.

**PIRMININKAS.** Ar galime pritarti Teisės departamento siūlymui, kuriam komitetas pritarė? Ačiū, pritarta. Ar galime visam 1 straipsniui su šiuo pataisymu, pasiūlymu pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dėl nuo 2 iki 15 straipsnio pasiūlymų, pataisų nėra. Ar galime pastraipsniui pritarti šiems įstatymo straipsniams? Ačiū, pritarta. Dėl 16 straipsnio turime Teisės departamento du siūlymus. Kokia komiteto nuomonė dėl pirmo?

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Komitetas redakcinei Teisės departamento pastabai pritarė ir atitinkamai pataisė 16 straipsnio 1 dalį.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Komitetas pirmai Teisės departamento pataisai pritarė. Ar galime mes pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Kokia komiteto nuomonė dėl antros pataisos?

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Taip pat pritarė.

**PIRMININKAS.** Antrai taip pat komitetas pritarė. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ar galime pritarti visam 16 straipsniui su šiais pakeitimais? Matau, bendru sutarimu pritarta.

Dėl viso įstatymo projekto užsirašiusių kalbėti nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Ačiū, kolegos. Balsavo 72 Seimo nariai, 72 – už. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.24 val.*

**Miškų įstatymo Nr. I-671 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3475(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Miškų įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3475. Kviečiu į tribūną komiteto pirmininką L. Jonauską. Gautas L. Jonausko pasiūlymas. Prašau, kolega, pristatyti šį savo pasiūlymą.

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Išplečiama miško medelyno sąvoka, nelieka miško sodmenų rūšiavimo ir laikymo patalpų, bet išplečiama: tai būtų inžineriniai statiniai ir administracinių, augalams auginti, garažų ir sandėliavimo paskirčių pastatai. Sprendžiame problemą, kad organizuojant šiuolaikinius medelynus tiesiog nėra tinkamų darbo sąlygų galimybių, kad žmonės persirengtų, nusipraustų ir taip toliau. Tai prašau pritarti šiam pasiūlymui. Aplinkos komitetas pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Ačiū už pristatymą. Ar yra remiantys 29 Seimo nariai? Ačiū, matau, kad yra. Kokia yra komiteto nuomonė dėl jūsų siūlymo?

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Komitetas pritarė bendru sutarimu?

**PIRMININKAS.** Komitetas pritarė bendru sutarimu. Ar galime mes pritarti? Ačiū, pritarta. Tada šis siūlymas tampa 1 straipsniu, o buvęs 1 tampa 2 straipsniu. Dėl šio naujo 2 straipsnio yra Teisės departamento siūlymas. Kokia yra komiteto nuomonė?

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Šiam Teisės departamento siūlymui Aplinkos komitetas nepritarė. Argumentai yra, kad Teisės departamento siūlomas teisinis reguliavimas nespręstų žemės sklypų skaidymo problemos, kai žemės sklype du ar daugiau vientisų miško žemės plotų.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Vadinasi, pirmam Teisės departamento siūlymui komitetas nepritarė. Ar galime ir mes nepritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta nepritarti.

Toliau yra antras Teisės departamento siūlymas. Kokia yra komiteto nuomonė?

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Antras Teisės departamento siūlymas yra redakcinio pobūdžio. Aplinkos komitetas jam pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Komitetas antram Teisės departamento siūlymui pritarė. Ar galime ir mes pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Taip pat yra dar vienas dėl šio straipsnio. Ne vienas, bet yra L. Jonausko siūlymas. Kolega, prašau pristatyti savo siūlymą.

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Pirmininke, čia yra du mano siūlymai ir jie vienas su kitu yra susiję. Priėmę šiuos siūlymus, sudarytume lengvesnes sąlygas Valstybinių miškų urėdijai perduoti valstybinės žemės sklypus miškams įveisti. Tai palengvintų procedūras, Lietuvoje greičiau atsirastų daugiau miškų. Prašau pritarti. Aplinkos komitetas siūlymams pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Ar yra 29 Seimo nariai, pritariantys siūlymui? Ačiū, matau, yra. Jūsų antras siūlymas.

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Yra susijęs, irgi palengvintų valstybinių žemės sklypų perdavimą Valstybinių miškų urėdijai.

**PIRMININKAS.** Gerai. Tai pagal dabartinę situaciją jūsų pasiūlymams dėl 2 straipsnio yra pritarta. Ar galime pritarti su šiais pakeitimais visam 2 straipsniui? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Ir dar trečias jūsų siūlymas dėl 3 straipsnio atsiradimo. Prašome pristatyti ir šią pataisą.

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Turiu pasitikslinti. Šis siūlymas taip pat palengvintų valstybinių žemės sklypų perdavimą Valstybinių miškų urėdijai. Prašau pritarti. Aplinkos komitetas pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ar yra 29 Seimo nariai? Yra. Ačiū, pritarta. Kokia komiteto nuomonė?

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Komitetas pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Ar galime pritarti šiam siūlymui? Ačiū, matau, pritarta. Tada šis siūlymas tampa 3 straipsniu. Ar galime pritarti 3 straipsniui? Ačiū, pritarta. Ir dar turime keletą Teisės departamento ir jūsų paties. Gerai, dėl pirmo Teisės departamento bendro siūlymo.

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Pirmam Teisės departamento siūlymui Aplinkos komitetas pritarė bendru sutarimu. Tai yra redakcinio pobūdžio pasiūlymas.

**PIRMININKAS.** Gerai, tada dėl jūsų paties siūlymo – dėl pavadinimo keitimo iš dalies.

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Atsiprašau, buvo dar vienas Teisės departamento pasiūlymas, kuriam komitetas nepritarė.

**PIRMININKAS.** Ačiū, iš dalies pritarta ir apsispręsta. Ir tada dėl visų siūlymų?

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Ir mano pasiūlymas dėl pavadinimo keitimo. Tiesiog keičiasi daugiau straipsnių, tai pavadinimą reikia keisti. Aplinkos komitetas jam pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Ar galime pritarti? Yra 29. Ar galime pritarti pritarimui iš dalies? Ačiū, pritarta. Visus siūlymus apsvarstėme. Dėl viso įstatymo projekto norinčių kalbėti nėra. Prašome apsispręsti balsuojant. Kolegos, dėmesio! Prašom apsispręsti dėl Miškų įstatymo 7 straipsnio įstatymo projekto.

Yra siūlymų… Dalyvavo 70 Seimo narių. Yra siūlymas balsuoti dar kartą. Kolegos, dėmesio! Balsuosime dėl Miškų įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3475. Prašom dėmesingai balsuoti. Vyksta balsavimas.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 77 Seimo nariai: 77 – už. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.31 val.*

**Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 1, 6, 10, 11, 14, 16 ir 17 straipsnių, IV skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo VI skyriumi įstatymo projektas Nr. XVP-1103(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo keleto straipsnių, IV skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo VI skyriumi įstatymo projektas Nr. XVP-1103. 12 straipsnių. Dėl pasiūlymų, pakeitimų nėra užsirašiusių. Ar galime pastraipsniui pritarti? Ačiū, pritarta. Dėl viso įstatymo projekto norinčių kalbėti nėra. Prašome dirbti, apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Ačiū. Balsavo 73 Seimo nariai: 71 – už, 2 susilaikė, prieš nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.32 val.*

**Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-887(2) (*priėmimo tęsinys*)**

Kolegos, dar vienas įstatymo projektas, perėjęs visas procedūras, liko tik balsavimas – Labdaros ir paramos įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-887. Kviečiu balsuoti.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 72 Seimo nariai: 64 – už, 8 susilaikė, nėra prieštaraujančių. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.33 val.*

**Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-263(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-263.

Kviečiu į tribūną J. Rojaką. Nėra. Kas galėtų pavaduoti iš Ekonomikos komiteto? Prašom, pirmininkas.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotoja D. Žebelienė. Palieku visus raštus, šiltą kėdę.

**S. BUCEVIČIUS** (*NAF*). Kolegos, Pirmininke, Ekonomikos komitetas svarstė Konkurencijos įstatymo projektą ir jam pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKĖ (D. ŽEBELIENĖ**, *NAF*). Dėl 1 straipsnio… Palaukite, neskubėkite, pirmininke, dėl 1 straipsnio gautos dvi Teisės departamento pastabos. Prašom pakomentuoti komiteto nuomonę.

**S. BUCEVIČIUS** (*NAF*). Komiteto nuomonė buvo dėl pirmosios… Dabar neturiu.

**PIRMININKĖ.** Pirmai nepritarti.

**S. BUCEVIČIUS** (*NAF*). Nepritarti, taip, komiteto bendru sutarimu. Antrajai pritarti taip pat bendru sutarimu.

**PIRMININKĖ.** Dėl antros komiteto nuomonė yra pritarti?

**S. BUCEVIČIUS** (*NAF*). Taip.

**PIRMININKĖ.** Ar galime pritarti bendru sutarimu 1 straipsniui su viena Teisės departamento pastaba? Ačiū, pritarta.

Ar galime pritarti 2 straipsniui bendru sutarimu su komiteto nuomone? Ačiū, pritarta. Tai turbūt viskas, pastraipsniui pritariame. Užsirašiusių, matau, yra. L. Savickas. Prašom.

**L. SAVICKAS** (*DFVL*). Gerbiami kolegos, turime tikriausiai čia du dalykus, dėl kurių reikia išsiaiškinti. Pirmas yra apie tai, kad iš tikrųjų komitete buvo daug diskutuota, deja, pasiūlymai nebuvo perregistruoti, kalbant apie tai, koks tas baudos dydžio skaičiavimas turėtų būti už kartelinius susitarimus.

Dabartinis įstatymo projektas numato mažinti bazinį baudos dydžio skaičiavimą nuo 100 % iki 50 %. Buvo taip pat puikus registruotas kolegės Aušrinės pasiūlymas bent jau iki 75 % grąžinti. Deja, nesulaukė palaikymo. Visų pirma šis argumentas tikrai nėra vienas iš geriausių. Tačiau pastaruoju laikotarpiu atėjo žinia apie tai, kad Europos konkurencijos taryba gavo Europos Komisijos raštišką nuomonę. Pacituosiu pagrindinius argumentus.

Pirma, ta nuomonė teigia, kad svarstomas šis įstatymo pakeitimo projektas gali neatitikti Europos Sąjungos teisės reikalavimų, ir lygiai taip pat išreiškiamas susirūpinimas dėl nuostatų būtent dėl 50 %. Tai kelia klausimą, ar mūsų Konkurencijos taryba galės įgyvendinti Europos direktyvos nurodymus dėl privalomų baudų skaičiavimo kriterijų.

Lygiai taip pat yra išsakoma nuomonė, raginanti nepriimti šio teisinio reguliavimo pakeitimų, nes tai keltų riziką pažeisti Europos Sąjungos teisę, dėl ko Lietuvai galėtų būti pradėta pažei-

dimo procedūra bei skirtos finansinės sankcijos. Tikrai nemanau, kad šis klausimas yra tokios skubos klausimas, kad šiandien mes galėtume rizikuoti štai tokiais dalykais, apie kuriuos ką tik pasakiau, informavau. Į mus visus kreipėsi Europos Komisija per Konkurencijos tarybą.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Nuomonė už – S. Bucevičius.

**S. BUCEVIČIUS** (*NAF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, gerbiamas Lukai, mes vienaip ar kitaip gyvename su šiuo įstatymu arba su tokiomis, kaip čia pasakyti, baudomis jau nemažai metų. Jeigu dabar apie Europos Sąjungos reikalavimus arba tą teisę, kokią jie pasiūlys mums, Lietuvai, na, komitetas arba komiteto svarstymo metu mes ir kalbėjome, diskutavome, kada bus aiški Europos Sąjungos pozicija, tada mes, matyt, ir darysime pakeitimus. O šiandien aš siūlyčiau pritarti ir judėti į priekį. O kaip gyvenimas klostysis, matyt, gyvas įstatymas ir mes galėsime visada daryti korekcijas. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Dar nuomonė prieš – A. Butkevičius.

**A. BUTKEVIČIUS** (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, labai puikiai atsimename, kada stojome į Europos Sąjungą, daugelis Lietuvos teisės aktų buvo derinami su Europos Sąjungos teise. Jeigu kalbėtume apie dabartinį Konkurencijos įstatymo projektą, kurį svarstome, labai keistai skamba, kad galima jau nebesilaikyti faktiškai Europos Sąjungos teisės keliamų reikalavimų. Aš manau, kad taip parodysime kažkokį kai kada nesusipratimą, taip švelniai pasakius, ir nesulaukę suderinimo iš Europos… ir negavę iš Europos Komisijos jokio atsakymo, ar tai neprieštarauja, mes priimsime, o po to, jeigu gausime perspėjimą, kad reikia taisyti… Kažkaip parodome tam tikrą ir kompetencijos lygį, ir gal abejingumą Europos Sąjungos teisės atžvilgiu. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Dar viena nuomonė už – A. Zuokas.

**A. ZUOKAS** (*MSNG*). Gerbiami kolegos, aš siūlyčiau pritarti šiam įstatymo projektui. Pirmiausia, jis jau svarstomas daugiau negu metai. Antra, tikslumo dėlei reikia pasakyti, kad 50 % dydžio skaičiavimo galima bauda yra skaičiuojama tik pirminiame etape. Tyrimo metu ir priėmus galutinę išvadą šis dydis gali padidėti ir pasiekti tą patį 100 %.

Taip pat šio įstatymo esmė – jis yra ir paremtas Europos Sąjungos šalių ir tos pačios Europos Komisijos galiojančia praktika. Taigi, manyčiau, dabar girdimi tokie aštrūs argumentai prieš, matyt, yra kilę iš noro stabdyti arba nepriimti šio projekto, tačiau tai tikrai, mano manymu, nebūtų teisinga. Siūlau pritarti ir siekti, kad būtų balansas tarp tų, kurie kontroliuoja rinką, ir tų, kurie nori ir privalo garantuoti vartotojams saugumą, bet kartu turime girdėti ir kitą pusę, kuri dirba ir kuria, tai yra verslą. Todėl siūlau pritarti ir balsuoti už.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Motyvai išsakyti. Balsuojame dėl įstatymo projekto Nr. XVP-263 priėmimo.

**Šio įstatymo priėmimas**

Užsiregistravo 72, balsavo 71: už – 69, prieš – 1, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.40 val.*

**Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-650(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-650. Priėmimas. Du straipsniai. Dėl 1 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Kviečiu S. Bucevičių. Sauliau Bucevičiau, prašom, yra Teisės departamento pastaba. Komiteto nuomonė dėl 1 straipsnio yra nepritarti.

**S. BUCEVIČIUS** (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kolegos, Ekonomikos komitetas šiandien iš ryto neeiliniame posėdyje svarstė ir siūlymas yra nepritarti Teisės departamento pastabai.

**PIRMININKĖ.** Ačiū pirmininkui. Ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto nuomonei? Ačiū, pritarta. Ar galime pritarti pastraipsniui abiem straipsniams? Ačiū, pritarta. Motyvai už, prieš? Nėra. Balsuojame dėl viso.

**Šio įstatymo priėmimas**

Užsiregistravo 78, balsavo 78: už – 76, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.42 val.*

**Vidaus vandenų transporto kodekso Nr. I-1534 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-651(2) (*priėmimas*)**

Vidaus vandenų transporto kodekso Nr. I-1534 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-651. Dėl 1 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Kviečiu komiteto pirmininką išsakyti komiteto nuomonę.

**S. BUCEVIČIUS** (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kolegos, viena pastaba buvo dėl priėmimo. Ekonomikos komitetas šiandien apsvarstė ir pritarė bendru sutarimu šiai Teisės departamento pastabai.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Ar galime ir mes bendru sutarimu pritarti šiam straipsniui? Ačiū, pritarta. Motyvai dėl viso? Nėra. Balsuojame dėl įstatymo priėmimo.

**Šio įstatymo priėmimas**

Užsiregistravo 75, balsavo 75: už – 74, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.43 val.*

**Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-710(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-710. Yra du straipsniai, dėl kurių pastabų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu pastraipsniui? Ačiū, pritarta. Motyvai dėl viso? Nematau, kad būtų užsirašiusių. Balsuojame dėl viso.

**Šio įstatymo priėmimas**

Užsiregistravo 75, balsavo 75: už – 74, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.44 val.*

**Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-928(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-928. Kadangi jau matau, čia yra tikrai pastabų, tai į tribūną kviečiu R. Sinkevičių. Dėl 1 straipsnio pastabų nėra. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio yra pastabų. (*Balsai salėje*) A. Anušausko, taip? Prašom pristatyti. Yra atėjęs Seimo narys. Prašom.

**A. ANUŠAUSKAS** (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, pasiūlymo esmė, kad tais atvejais, kai žvalgybos institucijos atlieka veiksmus, formaliai turinčius teisės pažeidimo požymių, tokiai užduočiai būtų pritaikomas išimtinis atvejis. Bet kadangi eina ir kita pataisa, mano pasiūlymas, dėl kurio pritarta komitete, – aš šiuo atveju nereikalauju Seimo balsuoti.

**PIRMININKĖ.** Aš patikslinu, jūs atsiimate savo pasiūlymą?

**A. ANUŠAUSKAS** (*TS-LKDF*). Dėl 2 straipsnio.

**PIRMININKĖ.** Dėl 2 straipsnio atsiimate, tad nebėra aktuali ir komiteto nuomonė. Ar galime 2 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 3, 4, 5, 6 straipsnių pasiūlymų nėra. Ar galime tiems, dėl kurių nėra pastabų, pritarti pastraipsniui? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dėl 7 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašom, komiteto nuomonė.

**R. SINKEVIČIUS** (*LSDPF*). Komitetas nusprendė nepritarti, kadangi šios nuostatos buvo išdiskutuotos Teisės ir teisėtvarkos komiteto klausymuose, dalyvaujant visoms atsakingoms institucijoms, šiai Teisės departamento pastabai nėra pritarta.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, nepritarta. Ir Seimo nario A. Anušausko pasiūlymas. Prašom.

**A. ANUŠAUSKAS** (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, išties, pagal teisinės valstybės principus, būtina žvalgybos veiksmų teisminė kontrolė, siekiant užtikrinti proceso nepertraukiamumą, tai yra kad sankcijos būtų išduodamos ir šventinėmis, išeiginėmis dienomis, ir būtų tiksliau apibrėžtas duomenų sunaikinimo mechanizmas, jeigu negauta teisėjo sankcija, tiesiog įrašant žodį „nedelsiant“. Šiuo atveju siūlymas yra, kad teisėjas sprendimą dėl veiksmų patvirtinimo priima nedelsiant, ne vėliau kaip per 24 valandas, įskaitant poilsio ar švenčių dienas. Kaip ir minėjau, kad veiksmai, kuriems nepritariama, turi būti nutraukti nedelsiant, o gauta informacija – neatidėliotinai sunaikinta. Aš manau, kad šiuo atveju mes laikomės teisinės valstybės principų.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Norėčiau atsiklausti, kadangi tai yra Seimo nario pasiūlymas, ar yra 29 Seimo nariai, pritariantys pasiūlymui? Matau, vieną, du… Yra. Gal pasitikrinkime, ar yra 29. Prašom paspausti mygtuką.

Balsavo 61, kurie pritaria Seimo nario pasiūlymui. Prašom, komiteto nuomonė.

**R. SINKEVIČIUS** (*LSDPF*). Komitetas svarstė pasiūlymą ir pritarė: už balsavo 9, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo.

**PIRMININKĖ.** Ar galime pritarti bendru sutarimu komiteto siūlymui? Ačiū, pritarta. Ar galime pritarti visam 7 straipsniui bendru sutarimu su Seimo nario pasiūlymu? Ačiū, pritarta.

Toliau dėl nuo 8 iki 32 imtinai pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu pastraipsniui? Ačiū, pritarta. Dėl 33 straipsnio yra Teisės departamento pasiūlymas. Prašom, komiteto nuomonė.

**R. SINKEVIČIUS** (*LSDPF*). Dėl 32 straipsnio…

**PIRMININKĖ.** Dėl 33 straipsnio.

**R. SINKEVIČIUS** (*LSDPF*). Dėl 32 ir 33 straipsnių Teisės departamento pastaboms yra pritarta.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Ar galime pritarti bendru sutarimu 33 straipsniui taip pat? Ačiū, pritarta. Pastraipsniui mes pritarėme. Motyvai už, prieš. Nematau, kad būtų užsirašiusių. Dar pažiūrime. Yra. Už – D. Gaižauskas.

**D. GAIŽAUSKAS** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, kolegos. Tikrai labai prašau įsiklausyti, ką pasakysiu. Išties, kai svarstome žvalgybos įstatymų projektus, visą laiką į tai žiūrime labai jautriai, nes kiekvieną sakinį reikia prižiūrėti preciziškai tam, kad ne tik kad sustiprintume žvalgybos institucijų galias, bet ir užtikrintume kontrolę. Šis įstatymas toks ir išėjo, iš esmės jis netgi išeina ir šiek tiek istorinis, nes nuo jo galima atsispirti ir pradėti tokią pačią kriminalinės žvalgybos subjektų kontrolę. Šiuo metu mes išsprendžiame daug problemų. Ne tik socialines garantijas suvienodiname karinėje žvalgyboje ir Valstybės saugumo departamente, bet ir jiems suteikiame teises. Pirmą kartą istorijoje žvalgybos institucijos neprieštaravo, kad jų kontrolė būtų padidinta.

Dabar yra 3 filtrai. Pirma, kai kriminalinės žvalgybos veiksmus atliks žvalgybos institucijos pareigūnai, juos tikrins Generalinė prokuratūra ir teismai, taip, kaip ir vyksta dabar kriminalinės žvalgybos subjektų atžvilgiu. Antra, kai jie vykdys užduotį, kodėl mes nurodėme, kad per 24 valandas turi sankcionuotis, persisankcionuoti teismuose, mes įpareigojame netgi teismus per 24 valandas tą patį padaryti, ką dabar pateikė ir gerbiamas A. Anušauskas. Ir trečias filtras, tas istorinis, kad žvalgybos įsileis būtent peržiūrėti jųjų ne tik teisėtumą, bet ir proporcingumą, tai žvalgybos kontrolierių, kuriam mes ir suteikiame teises. O šitas žvalgybos kontrolierius tokios kontrolės neturi, kriminalinės žvalgybos subjektai dar, tai yra policija, FNTT ir STT.

Kai priimsime šį įstatymą, mes, galėdami nuo jo atsispirti, pereisime ir prie kriminalinės žvalgybos subjektų. Taigi, mes ne tik suteikiame teisių, bet ir maksimalią kontrolę dabar prilyginsime kriminalinei žvalgybai, tam, ko Europoje dar neturi nė viena valstybė. Kai tikrinome šį įstatymą, mes lyginome netgi aštuonių valstybių, tų, kurios labiausiai užtikrina žmogaus teises, pavyzdžius. Tai mes dabar netgi ir jas aplenksime.

Taigi kviečiu balsuoti, nes mes ne tik sustipriname žvalgybą, bet ir kontrolę. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Daugiau nuomonių nėra. Balsuojame dėl viso.

Užsiregistravo 69, balsavo… (*Triukšmas salėje*) Pakartoti. Kadangi į salę sugrįžo Seimo narių, tai kartojame balsavimą.

**Šio įstatymo priėmimas**

Užsiregistravo 76, balsavo 76: už – 68, prieš nėra, susilaikė 8. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.52 val.*

**Valstybės gynimo tarybos įstatymo Nr. VIII-209 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-929(2) (*priėmimas*)**

Valstybės gynimo tarybos įstatymo Nr. VIII-209 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-929. Yra 3 straipsniai. Pasiūlymų, pastabų nėra. Ar galime pastraipsniui pritarti visiems 3 straipsniams? (*Balsai salėje: „Galime, galime!“*) Ačiū, pritarta. Motyvų nėra. Balsuojame dėl viso.

**Šio įstatymo priėmimas**

Užsiregistravo 76, balsavo 75: už – 75, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.53 val.*

**Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 42 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-930(2) (*priėmimas*)**

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 42 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-930. Trys… du straipsniai, pastabų, pasiūlymų nėra. Galime pritarti pastraipsniui abiem straipsniams? Ačiū, pritarta. Motyvai dėl viso? Nematau, kad būtų užsirašę. Balsuojame dėl viso įstatymo projekto.

**Šio įstatymo priėmimas**

Užsiregistravo 75, balsavo 74: už – 74. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.54 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XVP-1102(2) (*priėmimas*)**

Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XVP-1102. Yra priėmimo stadija. Dėl preambulės yra pasiūlymas Seimo nario J. Razmos, jo nėra. Prašoma komiteto nuomonės.

**A. SKARDŽIUS** (*NAF*). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamieji kolegos, gauti pasiūlymai dėl svarstymo stadijos, bet nebuvo tada išlaikytas laikas. Komitetas buvo apsisprendęs. Gerbiamo J. Razmos siūlymas buvo šiek tiek pakeisti preambulę ir išdėstyti, kaip jis siūlė, tačiau komitetas nepritarė. Balsavimo rezultatai buvo: už – 5, nepritarta šiam siūlymui, komitetas nepritarė gerbiamo Jurgio siūlymui.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Kadangi tai yra Seimo nario pasiūlymas, ar yra 29 Seimo nariai, kurie pritartų? (*Balsai salėje: „Nėra.“*) Girdžiu, kad nėra. Tuomet nebeaktualu ir nėra tikslo svarstyti.

Toliau yra Seimo nario A. Anušausko pasiūlymas.

**A. SKARDŽIUS** (*NAF*). Taip pat gerbiamas A. Anušauskas siūlė dėl preambulės. Komitetas balsavo ir nepritarė šiai pataisai. Už nepritarimą buvo 4, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Taip pat yra Seimo nario pasiūlymas. Ar yra 29 Seimo nariai, kurie pritartų šiam siūlymui? Nematau, kad kas palaikytų, tai nesvarstome.

Toliau dėl 1 straipsnio yra pasiūlymų.

**A. SKARDŽIUS** (*NAF*). Gerbiamo J. Razmos pasiūlymas dėl 1 straipsnio. Gerbiamas Jurgis siūlė trumpinti audito laiką. Tai yra ne 2021–2025 metai, o 2023–2025 metai. Tai yra apimtį trum-

pinti, o patį audito laiką pailginti iki 2026 m. gruodžio 16 d. Komitetas nepritarė šiam siūlymui. Balsavimo rezultatai dėl nepritarimo: už – 4, prieš nėra, susilaikiusių nėra.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Ar yra pritariantys 29 Seimo nariai? Nėra pritariama pasiūlymui. Ačiū. Tuomet nesvarstome. Taip pat yra Seimo nario A. Anušausko pasiūlymas. Prašom.

**A. SKARDŽIUS** (*NAF*). Taip pat gerbiamas A. Anušauskas siūlė, sakykime, suredaguoti 1 straipsnį, buvo pakeitęs formuluotes, išbraukęs įsigijimų tarpininkavimo subjektus, kurie tarpininkauja įsigyjant paslaugas ir prekes. Komitetas nusprendė, kad reikia palikti, tuos tarpininkus audituoti. Balsavimo rezultatai buvo nepritarti: už – 4, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo.

**PIRMININKĖ.** Ačiū komiteto pirmininkui. Ar galime pastraipsniui pritarti 1 ir 2 straipsniams? Ačiū. Bendru sutarimu pritarta. Balsuojame dėl viso. Motyvai, atsiprašau, teisingai, dar pasižiūrėsime dėl motyvų už, prieš. Nėra užsirašiusių. Balsuojame dėl viso Seimo nutarimo.

**Šio nutarimo priėmimas**

Balsavo 73: už – 72, prieš nėra, susilaikė 1. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

*11.58 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl 2028 metų paskelbimo Lietuvos mokslo pasiekimų ir Martyno Počobuto, Antano Mackevičiaus, Lietuvos laisvės lygos ir Antano Terlecko metais“ projektas Nr. XVP-892(2) (*priėmimas*)**

Seimo nutarimo „Dėl 2028 metų paskelbimo Lietuvos mokslo pasiekimų ir Martyno Počobuto, Antano Mackevičiaus, Lietuvos laisvės lygos ir Antano Terlecko metais“ projektas Nr. XVP-892. Priėmimo stadija.

Trys straipsniai. Pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti pastraipsniui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų dėl viso užsirašiusių nėra. Balsuojame dėl viso Seimo nutarimo.

**Šio nutarimo priėmimas**

Užsiregistravo 75, balsavo 74, vienbalsiai pritarta, už – 74 balsai. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

*11.59 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Etninės kultūros globos tarybos patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-1044(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Etninės kultūros globos tarybos patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-1044. Priėmimo stadija.

Du straipsniai. Pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti pastraipsniui abiem? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuojame dėl viso Seimo nutarimo.

**Šio nutarimo priėmimas**

Užsiregistravo 75, balsavo 74: už – 74. Vienbalsiai pritarta. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

*12.00 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. XV-115 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1148 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)**

Toliau Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. XV-115 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas. Turime visas tris stadijas. Pateikimas. Nematau Seimo Pirmininko salėje, bet matau ateinančią O. Leiputę. Prašom.

**O. LEIPUTĖ** (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, siūlome 6 straipsniu patvirtinti Lietuvos Respublikos Seimo Europos reikalų komiteto narių pavaduotojus, išbraukiant V. Čmilytės-Nielsen pavardę ir A. Bagdono, ir A. Lydekos. 2 straipsnis – nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo oficialaus paskelbimo.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Ar galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Ačiū, pritarta.

Svarstymo stadija. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Priėmimas. Du straipsniai. Ar galime pritarti bendru sutarimu pastraipsniui? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų dėl viso užsirašiusių nėra. Balsuojame dėl viso Seimo nutarimo.

**Šio nutarimo priėmimas**

Balsavo 69: už – 69. Seimo nutarimui užtenka balsų, taip? (*Balsai salėje*) Priimtas. (*Gongas*)

*12.02 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Nidos Grunskienės skyrimui Lietuvos Respublikos generaline prokurore“ projektas Nr. XVP-1082(2) (*svarstymas ir priėmimas*)**

Kadangi laukiame Seimo Pirmininko, tai kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Nidos Grunskienės skyrimui Lietuvos Respublikos generaline prokurore“ projektas Nr. XVP-1082. Svarstymas. Prašau pagrindinio komiteto išvadą, Juliau Sabatauskai.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė pretendentės į generalinės prokurorės pareigas N. Grunskienės kandidatūrą, buvo susitikęs. Komitetas nusprendė pritarti: 5 – už, 1 susilaikė.

**PIRMININKĖ.** Ačiū komitetui už nuomonę. Kadangi jau turime atvykusią kandidatę, gal jūs turėtumėte?.. (*Balsas salėje*) Neturite nieko. Aš tiktai paklausiu, kadangi jūs esate atvykusi.

Priėmimas. Du straipsniai, dėl jų apsispręsime slaptu balsavimu. Motyvai dėl viso? Taip, buvo užsirašęs S. Gentvilas, bet aš jo salėje nematau. Slapto balsavimo, primenu, pradžia 13 val. 10 min. Balsavimo komisija patvirtinta. Lauksime prie urnų. (*Balsai salėje*) Yra įprastinis slapto balsavimo biuletenis. Ar galime pritarti bendru sutarimu šiam slaptam?.. (*Balsai salėje*) Ačiū, pritariame.

Kitas… (*Balsai salėje*) Neturime kol kas kandidatų, nėra nei N. Stasiulienės, nei D. Jatužio. Taigi, kad taupytume laiką, – T. Prajara, peticijos. (*Balsai salėje*)

*12.04 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. lapkričio 19 d. išvados Nr. 250-I-32“ projektas Nr. XVP-1133 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)**

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. lapkričio 19 d. išvados Nr. 250-I-32“ projektas Nr. XVP-1133. Prašom.

**T. PRAJARA** (*LSDPF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisija išnagrinėjo pareiškėjo peticiją, kurioje pateiktas siūlymas dėl Lietuvos Respublikos referendumo konstitucinio įstatymo 11 straipsnio pakeitimo, ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą netenkinti šio siūlymo. Komisija sprendimą priėmė atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos ir Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamento nuomones dėl peticijoje pateikto siūlymo.

Pareiškėjas siūlo papildyti Referendumo konstitucinį įstatymą teisiniu reguliavimu, pagal kurį VRK būtų įpareigota tiesiogiai informuoti Piliečių referendumo iniciatyvinės grupės koordinatorius apie savo priimtą sprendimą dėl šios grupės registravimo. Galiojančios Referendumo konstitucinio įstatymo 11 straipsnio 9 dalies nuostatos reglamentuoja VRK sprendimų dėl grupės registravimo ir išregistravimo skelbimą Teisės aktų registre. Teisės akto įregistravimas ir paskelbimas Teisės aktų registre yra laikomas oficialiu teisės akto paskelbimu.

Įvertinusi pareiškėjo peticijoje pateiktą siūlymą ir susipažinusi su pateiktomis nuomonėmis dėl šio pasiūlymo, komisija mano, kad nėra teisiškai reikšmingo pagrindo pagal pareiškėjo siūly-

mą keisti Referendumo konstitucinio įstatymo 11 straipsnio nuostatas. Siūlomas pakeitimas nesukurtų jokios pridėtinės vertės ir neatitiktų Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyto teisėkūros tikslingumo principo. Seimo kanceliarijos Teisės departamentas įvertino projekto atitiktį Konstitucijai, įstatymams, teisėkūros principams ir teisės technikos taisyklėms, pastabų neturi. Prašau pritarti komisijos išvadai Nr. 250-I-32.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Jūsų norėtų paklausti V. Sinica.

**V. SINICA** (*MSNG*). Ačiū už pristatymą. Man taip labai buitiškai formuluojasi klausimas, bet ar sunku? Juk kalba eina apie *emailo* išsiuntimą iniciatyvinei grupei kažkokiu vienu nurodytu vadovo adresu. Tai tikrai čia asimetrija yra, kam kiek vargo sudaro? Ar kažkam sekti, ieškoti ir laukti sprendimo, kol jis kažkur viešojoje erdvėje paaiškės, ar institucijai, priėmusiai sprendimą, informuoti suinteresuotą šalį? Atrodo, labai nedideli kaštai, ar tikrai sunku yra VRK tai daryti?

**T. PRAJARA** (*LSDPF*). Dėkoju už klausimą. Bet VRK atsakymą mes kaip ir jau turime, kad jie nepritarė, ir mūsų Seimo kanceliarijos Teisės departamentas taip pat nepritarė. Tai toks pasiūlymas. Dėkoju.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Daugiau nėra užsirašiusių jūsų klausti. Svarstymo stadija. Taip pat nėra užsirašiusių. Priėmimas. Yra du straipsniai. Ar galime pastraipsniui pritarti abiem straipsniams? Ačiū, pritarta. Balsuojame dėl viso Seimo nutarimo.

**Šio nutarimo priėmimas**

Balsavo 68: už – 64, prieš – 3, susilaikė 1. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

*12.08 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. lapkričio 19 d. išvados Nr. 250-I-33“ projektas Nr. XVP-1134 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. lapkričio 19 d. išvados Nr. 250-I-33“ projektas Nr. XVP-1134. Pranešėjas – T. Prajara.

**T. PRAJARA** (*LSDPF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisija išnagrinėjo pareiškėjo peticiją, kurioje pateiktas siūlymas dėl Lietuvos Respublikos referendumo konstitucinio įstatymo 11 straipsnio 2 dalies pakeitimo, ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą netenkinti šio siūlymo. Komisija sprendimą priėmė atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos nuomonę dėl peticijoje pateikto siūlymo. Seimo kanceliarijos Teisės departamentas įvertino projekto atitiktį ir pastabų neturi. Prašau pritarti komisijos išvadai.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Jūsų niekas nenorėtų paklausti. Svarstymo stadija. Diskutuoti užsirašiusių taip pat nėra. Du straipsniai. Ar galime pastraipsniui pritarti abiem straipsniams priėmimo stadijoje? Ačiū, pritarta abiem straipsniams. Motyvai dėl viso. Taip pat nematau, kad būtų užsirašiusių. Balsuojame dėl viso Seimo nutarimo.

**Šio nutarimo priėmimas**

Užsiregistravo 69, balsavo 68: už – 63, prieš – 3, susilaikė 2. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

*12.10 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. gruodžio 17 d. išvados Nr. 250-I-35“ projektas Nr. XVP-1135 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. gruodžio 17 d. išvados Nr. 250-I-35“ projektas Nr. XVP-1135. Pateikimo, svarstymo ir priėmimo stadijos. Pranešėjas – T. Prajara. Atsiprašau, per šoninį mikrofoną – O. Leiputė.

**O. LEIPUTĖ** (*LSDPF*). Atsiprašau, dėl protokolo, jeigu galite, mano balsą pažymėti už. Aš netyčia nuspaudžiau ne tą mygtuką. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, įtrauksime į protokolą balsą už. Prašom, Tadai.

**T. PRAJARA** (*LSDPF*). Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisija 2025 m. gruodžio 17 d. posėdyje išnagrinėjo pareiškėjo peticiją, kurioje pateiktas siūlymas dėl Lietuvos Respublikos referendumo konstitucinio įstatymo priedo pakeitimo, ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą netenkinti šio siūlymo. Komisija sprendimą priėmė atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos nuomonę ir Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos rekomendacijas dėl asmens duomenų tvarkymo rinkimų metu.

Komisijos nuomone, pareiškėjo peticijoje pateikiama argumentacija nepagrindžia Referendumo konstitucinio įstatymo priedo pakeitimo būtinumo. Seimo kanceliarijos Teisės departamentas įvertino projekto atitiktį ir pastabų neturi. Prašau pritarti komisijos išvadai.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Jūsų paklausti užsirašiusių taip pat nėra. Diskutuoti dėl svarstymo – nėra. Yra du straipsniai priėmimo stadijoje. Ar galime bendru sutarimu pritarti abiem straipsniams pastraipsniui? Ačiū, pritarta. Balsuojame dėl viso Seimo nutarimo. Priėmimo stadija.

**Šio nutarimo priėmimas**

Užsiregistravo 67, balsavo 66: už – 62, prieš – 4, susilaikiusių nėra. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

*12.12 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. lapkričio 19 d. išvados Nr. 250-I-34“ projektas Nr. XVP-1144 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)**

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. lapkričio 19 d. išvados Nr. 250-I-34“ projektas Nr. XVP-1144. Taip pat yra pateikimo, svarstymo ir priėmimo stadijos. Pranešėjas – T. Prajara.

**T. PRAJARA** (*LSDPF*). Dėkui, gerbiama posėdžio pirmininke. Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisija 2025 m. lapkričio 19 d. posėdyje išnagrinėjo pareiškėjo peticiją, kurioje pateiktas siūlymas dėl Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.76 ir 4.78 straipsnių pakeitimo, ir priėmė sprendimą Seimui teikti išvadą netenkinti šio siūlymo. Komisija sprendimą priėmė atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamento nuomones dėl peticijoje pateikto siūlymo. Seimo kanceliarijos Teisės departamentas įvertino projekto atitiktį Konstitucijai, įstatymams, teisėkūros principams ir teisės technikos taisyklėms, pastabų neturi. Prašau pritarti komisijos išvadai.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Jūsų klausti nėra užsirašiusių Seimo narių. Diskusijoje nėra norinčių kalbėti.

Priėmimo stadijoje yra du straipsniai. Ar galime pritarti abiem straipsniams pastraipsniui? Ačiū, pritarta.

Balsuojame dėl viso Seimo nutarimo.

**Šio nutarimo priėmimas**

Užsiregistravo 67, balsavo 67: už – 64, prieš – 2, susilaikė 1. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

*12.14 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. spalio 15 d. išvados Nr. 250-I-29“ projektas Nr. XVP-1145 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)**

Ir paskutinis – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. spalio 15 d. išvados Nr. 250-I-29“ projektas Nr. XVP-1145 (norėjau akcentuoti – paskutinis), kurį pristatys pranešėjas T. Prajara. Prašom.

**T. PRAJARA** (*LSDPF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisija išnagrinėjo pareiškėjo peticiją, kurioje pateiktas siūlymas dėl teisės aktų, susijusių su šalpos pensijų ir ligos išmokų mokėjimu, pakeitimo, ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą netenkinti šio siūlymo. Komisija sprendimą priėmė atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuomonę dėl peticijoje pateikto siūlymo. Seimo kanceliarijos Teisės departamentas įvertino projekto atitiktį Konstitucijai, įstatymams, teisėkūros principams ir teisės technikos taisyklėms, pastabų neturi. Prašau pritarti komisijos išvadai.

**PIRMININKĖ.** Ačiū pranešėjui. Klausti jūsų užsirašiusių nėra, diskutuoti – taip pat nėra. Seimo nutarimą sudaro du straipsniai. Ar galime pastraipsniui pritarti? Ačiū, pritarta. Balsuojame. Dėl motyvų nėra. Balsuojame dėl viso.

**Šio nutarimo priėmimas**

Balsavo 67: už – 61, prieš – 3, susilaikė 3. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

*12.15 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Nerijos Stasiulienės skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kontroliere“ projektas Nr. XVP-1125(2) (*svarstymas ir priėmimas*)**

Seimo nutarimo „Dėl Nerijos Stasiulienės skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kontroliere“ projektas Nr. XVP-1125. Svarstymo ir priėmimo stadijos. Svarstymo stadija. Prašom. Matau, ateina Laurynas į tribūną. Pagrindinio komiteto išvada.

**L. ŠEDVYDIS** (*LSDPF*). Dėkoju posėdžio pirmininkei. Taigi, Seimo Žmogaus teisių komitetas gruodžio 17 dieną svarstė ir priėmė sprendimą pritarti Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Nerijos Stasiulienės skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kontroliere“ projektui bendru sutarimu.

**PIRMININKĖ.** Ačiū už komiteto nuomonę. Yra atvykusi N. Stasiulienė. Ar jūs norėtumėte kažką?.. Ne. Ačiū. Nėra… Diskusijoje užsirašiusių kalbėti nėra. Priėmimas. Yra du straipsniai. Kadangi mes priėmėme sprendimą slaptu balsavimu patvirtinti, tai ir apsispręsime per slaptą balsavimą. Ar galime pritarti standartiniam slapto balsavimo biuleteniui bendru sutarimu? Ačiū, patvirtinta.

Motyvai dėl viso. Yra prieš S. Gentvilas. Nėra. Ir L. Savickas, kuris yra. Prašom.

**L. SAVICKAS** (*DFVL*). Labai ačiū, gerbiama pirmininke. Kolegos, iš tikrųjų manau, kad ta salė, kurios viena pusė yra tuščia, puikiai iliustruoja ir šios kandidatės svarstymo situaciją. Labai nesinorėtų ateiti į tokį laikotarpį, kada mes, skirdami asmenis į tokias atsakingas, neutralumą turinčias užtikrinti pareigas, vis dėlto tą sprendimą priimame pustuštėje salėje.

Klausimas tikriausiai susideda iš dviejų dalių, ką norėtųsi akcentuoti prieš priimant šį sprendimą. Tai visų pirma dėl pačios tendencijos, kurią mes matome pastaruoju laikotarpiu, kada tam tikros institucijos yra kryptingai šios valdančiosios daugumos politizuojamos. Pastarosios savaitės yra pažymėtos siekiu politizuoti LRT valdymą, yra pažymėtos lygiai taip pat siekiu siųsti politizuotus kandidatus į Konstitucinį Teismą. Šiuo sprendimu lygiai taip pat žengiama žmogaus teisių kontrolieriaus ir smulkiojo ir vidutinio verslo ombudsmeno politizavimo kryptimi.

Kolegos, visų pirma noriu informuoti, kad su Demokratų frakcijos kolegomis jau užregistravome arba šiuo metu registruojame įstatymo projektą, kuris užtikrina neutralumo reikalavimus, kad ateityje tokių situacijų daugiau neturėtume, kad taip, kaip su vaiko teisių kontrolieriumi, taip, kaip su žvalgybos kontrolieriumi, kad pastaruosius penkerius metus valstybės politiko pareigas ėjęs asmuo negalėtų būti teikiamas į tokias pareigybes.

Lygiai taip pat tai yra argumentai dėl pačios kandidatės, bet norisi pasakyti, kad ne mažiau svarbu suprasti, kad tai yra ne tik smulkiojo ir vidutinio verslo ombudsmeno asmenybės paskyrimas, bet lygiai taip pat žmogaus teisių kontrolieriaus. Šiuo klausimu tikriausiai viena iš tų pozicijų, kur bus labai svarbu ne tik kalbėti drąsiai apie žmogaus teises, bet taip pat ir apie smulkiojo ir vidutinio verslo teisių apgynimą. Tikimės, kad kitas kandidatas tai atitiks.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Simonai Gentvilai, jūsų nuomonė prieš. Prašom.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Prisidedu prie to, ką pasakė gerbiamas Lukas. Šioje kadencijoje vos per metus stebime jau trečią socialdemokratų siūlymą partinio žmogaus į kertines pareigybes. Pradėkime V. Andriukaičiu, kaip partiniu žmogumi, kuriam buvo siūloma Aleksandro Stulginskio premija. Taip pat partinis žmogus pasiūlytas į Konstitucinį Teismą. Ir štai trečioji kandidatė, taip pat partinis žmogus, siūloma į šias pareigybes.

Viešas klausimas yra patiems valdantiesiems: ar tikrai nėra kitų Lietuvoje nusipelniusių žmonių, be socialdemokratų? Ar tik socialdemokratai Lietuvoje turi aukščiausią kvalifikaciją, ar nėra kitų kvalifikuotų žmonių į šias itin aukštas pareigas?

Gerbiama Nerija lankėsi visose frakcijose. Gerbiamą Neriją mes įsivaizduojame kaip Lietuvos I. Maską, žmogus turėtų horizontaliai prižiūrėti verslo sąlygas, smulkiajam, vidutiniam verslui atstovauti, bet į elementarius klausimus dėl to, kokią iniciatyvą jinai rodys, negirdėjome nė vieno atsakymo. Pakvietus pasakyti tris elementarius dalykus, kaip jinai spręstų dėl smulkiojo ir vidutinio verslo, buvo atsakyta, kad planuoja susitikti su asociacijomis. Pasyviai stebės, kokie skundai ateina. Tai nėra tinkami atsakymai žmogui, kuris iš esmės, užuot įkūrus atskirą ombudsmeną, buvo nuleistas į Seimo kontrolierių lygmenį atstovauti verslui po „Teltonikos“ skandalų. Ir čia valdantieji pasiūlo žmogų visiškai be vizijos, tai yra netinkama, tai yra politizuota, todėl tikrai mes, kaip liberalai, planuojame nepalaikyti šitos kandidatūros. Ir gaila, kad vėlgi balsuosime slaptai.

**PIRMININKAS.** Ačiū, nuomonė už – V. Šeršniovas.

**V. ŠERŠNIOVAS** (*MSNG*). Gal yra teisingų dalykų, kurie ką tik buvo pasakyti, bet asmeniškai aš, dirbdamas Mišrioje Seimo narių grupėje, nepriklausydamas daugumai, turėjau reikalų su gerbiama Nerija. Mes turėjome problemų su Utenos ligonine, ir kai jinai dirbo viceministre, man asmeniškai tikrai netikėtai parodė labai didelį aktyvumą, labai didelį suinteresuotumą ir darymą daugiau, negu netgi priklausytų žmogui, kuris tiesiog dirba biurokratiniame sektoriuje. Pamatęs, kad žmogus kartais gal daugiau yra aktyvus darbais, o ne žodžiais, ir matydamas tą praktiką, kurią aš patyriau asmeniškai, matydamas problemų sprendimą tuose sektoriuose, kuriuose jinai tada dirbo, reiškiu pasitikėjimą ir galvoju, kad čia viskas bus gerai.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Nuomonė prieš, dar norėtų K. Mažeika.

**K. MAŽEIKA** (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kaip sveikatos apsaugos viceministrė, toje srityje turinti patirties, galbūt tikrai buvo gera specialistė, bet turbūt reikia vertinti platesnį kontekstą ir užimamų pareigų svarbumą. Norėčiau atkreipti dėmesį, gal būčiau ir nepasisakęs, bet atkreipiu dėmesį į naują praktiką, kai iš tiesų kalbame apie žmogų, kurio jau nėra salėje. Lyg jam buvo suteikta galimybė, jis atsistojo ir išėjo iš salės, manau, čia yra precedentas, kuris neturėtų būti taikomas, ir manau, kad turbūt reikia žinoti procedūras ir gerbti Seimo narius, ir gerbti Seimo salę. Jeigu yra svarstomas klausimas, susijęs su konkrečia personalija, tai paprastai tiek prokurorė, tiek visi kandidatai sėdėdavo iki pat pasisakymų pabaigos ir tiktai tada išeidavo. Tikrai turbūt norėtųsi palinkėti, kad tame darbe, kuris, matome dabar, tikrai tas kelias ne rožėmis bus klotas, nors gal gali atrodyti ir kitaip, tas susipriešinimas ir požiūris į sukurtą pareigybę tikrai bus labai… Reikės įrodyti darbais, kad mes galbūt, tikėkimės, klystame. Tikrai, kolegos, nepolitizuokime to, ko nereikėtų, bet iš tiesų gaila, kad socialdemokratai pasirinko tokį kelią. Ir kur įmanoma, ten turi būti arčiausiai kūno žmogus. Tos praktikos ateityje norėtųsi tikėti, kad nebus.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Motyvai už – J. Olekas.

**J. OLEKAS.** Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Aš kviečiu palaikyti N. Stasiulienės kandidatūrą ir štai dėl ko: pirma, tai žmogus, kuris turi kvalifikaciją, kurios reikia užimant šias pareigas. Antras dalykas, dėl to, kad tos organizacijos, kurios yra suinteresuotos naujo Seimo kontrolieriaus darbu ir pareigomis, susijusiomis su smulkiojo ir vidutinio verslo problemų sprendimu, palankiai žiūri į šią kandidatę. Trečias dalykas, kolegos, mes čia kalbame apie politizavimą ar nepolitizavimą. Iš tikrųjų, jeigu žmogus dalį savo gyvenimo dirbo ir dalyvavo kokioje nors politinėje veikloje, tai nėra joks minuso ženklas tam žmogui, tai yra kaip tik būdas, kur jis gali save realizuoti mūsų valstybės labui. Mes gyvename demokratinėje šalyje, ir demokratija pasireiškia politine veikla. Nė vienam žmogui, kuris yra aktyvus, tai neturėtų būti toks minuso ženklas arba

vartai, kurie uždaromi dėl to, kad jis dalyvavo politinėje veikloje. Dalyvavo ir dirbdamas ėjo per savo darbus, buvo nusipelnęs tų pasiekimų, kurie buvo įvertinti, dirbant vienoje ar kitoje ministerijoje ar atstovaujant vienai ar kitai organizacijai, kaip šiuo atveju – pacientų teisių gynimui. Todėl kviečiu pritarti.

Man atrodo, kad mes turėsime labai kvalifikuotą pareigūną, kuris tas pareigas atliks sąžiningai – taip, kad galėtume pasakyti, kad šita institucija iš tikrųjų dirba taip, kaip yra numatyta mūsų priimtuose įstatymuose. Kviečiu balsuoti už.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. T. Tomilinas – motyvai prieš.

**T. TOMILINAS** (*DFVL*). Aš asmeniškai nematau problemos, kad žmogus yra politizuotas ir eina tam tikras pareigas, bet geriausia tokiam žmogui ir eiti ministro, viceministro pareigas, Seimo nario arba patarėjo. Tai yra tos politinės pareigybės, kur reikia politinės patirties, kur reikia politinio svorio ir panašiai. Seimo kontrolierių įstaiga tuo ir skiriasi nuo visų kitų įstaigų, kur tas šališkumas nuolatos kiša koją. Tai yra institucija, kur visi Seimo nariai persiunčia savo žmonių skundus, kur yra tikrai labai didžiulis poreikis, kad net jokios šališkumo regimybės nebūtų, kai Seimo kontrolierius kontroliuoja vieną ar kitą instituciją.

Keisis kadencijos, keisis daugumos, ir tas šališkumas tiesiog kiš koją tam kontrolieriui jo darbe. Juolab kad mes turime didžiulę problemą dėl to, kad ir tarptautiniu mastu yra spaudimas mūsų kontrolierių įstaigai neprarasti to nacionalinės žmogaus teisių institucijos statuso, iš tikrųjų išlaikyti tą maksimalų nešališkumą. Dėl to yra teikiamos pataisos, kad vis dėlto mes tokių situacijų išvengtume.

Niekas nesako, kad politinėje partijoje negali užaugti tikrai gerų specialistų ir teoriškai jie negali eiti pareigų. Tačiau ši pareigybė, aš pats esu kūrėjas šitos idėjos, kad Lietuvoje atsirastų Lenkijos pavyzdžiu būtent smulkiojo verslo ombudsmenas. Ir man labai neramu vis dėlto, ar mes, eksperimentuodami su šita situacija, kai skiriame aiškiai politiškai motyvuotą, angažuotą žmogų, nesužlugdysime geros idėjos, kuri kaimyninėje šalyje puikiai veikia: ir smulkusis verslas yra patenkintas, ir institucija veikia gerai. Mes su tokiu eksperimentu, su tokiu politizavimu galime pridaryti sau bėdų.

**PIRMININKĖ.** Ačiū už jūsų nuomones. Apsispręsime slaptu balsavimu, kuris yra numatytas darbotvarkėje 13 val. 10 min. – 13 val. 40 min.

*12.28 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. gegužės 13 d. nutarimo Nr. XV-192 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1147 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)**

Kadangi salėje jau yra Seimo Pirmininkas, kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. gegužės 13 d. nutarimo Nr. XV-192 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1147. Pateikimas, svarstymas ir priėmimas. Prašom, pranešėjas J. Olekas.

**J. OLEKAS.** Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. gegužės 13 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektą.

Šis pakeitimas gimė dėl to, kad Vyriausiosios rinkimų komisijos narė A. Silickienė 2025 m. gruodžio 15 d. pateikė atsistatydinimo pareiškimą ir Demokratų sąjungos „Vardan Lietuvos“ partijos 2025 m. gruodžio 17 d. teikimą. Yra siūlymas, atsižvelgiant į šį pareiškimą ir teikimą, išbraukti A. Silickienę, Demokratų sąjungos „Vardan Lietuvos“ partijos siūlymu teiktą į Vyriausiąją rinkimų komisiją. Šis nutarimas įsigalios nuo jo oficialaus paskelbimo. Kviečiu pritarti pateiktam nutarimo projektui.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Jūsų nėra užsirašiusių klausti Seimo narių. Ar galime pritarti po pateikimo bendru sutarimu?

Ačiū, pritarta. Svarstymo stadija. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Priėmimo stadija. Yra du straipsniai. Ar galime pastraipsniui pritarti? Bendru sutarimu, ačiū, pritarta.

Dėl motyvų dėl viso užsirašiusių nėra. Balsuojame dėl viso Seimo nutarimo. Priėmimo stadija.

**Šio nutarimo priėmimas**

Užsiregistravo 68, balsavo 68, vienbalsiai už – 68. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

*12.31 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininko paskyrimo“ projektas Nr. XVP-1127(2) (*svarstymas ir priėmimas*)**

Kadangi matau atvykusį kandidatą, tai pristatau. Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininko paskyrimo“ projektas Nr. XVP-1127(2). Svarstymo ir priėmimo stadijos. Pagrindinio komiteto išvada – L. Šukytė-Korsakė. Prašom.

**L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ** (*NAF*). Gerbiama posėdžio pirmininke, kolegos, Seimo Sveikatos reikalų komitetas gruodžio 17 dieną svarstė nutarimą „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininko paskyrimo“ ir yra pritarta bendru sutarimu.

**PIRMININKĖ.** Ačiū komiteto pirmininkei. Kadangi yra kandidatas, norėčiau tik jūsų paklausti, ar jūs norėtumėte dar ką nors pasakyti? Ne, nenorėtų.

Diskutuoti užsirašiusių nėra svarstymo stadijoje.

Yra priėmimas, o priėmimas – tai du straipsniai. Apsispręsime dėl abiejų straipsnių slapto balsavimo metu. Ar galime patvirtinti tradicinį balsavimo biuletenį bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Matau, motyvai dėl viso – O. Leiputė. Prašom.

**O. LEIPUTĖ** (*LSDPF*). Dėkoju. Aš labai trumpai. Siūlyčiau palaikyti D. Jatužio kandidatūrą, kadangi ir Sveikatos taryba išsirinko, ir tikrai viskas yra gerai. Kviečiu palaikyti.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, motyvai išsakyti. Apsispręsime slapto balsavimo metu, numatytu laiku darbotvarkėje.

*12.32 val.*

**Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 10, 43, 44, $44^1$, 58 ir 60 straipsnių pakeitimo ir Statuto papildymo $44^3$ ir $60^1$ straipsniais“ projektas Nr. XVP-1062(2) (*svarstymas*)**

Kadangi dar turime laiko, tai kitas darbotvarkės klausimas – Seimo statuto dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 10, 43 ir kitų straipsnių pakeitimo ir Statuto papildymo keliais straipsniais projektas Nr. XVP-1062. Svarstymo stadija. Pagrindinio komiteto, Teisės ir teisėtvarkos, pranešėjas – J. Sabatauskas. Prašom. Ką mes čia?.. Prašom komiteto nuomonę.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, komitetas svarstė Statuto projektą ir, įvertinęs ir pritaręs Teisės departamento dviem pastaboms, pritarė patobulintam projektui ir komiteto išvadoms 6 balsais už, niekam nebalsavus prieš ir susilaikius. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Ačiū pranešėjui. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Dėl motyvų dėl viso taip pat nėra. Balsuojame po svarstymo dėl Seimo statuto.

Balsavo 69: už – 69, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Po svarstymo yra pritarta.

*12.34 val.*

**Gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų įstatymo Nr. XIV-1633 1, 2, 3, 6, 7, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 26, 29 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-984(2), Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-2044 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-985(2) (*svarstymas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų įstatymo Nr. XIV-1633 kai kurių straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-984. Kviečiu

A. Norkienę iš Ekonomikos komiteto. Lydimasis – Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-2044 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-985.

**A. NORKIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Komitetas gruodžio 17 dieną svarstė minėtus projektus ir pritarė patobulintam įstatymo projektui bendru sutarimu. Lydimajam – taip pat bendru sutarimu.

**PIRMININKĖ.** Ačiū pagrindinio komiteto pranešėjai. Taip pat yra papildomų komitetų. Kviečiu D. Razmislevičių. Socialinių reikalų ir darbo komiteto nuomonė.

**D. RAZMISLEVIČIUS** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – pritarti bendru sutarimu.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Ir L. Urmanavičius, Asmenų su negalia teisių komisija. Prašom.

**L. URMANAVIČIUS** (*DFVL*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, Asmenų su negalia teisių komisija gruodžio 15 dieną svarstė ir pritarė abiem projektams bendru sutarimu. Dalyvavo 7 komisijos nariai.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Ir L. Šedvydis, Žmogaus teisių komitetas.

**L. ŠEDVYDIS** (*LSDPF*). Sveiki. Gruodžio 17 dieną Žmogaus teisių komitetas svarstė ir pritarė bendru sutarimu.

**PIRMININKĖ.** Ačiū visiems komitetams, pateikusiems išvadas. Diskutuoti, matau, yra užsirašiusi J. Zailskienė. Prašom. Jūrate, gal galėtumėte į tribūną? Atsisakote, diskutuoti nebenorite. Gerai. J. Zailskienė atsisakė. Dabar motyvai dėl viso. Pažiūrėkime, ar yra. Sutrukdė. Motyvų dėl viso nėra. Kadangi nėra motyvų prieš dėl įstatymų projektų Nr. XVP-984 ir Nr. XVP-985, ar galime pritarti po svarstymo bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Komitetas siūlo taikyti skubą, bet neteiksime balsuoti. Nėra tikslo, nes nėra posėdžių, baigėsi, šiandien paskutinis posėdis šiais metais.

*12.38 val.*

**Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 6, 20, 23, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 34, 35, 37, 39, 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-986 (*pateikimas*)**

Kadangi dar turime laiko, gal, Tomai Domarkai, jūs galite pristatyti Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-986. Tai yra pateikimo stadija. Prašom.

**T. DOMARKAS** (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, noriu pristatyti Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą.

Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, tikslai ir uždaviniai. Siekiant įgyvendinti Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nuostatas optimizuoti informacinių sistemų valdymą ir Lietuvos Respublikos XX Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, numatyta skaitmeninė transformacija, kuria siekiama mažinti administracinę naštą verslui ir gyventojams, gerinant elektroninės valdžios paslaugas, siūloma konsoliduoti keturias (TPDRIS, TPD_registro_IS, TPSIS, TPS „Vartai“) teritorijoms planuoti skirtas sistemas į dvi (TPD_registro_IS, TPS „Vartai“) optimizuojant ir centralizuojant šių sistemų administravimą ir palaikymą efektyvesniam skiriamų valstybės lėšų panaudojimui.

Teikiamo įstatymo projekto tikslai. Nustatyti, kad planavimo dokumentų inicijavimas, rengimas, viešinimas, derinimas, tvirtinimas ir registravimas bus vykdomas kompleksiškai vienoje TPD registro informacinėje sistemoje. Nustatyti, kad kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėsenai atlikti valstybė ar savivaldybės naudoja šiuo metu turimų Topografijos, inžinerinės infrastuktūros teritorijų planavimo ir statybos elektroninių vartų informacinės sistemos TPS „Vartai“ funkcionalumus. Likviduoti TPDRIS ir TPSIS, sumažinant administruojamų sistemų skaičių integracinių sąsajų ir valstybės biudžeto lėšų poreikiams, sistemoms vystyti ir palaikyti. Siūloma, kad įstatymo projektas įsigaliotų nuo 2026 m. liepos 1 d., įstatymo projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės. Priėmus įstatymo projektą ir konsolidavus visas sistemas į dvi sistemas, bus sumažintas valstybės lėšų poreikis šioms sistemoms palaikyti ir planuojama, kad, įdiegus naujas sistemas, kiekvienais metais sutaupytume iki 200 tūkst. eurų valstybės biudžeto lėšų.

**PIRMININKĖ.** Ačiū pranešėjui. Kadangi pagal laiką, matau, vienas yra norintis paklausti – Kęstutis, bet dabar yra laikas kultūros ministrės atsakymams, tai galbūt vis dėlto paliksime klausimą popietiniam posėdžiui. Norėtųsi laikytis numatyto kultūros ministrei laiko atsakyti į klausimus. Ačiū pranešėjui. Jums popietinėje darbotvarkėje klausimus pateiks, galbūt bus ir daugiau norinčių paklausti.

Kviečiu pagal numatytą laiką į tribūną ministrę V. Aleknavičienę atsakyti į Seimo narių klausimus pagal Seimo statuto 208 straipsnio 13 dalį. Prašom. (*Balsai salėje*) Per šoninį mikrofoną – O. Leiputė.

**O. LEIPUTĖ** (*LSDPF*). Kadangi tuoj ministrė atsakys į klausimus, aš norėčiau už pirmą posėdžio dalį tikrai padėkoti opozicinėms frakcijoms už valstybišką požiūrį, tiek ir Mišrios grupės, tiek ir frakcijai „Vardan Lietuvos“, už dalyvavimą balsuojant. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Dėkojame už dalyvavimą Seimo posėdyje. (*Plojimai*) Prašom, gerbiama ministre.

*12.41 val.*

**Kultūros ministrės Vaidos Aleknavičienės atsakymai į Seimo narių klausimus (*pagal Seimo statuto 208 straipsnio 13 dalį*)**

**V. ALEKNAVIČIENĖ** (*LSDPF*). Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, kolegos, dėkoju jums už pateiktus klausimus. Jie apima itin svarbias temas – nuo žiniasklaidos savireguliacijos ir visuomenės informacinio atsparumo iki LRT valdymo finansavimo bei Europos Sąjungos teisės įgyvendinimo, todėl noriu atsakyti nuosekliai, atvirai, remdamasi faktais.

Taigi 1-asis klausimas buvo dėl Medijų tarybos prie Kultūros ministerijos veiklos, taip pat dėl išsakytos pozicijos gruodžio 12 dieną laidoje „Ryto alegro“.

Atsakydama į jūsų paklausimą paaiškinu, kad laidoje „Ryto alegro“ nurodydama, kad buvo tariamasi su žurnalistais dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo, kalbėjau apie teisėtą, įprastą ir demokratinėje valstybėje būtiną, laikytiną konsultacinį procesą su žiniasklaidos lauko atstovais ir ekspertais. Tokios profesinės diskusijos vyko įvairiais formatais ir buvo skirtos išklausyti skirtingas pozicijas bei argumentus, siekiant visapusiškai įvertinti siūlomų teisėkūros iniciatyvų galimą poveikį viešajam interesui, žiniasklaidos laisvei ir viešojo transliuotojo nepriklausomumui. Pabrėžtina, kad nuomonių įvairovės ir pliuralizmo užtikrinimas yra esminė kokybiško teisėkūros proceso sąlyga. Skirtingų, taip pat ir kritinių vertinimų išklausymas savaime nereiškia nei įsipareigojimų konkretiems asmenims ar grupėms, nei sprendimų perkėlimo už institucinio proceso ribų. Galutinai sprendimai priimami tik laikantis visų nustatytų teisėkūros procedūrų ir institucinių kompetencijų.

Atsižvelgiant į tai, kad diskusijos vyko nuomonių pasikeitimo pagrindu, taip pat įvertinus galimo tiesioginio ar netiesioginio spaudimo, bandymų daryti įtaką ar diskredituoti atskirus asmenis rizikas, konkrečių diskusijų dalyvių pavardės nėra ir nebus viešinamos. Toks sprendimas yra pagrįstas siekiu apsaugoti laisvą nuomonės raišką, užkirsti kelią galimiems bandymams susidoroti su asmenimis dėl jų išsakytų pozicijų ir atitinka tiek demokratinės diskusijos principus, tiek visuomenės interesą turėti atvirą, bet saugią viešosios politikos formavimo aplinką.

Kalbant apie Medijų tarybos prie Kultūros ministerijos veiklą, pažymėtina, kad ankstesnės sudėties Medijų tarybos kadencija baigėsi 2025 m. spalio 6 d. Naujos sudėties formavimo procesas užtruko dėl objektyvių priežasčių. Organizacijos, deleguojančios Medijų tarybos narius, savo atstovus paskyrė tik 2025 m. gruodžio 2 d. Nauja Medijų tarybos sudėtis kultūros ministro įsakymu buvo patvirtinta 2025 m. gruodžio 3 d., o Teisės aktų registre paskelbtas įsakymas įsigaliojo 2025 m. gruodžio 5 d. Dėl šių priežasčių iki tol 2025 metais Medijų taryba nebuvo šaukiama, nes nebuvo galiojančios tarybos sudėties. Pirmasis ir kol kas vienintelis naujos kadencijos Medijų tarybos posėdis buvo sušauktas ir įvyko 2025 m. gruodžio 16 d. Šio posėdžio metu buvo išrinktas Medijų tarybos pirmininkas ir pirmininko pavaduotojas. Svarstytas Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo projektas, pristatytos Kultūros ministerijos rengiamos teisėkūros

iniciatyvos bei aptarti kiti aktualūs medijų politikos klausimai. Papildomai dar informuoju, kad gruodžio 17 dieną buvo gautas Medijų tarybos pirmininko pasirašytas raštas, kuriame pateikta Medijų tarybos pozicija dėl svarstytų klausimų. Taip pat noriu pažymėti, kad šįryt buvau susitikusi su Medijų tarybos atstovais, turėjome konstruktyvų pokalbį. Taigi, kaip ir ne kartą minėjau savo pasisakymuose, esu atvira diskusijoms, išklausau nuomones ir pastebėjimus.

Atsakydama į klausimą dėl 2025 m. gruodžio 9 d. LRT laidoje „Svarbi valanda“ išsakytos pozicijos, norėčiau patikslinti pasisakymo kontekstą. Minėdama, kad, mano vertinimu, turėtų būti daroma šio įstatymo teikimo proceso pertrauka, kalbėjau apie politinio ir turinio lygmens diskusijų poreikį, o ne apie formalius ar procedūrinius terminus. Mano pozicija nuosekliai grindžiama įsitikinimu, kad teisėkūros procesas, ypač susijęs su visuomenės pasitikėjimu, viešojo transliuotojo vaidmeniu ir žiniasklaidos nepriklausomumu, turėtų būti grindžiamas išsamiais svarstymais, o ne vien tik teisės aktuose numatytų minimalių terminų laikymusi.

Kartu būtina pabrėžti, kad, pagal Konstituciją, Seimo nario mandatas yra laisvas, todėl Seimo nariai turi teisę savo iniciatyva teikti įstatymų projektus, pataisas ar pasiūlymus jiems pasirinktu metu ir apimtimi. Tai yra parlamentinės demokratijos esmė ir teisėtas procesas, nepriklausantis nuo vykdomosios valdžios institucijų pozicijų ar pageidavimų. Praktika rodo, kad Seimo nariai šia teise naudojasi itin aktyviai, kartais per labai trumpą laiką pateikdami itin didelį skaičių pasiūlymų, kas savaime nėra nei teisiškai ribojama, nei iš anksto derinama su Vyriausybe ar ministerijomis. Todėl, vertinant laikotarpį tarp viešo pasisakymo ir konkretaus įstatymo projekto registravimo, svarbu atskirti ministrės, tai yra mano, išsakytą politinę ir vertybinę poziciją dėl diskusijų poreikio nuo Seimo narių teisės savarankiškai inicijuoti teisėkūros procesus. Mano nuomone, diskusijų visada gali ir turi būti daugiau – tiek iki įstatymo projekto pateikimo, tiek jo svarstymo metu, tiek po priėmimo. Įstatymų projektus visada galima tobulinti. Būtent išsamus ir argumentuotas svarstymas Seime sudaro realią pertrauką, leidžiančią įvertinti pasiūlymų turinį, jų pasekmes ir suderinamumą su visuomenės interesu.

Atsakydama į klausimą dėl Krašto apsaugos ir Kultūros ministerijų bendradarbiavimo, stiprinant visuomenės informacinį atsparumą ir kovą su dezinformacija, pateikiu informaciją apie šio proceso eigą ir dabartinę būklę. Pažymėtina, kad pasirengimas šiam procesui prasidėjo dar iki darbo grupės, kuri vadinosi „Dėl visuomenės informacinio atsparumo ir kovos su dezinformacija formavimo“. Prie konceptualių šio dokumento rengimo darbų aktyviai dirbo dabartinis kultūros viceministras V. Denisenko, kuris informavo, jog buvo vykdomos įvairios konsultacijos, darbiniai susitikimai su institucijomis ir ekspertais, vyko pasirengimas ir pirminis koncepto išsigryninimas dar iki oficialios darbo grupės darbo pradžios. Krašto apsaugos ir Kultūros ministerijų bendradarbiavimo susitarimas buvo pasirašytas 2025 m. rugpjūčio 1 d. tuometinių ministrų. Viešojoje erdvėje minėtas priemonių planas buvo numatytas kaip kelių etapų procesas: 2025 metais planuota parengti gairių dokumentą, o planui įgyvendinti 2026–2028 metų valstybės biudžetuose preliminariai buvo numatyta prašyti papildomų lėšų.

Prieš pradėdama eiti pareigas buvau informuota, kad šis planas yra rengiamas ir artėja prie užbaigimo. Vis dėlto pradėjusi darbą susidūriau su situacija, kuri buvo kiek kitokia. Pats priemonių planas iki šiol nėra parengtas iki galo. Tam įtakos turėjo Kultūros ministerijos politinės vadovybės formavimo ypatumai, taip pat faktas, kad ministerijoje faktiškai nebeliko komandos, dirbusios prie šio dokumento ir galinčios užtikrinti jo tęstinumą. Tad atsižvelgiant į tai, kas paminėta, ir buvo priimtas sprendimas plano rengimo terminą peržiūrėti ir pratęsti.

Šiuo metu planuojama, kad dokumentas bus parengtas ne vėliau kaip iki 2026 metų rudens. Kartu pabrėžtina, kad pradinės plano gairės šiuo metu yra iš esmės peržiūrimos, vertinant pasikeitusį saugumo, informacinės aplinkos ir institucinių pajėgumų kontekstą. Šiame etape svarstomas ne naujų, o jau veikiančių priemonių optimizavimas, siekiant efektyvesnio institucijų bendradarbiavimo ir realaus poveikio visuomenės informaciniam atsparumui.

Taip pat yra suformuotas poreikis Strateginės analizės centrui atlikti atitinkamą tyrimą, kuris galėtų tapti svarbia analitine baze tolesniems sprendimams. Ar šis tyrimas galės būti įgyvendintas, galutinis sprendimas šiuo metu dar nėra priimtas.

Kalbant apie žiniasklaidos vaidmenį, įskaitant Lietuvos nacionalinį radiją ir televiziją, jis vertinamas kaip reikšminga, tačiau ne vienintelė visuomenės informacinio atsparumo stiprinimo dalis. Konkrečios priemonės ir jų apimtys bus apibrėžtos tik užbaigus plano rengimą ir įvertinus tiek esamas praktikas, tiek galimus naujus sprendimus.

Atsakydama į klausimą dėl Europos Sąjungos žiniasklaidos laisvės akto nuostatų perkėlimo į Lietuvos nacionalinę teisę, taip pat pristatysiu jo eigą ir dabartinę būklę, kur mes esame. Pažymėtina, kad dalis Europos Sąjungos žiniasklaidos laisvės akto nuostatų Lietuvoje jau šiuo metu yra įgyvendintos, kita dalis įgyvendinama, remiantis galiojančiu nacionalinių teisių reguliavimu ir veikiančiomis informacinėmis sistemomis. Savaime suprantama, kad mes vėluojame. 2024–2025 metais Kultūros ministerijoje veikė speciali darbo grupė, kurios tikslas buvo įvertinti Europos Sąjungos žiniasklaidos laisvės akto nuostatų perkėlimo apimtį, galimus teisinius sprendimus ir suformuluoti pasiūlymus dėl nacionalinės teisės. Ši darbo grupė savo darbą baigė 2025 metų vasarą, o vėliau buvo pereita prie konkrečių įstatymų pakeitimo projekto rengimo. Dėl politinių pokyčių ir Kultūros ministerijos politinės vadovybės formavimo 2025 metų rugsėjo–lapkričio mėnesiais šis procesas buvo laikinai sustojęs, tačiau šiuo metu jis yra atnaujintas, o teisėkūros darbai yra tęsiami.

Ypač svarbu atkreipti dėmesį, kad Europos Sąjungos žiniasklaidos laisvės akto 6 straipsnio nuostatos, numatančios nacionalinių žiniasklaidos priemonių ir paslaugų teikėjų nuosavybės duomenų bazių sukūrimą, Lietuvoje buvo įgyvendintos dar anksčiau – tai padaryta sukūrus Viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų informacinę sistemą, kurioje viešai ir neatlygintinai skelbiami duomenys apie Lietuvos Respublikoje registruotus viešosios informacijos rengėjus ir skleidėjus bei jų veiklą. Sistemoje pateikiama informacija apie valdymą, dalyvius, veiklos rūšis, valdomas visuomenės informavimo priemones, padarytus rimtus profesinius pažeidimus, gautas pajamas iš politinės reklamos, lėšas iš viešojo sektoriaus subjektų, paramą iš fizinių ir juridinių asmenų bei kitus reikšmingus veiklos duomenis.

Šiuo metu vystomos papildomos Viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų informacinės sistemos integracinės sąsajos, siekiant užtikrinti tikrųjų savininkų duomenų viešumą, taip dar labiau stiprinant žiniasklaidos skaidrumą ir atitinkant Europos Sąjungos žiniasklaidos laisvės akto keliamus reikalavimus. Toje pačioje Viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų informacinėje sistemoje jau dabar yra viešinami viešojo sektoriaus subjektų sandoriai su viešosios informacijos rengėjais ir (ar) skleidėjais, įskaitant viešinimo lėšų sandorius. Šie duomenys iš esmės atitinka Europos Sąjungos žiniasklaidos laisvės akto 25 straipsnyje vartojamą valstybinės reklamos sąvoką, nors Lietuvos nacionalinėje teisėje šioms išlaidoms yra prigijęs kitas terminas, tai yra „viešinimo lėšos“ arba „viešinimui skirtos lėšos“.

Taip pat šiuo metu yra rengiami įstatymų pakeitimų projektai, juos planuojama 2026 metų sausio viduryje pristatyti ir svarstyti Medijų taryboje. Vėliau šie projektai bus teikiami institucijoms dėl pastabų laikantis įprastos ir skaidrios teisėkūros procedūros.

Pagrindinė šio etapo problematika susijusi ne su Europos Sąjungos žiniasklaidos laisvės akto nuostatų neįgyvendinimu, o su jų tikslia adaptacija prie jau veikiančio nacionalinio reguliavimo siekiant išvengti dubliavimo ir užtikrinti proporcingą bei efektyvų teisinį reguliavimą.

Kitas klausimas – dėl LRT tarybos formavimo modelio. Esamas LRT tarybos formavimo modelis iš esmės leidžia užtikrinti žiniasklaidos laisvės, savireguliacijos ir pagarbaus atstumo nuo valdžios principus. Tai, kad tarybos nariai negali būti politikai, negali eiti tam tikrų įstatyme aiškiai apibrėžtų pareigų ir turi atitikti nepriklausomumo reikalavimus, yra reikšmingas šio modelio privalumas. Lyginant su kai kurių kitų Europos Sąjungos valstybių praktika, tokie ribojimai netgi laikytini aukštesniu nepriklausomumo standartu.

Kartu atkreiptinas dėmesys, kad pats LRT tarybos formavimo modelis, įskaitant asmenis deleguojančias institucijas ir organizacijas, nėra vienareikšmiškai tobulas. Kaip ir bet kuris institucinis sprendimas, taip ir jis turi trūkumų, dėl kurių būtų galima ir, mano nuomone, verta diskutuoti. Todėl pasiūlymai keisti ar tobulinti esamą modelį savaime nėra neleistini, priešingai, jie gali būti naudingi, jeigu jie yra grindžiami argumentais, analize ir siekiu stiprinti viešojo transliuotojo nepriklausomumą.

Taip pat svarbu atskirti patį modelį nuo jo įgyvendinimo praktikoje. Net ir geras modelis gali neveikti taip, kaip numatyta, jei jo įgyvendinimas nėra nuoseklus, skaidrus ar atitinkantis pirminius tikslus. Todėl diskusijose apie LRT tarybos veiklą ir formavimą, mano vertinimu, reikėtų vertinti ne tik teisinę konstrukciją, bet ir praktinį jos taikymą.

Atsakydama į klausimą dėl Valstybės kontrolės atlikto Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos veiklos audito, norėčiau pažymėti, kad šį auditą vertiname kaip svarbų ir reikalingą. Kartu būtina pasakyti, jog jis yra kiek pavėluotas. Tokio pobūdžio auditas turėtų būti atliekamas periodiškai, laikantis įstatyme nustatytų reikalavimų ir nuoseklaus periodiškumo. Tai leistų laiku identifikuoti sistemines problemas ir užkirsti kelią joms įsisenėti.

Valstybės kontrolės išvadose pateikti vertinimai dėl turinio pirkimo procedūrų, įskaitant pastabas dėl neskelbiamos apklausos taikymo, yra svarbūs kaip pagrindas tolesniems sisteminiams sprendimams. Kultūros ministerija pagal savo kompetenciją į šias rekomendacijas reaguoja. Šiuo metu yra rengiami Radijo ir audiovizualinės žiniasklaidos programų, jų sukūrimo, gaminimo ir transliavimo eteryje laiko pirkimų tvarkos aprašo patikslinimai. Šis aprašas, kuris yra Kultūros ministerijos koordinuojamos srities dokumentas, pastarąjį kartą buvo keistas 2022 metų kovo mėnesį. Rengiamais pakeitimais siekiama tiksliau reglamentuoti pirkimo procedūras ir atsižvelgti į Valstybės kontrolės pateiktas rekomendacijas, pirmiausia susijusias su neskelbiamos apklausos pirkimo būdo taikymu.

Atsakydama į klausimo dalį, kokia šiuo atveju yra LRT tarybos Pirkimų ir investicijų politikos komiteto atsakomybė ir konkrečiai dabartinio LRT tarybos pirmininko gerbiamo M. Jurkyno, kuris audituojamu laikotarpiu pirmininkavo minėtam komitetui, atsakomybė, pažymiu, kad Kultūros ministerija neturi pakankamos informacijos ir faktinės medžiagos, kurios pagrindu būtų galima teikti objektyvų ir pagrįstą individualios atsakomybės vertinimą. Ministerija taip pat nekelia sau tikslo audituoti Valstybės kontrolės audito išvadų ar perimti institucijų, turinčių vertinimo ir kontrolės funkcijas, vaidmenį.

Kalbant apie galimus Vyriausybei teikiamus siūlymus, tai jie būtų susiję ne su atskirų asmenų atsakomybės klausimais, o su teisinio reguliavimo tobulinimu. Tai apimtų aiškesnį LRT veiklos viešųjų pirkimų procedūrų reglamentavimą, didesnį skaidrumą ir nuoseklesnį priežiūros mechanizmą siekiant užkirsti kelią panašių problemų pasikartojimui ateityje. (*Balsai salėje*)

Kitas klausimas dėl siūlymų keisti LRT generalinio direktoriaus atleidimo tvarką einamosios kadencijos metu. Nors minima doktrina, apie kurią klausime buvo užsiminta, sukurta yra Konstituciniam Teismui, vertinant atitinkamas Prokuratūros įstatymo nuostatas ir jų atitiktį Lietuvos Respublikos Konstitucijai, neatmestina, kad tam tikri išaiškinimai dėl asmens teisėtų lūkesčių, konstitucinio teisinės valstybės principo, nepasitikėjimo pareiškimo pagrindų ir procedūrų gali būti aktualūs svarstant galimą LRT įstatymo pataisų taikymą, tačiau tai yra teorinis svarstymas, prilygstantis situacijai „kas būtų, jeigu būtų“.

Kitas klausimas dėl galimų Europos Sąjungos sankcijų ir LRT biudžeto. LRT biudžeto įšaldymas, augimo sustabdymas pats savaime nelaikytinas prieštaraujančiu Europos žiniasklaidos laisvės aktui, nes jis numato principą, bet ne konkrečią taisyklę. Europos žiniasklaidos laisvės akto 5 straipsnio 3 dalis pabrėžia, kad valstybės narės užtikrina, kad visuomeninių žiniasklaidos paslaugų teikėjų finansavimo procedūros būtų grindžiamos iš anksto nustatytais skaidriais ir objektyviais kriterijais, tomis finansavimo procedūromis yra užtikrinama, kad visuomeniniai žiniasklaidos paslaugų teikėjai turėtų pakankamus, tvarius ir nuspėjamus finansinius išteklius, atitinkančius jų su viešosiomis paslaugomis susijusių įgaliojimų vykdymą ir gebėjimą plėtotis pagal tuos įgaliojimus. Tie finansiniai ištekliai turi būti tokie, kad būtų užtikrinta visuomeninių žiniasklaidos paslaugų teikėjų redakcinė nepriklausomybė.

Ir klausimas dėl Medijų rėmimo fondo ateities. Aš matau ją šviesią, tai yra esminė valstybės priemonė palaikyti kokybišką žiniasklaidą Lietuvoje. Fondo stiprybė – savitvarka, gebėjimas rasti kompromisus ir pastangos padėti, ypač mažosioms žiniasklaidos organizacijoms. Didžiausi iššūkiai – finansavimo poveikio vertinimas, prisitaikymas prie sparčiai besikeičiančios rinkos ir sprendimai dėl spaudos prenumeratos modelio po 2026 metų.

Akivaizdu, kad dabartinė leidinių pristatymo sistema tampa vis brangesnė ir mažiau tvari, todėl diskusijos dėl galimų alternatyvų, įskaitant Medijų rėmimo fondo vaidmens stiprinimą, bus neišvengiamos. Šios diskusijos vyks įtraukiant visus suinteresuotus sektoriaus dalyvius. Taip pat noriu labai aiškiai pasakyti, kad šiandien, ką ir visi suprantame, svarbiausias valstybės prioritetas yra saugumas. Vadinasi, visi turime susiveržti diržus ir solidariai laikytis finansinės drausmės tiek ministerijos, tiek institucijos, tiek atskiros politikos sritys. Kaip Vyriausybės narė, atsakingai vertinanti ir viešųjų finansų tvarumą, puikiai suprantu, kad kiekvienai mūsų kuruojamai sričiai norėtųsi didesnio finansavimo, tai yra natūralu ir suprantama, tačiau dabartinė situacija yra tokia, kokia yra.

Sprendimai dėl finansavimo nėra priimami siekiant ką nors nuskriausti, silpninti ar sąmoningai kenkti nei visuomeniniam transliuotojui, nei žiniasklaidos sektoriui apskritai. Tačiau dabartinės aplinkybės reikalauja ieškoti pusiausvyros ir sprendimų, kurie leistų užtikrinti svarbiausius valstybės interesus.

Tad dar kartą akcentuosiu, jog siekiant racionalumo šiuo sudėtingu laikotarpiu pasirinktas solidarumo ir proporcingumo principas. Tai yra bendro valstybės pasirinkimo ir bendros atsakomybės klausimas, ir šiuo atveju labai svarbu išlaikyti racionalų, ramų toną, nekurti dirbtinių grėsmių naratyvų ir kartu ieškoti sprendimų, kaip esamomis sąlygomis užtikrinti žiniasklaidos stabilumą, nepriklausomumą ir ilgalaikį atsparumą.

Noriu aiškiai pabrėžti, kad sprendimai dėl finansavimo nėra nukreipti prieš kurią nors instituciją ar sektorių, nėra tikslo nei mažinti, nei silpninti, nei kitaip pakenkti, tai yra laikini sprendimai, priimami esant objektyvioms aplinkybėms, ir jie yra grindžiami bendru valstybės interesu. Esu įsitikinusi, kad konstruktyvus dialogas, tarpinstitucinis bendradarbiavimas ir tarpusavio pasitikėjimas leis rasti sprendimus ir šioje sudėtingesnėje situacijoje. Ieškome galimybių kiekvieną dieną, nesėdime sudėję rankų. Taigi esu pasirengusi ir toliau diskutuoti bei ieškoti sprendimų, kurie stiprintų Lietuvos žiniasklaidos laisvę, atsparumą ir kokybę.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, jūs atsakėte į 12 Seimo narių pateiktus klausimus. Laiko mes daugiau nebeturime, daugiau kaip 20 minučių…

**V. ALEKNAVIČIENĖ** (*LSDPF*). Labai ačiū.

**PIRMININKĖ.** …buvo skirtas laikas atsakymams. Kadangi yra trys pareiškimai… Ačiū, kultūros ministrei. Trys pareiškimai po 5 minutes, mums yra labai svarbus slapto balsavimo numatytas laikas. Visus šiuos pareiškimus perkelsime į vakarinį posėdžio laiką. Per šoninį mikrofoną – prašom, Simonai Gentvilai.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Gerbiama posėdžio pirmininke, turbūt bus pirmas kartas, kai iškviestas ministras neatsakinėja į klausimus.

**PIRMININKĖ.** Nebus.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Noriu pabrėžti, kad ministrė, kuri sako: aš skatinsiu dialogą, bendravimą ir bendradarbiavimą, šiandien pasirinko perskaityti iš anksto paruoštą tekstą, bet neatsakė nė į vieną užklaususiųjų klausimą. Siūlyčiau pratęsti 15 minučių su galimybe paklausti ministrės, jeigu jinai iš tikrųjų nori bendradarbiauti ir atsakyti į klausimus.

**PIRMININKĖ.** Iš tikrųjų reglamente yra numatyta ne daugiau kaip 20 minučių. Jeigu Vyriausybės narys pageidauja, sudaroma galimybė atsakyti į pateiktą klausimą kitame posėdyje, bet ne vėliau kaip po 3 dienų. Perskaičiau, kadangi, kaip ir sakau, mums yra labai svarbu likęs laikas.

Prieš paskelbdama posėdžio pertrauką, noriu tiktai priminti balsų skaičiavimo grupę, kuri šiandien buvo paskelbta: A. Bagdonas, D. Kreivys, S. Luščikas, T. Sadauskis, L. Savickas, I. Vėgėlė ir A. Zuokas. Taigi primenu, slaptas balsavimas prasideda 13 val. 10 min. Skelbiu posėdžio pertrauką.

*Pertrauka*

**PIRMININKĖ (A. NORKIENĖ**, *LVŽ-KŠSF***).** Gerą dieną, kolegos, baigiame rytinį posėdį. Registruojamės.

Užsiregistravo 85 Seimo nariai. Rytinis posėdis baigtas. (*Gongas*)

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS**

**III (RUDENS) SESIJOS**
**VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 115**
**STENOGRAMA**

**2025 m. gruodžio 23 d.**

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja A. NORKIENĖ*

---

**PIRMININKĖ (A. NORKIENĖ**, *LVŽ-KŠSF*). Pradedame vakarinį Seimo plenarinį posėdį. Registruojamės.

Užsiregistravo 88 Seimo nariai. Vakarinis Seimo plenarinis posėdis pradėtas. (*Gongas*)

*14.01 val.*

**Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-110(2) (*svarstymas*)**

Darbotvarkės 2-2 klausimas, arba kitaip, tuoj, sekundę, susirandame, – Labdaros ir paramos įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-110. Svarstymo stadija. Pagrindinio komiteto išvadą kviečiu pristatyti gerbiamą B. Vėsaitę.

**B. VĖSAITĖ** (*LSDPF*). Gerbiamieji kolegos, Ekonomikos komitetas svarstė Labdaros ir paramos įstatymo minėtus straipsnius ir pritarė įstatymo pataisoms. Balsavimo rezultatai: 6 – už, 2 – prieš, 3 susilaikė.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Diskusijoje pirmąjį kviečiu dalyvauti A. Radvilavičių.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, šiandien kalbu apie 1,2 % gyventojų pajamų mokesčio paramos skyrimo tvarkos pakeitimą – sprendimą, kuris buvo priimtas skubotai, neįvertinus jo pasekmių ir kuris, deja, nesustiprino pilietinės visuomenės, bet ją priešina. Vykusiose diskusijose ir klausymuose dalyvavo mokyklų, nevyriausybinių organizacijų ir religinių bendruomenių atstovai, o oficialūs Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenys labai aiškiai parodė: deklaruotas tikslas stiprinti nevyriausybinių organizacijų sektorių atima galimybę remti švietimo įstaigas ir religines bendruomenes, yra ydingas.

Pradėkime nuo faktų, nes faktai šioje diskusijoje kalba patys už save. Pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenis, nevyriausybinės organizacijos, viešosios įstaigos, asociacijos bei labdaros ir paramos fondai už 2023 metų mokestinį laikotarpį gavo beveik 23 mln. eurų GPM paramos, tuo tarpu visos biudžetinės įstaigos, mokyklos, darželiai gavo tik apie 3,8 mln. eurų. Tai reiškia, kad nevyriausybinių organizacijų sektorius gavo daugiau negu šešis kartus didesnę paramą nei švietimo įstaigos. Todėl viešojoje erdvėje skambantys teiginiai, kad didžiausią dalį paramos pasiimdavo mokyklos, yra tiesiog nepagrįsti ir klaidinantys. Dar daugiau, nuo šių metų įsigaliojus pakeitimams, biudžetinės švietimo įstaigos negavo nė vieno euro GPM paramos. Nulis. Tai beveik 4 mln. eurų, kurie dar prieš metus buvo naudojami vaikams ugdyti, mokymo priemonėms, neformaliajam švietimui, ekskursijoms, būreliams ir edukacijoms. Diskusijose ir klausymuose mokyklų atstovai aiškiai pasakė, kad šios lėšos nebuvo prabanga. Tai buvo lankstus finansinis šaltinis, leidęs mokyklų bendruomenėms pačioms spręsti, kur pinigų reikia labiausiai, nes valstybės ir savivaldybių biudžetai realių poreikių labai dažnai nepadengia.

Tačiau neigiamos pasekmės tuo nesibaigė. Po pakeitimų sumažėjo ir apskritai paramą skiriančių gyventojų skaičius. Per vienerius metus rėmėjų sumažėjo apie 40 tūkst. Tai reiškia, kad dešimtys tūkstančių piliečių, negalėdami paremti mokyklos, darželio ar bendruomenės, pasirinko neremti nieko. Rezultatas – daugiau nei 40 mln. eurų GPM paramos liko nepaskirstyta, nors galėjo būti panaudota visuomenės reikmėms pagal pačių žmonių valią. Klausiu atvirai: ar tai yra pilietinės visuomenės stiprinimas, ar tai yra pasitikėjimo valstybe didinimas?

Ne mažiau sudėtinga situacija susiklostė ir religinėms bendruomenėms, ypač regionuose. Joms ne tik atimta teisė gauti gyventojų paramą, bet ir daromas spaudimas siekti NVO statuso,

kuris gali prieštarauti Konstitucijos 43 straipsniui. Primenu, religinės bendruomenės regionuose dažnai atlieka ne tik dvasinę, bet ir kultūrinę, socialinę, bendruomeninę funkciją. Noriu labai aiškiai pasakyti: aš pasisakau už stiprų nevyriausybinį sektorių, tačiau jis neturi būti stiprinamas kitų visuomenei gyvybiškai svarbių sričių sąskaita ir dirbtinai priešinant bendruomenes. Juolab faktai rodo, kad NVO sektorius ir iki pakeitimų gavo absoliučią daugumą GPM paramos ir turėjo realias galimybes augti be švietimo įstaigų eliminavimo. Todėl šiandien raginu kolegas Seimo narius iš naujo įvertinti šį sprendimą – grąžinti Lietuvos žmonėms teisę patiems pasirinkti, kam jie nori skirti savo dalį sumokėtų mokesčių. Ne supriešinkime, o stiprinkime visą pilietinę visuomenę.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Diskusijoje dalyvauti užsirašęs A. Bagdonas. Aš jo nematau salėje. Tuomet diskusijos baigtos. Kolegos, yra du straipsniai. Dėl 1 straipsnio yra gauta Švietimo ir mokslo komiteto pastaba. Prašau komiteto pirmininkę pristatyti.

**J. ŠUKEVIČIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Taigi komiteto sprendimas. Švietimo ir mokslo komitetas 2025 m. gegužės 21 d. svarstė šį projektą ir priėmė sprendimą iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo pakeitimo įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį svarstyti, atsižvelgiant į Teisės departamento pastabas ir komiteto pasiūlymą. Komiteto pasiūlymo argumentai buvo tokie: atsižvelgdamas į tai, kad projektu ir atskirais Seimo narių siūlymais dėl projekto siekiama plėsti ratą subjektų, gaunančių 1,2 % GPM'o, komitetas siūlo numatyti socialiai teisingą, nediskriminuojantį sprendimą – galimybę 1,2 % skirti visiems Labdaros ir paramos įstatymu apibrėžtiems paramos gavėjams.

Taip pat pastebėtina, kad paramos skyrimas yra asmens teisė ir pasirinkimas, todėl komiteto siūloma formuluotė siūlo platesnes galimybes mokesčio mokėtojui pasirinkti, kam skirti savo mokesčio dalį. Balsavimo rezultatai: 8 – už, 1 – prieš, 1 susilaikė. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Ir prašau pranešėją B. Vėsaitę pagarsinti komiteto nuomonę iš tribūnos. Pagrindinio komiteto nuomonę dėl girdėto pasiūlymo.

**B. VĖSAITĖ** (*LSDPF*). Gerbiamieji kolegos, kaip jau minėjau, komitetas pritarė teikėjo siūlymui. Dar sykį perskaitau balsavimo rezultatus: 6 buvo už, 2 – prieš ir 3 susilaikė. (*Balsai salėje*) Taip, liepė iš naujo.

**PIRMININKĖ.** Nepritarė. Patikslinkite.

**B. VĖSAITĖ** (*LSDPF*). Kadangi dabar einame pastraipsniui, tai…

**PIRMININKĖ.** Dėl Švietimo ir mokslo komiteto pasiūlymo.

**B. VĖSAITĖ** (*LSDPF*). Švietimo ir mokslo komiteto pasiūlymui nepritarta.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Tada kviečiu apsispręsti dėl Švietimo ir mokslo komiteto siūlymo, kuriam komitetas nepritarė.

Balsuojame dėl Švietimo ir mokslo komiteto siūlymo.

Balsavo 87: už – 16, prieš – 48, susilaikė 23. Pasiūlymui nepritarta. Antras pasiūlymas dėl to paties 1 straipsnio yra Seimo narės V. Turauskaitės. Prašau pristatyti. Tuoj, tuoj įjungsime.

**V. TURAUSKAITĖ** (*LSDPF*). Laba diena, kolegos. Mano pasiūlymas yra papildyti šį straipsnį dar ir sodininkų bendrijomis, nes jos faktiškai atlieka tą patį vaidmenį, ką ir kaimo bendruomenės, veikia kaip nevyriausybinės organizacijos, todėl tikrai siūlau atsižvelgti ir įtraukti kaip paramos gavėjas sodininkų bendrijas. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Komiteto nuomonė.

**B. VĖSAITĖ** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. O argumentai: komitetas pritarė iniciatorių pateiktam įstatymo projektui.

**PIRMININKĖ.** Balsuojame. Apsispręskime dėl V. Turauskaitės siūlymo, kuriam komitetas nepritaria.

Užsiregistravo 93, balsavo 90: už – 34, prieš – 22, susilaikė 34. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas pasiūlymas dėl to paties 1 straipsnio Seimo Audito komiteto.

**B. VĖSAITĖ** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti.

**PIRMININKĖ.** Jeigu galite, pristatykite patį komiteto pasiūlymą. Siūlo: sodininkų bendrijoms, daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijoms. Ir jam komitetas…

**B. VĖSAITĖ** (*LSDPF*). …nepritaria.

**PIRMININKĖ.** Kolegos, kviečiu apsispręsti dėl Seimo Audito komiteto siūlymo, kuriam pagrindinis komitetas nepritaria.

Balsavo 93: už – 17, prieš – 40, susilaikė 36. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas pasiūlymas dėl to paties 1 straipsnio yra Seimo nario A. Anušausko. Prašau, kolega, pristatyti.

**A. ANUŠAUSKAS** (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų čia yra šiek tiek techninė klaida, nes įrašyta buvo, bet nepajuodinta „religinės bendruomenės, bendrijos, religiniai centrai“, o toliau jau kas išbraukta, tai išbraukta. Kadangi, matau, komiteto nuomonė – nepritarti, bet iš esmės vis dėlto dėl pagrindinio projekto tie siūlymai yra dėl religinių bendruomenių, tai aš nereikalauju balsuoti.

**PIRMININKĖ.** Atsiimate pasiūlymą? Taip, atsiima.

Ar galime, kolegos, pritarti visam 1 straipsniui? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dėl 2 straipsnio yra gautas Seimo Audito komiteto siūlymas.

**B. VĖSAITĖ** (*LSDPF*). Komitetas pritaria iš dalies.

**PIRMININKĖ.** Dabar, kolegos, vis dėlto mes turėtume balsuoti dėl Audito komiteto visos apimties siūlymo. Komitetas jam pritarė tik iš dalies. (*Balsai salėje*) Balsuojame dėl komiteto visos apimties pasiūlymo. (*Balsai salėje*)

Balsavo 97: už – 29, prieš – 31, susilaikė 37. Pasiūlymui nepritarta. Ar galime pritarti komiteto nuomonei pritarti iš dalies šiam siūlymui? Prieštaraujančių nematau. Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Per šoninį mikrofoną K. Mažeika – dėl vedimo tvarkos.

**K. MAŽEIKA** (*DFVL*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Turime… ai, neturime Audito komiteto pirmininko, tai galbūt kas nors kitas arba jūs, pirmininke, pristatykite, koks yra tas pritarimas iš dalies, kad būtų galima apsispręsti, nes dabar Seimo nariai balsuoja tiesiog pagal kažkieno parodytą nykštį aukštyn, kažkieno žemyn. Tai galbūt reikėtų žinoti kontekstą. Prašytume neklaidinti Seimo narių ir eiti taip, kaip priklauso.

**PIRMININKĖ.** Taip, bet jūs, Seimo nariai, turite konsoliduotą variantą prieš akis ir tikrai ten labai aiškiai viskas surašyta. Apsisprendėme. Dėl 2 straipsnio ar būtų prieštaraujančių? Nematau. Galime pritarti jam su pritarimu, kad komitetas pritaria iš dalies? Ačiū, pritarta.

Dėl viso projekto motyvai prieš – G. Skaistė.

**G. SKAISTĖ** (*TS-LKDF*). Išties apsisprendimas yra gana sudėtingas, nes, matyt, į daug ką kreipėsi ir nevyriausybinės organizacijos, kreipėsi ir mokyklos, kreipėsi ir religinės bendruomenės. Bet, man atrodo, šitame svarstyme svarbiausia turbūt ne norėti patikti visiems iš eilės, bet matyti vaizdą sistemiškai. Šitas įstatymas buvo pakeistas ne šiaip sau, o grąžinant pirminę paties įstatymo idėją, tai yra kad šita parama, kurią žmonės skiria, būtų skiriama būtent nevyriausybiniam sektoriui, tai yra tam sektoriui, kuris neturi valstybinio finansavimo, neturi tiesioginio finansavimo, suplanuoto ir iš anksto žinomo.

Nevyriausybinis sektorius gyvena būtent iš tokios paramos, surenkamos per 1,2 %, iš ko jie gali mokėti atlyginimus, iš ko jie gali išlaikyti savo biurus. Tuo tarpu projektinis finansavimas dažniausiai yra skiriamas veikloms, todėl būtent nevyriausybiniam sektoriui ši parama yra gyvybiškai svarbi ir be jos jam išgyventi yra gana sudėtinga. Visi kiti subjektai vienaip ar kitaip turi dalinį finansavimą iš valstybės biudžeto arba iš savivaldybių biudžetų ir jie gali kiekvienais metais žinoti, kad turės tų lėšų, kurios bus skirtos jų veiklai, o jiems ši pagalba yra kaip papildomas finansavimas. Nevyriausybiniam sektoriui jis yra gyvybiškai svarbus ir be jo tiesiog negali išgyventi. Tam, kad būtų galima stiprinti pilietinę visuomenę, buvo sugalvotas šis mechanizmas. Ir man labai gaila, kad, išgryninę įstatymą, paskyrę šias lėšas tik būtent nevyriausybinėms organizacijoms, kurios turi atsiskaityti specialiomis ataskaitų formomis ir skaidrumas yra užtikrinamas, finansuoti, mes vėl grįžtame atgal ir neleidžiame įstatymui *pilnai* veikti, kad galėtume pasižiūrėti, kaip iš tiesų šis įstatymas veikia. Siūlyčiau nepritarti ir palikti bent jau keletui metų galioti dabartinę tvarką.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Motyvai už – A. Radvilavičius.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Aš, ragindamas balsuoti už, noriu pažiūrėti keliais motyvais. Tai visų pirma faktai. Taip, nevyriausybinės organizacijos turi finansavimą, bet jos turi galimybę

jį netgi didinti todėl, kad nepaskirstyta yra apie 40 mln. eurų. Ir ta priešprieša, tas teiginys, kad švietimo įstaigos esą atsiima didelę dalį paramos, neatitinka realybės.

Antras motyvas – realios pasekmės. Įsigaliojus pakeitimui, švietimo įstaigos šiemet negavo nė vieno euro GPM'o. Tai reiškia, kad iš mokyklų ir darželių buvo atimtas lankstus finansavimo šaltinis.

Ketvirtas motyvas – visuomenės supriešinimas. Šis sprendimas dirbtinai supriešino švietimo bendruomenes, nevyriausybines organizacijas ir religines bendruomenes, nors jos visos dirba visuomenės labui. Tai silpnina, o ne stiprina pilietinę visuomenę.

Ir penktas motyvas yra pasitikėjimo laisvė. 1,2 % gyventojų pajamų mokesčio yra gyventojų pinigai, valstybė neturėtų spręsti už žmones, kam jie gali ar negali skirti paramą. Todėl kviečiu balsuoti už sprendimo peržiūrėjimą, už stiprią švietimo sistemą, už gyvybingą pilietinę visuomenę, už visos Lietuvos žmonių teisę pasirinkti patiems.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, motyvai išsakyti. Kviečiu apsispręsti balsuojant.

Užsiregistravo 106, balsavo 104: už – 80, prieš – 13, susilaikė 11. Po svarstymo projektui pritarta.

*14.20 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Nidos Grunskienės skyrimui Lietuvos Respublikos generaline prokurore“ projektas Nr. XVP-1082(2) (*priėmimo tęsinys*)**

Kitas klausimas. Tik noriu pagarsinti. Turime slapto balsavimo balsų skaičiavimo protokolą dėl nutarimo „Dėl pritarimo Nidos Grunskienės skyrimui Lietuvos Respublikos generaline prokurore“. Tai yra projektas Nr. XVP-1082, priėmimo stadija.

**Šio nutarimo priėmimas**

Iš viso išduota biuletenių – 95, rasta biuletenių – 95, galiojančių – 94, negaliojančių – 1.

Už – 48, prieš – 28, susilaikė 18. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*) (*Plojimai*)

Kviečiame gerbiamą N. Grunskienę.

**N. GRUNSKIENĖ.** Laba diena dar kartą. Labai malonu, kad jūs plojote atsistoję. Pirmą kartą gyvenime. Labai tai vertinu. Labai noriu padėkoti už išreikštą pasitikėjimą, tikiuosi, nenuvilsiu, dirbu taip, kaip, dirbsiu, dirbau pirmą kadenciją, stengsiuosi dirbti dar geriau. Noriu padėkoti visam kolektyvui, kuris taip pat atsakingai, principingai dirbo. Dirbsime taip pat ir toliau. Noriu palinkėti gražių švenčių visiems: ir kolektyvui, ir jums, gerbiami Seimo nariai. Ačiū jums už išreikštą pasitikėjimą. Dėkui. (*Plojimai*)

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Per šoninį mikrofoną – K. Mažeika.

**K. MAŽEIKA** (*DFVL*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, gerbiami socialdemokratai, akivaizdu, kad nepavyko Prezidentui įteikti tos slapto balsavimo dovanėlės, ir ačiū demokratams, kurie neišėjo iš salės. Mes, turbūt tie 12 balsų buvo lemiami, kad neįvyktų. Tai ačiū. (*Šurmulys, šūksniai salėje*)

Ir dėl kontrolieriaus noriu pasakyti, kad turbūt tikrai, gerbiamas Juozai, jūsų argumentai neįtikino daugumos. Kaip Seimo Pirmininkui, kuris teikė tą kandidatūrą, manau, reikėtų galbūt irgi galvoti per šventinį laikotarpį apie pasitikėjimą, nes tikrai panašu, kad jis yra susvyravęs. Tai sėkmės.

**PIRMININKĖ.** Ačiū.

*14.22 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininko paskyrimo“ projektas Nr. XVP-1127(2) (*priėmimo tęsinys*)**

Kitas balsų skaičiavimo protokolas dėl Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininko paskyrimo“. Tai yra projektas Nr. XVP-1127, priėmimo stadija.

**Šio nutarimo priėmimas**

Iš viso išduota biuletenių – 106, rasta biuletenių – 106, galiojančių – 104, negaliojančių – 2.

Už – 88, prieš – 6, susilaikė 10. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*) (*Plojimai*)

Kviečiame gerbiamą Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininką.

**D. JATUŽIS.** Laba diena dar sykį. Labai ačiū, dėkui už išreikštą pasitikėjimą nelengvoje srityje. Visos Nacionalinės sveikatos tarybos vardu įsipareigoju sąžiningai dirbti mūsų Lietuvos Respublikos piliečių sveikatos labui, bendradarbiaudamas su visomis institucijomis. Ačiū už pasitikėjimą ir didelę garbę. (*Plojimai*)

**PIRMININKĖ.** Dėkojame, gerbiamas Daliau.

*14.23 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Nerijos Stasiulienės skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kontroliere“ projektas Nr. XVP-1125(2) (*priėmimo tęsinys*)**

Kitas balsų skaičiavimo protokolas dėl Seimo nutarimo „Dėl Nerijos Stasiulienės skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kontroliere“ projekto Nr. XVP-1125.

Iš viso išduota biuletenių – 112, rasta biuletenių – 112, galiojančių – 109, negaliojančių – 3.

Už – 43, prieš – 55, susilaikė 11. Seimo nutarimui nepritarta.

*14.24 val.*

**Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XII-1289 pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XVP-804(3) (*priėmimo tęsinys*)**

Darbotvarkės 1-2.1 klausimas – Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XVP-804. Priėmimo stadija.

Per šoninį mikrofoną – L. Kasčiūnas. Prašau.

**L. KASČIŪNAS** (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Matote, mes jau visi salėje. Iš tikrųjų žinau, kad formalus sprendimas dar nepriimtas, bet padaryti parengiamieji darbai, kad darbo grupė būtų sukurta dėl nepriklausomo transliuotojo. Vertiname tai kaip pozityvų žingsnį ir vertiname tai kaip, sakykime, gerą progą grįžti į salę. Tai gražių artėjančių šventų Kalėdų! (*Plojimai*)

**PIRMININKĖ.** Ačiū.

Gerai, kolegos, dirbame. Nuo 1 iki 5 straipsnio pasiūlymų negauta. Pastraipsniui galima pritarti kiekvienam straipsniui? Prieštaraujančių nematau. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 6 straipsnio gauta, taip, gautos trys Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabos. Prašau komiteto pirmininką gerbiamą A. Sysą į tribūną. Atsiprašau, taip, teisingai. Čia mes tarp jūsų komitetų nuolat… Taip, nėra komiteto… Teisės ir teisėtvarkos komiteto nariai, kas galėtumėte pristatyti komiteto išvadą? Jeigu leisite, tada aš pati.

Teisės departamento yra gautos trys pastabos ir joms visoms komitetas pritarė. Dėl pirmosios už – 5, susilaikė 1, dėl antrosios – visi 6 už, trečiajai taip pat visi dalyvavę 6 komiteto nariai pritarė.

Ar galima 6 straipsniui su Teisės departamento pastabomis pritarti? Prieštaraujančių nematau. Ačiū, pritarta. Taip pat ar galime pritarti 1 straipsniui, kurio visą išdėstymą keičiame nauja redakcija, dėl kurios ką tik apsisprendėme? Prieštaraujančių nematau. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Ir dėl 2 straipsnio yra gauta taip pat Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė dalyvaujant visiems 6 ir balsavusiems už komiteto nariams. Prieštaraujančių nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Visam 2 straipsniui galime pritarti? Prieštaraujančių nematau. Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Pastraipsniui priėmimą baigėme.

Dėl motyvų pasisakyti už, prieš nėra norinčių. Kviečiu apsispręsti balsuojant. (*Šurmulys salėje*)

**Šio įstatymo priėmimas**

Užsiregistravo 113, balsavo 113, už – 113. Sveikinu. Konstitucinis įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Repliką po balsavimo per šoninį mikrofoną – T. Prajara.

**T. PRAJARA** (*LSDPF*). Labai noriu visiems padėkoti už tokį komandinį darbą prieš šventes. Labai geras pavyzdys. Gražių švenčių visiems.

**PIRMININKĖ.** Kolegos, dar nebaigėme, dar kiti priėmimai.

*14.28 val.*

**Fiskalinės drausmės įstatymo Nr. X-1316 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-805(2) (*priėmimas*)**

Darbotvarkės 1-2.2 klausimas – Fiskalinės drausmės įstatymo Nr. X-1316 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-805. Dėl straipsnių nuo 1 iki 13 pasiūlymų, pastabų negauta. Ar galima jiems pritarti? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Ir 1 straipsniui – išdėstyti nauja redakcija – galime pritarti? Prieštaraujančių nematau. Ačiū, pritarta. Ir 2 straipsnis. Pasiūlymų, pastabų negauta. Galime pritarti? Ačiū, pritarta. Pastraipsniui priėmimas baigtas. Kviečiu pasisakyti dėl motyvų. Nėra norinčių pasisakyti. Kviečiu apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 102, už – 102. Fiskalinės drausmės įstatymui pritarta. (*Gongas*)

*14.29 val.*

**Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 2, 6, 15, 18, 19, 20, 21, 27 straipsnių, VII skyriaus, priedo pakeitimo ir VIII skyriaus pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XVP-806(2) (*priėmimas*)**

Darbotvarkės 1-2.3 klausimas – Biudžeto sandaros įstatymo kelių straipsnių, VII skyriaus, priedo pakeitimo ir VIII skyriaus pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XVP-806. 12 straipsnių. Dėl jų pastabų, pasiūlymų nėra gauta. Ar galime jiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų pasisakyti taip pat nėra norinčių. Kviečiu apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 100, už – 100. Įstatymui pritarta. (*Gongas*)

Kviečiu, kolegos, pratęsti balsavimo langą, kol baigsime šios dienos plenarinį posėdį. Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

*14.30 val.*

**Valstybės kontrolės įstatymo Nr. I-907 1, 2, 3, 6, 7, 8, 18, 22, 30 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo priedu įstatymo projektas Nr. XVP-807(2) (*priėmimas*)**

Darbotvarkės 1-2.4 klausimas – Valstybės kontrolės įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo priedu įstatymo projektas Nr. XVP-807. 11 straipsnių. Dėl jų pastabų, pasiūlymų negauta. Prieštaraujančių nėra. Galime priimti pastraipsniui? Ačiū, priimta.

Dėl viso dėl motyvų pasisakyti nėra norinčių. Kviečiu apsispręsti balsuojant.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 102: už – 101, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XVP-807) priimtas. (*Gongas*)

Darbotvarkės 1-2.5 klausimas – Seimo statuto projektas Nr. XVP-1117. (*Balsai salėje*) Jau buvome priėmę sprendimą, apsisprendę.

*14.31 val.*

**Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-875(2), Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-876(2) (*svarstymas*)**

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Sveikatos draudimo įstatymo 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-875. Per šoninį mikrofoną J. Sejonienė.

**J. SEJONIENĖ** (*TS-LKDF*). Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, frakcijos vardu prašome dėl šitų įstatymų projektų pertraukos iki kito posėdžio. Suprantu, kad buvo norėta skubos, tačiau manau, kad visi matėte STT antikorupcinio vertinimo išvadas. Projektas yra labai rizikingas. Tikiuosi, kad dar bus valios jį pataisyti.

**PIRMININKĖ.** Frakcijos vardu, taip? (*Balsai salėje*) Gal galime tada pritarti pertraukai bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Balsuojame. Gerai, apsispręskime dėl pertraukos.

Balsavo 97: už – 31, prieš – 42, susilaikė 24. Pertraukai pritarta.

*14.33 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl NATO Sąjungininkų reagavimo pajėgoms priskirtų Lietuvos Respublikos karinių vienetų, Jungtinėms ekspedicinėms pajėgoms priskirtų, NATO ir Europos Sąjungos karinėse vadavietėse bei Europos Sąjungos kovinėje grupėje tarnybą atliekančių Lietuvos Respublikos karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projektas Nr. XVP-1126 (*pateikimas*)**

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl NATO Sąjungininkų reagavimo pajėgoms priskirtų Lietuvos Respublikos karinių vienetų, Jungtinėms ekspedicinėms pajėgoms priskirtų, NATO ir Europos Sąjungos karinėse vadavietėse bei Europos Sąjungos kovinėje grupėje tarnybą atliekančių Lietuvos Respublikos karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projektas Nr. XVP-1126. Pranešėjas – R. Kaunas. Prašau, ministre. Per šoninį mikrofoną T. Martinaitis.

**T. MARTINAITIS** (*LSDPF*). Tiesiog dėl protokolo norėjau. Praėjusio balsavimo įskaitykite mano balsą prieš.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, protokole pažymėsime. Per centrinį mikrofoną K. Neimantas.

**K. NEIMANTAS** (*NAF*). Taip pat prašyčiau mano balsavimą įskaityti protokole prieš. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, įrašysime. Prašau, ministre.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Krašto apsaugos ir užsienio reikalų ministrams pasiūlius, Respublikos Prezidentas teikia Seimo nutarimo projektą dėl 2026–2027 metų. Nutarimo projekto tikslas yra nustatyti Sąjungininkų reagavimo pajėgoms priskirtų Lietuvos Respublikos karinių vienetų, Jungtinėms ekspedicinėms pajėgoms priskirtų, NATO ir Europos Sąjungos karinėse vadavietėse bei Europos Sąjungos kovinėse grupėse tarnybą atliekančių Lietuvos Respublikos karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo, jei prireiktų, tarptautinėse operacijose 2026–2027 metais teisinį pagrindą.

Sąjungininkų reagavimo pajėgoms priskirtų Lietuvos Respublikos karių ir civilių, kurie sudarytų karinius vienetus, numatoma iki 80. Priėmus atitinkamus Šiaurės Atlanto Tarybos arba Europos Sąjungos Tarybos sprendimus, į tarptautines operacijas siunčiamų Lietuvos karių ir civilių, krašto apsaugos sistemos tarnautojų, kurie atlieka tarnybą NATO ir Europos Sąjungos karinėse vadavietėse, iki 125 karių ir civilių. Ir 2026 metais budės Europos Sąjungos kovinėse grupėse iki 20 karių ir civilių. Nutarimo projektas bus įgyvendinamas iš bendrų krašto apsaugos sistemai skiriamų valstybės biudžeto asignavimų. Seimo kanceliarijos Teisės departamentas pastabų dėl nutarimo projekto neturėjo.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Klausti nėra norinčių. Ačiū, ministre. Kalbėti dėl motyvų taip pat nėra norinčių. Kviečiu apsispręsti balsuojant. Pateikimas.

Balsavo 89, už – 89. Pritarta po pateikimo.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Papildomas – Užsienio reikalų komitetas. Prieštaraujančių nėra, galime sutarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Siūloma svarstyti Seimo pavasario sesijoje. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

*14.36 val.*

**Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Bendradarbiavimo ginkluotės srityje jungtinės organizacijos (OCCAR) saugumo susitarimo dėl keitimosi įslaptinta informacija ir įslaptintos informacijos abipusės apsaugos ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-1123 (*pateikimas*)**

Darbotvarkės 2-7 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Bendradarbiavimo ginkluotės srityje jungtinės organizacijos (OCCAR) saugumo susitarimo dėl keitimosi įslaptinta informacija ir įslaptintos informacijos abipusės apsaugos ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-1123. Pranešėjas – ministras R. Kaunas.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Trumpai ir aiškiai. Ratifikavusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Bendradarbiavimo ginkluotės srityje jungtinės organizacijos saugumo susitarimą, Lietuvos Respublika įsipareigoja užtikrinti įslaptintos informacijos, kuria keičiamasi arba kurią šalys parengia bendradarbiaudamos tarpusavyje, apsaugą.

Įstatymo projekto esmė ir tikslas – numatyti šalių įsipareigojimus ir reikalavimus, užtikrinant įslaptintos informacijos apsaugą. Tai sudarytų informacijos apsaugos reikalavimai, vizitų, procedūrų reikalavimai, taikomi perduodant slaptą informaciją, ir taip toliau. Šis susitarimas priskirtas ratifikuotiniems susitarimams, todėl dabar teikiamas įstatymo projektas dėl jo ratifikavimo. Susitarimo ratifikavimas ir jo įgyvendinimas leis intensyviau plėtoti Lietuvos ir Bendradarbiavimo ginkluotės srityje jungtinės organizacijos bendradarbiavimą.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Ministre, nėra norinčių jūsų paklausti. Kalbėti dėl motyvų nėra norinčių. Kviečiu apsispręsti balsuojant.

Balsavo 94: už – 94, prieš, susilaikiusių nebuvo. Įstatymo projektui pritarta po pateikimo.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Užsienio reikalų komitetas, papildomu komitetu – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Siūloma svarstyti Seimo pavasario sesijoje. Galime pritarti? Nematau prieštaraujančių. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

*14.38 val.*

**Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių organizacijos narių partnerystės susitarimo ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-1016 (*pateikimas*)**

Darbotvarkės 2-8 klausimas – įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių organizacijos narių partnerystės susitarimo ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-1016. Pranešėjas – viceministras S. Mitkus.

**S. MITKUS.** Gerbiama pirmininke, gerbiami Seimo nariai, leiskite pristatyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės parengtą įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių organizacijos narių partnerystės susitarimo ratifikavimo“ projektą, kurį, atsižvelgdamas į Vyriausybės kreipimąsi, teikia Lietuvos Respublikos Prezidentas.

Įstatymo projekto tikslas – ratifikuoti 2023 m. lapkričio 15 d. Samoa priimtą Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Afrikos, Karibų, Ramiojo vandenyno valstybių organizacijos narių partnerystės susitarimą. Susitarimas yra tarptautinė mišrioji sutartis ir, pagal Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 10 punktą, yra ratifikuotina tarptautinė sutartis. Susitarimo tikslas – sustiprinti partnerystę ir bendradarbiavimą tarp Europos Sąjungos ir

Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių organizacijos narių, grindžiamą Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarke, skatinant daugiašališkumą, taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką, žmogaus teises, demokratiją ir teisinę valstybę. Susitarimu taip pat siekiama skatinti tvarų ekonominį ir socialinį vystymąsi, mažinti skurdą ir nelygybę, stiprinti prekybą ir investicijas, kovoti su klimato kaita, saugoti aplinką bei užtikrinti subalansuotą, saugią ir teisėtą migraciją, skatinti žmogaus ir socialinę raidą, privataus sektoriaus plėtrą.

Susitarimą pasirašė Europos Sąjunga, 27 Europos Sąjungos valstybės narės ir 77 Afrikos, Karibų, Ramiojo vandenyno valstybių organizacijos narės. Šis partnerystės susitarimas Lietuvai naudingas kaip svarbi galimybė bendradarbiauti su Afrikos, Lotynų Amerikos ir Karibų regiono valstybėmis, kuriose diplomatinis atstovavimas mūsų šaliai šiuo metu yra nepakankamas ir itin menkas.

Priėmus ratifikavimo įstatymą, neigiamų pasekmių nenumatoma. Seimo Teisės departamentas pastabų neturėjo. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Nori paklausti V. Sinica.

**V. SINICA** (*MSNG*). Ačiū už pristatymą. Aš suprantu, kad čia objektas – tolimi kraštai ir žiūrėsime daugiau kaip į formalumą į šitą sprendimą. Bet jums turbūt žinoma, kad šita sutartis sulaukė daug kritikos. Pirminio jos varianto Afrikos ir kitos šalys nelabai norėjo rašytis, nes priėmė ją kaip tokį neokolonializmą. Europos Sąjunga diktavo, kokius vertybinius sprendimus priimti toms šalims. Tai naujajame projekte nuo to atsitraukta, bet vis tiek duodamos nuorodos, kad jūs turėsite palaikyti tą, aną, trečią tarptautinį susitarimą, kuriame jau yra tie patys dalykai toms šalims svetimi, mainais į bendradarbiavimą. Tai ar mes nematome čia problemos? Ar jūs pats čia neokolonializmo neįžvelgiate? Ačiū.

**S. MITKUS.** Labai ačiū gerbiamam Seimo nariui už klausimą. Mes matome šitą sutartį kaip bendradarbiavimo rėmus ir ta sutartis sudarys sąlygas platesniam, stipresniam bendradarbiavimui tarp Europos Sąjungos ir Karibų, Afrikos ir Ramiojo vandenyno valstybių. Pažymėsiu tai, kad kaip tik dabar vyksta derybos dėl daugiametės finansinės perspektyvos, kurioje yra numatomas pinigų padidinimas būtent dėl bendradarbiavimo su šiomis valstybėmis. Europos Sąjungos ir Lietuvos tikslas yra plėsti tą bendradarbiavimą ir palaikyti dialogą įvairiose srityse.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Daugiau norinčių klausti nėra. Dėkoju pranešėjui.

Dėl motyvų pasisakyti taip pat nėra norinčių. Kviečiu apsispręsti balsuojant.

Balsavo 87: už – 85, prieš nebuvo, susilaikė 2. Po pateikimo projektui pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Užsienio reikalų komitetas. Siūloma svarstyti Seimo pavasario sesijoje. Prieštaraujančių nematau, galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

*14.43 val.*

**Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-667 (*pateikimas*)**

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-667. Kviečiu pranešėją V. Šeršniovą.

**V. ŠERŠNIOVAS** (*MSNG*). Laba diena visiems. Iš pradžių norėjau pasidžiaugti, kad prie šios iniciatyvos prisidėjo daugiau negu 40 Seimo narių, dirbančių visose frakcijose. Atskirai norėjau padėkoti V. Fiodorovui už jo iniciatyvas ir pagalbą konsultuojant šiuo klausimu (*Plojimai*), taip pat buvusiam susisiekimo ministrui E. Sabučiui, nes jisai ne tik palaiko šią iniciatyvą, bet yra ir vienas šio projekto teikėjų, S. Luščikui ir visiems kitiems Seimo nariams, kurie prisidėjo prie šio teisės akto pakeitimo teikimo.

Trumpai apie esmę. Šio įstatymo pakeitimo tikslas yra leisti kelių savininkams, tai yra „Via Lietuvai“ ir visoms savivaldybėms, patiems spręsti, kur ir kada gali įrengti lenteles su žaliosiomis rodyklėmis. Pavyzdį matote ekrane. Šiuo metu tokios galimybės nėra, nes 2020 metais atliktas reguliavimas įtvirtino pareigą kelių savininkams derinti žaliųjų rodyklių įrengimą su VšĮ

Transporto kompetencijų agentūra. Situacija yra maždaug tokia, kokią matote skaidrėje. Yra vietinės reikšmės keliai, yra valstybinės reikšmės keliai, vienų savininkai yra savivaldybės, kitų – „Via Lietuva“. Ir vieni, ir kiti, norėdami įrengti žaliąją rodyklę, turėtų gauti leidimą iš Transporto kompetencijų agentūros.

Dabar apie argumentus, kurie leis suprasti, kad reikėtų keisti šią situaciją. Kelių savininkų atsakomybė jau dabar yra aukštesnio lygmens. Pagal galiojantį teisinį reguliavimą, kelių savininkai atsako už eismo saugumą, eismo organizavimą, infrastruktūros projektavimą ir statybą. Tai reiškia, kad jie kasdien priima gerokai sudėtingesnius ir didesnės rizikos sprendimus nei sprendimus dėl lentelių su žaliosiomis rodyklėmis. Dabartinis reguliavimas yra išimtinis ir perteklinis. Tai vienintelis atvejis, kai Susisiekimo ministerijos reguliavimu kelių savininkai įpareigojami gauti atskirą TKA leidimą šioms rodyklėms įrengti. Dėl kitų šviesoforų įrengimo ir eismo organizavimo klausimų tokio derinimo nereikia. Ši procedūra nepagrįstai ilgina procesus ir riboja savivaldybių galimybes operatyviai spręsti eismo problemas.

Savivaldybės irgi išsakė savo poziciją. Lietuvos savivaldybių asociacija atliko vidinę savivaldybių apklausą. Absoliuti dauguma apklausoje dalyvavusių savivaldybių šiai iniciatyvai pritarė. Apklausoje dalyvavo 89 % savivaldybių. Gyventojų nuomonė – taip pat akivaizdi. Viešoje Utenos bendruomenės apklausoje dalyvavo daugiau nei 1 tūkst. gyventojų, iš jų 98 % pasisakė už žaliųjų rodyklių grąžinimą. Suprantant, kad gyventojų lūkesčiai ne visada gali sutapti su eismo saugumo kriterijais, būtina pabrėžti, jog savivaldybėse veikia eismo saugumo komisijos. Jas sudaro deleguoti ekspertai iš policijos komisariatų, kelių priežiūros tarnybų, priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo tarnybų, savivaldybių infrastruktūros ir statybos padalinių, viešosios tvarkos institucijų, seniūnijų ir kitų atsakingų struktūrų.

Atsižvelgiant į kelių savininkų atsakomybės lygį, aiškų savivaldybių ir gyventojų palaikymą ir tai, kad derinimas su Transporto kompetencijų agentūra yra vienintelė tokia viso eismo reguliavimo išimtis, šis reikalavimas yra perteklinis. Prašau jūsų palaikymo sumažinti nereikalingai biurokratijai. Leiskime regionams patiems spręsti, kaip jiems patiems organizuoti eismą. Tai nieko nekainuoja, o nauda žmonėms akivaizdi. Ačiū už dėmesį. Pasirengęs atsakyti į klausimus.

**PIRMININKĖ.** Puiku. Jūsų nori paklausti tikrai nemažai Seimo narių. Pirmas klausia A. Gedvilas. Ruošiasi V. Fiodorovas.

**A. GEDVILAS** (*NAF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, iš esmės atėmėte iniciatyvą iš manęs, nes tikrai tas klausimas kamuoja senokai. Užsirašiau klausti, bet po jūsų puikaus pristatymo ir argumentų klausimai kaip ir išblėso. Naudodamasis proga tiesiog noriu padėkoti jums už tai, kad jūs šitą paprastą klausimą atnešėte į mūsų posėdžių salę. Labai tikiuosi, kad bus sėkmingas sprendimas, tai patvirtinsime. Kartu naudodamasis proga noriu palinkėti jums gerų artėjančių švenčių.

**V. ŠERŠNIOVAS** (*MSNG*). Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Klausia V. Fiodorovas. Ruošiasi S. Luščikas.

**V. FIODOROVAS** (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tikrai noriu pagirti – geras pristatymas, labai aiškiai matomos pačios problemos, tikrai gerai pristatyta. Panašu, kad žmonės palaiko šitą klausimą. Juolab kad Seime tikrai daug diskutuojame apskritai apie savivaldos savarankiškumą. Šiandien kaip tik priėmėme įstatymą, kad šiek tiek lanksčiau, savivaldos labai lanksčiai netgi galėtų elgtis su savo finansais. Tas dar atlaisvins jas, kad priimtų tam tikrus sprendimus ir investicijas, bet kai kuriais klausimais, tokiais kaip šis, žaliosios rodyklės, kažkokie dėdės ir tetos iš Vilniaus nurodinėja savivaldai, kur reikia sukti į kairę, kur sukti į dešinę, ir negali savivalda apsispręsti net kaip savo eismą organizuoti. Todėl jūsų pasiūlymą tikrai palaikau, tikrai balsuosiu už jį ir raginu kolegas tai padaryti. O mano klausimas labai paprastas: kaip smarkiai pakeitė eismą šis rodyklių nuėmimas Utenoje ir kaip sureagavo į tai žmonės?

**V. ŠERŠNIOVAS** (*MSNG*). Labai stipriai pakeitė eismą. Rytais ir vakarais žmonės važiuoja tikrai su kita nuotaika, negu važiavo iki šiol. Šis klausimas buvo keliamas ir taryboje. Savo laiku į Uteną buvo atvažiavęs Seimo Ekonomikos komitetas, net ir tenai vyko labai karštos ir aštrios dis-

kusijos. Apklausų rezultatai savo pasakė, kad ši situacija yra tikrai sudėtinga, ją reikia tikrai spręsti, ypač kai tai nieko nekainuoja.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Klausia S. Luščikas. Ruošiasi A. Petrošius.

**S. LUŠČIKAS** (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas Vitalijau, jūsų sprendimas yra tikrai puikus, gal kiek pavėluotas, kaip ir sakė, nes žmonės to laukia jau seniai. Pakeitus… Kai teko nuimti lenteles, tikrai gavome labai daug… Būdamas tarybos nariu, kaip ir tu, gavau daug prašymų, skundų, nepasitenkinimo žmonių dėl tokio elgesio. Iš tikrųjų savivaldybė ir turėtų spręsti. Aš palaikau tave ir palaikysiu tą sprendimą, ir visus prašau palaikyti. Tik aš norėčiau tau vieną klausimą: ką daryti savivaldybėms, nes per daugelį jų pereina „Via Lietuvos“ keliai, kaip ten spręsime problemas? Yra tose vietose irgi reikalingos lentelės, bet su „Via Lietuva“, kaip žinote, kam teko, susitarti ne visada pavyksta. Tai mano toks klausimas. O projektą prašau visų palaikyti. Ačiū.

**V. ŠERŠNIOVAS** (*MSNG*). Ačiū už klausimą. Taip, vienuose miestuose eismo saugumo komisijos dirba gal šiek tiek lengviau, rasdamos bendrą kalbą su „Via Lietuva“, kitur procesai vyksta sudėtingiau. Šiaip šis įstatymas bent jau eliminuoja biurokratinį instrumentą, kuris yra nereikalingas dviem suinteresuotiems asmenims. Šiaip pagrindinis, aišku, dalykas – tarpinstitucinis bendradarbiavimas. Taip pat buvo diskutuojamos kitos galimos įstatymo pataisos, tokios kaip ieškoti kompromisų subalansuojant jėgas. Pavyzdys – galime būti greiti. Jeigu savivaldybei reikia žaliųjų lentelių, bet dėl kokių nors, tarkime, visiškai kitokių motyvų, politinių ar ten pykčio motyvų, tarkime, „Via Lietuva“ nereaguoja, galbūt galima būtų pagalvoti komitetuose, kad toliau sprendžiant šį įstatymą būtų galima ieškoti balanso. Pavyzdžiui, jeigu „Via Lietuvai“ reikėtų kokių nors pakeitimų savivaldybės teritorijoje, kad ir iš savivaldybės būtų gautas atitinkamas leidimas. Bet aš tikiuosi, kad „Via Lietuva“, tai girdėdama, suvokdama, prie ko gali vesti tokie dalykai… Geriausia būtų, kad tarpinstitucinis bendradarbiavimas vyktų aukščiausiu lygiu gyventojų labui.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Klausia A. Petrošius. Ruošiasi K. Neimantas.

**A. PETROŠIUS** (*TS-LKDF*). Aš pirmiausia esu sužavėtas tos reprezentatyvios apklausos, kuri buvo atlikta. Sakyčiau, kad galbūt galėtumėte partijoms ir žiniasklaidos priemonėms pasiūlyti matuoti tam tikrus reitingus ir rodiklius, kuriuos jie įprastai daro, gal atsirastų naujų spalvų. Rodyklės tikrai nebuvo pats geriausias sprendimas praėjusioje kadencijoje, tikrai supriešino visuomenę, bet, matyt, gerokai didesne kaina po to daugeliu atvejų buvo rasti tam tikri sprendimai, kažkur perdarytos sankryžos, kažkur leido tas rodykles grąžinti. Aš norėjau paklausti: jeigu vis dėlto sprendimas nebūtų priimtas, kokių dar matote būdų šiai problemai spręsti, nes akivaizdu, kad jinai kelia pyktį, nesantaiką? Tai ar yra dar kitų būdų, be šio įstatymo, sudėlioti tuos mechanizmus, kad būtų patogiau gyventojams ir vis dėlto savivalda kaip nors būtų įgalinta?

**V. ŠERŠNIOVAS** (*MSNG*). Vienas iš galimų būdų – keisti susisiekimo ministro įsakymą. Taip pat yra kitų būdų, kuriuos naudoja kitos šalys. Aš čia ieškojau variantų, ką daro kitos valstybės, tai suradau apie 15 valstybių, kurios irgi turi panašių sprendimų. Reikėtų tada atsirinkti, kuris variantas būtų geriausias gyventojams, kuris sprendimas būtų palankiausias Seimo nariams, ir tokiu būdu ieškoti kompromiso žengiant pirmyn.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Klausia K. Neimantas. Ruošiasi B. Ropė.

**K. NEIMANTAS** (*NAF*). Ačiū posėdžio pirmininkei. Džiugu matyti šitą pagaliau atėjusį sprendimą, tiksliau, pasiūlymą, tikrai palaikysiu ir aš. O klausimas Vitalijui: gal tu turi kokią nors statistiką, kaip panaikinimas šių rodyklių, sakykime, pagerino, sumažino nelaimingų įvykių atsitikimą sankryžose ar, konkrečiai, perėjose? Nes tai dažniausiai ir buvo apsauga tam, kad sukdami į dešinę ne visi sustoja, ne visi sustojo prieš šviesoforą prieš sukdami ir dėl to galimai atsitiko tam tikri eismo įvykiai. Tai jeigu turite šią informaciją, gal galite pasidalinti?

**V. ŠERŠNIOVAS** (*MSNG*). Būtent tokį pat klausimą uždaviau TKA, Transporto kompetencijų agentūrai: o kas gi buvo po to, kai buvo priimti šitie sprendimai? Transporto kompetencijų agentūra tokių tyrimų nedarė ir niekas jokios informacijos apie tai neturi. Dėl to tai buvo viena iš priežasčių eiti ir ieškoti šiuo atveju naujų išeičių.

**PIRMININKĖ.** Klausia B. Ropė. Ruošiasi A. Zuokas.

**B. ROPĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, kolega, už pateiktą tikrai gerą pasiūlymą, nes tie, kurie nuolatos vairuojame, tai nesuprantame, kodėl vienose vietose yra rodyklė, kitose vietose tokioje pačioje vietoje nėra rodyklės, ir turime stovėti, laukti. Iš tikrųjų manau, kad išsiaiškinsite visą situaciją. Bet kadangi jūs rašote, kad tai yra vienintelis atvejis, kada reikia derinti su Transporto kompetencijų agentūra, tai kaip jūs galvojate, kokiu tikslu buvo taip sugalvota derinti? Ar čia dėl to, kad labai svarbu, ar dėl to, kad kokių nors kitų dar yra motyvų? Galbūt tuos tikslus išsiaiškinus ir būtų atsisakyta derinti? Tai vienas dalykas.

Antras dalykas. Aš vis dėlto svarstant jums pasiūlyčiau dar pagalvoti, galbūt atskirais atvejais, atskirose vietose nustatyti laiką, kada daugiau pėsčiųjų ir taip toliau, kad ir tas galiotų. Ačiū.

**V. ŠERŠNIOVAS** (*MSNG*). Kas susiję su antra dalimi jūsų klausimo, manau, tokie dalykai gali būti sprendžiami ir konsultacijos galėtų vykti komitetuose, jeigu pereis pateikimo stadiją šis siūlymas.

O dėl pirmos dalies jūsų klausimo, žinokite, čia labai daug įvairių nuomonių yra. Man labai keista nuomonė buvo. Praeitoje kadencijoje į Uteną atvažiavo Seimo Ekonomikos komitetas, kadangi tai buvo itin aštrus klausimas, tai dėl žaliųjų rodyklių mes ten irgi vedėme diskusiją. Aš dabar neatsimenu, kuris Seimo narys išsakė garsiai, oficialiai prie visų tokią poziciją. Tikrai neatsimenu pavardės, šiandien klausinėjau ir Seimo narių, kurie tuo metu buvo, irgi dabar neprisimena, bet pasakė taip: nenoriu vynioti į vatą, bet šitas sprendimas buvo priimtas tam, kad žmonėms būtų sudarytos galimybės sėdėti kamščiuose, kad jiems būtų nepatogu važiuoti į darbo vietas, kad jie susimąstytų, kad labiau apsimoka išlipti iš automobilio, sėsti ant dviračio, galbūt eiti *pėskute* ar naudotis viešuoju transportu. Na, žaliasis kursas ir panašiai. Bet šitas dalykas realiai nepaėjo. Žmonės žiūri į mus, politikus, su klaustukais, galvoja, ką mes čia darome, ir manau, kad reikia spręsti šitą klausimą, nes tikrai yra nenormali situacija, mano požiūriu.

**PIRMININKĖ.** Ir klausia A. Zuokas.

**A. ZUOKAS** (*MSNG*). Gerbiamas Vitalijau, norėjau paklausti, ar jūs negalvojate, kad padarėte klaidą, pasirinkdamas šviesoforą, kuriame rodyklė rodo į dešinę, ir taip prarasite socialdemokratų balsus? (*Juokas, balsai salėje*)

**V. ŠERŠNIOVAS** (*MSNG*). Žinote ką, dabar pas mus beveik prie kiekvieno mikrofono yra įvairių kelio ženklų. Dabar, kalbant apie laisvo žodžio ženklą, apie manipuliacijos ženklą ir panašiai, man atvirkščiai – kyla noras užsiklijuoti būtent žalią rodyklę su šviesoforu, kur raudona ir žalia šviesa. Reikia ieškoti kompromiso. Manau, rasime kartu sudėję šitą klausimą.

**PIRMININKĖ.** Ačiū pranešėjui. Jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai už – A. Zuokas.

**A. ZUOKAS** (*MSNG*). Kolegos, dabar rimtai. Be abejonės, gera iniciatyva, tikrai palaikytina. Prisiminsiu kaip buvęs miesto vadovas, man lygiai taip pat įrodinėjo, kad žaliųjų rodyklių neleidžia Europos Komisijos imperatyvūs sprendimai. Ir po to kiti merai, matyt, neįsigilinę, pradėjo tas žaliąsias rodykles nuiminėti. Kilus skandalui paaiškėjo, kad jokio tokio imperatyvaus nurodymo Europos Komisijos lygiu nėra, o tiesiog, kaip dažnai būna, mūsų tarnautojai ar biurokratai, kaip pavadinsime, kartais labai kūrybingai skaito įstatymus (arba direktyvas) ir juos priima taip, kad būtų kuo nenaudingiau Lietuvoje. Tai čia, matyt, žaliosios rodyklės ir yra vienas iš tokių pavyzdžių.

Gerai, kilus ginčų ir diskusijų, bandė kiek įmanoma savivaldybės rasti kūrybingų sprendimų, bet jie kainuoja papildomai. Vilniuje bent jau pristatyta net ne rodyklių, o atskirų šviesoforo sekcijų su žalia rodykle – nesuprasi: laukti jos užsidegimo, nelaukti, šalia reikia skaityti plakatą su instrukcijomis, kad nuspręstum, gali saugiai ar negali saugiai kirsti gatvę. Todėl, manyčiau, priėmę šį įstatymą mes galėtume ir suteiktume savivaldybėms teisę labiau ir esant arčiau savo miestiečių priimti tuos sprendimus, kurie patogūs, saugūs, reikalingi miestų gyventojams. Todėl siūlau pritarti ir, aišku, jau kitoje sesijoje jį priimti. Dėkui.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Dėl motyvų prieš – T. Domarkas.

**T. DOMARKAS** (*NAF*). Ačiū posėdžio pirmininkei už suteiktą žodį. Iš tikrųjų kam tos žaliosios lentelės reikalingos? Tai yra papildomos išlaidos. Aš manau, kad galėtume pasinaudoti prak-

tika, kaip yra kitose šalyse. Pavyzdžiui, Jungtinėse Amerikos Valstijose nėra jokių lentelių, bet jeigu yra sankryža, ten tikrai galima laisvai sukti į dešinę. Nereikia nei lentelių, nieko. Aš manau, kad galėtume tiesiog priimti įstatymą, kad būtų galima sukti į dešinę – nereikėtų jokių žaliųjų lentelių ir nereikėtų papildomų išlaidų joms montuoti, sumontuoti, numontuoti. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Nuomonės išsiskyrė, kviečiu apsispręsti balsuojant.

Balsavo 85: už – 83, prieš – 1, susilaikė 1. Po pateikimo projektui pritarta.

Siūloma pagrindiniu komitetu skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą ir svarstyti pavasario sesijoje. Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

*15.02 val.*

**Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1077, Teismų įstatymo Nr. I-480 98 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1078 (*pateikimas*)**

Darbotvarkės 2-10 klausimas ir lydimasis, tai yra Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1077 ir lydimasis įstatymo projektas Nr. XVP-1078. Pranešėja – J. Šukevičienė.

**J. ŠUKEVIČIENĖ** (*LSDPF*). Gerbiamoji posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektu siekiama vaikus auginantiems tėvams numatyti didesnes galimybes derinti darbą su įsipareigojimais šeimai, užtikrinant ilgesnį laiko praleidimą su savo atžalomis. Dabar Lietuvoje suteikiamos papildomos poilsio dienos tėvams nėra užtektina priemonė skatinti didesnį bendravimą su vaikais. Šis įstatymo projektas buvo teiktas su Darbo kodekso 138 straipsnio pakeitimu ir jau yra apsvarstytas viename komitete. Taigi šie du projektai yra susiję.

Pirmame įstatyme numatyta: profesinės karo tarnybos kariams, auginantiems vieną vaiką iki 14 metų, suteikiama 1 papildoma poilsio diena per 3 mėnesius arba sutrumpinamas darbo laikas; analogiškai taip pat teisėjams, auginantiems vieną vaiką iki 14 metų, suteikiama 1 papildoma poilsio diena per 3 mėnesius; auginantiems vaiką su negalia iki 18 metų arba du vaikus iki 14 metų suteikiama 1 papildoma poilsio diena per mėnesį; taip pat analogiškai auginantiems tris ar daugiau vaikų iki 14 metų – 2 papildomos poilsio dienos per mėnesį, mokant vidutinį darbo užmokestį.

Tikimasi, kad projektais siūlomas teisinis reguliavimas padės užtikrinti geresnį tėvų ryšį su vaikais ir paauglystės metu palengvins šeimos ir darbo įsipareigojimų derinimą, padės užkardyti ankstyvojoje paauglystėje žalingų įpročių atsiradimą bei vartojimą. Iš tiesų buvo diskusijų ir klausimų dėl laiko, kada tėvai galėtų pasiimti tas laisvas papildomas dienas, tai iš tiesų švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu numatyta, kad per mokslo metus kaip tik mokinių poilsiui skiriami keturi periodai, tai yra rudens, žiemos, arba Kalėdų, pavasario, arba Velykų, ir vasaros atostogos. Taigi siūlomi įstatymo pakeitimai leistų asmenims, auginantiems vaikus iki 14 metų amžiaus, ilgesnį laiką praleisti su vaikais būtent šių atostogų metu.

Žinoma, argumentų yra ir daugiau, bet aš juos visus išsakiau, kai buvo pateikiamas Darbo kodekso 138 straipsnio pakeitimas, tačiau galiu paminėti keletą papildomų. Buvo atlikti tyrimai. Ir Didžiosios Britanijos rinkos, ir viešosios nuomonės tyrimų kompanija „Baltijos tyrimai“ nurodė, kad 72 % apklaustų gyventojų, tai yra imtis 1 tūkst. 15 gyventojų, taigi 72 % pritaria tam, kad ilgą laiką vykdant neapmokamus namų ūkio priežiūros darbus asmenims kyla nepasitenkinimas, nuovargis, depresija ir taip toliau, 70 % mano, kad įstaigos bei įmonės turėtų gyventojams teikti daugiau įvairių paslaugų, įskaitant ir mamadienius.

Toliau kitas tyrimas yra „Gallup“ tyrimas, jo imtis buvo 21 šalis. Yra atskleista, kad stiprus emocinis ryšys su tėvais vaikystėje yra vienas svarbiausių suaugusiųjų psichologinės gerovės veiksnių. Na ir, žinoma, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos analizė rodo, kad šalyse, kuriose tėvams suteikiamos lankstesnės galimybės skirti laiko vaikams, pavyzdžiui, Skandinavijos valstybėse, pastebimas didesnis tėvų įsitraukimas, geresni vaikų raidos rodikliai ir ma-

žesnis šeimos stresas, plačiai skatinami tėvai naudotis tėvadieniais ar tėvystės atostogomis – padedančia priemone stiprinti šeimos ryšius.

Žinoma, Lietuvoje atlikti tyrimai patvirtina, kad net ir trumpas, bet kokybiškas laikas su vaikais stiprina emocinį ryšį, mažina konfliktų skaičių ir gerina vaikų savivertę. Kviečiu palaikyti šiuos pakeitimus.

Iš tiesų galbūt galima dar tarti ir tai, kad tėvadieniai nėra tik socialinė privilegija – tai yra investicija į darbuotojų lojalumą, produktyvumą ir ilgalaikę organizacijos sėkmę. Darbuotojai, turintys galimybę skirti laiko šeimai, yra mažiau linkę į perdegimą, rečiau serga ir labiau vertina savo darbdavį. To mes visi ir norime. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Jūsų paklausti nori V. Rakutis. Ruošiasi B. Ropė.

**V. RAKUTIS** (*TS-LKDF*). Gerbiama pranešėja, nesiginčiju dėl psichinės sveikatos, vaikų ir tėvų santykių (čia nuo jūsų į kairę), tačiau labai rimtai suabejočiau dėl karių, nes jeigu mes suteikiame jiems daugiau laisvų dienų, kažkas kitas turės daryti jų darbą. Dažnai karinėse organizacijose (man teko jose praleisti nemažai savo gyvenimo) nėra kuo pakeisti. Iš tikrųjų nėra ten tokio rezervo. Tai yra tarnyba, kurioje yra labai atsakingi žmonės, jie ten turi toje vietoje būti ir su jais susiję dar kiti žmonės. Čia ne tik yra kalbama apie operatyvinius budėtojus, bet ir apie įvairaus rango vadovus, nes jeigu to vadovo nėra, sistema tiesiog negali veikti. Kas turės daryti tą darbą? Ar jūs nebandėte kalbėtis su pačiais kariais, su Krašto apsaugos ministerija, ar šis priimtas nutarimas neturės pasekmių, nes paprastai kariškiai kada tarnauja, tarnauja smarkiai, kai gauna atostogas, tada atostogauja, bet jie negali ten per mėnesį imti daugiau laisvadienių, nes tai sutrikdo tiesiog įstaigos darbą?

**J. ŠUKEVIČIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Iš tiesų jis yra pagrįstas. Kadangi šie įstatymai turi būti priimti kartu, jie yra susiję, tai tiesiog tai yra vienintelis pasirinktas galimas kelias, o šį klausimą galima spręsti per darbo organizavimo tvarką. Ko gero, tai liestų ne tik karius, bet ir kitas tikslines grupes, kitas profesijas. Vėlgi iš anksto planuojant didelis dėmesys būtų kreipiamas visgi į mokinių atostogas, nes iš tiesų daug bendravau su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, kad tas atostogas, tuos vadinamuosius mamadienius iš tiesų galėtų planuoti iš anksčiau ir pasiimti vaikų atostogų metu, kas ir patvirtintų tą ryšį su vaikais, ir sumažintų tą tokią, sakykime, piktnaudžiavimo regimybę. Dėkui.

**PIRMININKĖ.** Klausia B. Ropė.

**B. ROPĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiama pranešėja. Iš pažiūros atrodo toks reikalingas ir suprantamas pasiūlymas, bet iš tikrųjų toliau pamąsčius kyla klausimų, ir aš tikrai siūlyčiau su kariuomenės atstovais kartu padėlioti tuos variantus, nes, jeigu, pavyzdžiui, sakykime, būrio vadas ar kuopos vadas išvažiuoja dienai, dviem ar trims, tai ką visi kiti tada veikia. Suplanuoti turbūt labai sudėtinga. Tai vienas dalykas.

Antras dalykas. Paprastai tarnaujama nebūtinai arti savo namų, gali būti, kad gyvena už 300–400 kilometrų nuo savo namų, tai kaip jūs užtikrinsite, kad tą pusdienį ar dieną būtinai nuvažiuos pas šeimą, o gal nenuvažiuos pas šeimą? Kaip ta… Ar iš tikrųjų ta visuomeninė kontrolė įvyks, ar tai sričiai, kuriai skirsime tą laiką, ir bus panaudota, o ne kam nors kitam tas laikas išnaudotas?

**J. ŠUKEVIČIENĖ** (*LSDPF*). Dėkoju už klausimą. Jisai šiek tiek siejasi su ankstesniu. Tai iš tiesų dar bus ieškoma priimtinų variantų. Iš tikrųjų mūsų pareiga yra suteikti galimybę. Vėlgi, vienas aspektas yra darbo organizavimo tvarka, kruopštaus planavimo, trečias aspektas – tėvadienius paprastai planuoti mokinių atostogų metu. Tai yra tikrai labai stipri rekomendacija. Iš tiesų su kariuomene šioje srityje dar turėsime diskusijų ir ieškosime, kaip galima šitą klausimą sklandžiai išspręsti. Dėkui.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai už – A. Pocius.

**A. POCIUS** (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Aš noriu kalbėti kaip buvęs karys, ištarnavęs virš 20 metų Lietuvos kariuomenėje, ir kaip tėvas, užauginęs du vaikus, iš kurių ne vieną kartą girdėjau: tėti, mums tavęs labai trūko. Tuo metu, kai tu išvyksti, ar kiekvienas karys išvyksta į mokymus, išvyksta į tarnybines komandiruotes, ir tikrai būtent paaugliai, jiems la-

bai reikia tuo metu pabūti su tėvu. Nebūtinai tas krūvis turi kristi, kaip sakant, tiktais ant vienos šeimos pusės, šiuo atveju karių šeimose žmonoms, bet, mano supratimu, kada abiem vaikams, tiek berniukams, tiek mergaitėms, yra reikalingas tėvas, tai aš tikrai manau, kad būtent išskirtinai papildomus tuos dvejus metus, kad pratęstume ne iki 12, bet iki 13 ir 14. Tas paauglystės laikotarpis, aš manau, tikrai yra labai svarbus, ir aš tikrai prašau palaikyti ir noriu padėkoti J. Šukevičienei už iniciatyvą. Manau, kad tie kariai, kurie tarnauja Lietuvos kariuomenėje, augina vaikus, tikrai pasinaudos šia galimybe.

Gerbiamam B. Ropei pasakysiu, kai jis čia pasakė, kad jeigu kuopos vado nėra ar kito viršininko. Yra toks medikų posakis, kad nepakeičiamų pilnos kapinės yra. Tai šiuo atveju, manau, juokelis toks nelabai rimtas, bet visą laiką yra kuo pakeisti, nes karinė tarnyba yra tokia, kad jeigu vado nėra, jį pakeičia kitas. Šiuo atveju, aš manau, taip pat bus surasta tokia galimybė. Ir raginu tikrai palaikyti šias pataisas ir pasisakau už.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, motyvai išsakyti. Kviečiu apsispręsti dėl abiejų projektų balsuojant.

Balsavo 87, už – 87. Po pateikimo projektams pritarta. Dėl pirmo projekto siūlomas kaip pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, kaip papildomas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Siūloma svarstyti Seimo pavasario sesijoje. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dėl projekto Nr. XVP-1078 kaip pagrindinis siūlomas taip pat Socialinių reikalų ir darbo komitetas, kaip papildomas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Siūloma svarstyti Seimo pavasario sesijoje. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

*15.15 val.*

**Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 6, 20, 23, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 34, 35, 37, 39, 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-986 (*pateikimo tęsinys*)**

Kviečiame kolegą T. Domarką. Jūs pristatėte projektą ir dabar yra vienas klausimas, į kurį jūs turėtumėte atsakyti. Pasiruošęs klausti K. Mažeika. Deja, jo nematau salėje. Daugiau klausimų nėra. Motyvai. Ačiū, pranešėjau. Dėl motyvų nėra norinčių pasisakyti. Kviečiu apsispręsti dėl Teritorijų planavimo įstatymo projekto Nr. XVP-986.

Balsavo 83: už – 79, prieš nebuvo, susilaikė 4. Projektui pritarta po pateikimo. Pagrindiniu komitetu siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas. Siūloma svarstyti Seimo pavasario sesijoje. Prieštaraujančių nematau. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

*15.16 val.*

**Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 6, 13, $13^1$ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1061 (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Aplinkos apsaugos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1061. Pranešėjas – T. Domarkas. Prašom per centrinį mikrofoną. Prašom.

**T. DOMARKAS** (*NAF*). Netyčia paspaudžiau kolegės „už“, tai noriu pasakyti.

**PIRMININKĖ.** Gerai, pažymėsime protokole. (*Balsai salėje*)

**T. DOMARKAS** (*NAF*). Už D. Žebelienę.

**PIRMININKĖ.** T. Domarkas balsavo už D. Žebelienę. Kviečiu į tribūną pristatyti minėtą projektą. Prašom.

**T. DOMARKAS** (*NAF*). Noriu pristatyti Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 6, 13, $13^1$ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Tikslai, priežastys ir uždaviniai. 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojo naujos redakcijos Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas, kuriuo įtvirtintas naujas valstybės informacinių išteklių valdysenos, valdymo ir tvarkymo modelis. Naujos redakcijos Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymu iš esmės pakeista registro sąvoka, registrą apibrėžiant kaip duomenų rinkinį, kuriam nustatomos specialios registravimo sąlygos, be to, minėtame įstatyme neliko kadastro sąvokos.

Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad Lietuvos Respublikos Seimas iki 2026 m. gruodžio 31 d. turi priimti iki 2023 m. gruodžio 31 d. įsteigtų registrų ir kadastrų veiklą nustatančių įstatymų pakeitimo projektus, o informacinių sistemų valdytojai turi pagal Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nustatytus reikalavimus pertvarkyti registrų (kadastrų) veiklą.

Lietuvos Respublikos upių, ežerų ir tvenkinių valstybės kadastro steigimo teisiniai pagrindai įtvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme. Šiame įstatyme įtvirtinti minėto kadastro steigimo teisiniai pagrindai neatitinka nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojusio Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo teisinio reguliavimo, kuriuo remiantis objektai registruojami ne kadastruose, o registro informacinėse sistemose, ir jų registravimo tvarką nustato ne Lietuvos Respublikos Vyriausybė, o informacinės sistemos valdytojas.

Atsižvelgiant į tai, parengtas Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 6, 13, $13^1$ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, kurio tikslas – sudaryti teisinį pagrindą pertvarkyti Lietuvos Respublikos upių, ežerų ir tvenkinių valstybės kadastro veiklą pagal naujos redakcijos Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nustatytus reikalavimus; sudaryti sąlygas optimizuoti aplinkos ministro valdymo sričiai priskirtų informacinių sistemų tvarkytojų darbą, konsoliduojant informacinių sistemų kompetencijas, mažinant informacinių sistemų administravimo kaštus, užtikrinant duomenų pakartotinį panaudojamumą.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Jūsų klausti nori S. Gentvilas. Prašau.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Dėkoju. Gerbiamas Tomai, įdomus amplua. Nesame šiomis temomis diskutavę. Įdomus projektas. Tai jūsų, kaip autoriaus, norėčiau paklausti: $13^1$ straipsnyje jūs Upių, ežerų ir tvenkinių kadastre uždraudžiate demonstruoti duomenis, kurie susiję su viešuoju ir visuomenės saugumu. Kodėl ir kokios upės bus neparodomos Lietuvos žemėlapiuose, susijusios su viešuoju ir susijusios su visuomenės saugumu?

**T. DOMARKAS** (*NAF*). Ačiū, Simonai, už gerą klausimą. Manau, kad galėsime jūsų iškeltą mintį padiskutuoti komitete svarstydami. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Daugiau klausiančių nėra. Dėkoju pranešėjui. Dėl motyvų taip pat nėra norinčių pasisakyti. Kviečiu apsispręsti balsuojant. Pateikimas.

Balsavo 75: už – 69, susilaikė 6. Po pateikimo projektui pritarta.

Darbotvarkėje liko vienas klausimas – Seimo narių pareiškimai, bet prieš tai dar pagrindiniu komitetu siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas ir siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Seimo narių pareiškimai. Kviečiu pirmąjį A. Nedzinską. (*Balsai salėje: „Apie šampaną prašom!“*)

*15.21 val.*

**Seimo narių pareiškimai**

**A. NEDZINSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke.

**PIRMININKĖ.** Nešūkaukime iš vietos.

**A. NEDZINSKAS** (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, norėčiau labai atsiprašyti, ką šiemet įžeidžiau, ką šiemet nuvyliau. Tikiuosi, kitais metais būsiu geresnis, nuoširdesnis, kultūringesnis. Kadangi jau kolegos pradėjo pasisakymus kartais ir eilėmis, aš taip pat norėčiau perskaityti savo mamos eiles.

*Auksinė taisyklė*

*Nuo pat pradžios lig pabaigos*
*Gamta įrodo savo galią:*
*Kiek kartų laimime jėgos,*
*Tiek kartų pralaimime kelio.*

*Taisyklė aiški, paprasta,*
*Bet spindi tartum aukso žiedas.*
*Prieš amžių amžius atrasta,*
*Ją suvokė dar* Archimedas.

*Šiandieną mūsų valanda.*
*Ji moko išmintį mylėti*
*Ir primena, kad visada*
*Už viską reikia sumokėti.*

(*Plojimai*)

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Kviečiu V. Pranckietį.

**V. PRANCKIETIS** (*LSF*). Gerbiami kolegos, suprantu, kad visi nelaukiate jokių pareiškimų, ypač tokių švenčių išvakarėse. Daug laiškų mes šiomis dienomis gauname ir dažniausiai jie būna su labai gerais linkėjimais, palinkėjimais būti labai laimingiems.

Bet vakar aš gavau vieną laišką iš nelabai laimingų žmonių ir norėčiau kreiptis į Seimą, kreiptis galbūt į Ekonomikos komitetą, galbūt į mūsų Vyriausybę, kuri veiks visus 3 mėnesius, visus gal 2 mėnesius, kol Seimas lyg ir nedirbs. Tai yra laiškas nuo vežėjų. Žinote, dabar šitas linkėjimų metas yra apie ramybę, apie laimę ir apie stiprybę. Aš pagalvojau, kad tiems vežėjams dabar liko turbūt tik jų pačių stiprybė. Ir ką jie rašo?

„Po pokalbio su kolegomis vežėjais siunčiu gruodžio mėnesio 10 dienos taikioje akcijoje priimtą Vežėjų peticiją, kuri yra perduota, adresuota Lietuvos Respublikos Seimui ir Vyriausybei. Deja, iki šios dienos negavome jokio atsakymo, plano ar kitokio kontakto nesame turėję. Noriu pažymėti, kad gruodžio 27 dieną bus 2 mėnesiai, kai vežėjų transportas yra priverstinai uždarytas Baltarusijoje. Nuostoliai lapkričio 27 dieną siekė apie 100 mln. eurų. Informuoju, kad vežėjams reikalingas aiškumas, nes dabar neturime žinių, ar Lietuvos Respublikos valstybė padės susigrąžinti transportą, ar ne. Visada pasiruošę susitikti.“

Ir čia noriu, kad girdėtų mūsų Vyriausybė, kad jie pasiruošę susitikti! Tai gausi bendruomenė žmonių, vežėjų bendruomenė, kuri taip pat nori ramybės, laimės, bet jiems liko, vėl paminėsiu, tik stiprybė.

Peticija. Parašė peticiją ir keletą dalykų. Galbūt ne visi esate skaitę, paminėsiu tik ištraukas, ko jie labai norėtų: per 14 dienų prašė kokio nors atsakymo. Atsakymo, deja, jokio nebuvo. Gavo iš Seimo kanceliarijos vienintelį atsakymą, kuriame parašyta, kad jūsų *rašas* dėl Lietuvos vežėjų (ne raštas) yra gautas ir, pagal kanclerio 2020 metais nustatytą tvarką, yra užregistruotas. Tikrai jie pasidžiaugė tuo atsakymu, kai neparašyta, kad persiuntė Vyriausybei ar kam nors.

Toliau jie rašo: „Per 72 valandas (tada jie prašė, kada rašė peticiją) parengti ir paskelbti konkretų technikos grąžinimo veiksmų planą. (To iki šiol nėra.) Reikalaujame per 14 dienų apmokėti teisėtus ir pagrįstus nuostolius dėl vilkikų ir puspriekabių prastovų, neatliktų reisų, negautų pajamų. (Ir taip toliau, ir taip toliau, daug čia yra surašyta.) Nesuradus sprendimo dėl vilkikų išlaisvinimo iki 2025 m. gruodžio 24 d. (tai yra iki rytdienos), kompensuoti vežėjams vilkikų vertę rinkos kainomis.“ Ir taip toliau.

Su tuo, kad vilkikai yra palikti, kiti prašymai ir galbūt reikalavimai nesusiję. Pasirašo Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos „Linava“ prezidentas ir vežėjų įmonės darbuotojų ir sekretoriato vadovas.

Gerbiami kolegos, aš kviečiu Lietuvos Respublikos Vyriausybę pasveikinti žmones, kurie drauge su kitais sektoriais veža Lietuvą į ateitį. Tas sektorius yra vežėjai. (*Balsas salėje*) Tik nieko nenuveikęs asmuo, kaip jūs, matyt, gali mėtyti tokias replikas, kai žmonėms kainuoja jų viso gyvenimo darbą. Turbūt nėra labai atsakinga tokiais momentais, kai jie prašo kokios nors vilties, palikti juos, kad jaustųsi palikti.

Gerbiami kolegos, būkite laimingi, visi prisiminkime kiekvieną naują dieną galvodami, kad ji yra laiminga, bet norėkime, kad visiems ji būtų laiminga. Ačiū. (*Plojimai*)

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Dėl vedimo tvarkos – L. Kasčiūnas.

**L. KASČIŪNAS** (*TS-LKDF*). Toks vienas labiau kalėdinis įspūdis, kai pradedi suprasti, kad Kalėdos į Seimą atėjo. Turbūt pastebėjote, kai prieš du balsavimus vienas kolega atėjo, sako, aš netyčia balsavau už kolegę. Ir atsiprašė, aišku, pripažino. Jeigu tai nebūtų kalėdinis laikotarpis, kokie penki Seimo nariai iš opozicijos būtų atsistoję prie mikrofono prašyti procedūrinio patikrinimo. Žinote, kuo baigiasi kai kurie balsavimai už kitus. O šįkart – ne, ai, atsiprašė. Sėkmės visiems, gražių švenčių! (*Balsai salėje*)

**PIRMININKĖ.** Kviečiu gerbiamą Seimo Pirmininką J. Oleką.

*15.28 val.*

**Seimo Pirmininko Juozo Oleko kalba Seimo III (rudens) sesijos pabaigos proga**

**J. OLEKAS.** Gerbiami kolegos, noriu visiems padėkoti už tą darbą, kurį nuveikėme kartu šią rudens sesiją. Tiesiog reaguodamas į gerbiamo Viktoro pasakymą aš noriu pasakyti, kad mes buvome susitikę su vežėjų organizacijos nariais, aptarėme vienokius ar kitokius veiksmus, kuriuos būtų galima padaryti sprendžiant tą situaciją. Tuo metu mes turėjome skaičius apie 4–5 tūkst., šiandien kalbame tiktai apie 180 likusių puspriekabių. Manau, kad skaičiai įspūdingi, ką pavyko padaryti. Todėl, man atrodo, čia nereikėtų per daug galvos pelenais barstytis, o žiūrėti, kaip galima toliau spręsti.

Bet šiandien, baigiantis sesijai, tikrai dar kartą noriu padėkoti už tai, kad dirbome labai, man atrodo, intensyviai – per šiuos 3 rudens sesijos mėnesius priėmėme virš 400 teisės aktų. Galime pasidžiaugti, kad didžioji jų dalis buvo pasiūlyta Seimo narių, kad mes iš tikrųjų pateisinome tos parlamentinės respublikos vardą. Iš tikrųjų netrūko abejonių, kaip pavyks užbaigti rudens sesiją ir priimti mūsų pagrindinį rudens sesijos teisės aktą, tai yra biudžetą. Galime didžiuotis, kad po įvairių ginčų, pasiūlymų, įvairių oponavimų šiandien Lietuva turi biudžetą, kuriuo gali didžiuotis, skirdama reikiamą dėmesį savo saugumui ir gynybai. Tai buvo nelengvas apsisprendimas, nes reikėjo atliepti žmonių lūkesčius tiek švietimo, tiek sveikatos, tiek socialiniame sektoriuje, bet suradome būdą, kaip paskirti gynybai ir saugumui reikiamas lėšas, kad galėtume toliau diskutuoti, koks bus mūsų socialinis, švietimo, kultūros ar sveikatos sektorius. Ir čia vėlgi dėkoju jums, kad po tų visų ginčų, siūlymų, siūlymų atsiėmimų, kurie vyko svarstant biudžetą, mes esame iš tikrųjų parodę dėmesį žmonėms įvairiose srityse.

Be biudžeto, buvo ir kitų labai svarbių klausimų. Aš tiesiog priminsiu mūsų svarbius sprendimus dėl žvalgybos. Jie leis mūsų tarnyboms turėti žymiai geresnes galimybes tokioje įtemptoje geopolitinėje situacijoje, jaustis saugesniems, užtikrintiems ir toliau kurti čia, Lietuvoje.

Ypač šiandieną, baigiant sesiją, ir kitomis dienomis buvo daug dėmesio skirta gamtai ir aplinkai, priimti įstatymai, kurie sustiprins aplinkosaugos reguliavimą ir kuriuos galima paminėti priimant mūsų sprendimus.

Galiausiai, man atrodo, reikia prisiminti ir tą mūsų dėmesį, kurį skyrėme, kad mūsų darbas būtų iš tikrųjų svarbesnis ir efektyvesnis, tai ir priimti sprendimai dėl auditų atlikimo, nes mes norime parodyti, kad tos lėšos, kurios yra skiriamos, išleidžiamos efektyviai, jeigu yra kokių nors klaidų ar netikslumų, mes galime sąžiningai atlikę pasitikrinimą, auditą tas klaidas ištaisyti.

Dar kartą dėkoju visiems už kiekvieno jūsų asmenišką indėlį, nes tas indėlis buvo teisėkūros iniciatyvomis, replikomis per šoninius mikrofonus ir įvairiais kitais būdais įvardytas, bet tada, kada reikėjo susivienyti, mes tą padarėme.

Ačiū. Gražių švenčių jums kiekvienam asmeniškai, jūsų šeimos nariams ir po posėdžio kviečiu dar pabūti kartu. Ačiū. (*Plojimai*)

*Giedamas Lietuvos valstybės himnas*

(*Plojimai*)

**PIRMININKĖ.** Mieli kolegos, linkiu džiaugsmingų šventų Kalėdų, sveikų ateinančių metų ir daug šviesių dienų. Skelbiu šį vakarinį ir drauge rudens sesijos paskutinį posėdį baigtą. (*Gongas*)

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS**

**IV (PAVASARIO) SESIJOS**
**RYTINIO POSĖDŽIO NR. 116**
**STENOGRAMA**

**2026 m. kovo 10 d.**

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas J. OLEKAS,*
*Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas R. ŠUKYS*
*ir Seimo Pirmininko pavaduotoja O. LEIPUTĖ*

---

**PIRMININKAS (J. OLEKAS).** Gerbiami kolegos, dar kartą – 2026 m. kovo 10 d. 10 valanda, pradedame pavasario sesiją. Ir, kaip visada, ją pradedame sugiedodami valstybės himną. Prašom atsistoti.

*Giedamas Lietuvos valstybės himnas*

(*Plojimai*) Ačiū. Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas R. Šukys. Prašom, kolega.

**PIRMININKAS (R. ŠUKYS**, *NAF*). Gerbiami kolegos, kviečiu į tribūną Seimo Pirmininką J. Oleką tarti sveikinimo žodį. Prašom.

*10.01 val.*

**Seimo Pirmininko Juozo Oleko kalba Seimo IV (pavasario) sesijos pradžios proga**

**J. OLEKAS.** Gerbiami kolegos, pradedame pavasario sesiją. Man atrodo, šią gražią dieną dar kartą yra svarbu pasakyti, kad ši kadencija, ši sesija yra labai svarbi, nes tai priartins mus prie mūsų kadencijos pusiaujo, pabaigus pavasario sesiją. Iš tikrųjų tai laikas įvertinti, kas jau padaryta, ir aiškiai apibrėžti prioritetus ateinančiam laikotarpiui.

Tačiau, kolegos, šios dienos nebūtų, jeigu ne mūsų signatarai 1990 metais. Leiskite padėkoti tiems signatarams, kurie priėmė šitą sprendimą, kad Lietuva vėl būtų atkurta nepriklausoma demokratinė respublika. Padėkoti signatarams ir padėkoti tiems Lietuvos žmonėms, kurie tuos signatarus išrinko. Ačiū tiems, kurie ir šiandien yra su mumis, tai E. Zingeriui ir gerbiamam E. Gentvilui, kurio… yra, bet vis tiek. Paplokime. (*Plojimai*) Priminsiu, kad jų buvo 124* ir dalies jų nėra. Todėl kviečiu atsistoti ir tylos minute pagerbti tuos signatarus, kurie yra išėję anapilin.

*Tylos minutė*

Ačiū. Gerbiami kolegos, praėjusio rudens sesija buvo intensyvi ir atsakinga, joje priėmėme sprendimus, kurie turės ilgalaikę reikšmę Lietuvos valstybei ir jos žmonėms. Patvirtinome valstybės socialiai atsakingą biudžetą, patvirtinome rekordinį finansavimą gynybai ir priėmėme sprendimus, kurie stiprina Lietuvos atsparumą bei gebėjimą išsaugoti taiką šiandienos geopolitinių iššūkių kontekste. Šie sprendimai rodo aiškią politinę valią stiprinti valstybę ir atsakingai reaguoti į tai, kas vyksta aplink mus. Tačiau visi suprantame, kad saugumas šiandien nėra vien tik finansavimo ar institucijų pajėgumo klausimas – tai yra visos valstybės ir visos visuomenės pastangų rezultatas. Todėl, kalbėdami apie saugumą, kalbame ne tik apie ginklus, bet ir apie tai, kaip išsaugoti taiką ir ją sustiprinti. Taika reikalauja nuoseklaus darbo, stiprių institucijų ir visuomenės pasiryžimo ginti savo laisvę ir valstybę.

---

* Patikslinta suderinus su kalbėjusiu Seimo nariu.

Šiandien turime kalbėti ir apie visuomenės atsparumą, apie vientisą atgrasymą, kuris nepalieka vietos jokioms abejonėms dėl mūsų valstybės ir žmonių valios gintis. Tai reiškia ne tik stiprias valstybės institucijas, bet ir pilietišką, vieningą, atsakingą visuomenę, kuri žino laisvės vertę ir pasirengusi ją saugoti. Būtent todėl taikos ir saugumo klausimai ir toliau išliks tarp svarbiausių šio Seimo pavasario sesijos prioritetų.

Pradedama pavasario sesija bus intensyvi, Seimui planuojama pateikti beveik 500 teisės aktų projektų. Tai – didelis skaičius, rodantis ir mūsų darbo apimtį bei atsakomybę. Kiekvienas iš šių projektų yra susijęs su konkrečiais žmonių gyvenimo aspektais – ekonomika, socialine politika, švietimu, sveikatos apsauga, valstybės valdymu. Todėl mūsų pareiga ne tik svarstyti teisės aktus, bet ir užtikrinti, kad priimami sprendimai būtų kokybiški, apgalvoti ir orientuoti į ilgalaikę valstybės raidą.

Vienas iš didžiausių Lietuvos iššūkių šiandien yra demografinė situacija. Gyventojų skaičiaus mažėjimas ir visuomenės senėjimas yra problema, kuri daro įtaką ne tiek ekonomikai, kiek socialinei sistemai, kiek valstybės ateities perspektyvoms. Todėl šią sesiją turime skirti ypatingą dėmesį sprendimams, kurie padėtų keisti šią tendenciją. Reikia ieškoti būdų, kaip skatinti gimstamumą, kaip stiprinti paramą jaunoms šeimoms, kaip gerinti reprodukcinės sveikatos prieinamumą, ir užtikrinti, kad šeimos jaustų realų valstybės palaikymą.

Lygiai taip pat svarbus mūsų tikslas susigrąžinti į Lietuvą išvykusius žmones. Daugybė mūsų tautiečių šiandien gyvena ir dirba užsienyje. Turime kurti tokią Lietuvą, į kurią norėtųsi sugrįžti, valstybę, kurioje yra galimybių dirbti, kurti, auginti savo vaikus ir jaustis saugiai.

Ne mažiau svarbus išlieka ir ekonomikos stiprinimas. Dabartinė geopolitinė situacija, globalios įtampos ir ekonominiai iššūkiai reikalauja atsakingų sprendimų ir strateginių sprendimų. Turime stiprinti Lietuvos konkurencingumą tarptautinėje rinkoje, skatinti investicijas ir inovacijas. Konkurencingos valstybės pagrindas – stiprus verslas, modernios technologijos, talentingi žmonės ir palanki aplinka kūrybai bei iniciatyvai. Mūsų sprendimai turi padėti Lietuvai išlikti patrauklia vieta investuoti, dirbti ir kurti.

Svarbi pavasario sesijos tema bus ir valstybės valdymo efektyvumas. Demokratinėje valstybėje institucijos turi veikti skaidriai, atsakingai ir būti atskaitingos visuomenei. Seimas, kaip aukščiausia įstatymų leidžiamoji institucija, turi užtikrinti, kad valstybės finansuojamos institucijos veiktų laikydamosi įstatymų ir atsakomybės principų. Pavyzdžiui, Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos veiklos ataskaita pagal įstatymą turėtų būti svarstoma Seime, tačiau iki šiol tokio svarstymo plenarinėse sesijose nebuvo. Tokie klausimai nėra formalumas, tai – demokratinės atskaitomybės dalis. Jei norime stiprinti visuomenės pasitikėjimą valstybės institucijomis, turime užtikrinti, kad įstatymai būtų vykdomi.

Ne mažiau svarbios sritys yra švietimas ir sveikatos apsauga. Valstybės stiprybė pirmiausia matuojama žmonių gerove. Mūsų interesas – kad Lietuvos gyventojai kuo ilgiau išliktų sveiki, kad sveikatos paslaugos būtų prieinamos laiku, kokybiškai ir patogiai visiems. Sveikatos sistema turi veikti taip, kad žmogus jaustųsi saugus žinodamas, jog pagalba bus suteikta greitai ir profesionaliai.

Lygiai taip pat svarbus mūsų švietimas. Nuo jo priklauso ne tik jaunų žmonių galimybės, bet ir visos valstybės ateitis. Turime siekti tokios švietimo sistemos, kuri ugdytų kritiškai mąstančius, kūrybingus ir pilietiškus žmones.

Taip pat svarbu atkreipti dėmesį į savivaldą ir skirti daugiau dėmesio Lietuvos regionams. Stipri valstybė negali būti koncentruota tik viename ar keliuose didžiuosiuose miestuose. Gyvybingi regionai, stiprios bendruomenės ir veiksminga savivalda yra būtinos subalansuotos valstybės raidos sąlygos. Turime siekti, kad regionų žmonės turėtų tokias pačias galimybes dirbti, gauti kokybiškas viešąsias paslaugas, kurti verslą ir auginti šeimas.

Gerbiami kolegos, Seimas visada buvo vieta, kurioje susitinka skirtingos politinės pozicijos ir skirtingos idėjos. Tai yra demokratijos esmė, tačiau kartu tai reikalauja pagarbos, dialogo ir gebėjimo dirbti kartu net ir tada, kai nuomonės išsiskiria. Šiandien mūsų visuomenė tikisi iš Seimo ne tik ginčų, bet ir sprendimų, tikisi atsakingo darbo ir politinės brandos, todėl kviečiu visus Sei-

mo narius šioje sesijoje siekti bendradarbiavimo, dialogo ir pagarbos, ieškoti sprendimų, kurie vienytų, o ne skaldytų, dirbti taip, kad mūsų priimami įstatymai stiprintų valstybę ir pateisintų žmonių pasitikėjimą parlamentu. Linkiu, kad ši pavasario sesija būtų produktyvi, atsakinga ir telkianti, kad mūsų darbas padėtų kurti stipresnę, saugesnę ir taikią Lietuvą. Sėkmingos pavasario sesijos. (*Plojimai*)

**PIRMININKAS.** Dėkojame gerbiamam Seimo Pirmininkui J. Olekui.

Gerbiami kolegos, mes taip pat turime Lietuvos Respublikos Prezidento Jo Ekscelencijos G. Nausėdos sveikinimą Seimo IV (pavasario) sesijos pradžios proga. Sveikinimą perskaityti kviečiu Respublikos Prezidento patarėją gerbiamą P. Baltoką. Prašom, žodis jums.

*10.11 val.*

**Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos sveikinimas Seimo IV (pavasario) sesijos pradžios proga, perskaitytas Respublikos Prezidento patarėjo Pauliaus Baltoko**

**P. BALTOKAS.** Gerbiami Seimo nariai, sveikinu jus visus Seimo pavasario sesijos pradžios proga.

Prieš keletą savaičių minėjome jau ketvirtąsias karo Ukrainoje metines. Visi puikiai matome, kad agresorius nesitraukia, o geopolitinė situacija tampa tik dar sudėtingesnė ir reikalauja ypatingo mūsų susitelkimo. Ir toliau turime daug dėmesio skirti nacionaliniam saugumui bei atgrasymui. Pasinaudodamas proga noriu padėkoti toms institucijoms ir Seimo nariams, kurie aktyviai įsitraukė sprendžiant klausimą dėl karinių poligonų steigimo ir plėtros. Dėkoju visiems, kas kartu su bendruomenėmis ieškojote konstruktyvių sprendimų, o ne priešpriešos.

Tarp Seimo sesijų sulaukėme nemalonaus priminimo apie kitą svarbią temą – suminis gimstamumo rodiklis Lietuvoje pasiekė istorines žemumas. Anksčiau ne kartą diskutavome apie demografinius iššūkius ir galimus sprendimo būdus, tačiau dar niekada taip skaudžiai nejautėme, kad laiko turime vis mažiau. Vargu, ar rasime vieną būdą, vieną sprendimą išspręsti daugialypei problemai, kuri atsirado ne vakar ir tikrai neišnyks rytoj, tačiau šiandien nebegalime delsti – turime ieškoti, kaip priešinga kryptimi pasukti pavojingą tendenciją, sekinančią valstybės ir visuomenės jėgas. Todėl šios sesijos metu kviesiu Seimą svarstyti dėl gyventojų pajamų mokesčio lengvatos du ir daugiau vaikų auginančioms šeimoms. Socialinės politikos kryptimi taip pat siūlysiu Seimui apsispręsti dėl bazinio sveikatos krepšelio įvedimo, siekiant užtikrinti būtinąsias sveikatos paslaugas regionuose, bei papildomo pensijų indeksavimo apatinio rėžio nustatymo.

Ne viską atlikome gerindami asmenų su negalia padėtį. Lietuvių gestų kalbos įstatymas bus dar viena svarbi iniciatyva, užtikrinanti reikalingas galimybes asmenims, turintiems klausos negalią.

Ekonominės politikos srityje teiksiu pasiūlymų dėl indėlių įveiklinimo, esamos kelių infrastruktūros atnaujinimo privačios ir viešosios partnerystės būdu. Mūsų valstybei reikalingas postūmis gali atsirasti tik iš konstruktyvaus darbo ir savalaikių sprendimų. Todėl kviečiu jus visus pirmiausia vadovautis viešuoju interesu bei kantriai ieškoti sutarimo net ir pačiais sudėtingiausiais klausimais.

Darbingos ir prasmingos jums pavasario sesijos. Pasirašo Lietuvos Respublikos Prezidentas G. Nausėda. Ačiū. (*Plojimai*)

**PIRMININKAS.** Dėkojame Lietuvos Respublikos Prezidentui ir jo patarėjui už perskaitytą sveikinimą.

Dabar, kolegos, siūlau registruotis. Užsiregistravo 119 Seimo narių.

*10.15 val.*

**Informaciniai pranešimai**

Gerbiami kolegos, aš turiu pagarsinti dabar informacinius pranešimus, tam tikrą informaciją, kuri turi būti pagarsinta. Vadovaudamasis Seimo statuto 119 straipsniu, noriu paskelbti balsų skaičiavimo komisijos, kuri organizuos ir skaičiuos balsus, sudėtį. Tai būtų D. Bradauskas

(„Nemuno aušros“ frakcija), A. Butkevičius (Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“), V. Gailius (Liberalų sąjūdžio frakcija), E. Kirkutis (Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija), R. Kuodis (Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija), T. Martinaitis (Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija), V. Sinica (Mišri Seimo narių grupė).

Kitas informacinis pranešimas – dėl Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ vadovų pasikeitimo. Taigi informuojame, kad, vadovaujantis Seimo statuto 39 straipsnio 3 dalimi, 2026 m. kovo 9 d. Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ posėdyje frakcijos seniūnu išrinktas L. Savickas, o frakcijos seniūno pavaduotojais išrinkti A. Širinskienė ir D. Griškevičius. Į Seniūnų sueigą deleguojamas L. Savickas.

Taip pat noriu paskelbti informaciją dėl Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos seniūno ir pavaduotojų skyrimo. Frakcija informuoja, kad seniūno pareigoms teikia J. Narkevičių, o pavaduotojais – R. J. Jankūną ir V. Ąžuolą. Į Seniūnų sueigą deleguoja J. Narkevičių.

Ir paskutinis pranešimas. Vadovaudamasis Seimo statuto 217 straipsnio 3 dalimi, noriu informuoti, kad yra gautas man adresuotas Seimo narių grupės pareiškimas, kurį pasirašė 34 Seimo nariai, atšaukti Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininką J. Oleką. Šis klausimas, kaip ir nusprendė Seniūnų sueiga, bus įtrauktas ir bus svarstomas ketvirtadienį, tai yra kovo 12 dieną, posėdyje. Tiek informacinių pranešimų.

Per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos – gerbiamas A. Zuokas. Prašom.

**A. ZUOKAS** (*MSNG*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Norėčiau paklausti Seimo Pirmininko, ar aš ką nors praleidau, ar neprisimenu, ar tikrai Seimas prisijungė prie daugumos organizacijų Lietuvoje, kurios priėmė sprendimą, draudžiantį Prezidentui gyvai pasveikinti šiuo atveju Seimo sesijos pradžios proga? Ar mes turime tokį sprendimą? (*Balsai salėje*)

**PIRMININKAS.** Aš manyčiau, kad į šį klausimą atsakymas turbūt yra aiškus. Klausimas retorinis. Leisiu galbūt sau nesuteikti daugiau niekam žodžio polemizuoti šiuo klausimu.

*10.19 val.*

**Seimo 2026 m. kovo 10 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas**

Gerbiami kolegos, pagal mūsų darbotvarkę, dabar pirmiausia turėtume pasitvirtinti 2026 m. kovo 10 d. posėdžių darbotvarkę. Ar galime bendru sutarimu pritarti šiai darbotvarkei? Taigi darbotvarkei pritarta.

*10.19 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-1263 (*pateikimas*)**

Kviečiu į tribūną darbotvarkės 1-4 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektą Nr. XVP-1263 – pateikti gerbiamą Seimo Pirmininką J. Oleką. Prašom.

**J. OLEKAS.** Ačiū, gerbiamas kolega. Pavasario sesijos darbų programoje yra numatyti svarstyti 505 projektai, neskaitant lydimųjų projektų. Visos Seimo frakcijos pateikė pasiūlymų dėl pavasario sesijos darbų. Ačiū, kolegos, jums už tai. Kartu su Seimo narių pasiūlymais tai sudaro 316 teisės aktų projektų. Vyriausybė šiai sesijai pasiūlė 117 projektų, o Lietuvos Respublikos Prezidentas – 9 projektus, neskaičiuojant lydimųjų.

Žvelgdamas į šios sesijos darbų programą, norėčiau išskirti ne vieną Lietuvos ir jos žmonių visokeriopam saugumui svarbų projektą, kuriuos svarstysime šioje sesijoje. Pirmiausia atkreipčiau dėmesį į atnaujintą Nacionalinio saugumo strategiją, kuri taps puikiu pagrindu tolesniam sistemingam mūsų šalies gynybos pajėgumui ir atgrasymo priemonėms stiprinti. Kapčiamiesčio, Tauragės poligonų projektai, kuriais bus kuriamos galimybės mūsų kariuomenei ir mūsų sąjunginkams geriau ruoštis mūsų krašto gynybai, bus tie, kuriuos mes, nepriklausomai nuo mūsų

politinių pažiūrų, nuo to, kurioje salės pusėje sėdime, privalome, parodydami susitelkimą, vienybę ir gebėjimą susivienyti dėl mūsų šalies žmonių saugumo, priimti ir paremti.

Priimdami Žvalgybos kontrolierių įstatymo pataisas, mes stipriname mūsų šalies atsparumą, tačiau tuo pačiu metu turime nepamiršti ir išlaikyti balansą, kad užtikrintume tinkamą žmogaus teisių ir laisvių apsaugos mechanizmą. Tinkamai pasirengusi turi būti ne tik kariuomenė, bet ir visuomenė, kurios vaidmuo krizinėje situacijoje yra nepaprastai svarbus, todėl mes turime stiprinti ir dar labiau įveiklinti ir panaudoti Šaulių sąjungos potencialą. Todėl čia labai svarbūs projektai, kurie stiprins ir labiau integruos Šaulių sąjungą į gynybą, o visuomenei leis būti geriau pasirengusiai ekstremalioms situacijoms, priėmus Seimą pasiekusio Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo pakeitimus.

Turime ne tik stiprinti gynybą, tęsti savo moralinę ir finansinę paramą Ukrainai, bet ir ekonominėmis priemonėmis spausti agresorių ir jo sąjungininkus. Todėl negalime dvejoti, bet toliau tęsti ir griežtinti ribojamąsias priemones dėl karinės agresijos prieš Ukrainą. Kuo stipresnė visuomenė, tuo atsparesnė valstybė. Todėl, nuosekliai stiprindami savo gynybinius ir atgrasymo instrumentus, turime skirti deramą dėmesį žmonėms ir jų problemoms, spręsdami tiek patiems pažeidžiamiausiems, tiek dirbantiems, įskaitant ir valstybei tarnaujančius, tiek ir šeimoms kylančius iššūkius. Todėl šiuo atveju noriu pabrėžti būtinybę priimti būtinus pokyčius – Lygių galimybių, Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje, Socialinio draudimo pensijų, Ligos ir motinystės socialinio draudimo, Darbo kodekso, Užimtumo ir daugelio kitų įstatymų pataisas, kurios mažina atskirtį, išplečia apsaugos mechanizmus ir kitais būdais stiprina piliečius bei įvairias visuomenės grupes.

Toliau turime tęsti savo įsipareigojimus Lietuvos žmonėms teikti kokybiškas ir prieinamas medicinines paslaugas, saugoti ir gerbti pacientų teises, sukurti prieinamas gydymo priemones ir užtikrinti didesnę į gydymo įstaigas besikreipiančių pacientų apsaugą. Todėl čia noriu pabrėžti pareigą priimti visuomenei reikalingas ir labai laukiamas Visuomenės sveikatos priežiūros, Sveikatos draudimo, Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo, Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės, Pagalbinio apvaisinimo, Farmacijos, Psichologų praktinės veiklos ir kitų su sveikatos apsauga ir pacientų gerove susijusių įstatymų pataisas.

Praėję mokslo metai itin ryškiai įrodė, kad mūsų švietimo sistema turi įsisenėjusių iššūkių, kuriuos sukėlė neišpildyti pažadai ir subliuškusios idėjos. Tad čia yra būtina žengti tvirtu žingsniu, stiprinant tiek pačią sistemą, tiek joje dirbančių žmonių visokeriopą saugumą, tiek ir mokinių, studentų galimybes augti. Todėl esu įsitikinęs, kad turėsime konstruktyvių diskusijų, gerų siūlymų ir priimsime būtinas Švietimo ir Mokslo ir studijų įstatymų pataisas. Būtent čia mes matome itin didelį skaičių iniciatyvų, skirtų stiprinti ugdymo procesui, mikroklimatui ugdymo įstaigose, kurias teikia ne tik valdančioji dauguma, Vyriausybė, bet ir opozicijos frakcijos. Tad akivaizdu, kad rimtos diskusijos ir pokyčiai šioje prioritetinėje šaliai srityje pavasario sesijoje yra privalomi.

Dažnai su švietimu koja kojon eina ir sportas. Čia turime mažinti biurokratiją ir įgalinti sporto bendruomenę skaidriai, efektyviai sporto vadybai ir finansuoti mūsų atletus. Viena iš tokių galimybių – Seimą pasieksiantis Sporto tarybos įstatymas. Neturiu abejonių, kad tokios svarbos klausimas ir efektyviausio modelio paieškos įtrauks mus į rimtas diskusijas ir geriausio reguliavimo paieškas. Tačiau tuo pat metu esu įsitikinęs, kad čia, Seime, mes rasime geriausią sprendimą ir paklosime rimtą pagrindą būsimoms didelėms mūsų šalies sportininkų pergalėms.

Seimą pasieks ir viešąjį sektorių stiprinantys įstatymų projektai. Čia labai svarbu paminėti Valstybės tarnybos įstatymą, kuris pasieks šią salę kaip atsakas į nepasiteisinusias reformas. Šiandien valstybiniame sektoriuje turime sparčiai prastėjančią situaciją: nemažai konkursų į valstybės tarnybą net nesulaukia dalyvių, o ten, kur konkursai įvyksta, neretai matome, kaip sužinoję būsimą atlygį jauni ir perspektyvūs žmonės atsisako dirbti valstybiniame sektoriuje. Tad tikiu, kad čia išdiskutuotas Valstybės tarnybos įstatymas taps rimtu žingsniu grąžinant ir išlaikant profesionalus valstybiniame sektoriuje.

Prieš tai minėjau viešąsias ir Lietuvos žmonėms labai svarbias sritis: visuotinį atsparumą, stiprią ir kokybišką viešąją mediciną, švietimą, valstybės tarnybą ir pažeidžiamų grupių apsaugą. Visa tai yra viešasis sektorius, kuris svarbus šaliai ir kuris yra priklausomas nuo žmonių darbo ir jų kuriamos šalies ekonominės gerovės. Todėl mes negalime tikėtis, kad privačios iniciatyvos, šalies verslas čia gali likti vienas. Priešingai – valstybė turi kurti palankų klimatą ir saugoti savo verslą. Nors pastarieji ekonominiai iššūkiai pasaulyje prasidėjo vos prieš kelias dienas ir iniciatyvos, kurios padės mūsų verslui, dėl objektyvių priežasčių dar negalėjo būti įrašytos į šios sesijos programą, mes jau esame pradėję konsultacijas dėl priemonių, kurios padėtų mūsų verslui geopolitinių sukrėtimų fone amortizuoti galimus iššūkius. Neturiu abejonių, kad jos pasieks posėdžių salę pavasario sesijos metu.

Per daugelį visų sričių įstatymų Seimas šioje sesijoje turės realią galimybę peržiūrėti ir reikšmingai sumažinti perteklinį reguliavimą ir biurokratiją. Paprastinsime administracinius reikalavimus ir tobulinsime įmonių aptarnavimą priežiūros įstaigose. Peržiūrėtas Viešųjų pirkimų įstatymas ir supaprastintos procedūros gali būti rimta galimybė (atsiprašau) didesniam skaičiui privataus verslo paprasčiau dalyvauti viešuose konkursuose siūlant prekes ir paslaugas. Pokyčiai gynybos srities įstatymuose leis Lietuvos įmonėms geriau integruotis į šalies ir net užsienio gynybos pramonę. Taip pat į Lietuvos teisę bus perkelta daugelis Europos Sąjungos teisės normų, kurios stiprins ne tik vartotojų, bet ir verslo apsaugą, saugos mūsų įmones ir jų konkurencingumą tarptautinėse rinkose. Man atrodo, čia svarbu, perkeliant Europos teisės aktus, nepridėti prie jų savų reikalavimų, tai yra iš tikrųjų viena iš mūsų biurokratijos mažinimo galimybių.

Negaliu nepaminėti ir salę pasieksiančių Atsinaujinančių išteklių energetikos, Elektros energetikos, Vandenilio įstatymų pataisų. Tai įstatymai, kurie įgalins šioje srityje dalyvauti daugiau dalyvių, stiprins šalies energetinį sektorių ir jo nepriklausomumą, plėtos tvarią, aplinkai draugišką energetiką.

Taip pat Seimą pasieks ir daugelis regionus stiprinančių teisės aktų pataisų, jos stiprins regionų savivaldą ir jos galimybes. Šiame kontekste pabrėžtinas Vietos savivaldos įstatymas, kuris turėtų atnešti geresnį balansą paskirstant vietos savivaldos galias, labiau atliepti, įgalinti ir paskatinti vietos bendruomenes įsitraukti į vietos savivaldą.

Nors čia paminėti įstatymai yra nepaprastai reikšmingi mūsų šaliai ir jos žmonėms, tai toli gražu ne visos iniciatyvos ir darbai, kurie laukia mūsų šioje sesijoje. Būsimoje sesijoje dar daugybė kitų projektų ir iniciatyvų, kurios stiprina mūsų šalies politinę, teisinę sistemą, siekia stiprinti aplinkos, darbo rinkos ir kitų sričių apsaugą. Nėra jokių abejonių, kad mūsų laukia karštos diskusijos, bet juk diskusijose, paieškose randamas teisingas kelias. Šiam keliui yra būtina esminė prielaida – mūsų diskusijos, darbai turi remtis ne siekiu triukšmauti ir pritraukti dėmesį, o iš mūsų valstybės kūrėjų drąsos, išminties ir įpareigojimo kylančia nuoširdžia pareiga tarnystės, rūpesčio ir noro kurti geresnę valstybę ir didesnes galimybes jos žmonėms. Jeigu būsime nuoširdūs ir atviri, tarsimės, tikiu, kad susitarsime, kartu rasime ir priimsime pačius geriausius sprendimus Lietuvai. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkojame Seimo Pirmininkui. Noriu informuoti, kad dabar kviečiu į tribūną pristatyti Vyriausybės poziciją dėl Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos gerbiamą Ministrę Pirmininkę I. Ruginienę. Prašom.

**I. RUGINIENĖ** (*LSDPF*). Gerbiami Seimo nariai, pirmiausia noriu padėkoti Seimui už konstruktyvų darbą rudens sesijoje ir priimtus svarbius sprendimus, tarp jų ir valstybės biudžetą. Į Seimo pavasario sesijos darbų programą Vyriausybė siūlo paketą 117 teisės aktų projektų, kuriais siekiame užtikrinti žmonių saugumą socialinėje, ekonominėje ir nacionalinio saugumo srityse. Tai ambicingas planas, reikalaujantis didelės koordinacijos ir susitelkimo.

Lietuvos gynybos stiprinimas išlieka vienas svarbiausių Vyriausybės prioritetų. Šiandien tai yra esminė mūsų valstybės saugumo ir atsakomybės visuomenei dalis. Seimą pasieks įstatymų projektai, būtini rengiantis priimti Vokietijos brigadą Lietuvoje, karinės infrastruktūros plėtrai, Kapčiamiesčio, Tauragės ir Šilalės poligonų projektams, civilinei saugai ir krizių valdymui stiprinti, gynybos pramonei vystyti ir jos sąveikai su Lietuvos kariuomene.

Prisitaikant prie naujų grėsmių atnaujinta ir Vyriausybės jau patvirtinta Nacionalinio saugumo strategija, kurią taip pat numatome teikti parlamentui pavasarį. Joje įtvirtinamas Valstybės gynimo tarybos patvirtintas įsipareigojimas iki 2030 metų krašto apsaugai skirti ne mažiau kaip 5–6 % BVP, užtikrinant tinkamą finansavimą kariniams pajėgumams modernizuoti ir išlaikant ne mažesnę kaip 0,25 % BVP paramą Ukrainai. Ir toliau aktyviai palaikysime Ukrainą ir jos kovą už laisvę. Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo projektas leis užtikrinti sankcijų valstybėms agresorėms tęstinumą.

Siekdami pagerinti darbuotojų darbo sąlygas, teikiame Darbo kodekso pakeitimus, išsamiai aptartus su socialiniais partneriais Trišalėje taryboje. Jie įtvirtins aiškesnį ir teisingesnį darbo santykių reglamentavimą, kolektyvinių ginčų sprendimo tvarką bei stiprins darbuotojų galimybes ginti savo interesus. Įgyvendindami skaidraus atlygio direktyvą, teiksime Darbo kodekso pakeitimus, kurie užtikrins, kad vienodą vertę kuriantys darbuotojai gautų vienodus atlyginimus. Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimai sustiprins ypač svarbų darbą atliekančių socialinių darbuotojų padėtį.

Toliau gerindami viešųjų paslaugų kokybę teiksime Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo pakeitimus, kurie geriau apsaugos pacientų teises, o pakoreguotas Sveikatos draudimo įstatymas, jau pateiktas ir pasiekęs paskutinę stadiją Seime, sustiprins viešąsias gydymo įstaigas ir didins paslaugų jose prieinamumą.

Vyriausybė nuosekliai mažina perteklinę biurokratiją, varžančią ekonomikos augimą. Pavasario sesijos teisėkūros projektai supaprastins sąlygas aukštos pridėtinės vertės verslams kurti tikslinę paramą moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai, padės pagreitinti statybos procesus bei gynybos pramonės augimą.

Investicijų įstatymo projektas atvers kelią privačioms investicijoms mažinant biurokratiją, susijusią su žemės perdavimu investuotojams. Investicijų klausimas itin svarbus ir mūsų regionams. Siekiame, kad ekonomikos augimo galimybės pasiektų visą Lietuvą – ne tik didžiuosius miestus, todėl toliau skatinsime investicijas regionuose ir gerinsime sąlygas Lietuvos žmonėms, gyvenantiems už didžiųjų miestų ribų.

Reikšmingai stiprinsime Lietuvos nacionalinį plėtros banką ILTE'ę. Per artimiausius metus jis į Lietuvos ekonomiką įlies 6 mlrd. eurų gynybos pramonei, energetinei nepriklausomybei stiprinti ir investicijoms į konkurencingus verslo sektorius. Nacionalinio plėtros banko įstatymo pakeitimo projektas užtikrins banko finansinį saugumą ir veiksmingą valstybės strateginių tikslų įgyvendinimą.

Rūpindamasi gyventojų finansiniu saugumu, Vyriausybė inicijavo Mokėjimų įstatymo pakeitimus, kurie sustiprins žmonių apsaugą nuo sukčiavimo, ypač pagyvenusių ir kitų pažeidžiamų asmenų. Sukčiavimo mastas Lietuvoje išlieka didelis. Vien per praėjusius metus finansų įstaigos sustabdė beveik 40 mln. eurų galimų sukčiavimo atvejų, o sustabdytų lėšų suma siekia apie 15 mln. eurų. Nepaisant to, per pastaruosius dvejus metus sukčiai iš gyventojų ir įmonių kasmet išviliojo apie 20 mln. eurų. Tai rodo, kad turime veikti ryžtingiau, stiprinti prevenciją, aiškiau apibrėžti atsakomybę ir sudaryti daugiau galimybių institucijoms bei finansų įstaigoms laiku sustabdyti sukčiavimo schemas.

Švietimo įstatymo pakeitimo projektu sukursime aiškesnę telefonų naudojimo mokyklose tvarką, kad mokykla išliktų orientuota į mokymosi procesą ir vaikų gerovę. Tam numatėme įvairių priemonių paketą.

Tai tik dalis Vyriausybės teikiamų projektų, todėl mūsų laukia intensyvi ir atsakinga Seimo sesija. Šios sesijos sprendimai turės tiesioginę įtaką mūsų valstybės saugumui, ekonomikos stiprinimui ir žmonių gyvenimo kokybei. Turime dirbti koordinuotai, kad kiekvienas sprendimas virstų realiu teigiamu pokyčiu žmonių gyvenime. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkojame Ministrei Pirmininkei. Dabar… Yra užsirašiusių paklausti dėl sesijos darbų programos 20 Seimo narių. Gali klausti, abiem turbūt klausimus užduoti programą pristačiusiems pareigūnams – tiek Seimo Pirmininkui, tiek ir gerbiamajai premjerei. Taigi aš… Matyt, kolegos sutiks, kad Seimo Pirmininkas galėtų atsakyti į klausimus iš savo vietos šalia manęs tribūnoje. Pirmoji klausia pagal užsirašymo eilę gerbiama L. Girskienė. Prašom.

**L. GIRSKIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena. Noriu paklausti arba Ministrės Pirmininkės, nežinau, ar Seimo Pirmininko, kuris taip pat pristatė darbų programą. Gal Ministrės Pirmininkės. Man, kaip dirbančiai Aplinkos apsaugos komitete, rūpi, kokius sprendimus, kokius pasiūlymus Vyriausybė yra parengusi pavasario sesijai, susijusius su aplinkosaugos tema. Gal galėtumėte išskirti svarbesnius projektus? Ačiū.

**I. RUGINIENĖ** (*LSDPF*). Gal dabar iš karto tikrai neišskirsiu, bet galėsime pasižiūrėti. Tokių, na, reforminių kokių nors klausimų tikrai pavasario sesijoje kol kas neplanuojame teikti, bet noriu tiesiog paprašyti visų Seimo narių irgi būti aktyviems, nes mes siūlome tiktai tam tikrą projektą darbotvarkės ir projektą į planą, bet pavasario sesijoje, jeigu matysite, kad ko nors mes nenumatėme, prašau siūlyti ir svarstysime.

**PIRMININKAS.** Toliau klausia J. Razma.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Gerbiama premjere, kaip jūs paaiškintumėte, kad šį kartą darbų programoje išskirtinai daug dar neįregistruotų projektų? Jų visada kažkiek būdavo ir prie ankstesnių vyriausybių, bet, tarkime, žemės ūkio ir aplinkosaugos srityje iš 11 teikiamų tik 1 įregistruotas. Valstybės valdymo – iš 16 teikiamų tik 3 įregistruoti. Tokių proporcijų aš neatsimenu, kad būtų buvę.

Ir dar norėčiau paklausti, ar jūs valdančiojoje koalicijoje šiek tiek bendrai apsitarėte dėl atskirų jūsų koaliciją sudarančių frakcijų teikimų? Pavyzdžiui, „Nemuno aušros“ frakcija teikia Palestinos valstybės pripažinimo klausimą. Kokia yra Vyriausybės pozicija šiuo klausimu?

**I. RUGINIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū Jurgiui už pastabą. Kiekvienas projektas rengiamas atsakingai ir norime atnešti jums kokybiškus projektus, tai, matyt, dėl to ir užtrunkame. Ir tikrai paraginsiu ministerijas labiau susitelkti, kad kuo greičiau į Seimo salę ateitų mūsų suplanuoti darbai. Ačiū. (*Balsai salėje*)

**PIRMININKAS.** Patikslinti klausimą ar papildyti?

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Dėl Palestinos pripažinimo, įrašyto „Nemuno aušros“ frakcijos darbų programoje, kokia Vyriausybės pozicija, nes čia teikia valdančioji frakcija?

**I. RUGINIENĖ** (*LSDPF*). Šito klausimo koalicija nesvarstė.

**PIRMININKAS.** Klausia J. Šukevičienė. Prašom.

**J. ŠUKEVIČIENĖ** (*LSDPF*). Laba diena, gerbiama premjere, aš jums klausimą norėčiau labai konkretų, dėl demografinės situacijos. Situacija vis sudėtingesnė: Lietuvoje praėjusiais metais gimė 17,5 tūkst. vaikų, ir tai yra 1,5 tūkst. mažiau nei metais anksčiau. Ir šiandien gimstamumo rodiklis vienai moteriai siekia apie vieną vaiką, o kartų kaitai mums reikalinga 2,1. Taigi, vis dažniau kalbame apie vadinamąją pirmojo vaiko problemą, kai jauni žmonės dėl įvairių priežasčių: būsto prieinamumo, karjeros neapibrėžtumo, finansinio saugumo klausimų, vėliau ryžtasi arba atidėlioja susilaukti pirmojo vaiko. Kokių Vyriausybės sprendimų galėtume tikėtis, kad jaunoms šeimoms būtų lengviau priimti sprendimą susilaukti pirmojo kūdikio? Ačiū.

**I. RUGINIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Be suplanuotų įstatymų projektų, kurie tiesiogiai daro įtaką tiek darbo sąlygų gerinimui, tiek papildomoms socialinėms garantijoms, iš tiesų tiek mūsų, socialdemokratų, programoje, tiek visos Vyriausybės programoje ir priemonių plane horizontaliai atsispindi pagrindinis prioritetas – šeimos politikos stiprinimas. Ir tam jis ne šiaip yra įbrėžtas į popierių – tam Vyriausybė skirs ypač didelį dėmesį. Ministro Pirmininko strateginiame portfelyje vienas iš klausimų yra šeimos politika. Ir jau mes greitu laiku, po 2 savaičių, šitą klausimą dedame ant Vyriausybės stalo, ir visoms ministerijoms duota užduotis parengti namų darbus ir su pristatymais ateiti į Vyriausybę. Nuo to, kas jau yra padaryta, kas artimiausiu metu planuojama padaryti, dar generuosime naujas idėjas. Kviečiu visus Seimo narius prisidėti prie to. Mes ne tik turime galvoti apie realias priemones, kaip pagelbėti šeimoms sugrįžti į darbo rinką, įsikurti, turėti būstą, išlaikyti savo vaikus, bet lygiai taip pat vien tiktai pinigais demografinių rodiklių nepagerinsime. Turime kalbėti ir apie pagrindinę vertybę – šeimą. Šiandien ką matome, kad vis mažiau ir mažiau šeimą mes priimame kaip vertybę. Prie to, tos problematikos ir to klausimo, Vyriausybė artimiausiais metais susitelks ir dirbsime ne tik su politikais, bet ir su visuomene, kad vis ryškiau ir ryškiau vertybinėje sistemoje mes įžvelgtume šeimą.

**PIRMININKAS.** Klausia S. Kairys. Prašom.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Ačiū posėdžio pirmininkui. Girdėdamas premjerės atsakymus, aš galvoju, kad aš geriau klausiu, Seimo Pirmininke, jūsų.

Jūs savo kalboje pristatydamas sesijos darbų planą paminėjote drąsą ir išmintį. Būtų labai puiku, bet drąsa be išimties gali labai greitai pavirsti į avantiūrą. Nors ir daugybė projektų nėra registruoti, akivaizdu, kad įdomiausi sprendimai yra tokie, kurie iš esmės judins arba tvirtins demokratijos pagrindus. Aš kalbu apie įstatymą, apie Kapčiamiesčio poligoną, aš kalbu apie įstatymą dėl LRT ir apie daugumos narių iniciatyvas riboti opozicijos teises. Ar užteks jums išminties tiems demokratijos pagrindams išlaikyti ir būtent, pabrėžiu, valdančiajai daugumai kartais priminti, kad išmintis yra reikalinga tiems sprendimams priimti, o ne tik drąsa?

**PIRMININKAS.** Sekundę, neveikia šis mikrofonas. Seimo Pirmininkas atsakys iš tribūnos.

**J. OLEKAS.** Ačiū, kolega. Atsiprašau, neveikė technika. Ačiū už klausimą. Aš manau, kad iš tikrųjų užteks. Tai rodo ir ta patirtis, kurią mes jau pasitikrinome priimdami tokius sudėtingus įstatymus kaip praeitų metų sprendimai dėl šių metų biudžeto. Diskusijų buvo įvairių, kartais ir sunkokų, bet sprendimai buvo teisingi. Aš manau, kad ir šioje sesijoje, nepaisant kartais išsakomų skirtingų pozicijų, sprendimai bus tokie, kokie bus naudingi Lietuvai, ir, kaip jūs sakote, su pakankama išmintimi. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Klausia S. Gentvilas. Prašom.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Laba diena. Sveikinu kolegas su sesijos darbų pradžia. Gerbiamas Seimo Pirmininke, lygiai prieš pusę metų, kai buvo tvirtinama rudens sesijos darbų programa, mano klausimą dėl Konstitucinio Teismo nutarčių įgyvendinimo jūs pagarsinote visiškai teisingai, kad net yra atskira pastraipa darbų programoje dėl konstitucinių nutarčių įgyvendinimo įstatymų projektų. Jūs atsakėte konkrečiai liesdamas partnerystės klausimą.

Partnerystės klausimu Konstitucinio Teismo nutartis nuo pernai metų balandžio vis dar neįgyvendinta. Jūsų buvo pažadas padaryti, kad per rudenį mes pajudėtume į priekį, dabar matome, kad premjerė savo teisingumo ministrės vis dar neprivertė atnešti projekto. Gal galite, gerbiamas Seimo Pirmininke, pasakyti, kaip Seimas išspręs Konstitucinio Teismo pernai metų nutartį dėl partnerystės, arba Civilinio kodekso projekto, ir kodėl Teisingumo ministerijos premjerė nesugeba prispausti? Galbūt po pokalbio su popiežiumi premjerė pakeitė poziciją? Tiesiog duokite paaiškinimą. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Seimo Pirmininkas pavedė, leido man atsakyti į šį klausimą. Aš esu atsakingas. Bet atsakykite, aš papildysiu.

**J. OLEKAS.** Kolega, aš tik pasakysiu viena: į pavasario sesiją… ar veikia? Į pavasario darbų sesiją šitas klausimas yra įtrauktas. Kaip mes susitvarkysime?

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Kuris, kuris? Kuris punktas?

**J. OLEKAS.** Civilinio…

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Atsiprašau, ten įtrauktas yra L. Šedvydžio ir mano projektas, bet ne Teisingumo ministerijos. Jį premjerė pažadėjo atnešti, ir premjerė spalio mėnesį prižadėjo, kad prispaus Teisingumo ministeriją parengti projektą, o jeigu Teisingumo ministerija neparengs projekto, pati premjerė jį atneš. Ir Vyriausybės projekto šiuo metu mes neturime darbotvarkėje. Turime tik L. Šedvydžio ir mano projektą Nr. XVP-910, bet ne Vyriausybės. Kur yra Vyriausybės projektas, įgyvendinantis Konstitucinio Teismo nutartį?

**PIRMININKAS.** Gal, gerbiama premjere, atsakykite, nes iš tiesų šis klausimas yra adresuotas kaip ir jums, nes šio Konstitucinio Teismo nutarimo įgyvendinimas yra pavestas Vyriausybei, Teisingumo ministerijai. Galbūt, gerbiama premjere, jūs papildykite Pirmininko atsakymą.

**I. RUGINIENĖ** (*LSDPF*). Ar tai buvo ruduo, ar žiema, niekas niekada nekalbėjo, kad reikia kažką priversti padaryti. Vyriausybėje darbai vyksta kolegialiai, dirbant komandoje, nestovint už nugaros. Aš nežinau, Simonai, kokią jūs patirtį atsinešėte buvęs irgi Vyriausybės nariu, bet mūsų Vyriausybėje niekas nieko neverčia. Mes suprantame įsipareigojimus, suprantame. Kai tik būsime pasirengę, taip ir atvyks darbas.

**PIRMININKAS.** Gerbiami kolegos, klausimams bendra tvarka skirtas laikas – 10 minučių – baigėsi. Dabar yra galimybė frakcijų atstovams, vadovaujantis Seimo statutu, išsakyti savo poziciją dėl pavasario sesijos darbų programos. Į tribūną kviečiu Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos vardu pasisakyti. Gal gerbiama O. Leiputė Socialdemokratų frakcijos vardu gali?

**O. LEIPUTĖ** (*LSDPF*). Gerbiami Seimo nariai, sveiki sulaukę pavasario. Sesiją pradedame itin neramiame geopolitiniame kontekste, todėl ypač svarbu užtikrinti politikos tęstinumą ir nuoseklią kryptį. Pavasario sesijos darbotvarkėje išskirčiau projektus, kuriais stiprinamas socialinis saugumas, vystomi gynybos pajėgumai ir infrastruktūra, skatinama ekonomikos plėtra. Socialdemokratų frakcijos nariai Seimui teiks projektus, kuriais siekiama socialinės pažangos įvairiose gyvenimo srityse.

Pirmiausia išskirčiau iniciatyvas, kuriomis siekiama gerinti gyvenimo sąlygas jaunoms šeimoms, vaikus su negalia auginantiems tėvams, stiprinti moterų reprodukcinę sveikatą, ir kitus klausimus, skatinančius demografinius pokyčius.

Teiksime Šeimos stiprinimo įstatymo pakeitimus, kuriais įtvirtinama politikos formavimo ir įgyvendinimo sistema. Svarstysime valstybės subsidiją šeimoms, norinčioms statytis, įsigyti pirmąjį būstą. Siūlysime skirti daugiau poilsio dienų vaikus su negalia auginantiems tėvams. Siūlysime griežtinti administracinio poveikio priemones tiems, kurie vengia mokėti vaiko išlaikymo įmokas – alimentus.

Socialdemokratai parengė projektų, kuriais stiprinama darbuotojų apsauga: siūloma užtikrinti darbuotojų apsaugą nuo asbesto poveikio darbe, užtikrinti stabilias darbo sąlygas mokslo ir studijų įstaigų darbuotojams. Seimas taip pat svarstys projektus, kuriais stiprinami kolektyvinio darbo santykiai, plečiamos kolektyvinių sutarčių taikymo galimybės, įtvirtinamas socialinių paslaugų darbuotojų saugos standartas.

Dar vienas strateginis socialdemokratų prioritetas – tai vyresnio amžiaus žmonių poreikiai ir problemos. Seimui teikiamas siūlymas įsteigti nuolatinę Vyresnio amžiaus žmonių reikalų komisiją Seime. Svarstysime siūlymus nustatyti teisingesnę mažų pensijų priemokų mokėjimo tvarką. Žengsime svarbius žingsnius, siekdami užtikrinti kokybiškas ir prieinamas sveikatos priežiūros paslaugas ir pacientų interesus, nemokamos medicinos pagalbos teikimą valstybės ir savivaldybės įstaigose. Teiksime projektą, kuriuo sprendžiama aktuali medikų trūkumo problema. Siūlysime įsteigti papildomas medicinos rezidentūros vietas, palaikysime Sveikatos apsaugos ministerijos žingsnius mažinti pacientų eiles, įdiegiant kompleksines eilių valdymo priemones.

Ne vienas frakcijos narių projektas yra skirtas asmenų su negalia rūpesčiams. Siūlysime tobulinti darbingumo (dalyvumo) lygio nustatymo, šalpos pensijų ir ligos išmokų skyrimo tvarką.

Pavasario sesijoje mūsų laukia daug projektų, kuriais didinama gyventojų apsauga nuo išorės grėsmių. Atnaujinsime Nacionalinio saugumo strategiją, atsižvelgdami į pasikeitusią geopolitinę, karinę ir hibridinių grėsmių aplinką. Svarstysime Kapčiamiesčio, Tauragės karinių poligonų projektus, su Vokietijos brigada Lietuvoje susijusias priemones. Imsimės ekstremalių situacijų ir krizių teisinio reguliavimo, kuris stokoja aiškumo. Spartinsime Lietuvos kariuomenės modernizavimą, visuomenės pasirengimą visuotinei gynybai bei atsparumą grėsmėms ir krizėms.

Žengsime svarbius žingsnius stiprindami moterų apsaugą nuo smurto ir pagalbą tiems, kurie patyrė smurtą artimoje aplinkoje. Stiprinsime kovą ir su finansiniu sukčiavimu. Mūsų laukia intensyvi švietimo ir mokslo srities darbotvarkė: svarstysime studijų finansavimo modelį, studijų vietų planavimo klausimus. Daug frakcijos narių projektų skirta aplinkos apsaugai, taip pat gyvūnų gerovei. Priimsime visą rinkinį pataisų, skirtų įtvirtinti kvapų, taršos kvapais kontrolei.

Gerbiami kolegos, norėčiau palinkėti sutelkto darbo stiprinant valstybę, kuri rūpinasi visais, užtikrina lygias galimybes ir teises ir tvirtai žengia socialinės pažangos keliu.

**PIRMININKAS.** Gerbiami kolegos, kviečiu į tribūną kalbėti Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu. Ir toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininkas J. Olekas. Prašom.

**L. KASČIŪNAS** (*TS-LKDF*). Gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, pradedame pavasario sesiją politinėje aplinkoje, kai šiandieninę valdančiąją koaliciją apibūdina trys žodžiai:

chaosas, nekompetencija ir pasimetimas. Vietoj aiškios krypties matome improvizaciją, vietoj atsakingo valdymo – nuolatines vidines įtampas, o vietoj strateginių sprendimų – fragmentiškus, trumpalaikius veiksmus.

Pažvelkime į Vyriausybės pateiktą pavasario sesijos darbų programą. Pirmiausia, joje nematome jokios aiškios politinės darbotvarkės. Didžioji dalis projektų yra techninio ar administracinio pobūdžio pakeitimai: Europos Sąjungos direktyvų perkėlimas, einamieji ministerijų darbai, formalūs teisės aktų patikslinimai. Tai yra būtini dalykai, tačiau jie negali būti Vyriausybės politinės ambicijos pagrindas.

Po pirmųjų kadencijos metų, kai buvo priimtos kreivos mokesčių ir II pensijų pakopos reformos, šiandien susidaro įspūdis, kad valdančiųjų politinėje patrankoje paprasčiausiai nebeliko sviedinių. Dar labiau stebina kitas faktas: praėjusioje kadencijoje dabartiniai valdantieji ne kartą kritikavo tuometinę Vyriausybę dėl didelio skaičiaus neregistruotų projektų, teigdami, kad tai rodo nepakankamą pasirengimą sesijai. O ką matome šiandien? Maždaug trys iš keturių dabartinės Vyriausybės planuojamų projektų dar nėra registruoti Seime. Be to, apie ketvirtadalį visų projektų sudaro Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimas. Vyriausybė savo programoje teigia, kad teikiamais teisės aktų projektais sprendžia ilgalaikes valstybės problemas ir naujus visuomenės iššūkius, tačiau, susipažinus su planu, susidaro visiškai kitoks įspūdis – tarsi nematoma esminių ilgalaikių Lietuvos problemų, tarsi apskritai jų nebūtų. Imigracijos iššūkiams numatytas vienas projektas, ir net jis susijęs tik su Europos Sąjungos teisės įgyvendinimu. Per visą programą nėra nė vieno rimto projekto, kuris tiesiogiai spręstų būsto įperkamumo problemą.

Tuo pat metu pasaulis sparčiai keičiasi: vyksta dirbtinio intelekto revoliucija, didėja konkurencija dėl talentų, investicijų ir aukštos pridėtinės vertės darbo vietų. Lietuvos konkurencinis pranašumas mažėja, tačiau ambicingų sprendimų, kurie skatintų inovacijas, produktyvumą ir ilgalaikį ekonomikos konkurencingumą, šioje programoje nematome. Lygiai taip pat atrodo, kad Lietuvoje nėra dezinformacijos problemos, nėra koordinuotų botų atakų, nėra informacinių operacijų, kurios pastaraisiais metais vis intensyviau veikia mūsų viešąją erdvę, tačiau realybė rodo visai ką kita – automatizuotos socialinių tinklų kampanijos, bandymai manipuliuoti visuomenės nuomone ir nuolatinės informacinės atakos prieš mūsų demokratiją.

Sisteminių sprendimų pasigendame ir sveikatos apsaugos srityje. Nematyti konceptualių pasiūlymų švietimo sistemos problemoms spręsti, o viena opiausių Lietuvos problemų – demografinė krizė – šios Vyriausybės apskritai lieka beveik nepastebėta. Todėl šiandien turime konstatuoti paprastą dalyką – Vyriausybės siūloma teisėkūra kukli, neambicinga, stokojanti gylio ir turinio.

Gerbiami Seimo nariai, dažnai socialdemokratai sako, kad per R. Žemaitaičio skandalus negirdėti ir nematyti jų darbų. Bet, mieli socialdemokratai, kur tie jūsų darbai ar bent jau jų planai? Kadangi jų nėra, galime būti tikri, kad ir toliau viešąją erdvę monopolizuos centrinis chaoso valstybėje kėlėjas – R. Žemaitaitis.

Kolegos, Lietuvai iš tiesų reikia visai ko kito – Lietuvai reikia aiškios strateginės krypties, reikia sprendimų, kurie didintų mūsų ekonomikos konkurencingumą, stiprintų valstybės saugumą, padėtų jaunoms šeimoms kurti gyvenimą Lietuvoje, atkurtų žmonių pasitikėjimą valstybės institucijomis. Todėl opozicinė Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija šioje sesijoje neapsiribos vien kritika – mes teiksime savo pasiūlymus, pirmiausia nacionalinio saugumo srityje. Teiksime projektą dėl papildomų ribojimų įsigyjant nekilnojamąjį turtą Rusijos ir Baltarusijos piliečiams. Nedraugiškų valstybių piliečių įsigytas nekilnojamasis turtas gali būti panaudotas įvairioms priešiškoms veikloms, todėl valstybė turi teisę ir pareigą taikyti prevencines saugumo priemones, kurios sumažintų tokių rizikų tikimybę. Taip pat siūlysime neleisti Rusijos ir Baltarusijos piliečiams balsuoti savivaldos rinkimuose. Šios pataisos reikalingos matant, kad Rusija aktyviai kišasi į rinkimus Europos Sąjungos valstybėse ir bando daryti įtaką jų rezultatams. Turime vertinti ir tai, kad Rusijos ir Baltarusijos piliečių, turinčių nuolatinio gyventojo statusą Lietuvoje, skaičius didėja.

Didelį dėmesį skirsime ir kovai su dezinformacija. Esame parengę kovos su dezinformacija paketą. Informacijos sklaida šiandien sparčiai keičiasi, žmonės vis rečiau įjungia tradicinę televiziją, o vis dažniau gyvena uždarose socialinių tinklų grupėse, platformose ir kanaluose. Tokiose erdvėse labai patogu veikti priešiškoms jėgoms – ten tikslingai platinama dezinformacija prieš mūsų valstybę ir visa tai yra daug sunkiau pastebima ir sukontroliuojama. Jeigu pripažįstama, kad vyksta informacinis karas, turime turėti ir atitinkamus gynybos įrankius, ieškoti teisinių ir technologinių sprendimų, kurie leistų greičiau reaguoti į tokias atakas ir riboti sąmoningą kenkėjiškos informacijos sklaidą, aiškiai atskiriant ją nuo teisėtos, kad ir labai aštrios nuomonės. Taip pat teiksime projektus dėl baudžiamosios atsakomybės už padėjimą veikti prieš Lietuvą išplėtimo, priešiško veikimo prieš Lietuvą įstatymo projektą. Siūlysime griežtinti atsakomybę už balsų pirkimą ir jo organizavimą ir nustatyti baudžiamąją atsakomybę už balso teisės pardavimą.

Didelį dėmesį skirsime ir švietimo bei socialinės politikos klausimams, siūlysime sprendimus dėl atsakingo skaitmeninių technologijų naudojimo švietimo įstaigose, pristatysime skaitmeninės pilnametystės projektą, stiprinsime lietuvių kalbos vaidmenį viešajame gyvenime. Taip pat pateiksime alternatyvas, skirtas šeimoms stiprinti, gimstamumui skatinti ir socialinėms garantijoms užtikrinti.

Žinoma, ir tradiciškai palaikysime Vyriausybę gynybos stiprinimo srityje, toliau nuosekliai neleisdami pavojingiems populistams imti įkaitu mūsų nacionalinio saugumo interesų.

Gerbiami Seimo ir Vyriausybės nariai, Lietuva verta daugiau nei chaoso politikos, Lietuva verta daugiau nei trumpalaikių kompromisų dėl valdžios – Lietuva verta aiškios vizijos ir atsakingo valdymo. Ačiū.

**PIRMININKAS (J. OLEKAS).** Ačiū, kolega. Toliau kviečiu pasisakyti „Nemuno aušros“ frakcijos atstovus. R. Žemaitaitis. Prašau, kolega.

**R. ŽEMAITAITIS** (*NAF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, kaip ir tampa įprasta, aš irgi buvau opozicijoje, kaip ir L. Kasčiūnas, dažniausiai kalba apie viską, bet nepasako nieko. Tai būtų labai gerai, kai žmogus kalba ir diskutuoja, tai jis pasiima pavasario darbų programą, eina punktais ir sako: pritariu, nepritariu, važiuojame, nevažiuojame. Kadangi vyksta Seimo tiesioginė transliacija ir mato didžioji dalis Lietuvos gyventojų, tai jeigu mes pasižiūrėsime darbų programą, kuri buvo rudens–žiemos ir praėjusių metų pavasario–vasaros darbų programa, tai opozicija balsavo praktiškai vienbalsiai, kaip ir valdančioji dauguma, išskyrus keletą klausimų, kur buvo kertiniai klausimai. Tai dabar klausimas yra labai paprastas: jeigu jie kalba apie tai, kad bloga darbotvarkė, gera darbotvarkė ir panašiai, tai kaip atsitinka, kad, suvedus metų rezultatus, opozicija balsuoja taip, kaip valdančioji dauguma?

Bet šiandien, ko gero, ne apie tai. Šiandien reikėtų, ko gero, kalbėti, kokie iššūkiai laukia Lietuvoje ir kokius teisės aktus gali reikėti registruoti, apie kuriuos mes šiandien turime kalbėti, kokią įtaką, pavojų ir žalą gali turėti mūsų ekonomikai, socialinei gerovei. Šiandien prasidėjęs prieš savaitę konfliktas Irane… prasidėjęs karinis konfliktas arba prasidėjusi specialioji operacija, kaip pavadino, kol kas šiandien nestoja. Ir jeigu operacija nestos dar mėnesį, dar du, dar tris, taip gali atsitikti, kad Lietuva turės neregėtų iššūkių dėl migrantų, turėsime problemų su kuro kainomis, mes turėsime problemų su trąšų kainomis, mes turėsime problemą su pačia ekonomika. Ir čia gali atsitikti taip, kad tai, kas dabar užregistruota, ir teisės aktai, kurie bus užregistruoti *eigoje*, kovo mėnesio pabaigoje ir balandžio mėnesio pradžioje, gali kardinaliai pakeisti visą mūsų plenarinių posėdžių darbotvarkę.

Aš šiandieną norėčiau kreiptis tiek į opoziciją, tiek ir į poziciją: pradėkime galvoti, kokie iššūkiai laukia mūsų Lietuvos, ką reikės keisti ir ką reikės daryti. Įsivaizduokime šį nepaprastą dalyką: 20–40 mln. iš Irano, Irako, Afganistano ir iš kitos pusės per Sakartvelą, per tą pusę rusai paduoda mums migrantų. Ką mes darysime su socialinėmis pašalpomis, ką mes darysime su finansavimu, kaip mes užtikrinsime sienų apsaugą, kaip mes apmokėsime viršvalandžius pasieniečiams, policininkams ir kariuomenei? Ar šiandien apie tai yra kalbama? Ne, deja, yra nekalbama. Mes kalbame apie teisės aktus, kurie tiktai šiandien stabilizuotų mūsų valstybės gyvenimą. Todėl aš tikrai norėčiau palinkėti Vyriausybei, palinkėti Seimo nariams ir kartu ministrams: tai

nereiškia, kad šiandieną kepami įstatymai arba įstatymai, kurie bus teikiami, na, makrolygiu… manau, jie turėtų būti sprendžiami ir ministerijų, ministrų įsakymais. Mes turime problemą, kada mes ateiname keisti įstatymą, o kartais užtenka tiesiog ministro arba dviejų ministrų tarpžinybinio susitarimo. Tai aš to ir norėčiau palinkėti.

O kad mes turėsime Seimo pavasario–vasaros darbų programą karštą, tą aš jums galiu garantuoti. Kad bus piketų, tą aš jums galiu garantuoti. Nes opozicijos priedermė ir naujos politinės jėgos, kuri kuriama, būtent perversmų ir laužų kūrenimo, tikslas bus daryti destabilizaciją. Kad bus noras, tikslas kiršyti koaliciją, aš net neabejoju. Kad toje pačioje koalicijoje atsiras… mes balsuosime vienąkart prieš ir už balsuosime, ir nuomones savo skirtingas turėsime. Klausimas yra, kaip mes galėsime toliau važiuoti. Tik vienas paprastas dalykas: pavasario–vasaros darbų programoje bus penki projektai, kurie per ją eis į koalicijos skaldymą ir griovimą. Tą aš jums galiu garantuoti, nes vis dėlto patirtis, darbas Seime tą rodo. Ir jeigu pavyks atlaikyti, mes atlaikysime. Tai dar kartą visiems sėkmės!

O mano amžiniems priešams konservatoriams – duokite Etikos ir procedūrų komisijai pailsėti nuo R. Žemaitaičio. Na gal jūs bent jau nerašykite skundų į Etikos ir procedūrų komisiją? Rytas, vakaras – jūs gulatės su Žemaitaičiu, keliatės su Žemaitaičiu ir Etikos komisijai duodate darbo. Jūs kelkitės, gulkitės su savo vyrais ir žmonomis, bet palikite mus ramybėje ir leiskite dirbti Seimo darbą, tai, kas yra Seime pagal Seimo statutą.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau kviečiu į tribūną Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ atstovą. Prašau, L. Savickas. Sveikiname, seniūne, su naujomis pareigomis.

**L. SAVICKAS** (*DFVL*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, prasidedančioje pavasario sesijoje demokratai kviečia ne tik užtikrinti šalies saugumui būtinų sprendimų priėmimą, bet lygiai taip pat grįžti prie kitų gyventojams aktualių klausimų sprendimo. Didžiausią dėmesį norime skirti, be abejonės, demografijai, švietimui ir gyventojų perkamajai galiai gerinti. Per pastarąjį dešimtmetį gimstamumas Lietuvoje sumažėjo beveik per pusę. Praėjusiais metais gimė vos daugiau negu 17 tūkst. vaikų ir ši tendencija yra ypač ryški Lietuvos regionuose, o tai kelia mums visiems rimtų iššūkių dėl regionų gyvybingumo ir ateities plėtros klausimo.

Ne mažiau svarbi yra ir gyventojų socioekonominė padėtis. Nors pastaruosius metus Lietuvos ekonomika augo, tačiau gyventojų perkamoji galia vis dar atsilieka nuo Europos Sąjungos vidurkio. Atlyginimų augimo tempas vis dar per lėtas tam, kad mes galėtume pasivyti kainų augimą, be to, regionuose gyventojų pajamos ir gyvenimo lygis ženkliai atsilieka nuo didmiesčių, gilėja atskirtis.

Ir, kaip sakiau pradžioje, nors džiugu, kad pavyko susitarti dėl gynybos, priėmėme rekordinį biudžetą, tačiau dabar yra metas susitarti ir dėl švietimo. Lietuvos vaikai pagal matematikos raštingumą užima 15 vietą, pagal gamtos mokslų – 19-ą, pagal skaitymo gebėjimus – tik 21 vietą Europoje. Tai didina atskirtį, mažina saugumą ir Lietuvos konkurencingumą. Deja, šiandieninėje politikoje dominuoja informacinis triukšmas. Matome nuolatinius konfliktus, o atsakomybė už valstybę ir realūs darbai pernelyg dažnai lieka paraštėse. Šiandien, kai tiek geopolitinė situacija kelia nerimą, tiek ekonominio užtikrintumo ir augimo norisi matyti kuo daugiau, reikia realios ir greitos reakcijos, kuri užtikrintų sisteminių problemų sprendimą. Dėl to džiaugiuosi, kad kartu su kolegomis iš Demokratų frakcijos šiai sesijai parengėme daugiau negu 50 skirtingų įstatymų projektų, kuriais yra siūloma reaguoti į vykstančius geopolitikos, socialinius ir ekonominius pokyčius, taip kokybiškai ir konstruktyviai sprendžiant šalies gyventojams aktualiausias problemas, o ne skiriant laiką tam, kas skaldo ir įaudrina visuomenę.

Taigi visų pirma tęsime savo įsipareigojimus gerindami šeimos politiką, spręsdami demografinę krizę ir ieškodami siūlymų šeimoms, kaip lanksčiau derinti karjeros ir šeimos įsipareigojimus. Pavyzdžiui, siūlysime vaiko priežiūros atostogas ir išmokas išnaudoti, iki vaikui sukaks aštuoneri metai. Teiksime projektus, padėsiančius amortizuoti kylančias kainas, tobulinsime pasenusį socialinės paramos ir kompensavimo mechanizmą šildymui. Šviežiems vaisiams ir daržovėms siūlysime taikyti lengvatinį 5 % PVM'o tarifą ir užtikrinti nemokamą maitinimą ir trečiokams mūsų mokyklose.

Taigi pastarosiomis dienomis stebint augančias kuro kainas akivaizdu, kad šis Seimas negalės sau leisti to ignoruoti. Bus ne vienas aktualus pasiūlymas, tarp jų ir dalinis kompensavimas toliau nuo darbo vietų nutolusiems darbuotojams patekti į darbą.

Tarp šių pasiūlymų yra daugybė kitų: didinimas neformaliojo vaiko švietimo krepšelio, visos dienos mokyklos klausimai, studentams galimybė gauti atlygį už jų praktikas, jaunų žmonių įsitraukimas į nevyriausybinių organizacijų valdymą ir daugelis kitų klausimų. Tačiau, kolegos, visi šie siūlymai ne tik yra gausiai suregistruoti, ne tik yra atliepiantys visuomenei aktualius klausimus, bet lygiai taip pat yra gerai apgalvoti, neretai išgirsti kalbant tiesiogiai per susitikimus su Lietuvos gyventojais ir gilinantis į klausimus, kurie jiems yra aktualiausi. Dėl to tikimės, kad tai nebus tradicinis požiūris į tai, kad tai siūlo opozicija. Tikiuosi, kad tai bus pasiūlymai, kurie sutelks šią salę tuomet, kada to susitelkimo visuomenei labiausiai reikia. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega. Toliau kviečiu pasisakyti Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu V. Čmilytę-Nielsen. Prašau, kolege.

**V. ČMILYTĖ-NIELSEN** (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, šioje sesijoje mums, parlamentarams, tenka didelė atsakomybė priimti sprendimus, kurie turės tiesioginę įtaką Lietuvos žmonių saugumui, šalies pasirengimui išorės grėsmėms ir mūsų demokratijos kokybei.

Liberalai į pavasario sesijos programą pateikė 26 projektus. Siūlome apsvarstyti liberalų dar pernai parengtas LRT pataisas, kurios puikiai dera su vėliau paskelbtomis Venecijos komisijos išvadomis. Teikiame Pagalbinio apvaisinimo įstatymo pakeitimus, kurie padėtų nevaisingoms poroms ir vienišoms moterims ir įgyvendintų Konstitucinio Teismo sprendimą. Švietimo srityje kviečiame imtis problemų sprendimo jau dabar, neatidėliojant ateičiai, numatant daugiau savarankiškumo mokykloms ir atsakomybės savivaldai. Norime ištiesti pagalbos ranką Sveikatos apsaugos ministerijai ragindami greičiau įgyvendinti jos pasirašytus susitarimus ir atšaukti anksčiau priimtą savanoriškojo sveikatos draudimo apmokestinimą nuo 350 eurų. Taip pat manome, kad būtina subalansuoti bausmes, ir siūlome Seimui pagaliau apsispręsti dėl mažo kiekio narkotikų dekriminalizavimo projekto.

Vertindama prasidedančią sesiją ir jos kontekstą, taip pat norėčiau pakalbėti apie kelias esmines temas, kurios man kelia didelį nerimą.

Pirma – saugumas ir gynyba nuo išorės grėsmių. Pastaruosius porą mėnesių saugumo klausimai Lietuvoje buvo labai eskaluojami visų pirma keliant chaosą dėl naujo poligono būtinybės, nors akivaizdu – gyvename labai nedraugiškoje, įtemptoje kaimynystėje ir bet koks laiko tempimas priimant mums strategiškai svarbius gynybos sprendimus yra mūsų priešų tarpinis laimėjimas. Abejonių nuolat kėlė ne kokia „kenkėjiška“ opozicija, o dalis valdančiosios koalicijos. Linkiu koalicijai pirmiausia savo viduje rasti ryžto priimti reikalingus sprendimus.

Antra – valdančiųjų blaškymasis užsienio politikos klausimais. Rudens Seimo sesija baigėsi nejaukiu rezoliucijos dėl A. Lukašenkos hibridinės atakos pasmerkimo išbraukimu iš darbotvarkės, motyvuojant tuo, kad dabar ne laikas ir kad reikia dar kalbėtis su partneriais. Balionai skrenda toliau, hibridinė ataka tęsiasi. Pavasario sesijoje jokių Seimo valdančiųjų iniciatyvų kol kas nesimato, yra tik pažadai ir vis pasitaikantys pasisakymai iš kai kurių socdemų vadovų apie tai, kad su Baltarusija reikia atšildyti santykius. Galbūt mums opozicijoje trūksta konkrečios informacijos. Galimai premjerė, tiek kalbėjusi apie savo svarbų vaidmenį užsienio politikoje, per pastaruosius porą mėnesių pasiekė pažangą šioje srityje, mes to nežinome, kaip ir Lietuvos visuomenė. Mažų mažiausiai premjerei I. Ruginienei reikėtų ateiti į Seimą ir apie tai informuoti, ir atsakyti į detalius Seimo narių klausimus.

Trečia tema – demografija. Gimstamumui kritus į duobę Seimui teks svarstyti įvairias priemones, kaip sukurti palankesnes sąlygas moterims susilaukti vaikų. Pradžioje liberalai siūlo įgyvendinti praėjusio pavasario Konstitucinio Teismo sprendimą ir leisti vienišoms moterims sulaukti pagalbos. Tikimės, kad į mūsų siūlymą ar į šiek tiek atsargesnį Sveikatos apsaugos ministerijos projektą bus atsižvelgta, juolab kad patys ministerijos atstovai sako, kad šis pakeitimas lemtų 500–600 daugiau kūdikių kasmet. Toks skaičius Lietuvai yra labai reikšmingas. Tiesa, koks yra

tikrasis valdančiosios koalicijos planas, visiškai neaišku, nes ją sudariusios kairės ir kraštutinės dešinės politikai siūlo labai skirtingus sprendimus, o prisidengiant demografijos problemomis į darbotvarkę vėl grįžta reprodukcinius pasirinkimus ribojantys pasiūlymai.

Ketvirta tema, mano galva, lygiai tokia pat svarbi kaip ir ankstesnės trys – demokratijos ir žmogaus teisių apsauga. Šįkart tarp Vyriausybės atneštų projektų itin mažai pasiūlymų, susijusių su žmogaus teisėmis. Tiesa, pavasario Seimo darbų VI skyrius… skirsnis skirtas atviros demokratinės Lietuvos kultūros puoselėjimui ir pilietinei tapatybei, tačiau jame yra vos trys neregistruoti projektai, visi ES'iniai. Kartu jau šią savaitę ketinama grįžti prie LRT pataisų, kurios yra ne artimos, kaip vakar buvo pasakyta, o nuo Venecijos komisijos išvadų nutolusios kaip kokia gondola, Venecijos kanalu plaukianti.

Kodėl kalbu apie demokratijos kokybę ir žmogaus teises? Liberalams tai labai svarbu. Mes puikiai žinome, kad atmosfera visuomenėje labai priklauso nuo to, kiek laisvai ir komfortiškai jaučiasi žmonės, ar nori čia planuoti savo šeimos ateitį, ar šalies reputacija išlieka patraukli investicijoms, ar sąjungininkai gali mumis pasitikėti ir bus mus pasirengę ginti.

Kaip vakar laidoje taikliai pasakė profesorė M. Šešelgytė, mūsų mažos valstybės strateginis resursas yra reputacija, tai yra nuoseklumas, patikimumas, nuspėjamumas, demokratijos kokybė, mūsų laisvės indeksas. Valdantieji šį sukauptą strateginį resursą degina. Rytoj minėsime Kovo 11-ąją. Lietuvos sėkmę tada lėmė aiškus suvokimas, kas yra tikrosios – ne menamos vertybės: laisvė, demokratija, nesitaikstymas su priespauda. O per nepriklausomybės dešimtmečius Lietuvos sėkmės šaltiniai buvo ir yra aktyvūs, profesionalūs, darbštūs, atsakingi jos žmonės, kurie klesti atviroje ir demokratiškoje visuomenėje. Savo diskusijomis ir sprendimais čia, Seime, mes galime juos sustiprinti arba nuvilti. Nenuvilkime. Sėkmingos sesijos ir išmintingų sprendimų. Dėkoju.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolege. Toliau kviečiu Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos atstovę L. Girskienę. Prašau, kolege.

**L. GIRSKIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Dar kartą noriu pasveikinti kolegas, sugrįžusius į darbus. Tikiuosi, geromis nuotaikomis, turite idėjų, pasiūlymų ir nusiteikę konstruktyviai dirbti. Tai to ir palinkėčiau – konstruktyvaus darbo ir vienybės, kad pagaliau galėtume priimti mūsų Lietuvos piliečiams svarbius sprendimus.

Taigi, kaip jau minėjo Seimo Pirmininkas, šioje pavasario sesijoje yra registruota apie 500 įvairių įstatymų projektų, iniciatyvų, apie 117 teisės aktų projektų yra atnešusi Vyriausybė. Ir, kaip visada, didžioji dalis yra Seimo narių parengti teisės aktai. Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija parengė 49 įstatymų projektus ir šią pavasario sesiją koncentruosis ir prioritetu išskyrė tokias sritis. Žinoma, Lietuvos demografinės situacijos gerinimas, gimstamumo skatinimas, tradicinės šeimos stiprinimas ir emigrantų sugrąžinimas. Svarbus klausimas mums – būsto prieinamumo didinimas ir socialinio saugumo užtikrinimas. Dėmesys žemės ir maisto ūkiui, aprūpinimas maistu, maisto produktų kainos – viena iš prioritetinių sričių. Gynyba ir saugumo stiprinimas, šalies ekonomikos skatinimas, investicijų pritraukimas ir panašiai.

Siekdama stiprinti tradicinę šeimą ir gimstamumą, Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjunga siūlo peržiūrėti Vyriausybei ir koalicijos partneriams, susėdus prie stalo, vaiko priežiūros išmokų dydžius, nes manome, kad tai tikrai būtų vienas iš motyvų, skatinančių šeimas turėti daugiau vaikų. Seime siūlome steigti Šeimos ir vaiko reikalų komisiją. Visas įstatymų iniciatyvas vertinti per poveikį šeimai ir demografijai, pakeičiant tam tikras Statuto normas. Siūlome motinoms, išauginusioms tris ir daugiau vaikų, skirti antrojo laipsnio valstybinę pensiją. Šiuo metu tokią pensiją gali gauti tik penkis vaikus išauginusios motinos. Manome, kad šios nuostatos neatitinka šių dienų aktualijų. Taip pat siūlome, pritardami Prezidento iniciatyvai, taikyti gyventojų pajamų mokesčio lengvatą tėvams, turintiems daugiau vaikų, tris ir daugiau vaikų, tai yra daugiavaikių šeimų tėvams. Pritariame koalicijos partnerių pasiūlymui skirti daugiau poilsio dienų vaikus su negalia auginantiems tėvams, griežtinti poveikio priemones asmenims, nemokantiems alimentų, nes tai iš tiesų yra labai skaudi ir didelė problema. Kolegės yra parengusios įstatymų projektų paketą ir siūlo diegti gyvybės kultūrą puoselėjančias nuostatas švietimo srityje. Yra

registruotas mūsų frakcijos narių Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamos viešosios informacijos įstatymo projektas, kuris užtikrintų tam tikros informacijos prieinamumo ribojimą mažamečiams.

Ir, žinoma, žemės ūkis mums yra viena iš prioritetinių sričių, kurią minėjau. Pasiūlymai šią pavasario sesiją yra išplėsti Lietuvos žemės ūkio maisto produktų informacinės sistemos funkcionalumą, suteikiant prieigą savivaldybėms prie renkamos informacijos apie maisto pramonės subjektus. Siekiant didinti smulkiųjų ir vidutinių ūkių ekonominį gyvybingumą ir užtikrinti tolygesnį paramos pasiskirstymą, pagal nustatytą poreikį keisti perskirstymo išmokas ir bazinės išmokos ribojimo dydžius. Siūloma įteisinti galimybę likusių nedidelių valstybinės žemės ūkio paskirties žemės plotų naudotojams įsigyti tokius sklypus. Siūlome peržiūrėti ir keisti Kooperatinių bendrovių įstatymą, modernizuoti žemės ūkio žinių ir inovacijos sistemą. Siūloma skatinti vietos savivaldybes, ypač organizuoti maisto pirkimus biudžetinėse įstaigose, pasitelkiant trumpąsias grandines, tai pirkimai trumposiose grandinėse. Siekiant užtikrinti gyvulininkystės sektoriaus gyvybingumą ir plėtrą, siūloma nustatyti šio sektoriaus ilgalaikės politikos kryptis ir priemones.

O kalbant apie nacionalinio saugumo ir gynybos sritį, laukia tikrai labai svarbūs sprendimai dėl naujų poligonų steigimo, nacionalinio saugumo strategijos peržiūros, finansinės paramos priemonių gynybos ir saugumo pramonės įmonių plėtrai skatinimo ir panašiai. Taip pat didesnis Šaulių sąjungos įveiklinimas ir dėmesys civilių pasirengimui reaguojant į ekstremaliąsias situacijas.

Tikriausiai turėsime progą ir *pasišpilkuoti*, svarstydami LRT įstatymo pataisą, Pagalbinio apvaisinimo, Miškų įstatymų pataisas. Svarbūs pasikeitimai laukia, žinau, ministerija rengia daugiabučių gyvenamųjų namų bendrojo naudojimo objektų administravimo įstatymų pakeitimus. Labai dėkoju Vyriausybės nariams ir Lietuvos bankui, kad jie tikrai padirbėjo peržiūrėdami sukčiavimo prevencijos priemonių sistemą. Tai labai svarbūs įstatymų projektai, padėsiantys sutramdyti sukčius, kurie išvilioja milijonines sumas iš Lietuvos gyventojų.

Parengtas didelės apimties gamybinių kvapų suvaldymo įstatymų paketas ir dar kelios dešimtys kitų aktualių aplinkosaugos projektų. Džiaugiuosi galėdama prie to prisidėti. Na ir, žinoma, diskusiją turėsime užsienio politikos klausimais.

Taigi dar kartą linkiu visiems konstruktyvaus darbo, susitelkimo ir gerų sprendimų Lietuvai. Ačiū visiems.

**PIRMININKAS.** Ačiū gerbiamai Ligitai. Toliau kviečiu Mišrios Seimo narių frakcijos grupės atstovą. Nematau. Tada diskusijas dėl šio klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projekto – baigėme. Kolegos, yra siūlomi komitetai – visi komitetai kaip papildomi. Siūloma svarstyti kovo 19 dieną. Ačiū. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Pritarta.

Toliau pirmininkauti perduodu Pirmininko pavaduotojai O. Leiputei. Prašau.

*11.27 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Artūro Drigoto paskyrimo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėju“ projektas Nr. XVP-1236 (*pateikimas*)**

**PIRMININKĖ (O. LEIPUTĖ**, *LSDPF*)**.** Gerbiami kolegos, kadangi Pirmininkas turi išvykti ir šiek tiek turime padaryti keitimus, dabar būtų darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Artūro Drigoto paskyrimo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėju“ projektas Nr. XVP-1236. Pranešėjas – Seimo Pirmininkas J. Olekas.

**J. OLEKAS.** Dar kartą laba diena, kolegos. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 67 straipsnio 10 punktu ir 103 straipsniu, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 4 straipsnio 2 dalimi ir atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko 2026 m. vasario 14 d. potvarkį PP-70 „Dėl kandidato į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėjus“, siūlau šį nutarimą: paskirti A. Drigotą Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėju. Šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskyrimo.

Gerbiami kolegos, A. Drigotas yra tos pirmos kartos su lietuvišku tikruoju diplomu teisininkas, dirbęs įvairiuose Vilniaus teismuose, taip pat Teisingumo ministerijoje, ir dabar jau daugiau

kaip 20 metų dirbantis Vyriausiajame administraciniame teisme. Taip pat turi akademinės patirties tiek Vilniaus universiteto Teisės fakultete, tiek Mykolo Romerio universitete. Manau, kad tai yra tinkanti ir atitinkanti visus reikalavimus kandidatūra, todėl kviečiu palaikyti šį teikimą. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame Seimo Pirmininkui. Į tribūną kviečiamas A. Drigotas. Toliau posėdžiui pirmininkaus R. Šukys, Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas.

**A. DRIGOTAS.** Laba diena, gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Pirmiausia, aišku, leiskite padėkoti Seimo Pirmininkui vien už tai, kad aš čia atsidūriau, kad galiu patekti į jūsų rankas jūsų sprendimui ir galiu pretenduoti į labai atsakingas ir svarbias Konstitucinio Teismo teisėjo pareigas.

Konstitucinis Teismas iš tiesų vienintelė institucija, kuriai Konstitucija suteikia galimybę spręsti, kas gi atitinka Konstituciją, kas neatitinka Konstitucijos. Tokią valią davė tauta, balsavusi referendume ir priėmusi Konstituciją. Daugelis mūsų, vyresnių, prisimename šitą dalyką. Konstitucijos vertybės ir imperatyvai labai svarbūs visiems, bet ypač jie svarbūs yra tiems, kuriuos skyrė ta pati Konstitucija, išdalinusi į atskiras valdžias ir įsakiusi darbuotis tiek priimant įstatymus, atitinkančius Konstituciją, tiek valdyti valstybę, tiek uždraudusi teismams nagrinėjant bylas taikyti įstatymus, prieštaraujančius Konstitucijai.

Teisme aš ir pradėjau rinkti savo patirtį, kuria šiandien bandysiu argumentuoti savo pasiryžimą ir nusiteikimą dirbti tą atsakingą darbą. Pradėjau apylinkės teisme dar praktikos metu teismo vykdytoju, šiais laikais tai atitinka teismo antstolio pareigybę. Teisėju buvau paskirtas, dar neturėjome nei Konstitucijos, nei Prezidento, nei Konstitucinio Teismo, dar buvo liaudies tarėjai (tada taip vadinosi). Dabar kartais kyla diskusijų, ar nereikėtų teismuose tarėjų įvesti.

Teko nagrinėti visų rūšių bylas – tiek civilines, tiek baudžiamąsias, tiek administracines įvairių lygių teismuose. Dėl įstatymų kaitos yra tekę netgi nagrinėti visų instancijų teismuose. Šiek tiek pabėgęs iš teismo, buvau prisijungęs prie vykdomosios valdžios Teisingumo ministerijoje, kurioje pavyko susipažinti ir su teisėkūros pagrindais, ir su tais pačiais atitikties Konstitucijai vertinimais, ir pamatyti visą tą virtuvę galbūt iš vidaus, viešosios politikos formavimo pagrindus, ko nepamatysi būdamas teisme. Reikia prisipažinti, kad turėjau ir pirmąją patirtį Vyriausybei atstovauti Konstituciniame Teisme tuo metu.

Turiu šiokią tokią pedagoginio darbo patirtį, kaip minėjo Pirmininkas, nebekartosiu, vienaame, kitame universitete, Teisėjų mokymo centre teko kolegoms paskaitų skaityti, teko dalyvauti įvairiose egzaminų komisijose – tiek teisėjų, tiek notarų, antstolių. Trejetą kadencijų buvau renkamas, yra specifinė tokia struktūra, teismų savivaldos, Teisėjų tarybos nariu. Ten pasidarbuoti pavyko.

Be abejo, didžiausią laiką kaupiau patirtį ir brandinau tai, ką buvau prieš tai sukaupęs Vyriausiajame administraciniame teisme. Jau beveik 24 metai darbo. Kai kas su tuo teismu susidūrė, kai kas nesusidūrė. Iš tikrųjų, viešajam gyvenimui, viešajam administravimui tai yra labai svarbi institucija, formuojanti praktiką. Ko gero, reikėtų pasakyti, kad yra du niuansai, kurie man leidžia šiandien truputį drąsiau jaustis, šiek tiek artimos funkcijos Konstitucinio Teismo darbui: tai būtent patikra norminių teisės aktų atitikties aukštesniems teisės aktams, taip pat ir Konstitucijai, Rinkimų kodekso, Referendumo įstatymo tam tikri niuansai, ginčai, kylantys iš šių įstatymų, kas taip pat glaudžiai susiję su Konstitucinio Teismo veikla, atidalinus praktikas. Viena iš tų sričių, kada ir jūs, Seimo nariai, kartais užsukate į teismą ginčydami norminius teisinius aktus ir neretai šitos bylos baigiasi kitomis bylomis, kai mes, teismas, jau kreipiamės į Konstitucinį Teismą netgi prašydami patikrinti įstatymų atitikties Konstitucijai reikalus. Sako, teismai vykdo teisingumą. Man labiau patinka, kad teismai atkuria teisinę taiką. Aš galvoju, kad ir Konstitucinio Teismo tą vadinamąjį konstitucinį teisingumą mes galime pavadinti konstitucinės taikos atkūrimu. Jeigu patikėsite, manau, galėsiu kaip nors turiningai, prasmingai prisidėti prie šito darbo. Ačiū.

**PIRMININKAS (R. ŠUKYS**, *NAF*). Dėkojame gerbiamam kandidatui į Konstitucinio Teismo teisėjus. Dabar yra galimybė paklausti. Jūsų užsirašė klausti šeši Seimo nariai. Pirmasis klausia S. Kairys. Prašom.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Gerbiamas pretendente į Konstitucinio Teismo teisėjus, mano klausimas yra toks truputėlį iš švietimo srities ir Konstitucijos, na, tokio irgi reguliavimo švietimo srityje. Viena vertus, Konstitucija įpareigoja mus rūpintis tautinėmis mažumomis, sudaryti sąlygas jiems puoselėti jų kalbą, kultūrą, religiją ir panašiai, iš kitos pusės, mes turime tas mokyklas, kuriose dėstomi dalykai, yra mokoma rusų kalba. Konstitucija lygiai taip pat sako, kad kokybiškas švietimas turi būti prieinamas visiems. Toks yra įspūdis, kad kalba tą prieinamumą truputėlį mažina. Kaip jūs samprotaujate, suvokdamas tą šiokią tokią koliziją tarp to, ką mes, kaip valstybė, turime garantuoti švietimo srityje savo piliečiams, ir tarp to, ką įsipareigoję turime daryti savo tautinių mažumų labui?

**A. DRIGOTAS.** Labai ačiū už klausimą. Kokiu čia kampu pažiūrėti? Jeigu taip tiesiogiai atsakyčiau, kaip jūs sakote, iš tikrųjų būtų konsultacija ir aš jau čia politikuočiau. Tai negaliu to daryti. Bet iš tikrųjų matau labai nesudėtingus kelius. Iš tiesų taip, yra dvi vertybės, bet aš manau, kad galima sureguliuoti jų laikymąsi, puoselėjimą visiškai nematant kolizijos. Valstybinė kalba, taip, čia net nediskutuotinas klausimas, tiesiog reikia pagalvoti, kaip sudaryti galimybes tautinėms mažumoms puoselėti savo kalbą. Nemanau, kad čia labai kas nors turėtų susikirsti. Galbūt mes turime problemą dėl to, kaip dabar ta situacija atrodo, kaip jūs pats paminėjote, kad yra tos rusiškos mokyklos. Aš manau, kad čia suderinami dalykai. Jeigu ne čia, gal net galėčiau pasakyti, kaip aš tą matau.

**PIRMININKAS.** Klausia V. Sinica. Prašom.

**V. SINICA** (*MSNG*). Sveiki. Labai ačiū už prisistatymą. Aš čia, priekyje. Pagrindinis klausimas, kuris man kyla visiems kandidatams į Konstitucinį Teismą: kaip jie mato santykį tarp tautos kaip suvereno ir Konstitucijos? Ar, jūsų matymu, gali tauta arba Seimas, kaip atstovai, referendumu keisti Konstituciją be apribojimų, ar egzistuoja kokie nors galimi, pavyzdžiui, Konstitucinio Teismo numatyti apribojimai, ką gali nuspręsti tauta apie savo Konstituciją? Pavyzdžiui, esant kokiam nors jau egzistuojančiam doktrinoje Konstitucinio Teismo išaiškinimui, ar gali tauta apsispręsti, kad nori pakeisti pačią Konstituciją taip, kad tie ankstesni išaiškinimai būtų praeitis? Ačiū jums.

**A. DRIGOTAS.** Ačiū už klausimą. Labai geras klausimas. Jeigu dar toliau žiūrėtume, jisai turi dar tokių niuansiukų, kad kartais net ir tas teismas, kuriame aš dabar dirbu, gali spręsti tuos klausimus. Mokslas yra atradęs tų niuansų, kai, sakykime, Vyriausioji rinkimų komisija atsisako įregistruoti referendumo iniciatyvą argumentuodama tuo, kad tai yra Konstitucijai prieštaraujantis dalykas. Na, gerai, jeigu kas nors paskųs, tai teismas dar patikrins, bet jei ne, Vyriausioji rinkimų komisija nusprendžia, kas prieštarauja Konstitucijai. Kitu atveju nusprendžia Vyriausiasis administracinis teismas. Ir netgi nėra prielaidų nueiti ir paprašyti išvados Konstitucinio Teismo kaip vienintelės institucijos, kuri galėtų tą išvadą duoti. Bet iš to, ką jūs paklausėte, tai, žinote, taip, probleminis klausimas, bet galime visaip į tai žiūrėti.

Na, pažiūrėkime tokiu kampu. Jūs – Tautos atstovybė, jūs – Tautos atstovai, tauta atidavė jums dalį savo įgalinimų, jūs vykdote juos. Jūs, toliau vykdydami tuos įgalinimus, dalį kompetencijų atiduodate tokiems asmenims kaip mano kolegos, galbūt net kaip aš, jeigu paskirsite mane į šitą teismą. Tame teisme nėra taip, kad ten veiktų kokie nors paimti, importuoti asmenys ir jie niekam netarnautų, niekam neatstovautų. Mano požiūriu, teismas – ta pati valdžia, kuriai tauta atidavė dalį savo įgalinimų per jus ar kitą procedūrą (teisėjai Lietuvoje skiriami nevienodai), ir tas derinimas turi būti. Suprantate, jeigu labai giliai lįsime, tai reikia pradėti skaičiuoti tai, kiek tos tautos čia inicijavo, kiek tautos atstovauja Konstitucinis Teismas, kaip jisai balsavo, kokia dalis buvo tos nuomonės ir tos. Nebus lengva atsakyti į šitą klausimą, bet ta atsvara turi būti. Šiuo atveju, kaip jūs sakote, jeigu būtų galimybė, jeigu Seimas taip nuspręstų, tai būtų galimybė tą atsisakymą patikrinti Konstituciniame Teisme. Jau būtų gerai.

**PIRMININKAS.** Klausia I. Vėgėlė. Prašom.

**I. VĖGĖLĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas teisėjau, gerbiamas kandidate, turbūt netenka niekam abejoti jūsų ilgamete ir nuoseklia patirtimi teisės darbe, teismų darbe, tikrai linkiu viso ko geriausio ir ateities jūsų karjeroje. Mane domintų požiūris į Konstitucinio Teismo vaidmenį valstybėje apskritai, toks labai bendras klausimas. Konstitucinio Teismo įtaka teisiniams santykiams tarp aiški-

nimo ir teisėkūros funkcijų. Žinote, mes, teisininkai, mokslininkai, neretai vadiname tai teisiniu aktyvizmu, kai teismas ima kurti teisės normas. Pavyzdžiui, visiškai neseniai toks pavyzdys galėtų per partnerystės santykių aiškinimą, kuris pasireiškia Konstitucinio Teismo gana dideliu aktyvizmu. Alternatyva yra Konstitucijos aiškinimas pagal jos teisinę reikšmę, teisinę išraišką, tekstinę išraišką. Sakykite, koks jūsų požiūris, koks Konstitucinis Teismas turėtų būti ir kaip jūs ketinate elgtis Konstituciniame Teisme? Ačiū.

**A. DRIGOTAS.** Labai ačiū už klausimą, kolega. Taip, jūs palietėte labai rimtą dalyką. Aš dirbu tą darbą iš tiesų visą tą laiką, kiek veikia Konstitucinis Teismas, tai mes savo darbe matome, taip, kaip čia tą pavadinti gražiau, besikeičiančias tendencijas Konstitucinio Teismo veikloje tuo aspektu, kaip jūs sakote, kaip su tomis ribomis: ar tik tiek, kiek paprašei, ar net to negausi, ar gausi dar daugiau, negu paprašei. Tai kito.

Dabar, jeigu grįžtume prie jūsų klausimo labai konkrečiai, kaip aš žiūriu. Aš žiūriu į tai labiau stengdamasis galbūt laikytis tų ribų, man norėtųsi. Galbūt taip kažkas išsispręstų ne taip greitai, galbūt ne taip operatyviai, ne taip progresyviai, bet aš galbūt šiuo atveju esu tokio konservatoriško požiūrio. Bet, suprantate, vėlgi čia tos atsvaros visos veikia. Konstitucinis Teismas išaiškino, bet yra subjektas, kurio, galime *pašposinti*, vykdymo proceso nėra. Taip, šitame procese vykdymo proceso nėra. Va, ir turime, ką turime, turime gyventi šitaip. Tokia yra demokratija, jos tokia kaina. Galų gale keičiasi žmonės, suprantate, keičiasi žmonės – vieni išeina, kiti ateina, jie savo įtaką atneša. Ir kartais labai gerą atneša, kartais gal mums nepatinka, bet taip bus visada, aš manau.

**PIRMININKAS.** Klausia A. Lydeka. Prašom.

**A. LYDEKA** (*LSF*). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kandidate, toks gana trumpas klausimas būtų. Kokia asmeniškai jūsų nuomonė dėl galimybės kiekvienam piliečiui kreiptis į Konstitucinį Teismą, tai yra dėl to individualaus, privataus kreipimosi į Konstitucinį Teismą? Ačiū.

**A. DRIGOTAS.** Tai labai geras klausimas, ačiū. Galiu labai plačiai atsakyti, labai gerai uždavėte. Džiugu, kad jis yra. Džiugu, kad jis yra. Galime rasti niuansų, ar jis iš tikrųjų yra visiškai efektyvus, nes, žinote, yra sąlygų: tam, kad asmuo galėtų kreiptis į Konstitucinį Teismą, jis turi būti perėjęs jau visas instancijas, kitas teismines. Iš esmės dabar turime lyg ir tokį vaizdą, kada teismas neįvykdė savo pareigos kreiptis, kada jam turėjo iškilti abejonė dėl reguliavimo ir jis to nepadarė, tada kaip ir pavyktų jau pačiam asmeniui kreiptis ir Konstitucinis Teismas priimtų. Aš manau, kad čia gal institutas, kuris visgi dar įsibėgėja, nėra taip gausiai ir kokybiškai, kad vyktų viskas. Bet kuriuo atveju aš vertinu tai labai teigiamai, aš manau, kad tai yra labai gerai.

**PIRMININKAS.** Klausia L. Girskienė. Prašom.

**L. GIRSKIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena, gerbiamas kandidate. Aš taip pat tokį trumpą klausimą, bet jis mane labai neramina. Gal jūs žinote būdų, kaip būtų galima išvengti to, kad Konstitucinio Teismo teisėjas, priimdamas nutarimą vienu ar kitu klausimu, galėtų arba atsiribotų nuo savo asmeninės nuomonės, įsitikinimų ir panašiai? Nes dabar matosi, kad kai kurie Teismo nutarimai yra būtent priimami ne vadovaujantis teisės normomis, užsienio šalių praktika, mūsų pačių suformuota teismų praktika, bet būtent vadovaujantis asmeniniais įsitikinimais. Gal jūs žinote būdų, kaip galima šito išvengti? Ačiū.

**A. DRIGOTAS.** Čia gal labiau medicininis klausimas, kaip reikėtų tam žmogui tą vidų išjungti, bet, žinote, čia yra toks dalykas, susijęs su bet kurio teismo teisėjo darbu. Vienas iš niuansų yra: jeigu tu turi išankstinę nuomonę, na, tai jau negerai. Tu negali spręsti problemos, jeigu turi išankstinę nuomonę. Mes visi turime savo vidinį supratimą apie tai, kas mus supa: apie visą pasaulį, apie valdžias, apie gyvenimą – apie viską mes turime nuomonę. Bet svarbu, kaip ta nuomonė veikia tavo darbą – ar tu sugebi, na, užsidaryti tos nuomonės *ribose*, ar tu, nagrinėdamas klausimą, kuriam reikšmingos yra aplinkybės, tas reikšmingas aplinkybes įvertinai ir sugebėjai kartais galbūt net nuo savo požiūrių, simpatijų, antipatijų atsiriboti. Jeigu nesugebi, yra vienas labai geras institutas – nusišalinimo institutas. Jis veikia teismuose, jis tikrai veikia ir labai puikiai veikia, mes kartais gal net perlenkiame tą nusišalinimo institutą. Kartais mes vien tik dėl to, kad gali regimybė susidaryti, kad tas asmuo neobjektyvus, sakome: jau geriau reikėtų nusišalinti, nors iš tiesų taip nėra – tai yra tik regimybė. Kitokio vaisto aš negalėčiau sugalvoti.

**PIRMININKAS.** Paskutinis klausiantis – gerbiamas V. Pranckietis. Prašom.

**V. PRANCKIETIS** (*LSF*). Ačiū. Ačiū, gerbiamas teisėjau. Mes tikrai liudijame jūsų ir jūs liudijate savo kompetenciją. Turbūt iš anksto galime linkėti jums sėkmės tampant… Bet aš norėčiau jūsų tokios asmeninės nuomonės. Jūs ką tik paminėjote – „reikšmingos aplinkybės“. Aš tuos žodžius ne veltui cituoju, norėdamas paklausti, kaip vertinate teismų sprendimus, kada reikšmingos aplinkybės tampa kitokios, įvertinant čekutininkų bylas, kada vieni už tą patį yra visiškai išteisinami, kiti už tą patį gauna baudžiamąją atsakomybę arba bent administracinę atsakomybę? Koks jūsų požiūris? Mano, kaip piliečio, susirūpinęs požiūris į tai. Ačiū.

**A. DRIGOTAS.** Ačiū. Labai rimtas ir probleminis klausimas, bet visa bėda yra ta, kad aš teisėjas esu. Aš niekaip negaliu spręsti bylų pasiklausęs radijo, televizijos, paskaitęs kažkokiame tinklalapyje negaliu spręsti bylų. Man viskas turi būti prieš mane, aš turiu įsigilinti į visas aplinkybes ir visus įrodymus ir tik tada žinau, kaip yra iš tiesų. Ir dažnai, kaip mes mėgstame sakyti arba girdime, sakoma: tokios pat dvi situacijos. Kad jos būtų tokios pat dvi, reikia, kad daug aplinkybių, daug faktų sutaptų, ir kartais nežymūs skirtumai daro visiškai kitokį teisinį vertinimą. Tai čia mano toks, suprantate, ne į tą konkretų klausimą atsakymas, bet galbūt toks daugiau pamąstymas, kaip taip gali būti. Bet aš nė vienos iš tų bylų nemačiau ir nesiimu spręsti, kiek teismai padarė, kaip padarė. Gali būti klaidų, gali būti praktikos pakeitimų, gali būti įvairių posūkių ir vertinimų, galų gale, žinome, eina bylos per įvairias instancijas – aukščiausiojoje instancijoje gali pasikeisti kitų dviejų instancijų vertinimai. Viskas tas gali būti.

**PIRMININKAS.** Dėkojame gerbiamam A. Drigotui, kandidatui į Konstitucinio Teismo teisėjo pareigas. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Mes turime dabar, gerbiami kolegos, apsispręsti dėl komiteto paskyrimo. Kaip pagrindinis ir vienintelis komitetas svarstyti kandidatūros klausimams yra siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Ar galime bendru sutarimu paskirti? Nėra prieštaraujančių, paskirtas.

Yra galimybė visoms frakcijoms susitikti su kandidatu ir dar kartą suderintu laiku užduoti galimai klausimų, tam Seimo statutas numato 15 dienų, todėl atsižvelgiant į tas 15 dienų yra siūlomas preliminarus svarstymo laikas – kovo 24 diena. Tačiau prašymas būtų, atsižvelgiant į visiems žinomas aplinkybes, kaip įmanoma operatyviau tas procedūras… Jeigu būtų atlikta, tai būtų galimybė anksčiau svarstyti Seimo posėdyje, bet formaliai mes turime apsispręsti. Aš siūlau datą – kovo 24 dieną svarstymo data. Galime pritarti, nėra prieštaraujančių? Taigi bendru sutarimu.

*11.50 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Etninės kultūros globos tarybos pirmininko patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-1210 (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Etninės kultūros globos tarybos pirmininko patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-1210. Kviečiu į tribūną pranešėją – Seimo Pirmininką J. Oleką. Prašom.

**J. OLEKAS.** Dar kartą laba diena, gerbiami kolegos. Etninės kultūros globos taryba išsirinko pirmininką ir juo siūloma tvirtinti V. Jocį – tikrai patyrusį specialistą, atsidavusį savo etnokultūrinei veiklai. Aš siūlau, kad mes priimtume nutarimą, kuris patvirtintų V. Jocį Etninės kultūros globos tarybos pirmininku, ir kad šitas nutarimas įsigaliotų nuo jo oficialios paskelbimo dienos. Siūlau pritarti tokiam nutarimui. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkojame Seimo Pirmininkui. Yra vienas užsirašęs klausti. Tiktai ar Seimo Pirmininko, ar kandidato? (*Balsas salėje*) Gerai, supratau, kandidato. Tuomet kviečiame į tribūną gerbiamą kandidatą. Prašom, yra galimybė 10 minučių prisistatyti ir klausimams skiriama 15 minučių. Prašom.

**V. JOCYS.** Sveiki, gerbiami Seimo nariai, gerbiamas Seimo Pirmininke, pirmininke. Dėkoju už galimybę jums prisistatyti siekiant pritarimo mano kandidatūrai eiti naujos Etninės kultūros globos tarybos pirmininko pareigas. Priminsiu keletą savo gyvenimo, veiklos, biografijos datų, veiklos sričių ir patirčių Lietuvos istorijos, kultūros, etninės kultūros laukuose. Labai neišsiplėsdamas priminsiu kelis biografijos ir veiklos faktus.

Teko laimė gimti, augti Klaipėdoje, darbščioje, dainingoje, tradicinėje, tautines vertybes puoselėjančių septynių asmenų šeimoje. Brendau į save gerdamas ne tik Baltijos jūros dvelksmą, bet ir istorinių vienkiemių Žemaitijoje, prie Laukuvos, Endriejavo, artimųjų žmonių sugyvenimą, gamtą, gamtos darną, žavesį ir išmintį. Iš jų išmokau pagarbos artimui, sugebėjimo klausyti ir klausti, vertinti, kas paveldėta, didžiuotis protėviais, išsaugojusiais kalbą, būdą, iškovojusiais Vasario 16-osios nepriklausomybę, ištvėrusiais Antrąjį pasaulinį karą ir pokario išbandymus. Man šių išbandymų neteko patirti.

Tik kultūros pajauta ir siekis suprasti, kodėl mano seneliai A. Smetonos laikais daugiau valgė *smetonos*, sviesto, kaip kilo mediniai dvareliai, ką mena piliakalniai, ką pasakoja šimtamečiai ąžuolai, kryptingai atvedė prie istorijos studijų Vilniaus universitete.

Profesinė veikla kultūros sektoriuje prasidėjo nuo staliaus baldžiaus amato ir darbo Klaipėdos restauravimo dirbtuvėse. Vėliau, po tarnybos sovietinėje kariuomenėje, darbinę veiklą 1983–1990 metais tęsiau Vilniaus restauravimo dirbtuvėse. Ir dabar, eidamas per Senamiestį, galiu džiaugtis kai kuriomis su kolegomis restauruotomis pastatų atskiromis dalimis Katedroje, Arsenale, Bastėjoje, Alumnate, Markučiuose ir kitur.

Šis periodas sutapo su Lietuvos atgimimu, laisvėjančiu žodžiu, užslėptos ir iškraipytos istorijos taisymu, viešinimu. Teko laimė tai matyti ir kai kur tiesiogiai dalyvauti šiame lietuvių tautos budimo virsme tiek Vilniuje, tiek Žemaitijoje, Šilalėje, Laukuvoje ar kitur. Su bičiuliais 1988 metais sausį atvykę į Laukuvos miestelį susitikti su Laukuvos mokyklos (dabar – Norberto Vėliaus gimnazija) mokytoja sąjūdiete A. Bruškyte, sužinojome, kad prieš mėnesį į amžinybę iškeliavo „Lietuviai prie Laptevų jūros“ autorė gydytoja D. Grinkevičiūtė.

Vilniuje vyko kiti reikšmingi įvykiai, išbandymai realizuoti 1990 m. kovo 11 d. Nepriklausomybės atkūrimo akto turinį. Dėkui čia esantiems salėje ir už jos ribų Kovo 11-osios signatarams. Vėliau buvo kitų išbandymų. Sovietų imperija mūsų taip laisvai paleisti nenorėjo. Dainuojanti revoliucija prie LRT bokšto ir kitose vietose buvo aplaistyta beginklių žmonių krauju. Apie to meto įvykius savo atsiminimais pasidalinau straipsnyje Lietuvos šaulių sąjungos leidinyje „Trimitas“ ir kitur.

Šio visuotinio tautos pakilimo metu, 1990–1995 metais, teko darbuotis Paminklų restauravimo institute Istorinių tyrimų skyriaus istoriku. Tai didžiulė, neįkainojama patirtis tyrinėti platų spektrą objektų visoje Lietuvoje, pradedant memorialinėmis vietomis, kapinėmis, dvarais, miestų, miestelių urbanistinėmis erdvėmis, atskirais kvartalais, baigiant sakraliniais pastatais. Vėliau teko darbuotis Trakų nacionaliniame parke, Kultūros paveldo centre. Tai kaip tęsinys ankstesnės patirties Paminklų restauravimo institute.

Naujas reikšmingas veiklos, kompetencijos kaupimo etapas – darbas nuo 2001 iki 2013 metų „Versmės“ leidykloje einant istoriko, vyriausiojo redaktoriaus sudarytojo pareigas. Čia buvo galimybė giliau pažvelgti, prisiliesti prie etninės kultūros, nematerialiosios kultūros klodų, pradedant dalyvavimu kompleksinėse lauko tyrimų ekspedicijose, sukauptos informacijos sisteminimu, publikavimu. Čia sutikta, bendrauta su daug profesijai pasišventusių darbuotojų – „Lietuvos valsčių“ serijos monografijų bendraautorių iš Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto, Lietuvių kalbos instituto, Lietuvos istorijos instituto, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos, regioninių, nacionalinių muziejų, bibliotekų.

Labai nesuklysiu pasakęs, kad šia savo kompetencija, naujais moksliniais atradimais dalinosi didelė dalis Jono Basanavičiaus premijos laureatų, akademikų, habilituotų daktarų, docentų, studentų iš įvairių etnografinių regionų miestų, miestelių, kaimų šviesuolių. Jau išleista 45 tomų serija. Esu sudarytojas ir bendraautoris trijų monografijų: „Laukuva“, „Kartena“, „Endriejavas“, taip pat kitų serijų, „Žemaičių kultūros savasčių“ (pirmos ir antros dalies).

2014–2015 metais pradėjau darbuotis Lietuvos kultūros tyrimų institute, ėjau Lietuvos ir baltų kultūros istorijos skyriaus jaunesniojo mokslo darbuotojo pareigas. Vėliau 2014 metais buvau deleguotas į pagrindinę Etninės kultūros globos tarybą, narių išrinktas pirmininku, o Seime patvirtintas. Atlikęs pareigą, 2017 metais, po vienos kadencijos, tarybos narių valią išreiškusiu balsavimu užleidau vietą kitiems.

Nuo 2020 iki 2022 metų teko darbuotis Lietuvos valstybės istorijos archyve, eiti vyriausiojo archyvisto pareigas. Tai taip pat vertinga patirtis. Be tiesioginių pareigų, teko būti M. Mažvydo biografijos tyrimo ir konsultavimo grupės koordinatoriumi. Drauge susibūrę mokslininkai ir Mažosios Lietuvos kultūros žinovai, vedami atradimo aistros ir pilietinio nusiteikimo, užsibrėžė susisteminti informaciją apie M. Mažvydo biografiją siekdami nustatyti tikslesnę jo gimimo datą – ar 1510 metai, ar 1520 metai. Prieš akis turėjome galimą M. Mažvydo Katekizmo išspausdinimo datą (1547 metai) ir matėme 2027 metų artėjančią datą. Tai gera proga 480 metų sukaktį paminėti vienu ar kitu reikšmingu M. Mažvydo palikimo tyrinėjimu. Čia, matyt, reikės kreiptis gal į Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisiją, manau, vienaip ar kitaip valstybiniu lygiu galėtų prisidėti prie reikšmingų darbų.

Nuo 2022 metų iki dabar darbuojuosi Lietuvos nacionaliniame dailės muziejuje Liaudies meno skyriaus rinkinių vyresniuoju kuratoriumi. Be galo dėkingas atsidavusiems savo profesijai, meno saugojimo, tyrimo, viešinimo misijai kolegoms už bendrus darbus, bendrystę ir patarimus.

Turbūt kiekvienas iš mūsų dirbdamas vieną kitą darbą kaupia profesinę patirtį, gyvenimišką išmintį, džiaugiasi pasiekimais, mokosi iš klaidų. Kaip sakė vienas garbus kraštietis, Šventojo Rašto vertėjas, profesorius, prelatas A. Rupšys, tik asilas iš kelionės grįžta asilu, o tęsiant mintį, žmogus, eidamas per gyvenimą, dirbdamas, kurdamas, klupdamas, kaupia patirtį savo kitam veiklos etapui. Tad po 12 metų, gerbiami Seimo nariai, aš vėl garbingoje tribūnoje.

Priminsiu keletą Etninės kultūros globos tarybos veiklos aspektų, jos paskirtį, tikslą, uždavinius, veiklos lauką, kuris išties platus. Galima dar pacituoti vieną irgi iškilų etninės kultūros ir Etninės kultūros globos tarybos pradininką, teoretiką. Jo pasakymas skambėtų taip: „Etninė kultūra. Kultūros negalima atskirti nuo visos kultūros – tai yra viena iš ryškiausių mūsų kultūros spalvų. Etninė kultūra kaip oras supa mus ir yra mumyse pačiuose. Mes nesuvokiame, kaip oro, kuriuo kvėpuojame.“ Ir, aišku, platesnė citata. Matau, laikrodis jau tiksi.

Etninės kultūros globos tarybos yra devynios pagrindinės veiklos. Apima šias sritis: etninės kultūros plėtra, integravimas į bendrąją kultūros politiką Lietuvoje, tautinės savimonės ir etninės kultūros gyvosios tradicijos tęstinumo užtikrinimas, etninio kultūrinio ugdymo integravimas į švietimo sistemą, etninės kultūros sklaidos plėtojimas, etninės kultūros integravimas į kultūros turizmą, etnografinių regionų ir etninės kultūros puoselėjimas užsienio lietuvių bendruomenėse. Šitos kryptys jau 25 metai Etninės kultūros globos tarybos veiklos gairėse. Šiemet galbūt apsistosiu prie kelių, būtent dėl etnografinių regionų, dėl istorinių vietovardžių išsaugojimo, dėl etnografijos ir folkloristikos studijų pratęsimo, galimybės studijuoti. Ir, aišku, etninės kultūros ugdymo plėtra bendrojo ir neformaliojo švietimo įstaigose. Dar vienas dalykas, kuris čia dabar jau, kaip sakant, svarstymo tiesiojoje – dėl lituanistikos prioritetų užtikrinimo vyksta svarstymai. Aš manau, kad jau netoli finišas, bus išgryninta lituanistikos apibrėžtis ir būtent bus remiami projektai ir veiklos, kurios daugiausia liečia humanitarinę sritį, etninės kultūros sritį, kuri yra pagal pavadinimą fundamentali.

**PIRMININKAS.** Gerbiamas kandidate, jūs jau viršijote laiką 1 minute. Prašyčiau pabaigti mintį ir galbūt atsakydamas į klausimus galėsite papildyti pasisakymą. Prašome pabaigti mintį, jeigu norite.

**V. JOCYS.** Aš pasakiau penkias tokias sritis, aišku, esu smulkiau susismulkinęs, matyt, galbūt dar pristatant Etninės kultūros globos tarybos ataskaitą bus galimybė akcentuoti. Taupydamas laiką tiesiog, jeigu yra vienas kitas klausimas, mielai atsakysiu.

**PIRMININKAS.** Jūsų užsirašė paklausti penki Seimo nariai. Pirmasis klausia S. Kairys. Prašom.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Gerbiamas pretendente, blogai. Ką jūs sprendžiate ir kokia jūsų vizija šitos institucijos, į kurios vadovus taikote? Ar nemanote, kad Etninės kultūros globos taryba yra tarsi užpelkėjęs liūnas ir jai pirmininkauti Lietuvoje gali pasikeisdami iš esmės tiktai du asmenys? Tai jūs ir jūsų kolegė ponia D. Urbanavičienė? Ar nemanote, kad reikia įsileisti kitų žmonių, kitos kartos žmonių, kurie irgi daugybę gerų pavyzdžių gali matyti, tiek kalbant apie dainavimą, tarmes, kitus dalykus, festivalius ir panašiai? O jūs ten kažkur verdate tose savo sultyse ir nieko pa-

keltomis akimis nesugebėjote pasakyti, jokios vizijos ar planuojamų darbų, o tik perskaitėte kažkokias funkcijas ir savo faktus iš CV. Kolegos, mieli socialdemokratai, pažiūrėkite rimčiau į pretendentų atranką ir neieškokite tokių žmonių, kurie yra jau buvę ir nieko gero nepadarė. Lauksime irgi didesnės diskusijos frakcijose.

**V. JOCYS.** Galima atsakyti? Tiesiog, dabar ką jūs įvardijote, tai pati Etninės kultūros globos tarybos funkcija yra, kaip sakant, neversti kažkokių, nedaryti revoliucijų – tiesiog iš kartos į kartą perduotą palikimą perduoti jaunajai kartai ir ją puoselėti. Kaip jūs įsivaizduojate, čia visai kiti žanrai sprendžia kitokias problemas. Kandidatus pasirenku ne aš, o naujos sudėties tarybos žmonės. Matydami… Iš keleto kandidatų, taip sakant, teko pasisakyti – tiko mano vizijos ir mintys, ir buvau pasiūlytas. Tai tiek.

**PIRMININKAS.** Klausia V. Rakutis. Prašom.

**V. RAKUTIS** (*TS-LKDF*). Gerbiamas pretendente, gerbiamas Virginijau, iš tikrųjų tas pasaulis, į kurį jūs ateinate, mano supratimu, turi dvi didžiules problemas, kurias būtinai reikia spręsti. Viena iš tų problemų yra mūsų jaunimo bazinės etninės kultūros žinios. Teko visai neseniai būti Vasario 16-osios gimnazijoje, buvo ir mano šeima, ir mano vaikai negalėjo šokti tautinių šokių, nes niekur mokykloje nėra susidūrę su tokiais dalykais, nors šiaip ir su muzika, ir su šokiu turi daug ryšio. Tad yra skirtumas: lietuvių bendruomenės, gyvenančios užsienyje, kai kuriais atvejais turi geresnį pasirengimą negu mūsų Lietuvoje, nes nėra tokio daikto kaip mūsų lietuviškų šokių mokymasis. Čia yra labai svarbi sritis ir prie jos tikrai reikia dėti pagrindus. Labai gerai, kad jūs pristatėte savo prioritetiniame sąraše būtent šią sritį.

Antra ne mažiau svarbi problema, kuri iš tikrųjų yra labai esminė, kad mes neruošiame etninės kultūros specialistų, dviejų kategorijų specialistų, tai yra tų specialistų, kurie įsigilinę į etninę kultūrą. Yra tiktai Rumšiškėse ruošiami specialistai iš esmės vienos specialybės, tai yra statybos, o mes neturime aukštąjį mokslą turinčių žmonių, kurie galėtų būti etninės kultūros mokytojais. Mano supratimu, šią problemą reikia būtinai išspręsti, jeigu įmanoma, per jūsų kadenciją, nes mes ilgainiui tokių žmonių, kurie galėtų kažką papasakoti, pradėsime jau nebeturėti. Nes prarasti žinias, prarasti įgūdžius galima greitai, o joms sukaupti, deja, reikia labai daug pastangų.

Norėčiau paklausti, kaip jūs gal detaliau matote, kaip tuos specialistus mums būtų galima ruošti?

**V. JOCYS.** Tiesiog peržiūrėjau ir teikiamą ataskaitą už 2025 metus. Mūsų yra šūsnys (Globos tarybos ir ankstesnės, ir dabartinės pirmininkės) teiktų raštų tiek Švietimo, tiek Kultūros ministerijai. Būtent etninės kultūros ir etnografijos ir folkloristikos studijos yra labai apkarpytos, yra visokių pretekstų mažinti skaičių žmonių, norinčių studijuoti: neviršija 10–15 žmonių, ir tiesiog nesudaroma grupė.

Teisinga pastaba, ir daugeliui muziejų per visą Lietuvą važiuojant tiesiog trūksta, jie prašo jaunų specialistų. Nes vyresnioji karta išeina, reikia išmanančių, ir yra dar potencialo – yra dėstytojų, profesorių, daktarų ir praktikų, kurie tuo gyvena ir puikiausiai gali užauginti naują kartą specialistų.

O dėl etninės kultūros, ar tai būtų šokis, ar daina mokyklose, vienas iš tokių, mano galva, prioritetų yra. Aišku, traukinys jau yra nuvažiavęs. Visąlaik mes vejamės žiūrėdami, ką daro kaimynai, kaip sprendžia kaimyninė Latvija, kaip sprendžia Ukraina šių aplinkybių fone. Mes turėjome konferenciją ir jie akcentavo: tie pilietiškumo ir savo tapatybės stiprinimo dalykai būtent prasideda nuo mokyklos, nuo šeimos, nuo klasės, nuo bendruomenės. Tiesiog nereikia nuleisti juokais – ai, čia nesvarbu.

Teisingai pastebėjote: kai išvažiuoja jaunoji karta iš Lietuvos (ir mano giminėje yra išvažiavusių, jie lanko lituanistines mokyklas), tada atsiveria akys ir jie pradeda vertinti, kas yra lietuviška, kas yra tautiška, ir, duok Dieve, kai jie grįš, vėl iš naujo nereikės integruotis į visuomenę. Tai toks pastebėjimas. O galbūt nelinkęs aš labai mojuoti ir ant *bačkos* užsilipęs šaukti kažką. Dalykiškai, palaipsniui, papunkčiui tiesiog kiekvieną priemonę bandome išdiskutuoti ir teikti tiek Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, tiek Kultūros ministerijai. Aš manau, bendromis jėgomis tie dalykai gal bus sprendžiami.

**PIRMININKAS.** Klausia R. Baškienė. Prašom.

**R. BAŠKIENĖ** (*DFVL*). Dėkoju. Gerbiamasis pretendente, išties žinome, kad jūs jau dvi kadencijas dirbote, ir vertiname jūsų patirtį. Jūs labai atidžiai perskaitėte savo nuveiktų darbų ilgą sąrašą ir labai išmintingas citatas, tačiau išties vertinant ir tvirtinant naują vadovą labai norisi girdėti perspektyvą, būsimų darbų apžvalgą, ką jūs norėtumėte padaryti. Problemų išties yra daug. Energingų sprendimų, telkiančių, vienijančių ir tokių ryžtingų, iš tiesų reikia ir to norėtume linkėti. Prašau pasakyti, kokių svarbiausių vis tik bent jau porą prioritetų jūs galėtumėte dabar įvardinti?

**V. JOCYS.** Truputį galbūt *netilpau* į laiką ir tie mano pasiūlymai atsidūrė truputį pranešimo gale. Šiaip keletas tokių, vienas… Tiesiog penketą, nes yra ten daug tų punktų. Kaip žinoma, etninė kultūra apima platų lauką, o vienas iš tokių… Vėlgi čia ir tapatybės stiprinimo, ir švietimo dalys, tai yra istorinis vietovardžių išsaugojimas. Vienas labai opus… Gal kažkam atrodo ir ne, tai aš nežinau, čia, jeigu taip keliais sakiniais, čia jau su… Ir jūs, gerbiama Baškiene, buvote, pirmininkavote kažkada konferencijoje, ir buvome jau beveik priėję prie sprendimo taško, ir paskiau viskas nutrūko, o gyvenimas eina ir toliau tie istoriniai vietovardžiai yra braukiami.

Kaip žinoma, istoriniai vietovardžiai yra daugiabriauniai kultūros informacijos klodai. Ne veltui užkariavę teritorijas nedraugai, imkime Karaliaučiaus kraštą, perkrikštija, ištrina visą istorinę, kultūrinę atmintį ir, kaip mes juokavome, beliks tik Vilnius, Kaunas, Klaipėda, o visi vietovardžiai, iš kurių kilę patys ar artimieji, gali atsidurti braukiamų sąraše. Yra gražių pavyzdžių. Marijampolės rajono bendruomenės pasipriešino prieš porą metų ir sustabdė tą braukimą, bet čia yra toks jau ėjimas su plakatais. Turėtų būti juridinis sprendimas būtent Seimui padedant. Tiesiog sąvoka „istorinis vietovardis“ turėtų būti juridinėje vartosenoje. Jeigu jis pakliūna į kultūrinę, istorinę, tai jisai būna primirštas arba užmirštas ir taip toliau. Jisai turi būti gyvas, kad užsienietis ar mūsų išeivis, būdamas Australijoje, Amerikoje, matytų savo senelių kaimą, savo tėvų gyventas vietas. Čia vienas toks dalykas.

Antras – etnografinių regionų globa. Kadangi daugiau teko su Žemaitijos susipažinti ta problematika, bet ankstesnio pirmininkavimo metu mačiau visą Lietuvos spektrą, tai norisi irgi atkreipti dėmesį. Mes vis deklaruojame, kad regionai turi turėti tokį kultūrinį savarankiškumą, auginti savivertę, savo tapatybę. Čia yra daug dalykų, kurie… Vienas iš tokių: buvome vasario mėnesį Sūduvos dienos minėjime, tai yra vienas aktualus klausimas sūduviams, jie nenori būti suvalkiečiais (sūduviais) – nori sukeisti tuos sandus: Sūduva (Suvalkija). Čia, aišku, kas nelabai įsigilinę į tą problematiką… Čia yra tokia jau daug metų, gal 20 metų, būtent sūduviai aktyvieji, kultūrininkai, vis stengiasi tuos vietovardžius sukeisti vietomis.

Ką aš jau užsiminiau, lituanistikos prioritetų įtvirtinimas teisės aktais, inicijavimas. Teko keliuose darbiniuose posėdžiuose dalyvauti ir būtent Lituanistikos komitete tarp pranešėjų buvo prieita prie nuomonės (aš manau, kad ten toliau dar darbai tęsis), būtent apibrėžiant lituanistikos pačią sąvoką, kad nebūtų po šituo žodžiu ir ekonominiai dalykai, ir mašinų gamyba, ir…

**PIRMININKAS.** Gerbiamas kandidate, laikas atsakyti taip pat yra ribotas.

**V. JOCYS.** *Jo.*

**PIRMININKAS.** Dar ne visi turėjo galimybę paklausti. Vis dėlto galbūt bus galimybė atsakyti individualiai.

Klausia gerbiamas V. Juozapaitis. Prašom.

**V. JUOZAPAITIS** (*TS-LKDF*). Dėkoju. Gerbiamas kandidate, jau čia šiandien ir ne tik šiandien nuskambėjo žinia, kad Lietuvoje beveik nerengiami profesionalūs etninės kultūros specialistai. Ar tai jūs laikote valstybės kultūros politikos nesėkme, ar yra kitų priežasčių? Kaip, jūs įsivaizduojate, galima paveikti aukštųjų mokyklų autonomiją, jas priverčiant kaip nors tas programas parengti? Ką daryti su tais studentais, kurių nėra? Jūs pats įvardijote, jūs sakote, kad reikia gal nuleisti kartelę, bet vėlgi tai yra kaštai. Iš ko tada turėtų būti finansuojama – galbūt kokia nors speciali stipendija ar kokia nors speciali būtent biudžeto eilutė? Čia yra politinio sprendimo klausimas. Vien tik toks nuolatinis pasiskundimas, kaip mes čia vis girdėdavome ir iš jūsų pirmtakės: oi, kaip blogai (nors ji pati dirba Muzikos ir teatro akademijoje, kur yra etnomuzikologijos specialybė, ir ten ne viena ji tokia taip pat iš jūsų rato), o nieko nepadaro aukštosios mokyklos viduje, kad

situacija pasikeistų. Taigi norėtųsi vis dėlto tokio proaktyvumo, ne tik skundo konstatavimo, apie ką šiandien buvo pasakojama. Ačiū jums.

**V. JOCYS.** Dėkui už klausimą. Dalį jūs ir įvardijote. Jeigu mes krašto gynybos problematiką imame čia kaip prioritetą, tai dėl tų tapatybės, piliečių ugdymo ir stiprinimo dalykų vėlgi turėtų būti tam tikra irgi prioritetinė eilutė, būtų numatytos įvairios formos, galbūt ir fondai, galbūt ir atskira valstybės parama dėl šitų dalykų. Panašiai yra, kai iš Punsko krašto atvažiuoja į Lietuvą, tai vienas ar kitas mūsų tėvynainis turi paskatą studijuoti apskritai Lietuvos aukštosiose mokyklose. O čia, jeigu susiaurintume mūsų matomą problemą, vėlgi mes turime atlikę šiokią tokią muziejų ir kitų atminties institucijų poreikių analizę, tai yra didelė vyresnio amžiaus darbuotojų, taip sakant, kaita ir norima turėti gerų specialistų. Tai šitie dalykai.

O čia, kaip ir sakote, vienas iš dalykų, aišku, ta autonominė aukštosios mokyklos pozicija. Jinai, aišku, žiūri, kur yra pelningiau. Bet, kaip sakant, čia ir pačių etnokultūrininkų, ir kitų kaip ir pareiga ieškoti, kartais net už rankos nuvesti, pasiūlyti, pareklamuoti. Čia, kaip sakant, tie dalykai panašiai ir būna. Gerbiama tarybos narė profesorė D. Račiūnaitė-Vyčinienė irgi pasakojo, kaip vieną kitą jau olimpiadose ar kokiuose nors muzikos mokyklos baigimo etapuose bandoma prisikviesti į etnomuzikologijos studijas ir kitas studijas. Čia darbo yra visiems, aišku, ir mūsų sričiai. Labai ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkojame gerbiamam kandidatui. Klausti skirtas laikas baigėsi. Visi Seimo nariai paklausė. Dėkui.

Gerbiami kolegos, pateikimas, kandidato pristatymas baigtas. Pagrindiniu ir vieninteliu komitetu siūlomas Kultūros komitetas. Galime bendru sutarimu skirti šį komitetą? (*Balsai salėje*) Dėkoju, paskirtas. Siūloma nustatyti svarstymo datą – 2026 m. kovo 19 d. Galime pritarti šiai datai? Nėra prieštaraujančių, pritarta.

*12.19 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. gegužės 13 d. nutarimo Nr. XV-192 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1209 (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. gegužės 13 d. nutarimo Nr. XV-192 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1209. Kviečiu į tribūną gerbiamą Seimo Pirmininką J. Oleką. Prašom.

**J. OLEKAS.** Ačiū, kolega. Gerbiami kolegos, turbūt žinote dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo. Mūsų kolegos iš Demokratų sąjungos „Vardan Lietuvos“ partijos keičia savo atstovą ir, atsilaisvinus jų anksčiau užimtai vietai Vyriausiojoje rinkimų komisijoje, dabar siūlo I. Barišauskę. Todėl jums teikiu šį nutarimo projektą, kurio yra du straipsniai. 1 straipsnis – papildyti 3 straipsnį Vyriausiosios rinkimų komisijos nariais, įrašyti I. Barišauskę. Ir šio nutarimo 2 straipsnis – nutarimas įsigalioja nuo jo oficialios paskelbimo dienos. Siūlyčiau pritarti tokiam nutarimui.

**PIRMININKAS.** Dėkojame Seimo Pirmininkui. Į tribūną kviečiame gerbiamą kandidatę pristatyti. Prašom.

**I. BARIŠAUSKĖ.** Gerbiami Seimo nariai, kaip jau buvau pristatyta, esu Inga Barišauskė. Trumpai apie save. Esu baigusi teisės studijas ir įgijusi teisės magistro laipsnį, daugiau kaip dešimt metų dirbau teismų sistemoje, paskutinė pozicija – teisėjo padėjėja, todėl gerai suprantu teisinių procedūrų svarbą, atsakomybę ir tikslumą. Taip pat turiu rinkimų organizavimo patirties: esu dirbusi apylinkės rinkimų komisijoje ir buvusi partijos atstovė rinkimams. Ši patirtis leido man susipažinti su rinkimų proceso organizavimu ir praktiniais jo aspektais. Suprantu, kokia svarbi kiekviena detalė ir kaip svarbu, kad rinkimų procesas vyktų patikimai, sąžiningai ir stiprintų visuomenės pasitikėjimą. Tikiu, kad savo žiniomis, patirtimi ir atsakingu darbu galėsiu prisidėti prie sklandaus, skaidraus ir patikimo rinkimų organizavimo bei demokratinių procesų stiprinimo Lietuvoje. Ačiū už dėmesį.

**PIRMININKAS.** Dėkojame gerbiamai kandidatei. Jūsų paklausti nėra užsirašiusių. Dėkojame. Siūlomas pagrindinis komitetas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Galime pritarti šiam komitetui, jam paskirti svarstyti kandidatūrą? Dėkoju, pritarta. Siūloma nustatyti svarstymo datą – 2026 m. kovo 19 d. Prieštaraujančių nėra, pritarta.

*12.22 val.*

**Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 3, 41 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1099(2) (*svarstymas*)**

Mes grįžtame prie mūsų darbotvarkės. Pagal darbotvarkę kitas klausimas – Konkurencijos įstatymo 3, 41 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1099(2). Į tribūną kviečiu gerbiamą Ekonomikos komiteto pirmininką S. Bucevičių. Nėra komiteto pirmininko, nematau. Gal kas nors iš komiteto narių gali pristatyti komiteto išvadą svarstymo stadijoje? Gerbiama A. Norkienė. Prašom.

**A. NORKIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, komitetas svarstė, Teisės departamento visoms pastaboms pritarė, išskyrus vieną – penktai nepritarėme. Ir dėl viso – pritariame bendru sutarimu patobulintam įstatymo projektui.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Kadangi jokių pasiūlymų nėra, diskutuoti užsirašiusių nėra, pasisakyti dėl balsavimo motyvų taip pat nėra pageidaujančių, ar galime įstatymo projektui po svarstymo pritarti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, pritarta bendru sutarimu.

Prieš tai mane patikslino, kad reikėtų atlikti vieną procedūrą. Mūsų yra vienas balsavimo langas praleistas, tačiau kitas – 12 val. 45 min. Jums leidus, dabar laikykime, kad pritarę šiam projektui mes balsavimo langą atidarėme ir jis tęsis iki rytinio posėdžio pabaigos. Nėra prieštaraujančių, pritarta.

*12.24 val.*

**Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 2, 13, 14, 17, 36 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo $13^1$ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-927(2) (*svarstymas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Profesinio mokymo įstatymo 2, 13, 14, 17, 36 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo $13^1$ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-927(2). Kviečiu pranešėją D. Jakavičių, Švietimo ir mokslo komiteto atstovą, pateikti komiteto išvadą. Prašom.

**D. JAKAVIČIUS** (*LSDPF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai, Švietimo ir mokslo komitetas pritarė komiteto patobulintam Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 2, 13, 14, 17 ir 36 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo $13^1$ straipsniu įstatymo projektui Nr. XVP-927 ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: 10 – už.

**PIRMININKAS.** Dėkojame komiteto atstovui. Kviečiu Žmogaus teisių komiteto išvadą pristatyti komiteto pirmininką gerbiamą L. Šedvydį. Prašom.

**L. ŠEDVYDIS** (*LSDPF*). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Seimo Žmogaus teisių komitetas, kaip papildomas komitetas, svarstė Profesinio mokymo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo projektą gruodžio 3 dieną. Komiteto išvada yra iš esmės pritarti iniciatorių pateiktam projektui, pritarti komiteto išvadoms ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį tobulinti, atsižvelgiant į pastabas ir pasiūlymus, kuriems pritarė komitetas. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Labai ačiū jums.

**PIRMININKAS.** Dėkoju komiteto pirmininkui. Mes turime diskusijoje užsirašiusį dalyvauti Seimo narį gerbiamą V. Rakutį. Prašom į tribūną pasisakyti diskusijoje.

**V. RAKUTIS** (*TS-LKDF*). Gerbiami Seimo nariai, jau pateikiant šitą dokumentą buvau pasakęs keletą svarbių tokių pastabų ir nesu tikras, ar jos buvo visiškai išgirstos.

Kalbant apie profesinį mokymą, iš tikrųjų yra labai svarbus mokymasis lietuvių kalba ir dėl to diskutuoti nereikia, tą skatiname ir džiaugiamės. Tačiau yra kelios profesinės sritys, kurios iš

tikrųjų yra problemiškos. Jeigu mes dabar priimame tuos dalykus va taip neatsižvelgdami į detales, tai mes tada sukeliame dideles neigiamas pasekmes. Aš norėčiau tas sritis jums įvardinti. Aš įvardinau ir pirmo savo pasisakymo metu, kai buvo pateikimas.

Pirmiausia yra jūrininkų rengimas. Pats jūrininkų rengimas gali vykti lietuvių kalba, čia dėl to niekas nesiginčija, bet egzistuoja specialūs kursai, kurie būtinai turi būti išeinami ir gaunami reikalingi sertifikatai, kad žmonės laive galėtų atlikti savo funkcijas. Mūsų Klaipėdos jūreivystės akademija, kaip jinai dabar vadinasi – VGTU padalinys, tuos kursus suteikia ir tai suteikia tai mokyklai didelę pajamų dalį. Ten jokio reikalo lietuviškai tuos kursus daryti nėra, nes ten daugiausia užsieniečiai renkasi. Tai yra kad tu galėtum kokį daiktą daryti. Tai mes turime labai gerai pasverti, kad tokios tarptautinės mokyklos, kurios susijusios tiesiogiai su anglų kalba, kadangi yra jūrinė tarptautinė kalba, ir labai panaši situacija yra su karinėmis… ne su karinėmis, bet yra su aviatorių rengimu, nes yra profesinio rengimo centrai, dažnai privatūs, kurie ruošia žmones, kurie gali atlikti tam tikras operacijas, ir ten mokosi tikrai daug užsieniečių. Ar tikrai mes jiems turime taikyti tokias taisykles? Čia reikia labai įsigilinti į situaciją.

Ir trečioji sritis (dar šiandien pasiskambinau, ar tikrai taip yra). Pavyzdžiui, Lietuvos karo akademijoje yra ruošiami, yra tokie karininkų kursai, vadinamieji L2 lygio. Jie yra alfa ir beta, arba A ir B. A yra nacionaliniai kursai, buvę kapitonų kursai, kur žmonės ruošiami lietuvių kalba ir viskas labai gerai – jie ir turi ten taip išeiti, nes turi įgauti gebėjimų lietuviškai bendrauti profesine kalba. Bet yra ir beta, arba B, tarptautiniai kursai, tarptautiniai štabo karininkų kursai. Na ir dabar, pagal šitą tvarką, jiems turbūt galiotų lietuvių kalba. Tai negali tie žmonės, atvažiavę 3 mėnesiams iš įvairių šalių, daugiausia Rytų partnerystės, mokytis lietuvių kalba.

Mes turime šioms trims sritims surasti būdų, kaip jie galėtų tęsti veiklą. Aišku, jie gali tiesiog tyliai tą toliau daryti, bet taip nėra gerai. Mes, priimdami sprendimus, turime pagalvoti ir apie šias išimtis (manau, panašių yra ir daugiau tokių kursų), kaip užtikrinti, kad jie veiktų, nes tikėtis, kad žmogus mokysis lietuvių kalbą tam, kad paskui 2 mėnesių kursuose įgautų tam tikrus specifinius profesinius gebėjimus, yra nerealu. Todėl aš labai siūlau šiuo atveju įstatymų rengėjams dar pasistengti iki priėmimo atsižvelgti ir surasti tokią formuluotę, kuri sudarytų galimybę tokiems kursams vykti ir ne lietuvių kalba, bet anglų arba, jeigu tai yra tarptautinė, kita kalba, nes mes turime tiesiog apie juos pagalvoti. Labai ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Dėl balsavimo motyvų kalbėti yra užsirašiusių. Motyvai už – J. Razma. Prašom.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Man smagu paremti valdančiųjų projektą, kai matau šalia – valdančiųjų atstovas užsirašęs kalbėti prieš. Manau, kad šiame projekte labai gerai surastas balansas siekiant užtikrinti valstybinės lietuvių kalbos vartojimą profesiniame mokyme, numatant tam tikras išlygas dėl mokymo dviem kalbomis, ką turės parengti ministras, šiuo atveju ministrė. Aš tikiuosi, kad ten būtų išspręsta ir ką kolega V. Rakutis čia kalba dėl tokių kursų. Manau, kad yra gerai išspręstas kalbos vartojimo klausimas atsižvelgiant į tai, kad gali būti ir nepasirengusių klausytojų, kuriems reikia sudaryti sąlygas arba išmokti lietuvių kalbą, kiek to reikia, arba užtikrinti mokymą dvikalbystės būdu.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Motyvai prieš – J. Narkevičius. Prašom.

**J. NARKEVIČ** (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū. Šis klausimas rodo, kad ne visur yra sutapimas tarp valdančiųjų ir galbūt nevisiškai iki galo tas klausimas išanalizuotas. Aš tiktai paminėsiu, koks tikslas. Tikslas – siekiant profesinio mokymo kokybės ir skaidrumo profesinio mokymo sistemoje, reglamentuoti, siekiant profesinio… kokybės. Ką mes darome? Mes darome, kad būtų įteisinta formaliojo profesinio mokymo programų mokomoji viena kalba – tiktai lietuvių kalba. Tai reiškia, kad tie asmenys, jauni žmonės, kurių galbūt motyvacija ir kalbos žinojimas yra nevisiškai kokybiškas, praranda galimybę siekti kokybiško profesinio… įsigijimo. Tai vienas elementas.

Antras elementas. Mes įvedame gradaciją tarp Lietuvos piliečių ir kitataučių, arba užsieniečių. Būtent užsieniečiams paliekama galimybė mokytis kita kalba, o savo valstybės piliečiams tokia galimybė, įstatymų numatyta prievolė yra likviduojama. Tai yra nepriimtinas dalykas. Manau, kad teisė įgyti profesinę… profesiją ir kita kalba ir Lietuvos piliečiams turėtų būti išsaugota,

nes kitaip mes savo piliečių atžvilgiu siauriname teises, o užsieniečiams sudarome tokią kitą galimybę.

Taigi koks siekis ir koks tikslas? Čia prieštaravimas tarp siekio įgyti geresnės kokybės profesinį išsilavinimą ir galimybių, kaip tai padaryti. Antras dalykas – akivaizdus teisių pažeidimas tarp piliečių ir užsieniečių. Todėl balsuosiu prieš. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Išklausėme motyvus už ir motyvus prieš. Kadangi buvo pasisakoma ir dėl motyvų prieš, todėl, kolegos, kviečiu pasiruošti. Balsuosime. Kas už tai, kad būtų pritarta pagrindinio komiteto išvadai ir įstatymo projektui Nr. XVP-927 po svarstymo? Prašom pasiruošti. Balsuojame. Kas balsuoja už, pritaria, kas prieš ar kitaip, turi kitą nuomonę.

Užsiregistravo 92 Seimo nariai, balsavo 91: už – 85, prieš – 2, susilaikė 4. Profesinio mokymo įstatymo kelių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo $13^1$ straipsniu įstatymo projektui ir komiteto išvadai po svarstymo yra pritarta. Dėkojame.

*12.35 val.*

**Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-875(2) (*svarstymo tęsinys*)**

Kitas darbotvarkės klausimas yra kompleksinis, iš dviejų projektų. Pirmiausia – Sveikatos draudimo įstatymo 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-875. Svarstymo tęsinys. Į tribūną kviečiu Sveikatos reikalų komiteto pirmininkę L. Šukytę-Korsakę. Prašom.

**L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ** (*NAF*). Man 75 išvadą pateikti? Labą dieną, kolegos.

**PIRMININKAS.** Dabar pristatote pirmąjį projektą. Kadangi yra pataisų, bus svarstomi jie paeiliui atskirai.

**L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ** (*NAF*). Projektas buvo svarstomas 2025 m. gruodžio 17 d. Komiteto sprendimas yra pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Yra užsirašę du Seimo nariai diskutuoti, todėl jūs galite grįžti į savo vietą ir po to sugrįšite į tribūną. Kviečiu pirmiausia pasisakyti diskusijoje gerbiamą J. Sejonienę. Prašom.

**J. SEJONIENĖ** (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kolegos, noriu atkreipti dėmesį, kad ir šiandien gerbiama O. Leiputė, pristatydama pavasario sesijos darbus, kryptis, tikslus, nurodė, kad ir toliau Seimas rūpinsis, kad sveikatos priežiūros paslaugos būtų užtikrinamos savivaldybių ir valstybės sveikatos priežiūros įstaigose. Tai nėra klausimas apie pacientų poreikius, ko šiandien reikia Lietuvos pacientams, kur jiems patogiau gauti paslaugą, kur paslauga yra kokybiškesnė, – kalbama apie tai, kaip išsaugoti, proteguoti vienas ar kitas įstaigas.

Tai šis įstatymų paketas yra būtent apie tai, kad nustatomos nelygios galimybės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančioms įmonėms vienodomis sąlygomis dalyvauti dėl paslaugų apmokėjimo iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo, kai įstaigos skirstomos pagal nuosavybės formą, kai yra absoliutus prioritetas suteikiamas valstybinėms įstaigoms, daliai, kažkodėl tiktai daliai, privačių įstaigų. Kitos privačios įstaigos negali net dalyvauti, pretenduoti, kad už paslaugas jose gaunantiems pacientams būtų kompensuojama iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo.

Noriu dar kartą atkreipti dėmesį, kad kai padarėme pertrauką dėl šio įstatymo projekto paskutinę rudens sesijos posėdžio dieną, tai buvo ta priežastis būtent, kad turėjome visiškai neigiamas STT išvadas, antikorupcinio vertinimo išvadas dėl šių projektų. Jie pabrėžė, kad taip, jie mato labai daug rizikų. Dar kartą pati pabrėžiu, kad projektai yra akivaizdžiai antikonstituciniai. Iki šiol dėl šių projektų nėra pateikta jokių adekvačių pasiūlymų, kurie ištaisytų iš esmės ydingą jų prigimtį, todėl labai kviečiu nepalaikyti šių įstatymų projektų. O jeigu jau norima daryti reformas, tai reformas darykime remdamiesi ne nuosavybės forma, bet pacientų lūkesčiais ir teisėmis.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Kviečiu į tribūną kalbėti diskusijoje gerbiamą S. Čaplinską. Prašom.

**S. ČAPLINSKAS** (*LSDPF*). Dėkui, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, kai žmogus laukia gydymo, juk jam nesvarbu, kokie ginčai vyksta tarp sektorių, institucijų ar tuo labiau čia, Seime. Jam svarbu viena – ar jis laiku gaus pagalbą. Turime pripažinti realybę: visuomenė amžėja, dau-

gėja lėtinių ligų, vis daugiau žmonių serga keliomis ligomis vienu metu, vadinamasis poliligotumas. Todėl prieš daugelį metų sukurta sveikatos sistemos finansavimo ir paslaugų organizavimo tvarka šiandien dažnai neatitinka pasikeitusios demografinės ir epidemiologinės situacijos. Sveikatos sistema turi gebėti prisitaikyti prie šių pokyčių, todėl siekis peržiūrėti sistemą ir aiškiau apibrėžti valstybės įsipareigojimus yra teisinga kryptis. Tokia būtinybė brendo jau seniai, galbūt kartais pritrūkdavo politinės drąsos tai pasakyti, tačiau atsakomybės žmonėms atidėlioti negalime. Taip, sutinku, projektas dar turi būti tobulinamas, aiškiau apibrėžiant PSDF'o finansuojamų paslaugų paketą ir nustatant skaidrių sutarčių kriterijus. Todėl jam galima pritarti, bet būtina rimtai patobulinti, nes žmogui, kuriam reikia gydymo, nėra svarbu, ar ligoninės durys bus viešos, ar privačios, – svarbiausia, kad jos būtų atviros ir pagalba būtų suteikta laiku. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Išklausėme pasisakymus diskusijoje. Diskusijų dalyviai į klausimus neatsako ir nėra numatyta tokia procedūra.

Gerbiami kolegos, yra pasiūlymų dėl įstatymo projekto 1 straipsnio. Siūlymas yra gerbiamos Seimo narės O. Leiputės, L. Šukytės-Korsakės ir kitų Seimo narių. Prašyčiau pasiūlymo autorės pirmiausia pasisakyti dėl savo pasiūlymo. Ir komiteto pirmininkę kviečiu į tribūną, reikės pakomentuoti komiteto poziciją dėl pasiūlymo. Prašom, gerbiama Orinta, pristatyti savo pasiūlymą.

**O. LEIPUTĖ** (*LSDPF*). Dėkoju. Galbūt aš detaliai nepristatysiu pasiūlymo, kadangi yra komiteto pritarimas iš dalies, su kuriuo mes sutinkame, ir yra pateikta komiteto redakcija dėl to siūlymo.

**PIRMININKAS.** Komiteto pirmininke, prašom patvirtinti dėl pritarimo iš dalies.

**L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ** (*NAF*). Taip, yra pritarta iš dalies.

**PIRMININKAS.** Ar yra pageidaujančių kalbėti dėl balsavimo motyvų dėl šio pasiūlymo? Nėra pageidaujančių nei dėl motyvų už, nei dėl motyvų prieš. Taigi pereiname prie… Ar galime bendru sutarimu komiteto iš dalies pritartam pasiūlymui pritarti? Matau, yra prieštaraujančių. Prašau pasiruošti, balsuojame. Kas už tai, kad būtų pritarta Seimo narės O. Leiputės ir kitų Seimo narių pasiūlymui, kuriam komitetas pritarė iš dalies? Prašom pasiruošti ir balsuoti.

Užsiregistravo 109, balsavo 106: už – 74, prieš – 5, susilaikė 27. Pasiūlymui pritarta.

Kitas pasiūlymas Seimo narės O. Leiputės ir kitų Seimo narių yra dėl 2 straipsnio – įstatymo įsigaliojimo ir įgyvendinimo. Prašom, pasiūlymo autore, pristatyti savo pasiūlymą.

**O. LEIPUTĖ** (*LSDPF*). Dėkoju. Tai yra dėl įsigaliojimo datos. Aš ir kartu mano kolegos, kurie teikia, sutinkame, kad įsigaliojimo data būtų nuo 2027 m. sausio 1 d.

**PIRMININKAS.** Prašom, komiteto pozicija.

**L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ** (*NAF*). Pritarta iš dalies.

**PIRMININKAS.** Ar pasiūlymo autorę tenkina pritarimas iš dalies?

**O. LEIPUTĖ** (*LSDPF*). Taip.

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Dėl balsavimo motyvų dėl šio pasiūlymo nėra užsirašiusių. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ne, negalime. Prašom. Prašom pasiruošti. Balsuojame. Kas pritaria šiam pasiūlymui, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja kitaip. Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 112, balsavo 111: už – 76, prieš – 4, susilaikė 31.

Dėl viso įstatymo projekto motyvai už – gerbiama O. Leiputė. Prašom.

**O. LEIPUTĖ** (*LSDPF*). Dėkoju. Aš tikrai pakviesčiau kolegas Seimo narius pritarti šiam projektui, kadangi mes turime užtikrinti sveikatos priežiūros savalaikį paslaugų gavimą ir prieinamumą, nesvarbu, kur žmogus gyventų. Aišku, kaip ir minėjo S. Čaplinskas, žmogus turi gauti paslaugą, tačiau mes turėtume matyti visuminį vaizdą. Aš taip pat noriu padėkoti ir STT, kuri pateikė pastabas, ir per priėmimą mes tikrai dar patobulinsime projektą, kad nekiltų jokių dvejonių.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Motyvai prieš – V. Čmilytė-Nielsen. Prašom.

**V. ČMILYTĖ-NIELSEN** (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. O dvejonių dėl šio projekto tikrai kyla, deja, ir tikrai akivaizdu, jog pacientams nėra taip svarbu, ar gydymo įstaigos durys, pro kurias jie įeis, yra privačios ar viešosios, ir nesvarbu, kas teiks kokybiškas paslaugas. Tačiau STT dėl šių konkrečių pataisų ir dėl šio projekto yra pasisakiusi labai aiškiai, kad jis kelia rimtų antikorupcinių rizikų. Valdantieji socialdemokratai puikiai žino: šis projektas riboja konkurenciją, jis visiškai neatitinka to, ką deklaruojate, netgi neatitinka to, kad deklaruojate, jog viešo-

sioms įstaigoms teiksite prioritetą, nes teikiate prioritetą daliai privačių įstaigų, daliai, savo pasirinktai. STT požiūriu, tai kelia antikorupcinių rizikų.

Todėl, kai kolegos sako, kad čia reikėtų kai ką pakoreguoti ir iki priėmimo pakoreguosime, jūs einate vėl tuo pačiu keliu, kaip sveikatos apsaugos ministrė jau nuėjo, priimdama krūvą sprendimų, kuriuos vėliau teismas nuginčijo ir įpareigojo visą darbą daryti iš naujo. Deja, deklaracijos socialdemokratų sveikatos apsaugos srityje kardinaliai skiriasi nuo konkrečių darbų.

Todėl kviečiu šiam projektui nepritarti ir kitą kartą pamėginti kokybiškiau padaryti įsipareigotą darbą.

**PIRMININKAS.** Išklausėme pasisakymus dėl balsavimo motyvų. Gerbiami kolegos, prašau pasiruošti ir balsuoti. Kas už tai, kad būtų pritarta po svarstymo Sveikatos draudimo įstatymo 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui, atitinkamai komiteto išvadai su tais visais pasiūlymais, kuriems Seimas pritarė?

Užsiregistravo 107, balsavo 105: už – 72, prieš – 10, susilaikė 23. Po svarstymo įstatymo projektui pritarta. Replika po balsavimo per šoninį mikrofoną – gerbiama J. Sejonienė. Prašom.

**J. SEJONIENĖ** (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš tik pabrėžiu, kad turėjote 2 mėnesius, ilgiau, daugiau netgi laiko po STT išvadų parengti konstruktyvius pasiūlymus dėl įstatymo projekto taip, kad jis būtų ir antikorupciniu požiūriu priimtinas, ir konstituciniu požiūriu. Kol kas nei vieno, nei kito nėra. Apmaudu, kad Seimas balsuoja už antikonstitucinius projektus.

**PIRMININKAS.** Gerbiami kolegos, mes turėtume dabar, atsižvelgdami į komiteto siūlymą, apsispręsti dėl galimybės dėl šio projekto skirti ir apsispręsti taikyti skubos tvarką. Atsižvelgdamas į Seimo statuto 162 straipsnio 2 dalį, prašyčiau komiteto pirmininkę išdėstyti, galite per šoninį, centrinį mikrofoną, kokie būtent svarstymo ir priėmimo skubos tvarka procedūrai taikyti yra, jūsų manymu, ypatingi atvejai, susidariusios politinės, socialinės, ekonominės ir kitos aplinkybės, dėl ko projektą reikėtų spręsti Seimui svarstyti skubos tvarka? Prašom.

**L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ** (*NAF*). Gruodžio mėnesį svarstomas šis projektas buvo atidėtas iki pirmo posėdžio, tai šiandien ir svarstome šį klausimą. Aš manau, esant susidariusiai situacijai sveikatos sistemoje, reikalinga skubos tvarka, nes reikalingos yra ir sutartys, ir stiprinti viešąsias įstaigas šiuo projektu.

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Jūs turėsite galimybę repliką po balsavimo išsakyti. Nėra numatyta polemikos šiuo klausimu. Kiek tie motyvai atitinka Seimo statutą ar ne, šiuo atveju Seimas apsispręs. Aš privalau teikti balsuoti.

Gerbiami kolegos, prašau pasiruošti ir balsuoti. Kas už tai, kad dėl Sveikatos draudimo įstatymo 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto būtų skirta svarstymo skuba? Prašom.

Užsiregistravo 108, balsavo 107: už – 68, prieš – 33, susilaikė 6. Seimas pritarė šio projekto svarstymui, vėliau visai procedūrai taikyti skubos tvarką.

Replika po balsavimo per šoninį mikrofoną – J. Sejonienė. Prašom.

**J. SEJONIENĖ** (*TS-LKDF*). Dėkoju, pirmininke. Aš šiandien jokio epiteto nesakysiu apie tuos žmones, kurie balsuoja už skubą, nepaisydami to, kad net nesuvokia, matyt, dauguma, apie ką yra įstatymo projektas ir kam ta skuba reikalinga. Bet, aišku, kuo greičiau apsvarstysime, kuo greičiau priimsime šitą įstatymo projektą, tuo greičiau nueisime į Konstitucinį Teismą.

*12.51 val.*

**Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-876(2) (*svarstymo tęsinys*)**

**PIRMININKAS.** Kitas darbotvarkės klausimas yra kompleksinis, susijęs su šiuo mūsų ką tik svarstytu projektu, – Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-876. Prašau į tribūną gerbiamą L. Šukytę-Korsakę pristatyti Sveikatos reikalų komiteto išvadą. Svarstymo tęsinys.

**L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ** (*NAF*). Gerbiamas pirmininke, 2025 m. gruodžio 17 d. projektas buvo svarstomas ir komiteto sprendimas yra pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai.

**PIRMININKAS.** Dėkoju komiteto pirmininkei. Dėl 1 straipsnio yra Seimo narės O. Leiputės pasiūlymas. Prašau pasiūlymo autorę pristatyti šį pasiūlymą.

**O. LEIPUTĖ** (*LSDPF*). Aš atsiprašau, nespėjau atsiversti dokumento, bet, man atrodo, ten yra pritarta.

**L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ** (*NAF*). Taip, komitetas pritarė.

**PIRMININKAS.** Bet šiuo atveju vis tiek prašyčiau tada komiteto pirmininkę pristatyti ir patį pasiūlymą, ir pagarsinti komiteto poziciją. Atsiprašysiu, gerbiama komiteto pirmininke. Mane informavo, mes pirmiausia turime dar sulaukti dešimties Seimo narių pritarimo dėl šio pasiūlymo. Prašom pakelti rankas, ar pritariame. Matau, yra. Dabar prašom tęsti patį pasiūlymą ir komiteto poziciją.

**L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ** (*NAF*). Yra Seimo narės O. Leiputės teiktas pasiūlymas dėl Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo I-1343 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-875 (čia yra klaida padaryta, atsiprašau), patikslinto pagal Lietuvos Respublikos Seimo narių pateiktus pasiūlymus, kuriems pritarė Sveikatos reikalų komitetas. Numatyta, kad privačioms asmens sveikatos priežiūros įstaigoms, 2026 m. gruodžio 31 d. turėjusioms su Valstybine ligonių kasa sudarytas sutartis, garantuojamas pagal šias sutartis teiktų paslaugų tęstinumas, sudarant su Ligonių kasa naujas sutartis Sveikatos draudimo įstatymo 26 straipsnyje nustatyta tvarka.

Atsižvelgiant į tai, kad privačios asmens sveikatos priežiūros įstaigos, be kita ko, teikia ir stacionarines aktyviojo gydymo asmens sveikatos priežiūros paslaugas, įstatymo projektu Nr. XVP-876 siekiama nustatyti, kad į Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nurodytus stacionarines aktyviojo gydymo asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių įstaigų išdėstymo reikalavimus būtų įtraukiamos tik Lietuvos sveikatos sistemos viešosios ir biudžetinės įstaigos. Siekiant Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo, Sveikatos draudimo įstatymo nuostatų suderinamumo, būtina Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 11 straipsnį papildyti nuostata, numatančia, kad į minėtus išdėstymo reikalavimus neįtrauktos įstaigos stacionarines aktyviojo gydymo paslaugas teikia Sveikatos draudimo įstatymo nustatyta tvarka.

1 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas. Papildyti 11 straipsnį 8 dalimi: „8. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytuose stacionarines aktyviojo gydymo asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių įstaigų išdėstymo reikalavimuose nenurodytos LNSS įstaigos stacionarines aktyviojo gydymo asmens sveikatos priežiūros paslaugas, apmokamas Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis, teikia Sveikatos draudimo įstatymo nustatyta tvarka.“ Kaip ir sakiau, komiteto nuomonė yra pritarti. Pritarta bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Jūs pagarsinote ir pasiūlymo esmę, ir komiteto poziciją. Gerbiami kolegos, dėl balsavimo motyvų dėl šio pasiūlymo nėra pageidaujančių pasisakyti. Ar galime bendru sutarimu pritarti pasiūlymui, kuriam komitetas pritarė? (*Balsai salėje*) Yra prieštaraujančių, siūloma balsuoti. Prašau pasiruošti. Balsuojame. Kas už tai, kad būtų pritarta O. Leiputės pasiūlymui, kuriam komitetas pritarė?

Užsiregistravo 106 Seimo nariai, balsavo 105: už – 71, prieš – 14, susilaikė 20. Pasiūlymui pritarta.

Dėl viso įstatymo projekto po svarstymo dėl balsavimo motyvų nėra užsirašiusių kalbėti. Ar galime pritarti projektui bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Yra prieštaraujančių. Prašom pasiruošti ir balsuoti. Kas už tai, kad būtų po svarstymo pritarta Sveikatos priežiūros įstaigų 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui?

Užsiregistravo 105, balsavo 104: už – 70, prieš – 14, susilaikė 20. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

Šiam projektui Sveikatos reikalų komitetas taip pat siūlė taikyti skubos tvarką. Ar teisingai suprantu, gerbiama komiteto pirmininke, kad motyvai tie patys, kuriuos įvardijote dėl anksčiau svarstyto projekto? Bet kuriuo atveju mes turime apsispręsti balsuodami.

Aš privalau teikti balsuoti. Prašau pasiruošti. Balsuojame. Kas už tai, kad būtų taikoma skubos tvarka dėl šio įstatymo projekto svarstymo ir priėmimo? Prašom.

Užsiregistravo 103, balsavo 103: už – 65, prieš – 30, susilaikė 8. Pritarta taikyti dėl projekto svarstymo ir priėmimo skubos tvarką.

Replika po balsavimo per šoninį mikrofoną – gerbiama V. Čmilytė-Nielsen. Prašom.

**V. ČMILYTĖ-NIELSEN** (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Štai ką tik pritarėme skubos tvarkai dėl lydimojo projekto. Jame yra pataisa, kurios nei teikėja, nei Sveikatos reikalų komiteto pirmininkė negalėjo apibrėžti žodžiais ar pristatyti, dėl kurios dešimt Seimo narių iškėlė ranką, kad palaiko, nežinodami, kas yra toje pataisoje. Manau, tai yra gera iliustracija socialdemokratų ir jų koalicijos kolegų požiūrio į teisėkūros kokybę ir į tai, kokius sprendimus jie ketina priimti visą pavasario sesiją.

**PIRMININKAS.** Dėkojame.

*12.59 val.*

**Įstatymo „Dėl 2009 m. Honkongo tarptautinės konvencijos dėl saugaus ir aplinką tausojančio laivų perdirbimo ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-1079(2) (*svarstymas*)**

Gerbiami kolegos, vis dėlto mes turime įtemptą darbotvarkę, todėl skelbiu dar projektą Nr. XVP-1079. Kviečiu jį pristatyti gerbiamą Užsienio reikalų komiteto pirmininką R. Motuzą. Tai yra įstatymo „Dėl 2009 m. Honkongo tarptautinės konvencijos dėl saugaus ir aplinką tausojančio laivų perdirbimo ratifikavimo“ projektas. Svarstymo stadija. Prašom. Pristatys L. Balsys. Prašom.

**L. BALSYS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš pakeisiu komiteto pirmininką. Komitetas svarstė šitą projektą ir nutarė pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Už balsavo 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Diskutuoti nėra užsirašiusių. Dėl balsavimo motyvų taip pat nėra užsirašiusių. Ar galime pritarti įstatymo projektui, kuriam komitetas pritarė išvadoje, bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Pritarta.

*13.00 val.*

**Įstatymo „Dėl Pasaulinės pašto sąjungos 2016 m. Stambule, 2018 m. Adis Abeboje, 2019 m. Ženevoje, 2021 m. Abidžane ir 2023 m. Rijade priimtų ir pakeistų dokumentų ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-1121(2) (*svarstymas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – įstatymo „Dėl Pasaulinės pašto sąjungos 2016 m. Stambule, 2018 m. Adis Abeboje, 2019 m. Ženevoje, 2021 m. Abidžane ir 2023 m. Rijade priimtų ir pakeistų dokumentų ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-1121. Užsienio reikalų komiteto atstovas L. Balsys pristatys komiteto išvadą. Svarstymo stadija.

**L. BALSYS** (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, Užsienio reikalų komitetas ir šitą klausimą apsvarstė ir nutarė pritarti iniciatorių pateiktam projektui ir komiteto išvadai. Už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Gerbiami kolegos, diskutuoti nėra užsirašiusių. Dėl balsavimo motyvų taip pat nėra pageidaujančių pasisakyti. Ar galime po svarstymo bendru sutarimu pritarti įstatymo projektui, kuriam komitetas išvadoje pritarė? Dėkoju, pritarta.

Taigi, yra 13 val. 1 min., pagal mūsų patvirtintą darbotvarkę, Seimo narių pareiškimai. Pareiškimų nėra.

Tuomet 2026 m. kovo 10 d. rytinį plenarinį posėdį skelbiu baigtą. Visi rytinio posėdžio darbotvarkės klausimai, kurių mes nespėjome išnagrinėti, apsvarstyti, perkeliami ir bus svarstomi popietiniame Seimo plenariniame posėdyje. Posėdis baigtas. (*Gongas*)

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS**

**IV (PAVASARIO) SESIJOS**
**VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 117**
**STENOGRAMA**

**2026 m. kovo 10 d.**

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja D. ŽEBELIENĖ*

---

**PIRMININKĖ (D. ŽEBELIENĖ**, *NAF*). Gerbiami Seimo nariai, pradedame kovo 10-osios vakarinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 51 Seimo narys.

*14.00 val.*

**Vyriausybės pusvalandis**

*Vidaus reikalų ministro Vladislavo Kondratovičiaus pranešimas*

Darbotvarkėje yra numatytas Vyriausybės pusvalandis. Pas mus yra atvykęs vidaus reikalų ministras V. Kondratovičius. Iš anksto raštu nebuvo pateikta klausimų, tai 15 minučių skirsime ministrui pasisakyti, o paskui likusį laiką opozicija galės paklausti ministro. Prašom, ministre, į tribūną.

**V. KONDRATOVIČ.** Gerbiami Seimo nariai, gerbiami Seimo Pirmininko pavaduotojai. Dėkoju už suteiktą galimybę pasisakyti ir apžvelgti pastarųjų metų aktualijas vidaus reikalų srityje bei svarbiausius Vidaus reikalų ministerijos darbus, kuriais siekėme stiprinti viešąjį saugumą, vidaus reikalų statutines įstaigas, valstybės ir gyventojų pasirengimą galimoms grėsmėms, valstybės sienos apsaugą. Nuosekliai ir visapusiškai rūpindamiesi mūsų šalies vidaus saugumu, reikalingą dėmesį skyrėme ir migracijos procesų valdymui, regioninei politikai, valstybės tarnybai bei visos vietos savivaldos klausimams.

Kaip žinome, praėjusių metų pabaigoje Vyriausybės nutarimu paskelbta valstybės lygiu ekstremalioji situacija dėl Baltarusijos režimo organizuotos hibridinės atakos, kurios metu į Lietuvos teritoriją masiškai buvo leidžiami kontrabandą gabenantys balionai. Už viešąjį saugumą atsakingų tarnybų ir valstybės institucijų konsoliduotos pastangos per ganėtinai trumpą laiką davė apčiuopiamų rezultatų. Šiuo metu civilinė aviacija veikia saugiai, oro uostų darbas netrikdomas, situacija yra nuolat stebima, o tarnybos maksimaliai pasiruošusios reaguoti. Į pagalbą Valstybės sienos apsaugos tarnybai pasitelktos policijos, Viešojo saugumo tarnybos pajėgos, taip pat Lietuvos kariuomenės vienetai, suintensyvintas patruliavimas pasienio zonose, siekiant sulaikyti asmenis, dalyvaujančius kontrabandos veikloje. Sustiprinta kriminalinės žvalgybos veikla, nustatyti ir sulaikyti asmenys, dalyvaujantys kontrabandos veikloje, pradėti ikiteisminiai tyrimai. Atsipalaiduoti negalime, ši hibridinė grėsmė niekur nedingo, todėl turime ir toliau aktyviai bendradarbiauti, stiprindami kriminalinės žvalgybos veiksmus, ir padaryti viską, kad toliau nusikalstama veikla ir veiksmas prieš mūsų valstybę būtų užkardytas.

Kovai su kontrabanda teigiamą poslinkį davė ir teisėkūros iniciatyvos. Seimui priėmus Vidaus reikalų ministerijos kartu su Teisingumo ministerija parengtas Baudžiamojo kodekso bei Kriminalinės žvalgybos įstatymo pataisas, numatyta griežtesnė baudžiamoji atsakomybė už kontrabandos gabenimą pavojingu būdu, kai tai sukelia pavojų žmogaus gyvybei ar sveikatai, visuomenės saugumui ar rimčiai. Kartu bendrai su visomis frakcijomis buvo sutarta ir tikrai pritarta tam įstatymui, užtai tikrai noriu padėkoti už konstruktyvų dialogą. Nuo šiol neadministracinė baudžiamoji atsakomybė gresia ir tais atvejais, kai pavojingu būdu gabenamas nedidelis kiekis akcizinių prekių kontrabanda. Kovai su kontrabanda sustiprinti ir teisėsaugos įrankiams efektyvinti numatome ir toliau skirti didelį dėmesį rengdami atitinkamų teisės aktų projektus.

Taip pat toliau sėkmingai vykdomas valstybės lygio ekstremaliosios situacijos, paskelbtos dėl neteisėto migrantų antplūdžio, valdymas. Šiemet pasieniečiai į mūsų šalį iš Baltarusijos neleido patekti 37 neteisėtiems migrantams. Pernai pareigūnai užkardė 1 tūkst. 652 užsieniečių bandymus neteisėtai kirsti valstybės sieną. Iš viso nuo Baltarusijos sukeltos migracijos krizės pradžios Lietuvos pasieniečiai į šalį neįleido beveik 25 tūkst. neteisėtų migrantų.

Pažymėtina, kad Lietuva demonstruoja aukščiausią Europos Sąjungos išorės sienos apsaugos standartą – valstybės siena saugoma moderniomis sienos stebėjimo sistemomis ir toliau nuosekliai atnaujinamas pasienio patrulių takas. Pernai spalio 12 dieną Lietuvoje sėkmingai paleista atvykimo ir išvykimo sistema, veikianti visose 29 Šengeno valstybėse narėse. Ši sistema padeda tiksliau nustatyti asmens tapatybę, generuoja perspėjimus, jei asmuo viršija leistiną buvimo laiką, ir saugo duomenis apie asmenis, kuriems atsisakyta… atvykti į Europos Sąjungą.

Praėjusiais metais galutinai užbaigtas pasieniečių perginklavimas pagal NATO standartus, tai yra aprūpinimas vokiškais automatiniais šautuvais G36, visiškai atsisakant pasenusios sovietinio tipo ginkluotės. Toliau vykdomos investicijos į kovos su bepiločiais orlaiviais priemones, kurios tapo esminiu įrankiu stabdant kontrabandą. Šiandien geopolitinių grėsmių kontekste civilinė sauga keičiasi į civilinę gynybą, kurios esmė – gyventojų apsauga nuo pavojų, gyvybiškai svarbių valstybės ir visuomenės funkcijų tęstinumo užtikrinimas, o karinio konflikto atveju – parama ginkluotosioms pajėgoms.

XX Vyriausybės programoje ypatingas dėmesys skiriamas civilinei gynybai, kaip neatsiejamai valstybės ir visuomenės pasirengimo krašto gynybai daliai, šioje srityje prioritetą taikant gyventojų perspėjimo, evakuacijos ir kolektyvinės apsaugos statinių sistemoms, skirtoms gyventojų saugumo veiksmingai plėtrai. Vyriausybei pateikti Vidaus reikalų ministerijos parengti Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo pakeitimai, kuriais įgyvendinamos Vyriausybės programos nuostatos civilinės gynybos srityje. Vyriausybės Seimui pateiktoje atnaujintoje Nacionalinėje saugumo strategijoje atliepiami ir vidaus reikalų srities aspektai dabartiniame saugumo kontekste: tolesnis civilinės gynybos vystymas, integruotas požiūris į kritinės infrastruktūros apsaugą, nuoseklus visuomenės atsparumo stiprinimas, dėmesys hibridinėms grėsmėms.

Šiuo metu rengiame paraišką pagal Europos Komisijos kvietimą paramai dronams ir antidronams, oro stebėjimo pajėgumams išplėsti prie išorės sienų ir integracijai į sienos stebėjimo sistemas. Europos Komisijai pritarus, papildomai 16,5 mln. Europos regioninės plėtros fondo lėšų bus investuojama į viešąjį saugumą užtikrinančių institucijų pajėgumų atremti hibridines grėsmes, užtikrinti kritinės infrastruktūros objektų fizinę apsaugą ir prisidėti prie šalies gynybos sustiprinimą.

Vidaus reikalų ministerija, siekdama užtikrinti gyventojų saugumą ekstremaliųjų situacijų metu, pernai skyrė 16 mln. eurų finansavimą savivaldybėms priedangų infrastruktūrai modernizuoti ir jos plėtrai. Kartu su savivaldybėmis modernizuojamos 385 priedangos. Iki 2030 metų siekiamų modernizuoti priedangų skaičius turėtų siekti ne mažiau kaip 1 tūkst. 900 vienetų.

Praėjusių metų pabaigoje Europos Komisijos oficialiai pateiktas Europos Sąjungos fondų investicijų programos keitimo projektas atveriant galimybę priedangas įrengti ar modernizuoti panaudojant ir Europos Sąjungos investicijas – 52 mln. eurų. Europos Sąjungos fondų indėlis leidžia kelti dar ambicingesnius tikslus. Gyventojų saugumas – tai svarbiausias mūsų prioritetas. Šiuo metu Lietuvoje parinkta 6 tūkst. 513 priedangų, kuriose galėtų slėptis apie 1 mln. 600… gyventojų. Tai sudaro apie 50 % visų šalies gyventojų. Per 2025 metus priedangų skaičius išaugo daugiau nei 100. Lyginant su 2023 metais, priedangų skaičius yra išaugęs du kartus.

Vidaus reikalų ministerijos iniciatyva, siekiant stiprinti gyventojų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms ir ugdyti visuomenės savisaugos kultūrą, sukurta mobilioji programėlė LT72. Per 2025 metus programėlę atsisiuntė ir ja jau naudojasi daugiau nei 155 tūkst. vartotojų. Per šį laiką mobilioji programėlė LT72 tapo svarbiu ir patogiu įrankiu, kuris padeda gyventojams iš anksto pasiruošti ekstremaliosioms situacijoms – nuo stichinių nelaimių iki branduolinės avarijos ar karinių grėsmių.

Įgyvendinant Civilinės saugos stiprinimo ir plėtros programos priemones Lietuvoje suplanuota įdiegti 275 naujas perspėjimo sirenas ir prie centralizuotos perspėjimo sirenų valdymo sis-

temos prijungti 600 esamų perspėjimo sirenų, investuojant daugiau negu 12 mln. eurų Europos regioninės plėtros fondo lėšų. Planuojama, jog perspėjimo sirenomis bus perspėjama apie 70 % visų Lietuvos gyventojų. Europos Komisijai pritarus, dar 5,5 mln. eurų Europos regioninės plėtros fondo lėšų bus investuojama į daugiakanalės perspėjimo sistemos sukūrimą.

2026 metais valstybės biudžete vidaus reikalų srities statutinių pareigūnų darbo užmokesčiui padidinti bei motyvacijai sustiprinti papildomai buvo skirta 30,5 mln. eurų, visoms statutinėms įstaigoms šiemet papildomai skirta apie 39 mln. eurų. Džiugu, kad bendromis pastangomis 2026 metų biudžete rasta papildomų lėšų pareigūnų darbo užmokesčiui. Tai rodo, kad šiuo valstybei sudėtingu laikotarpiu gebame išlaikyti viešojo saugumo sistemos stabilumą.

Seimui pritarus Vidaus reikalų ministerijos parengtoms Vidaus tarnybos statuto pataisoms, 2026 m. sausio 1 d. padidintas mažiausiai uždirbančių pareigūnų darbo užmokestis bei pagerintos pareigūnų socialinės garantijos. Taip pat dėl priimtų Statuto pataisų apie 32 % vidaus reikalų sistemos pareigūnų kas mėnesį gauna 300 eurų kompensaciją už ilgalaikę tarnybą. Kompensacijos mokamos ir muitinės bei bausmių vykdymo sistemų pareigūnams. Tai paskatino patyrusius ir kvalifikuotus pareigūnus likti vidaus tarnyboje.

Šiais metais numatomi Vidaus tarnybos statuto pakeitimai, siekiant sudaryti patrauklesnes sąlygas stoti į vidaus tarnybą. Ir toliau aktyviai bendradarbiaujame su aukštosiomis mokyklomis, stiprinant studijų programų viešinimą ir stojančiųjų pritraukimą į studijas. Sėkmingai įgyvendinama Vidaus reikalų ministerijos, Mykolo Romerio universiteto, Valstybės sienos apsaugos tarnybos ir Policijos departamento pasirašyta bendradarbiavimo sutartis, kuri atveria naują ir svarbų etapą vidaus tarnybos sistemos pareigūnų rengimo srityje. Tikslas – užtikrinti būsimiems pareigūnams šiuolaikiškas aukštojo mokslo studijas ir reikalingų tarnyboje profesinių įgūdžių suteikimą.

Įgyvendinant šį susitarimą, įregistruota teisės krypties universitetinė bakalauro studijų programa „Teisė ir teisėsauga“, į kurią integruotas pareigūnų profesinių įgūdžių ugdymas. Studijos bus vykdomos Vilniuje ir Kaune, o praktinių įgūdžių mokymas bus organizuojamas bendradarbiaujant su Lietuvos policijos mokykla ir VSAT'o Pasieniečių mokykla. Būsimi pareigūnai galės rinktis šias studijas jau šiais metais. Taip pat ketiname atlikti sisteminę stojančiųjų sveikatos būklės reikalavimų peržiūrą ir atsisakyti perteklinių, nepagrįstų ir neproporcingų reikalavimų. Pastaruoju metu apie 30 % pretendentų negali stoti į vidaus tarnybą, nes neatitinka sveikatos būklės reikalavimų.

Dar viena mums aktuali sritis – regionų plėtra. Prie darnios plėtros ir geresnės gyvenimo kokybės šalies regionuose stipriai prisideda ir Europos Sąjungos investicijos, suplanuotos Vidaus reikalų ministerijos koordinuojamoje Regionų plėtros programoje. Įgyvendinant šią programą, iki 2025 metų pabaigos su savivaldybėmis sudaryta sutarčių už 976 mln. eurų Europos Sąjungos fondų lėšų, išmokėta savivaldybių projektams apie 120 mln. eurų Europos Sąjungos fondų lėšų. Regionų plėtros programai ir regionų plėtros planams įgyvendinti numatyta 1 mlrd. 600 mln. Europos Sąjungos fondų lėšų. Iš suplanuotų investicijų bent 1 mlrd. eurų – apie 60 % – skiriama socialinei sričiai: švietimo, sveikatos, socialinėms ir kitoms viešosioms paslaugoms gyventojams tobulinti.

Įgyvendinant programą investuojama ir į kitas svarbias regionų plėtrai sritis, tokias kaip pramoninių teritorijų plėtra, turizmas, aplinkosauga. Šiemet 152 mln. eurų išaugs Regionų plėtros programos biudžetas, jis pasieks 30 % visų Lietuvai skiriamų Europos Sąjungos sanglaudos politikos lėšų, savivaldybėms atsiras galimybė investuoti į naujas sritis: civilinę saugą, vandenviečių apsaugą, išsiplės investavimo į socialinį būstą galimybės. Lietuvos regionuose veikiančios organizacijos taip pat bendradarbiauja ir įgyvendina 334 projektus su partneriais kitose Europos Sąjungos valstybėse pagal Vidaus reikalų ministerijos koordinuojamą Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo (INTERREG) programą. Lietuvos partneriams skirta 95 mln. eurų Europos regioninės plėtros lėšų.

Regioninės politikos formavimo ir įgyvendinimo srityje pastebime tam tikrų trūkumų. Pagrindiniai mūsų prioritetai yra du. Pirmas – efektyvesnis Regionų plėtros programos valdymas. Siekiame, kad ateinančiu finansavimo laikotarpiu Regionų plėtros programa turėtų vieną asignavimų valdytoją. VRM ir jos turinys priklausys nuo regionų ir valstybės suderintų investicijų, o ne

nuo atskirų ministerijų sprendimų. Vietoj šešių ministerijų, su kuriomis regionams šiuo metu tenka tartis atskirai, atsiras viena valstybės institucija. Turint vieną politikos formavimo centrą, didesnį regionų įsitraukimą, galima ilgalaikė regionų plėtros strategija, kuri gali tęstis, nepaisant politinių ciklų ar atskirų ministerijų interesų, o bendros finansavimo gairės ir taisyklės suteiks daugiau aiškumo savivaldai ir regionams.

Didesnis regionų įsitraukimas formuojant investavimo kryptis. Šiuo metu regionai gali išsirinkti jiems aktualias priemones iš to, ką pasiūlo ministerijos, bet ne patys suplanuoti tai, ko reikia. Be to, regionai į Europos Sąjungos investicijų planavimą buvo įtraukti per vėlai. Dėl investicijų derėjosi atskiros ministerijos ir Europos Komisija. Kai regionai parengė savo planus, kai kas pasikeitė iš esmės arba pakeisti iš esmės nebuvo įmanoma. Pasirengimas naujam periodui jau vyksta, kad nepasikartotų dabartinė situacija, reikalingas ir regionų indėlis. Svarbiausias tikslas, kad investicijos į regionų plėtrą būtų planuojamos pačių regionų.

Nežinau, turiu dar apie emigracijos politiką. Galiu tęsti?

**PIRMININKĖ.** Ačiū už jūsų pateikimą. Jūsų norėtų paklausti K. Mažeika. Prašom.

**K. MAŽEIKA** *(DFVL)*. Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, ačiū už išsamų tekstą. Akivaizdu, kad disponuojate ne tik politinio lygio, bet ir techninio lygio informacija, tai galbūt galėsite ir apie šiandieninę situaciją šiek tiek plačiau papasakoti.

Turbūt girdėjote šiandien ryte, kad yra jau 4 mėnesiai – Baltarusijoje užstrigusių vilkikų laikotarpis. Ta grėsmė, kad bus pradėta juos konfiskuoti, ar kiek ten jų yra iš viso, tokia informacija viešojoje erdvėje labai dviprasmiška. Tai galbūt jūs irgi žinosite, kiek yra tų vilkikų, vis dar likusių, kiek jau yra grįžusių, koks likimas tų, kurie ten yra po šiai dienai, nes kol kas naujesnės informacijos nėra, kad juos ten būtų kažkaip pradėję konfiskuoti, ardyti ar kažką su jais daryti. Galbūt galite šiek tiek plačiau apie šią situaciją? Ir ar nemanote, kad buvo galima, na, per šį tarpsesinį laikotarpį padaryti šiek tiek daugiau dėl šio klausimo, kad būtų išspręstas? Labai ačiū.

**V. KONDRATOVIČ.** Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų, deja, disponuoju ne visa technine informacija. Dėl vilkikų tikrai Vidaus reikalų ministerija šiandien yra įtraukta tiek, kiek mus pakviečia. Šiandien, šiuo metu, irgi vyksta susitikimas būtent tuo klausimu. Tai tikslią informaciją galbūt galėčiau pateikti po to susitikimo, jeigu ji bus viešintina. Bet žinau, kad bandoma skirtingomis kryptimis, gal ne iš Vyriausybės, bet iš vežėjų ieškoti išeities iš tos situacijos. Ir jeigu, tarkime, tos kryptys neprieštaraus mūsų valstybės politikos gairėms, tikslams, aš manyčiau, mes visada padėsime vežėjams išeiti iš tos situacijos. Bet, sakau, jeigu tik tai atitinka mūsų teisėkūrą, mūsų teisę ir mūsų politinę doktriną. Kol kas šiandien dar neturiu, bet tikrai, jeigu reikės, VRM'as pasiruošęs dalyvauti. Ten daugiau Susisiekimo ministerija, daugiau URM'as, bet mes irgi prisijungsime.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Jūsų norėtų paklausti S. Gentvilas.

**S. GENTVILAS** *(LSF)*. Sveiki, ministre. Norėjau pratęsti K. Mažeikos klausimą. Iš tikrųjų Lietuvos vežėjai, kurių įstrigę sunkvežimiai, yra gavę kvietimus atvykti į Baltarusijos muitinę ir prisistatyti per savaitę, kas reikštų, kad jų potencialiai lauks ir sunkvežimių konfiskacija. Dabar mano klausimas: kodėl mes šį ginčą pralaimėjome Baltarusijai? Lietuvos transporto sektoriaus įmonės masiškai persikraustė arba į Latviją, arba į Lenkiją dėl to, kad jūs uždarėte sieną ir nesusikoordinavote su latviais ir lenkais, kad jie vienodai taikytų šitą *presingą* Baltarusijai. Lietuva liko viena, ir Baltarusija laimėjo. Šiandien Lietuvos sunkvežimiai jau kviečiami į muitinę. Lietuvos transporto bendrovės nebegauna kontraktų iš to srauto, kuris užimdavo 10–20 % Kinijos, Centrinės Azijos, tuos kontraktus gauna Latvijos ir Lenkijos įmonės arba mūsų įmonių padaliniai. Klausimas: gal galite pasiaiškinti, pateikti atsakymą, kodėl nebuvo bendro fronto uždarant sieną ir kodėl konkrečiai Lietuva šioje situacijoje yra pralaimėtoja? Ačiū.

**V. KONDRATOVIČ.** Nesutikčiau su jūsų teiginiais, kad Lietuva kažką pralaimėjo. Manyčiau, kaip ir ne kartą esu šioje salėje sakęs, kad mūsų tikslas yra viešasis saugumas, valstybės saugumas.

Kalbant apie sąlygas vežėjams Latvijoje, Lenkijoje ir Lietuvoje, iš Baltarusijos ar… sakysiu kitaip, Lietuvos įmonėms, lenkiškoms įmonėms ar įmonėms iš Latvijos Baltarusijoje galioja tie patys įstatymai ir tos pačios sąlygos. Tai išvažiuoti iš Lietuvos dėl to, kad kažkas pasikeitė, tikrai ne. Sienos veikia, punktai veikia, mašinos važiuoja. Nereikia pamiršti, kad ir pati Lenkija tam tikrą

laikotarpį, gana ilgą, turėjo uždariusi sieną. Mes tada irgi tikėjomės, kad bus kokių nors persikėlimų iš Lenkijos pasienio įmonių arba krovininių mašinų, bet to nebuvo pastebėta. Šį kartą irgi tas pats. Tai, manyčiau, vienetinį atvejį tikrai atrasime. Čia visada yra judėjimas, bet pagal leidimų skaičių, licencijų skaičių, išduotų vežėjams verstis tam tikra veikla, nemanau, kad Lietuva ženkliai kažką prarado, arba neženkliai net. Galime Susisiekimo ministerijos užklausti, kiek sumažėjo licencijų. Dėl statistikos aš sakau. O ar šiandien užstrigusi priekaba, kuri yra uždaryta, arba vilkikas Baltarusijoje yra įrankis, kurį naudoja prieš Lietuvą Baltarusijos režimas? Taip. Matome, kaip režimai naudoja savo, kaip sakyti, nebaudžiamumą. Vengrijos ir Ukrainos atveju irgi gerai viskas matosi: noriu – uždarau, noriu – neuždarau ir ką noriu padarau. Tai ta pati situacija ir Baltarusijoje. Šiandien nusprendžiau, uždariau kaip teroristas, nesvarbu jokie įstatymai, taip toliau elgiasi. Manau, tas darbas toliau tęsiamas, tikiu, kad Užsienio reikalų ministerija su Susisiekimo ministerija tikrai deda visas pastangas, reikalingas tam, kad turtas Lietuvos įmonių arba asmenų, fizinių asmenų, būtų kuo greičiau išlaisvintas iš užgrobusių rankų, užgrobusio Baltarusijos kalėjimo, nepavadinsiu taip, bet galima taip pasakyti.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Jūsų norėtų paklausti S. Kairys.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Ačiū už galimybę paklausti. Gerbiamas ministre, du paprasti klausimai. Pirmasis. Kokia revoliucija Regionų ministerijos idėjos, kokią dalį jūsų toje politinėje darbotvarkėje tai užima? Kaip suprantu, čia dabar jau kalbame ne apie naują instituciją, o apie tobulinimą procesų ir atstovavimą jau jūsų ministerijoje? Tai nežinau, kokia yra eiga?

Ir antras klausimas. Irgi gal turite kokį nors reziumė ar vertinimą civilinės saugos ir savivaldybių? Ar tikrai tenkina įvairių priedangų, slėptuvių įrengimo procesas, ar tikrai ta priedanga nėra tik lentelė su žodžiu „priedanga“, o atitinka visus reikalavimus? Ar čia turime ką tobulinti, ar yra kokių nors papildomų galimybių savivaldybėms iš valstybės, ar savivaldybės pačios čia galėtų žymiai daugiau nuveikti? Tai du klausimai.

**V. KONDRATOVIČ.** Labai ačiū už klausimus. Pirmas klausimas, čia priminkite… A, Regionų ministerija! Ačiū. Regionų ministerija pagal nuostatus ir pagal pobūdį Vidaus reikalų ministerija, nepabijosiu pasakyti, 70 % yra įrašyta regioninės politikos, tikros regioninės politikos. Kiekvienas gali pasakyti, kad jis užsiima regionine politika, atidarė gamyklą – regioninė politika, atidarė mokyklą – regioninė politika, bet aš kalbu, kada patys regionai priima sprendimą ir įgyvendina pagal savo strategiją, o ne nurodymu iš viršaus. Tai 60–70 % visos regioninės politikos, aš išdrįsiu taip pasakyti, yra būtent koordinuojama Vidaus reikalų ministerijos. Bet mes matome ir kreipiame dėmesį į tam tikrų politikų išbarstymą. Viena iš jų, tarkime, yra prieinamas būstas.

Mes matome, kad tarp Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Aplinkos ministerijos, tarkime, kitų ministerijų, kurios prie to prisideda, ir Vidaus reikalų ministerijos nėra susitarimo, kaip turėtų atrodyti prieinamas būstas: ar tai turėtų būti tik modernizuotas, atnaujintas, energetiškai saugus būstas, ar mes kalbame apie naujas formas, kad gyventojai galėtų gauti municipalinį būstą arba kurti kooperatyvus, kur savivaldybė galėtų ateiti, tarkime, su žeme, prisidėti prie tam tikro įnašo gyventojų, kurie negalėtų, tarkime, komerciniu būstu pasinaudoti, jie irgi įeitų į kooperatyvą. Kalbame apie tokią formą ir matome, kad galėtų atsirasti, tarkime, Vidaus reikalų ministerijoje, bet čia dar diskusija su Aplinkos apsaugos ministerija.

Tarkime, bendruomenių politika. Šiandien bendruomenių politika yra mažiausiai trijose ministerijose. Atrodo, atsakinga yra kaip ir gal Vidaus reikalų ministerija, bet be finansų bei viso kito. Dalis nevyriausybinių organizacijų veikia labai sėkmingai galbūt prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, bet dažniausiai tai yra paslaugų sektorius. Jie teikia socialines paslaugas. Tai veikia kaip ir galbūt komercinės įmonės, bet nevyriausybinės teikia nepopuliarias galbūt socialines paslaugas tarp kitų verslų.

Ir trečia yra Žemės ūkio ministerija, kuri, atrodo, irgi atsakinga ir vykdo tam tikrą bendruomeninę politiką. Mes matome, kad dažnai būna taip, kad kryptys nelabai sutampa ir ne visada pavyksta ministerijoms susitarti, todėl manome, kad tos politikos galėtų būti vienose rankose, ir tai sustiprintų būtent ėjimą į tą tvarią regionų politiką. Tai galėtų būti irgi kartu Vidaus reikalų ministerija, bet mes kalbamės dėl to klausimo, dėl naujo biudžeto Europos Sąjungos, kaip pinigai, per kokius fondus bus sudėti, kokie pinigai.

Tas pat yra ir dėl vidaus… atsiprašau, VVG – tai yra vietos veiklos grupių veiklos, kur, tarkime, Vidaus reikalų ministerijoje mes už miestus atsakingi, Žemės ūkio ministerija – už kaimus, o iš esmės vykdome tą patį darbą, strategijas kuriame ir taip toliau. Tokių pasiūlymų mes pateikėme Vyriausybei, viduje kalbamės. Jeigu būtų priimtas sprendimas sustiprinti tą dalį, būtų tikrai sveikintinas, jeigu ne, ieškosime kokių nors kitų skirtingų politikų integruotos sąveikos būdų, bet tikrai prižiūrėsime tas kryptis, apie kurias aš pasakiau.

Dėl civilinės saugos sakyčiau, 56 % mažokai, turėtų būti 100 %. Natūralu. Grįžau ką tik iš Suomijos, kur su vidaus reikalų ministre irgi aplankėme jos prižiūrimą galbūt turtą. Ten visgi savivaldybės yra labai intensyviai įtrauktos ir 20 % priedangų yra valstybės, savivaldybių, 80 % yra privatininkų, tai yra privačių bendrovių. Mes matome, kad mūsų savivaldybės tam tikrose vietose irgi yra išsisėmusios, nes neliko jau visuomeninių pastatų: neliko mokyklų, neliko ligoninių, kitų pastatų, kuriuose būtų buvę galima įrengti priedangas.

Kita paraiška, kurią skelbsime, bus galimybė iš Gynybos fondo, susitarus, tarkime, daugiabučio namo bendrijai, kreiptis per savivaldybę įrengti, modernizuoti savo patalpas, kad jos būtų pritaikytos būtent priedangoms. Manau, kad tolesnis ėjimas – tose savivaldybėse, kuriose nėra būsto plėtros: taip, įstatymai priimti, priimtas įstatymas dėl privalomų slėptuvių ar priedangų įrengimo priklausomai nuo pastato dydžio, kaip ir Suomijoje tas pats veikia, bet yra tokių savivaldybių, kuriose naujas didelis toks pastatas statomas kartą gal per dešimtmetį. Mes nelauksime tiek laiko, todėl būtina ieškoti kitų formų ir eiti per savivaldybes ir namų bendrijas, kad plėstume tą tinklą.

**PIRMININKĖ.** Ir paskutinei leisime paklausti D. Ulbinaitei. Gerbiamas ministre, jums atsakyti į klausimus – iki 3 minučių. Prašom, Daiva.

**D. ULBINAITĖ** (*TS-LKDF*). Gerai, labai ačiū. Ministre, mano klausimas yra apie vaikų apsaugą internete. Nors savo apžvalgoje jūs nieko nepaminėjote, bet aš matau VRM puslapyje, kad įvardijate vis dėlto nepilnamečių apsaugą internete kaip vieną iš prioritetų ir raginate kovai su skaitmeninėmis grėsmėmis susitelkti visus – ir institucijas, ir politikus. Tai čia sutampa mūsų prioritetai. Aš savo pasiūlymą jau esu įregistravusi dėl skaitmeninės pilnametystės įtvirtinimo ir kitų dalykų. Ar galite pasakyti, ką VRM konkrečiai, ką jūs konkrečiai esate, kokias priemones ir žingsnius numatę dėl nepilnamečių apsaugos internete ir socialiniuose tinkluose, jeigu jau įvardinate tai prioritetu?

**V. KONDRATOVIČ.** Vienas iš jų yra visos teisėkūros peržiūra. Gal ir jūsų iniciatyvas irgi, aš manyčiau, laiku ir tinkamas matome, analizuojame kitų šalių patirtį, kalbamės apie tai. Vienas iš jų, tai, aišku, mes galvojame apie teisėsaugos institucijų galimybių praplėtimą, tai yra sudėtinga ir galbūt ilga diskusija, kad suteiktume galimybę teisėsaugos institucijoms analizuoti, priėjimą prie serverių, prie duomenų, iš tikrųjų, kur yra rašomos tos žinutės. Dažniausiai mes matome, kad tai yra mažos grupės naudojamos kriptuotos arba užšifruotos sistemos, kurios yra uždaros. Faktiškai mes negalime iš karto nustatyti problemos, kol kas nors nukentėjęs nepasiskundžia. Mes tada pradedame visus darbus. Prevenciškai labai sudėtinga šitoje veikloje veikti. Arba mes turime riboti, tarkime, amžių, kontroliuoti, visa kita, arba tikrai dar per viešinimą nemažai įdėti į šitą veiklą. Tai tiek galbūt.

**PIRMININKĖ.** Ačiū ministrui už atsakymus. Mes tęsiame Seimo vakarinį posėdį.

*14.32 val.*

**Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Tarptautinio baudžiamojo teismo susitarimo dėl perkėlimo, susijusio su liudytojų apsauga, ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-1149 (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Tarptautinio baudžiamojo teismo susitarimo dėl perkėlimo, susijusio su liudytojų apsauga, ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-1149. Pateikimas. Pranešėjas – vidaus reikalų ministras V. Kondratovičius. Prašom.

**V. KONDRATOVIČ.** Ačiū, posėdžio pirmininke. Lietuvos Respublikos Seimui priėmus įstatymo projektą, būtų įvykdytos nacionalinės procedūros, būtinos susitarimui įsigalioti. Susitarimo 14 straipsnyje nustatyta, kad susitarimas įsigalioja pirmą mėnesio dieną po to, kai Tarptautinis baudžiamasis teismas gauna diplomatinę notą dėl visų reikiamų nacionalinių procedūrų, būtinų šiam susitarimui Lietuvos Respublikoje teritorijoje įsigalioti, užbaigimo. Susitarimo esmė, kad Vidaus reikalų ministerija, parengdama šį susitarimą, vadovavosi ekspertinės patirties liudytojų apsaugos srityje turinčių institucijų praktika, taip pat atsižvelgė į įvairių konsultacijų metu gautus pasiūlymus ir komentarus dėl liudytojų apsaugos programos įgyvendinimo ir su tuo susijusius tiek finansinius, tiek viešojo ir nacionalinio saugumo iššūkius. Susitarimas buvo suderintas su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija ir Lietuvos Respublikas užsienio reikalų ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija bei Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, taip pat Lietuvos Respublikos generaline prokuratūra bei Lietuvos Respublikos kriminalinės policijos biuru.

Susitarimu nustatomos pagrindinės sąlygos ir išimtys, kada ir kokiomis sąlygomis Vyriausybė įsipareigoja perkelti asmenį (TBT liudytoją) arba kada tokį įsipareigojimą gali nutraukti. Susitarimas taip pat numato, kad visas su liudytojų apsauga ir jų perkėlimu susijusias išlaidas apmoka TBT, išskyrus darbo užmokestį, mokamą apsaugą užtikrinantiems pareigūnams. Pagal susitarimo 4 straipsnio nuostatas, apsisprendimo teisė dėl konkrečių TBT liudytojų perkėlimo į Lietuvos Respublikos teritoriją lieka Lietuvos Respublikos Vyriausybei. Priėmus teigiamą sprendimą, sudaromas atskiras įgyvendinimo susitarimas. Taigi, siūlau Seimui apsvarstyti šį įstatymą ir pritarti.

**PIRMININKĖ.** Ačiū gerbiamam ministrui po įstatymo projekto pateikimo.

Gerbiami Seimo nariai, norėčiau atkreipti jūsų dėmesį, kadangi balsavimo langas yra numatytas 15 val. 20 min., ar mes galėtume sutarti bendru sutarimu, kad po kiekvieno darbotvarkės klausimo svarstymo, pateikimo ir priėmimo galėtume balsuoti? (*Balsas salėje*) Jeigu yra prieš, tai balsuojame, ar pritartumėte, kad balsavimas būtų atliekamas po kiekvieno pateikimo. Balsuojame, nes vienas Seimo narys prieštarauja. Balsuojame.

Už balsavo 51, prieš – 5, susilaikė 4. Ačiū už jūsų pritarimą. Simonai, čia pateikimo stadija. Atsiprašau, ministre, dabar dar jūsų norėtų paklausti, yra užsirašiusi A. Bilotaitė. Prašom, Agne.

**A. BILOTAITĖ** (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Gerbiamas ministre, norėčiau paklausti dėl išlaidų. Aš mačiau, yra paminėta, kad išlaidos bus padengiamos, bet ne visos. Ar esate įsivertinę, kokios tai galėtų būti išlaidos ir kiek tai kainuotų papildomai mūsų teisėsaugos institucijoms? Kaip planuojate tai kompensuoti? Tai reiškia, kad nuo ko nors teks nuimti.

Kitas dalykas. Ar įsivertinote kitas grėsmes ir rizikas, kurios gali atsirasti, kai šitie asmenys bus mūsų valstybėje? Ačiū.

**V. KONDRATOVIČ.** Ačiū už klausimą. Dėl grėsmių. Taip, aš galvoju, jeigu jie pas mus atsiras, tai niekas nesužinos, kad jie pas mus atsirado, nes tai yra ir tokia prigimtis galbūt viso šito mūsų veiksmo. Taip, mes vertinome ir konsultavomės ir su Kriminalinės policijos biuru, ir su policija, ir su prokuratūra. Tokių patirčių mes turime, tikrai esame ir anksčiau naudoję tas praktikas ir kitiems asmenims, nebūtinai per Tarptautinį baudžiamąjį tribunolą, tokių dar neturėjome, bet tikrai turėjome…

Dėl išlaidų. Kaip aš paminėjau, yra darbo užmokestis. Dėl tų atvejų, kai bus pasiūlyta, tarkime, mūsų šaliai perimti tuos asmenis apsaugoti, tikrai eisime ir žiūrėsime, kiek tai gali kainuoti, tai priklausys nuo trukmės, sudėties, šeimos sudėties, nuo visko. Galiu pasakyti, tai gali kainuoti ir ne 10 tūkst., galbūt šimtus tūkstančių, bet laikotarpis irgi priklausys nuo to. Aš manau, kiekvienu atveju būtų atskira sąmata, Vyriausybė kartu su finansų ministru žiūrėtų, kas ir kaip.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Daugiau norinčių jūsų paklausti nėra. Dėl motyvų už, prieš užsirašiusių nėra. Ar galime pritarti po pateikimo bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Nori balsuoti. Prašom. Kadangi yra norinčių balsuoti, tai balsuojame po pateikimo.

Balsavo 70: už – 69, prieš nėra, susilaikė 1 Seimo narys. Po pateikimo projektui pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas, papildomas – Teisės ir teisėtvarkos ko-

mitetas. Ar galime bendru sutarimu pritarti šiems siūlomiems komitetams? Ačiū, pritarta. Siūloma svarstyti balandžio 21 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

*14.39 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Artūro Driuko atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo ir šio teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projektas Nr. XVP-1180 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Artūro Driuko atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo ir šio teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projektas Nr. XVP-1180. Turime pateikimo, svarstymo ir priėmimo stadijas. Pranešėjas – Respublikos Prezidento vyriausiasis patarėjas A. Kabišaitis. Prašom.

**A. KABIŠAITIS.** Laba diena, gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 11 punktu, 112 straipsnio 2 dalimi, 115 straipsnio 4 punktu, Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 90 straipsnio 1 dalies 4 punktu, 3 ir 7 dalimis, teikia Lietuvos Respublikos Seimui atleisti A. Driuką iš Aukščiausiojo Teismo teisėjo ir šio teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko pareigų, 2025 m. spalio 21 d. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu paskyrus jį nuo 2026 m. kovo 19 d. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėju.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Jūsų norėtų paklausti Seimo narė A. Širinskienė. Prašom.

**A. ŠIRINSKIENĖ** (*DFVL*). Aš jau nenoriu kabinėtis, bet vis tiek kuriozišKai atrodo situacija, kada žmogus tik pateiktas yra kandidatu į teisėjus, jo paskyrimas bus vėliau ir mes dabar balsuojame už formuluotę, kad atleistume jį paskyrus Konstitucinio Teismo teisėju, tarsi suponuodami, kad Seimas jau balsavo. Ar nemanote, kad?..

**A. KABIŠAITIS.** Balsavo.

**A. ŠIRINSKIENĖ** (*DFVL*). Tai paskyrimas neįvyko A. Driuko? Ar įvyko?

**A. KABIŠAITIS.** Įvyko.

**A. ŠIRINSKIENĖ** (*DFVL*). Tai aš tada praleidau, atsiimu.

**PIRMININKĖ.** Andriau, prašom, kad įvyko, galite atsakyti.

**A. KABIŠAITIS.** Taip, aš minėjau, kad jis yra paskirtas spalio 21 dienos nutarimu. Nutarimas jau yra priimtas slaptu balsavimu.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. (*Balsai salėje*) Susimaišė galbūt teisėja… Taip, ačiū jums už pateikimą.

Motyvų dėl viso nėra. Ar galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? Ačiū, pritarta. Svarstymo stadija. Diskutuoti užsirašiusių taip pat nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu po svarstymo? Galima. Ačiū, pritarta po svarstymo.

Ir priėmimas. Yra du straipsniai. Ar galime pritarti pastraipsniui? Ačiū. Abiems straipsniams taip pat pritarta. Užsirašiusių nėra, balsuojame dėl viso priėmimo.

**Šio nutarimo priėmimas**

Balsavo 76, už – vienbalsiai 76. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

*14.42 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. rugsėjo 15 d. nutarimo Nr. XI-1583 „Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos įsteigimo ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1076(2) (*svarstymas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas, kaip ir buvo pagarsinta, kad perkeliamas iš rytinio posėdžio į vakarinį, būtų Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. rugsėjo 15 d. nutarimo Nr. XI-1583 „Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos įsteigimo ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos

nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1076. Svarstymo stadija. Pranešėja – J. Šukevičienė.

**J. ŠUKEVIČIENĖ** (*LSDPF*). Gerbiama posėdžio pirmininke, kolegos, komitetas apsvarstė ir pritarė patobulintam Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. rugsėjo 15 d. nutarimo Nr. XI-1583 „Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos įsteigimo ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektui Nr. XVP-1076 ir komiteto išvadai. Balsavimo metu pritarta bendru sutarimu.

**PIRMININKĖ.** Ačiū pirmininkei. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Už, prieš nėra. Ar galime po svarstymo bendru sutarimu pritarti? Ačiū, po svarstymo pritarta.

*14.44 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl NATO Sąjungininkų reagavimo pajėgoms priskirtų Lietuvos Respublikos karinių vienetų, Jungtinėms ekspedicinėms pajėgoms priskirtų, NATO ir Europos Sąjungos karinėse vadavietėse bei Europos Sąjungos kovinėje grupėje tarnybą atliekančių Lietuvos Respublikos karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projektas Nr. XVP-1126(2) (*svarstymas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl NATO Sąjungininkų reagavimo pajėgoms priskirtų Lietuvos Respublikos karinių vienetų, Jungtinėms ekspedicinėms pajėgoms priskirtų, NATO ir Europos Sąjungos karinėse vadavietėse bei Europos Sąjungos kovinėje grupėje tarnybą atliekančių Lietuvos Respublikos karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projektas Nr. XVP-1126(2). Svarstymo stadija. Kviečiu pagrindinio komiteto pranešėją R. Sinkevičių. O, atsiprašau, pakeis, kad nesuklysčiau, P. Visockas.

**P. VISOCKAS** (*LSDPF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas vasario 11 dieną svarstė šį klausimą. Atsižvelgdamas į papildomų komitetų pastabas, pritarė galutiniam patobulintam nutarimo variantui. Už balsavo 9, prieš, susilaikiusių nebuvo – pritarta vienbalsiai.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Taip pat papildomo komiteto išvada – R. Motuzas, Užsienio reikalų komiteto pirmininkas. Prašom.

**R. MOTUZAS** (*LSDPF*). Gerbiama posėdžio pirmininke, kolegos, Užsienio reikalų komitetas nusprendė pritarti iniciatorių pateiktam nutarimo projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui patobulinti jį pagal Užsienio reikalų komiteto pasiūlymą. Mūsų pasiūlymas yra, kadangi buvo siūloma siųsti karius nuo sausio 1 dienos, bet jau šiandien yra kovo 10 diena, terminas yra praėjęs, tai mes rašome, kad iki 2027 m. gruodžio 27 d., taip išvengdami nesusipratimo. Aišku, taip pat komitete atkreipėme Krašto apsaugos ministerijos dėmesį, kad tokius nutarimus reikia priimti anksčiau, nes čia neaišku, ar jau išsiųsti tie kariai, ar neišsiųsti. Žodžiu, ačiū.

**PIRMININKĖ.** Ačiū komiteto pirmininkui. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Motyvai už, prieš. Taip pat nėra užsirašiusių. Ar galime bendru sutarimu pritarti po svarstymo? Ačiū. Po svarstymo pritarta.

*14.46 val.*

**Gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų įstatymo Nr. XIV-1633 1, 2, 3, 6, 7, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 26, 29 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-984(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas, kuris taip pat buvo perkeltas iš rytinės darbotvarkės, – Gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų įstatymo Nr. XIV-1633 1, 2… 17 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-984. Kviečiu į tribūną pranešėją A. Norkienę. Nėra. Kas galėtų iš Ekonomikos komiteto? Bandysiu aš tada pristatyti.

17 straipsnių. Dėl 1 straipsnio pastabų nebuvo. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėl 2 straipsnio buvo Teisės departamento viena pastaba (pritarti iš dalies), jai taip pat pritarė ir komitetas. (*Balsas salėje*) Taip pat pritarė iš dalies. Ar galime bendru sutarimu pritarti 2 straipsniui su

komiteto ir Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba? Ačiū, pritarta. Toliau dėl straipsnių nuo 3 straipsnio iki 16 straipsnio pastabų nėra. Ar galime visiems šitiems straipsniams pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ir dėl 17 straipsnio yra viena Teisės departamento pastaba ir komiteto išvada yra pritarti. Ar galime pritarti šitam 17 straipsniui? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų už, prieš užsirašiusių nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Balsuojame. Siūlo balsuoti. Balsuojame dėl viso. Priėmimas. Priėmimo stadija. Balsuojame dėl viso.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 74, vienbalsiai – už 74. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*14.49 val.*

**Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-2044 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-985(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – įstatymo dėl Europos Sąjungos… Atsiprašau, dar vienas, teisingai, praleidau dar priėmimo stadiją iš rytinės darbotvarkės. Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-2044 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-985. Vienas straipsnis. Apsispręsime balsuodami. Nebuvo jokių pastabų. Motyvai už, prieš. Taip pat nėra. Balsuojame dėl įstatymo priėmimo.

**Šio įstatymo priėmimas**

Už įstatymo priėmimą balsavo 77 ir jisai vienbalsiai priimtas. (*Gongas*)

*14.50 val.*

**Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Čilės Respublikos pažangiojo pagrindų susitarimo ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-1151 (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Čilės Respublikos pažangiojo pagrindų susitarimo ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-1151. Pateikimą paprašysime padaryti viceministrą. Pranešėjas – V. Verbickas, viceministras. Prašom į tribūną. Ieškau akimis. Prašom.

**V. VERBICKAS.** Laba diena, gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Leiskite pristatyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės parengto įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Čilės Respublikos pažangiojo pagrindų susitarimo ratifikavimo“ projektą, kurį, atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kreipimąsi, teikia Lietuvos Respublikos Prezidentas.

Įstatymo projekto tikslas – ratifikuoti 2023 m. gruodžio 13 d. Briuselyje priimtą Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Čilės Respublikos pažangųjį pagrindų susitarimą. Susitarimo su Čilės Respublika tikslas – modernizuoti 2005 m. kovo 1 d. įsigaliojusį Europos Bendrijos bei jos valstybių narių ir Čilės asociacijos susitarimą, kad būtų pagerinti politiniai ir ekonominiai santykiai, pagilintas bendradarbiavimas ir prekyba, dabartinės dvišalės sistemos taikymo sritys išplėstos ir pritaikytos prie naujų politinių ir ekonominių pasaulinių iššūkių, naujos Europos Sąjungos ir Čilės partnerystės realybės.

Į 2023 metų priimtą susitarimą yra įtrauktos įprastinės Europos Sąjungos nuostatos dėl pagarbos demokratijos principui, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių, teisinės valstybės principo, masinio naikinimo ginklų neplatinimo sąlygų, darnaus vystymosi skatinimo. Be to, jame numatytas politinis dialogas ir bendradarbiavimas apima tokias sritis kaip visuomenės sveikata, valstybės modernizavimas, migracijos srautų valdymas, masinio naikinimo ginklų neplatinimas, kova su pinigų plovimu ar terorizmo finansavimu ir kibernetiniais nusikaltimais.

Tikimasi, kad prekybai skirta susitarimo dalis užtikrins geresnę ekonominės veiklos vykdytojų reglamentavimo aplinką, todėl Europos Sąjungos įmonės gaus didesnės ekonominės naudos.

Pažymėtina, kad, 2023 m. gruodžio 13 d. Briuselyje priėmus susitarimą, kartu buvo priimtas Europos Sąjungos ir Čilės Respublikos laikinasis susitarimas dėl prekybos. Jis įsigaliojo 2025 m. vasario 1 d. ir apima prekybos ir investicijų liberalizavimą. Laikinasis susitarimas neteks galios, kai įsigalios minėtas susitarimas.

Susitarimą su Čilės Respublika jau yra ratifikavusios 16 Europos Sąjungos valstybių narių. Čilė taip pat yra pranešusi apie baigtas vidaus procedūras. Priėmus ratifikavimo įstatymą, neigiamų pasekmių nenumatoma. Seimo Teisės departamentas pastabų neturėjo. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Ačiū jums už pateikimą. Jūsų norėtų paklausti du Seimo nariai. Pirmasis klausia V. Ąžuolas. Prašom.

**V. ĄŽUOLAS** (*LVŽ-KŠSF*). Jūs paminėjote lengvesnę prekybą tarp šalių. Klausimas, ar čia kas nors panašaus kaip MERCOSUR'o susitarimas, kad mus užvers nekokybiškomis ir kenksmingomis prekėmis, ar yra dar kokių nors paslėptų dalykų? Kokia nauda Lietuvai dėl šio susitarimo, ar čia bus nauda tik vienai pusei – Čilei? Ačiū.

**V. VERBICKAS.** Labai ačiū už klausimą. Bet kuris dvišalis prekybos susitarimas: Europos Sąjungos su MERCOSUR'u, Brazilija… derasi Jungtiniai Arabų Emyratai, dabar priimtas 2023 metų pasirašytas susitarimas su Čile – jie gerina sąlygas abiejų pusių verslininkams. Europos Sąjunga dažniausiai yra žinoma kaip protekcionistiškiausias ekonominis blokas, kuris saugo vidaus rinką, vartotojus, turi galybę apribojimų, ją, kaip jūs minite, užversti nekokybiškomis prekėmis nėra turbūt taip paprasta. Mūsų vertinimu, minėtas susitarimas sudarys geresnes sąlygas dvišalei prekybai, taip pat galimybes ir Lietuvos verslininkams eksportuoti savo prekes į Čilę.

**PIRMININKĖ.** Taip pat jūsų norėtų paklausti L. Urmanavičius. Prašom.

**L. URMANAVIČIUS** (*DFVL*). Laba diena. Aš noriu paklausti, kodėl šis įstatymo ratifikavimas Seimą pasiekė tik po dvejų metų? Ar buvo kokių nors priežasčių, kas trukdė tą, sakykime, padaryti anksčiau, po metų ar tais pačiais metais? Dvejais su trupučiu metų vėliau pasiekė.

**V. VERBICKAS.** Dėkoju už klausimą. Į jį turbūt būtų galėję atsakyti tiek XVIII, tiek XIX Vyriausybės skirti viceministrai, tiesiog, matyt, tokia tvarka, jisai šiandien atėjo pas jus.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Motyvai už, prieš. Užsirašiusių nėra. Ar po pateikimo galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas. Ar mes galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Siūloma svarstyti balandžio 14 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

*14.55 val.*

**Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybės susitarimo, kuriuo keičiamas 2002 m. birželio 14 d. Vilniuje pasirašytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybės susitarimas dėl Tarptautinės Amerikos mokyklos Vilniuje teisinio statuso, ratifikavimo" projektas Nr. XVP-1235 (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas, jį taip pat pristatys pranešėjas V. Verbickas, būtų įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybės susitarimo, kuriuo keičiamas 2002 m. birželio 14 d. Vilniuje pasirašytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybės susitarimas dėl Tarptautinės Amerikos mokyklos Vilniuje teisinio statuso, ratifikavimo" projektas. Pranešėjau, prašom.

**V. VERBICKAS.** Labai ačiū. Gerbiami Seimo nariai, šio įstatymo projekto tikslas yra ratifikuoti apsikeičiant diplomatinėmis notomis sudarytą susitarimą, kuris pakeis 2002 m. birželio 14 d. Vilniuje sudarytą Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybės susitarimą dėl Tarptautinės Amerikos mokyklos Vilniuje teisinio statuso (toliau – 2002 metų susitarimas). Įstatymo projektu ratifikuoti siūlomas susitarimas priskirtinas ratifikuotinų tarptautinių sutarčių kategorijai (nurodyta į Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių įstatymo 7 straipsnio

1 dalies 8 punktą) kaip nustatantis kitokias teisės normas, negu galiojantys Lietuvos Respublikos įstatymai.

Įstatymo projektu ratifikuoti siūlomu susitarimu galiojantis 2002 metų susitarimas papildytas nauju 8 bis straipsniu, kurio pagrindinis tikslas – suteikti galimybę išnuomoti valstybės ar savivaldybės materialųjį turtą ilgesniam nei dešimties metų laikotarpiui, jeigu nekilnojamojo turto nuoma yra susijusi su mokyklos steigimu, organizavimu, veikla ar švietimo tikslais. Susitarime numatyta, kad nekilnojamojo turto nuomos terminas gali būti pratęstas 99 metams.

Tokio susitarimo pakeitimo sudarymą paskatino tai, kad mokykla, siekdama išlaikyti aukštus Jungtinių Amerikos Valstijų ugdymo įstaigoms keliamus reikalavimus ir atitikti griežtas saugumo taisykles, planuoja didelės vertės ilgalaikes investicijas į šiuo metu iš Vilniaus miesto savivaldybės nuomojamas patalpas. O galiojantis Lietuvos teisinis reguliavimas numato, kad valstybės arba savivaldybės ilgalaikis materialusis turtas gali būti išnuomotas ne ilgesniam kaip dešimties metų laikotarpiui, įskaitant nuomos termino pratęsimą, išskyrus atvejus, kai įstatymai, tarptautinės sutartys ar tarptautiniai susitarimai nustato kitaip.

Į Seimo Teisės departamento pateiktą techninę pastabą bus atsižvelgta įstatymo projektą svarstant Seimo komitetuose. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Užsirašiusių jūsų paklausti nėra. Motyvai už. Taip pat nematau, kad būtų užsirašiusių. Ar mes po pateikimo galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Siūlomas komitetas – Užsienio reikalų komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Siūloma svarstyti balandžio 21 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

*14.58 val.*

**Konsulinio statuto įstatymo Nr. I-886 15, 22, 23, 25, 25[1], 31, 33, 35 straipsnių pakeitimo ir 27, 36 ir 39 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XVP-1160VK, Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo Nr. XII-1519 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1161VK, Konsulinio mokesčio įstatymo Nr. I-509 3, 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1162VK (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Konsulinio statuto įstatymo Nr. I-886 kai kurių straipsnių pakeitimo projektas Nr. XVP-1160 ir lydimieji projektai Nr. XVP-1161 ir Nr. XVP-1162. Pranešėjas – V. Verbickas. Prašom.

**V. VERBICKAS.** Dėkoju. Gerbiami Seimo nariai, leiskite pristatyti tarpusavyje susijusių įstatymų paketą. Projektų tikslas – užtikrinti efektyvią Lietuvos Respublikos konsulinių įstaigų, teikiančių konsulines paslaugas užsienyje, veiklą, nustatant aktualų ir poreikius atitinkantį teisinį reguliavimą. Patikslinamos Konsulinio statuto nuostatos dėl konsulinės pagalbos mirties atveju, asmens dokumentų ir konsulinių pažymų išdavimo bei civilinės būklės aktų dokumentų priėmimo. Kartu atsisakoma perteklinių, netikslių ir praktiškai netaikomų nuostatų, susijusių su Šengeno vizų apskundimu, dokumentų dėl pensijų priėmimu ir konsuline registracija.

Siūlomi pakeitimai siekiant supaprastinti ir aktualizuoti konsulinį teisinį reguliavimą aiškiau paskirstant institucijų funkcijas. Taip pat numatoma efektyvinti konsulinių įstaigų darbą, mažinti administracinę naštą ir geriau apsaugoti asmens duomenis, kartu pritaikant reguliavimą prie skaitmeninių sprendimų ir realių piliečių poreikių užsienyje. Tikimasi spartesnių ir patogesnių paslaugų piliečiams, ypač dokumentų išdavimo, civilinės būklės ir pagalbos krizių atvejais, bei didesnio teisinio aiškumo ir racionalesnio žmogiškųjų ir finansinių išteklių naudojimo. Pakeitimai taip pat užtikrins teisės aktų sistemiškumą ir suderinamumą su Europos Sąjungos teise. Teisės aktų projektai derinti su Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir Valstybine duomenų apsaugos inspekcija. Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamento pateiktose išvadose išsakytos pastabos dėl teikiamų įstatymų projektų yra teisingos ir vertintinos kaip redakcinio pobūdžio ir juridinės technikos pastabos, jos bus svarstomos toliau. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Ačiū už pateikimą. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Dėl motyvų už, prieš nėra. Ar po pateikimo projektui Nr. XVP-1160 galime pritarti bendru sutarimu? Ir lydimiesiems galime pritarti? Ačiū, pritarta. Dėl projekto Nr. XVP-1160 siūlomas pagrindinis komitetas – Užsienio reikalų komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Siūloma svarstyti balandžio 21 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Taip, ačiū.

Dėl projekto Nr. XVP-1161 kaip pagrindinis siūlomas Užsienio reikalų komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Kaip papildomas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Ar galime pritarti? Ačiū, pritarta. Taip pat siūloma svarstyti balandžio 21 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl projekto Nr. XVP-1162 siūlomas pagrindinis komitetas – Užsienio reikalų komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Siūloma svarstyti taip pat balandžio 21 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

S. Gentvilas per šoninį mikrofoną.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Aš dėl kito klausimo.

**PIRMININKĖ.** Dėl kito, gerai.

*15.02 val.*

**Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo Nr. XIV-1888 3, 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1171 (*pateikimas*)**

Kadangi matote, kad kito pateikimo pranešėjas – V. Verbickas, tai aš jį pagarsinau. Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo Nr. XIV-1888 3, 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1171. Prašom pranešėją pateikti šį įstatymo projektą. Ar dabar norėtumėte pasisakyti? Prašom per šoninį mikrofoną.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiamas viceministre, visų pirma, Liberalų sąjūdis vienbalsiai palaikys šitą projektą, priešingai negu jūsų koalicijos partneriai. Bet norėdamas apsaugoti jus nuo klaidos – jūs neturite, gerbiamas viceministre, Vyriausybės įgaliojimo pristatyti šitą klausimą. Įgalioti Vyriausybės nutarimu yra S. Mitkus, A. Plepytė ir K. Budrys. Jūs negalite šito klausimo šiandien pateikti. Jeigu pateiktumėte, jūsų oponentai turėtų pretekstą kreiptis ir į Konstitucinį Teismą, ir į Etikos komisiją, todėl Vyriausybės nutarime pasirūpinkite, kad būtų ir jūsų pavardė. Tai atsiprašau, bet reikėtų grįžti kitą kartą.

**PIRMININKĖ.** Tai gal, kad nebūtų visokių nesusikalbėjimų, galime bendru sutarimu padaryti? Neteikiame šiandien, į darbotvarkę įtrauksime kitą savaitę. Ačiū. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Prieštaraujančių nėra.

Ačiū, ačiū. (*Balsas salėje: „Nėra kito. Keturi yra.“*)

*15.04 val.*

**Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo Nr. XIV-1888 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-372(2) (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo Nr. XIV-1888 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-372(2). Pranešėjas pateikimo būtų M. Lingė. Prašom. Ne tas pats. Prašom per šoninį mikrofoną.

**L. ŠEDVYDIS** (*LSDPF*). Frakcijos vardu prašom pertraukos iki kito posėdžio.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Tuoj įjungsiu. Prašom.

**T. TOMILINAS** (*DFVL*). Čia reikėtų patikslinti, ar gali opozicijos arba šiaip Seimo frakcija teikti tokį projektą, nes čia Vyriausybės prerogatyva. (*Balsai salėje*)

**PIRMININKĖ.** Ačiū už nuomonę. Balsuojame. Turbūt balsuojame dėl pertraukos, kad būtų. Nuomonės išsiskyrė ar pritariate? Nėra prieštaraujančių? Tai bendru sutarimu dėl pertraukos iki kito posėdžio. Ačiū už bendrą nuomonę.

*15.05 val.*

**Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymo Nr. I-1340 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1165VK (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymo Nr. I-1340 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1165. Pateikimo stadija. Pranešėja – viceministrė D. Sujetaitė. Prašom į tribūną.

**D. SUJETAITĖ.** Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, Vyriausybės vardu teikiamas svarstyti Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Klaipėdos uostas yra vienas svarbiausių Lietuvos strateginių objektų, turintis esminę reikšmę valstybės ekonomikai, nacionaliniam saugumui ir visos transporto sistemos veikimui. Tai vienas iš svarbiausių transporto logistikos centrų rytinėje Baltijos jūros pakrantėje ir strateginiai Lietuvos vartai į tarptautinę prekybą, jame vykdoma plataus masto krovos, logistikos, laivų remonto ir kita su jūrų transportu susijusi ūkinė veikla.

Per metus Klaipėdos uoste perkraunama apie 40 mln. tonų krovinių. Uosto įmonėse tiesiogiai dirba apie 7 tūkst. darbuotojų, o kartu su transporto, logistikos ir kitais susijusiais sektoriais uosto veikla sukuria apie 50 tūkst. darbo vietų Lietuvoje. Per pastaruosius metus pasikeitė tiek geopolitinė situacija, tiek uosto veiklos sąlygos: Rusijos agresija prieš Ukrainą pakeitė regiono logistikos srautus, nutrūko dalis tranzito krovinių, o konkurencija tarp Baltijos jūros regiono uostų dėl naujų krovinių ir investicijų tik didėja, todėl atsirado poreikis atnaujinti ir modernizuoti esamą teisinį reguliavimą.

Teikiamo įstatymo projekto tikslas – sukurti aiškų, nuoseklų ir šiuolaikiškus reikalavimus atitinkantį uosto veiklos ir valdymo teisinį pagrindą, kuris leistų efektyviau plėtoti uostą, stiprinti jo konkurencingumą ir užtikrinti valstybės interesų apsaugą. Siūlomais pakeitimais siekiame kelių pagrindinių tikslų.

Pirma. Aiškiau apibrėžiamos uosto valdymo institucijų kompetencijos, jų funkcijos įtvirtinamos atskirame straipsnyje, taip didinant teisinį aiškumą ir skaidrumą.

Antra. Siūloma atsisakyti įstatyme nustatyto dvipakopio uosto valdymo modelio. Vietoj jo sudaroma galimybė uosto įstatuose nustatyti vienpakopį valdymą, kuris yra paprastesnis ir leidžia efektyviau organizuoti sprendimų priėmimą bei atitinka Akcinių bendrovių įstatymą.

Trečia. Aiškiau reglamentuojami pagrindiniai uosto veiklos ekonominiai mechanizmai, siūloma suvienodinti uosto žemės nuomos ir uosto infrastruktūros mokesčio reguliavimo principus. Strateginius principus nustatytų Vyriausybė, o detalią apskaičiavimo ir taikymo tvarką – susisiekimo ministras.

Ketvirta. Aiškiau reglamentuojami koncesijų ir žemės nuomos mechanizmai. Tai sudarys stabilesnę teisinę aplinką investicijoms į uosto infrastruktūrą ir terminalus.

Penkta. Stiprinamas nacionalinio saugumo užtikrinimas uoste. Įstatyme numatoma galimybė valstybės institucijoms prireikus riboti ar laikinai stabdyti laivybą uoste, jei susidaro grėsmė valstybės saugumui.

Priėmus šį įstatymo projektą bus sustiprintas Klaipėdos uosto valdymo teisinis pagrindas, bus sudarytos aiškesnės sąlygos investicijoms ir užtikrintas didesnis reguliavimo skaidrumas. Tai svarbu siekiant, kad Klaipėdos uostas išliktų konkurencingas Baltijos jūros regione ir galėtų prisitaikyti prie kintančios geopolitinės ir ekonominės aplinkos.

Prašau pritarti pateiktam įstatymo projektui ir pradėti jo svarstymo procedūrą Lietuvos Respublikos Seime.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, gerbiama viceministre. Jūsų norėtų paklausti užsirašę Seimo nariai. Pirmasis klaustų S. Gentvilas. Prašom.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Ačiū, pirmininke. Visų pirma noriu pasveikinti L. Kukuraitį. Jis, kaip jūrinės valstybės sūnus, perplaukė Atlantą, ne per seniausiai perburiavo. Tai tik įrodo, kad Lietuva – ne tik artojų žemė, bet ir buriuotojų, jūrininkų žemė.

Gerbiama viceministre, norėjau paklausti dviejų klausimų. Įstatymu įpareigojate uosto žemės naudotojus 30 metrų atstumu nuo kranto vykdyti taršos likvidavimo darbus akvatorijoje.

Kodėl nėra lygiai tokiu pačiu 30 metrų atstumu ir į miesto pusę numatoma atsakomybė uosto įmonėms? Jeigu numatoma į Kuršių marių pusę 30, tai kodėl nenumatoma į miesto pusę? Ten didysis konfliktas vyksta.

Antras klausimas dėl uosto rezervinės teritorijos. Matau, išperkate turtą. Kokie pasikeitimai bus uosto rezervinės teritorijos? Arba uostas ją išperka ir turi, arba leidžia gyventojams ir verslui, ir savivaldai vystyti tą turtą. Ačiū.

**D. SUJETAITĖ.** Dėkoju už jūsų klausimus. Dėl aplinkosauginių priemonių. Taip, yra nustatoma 30 metrų tam tikra riba, nuo kurios ateina įgaliojimas, pareiga uosto žemės naudotojui imtis tam tikrų veiksmų, informuoti Klaipėdos uosto direkciją dėl tos galimos taršos prie jo krantinės, kad ta tarša neišplistų toliau. Čia yra naujas pakeitimas. Buvo tikrai daug diskusijų, tikiu, kad bus diskusijų ir Seime.

Kodėl 30, kodėl tiktai į akvatorijos dalį, o ne iki sausumos? Geri jūsų klausimai. Matyt, diskusija šiuo klausimu prasitęs parlamente, svarstant įstatymo projektą, tikiuosi, komitetuose.

Dėl antrojo klausimo, dėl uosto rezervinės teritorijos žemių, tai kokie nors esminiai teisinio reguliavimo pakeitimai įstatymo lygiu nėra nustatomi. Vyriausybės tvarka yra nutarimas, kuris detalizuoja konkrečias teritorijas, kurios rezervuojamos uosto plėtrai, ir atitinkamai kitais teisės aktais vyksta procedūros. Dėkoju.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Jūsų norėtų paklausti L. Girskienė.

**L. GIRSKIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Aš čia. Noriu jūsų paklausti dėl galimybės Klaipėdos miesto savivaldybei dalyvauti toliau uosto valdyme, kaip yra iki šiol. Jeigu mes keičiame valdymo organų struktūrą, ar išliks tokia galimybė?

Ir kitas klausimas: ar jūs visgi nematote jokių grėsmių dėl siūlomų pasikeitimų, kadangi aš, pavyzdžiui, matau grėsmę, kad bus perduota strateginė infrastruktūra ir galimai bus prarasta kontrolė, pagal koncesijos sutartį ji atiteks kokiam nors operatoriui. Toliau. Kaip mes elgsimės, jeigu ateitų kokios nors nedraugiškos valstybės koncesininkas į uosto infrastruktūrą, į teritoriją? Taip pat ar nebus taip, kad atiteks ta infrastruktūra kuriam nors monopoliniam rinkos žaidėjui? Visgi viešasis interesas: ar nenutiks taip, kad koncesininkas, na, visgi siekdamas pelno, rinksis pelno dalį, mažiau kreipdamas dėmesį, pavyzdžiui, kad krovinys būtų netaršus, draugiškas aplinkai ir panašiai? Aš įžvelgiu tokias grėsmes. Ar apie tai yra pagalvota? Ačiū.

**D. SUJETAITĖ.** Dėkoju už jūsų klausimus, jie yra labai taiklūs ir geri. Dėl Klaipėdos miesto dalyvavimo uosto valdymo struktūrose, tai tokios galimybės nėra numatyta įstatyme. Valdymo modelis bus vienpakopis, bus formuojama valdyba, remiantis Akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka ir kitomis procedūromis. Yra normalu turėti tokią valdymo struktūrą mūsų valstybės valdomose akcinėse bendrovėse.

Klaipėdos miesto atstovų dalyvavimas tam tikruose organuose yra numatytas. Įstatymo projekte aiškiai pasakyta: tiek dalyvavimas Uosto plėtojimo tarybos, atitinkamai Klaipėdos miesto savivaldybės atstovas bus įtraukiamas. Tai yra būtent taryba, kuri yra formuojama ir joje derinama uosto plėtros strategija ir tas sprendimų priėmimas tokio daugiau politinio pobūdžio klausimais. Vadovauja susisiekimo ministras, Vyriausybės nutarimu formuojama sudėtis ir visa darbo tvarka. Ten tikrai yra įpareigojimas įtraukti Klaipėdos miesto atstovą. Lygiai taip pat turime tokio šiek tiek žemesnio techninio lygmens organą, tai yra Uosto tarybą. Įstatyme numatyta, kad joje taip pat dalyvautų Klaipėdos miesto savivaldybės atstovas. Uosto taryba šiuo metu veikia, tikimės, ir toliau veiks efektyviai, priėmus naujos redakcijos įstatymo pakeitimus. Dalyvavimas tikrai yra užtikrintas, kaip siūlome, šiuose formatuose.

Kitas klausimas – dėl nacionalinio saugumo ir kitų susijusių reikalų. Mes kaip tik šioje naujoje įstatymo redakcijoje, pačiame įstatyme, įvedame tą svarbą dėl pasikeitusios geopolitinės situacijos. Ta koncesija dėl žemės nuomos atsiranda kaip galimybė. Visos procedūros dėl koncesininko parinkimo būtų daromos vadovaujantis Koncesijų įstatymo nustatyta tvarka, taip pat būtų skelbiama viešoji procedūra, kas irgi numatyta įstatyme. Viskas turėtų vykti maksimaliai aiškiai, skaidriai ir neprieštaraujant nacionalinio saugumo interesams. Noriu pabrėžti, kad mes įstatyme irgi net numatę, kad uosto naudotojų veikla, uosto teritorija turi neprieštarauti nacionalinio saugumo interesams, šio ir kitų įstatymų nustatytiems reikalavimams. Jau įstatymo lygmeniu atsi-

randa, kad maksimalus dėmesys ir kiekvieno uosto naudotojo veikla būtų peržiūrima pagal šį prioritetinį klausimą.

**PIRMININKĖ.** Klausia V. Ąžuolas. Ruošiasi A. Petrošius.

**V. ĄŽUOLAS** (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiama viceministre, geras uosto darbas priklauso ir nuo gero „Geležinkelių“ darbo. Kaip dabar atsitinka taip, kad kairė nežino, ką daro dešinė? „Geležinkeliai“ padidina įkainius ir uostas tada praranda dalį krovinių. Kaip šiuo atveju būtų galima sutvarkyti įstatymiškai ar kaip nors, kad „Geležinkeliai“ nekenktų uostui savo įkainiais? Ar šie pakeitimai išspręs ir „Geležinkelių“ problemas? Mes žinome, kad „Geležinkeliams“ uoste taip pat reikia papildomų atšakų, nuvažiavimų ir kitų dalykų. Ar dėl žemių ir kitų dalykų irgi bus sprendžiama, dėl „Geležinkelių“ dalykų? Ačiū.

**D. SUJETAITĖ.** Dėkoju už jūsų klausimą. Aktualus klausimas, jo dažnai sulaukiame ir iš verslo struktūrų, vykdančių krovimo darbus ir vežančius krovinius tiek geležinkeliais, tiek Klaipėdos uoste. Taikomi konkretūs įkainiai jau yra labiau kito lygmens, ne įstatymo lygmens, klausimas. Šitas klausimas sprendžiamas tarpinstituciniu formatu, dalyvaujant Susisiekimo ministerijos atstovams, atsakingų bendrovių atstovams iš LTG grupės, Klaipėdos uosto, dalyvaujant ir Pramonininkų konfederacijos atstovams. Tikimės, kad diskusija dėl konkrečių įkainių toliau tęsis Vyriausybės ir Susisiekimo ministerijos formatu ir ten išspręsime darbo tvarka. Čia tikrai nėra būtent šio įstatymo klausimo apimtis. Bet taip, klausimas aktualus, girdime ir sprendžiame darbo tvarka.

**PIRMININKĖ.** Prašom, Audriau, jūsų klausimas.

**A. PETROŠIUS** (*TS-LKDF*). Dėkoju už klausimo pristatymą ir už tai, kad reaguojame į tą kintantį pasaulį, lendame prie tų valdymo pokyčių ir bandome subalansuoti dalykus. Tikiuosi, kad kažkada į Uosto direkcijos strategijas pavyks įtraukti ir tokius punktus kaip elektros įvedimas terminaluose, paviršinių nuotekų surinkimas. Ne paslaptis, kad Klaipėdos miestas susiduria su itin dideliais taršos rodikliais. Tačiau jūsų pristatyme man galbūt šiek tiek pristigo argumentacijos dėl tos vienpakopės valdymo struktūros. Aš norėčiau išgirsti, kokia praktika valstybėje yra su kitomis panašaus dydžio įmonėmis dėl tos valdymo struktūros? Nežinau, ar čia itin gera mintis, gal jūs turite savo argumentų, naikinti stebėtojų tarybą? Ar tokie sprendimai ateityje nedarys įtakos skaidrumui, valdymo kokybei ir kitiems elementams?

**D. SUJETAITĖ.** Dėkoju už klausimą. Daugiausia praktika tokia, kad akcinėse bendrovėse yra formuojamos valdybos, tai yra ir EBPO atitinkanti praktika, ir mes turime tokį keistą precedentą, kai dabar akcinėje bendrovėje yra dvipakopis valdymas. Tai tiek institucijos derinimo metu pasakė, kad ši kryptis yra teisinga, atitinkanti aukščiausius skaidraus valdymo standartus, ir norime tą praktiką – valdybą, vienpakopį valdymą, turėti ir Klaipėdos uoste. Atitinkamai nepriklausomi nariai, valstybės deleguotas atstovas, taip, kaip yra kitur. Mes tikimės, kad tai tikrai užtikrins ir skaidrumą, aiškumą ir visos Klaipėdos uosto akcijos – 100 % lieka valstybei.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Laikas, 10 minučių, skirtų klausti, baigėsi. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Motyvai už – V. Rakutis. Prašom, Valdai.

**V. RAKUTIS** (*TS-LKDF*). Gerbiami Seimo nariai, mūsų Jūrinių reikalų komisija lankėsi uoste ir visus šiuos įstatymo pataisymus, papildymus, kuriuos pristatė gerbiama viceministrė, mes išgirdome su visa reikalinga motyvacija, su konkrečių teritorijų parodymu. Taip pat sprendėme daug klausimų, susijusių su miestu. Miestas turi kai kurių savo idėjų, ką daryti su kai kuriomis rezervinėmis teritorijomis, kurios galėtų būti, iki jas naudojant uosto reikmėms, bent laikinai panaudotos miesto reikmėms. Tai ta problematika, matyt, išlieka. Bet kokiu atveju visi įstatymo pakeitimai yra išaugę iš gyvenimo, rodo uosto plėtrą, rodo gerą situaciją apskritai mūsų pajūryje. Aš siūlau šį pateikimą labai palaikyti, o gerbiamą posėdžio pirmininkę įtraukti Jūrinių reikalų komisiją taip pat prie tų, kurie svarstys šitą klausimą. Dėkui.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Dėl motyvų prieš nėra. Ar galime bendru sutarimu po pateikimo pritarti? Ačiū. Balsuojame. Išgirdau nuomonę, tai balsuojame.

Balsavo 91: už – 84, susilaikė 7. Po pateikimo pritarta. Per šoninį mikrofoną – V. Grubliauskas. Prašom.

**V. GRUBLIAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Aš prašyčiau papildomu komitetu paskirti ir Ateities komitetą, kadangi mes kalbame apie ilgalaikę strateginę perspektyvą, strateginę infrastruktūrą. Tie dalykai yra neišvengiamai sietini su valstybės ilgalaike pažanga, todėl prašyčiau papildomu komitetu skirti ir Ateities komitetą. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Siūlome komitetus. Pagrindinis komitetas – Ekonomikos komitetas. Manau, bendru sutarimu mes pritarsime, kad Ekonomikos komitetas būtų pagrindinis. Ačiū, pritarta. Dėl papildomų buvo pasiūlymas, kad Ateities komitetas ir Jūrinių reikalų komisija. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Siūloma svarstyti balandžio 14 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

*15.23 val.*

**Vidaus vandenų transporto kodekso $16^1$ ir $16^2$ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1230 (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Vidaus vandenų transporto kodekso $16^1$ ir $16^2$ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1230. Taip pat pateikimas. Pranešėja – D. Sujetaitė. Prašom.

**D. SUJETAITĖ.** Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, Vyriausybės vardu teikiamas svarstyti Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekso $16^1$ ir $16^2$ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Šio įstatymo projekto tikslas – patikslinti vidaus vandenų transporto priemonių techninių apžiūrų atlikimo teisinį reguliavimą, spręsti praktikoje išryškėjusias problemas ir įgyvendinti Specialiųjų tyrimų tarnybos antikorupcinio vertinimo išvadoje pateiktas rekomendacijas. 2022 metais pakeitus Vidaus vandenų transporto kodeksą, buvo sudarytos sąlygos technines apžiūras atlikti ne Lietuvos transporto saugos administracijai, bet jos atestuotiems privatiems subjektams. Per daugiau nei trejus metus po įstatymo pakeitimo, iki 2025 metų vidurio, rinkoje neatsirado nė vieno tokio atestuoto subjekto, todėl šią funkciją faktiškai ir toliau vykdė Transporto saugos administracija. Situacija pasikeitė tik 2025 m. liepos 1 d., kai buvo atestuotas pirmasis privatus paslaugų teikėjas. Nuo tada administracija techninių apžiūrų nebeatlieka.

Įstatymo nuostatų taikymo praktika parodė keletą svarbių iššūkių. Vidaus vandenų transporto priemonių techninių apžiūrų rinka Lietuvoje yra labai maža – per metus atliekama apie 400–500 vidaus vandenų transporto priemonių, išskyrus burines jachtas, techninių apžiūrų. Dėl to ši veikla nėra patraukli verslui, o ribota konkurencija gali sudaryti prielaidas augti kainoms ir nepasitikėti paslaugų kainodara. Būtent į šias rizikas dėmesį atkreipė ir Specialiųjų tyrimų tarnyba, atlikusi teisinio reguliavimo antikorupcinį vertinimą.

Atsižvelgdami į tai, siūlomais pakeitimais siekiame kelių pagrindinių tikslų. Pirma, stiprinama techninių apžiūrų veiklos priežiūra, Transporto saugos administracijai suteikiami aiškesni įgaliojimai prižiūrėti atestuotų subjektų veiklą, vertinti teikiamų paslaugų kokybę ir tinkamumą. Antra, siekiama užtikrinti skaidrią ir sąnaudomis pagrįstą kainodarą. Įstatymo projektu numatoma, kad maksimalias techninių apžiūrų kainas apskaičiuos ir tvirtins administracija pagal nustatytą metodiką. Trečia, mažinama perteklinė administracinė našta verslui. Siūloma atsisakyti reikalavimo techninių apžiūrų paslaugų teikėjams privalomai turėti patalpas, kurios praktikoje dažnai nėra būtinos šiai veiklai vykdyti, nes įprastai techninė apžiūra yra atliekama vidaus vandenų transporto priemonės buvimo vietoje.

Taip pat įstatymo projekte nustatoma skundų dėl techninių apžiūrų atlikimo nagrinėjimo tvarka, aiškiau apibrėžiamos sankcijos už pažeidimus, o Susisiekimo ministerijai numatoma pareiga po penkerių metų atlikti poveikio vertinimą išanalizuojant, ar maksimalių techninės apžiūros, atliekamos atestuoto asmens, kainų reguliavimas davė laukiamų rezultatų ir ar jis yra proporcingas reguliavimui užtikrinti reikalingiems resursams. Rengiant įstatymo projektą buvo atliktas išsamus būsimo teisinio reguliavimo poveikio konkurencijai vertinimas.

Priėmus šį įstatymo projektą, tikimasi užtikrinti aiškesnį ir skaidresnį vidaus vandenų transporto priemonių techninių apžiūrų reguliavimą, sumažinti galimas korupcijos rizikas bei sudaryti būtinas teisines prielaidas, kad vidaus vandenų transporto priemonių techninių apžiūrų pas-

laugų kainos būtų pagrįstos realiomis jų teikimo sąnaudomis. Prašau pritarti įstatymo projektui po pateikimo ir pradėti jo svarstymo procedūrą Lietuvos Respublikos Seime.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Jūsų norėtų paklausti Seimo nariai. Pirmoji klausia L. Girskienė.

**L. GIRSKIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Aš noriu paklausti jūsų, kam yra reikalingas, mano supratimu, tarpininkas, tai yra privatus juridinis asmuo, kuris teikia laivų techninės priežiūros pasus, pasų suteikimo paslaugą, tai yra patikrina ir išduoda dokumentą? Ar to negalėtų atlikti pati Transporto saugos administracija arba, kiek aš atsimenu, anksčiau Saugios laivybos administracija buvo lyg už tai atsakinga?

Kitas klausimas. Pavyzdžiui, Klaipėdoje mes turime pristatytą visą krantinę laivų, laivelių, kurie dirba tiktais vasaros sezono metu. Jiems kasmet atlikti techninę apžiūrą iš tikrųjų yra labai didelės išlaidos. Ar nebūtų galima dar papildyti jūsų teikiamo įstatymo projekto šia nuostata, kad laivai, kurie dirba tiktai vasaros sezono metu, tam tikrą ribotą laiką techninę apžiūrą galėtų atlikti, pavyzdžiui, kas dvejus metus? Kokie būtų jūsų pasvarstymai? Ačiū.

**D. SUJETAITĖ.** Dėkoju už jūsų klausimus. Kaip ir minėjau pranešimo pradžioje, 2022 metais buvo priimti XVIII Vyriausybės sprendimai, kad laivų technines apžiūras vykdytų privatūs ūkio subjektai, kitaip sakant, jau ne Transporto saugos administracija. Buvo liberalizuota šita paslauga. Mes, kaip ir pristačiau, pamatėme tam tikras reguliavimo pasekmes, kylančias iš to. Iki tol, iki praėjusių metų liepos 1 dienos, ir toliau Transporto saugos administracija vykdė laivų technines apžiūras, tiktai pastarąjį pusmetį atsirado privatus ūkio subjektas, kuris realiai pradėjo teikti tas paslaugas, ir atitinkamai buvo įgyvendinti ankstesni kodekso pakeitimai.

Šiame įstatymo kontekste ir pakeitime mes negrįžtame, nesiūlome grįžti prie ankstesnės praktikos. Mes siūlome tobulinti esamą reguliavimą. Atsiliepdami ir į jūsų minimą, keliamą klausimą, kad techninių apžiūrų kaina tam tikriems laivų savininkams yra tikrai aukšta, mes tą siūlome spręsti reguliuojant maksimalias kainas. Esame atliepę institucijų, atsakingų institucijų, pastabas, siūlymus, tiek dėl STT, tiek dėl Konkurencijos tarybos. Visus vertinimus esame padarę ir matome, kad šitas kelias būtų perspektyviausias.

**PIRMININKĖ.** Ačiū.

**D. SUJETAITĖ.** O dėl pačių techninių apžiūrų apimties, ar dažninimo, ar apimties mažinimo tam tikriems laivams, kaip tik tais pačiais 2022 metais ir buvo labai stipriai sumažintas laivų, kuriems taikoma privaloma techninė apžiūra, skaičius, dabar jų nėra labai daug, skaičius svyruoja nuo 400 iki 500 per metus.

Dėl apimties keitimo – irgi nesiūlome keisti šiame įstatymo kontekste, manome, kad reguliuojant maksimalias kainas būtų sprendžiami dabar kylantys iššūkiai ir problemos, kurias indikuoja tiek technines apžiūras privalantys atlikti laivų savininkai, tiek atsakingos institucijos, kurios vykdo techninę apžiūrą.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Klausia A. Mockus. Tiktai, gerbiama viceministre, atsakymas – iki 3 minučių pagal Statutą. Tik primenu. Ačiū.

**A. MOCKUS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiama viceministre, gal galite pasakyti, kiek dėl neefektyvios sistemos laivų savininkai registravo savo laivų užsienio valstybėse? Kadangi minėjote, kad atliktas tyrimas, gal turite tokius duomenis. Ir gal galite palyginimui pateikti, kiek, pavyzdžiui, laivo techninė apžiūra kainuoja Latvijoje, Lenkijoje ir Lietuvoje? Ačiū.

**D. SUJETAITĖ.** Dėkoju už jūsų klausimus. Statistikos dėl techninių apžiūrų kainos kitose šalyse palyginimo šiuo metu neturiu. Galėsime išsamiau pristatyti, jei diskusijos bus tęsiamos komitetuose. Pasiruošime.

Taip pat kiek laivų išregistruota būtent dėl šios priežasties, tikrai irgi dabar statistikos neturime, reikėtų, matyt, kompleksiškai vertinti, nes tų priežasčių gali būti įvairių. Bet mes matome, preliminariais skaičiavimais, kad įvedus kainų reguliavimą, priklausomai nuo laivo tipo, konstrukcijos, dydžio, apimties, keleivių skaičiaus ir kitų parametrų, tam tikrų laivų techninės apžiūros kaina gali sumažėti perpus.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Klausia S. Bucevičius.

**S. BUCEVIČIUS** (*NAF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiama viceministre, ačiū už šį įstatymą. Gyvenimas nestovi vietoje, lyg ir buvo priimtos mūsų pataisos, bet matome, kad vis

tiek susiduriame su problema ir reikia ją spręsti. Tiek Specialiųjų tyrimų tarnyba pasisakė, kiti ūkio subjektai. Bet vienaip ar kitaip aš dabar bandau… arba ko ir kolega klausė, žinome arba girdime, išsiregistruoja mūsų laivai, prisiregistruoja kitur, techninė apžiūra jau reikalinga kitos valstybės ir taip toliau. Ar čia šis įstatymo projektas iš tikrųjų, ką jūs sakote, gali perpus sumažinti techninių apžiūrų kainą? Kuo tai pagrįsta, kai šiandien tik vienas ūkio subjektas gali tai atlikti? Ar mes turėsime instrumentų šiuo įstatymo projektu?

**D. SUJETAITĖ.** Dėkoju už klausimus, jie yra labai aktualūs ir svarbūs. Dėl kainų reguliavimo. Įstatyme numatyta galimybė tą įvesti. Visa metodika ir apskaičiavimo tvarka būtų parengta ministro įgaliotos institucijos – Transporto saugos administracijos. Be abejo, mes, teikdami šias pataisas, jau prevenciškai modeliavome, įvertinome, ar tikrai toks sprendimas yra pati geriausia alternatyva. Taip, yra geriausia alternatyva, mes esame parengę išsamų konkurencijos aplinkai vertinimą pagal visas procedūras ir manome, kad būtent toks sprendimas šiuo metu yra geriausias ir spręstų tas problemas, kurias dabar sukėlė esamas reguliavimas. Dėkoju.

**PIRMININKĖ.** Klausia L. Urmanavičius. Prašom.

**L. URMANAVIČIUS** (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama viceministre, aš noriu paklausti. Prieš metus Transporto saugos administracijai parinkus privatų asmenį atlikti technines apžiūras vidaus transporto priemonių, kaina išaugo kartais. Tą pačią paslaugą, kada jinai priklausė Transporto saugos administracijai, užsakę laivų savininkai galėjo gauti gana greitai. Jeigu mes imsime Dzūkijos regioną ar kitus nutolusius regionus nuo Klaipėdos, šiandien tikrai yra problema. Ar šio įstatymo pakeitimas… Ar atsiras konkurencija, ar yra potencialių įstaigų ar asmenų, kurie galėtų tai daryti?

**D. SUJETAITĖ.** Dėkoju už jūsų klausimą. Taip, dabar vienas ūkio subjektas atlieka laivų techninės apžiūras. Jeigu jo nebūtų, įstatyme numatyta, kad tai toliau darytų Transporto saugos administracija. Mano žiniomis, pastaraisiais metais buvo dar vienas potencialus privatus teikėjas ir dar viena akcinė bendrovė, valdoma valstybės, kuri kreipėsi dėl akreditacijos, nes šiai paslaugai vykdyti taip pat reikalinga Lietuvos akreditacijos ir sertifikavimo agentūros suteikta akreditacija. Tai gana ilgas ir sudėtingas kelias gauti tokią atitiktį, kad galėtum vykdyti veiklą. Matome dabar vieną, bet buvo kreipimųsi, mūsų žiniomis, ir daugiau. Tikimės, kad ateityje atsiras daugiau paslaugų teikėjų ir konkurencija bus didesnė, kas sąlygos ir tą patį kainų mažėjimą.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Jūsų norėtų paklausti A. Bagdonas. Prašom, Andriau.

**A. BAGDONAS** (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Visų pirma noriu padėkoti, kad atliepiate tuos žmones, kurie tas technines apžiūras turi pereiti. Būtent nuo praėjusių metų, kuomet atsirado vienas privatus asmuo, kuris tą paslaugą teikia, kaina, kaip ir kolegos sakė, išaugo kelis kartus. Tai turbūt nieko netenkina. Bet aš tiktai abejoju tuo pačiu įstatymo projektu. Jeigu mes dar labiau reguliuosime kainas, ar ne, dar labiau apsunkinsime pačią tvarką, ar nenutiks taip, kad nebeliks nė vieno tokio privataus paslaugos teikėjo ir vėl teks grįžti prie Transporto saugos administracijos, kad jie tą paslaugą teiktų? Tiesiog noriu pasakyti: ar tikrai viską įvertinote, nes problema yra tikrai aktuali ir ją iš tiesų labai skubiai reikėtų spręsti? Kaip labai tiksliai ir pasakėte, nuo 2022 metų iki 2025 metų, trejus metus, neatsirado nė vieno tokios paslaugos teikėjo. Kaip manote, ar šis įstatymo projektas išspręs, ar jį vis dar reikėtų tobulinti svarstymo stadijoje? Ačiū.

**D. SUJETAITĖ.** Dėkoju už jūsų klausimus. Taip, dėl kainodaros ir paslaugų teikėjų manome, kad šis įstatymo projektas yra parengtas tikrai labai kokybiškai, prie jo buvo labai daug dirbama su įvairiomis institucijomis, vertinamos įvairios alternatyvos, jos yra aprašytos ir aiškinamajame rašte, ir pasirinkta, mūsų manymu, geriausia, geriausias sprendimas. Vis tik mes manome, kad ta pati paslaugos kaina turi būti pagrįsta realiomis sąnaudomis. Tai tą objektyviai įvertins atsakingos institucijos, Transporto saugos administracija, kuriai bus pavesta parengti metodiką, ją reikės suderinti vėlgi su institucijomis. Tai irgi ilga procedūra, aiški, skaidri, kad į tą paslaugos kainą tikrai būtų įtrauktos tos sąnaudos, kurios turėtų būti įtrauktos. Ir noriu pabrėžti dar vieną akcentą, kad mes ne vien tik griežtiname, galbūt tą aiškesnę tvarką darome ir įvedame tam tikrus palengvinimus. Pavyzdžiui, atsisakome patalpų reikalavimo, nes suprantame, kad jo tiesiog nerei-

kia, nes dažniausiai laivų techninė apžiūra atliekama laivo buvimo vietoje. Tai irgi tam tikras palengvinimas verslui neturėti fizinių patalpų.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Jūs atsakėte į visus Seimo narių paklausimus. Ačiū jums. Dėl motyvų už – V. Rakutis. Prašom.

**V. RAKUTIS** (*TS-LKDF*). Aš nesiruošiau kalbėti, bet čia iškilo daug tokių praktinių klausimų. Esu dalyvavęs tokioje laivo registracijos procedūroje, tikrai gerai, kad jūs atsisakėte tų patalpų, nes ten tų laivų niekas niekur nevežioja, tiesiog į jų stovėjimo vietą atvyksta specialūs žmonės, yra specialios technologijos. Man teko registruoti dar iki tol, kol buvo tik viena tikrinanti organizacija. Realiai, jeigu viską pavyks padaryti, kiekviena organizacija, kiekvienas jachtklubas, kiekvienas motorinių laivų klubas galės turėti žmones, įgaliotus atlikti tokius dalykus, ir tai labai supaprastins procedūrą, nes dažniausiai nėra taip lengva su tuo inspektoriumi susitikti, nes reikia darbo metu tą dalyką daryti. Labai linkiu sėkmės jūsų sukurtai sistemai, kad tai taptų paprasta, efektyvu ir nebūtų be reikalo naudojami žmonių pinigai.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Ačiū viceministrei. Jau galite palikti tribūną. Dėl motyvų prieš nėra. Ar po pateikimo projektui Nr. XVP-1230 galime pritarti bendru sutarimu? Kadangi nebuvo motyvų prieš, ačiū, pritarta. Siūlomas kaip pagrindinis Ekonomikos komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Siūloma svarstyti balandžio 7 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Per šoninį mikrofoną A. Mockus. Prašom.

**A. MOCKUS** (*LSDPF*). Gerbiama posėdžio pirmininke, norėčiau paprašyti Jūrinių reikalų komisijos dar papildomai.

**PIRMININKĖ.** Yra siūlymas, kad būtų Jūrinių reikalų komisija įtraukta kaip papildoma. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

*15.42 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-24 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Aleksandro Stulginskio žvaigždės skyrimo komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1275 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)**

Liko rezerviniai klausimai. Į tribūną kviečiu pranešėją O. Leiputę pateikti Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-24 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Aleksandro Stulginskio žvaigždės skyrimo komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektą. Prašom, Orinta. Orinta!

**O. LEIPUTĖ** (*LSDPF*). Dėkojame. Siūlymas pakeisti 1 straipsnį ir išdėstyti taip: įrašant 8 numeriu P. Visocko pavardę, ir nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Vienas Seimo narys jūsų norėtų paklausti. Tai klausia S. Gentvilas. Prašom.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Gerbiama Orinta. Praėjusį kartą, kai buvo komisijos sprendimai suteikti šią žvaigždę jūsų, socialdemokratų, garbės pirmininkui V. P. Andriukaičiui, skambėjo vieša kritika, kad savi apdovanoja savus. Ar socdemų persvaros komisijoje padidinimas, nes čia nėra pakeitimas į ką nors, o tiesiog dar vieno socdemo įkėlimas, reiškia, kad planuojama pateikti dar vieno socdemo pavardę kitiems rinkimams? Ačiū.

**O. LEIPUTĖ** (*LSDPF*). Gerbiamas kolega, jūs nesate teisus. Iš šio komiteto, iš šios komisijos sudėties buvo išbrauktas J. Olekas, kadangi tapo Seimo Pirmininku, tai dabar yra papildyta P. Visocko pavarde. Vietoj J. Oleko.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Ačiū pranešėjai. Motyvai už, prieš? Nėra. Ar po pateikimo galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Svarstymo stadija. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Dėl motyvų taip pat nėra. Ar galime po svarstymo pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Priėmimas. Du straipsniai. Ar galime pritarti abiem straipsniams? Ačiū, pritarta. Balsuojame dėl viso. Priėmimo stadija.

**Šio nutarimo priėmimas**

Balsavo 76 Seimo nariai, vienbalsiai – 76 už. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

*15.45 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-10 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1276(3) (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)**

Rezervinis klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-10 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1276. Pranešėja – O. Leiputė. Prašom.

**O. LEIPUTĖ** (*LSDPF*). Dėkoju. Siūloma pakeisti 1 straipsnį ir jį išdėstyti taip: išbraukti 13 numeriu pažymėtą L. Girskienę ir 16 numeriu įrašyti J. Narkevičių kaip Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos seniūną; išbraukti S. Skvernelio pavardę ir įrašyti L. Savicko pavardę, Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ seniūno.

2 straipsnis. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo.

**PIRMININKĖ.** Jūsų paklausti užsirašiusių nėra. Ačiū Orintai už pateikimą. Dėl motyvų nėra. Ar galime bendru sutarimu po pateikimo pritarti? Ačiū, pritarta. Svarstymo stadija. Diskusijoje užsirašiusių nėra, dėl motyvų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu po svarstymo? Ačiū, pritarta. Priėmimas. Du straipsniai. Ar galime pritarti abiem straipsniams? Ačiū, pritarta. Balsuojame dėl viso priėmimo.

**Šio nutarimo priėmimas**

Balsavo 81 Seimo narys, vienbalsiai – 81 už. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

*15.47 val.*

**Seimo 2026 m. kovo 12 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas**

Ir paskutinis rezervinis klausimas. Kviečiame į tribūną Seimo Pirmininką J. Oleką dėl Seimo 2026 m. kovo 12 d., ketvirtadienio, posėdžių darbotvarkės tvirtinimo. Prašom.

**J. OLEKAS.** Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, ketvirtadienio darbotvarkė tokia, kokia buvo jums pateikta. Rytiniame posėdyje patikrinsime Seimo Pirmininko buvimą poste. Po pietų turime keletą įstatymų svarstymų, jie susiję su mūsų organizaciniais dalykais. Taip pat turime daug pasiūlymų dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo. Kaip žinote, sudaryta Seimo valdybos darbo grupė baigė darbą, pateikė savo pasiūlymą ir yra daug kitų kolegų siūlymų. Taip pat popietiniame posėdyje yra Darbo kodekso, Biudžetinių įstaigų įstatymo projektai, daug finansų ministro teikiamų projektų: Finansinių priemonių rinkų įstatymo, Juridinių asmenų nemokumo įstatymo projektai bei kiti įstatymų projektai. Čia sulauksime finansų ministro gero benefiso visą popietę. Tokie būtų pasiūlymai.

**PIRMININKĖ.** Labai ačiū. Ar galime pritarti bendru… (*Balsai salėje*) Pasižiūrėkime. Sako, yra užsirašiusių paklausti. Ar mes matome? Taip, matome sistemoje. Jūsų norėtų paklausti S. Gentvilas. Prašom.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Gerbiamas Seimo Pirmininke, darbo grupė plušo per visą sesijos pertrauką, man atrodo, plušėti turėjo ir Krašto apsaugos ministerija dėl Kapčiamiesčio poligono. Jo nėra nei šiandien darbotvarkėje, nėra nei ketvirtadienį, nors sakoma, kad yra ypatingos skubos projektas. Norisi paklausti: tarp valstybės prioritetų ar čia LRT įstatymas buvo prioritetas, ar Kapčiamiesčio poligonas? Nes pirmą savaitę mes neturime pateikimo, projektas net neregistruotas. Gal jūs žinote, kur jis yra dingęs, ir ar R. Žemaitaitis leido jį registruoti, ar ne?

**J. OLEKAS.** Mano žiniomis, leido, tiktai kol kas nematau jo pateikimo. Aš tikėjausi šiandien irgi pasikalbėti su ministru, bet, deja, jo nebuvo posėdyje. Labai atsiprašau už tai, kad neturėjome tos galimybės, bet, manau, artimiausią savaitę turėtų mus pasiekti, nes tai iš tikrųjų yra mums tie dalykai, kurie turi būti padaryti.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Daugiau užsirašiusių nėra. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta. Kadangi tai buvo paskutinis darbotvarkės klausimas, registruojamės.

Skelbiu kovo 10 dienos vakarinį posėdį baigtą. (*Gongas*)

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS**

**IV (PAVASARIO) SESIJOS**
**RYTINIO POSĖDŽIO NR. 118**
**STENOGRAMA**

**2026 m. kovo 12 d.**

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas R. ŠUKYS*

---

**PIRMININKAS (R. ŠUKYS**, *NAF*). Gerbiami kolegos, prašau užimti savo vietas. 2026 m. kovo 12 d. rytinį plenarinį posėdį skelbiu pradėtą. (*Gongas*) Prašau registruotis.

Užsiregistravo 103 Seimo nariai. Pradedame mūsų darbą. Darbotvarkės 1 klausimas – Seimo nario priesaika. Kviečiu Konstitucinio Teismo pirmininką G. Godą priimti Seimo nario priesaiką.

*10.00 val.*

**Seimo narės Angelės Jakavonytės prisaikdinimas**

**G. GODA.** Gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai, Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija 2026 m. kovo 10 d. priėmė sprendimą Nr. Sp-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nario Kazio Starkevičiaus įgaliojimų pripažinimo nutrūkusiais nesuėjus terminui ir Lietuvos Respublikos Seimo nario mandato pripažinimo Angelei Jakavonytei“, kuriuo nusprendė pripažinti, kad, atsiradus laisvai Seimo nario vietai, Seimo nariu tampa Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų kandidatų sąrašo, pagal kurį buvo išrinktas buvęs Seimo narys, pirmasis Seimo nario mandato negavęs kandidatas – Angelė Jakavonytė.

Šis Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimas paskelbtas Teisės aktų registre 2026 m. kovo 10 d., taigi, jis įsigaliojo ir minėta Seimo narė gali prisiekti Seimo plenariniame posėdyje.

Prieš priimdamas Seimo nario priesaiką, turiu paaiškinti kai kurias Konstitucijos ir Lietuvos Respublikos Seimo statuto nuostatas, susijusias su šia procedūra.

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 59 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyta: išrinktas Seimo narys visas Tautos atstovo teises įgyja tik po to, kai Seime jis prisiekia būti ištikimas Lietuvos Respublikai. Seimo narys, įstatymo nustatyta tvarka neprisiekęs ar prisiekęs lygtinai, netenka Seimo nario mandato, dėl to Seimas priima nutarimą.

Konstitucinis Teismas savo baigiamuosiuose aktuose yra konstatavęs, kad Seimo nario priesaika nėra vien formalus ar simbolinis aktas, ji nėra vien iškilmingas priesaikos žodžių ištarimas ar priesaikos akto pasirašymas. Seimo nario priesaikos aktas yra konstituciškai, teisiškai reikšmingas: duodamas priesaiką išrinktasis Seimo narys viešai ir iškilmingai įsipareigoja veikti taip, kaip įpareigoja duota priesaika ir jokiomis aplinkybėmis jos nesulaužyti. Iš Seimo nario priesaikos jam kyla pareiga gerbti ir vykdyti Konstituciją, įstatymus, sąžiningai vykdyti Tautos atstovo pareigas, kaip jį įpareigoja Konstitucija.

Konstitucijos sudedamosios dalies Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos įsigaliojimo tvarkos“ 5 straipsnyje yra nustatytas Seimo nario priesaikos tekstas. Duodant priesaiką, minėtas tekstas turi būti persakomas ar perskaitomas, po to vardinis priesaikos tekstas pasirašomas. Priesaikos tekstas netaisomas ir nekeičiamas, išskyrus tai, kad prisiekti leidžiama ir be paskutinio priesaikos teksto sakinio.

Pagal Seimo statuto 4 straipsnį, Seimo nario priesaiką priima Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo pirmininkas. Seimo narys prisiekia stovėdamas priešais priimantį priesaiką asmenį, skaito priesaiką padėjęs ranką ant Konstitucijos. Pasirašytas vardinis priesaikos lapas perduodamas priėmusiam priesaiką Konstitucinio Teismo pirmininkui, kuris jį patikrina ir paskelbia Seimo nario, įgijusio visas Tautos atstovo teises, pavardę. Vardinį priesaikos lapą priėmęs priesaiką asmuo perduoda Seimo Pirmininkui saugoti Seime.

Pagal Seimo tradiciją, priimant Seimo nario priesaiką Seimo salėje visi stovi. Suprantama, ši pareiga netaikoma tiems, kurie dėl objektyvių priežasčių negali jos vykdyti.

Taigi norėčiau pradėti priesaikos priėmimo procedūrą. Prašome stoti. Kviečiu prisiekti Seimo narę Angelę Jakavonytę.

**A. JAKAVONYTĖ**. Aš, Angelė Jakavonytė, prisiekiu būti ištikima Lietuvos Respublikai; prisiekiu gerbti ir vykdyti jos Konstituciją ir įstatymus, saugoti jos žemių vientisumą; prisiekiu visomis išgalėmis stiprinti Lietuvos nepriklausomybę, sąžiningai tarnauti Tėvynei, demokratijai, Lietuvos žmonių gerovei. Tepadeda man Dievas!

**G. GODA.** Skelbiu, kad Seimo narė A. Jakavonytė prisiekė 2026 m. kovo 12 d. Seimo plenariniame posėdyje ir, remiantis Konstitucijos 59 straipsniu, įgijo visas Tautos atstovo teises. Sveikinu prisiekusią Seimo narę A. Jakavonytę. (*Plojimai*)

**PIRMININKAS.** Dėkojame Konstitucinio Teismo pirmininkui.

*10.06 val.*

**Informaciniai pranešimai**

Gerbiami kolegos, iš karto norėčiau pagarsinti ir informacinį pranešimą dėl priėmimo į Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakciją. Šis pranešimas yra Seimo narės A. Jakavonytės. Ji prašo nuo 2026 m. kovo 12 d. priimti ją į Seimo Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakciją. Pasirašė, informaciją teikia L. Kasčiūnas.

*10.07 val.*

**Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2026 m. kovo 12 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas**

Gerbiami kolegos, dabar dėl darbotvarkės. Mes turime darbotvarkės tvirtinimą. Gerbiama J. Šukevičienė per šoninį mikrofoną. Prašom. Pasiūlymai dėl vedimo tvarkos.

**J. ŠUKEVIČIENĖ** (*LSDPF*). Laba diena, posėdžio pirmininke, kolegos. Frakcijos vardu prašau išbraukti iš darbotvarkės 2-1 klausimą – Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. (*Balsai salėje: „Kodėl?“*)

**PIRMININKAS.** Apsispręsime dėl šio pasiūlymo balsuodami. Gerbiamas D. Bradauskas per šoninį mikrofoną.

**D. BRADAUSKAS** (*NAF*). Aš labai prašyčiau Tarpparlamentinių ryšių su Azerbaidžano Respublika grupės narių trumpam, kelioms minutėms, susirinkti prieš pertrauką. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Gerbiamas S. Kairys.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš norėčiau frakcijos vardu pasiūlyti išbraukti darbotvarkės klausimą – Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-1247. Kitaip tariant, tą įstatymo projektą, kurį sukūrė Seimo Pirmininko J. Oleko vadovaujama darbo grupė, išbraukti iš darbotvarkės.

Motyvai ir argumentai būtų tokie. Kai mes praėjusioje sesijoje svarstėme tą garsųjį nuodėguliu virtusį įstatymo pakeitimą, po to, kai atvyko Venecijos komisija, tiek Seimo Pirmininkas, tiek viešai ponia R. Budbergytė žurnalistams teigė, kad viskas *okay*, mes neskubėsime, mes palauksime Venecijos komisijos nuomonės. Kas yra atsitikę dabar? Venecijos komisijos nuomonė yra apie tą projektą, kuris buvo priimamas praėjusią sesiją, o tai, kas yra teikiama šiandien, Venecijos komisija nusprendė svarstyti skubos tvarka. Tai būtų logiška palaukti Venecijos komisijos nuomonės ir šiandien neteikti šio įstatymo projekto. Frakcijos vardu siūlau išbraukti.

**PIRMININKAS.** Dėl jūsų pasiūlymo taip pat bus sprendžiama balsavimo būdu. Gerbiami kolegos, buvo du pasiūlymai dėl darbotvarkės pakeitimo. Dar pasiūlymą taip pat J. Sabatauskas per šoninį mikrofoną. Prašom.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, frakcijos vardu siūlau išbraukti iš darbotvarkės 2-9 klausimą – Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš

Ukrainą nustatymo įstatymo Nr. XIV-1888 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-372(2). Pagal Teisės departamento pastabas, jeigu skaitėte, Seimas saistomas ne tik Konstitucijos, bet ir savo paties priimto įstatymo. Pagal Tarptautinių sankcijų įstatymą, išimtinė teisė teikti tokį įstatymo projektą yra Vyriausybės. Aš suprantu, kad 15 Seimo narių pasirašė, toks simbolinis skaičius, tiek pat, kiek yra Vyriausybėje narių, bet vis tik tai nėra dabar veikiančios Vyriausybės projektas. Nepaisant galbūt gero turinio, gerų siūlymų, bet jie gali atsidurti ir kitame įstatymo projekte. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Yra trys pasiūlymai dėl darbotvarkės 2-1, 2-2 ir 2-9 klausimų. Pagal pasiūlymų pateikimo eilės tvarką, prašom apsispręsti balsuojant.

Pirmasis klausimas. Kas už tai, kad iš darbotvarkės būtų išbrauktas Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės įstatymo Nr. XIV-117 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1053(2)? Prašom pasiruošti, balsuojame.

Užsiregistravo 117, balsavo 116: už – 67, prieš – 39, susilaikė 10. Klausimas iš darbotvarkės išbrauktas.

Gerbiami kolegos, kitas mūsų balsuoti teikiamas klausimas – tai dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1247(2) išbraukimo iš darbotvarkės. Prašom pasiruošti ir balsuojame, kas už tai, kad būtų šiam pasiūlymui pritarta, kas turi kitą nuomonę, balsuoja kitaip.

Užsiregistravo 116, balsavo 116: už – 43, prieš – 69, susilaikė 4. Klausimas lieka darbotvarkėje.

Kitas pasiūlymas buvo išbraukti iš darbotvarkės įstatymo projekto svarstymo… pateikimo tęsinį – tai Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-372. Prašom pasiruošti. Balsuojame, kad mes išspręstume be didesnių diskusijų. Prašom.

Užsiregistravo 110, balsavo 105: už – 68, prieš – 27, susilaikė 10. Klausimas iš darbotvarkės išbraukiamas.

Kolegos, ar galime dėl visos kovo 12 dienos rytinio plenarinio posėdžio… apsispręsti – bendru sutarimu pritarti? Yra prieštaravimų? Prašom pasiruošti ir balsuoti. Kas už tai, kad būtų pritarta rytinio plenarinio posėdžio darbotvarkei su atitinkamai išbrauktais klausimais?

Užsiregistravo 114, balsavo 114: už – 74, prieš – 17, susilaikė 23. Darbotvarkei pritarta.

Per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos – gerbiamas V. Pranckietis. Prašom.

**V. PRANCKIETIS** (*LSF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, noriu kreiptis į Seimą, į Seimo svečius. Kovo 9 dieną amžinybėn iškeliavo turbūt visiems žinoma asmenybė – Č. Norvaiša. Aš noriu paprašyti, pasiūlyti, pakviesti visus pagerbti tylos minute šį asmenį. Ačiū.

*Tylos minutė*

*10.15 val.*

**Seimo Pirmininko Juozo Oleko atleidimo iš pareigų klausimas**

**PIRMININKAS.** Taigi, gerbiami kolegos, pagal darbotvarkę skelbiu klausimą – Seimo Pirmininko J. Oleko atleidimas iš pareigų. Vadovaudamasis Seimo statutu, kviečiu į tribūną pasisakyti M. Lingę, iniciatorių atstovą. Prašom. Pateikti – 10 minučių ir 10 minučių vėliau yra galimybė paklausti iniciatorių atstovo.

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Gerbiami Seimo nariai, gerbiamas Seimo Pirmininke, savotiškai pranašiški buvo D. Grybauskaitės vakarykščiai ištarti žodžiai: pasidžiaukime, ką turime, o pasibarsime ryt. Tiesa, pasidžiaugti, neginčijama, yra kuo, ypač tais laisvos Lietuvos demokratijos vaisiais, kuriuos brandino ištikimybė laisvei, pagarba teisės viršenybei, atsakomybė ir pasiaukojimas. Deja, bet šiandien iš šios tribūnos tenka kalbėti apie reiškinius, kurie ne stiprina demokratijos pamatus, bet juos iš lėto ardomai plauna, pridengdami nuolatiniais problemų nesureikšminimais ar profesionaliu žongliravimu selektyviais faktais bei tų faktų interpretacijomis. Ne dėl barnių esu šioje

tribūnoje, o dėl siekio sureikšminti demokratijos pamatams svarbias vertybes – pagarbą Konstitucijai, atsakomybę ir pareigingumą.

Jei reikėtų pasakyti vienu sakiniu, tai Seimo Pirmininkas tapo Konstitucijos diskreditavimo simboliu. Vos per pusmetį ne kartą aukščiau valstybinių interesų kelti asmeniniai ir partiniai interesai. Pirmą kartą istorijoje Konstitucinio Teismo formavimas pripažintas antikonstituciniu, nors Seimo Pirmininkas buvo įspėtas teisės mokslininkų, praktikų, konstitucinės teisės žinovų bei opozicijos. Nepaisant to, buvo teikiamas J. Sabatauskas, neatitinkantis esminio keliamo reikalavimo – turėti ne mažesnį kaip dešimties metų teisinio arba mokslinio pedagoginio darbo pagal teisininko specialybę stažą.

Seimo Pirmininko įgaliojimai aiškiai numato, kad Seimo Pirmininkas Konstitucijoje nustatyta tvarka teikia Seimui skirti Konstitucinio Teismo teisėjų kandidatūras, tačiau Seimo Pirmininkas ignoravo šį reikalavimą ir savo pasirinkimą grindė pirmiausia partinėmis ir žemesnės galios teisės akto – Vyriausybės nutarimo nuostatomis, o ne Konstitucija. Toks konstitucinių nuostatų nepaisymas negali būti ignoruojamas ir turi sulaukti politinio įvertinimo.

Mes negalime iš Seimo Pirmininko… Mes negirdėjome, kad jis būtų suklydęs, kad gailisi, kokias išvadas padarė, kad ateityje būtų užkirstas kelias tokiai situacijai pasikartoti. Tiesa, girdėjome apgailestavimą, tačiau ne dėl reikalavimų neatitinkančio kandidato parinkimo, o dėl tokio Konstitucinio Teismo sprendimo. Dar daugiau, Seimo Pirmininkas situaciją įvertino kaip demokratijos šventę. Cituoju: „Nesvarbu, ką Pirmininkas teikia – žmonės gali nuspręsti.“ Su atsainiu požiūriu, kad nesvarbu, kas teikiamas – Seimas atsirinks, devalvuojamos ne tik Seimo Pirmininko pareigos, bet ir pažeidžiamas konstitucinis atsakingo valdymo principas, pagal kurį valstybės institucijos ir pareigūnai privalo veikti atsakingai, rūpestingai, sąžiningai ir pagrįstai vykdydami jiems Konstitucijos suteiktus įgaliojimus, o už savo sprendimus turi prisiimti politinę ir teisinę atsakomybę. Panašu, kad Konstitucijos ignoravimas tapo sisteminiu J. Oleko veikimo braižu.

Apgailestavimų iš Pirmininko negirdėjome ir po nesėkmingų kandidatūrų į Seimo kontrolieriaus poziciją teikimo Seimui. Viena buvo teikta neišsiaiškinus, ar kandidatūra atitinka teisės aktų reikalavimus, kita – neįvertinus kvalifikacijos ir pasirengimo pareigoms, o didžiausiu privalumu tapo lojalumas partijai.

Seimo Pirmininkas ignoravo VTEK'o nario D. Beinoravičiaus plagijavimo istoriją. Nors opozicijos atstovai ragino spręsti klausimą, tačiau ir tai liko be atgarsio. Seimo Pirmininkas daugiau kaip pusę metų ignoruoja teisinių reikalavimų neatitinkančio Seimo nario dalyvavimą NATO Parlamentinės Asamblėjos sudėtyje ir neteikia Seimo nutarimo projekto, kuriuo R. Žemaitaitis būtų išbrauktas iš NATO Parlamentinės Asamblėjos kaip neatitinkantis reikalavimo turėti teisę dirbti su įslaptinta informacija. Nuolaidžiaujančios koalicijos viršininkui pametama teisinė viršenybė.

Iššūkiai dėl personalijų nebuvo vieninteliai, kišę koją Seimo Pirmininkui tinkamai atlikti pareigas. Šis Seimas į istoriją įeis kaip atkakliausiai bandęs užvaldyti LRT. Net ir šią Seimo sesiją pradedame ne nuo poligono projektų svarstymo, bet nuo pastangų toliau dorotis su nacionaliniu transliuotoju, ir Seimo Pirmininko vaidmuo šiame procese ne paskutinis.

Gerbiamas Pirmininke, savo, kaip kandidato į Seimo Pirmininkus, kalboje teigėte: „Mums suteikti įgaliojimai pirmiausia reiškia ne valdžią, o didžiulį įsipareigojimą Lietuvos žmonėms.“ Puikūs ir teisingi žodžiai. Tačiau būtent LRT pataisų epopėja nuo pat pradžios iki šios dienos visa esybe demonstravo tik valdžią ir galią, o ne pagarbą ir įsiklausymą į žmonių nuomonę, oriai ir gausiai reikštą dešimttūkstantiniuose protestuose. Priešingai – į protestus atsakėte skubos skubinimu. Gruodžio mėnesį dėl protestuotojų reikalavimų teigėte: ši įtaka daugiausia, ką padarys, tai padarys, kad tą sprendimą reikia priimti greitai.

Užuot stabdęs buldozerį, drąsinote valdančiuosius kalbėdamas, kad protestai sutelkia, kad sprendimai būtų priimti. Greitai paseno prieš pusmetį jūsų duotas pažadas: „Aš pažadu, kad čia, šioje salėje, žmonių balsas bus girdimas, o lūkesčiai vertinami.“ Jūsų vadovaujamą darbo grupę paliko tiek didžioji dalis žurnalistams atstovaujančių organizacijų, tiek didžioji dalis opozicijos atstovų. Darbo grupei nepavyko sukurti kokybiško, išdiskutuoto ir tarptautinių institucijų rekomendacijas atspindinčio projekto. Priešingai, projekte atsirado daugiau laisvą žodį varžančių nuostatų, tokių kaip bandymai varžyti nepatogių žurnalistų buvimo LRT eteryje galimybes.

Pasitikėjimą pakerta tiesą ir faktus iškraipantis kalbėjimas apie darbo grupės parengtą projektą ir jo santykį su Venecijos komisijos rekomendacijomis. Gan skambaus atgarsio sulaukė jūsų šį pirmadienį ištartas vertinimas: „Aš manau, kad mūsų dabartinis pasiūlymas ir Venecijos komisijos rekomendacijos yra labai artimos.“ Deja, bet ne. Komisija rekomenduoja direktoriaus atleidimo tvarką taikyti naujam paskirtam direktoriui, Seimo darbo grupė – kuo skubiau dabartinei. Komisija rekomenduoja nustatyti aiškius ir objektyvius LRT generalinio direktoriaus atleidimo iš pareigų ankstyvuoju laikotarpiu kriterijus, taikomus tik išimtinėmis aplinkybėmis, Seimo darbo grupė atleidimo priežastis numato per abstrakčias ir neatitinkančias Europos žiniasklaidos laisvės akto. Tarptautinių rekomendacijų ignoravimas daro žalą Lietuvos tarptautinei reputacijai.

Demokratijos tradicijas laužė ir jūsų pasirašytas sprendimas į Venecijos komisijos posėdį parlamentui atstovauti deleguoti du vienodo požiūrio į LRT ir rengiamus projektus Seimo narius. Visos opozicinės frakcijos ragino pakeisti sprendimą. Deja, bet spengianti tyla ir ignoravimas.

Visa situacija su LRT yra demokratijos moralinis testas ir Seimo Pirmininko veikla jo neišlaikė. Nekalbant jau apie visą politinį šios koalicijos skandalo chaosą, kurį lydi nusivylimas, kad savo ilgametę patirtį ir politinį autoritetą naudojate ne kelti politinės atsakomybės kartelę, bet nesureikšminti, pateisinti ir taip normalizuoti brutalumą, melą, chamizmą, smurtą, antisemitizmą ar vienos partijos finansines machinacijas.

Neatsitiktinai Sausio 13 dienos išvakarėse vykusio minėjimo istorinėje Seimo salėje metu laisvės gynėjai jums kalbant iškėlė plakatą, skirtą visai valdančiajai koalicijai, kuris skelbė: „Jūs dirbate ne Lietuvai.“ Žinoma, galima pasirinkti ignoruoti, nekreipti dėmesio, bet tai yra jūsų politikos įvertinimas iš žmonių, kurie kovose dėl laisvos Lietuvos paliko reikšmingą pėdsaką. Tiesa, Seimo Pirmininkas J. Olekas neatrodo prasčiausiai šioje valdančiojoje daugumoje, bet jis eina aukščiausias parlamentines pareigas valstybėje, todėl reikalavimų kartelės negalima leisti. Negalime ir toliau pateisinti nenormalybės normalizavimo.

Gerbiamas Juozai Olekai, skiriamas į pareigas akcentavote didelę pagarbą Seimo institucijai. Pagarba institucijai be pagarbos teisės viršenybei neegzistuoja. Jūs ne tik prisiekėte padėję ranką ant Konstitucijos, bet jūs priimate kitų valstybės pareigūnų priesaikas, ir tai yra reikšmingas įpareigojimas gerbti pagrindinį šalies įstatymą, būti Seimo, o ne socialdemokratų interesų pirmininku.

Prieš pusmetį priminėte F. Ruzvelto žodžius, kad valdžia turi būti susieta su atsakomybe. Šiandien yra proga parodyti, kad atsakomybė nėra tik deklaracija ir Seimas gebės įvertinti Seimo Pirmininko politinę atsakomybę dėl Konstitucijos diskreditavimo skiriant į pareigas Konstitucijos reikalavimų neatitinkantį kandidatą, teikiant į Seimo kontrolieriaus pareigas ne su reikalingomis kompetencijomis, o partinių ryšių siejamą kandidatę, chaotiškai ir paminant demokratines vertybes stumiant ambicijas politizuoti ir užvaldyti LRT. Seimo Pirmininkas prarado dalies Seimo narių pasitikėjimą, todėl, vadovaudamiesi Seimo statuto 217 straipsnio nuostatomis, siūlome Seimui atleisti Seimo Pirmininką J. Oleką iš pareigų.

Tiesa, suprantame politinę aritmetiką, rezultatą galima nesunkiai prognozuoti, ypač kai nesureikšminimo nekultūra šioje koalicijoje išplitusi kaip virusas. Tačiau svarbus ir pats procesas, tikintis, kad dėl ateities visgi bus išgirstos kritinės pastabos ir gal bus padarytos tam tikros išvados, kad būtų vadovaujamasi pirmiausia valstybės, o ne partiniais interesais. Ačiū už dėmesį.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Jūsų užsirašė paklausti kolegų Seimo narių iš viso 19. Pirmasis klausia A. Gedvilas. Prašom.

**A. GEDVILAS** (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kolega, turbūt nepaneigsite, kad gerbiamas J. Olekas yra tolerantiškiausias ir kultūringiausias mūsų kolega, turintis didelę kompetenciją ir patirtį. Akivaizdu, kad pristatėte tą formaliąją nutarimo pusę, tuo labiau kad šiaip tokios iniciatyvos iš niekur neatsiranda. Vertindamas jūsų veikimo metodus noriu paklausti: kokia ta tikroji priežastis, kokių jūsų prašymų ar reikalavimų nevykdęs būtent Seimo Pirmininkas, dėl ko jūs ėmėtės šio kerštо? Ačiū.

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Čia gal jūsų politinėje bendruomenėje yra įprasta vykdyti įvairius mainus, atsilyginti, nežinau, grynaisiais, ne grynaisiais. Bet mūsų politinė kultūra yra kitokia. Jeigu

mes sakome, kad giname demokratijos vertybes, tai mes jas ir giname. Jeigu sakome, kad yra sureikšminamų dalykų, tai juos ir reikia sureikšminti. Tai tikrai ne kažkokie politiniai išskaičiavimai. Tiesa, galima sutikti, taip, tą ir paminėjau pristatyme, kad Seimo Pirmininkas išties turi autoritetą, turi didelę patirtį, tačiau norėtųsi, kad ta patirtis, tas autoritetas būtų panaudotas politiniams standartams stiprinti, kelti demokratines idėjas ir jas stiprinti, o ne pateisinti, ne nesureikšminti ar kažkaip kitaip ignoruoti ne tik teisės normas, bet apskritai ir bendrą politinę kultūrą.

**PIRMININKAS.** Klausia S. Kairys. Prašom.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke, už galimybę paklausti. Gerbiamas Mindaugai, kaip jūs vertinate tą dalyką, kol dar nebuvo tų aplinkybių formuojant ir formuluojant interpeliacijos tekstą, bet akivaizdu, kad tai susiję dalykai, ir kaip tada reikia pasitikėti Seimo Pirmininku, jo tokiu kad ir noru įtraukti opoziciją į bendrą darbą, kada vėlgi geriausias pavyzdys yra ta pati LRT komisija, kuri lyg ir buvo toks pagrindinis Seimo Pirmininko darbas parodyti savo diplomatiją, savo gebėjimą kalbėtis su opozicija, ekspertais ir panašiai, bet viskas baigėsi tuo, kad Venecijos komisija pradeda dar vieną skubų tyrimą ir mes, užuot sustabdę šį klausimą, jau antrą posėdį, vakar tik atšventę Kovo 11-ąją, laisvės ir nepriklausomybės dieną, šiandien vėl esame įklampinti į LRT klausimo sprendimą ir tų mistinių problemų mūsų nacionaliniame radijuje ir televizijoje sprendimą. Kaip vertinate dar šią aplinkybę ir tą skubų Venecijos komisijos tyrimą?

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Visas šis procesas, kurį, atrodo, baigėme mes praėjusią rudens sesiją… Jau buvo galima padaryti ne vieną išvadą ir kitaip organizuoti darbą, telkti politinę bendruomenę, telkti žurnalistų bendruomenę ir ieškoti to konsensuso, bet, atrodo, buvo pirmiau kaip prioritetas išlikę tie klausimai, kurie ir gruodį buvo projektuojami kaip svarbiausi ir kuriuos patvirtino tiek socialdemokratų garbės pirmininkas, kad LRT visa iniciatyva yra mainai į biudžetą už „Nemuno aušros“ balsus. Suprantame, kad jeigu koalicija yra tapusi įkaite ir turi atsiskaityti už biudžetą, tai turi būti darbas, matyt, padarytas toks, koks yra padarytas, tai yra aukojama ir tarptautinė reputacija, yra paminami ir tie demokratiniai principai, kur tikrai neskubant būtų galima turėti ir visai kitokį kokybišką darbo rezultatą. Deja, kaip minėjau, Seimo dalis paliko darbo grupę, žurnalistų bendruomenės didžioji dalis taip pat paliko darbo grupę, tai rodo, kad tos telkiančios lyderystės vaisiai nebuvo subrandinti.

**PIRMININKAS.** Klausia A. Skardžius. Prašom.

**A. SKARDŽIUS** (*NAF*). Ačiū, pirmininke. Kiek mačiau, ponas Lingė buvo prieš mane užsirašęs pats savęs klausti.

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Aš maniau, kad čia bus kita, Seimo Pirmininkui klausimai.

**A. SKARDŽIUS** (*NAF*). A, tai ką tik ištrynėte! Gerai, ačiū, gerbiamas pirmininke. Kaip sakoma, geriausia gynyba yra puolimas. Tą destruktyviai veikdama opozicija šiandieną ir naudoja. Ką užsipulsi? Tai, aišku, pirmąjį asmenį – Seimo Pirmininką Seime. Gerbiamieji opozicijos atstovai, aš siūlyčiau jums prieš einant į tribūną pasižiūrėti į veidrodį, pasižiūrėti į save, pasižiūrėti į savo turimas problemas, aš nevardinsiu pedofilijos, visų kitų korupcinių skandalų ir visa kita. Aš prisimenu tiesiog jūsų lyderio L. Kasčiūno kažkada didžiulius nuogąstavimus, kaip čia bus, kaip čia tie balsai, kada buvo nagrinėjama Seime „MG Baltic“ byla. Tai, kolegos, pasižiūrėkite į veidrodį ir baikite tuos cirkus. Ačiū.

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Klausimo nebuvo, neturiu į ką reaguoti.

**PIRMININKAS.** Klausia J. Šukevičienė. Prašom.

**J. ŠUKEVIČIENĖ** (*LSDPF*). Dėkoju už galimybę paklausti. Iš tikrųjų mes turėtume kalbėti apie strateginius dalykus ir tuo, kuo jūs kaltinate Pirmininką dabar, iš tiesų visiškai nukrypstama nuo mūsų strateginių dalykų. Būtent Pirmininkui, Pirmininko dėka ir kitų Seimo narių dėka pavyko priimti tokį gynybos biudžetą Lietuvoje, kokio dar nebuvo istorijoje. Taigi Pirmininkui iš tiesų pavyko sutelkti Seimą ir priimti tokį gynybos biudžetą, kuris mums yra visiems gyvybiškai svarbus ir reikalingas. Tai kaip jūs galėtumėte tai pakomentuoti, kaip tai koreliuoja su jūsų kaltinimais Seimo Pirmininkui? Ačiū.

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Ne vienas Seimo Pirmininkas balsavo už biudžetą, tame, matyt, dalyvavo ir valdančioji dauguma. Kaip ir visos kitos valdančiosios daugumos iki šiol priėmė visus iki

tol buvusius biudžetus. Čia turbūt nėra tas didelis strateginis nuopelnas, dėl kurio reikėtų užsimerkti prieš visus kitus tuos dalykus, kuriuos ir įvardinau savo pristatyme. Ir aš nemanau, kad Konstitucijos nuostatų laužymas, kurį pripažino ir Konstitucinis Teismas, nėra tas klausimas, apie kurį nereikėtų kalbėti. Šiuo atveju turbūt tie klausimai pirmiausia yra ir akcentuojami. O kadangi jūs sakote – kalbėti reikia apie prioritetus, tai mes tų prioritetų labai ir pasigendame. Tiek koalicijos vadai, tiek Prezidentas – visi kalbėjo, kad turime nedelsti su poligono klausimų sprendimu, tačiau šiandien darbotvarkėje – ne poligono klausimai, o LRT buldozeris.

**PIRMININKAS.** Klausia A. Širinskienė. Prašom.

**A. ŠIRINSKIENĖ** (*DFVL*). Matyt, pirmą kartą Lietuvos istorijoje turėjome Seimo Pirmininko veiksmus, parinktą ir teikiamą kandidatą į Konstitucinį Teismą, kuomet Konstitucinis Teismas pripažino, jog iš esmės tas parinkimas pažeidė Konstituciją, kaip ir Seimo valdančiosios daugumos priimtas sprendimas. Bet, matyt, esmė yra ne tai. Mes kas dieną matome vis naujus valdančiųjų pareiškimus, ir dabar girdėjome pareiškimą, kad Kovo 11-oji yra valstybinis perversmas. Gerbiamas kolega Mindaugai, ar jūs nepasigendate principingos Seimo Pirmininko reakcijos atsistojant ir pasakant aiškiai, ar ir jam, kaip Seimo Pirmininkui, Kovo 11-oji yra valstybinis perversmas?

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Labai geras klausimas ir aš manau, kad tuoj (už 2 minučių atlaisvinsiu tribūną) ir Seimo Pirmininkas turės galimybę turbūt atsakyti ir į šį, kaip ir į kitus Seimo narių keliamus klausimus. Bet tą poziciją iš tikrųjų norėtųsi išgirsti principingą, o ne galbūt kaip iki šiol, bandant pateisinti koalicijos egzistavimo darinį ir dėl išlikimo tam tikrus vertybinius principus paminant.

**PIRMININKAS.** Klausia V. Turauskaitė, prašom.

**V. TURAUSKAITĖ** (*LSDPF*). Savo pasisakyme akcentavote, kad suprantate šio Seimo nutarimo aritmetiką. Mano klausimas toks ir būtų: ar prieš teikdami šį pareiškimą bandėte tiesiogiai aptarti šiuos klausimus su pačiu Seimo Pirmininku J. Oleku? Jeigu taip, kokie buvo to aptarimo rezultatai, jeigu ne, kokie buvo motyvai to nedaryti? Pasak jūsų, kokius veiksmus turėtų atlikti Seimo Pirmininkas, kad vis dėlto atgautų jūsų pasitikėjimą?

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū už dviejų dalių klausimą. Pirmoji dalis. Mes vadovavomės Seimo statuto procedūra. Ta iniciatyva yra apibrėžta 217 straipsnyje. Kai kyla tokia iniciatyva, paprasčiausiai, matyt, jungiasi prie jos tam tikra Seimo narių grupė, kuri, matyt, mato tas pačias problemas taip, kaip ir patys iniciatoriai. Turbūt ne visi ir turėtų galimybę žinoti, kas su kuo turėtų ir ką aptarinėti iš anksto, tokios procedūros nėra.

Manau, kad šis demokratinis procesas, kuris šiuo metu ir vyksta, ir inicijuotas, yra to pokalbio dalis, kai yra galimybė ir iškelti klausimus, ir į juos atsakyti. Be abejo, tikrai suprantame tą politinę aritmetiką. Norisi vėlgi, kaip jau ir minėjau, kad tie klausimai neliktų užmarštyje arba… atliepimas į tas problemas, į laikymąsi konstitucinės viršenybės pirmiausia, įsiklausymą į opozicijos keliamas problemas. Tikrai turbūt nenuneigsime, kad plagijavimo klausimas yra svarbi problema, ignoravimas, tarkime, tų narių, kurie dabar eina pareigas Vyriausiojoje tarnybinės* etikos komisijoje, ir nesprendimas šio klausimo vis dėlto nebrėžia tų politinių standartų. Ar kalbėtume apie tą patį atstovavimą Venecijos komisijoje, mes turime tradiciją, kad į tarptautines keliones, į delegacijas yra įtraukiami ir pozicijos, ir opozicijos atstovai. Čia turbūt vienas iš jautriausių klausimų, kai išsiskiria skirtumai.

Mes užsienio politikoje turime bendrą sutarimą ir dažniausiai tas atstovavimas būna daugiau simbolinis pozicijos ir opozicijos. Šis klausimas nebuvo toksai. Mes nepabijokime tos galimybės nuomonę išgirsti ir išsakyti. Aš suprantu, kad gal buvo baimių po Europos Parlamento vykusios diskusijos, kai tas balsas skambėjo ne visai taip, kaip galbūt norėjosi valdantiesiems girdėti, bet, deja, yra tokia realybė ir ta realybė vadinama demokratija, kaip ir šita procedūra.

Jeigu Seimo Pirmininkas, likęs eiti pareigas, įsiklausys ir išgirs tuos kritikos grūdus, kuriuos beria šiuokart opozicija, ir padarys išvadas, be abejonės, bus tikrai puikus rezultatas.

---

* Patikslinta suderinus su kalbėjusiu Seimo nariu.

**PIRMININKAS.** Dėkojame iniciatorių atstovui. Klausti skirtas laikas baigėsi. Vadovaujantis Seimo statuto 218 straipsnio 2 dalimi dabar į tribūną kviečiamas pareigūnas, dėl kurio yra keliamas atleidimo klausimas. Kviečiu į tribūną Seimo Pirmininką J. Oleką.

Skiriama 30 minučių Seimo Pirmininkui. Galimybė paklausti bus taip pat iki 30 minučių. Prašom.

**J. OLEKAS.** Ačiū, gerbiamas pirmininke. Bet čia prieš man ateinant kolega kilo prie mikrofono, tad aš noriu jo ir mūsų visų vardu pasveikinti Kauno akademijos bendruomenę, kuri atvyko ir stebi mus. (*Plojimai*)

Kolegos Seimo nariai, gerbiami Lietuvos žmonės, šiandien Lietuvos Respublikos Seime svarstomas klausimas dėl mano atleidimo iš Seimo Pirmininko pareigų. Tai nėra tik procedūrinė diskusija, tai nėra tik klausimas apie vieną pareigybę ar apie vieną politiką – tai diskusija apie tai, kaip mes suprantame parlamentarizmą, kaip vertiname valstybės institucijas ir kokią politinę kultūrą kuriame.

Interpeliacija demokratinėje valstybėje yra teisėta parlamentinė priemonė. Opozicija turi teisę ją inicijuoti, kritikuoti valdžią, kelti klausimus, reikalauti atsakomybės – tai yra demokratinės sistemos dalis. Ši teisė turi būti ir yra gerbiama, tačiau demokratija remiasi ne tik procedūromis – ji remiasi atsakomybe: atsakomybe už žodžius, atsakomybe už argumentus, atsakomybe už valstybės institucijų reputaciją ir visų pirma atsakomybe Lietuvos žmonėms.

Taigi teisinis pagrindas. Būtent todėl šiandien svarbiausia įvertinti, ar ši interpeliacija turi realų teisinį pagrindą. Interpeliacijos tekste tokio pagrindo nėra. Pirmiausia, noriu atkreipti dėmesį į patį pateiktą nutarimo projektą. Jame nėra aiškiai nurodyto teisinio pagrindo, kuriuo remiantis būtų siūloma atleisti Seimo Pirmininką iš pareigų. Preambulėje minimas Statuto 218 straipsnis nustato procedūrą, tačiau jis nenustato atleidimo iš pareigų pagrindo.

Vadinasi, dokumente, kuriuo siekiama priimti individualų teisės taikymo aktą, nėra aiškiai apibrėžta, kokiu teisiniu pagrindu toks sprendimas turėtų būti priimamas. Teisinėje valstybėje tai yra esminis principas – kiekvienas individualus sprendimas turi būti pagrįstas aiškiu ir nedviprasmišku teisiniu pagrindu. Teisinio pagrindo nebuvimas neatitinka nei teisės aiškumo, nei teisinio tikrumo principų.

Taip pat noriu priminti, kad, pagal Seimo statutą, siūlymas atleisti Seimo pareigūną turi būti motyvuotas. Tačiau pateiktame rašte iš esmės pateikiami bendrojo pobūdžio politiniai argumentai, nenurodant konkrečių teisinių motyvų, kurie galėtų būti laikomi pagrindu Seimo Pirmininko atleidimui. Didelė dalis argumentų siejama su mano pateiktomis Konstitucinio Teismo teisėjo ar Seimo kontrolieriaus kandidatūromis, tačiau Seimo Pirmininko funkcijos šiuo klausimu yra aiškiai apibrėžtos Konstitucijoje ir Seimo statute. Pagal Seimo statuto nuostatas, Seimo Pirmininkas teikia kandidatūrą, o galutinį sprendimą priima Seimas. Vadinasi, Seimo Pirmininkas vykdo įstatymo jam pavestą funkciją pateikti kandidatūras. Sprendimas jas patvirtinti ar atmesti priklauso Seimui.

Dėl Konstitucinio Teismo teisėjo kandidatūros noriu pabrėžti dar vieną svarbų teisinį aspektą. Konstitucijoje nėra detaliai apibrėžta, kas laikoma teisiniu darbu, taip pat nėra nustatyta išsami šio stažo skaičiavimo tvarka. Konstitucijos nuostatų aiškinimas ir priklauso Konstitucinio Teismo kompetencijai. Nesant tokio oficialaus išaiškinimo, Seimo Pirmininkas neturėjo iki šiol, kol nebuvo priimtas Konstitucinio Teismo sprendimas, oficialaus išaiškinimo. Seimo Pirmininkas neturėjo objektyvios galimybės vienareikšmiškai nustatyti šios konstitucinės sąvokos.

Iš tikrųjų aš konsultavausi su įvairiais teisės specialistais ir turėjau įvairių atsakymų: vieni sakė, kad tai gali būti kliūtis, kiti sakė, kad tai yra labai aiškiai apibrėžta Vyriausybės nutarime. Vertindamas kandidatūros atitiktį reikalavimams, vadovavausi galiojančiais teisės aktais, įskaitant Lietuvos Respublikos teismų įstatymą ir Vyriausybės patvirtintą teisinių pareigybių sąrašą, kuriame, be kita ko, nurodyta ir Seimo nario pareigybė.

Šis teisinis reguliavimas galioja ir nėra panaikintas ir po šio Konstitucinio Teismo išaiškinimo. Be to, pateiktas kandidatūras vertino ir Seimo institucijos. Seimo kanceliarijos Teisės departamentas, įvertinęs projekto atitiktį Konstitucijai, įstatymams, teisėkūros principams, pastabų nepateikė. Kandidatūras svarstė ir Seimo komitetai, kurie joms pritarė. Tai rodo, kad sprendimai buvo

priimami laikantis galiojančios teisinės tvarkos, o juos vertinant dalyvavau ne tik aš, kaip Seimo Pirmininkas, bet ir visa parlamentinė sistema. Taigi, sprendimai buvo priimti laikantis galiojančios teisinės tvarkos ir parlamentinių procedūrų.

Svarbu pabrėžti ir tai, kad, pagal Konstituciją, Seimo nariai veikia laisvo mandato pagrindu, vadinasi, kiekvienas Seimo narys balsuoja pagal savo įsitikinimus, o ne pagal kokio nors pareigūno ar kitą įtaką. Seimo Pirmininkas negali ir neturi teisės daryti įtaką Seimo narių balsavimui, todėl faktas, kad Seimas slaptu balsavimu nepritarė vienai ar kitai kandidatūrai, savaime negali būti laikomas Seimo Pirmininko atsakomybe ar pažeidimu.

Pagal tokią logiką kiekvienas Seimo Pirmininkas būtų atsakingas už kiekvieną Seimo balsavimą, tačiau Konstitucija aiškiai nustato kitaip – kiekvienas Seimo narys balsuoja pagal savo sąžinę ir įsitikinimus. Seimo Pirmininkas neturi galios ir negali nurodinėti Seimo nariams, kaip balsuoti, todėl Seimo sprendimų priskyrimas vienam asmeniui prieštarauja normaliai parlamentarizmo logikai. Taip pat buvo keliami klausimai dėl dialogo su frakcijomis ar visuomenės grupėmis ir dėl tam tikrų teisėkūros iniciatyvų. Tačiau tai yra politinio vertinimo dalykai, jie negali būti laikomi teisiniu pagrindu individualiam teisės aktui taikyti, Seimo nutarimui dėl Seimo Pirmininko atleidimo.

Gerbiami kolegos, parlamentinė demokratija remiasi ne tik politine konkurencija, bet ir pagarba teisei, procedūroms ir instituciniam stabilumui. Sprendimai dėl aukščiausių valstybės pareigūnų negali būti grindžiami vien politiniais vertinimais ar nesutarimais. Jie turi būti grindžiami aiškiais teisiniais argumentais ir faktais. Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, akivaizdu, kad pateiktame nutarimo projekte nėra pakankamo teisinio pagrindo Seimo Pirmininką atleisti iš pareigų, o jame pateikti argumentai yra politinio, ne teisinio, pobūdžio. Beje, apie tai rašoma ir Teisės departamento šio ryto išvadoje.

Kolegos, vakar iškilmingame Seimo posėdyje girdėjome pasisakant jaunosios kartos žmones. Aš labai norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į R. Aučinaitės, A. Klimanto pasisakymus. Taip, mes turime ir turėsime skirtingas pozicijas ir nuomones. Taip, mes galime diskutuoti ir ginčytis, bet negalime kasti raudonų linijų ar dar gilesnių griovių, kad eidami į šią salę iš karto žinotume, kad balsuosime prieš vieną ar kitą pasiūlymą sėdinčių kitoje salės pusėje. Mes iš tikrųjų turime žiūrėti vienas kitam į akis ir diskutuoti, dėti argumentus ant stalo, bet turime ir priimti sprendimus, nes žmonės iš mūsų laukia sprendimų.

Todėl šią interpeliaciją turiu vertinti kaip vieną iš opozicijos bandymų parodyti save, parodyti savo veikimą, aktyvumą. Tačiau tokie dalykai, kurie yra neparemti argumentais ir faktais, kurie remiasi tiktai politine nuostata, menkina ir Seimą. Tokie bandymai pirmiausia kenkia ne man, kaip Seimo Pirmininkui. Kartais politikoje reikia mokėti sustoti ir savęs paklausti, ką mes šiandien darome su Seimu? Ar mes jį stipriname, ar stipriname demokratiją, ar stipriname žmonių pasitikėjimą savo valstybe? Šiandien Lietuvos žmonės labai atidžiai stebi politiką, žmonės mato ne tik mūsų sprendimus, bet mato ir mūsų elgesį. Ir tada žmonės klausia, ar čia sprendžiami valstybės reikalai, ar čia tiesiog vyksta politinės rietenos, spektakliai, dažnai komedijos žanro?

Kai Seimas paverčiamas nuolatiniu konfliktų… kai parlamentas tampa politinio teatro scena, galiausiai pralaimime visi. Pralaimi ne vienas ar kitas politikas – pralaimi Seimas kaip institucija, pralaimi pasitikėjimas valstybe. Ir tada atsiranda dar pavojingesnis dalykas – žmonės pradeda abejoti pačia politika. Todėl šiandien verta savęs paklausti, ar ši interpeliacija tikrai stiprina parlamentarizmą, ar ji stiprina pasitikėjimą Seimu, ar ji padeda spręsti Lietuvai svarbias problemas, ar ji tiesiog sukuria dar vieną politinį konfliktą? Atsakymą, manau, kiekvienas iš jūsų susidarote pats.

Lietuvos politinėje sistemoje pasitikėjimas Seimu niekada nebuvo labai aukštas, todėl kiekvienas politinis veiksmas, kuris silpnina institucijos autoritetą, galiausiai kenkia valstybei. Esant šiandieninei geopolitinei situacijai, Lietuvai reikia visai ko kito. Lietuvai reikia susitelkimo, Lietuvai reikia rimto darbo, Lietuvai reikia sprendimų, kurie stiprina valstybės saugumą, ekonomiką, socialinį stabilumą. Politiniai spektakliai šių tikslų, deja, nepadeda spręsti. Reikia matyti platesnį pasaulio vaizdą. Kartais politinėje diskusijoje verta sustoti ir pažvelgti plačiau. Seimas yra viena svarbiausių valstybės institucijų, čia priimami sprendimai dėl valstybės biudžeto, čia priimami sprendimai dėl valstybės nacionalinio saugumo, čia formuojama valstybės teisinė sistema.

Kiekvienas šios institucijos sprendimas turi ilgalaikių pasekmių, todėl labai svarbu, kad politinė konkurencija neperžengtų ribos, kuri pradeda institucijų silpninimą. Šiandien Lietuva gyvena sudėtingame politiniame kontekste: karas Ukrainoje iš esmės pakeitė saugumo situaciją Europoje, Europos Sąjunga susiduria su ekonominiais ir energetiniais iššūkiais, technologinė konkurencija pasaulyje sparčiai didėja. Tokioje aplinkoje valstybės institucijų stabilumas tampa dar svarbesnis. Politinė konkurencija neturi tapti veiksniu, silpninančiu valstybės institucijas, – priešingai, ji turi skatinti geresnius sprendimus ir stipresnę valstybę. Todėl šiandien svarstomas klausimas turi platesnę reikšmę nei vien tik konkreti politinė procedūra. Tai yra diskusija apie tai, kaip mes patys suprantame parlamentarizmą, apie tai, kokius politinės kultūros standartus taikome savo darbui, ir apie tai, kaip matome Seimo vaidmenį valstybės gyvenime.

Gerbiami kolegos, šiandienos diskusija vyksta ne vakuume – ji vyksta konkrečiame istoriniame ir geopolitiniame kontekste. Lietuva šiame kontekste nėra stebėtoja, Lietuva yra valstybė, kuri aiškiai suvokia savo atsakomybę. Mes esame NATO, Europos Sąjungos nariai, mes esame valstybė, kuri savo istorijoje ne kartą patyrė, ką reiškia prarasti laisvę, todėl mūsų sprendimai dėl saugumo ir gynybos nėra tik politiniai sprendimai. Tai yra sprendimai, susiję su valstybės išlikimu, su mūsų žmonių saugumu ir su mūsų ateitimi. Per pastaruosius metus Lietuva nuosekliai stiprina savo gynybinius pajėgumus: didinamas finansavimas gynybai, modernizuojama kariuomenė, stiprinamas bendradarbiavimas su sąjungininkais, plėtojama gynybos pramonė. Visa tai yra ilgalaikės valstybės strategijos dalis. Šioje strategijoje svarbų vaidmenį vaidina ir parlamentas. Seimas priima sprendimus, kurie lemia valstybės gynybos finansavimą, įstatyminę bazę ir strateginę kryptį. Todėl politinės diskusijos šiame parlamente turi būti vertinamos platesniame kontekste – valstybės stabilumo kontekste.

Kolegos, vertinant šiandien svarstomą klausimą, svarbu pažvelgti į platesnį kontekstą, į tai, kokius sprendimus Seimas priėmė ir per praėjusią sesiją, nuo kada man teko eiti šias pareigas, ir kokius darbus atliko. Viešojoje erdvėje kartais susidaro įspūdis, kad parlamentas yra tik politinių konfliktų vieta, tačiau realybė yra kitokia – Seimas yra institucija, kurioje priimami sprendimai, turintys tiesioginę įtaką valstybės saugumui, ekonomikai ir žmonių gyvenimui. Praėjusi Seimo sesija buvo viena iš tų, kurioje buvo priimta daug strategiškai svarbių sprendimų. Vienas svarbiausių sprendimų – patvirtintas valstybės biudžetas, kuriame numatytas rekordinis finansavimas gynybai. Deja, be šios dienos interpeliacijos rengėjų balsų. Tai nėra tik finansiniai skaičiai – tai sprendimai, kurie stiprina Lietuvos saugumą ir valstybės atsparumą. Man tenka susitikti su įvairių šalių vadovais ir kada aš kalbu apie mūsų bendrą požiūrį į saugumą ir gynybą, apie paskirtą finansavimą mūsų šalies gynybai stiprinti, deja, turiu nutylėti tą dalį, kad tai nebuvo bendras sprendimas, kad už jį balsavo ir pozicija, ir opozicija.

Šiandien, kolegos, gyvename laikotarpiu, kai geopolitinė situacija Europoje yra sudėtinga ir neapibrėžta. Rusijos karas prieš Ukrainą iš esmės pakeitė saugumo situaciją mūsų regione, todėl sprendimai dėl gynybos finansavimo yra strateginiai sprendimai, kurie lemia valstybės saugumą. Todėl aš dėkingas visiems kolegoms, kurie rėmė, balsavo dėl šio sprendimo. Didėjantis finansavimas leidžia stiprinti Lietuvos kariuomenės pajėgumus, modernizuoti ginkluotę, plėtoti infrastruktūrą ir užtikrinti efektyvesnį sąjungininkų priėmimą. Tai taip pat siunčia aiškią žinią mūsų partneriams NATO ir Europos Sąjungoje – Lietuva rimtai žiūri į savo saugumo įsipareigojimus ir aktyviai prisideda prie kolektyvinės gynybos stiprinimo.

Tačiau kartu su gynybos finansavimu buvo priimtas ir socialiai orientuotas biudžetas: padidintos pensijos, padidinti atlyginimai viešajame sektoriuje, numatytos papildomos priemonės socialinei apsaugai stiprinti. Tai sprendimai, kurie tiesiogiai paliečia šimtus tūkstančių Lietuvos žmonių. Valstybės stiprinimas nėra matuojamas vien karine galia. Jis taip pat matuojamas socialiniu stabilumu, jis taip pat… žmonių gerove, gyvenimo kokybe ir pasitikėjimu valstybės institucijomis. Todėl socialinė politika ir saugumo politika nėra priešprieša viena kitai, priešingai – jos viena kitą papildo.

Praėjusioje sesijoje taip pat buvo priimtas svarbus įstatymų paketas, kuriuo sudaromos palankesnės sąlygos Lietuvoje vystyti gynybos ir saugumo pramonę. Šių sprendimų tikslas yra aiš-

kus – stiprinti Lietuvos strateginį savarankiškumą ir didinti valstybės gebėjimą greitai reaguoti į saugumo iššūkį. Priimtais įstatymais skatinamos užsienio investicijos į gynybos sektorių, taip pat sudaromos geresnės sąlygos nacionalinės gynybos pramonės plėtrai. Svarbi šių sprendimų dalis – supaprastintos administracinės procedūros strateginiams projektams. Tai leidžia greičiau įgyvendinti nacionaliniam saugumui svarbius infrastruktūros ir pramonės projektus. Tokie sprendimai turi ilgalaikę reikšmę valstybės raidai. Gynybos pramonė yra ne tik saugumo, bet ir ekonomikos klausimas. Ji skatina technologijų vystymą, kuria aukštos kvalifikacijos darbo vietas ir stiprina Lietuvos pramonės potencialą, todėl šių sprendimų poveikis yra platesnis nei vien tik gynybos sektorius.

Labai svarbi mūsų politinės darbotvarkės dalis buvo parama Ukrainai. Lietuva nuo pirmųjų karo dienų yra tarp tų valstybių, kurios nuosekliai ir principingai remia Ukrainą. Tai nėra vien tik politinė pozicija – tai yra vertybinė mūsų laikysena. Tai taip pat yra mūsų saugumo interesas. Praėjusios sesijos Seimas priėmė sprendimus, kurie įpareigojo vykdomosios valdžios institucijas užtikrinti, kad metinė Lietuvos pagalba Ukrainai siektų ne mažiau kaip 0,25 % bendrojo vidaus produkto. Tai aiški politinė žinia – Lietuva ir toliau išliks tarp valstybių, kurios remia Ukrainą ne tik žodžiais, bet ir konkrečiais sprendimais. Parama Ukrainai yra investicija ir į Europos saugumą. Tai taip pat yra investicija į mūsų pačių saugumą.

Praėjusioje sesijoje buvo priimti sprendimai, kurie padeda stiprinti Lietuvos ekonominę aplinką. Buvo panaikinta dalis perteklinių ribojimų investicijų pritraukimo ir eksporto srityje, sumažinta administracinė našta verslui, supaprastintos kai kurios reguliavimo procedūros. Verslo bendruomenė šiuos sprendimus vertina pozityviai, tačiau kartu verslo atstovai pabrėžia, kad tai yra tik pradžia ilgesnio proceso. Lietuvos ekonomika turi išlaikyti konkurencingumą regioniniame ir globaliame kontekste, todėl valstybės institucijų tikslas yra nuosekliai gerinti investicinę aplinką, skatinti inovacijas ir stiprinti aukštos pridėtinės vertės sektorių. Šie procesai reikalauja ilgalaikės strategijos ir nuoseklių sprendimų.

Praėjusioje sesijoje taip pat buvo priimti sprendimai, kurie tiesiogiai susiję su socialiniu teisingumu. Vienas iš tokių sprendimų – nemokamas maitinimas visiems pradinukams. Tai sprendimas, kuris padeda užtikrinti vaikų sveiką mitybą ir kartu mažina socialinę nelygybę. Šis sprendimas taip pat padeda šeimoms, ypač toms, kurios gyvena regionuose arba susiduria su didesniais ekonominiais sunkumais. Socialinė politika nėra vien statistika ar biudžeto eilutės – ji tiesiogiai paliečia žmonių gyvenimus.

Taip pat buvo priimti sprendimai, kurie yra labai svarbūs Lietuvos regionams. Sustabdytas mokyklų uždarymas regionuose. Tai sprendimas, kuris padeda išlaikyti gyvybingas bendruomenes ir stabdyti regionų tuštėjimą. Mokykla regionuose dažnai yra ne tik švietimo institucija – ji yra bendruomenės centras, kuris telkia žmones ir palaiko vietos socialinį gyvenimą.

Taip pat sustabdytas ligoninių uždarymas regionuose. Tai reiškia, kad regionų gyventojams išlieka prieinamos būtinos sveikatos priežiūros paslaugos. Sveikatos priežiūros prieinamumas yra vienas svarbiausių socialinio saugumo elementų. Be to, buvo priimtas sprendimas atsisakyti priemokų už sveikatos priežiūros paslaugas – tai yra žingsnis link teisingesnės, skaidresnės ir labiau prieinamos sveikatos apsaugos sistemos. Visa tai rodo vieną labai svarbų dalyką – Seimas priima sprendimus, Seimas sprendžia valstybės problemas.

Politiniai ginčai yra parlamentinės demokratijos dalis, tačiau jie negali užgožti pagrindinio parlamento darbo – įstatymų leidybos ir strateginių sprendimų priėmimo. Todėl, vertinant šiandienos svarstomą klausimą, svarbu matyti visą kontekstą: Seimas nėra vien politinių konfliktų vieta – Seimas yra institucija, kurioje formuojama valstybės ateitis.

Gerbiami kolegos, interpeliacijos argumentais taip pat keliama mintis, kad Seime esą trūksta dialogo. Dialogas parlamentinėje demokratijoje iš tiesų yra labai svarbus. Parlamentas yra vieta, kur susitinka skirtingos politinės nuomonės, skirtingos programos ir skirtingų visuomenės grupių interesų vizijos, būtent todėl parlamentas ir egzistuoja, kad skirtingos nuomonės būtų išgirstos, aptartos ir galiausiai paverstos sprendimu.

Dialogas demokratijoje yra labai svarbu, be jo neįmanomas nei parlamentarizmas, nei kokybiška teisėkūra. Tačiau reikia pasakyti vieną paprastą dalyką – dialogas niekada nebūna vienpu-

sis. Ar kuriam nors Seimo Pirmininko kabineto durys buvo kada nors uždarytos, ar kuris nors negalėjote ateiti ir aptarti rūpimų klausimų, ar tikrai nebuvome susėdę Seimo Pirmininko kabinete spręsti kylančių problemų, dėl kurių turėjome pasitarti tarp frakcijų?

Todėl reikia abipusio noro kalbėtis, reikia noro ieškoti sprendimų, o ne tik reikalauti, kad kas nors vedžiotų už rankos. Reikia noro dirbti kartu. Deja, tokių pastangų tikrai ne iš visų interpeliaciją pasirašiusiųjų matau. Yra žmonių, kurie ateina, paklausia, su kuriais ir randame sutarimus. Dažniau matome bandymą vilkinti procesą, dažniau matome bandymą blokuoti darbotvarkę, matome bandymus paversti parlamentinę veiklą politiniu performansu, kaip dabar madinga sakyti. To puikus pavyzdys buvo ir naktinis *filibasteris* su katinais. Parlamentinėje praktikoje *filibasteris* yra žinoma procedūros priemonė, ji naudojama įvairiose demokratinėse valstybėse, siekiant atkreipti dėmesį į tam tikrus klausimus, sulėtinti sprendimų priėmimą. Tačiau kiekviena parlamentinė priemonė turi būti naudojama atsakingai. Šįkart tai buvo nekonstruktyvus parlamentinis darbas ir nerimta diskusija dėl įstatymų – tai buvo politinis komedinis spektaklis, kuriuo siekta ne argumentuoti, o vilkinti ir trikdyti darbą. Tokie veiksmai nestiprina parlamentarizmo – jie jį silpnina.

Dar vienas pavyzdys yra darbas LRT įstatymo pataisų darbo grupėje. Ši darbo grupė buvo sukurta tam, kad skirtingos politinės jėgos galėtų ramiai ir konstruktyviai ieškoti sprendimų. Tokio formato tikslas visada yra tas pats – sumažinti politinę įtampą ir rasti bendrus sprendimus. Tačiau vietoje konstruktyvaus darbo matėme kai kurių atsisakymą nuo pat pradžių dalyvauti, kurie labai norėjo pateikti nuomonę. Turėjome net pažadą, kad bus pateiktas visas naujas įstatymas, ir matėme kitų dalyvavimą ir tada pasitraukimą. Deja, tai nėra tas gerasis dialogas, kuris gali atvesti prie sprendimų. Tačiau veikėme taip, kad dialogas taptų neįmanomas.

Gerbiami kolegos, parlamentinė demokratija visada yra sudėtinga sistema. Konfliktai sistemoje galbūt yra ir neišvengiami, tačiau konfliktai neturi tapti pagrindiniu politikos turiniu. Politikos turinys ir tikslas yra sprendimai. Politikos tikslas yra atsakomybė, politikos tikslas yra valstybės interesas.

Leiskite man dar pasidalinti šia patirtimi iš darbo Europos Parlamente. Tikrai ten nuomonių įvairovė ir gausa Europos Parlamento narių yra dar didesnė, bet vienintelė galimybė surasti sprendimą yra kalbėjimasis ir bandymas susitarti įvairioms politinėms grupėms. Esu įsitikinęs, kad galime ir mes čia, Lietuvos Respublikos Seime, dirbti kitaip. Jeigu Europos Parlamente, kur susirenka skirtingų valstybių, interesų atstovai, galima surasti bendrą kalbą, mes tikrai tą galime padaryti ir čia, Lietuvos Seime. Tam reikia ne mažiau principų, bet daugiau pagarbos vienas kitam ir daugiau atsakomybės žmonėms, kurie mus išrinko.

Gerbiami kolegos, Lietuvos žmonės iš Seimo tikisi atsakingo darbo, jie tikisi sprendimų, jie tikisi mūsų politinės brandos. Žmonės gali turėti skirtingas politines pažiūras, tai yra normalu demokratinėje visuomenėje, tačiau žmonės taip pat tikisi, kad valstybės institucijos dirbs atsakingai ir prognozuojamai. Parlamentas yra vieta diskusijoms, tačiau jis taip pat yra vieta sprendimams. Kiekvienas Seimo narys turi teisę kritikuoti, kiekvienas Seimo narys turi teisę siūlyti alternatyvas, tačiau kartu kiekvienas Seimo narys turi jausti atsakomybę už tai, kaip jo veiksmai veikia valstybės institucijų autoritetą. Institucijų stabilumas yra vienas svarbiausių demokratinės valstybės elementų. Kai politinė konkurencija peržengia ribas ir pradeda silpninti pačias institucijas, galiausiai pralaimi visa valstybė ir pralaimi Lietuvos žmonės.

Gerbiami kolegos, interpeliacija yra demokratijos dalis. Opozicija, pakartosiu, turi teisę jas rengti, tai normalu, tačiau demokratija remiasi ne tik teisėmis – ji remiasi ir atsakomybe. Atsakomybe už politinės kultūros lygį, atsakomybe už tai, kokį Seimą mato Lietuvos žmonės. Šiandien kiekvienas Seimo narys priims sprendimą ir tai bus daugiau nei sprendimas dėl vieno žmogaus. Tai bus sprendimas dėl to, ar Seimas leidžia valstybės sprendimus, ar Seimas verčia savo darbą politiniu spektakliu, ar Seimas lieka institucija, kuri vadovaujasi teise ir atsakomybe valstybės interesams.

Aš visus sprendimus priėmiau laikydamasis Konstitucijos ir įstatymų, ir Seimo statuto. Kandidatūras teikiau vykdydamas įstatymo man pavestas pareigas. Sprendimus dėl jų priėmėme

kartu. Toks yra parlamentarizmas, tokia yra demokratija. Todėl šiandien sprendžiamas klausimas nėra vien tik dėl manęs. Aš esu įsitikinęs, kad Lietuvai šiandien reikia išklausančio, atsakingo ir sprendimus priimančio parlamento. Tikiu, kad dauguma šioje salėje tai supranta. Todėl kviečiu šiandien prisiminti Seimo nario priesaiką ir kiekvienam priimti sprendimą. Sprendimą dėl valstybės interesų ir dėl tarnystės Lietuvos žmonėms. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkojame Seimo Pirmininkui gerbiamam J. Olekui. Dabar yra užsirašiusių paklausti dešimt kolegų Seimo narių. (*Balsai salėje*)

Aš ir noriu pasitikslinti, ar gerbiama J. Sejonienė dėl vedimo tvarkos, ar repliką dėl kitų klausimų. Pirmiausia prašom atsakyti į šį klausimą.

**J. SEJONIENĖ** (*TS-LKDF*). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, dėl vedimo tvarkos.

**PIRMININKAS.** Prašau.

**J. SEJONIENĖ** (*TS-LKDF*). Kadangi jūs pirmininkaujate posėdžiui, neabejotinai žinote, kiek klausimui buvo skirta laiko, ir turėjote ne vieną progą paraginti gerbiamą Seimo Pirmininką trumpinti savo kalbą, kad klausiantys turėtų galimybę paklausti ir kad taip būtų demokratija įgyvendinta. Bet akivaizdu, kad nedrįsote sustabdyti šitos…

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Aš jums, gerbiama kolege, noriu priminti, kad pirmininkaudamas visiems priminiau, kad kalbai, pasisakymui yra skiriama iki 30 minučių. Ir šiuo atveju nebuvo viršyta. Paklausti taip pat, kolegos, turite iki 30 minučių, ir aš tikiuosi, kad visi šia galimybe pasinaudosite. Todėl Seimo statuto buvo laikomasi. Jūsų priekaištas visiškai nepagrįstas.

Klausia pirmasis K. Podolskis. Prašom.

**K. PODOLSKIS** (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, turbūt puikiai čia visi salėje suprantame, kad nepasitikėjimo autorių tikslas yra ne Seimo Pirmininko nuvertimas, o valdančiosios koalicijos veiklos trikdymas. Konservatorius baisiai erzina, kad Seimo darbas vyksta sklandžiai, o reikiami sprendimai sėkmingai yra įgyvendinami. Per pastarąjį laikotarpį Seimas priėmė sprendimus dėl biudžeto, gynybos finansavimo, pensijų didinimo, šeimų paramos ir kitų svarbių socialinių klausimų. Tai, gerbiamas Seimo Pirmininke, jūsų vertinimu, ar opozicijos bandymas inicijuoti nepasitikėjimą nėra bandymas nukreipti dėmesį nuo Lietuvai svarbių sprendimų, dirbtinai bandant čia sukurti kažkokį chaosą, o ne kalbėti apie tuos sprendimus ir siūlymus, kurių šiandien reikia Lietuvai? Ačiū.

**J. OLEKAS.** Ačiū. Sunkus ir Seimo Pirmininkui klausimas atsakyti, kokią idėją ar tikslą tikrai turėjo mūsų kolegos, sėdintys dešinėje.

Viena vertus, iš tikrųjų aš bandžiau savo kalboje pasakyti, kad pagrindo, teisinio pagrindo, tokiam sprendimui nėra. Taip, tarp mūsų vyksta politinė konkurencija. Taip, mes kiekvienas galime pabandyti ieškoti priemonių, kaip parodyti savo nuomonę. Man per beveik 30 metų parlamentinio darbo per pusę teko būti pozicijoje ir opozicijoje, bet aš manau, kad žymiai geriau, kada mes pateikiame savo skirtingas nuomones argumentų pagrindu, o ne tada, kada bandome, sakykime, tokiu šiek tiek, galėčiau sau leisti, politiniu spektakliu atkreipti dėmesį į save ir sumenkinti kitų pasiekimus. Žinokite, kolegos, toks politinis gyvenimas. Tenka būti ir pozicijoje, ir opozicijoje, ir tenka ne vieną kartą pratęsti ir savo buvusių kritikuotų oponentų darbus ir dėl to pasidžiaugti. Tai aš siūlau labiau pasidžiaugti, labiau padaryti tuos darbus, kurių reikia Lietuvai, negu kad susikoncentruoti, kas mus skiria.

Ir aš čia dar kartą priminsiu tą, ką sakiau savo kalboje: atsisukite, jeigu ne visi atidžiai vakar paklausėte. Atsisukite tuos laisvoje Lietuvoje gimusių žmonių kartos pasisakymus, kurie labai gražiai pakviečia žiūrėti vienas kitam į akis ir surasti sprendimą, o ne nuleidus akis arba savo burbule burbėti, kaip kiti ką nors blogai daro. Tai aš kviečiu to bendro darbo.

**PIRMININKAS.** Klausia Ž. Pavilionis. Prašom.

**Ž. PAVILIONIS** (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Pirmininke, sunku buvo klausyti jūsų kalbos, nes aš laikau jus sąžiningu žmogumi ir tikėjausi sąžiningo atsakymo, prisipažinimo, kad jūs galbūt suklydote, bet turėjome kęsti jūsų demagogiją, kuri tęsėsi beveik 30 minučių.

Dabar lygiai taip pat žiūrėdamas jums į akis noriu paklausti, nes politikoje egzistuoja ne tik teisiniai dalykai, yra ir politinių, moralinių, sąžinės dalykų: ar jums, kaip Seimo Pirmininkui, iš-

rinktam daugumos balsais, daugumos, kurioje yra faktiškai trys kraštutinės dešinės partijos, tarp jų viena – „Nemuno Aušra“ – pretenduoja į pačių prorusiškiausių partijų grupę, kurioje yra V. Orbanas, kur yra M. Le Pen žmonės, M. Salvinis, Austrijos laisvės partija, kurie yra antiukrainietiški, Pirmininke, kurie yra prorusiški, dar nepaminėjau antisemitizmo, tai yra normalu? Ar jūs jaučiatės tvirtas, būdamas tokioje daugumoje, gaudamas tokį palaikymą kaip socialdemokratas? Ar tai atitinka jūsų vertybes, ar atitinka tą visą gražią kalbą apie valstybę, vienybę ir užsienio politiką, kai faktiškai jūs visiškai ne tai darote realybėje?

**J. OLEKAS.** Gerbiamas kolega, kas jau kas, o tamsta tikrai žinote, kiek mes darome, kad paremtume Ukrainą, kad paremtume Baltarusijos demokratines jėgas. Kiek priimta sprendimų, kiek ši Vyriausybė ir jos dauguma skiria dėmesio tam. Turbūt buvo viena iš pirmųjų, gal vienintelė Vyriausybė šios daugumos (tiesa, ne ši, jau praeita), kuri visa *in corpore* nuvyko pas savo kolegas Ukrainos Vyriausybės narius.

Aš manau, kad mes tikrai turime labai aiškią politinę kryptį dėl Ukrainos paramos. Taip, man nepatinka kai kurie narių pasisakymai, taip, man nepatinka kai kurios diskusijos ar žingsniai, bet kaip dauguma, kaip Lietuvos Respublikos Seimas, mes turime labai aiškią kryptį ir ją labai aiškiai išlaikome, lygiai taip pat, kaip Lietuvos Vyriausybė, kaip bendra Lietuvos politika.

Žmonės mus išrinko labai margus, labai margą Seimą. Tokio Seimo… Jeigu žiūrėtume ypač europiniu lygmeniu, čia, Lietuvoje, mes truputį kitaip pristatome savo politines kryptis, bet jeigu žiūrėtume europiniu lygiu, mes esame labai margi. Todėl tas darbas nėra toks lengvas, ir netgi interpeliacijas reikia išgyventi. Tai yra mūsų tokia, deja, realybė.

O aš tikrai matau vertybes, matau tą mūsų Lietuvos kryptį ir man atrodo, kad jinai yra teisinga. Kviečiu bendromis jėgomis ją tęsti.

**PIRMININKAS.** Klausia J. Razma. Prašom.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Gerbiamas Seimo Pirmininke, jūs čia tikrai pakalbėjote daug aukštomis frazėmis. Atrodo, kad ir biudžeto patvirtinimas, ir parama Ukrainai, ir visos valstybės politikos strateginės kryptys čia yra jūsų nuopelnas, lyg nematytumėte, kas yra surašyta jums pateiktuose priekaištuose, kai siūloma atleisti iš pareigų.

Tad aš kviečiu nusileisti ant žemės ir diskutuoti apie tai, kas yra keliama. Ar jūs galėtumėte įvardinti nors vieną Seimo Pirmininką, kurio per pusmetį teiktos visos kandidatūros, kai Pirmininkui suteikta tokia teisė, būtų atmestos ar čia Seime balsuojant, ar Konstituciniame Teisme? Jūs, manau, būsite neprilygstamas šioje situacijoje ilgą laiką.

Kodėl jūs, kai kalbate apie atsakomybę, nė kiek nematote savo atsakomybės, kai iš esmės sakote, kad gali teikti bet ką, gi Seimas sprendžia?

**J. OLEKAS.** Gerbiamas kolega, ačiū už klausimą. Aš tikrai nesu suskaičiavęs, kiek yra teikta kandidatūrų, bet galėsiu pasidomėti. Jeigu jūs turite tokią statistiką, galite pasidalinti. Tiktai kaip Seimo narys galiu pasakyti, kad tikrai ne kartą esame nepatvirtinę teiktų kandidatūrų į įvairius teismus. Atsimenu, kai čia ilgai negalėjome net ne tik kad patvirtinti, bet ir atleisti baigusių kadenciją. Tokių dalykų iš tikrųjų yra buvę. Be abejo, kiekvienam yra maloniau, kad jo pateikta kandidatūra yra patvirtinama, bet, deja, Seimas, kaip demokratinė institucija, turi tokią galimybę nuspręsti kitaip.

O dėl tų darbų, kuriuos jūs paminėjote dėl biudžeto, dėl Ukrainos paramos, turiu pasakyti, kad tai yra nemaža Seimo Pirmininko darbo dalis, kad mes galėtume surasti bendrus sprendimus, įskaitant ir balsavimą dėl biudžeto. Aš tikrai tikėjausi, kad Lietuvos krikščionys demokratai palaikys tokį sprendimą, matydami saugumo ir gynybos svarbą, o ne iškeldami kokius nors kitus. Deja, man šitas dalykas, galiu pasakyti, nepavyko, nors bandžiau tą padaryti kalbėdamas su įvairiais lyderiais.

**PIRMININKAS.** Klausia J. Sejonienė. Prašom.

**J. SEJONIENĖ** (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Pirmiausia, turiu jūsų atsiprašyti dėl nepagrįsto kaltinimo.

O dabar norėčiau užduoti klausimą gerbiamam Seimo Pirmininkui ir pacituosiu „15min.lt“ šiandienos straipsnį: „J. Olekas tvirtino (beje, Olekas, o ne Oleka), kad nepasitikėjimo procedūra

gali būti susijusi ir su Seimo mažumos baime dėl tam tikros pozicijos sėkmės.“ Čia yra šiandien paviešinti jūsų žodžiai. Norėčiau paklausti, ką jūs laikote šiuo atveju sėkme, kad ir toliau liksite daugumoje su „Nemuno Aušra“?

**J. OLEKAS.** Na, aš turbūt galėčiau neatsakyti, nes, tamstos nuomone, esu neįgalus. Nežinau, kaip jūs čia tą vertinate, ar taip, kaip stigmą neįgalių žmonių, žmonių su negalia, bet aš pasakysiu, kad aš vertinu daugumos sėkmę: stiprų apsisprendimą vykdyti duotus įsipareigojimus Lietuvos žmonėms dėl gero saugumo ir gynybos biudžeto priėmimo praeitais metais. Tai šiais metais leidžia mūsų žmonėms jaustis saugiau, nes investuojama į gynybą ir saugumą.

Dar kartą priminsiu: tikrai turėjau didelę viltį ir tikėjimą, kad jūs būsite viena iš tų, kuri paremsite tuos sprendimus. Deja, jūs pasirinkote kritikos kelią ir šiandien bandote toliau tokiu keliu eiti.

Aš lenkiu galvą ir dar kartą kviečiu. Kviečiu susitarti dėl svarbiausių valstybės sprendimų ir surasti tuos dalykus, dėl kurių mes galime susitarti ar dėl kurių mes privalome susitarti kaip atsakingi politikai, kaip žmonės, atsakingi už savo valstybės ateitį.

Kritikai yra pakankamai ir smulkesnių dalykų. Tai aš galvoju, kad tokia sėkmė, kuri šiandien lydi daugumos sprendimus, ir gali būti pagrindas opozicijai kritikuoti ar ieškoti kabliukų, jeigu mes nesusitariame arba nesulaukiame palaikymo dėl svarbiausių valstybės sprendimų.

**PIRMININKAS.** Klausia M. Lingė. Prašom.

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas Pirmininke, sklando kalbos, kad Socialdemokratų frakcija neketina dalyvauti slaptame balsavime. Ar tai yra tiesa? Ar tai, na, reikštų, kad nepasitikite frakcijos kolegomis ir nelinkę sužinoti, kokia yra tikroji valia?

Labai konkretūs klausimai. Daug ir ilgai kalbėjote, bet vis dėlto niekaip nesureagavote į du keltus klausimus, teikiant interpeliaciją. Ką jūs galvojate apie D. Beinoravičiaus galimybę toliau dirbti VTEK'o nariu? Jis yra, na, faktas, turėjęs problemų su plagijavimu ir dabar vertina etiką. Antras dalykas, kaip jūs manote, ar R. Žemaitaitis ir toliau, neturėdamas teisės dirbti su slapta informacija, gali dirbti NATO Parlamentinėje Asamblėjoje? Ar sulauksime jūsų teikimų dėl šitų dviejų kandidatūrų, kad būtų vadovaujamasi teise ir tie klausimai būtų išspręsti?

**J. OLEKAS.** Tai ačiū. Labai ačiū už klausimus. Dėl pirmo klausimo, kiek aš atsimenu, Valdyba buvo pavedusi Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui išsiaiškinti ir pateikti siūlymą. Toks komiteto sprendimas buvo ir tuo sprendimu Valdyba ir vadovavosi.

Dėl jūsų minimos delegacijos. Aš manau, kad mums reikėtų pasižiūrėti, ar tie priimti sprendimai ir (galbūt plačiau) ar tie reikalavimai, kurie yra dabar nustatyti mūsų Seime, iš tikrųjų yra tokie reikalingi. Man teko ilgus metus dirbti NATO Parlamentinėje Asamblėjoje ir tikrai žinau, kad tokio reikalavimo NATO Parlamentinės Asamblėjos nariams nėra, ir nežinau kitų valstybių, kuriose tokie sprendimai yra priimti.

Dar kartą ačiū už priminimą. Mes susėsime su Tarptautinių ryšių skyriumi ir dar kartą pasikartosime, pažiūrėsime, kokie yra reikalavimai ir kaip mes turime padaryti tą sprendimą. Arba mes turime pakeisti tuos sprendimus, reikalavimus, arba surinkti tokius narius, kurie atitiktų dabar egzistuojančius reikalavimus.

**PIRMININKAS.** Klausia L. Kasčiūnas. Prašom.

**L. KASČIŪNAS** (*TS-LKDF*). Gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiamas Juozai, matyt, sunku Lietuvos žmonėms jaustis saugiau, kai yra tokia nekompetentinga valdžia. Kai aš išgirstu socdemų pasakymus – diskutuokime dėl strateginių sprendimų, kokius strateginius sprendimus šią sesiją jūs siūlysite, kokius? Nėra jokių strateginių sprendimų. Gerbiamas Juozai, jūs pamirštate pasakyti kelis dalykus. Kai svarstėme Gynybos fondo įstatymą, tai mes palaikėme kai kuriuos mokestinius sprendimus, palaikėme būdami opozicijoje, suprasdami, kad gynyba yra strategiškai svarbus dalykas. Taip pat esame įsipareigoję palaikyti ir Kapčiamiesčio poligono įstatymą, dėl kurio jūs niekaip negalite susitarti valdančiojoje koalicijoje.

Bet mano klausimas yra kiek kitoks, gerbiamas Juozai. Jūs žinojote, kad pono J. Sabatausko kandidatūra neatitinka Konstitucinio Teismo kriterijų. Jūs žinojote, nes jus perspėjo ir konstitucinės teisės ekspertai, ir mes, opozicija. Vis tiek padarėte šitą antikonstitucinį veiksmą ir net neatsiprašėte. Tiesiog nepasakėte – atsiprašau. Būtumėte pasakęs – atsiprašau, būtumėte pasakęs, kad

apgailestaujate, kad daugiau tokių situacijų vengsite, galbūt galėjo būti ir kitokioje šviesoje šiandienis procesas. Bet jūs nepasakėte to. Ir tai yra labai svarbu, nes, labai tikėtina, jūs ir toliau planuojate laužyti Konstituciją. Todėl šitas procesas ir vyksta. Ačiū.

**J. OLEKAS.** Ačiū. Man atrodo, kad aš tikrai netingiu arba nesigėdiju atsiprašyti. Tą esu ne kartą padaręs. Šiuo atveju, na, dabar, kai jau viską žinome, kokie sprendimai yra Konstituciniame Teisme, galima tą ir padaryti. Bet, kita vertus, tuo metu, kai aš priėmiau sprendimą, tai toli gražu nebuvo taip, kaip jūs dabar teigiate. Aš konsultavausi su keletu konstitucinės teisės žinovų. (*Balsai salėje*) Pasakysiu tyliai, ne iš tribūnos, nenoriu dabar pasakyti, kurie žmonės irgi bus suklydę. Jie gana garbingi ir turintys patirties. Vienintelis iš tų žmonių buvo E. Kūris, kuris pasakė, kad, jam atrodo, netinka. Aš atsimenu, tą viešai buvau pakartojęs, kad vienas E. Kūris nėra Konstitucinis Teismas, kaip Konstitucinis Teismas pasakys. Bet buvo ir keli kiti, kurie labai aiškiai pasakė, kad taip, yra ta tvarka, kuri dabar galioja, pagal tai, J. Sabatauskas gali eiti Konstitucinio Teismo teisėjo pareigas. Todėl aš padariau tokį sprendimą. Dabar atsiprašyti po to, kai jau viskas praėjo, nuėjo, man nėra sunku. Kolegos, tai buvo ne toks sprendimas, kaip sakai, kad žinojote ir priėmėte priešingai dėl… Ne, buvo abejonių, bet tos abejonės buvo panaikintos tame etape, kai jas buvo galima panaikinti, ir todėl taip įvyko. Kitam Seimo Pirmininkui jau bus žymiai lengviau.

**PIRMININKAS.** Užsirašęs ir turėtų klausti T. Prajara, bet jo nėra. Tuomet klausia D. Asanavičiūtė-Gružauskienė. Prašom.

**D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ** (*TS-LKDF*). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas Seimo Pirmininke, jūs žinomas kaip asmuo, kuris bando ieškoti kompromiso, kuris bando sujungti abi puses, jūs tą savo kalboje pabrėžėte. Tikrai mes tuo įsitikinome: ėjote ir kalbėjote, ir stengėtės – na, nepavyko, dažniausiai nepavyksta. Matyt, dėl to, kad frakcija turi kitą požiūrį. Bet, žinote, mane truputėlį (ir kodėl aš užsirašiau klausti) nustebino jūsų pasakymas, neatitinkantis mano požiūrio. Jūs pasmerkėte *filibasterį* kaip tą procedūrą, kuri kenkia Seimo darbui, trikdo Seimo darbą, kenkia mūsų valstybei. Bet aš manau, jūs protingas žmogus, suprantate, kodėl vyko šita procedūra. Opozicijos manymu, tai buvo būdas – ir vienintelis būdas! – stabdyti buldozerinį variantą ir stabdyti, kažkiek bandyti atnešti į salę nuogąstavimą žmonių, kurie stovėjo lauke ir tą nuogąstavimą jautė. Į jūsų koalicijos partnerio R. Žemaitaičio pasakymą Kovo 11-osios išvakarėse apie tai, kad Kovo 11-ąją įvyko perversmas, tai yra sovietų propagandos ir rusų propagandos naratyvas, kad Lietuva įvykdė perversmą, atkurdama savo nepriklausomybę, jūs šituo atveju nepasakėte nieko. Bet čia jau yra mūsų valstybės pagrindus ardantis pareiškimas. Mūsų valstybės tėvų, signatarų, kurie tuomet rizikavo savo gyvybėmis ir…

**PIRMININKAS.** Laikas! Jūs viršijote dvigubai.

**D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ** (*TS-LKDF*). …savo reputacijomis, drąsus žingsnis. Tai norėtųsi išgirsti vis dėlto jūsų reakciją į šį pasisakymą.

**J. OLEKAS.** Labai ačiū, gerbiama kolege. Dėl *filibasterio*, tai man atrodo, kad taip jį žmonės ir vertina. Kas labiau susipažinę su tokia politine veikla, tai tie žino ir pavadinimus tokius, ir kad jie kartkartėmis pasitaiko. Bet kalbant su žmonėmis paprastai, tai, kai išgirsta apie katino uodegas ir kitus dalykus, nelabai rimtai atrodo tas Seimas ir jo darbas. Manau, kad tai tikrai nepadidino mūsų autoriteto ir mes galėtume kitu būdu surasti tuos sprendimus. Ir tas kitas būdas buvo pasiūlytas – sėsti už stalo, susidėlioti savo pozicijas ir nuomones ir rasti bendrą sprendimą, tą, ką mes padarėme darbo grupėje iš dalies. Iš dalies. Aš tikiu, kad šiandien galbūt po pietų rasime sutarimą, kad tą darbą, kurį padarėme, galime pabaigti ir turėti galutinį sprendimą, surasdami iš tų skirtingų nuomonių sprendimą, kurį galime padaryti.

Dėl Kovo 11-osios. Kovo 11-oji yra mūsų pergalės diena. Tai, ką atkūrėme mes su šiais signatarų sprendimais, tai, apie ką svajojo mūsų žmonės dešimtmečiais, pokario partizanai, laisvės kovotojai, tremtiniai, politiniai kaliniai, disidentai, Sąjūdžio žmonės, absoliuti, didžioji Lietuvos tautos dalis. Aš manau, kad tai yra taip ir vertinama. Vakarykštis… (*Balsai salėje*) Aš blogai? Aš jo negirdėjau, aš pirmiausia negalėjau vertinti, nes čia pirmą kartą girdžiu dabar jūsų pasakymą. Jeigu toks pasakymas buvo, tikrai aš jį vertinu labai neigiamai, nes tai yra mūsų pergalės, o ne perversmo diena.

**PIRMININKAS.** Dėkojame Seimo Pirmininkui, jūs atsakėte į visus pageidavusiųjų paklausti klausimus. Vadovaujantis Seimo…

**J. OLEKAS.** Ačiū visiems.

**PIRMININKAS.** …statuto 218 straipsnio 3 dalimi, toliau diskusija tęsiama bendra tvarka. Diskusijoje dalyvauti yra užsirašę dešimt Seimo narių, iš to skaičiaus – trys frakcijų vardu, tačiau laiko… (Keturi, atsiprašau, mane informavo.) …laiko mes turime pagal darbotvarkę iki 12 valandos. Tai iki Vyriausybės valandos dabar skelbiu diskusiją, kada laikas… Jeigu nespėsime visi pasisakyti, tuomet atėjus tam laikui apsispręsime, kaip elgiamės toliau. Dabar dirbame pagal patvirtintą darbotvarkę. Kviečiu pasisakyti diskusijoje O. Leiputę frakcijos vardu, prašom.

**O. LEIPUTĖ** (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, frakcijos vardu norėčiau pareikšti abejonę dėl opozicijos tikrųjų intencijų. Opozicija turi gerbtiną konstitucinę teisę inicijuoti nepasitikėjimo procedūrą, tačiau Lietuvos žmonės išrinko mus ne tam, kad gaištume laiką begaliniams asmeniniams užsipuldinėjimams ir politiniams žaidimams, o tam, kad spręstume realius iššūkius, stiprintume gynybą, spręstume demografines problemas, kurtume saugią ir klestinčią valstybę. Kol opozicija renka parašus dėl nepasitikėjimo, mes renkamės darbus žmonėms ir Lietuvai. Opozicija vėl griebiasi senos taktikos – kai neturi realių idėjų Lietuvai stiprinti, pradeda puldinėti konkrečius asmenis. Tai nėra nepasitikėjimas – tai opozicijos desperacija. Jūs norite atleisti Seimo Pirmininką ne todėl, kad jis blogai dirba, o todėl, kad trukdo jūsų žaidimams. Kol opozicija renka parašus ir užsiima politine demagogija, parlamentine grafomanija (turiu omenyje projektus apie katinus ir panašią kūrybą), mes dirbame prie sprendimų, svarbių žmonėms, šeimoms, regionams. Kelti triukšmą – negalima vadinti darbu.

Vakar šventėme Kovo 11-ąją. Privalome saugoti ir stiprinti tai, kas buvo laimėta prieš 35 metus – laisvę, saugumą, vienybę, bet opozicija vėl bando siūbuoti laivelį, kai šaliai labiausiai reikia vienybės ir tvirtumo. Vietoj sprendimų opozicija siūlo vis naujus skandaliukus. Itin neramiame geopolitiniame kontekste opozicija renkasi destabilizavimo kursą. Verta dar kartą paklausti, ar jie turi ką pasiūlyti Lietuvai? Mes visi turime pareigą ne leisti, kad politiniai žaidimai stabdytų mūsų darbą, kad politiniai žaidimai būtent stabdytų mūsų darbą, o skirti dėmesį saugumui, šeimoms ir regionams. Belieka palinkėti opozicijai tėvynę mylėti labiau nei savo ambicijas.

Opozicija šiaušiasi todėl, kad neleidžiame jai griauti to, ką mes statome. Gaila kiekvienos dienos, kurią šis opozicinis *filibasteris* vagia iš mūsų prioritetų – gynybos, demografijos, žmonių gerovės. Tegul tauta mato: vieni kelia skandalus, kiti stato ateitį. Kviesčiau opoziciją grįžti prie dialogo, nes Lietuva verta didelių darbų ir pagarbos, o ne smulkių dvaro intrigų. Istorija rodo, kad opozicijos medžioklės praeina, o lieka tiktai bendras darbas Lietuvai.

Aš manau ir frakcija taip pat, kad J. Olekas būtent tas žmogus, kuris tikrai stengiasi sutelkti visas opozicines frakcijas ir rasti visus sprendimus, kad būtų kuo mažiau nesklandumų ir kad būtų priimami kuo geresni sprendimai. Šiandien, vos atšventus Kovo 11-ąją, tą šventą dieną, kai drąsūs ir vieningi išplėšėme laisvę iš okupantų nagų, opozicija renkasi ne švęsti, o mėtyti akmenis į Seimo Pirmininką. Kodėl jūs renkatės skaldymą, kai mums reikia vienybės? Kodėl renkatės intrigas, kai reikia stiprinti sieną, remti šeimas ir puoselėti Lietuvą? Ar galite mylėti Lietuvą labiau nei savo pyktį? Ačiū. (*Plojimai*)

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Kviečiame diskusijoje kalbėti frakcijos vardu S. Kairį. Prašom.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Ačiū už galimybę pasisakyti. Tiesą sakant, prieš tai neplanavau kalbėti, bet beklausant kilo irgi tam tikrų minčių ir bestebint šitą visą procesą irgi norisi atkreipti dėmesį į keletą itin svarbių dalykų.

Pirmiausia, o ką šiandien darbotvarkėje būtume svarstę, jeigu ne interpeliacija Seimo Pirmininkui J. Olekui, kai išbraukėte irgi keletą klausimų ir iš esmės liko du klausimai – interpeliacija Seimo Pirmininkui ir LRT klausimai, kurie yra tiesiog numetami, kad visuomenė turėtų apie ką kalbėti, nes skaldyti jums yra šaunu, skaldyti jums patinka, ir tada atrodo, kad jūs dirbate, o kažkas jus puola, bet jūs patys sukuriate tokias situacijas.

Kitas dalykas. Aš nežinau, kas atsitinka, kai žmonės, būdami tikrai gerbtini politikai, patenka į tą ratą kaip vieni iš trijų svarbiausių valstybės pareigūnų? Kas tada atsitinka? Ar nėra supratimo, esant, pavyzdžiui, šiuo atveju Seimo Pirmininku, kad tokios pareigos yra aukščiau tavo

partinės bendruomenės? Tokios pareigos yra aukščiau daugelio dalykų, į kuriuos gali pasirinkti, pavyzdžiui, tiesiog nereaguoti, atskirti, kas yra svarbu, kas nesvarbu, ir suprasti, kad pagrindinė tavo darbo atrama yra demokratiškos vertybės, teisės principai ir pagrindai, apie ką J. Olekas šiandien daug kalbėjo savo ilgoje kalboje. Galiausiai supratimas, kad tuos dalykus reikia saugoti ir reaguoti tada, kada jiems kyla grėsmė – nuo grėsmės laisvam žodžiui, nuo grėsmės toms pačioms žmogaus teisėms, nuo grėsmės tam tikriems demokratiniams procesams. Opozicija negali nematyti, kokioje situacijoje esate atsidūrę ir kokioje situacijoje yra atsidūręs Seimo Pirmininkas.

Aš tikrai daugelį dalykų suprantu, kad yra noras elgtis geriau, diplomatiškiau, niekam nepatinka pyktis ar kažkaip kelti tas emocijas, bet iš tikrųjų esant tokiai koalicijai didžiausia frakcija net negali normaliai vadovauti, nes visus klausimus komentuoja, klampina, kraipo mažesnieji koalicijos partneriai, ir situacija yra tokia, kad privalo tai toleruoti tas pats Seimo Pirmininkas, kad jis galėtų vadintis formaliai Seimo Pirmininku.

Kalbant apie svarbius sprendimus Lietuvai, apie susitelkimą, tuoj ateis to paties Kapčiamiesčio poligono klausimas ir tada pažiūrėsime, kokios diskusijos vyks čia, salėje, pažiūrėsime, ar mes beturime formalią daugumą Seime, ar Vyriausybė ir kiti paskyrimai į politines pozicijas yra iš esmės formaliai legitimūs, nes galite atsidurti tiesiog mažumos Vyriausybės situacijoje.

Daug buvo kalbėta apie tuos teisinius pagrindus, bet interpeliacija yra politinis veiksmas. Politinis veiksmas, kuris reikalauja tam tikrų atsakomybių ir tam tikrų vertinimų. LRT darbo grupė turėjo būti tas darbas, kur Seimo Pirmininkas J. Olekas turėjo pasirodyti aukščiau visų, sutelkti poziciją, opoziciją, ekspertus, o pamatėme tiesiog laiko ištęsimą. Vėl yra sukurta situacija, kad sunku tikėti tuo, ką jūs siūlote, sunku yra per kadenciją suprasti, kad jūs kviečiate tikro dialogo, o ne apsimestinės procedūros. Po pertraukos mes būtent grįšime prie LRT įstatymo pakeitimų.

Dar kartą noriu priminti tai, ką kalbėjau ir tvirtinant darbotvarkę. Jūs žadėjote, kad sprendimus priimsite sulaukę Venecijos komisijos nuomonės, bet jūs tą paminate, nes Venecijos komisija pasisakė apie tą įstatymo pakeitimo projektą, kurį svarstėme praėjusioje sesijoje, o tą, apie kurį kalbame dabar, Venecijos komisija dar tik svarstys ir priversta tą daryti skubos tvarka. Pats faktas, kad į Lietuvą atvyksta Venecijos komisija, yra gėda. Gėda irgi reikalauja atsakomybės. Lietuva iš pavyzdinės valstybės, galėdama būti ekspertas tokiose situacijose, tapo tiriamuoju objektu. Man gėda, kad mūsų politikai turi važiuoti į Europos Sąjungos institucijas ir aiškintis. Nesakykite, kad Venecijos komisijos sprendimai yra niekiniai, nes jie keliauja į Europos Komisiją ir ratas gali taip atsisukti, kad Lietuva gali nukentėti, taip pat ir finansiškai. Ir jūs vėl sakote: nėra teisinio pagrindo ir ko ta opozicija nori.

Gynybos biudžetas. Kaip užsikirtę kartoja tą frazę apie istorinį gynybos biudžetą. Kulminacinė įtampa irgi yra istorinė. Aš neįsivaizduoju nė vienos valdžios, nė vienos daugumos kompozicijos, kuri būtų priėmusi tiesiog kitus sprendimus. O kas daugiau? (*Balsai salėje*) O kas daugiau? Stop, kolega! (*Balsai salėje*) Galite atkreipti dėmesį į man trukdantį kalbėti? (*Balsai salėje*) Kolega, jūs taip pat turite vieną vienintelį darbą, vieną įstatymą, kurio niekaip nesugebate atnešti iki Seimo salės, ir čia dar replikuojate kažkur iš galo.

Toliau. Politiniai paskyrimai. Jeigu tu partijos bičiulius skiri taip: į Konstitucinio Teismo teisėjus, į Seimo kontrolierius asmenis, kurių net formalus išsilavinimo reikalavimas neatitinka kriterijų (dvi situacijos iš eilės), tai ką tada galvoti matant LRT įstatymo pakeitimus, kai yra išplečiama taryba, suformuojama valdyba ir formuojamas tarybos biuras, kur net nėra apibrėžtas skaičius to biuro darbuotojų ir kur turės pavedimą kontroliuoti LRT turinį. Aš niekaip kitaip negaliu vertinti tokios situacijos kaip tiesiog tam tikros užimtumo tarnybos tam tikros partijos žmonėms. Taip negali būti.

Kai mes kalbame apie Seimo Pirmininką, mes turime kalbėti aukščiau, mes turime matyti aukščiau savo politinių bendruomenių ir aiškiai suprasti, kad demokratiškos vertybės, teisės pagrindas, žmogaus teisės yra tie esminiai trys pilioriai, ant kurių ir turi laikytis parlamentinė politika, ir tą turi reprezentuoti Seimo Pirmininkas, ko dabar tikrai nematome. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Toliau kviečiu pasisakyti diskusijoje frakcijos vardu J. Narkevičių. Prašom.

**J. NARKEVIČ** (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, mūsų Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija išnagrinėjo teikiamą pasiū-

lymą ir nusprendė vienareikšmiškai, kad tai yra imitacija veiklos, noras pasirodyti, noras būti matomiems ir tai negali būti remiamas veiksmas. Todėl mes vienareikšmiškai nedalyvausime šiame farse ir galime tiktai apgailestauti, kad šis laikas yra gaištamas tuštiems ir gal kai kuriems politikams naudingiems pasisakymams.

Mes ragintume ir siūlytume daryti valstybei ypač svarbius darbus. Pirmiausia mūsų teikiamus pasiūlymus, tokius kaip Lietuvos demografijos situacijos gerinimas. Spręsti, kaip remti tradicines šeimas, kaip daugiau dėmesio skirti žemės ūkiui ir apsirūpinimui maistu, maisto produktų kainoms, kad nebūtų didinamos kainos. Kaip spręsti investicijų pritraukimą. Mes kalbame apie tai, kad reikia skirti laiko ir peržiūrėti mūsų gynybos sistemos stiprinimą.

Per tą laiką mes galėtume įsteigti ir jau pradėti dirbti su nauja (mūsų siūlymu Seime įsteigti) Šeimos ir vaiko reikalų komisija. Tuo klausimu mes galėtume tikrai priimti tinkamus ir naudingus žmonėms sprendimus. Galėtume spręsti ir dėl Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamos viešosios informacijos poveikio įstatymo paketo, nes tai, kaip mes elgiamės čia, Seime, ir apie ką kalbame, irgi daro poveikį vaiko supratimo formavimui. Mes per tą laiką galėtume keisti ir perskirstyti bazines išmokas būtent šeimoms aktualia tematika.

Nacionalinio saugumo strategijos peržiūra yra būtinas dalykas. Apie tai kalbame, bet laiko neskiriame. Taip pat ir kitoms labai svarbioms ir mūsų frakcijos, ir kitų kolegų inicijuotoms iniciatyvoms. Todėl aš frakcijos vardu raginu sutelkti dėmesį į praktinį, praktinį žmonėms, klausimų sprendimą ir baigti imituoti savo veiklą ir naudoti Seimo tribūną būtent populistiniams kažkokiems nepagrįstiems kaltinimams. Labai ačiū.

**PIRMININKAS.** Prieš suteikdamas žodį frakcijos vardu (ir tai bus paskutinis pasisakantis diskusijoje) J. Razmai, noriu tiktai keletą procedūrinių klausimų… Tai paskutinis pasisakantis, po to keturi – už, keturi – prieš. Suredaguojame nutarimo projektą, atsižvelgdami į Teisės departamento išvadas, pasitvirtiname slapto balsavimo biuletenį. Toliau dirbame pagal darbotvarkę, Vyriausybės valanda greičiausiai šiek tiek vėluos. Prašom. Gerbiamas J. Razma frakcijos vardu. Diskusija.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, keletas žodžių reaguojant į tai, kas buvo pasakyta valdančiųjų atstovų, kad atseit čia jie labai nusiteikę darbui, opozicija tokiomis iniciatyvomis tiktai trukdo tam darbui. Aš pastebėsiu, kad tokio nedarbingo laikotarpio, kaip yra čia pastaruosius keletą mėnesių, aš seniai neatsimenu, nors jau ne vieną kadenciją esu, kai laikotarpiu tarp rudens ir pavasario sesijų nebuvo nė vienos neeilinės sesijos, kai komitetai beveik neposėdžiavo. Beje, ir šiandien mes neprašėme, kad šis klausimas būtų įrašytas į darbotvarkę, galėjote įrašyti kada nors vėliau, jeigu yra kokių nors skubių darbų, svarbių projektų. Statutas nereikalauja iš karto įrašyti. Tiesiog reikėtų pripažinti, kad patys nelabai tų darbų turite, ir baigti tą demagogiją, kaip ir eilinį kartą demagogiškas kaltinimas, jog opozicija nepalaiko numatyto finansavimo gynybos reikmėms. Jeigu taip norėjote patikrinti, reikėjo duoti balsuoti dėl tos atskiros eilutės. Būtumėte pamatę, ir Seimo Pirmininkas galėtų ir užsieniuose parodyti, koks vieningas yra sutarimas tuo klausimu.

Bet balsuojama buvo už visą biudžetą, tarp to ir už tą rezultatą, kuris buvo kaip po tam tikro turgaus su R. Žemaitaičiu, kad užsitikrintumėte jo balsus, su melioracija keliolika milijonų Šilutės kraštui ir taip toliau. Tada nebūtinai reikia tikėtis, kad opozicija balsuos už visumą. Ir šiaip balsavimas dėl biudžeto paprastai yra tas balsavimas, kuris aiškiai atskiria, kas yra valdantieji, kas yra opozicija. Tai reikėtų vieną sykį baigti tą demagogiją.

Seimo Pirmininkas daug kalbėjo apie atsakomybę, bet kažkaip sau labai jau kukliai tos atsakomybės tepriskiria. Dėl kandidatūrų teikimo: gi Seimas sprendžia, Seimas balsuoja, vadinasi, Seimo Pirmininkas bet kokią kandidatūrą čia gali numesti. Nejaučia pareigos rasti paties kompetentingiausio žmogaus į tas pareigas, nors, matyt, svarbu, kad tai atitiktų jį delegavusios Socialdemokratų frakcijos interesus. Ir tikrai jis neatsakė į tą mano klausimą: ar yra buvę tokių atvejų, kad per tokį trumpą laiką net trys Seimo Pirmininko kandidatūros atkristų? Manau, kad tikrai tokių atvejų neras. Tai čia yra tas atvejis, kur vis dėlto Seimo Pirmininkui derėtų pagalvoti apie savo atsakomybę. Deja, neišgirdome ir tokio tvirto atsakymo apie buvusią ir dabar tebesančią galimybę atsiprašyti už tuos netinkamus teikimus. Jeigu taip jau rūpi Seimo laiko gaišinimas, tai dėl tų netinkamų teikimų tikrai bus laiko sugaišta, ir manau, kad dar nemažai bus laiko sugaišta, nes

Seimo Pirmininkas nesiima jokių veiksmų, kai nepagrįstai čia teikiami projektai svarstyti skubos tvarka.

Štai pereitą antradienį pirmininkaudamas R. Šukys vis dėlto, kai jo frakcijos kolegė Sveikatos reikalų komiteto pirmininkė teikė skubą dėl sveikatos draudimo įstatymų projektų, atkreipė dėmesį, kad tokie teikimai turi būti grįsti svarbiomis valstybės reikmėmis, bet jis kaip ir savikritiškai pasakė – aš nieko negaliu padaryti, turiu teikti balsuoti. Bet žmogus bent parodė poziciją, kad jis tą mato. Iš Seimo Pirmininko mes tokių stebuklų, deja, kol kas nematėme ir panašu, kad nematysime. Tai jau žinoma istorija su LRT įstatymo pataisomis, gal jos ir nebebus priimamos, bet jeigu būtų priimtos, aišku, atsidurtų Konstituciniame Teisme. Bet ir daugiau yra projektų, kuriems nepagrįstai buvo skuba pritaikyta. Tai kiek čia bus laiko gaišinimo, kai reikės tuos projektus iš naujo kažkaip priimti po Konstitucinio Teismo nutarimo?

Šiaip Seimo Pirmininkas turėtų jausti pareigą būti pavyzdžiu, kaip turi būti paisoma Konstitucijos, ir to reikalauti ir iš kitų, bet, deja, to tikrai nematome.

Dėl J. Sabatausko kandidatūros teikimo. Nors Pirmininkas aiškina, kad jis turėjęs ir kažkokių kitų konstitucinės teisės ekspertų nuomonę, poziciją, kad neprieštaraus tas teikimas Konstitucinio Teismo įstatymui, Konstitucijai, bet tų pavardžių neįvardina. Tai aš abejoju, ar jis turėjo tokių rimtų ekspertų nuomones, kai visur viešojoje erdvėje girdėjosi, kad tas prieštaravimas tikrai bus. Ir pagaliau netiesiogiai į tą klausimą atsakė ir Seimo Teisės departamentas, kai parašė išvadą dėl mano projekto, kur aš pabandžiau dar detaliau išdėstyti dėl to stažo reikalavimo, kai buvo pasakyta, kad nebereikia čia detalizuoti – pagal dabartinį įstatymą ar Konstituciją tas ir taip jau yra. Kartu Teisės departamentas pasakė, kad jie nevertina Seimo nutarimu teikiamo kandidato atitikties Konstitucijai, nors Seimo Pirmininkas bando vėl demagogiškai remtis ta išvada, kad štai neva Teisės departamentas nepasisakė dėl nutarimo projekto prieštaravimo Konstitucijai.

Iš tikrųjų mes matome, kad Seimo Pirmininkas nesuvokia tos platesnės atsakomybės kaip vieno iš svarbiausių valstybės vadovų ir kad kol kas jis suvokia save kaip socialdemokratų atstovą eidamas tas pareigas. Neatsitiktinai ir diskusijose turbūt nesu matęs, kad tiek užsirašytų Socialdemokratų frakcijos atstovų, be abejo, jį ginti. Linkiu Seimo Pirmininkui visgi padaryti išvadas. Be abejo, neturime daug vilčių, kad interpeliacija bus rezultatyvi, bet neprarandame vilčių, kad Pirmininkas bent trupučiuką susimąstys – ne taip, kaip jis čia kalbėjo iš tribūnos.

*11.56 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Juozo Oleko atleidimo iš Seimo Pirmininko pareigų“ projektas Nr. XVP-1183 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)**

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Gerbiami kolegos, svarstymas baigtas. Bet prieš visiškai baigiant svarstymo procedūrą, reikėtų mums svarstymo stadijoje apsispręsti dėl nutarimo projekto redagavimo. Tikiuosi, iniciatoriai neprieštarauja atsižvelgti į Teisės departamento pastabas. Aš įvardinsiu, kokias pastabas ir kaip redaguojame. Preambulėje yra papildoma žodžiais „Seimui pareiškus nepasitikėjimą juo“, tai yra įvardijamas pagrindas.

Toliau 2 straipsnyje nuoroda, kam yra pavedama laikinai eiti Seimo Pirmininko pareigas, taip pat prieštarauja Seimo statutui. Visą 2 straipsnį reikia išbraukti, nes Seimo statutas yra išsprendęs šį klausimą. Vadovaujantis Seimo statutu galėtų būti visos procedūros atliekamos, tiek ir priėmus nutarimą, tiek ir renkant, jeigu būtų pritarta nutarimui, naują Seimo vadovą. Vadinasi, 2 straipsnio nebelieka.

3 straipsnio numeris tampa 2 straipsniu ir vietoj „nuo priėmimo įsigaliojimas“, kaip ir yra siūloma, būtų įrašyta „nuo paskelbimo“. Taip pat vis dėlto pasirašymas nutarimo čia šiuo atveju yra išspręstas ne visai tinkamai. Būtent žodžiai „laikinai einantis“ – tokių negali būti, o šiuo atveju pasirašys tas, kas pagal Seimo statutą tuo momentu galės pasirašyti, o tai reiškia, kad vis dėlto dar tai bus Seimo Pirmininkas. Taigi taip suredaguojame nutarimą. Ar galime bendru sutarimu pagal Teisės departamento pasiūlymus į šitokią redakciją atsižvelgti ir ją suredaguoti? Dėkoju.

Toliau mums lieka priėmimo stadijoje išklausyti pasisakymus dėl balsavimo motyvų: keturi – už, keturi – prieš. Motyvai už – A. Širinskienė. Prašom.

**A. ŠIRINSKIENĖ** (*DFVL*). Man atrodo, Seimo Pirmininkas nesuprato, kurio, deja, ir šiuo metu salėje nematau, kad būtų, svarstant jo asmenį, nesuprato, dėl ko šita interpeliacija yra. Jinai buvo dėl klaidų pripažinimo, dėl to, kaip turėtų būti tobuliau organizuojamas Seimo darbas, dėl to, ką mes matome, kad Seimo darbe trūksta. Užuot išgirdę pripažinimą, jog taip, padariau klaidą parinkdamas kandidatūras, mes išgirdome, kad dėl tos klaidos yra kaltas Seimas, kuris nubalsavo, komitetai, kurie svarstė, ir, žinoma, yra kalta opozicija.

Šitoks klaidų neigimas ir tokia arogancija, aš manau, šitoje salėje prisiminus ankstesnes interpeliacijas, nebuvo matyta. Aš tik siūlyčiau gerbiamam Juozui pačiam sau užduoti klausimą, ar tokį tekstą, koks jam čia buvo parašytas ir kurį jisai perskaitė, būtų perskaitęs Č. Juršėnas, G. Kirkilas, kiti socialdemokratai Seimo Pirmininkai, kurie, matyt, kitaip suvokė dialogą tarp valdžios ir opozicijos, kurie mokėdavo pripažinti savo klaidas, mokėdavo atsiprašyti, ko, beje, irgi neišgirdome. Išgirdome didžiulį pamazgų pylimą, kuo yra blogi tie žmonės, kurie kelia klausimus dėl neefektyvaus Seimo darbo. Jūs sakote, kad čia tuščiai laiką gaištame? Tai jūs pagalvokite, kiek Seimas laiko turės sugaišti, svarstydamas naują kandidatą į Konstitucinį Teismą: trys posėdžiai priimti nutarimui, papildomas slaptas balsavimas, komiteto posėdis. Buvo kitos kandidatūros, kurios buvo net nepateiktos, jas užregistravus vėlgi yra gaištamas laikas. Tai tikrai siūlau valdantiesiems pasižiūrėti į save, prieš puolant kaltinti tuos, kurie nori konstruktyviai dirbti.

**PIRMININKAS.** Motyvai prieš – K. Podolskis. Prašom.

**K. PODOLSKIS** (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, šiandien girdimas opozicijos siūlymas atleisti Seimo Pirmininką iš pareigų, na, puikiai suprantame, neturi jokio realaus pagrindo. Kaltinimai dėl J. Sabatausko kandidatūros yra grynas populizmas ir manipuliacija faktais. Kol nebuvo oficialaus Konstitucinio Teismo išaiškinimo dėl teisinio darbo stažo, Seimo Pirmininkas neturėjo jokio objektyvaus pagrindo abejoti galiojančiu Vyriausybės nutarimu, kuris Seimo nario darbą tiesiogiai prilygina teisiniam stažui. Šis klausimas taip pat perėjo Seimo Teisės departamento filtrą be pastabų. Akivaizdu, kad tiek Seimo dauguma, tiek Vyriausybė nuosekliai įgyvendina darbus, kurių konservatoriai, būdami valdžioje, padaryti nesugebėjo, ir būtent tai, panašu, labiausiai juos ir erzina.

Užuot prisidėjusi prie sprendimų paieškos, opozicija vis dažniau renkasi kitą kelią – kurti dirbtines krizes, kelti politinius spektaklius ir bandyti stabdyti Seimo darbą.

Priregistravote nesąmoningų pasiūlymų su katėmis svarstant LRT įstatymą, dabar be pagrindo bandote versti Seimo Pirmininką, nedalyvaujate Seimo posėdžiuose – opozicijos elgesys kuo toliau, tuo labiau tolsta nuo konstruktyvumo. Gerbiama opozicija, laikas būtų nustoti sukti tą tarškynę, kurią sukote iki šiol, ir būti ne išsikvėpusia opozicija, o ta, kuri gali teikti pasvertus ir atsakingus siūlymus, orientuotus į realių valstybės problemų sprendimą ir žmonių gyvenimo gerinimą, o ne į tuščią politinį triukšmą. Siūlau nepalaikyti šios nepagrįstos iniciatyvos. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Motyvai už – V. Šeršniovas. Prašom.

**V. ŠERŠNIOVAS** (*MSNG*). Ačiū. Dar vakar, Kovo 11 dieną, visi giedojome himną, o šiandien, užuot dirbę darbus, skirtus Lietuvos gyventojams, vėl užsiimame vidinėmis rietenomis. Tuoj bus 12 valanda dienos ir, be priesaikos, šiandien nieko gero nenuveikėme. Manau, mokesčių mokėtojai mums ne už tai atlyginimus moka. Tad linkiu visiems kuo greičiau baigti tokią darbotvarkę ir leisti Lietuvos išrinktai valdžiai dirbti savo darbą. Vardan tos Lietuvos tegul vienybė težydi. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Motyvai prieš – J. Šukevičienė. Prašom.

**J. ŠUKEVIČIENĖ** (*LSDPF*). Dėkoju. Gerbiami opozicijos kolegos, šiandien, vos atšventus Kovo 11-ąją, opozicija renkasi ne dialogą, o mėtyti akmenis į Seimo Pirmininką. Kodėl jūs renkatės skaldymą, kai mums reikia vienybės? Mėginimas kaltinti ir netgi siekti atleisti Seimo Pirmininką dėl to, kad dalis Seimo narių pasinaudojo savo laisvu mandatu ir nepritarė tam tikroms kandidatūroms, yra teisiškai nepagrįstas ir iš esmės klaidingas.

Jūs patys akcentuojate Konstitucijos svarbą, tačiau juk būtent Konstitucija aiškiai nustato, kad Seimo narys savo pareigas vykdo vadovaudamasis laisvu mandatu, sprendimus priima savarankiškai, o niekas, net ir Seimo Pirmininkas, negali jam nurodyti ar diktuoti, kaip balsuoti. Todėl bandymas kaltinti parlamento vadovą dėl laisvo ir demokratiško parlamentarų sprendimo yra,

švelniai tariant, netinkamas. Dar daugiau, tokie veiksmai tampa pavojingu politiniu precedentu. Bandymas nuversti didelę tarptautinę paramą turintį diplomatą dėl politinių interpretacijų ir nuomonių rodo, kad kai kuriems opozicijos atstovams asmeninės ambicijos tampa svarbesnės už konstruktyvų darbą ir valstybės interesus.

Todėl kviečiu atsisakyti politinių dramatizmų ir grįžti prie to, kas šiandien Lietuvai svarbiausia – konstruktyvaus darbo ir strateginių sprendimų, kurių mūsų valstybei dabar itin reikia. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Motyvai už – M. Lingė. Prašom.

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Maniau, kad jau neteks kalbėti, bet asmenys, iš anos pusės kalbantys Seimo nariai, dėstantys argumentus, na, neįmanoma į juos nesureaguoti. Tai jūs įtraukėte po Kovo 11-osios šią procedūrą į darbotvarkę. G. Palucko apkaltos klausimą laikėte gal 2 mėnesius, neįrašėte į darbotvarkę. Tai jūs norėjote, kad šiandieną šis klausimas būtų, jisai yra ir jisai yra svarstomas, bet ne opozicijos, ne iniciatorių prašymu. Statutas to niekaip kategoriškai neapibrėžia.

Kitas momentas. Jeigu kolega vadina populizmu Konstitucinio Teismo sprendimą, tai čia yra jūsų teisė turėti tokį požiūrį, taip atsainiai žiūrėti ir apsimesti, kad nesuprantate, kad ne Vyriausybės nutarimais reikia vadovautis, kurie yra abejotini ir tų pačių socialdemokratų keisti, nes kitas buvęs ministras kažkada sau ruošė kelią į Konstitucinį Teismą. Taip atsirado tos korekcijos, jeigu taip istoriškai primintume, kaip atsirado tos nuostatos dėl Seimo narių galimybių būti teisėjais. Bet Konstitucija aiškiai pasako: reikia vadovautis Konstitucija, ne įstatymu, ne Vyriausybės nutarimu, ne dar žemesniu teisės aktu. Čia yra esmė, kurią jūs bandote suniveliuoti, ir įsižeidėte, girdisi įsižeidimo tonas. Jūs tuomet nesuprantate, gerbiamieji, kas yra demokratija, kas yra parlamentinė demokratija, koks yra opozicijos vaidmuo. Auklėjate, užuot kalbėję argumentais, atsakę į keliamus klausimus, į tą konstitucinį santykį su teise, su pagarba teisės viršenybei, jūs apeliuojate į opoziciją, mokote ją, bandote visais būdais išvadinti. Tas įsižeidimas tikrai turbūt rodo, kad yra ir tam tikros baimės. Jeigu duodamas nurodymas ar apsisprendimas nedalyvauti balsavime, tai reiškia, kad tos demokratijos stinga tokioje didelėje valdančiojoje partijoje, kuri tikrai galėtų turėti solidų įrodymą, kaip yra pasitikima Seimo Pirmininku.

**PIRMININKAS.** Motyvai prieš – R. Budbergytė. Prašom.

**R. BUDBERGYTĖ** (*LSDPF*). Labai ačiū. Gerbiami kolegos, balsavimas dėl Seimo Pirmininko nėra toks, žinokite, paprastas, eilinis klausimas. Tai yra procesas. Ir tas procesas daro tokią tiesioginę įtaką, kaip mes atrodome kaip Seimas, kaip parlamentas, mūsų veikla, mūsų Seimo reputacija. Ir tai, ar mes dirbame žmonių labui, ar mes tiktai imituojame tą darbą savo kalbomis ir nieko daugiau nedarome. Todėl aš galvoju, kad šiandien mes turime labai aiškiai atsakyti į vieną labai paprastą klausimą, prieš apsispręsdami, kokį sprendimą jūs ar mes turime priimti. Klausimas yra paprastas: ar Seimo Pirmininkas iš tiesų yra tiktai techninė figūra, ar Seimo Pirmininkas yra politinė figūra, kuri turi sutelkti viso parlamento veiklą tam, kad būtų pasiektas konstruktyvus dialogas, tam, kad būtų gerai organizuota politinė darbotvarkė, tam, kad būtų tinkamai atstovaujama Lietuvai viduje ir tinkamai atstovaujama Lietuvai taip pat ir tarptautinėje erdvėje?

Mano supratimu, J. Olekas yra tinkamas ir dėl savo būdo, ir dėl savo turimos patirties, ir dėl savo turimų kompetencijų. Todėl, keliant klausimą ir ieškant atsakymo, ar yra pakankamas, ar yra pagrįstas pagrindas atleisti šiandien Seimo Pirmininką iš pareigų, mano atsakymas yra labai aiškus: nei pakankamo, nei pagrįsto pagrindo atleisti Seimo Pirmininką iš pareigų mes nematome. Taip, kaip nemato tikriausiai ir tie, kurie moka skaityti ir suprasti, kad interpeliacija, nepasitikėjimas, atleidimas yra trys skirtingi dalykai. Tačiau opozicija viską supainiojo į vieną vietą, svarbu, kad būtų kuo daugiau foninio politinio triukšmo, daugiau ginčų. Iš tiesų taip pademonstravo didelę nepagarbą, sakyčiau, visai Lietuvai ir visiems Lietuvos žmonėms. Todėl aš labai raginu apsispręsti ir aiškiai žinoti, kad nėra pagrindo atleisti Seimo Pirmininką iš pareigų.

**PIRMININKAS.** Motyvai už – S. Gentvilas.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Dėkoju. Gerbiama Rasa, labai rišlius žodžius ir argumentus bandėte dėstyti, bet, deja, jie nebuvo argumentuoti. Jie nebuvo argumentuoti ir skambėjo tik taip, kad J. Oleku reikia pasitikėti, jis šiandien yra toks, koks yra, bet kokia kritika jam yra valstybės pamatų griovimas. Mums, opozicijai, atrodo, kad Europos Parlamento rezoliucija, kai Europos Parlamente dalyvauja ne 141, bet 720 Europos parlamentarų, yra problema Lietuvai. Problema yra dėl

to, kad ir jūsų gerbiamas J. Olekas, buvęs Europos socialdemokratų įtakingas žmogus, dirbęs Europos Parlamente, jūsų V. Blinkevičiūtė ir jūsų garbės pirmininkas nesugeba jūsų, Europos socialdemokratų, įtikinti, kad viskas Lietuvoje gerai. Europos socialdemokratai per rezoliuciją Europos Parlamente sako, kad Lietuvoje dedasi blogi dalykai. Kad Lietuvoje dedasi blogi dalykai, pasako ir Venecijos komisija. Kad Lietuvoje dedasi blogi dalykai, pasako ir daugiatūkstantiniai mitingai Lietuvos gatvėse, nes jūs sugalvojate daryti skubius sprendimus, nepriimate opozicijos pasiūlymo daryti ekspertines išvadas, atmetate. Opozicija tada išeina iš Seimo salės. Ir kai Seimo Pirmininkas sako: aš esu tam, kad telkčiau, jisai neišnaudoja šių telkimo organizmų ir tą mato net jūsų Europos socialdemokratų kolegos, su kuriais jūs dirbote kartu ir dirba jūsų… kartu.

Tai yra ne teisinė problema. Jūs esate teisūs, kad tai nėra teisinė. Bet jeigu ši dauguma visada sakys, kad tik teisėsauga gali išspręsti dėl politinio dugno lygio, tai, deja, bet tik teisėsauga ir gali padėti šitai Lietuvai, nes šita dauguma, pasirodo, nieko kito be juridinio, teisinio pagrindo nemato. Nemato aukštesnės moralinės kartelės, kurią jūs turėtumėte rodyti. O J. Olekas yra gerai pažįstamas Lietuvos politikas, septynis kartus ministras. Mes pripažįstame jo galimybes, bet, deja, turime veikti prevenciškai, kad J. Olekas atkreiptų dėmesį į labai prastus dalykus, kurie vyksta su Lietuvos demokratija, į kuriuos dėmesį atkreipė net europinės institucijos.

**PIRMININKAS.** Motyvai prieš – L. Girskienė. Prašom.

**L. GIRSKIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Aš pritarsiu jau Seimo Pirmininko išsakytai nuomonei ir mano kolegos frakcijos pirmininko išsakytai nuomonei. Iš tikrųjų susidaro toks įspūdis, kad opozicija neturi kuo užsiimti. Jie turėjo *pilnas* galimybes, visas galimybes, dalyvauti LRT grupės veikloje, jie turėjo galimybes prisidėti prie kitų iniciatyvų, bet pasirinko tiesiog trikdyti Seimo darbą ir trukdyti valdančiajai daugumai. Ir šiuo atveju tinka I. Šimonytės kažkada išsakyta frazė: jeigu nepatinka šita valdžia, palaukite rinkimų, išsirinksite kitą. (*Balsai salėje*)

**PIRMININKAS.** Išklausėme visus pasisakymus dėl balsavimo motyvų tiek už, tiek prieš. Mes turime apsispręsti dabar. Pirmiausia noriu paskelbti, kad, kaip ir numatyta darbotvarkėje, slaptas balsavimas vyks nuo 13 val. iki 13 val. 20 min. Turime pasitvirtinti slapto balsavimo biuletenį. Kaip ir kitais atvejais, slapto balsavimo biuletenis analogiškas: balsuojantys tą poziciją, kurią nori išreikšti, palieka neišbrauktą, visas kitas pozicijas išbraukia. Ar galime bendru sutarimu patvirtinti slapto balsavimo biuletenį? Dėkoju, patvirtinta.

Noriu visiškai prieš šio klausimo pabaigą paskelbti balsų, priminti balsų skaičiavimo komisijos sudėtį, tai yra: D. Bradauskas – „Nemuno aušros“ frakcija, A. Butkevičius – Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“, V. Gailius – Liberalų sąjūdžio frakcija, E. Kirkutis – Lietuvos valstiečių,žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija, R. Kuodis – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija, T. Martinaitis – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija ir V. Sinica – Mišri Seimo narių grupė. Taigi balsavimas 13 valandą.

*12.14 val.*

**Vyriausybės valanda**

Dabar, kadangi Seimo narių pareiškimų nėra, mes pereiname ir pradedame kitą mūsų darbotvarkės klausimą. Yra likusi Vyriausybės valanda, kuri sutrumpės iki 45 minučių. Gerbiamą Ministrę Pirmininkę ir visus ministrus, ministrų kabinetą prašau užimti savo vietas. Taigi, gerbiami ministrai, prašom užimti savo vietas. Mane Ministrė Pirmininkė informavo ir noriu prašyti visų atsižvelgti ir supratimo: yra susitinkama su Čekijos valstybės prezidentu 12 val. 50 min. ir Ministrė Pirmininkė turės išvykti. Ministrai liks ir baigs atsakyti į jūsų klausimus, taigi turėkime tai mintyje. Manau, neprieštarausime.

Taigi pirmasis klausia V. Juozapaitis. Prašom.

**V. JUOZAPAITIS** (*TS-LKDF*). O tai frakcijos vardu nesuteikiate? Gerai. Labai ačiū jums. Tuomet pradėsiu nuo gerbiamos kultūros ministrės. Ponia Vaida, labai smagu matyti ne tik feisbuko platumose, bet ir čia, Seime. Kultūros bendruomenė vis dažniau kalba apie strateginės krypties stoką. Regioninė kultūra silpsta, kultūros infrastruktūros projektai stringa, o profesionaliojo meno institucijos susiduria su vis didesniu finansiniu neapibrėžtumu. Taigi klausimas, kokius kon-

krečius sprendimus, kurie realiai, ne deklaratyviai sustiprino kultūros sektorių, jūsų ministerija per šią kadenciją priėmė? Ar galite įvardyti bent vieną sisteminę reformą, pakeitusią kultūros politikos veikimą valstybės mastu?

Taip pat priminsiu, kad Vyriausybės programoje jūs įsipareigojote peržiūrėti meno kūrėjų socialinių garantijų sistemą ir pritaikyti ją skirtingų kultūros sričių specifikai. Ar šiuo klausimu jau yra konkrečių sprendimų, ar tai kol kas liko deklaracijos? Taip pat ir Lietuvos kultūros tarybos veiklos modelį jūs įsipareigojote efektyvinti. Kas yra padaryta iki šios minutės ir šiuo klausimu? Labai ačiū jums už atsakymą.

**V. ALEKNAVIČIENĖ** (*LSDPF*). Laba diena. Labai ačiū jums už klausimą. Mes matomės ne tik socialinių tinklų platybėse, bet susitinkame ir renginiuose, kas yra labai malonu ir miela. Kadangi jūs klausimą formulavote, ką pasiekėme kadencijoje, kokią reformą įvykdėme, tai aš gal pradėčiau formuluoti atsakymą, kad mūsų kadencija dar nesibaigė – jinai dar tik prasidėjo. Be abejo, ir reformos mes tikrai dar jokios neįvykdėme.

Grįžtant prie jūsų konkretesnių klausimų, tai dėl meno kūrėjų socialinės apsaugos mechanizmo, taip, mes jau pradėjome diskusijas. Gilinamės į dokumentus ir akcentuojamės į Sveikatos draudimo įstatymo ir Valstybinio socialinio draudimo įstatymo pakeitimus. Peržiūrime patį projektą, kur mes diskutuojame ir galvojame, ir svarstome, ir tariamės su įvairių asociacijų atstovais, kad turėtume peržiūrėti ir turbūt griežtinti prastovų skyrimo tvarką, taip pat tikslinti kriterijus, kas yra, kas gali tapti profesionaliojo meno kūrėjais, taip pat peržiūrėti „Sodros“, PSD kompensavimo programos perdavimą „Sodrai“ ir taip toliau.

Kitas klausimas buvo dėl, jeigu primintumėte… (*Balsas salėje: „Kultūros tarybos.“*) Dėl Kultūros tarybos. Dėl Kultūros tarybos taip pat yra pradėta diskusija, peržiūrime ir ketiname… Šiuo metu numatyti pokyčiai, kuriuos peržiūrėjome kartu su Lietuvos kultūros taryba. Siūlytume įgyvendinti projektų finansavimą, kad jie vyktų dviem etapais. Taip pat susitikome su pirmininke, susitikome su taryba ir administracija, iškėlėme tikslus peržiūrėti diasporos projektų finansavimą ir paraiškų vertinimo mechanizmą, kitų projektų, nes vis dėlto būtent šiame sektoriuje yra labai daug nusiskundimų, keliamų problemų. Aišku, pagrindinė problema yra vis dėlto mažas finansavimas. Taip pat ieškosime galimybių ir diskusijų, bet reikia peržiūrėti ir patį mechanizmą.

**PIRMININKAS.** Klausia A. Butkevičius. Prašom.

**A. BUTKEVIČIUS** (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas būtų gal ir premjerei, ekonomikos ir inovacijų ministrui, gal ir užsienio reikalų ministrui. Pastaruoju metu įvairiose tarptautinėse konferencijose kalbama, ypač ekspertų, garsių ekonomikos Nobelio premijos laureatų, kad Europos Sąjungos ekonomika labai stagnuojanti, ir jau daugelis Europos Sąjungos šalių pradėjo dirbti tiesiog atskirai, stengdamosi pritraukti inovacijų, tiesioginių užsienio investicijų. Šiandien skaitant „Verslo žinias“ matyti, yra paskelbti didžiausi tiesioginių užsienio investicijų srautai pagal šalis. Dešimtuke mes matome Latviją ir Estiją, bet Lietuvos nėra. Klausimas paprastas: ar yra sudaryta tam tikra programa tarp tų institucijų, mano paminėtų, kartu su verslu, kaip savo šalį reklamuoti dėl tiesioginių užsienio investicijų pritraukimo? Ačiū.

**E. GRIKŠAS.** Ačiū jums už klausimą. Tikrai aktuali tematika yra konkurencija dėl užsienio investicijų. Ką mes dabar esame padarę? Turime neseniai įsigaliojusią vieną konkurencingiausių aplinkų apskritai, kalbant apie teisinę, kokiu greičiu galime pritraukti investicijų, nes dažnai kalbame ir su potencialiais investuotojais. Tai yra aktualu ne tik rinkos dydis ar tam tikras subsidijos kiekis, kai kalbame apie gigaprojektus, svarbius projektus, bet ir kaip greitai galima įkurti gamyklą, pradėti produkciją ir kaip greitai savivaldybė gali sulaukti investicijos. Nuolatos stebime, ką irgi daro kitos šalys, mūsų kaimynės, nes konkurencija tikrai yra labai stipri. Lenkija gali pasiūlyti savo didesnę vidaus rinką, Estija akcentuoja tam tikrus skaitmeninimo, duomenų centrų projektus.

Tik nepieščiau taip jau juodomis spalvomis. 2025 metus užbaigėme su tikrai ryškiomis investicijomis, atėjusiomis į Lietuvą, toliau stebime visą investicinę aplinką kitose valstybėse ir nuolatos dirbame su mūsų socialiniais, ekonominiais partneriais, su mūsų „Investuok Lietuvoje“, su Inovacijų agentūra. Kas labai svarbu žinoti, kalbant apie investicijų, verslo plėtrą apskritai, tai

kad dabar „Investuok Lietuvoje“ turi mandatą dirbti ir su vietos investuotojais, vietos verslais, orientuojamės ne tik į užsienio investicijas, bet ir padedame augti saviems verslams, tas ypač aktualu, vykstame ir į savivaldybes, kalbame apie regionų ekonomikos skatinimą. Šioje srityje yra tikrai daug potencialo, kuris nebuvo pakankamai išnaudotas, ir, manau, tai irgi galėtų duoti postūmį mūsų konkurencingumui. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Frakcijos vardu klausia V. Čmilytė-Nielsen. Prašom.

**V. ČMILYTĖ-NIELSEN** (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Mano klausimas yra Ministrei Pirmininkei. Gerbiama premjere, jūs, pristatydama sesijos… na, atsakydama į klausimus apie sesijos darbų programą, parodėte, kad nebuvote pasiruošusi atsakyti konkrečiai, iš esmės tokie lozunginiai buvo atsakymai be jokio konkretumo: stengsimės, darysime, bus gerai. Aš dėl to įžvelgiu tam tikrą nepagarbą Seimui ir galbūt netgi nesuvokimą iki galo savo, kaip premjerės, pareigos būti pasiruošusiai atsakyti į Seimo narių klausimus.

Bet mano klausimas bus visgi apie tai, ką jūs pavasario sesijoje išskirtumėte kaip vieną konkretų savo pagrindinį darbą ir kaip jūs ketinate įtikinti savo koalicijos partnerį balsuoti dėl poligono ir kitų saugumui svarbiausių klausimų, kai prieš Kovo 11-ąją pasako, kad Kovo 11-osios signatarai yra sukilėliai, nes nepriklausomybės atkūrimas buvo perversmas. Ar tai jums irgi yra demokratijos ir pliuralizmo išraiška, ar kažkuriuo momentu jūs brėšite raudoną liniją? O galbūt raudonų linijų jūs tiesiog neturite?

**I. RUGINIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū už pasisakymą. Jau aš pripratau, Viktorija, kai jūs užduodate, tai užduodate man ir panašiu tekstu kiekvieną kartą. Noriu pasakyti, kad nėra asmeninių darbų Vyriausybėje. Vyriausybė dirba kaip komanda ir teikia bendrus sutartus Vyriausybės darbus ir projektus, kuriuos jūs čia aptarinėjate, nagrinėjate ir po to priimate galutinį sprendimą. Nenorėčiau, kad darytumėte nuorodą į kokį nors vieną asmeninį… asmenį.

Dėl poligono koalicijos taryboje yra aiškiai sutarta, buvo pritarta poligonui ir kol kas šitas sprendimas yra nepasikeitęs. (*Balsai salėje*)

**PIRMININKAS.** Prašo papildyti jūsų požiūrį į Kovo 11-osios…

**I. RUGINIENĖ** (*LSDPF*). Nelabai suprantu, ką aš turiu papildyti.

**PIRMININKAS.** Dėl vedimo tvarkos – V. Pranckietis. Prašom.

**V. PRANCKIETIS** (*LSF*). Gerbiama premjere, yra tokia Viduramžių auksinė taisyklė, kad kalbėk su žmogumi taip, kaip nori, kad su tavimi kalbėtų. Į jus nesikreipia kaip nors Inga, į jus kreipiasi: gerbiama premjere. Tai maloniai prašyčiau atsakyti tuo pačiu, o ne – Viktorija ar Viktorai, ar dar kaip nors. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Čia buvo replika, atsakyti į tai nereikėtų. Tai nebuvo dėl vedimo tvarkos, bet Seimo narys turi tokią teisę, o mane suklaidino. O dėl replikos posėdžio pirmininkas gali spręsti – suteikti ar nesuteikti žodžio. Bet yra taip, kaip yra. Toliau klausia V. Šeršniovas. Frakcijos vardu. Prašom.

**V. ŠERŠNIOVAS** (*MSNG*). Ačiū. Manau, pasisakymai dėl galimo valstybės įsitraukimo į karinius konfliktus yra politinės valdžios kompetencija. Tad klausimas būtų toks: kodėl apie galimą Lietuvos paramą JAV operacijoms prieš Iraną pirmiausia kalba kariuomenės vadas, o ne Vyriausybė? Gal galite pakomentuoti plačiau tą situaciją? Norėčiau, kad premjerė atsakytų.

**I. RUGINIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Vyriausybės pozicija yra labai aiški. Jokių prašymų ir jokių derybų dėl paramos nebuvo ir tikrai Vyriausybei net nebuvo ko komentuoti. Sunku pasakyti, kodėl kariuomenės vadas sugalvojo pareikšti savo asmeninę nuomonę.

**PIRMININKAS.** Klausia I. Braziulienė. Prašom.

**I. BRAZIULIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Premjere, aš turėčiau klausimą jums. Socialiniai darbuotojai dažnai dirba su pažeidžiamiausiais visuomenės žmonėmis, tai yra vieniši senjorai, krizę patiriančios šeimos, priklausomybių, smurto, problemų turintys asmenys. Tačiau labai dažnai ir patys socialiniai darbuotojai dirba sudėtingomis ir kartais nesaugiomis sąlygomis. Net jų darbo užmokestis ir apsaugos standartai skiriasi, skirtingose savivaldybėse gauna skirtingą užmokestį. Vyriausybė teikia Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimus. Pasakykite gal, kokius pokyčius jie numato ir kaip tai galėtų padėti užtikrinti, kad visoje Lietuvoje socialinių paslaugų darbuotojai turėtų aiškius ir vienodus darbo standartus? Ačiū.

**I. RUGINIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Iš tiesų naujas projektas lems tam tikrus labai svarbius pokyčius. Pirmiausia bus kuriamas bendras socialinių paslaugų darbuotojų saugos standartas, ko jau seniai prašė ir patys socialiniai darbuotojai. Mūsų tikslas padaryti taip, kad socialiniai darbuotojai, dirbdami skirtingose Lietuvos vietose, skirtingose institucijose, turėtų vienodas socialines garantijas. Taip pat šis įstatymo projektas yra svarbus ir dėl to, kad norime turėti aiškius sprendimus dėl vienodos darbo užmokesčio sistemos. Mūsų tikslas yra labai aiškus, kad žmonės, kurie dirba kasdien su socialiai pažeidžiamais visuomenės nariais, patys turėtų saugias ir orias sąlygas dirbti.

**PIRMININKAS.** Klausia A. Gedvilas. Prašom.

**A. GEDVILAS** (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama premjere, planuojate suvaldyti kylančias kuro kainas, kam iš principo labai pritariu, ir sakėte, kad būtų įvestos kainų lubos. Kaip tai atrodys tikrovėje ir ar neatsitiks taip, kad ta našta bus perkelta ant tų pačių vartotojų? Jeigu tokią paprastą techniką būtų galima įdiegti, sakykite, ar negalvojate apie tokių kainų lubų įvedimą ir maisto sektoriuje? Ne paslaptis, kad toje pačioje Vokietijoje ar kitoje Europos šalyje netgi mūsų, Lietuvos gamintojų, produkcija yra žymiai pigesnė negu Lietuvoje. Taip pat turbūt galima būtų pakalbėti ir apie energetikos kainas, tai yra elektros kainas, kai, sakykime, šiuo atveju daugelis šeimų, didžioji dalis, pakliūna į energetinį skurdą. Tai gal taip plačiau apie platesnį taikymą?

**I. RUGINIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Iš tiesų jūs labai teisus, kad kuro kainos daro įtaką daugybei sprendimų ir sektorių. Visi suprantame, kad tai yra labai jautrus klausimas, nes vos tik kyla kuro kainos, mes matome kainų didėjimą ir kitur. Tai šiandien turime jau vieną svarbų europinį sprendimą ir lygiai taip pat esame sutarę su Finansų ministerija – jai yra pavesta užduotis parengti alternatyvas, ką dar galime padaryti nacionaliniu lygmeniu. Vienas iš tų galėtų būti lubos, bet tai nebūtinai yra geriausias būdas. Bet yra pavesta pasižiūrėti daug plačiau ir artimiausiomis dienomis jie turi pristatyti alternatyvas, ir pasižiūrėsime, ką mes galime dar papildomai pristatyti visuomenei. Bet turbūt peradresuosiu dar energetikos ministrui apie europinį sprendimą daugiau pasakyti, nes Energetikos ministerija aktyviai dalyvavo šiame procese, ir turime jau pirmą žingsnį suvaldant kainas, bet dar turėsime padirbėti ir nacionaliniu lygmeniu. Ministre.

**Ž. VAIČIŪNAS.** Dėkoju. Pirmiausia taip: pagrindinis dalykas yra tai, kad turbūt nėra vieno magiško sprendimo, kuris išspręstų šią problemą, nes problema yra globali, tai yra turi būti keleto instrumentų rinkinys, kuris duotų efektą. Aš galiu iš karto pasakyti ir pasidžiaugti vienu instrumentu, kuris buvo priimtas vakar, tai yra labai svarbus sprendimas, čia faktiškai dienomis naktimis buvo dirbama Tarptautinės energetikos agentūros formatu, tiek viceministrų lygiu, ministrų lygiu. Man pačiam teko vakar ir užvakar gana daug darbuotis su Tarptautine energetikos agentūra, su jos vykdomuoju direktoriumi. Sprendimo esmė yra tokia, kad tai yra šeštą kartą per visą istoriją nuo 1973 metų, Tarptautinė energetikos agentūra kaip tik vakar priėmė sprendimą, kad yra valstybės naftos ir naftos produktų atsargos, kurios yra saugomos krizės laikotarpiams, yra duotas leidimas savanoriškai valstybėms narėms priimti sprendimus dėl tam tikro kiekio atlaisvinimo ir tų atsargų įvedimo į rinką. Šiuo metu kalbame apie 90 dienų laikotarpį. Lietuvos atveju tai irgi būtų gana reikšmingas sprendimas.

Be abejo, mes turime užtikrinti, kad ši galimybė, kuria galime pasinaudoti, duotų didžiausią įmanomą efektą. Dėl to, pirma, koordinuojamės su Latvijos, Estijos ministrais, mes turime regioninę rinką, be abejo.

Antras dalykas, kaip tik pateiksime siūlymus ir scenarijus, kokiais laikotarpiais kokius kiekius mes turėtume atlaisvinti rinkai. Ruošiamės tą tikrai daryti ir artimiausiomis dienomis bus būtent paskelbti sprendimai.

O kalbant dėl skurdo, būtent energetinio skurdo, klausimo ir jūsų minėto klausimo dėl elektros energijos kainų, tai, žinoma, padarėme sprendimus anksčiau ir jau nuo šių metų sausio 1 dienos pažeidžiami vartotojai, kurių Lietuvoje turime daugiau negu 400 tūkst., gali turėti visuomeninio tiekimo paslaugą ir už elektros energiją mokėti fiksuotą 18 centų už kilovatvalandę kainą, taip pat nemokėti abonentinio mokesčio. Yra tam tikras pajudėjimas rinkoje, ir dalis vartotojų atsisako būtent nepriklausomo tiekimo. Padarėme sistemą, kad jiems nieko nereikėtų sudaryti papildomai, jokių sutarčių, tai yra jeigu pažeidžiamą vartotojo statusą turintis vartotojas nutraukia sutartį

su nepriklausomu tiekėju, jisai automatiškai patenka į visuomeninį tiekimą ir automatiškai jam yra išrašomos sąskaitos 18 centų už kilovatvalandę. Tai dar kartą noriu paraginti gyventojus tai daryti. Ieškome ir kitų dar instrumentų, kad didesnė dalis gyventojų galėtų šia priemone pasinaudoti.

**PIRMININKAS.** Klausia B. Ropė. Prašom.

**B. ROPĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama premjere, nematau užsienio reikalų ministro. Kaip žinote, vasario 28 dieną Jungtiniai Arabų Emyratai uždarė dėl karinių veiksmų oro erdvę, tuo metu buvo įstrigę apie 2,5 tūkst. mūsų lietuvaičių. Abu Dabyje esanti ambasada yra labai neskaitlinga, dirba vos keli žmonės, nors jie labai stengiasi, bet praktiškai padėti gali tiktai labai minimaliai, gal ir todėl grįžtantys lėktuvai labai dažnai būna vos ne pustuščiai. Kaip vyksta susigrąžinimas? Kaip vyksta grįžimas lietuvaičių atgal, kiek dar šiandieną yra negrįžusių ir kokios taikomos dabar priemonės, ir kokias planuojama taikyti ateityje panašiais atvejais?

**I. RUGINIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Kadangi nėra užsienio reikalų ministro, aš galiu atsakyti. Nuo pat pirmos dienos, kuomet prasidėjo konfliktas Rytuose, mes pradėjome registruoti visus mūsų piliečius, kurie ne tik yra Dubajuje, bet ir aplinkinėse šalyse. Be abejo, didžiausia koncentracija, daugiausia užsiregistravusių buvo Dubajuje. Buvo atidaryta net papildoma karštoji linija, nors ambasada 24 valandas per parą dirba su savo įprastiniais kanalais, bet buvo atidaryta dar ir URM'o papildoma karštoji linija, kuomet galėjo žmonės skambinti, kreiptis ir gauti atsakymus į savo klausimus.

Lygiai taip pat identifikavome pažeidžiamiausius iš tų, kurie išreiškė norą sugrįžti, nes net ir tie, kurie užsiregistravo, nebūtinai išreiškė norą išvykti iš tos šalies, kurioje jie yra, nes yra ir šeimyninių santykių, ir visų kitų dalykų. Bet iš tų, kurie pareiškė norą vis dėlto grįžti į Lietuvą, išrinkome pažeidžiamiausius – tai moterys, vaikai, sergantys, ir juos praeitą penktadienį pargabenome specialiuoju reisu. Tai suderinti buvo labai labai sunku, nes, kaip ir jūs visiškai teisus, oro erdvė yra uždaryta, oro erdvė atidaroma tik tam tikrais tarpais. Daugybė šalių koordinavosi ir koordinuojasi, kaip pakliūti į vieną ar kitą tarpą. Mes lygiai taip pat koordinuojamės ir kooperuojamės persodinti žmones į kitų šalių lėktuvus. Darbas tikrai intensyvus, bet vienas pilnas lėktuvas jau sugrįžo į Lietuvą.

**PIRMININKAS.** Klausia M. Lingė. Prašom.

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū. Norėjau užduoti klausimą susisiekimo ministrui, bet kadangi premjerė turbūt jam suteikė papildomą laisvą dieną, užduosiu klausimą jums. Ar jus tenkina „Fegdos" darbų kokybė? Galima lankstyti pirštus iš rezonansinių atvejų: Rūdninkų kelias problemiris, „Via Baltica" – prokurorai tiria trečias mėnuo dėl galimo viešojo intereso pažeidimo ir galimai neteisėto sutarties pasirašymo, brokų netinkamo pašalinimo, „Rail Balticos" projektą įgyvendinant jau žmonės siunčia defektus, išryškėjusius iš ką tik užbaigtų atkarpų.

Vakar reportažas iš Kauno, kur darbus vykdo „Fegda". Čia galbūt jau ne Vyriausybės užsakymas, bet iš principo šiai įmonei sekasi. Greičiausiai dabar vėl paskelbtas „Via Balticos" dar vienas ruožas. Neturiu abejonių, ar ši įmonė dalyvaus, greičiausiai gal seksis. Bet kaip užtikrinti, kad tie brokai, kurie išlenda po ką tik baigtų darbų, pagaliau baigtųsi? Ar yra rengiamas koks nors būdas, kad apsisaugotume nuo tokių įmonių, kurios nesugeba tinkamai atlikti darbų?

**I. RUGINIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Nė vienas rangovas, kuris daro broką, mūsų netenkina. Kiek žinau, Vilniaus savivaldybėje „Fegdai" irgi sekasi. Matyt, reikia pasižiūrėti plačiau.

**PIRMININKAS.** Klausia L. Urmanavičius. Prašom. Prašom įkišti kortelę.

**L. URMANAVIČIUS** (*DFVL*). Ačiū posėdžio pirmininkui. Noriu paklausti Ekonomikos ir inovacijų ministerijos ministro dėl pagalbos priemonių verslui steigiant Kapčiamiesčio poligoną.

Gerbiamas ministre, dalyvaudamas Žinių radijo laidoje ir pristatydamas numatomas verslo subsidijavimo priemones, tiek jo kūrimo, tiek verslo pobūdžio pakeitimo, tiek prarastų pajamų dalinio kompensavimo, pristatėte planuojamą naują priemonę, kurios pavyzdžio nėra Europos Sąjungos valstybėse, – tai specialios laisvosios ekonominės zonos sukūrimas. Ji apims dviejų valstybių – tiek Lietuvos, tiek Lenkijos – teritorijas, bus vystomi aukštų technologijų verslai. Noriu paklausti, ar nagrinėjote galimybes dėl darbo jėgos su Užimtumo tarnyba, Socialinės apsaugos

ministerija? Galbūt atlikote galimybių studiją ir turite duomenų, kiek atitinkamos kvalifikacijos potencialių specialistų šiame regione ieško darbo?

**E. GRIKŠAS.** Labai ačiū už klausimą. Aš iškart patikslinsiu, kad būtų aiškiau, yra du skirtingi dalykai. Vienas yra Kapčiamiesčio poligonas ir tam skirtos mūsų priemonės verslumui skatinti ar įsikūrimui, plėtrai, persikėlimui, o bendrosios paskirties ekonominė zona su Lenkija yra visai kitas projektas, kuris nėra susijęs su Kapčiamiesčiu. Tiesiog tai yra du skirtingi dalykai ir nėra nutarta dėl vietos, kur tą darytume. Tiesiog pradėjome diskusiją su lenkų kolegomis tiek vizito Lenkijoje metu, tiek kitą savaitę turėsime atsakomąjį vizitą lenkų kolegų. Tai yra konceptas, analogų Europos Sąjungoje nėra, toks bendras LEZ'as arba, aš vadinčiau, bendroji specialiosios paskirties ekonominė zona veikia Singapūro ir Malaizijos pavyzdžiu. Ji yra gana sėkminga, nes kažkam trūksta gal žemės, kažkas turi geresnę teisinę bazę. Tai konceptas dėliojamas, bendraujame su lenkais, bet tik tiek, kad tai nesusiję su Kapčiamiesčiu.

**PIRMININKAS.** Klausia S. Gentvilas. Prašom.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama premjere, gal du klausimai. Vienas trumpas. Nežinau, ar gandas, ar ne, bet Lietuva, rodos, negavo pakankamos pasiūlos pinigų praėjusioje valstybės skolos emisijoje. Gal turėsite informacijos apie tai?

Ir antrasis klausimas yra apie „Orlen Lietuvos" generalinio rangovo „Petrofac" bankrotą. Spalio mėnesį jis įvyko. Jūs turite vyriausybinę darbo grupę. Norėtume žinoti, kaip sekasi? Lietuvos įmonių yra per kelis šimtus, ypač smulkiųjų, kurios negauna apmokėjimo, yra iš esmės ties bankroto riba. Gal pasidalintumėte klausimu su K. Žuromsku, aplinkos ministru? Pastarieji užsienio įmonių bankrotai yra kritiški ir yra pavojingi.

Kitas pavyzdys yra Jonavos „Rail Balticos" tiltas. Italijos įmonės nemokumas, 60 mln. eurų nevykdomų sutarčių, kitas Ispanijos rangovas elektrifikuoja geležinkelių ruožą. Ar esate numatę kokius nors darbus, kad geriau patikrintumėte per viešųjų pirkimų sutartis užsienio rangovus? Akivaizdžiai matosi, kad užsienio įmonės, atėjusios į strateginius „Rail Balticos" ar elektrifikavimo, ar kitus projektus, griūna ir palieka Lietuvos įmonę su dešimtmilijoninėmis skolomis, ir dingsta iš Lietuvos.

**I. RUGINIENĖ** (*LSDPF*). O galite pirmą klausimą patikslinti?

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Buvo skolos… Skolinimasis tarptautinėse rinkose. Aišku, finansų ministro nėra, bet sklando gandas, kad Lietuva nesulaukė pakankamų siūlymų ir negalėjo pasiskolinti.

**I. RUGINIENĖ** (*LSDPF*). Ne, nieko apie tai nežinau. Rytoj susitiksiu su finansų ministru, tai tikrai paklausiu papildomai. Gal čia tiesiog ir gandas?..

O dėl „Orlen Lietuvos" – taip, sudėtinga situacija. Atrodo, mūsų viešųjų pirkimų taisyklės tokios griežtos, kad kai kas iš verslų sako, kad netgi per griežtos ir reikia atlaisvinti daugiau, daugiau matyti, plačiau reikia žiūrėti ir paprasčiau daryti konkursus, nes gana sunku dalyvauti. Bet vis tiek: kad ir kaip mes griežtai kontroliuotume, negali išvengti tam tikrų momentų, kai įmonės bankrutuoja. Šiuo atveju tikrai skaudus momentas. Rangovą rinkosi „Orlen Lietuva", bet, kiek žinau, „Orlen Lietuva" gana geranoriškai žiūri į mūsų lietuviškus verslus, jau jie asmeniškai įdėjo nemažą pinigų sumą atsiskaityti. Šiuo metu vyksta konkursas dėl naujo rangovo, tai po truputį turėtų ta situacija tvarkytis. Gal Kastytis?.. Ministre, papildykite.

**K. ŽUROMSKAS.** Dar papildomai susitikinėjame tiek su Statybininkų asociacija, tiek apskritai su vystytojais Lietuvoje. Šita situacija yra žinoma. Į naują Statybos įstatymą, kuris tuoj išeis derinimui, įtrauksime, kas yra sąvoka „atsakingas rangovas", sąvoka „generalinis rangovas", taip pat patikslinsime visas atsakomybes. Tikrai sprendžiame konceptualiai. Tai viskas vyksta, galiu tai patikinti.

**PIRMININKAS.** Klausia V. Sinica. Prašom.

**V. SINICA** (*MSNG*). Labai ačiū. Gerbiama premjere, naujojoje Nacionalinio saugumo strategijoje masinė migracija įvardijama kaip grėsmė ir jūs, kiek žinau, kritiškai vertinate šitą reiškinį, ir prezidentūroje dabar susitikę ministrai kritiškai, regis, sutarė griežtinti taisykles. Bet tuo pačiu metu sausį Vyriausybė priėmė priemonių planą, kuriame vienas iš dalykų buvo milijoninės lėšos, numatytos pozityviam visuomenės požiūriui į migraciją, į tautinę, religinę įvairovę, kuri iš niekur

kitur ir neatsiranda, formuoti. Tai kaip šitie dalykai dera vienu metu – masinė migracija kaip grėsmė ir visuomenės informavimas, nuomonės formavimas pozityviai vertinti migracijos reiškinį? Ir ar mes manome, kad yra teisinga, reikalinga auklėti visuomenę jos pačios lėšomis?

**I. RUGINIENĖ** (*LSDPF*). Pirmiausia, nesuplakčiau dviejų dalykų. Iš tiesų visada pasisakiau už kontroliuojamą migraciją. Mes turime turėti aiškias taisykles, aiškius skaičius. Turime ir kontroliuojamą darbo migraciją, kuomet mes gana griežtas kvotas nustatome kiekvienais metais. Čia pozicija nesikeičia, čia judame labai aiškia kryptimi. Jeigu mes kalbame apie tautines mažumas, tai nepamirškime, jeigu net ir darytume prielaidą, kad turime nulinę migraciją, tai tautinių mažumų šiandien Lietuvoje tikrai turime, ir turime bendruomenes. Mes sakome, kad lietuviai, netgi ir tie, kurie turi Lietuvos pilietybę, bet yra kitos tautybės, yra mūsų piliečiai, mūsų Lietuvos piliečiai. Man atrodo, normalu ugdyti mūsų visuomenę, kad bet kokia diskriminacijos forma yra nepriimtina, kad mes savo tautą priimame kaip vieningą visumą. Čia daugiau turbūt būtų ir apie tai. Bet nepamirškime dar, kad mes tikrai esame suinteresuoti dėl aukštos pridėtinės vertės ir aukštos kvalifikacijos darbuotojų, kurie galėtų atvažiuoti čia, į Lietuvą, kuomet mes neturime tam tikrų specialybių, bet galime pritraukti. Kartu atvažiuoja ir verslai su tokiais darbuotojais. Skatinti požiūrį į nulinę toleranciją… bet kokiai diskriminacijai, man atrodo, yra teisinga.

**PIRMININKAS.** Dėl vedimo tvarkos – gerbiama D. Asanavičiūtė-Gružauskienė. Prašom.

**D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Turiu prašymą. Kadangi Vyriausybės valanda prasidėjo 15 minučių vėliau, ar galite likusias 15 minučių pirmenybę teikti ir leisti klausti opozicijai? Ačiū.

**PIRMININKAS.** Tokio sprendimo nebuvo. Dabar aš jau negaliu keisti tų sprendimų, kurie buvo priimti. Taigi, gerbiamieji, toliau klausia J. Šukevičienė.

**J. ŠUKEVIČIENĖ** (*LSDPF*). Dėkoju posėdžio pirmininkui. Gerbiama premjere, Lietuvoje vis dažniau kalbama apie azartinių lošimų keliamas socialines problemas – priklausomybę, šeimų finansinius sunkumus ir jaunų žmonių įsitraukimą į lošimus. Specialistai atkreipia dėmesį, kad technologijos ir nuotoliniai lošimai padarė šias paslaugas gerokai lengviau prieinamas nei anksčiau, todėl rizika prarasti kontrolę yra didesnė. Vyriausybė kaip tik teikia Azartinių lošimų įstatymo pakeitimus, kuriais siekiama sustiprinti lošėjų apsaugą ir įvesti papildomas prevencines priemones. Kokius svarbiausius pokyčius jie numato ir kaip jie padės geriau apsaugoti žmones nuo lošimų sukeliamų finansinių ir socialinių pasekmių? Labai ačiū.

**I. RUGINIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Iš tiesų labai rimta problema, ypač turint nuotolinius azartinius lošimus, kai ne fiziškai ateina į lošimo namus, bet nuotoliu žaidžia. Pateiktas įstatymo projektas iš tikrųjų įveda tam tikrus naujus dalykus. Pirmiausia, lošėjo kortelė, kuomet mes galėsime labiau identifikuoti lošėjus, galėsime per kortelę turėti ne tik tikslesnę prieigą, bet ir informaciją, galėsime taikyti taiklesnes prevencines pagalbos priemones tiems lošėjams, kurie turi priklausomybių. Lygiai taip pat kalbame ir apie grynųjų pinigų panaudojimą lošimo namuose, jų apribojimą. Kartu stiprinsime ir Lošimų priežiūros tarnybos galimybes veiksmingiau prižiūrėti šią rinką. Taigi daug tokių naujų pakeitimų, kurie ypač svarbūs dėl šiandien vis aktualesne tampančios problemos.

**PIRMININKAS.** Klausia A. Skardžius.

**A. SKARDŽIUS** (*NAF*). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Mano klausimas būtų gerbiamam energetikos ministrui. Vasario mėnesį viešai buvo pranešta, jog „Ignitis grupei“ toliau vadovaus D. Maikštėnas. Stebėtojų tarybos pirmininkas A. Faubelas pasidžiaugė, kad grupė užtikrins „Ignitis grupės“ strategijos įgyvendinimo tęstinumą.

Tad, gerbiamas ministre, kaip bus su ta strategija, kurią rengė dar ponas D. Kreivys? Buvo, sakykime, iš fantastikos srities jau 2030 metais numatytas galbūt 70 ar daugiau teravatvalandžių elektros vartojimas Lietuvoje, vandenilio gamyba, vandenilio eksportas. O dėl pono D. Maikštėno norėčiau, kad jūs pakomentuotumėte jo atsakomybę po Valstybės kontrolės audito dėl pirmojo vėjo parko. „Ocean Winds“ pabėgo, pasirodo, dar iki rezultatų paskelbimo, konkursas išeina fiktyvus, laimėjo viena įmonė, projektą įgyvendino kita. „Ignitis“, tokie geriečiai, mokėjo už savo partnerį „Ocean Winds“ iš savo… ir štai 100 mln. kaip niekur nieko kažkur išgaravo. Tad, gerbia-

mas ministre, ką jūs manote ir kokia čia atsakomybė yra pono D. Maikštėno, ir kokie tolesni jūsų veiksmai? Labai ačiū.

**Ž. VAIČIŪNAS.** Dėkoju už klausimą. Dėl vadovo atrankos ir procedūrinių dalykų, kai bus finansų ministras, turbūt detaliau galės atsakyti, nes akcininkas yra būtent Finansų ministerija.

Dėl jūrinio vėjo projektų, kaip ir teisingai pasakėte, yra Valstybės kontrolės išvados. Yra nemažai pastabų ir į tuos klausimus „Ignitis grupė“ turi atsakyti nustatytais terminais. Esate suformulavę konkrečius pavedimus. Aš manau, čia net ne Vyriausybės, o tai yra parlamentinės kontrolės klausimai. Gavus tuos atsakymus, tikrai turės būti priimami vienokie ar kitokie sprendimai. Tačiau kalbame ir apie parlamento labai stiprų ir svarbų vaidmenį.

O dėl strategijos, Energetikos strategijos, tai taip, reikia pabrėžti, kad pagal praeitą Energetikos strategiją, kuri buvo patvirtinta 2024 metais, 2024 metų birželio mėnesį, elektros energijos paklausos skaičiai visiškai neatitinka realybės ir jinai tikrai tokia labai oportunistinė buvo. Ką mes darome šiuo metu? Imamės konkrečių veiksmų, kuriuos reikia įgyvendinti ir kurie turėtų didžiausią teigiamą poveikį tiek mūsų gyventojams, tiek verslui. Jeigu atsidursime tokioje situacijoje, kad strategija bus trukdis arba kliuvinys, be abejo, tam skirsime irgi papildomą dėmesį.

**PIRMININKAS.** Klausia E. Kirkutis. Prašom.

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena. Turiu klausimą vidaus reikalų ministrui. Pernai metais tvirtinant biudžetą buvo svarstoma ir tikrai buvo nemažai iečių remiama dėl statutinių pareigūnų darbo užmokesčio kėlimo. Žinoma, padaryta ir 300 eurų algos pažanga tiems, kurie yra ilgiau išdirbę, bet lūkesčiai yra tikrai didesni. Darbo užmokestis žemiausios grandies statutiniams pareigūnams yra netoli minimumo, ypač naujiems, pradedantiems dirbti. Trūkumas pareigūnų kiekvienais metais vis didėja ir didėja. Matome, saugumo politika, aišku, dėl išorės grėsmių tikrai valdoma, bet vidaus grėsmes mes paliekame kaip ir antroje vietoje. Kadangi dabar yra pavasario sesija, po pavasario sesijos prasidės kitų metų biudžeto planavimas, tai kuo anksčiau pradėsime, išsikelsime tikslus ir pradėsime daryti darbus, planuosime, darysime atlyginimų didinimą, planavimą, tuo bus lengviau. Ar planuojate, kiek planuojate, kaip planuojate ir ar yra jau pradedami pokalbiai dėl tokio darbo užmokesčio galimo didinimo ateityje?

**V. KONDRATOVIČ.** Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų visų vidaus saugumo, vidaus tarnybos pareigūnų atlyginimui, aš kalbu ne tik apie VRM, bet kalbu apie visos vidaus tarnybos statutinių pareigūnų atlyginimą, ne tik galbūt tarnybos, yra ir kitų tarnautojų, tai yra ir valstybės tarnautojų, yra ir pagal darbo sutartį dirbančių pareigūnų, dėmesį skiriame kaip vienam iš pagrindinių. Aišku, nereikia pamiršti, kad vidaus tarnyba tai nėra tik atlyginimas, nors iš 80 % visų asignavimų yra atlyginimo dalis, tai galbūt tam tikru atveju šiek tiek iškraipo investicijas į turinį, galime turėti pareigūnus su atlyginimu, bet neturėti įrankių, su kuriais jie galėtų atlikti savo užduotis, jau ir matome tokių grėsmių. Tikrai viena iš mūsų pagrindinių užduočių, prie kurios dabar dirbame, tai yra bendra vizija visos tarnybos, kaip ji galėtų atrodyti. Vienas toks didelis dokumentas yra Modernizacijos programa, kur turėtų atsirasti skirtingos kryptys, skirtingos užduotys ir per bendrą sinergiją pasiektume rezultatą. Aišku, mūsų planas yra ateiti į Vyriausybę planavimo laikotarpiu su skaičiais ir su konkrečiomis sumomis. Taip, tai yra sudėtinga žinant iššūkius, kurių yra dėl biudžeto, bet reikia suprasti net ir Ukrainos atvejį: mes pažiūrėkime, jeigu ne vidaus statutas, jeigu ne policija, jeigu ne priešgaisrinės tarnybos specialistai, tai kas užsiimtų tada tais žmonėmis, kurie pirmomis dienomis turėjo evakuotis, kuriuos jie turėjo apsaugoti? Būtent tos tarnybos tai padarė tam, kad suvaldytų visą tą situaciją. Todėl visos civilinės gynybos dalis, vidaus saugumas yra vienas iš ramsčių kartu su kariškiais ir su visa karine dalimi. Tai tiek.

**PIRMININKAS.** Klausia J. Razma. Prašom.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Viešai paskelbta, kad Užsienio reikalų ministerija užsakė studiją už 40 tūkst. eurų dėl darbuotojų atlyginimų sistemos. Aš norėčiau paklausti visų čia dalyvaujančių ministrų, kurie dar nežino 36-ais nepriklausomybės metais, kokie turi būti mokami atlyginimai jų ministerijose? Jeigu nė vienas neatsakys, tai žinosiu, kad jie tokių planų neturi.

**PIRMININKAS.** Nėra norinčių prieštarauti jūsų pozicijai. Žino visi ministrai. Aš taip suprantu, niekas nenori pasisakyti. O dėl Užsienio reikalų ministerijos jūs žinote, gerbiamas Jurgi, galite kreiptis. Dabar negali ministras dalyvauti, tai gausite konkretų atsakymą.

Klausia K. Mažeika. Prašom.

**K. MAŽEIKA** (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano klausimas energetikos ministrui. Susitinkant su žmonėmis daug klausimų kyla. Ministre, jūs visada būdavote žmonių pusėje, kalbu apie gaminančius vartotojus, kurie investavo savo santaupas, pasistatė saulės elektrines ant namų, kad sutaupytų, kad būtų žalesni ir visaip kaip prisidėtų prie tų inovacijų, kurias jūs siūlote, bet paskutiniai projektai, kuriuos jūs pasiūlėte dėl gaminančių vartotojų apmokestinimo, iš tiesų gąsdina žmones. Jie čia ir pas mus, kaip Seimo narius, beldžiasi į duris ir kreipiasi, kas bus ateityje? Arba nuraminkite, arba pasakykite, kaip ateityje, galbūt neapsimokės būti gaminančiu vartotoju. Ir tas projektas, apie kurį jūs ir viešai šiek tiek kalbėjote, ar vis dar turite tų ketinimų, kad vis tik ta saulės elektra mums kainuos brangiau negu iki šiol? Ačiū.

**Ž. VAIČIŪNAS.** Dėkoju už klausimą. Tikrai gera proga patikslinti esminius dalykus. Pirmiausia noriu nuraminti, kad ir pagrindinis tikslas yra išlaikyti esamą sistemą. Mes esame įsipareigoję Vyriausybės programoje tai daryti, tai yra išlaikyti vadinamąją *net metering'o* sistemą, kuomet pasaugomos kilovatvalandės, vaizdžiai tariant, tinkle, o susigrąžinama tuomet, kuomet jų reikia. Esminis dalykas: mes turime apsaugoti vartotojus, nedaryti jokių pokyčių struktūrinių ir išlaikyti tą pačią sistemą. Lietuva šiuo požiūriu būtų gana unikali Europos Sąjungoje, bet esame pasirengę tai daryti.

Kitas dalykas. Turime užtikrinti, kad visi vartotojai yra svarbūs – tiek gaminantys vartotojai, tiek visi kiti elektros energijos vartotojai. Turime daryti žingsnius, kad elektros energijos kaina kitiems vartotojams nebedidėtų. O pagrindinė priežastis, dėl ko yra teikiami siūlymai – dėl to, kad yra gamybos ir elektros energijos vartojimo nevienalaikiškumas, tai yra gaminama saulėtu periodu, kuomet kaina yra maža, vartojama, kuomet kaina yra didelė, ir dėl to susidaro tie skirtumai.

Tikimės, kad diskusijose Seime surasime optimalius sprendimus, bet dar kartą noriu užtikrinti, kad gaminančių vartotojų sistema išliks ta pati. Galimos tam tikros minimalios korekcijos, bet atsiperkamumas saulės elektrinių taip pat toliau bus. Tikrai dabar prasideda saulėtas sezonas, ministerija turi jau dabar veikiančių paramos priemonių, tai yra galima statytis 1 kilovato leistinos generuoti galios 5 kilovatų saulės elektrinę ir 10 kilovatvalandžių kaupiklį. Už tai gyventojai gali gauti 5 tūkst. eurų kompensaciją, tai yra veikianti paramos priemonė. Bus ir kitų paramos priemonių atskirai tiek saulės elektrinėms, tiek kaupikliams.

**PIRMININKAS.** Dėkojame Vyriausybei. Klausti skirtas Vyriausybės valandos laikas baigtas.

Taigi, gerbiami kolegos, kaip ir buvome sutarę, dabar iki 13 val. 55 min. skelbiu rytinio plenarinio posėdžio pertrauką, o nuo 13 valandos, dar primenu, iki 13 val. 20 min. vyksta slaptas balsavimas dėl Seimo nutarimo projekto. Prašom, pertrauka.

*Pertrauka*

*13.55 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Juozo Oleko atleidimo iš Seimo Pirmininko pareigų" projektas Nr. XVP-1183 (*priėmimo tęsinys*)**

**PIRMININKAS.** Taigi, gerbiami kolegos, rytinio plenarinio posėdžio pertrauka baigėsi. Noriu paskelbti balsų skaičiavimo protokolą dėl Seimo nutarimo „Dėl Juozo Oleko atleidimo iš Seimo Pirmininko pareigų".

Iš viso išduota biuletenių 43, rasta biuletenių 43, galiojančių – 40, negaliojančių – 3.

Už – 35, prieš – 2, susilaikė 3. Taigi nutarimas nepriimtas.

Ir noriu 2026 m. kovo 12 d. rytinį plenarinį posėdį paskelbti baigtą. Posėdis baigtas. (*Gongas*)

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS**

**IV (PAVASARIO) SESIJOS**
**VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 119**
**STENOGRAMA**

**2026 m. kovo 12 d.**

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos*
*R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ ir A. NORKIENĖ*

---

**PIRMININKĖ (A. NORKIENĖ**, *LVŽ-KŠSF*)**.** Gerą dieną, mieli, gerbiami Seimo nariai. Pradedame vakarinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 87 Seimo nariai.

*14.00 val.*

**Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1247(2) (*pateikimas*)**

Popietinės darbotvarkės 1 klausimas – Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1247(2).

Dėl vedimo tvarkos per centrinį mikrofoną – T. Barauskas. Prašau.

**T. BARAUSKAS** (*LSDPF*). (…) klausimu frakcijos vardu paimti pusės valandos pertrauką. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Pusės valandos pertrauka yra siūloma frakcijos vardu. Ar galime bendru sutarimu, ar norime balsuoti? Prieštaraujančių nematau. Dėkoju. Pritarta bendru sutarimu pusės valandos pertraukai.

Darbotvarkės 2-2 klausimas – Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-987. Kviečiu pranešėją K. Neimantą. Pateikimo tęsinys. (*Balsai salėje*) Nematau kolegos salėje. (*Balsai salėje*) Kolegos, jeigu galite, tarpusavyje šiek tiek kalbėkite tylesniu tonu. Kolegos nematau.

Tada kitas darbotvarkės klausimas – Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-208(3). Kviečiu pranešėją S. Kairį. Jo taip pat nematau salėje.

Gerai, keliaujame prie darbotvarkės 4 klausimo – Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 6, 11, 12, 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1163. Pranešėjas – R. J. Jankūnas. Jo taip pat nematau salėje. Yra. Bet kolega nėra pateikęs mums 29 Seimo narių parašų, todėl dabar mes nesuteikiame jam galimybės pristatyti šitą projektą.

*14.03 val.*

**Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 9, 10, 11, 13, 14 straipsnių pakeitimo ir papildymo $12^1$, $12^2$ straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-1243 (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 9, 10, 11, 13, 14 straipsnių pakeitimo ir papildymo $12^1$, $12^2$ straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-1243. Kviečiu pranešėją D. Ulbinaitę.

**D. ULBINAITĖ** (*TS-LKDF*). Mieli kolegos, tiesą pasakius, ir dabartinis LRT valdymo modelis atitinka Europos žiniasklaidos laisvės akto nuostatas ir nieko labai keisti nereikėtų. Reikalo didelio nėra ir Valstybės kontrolė taip pat nesiūlė taisyti įstatymo, tačiau situacija, kurią aplink LRT dirbtinai sukūrė valdantieji, užsimoję bet kokia kaina pakeisti generalinę direktorę, matuoti žurnalistų politinį neutralumą, nurodinėti, kas, ko ir kiek turėtų rodyti, kalbinti ir transliuoti, iš tikrųjų apnuogino LRT tarybos neveiksnumą ir neprofesionalumą, ir kompetencijų stygių, galimą politizavimą ir dėl to kylančias veiklos priežiūros problemas. Net ir tas specialusis Valstybės kontrolės auditas atkreipė dėmesį į trūkumus, susijusius su tarybos veiklos skaidrumu ir viešumu.

Ekspertai faktiškai vienbalsiai pripažįsta, kad taip tęstis negali ir reikalingas naujas valdysenos modelis. Sustabdę LRT užvaldymo buldozerį, mes, opozicija, kantriai dirbome LRT valdysenai tobulinti valdančiųjų sukurtoje darbo grupėje, iki paskutinio tikėdami, kad bus atsitraukta nuo antikonstitucinio pasiūlymo, kuris sukėlė visuomenės pasipiktinimą ir ginti žiniasklaidos ir žodžio laisvės išvedė į gatves tūkstančius šalies gyventojų. Tačiau, matydami, kaip selektyviai atrenkamos institucijos ir kaip selektyviai atrenkami ekspertai ir toje darbo grupėje faktiškai tokios apklausos jų vykdomos, matydami nenorą įsileisti visų žiniasklaidos atstovų, kurie norėjo dalyvauti diskusijoje, taip pat nuolatinius tyčinius procedūrinius pažeidimus, galiausiai pamatę tą parengtą naują projektą, kuris neatitinka arba būtų gerai, kad sulauktų, paprasčiau tariant, Venecijos komisijos rekomendacijų, kurio kitaip nei politinių pageidavimų kratiniu nepavadinsi, mes, nenorėdami būti priedanga tokiam iš naujo kuriamam buldozeriui prieš LRT nepriklausomumą ir žodžio laisvę, pasitraukėme iš farsu virtusios darbo grupės ir parengėme LRT įstatymo pataisas, kuriomis siūlome kokybiškai naują, modernų LRT valdysenos modelį, kuris realiai sustiprintų ir, svarbiausia, depolitizuotų LRT, užtikrintų profesionalią, politikų įtakoms atsparią visuomeninio transliuotojo vadybą ir priežiūrą.

Pataisas parengėme, tardamiesi su žiniasklaidos, valdysenos, teisės ekspertais, akademikais ir žurnalistų organizacijomis. Projektu siūlome tai, ką ir rekomenduoja ekspertai. Pirmiausia, atskirti priežiūros ir valdymo funkcijas, LRT valdymą struktūruoti į tarybą ir valdybą, aiškiai apibrėžiant jų kompetencijų ribas. Valdyba taptų kolegialiu LRT valdymo organu greta tarybos ir generalinio direktoriaus.

Valdyba būtų sudaroma ketverių metų kadencijai iš penkių narių ir vykdytų strategijos įgyvendinimo, organizacinio, finansų ir ūkinio valdymo funkcijas. Valdybos narius atviru konkursu skirtų LRT taryba, o atranką organizuotų Valdymo koordinavimo centras, kuris nustatytų specialius reikalavimus kandidatams. O LRT taryba išliktų aukščiausiuoju kolegialiu priežiūros ir atstovavimo visuomenės interesams organu, tačiau dalis tų funkcijų pereitų valdybai.

Taip pat mes siūlome perpus, nuo aštuonių iki keturių, sumažinti politinių institucijų skiriamų atstovų skaičių taryboje. Daugiau narių deleguotų visuomeninės organizacijos. Tai sumažintų tarybos politizavimo rizikas ir perteklinį valstybės institucijų vaidmenį LRT valdysenoje, užtikrintų visuomeninio transliuotojo nepriklausomumo, politinio neutralumo ir pagarbaus atstumo tarp valdžios ir redakcinio turinio principus.

Taip pat siūlome, kad taryba būtų sudaroma iš nelyginio skaičiaus – 11 narių, nes matome, kad lyginis skaičius praktikoje kelia reikšmingų sprendimų priėmimo rizikų. Kvotos pasiskirstytų pagal mūsų siūlymą taip: du Prezidento, du Seimo, du Medijų tarybos ir po vieną narį skirtų Nacionalinė nevyriausybinių organizacijų koalicija, Lietuvos mokslo taryba, Lietuvos švietimo taryba, Lietuvos meno kūrėjų asociacija ir Lietuvos vyskupų konferencija, po vieną atrinktą narį. Toks kvotų paskirstymas sustiprintų ne tik visuomenės, bet ir medijų srities ekspertinį atstovavimą.

Taip pat mes siūlome sugriežtinti tarybos narių skyrimo tvarką, nustatyti naują reikalavimą institucijoms, kad jos, prieš skirdamos tarybos narį, privalėtų vykdyti tarybos narių atranką pagal įstatyme apibrėžtus kriterijus. Tarybos nariams įtvirtiname ir profesionalumo kriterijus. Į tarybos narius galėtų būti skiriami tik nepriekaištingos reputacijos, aukštąjį universitetinį išsilavinimą ir penkerių metų darbo patirties valdymo ir administravimo, žiniasklaidos, mokslo arba kultūros srityse turintys asmenys, gebantys įvertinti žiniasklaidos vaidmenį demokratinėje visuomenėje. Tarybos narių kadenciją siūlome sutrumpinti nuo šešerių iki ketverių metų. Taip pat siūlome numatyti galimybę tarybos narį skyrusiai institucijai jį atšaukti, jeigu šis pažeidžia įstatyme įtvirtintus reikalavimus, kad nesusidurtume su tokiomis situacijomis, kurias turime dabar, kai net plagiatoriaus atšaukti negali.

Teikiame Seimui šį alternatyvų įstatymo projektą ir labai tikimės, kad konstitucinė opozicijos teisė bus gerbiama ir kad mūsų pasiūlymas bus priimtas viso Seimo svarstymui.

**PIRMININKĖ.** Ačiū pranešėjai. Jūsų pirmasis nori klausti S. Kairys. Ruošiasi L. Savickas.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke, už galimybę paklausti. Gerbiama kolege pranešėja, man įdomu, kaip vertinti tą dalyką, kai viešojoje erdvėje labai valkiojama tai, kad ir opozici-

ja, ir ekspertai sakė, kad LRT struktūroje turi atsirasti valdyba. Ir tada būtų gerai akcentuoti, koks yra esminis skirtumas tarp Seimo Pirmininko darbo grupės įsivaizduojamo modelio ir valdybos, ir ypač valdybos narių atrankos, ir kokia mintis yra visos opozicijos trijų frakcijų teikiamame projekte? Tikrai tuo yra manipuliuojama ir yra grėsmė, kad gera idėja gali būti labai stipriai sugadinta ir diskredituota.

**D. ULBINAITĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimą, kolega. Tai mes siūlome vadovautis tarptautine gerąja praktika ir valstybės įmonių valdymo praktika ir valdybą formuoti būtent vadovaujantis valstybės įmonių praktika. Tai turbūt tas skirtumas ir yra atrankos ir valdybos formavimo. Pati idėja ir ten, ir ten yra, tačiau gali išvirsti į ydingą valdysenos praktiką, jeigu pats valdybos formavimo modelis bus pasirinktas netinkamas. Nežinau, kiek čia norėtumėte, kad plėsčiausi, kaip siūlome formuoti valdybą, bet tikrai labai detaliai pristatyme ir aiškinamajame rašte esame išdėstę. Man regis, tardamiesi su valdysenos ekspertais, sudėliojome tokį modelį, kuris užtikrintų ir skaidrią atranką, ir geriausių šalies ekspertų pasitelkimą į šią valdybą, nes, kaip suprantame, valdyboje labai svarbu reputacija tų žmonių, kokius turėsime valdybos narius. Skiriasi atranka ir formavimo modelis.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Klausia L. Savickas. Ruošiasi D. Asanavičiūtė-Gružauskienė.

**L. SAVICKAS** (*DFVL*). Labai ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, jeigu mes prisimintume, kaip baigėsi praėjusi parlamento sesija, tai baigėsi tuo, kad ta perteklinė nepagrįsta skuba, procedūrų nesilaikymas mus atvedė į didžiules įtampas tiek čia, Seimo posėdžių salėje, tiek plačiai ir žurnalistų gretose, taip pat ir visuomenės gretose. Buvo sutarta, kad imama pertrauka, kuri turėjo būti skirta tam, kad pagaliau galėtume čia pasiekti sutarimą, kuris padėtų išvengti to paties. Bet štai šiandien mes turime net penkis įstatymo projektus, kurie vėl iš principo programuoja lygiai tą patį – skirtingas takoskyras, nesusitarimą dėl to, kas šiandien yra svarbiausia – užtikrinti nepriklausomumą, šio transliuotojo efektyvų valdymą. Gal jūs galite paaiškinti, kodėl nepavyko įtikinti valdančiųjų dėl bendro darbo grupės rezultato ir vėl grįžome atgal į ten pat, kur pradėjome praėjusioje sesijoje?

**D. ULBINAITĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimą, kolega. Na, paaiškinti sunku, nes tikrojo tikslo turbūt neįvardins valdantieji, galime jį tik nuspėti, kodėl tokia skuba ir kodėl apskritai imtasi LRT kaip temos. Kaip aš jau sakiau, ir dabartinis LRT valdysenos modelis atitinka Europos žiniasklaidos laisvės akto nuostatas ir labai didelių čia pokyčių daryti nereikėtų. Bet kai tikslas yra užsibrėžtas nuo pradžių, koks yra užsibrėžtas, tai einama buldozeriu. Iš tikrųjų pateikiame alternatyvų pasiūlymą tik tam, kad būtų alternatyva: kad vis tik, kalbėdami apie valdysenos modelį, kalbėtume būtent apie valdyseną, o ne apie kokius nors politinius pageidavimus, kas gali turinį kurti, kas negali turinio kurti, kokia misija. Ta prasme išsiplėtė visos pataisos jau nebe į valdysenos modelį, o į politinių pageidavimų rinkinį. Man regis, kad turime begalinį norą užvaldyti LRT ir turime su tuo reikalą.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Klausia D. Asanavičiūtė-Gružauskienė. Jos nematau šiuo metu salėje. Tada klausia V. Sinica.

**V. SINICA** (*MSNG*). Labai ačiū. Nors žodžiai iš abiejų pusių vis dar labai aštrūs, man atrodo, žiūrint į pačius dokumentų tekstus, mano maloniai nuostabai, yra artėjama prie tam tikrų sutarimo taškų. Mano galva, labai svarbūs momentai: 2/3 balsų dėl direktoriaus – jau kaip ir yra sutarimas, valdybos būtinumas – kaip ir yra sutarimas. Neatsimenu dabar, ar yra dėl visų projektų, bet tai, kad turėtų būti kadencijų ribojimas, turėtų būti Seime dėl to sutarimas.

Čia aš tiesiog noriu pasidžiaugti, bet jums turiu klausimą. Kaip aš suprantu, iš opozicijos yra principinė nuostata, kad turėtų įsigalioti, kad ir koks bus naujas projektas, įsigalioti jis turėtų nuo naujos LRT administracijos kadencijos, kad šiai negaliotų. Aš prisimenu, kad praėjusios kadencijos pabaigoje, kai buvo priimta ta nuostata, kad yra būtinas viešojo intereso pažeidimo konstatavimas, kad galėtumei atleisti LRT direktorių, ta nuostata buvo priimta 2024 metų gegužę ar birželį, įsigaliojo – 2024 metų rugsėjį. Mano galva, tai yra normalu: data keista, bet tikrai nėra būtinybės atidėti kitai kadencijai įsigaliojimą. Kuo jūs tai grindžiate, kam to reikia?

**D. ULBINAITĖ** (*TS-LKDF*). Jeigu jūs skaitėte ir Venecijos komisijos išvadas, ir Europos žiniasklaidos laisvės akto nuostatas, tai ir Venecijos komisijos išvadose pabrėžiama, kad negali teisės aktas šitam direktoriui galioti, turi ateityje galioti. Mes taip pat manome, kad turi būti pereinamosios nuostatos įtvirtintos ir formuojant, jeigu atsiranda valdyba, turi būti ir pereinamasis laikotarpis. Per tuos 6 mėnesius taryba dar vykdo tas funkcijas. Mes kalbame apie 2028 metus ir 2030 metus. Visa tai ateičiai. Dabartiniame vis tik neatitiktų Europos žiniasklaidos laisvės akto nuostatų. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Klausia A. Zuokas.

**A. ZUOKAS** (*MSNG*). Pirmiausia aš noriu padėkoti. Kartu dirbome darbo grupėje ir, kaip matau, dauguma nuostatų apskritai sutampa. Aišku, suprantu, kad opozicija turėjo išeiti ir padaryti atskirai, kad turėtų laiko pristatymui, viskas gerai, čia demokratija. Bet mano klausimas būtų šiek tiek susijęs su jūsų teiginiu dėl dabartinio įstatymo neprieštaravimo *European Media Freedom* aktui. Ar jūs galite pasakyti nors vieną nacionalinį transliuotoją, neregioninį, kuriame generalinis direktorius vienasmeniškai įsakymu tvirtina redakcinę politiką? Ir ar nemanote, kad tokia tvarka, kuri yra dabar mūsų įstatyme, būtent prieštarauja *European Media Freedom* aktui?

**D. ULBINAITĖ** (*TS-LKDF*). Na, taip labai konkrečiai neatsakysiu į jūsų klausimą dėl konkretaus punkto, bet vis tik mes irgi sakome, kad taip, kaip dabar yra, tęstis negali, nes visoje šitoje situacijoje atsiskleidė ir apsinuogino valdysenos, veiklos priežiūros problemos. Manome, kad, atsiradus valdybai, vis tik nuėjus šituo keliu, būtų teisinga, kad būtų labai aiškiai atskirta, kas formuoja strategiją, kas atsakingas už strategijos vykdymą, ir kad nebūtų generalinis direktorius paliktas tokiai neaišku kieno priežiūrai. Atsiradus tokiam modeliui, manome, kad generalinio direktoriaus atskaitomybė būtų ir valdybai, ir tarybai ir neaiškumų kiltų mažiau.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Klausia V. Gailius ir ruošiasi D. Asanavičiūtė-Gružauskienė.

**V. GAILIUS** (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiama Daiva, ar įsivaizduojate hipotetinę situaciją, kad jūsų pateiktam projektui šiandien parlamentas po pateikimo pritars, o aš tikrai pritarsiu, nes matau galimybę bendradarbiauti, greta kitų šiandien teikiamų projektų, su jūsų mintimis? Ar pasirengusi pritarus po pateikimo svarstymo stadijoje bendradarbiauti su kolegomis? Juolab kairėje pusėje yra žmonių, kurie turi milžinišką patirtį žurnalistikoje – L. Balsys, kiti, turintys milžinišką patirtį politikoje; ar bendradarbiausite svarstymo stadijoje, jeigu įvyks stebuklas?

**D. ULBINAITĖ** (*TS-LKDF*). Aš tik, kolega, priminsiu, kad tai nėra mano parengtas projektas, tai yra trijų opozicinių frakcijų bendrai parengtas projektas. Mes ilgai visi dirbome ir ne tai, kad politikai čia visi iš trijų frakcijų dirbome, o kartu su teisės, valdysenos, žiniasklaidos ekspertais, su žurnalistais tardamiesi. Tai aš labai tikiuosi, kad mano šiandien pristatytos ir mūsų visų kartu siūlomos šitos nuostatos bus ir išgirstos. Darbo grupėje nebuvo išgirstos, nebuvo inkorporuotos į pasiūlymą, dėl to mes pasitraukėme ir teikiame. Žinote, aš tikiu labai ilgai žmonių geranoriškumu, bet kai matau, kad jau nieko padaryti negali, tuomet sakai, kad ne. Bet šiandien mes visi turbūt turime bendrą tikslą, kad, subūrę iš tikrųjų tuos žmones ir tuos komitetus, kurie gali padaryti pokytį, visų pajėgas ir išmintį, galime turėti labai naują, labai modernų ir realiai depolitizuojantį LRT valdyseną modelį.

Tai labai kviečiu visus pasistengti ir, pamiršus visus asmeninius siekius ir ambicijas, galvoti apie žodžio laisvę ir LRT skaidrų valdymą.

**PIRMININKĖ.** Laikas kaip ir baigėsi, bet pagarsinau, kad Dalia paklaus. Tai prašau, D. Asanavičiūtė-Gružauskienė.

**D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ** (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Miela Daiva, norėjau jūsų paklausti. Valdantieji iš darbo grupės teigia, kad šitas jūsų projektas juk buvo pateiktas darbo grupei dėl LRT ir buvo atsižvelgta, ir įkeltos tam tikros ar nuostatos, ar punktai į dabar pateiktą valdančiųjų LRT įstatymo projektą, bet vis dėlto atskiras projektas buvo pateiktas. Gal galite labai trumpai tiesiog paminėti tuos punktus, kurie vis dėlto nebuvo įkelti į tą bendrą, jau visą įstatymo projektą, ir kuo jie esminiai yra, kodėl būtent teikiamas šitas? Ačiū.

**D. ULBINAITĖ** (*TS-LKDF*). Iš to, ką aš matau, kaip atrodo dabar tas projektas, tai tiktai žodis „valdyba“ ten atsiranda, bet ne tokios apimties ir ne tokio formavimo modelio, kokį mes siūlėme.

Tai neįtraukta niekas: nei tarybos narių skaičius mažinamas (kaip tik didinamas), nei atsiranda atrankos tvarka, nei numatomas tarybos nario atšaukimas. Iš tikrųjų, visi šitie dalykai, kurie yra mūsų įstatyme, ten neatsispindi. Tai aš ten matau tiktai sąvoką, atsiranda tik ta sąvoka, kurią siūlėme ir mes, ir daugiau nieko.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus, beveik visus, bet tam skirtas laikas baigėsi. Apsispręsime balsuodami tam numatytu laiku. Dėl vedimo tvarkos, prašau, B. Vėsaitė.

**B. VĖSAITĖ** (*LSDPF*). Gerbiama posėdžio pirmininke, mus šiandien aplankė Prienų globos namų gyventojai, pasveikinkime juos. (*Plojimai*)

**PIRMININKĖ.** Taip, kolegos, dėl motyvų už – S. Kairys. Prašau, S. Kairys.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Kolegos, tik dar kartą norisi labai aiškiai priminti, kas čia yra per įstatymo pakeitimo projektas. Tai yra labai aiškus, tarp opozicinių frakcijų suderintas LRT įstatymo pakeitimo projektas, pateiktas Seimo Pirmininko darbo grupėje. Na, kaip ir aiški pozicija, kad opozicija irgi dalyvavo ten, ne veltui turi labai aiškų matymą, kaip sureguliuoti LRT įstatymą. Jeigu jau yra tokia situacija, kad norima pokyčių, ir iš esmės aš net ne… Drįstu teigti labai aiškiai, kad ši versija kaip tik yra žymiai daugiau derinta su ekspertais, juos kviečiant, klausant jų nuomonės, negu kad Seimo Pirmininko darbo grupės rezultatas, kurį netrukus svarstysime, kur tiesiog buvo leista visiems, kas tik nori, pasisakyti, kas jiems šauna į galvą, o kas jau atgulė į popierių, velnias žino, iš kokios kišenės buvo ištraukta. Tai tikrai kviesčiau susimąstyti ir palaikyti būtent tą projektą, kurio pagrindas kaip tik yra žymiai geresnis, ir tobulinti LRT valdyseną būtent jo pagrindu. Kai pradėsime visą procesą dėl to, ką siūlo valdančioji dauguma, na, tikrai gresia didelėmis diskusijomis tarptautiniu lygmeniu ir panašiai. Kas svarbiausia, į ką atkreipė dėmesį ir Venecijos komisija, atkreips, matyt, ir kitos institucijos, kad negalima eliminuoti iš proceso pačios LRT atstovų. Tam ir yra specialus įstatymas, tam ir yra žiniasklaidos laisvė, tam ir turi būti LRT nepriklausoma. Vienas raudonas šauktukas jau yra dėl finansavimo įšaldymo, ką valdančioji dauguma turės spręsti. Tikrai kviečiu labiau klausyti opozicijos, negu leistis į avantiūrą patiems.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Motyvai prieš. Prašau. I. Kižienė.

**I. KIŽIENĖ** (*LSDPF*). Labai ačiū. Nespėjau paklausti, buvau užsirašiusi, kviesčiau kolegas tikrai balsuoti prieš šitą įstatymo projektą. Pranešėja paminėjo, kad dalyvavo darbo grupėje, bet iš jos išėjo. Norėčiau priminti, kad išėjo vos ne paskutinę darbo grupės dieną. Tikrai buvo dirbama beveik 2 mėnesius. Savo pranešime minėjo, kad neatsižvelgta į opozicijos pateiktus siūlymus, tai, taip švelniai tariant, kalbėjo netiesą. Minėjo savo pranešime, kad konsultavosi su teisininkais. Labai įdomu, būtų galimybė, būčiau paklaususi, bet Seimo kanceliarijos Teisės departamentas dėl jūsų projekto pateikė 40 pastabų. Manyčiau, kad konsultuodamasi su teisininkais ne viską turbūt išgirdote.

Dar vienas dalykas yra valdyba, kurią tikrai jūsų, opozicijos, prašymu… darbo grupėje priėjome tokį kompromisą ir valdybą, kaip tokį organą, įrašėme į šitą įstatymo projektą. Bet jūsų įstatymo projekte dabar pateikiama, aš matau, yra susilpnintos tarybos, kaip aukščiausiojo organo, funkcijos, nes valdyba direktorių gali ir parinkti, ir atleisti, ir patvirtinti. Tikrai yra labai daug tokių klausimus keliančių vietų ir aš siūlyčiau kolegoms balsuoti prieš šitą įstatymo projektą.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Motyvai išsakyti. Apsispręsime, kaip ir minėjau, per balsavimo langą, prasidėsiantį 15 valandą.

*14.27 val.*

**Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-987 (*pateikimo tęsinys*)**

Tuomet grįžtame prie jau skelbto darbotvarkės klausimo. Matau, pranešėjas yra salėje. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-987. Kviečiu pranešėją K. Neimantą.

**K. NEIMANTAS** (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, naudojuosi proga pristatyti savo požiūrį į LRT biudžetą. Aš įstatymo pataisomis siūlau koreguoti būtent formulę šito

biudžeto, numatyti, kad nuo GPM'o skirtų lėšų būtų skiriama ne 1 %, o 0,5 %, ir akcizų eilutę palikti tą pačią. Trumpai, kaip tai atrodytų skaičiais, jeigu mes vertintume 2025–2027 metų skaičius. LRT biudžetas 2027 metais sudarytų beveik 63 mln. Kadangi mes žinome, jog jis yra įšaldytas trejiems metams, tai 2028 metais, tikėtina, jis nuo mūsų surenkamų mokesčių tik kiltų. Čia yra ne pagrindinė esmė, čia yra tiktai skaičiai, kaip tai atrodytų.

Svarbiausia yra motyvai, dėl ko mane apskritai paskatino teikti šias pataisas. Turiu penkis motyvus, kuriuos ir noriu jums pristatyti. Pirmas yra Valstybės kontrolės nustatyti reikšmingi pažeidimai. Valstybės kontrolė nustatė reikšmingus pirkimų, darbo santykių, valdymo, priežiūros ir turinio prieinamumo trūkumus, rodančius, kad LRT veikloje yra sisteminių rizikų ir procedūrinių pažeidimų, kuriuos būtina taisyti.

Antras – LRT misijos nevykdymas. LRT misija – informuoti, ugdyti ir telkti visuomenę, stiprinti demokratiją ir atspindėti skirtingas nuomones ir pažiūras. Deja, LRT dažnai neatspindi skirtingų nuomonių, o veikia kaip vienos tiesos įrankis, formuodama vienintelę nuomonę. Ir keli pavyzdžiai: akcija „Laisvas žodis" – mokesčių mokėtojų lėšomis transliuojama viena nuomonė, skatinami piketai ir mitingai, ginami generalinio direktoriaus interesai, formuojama nuomonė, kad audito išvados yra nereikšmingos. Kaip šioje salėje kontrolierė aiškiai įvardino užduotą klausimą, kad išvados yra dar ir kaip reikšmingos. Nurodoma, kad tam tikri asmenys ar partijos nėra pageidaujami LRT laidose ir eteryje, todėl jie nebus kviečiami į tiesiogines laidas. Turime ir kitų pavyzdžių: genderizmo atvejų ir kitą skleidžiamą informaciją.

Trečias – valstybės prioritetai sunkiu geopolitiniu laikotarpiu. Saugumas, gynyba, sveikata – tai sritys, kuriose būtina didinti biudžetą. Tuo tarpu LRT biudžetas pastaraisiais metais augo apie 8 mln. eurų kasmet iki įšaldymo. Pavyzdžiui, šiemet VSD biudžetas yra sumažintas daugiau negu 6 mln. eurų, o STT trimečiame biudžete nenumatytas joks didėjimas. Pritaikius siūlomą mano formulę, sutaupytas lėšas būtent ir rekomenduočiau skirti šioms institucijoms, kad jos turėtų daugiau resursų kovoti su korupcija. Tai būtų ilgalaikė nauda valstybei bei korupcinių apraiškų užkardymas, kuris leistų sutaupyti ne vieną LRT biudžetą ateityje.

Ketvirtas – nepagrįstas finansinis poreikis. Tarybos nariams taikomos konfidencialumo sutartys, draudžiama rinktis į posėdžius be generalinės direktorės leidimo. Taryba negali priimti sprendimų, jei tam prieštarauja generalinė direktorė. Veikla vykdoma be aiškių kontrolę reglamentuojančių aktų, kaip valstybės asignavimas turi būti naudojamas tikslingai, atitiktų LRT misiją. LRT dar nėra pateikusi nei 2023, nei 2024 metų finansinių ataskaitų, paslaptyje laikomos pirkimų sutartys su apžvalgininkais. Mokant 80 mln. asignavimus valstybinei institucijai, kaip tai koreliuoja su skaidria veikla, kai yra slepiamos finansinės ataskaitos ir nėra parodyta būtent tai pačiai visuomenei, kaip pinigai yra išleidžiami?

„All Media Group" kreipimasis į Vyriausybę dėl Užsienio reikalų ministerijos 4 mln. eurų pirkimo dėl Lietuvos pirmininkavimo. LRT gauna 80 mln. eurų, nesugeba per dvejus metus susiplanuoti biudžeto vienam svarbiausių renginių, kad Užsienio reikalų ministerija iš savo biudžeto dar papildomai turi juos dotuoti 4 mln. eurų. Tai kam yra suplanuoti 80 mln.? Kokia yra misija ir kodėl yra skiriamos papildomos lėšos? „All Media Group" analogiškas paslaugas gali atlikti už dvigubai pigiau. Taip jie teigia būtent Vyriausybei įteiktame rašte, kur tos paslaugos kainuotų 2 mln. eurų, o tuo metu Užsienio reikalų ministerija yra pasiryžusi mokėti 4 mln. eurų.

Na, ir paskutinis, bet tikrai ne mažiausios svarbos mano argumentas, – tai monopolijos ir konkurencinės aplinkos prastinimas vidinėje šalies rinkoje. LNK kanalų grupė ir „All Media Group", tai yra TV3 kanalas ir visi kiti, 2024 metais sugeneravo apie 66 mln. eurų pajamų, iš jų 16,5 mln. eurų yra būtent pelnas po mokesčių. Kitaip sakant, šių dviejų bendrovių grupių išlaidos yra apie 50 mln. eurų. LRT valdo tris TV kanalus, tris radijo stotis ir tris interneto tinklalapius, o kitos dvi grupės, kartu sudėjus, – aštuonis TV kanalus, dvi radijo stotis ir daugiau nei šešiolika interneto tinklalapių.

Žiūrimumas: LNK grupė turi apie 24 % bendrą žiūrimumą, „All Media Group" turi apie 20 % žiūrimumą, LRT turi mažiau negu 17 % žiūrimumą. Kaip tai koreliuoja pagal išlaidas, skirtas pasiekti galutinį vartotoją, žiūrovą? LRT sąnaudos yra beveik 40 % didesnės, nei kitų dviejų

didžiausių žiniasklaidos priemonių Lietuvoje kartu sudėjus, su tokiu biudžetu LRT pasiekė daugiau nei tris kartus mažesnę auditoriją. Pavyzdys, kad suprastume, kas yra 60–80 mln., tai Palangos miesto biudžetas 2025 metais buvo 67 mln., 2026 metais planuojamas apie 80 mln., Akmenės, Šilalės, Pakruojo biudžetai 2026 metais bus apie 80 mln. eurų. Tai yra visas biudžetas, už ką atsakinga rajono savivaldybė: visi atlyginimai, socialinė veikla, kelių priežiūra ir bet kurios kitos veiklos, kad gyvuotų jūsų mylimas rajonas. Tai yra alternatyva, kiek mes pinigų skiriame vienai institucijai. Ir matydamas, kad darbo grupė atlieka teisingus sprendimus, eina link galutinio varianto, bei atsiprašydamas asmenų, kurie yra užsirašę paklausti, gerbiamos pirmininkės noriu paprašyti, kad atsiimu šitą savo pasiūlymą. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Kolega, likite tribūnoje. 140 straipsnyje kalbama apie jūsų teisę atsiimti įstatymo projektą iki pateikimo Seimo posėdžių salėje. Jūs pateikimą pradėjote, jūs dabar turėtumėte atsakyti į klausimus.

**K. NEIMANTAS** (*NAF*). Puiku. Gerai, ačiū.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju už pristatymą. Pirmasis klausia A. Skardžius. Ruošiasi V. Čmilytė-Nielsen.

**A. SKARDŽIUS** (*NAF*). Dėkoju, ponia posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, kaip tautoje sakoma, jeigu kyla didelis triukšmas, ieškok pinigų. Mano klausimas susijęs su finansavimu. Aš norėčiau, kad jūs aiškiai Seimo nariams, oponentams, kurie, gink Dieve, vengia šio klausimo svarstymo, atsakytumėte, ar dabartinis finansavimas, kuris siejamas su GPM'u ir akcizu, yra teisingai susietas su misijos vykdymu, ar tai tiesiog aukso puodas, kuris gaunamas, tarkime, didėjant infliacijai (jisai nežmoniškai didėja, ką ir matėme per pastaruosius ketverius metus), ir tada jau pati direktorė sprendžia, kur tą aukso puodą ir kam padalinti? Ir kaip tada su tomis visomis komercinėmis pajamomis, kurios uždraustos? Kodėl asignavimų valdytojai turi antrą kartą mokėti jau už sumokėtą eterį? Ar tai yra teisinga?

**K. NEIMANTAS** (*NAF*). Ačiū, kolega, už klausimą. Galbūt pradėkime nuo pačios formulės, dėl ko yra, kaip yra skiriamas finansavimas. Mano projektas buvo rengtas spalio mėnesį. Per tą laiką tikrai nemažai keitėsi, buvo daugiau informacijos. Kai šitas klausimas bus keliamas, sprendžiamas Seimo salėje, aš tobulinsiu ir tą patį savo pasiūlymą, nes, būtent atsižvelgiant į patį modelį, jis nėra tinkamas. Būsiu atviras, kad taip pat ir mano siūlomas projektas galėtų būti tikrai tobulinamas. Jeigu jis pereitų, aš tobulinčiau jį pats ir raginčiau kitus kolegas teikti savo pasiūlymus.

Visų pirma, susiejimas su akcizu yra šiuo momentu pats netinkamiausias elementas. Mes turime kelių būklę Lietuvoje, jūs galite patys pamatyti, kokią mes turime kelių būklę. Iš esmės, mano asmenine nuomone, šitas akcizas turi tiesiogiai keliauti atgal į Kelių fondą, į biudžetą keliams. Būtent ir būtų sprendžiama viena iš esminių, kritinių problemų, kokią mes turime ne tik automagistralėse, bet ir savivaldybių keliuose.

Kalbant apie patį aukso puodą, maišą ar kaip mes pavadinsime, aukso luitus pas kažką namuose, tai visko gali būti. Ne man spręsti, bet aiškūs faktai parodo, ta pati Kontrolė parodo, kad buvo nesilaikoma procedūrų. Jeigu procedūros bent jau būtų ir, kitas klausimas, jų būtų laikomasi, aš manau, kad šito klausimo mes galėtume net nekelti.

Ir paskutinio klausimo neužfiksavau. (*Balsas salėje*) Komercinės pajamos. Mes turime nacionalinį transliuotoją, tai jis ir turėtų atitikti nacionalinę misiją – ne komerciją, ne uždirbti, ieškoti pinigų ir taip pat ne iškreipti rinką, o būtent transliuoti žinutę, misiją, kuri atlieptų Lietuvos piliečius, nes iš jų ir yra mokamas biudžetas šitai įstaigai.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Klausia V. Čmilytė-Nielsen, ruošiasi D. Asanavičiūtė-Gružauskienė.

**V. ČMILYTĖ-NIELSEN** (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, jums reikia pasakyti komplimentą už jūsų nuoseklumą, nes tikrai labai nuosekliai ir siekiate to savo užsibrėžto tikslo nuo spalio mėnesio, netgi, man atrodo, nuo vasaros pabaigos, kuomet bandėte rasti būdų prisikabinti ir rasti, ką visgi nacionalinis visuomeninis transliuotojas daro ne taip. Labai gerai pamenu jūsų kreipimąsi dėl paminėjimų skaičiaus, dėl tos, kaip jūs vadinate, vienos tiesos. Duomenys parodė, kad valdančiųjų atstovai, taip pat jūsų koalicijos atstovai minimi LRT laidose dažniau negu opozicijos atstovai, ir tą skaičiai paliudija. Šiandien vėl atsistojęs į tribūną jūs

kalbate apie vieną tiesą. Tiesa, minite dar ir genderizmą, ir dar kažkokius sau, matyt, kliūvančius klausimus. Ar neatrodo, kad tiek pastangų skirdami tam, kad surastumėte, prie ko prisikabinti, – visgi, na, taip jums tai ir nepavyksta?

**K. NEIMANTAS** (*NAF*). Kadangi tai yra uždaras klausimas, aš į jį taip ir atsakysiu: tai ne.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Klausia D. Asanavičiūtė-Gružauskienė. Ruošiasi V. Fiodorovas.

**D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama Seimo posėdžio pirmininke. Aš užduosiu atvirą klausimą ir jau prašysiu jūsų atsakyti. Pagal jūsų įvardintus motyvus šito įstatymo projekto, na, labai aiškiai matosi nepasitenkinimas, ką ir ponia Viktorija minėjo, paminėjimų skaičiumi, informacija, kuri pateikiama taip, kaip jums nepatinka. Bent jau atrodo iš šalies, kad tas projektas tai yra tiesiog kerštas mažinant pinigines dotacijas už tai, kad, na, tai nėra galbūt kaip Vengrijoje vienos partijos tiesos tribūna, dėl to reikia ieškoti būdų, kaip apmažinti finansavimą ir taip prijaukinti, ne prijaukinti – galbūt įgąsdinti ir liepti manipuliuoti nacionaliniu transliuotoju. Bet mano klausimas yra toks: ar jūs žinote, kokia yra Konstitucinio Teismo nustatyta ir įtvirtinta nacionalinio transliuotojo misija ir ką sako Žiniasklaidos laisvės aktas?

**K. NEIMANTAS** (*NAF*). Minėjote, kad užduosite atvirą klausimą, bet jis prasidėjo „ar“. „Ar“ yra uždaro klausimo formuluotė. Tai taip, žinau. (*Balsas salėje: „Kokia yra misija?“*) Misiją galima nesunkiai pasitikrinti ir pasižiūrėti. Vieną iš jų aš garsiai įvardinau – tai misijos nevykdymas. LRT misija – informuoti, ugdyti ir telkti visuomenę. Galima ir toliau tęsti. Būtent ji ir neatliepia savo misijos, kadangi tas telkimas nevyksta, o yra skaldymas, atstovavimas vienai pozicijai, neduodama eterio kitai pozicijai ir panašiai.

Kalbant apie konkrečiai partinius reikalus ir atsakant į gerbiamos Viktorijos užduotą klausimą, tai atsakymo ir nėra, nebent jūs išskaičiavote patys apie paminėjimus. Vienas asmuo – tai A. Tapinas, kuriam aš ir padėkojau, pateikė šešių populiariausių laidų statistiką. Tai nebuvo viso formato mano klausimas, atsakymas. LRT dar vis neatsakė į šitą klausimą.

Aš galiu atsakyti konkrečiai apie „Nemuno Aušros“ partiją, kuriai aš atstovauju. Būtent iš suteikto eterio pagal asmenis, dalyvavusius tose laidose, kurių skaičius pateikė ponas A. Tapinas, „Nemuno Aušra“ sudarė 5 %. Jeigu jūs teigiate, kad tai yra valdančiosios daugumos liūto dalis, kurią būtent transliuoja LRT, – skaičiai rodo visiškai ką kita.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Klausia V. Fiodorovas.

**V. FIODOROVAS** (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš pakartosiu, ne pirmą kartą noriu pasakyti, kad kiekis eterio priklauso ne nuo kanalo – eterio kiekis priklauso nuo žmogaus, kuris kuria turinį iš esmės ir koks tas turinys yra. Jeigu jūsų turinys yra manipuliacinio pobūdžio, tai, ką jūs, pavyzdžiui, šiandien iš tribūnos kalbate, ypač lyginate nesulyginamus dalykus – komercinius kanalus su visuomeniniu transliuotoju, tai yra du nepalyginami dalykai ir suskaičiuoti, ir palyginti yra visiškai neįmanoma. Kalbant apie tą misiją, kurią jūs irgi ne vieną kartą savo pranešime paminėjote, tos misijos komerciniai kanalai neturi ir neturi papildomų ir išplėstų visokiausių aparatų. Pavyzdžiui, paimkime, koks nors kultūros sostinės atidarymo renginys – didžiulis renginys, atvažiuoja visa LRT komanda transliuoti to renginio ir tai daro nemokamai. Nė vienas komercinis kanalas tokios prievolės neturi, jam nereikia turėti nei darbuotojų, nei įrangos, nei kitų dalykų. Ir tai yra tik vienas klausimas iš visų metų ir iš ko susideda visas biudžetas. Taigi, misija, kuri yra nekomercinė…

**PIRMININKĖ.** Laikas.

**V. FIODOROVAS** (*MSNG*). …ir komerciniai dalykai yra du skirtingi dalykai. Todėl jūs, kai kalbate apie pinigus, nemanipuliuokite tokiais dalykais.

**K. NEIMANTAS** (*NAF*). Nors ir nebuvo klausimo, aš vis tiek referuosiu jį. Manipuliacijos čia nėra ir labai gerai viską pasako skaičiai, nereikia tais atvejais manipuliuoti. Jeigu jūs netikite kainodara, įkainiais, už kiek gali būti atliekamos paslaugos, kiek LRT kainuoja eteris ir kiek komercinių kainuoja, mes galime atsisakyti nacionalinės televizijos, daryti viešus pirkimus ir mes puikiai pamatysime, kaip komercija būtent netgi konkuruos. Ir komercinės televizijos būtent ir nuleis kartelę žemiau. LRT neturi konkurencijos, jai nereikia konkuruoti rinkoje. Ji kuria monopolinę situaciją, taip iškreipdama programų pirkimą, taip pat atlyginimus ir kitus dalykus, kas iš esmės yra apskaičiuojama ir mokama pinigais.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Klausimų laikas baigėsi. Dėkoju pranešėjui. Apsispręsime balsuodami vėliau. Dėl motyvų yra norinčių pasisakyti. Prieš – J. Razma.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Galima būtų gal ir nepasisakyti, kadangi pats iniciatorius jau yra prieš savo projektą, nori jį atsiimti. Bet vis dėlto turiu reaguoti į kai kuriuos pasisakymus, nes iniciatorius labai nuoširdžiai atskleidžia, kad jo sumanymas mažinti finansavimą nacionaliniam transliuotojui yra iš esmės grįstas tuo, kad netenkina turinys, kad neva per mažai ten rodo „Nemuno Aušros" atstovų. Štai tokių pasisakymų stenogramas galime drąsiai siųsti europinių žiniasklaidos aktų prižiūrėtojams ar Venecijos komisijai, kuri dabar nagrinės kitą projektą, nes tai parodo valdančiųjų giluminius sumanymus, kad yra noras finansiniu spaudimu daryti įtaką nacionalinio transliuotojo turiniui. Tokie dalykai yra kategoriškai nepriimtini, jie esmingai pažeidžia Konstituciją, demokratinėse šalyse priimtą teisinį nacionalinio transliuotojo reguliavimą, dėl to, žinoma, reikia balsuoti prieš. Bet tokios kai kurios kalbos buvo tikrai čia naudingos.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Motyvai už – A. Skardžius.

**A. SKARDŽIUS** (*NAF*). Išties kalbėti, kada pats teikėjas atsiima, kalbėti už galbūt tuščias laiko gaišimas, bet į tokią demagogiją, kurią pažėrė ponas J. Razma, tiesiog neįmanoma nesureaguoti. Visų pirma, nemanipuliuokite tuo, kas buvo pasakyta. Pasakyta buvo, kad niekas nemažina jokio finansavimo, finansavimas nemažėja. Seime sprendimai priimti, bet kad finansavimas turi būti susietas su misija, tai visiems, net ir Venecijos komisijai aišku kaip du kart du. Kaip vykdyti misiją, gaunant visai iš oro nukritusį aukso puodą, kuris priklauso nuo infliacijos, priklauso nuo surenkamo GPM'o ir akcizo? Tai niekaip nėra siejama su misija. Europos Komisija ir nagrinėja Interneto žiniasklaidos asociacijos, kuri jungia didžiausias žiniasklaidos priemones: TV3 grupę, LNK grupę, „Delfi" ir visas kitas, skundą. Ir kai išnagrinės tą skundą, pažiūrėsime, gerbiami kolegos, ar nereikės spręsti finansinių dalykų ir grąžinti pinigus. Čia dar ateityje, čia ne Venecijos komisija, o labai konkretus Europos Komisijos sprendimas, kuris galbūt dėl neteisėto, nesuderinto valstybės finansavimo modelio nacionaliniam transliuotojui bus priimtas artimiausiais mėnesiais, bent jau aš tikiuosi, kad šį pusmetį ar metais, ir tada galėsime pakalbėti, kaip tas finansavimo modelis veikia. Galbūt reikės grįžti prie pavedimų sutarties, susietos su finansavimu, kad finansavimas su pavedimų sutartimis būtų susietas, jeigu Vyriausybė parengs tokį projektą. Todėl prašyčiau nemanipuliuoti, kas buvo pasakyta, negąsdinti. Užtenka, jau ponas D. Žalimas jus prigąsdino visus ir apdergė Lietuvą kaip reikalas. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręsime tam numatytu metu.

*14.50 val.*

**Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-208(3) (*pateikimas*)**

Dabar, kolegos, norėčiau atsiklausti. Yra pranešėjas S. Kairys, kurį aš buvau pagarsinusi, jo nebuvo salėje. Tai gal leidžiame pranešėjui pateikti savo projektą ir tada jau grįšime po pusvalandžio prie kito darbotvarkės klausimo.

2-3 klausimas, arba Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-208(3). Pranešėjas – S. Kairys. Prašau.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Gerbiami kolegos, aš pristatau, nežinau, trečią, rodos, kartą šituos siūlymus ir norėtųsi iš karto pakalbėti ir apie vieną dalyką, būtent iš principo, kaip atrodo LRT įstatymas. O kas pasakė, kad dabartinė jo versija prieštarauja Europos žiniasklaidos laisvės aktui, kuris palyginus visai neseniai yra įsigaliojęs? Ir Lietuva visada, kaip jau ir minėjau šiandien, buvo pavyzdžiu pagal tam tikrus reguliavimo dalykus kitoms šalims. Dabar mes kažkaip atsistojame į besivejančių pusę, kas tikrai yra labai nemalonu.

Kalbant apie visą problematiką, aš jau kelintą kartą teikiu šį įstatymo pakeitimą atkreipdamas dėmesį, kad viso ko šaltinis yra LRT taryba, o, tiksliau kalbant, pačios LRT tarybos formavimas. Negana to, kad LRT tarybą sudaro 12 narių, tai yra lyginis skaičius, ir jau matėme, kokia tai yra problema, kai nepavyksta net iš kelių kartų išrinkti, tarkime, direktoriaus, tai akivaizdu, kad tas skaičius turi būti nelyginis. Tai yra siūlymas sumažinti iki 11.

Kitas dalykas, ko, mano didžiai nuostabai, nedrįso pasiūlyti Seimo Pirmininko J. Oleko vadovaujama darbo grupė ir kas yra mano pateikiamame įstatymo pakeitime, kad visgi solidariai parlamentas ir Prezidentas atsisakytų, išbrauktų po du narius, kuriuos dabar jie gali teikti. Taip politiškai atsiųstų LRT tarybos narių skaičius nesudarytų, kaip šiuo atveju: iš 12 net 8 teikia valdžios institucijos. Tai yra tikrai nenormalu ir viena iš didžiausių problemų, nes tikrai dalykai yra puikiai žinomi (be abejo, tai savaime nesuponuoja situacijos, kad tas žmogus, kuris yra skirtas Seimo ar Prezidento, nėra laisvas savo įsitikinimais ir negali priimti sprendimų), situacija yra daugiau nei viena, kur matome po to, kaip tie žmonės yra apdovanojami tam tikru delegavimu į kitas organizacijas, jų, tarkime, sutuoktiniai irgi gauna darbus ir panašiai. Akivaizdu, kad politinė įtaka yra naudojama ir negalima toleruoti daugiau tokios situacijos ir tą būtent depolitizavimą reikia atlikti. Ir jeigu tik 4 nariai iš 11 būtų siunčiami bendrai Prezidento ir Seimo, tai jau būtų geras žingsnis į priekį.

Kita mano didžiulė nuostaba, ko aš nematau LRT taryboje ir iš esmės, mano galva, net visi tie praėjusią sesiją įvykę ir protestai, ir kiti dalykai atspindėjo vieną dalyką, kad žurnalistų profesionalų bendruomenė, kaip tokia, irgi neturi jokio balso, yra niekaip neatstovaujama ir negali teikti savo nario į LRT tarybą. Ir čia visiškai nėra klausimas, susijęs su objektyvumu, nešališkumu ar panašiai. Aš tikrai neabejoju, kad šiuo atveju, kaip yra dabar parašyta mūsų teikiamame įstatymo projekte, bendrą vieną narį bendru sutarimu deleguotų Žurnalistų sąjunga kartu su Žurnalistų profesionalų asociacija. Tai tikrai irgi būtų sveika ir žurnalistų bendruomenę įtraukti, nes žiniasklaidos laisvė yra žymiai platesnis dalykas nei tik LRT klausimas. Iš esmės yra visos žiniasklaidos ekosistemos dalykas.

Na, ir galiausiai yra siūloma, kad kitą narį teiktų Nacionalinė NVO koalicija. Vėlgi tai yra žymiai geriau kreiptis į tas organizacijas, kurios yra skėtinės, nes taip vėl mes išvengiame politinio diktato momento. Dabartiniame projekte, kurį tuoj svarstysime, kurį sukūrė J. Oleko vadovaujama darbo grupė, selektyviai yra parenkamos vienos ar kitos organizacijos. Būtent NVO koalicija yra tas formatas, kuris atstovauja didžiuliam kiekiui NVO. Aš nesiryžčiau pasakyti, kad LRT taryboje būtinai turėtų būti ar senjoro atstovas, ar jaunimo, ar sporto, nes apie visus tuos dalykus irgi kalba ta pati LRT misija. Iš tikrųjų leiskime skėtinėms organizacijoms pačioms priimti sprendimą, kokius būtent narius reikėtų deleguoti. Taip išvengtume tam tikrų politinių dalykų.

Galiausiai pagrindinis siūlymas, nuo ko mes ir turėtume pradėti diskusiją, ar, tarkime, opozicijos, kai buvo siūlymai pristatyti kolegės, ar Liberalų sąjūdžio teikiamo įstatymo projekto, ar kai kalbėsime apie J. Oleko darbo grupę, yra elementarus dalykas – įsigaliojimo momentas. Seimo kanceliarijos Teisės departamentas iš karto nurodo, man ne vieną yra tekę teikti projektą, kad yra Konstitucinio Teismo suformuota praktika ir jos reikia laikytis. Kolegė I. Kižienė irgi minėjo, kad ir dėl opozicijos siūlymų yra Teisės departamento pastabų, bet kai kurios yra esminės, kai kurios – techninės, o esminė yra įsigaliojimas. Viešajam sektoriui išmesti nepatinkantį žmogų yra įmanoma tiktai darant organizacinės struktūros pertvarkymą. Tik tokiu būdu.

Dauguma jūsų čiagi irgi atėję iš savivaldos, puikiai tuos dalykus žinote. LRT tu nepadarysi taip, kad tu panaikinsi tiesiog generalinio direktoriaus poziciją, dėl to atsiranda egzistuojanti Konstitucinio Teismo doktrina, kurioje buvo kalbama apie generalinį prokurorą ir jo skyrimo, atleidimo aplinkybes, ir taisyklių keitimą. Ji aiškiai nurodo, kad einančiam pareigas pareigūnui negali iš esmės pakeisti tokių darbo sąlygų, ir tie pakeitimai turi įsigalioti tiktai nuo naujos kadencijos, nes galų gale jis į konkursą atėjo visai ne su tuo reikalu.

Jeigu būtų sveiko proto, daugumos atstovams iš tikrųjų vieną paprastą dalyką reikėtų padaryti – pataisyti būtent tokiu būdu, koks yra mūsų teikime, įsigaliojimą, ir tada būtų diskusija apie sisteminius pokyčius. Kol kas tie pokyčiai yra tokie daugiau dėl politinių ambicijų – kerštо ar dar kokių nors dalykų. Ar, kaip kolega prieš tai minėjo, kad jo ten gal net ne tiek daug mini LRT, dėl to jis čia dabar nori net finansavimą panaikinti.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Klausti nori S. Gentvilas. Ruošiasi A. Zuokas.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Dėkoju, pirmininke. Jūs praeitos kadencijos laikotarpiu kultūros ministro pozicijoje padarėte didelį pokytį dėl Medijų rėmimo fondo, atitolindami jį nuo politikos, atiduodami valdymą iš esmės irgi skėtinėms organizacijoms. Dauguma visuomenės nuomonės for-

muotojų dabar kaip tik diskutuodami kritikavo visą tą rudens diskusiją, kad politikai iš esmės nori išlaikyti ranką ant visuomeninio transliuotojo. Jūsų šitas įstatymo projektas iš esmės atima kortas iš Prezidento ir Seimo ir greičiausiai jam nepritars dabar. Gal galite politologiškai, baigęs politologiją ir teisę, pasakyti, kodėl politikai nenorės atiduoti kortų deleguodami narius į tarybą?

**S. KAIRYS** (*LSF*). Nes kuo politikas jaučiasi mažiau stiprus, tuo nori patekęs būtent valdžion parodyti, kas čia bosas. Šiuo atveju yra toks įsivaizdavimas, kad manęs turi klausyti. Tai labai puikiai matome net ir iš šiandienos pasisakymų iš šitos tribūnos.

Tai yra labai prastas požiūris, labai prastos politinės kultūros ženklas. Iš tikrųjų praėjusią kadenciją medijų rėmimo (iš principo privačios žiniasklaidos rėmimo) struktūra buvo pakeista taip, kad Medijų rėmimo fondo, kuris tik vienas pagal įstatymą ir gali lėšas skirti, taryboje nėra nė vieno iš devynių asmenų, kurį deleguotų valdžios institucija. Klausiate, kodėl mes to nepadarėme praėjusią kadenciją? Praėjusią kadenciją nebuvo tokių problemų, kokias čia dabar bando iškelti valdantieji visokiais auditais dėl LRT.

Mes būtume labai natūraliu būdu priėję prie LRT klausimo, nes ir turėjo būti civilizuotai, pagal įstatymus, pagal Žiniasklaidos laisvės akto įsigaliojimo terminus sukurta darbo grupė, kuri įdiegtų visus pokyčius. Kalbant apie Europos žiniasklaidos laisvės aktą, jis liečia ne tik visuomeninius transliuotojus – jis liečia ir privačią žiniasklaidą, nes viskas yra vienos ekosistemos dalis.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Klausia A. Zuokas. Ruošiasi I. Kižienė.

**A. ZUOKAS** (*MSNG*). Aš turėčiau klausimą, susijusį su dabar vykstančiu teisminiu ginču tarp Interneto žiniasklaidos asociacijos, LRT ir valstybės. Europos Komisija tyrė galimą neteisėtą finansinės paramos kėlimą nacionaliniam transliuotojui. Dvi pagrindinės priežastys: tai, kad nėra suformuota ir pasirašyta viešųjų paslaugų pavedimo sutartis su LRT; antra dalis – tai, kad mūsų LRT dirba ne sąnaudų principu (taip, kaip dirba praktiškai visi nacionaliniai transliuotojai Europos Sąjungoje). Mes to šiandien nesvarstome. Bet ar nemanote, kad, norėdami išspręsti finansavimo temą, mes vienaip ar kitaip turime grįžti ir pratęsti tai, kas buvo kalbėta ir darbo grupėje, numatydami viešųjų paslaugų pavedimo sutartį (kaip ją paruošti ir ką – čia jau kita tema) ir, aišku, finansavimą, pagrįstą labai aiškiu sąnaudų principu?

**S. KAIRYS** (*LSF*). Labai ačiū už klausimą. Čia yra vienas tokių rimčiausių klausimų, kalbant apie visuomeninį transliuotoją, jo finansavimą. Jau čia buvo minėta, kad tas ginčas gali baigtis 180 laipsnių kampu: gali būti pasakyta, kad viskas yra gerai, gali būti pasakyta, kad viskas yra blogai. Tai reikštų iš esmės nacionalinio transliuotojo bankrotą ir niekaip kitaip.

Aš gal pasakysiu taip, kad šiuo atveju politikams irgi nederėtų būti aktyviems ir kištis į vieną arba į kitą pusę, nes problema nėra tiktai kokia nors Lietuvos problema. Tas pats ginčas yra Estijoje, tas pats ginčas yra Suomijoje, ir čia reikia, na, jau tokio Europos Komisijos matymo. Ir, beje, Europos Komisija, kai svarstė pirmą kartą, jinai, na, tą IŽA'os klausimą tiesiog atmetė. Vėliau, aišku, IŽA'a kreipėsi į Europos Sąjungos Bendrąjį Teismą, kuris pareiškė, kad Europos Komisija visgi turėjo argumentuočiau atsakyti į klausimą ir nuodugniau tirti situaciją, į ką dabar ir veda visas procesas. Ir kaip čia pakryps, yra tikrai labai sudėtinga nuspėti.

Čia reikėtų irgi didelio įsitraukimo tos pačios Kultūros ministerijos, nes tikrai šitais klausimais yra ką veikti ir Briuselio koridoriuose. Na, ir to veikimo aš kažkaip irgi nematau. Tai šiuo atveju, net jau svarstant pataisas, kurios atėjo iš tos darbo grupės, tai ten, pavyzdžiui, Kultūros ministerija visai nebuvo įtraukta. Tai iš esmės kas nors turi matyti visą vaizdą.

Labai ačiū už klausimą, nes aš visada pabrėžiau, kad problemą reikia matyti visą – ne tik generalinio direktoriaus atleidimo straipsnis yra problema, ne tik finansavimo įšaldymas, bet, aišku, ir tie ginčai Briuselio koridoriuose irgi yra labai svarbūs.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Klausia I. Kižienė. Ruošiasi K. Vilkauskas.

**I. KIŽIENĖ** (*LSDPF*). Labai ačiū. Gerbiamas pranešėjau, tai yra faktas. Valstybės kontrolė aiškiai nurodė, kad LRT turinys yra nepakankamai prieinamas asmenims su negalia. Kai dirbome darbo grupėje, ir jūs labai aktyviai dirbote, tikrai svarstėme prie tarybos įtraukti ir asmenų su negalia organizacijas. Tikrai nepamenu, kad jūs prieštarautumėte tam, bet jūsų projekte, dabar teikiamame, dingo asmenų su negalia organizacijų įtraukimas į tarybos skaičių, o atsirado Žurnalis-

tų profesionalų asociacija*. Aš, aišku, dar apgailestauju, nes, beje, jūsų frakcija yra pasiskelbusi, kad šią pavasario sesiją kaip prioritetą kelia žmonių su teise principą. Asmenų su negalia organizacijas šiaip išimti ir neįtraukti į savo projektą – tai tikrai, tikrai aš dėl to apgailestauju.

Bet aš noriu paklausti jūsų, kaip Žurnalistų profesionalų asociacija atlieps asmenų su negalia poreikius ir užtikrins, kad tikrai šis transliuotojas taisytų tas vietas, kurias pateikia Valstybės kontrolė? Tai yra tikrai faktas, o ne išgalvoti momentai.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Gerbiama kolege, pamėginsiu paaiškinti nepaaiškinamą dalyką. Bandau atgal atvelti situaciją, kokia buvo iš tikrųjų. Mes nuo pat kadencijos pradžios teikiame LRT tarybos formavimo klausimo pakeitimus. Jie nesikeičia. Jūs sukūrėte naują situaciją. Aš galėčiau teigti, kad jūs vietoj žurnalistų profesionalų norite įrašyti neįgaliųjų organizaciją, kurios net nesugebate konkrečiai įvardinti. Net nesugebate parašyti, kokia tai bus organizacija. Aš atvirkščiai kelčiau klausimą. Mūsų tas siūlymas yra pirmesnis ir prasidėjo seniau, bet kažkodėl į jį dėmesio nekreipėte, o kreipiate dabar, kada jau užsinorėjote visai kitus dalykus padaryti. Tai čia viena medalio pusė.

Kita medalio pusė. Valstybės kontrolė atkreipė dėmesį, ir aš manau, kad čia bet kurioje Europos Sąjungos šalyje bet kuris visuomeninis transliuotojas gali geriau atliepti neįgalių žmonių poreikius. Tai yra šiuolaikinės visuomenės pareiga tuos poreikius matyti, įvertinti, prie jų prisitaikyti. Bet parodykite man Valstybės kontrolės ataskaitoje sakinį, kad tai būtų tiesiogiai susiję su valdysena ar su kitais dalykais. Daugeliu atvejų tai yra tam tikri techniniai dalykai, kurie turi būti užtikrinami ir panašiai. Daugeliu atvejų ta pati LRT taryba galėtų kontroliuoti ir visus tuos niuansus, jeigu jai tai būtų įdomu. Dabar mes siūlome… Jūs labai supriešinote ne tuos du dėmenis. Jūs geriau klauskite, kodėl mes įrašėme Nacionalinę NVO koaliciją? O jūs įrašėte kažkokią neįgaliųjų organizaciją X.

Dar kartą pabrėšiu, aš manau, kad geriau politikams yra kreiptis į skėtinę organizaciją, kuri jau viduje nutartų, ar tai neįgalieji. O kodėl jūs, pavyzdžiui, ignoruojate jaunimą? Kodėl jūs ignoruojate jaunimą, nesusiedami jo su visuomeniniu transliuotoju? Kodėl jūs ignoruojate sportą ir aibę kitų bendruomenių? Mes siūlome geresnį variantą – siūlome skėtinę organizaciją ir tada palikti tą sprendimą jiems.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Ir paskutinis spės dar paklausti L. Kazlavickas. Prašom. Atsisakote klausti, taip? Dėkoju. Pranešėjas atsakė į klausimus.

Dėl motyvų už – V. Čmilytė-Nielsen. Kolegė V. Čmilytė-Nielsen kalba dėl motyvų už.

**V. ČMILYTĖ-NIELSEN** (*LSF*). Dėkoju. Norėčiau palaikyti šį projektą, kuris, mano galva, yra toks racionalus, dalykiškas sprendimas. Atkreipiu dėmesį, kad kolega S. Kairys registravo ir mes, liberalai, palaikėme, pasirašėme dar rudens sesijos pačioje pradžioje, gerokai iki tol, kol Seimo salėje prasidėjo diskusija apie skubą, apie katinus ir kitus galbūt ne visai su problemos sprendimu susijusius dalykus. Laikas nuo laiko peržvelgti visuomeninio transliuotojo valdymo efektyvumą, pažiūrėti, ar galima padaryti jį dar labiau nešališką, manau, yra visiškai natūralus noras ir geras tikslas. Bet ta diskusija galėtų vykti būtent taip: dalykiškai, be nereikalingų emocijų ir, kas yra svarbiausia, atsižvelgiant į ekspertų įžvalgas.

Turiu pasakyti, kad darbo grupės darbo pradžioje, šių metų pradžioje, atrodė, kad yra to dalykiškumo arba jo užuomazgų. Buvo pakviesti ekspertai akademikai, kurių įžvalgos visiškai sutampa su tuo, ką mes siūlome šiame projekte, tačiau vėliau visgi gimė tas projektas, kuris visiškai neatitinka nei Venecijos komisijos išvadų, nei kitų dalykų. Siūlau palaikyti šį projektą, tikrai laikytis tikslo pagerinti, padaryti efektyvesnį visuomeninio transliuotojo darbą, o ne siekti kažkokio politizavimo ar užvaldymo tikslų.

**PIRMININKĖ.** Kolegos, dėl motyvų prieš – A. Skardžius.

**A. SKARDŽIUS** (*NAF*). Ačiū, pirmininke. Nuskambėjo iš pranešėjo, stovėjusio tribūnoje, gana daug melo. Būtent Valstybės kontrolės auditas savo esme ir yra konstatavimas, kad misijai vykdyti skirti 80 mln. tiesiog buvo tvarkomi ir su jais elgiamasi, nesilaikant jokių Lietuvoje galiojančių teisės aktų. Tiek paprastieji viešieji pirkimai, tiek programų pirkimai, tiek įdarbinimai, tiek

* Patikslinta suderinus su kalbėjusia Seimo nare.

visos natūra gaunamos darbuotojams pajamos, tai matome, kad administracijos direktorius ir yra atsakingas už mechanizmą kontrolės, kurios nebuvo. Nebuvo net teisės aktų! Teisės aktai, reglamentuojantys įvairias tvarkas, buvo skubos tvarka „gaminami“ 2025 metais, kai auditas apėmė tik 2021–2024 metus! Pažiūrėkite atsiradimo datas ir kiek dar liko neįgyvendinta tų rekomendacijų. Būtent auditas ir kalba apie tai, kad administracija elgiasi blogiau negu privačiame UAB'e su viešaisiais finansais šioje VšĮ.

**PIRMININKĖ.** Dėl motyvų pasisakė visi. Kviečiu apsispręsti dėl šio projekto Nr. XVP-208 balsuojant.

Užsiregistravo 105, balsavo 105: už – 42, prieš – 47, susilaikė 16. Projektui nepritarta.

Alternatyvus balsavimas, kolegos. Arba grąžiname tobulinti – balsuojame už, arba atmetame – balsuojame prieš. Apsispręskite.

Balsavo 107: už – 44, prieš – 63, atmesta.

*15.13 val.*

**Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-987 (*pateikimo tęsinys*)**

Kviečiu balsuoti ir apsispręsti dėl Nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-987 (darbotvarkėje jis buvo numeris 2-2). Apsispręskime balsuodami.

Užsiregistravo 107, balsavo 106: už – 3, prieš – 72, susilaikė 31. Nepritarta.

Alternatyva. Apsispręskite balsuodami: kas už – grąžinti tobulinti, kas prieš – atmesti.

Balsavo 106: už – 20, prieš – 86. Projektas atmestas.

*15.14 val.*

**Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 9, 10, 11, 13, 14 straipsnių pakeitimo ir papildymo $12^1$, $12^2$ straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-1243 (*pateikimo tęsinys*)**

Kitas projektas, dėl kurio kviečiu apsispręsti balsuojant, tai yra Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 9, 10, 11, 13, 14 straipsnių pakeitimo ir papildymo $12^1$, $12^2$ straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-1243. Balsuojame.

Užsiregistravo 110, balsavo 110: už – 44, prieš – 51, susilaikė 15. Nepritarta. Dabar apsispręsime alternatyviai. Kas už – grąžinti tobulinti, kas prieš – atmesti. Balsuojame.

Balsavo 106: už – 45, prieš – 61. Projektas atmestas.

Replikos po balsavimo. Prašau. V. Juozapaitis.

**V. JUOZAPAITIS** (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Apgailėtina, ponai socialdemokratai, apgailėtina. Esate bailiai, neatsakingi. Iš tikrųjų tas jūsų rūkas apie demokratiją, apie išklausymą opozicijos ir taip toliau subliuško galutinai ir negrįžtamai. Labai labai apgailestauju, kad ir vėl K. Vilkauską privertėte balsuoti prieš savo supratimą. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, jeigu suklydau, gerai, atsiprašau, man pasirodė, kad… Atsiprašau, bet čia ne esmė. Esmė yra tai, kad jūs vaidinote visą laiką, kad jūs klausiate ir, sako, registruokite, visa kita. Pone Seimo Pirmininke, grupės pirmininke ir taip toliau, argi jums tikrai nepakaktų išminties sujungti tuos projektus ir iš tikrųjų, iš esmės diskutuoti?

Jūs dabar vėl nusivalėte kojas į demokratiją, vėl pamynėte visiškai opozicijos teisę būti išklausytiems. Juk niekas nesako, kad reikia priimti tokį įstatymą, kokį mes teikiame, bet diskutuokime. Dabar jūs vėl provokuojate dalykus, kuriems, jūs patys ką tik sakėte, esate nepasiruošę. Liūdna, liūdna tikrai žiūrint į jūsų akis. Kai kurių žmonių, matau, akys tikrai yra nuoširdžios ir apgailestauja, ir ponia I. Kižienė šypsosi laiminga atlikusi savo funkciją, bet apie ką mes kalbame, kur mes nueisime ir kur jūs einate? Mes ką tik šnekėjomės su Čekijos prezidentu apie kultūros reikšmę ir prasmę, apie visus kitus dalykus. Sėdi visi patenkinti, šypsosi ir sako: ką jis čia šneka nesąmones. Ne, ponai, tai yra sąmonė ir jūs tai puikiai suprantate, ir jūs tai darote tyčia.

**PIRMININKĖ.** Ačiū.

**V. JUOZAPAITIS** (*TS-LKDF*). Gaila, gaila, kad jūs tai darote. Gaila, kad esate bailiai, kad netgi neleidžiate pateikti nuomonės ir rimtai padiskutuoti. Ką gi, žiūrėsime.

**PIRMININKĖ.** Ačiū.

**V. JUOZAPAITIS** (*TS-LKDF*). Jeigu jums nusispjauti ir į Europos institucijas, jums nusispjauti į opoziciją, tai jums taip pat nusispjauti į žmones ir rinkėjus, kurie ateis turbūt vėl prašyti jūsų…

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Replikoms skirta 2 minutės.

**V. JUOZAPAITIS** (*TS-LKDF*). Ačiū, ačiū, ponai. Deja!

**PIRMININKĖ.** Per šoninį mikrofoną – A. Radvilavičius.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Aš turbūt irgi papildysiu tas gretas, kurie gražiomis akimis žiūri, bet suklydau ir iš tikrųjų norėčiau protokole įskaityti savo balsą prieš praeitame balsavime.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Ir per centrinį mikrofoną – D. Varnas.

**D. VARNAS** (*DFVL*). Prašyčiau mano balsą prieš tai vykusiame balsavime įskaityti už, ne prieš. Suklydau. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Taip, protokole pažymėsime. Dėl visų po pateikimo balsavome.

*15.19 val.*

**Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1247(2) (*pateikimo tęsinys*)**

Dabar grįžtame prie darbotvarkės 2-1 klausimo – Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1247(2). Kviečiu pranešėją Seimo Pirmininką J. Oleką.

**J. OLEKAS.** Dar kartą laba diena, gerbiami kolegos. Ačiū už išreikštą pasitikėjimą ir galimybę…

**PIRMININKĖ.** Atsiprašau, Pirmininke. Ar galime, kolegos, sutarti, kad balsavimo langą pratęsiame dabar, iki kol baigsime svarstyti šitą klausimą? Gerai? Ačiū. Bendru sutarimu. Dėkui.

**J. OLEKAS.** Ir galimybę pristatyti jums mūsų bendro darbo, beveik 2 mėnesių bendro darbo rezultatą. Labai noriu padėkoti visiems, kurie dalyvavo. Man atrodo, nebuvo kito tokio įstatymo projekto, kur taip atvirai, su tiesiogine transliacija, kiekvienam galint pasisakyti, kartais net posėdžio pirmininkui nekreipiant dėmesio į nusistatytą reglamentą, suteikiant galimybę išsakyti daugiau ir tikrai sulaukiant labai įvairių pasiūlymų, tiek ir Seimo narių, tiek iš ekspertų, įvairių organizacijų…

Man šiek tiek lengviau dabar, nes kolegos, kurie pristatė prieš tai savo pasiūlymus ir projektus, pademonstravo, kad iš tikrųjų yra ką taisyti dabar egzistuojančiame Nacionalinio radijo ir televizijos įstatyme, todėl, susibūrę į šią darbo grupę, mes perėjome visas tas esmines dalis, kurias norėtume pataisyti.

Tai 1 dalis, kur siūlome įtraukti į įstatymo projektą, kas anksčiau likdavo nacionalinio radijo ir televizijos programose arba strategijose, tai yra įtraukti LRT misiją, kuri nubrėžtų iš tikrųjų tas gaires, ko mes norime, kokia ta LRT misija. Diskusijų buvo įvairių. Susipažinę su Europos visuomeninių transliuotojų pavyzdžiu, pamatėme, kad nėra nė vienos vienodos – visos jos turi savo specifiką, visos jos turi tam tikras jų formavimosi tradicijas. Todėl po, sakyčiau, gana ilgų diskusijų, ilgų laukimų, kas pasiūlys dar geriau, mes apsistojome prie tos misijos apibrėžties, kuri šiandien yra pristatyta, kuri šiek tiek gavo papildomų pasiūlymų, taip sakyčiau, iš Teisės departamento. Bet, mano supratimu ir visų darbo grupės narių, kurie turėjo kantrybės dirbti iki galo, nepametė prieš pat pabaigą to darbo, nuomone, šitas apibrėžimas yra pats tinkamiausias.

Aš galbūt visiškai visų detalių nepaminėsiu kiekvienos pataisos, kuri čia yra nustatyta. Jūs turėjote pakankamai laiko turbūt susipažinti su šiais pakeitimais. Tik vėlgi priminsiu, kad po diskusijų, kaip patobulinti valdyseną, iškilo labiausiai turbūt tas aštrumas, atsižvelgiant į Valstybės kontrolės išvadas, kaip pagerinti visuomenės atstovavimą. Buvo pasiūlymų, kurie, aš manau, galbūt vėl galės sugrįžti svarstant dar mums čia, Seime, ar gal net ir komitete, nes nebuvo tokios visiškai vieningos nuomonės, kad būtent tik toks variantas.

Buvo siūlymų ir sumažinti pačią tarybą, nes, kaip žinote, dabar yra 12 narių, tačiau pasižiūrėjus tą atstovavimą, kuris yra dabar, mums pasirodė, kad galbūt tikslingiausia būtų tą tokį atstovavimą pagerinti papildžius papildomai dar bent trejetu atstovų pačią tarybą. Vėlgi, jeigu pasižiūrėtume europinę praktiką, yra nuo labai mažų tarybų – iki trijų žmonių, kaip mūsų kaimynų latvių, ir iki 17-os, kurios yra žymiai platesnės. Kadangi mes matome ir iš Valstybės kontrolės išvadų, kad labai svarbus tas platesnis atstovavimas, nes tam tikrų grupių negali pasiekti informacija, tai tas siūlymas buvo išplėsti būtent dar papildomai trimis organizacijomis. Kadangi vėlgi Valstybės kontrolės išvadose kaip tokie pagrindiniai, sakyčiau, trūkumai buvo pasiekiamumas ir atstovavimas rajonams arba regionams ir taip pat žmonėms su negalia, tai dėl to buvo apsispręsta, kad Lietuvos bendruomenių organizacijų atstovas ir Lietuvos asmenų su negalia organizacijų atstovas būtų tinkamiausi papildyti tarybos sudėtį. Taip pat buvo diskutuota, ar reikia papildomo verslo atstovavimo ar profesinių sąjungų. Tada buvo apsispręsta siūlyti ką nors iš Trišalės tarybos, kur atstovaujama ir profsąjungoms, ir verslui.

Dar vienas, sakyčiau, tikrai bendras sutarimas pozicijos, opozicijos ir daugelio atstovų, kurie dalyvavo darbo grupėje, nors irgi ne be kritikos, buvo valdybos įdiegimas: valdybos, kuri galėtų padėti, na, būtų kaip tokia kolektyvinė administracijos dalis, kuri padėtų generaliniam direktoriui atidžiau žiūrėti ir atidžiau vykdyti tas užduotis, kurias kelia tarybos suformuluoti uždaviniai.

Kad pati tarybos veikla galėtų vykti efektyviau, buvo sutarta, kad reikalingas tarybą aptarnaujantis personalas. Daug kalbėjome su įvairiais vadybos ekspertais tiesiog kaip organizacijos vadybos klausimu ir būtent po šių konsultacijų gimė toks pasiūlymas, nors, kaip sakiau, sulaukėme ir tam tikros kritikos iš atskirų asmenų ar, sakykime, tos pačios Lietuvos radijo ir televizijos generalinės direktorės tokių abejonių buvo dėl valdybos reikalingumo. Bet aš manau, kad, pasirėmus ekspertų išvadomis, yra pasiūlymas būtent toks, kad galėtume turėti ir tarybą, ir valdybą ir tokiu būdu efektyviau galėtume įgyvendinti iškeltas tarybos užduotis, ir, kas labai svarbu, man atrodo, efektyviau naudoti tuos visuomeninius resursus, kurie yra skirti būtent nacionalinio radijo ir televizijos misijai vykdyti.

Sakyčiau, tokie buvo pagrindiniai mūsų sutarimai arba daugumos galiausiai likusi vyraujanti nuomonė. Man atrodo, taip pat vėlgi bendru sutarimu, kol vyko ir pozicijos, ir opozicijos atstovų darbas, mes sutarėme, kad kai kurios nuostatos turi būti įgyvendintos tam tikru laiko periodiškumu, ne iš karto. Įstatymas, kaip naujos redakcijos, turėtų galioti, tačiau kai kurie straipsniai turėtų įsigalioti vėliau. Ir ta įsigaliojimo tvarka buvo būtent taip ir aprašyta mūsų 25 straipsnyje, kuriame yra numatytos įsigaliojimo datos, kad čia, kaip kolegos sako, kiekviena tvarka turi įsigalioti vienu ar kitu momentu. Būtent čia tas buvo atspindėta, kas buvo iš principo sutarta, sutarta bendrai.

Todėl aš manau, kad šis įstatymo projektas tikrai gali būti mūsų visų bendro darbo pagrindas, o kai kurias detales tikrai, man atrodo, turėsime laiko išdiskutuoti mūsų komitete ir tolesnėse svarstymo stadijose. Todėl kviečiu pritarti pateiktam projektui kaip pagrindiniam, dėl jo tikrai lauksime pasiūlymų, pataisų. Ačiū ir Teisės departamentui už talką, kada mes dirbome kaip darbo grupė, ir už pastebėtas galbūt dar taisytinas vietas, kurias, kitomis akimis pažiūrėję, turbūt kiti darbuotojai, kurie dirbo prie šio įstatymo projekto, pastebėjo ir surašė į Teisės departamento išvadas. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Pirmasis jūsų klausti nori S. Gentvilas. Ruošiasi S. Kairys.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Dėkoju. Gerbiamas Seimo Pirmininke, deja, bet ką tik praleidote progą kaip dauguma priimti opozicijos pasiūlymus. Abudu opozicijos projektus – tiek D. Ulbinaitės, tiek S. Kairio – atmetėte. Darbo grupė neatstovauja bendrai nuomonei, o buvo galimybė sujungti projektus. Bet mano klausimas jums, kaip patyrusiam politikui, iš kurio galima pasimokyti. Seimas viso Seimo vardu kreipėsi į Valstybės kontrolę pernai metais balandį, prašydamas įvertinti LRT įvairias efektyvumo, teisėtumo ir kitas priemones. Bet visiškai neapėmė valdysenos. Lapkričio mėnesį gavome audito išvadas, kurios nieko neparodė neteisėto, nieko neparodė išskirtinio, kas būtų sukėlę ažiotažą. Ir tada prasidėjo šmeižto kampanija prieš LRT, kuri baigėsi iš esmės

valdysenos pakeitimais. Tai klausimas iš tikrųjų jums, kaip valdančiosios daugumos atstovui, kodėl nebuvo paprašyta audito institucijos nepriklausomos nuomonės apie valdysenos gerąją praktiką? Ir tada audito institucija…

**PIRMININKĖ.** Laikas!

**S. GENTVILAS** (*LSF*). …būtų surašiusi iš tikrųjų rekomendacijas, nes šios rekomendacijos, kas yra suguldyta dabar, yra valdančiosios daugumos rekomendacijos. Kodėl nepasinaudota išorine institucija? Dėkoju.

**J. OLEKAS.** Ačiū. Aš manau, kad mes bent jau darbo grupėje klausėme ir pačios Valstybės kontrolės atstovų vertinimų, klausėme įvairių vadybos ekspertų tiek iš ISM, tiek iš kitų organizacijų, kurios tiesiogiai užsiima valdysena. Šie pasiūlymai, kurie dabar yra darbo grupės, yra panašūs, ne vienas prie vieno, bet labai artimi ir opozicijos pasiūlytam projektui. Tai man atrodo, kad ši vieta kaip tik yra didelio sutarimo dalis. Mes galime sakyti: iš tikrųjų 15-os ar 11-os taryba? Bet iš tikrųjų mes sutarėme, kad turi būti papildyta, pakeista taryba ir turi būti įdiegta valdyba. Nebuvo iš darbo grupės iš įvairių politinių atstovų, partijų ir vadybos specialistų… niekas nebuvo. Vienintelis pasipriešinimas šiek tiek buvo, kaip aš paminėjau, iš generalinės direktorės vertinimo atsiųstame rašte ir dabartinės tarybos narių, gal jie mato truputį kitaip. Bet kalbantis su vadybos ekspertais, specialistais ir mums tarpusavyje, tikrai absoliuti dauguma. Turėjo kai kas iš mūsų, būtent valdančiosios daugumos, tam tikrų abejonių, ar reikia tos valdybos, bet tikrai nebuvo abejonės tarp pozicijos ir opozicijos, kad čia būtų kažkokia atskirtis. Man atrodo, kad čia buvo kaip tik didžiausias sutarimo laipsnis, kad būtent tokią valdyseną reikėtų diegti ir pagerinti. Čia matėsi, kad tie išplaukiantys, sakykime, trūkumai, *nedadirbimai*, kaip mes ten pavadinsime, būtent yra dėl tam tikros valdysenos elementų, kurie tose įmonėse, kuriose galioja būtent tokia valdysenos forma, sutvarkomi geriau.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Klausia S. Kairys. Ruošiasi E. Rudelienė.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Gerbiamas Seimo Pirmininke, du momentai. Jeigu jūs atsisuktumėte šio posėdžio vaizdo įrašą vakare namie, bet to nedarykite, nebus labai įdomu, daug kolegų cituoja, kad neatitinka misijos: finansavimas neišpildo misijos ir panašiai, ir darbo grupė imasi formuluoti misiją. Tai yra ta LRT misija apibrėžta įstatyme ar nėra?

Ir kitas, rimtesnis, klausimas yra apie Venecijos komisiją, kuri aiškiai pasisakė, kad taip įšaldyti finansavimą LRT yra blogai. Tai ar dabar kitose stadijose galime tikėtis, kad jūs kažką pasiūlysite ir finansavimo atšaldymui? Pastabą turite aiškią, kad sprendimas buvo priimtas netinkamai, neįtraukus paties LRT. Su juo reikia spręsti, ką daryti, kokį tą modelį parinkti, o ne tik politiškai įsivaizduojant, kad čia reikia, nes dėl kažko Venecijos komisija aiškiai tą sukritikavo. Tai misija ir finansavimo atšildymas.

**J. OLEKAS.** Ačiū, gerbiamas kolega. Ačiū už klausimą ir ačiū už tą darbą, kurį dirbote tiek, kiek dirbote bendroje grupėje.

Dėl misijos. Misijos įstatyme nėra. Tai, man atrodo, yra principai, yra kiti dalykai, ir mūsų tose diskusijose misijos įvardinimas įstatyme atrodė, kad yra prasminga. Misija yra apskritai, ir misija keičia LRT, man atrodo, programą. Aš dabar bijau pasakyti, ar strategiją jie patys pasirašo ir turėjo misiją vienam periodui, ir turėjo misiją kitam periodui. (*Balsas salėje*) Prašom? *Jo*, *jo*, bet ne, ne, bet misija, būtent aš tai sakau, kad šiandien ir dabar egzistuoja misija, tiktai jinai labai lengvai kaitaliojama su kiekvieno strateginio plano pristatymu, aš dabar tik pavadinimą to… Jeigu pasižiūrėtumėte gūgle, yra misija, kurią įsirašo į savo… Man atrodo, kad tas dokumentas yra strateginės veiklos planas ar strategija. Todėl mūsų tas sutarimas buvo, kad ne taip – kad kiekvieną kartą, kiekvieną periodą, kada ta strategija yra kaitaliojama, ji atsirastų, būtų čia, ir užtai tas pasiūlymas yra toksai.

Sakau, mes tikrai išnagrinėjome daugumos Europos visuomeninių transliuotojų dokumentus ir matėme įrašytą būtent tokią misiją. Čia atsirado tas noras, kad ji būtų aukštesniame dokumente, negu egzistuoja iki šiandien.

Dėl finansavimo. Taip, iš tikrųjų man atrodo, kad Venecijos komisijos, kiek man teko susipažinti, dokumentuose buvo du pagrindiniai priekaištai. Tai yra skuba, kuri, sakykime, dabar mūsų

bendromis pastangomis yra padėta jau į šalį. Pernai buvo skuba, šįmet dirbame, man atrodo, tikrai labai normaliu režimu ir prasitęsėme savo laiką, bendroje darbo grupėje neskubėjome pabaigti, kaip Seimo valdyba buvo surašiusi, tai atsakinėti…

Ką dabar daryti su finansavimu? Ką daryti su finansavimu, iš tikrųjų yra didelis klausimas ir užtai mes netgi darbo grupės sprendime suformavome prašymą, kreipimąsi į Vyriausybę. Man atrodo, dar jį reikėtų patikslinti Valdybai dabar būtent, kad Valdyba pasižiūrėtų, atsiprašau, Vyriausybė pasižiūrėtų, kaip atitinkant misiją suformuoti finansavimo tolimesnę kryptį. Šis finansavimo įšaldymas nebuvo iš kokio nors politinio sprendimo ar užsispyrimo, tai buvo, man atrodo, iš objektyvios būtinybės.

Mes turėjome keletą dalykų, mes turėjome Valstybės kontrolės išvadas, kuriose buvo tam tikrų abejonių dėl viešųjų lėšų panaudojimo. Antras dalykas. Mes turėjome poreikį finansuoti mūsų gynybą ir saugumą, todėl daugeliui ministerijų netgi sumažino finansavimą. Tai mūsų LRT turbūt taip pat negalėjo likti visiškai nepaliesta tos bendrosios dalies. Man teko susitikti ir su taryba, ir su generaliniu direktoriumi diskutuoti, nes finansavimas buvo susietas su mokesčių surinkimu, kuris, na, neturi jokio ryšio su funkcijos atlikimu. Mes dažniausiai biudžetą tvirtiname kaip programinį. Jeigu žmonės sako, kad šitą reikia finansuoti, tam gauna finansų, o ne dėl to, kad dabar padidėjo kainos, surenkama daugiau mokesčių ir tada vieną iš institucijų labai smarkiai finansuoja.

Mums prie šito klausimo iš tikrųjų, aš manau, priėmus net ir šitą įstatymą, reikėtų sugrįžti atskirai. Aš galvoju, kad rudens sesijoje galbūt mes galėtume spėti pasižiūrėti, kaip numatyti, nes dabar yra sprendimas įšaldyti. Toks laikinas, sakykime, savo gynybos ir saugumo sustiprinimui priimtas klausimas, bet ateičiai mums reikia turėti labai normalų finansavimo modelį.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, klausia E. Rudelienė.

**E. RUDELIENĖ** (*LSF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Jau galvojau, kad nespėsiu paklausti, nes per 10 minučių tik du kolegos kol kas spėjo paklausti, bet spėju.

Klausimas grįžo į salę ir atrodė, kad po naktinių posėdžių, po protestų jis bus kažkoks kitoks, bet šiandien matome, kad vėl kelia daug klausimų. Jau nekalbu apie departamento, Teisės departamento pastabas, kiek jų yra.

Labai konkretus klausimas dėl valdysenos: įstatyme, be valdybos, tarybos, atsiranda tarybos biuras, naujas darinys, kuriam suteikiamos pakankamai plačios funkcijos. Ir aš galėčiau teigti, kad jo tokios net cenzūruojančios funkcijos, nes jie galės teikti siūlymus ar stebėseną dėl turinio, dėl programų tiek televizijoje, tiek radijuje. Tai kaip vertinate būtent biurui suteiktas galimybes šiame įstatyme ir kaip tai dera su Europos žiniasklaidos laisvės aktu? Vis dėlto siūlymas, kokios programos turėtų būti ar…

**PIRMININKĖ.** Laikas!

**E. RUDELIENĖ** (*LSF*). …stebėsena, tai yra tam tikra cenzūra. Ačiū.

**J. OLEKAS.** Labai ačiū, kolege, už klausimą. Nebuvo labai didelio ginčo, galbūt šiek tiek diskutavome, koks tas biuras turėtų būti – vienas, du, trys žmonės. Jūsų geriausia patirtis. Mes rėmėmės netgi savivaldos modeliu, kada prie tarybos yra tarybos sekretorius, ar ne? Neaptarnauja kas nors… (*Balsai salėje*) *Jo*, taip, bet, aš sakau, mes kalbėjome, kaip tai padaryti, nes taryba yra turbūt pagrindinė valdysenos institucija, kuri turi sužiūrėti, kuri turi duoti toną pačiai institucijai ir kuri turi sukontroliuoti. Tai mums atrodė, kad tai yra… Nebuvo, sakau, ginčo dėl funkcijų. Galbūt yra per daug, jeigu pasiūlysite ką nors pamažinti, galbūt galima pasižiūrėti, ar tikrai nėra to, bet tikrai biuras yra tarybos darbo ir funkcijų atlikimo aptarnavimas. Tai čia labai griežtai: ne kokiai nors valdysenai, ne kokiai nors kontrolei, ne kokių nors užduočių suformavimui, bet tarybos darbo aptarnavimui.

**PIRMININKĖ.** Ačiū pranešėjui. Laikas klausimams išseko. Motyvai. Už – R. Žemaitaitis.

**R. ŽEMAITAITIS** (*NAF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tiesų, ko gero, visi galvoja, kad LRT įstatymas kažkiek yra susijęs su žodžio laisve, bet paskutiniai įvykiai, priešingai, rodo, kad ten iki tos žodžio laisvės – kaip iki mėnulio.

Jeigu mes kalbame, kad kažkur priespauda ir ką nors spaudžia, tai aš tikrai norėčiau dar kartą padėkoti L. Želnienei. Kai norėjo LRT administracija eliminuoti R. Žemaitaitį ir pasakė nekviesti R. Žemaitaičio į tiesiogines laidas, tai žurnalistė L. Želnienė atsistojo, tokiu tvirtu balsu pasakė: aš R. Žemaitaitį kviesiu ir niekas man nenurodinės. Tai dabar niekaip nesuprantu, kur čia ta žodžio laisvė.

Dabar kalbama, kolega, čia maestro, kuris kalbėjo, jisai bandė aiškinti, kad gėda, kaip pažiūrės rinkėjai ir panašiai. Tai, gerbiamas maestro, jeigu aš neklystu, tai jūsų yra 28, socialdemokratų – 52, tai arba man su matematika negerai, arba jūs nuo tarybinių laikų iš matematikos blogai turite. Tai vienas niuansas. Jeigu pastebėsite žmonių apklausas, tai kaip tik žmonių apklausos rodo, kad centro kairės koalicija turi didžiausią palaikymą ir palaiko tuos sprendimus, kokius daro. Tai, kaip sakė jūsų partijos lyderė, palaukite ketverius metus ir galėsite išsirinkti kitą valdžią.

O dabar apie esmę. Iš esmės įstatymo projektas buvo derintas su visais. Taip jau yra, kad opozicija ir mes, būdami opozicijoje, nesutikdavome su valdančiosios daugumos teikiamais projektais. Taip, mes irgi registruodavome savo projektus. Tai yra natūralu, normalu ir čia tai yra visiškai politinis procesas. Aš čia tikrai ne… Bet aš niekaip negaliu suprasti, kada bandoma paversti techninio pobūdžio pataisas, techninio pobūdžio, čia visiškai nėra ar tai žurnalistų teisės, ar ten garantijos, ar apribojimai, ar ten turinio forma, kas nors keičiama – absoliučiai nieko nėra to, kas susieta su pačiu LRT turiniu. Mes bandome jį paversti politizuotu.

Tai tikrai kviečiu, kolegos, balsuoti. Projektui pritaria didžioji dalis Lietuvos visuomenės, koalicija yra didelė. Koalicija turi palaikymą, žmonės ją palaiko.

**PIRMININKĖ.** Laikas!

**R. ŽEMAITAITIS** (*NAF*). Tas projektas, manau, bus dar vienas rinkiminio pažado įgyvendinimas. Ačiū jums.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Motyvai prieš – S. Kairys.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Turbūt ištaisant tam tikras faktines klaidas reikėtų pasakyti, kad verta atkreipti dėmesį ir į opoziciją palaikančios, kitos didžiosios visuomenės dalies nuomonę. Ir aš tiktai į vieną dalyką noriu sureaguoti prieš tai kalbėjusiam R. Žemaitaičiui: duok Dieve, kai padarai klaidą, per valandą ją pripažinti ir atšaukti sprendimą. Labai geras pavyzdys, kviečiu pasimokyti iš to.

Grįždamas jau prie esmės, tai iš tikrųjų aš matau vieną paprastą dalyką. Taip, šis įstatymo pakeitimas gal ir nėra skuba pagal Seimo statutą, bet tai yra skuba pagal paprasčiausią ir elementarią logiką. Buvo pažadas Venecijos komisijai, kad lauksime jos išvadų ir tada matysime, kaip toliau judėti su pakeitimais. Šiandien mes svarstome tokį įstatymo projektą, dėl kurio Venecijos komisija pati priversta dirbti skubos režimu ir formuluoti nuomonę.

Kitas dalykas. Vėlgi, kaip ir sakiau, būtų bent pakoreguotas įsigaliojimas visų tų įstatymo pakeitimų, mes tada tikrai bent teoriškai diskutuotume apie sisteminę reformą. Dabar vėlgi dauguma siūlymų keičia generalinio direktoriaus atleidimo situaciją, kuri toliau irgi kaitins aistras. Aš labai įdėmiai klausiau Seimo Pirmininko pasisakymo ir apie misiją, kai tai yra ta misija, tai nėra, ir apie finansavimo įšaldymą. Jeigu Venecijos komisija sako, kad yra blogai ir reikia taisyti… Kai jūs, Seimo Pirmininke, kalbate, girdisi tai, kad ne taisytume, o visgi sugalvotume, kaip jį mažinti, kaip čia dar sugalvoti, kaip jį mažinti. Susieti su jūsų sugalvota misija – ir tai bus būdas mažinti. Visame tame pakete tikrai siūlyčiau labai stipriai apgalvoti ir peržiūrėti tą biurą, nes taip, kaip yra dabar surašyta, tikrai yra visiškas antstatas neaišku kam ir neaišku, kokioms funkcijoms, ir tikrai labai iškreipia situaciją.

**PIRMININKĖ.** Laikas! Kolegos, motyvai išsakyti. Kviečiu apsispręsti dėl ką tik pateikto Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1247. Balsuojame.

Užsiregistravo 105, balsavo 104: už – 67, prieš – 31, susilaikė 6. Po pateikimo projektui pritarta.

Dėl komitetų. Kolegos, matau, dar turi pastabų, bet ne dėl komitetų. Dėl komitetų. Pagrindiniu komitetu siūlomas Kultūros komitetas. Prieštaraujančių nematau. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Siūloma svarstyti balandžio 7 dieną. Prieštaraujančių nėra, galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Replikos po balsavimo. Pirmas, kiek mačiau, buvo A. Petrošius.

**V. JUOZAPAITIS** (*TS-LKDF*). Aš dėl vedimo tvarkos, jeigu galima. Jūs mane įjungėte pirmą.

**PIRMININKĖ.** Gerai. Prašom. V. Juozapaitis, po to – A. Petrošius.

**V. JUOZAPAITIS** (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Atsiprašau. Be jokios abejonės, frakcijos vardu, bet ir Seimo kanceliarijos Teisės departamentas primygtinai siūlo dėl Vyriausybės išvados. Aš manau, kad šioje situacijoje ji yra tiesiog privaloma ir būtina. Taigi, Vyriausybės išvada.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Siūlymas išgirstas. Audriau, jūs irgi dėl siūlymo? Po balsavimo, gerai? Yra siūlymas, apsisprendžiame. Kas už, kad gautume Vyriausybės išvadą? Balsuojame.

Balsavo 101: už – 44, prieš – 35, susilaikė 22. Nepritarta. Vyriausybės išvados neprašome.

Prašau. Per šoninį – A. Petrošius.

**A. PETROŠIUS** (*TS-LKDF*). Man atrodo, šitas balsavimas buvo labai gera indikacija, kiek valdantieji pasitiki savo Vyriausybe. Tai eilinį kartą net ir jos yra baidomasi. Kolega minėjo L. Želnienės pavyzdį. Kolegos vardo, pavardės nesakysiu. Man atrodo, tokie veiksmai, kai darbuotojai geba atsistoti prieš administraciją ir išsakyti savo poziciją, yra geriausias įrodymas, kad laisvas žodis organizacijoje egzistuoja. Kai mes lendame prie šitų projektų, tai turime tokias situacijas, kokias praėjusios sesijos metu valdantieji pagimdė. Tikrai metėme jums gelbėjimosi ratą, sakėme: padiskutuokime, neprašykite skubos, pasidarykime ekspertinę išvadą. Ko gero, taisydami ir tvarkydami dalykus galbūt būtume priėję prie kokio nors rezultato. Šiandien vėl – Vyriausybės išvados jums nereikia.

Turėkite drąsos, turėkite drąsos sulaukti Venecijos komisijos išvadų, turėkite drąsos dėl ekspertinės išvados. Labai gaila, kad neturėjote drąsos priimti alternatyvių projektų, kuriuos buvo galima sujungti ir paieškoti tam tikrų dedamųjų. Mes turime labai svarbių elementų, visi siekiame, kad šita institucija, tai yra LRT taryba, būtų depolitizuota, bet kol kas matome, kad to politizavimo gali atsirasti daugiau. Siekiame, kad nebūtų lendama į turinį, galbūt reguliuojami dalykai, kas gali, kas negali kalbėti per LRT, bet ir vėl yra tų elementų. Na, ir jūs nediskutuojate. Tai aš palinkėsiu rasti tos drąsos ir diskutuoti neskubant, sulaukti išvadų, padiskutuoti su ekspertais, padiskutuoti dar kartą, pasižiūrėti į opozicijos projektus, ar tikrai ten nėra elementų, kuriuos būtų galima panaudoti, ypač depolitizavimo klausimu, ir priimti sprendimus, kurie iš tikrųjų tenkintų ne vieną didžiąją visuomenės dalį, bet visas puses. Abi puses didžiųjų visuomenės dalių, kad tikrai turėtume kažkokį kokybišką rezultatą, kurio dabar nematome.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Per šoninį mikrofoną – S. Gentvilas.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Gerbiamas Seimo Pirmininke, sveikinu prastūmus savo versiją kol kas, bet klausimas yra apie kitką. Mes ką tik turėjome kultūros ministrę frakcijoje ir viešas klausimas jai buvo: kodėl jūs, kultūros ministrė, esate nušalinama nuo kultūros, drauge žiniasklaidos politikos? Kultūros ministrės šiandien vėl nėra balsavimo metu, į darbo grupę ji neįtraukta, Vyriausybės išvada – neleista jai pasisakyti. Ar kultūros ministrė vis dar turi pasitikėjimą šioje koalicijoje? Iš esmės už ją formuojama politika, jai skambina Europos teisingumo komisarai pasiteisinti dėl šitų teisės aktų, o jinai nedalyvauja nei darbo grupėje, nei rengiant Vyriausybės išvadą, nei balsavimų metu. Tai ar jūs turite ministrę, gerbiamas Pirmininke, ar ne? Ir galų gale tai buvo ir biudžetinis klausimas, ir Vyriausybė visada už biudžetinius klausimus pasisako savo išvadose. Tai, Seimo Pirmininke, ar čia yra nuoseklu? Dėkoju.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Per šoninį mikrofoną – Seimo Pirmininkas J. Olekas.

**J. OLEKAS.** Ačiū. Kadangi abudu, gerbiamas kolega, dirbome ministrais, kiek darbo grupių dalyvavote Seimo veikloje? (*Balsas salėje*) Tai va, matote, kad yra ministro pareigos ir darbas. Mes tikrai turime puikius kontaktus su ministre darbo grupėje, bet nuomonę išsakė viceministras, susitinkame čia įvairių posėdžių metu, aptariame tuos klausimus. Aš manau, kad ministrė bus puikiai informuota ir su ja šio įstatymo eiga, ypač kaip su Seimo narės darbu, taip pat bus puikiausiai suderinta. Tai ačiū už patarimus. Jūsų patirtis kitokia, bet mes matysime, dirbsime kartu.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Replikomis apsikeitėme.

Toliau posėdžiui pirmininkauja R. Morkūnaitė-Mikulėnienė.

*15.52 val.*

**Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo Nr. XIV-1888 3, 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1171 (*pateikimas*)**

**PIRMININKĖ (R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ**, *TS-LKDF*)**.** Sveiki, kolegos. Tęsiame darbotvarkę. Darbotvarkės 2-7 klausimas – Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo pakeitimo projektas Nr. XVP-1171. Pranešėjas – viceministras S. Mitkus. Prašau.

**S. MITKUS.** Gerbiama pirmininke, gerbiami Seimo nariai, Lietuvos užsienio reikalų ministerija teikia Lietuvos Respublikos ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo Nr. XIV-1888 3, 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-1171. Pagrindinis įstatymo pakeitimo tikslas yra pratęsti įstatymo galiojimą dar pusantrų metų – iki 2027 m. gruodžio 31 d. Dabartinė įstatymo redakcija galioja iki 2026 m. gegužės 2 d.

Pagrindinės įstatymo galiojimo pratęsimo priežastys būtų tokios: pagrindai ir situacija, dėl kurių buvo priimtas įstatymas, nėra išnykę, Rusija tęsia pradėtą agresiją prieš karą… karą prieš Ukrainą, aktyvina puolimą, tęsia Ukrainos miestų apšaudymus, buria ir išnaudoja savo sąjungininkus, Rusijos veiksmai ir toliau daro reikšmingą neigiamą poveikį ne tik ES ir NATO valstybių narių, bet ir visos Europos saugumui. Įstatymo galiojimo pratęsimas ne įprastai vieneriems metams, o pusantrų metų sudarytų galimybę suderinti įstatymo galiojimą su Seimo sesijų laikotarpiu. Vadovaujantis dabartinėmis įstatymo nuostatomis, nors įstatymas Seimui turi būti pateiktas vasario mėnesį, tačiau pristatyti ir svarstyti jo Seime nėra galimybės net iki kovo 10 dienos, kai prasideda Seimo pavasario sesija.

Taip pat, atsižvelgiant į tarpinstitucinį derinimą, išsakytas nuomones ir pateiktą informaciją, be įstatymo galiojimo termino pratęsimo, įstatymo projektu siūloma numatyti draudimą į Lietuvą iš Rusijos ir Baltarusijos importuoti degalus transporto priemonių standartiniuose kuro bakuose (paprastai toks bakas yra nuo 500 iki 1 tūkst. litrų), kuriuose esantis degalų kiekis viršija 200 litrų. Siūlomo draudimo pagrindinės priežastys yra tokios. Pirma, draudimas užkirstų kelią galimiems ES reglamentais nustatytų sankcijų pažeidimams. Antra, leistinas degalų kiekis apskaičiuotas siekiant užtikrinti Kaliningrado tranzitą bei atsižvelgiant į galimą maksimalų kuro suvartojimą žiemą bei pasienio kontrolės, muitinio tikrinimo procedūras. Be kita ko, siūlomas draudimas būtų veiksmingas, nes kaimyninės šalys taip pat yra nustačiusios degalų kiekio ribojimus, pavyzdžiui, Latvija – iki 200 litrų, Lenkija – 600 litrų. Tad siūlau pritarti. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, viceministre, už pristatymą. Paklausti jūsų nori nemažai kolegų. Pirmasis – S. Gentvilas.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Dėkoju, viceministre. Remiame ir palaikysime šituos siūlymus. Viena iš kritikų šitiems nacionaliniams ribojimams yra tai, kad jie nėra labai sinchronizuoti su mūsų kaimynais. Gal galite papasakoti kritikams apie savo darbus, įdirbį dirbant su Latvijos, Estijos, Lenkijos kolegomis, kad nebūtų pasipelnymo arba apėjimo dėl tų produktų, kurie patenka iš nedraugiškų šalių per kitas šalis? Ir kaip mes atrodome šitoje lentelėje, ar tenai yra 90 % sutapimas, ar kitoks? Gal kaimynai turi dar papildomų ribojamųjų priemonių, kurių mes neįsidiegę, pavyzdžiui? Gal galėtumėte pakomentuoti? Ačiū.

**S. MITKUS.** Ačiū gerbiamam Seimo nariui už klausimą. Pirmiausia šių pataisų tikslas buvo suvienodinti ribojamąsias priemones su Latvijos ir Lenkijos turimomis ribojamosiomis priemonėmis. Žinoma, mūsų teisės įgyvendinimo institucijos – tiek muitinė, tiek pasienio tarnyba – derina savo veiksmus, stebi situaciją ir, žinoma, būtent dėl to, derinant šitą teisės akto projektą su kitomis institucijomis, ir buvo nuspręsta teikti siūlymus įvesti tam tikrus ribojimus ant sienos. Žodžiu, atsakant į jūsų klausimą, tikrai nuolat keičiamasi informacija ir esant poreikiui ir reikalingumui būtent ir teikiame tokias pataisas.

**PIRMININKĖ.** Dėkui. Toliau klausia M. Lingė.

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Ministre, ką tik paminėjote, kad norite suvienodinti su Latvija ir kitomis valstybėmis ribojamąsias priemones. Mes buvome pasirengę pateikti tokį projektą, bet, deja, valdantieji panaikino šio pateikimo galimybes. Bet jūs, tikiuosi, esate susipažinęs su turiniu, su tų

siūlymų turiniu, juo labiau kad mes antrus metus iš eilės bandome, na, eiti tuo keliu, kuriuo eina ir tos kitos valstybės. Latviai vasarą uždraudė nuolatinių leidimų neturintiems Baltarusijos ir Rusijos piliečiams įsigyti nekilnojamojo turto. Na, mes leidžiame laikinus leidimus turintiems gyventojams įsigyti nekilnojamojo turto. Suomiai taip pat nuėjo tuo pačiu keliu, tai irgi vasarą priėmė sprendimą, estai tuos sprendimus rengia. Tai koks jūsų požiūris į šį siūlymą? Jeigu mes teiktume pasiūlymus dėl Vyriausybės projekto, ar jūs palaikytumėte, ar matote to problemą? Ar matote problemą, kai Vakarų žvalgyba pažymi, kad Rusijos tarnybos šalia strateginių objektų įsigyja nekilnojamojo turto ir naudoja įvairioms diversijoms, provokacijoms, žvalgybai ir kitai, na, agresijos požymių turinčiai veiklai?

**S. MITKUS.** Labai ačiū gerbiamam Seimo nariui už klausimą. Taip, esame susipažinę su grupės Seimo narių siūlymais, mes tikrai įvertinsime šiuos siūlymus. Žinoma, diskutuodami apie juos turime nepamiršti, kad Baltarusijos ir Rusijos piliečiai turėtų būti traktuojami galbūt ir skirtingai, jų atžvilgiu taikomos skirtingos priemonės. Na, Baltarusijos žmonės neturi būti tapatinami su A. Lukašenkos režimu, dėl to turime skirtingai… na, turėtume svarstyti dėl skirtingo traktavimo rusų ir baltarusių visuomenių ir taip pat stiprinti baltarusių bendruomenės atskirą tapatybę. Be to, ir 2025 m. sausio 14 d. Seimo priimta rezoliucija, jos Lietuvos užsienio ir saugumo politikos dalis sako, kad Seimas visapusiškai remia demokratinę Baltarusijos opoziciją, siekdamas demokratinių pokyčių kaimyninėje valstybėje, kad Baltarusijoje įvyktų laisvi, demokratiški rinkimai. Dėl to manytume, kad reikėtų detaliai apsvarstyti visus argumentus dėl pateiktų siūlymų.

Dėl nekilnojamojo turto įsigijimo šalia strateginių objektų sutinkame su Seimo Teisės departamento pateikta išvada ir būtinybe geriau įvertinti tokio apribojimo taikymo teisines pasekmes.

**PIRMININKĖ.** Dėkui. Klausia Ž. Pavilionis.

**Ž. PAVILIONIS** (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Aš pratęsiu tą pačią liniją kaip Mindaugas. Aš tikrai gerai žinau, kad latviai ir estai jokių skirtumų nedaro tarp rusų ir baltarusių savo sankcijomis. Vienas konkretus siūlymas buvo, kurį mes, tiesą pasakius, palaiminome Užsienio reikalų komitete, – apriboti baltarusiams teisę nuolat grįžti į savo, jeigu galima pasakyti, tėvynę. Apie tai kalbėjo jūsų ministras, kada jisai buvo nacionalinio saugumo patarėjas, jisai pats siūlė tai daryti ir mūsų žvalgybos tarnybos siūlė tą patį daryti. Ir to siūlymo staiga nėra. Mes turbūt vėl registruosime tokį siūlymą. Bet kaip jūs manytumėte, gal vis dėlto galime mes tą važinėjimą į A. Lukašenkos valdomą teritoriją sumažinti ir apriboti?

**S. MITKUS.** Ačiū gerbiamam Seimo nariui už klausimą. Važinėjimas ir taip yra apribotas, yra du pasienio punktai palikti. Mes Europos Sąjungos lygmeniu siekiame suvienodinti sankcijų režimus Baltarusijos ir Rusijos sankcijų režimą potencialiai pažeidžiantiems asmenims ir ūkio subjektams. Žinoma, svarstysime visus pateiktus Seimo grupių ar Seimo narių pasiūlymus ir teiksime išvadas.

**PIRMININKĖ.** Klausia E. Kirkutis.

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena. Pernai teikiau pasiūlymą, kad sankcijos būtų pratęstos ne metams, o dvejiems. Buvau gavęs atsakymą, kad Europos Sąjungos praktika yra 6 mėnesiai ir pasiremta įvairiomis kitomis praktikomis. Mano siūlymas buvo tikrai atmestas. Visi puikiai suprantame, kad agresorius tikrai per 9 mėnesius ir per metus nepasveiks ir tikrai niekas kokio nors stebuklo nepadarys.

Dabar mano klausimas yra vienas: kas pasikeitė per tuos 9 mėnesius, kad dabar yra pratęsiamos sankcijos metams ir 8 mėnesiams? Faktiškai tą patį siūliau jau pernai, atsižvelgdamas, atliepdamas tuos pačius argumentus, kuriais buvo atmestas mano pasiūlymas pernai, nes, na, buvo Europos Sąjungos praktika, buvo būtinybė peržiūrėti ir taikyti kažkokias naujesnes ir kitokias sankcijas, trumpesnis laikotarpis ir taip toliau. Tai kas dabar pasikeitė, kad faktiškai, ką pernai siūliau, dabar yra įgyvendinama?

**S. MITKUS.** Ačiū gerbiamam Seimo nariui už klausimą. Tenka pripažinti, kad tikrai gerus siūlymus jūs teikėte, ir tenka konstatuoti, kad mūsų siūlymas padeda išvengti 2 mėnesių laikotarpio, kuomet darbas Seime nevyksta. Mūsų tikslas buvo būtent orientuotis į pusantrų metų laikotarpį tam, kad išvengtume tų kelių tuščių mėnesių, kad jūs galėtumėte tinkamai surengti diskusi-

jas, kuriose ir Vyriausybės atstovai taip pat dalyvautų. Čia vienintelė tokia priežastis, dėl kurios mes ir siekėme.

O atsakant į jūsų klausimą dėl tradicijos ir jūsų referencijos į Europos Sąjungos turimą patirtį, tai mes Europos Sąjungos Tarybos formacijose siekiame, kad tas 6 mėnesių laikotarpis būtų pratęstas, ir tikrai manytume, kad jis galėtų būti vienerių metų, o gal ir ilgesnis.

**PIRMININKĖ.** Dėkui. Ir paskutinis klausia B. Ropė. Tuoj, sekundėlę.

**B. ROPĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū, pirmininke. Gerbiamas viceministre, žemdirbiai yra gana susirūpinę dėl apsirūpinimo trąšomis, ypač jeigu užsitęs konfliktas Irane. Iš tikrųjų, kylant kainoms, ar nebuvo svarstyta galimybė bent tam trūkstamam kiekiui, kuris bus reikalingas, kadangi jau už kelių savaičių reikės pradėti darbus, taikyti vietoj draudimo Europos Sąjungos muitus, kuriems Lietuva pritarė, ką daro mūsų kaimyninės šalys: Lenkija, Latvija, Estija?

**S. MITKUS.** Ačiū gerbiamam B. Ropei už klausimą. Šis klausimas yra gerai žinomas Užsienio reikalų ministerijai, Vyriausybei. Yra įkurta koordinacinė grupė, į kurią įeina visų ministerijų atstovai. Žinome, kad trąšų kainų lygis yra itin aukštas visose valstybėse narėse ir tai susiję ir su energijos kainų augimu, ir situacija kitose rinkose, karu Artimuosiuose Rytuose. Žinoma, tas duoda impulsą ir kainoms.

Atsakydamas konkrečiai į jūsų klausimą, kokios gi yra galimybės mažinti trąšų kainas, pirmiausia noriu pažymėti, kad Europos Komisija jau praeitą savaitę pateikė pasiūlymą sumažinti MFN muitus trąšoms nuo 6 iki 8 %. Tai čia pirmas žingsnis, atliepiant žemdirbių susirūpinimą. Kitas dalykas – kainų dedamojoje yra vadinamasis CBAM'o mokestis, anglies dioksido prisitaikymo mokestis pasienyje, jo sistema ir mechanizmas būtent įsigaliojo nuo sausio 1 dienos. Ir čia, žinoma, mūsų žemdirbiai visoje Europos Sąjungoje kelia klausimą dėl šio mokesčio suspendavimo. Klausimas yra žinomas.

Europos Komisija papildomai informavo, kad ketina pateikti strategiją dėl trąšų padėties rinkoje, ir tą jinai ketina padaryti iki birželio mėnesio. Taip pat papildomai Europos Komisija, atliepdama situaciją rinkoje, kadangi apyvartiniai taršos leidimai daro įtaką taip pat ir kainoms, ypač mūsų pramonei, pateiks pasiūlymų ir prasidės diskusijos šių metų liepos mėnesį.

Grįžkime prie CBAM'o mokesčio, kas žemdirbiams yra itin aktualu. Turėtume matyti visą bendrą paveikslą, kadangi mūsų gamintojai taip pat neturėtų nukentėti nuo vienašališkų, tarkime, veiksmų, kurie padėtų importuotojams importuoti trąšas padidintais kiekiais iš tų šalių, kurios gamina trąšas nesilaikydamos aplinkosaugos reikalavimų, kai mūsų gamintojai turi prisitaikyti prie aukštų aplinkosauginių reikalavimų, investuoti į naujus technologinius sprendinius tam, kad galėtų užtikrinti Europos Sąjungos reikalavimo laikymąsi. Taigi sprendimas bus, tikėtina, kompleksinis. Ūkininkai pagal CBAM'o mechanizmą ir importuotojai mokesčio neturės mokėti šiais metais, jis turės būti sumokėtas po metų. O iki to laiko, aš manau, kad vis vykstančiose diskusijose bus atrastas subalansuotas sprendimas, kuris tenkins tiek žemdirbius, tiek mūsų pramonės atstovus.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, viceministre, už išsamų atsakymą ir į paskutinį klausimą ir už pristatymą. Kadangi mes jau įėjome į balsavimo laiką – 16 valandų 10 minučių ir jau šiek tiek daugiau, tai po motyvų duosiu balsuoti ir vėliau balsuosime po kiekvieno apsvarstyto klausimo. Tai prašau, dėl motyvų už užsirašęs S. Gentvilas. Prašau.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Ačiū, gerbiamas viceministre. Noriu pasveikinti Užsienio reikalų ministerijos komandą, ministrą, kad Europos Sąjungos mastu pratęstos sankcijos Rusijai, Baltarusijai. Matėme čia, socialdemokratų garbės pirmininkas V. P. Andriukaitis aktyvią kampaniją buvo pradėjęs, kad visgi reikia trąšas importuoti iš Baltarusijos. Tą palaikė kartu ir R. Žemaitaitis, ir K. Neimantas, ir kiti. Nežinau, ar jie čia atidirbinėja Klaipėdos taryboje koalicijos partneriui, bet tokių bruožų aš labai labai matau. Žinant ir užkulisinius sandorius.

Ačiū, kad atsilaikėte, gerai, kad sankcijas pratęsiame. Balsavimas bus nevienareikšmis, kai kurie net nebalsuos turbūt, nes turi ilgalaikių įsipareigojimų. Bet kas dėl CBAM'o, gerbiamas viceministre, atsilaikykite, nes dujų nebeimportuojame į Europą iš Rusijos, bet dujų kainodaroje, 90 % trąšų kainodaroje, 90 % yra dujos. Tai rusai – Lietuvos žemdirbiai labai nori importuoti ru-

siškas trąšas – tas trąšas importuotų dujų pavidalu, tiktai aukštesne pridėtine verte, ir jeigu mes, Europa, pasiduosime dėl CBAM'o atidėjimo panaikinimo, tai mūsų „Achema" žlugs, o mes *de facto* importuosime rusiškas dujas, baltarusiškas dujas trąšų pavidalu. Ir čia mums reikia atlaikyti. Žemės ūkio lobistai dabar pajungti sukarti visus kailius ant CBAM'o, nes rusai negali parduoti dujų į Europą, tai jie bandys pardavinėti trąšas, nes trąšų kainodaroje 90 % yra dujos. Tai laikykitės, tikrai yra didelis spaudimas iš Žemės ūkio ministerijos, tikrai atsilaikykite, nes dujų, rusiškų dujų Europoje nepageidaujame trąšų pavidalu.

**PIRMININKĖ.** Dėkui, motyvai išsakyti. Taigi dabar apsispręsime balsuodami dėl Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo projekto Nr. XVP-1171. Balsuojame.

Užsiregistravo 67, balsavo 66: už – 65, prieš nebuvo, susilaikė 1. Taigi po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – BFK, papildomas – URK'as. Siūloma svarstyti 2026 m. balandžio 7 d. Galime pritarti tokiam scenarijui? Tai pritarta. Apsisprendėme. Per šoninį… Kolega A. Sysas. Prašau.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Gerbiama pirmininke, ačiū. Aš pasiūlyčiau, kad pagrindinis būtų URK'as, visgi ten daugiau yra užsienio politikos klausimų. Ten tik vienas klausimas yra dėl 200 litrų į baką pylimo. Tai mes galime būti pagalbiniai, mes kalbėjome su pirmininku. Sukeiskime vietomis.

**PIRMININKĖ.** Ar tinka, kad BFK būtų pagalbinis, kaip kolega A. Sysas sako? Taip, taip, tai URK'as tuomet pagrindinis, o BFK – papildomas. Tai taip ir apsisprendžiame, fiksuojame.

*16.14 val.*

**Darbo kodekso 33, 36, 40, 41, 49, 52, 58, 59, 60, 112, 113, 118, 119, 127, 133, 134, 140, 146, 147, 156, 166, 175, 181, 192, 193, 194, 197, 210, 211, 217, 236, 237, 244, 245, 247, 250, 251, 252 ir 253 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1231, Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1232, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1233, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 5 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1234 (*pateikimas*)**

Tuomet einame prie kito darbotvarkės, prie 2-8 klausimo, čia paketas įstatymų projektų. Pagrindinis projektas – Darbo kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1231. Čia yra pranešėja – viceministrė A. Putk. Prašau į tribūną.

**A. PUTK.** Dėkoju. Gerbiami Seimo nariai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija teikia daug Darbo kodekso pakeitimų kartu su Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo pakeitimais, taip pat Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo bei Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo pakeitimais.

Šių pakeitimų tikslas – sustiprinti kolektyvinius darbo santykius ir socialinį dialogą, numatant daugiau galimybių susitarti kolektyvinėse sutartyse, efektyviau reguliuoti kolektyvinius darbo ginčus ir streikus, sudarant prielaidas darbuotojų atstovų dalyvavimui valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių valdybose, taip pat šiais projektais yra užtikrinamas aiškesnis ir teisingesnis darbo santykių reglamentavimas.

Poreikį keisti Darbo kodeksą sąlygoja Vyriausybės programos nuostatos dėl geresnės darbuotojų teisių apsaugos, kolektyvinių darbo santykių ir socialinio dialogo stiprinimo, profesinių sąjungų didesnės galios derėtis, darbuotojų atstovų dalyvavimo valstybės valdomų bendrovių valdybose, taip pat pokyčiai darbo rinkoje ir būtinumas nustatyti lankstesnį darbo santykių reglamentavimą, tai yra dėl darbo sutarties nutraukimo, atsiskaitymo, žalos atlyginimo ir kitų.

Darbo kodekso pakeitimais suteikiama daugiau galimybių kolektyvinėse sutartyse susitarti kitaip, nei numato teisės aktai, tad aukštesnio nei darbdavio lygmens kolektyvinėse sutartyse galės būti nustatytas trumpesnis – iki dvejų metų, o ne trejų metų – terminas pasinaudoti kasmeti-

nėmis atostogomis ir galimybe gauti piniginę kompensaciją už nepanaudotas atostogas, viršijančias dvejus metus. Kolektyvinėse sutartyse bus galima susitarti kitaip dėl galimybės dirbti nuotoliniu būdu, taip pat dėl darbo apmokėjimo nušalinus darbuotoją nuo darbo.

Tikslinamas kolektyvinių sutarčių taikymas, tai yra kolektyvinės sutarties nuostatos: jeigu šalys dėl to susitars, jas bus galima taikyti visiems darbuotojams aukštesnio nei darbdavio lygmens, taip pat darbo apmokėjimo sistema, sutarta kolektyvinėse sutartyse, taikoma visiems darbuotojams, ne tik profesinių sąjungų nariams, aiškiau yra reglamentuojama dėl to.

Taip pat nustatomos lankstesnės sąlygos susitarti aukštos kvalifikacijos darbuotojams ir darbdaviams, tai yra darbuotojams, uždirbantiems daugiau nei du VDU, o tai po mokesčių yra daugiau negu 3 tūkst. Galės būti taikomas ilgesnis išbandymo terminas, tai net ne 3 mėnesiai, bet iki 6 mėnesių, taip pat leidžiama nukrypti nuo darbo sutarties pasibaigimo, galės susitarti, pavyzdžiui, dėl kitokių išeitinių ar įspėjimo terminų.

Darbo kodekso projektu didinamas socialinių partnerių vaidmuo ir apsauga, tai yra nustatomas darbuotojų atstovų dalyvavimas valstybės, savivaldybių valdomų bendrovių valdybose – kad ne mažiau negu 1/5 valdybos narių skaičiaus galės sudaryti darbuotojų atstovai, bet ne mažiau kaip vienas narys. Taip pat nustatoma, kad darbuotojų atstovai turi teisę kreiptis į darbo ginčus nagrinėjančius organus ir kitas kompetentingas institucijas dėl smurto ir priekabiavimo, didinama bauda už kolektyvinių darbo ginčų dėl teisės pažeidimus.

Kaip ir minėta, keičiamas streikų reguliavimas, gerinamos streikuojančių darbuotojų garantijos, ilginama įspėjamojo streiko trukmė – vietoj 2 valandų iki 4 valandų, minimalių paslaugų teikimo užtikrinimas, sustiprinimas, taip pat prieš skelbiant streiką nebereikės pateikti balsavimo dokumentų, didesnė darbuotojų apsauga, tai yra 3 mėnesius po streiko negalės būti pablogintos darbuotojų būtinosios darbo sutarties sąlygos.

Darbdaviui draudžiama bet kokiais būdais skatinti darbuotojus nestreikuoti, nustatomos 3 darbo dienos vietoj 5 darbo dienų kreiptis į teismą, tai yra trumpinami terminai. Darbo kodekso projektu taip pat efektyvinamas kolektyvinių darbo ginčų nagrinėjimas, tai yra trumpinamas terminas: vietoj 10 darbo dienų – iki 5 darbo dienų, taip pat trumpesnis terminas darbdaviui paskirti narius į komisiją.

Nustatomas aiškesnis ir teisingesnis darbo santykių reglamentavimas, tai yra didinamas delspinigių dydis, jis yra dauginamas iš penkių. Taip pat į darbo santykių nutraukimą, nesant darbo sutarties šalių valios pagrindu, įtraukiamas nepriekaištingos reputacijos reikalavimas, įtvirtinama, kad visa darbo tarybos veikla ir jos narių kvalifikacijos kėlimas finansuojamas darbdavio lėšomis.

Taip pat yra aiškiau nustatoma, koks yra apmokėjimas prieš šventines dienas, apmokėjimas už pasyvųjį budėjimą, aiškesnis atsiskaitymas, pasibaigus darbo santykiams, suteikiama teisė įtėviams pasinaudoti tėvystės atostogomis, kai jau buvo suteiktos atostogos vaikui prižiūrėti. Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo pakeitimais įtvirtinamas tarpininkų darbo apmokėjimas.

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo pakeitimais nustatoma, suderinant su Darbo kodeksu, kad bendrovėse, kurių akcijos ar dalis akcijų, suteikiančių daugiau kaip pusę balsų visuotiniame akcininkų susirinkime, priklauso valstybei ar savivaldybei, kad darbuotojų atstovai, atitinkantys nustatytus reikalavimus, sudaro, kaip jau minėta, ne mažiau kaip 1/5, bet ne mažiau kaip vieną narį.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo pakeitimais, taip pat atsižvelgiant į Darbo kodeksą, suteikiama teisė skirti motinystės (tėvystės) išmokas tais atvejais, kai jau įtėviai ar įmotės pasinaudojo vaiko priežiūros atostogomis.

Svarbu tai, kad įstatymų projektai buvo pristatyti Lietuvos Respublikos trišalėje taryboje, nagrinėti Darbo santykių komisijoje. Yra suderinti visi teikiami straipsniai, išskyrus Darbo kodekso 236 straipsnio 4 dalį, tai yra terminas, kad Ginčų komisija darbo ginčą turi išnagrinėti ne per 10 kalendorinių dienų, o per 5, ir 251 straipsnio 1 dalį – nuo 5 iki 3 darbo dienų trumpinamas terminas, kada darbdavys, gavęs pranešimą apie priimtą sprendimą skelbti streiką, turi teisę

kreiptis į teismą. Tai nėra dideli pakeitimai (tie du, kurie nesuderinti), tačiau šie pakeitimai yra svarbi viso kolektyvinio ginčo dėl intereso bei streiko skelbimo procedūros supaprastinimo dalis.

Seimo Teisės departamento pastabos netrukdo tolimesniam projektų svarstymui Seime. Tai prašome pritarti. Dėkui.

**PIRMININKĖ.** Dėkui, viceministre. Yra nemažai norinčių paklausti. Pirmasis – V. Šeršniovas. Ruošiasi E. Rudelienė.

**V. ŠERŠNIOVAS** (*MSNG*). Ačiū. Norėčiau jūsų paklausti tokio klausimo dėl interesų pusiausvyros. Iki šiol interesų pusiausvyra buvo reguliuojama per kolektyvines sutartis, dabar gi atsiranda galimybė individualiai tartis su darbuotojais, kurie gauna daugiau negu du vidutinius darbo užmokesčius. Pirmas klausimas būtų, kodėl būtent ši riba yra numatyta? Ar tai jau riba, kai darbdavys ir darbuotojas gali lygiaverčiai susitarti dėl sąlygų? Ir antras dalykas: ar nebus taip, kad su laiku interesų pusiausvyra bus pritaikoma visiems darbuotojams, nesvarbu, kiek jie beuždirbtų? Tada, bijau, darbdaviai gali šiek tiek piktnaudžiauti šita situacija. Tarkime, reikalaujamos pasirašyti darbo sutartys su mažesnėmis išeitinėmis ir kitomis mažiau palankiomis sąlygomis darbuotojams, pakišant taip po interesų pusiausvyra. Ačiū.

**A. PUTK.** Dėkoju Seimo nariui už gerą klausimą. Dėl interesų pusiausvyros. Reikia turėti omenyje, kad šios išimtys, tai dėl išbandymo laikotarpio pratęsimo, taip pat ir dėl galimybės taikyti kitokias darbo sutarties nutraukimo sąlygas, yra būtent taikomos tiems darbuotojams, kurie uždirba du VDU ir daugiau. Lietuvoje tokių mes turime 5,5 %. Tai yra labai nedidelė dalis, tai yra dažniausiai vadovaujamas pareigas užimantys asmenys. Jie tikrai turi derybinę galią derėtis ir išlaikyti interesų pusiausvyrą. Reikia turėti dar omenyje, kad būtent dėl šių pakeitimų buvo sutarta Trišalėje taryboje ir tam pritarė tiek darbdavių organizacijų, tiek profesinių sąjungų nariai, nes mato poreikį būtent dėl tokių darbuotojų turėti lankstesnį reguliavimą. (*Balsai salėje*)

Dėl visų darbuotojų tikrai to neplanuoja ir bet kuriuo atveju bet kurie tokie pakeitimai turėtų būti pateikti Trišalėje taryboje. Dėkui.

**PIRMININKĖ.** Dėkui. E. Rudelienė. Tada L. Kukuraitis.

**E. RUDELIENĖ** (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Ačiū už tikrai tokį gana išsamų viso didelio paketo pristatymą. Matyt, diskusijų bus daugiau. Apima tikrai daug darbuotojų teisių (aš čia), gal mažiau pačių… daugiau darbdavių įpareigojimų ir daugiau darbuotojų teisių. Bet turiu du konkrečius klausimus, tai dėl valdybų, kur 1/5 atstovas, kaip, na, nes dabar dažnai atranką vykdo netgi agentūros nepriklausomos, ar ne? Tai jeigu ir teikia žmonės, norintys būti valdybos nariais, jeigu nepateikia darbuotojo atstovas, tai tuo metu nebus suformuota valdyba, jeigu, sakykime, nebus pateikimo?

Ir kitas klausimas dėl galimybės suteikti nuotolinį darbą. Faktiškai privaloma, kai yra tam tikros darbuotojų grupės: auginantys vaikus, slaugantys tėvus, neįvardinsiu dabar visų. Ar nemanote, kad kai kuriais atvejais tiesiog paskui gali jiems net būti sunkiau įsidarbinti? Tiesiog darbdaviai nepriims tam tikrų grupių žmonių į darbą. Ačiū.

**A. PUTK.** Dėkoju gerbiamai Seimo narei už klausimus. Dėl valdybų, dėl pateikimo. Kur yra galimybė, ten yra pateikiama. Iš esmės yra sudaroma daugiau galimybių, nes darbuotojų atstovai galės būti ne tik toje įmonėje esantys, bet ir, pavyzdžiui, jeigu tai yra aukštesnės profesinės sąjungos. Tikrai turėtų atsirasti tų darbuotojų atstovų. Šitą praktiką turime praktikuoti, nes 17 Europos Sąjungos valstybių narių egzistuoja viešajame sektoriuje, o 12 Europos Sąjungos valstybių narių – ir privačiame sektoriuje.

Kalbant apie nuotolinį darbą, tai tas sąrašas, kur yra pirmenybė suteikti nuotolinį darbą, nesikeičia, tai ir nėra keičiama. Kaip tik yra patikslinama, nes seniau darbdavys galėdavo nesuteikti nuotolinio darbo, jeigu įrodydavo, kad tai sukelia papildomas sąnaudas. Dabar yra patikslinimas: jeigu dėl gamybinių ypatumų negalima, įsivaizduojame, tai yra kažkoks darbas prie gamybinės linijos, tai tiesiog yra nesuteikiama. Tiesiog tiksliau reguliuoja.

**PIRMININKĖ.** Dėkui. Matyt, turėsime progų dar padiskutuoti. Toliau klausia L. Kukuraitis, po jo – D. Razmislevičius.

**L. KUKURAITIS** (*DFVL*). Dėkui, posėdžio pirmininke. Dėkui, viceministre. Šis projektas irgi, atrodo, yra toks susumuotas iš įvairių pasiūlymų, kurie anksčiau buvo teikiami dėl Darbo kodek-

so. Dėkui už tokį kompleksinį požiūrį. Klausimas dėl suminės darbo laiko apskaitos. Čia irgi nemažai įvairių pasiūlymų, taip pat ir dėl įstatymų, yra teikiama. Lyg ir nėra šiame pakete. Ar tai reiškia, kad trišaliu formatu nesutarta, ar išvis nediskutuota dėl suminės darbo laiko apskaitos? Ne kartą esame įvardinę, atrodo, kad privačiame sektoriuje neretai piktnaudžiaujama tam tikrose srityse. Žmonės tikrai galėtų dirbti normaliomis darbo sąlygomis, o ne pagal suminę laiko apskaitą. Kaip jūs matytumėte, ar čia būtų galimybė ir reikėtų šiuo klausimu komitete taip pat diskutuoti ir tai svarstyti?

**A. PUTK.** Dėkoju Seimo nariui už gerą klausimą. Dėl suminės darbo laiko apskaitos Trišalėje taryboje buvo labai daug diskutuota. Tarp tų šešių nesutartų buvo siūlomi įvairūs variantai, bet tikrai nepavyko rasti sutarimo. Tiesiog nuspręsta, kad reikia tolesnės diskusijos. Matome, kad, deja, darbdavių organizacijos dar tikrai kol kas tam nepritaria. Turėjome Europos Sąjungos valstybių narių praktikos analizę. Deja, net neradome tokio analogo, kurį mes siūlėme, kad, pavyzdžiui, tiktai kolektyvinėse sutartyse. Neturėjome, bet, manau, galime toliau tęsti diskusiją apie tai. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Dėkui. Klausia D. Razmislevičius. Ir tuomet paskutinis – A. Sysas.

**D. RAZMISLEVIČIUS** (*LSDPF*). Ačiū. Kolegos, mano labai panašus klausimas, kurį uždavė Linas. Aš norėjau paklausti, ar Trišalėje taryboje buvo aptarti šitie siūlymai ir koks rezultatas? Ačiū.

**A. PUTK.** Dėkoju gerbiamam Seimo nariui už klausimą. Taip, atėjome su pirminiais pasiūlymais. Ir darbdaviai norėjo teikti savo pasiūlymus, ir profesinės sąjungos. Visi pasiūlymai buvo apsvarstyti. Turime rezultatą: dėl visų yra sutarta, išskyrus du pakeitimus, kuriuos minėjau, čia yra kalbama tiktai apie terminus, dabar teikiama. Tikrai buvo labai išsamios ir geros diskusijos Trišalėje taryboje. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Dėkui. A. Sysas.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiama viceministre, dėkoju už išsamų pateikimą. Du klausimėliai. Vienas apie siekiamas valdybas, kur darbuotojas turėtų būti, pavyzdžiui, Ignalinos atominė elektrinė, kur pradžioje pati valdžia siūlė, ką teikti, po to visokios priežastys. Ar tikrai jūs parašėte „ieškoti galimybių“? Ar bus tokia galimybė, kad jie dalyvautų, ar tai ir liks blanketine norma, kurią darbdaviai dar sukinės kaip nori?

Antras klausimas. Vis daugiau Lietuvos vairuotojų dirbdami mieste važiuoja į komandiruotes. Įforminamos komandiruotės važinėti po miestą. Kaip bus šitie dalykai sprendžiami? Tai yra nuolatinis darbas ir žmonėms reikėtų mokėti normalų atlyginimą, o ne dienpinigius? Ačiū.

**A. PUTK.** Dėkoju Seimo nariui už klausimus. Tai dėl to, kad reikia ieškoti galimybių, tai čia Vyriausybės programoje – ieškoti galimybių, bet teikiamuose įstatymų projektuose tvirtinama, kad turi būti valstybės ir savivaldybių valdomose įmonėse 1/5 arba bent vienas. Vadinasi, taip ir turės būti, kur yra valdybos, nes ne visose tokiose bendrovėse yra valdybos.

Kalbant dėl komandiruotės, tai šiuo atveju turėtų būti tikslinamas Finansų ministerijos sričiai priklausantis Vyriausybės nutarimas dėl komandiruočių. Bet jūsų iškeltą klausimą žinome ir šią situaciją tvarkome. Dėkoju.

**PIRMININKĖ.** Dėkui, jūs atsakėte į visus klausimus. Ačiū, viceministre.

**A. PUTK.** Dėkoju.

**PIRMININKĖ.** Jeigu dėl motyvų nėra užsirašiusių, tai gal?.. Ar norime balsuoti, ar bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Balsuojame. Tai gerai. Balsuojame dėl darbotvarkės 2-8 klausimo – Darbo kodekso įstatymo projekto Nr. XVP-1231 ir lydimųjų įstatymų projektų. Taigi balsuojame.

Užsiregistravo 59, balsavo 59: už – 57, prieš nebuvo, susilaikė 2. Po pateikimo pritarta. Tiek dėl pagrindinio, tiek dėl trijų lydimųjų yra numatomas, siūlomas pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomo nenumatyta jokio. Siūloma svarstyti šių metų gegužės 12 dieną. Galime pritarti tokiam planui? Ačiū.

Dabar einame prie darbotvarkės 2-9 klausimo. (*Balsas salėje*) Taip, prašau dėl vedimo tvarkos. Ponia B. Vėsaitė.

**B. VĖSAITĖ** (*LSDPF*). Dėl Valstybės ir savivaldybių turto valdymo prašau paskirti Ekonomikos komitetą kaip pagalbinį.

**PIRMININKĖ.** Kaip pagalbinį?

**B. VĖSAITĖ** (*LSDPF*). Taip.

**PIRMININKĖ.** Ar norite, Seimo nariai, kad Ekonomikos komitete būtų apsvarstytas lydimasis – Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas? Čia yra projektas Nr. XVP-1233. Tinka? (*Balsai salėje*) Pritariame. Tai fiksuojame tuomet. Ačiū už pasiūlymą.

*16.32 val.*

**Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1265ES (*pateikimas*)**

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Lygių galimybių įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1265. Į tribūną kviečiu pranešėją R. Grigalienę, viceministrę. Prašau.

**R. GRIGALIENĖ.** Ačiū, pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija teikia įstatymo projektą. Jo tikslas yra sistemiškai peržiūrėti lygių galimybių politikos reglamentavimą Lietuvos Respublikoje ir laiku, iki 2026 m. birželio 19 d., perkelti lygybės įstaigų direktyvas, direktyvų nuostatas į nacionalinę teisę, didinant pagalbos prieinamumą asmenims, kurių lygios galimybės pažeistos, suteikti lygių galimybių kontrolieriui papildomus įgaliojimus, sustiprinti jo nepriklausomumą, išplėsti Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos kompetencijas bei funkcijas, užtikrinti pakankamus žmogiškuosius ir finansinius išteklius, kad lygių galimybių kontrolierius galėtų veiksmingai vykdyti jam pavestas funkcijas, skatinti Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos įtraukimą į teisėkūros ir politikos formavimo procesus.

Pagrindinės siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos. Siekiant teisinio aiškumo, įstatymo projektu siūloma išdėstyti Lygių galimybių įstatymo sąvokas „daugialypė“, „sąveikinė“ ir „siejamoji diskriminacija“. Aiški sąvokų apibrėžtis leis tiksliau įvertinti diskriminacijos reiškinį ir efektyviau ginti asmenis, kurių lygios galimybės yra pažeistos. Į naujos redakcijos Lygių galimybių įstatymą siūloma įtraukti lygybės duomenų sąvoką, kurioje numatoma pareiga valstybės institucijoms ir įstaigoms teikti Valstybės duomenų agentūrai duomenis statistinei informacijai rengti. Tikimasi reikšmingai prisidėti prie įrodymais grįstos lygių galimybių politikos formavimo ir įgyvendinimo Lietuvoje.

Siūloma įstatymo projektu išdėstyti numatomas pareigas valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms užtikrinti lygias galimybes, atliekant ir kitas viešojo administravimo funkcijas, ir remti projektus, priemones ir iniciatyvas, kurios padeda įgyvendinti lygias galimybes. Atkreiptinas dėmesys, kad siūloma nustatyti, kad valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos įgyvendina valstybės lygių galimybių politiką bendradarbiaudamos su nevyriausybinėmis organizacijomis, akademine bendruomene ir kitais suinteresuotais subjektais, kurie veikia lygių galimybių srityje. Siekiama įpareigoti darbdavius, kad darbuotojai ar valstybės tarnautojai darbo vietoje nebūtų diskriminuojami, kad dėl nėštumo ir gimdymo atostogų, tėvystės atostogų, atostogų vaikui prižiūrėti, papildomų poilsio dienų darbuotojams, auginantiems vaikus, nemokamų atostogų, skirtų sergančiam šeimos nariui ar kartu su darbuotoju, valstybės tarnautoju gyvenančiam asmeniui slaugyti, būtų suteiktas lankstus darbo grafikas.

Įstatymo projektu taip pat siūloma įtvirtinti: nediskriminuoti skelbimuose dėl būsto, kad skelbimai yra vieši, priėmimo į darbą, valstybės tarnybą, stažuotis, mokytis, atlikti praktiką ir savanorišką veiklą. Tokiu pasiūlymu siekiama didinti apsaugą nuo diskriminacinio pobūdžio skelbimų paminėtose srityse ir suteikti teisę lygių galimybių kontrolieriui tirti asmenų skundus, susijusius su diskriminaciniais skelbimais. Įstatymo projekte numatomi aiškūs skundų ir skundų nagrinėjimo, lygių galimybių pažeidimo tyrimų reikalavimai. Siūloma aiški lygių galimybių pažeidimo samprata ir nustatomos asmens, kurio lygios galimybės galimai pažeistos, teisės. Toks reguliavimas leis asmeniui, kurio lygios galimybės galimai buvo pažeistos, aiškiai suprasti ir žinoti savo teises ir jam prieinamu bendravimo būdu gauti informaciją apie teisinę ir institucinę sistemą lygių galimybių užtikrinimo srityje.

Numatyta taikinimo procedūros galimybė ir teisė ginti viešąjį interesą lygių galimybių srityje. Įstatymo projektą siūloma nauja redakcija išdėstyti numatant taikinimo procedūrą tarnyboje.

Tikimasi, kad, įteisinus galimybę lygių galimybių kontrolieriui atlikti taikinimo procedūrą tarnyboje, bus sudarytos sąlygos ginčus lygių galimybių srityje išspręsti greičiau, mažesnėmis sąnaudomis ir ne teismo tvarka. Numatoma atlikti poveikio *ex post* vertinimą, kurį atliekant bus įvertinta, kokiu mastu asmenys ir lygių galimybių kontrolierius pasinaudojo šio įstatymo nustatytomis teisinio reguliavimo priemonėmis. Priėmus šį įstatymą, bus perkeltos lygybės įstaigų direktyvos.

Laukiami rezultatai. Pirma, geresnė asmenų, kurių lygios galimybės pažeistos, teisių apsauga suteiks asmenims saugumą ir teisinį tikrumą, kad jų pažeistos teisės gali būti ginamos padedant kompetentingoms valstybės institucijoms. Bus išplėstos lygių galimybių kontrolieriaus kompetencijos, bus sustiprintas lygių galimybių kontrolieriaus nepriklausomumas ir savarankiškumas.

Dėl įstatymo projekto buvo gauta pastabų iš Teisingumo ministerijos, Lietuvos negalios organizacijų forumo. Su visais socialiniais partneriais šios pastabos buvo suderintos darbo tvarka. Taip pat buvo gautos projekto nuostatos ir atitinkami pastebėjimai. Su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos vidaus reikalų ministerija, Valstybės duomenų agentūra darbo tvarka šie pasiūlymai buvo suderinti. Įstatymo projektas apsvarstytas 2026 m. sausio 20 d. ir kovo 3 d. tarpinstituciniame pasitarime. Nesuderintų pastabų neliko. Įstatymo projektui 2026 m. kovo 4 d. pritarė Vyriausybė. Yra gauta Seimo teisininkų pastabų, kurios darbo tvarka, kartu bendradarbiaujant su komitetu, bus sprendžiamos. Labai ačiū. Prašau pritarti.

**PIRMININKĖ.** Dėkui už pristatymą, viceministre. Dabar Seimo narių klausimai. Pirmasis – V. Eršniovas, tada L. Kukuraitis.

**V. ŠERŠNIOVAS** (*MSNG*). Ačiū. Labai svarbi tema su labai daug svarbių plonybių. Vertinant projektą matyti, kad diskriminacija gali būti konstatuota net ir nesant sąmoningo kenkimo ar konkretaus nukentėjusio asmens, be to, įstatyme nėra numatyta jokios atsakomybės už melagingus ar piktnaudžiaujančius skundus, pavyzdžiui, galėtų bent jau padengti toks skundikas tyrimo išlaidas. Po įstatymo įsigaliojimo gali nukentėti daug nekaltų organizacijų, asmenų vien dėl suplanuotų strateginių skundų, siekiant susidoroti su konkurentais ar politiškai diskredituoti oponentus, todėl klausimas būtų toks: kodėl projekte nėra atsakomybės už tyčia pateiktus melagingus skundus? Ar nebus taip, kad po kiekvieno pasisakymo apie migraciją V. Sinicai teks užsukti pas lygių galimybių kontrolierių pasiaiškinti?

**R. GRIGALIENĖ.** Ačiū, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Atsakysiu į šį klausimą. Priimant šį projektą, bus dar priimami Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos poįstatyminiai teisės aktai. Jūs teisingai paminėjote, taip, iš tikrųjų kiekvieną kartą Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba spręs dėl gauto skundo pagrįstumo, teisėtumo ir taip toliau. Esame dabar šioje projekto priėmimo stadijoje. (*Balsai salėje*) O Seimo… tai yra Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba pakeis atitinkamus teisės aktus.

**PIRMININKĖ.** Dėkui. Klausia L. Kukuraitis.

**L. KUKURAITIS** (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Dėkoju, viceministre. Klausimas dėl vienos sąvokos ir dėl taikinimo procedūros. Sąvoka „lyties raiška“ mūsų teisinėje sistemoje lyg ir nėra niekur apibrėžta, kas tai yra, ir jinai atsiranda prie diskriminacijos pagrindų. Tai čia būtų klausimas jums, kas tai yra lyties raiška ir kaip suprasti skaitant įstatymą?

Antrasis dalykas tai yra taikinimo procedūra, tai yra jau toks paslaugos teikimas. Klausimas, ar lygių galimybių kontrolieriui yra teisinga suteikti paslaugų teikimo procesus šalia tų, kuriuos ir taip jis turi daryti, tai yra nagrinėti skundus, užsiimti prevencija ir kitus? Ar šiuo atveju mes einame teisingu keliu? Ar tai net galėtų daryti, pavyzdžiui, nevyriausybinės organizacijos? Ačiū.

**R. GRIGALIENĖ.** Labai ačiū gerbiamam Seimo nariui už klausimą. Dėl taikinimo procedūros. Perkeliant lygybės įstaigų direktyvą, tiek 7 straipsnyje, tiek 10 straipsnyje yra labai aiškiai pasakyta, kad valstybė narė turi teisę pasirinkti alternatyvius sprendimo būdus, tai yra viena taikinimo procedūra, kita yra… arba mediacija. Derindami įstatymą su visais socialiniais partneriais, su Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba, mes siūlėme ir Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybai taikinimo procedūrą. Kaip ir minėjau pristatydama šį įstatymo projektą, tai galimai sumažins kaštus, administracinius kaštus, kad ginčas pasibaigs greičiau, kad nebus nueita į teisminius ginčus.

O dėl lyties raiškos. Perkeliant direktyvą, direktyvos straipsniai yra 3 ir 4 punktai, kuriuose yra numatoma, kad šita apibrėžtis turėtų būti. Mes įstatyme neapibrėžiame – mes tik pasakome, kad tai yra diskriminacijos pagrindai, o praktika bus formuojama Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos ir teismų.

**PIRMININKĖ.** Dėkui. Klausia V. Sinica. Toliau – A. Anušauskas.

**V. SINICA** (*MSNG*). Ruošiuosi būti objektu šitos temos, bet jeigu rimtai, man daug kas čia kelia nerimą. Labiausiai būtent ta vieta, ką ir L. Kukuraitis jau lietė, tai yra kad nediskriminavimo pagrindai įstatyme yra išplečiami ir papildomi tokiais kaip lytinė tapatybė, lytinė raiška ir kiti lyties požymiai. Aš neišgirdau atsakymo, kaip vis dėlto tuose dokumentuose yra apibrėžiama, kaip bus suprantama lyties raiška, kuo tai skirsis nuo lyties tapatybės turint galvoje, kad jau yra lytis kaip nediskriminavimo pagrindas, mano galva, visiškai pakankamas. Turint galvoje kitų euroatlantinės erdvės šalių patirtį, ar jūs galite patvirtinti arba paneigti, kad atsiradus tokiems pagrindams kaip lytinė tapatybė ir lyties raiška nebus taip, jog jeigu žmogus laiko save esant kitos lyties negu jo biologinė, tai yra, pavyzdžiui, jeigu V. Šeršniovas sako, kad jis yra moteris, tai aš, kad jo nediskriminuočiau, privalau kreiptis į jį ir elgtis su juo kaip su moterimi? Taip ar ne? (*Balsas salėje: „Nes aš galvoju: moteris ar vyras esu?“*)

**R. GRIGALIENĖ.** Labai ačiū. Aš galiu pakomentuoti tik pagal įstatymo projekto ribas, negaliu atsakyti į jūsų pateiktą klausimą, kaip jūs į ką kreipsitės.

Įstatymo projekte yra nediskriminavimo pagrindai ir mes neapibrėžiame, kas tai yra lytinė raiška. Ją suformuos praktika, tai yra Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba ir teismai.

**PIRMININKĖ.** Dėkui. A. Anušauskas.

**A. ANUŠAUSKAS** (*TS-LKDF*). Gerbiama pranešėja, norėčiau vis dėlto paklausti dėl tam tikrų normų abstraktumo, nes šiandien, kai kalbame apie šį įstatymą, yra, pavyzdžiui, diskriminacija, kas yra tiesioginė diskriminacija, ir gale yra tokia nuostata – išskyrus. Išskyrus – ir ten daugybė atvejų išvardinta. Išskyrus, pavyzdžiui, apribojimus dėl amžiaus, kai iš tikrųjų žmonės dėl amžiaus susiduria su diskriminacija, pavyzdžiui, gyvybės draudimo srityje. Bet jeigu su tuo susiduri, turi įrodyti pagal jūsų nuostatas, kad tai yra proporcingos ir ten visokios kitokios priemonės. Gal vis dėlto reikėtų įstatymą išskleisti, kad žmonės liautųsi patys įrodinėti tuose teismuose, ar proporcinga priemonė jų atžvilgiu pritaikyta, ar neproporcinga. Išskleiskite tas abstraktybes.

**R. GRIGALIENĖ.** Ačiū, gerbiamas Seimo nary, už pastebėjimą. Aš manau, kad diskusijos persikels į Žmogaus teisių komitetą ir tai, ką jūs siūlote, bus diskutuojama. Bet aš supratau, kad jūs palietėte klausimą, kam nėra taikomas tas įstatymas, jeigu aš teisingai supratau. Tai yra tam tikri pagrindai, kai nėra taikomas įstatymas, ir yra labai aiškiai – kam tai nėra taikomas. Tai nėra ten taikoma. Aš manau, kad Žmogaus teisių komitete iš tikrųjų diskusijose atkreipsime dėmesį į tai, ką pasiūlėte. Labai ačiū.

**PIRMININKĖ.** Dėkui. Klausia A. Širinskienė, bet jos nėra salėje. Tad A. Ažubalis. Prašom.

**A. AŽUBALIS** (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Klausykite, paskaičius atrodo, kad įstatyme nėra jokių kontrolieriaus atsakomybių. Jūs teigiate, kad poįstatyminiuose aktuose bus tas padaryta. Bet klausykite, geroji teisės aktų kūrimo praktika teigia, kad esminės nuostatos ir atitinkamos ribos įstatyme turi būti aiškiai apibrėžtos. O dabar jūs dar sakote, kad praktiką formuos lygių galimybių kontrolierius, institucija – ne teismai. Klausykite, aš manau, visa tai, ką jūs čia teikiate, yra kažkokia samplaika. Aš siūlyčiau nuoširdžiai jums atsiimti šį teisės aktą, grįžti pasitarti su ministre. Ačiū.

**R. GRIGALIENĖ.** Labai ačiū, gerbiamas Seimo nary, už pastebėjimus. Atsakysiu: ne tik Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba – ir teismai formuos praktiką. Taip.

**PIRMININKĖ.** Dėkui. Ir paskutinis – R. J. Jankūnas.

**R. J. JANKŪNAS** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Taip skaitai, žiūri: direktyvos, direktyvos, reikalavimai. Reikia 2 mln. 500 tūkst. eurų kitais metais, paskui 300 tūkst. vėliau, 7,5 – papildomų darbuotojų darbo užmokesčiui. Biurokratija plečiasi, plečiasi, plečiasi. Tarnyba jau ir taip yra liūdnai pagarsėjusi savo ideologiniu angažuotumu, ir tada reikia vis daugiau, daugiau mokesčių. Ar jūs negalėtumėte atnešti projekto, kuris nedidintų biurokratijos, o mažintų, ir nedusintų toliau Lietuvos mokesčių mokėtojų? Ačiū.

**R. GRIGALIENĖ.** Ačiū, gerbiamas Seimo nary. Šiandien atėjau su tokiu įstatymo projektu. Pagal galimybes bus ir kitų įstatymų projektų, mažinančių administracinę naštą.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus šiame etape. Dėl motyvų yra užsirašiusių. Už – L. Šedvydis. Prašom.

**L. ŠEDVYDIS** (*LSDPF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Dėl šio įstatymo projekto, man atrodo, vien su ministerija diskusijos vyko labai ilgai, dar nuo praeitų metų vasaros pabaigos. Jisai yra ir subalansuotas, ir parengtas, iš kitos pusės, ir suteikiantis papildomų galimybių Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybai imtis efektyviau ginti lygias galimybes ten, kur yra svarbiausia. Atkreiptinas dėmesys, kad pastaruoju metu Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba visai sėkmingus ir efektyvius tyrimus… pavyzdžiui, dėl jau minėto vyresnio amžiaus asmenų diskriminavimo teikiant skaitmenines paslaugas. Todėl aš raginu visus palaikyti šį teisės akto projektą.

**PIRMININKĖ.** Motyvai prieš – V. Sinica.

**V. SINICA** (*MSNG*). Iš tikrųjų kviečiu kolegas pažiūrėti rimtai į šį projektą. Tai nėra tiesiog direktyvų perkėlimas, tai yra gana didelis pokytis tiek dėl to, ką čia jau palietėme, dėl naujų nediskriminavimo pagrindų, tokių kaip lyties tapatybė ir lyties raiška. Iš esmės tą, ką mums pasakė, mes kviečiami pasirašyti ant balto lapo, nes Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba toliau formuluos, ką reiškia ir kaip supranta, kas yra diskriminacija ir kas ne diskriminacija. Ar ten kažkokie odioziniai pavyzdžiai, ar ne. Mes nežinome, kokį džiną paleisime iš butelio tuo požiūriu. Tam tikra prasme čia yra kaip Stambulo konvencija, lipanti per langą, nes durys buvo uždarytos. Jeigu jūs pamenate, ginčas Lietuvoje vyksta dešimt metų būtent dėl to, kaip bus suprantama lyties tapatybė ir lyties raiška. Tai čia yra lygiai tas pats, ir mums sako, kad mes su laiku pamatysime, kaip bus suprantama. Bet teisės akte jau bus. Tai čia toks pagrindinis nerimas, bet yra ir daugiau dalykų.

Pavyzdžiui, naikinamos išimtys religinėms institucijoms, kas praktikoje reiškia, kad, pavyzdžiui, Vilniaus arkivyskupija, priėmus šią naują redakciją, iš esmės turėtų pareigą nuomoti, jeigu, tarkime, klubas „Soho“ nuspręstų išsikraustyti ir norėtų kraustytis į Vilniaus arkivyskupijos nuomojamą nekilnojamąjį turtą, tai būtų pareiga priimti tokį akivaizdžiai su organizacija nesuderinamą nuomininką todėl, kad tai būtų nediskriminacijos pagrindai.

Savivaldybėms yra pareiga remti, finansiškai remti, projektus, kurie skatintų lygias galimybes, ir yra plečiamos Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos galios, vertinimo, atitikties Konstitucijai inicijavimas ir taip toliau. Čia yra labai daug visko, pasaulėžiūrinių pasirinkimų, kurie toli peržengia tiesiog direktyvos perkėlimą. Aš kviečiu balsuoti prieš ir rimtai pagalvoti, ką mes čia praleidžiame.

**PIRMININKĖ.** Motyvai išsakyti. Apsispręsime balsuodami dėl Lygių galimybių įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1265. Balsuojame.

Užsiregistravo 44, balsavo 43: už – 16, prieš – 10, susilaikė 17, projektui nepritarta. Alternatyvus balsavimas dėl to, ar būtų Seimas pasiryžęs pasiūlyti tobulinti pristatytą įstatymo projektą. Tai tie, kas yra už tobulinamą, balsuoja už, kas mano kitaip, balsuoja kitaip.

Užsiregistravo 46, balsavo 44: už – 30, prieš – 14, grąžinamas tobulinti ir lauksime Seime su kitu variantu.

*16.52 val.*

**Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Pakistano Islamo Respublikos Vyriausybės sutarties dėl pajamų dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-1205 (*pateikimas*)**

Dabar einame prie darbotvarkės 2-10 klausimo – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Pakistano Islamo Respublikos Vyriausybės sutarties dėl pajamų dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos ratifikavimo“ projekto Nr. XVP-1205. Čia kviečiu viceministrą D. Sadecką į tribūną. Prašau.

**D. SADECKAS.** Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Teikiamas įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Pakistano Islamo Respublikos Vyriausybės sutarties dėl pajamų dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos ratifikavimo“… 2025 m.

rugsėjo 23 d. Niujorke yra pasirašyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Pakistano Islamo Respublikos Vyriausybės sutartis dėl pajamų dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos, kuri, kaip ilgalaikė tarptautinė ekonominė sutartis, turi būti ratifikuota Lietuvos Respublikos Seime. Taigi teikiamo įstatymo projekto tikslas yra ratifikuoti sutartį, taip sudarant sąlygas jai įsigalioti. Pradėjus taikyti sutarties nuostatas Lietuvoje ir Pakistane būtų sudarytos palankios mokestinės sąlygos Lietuvos ir Pakistano ekonominio bendradarbiavimo plėtrai, nes taip būtų užtikrintas teisinis tikrumas dėl sutarties šalių gyventojų ir įmonių kitoje sutarties šalyje gaunamų pajamų apmokestinimo tvarkos, taip pat būtų taikomos palankesnės pajamų dvigubo apmokestinimo panaikinimo sąlygos ir būtų nustatytos dvišalio administracinio bendradarbiavimo gairės. Tiek būtų trumpai. Prašyčiau priimti svarstyti teikiamą įstatymo projektą.

**PIRMININKĖ.** Dėkui. Jūsų nori pora kolegų paklausti. Pora kolegų. Pirmasis – A. Lydeka.

**A. LYDEKA** (*LSF*). Labai ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas viceministre, iš esmės, be abejo, pritariu, kad tokia sutartis turi būti ratifikuota. Kylanti ekonomika, viena iš didžiausių pasaulio valstybių. Viskas logiška, teisinga ir suprantama. Tačiau, viceministre, ar turite nors apytiksliai kažkokius skaičius, kokia apimtis tokio teisinio reguliavimo pasikeitimo būtų: kiek žmonių apimtų, kokiems finansiniams srautams būtų įtaka, tai yra kiek tai yra svarbu skaičių išraiška? Ačiū.

**D. SADECKAS.** Ačiū už klausimą. Tiesiogiai tokio vertinimo turbūt nedarėme. Vėlgi sudarydami dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis, užtrunkame gana ilgai. Pavyzdys: šita sutartis yra pradėta derinti dar 2008 metais, vėlgi galime skaičiuoti, kiek metų tai užtrunka.

Iš tikrųjų tie tarpvalstybiniai santykiai yra gana sudėtingi, bet derinant sutartis pasikeičia ir tam tikras tarptautinių organizacijų reguliavimas, kaip šiuo atveju EBPO – atsirado naujos taisyklės dėl mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos, tad reikėjo tas sutartis vėl adaptuoti ir keisti.

Toliau. Taip pat sudarant sutartis čia irgi turbūt yra abipusiškumo principas: tiek Lietuva inicijuoja kai kurias sutartis, kai kurias sutartis inicijuoja kita pusė. Vėlgi mes vertiname ir tam tikrus galbūt prekybos ryšius, jų svarbą, tą deriname su Užsienio reikalų ministerija ir tiesiog tam tikra kryptimi dirbame vieningai. Šiuo atveju Pakistanas, arba ta Rytų kryptis, buvo viena iš tų, kuri taip pat yra derinama ir kartu su Užsienio reikalų ministerija. Šiuo atveju tiesioginio poveikio vertinimo mes galbūt neatliekame, tiesiog vertiname, ar tai yra svarbi rinka mūsų šaliai.

**PIRMININKĖ.** Dėkui, klausia A. Jakavonytė. Angele, ar klaida turbūt? Supratau. Dėl motyvų nėra užsirašiusių. Ar galime gal bendru sutarimu? (*Balsas salėje: „Balsuojame!“*) Norite balsuoti? Gerai, balsuojame. Balsuojame dėl įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Pakistano Islamo Respublikos Vyriausybės sutarties dėl pajamų dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos ratifikavimo“ projekto XVP-1205. Prašau balsuoti.

Užsiregistravo 55, balsavo 55: visi 55 – už.

Siūlomas pagrindinis komitetas – Užsienio reikalų komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 5 dieną. Toks planas tinka. Patvirtinta.

*16.57 val.*

**Juridinių asmenų nemokumo įstatymo Nr. XIII-2221 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1128, Fizinių asmenų bankroto įstatymo Nr. XI-2000 2, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 14 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1129, Administracinių nusižengimų kodekso 120 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1130, Korupcijos prevencijos įstatymo Nr. IX-904 2, 17 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1131 (*pateikimas*)**

Einame prie darbotvarkės 2-11 klausimo ir lydimųjų. Čia jų nemažai. Juridinių asmenų nemokumo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1128. Ir tribūnoje jau yra viceministras D. Sadeckas. Prašau.

**D. SADECKAS.** Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, Vyriausybė teikia Seimui svarstyti Juridinių asmenų nemokumo įstatymo pakeitimo projektą ir susijusius Fizinių asmenų bankroto įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimo, Administracinių nusižengimų kodekso 120 straipsnio pakeitimo ir Korupcijos prevencijos įstatymo 2, 17 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymų projektus.

Įstatymų projektai parengti atsižvelgiant į Specialiųjų tyrimų tarnybos atliktą korupcijos rizikos analizę nemokumo administratorių atrankos, paskyrimo ir jų veiklos priežiūros srityse ir pateiktus jų siūlymus dėl juridinių ir fizinių asmenų nemokumo reglamentavimo tobulinimo, taip pat į XX Vyriausybės programos 76, 77 ir 140 punktus dėl fizinių ir juridinių asmenų bankroto procedūrų bei į Seimo Audito komiteto pavedimus dėl atliekų, užteršto dirvožemio ir grunto sutvarkymo bankroto procese, kai pastebėta, kad bankrutuojančios įmonės tam tikrais atvejais neturi lėšų arba jų nepakanka būtent minėtoms atliekoms sutvarkyti.

Įstatymų projektų tikslas yra tobulinti juridinių ir fizinių asmenų nemokumo procesų reglamentavimą, taip užtikrinant nešališką, skaidrų ir efektyvų nemokumo procesų vykdymą.

Įstatymų pakeitimais siūloma sustiprinti nemokumo administratorių nešališkumo užtikrinimą, šiuo tikslu yra plečiamas su nemokumo administratoriumi susijusių asmenų ratas, numatoma teisė kreditoriams kontroliuoti sandorių su tokiais asmenimis sudarymą. Kitas siūlymas yra riboti nemokumo administratoriui dirbti ne daugiau negu viename juridiniame asmenyje, taip pat tikslinamas viešojo sektoriaus subjekto apibrėžimas korupcijos prevencijos kontekste, kad korupcijos rizikos vertinimo procedūros būtų taikomos asociacijoms, turinčioms viešojo administravimo įgaliojimus. Taip pat siūloma išplėsti poveikio priemonių skaičių, kad jos būtų efektyvios ir proporcingos padarytiems nemokumo administratorių pažeidimams. Taip pat yra sudaromos sąlygos užtikrinti tinkamą Nemokumo administratorių rūmų veiklos priežiūrą. Priežiūros institucijai nustatoma pareiga tikrinti Nemokumo administratorių rūmų veiklą ir suteikiama teisė skirti rūmams piniginę baudą.

Kitas svarbus siekiamas tikslas yra sudaryti sąlygas veiksmingam antro šanso mechanizmui fiziniams asmenims. Šiuo tikslu siūloma atsisakyti minimalios įsiskolinimo ribos, kuri šiuo metu yra 25 minimaliosios mėnesinės algos, ta riba yra būtina fizinio asmens bankroto procesui inicijuoti. Taip pat siūloma atsisakyti administracinės atsakomybės juridinių asmenų vadovams, kadangi, mūsų nuomone, pakanka įtvirtintų tiek civilinių, tiek baudžiamųjų priemonių.

Dar vienas tikslas yra optimizuoti administracijos nemokumo procesus bei sumažinti administracinę naštą. Pakeitimais siūloma mažesnė nemokumo administratorių teikiamos informacijos nemokumo portale apimtis, taip pat įtvirtinamas elektroninis kreditorių balsavimas ir tikslinama atsiskaitymo su įkaito turėtoju ir nemokumo administratoriaus atlygio nustatymo tvarka.

Na, ir galiausiai, kaip ir minėjau, atsižvelgiant į Seimo Audito komiteto pavedimus, siūloma nustatyti papildomus saugiklius aplinkosaugos rizikoms bankroto procese. Tai apima Aplinkos apsaugos departamento informavimą apie bankrutuojančius subjektus, kad būtų iš anksto galima valdyti tam tikras rizikas, taip pat draudimą vykdyti bankroto procesą ne teismo tvarka, jeigu yra nesutvarkytų atliekų, bei teismo pareigą nustatyti išlaidų dėl atliekų ar užteršto dirvožemio sutvarkymo dydį.

Tai trumpai būtų tiek apie teikiamus įstatymų projektus ir prašyčiau priimti svarstyti juos.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, viceministre, įtikinote visus Seimo narius. Nėra norinčių paklausti. Dėl motyvų, rodos, irgi nėra užsirašiusių kalbėti. Gal, kolegos, tuomet jau taip ir bendru sutarimu galime? Galime bendru sutarimu.

Taigi, po pateikimo pritarta dėl darbotvarkės 2-8 klausimo, projekto Nr. XVP-1203. Oi, atsiprašau, ne tą sakau, atsiprašau, atsiprašau.

Pritarta dėl darbotvarkės 2-11 klausimo, kurį dabar svarstome ir kurio buvo pateikimas. Juridinių asmenų nemokumo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1128 ir keletas lydimųjų. Dėl visų jų siūlomas pagrindinis komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas, išskyrus Administracinių nusižengimų kodekso 120 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-1130, dėl kurio siūlomas pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Visus juos siūloma svarstyti šių metų gegužės 19 dieną. Ar galima pritarti? Prieštaraujančių nematau. Pritarta.

Per šoninį mikrofoną A. Bagdonas. Prašau.

**A. BAGDONAS** (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Kadangi paketas yra iš keleto įstatymų projektų, aš manau, visai prasminga būtų, kad ir Ekonomikos komitetas pasvarstytų šitą platų įstatymo projektą, nes tai, be jokios abejonės, palies ir juridinius asmenis. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Ar jūs siūlytumėte tada dėl viso paketo kaip papildomą komitetą Ekonomikos komitetą? Ar galime pritarti? Pritariame. Gerai. Kuo daugiau pasvarstysime, tuo bus geriau ir aiškiau.

*17.08 val.*

**Finansinių priemonių rinkų įstatymo Nr. X-1024 2, 3, 13, 14[2], 15[4], 15[6], 17, 25, 27, 29, 29[1], 33, 36, 40, 41, 41[1], 41[2], 41[4], 43, 44[1], 49, 50, 60, 62, 64, 65, 67, 70, 73, 76, 88, 102, 111, 112 straipsnių ir priedo pakeitimo ir 71 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XVP-1184, Vertybinių popierių įstatymo Nr. X-1023 2, 5, 6, 7, 15, 23, 26, 29, 30 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1185, Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 42, 43[3], 47[4] straipsnių ir 3 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1186, Bankų įstatymo Nr. IX-2085 73, 75[1] straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1187, Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. IX-1709 31, 174 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1188, Informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. XII-376 47 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1189, Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 26[2] straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1190, Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 2, 25[4], 37, 43, 98 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1191, Įmonių, priklausančių finansų konglomeratui, papildomos priežiūros įstatymo Nr. IX-2387 2, 10, 12, 19 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1192, Draudimo įstatymo Nr. IX-1737 2, 54, 66, 137, 147, 205 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1193, Profesinių pensijų kaupimo įstatymo Nr. X-745 2, 3, 4, 10, 19, 51, 54, 63 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1194, Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 54 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1195, Pakeitimo vertybiniais popieriais ir padengtųjų obligacijų įstatymo Nr. XIV-1329 55, 66, 85 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1196, Kriptoturto rinkų įstatymo Nr. XIV-2879 6, 13 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1197, Finansinių ataskaitų audito ir kitų užtikrinimo paslaugų įstatymo Nr. VIII-1227 29 straipsnio ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 82[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-1198, Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 80 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1199, Juridinių asmenų registro įstatymo Nr. IX-368 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 4[3] straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-1200, Finansinių priemonių rinkų įstatymo Nr. X-1024 15, 102, 107 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 29[1] ir 105[1] straipsniais įstatymo Nr. XIV-767 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1201 (*pateikimas*)**

Tuomet einame prie darbotvarkės 2-12 klausimo. Pagrindinis yra Finansinių priemonių rinkų įstatymo projektas Nr. XVP-1184 ir daugybė lydimųjų. Tai prašau, viceministre Dariau Sadeckai, žodis jums.

**D. SADECKAS.** Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, teikiame Seimui svarstyti Finansinių priemonių rinkų įstatymą ir su juo susijusius įstatymų pakeitimo projektus. Paketą sudaro iš viso 18 projektų. Svarbu pažymėti, kad teikiamais įstatymų projektais yra įgyvendinami ir perkeliami Europos Sąjungos teisės aktai. Paminėsiu galbūt, kokių sričių jie yra. Pirmiausia, tai yra Europos bendro prieigos punkto paketas, kuris keičia 35 direktyvas ir reglamentus, kitas – Finansinių priemonių rinkų direktyvos, arba kitaip MiFID II, pakeitimai, taip pat Vertybinių popierių įtraukimo į viešųjų rinkų sąrašus paketas, taip pat Lyginamųjų indeksų reglamento pakeitimas bei Reitingavimo pagal aplinkos, socialinius ir valdymo veiksnius reglamentas. Iš viso yra įgyvendinama virš 40 Europos Sąjungos teisės aktų.

Tai trumpai apie įstatymų projektų tikslus. Pirmiausia yra plėtoti kapitalo rinką, taip pat didinti finansinių priemonių rinkos skaidrumą, didinti duomenų apie įmones prieinamumą investuotojams ir didinti vertybinių popierių viešųjų rinkų patrauklumą įmonėms ir jų prieigą prie kapitalo.

Šiek tiek konkrečiau apie siekiamus tikslus. Pirmiausia, yra siekiama sudaryti sąlygas Europos bendram prieigos punktui veikti, kaip ir minėjau, perkeliant visą paketą direktyvų ir reglamentų pakeitimų. Kas tai yra tas Europos bendras prieigos punktas? Tai yra vieno langelio prin-

cipu veikianti Europos Sąjungos lygmens platforma, kuri suteiks investuotojams su finansiniais duomenimis ir tvarumo rodikliais susijusią informaciją apie Europos Sąjungos įmones, tai yra tiek biržines bendroves, tiek kredito įstaigas, tiek fondus, tiek fondų valdytojus, tiek finansų maklerių įmones, draudimo įmones, audito įmones ir panašiai. Tai leis įmonėms, ypač mažoms ir vidutinėms, tapti labiau matomoms investuotojams, kurie turės lengvesnę prieigą prie šių įmonių finansinės ir tvarumo informacijos.

Taip pat šiuo teisės aktų paketu yra paskiriamos duomenų rinkimo įstaigos, kurios būtent ir teiks Europos Sąjungos ir nacionaliniais teisės aktais nustatytus duomenis ir perduos tuos duomenis į mano minėtą prieigos punktą. Tai yra Lietuvos bankas, Registrų centras, Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnyba ir Reguliuojamos rinkos operatorius. Taip pat yra siekiama didinti finansinės ir tvarumo informacijos prieinamumą bei mažų ir vidutinių įmonių matomumą investuotojams. Taip pat nuo 8 iki 12 mln. eurų yra padidinama viešai siūlomų vertybinių popierių maksimali riba, iki kurios nereikia skelbti prospekto. Vėlgi, kaip ir minėjau, didelis akcentas yra mažoms ir vidutinėms įmonėms. Tai leistų joms leisti viešas emisijas ir taip pritraukti kapitalo, kartu nesusilpninti ir mažųjų investuotojų apsaugos.

Taip pat būtų skatinama investicinių tyrimų rinka, taip pat, kaip ir minėjau, būtų skatinama mažų ir vidutinių įmonių augimo rinkų plėtra. Siekiant didinti mažų ir vidutinių rinkų prieigą prie kapitalo ir mažinti jų administracinę naštą, siūloma supaprastinti įtraukimo į Vertybinių popierių biržos sąrašus taisykles. Tai yra siūloma nustatyti, kad galimybė reguliuojamose rinkose kotiruojamoms mažos kapitalizacijos bendrovėms taikyti mažesnį minimalaus laisvai apyvartoje esančių akcijų reikalavimą, tai ne mažesnį kaip 10 % vietoj dabar esančių 25 %. Taip pat stiprinti investuotojų apsaugą ir nustatyti vienodus aplinkos, socialinius ir valdymo reitingų teikėjų reikalavimus Europos Sąjungos mastu, taip mažinant ekomanipuliavimo, vadinamojo *greenwashing'o*, riziką ir sustiprinant investuotojų apsaugą.

Ko siekiama turbūt apskritai šiuo paketu? Tai būtent mano minėto prieigos punkto sukūrimas turės reikšmingą poveikį verslo sąlygoms ir jo plėtrai, ypač kapitalo rinkose ir finansavimo prieinamumo srityje. Vienoje vietoje būtų pasiekiami įmonių finansiniai duomenys, ataskaitos ir kiti dokumentai. Tai padidins skaidrumą ir sumažins informacijos asimetriją. Tai yra naudinga tiek smulkiems, tiek vidutiniams investuotojams. Taip pat mano minėtos maksimalios ribos, kai nereikalaujama prospekto, pakėlimas iki 12 mln. eurų. Jis padidins šalies kapitalo rinkos gyvybingumą ir jos prieinamumą mažų ir vidutinių įmonių segmentui.

Tiek būtų trumpai. Prašyčiau priimti šiuos teikiamus įstatymų projektus svarstyti.

**PIRMININKĖ.** Dėkui, viceministre. Jūs vėl įtikinote Seimo narius, viską aiškiai ir išsamiai pristatėte. Nėra norinčių paklausti. Dėl motyvų nėra. Gal irgi galime apsispręsti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Balsuojame. Yra pageidavimas balsuoti. Taigi balsuojame dėl Finansinių priemonių rinkų įstatymo projekto Nr. XVP-1184 ir 17 lydimųjų įstatymų projektų. Prašom.

Užsiregistravo 50, balsavo 50, visi 50 – už. Dėl visų kaip pagrindinis yra siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas, papildomų nenumatyta. Siūloma svarstyti balandžio 14 dieną. Bet yra du viso šito paketo projektai. Tai 2-12.11 klausimas – Profesinių pensijų kaupimo įstatymo projektas Nr. XVP-1194, čia prie pagrindinio BFK siūlomas papildomas SRDK. Ir kitas (pagal darbotvarkės punktą 2-12.12) klausimas – Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo projektas Nr. XVP-1195, čia irgi kaip papildomas siūlomas SRDK. Irgi siūloma svarstyti 2026 m. balandžio 14 d. Ar galima pritarti? Pritarta. Dėkui.

*17.10 val.*

**Muitinės įstatymo Nr. IX-2183 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1219, Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 12, 15 ir 133[1] straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1220, Vidaus tarnybos statuto 2, 4, 6 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1221 (*pateikimas*)**

Einame bene prie paskutinio ar priešpaskutinio darbotvarkės klausimo šiandieną. Kadangi balsavimo langas jau kaip ir būtų užsidaręs, bet pratęsiame, kol čia viską užbaigsime, taip? Gali-

me taip sutarti. Darbotvarkės 2-13 klausimas – Muitinės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1219 ir lydimieji. Prašau, viceministre Dariau Sadeckai.

**D. SADECKAS.** Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, teikiami Muitinės įstatymo pakeitimo įstatymo bei susijusių Mokesčių administravimo įstatymo tam tikrų straipsnių bei Vidaus tarnybos statuto vėlgi tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymų projektai.

Šių įstatymų projektų parengimą inspiravo atliktas auditas Muitinės departamente bei Lietuvos Respublikos muitinės funkcijų peržiūra, kurią atliko specialiai tam sudaryta muitinės darbuotojų darbo grupė. Tiek audito, tiek peržiūros pasekmė – buvo nuspręsta efektyvinti muitinės sistemos veikimą. Peržiūros metu nustatyta, kad muitinės sistemose skirtingose muitinės įstaigose yra taikomos skirtingos praktikos, tai yra tiek muitinės formalumo atlikimo, tiek verslo priežiūros ir tikrinimo, taip pat neefektyviai naudojami ištekliai. Pavyzdys – Vilniaus teritorinė muitinė, ji yra perkrauta, nes čia tarptautinės prekybos srautas yra didžiausias, kitur darbo krūvis yra mažesnis, taip pat susirašinėjant tarp muitinės įstaigų susidaro gana nemaža administracinė našta ir kita.

Taip pat pastebėtina, kad Europos Sąjungos muitų sąjungos siekiamos reformos skatina ieškoti centralizuotų sprendimų Sąjungos narėse. Atsižvelgiant į tai, kas paminėta, ir yra parengti šie įstatymų projektai, kuriais iš esmės siekiama optimizuoti muitinės organizacinę struktūrą ir Lietuvos Respublikos muitinę pertvarkyti į vieną juridinį asmenį, tai yra vietoje aštuonių juridinių asmenų (muitinės įstaigų) veiktų vienas juridinis asmuo su naujai patvirtinta struktūra, kuri įgyvendintų visas muitinei priskirtas funkcijas. Taip pat būtų keičiamas ir Muitinės departamento pavadinimas į Lietuvos muitinę. Pavadinimas yra pasirinktas neatsitiktinai, bet žiūrint į kitų statutinių institucijų pavyzdžius, pavyzdys – Lietuvos policija, ir tai būtų vienodinama tam tikra praktika.

Trumpai apie galbūt kai kuriuos pakeitimus ar priemones konkrečiau. Muitinės departamentui pavaldžios muitinės įstaigos būtų prijungtos prie Muitinės departamento. Toks reorganizacijos būdas leistų sumažinti administracinę naštą, lyginant su tuo, jeigu elgtumės kitaip ir bandytume daryti tai sujungimo būdu. Taip pat yra atsisakoma teritorinių muitinių ir specialių muitinės įstaigų, o vietoje jų būtų steigiami muitinės biurai, valdybos, mokykla, departamentai, skyriai, poskyriai, muitinės postai, kurie atliktų būtent muitinei priskirtas funkcijas. Tai vėlgi šiek tiek kopijuojame kitas statutines institucijas, pavyzdys – Lietuvos policijos praktika.

Taip pat, atsižvelgiant į numatomą muitinės organizacinę struktūrą, reikalinga tikslinti ir muitinės sprendimų, susijusių su muitų teisės aktų taikymu, apskundimo tvarką, tai yra šiuo atveju skundai dėl muitinės struktūrinių padalinių sprendimų būtų teikiami muitinei, o jau dėl muitinių sprendimų ar jų nepriėmimo būtų teikiami Lietuvos administracinių ginčų komisijai arba regionų administraciniam teismui. Taip pat numatoma, kad sprendimai, kurie priimami vadovaujantis Mokesčių administravimo įstatymu, būtų skundžiami vėlgi pagal Mokesčių administravimo įstatymą, tokiu būdu suvienodinant praktiką su VMI, kaip mokesčių administratoriaus, priimamų sprendimų apskundimo tvarka.

Taip pat galbūt paminėtina, kad, gerinant muitinės postų pareigūnų tarnybos sąlygas, šių pareigūnų tarnybos vietas siūloma nustatyti muitinės posto veiklos zonoje, o ne teritorinės muitinės veiklos zonoje, kaip yra šiuo metu. Tokiu būdu pareigūnai būtų labiau užtikrinti tarnybos sąlygų aiškumu ir tęstinumu. Taip pat, galbūt kalbant apie šitų pakeitimų poveikį, tai įvykdyti pokyčiai leistų sutaupyti apie 20 % pareigybių aptarnavimo funkcijas atliekančiuose padaliniuose. Turiu galvoje bendrąsias funkcijas, tokias kaip dokumentų, turto ir finansų valdymą, tačiau sutaupyti žmogiškieji ištekliai nebūtų kaip ir atleisti arba paleisti į gatvę, tačiau jie būtų naudojami kitoms tiesioginėms muitinės funkcijoms vykdyti, pavyzdžiui, reikia papildomų žmogiškųjų išteklių smulkiųjų siuntų kontrolei stiprinti. Tai tiek būtų trumpai apie teikiamus įstatymų projektus ir prašyčiau priimti juos svarstyti.

**PIRMININKĖ.** Dėkui. A. Sysas nori pasiteirauti.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Ačiū, viceministre, už pristatymą. Aš manau, kad mes padiskutuosime komitete plačiau. Aš norėčiau paklausti visgi, per kokį laikotarpį jūs galvojate užbaigti šitą reorganizaciją? Ne teoriškai, o praktiškai?

**D. SADECKAS.** Geras klausimas, turbūt priklausys nuo to, kaip… Iš tikrųjų tai reorganizacijai jau šiuo metu Muitinės departamentas ruošiasi aktyviai, ją aptarinėja ir su verslo bendruomene. Tai manau, kad tas parengtumo lygis yra gana nemažas, bet vėlgi yra tam tikrų procedūrų teisinių galbūt ir manau, kad tas užtruks tam tikrą laiką. Šiuo metu prognozuoti turbūt labai gerai negalėčiau ir turbūt negalėčiau įsipareigoti, bet…

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Paklaidą kokią? Metai, dveji, treji?

**D. SADECKAS.** Aš manyčiau, kad metų turėtų tam pakakti.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. V. Gailius.

**V. GAILIUS** (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Viceministre, kuruojate šią svarbią Lietuvos ekonomikai ir mokesčių sistemai instituciją. Ar galų gale apsispręsta dėl šios institucijos vadovo ir ar šis projektas teikiamas su naujo vadovo programa, kažkaip jisai pasirengęs įgyvendinti tuos pokyčius? Ar įvykęs konkursas ir kokia šiandien situacija? Jeigu teisėkūros iniciatyva būtų, sulauktų palaikymo parlamente, natūralu, kad naujajam vadovui iššūkiai būtų labai rimti. Ar su naujuoju vadovu aptarę esate šią teisėkūros iniciatyvą?

**D. SADECKAS.** Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų projektai buvo rengiami gana netrumpą laiką. Kaip ir minėjau, tiek auditas, tiek funkcijų peržiūra buvo atliekami keletą metų, tie projektai buvo rengiami pakankamai ilgą laiką. Taip, pakeliui pastaruoju metu vyko konkursas, tačiau turime apskundimą konkurso rezultatų, arba, tiksliau, tam tikrų procedūrų, ir šiuo metu vertiname, yra vertinamas būtent tas skundas. Šiuo atveju konkursas nėra pasibaigęs, tai natūralu, kad negalėjome jo aptarti su vadovu, kuriam galbūt teks būtent įgyvendinti šituos įstatymų projektus.

**PIRMININKĖ.** Dėkui, jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų nėra užsirašiusių. Dėkui, viceministre. Tai apsispręskime balsuodami dėl Muitinės įstatymo projekto Nr. XVP-1219 ir poros lydimųjų. Balsuojame.

Užsiregistravo 49, balsavo 47: už – 45, prieš nebuvo, susilaikė 2. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis komitetas dėl pagrindinio projekto ir lydimųjų – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomų nenumatyta. Siūloma svarstyti šių metų birželio 9 dieną. Ar galima pritarti? Pritarta.

*17.18 val.*

**Seimo savaitės (2026-03-16 – 2026-03-20) – 2026 m. kovo 17 d. (antradienio) ir 19 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas**

Ir liko paskutinis darbotvarkės klausimas. Rezervinis 3 klausimas – savaitės, prasidedančios 2026 m. kovo 16 d., Seimo posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Kadangi Seimo Pirmininko J. Oleko nėra ir apskritai, man atrodo, iš vicepirmininkų čia aš beveik vienatvėje likau, tai gal pristatysiu taip trumpai. Taigi kovo 17 dieną rytiniame posėdyje projektų svarstymai: Konstitucijos 34 straipsnio pakeitimo projektas, Rinkimų kodeksas, tada Švietimo įstatymo dėl pilietiškumo ugdymo ir įgūdžių svarstymas, Nekilnojamojo turto įstatymas, taip pat pateikimas dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo, Valstybės skolos įstatymas, Alternatyviųjų degalų įstatymas ir panašūs klausimai. Popietinėje darbotvarkėje numatyta taip pat, na, daug pateikimų įvairių klausimų, o ketvirtadienį, kaip paprastai būna, priėmimo stadija rytiniame posėdyje. Čia ir Sveikatos draudimo įstatymas, ir Profesinio mokymo įstatymas, ir Etninės kultūros globos tarybos pirmininko patvirtinimo projektas. Ir po pertraukos ketvirtadienio popietiniame posėdyje pateikimai: Teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo, Baudžiamojo kodekso, taip pat Konkurencijos įstatymo. Manau, kolegos, galbūt ir Seniūnų sueigoje kažkiek esate girdėję. Tai pritariame.

Tuomet vis tiek gal balsuojame, tai ten nereikės registruotis pabaigoje. Balsuojame dėl rezervinio 3 klausimo – savaitės, prasidedančios kovo 16 dieną.

Užsiregistravo 48, balsavo 48, visi 48 – už. Taigi pasitvirtinome kitos savaitės darbo planą. Tuomet šios dienos, kovo 12 dienos, popietinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*) Ačiū, kolegos, gero vakaro.

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS**

**IV (PAVASARIO) SESIJOS**
**RYTINIO POSĖDŽIO NR. 120**
**STENOGRAMA**

**2026 m. kovo 17 d.**

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas J. OLEKAS*
*ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas R. ŠUKYS*

---

**PIRMININKAS (J. OLEKAS).** Labą rytą, gerbiami kolegos! (*Gongas*) Pradedame 2026 m. kovo 17 d. plenarinį posėdį. Prašom registruotis.

Ačiū. Užsiregistravo 100 Seimo narių.

Kolegos, prieš pradedant svarstyti darbotvarkę, leiskite jūsų visų vardu pasveikinti mūsų kolegą, kuris ką tik šventė gražų jubiliejų, tai yra A. Nedzinską. (*Plojimai*) Ačiū. Dabar, kolegos, darbotvarkė.

*10.02 val.*

**Informaciniai pranešimai**

Prieš pradėdamas dar vieną informaciją noriu pateikti. Vadovaudamiesi Seimo statuto 217 straipsnio 3 dalimi, informuojame, kad 2026 m. kovo 13 d. yra gautas I. Šimonytės ir kitų 34 Seimo narių pareiškimas dėl D. Beinoravičiaus atleidimo iš Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nario pareigų. Tai svarstysime ir įtrauksime į darbotvarkę, kaip numato Statutas.

*10.03 val.*

**Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2026 m. kovo 17 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas**

Dėl darbotvarkės – A. Radvilavičius. Prašau, kolega.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Iš darbotvarkės paprašyčiau išbraukti Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatymo 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-1057.

**PIRMININKAS.** Gerai. Man atrodo, kad šitas… (*Balsai salėje*) Labai atsiprašome, gal galėtumėte dar pakartoti numerį?

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Projektas Nr. XVP-1057.

**PIRMININKAS.** Gerai, girdėjome. Toliau kolega V. Jucius. Prašau.

**V. JUCIUS** (*NAF*). Aš gal ne dėl darbotvarkės. Gerbiamas posėdžio pirmininke, norėčiau paprašyti jūsų leidimo 13 valandą surengti Aleksandro Stulginskio žvaigždės skyrimo komisijos posėdį ir pakviesti komisijos narius susirinkti šitoje salės pusėje į mums paskirtą patalpą.

**PIRMININKAS.** Galėtumėte, bet atlikę šventą balsavimo pareigą, nes tuo metu bus, man atrodo…

**V. JUCIUS** (*NAF*). 13 val. 10 min., kai baigsis balsavimas.

**PIRMININKAS.** Gerai, ačiū. (*Balsai salėje*) Nes balsavimas tuo metu, taip? Tvarka, kolegos, girdėjome pasiūlymą. Ar galima su šitais pasiūlymais pritarti darbotvarkei? Darbotvarkės 1-12 klausimas – projektas Nr. XVP-1057 – išbrauktas. Pritariame bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

*10.04 val.*

**Konstitucijos 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-993(2), Rinkimų kodekso 8 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XVP-994(2) (*svarstymas*)**

Tada pradedame svarstymus. (*Balsai salėje*) Pradedame svarstymus. Konstitucijos 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-993. Pranešėjas – J. Sabatauskas, Teisės ir teisėtvarkos

komitetas. Prašau, kolega. Vėliau V. Rakutis, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Prašom pasiruošti.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Konstitucijos 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą dėl aktyviosios rinkimų teisės savivaldybių tarybų ir merų rinkimuose suteikimo asmenims, kuriems sukako 16 metų. Kadangi tai buvo jau antras projektas, kuris pataisė pirmąjį, nepritaręs papildomo komiteto išvadai (Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas nepritarė), komitetas 8 balsais už, 1 – prieš pritarė šiam projektui.

Su juo susijęs taip pat ir Rinkimų kodekso pakeitimo konstitucinio įstatymo…

**PIRMININKAS.** Ir lydimasis – Rinkimų kodekso pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-994.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Balsavimo rezultatai tokie patys: už – 8, prieš – 1.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Į tribūną kviečiu V. Rakutį iš Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto. Taip pat dėl konstitucinio straipsnio – Rinkimų kodekso 8 straipsnio.

**V. RAKUTIS** (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, mūsų komitetas, atsižvelgdamas į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir savo keletą punktų, kuriuos norėčiau pristatyti, tai ne mano punktai, tai yra komiteto sprendimas, numato keturis argumentus.

Pirmas, kad siūlomas teisinis reguliavimas galėtų turėti neigiamų pasekmių Konstitucijos stabilumui, kuris yra viena iš prielaidų užtikrinti valstybės tęstinumą, pagarbą konstitucinei santvarkai ir teisei, o konstitucinė doktrina pabrėžia, kad Konstitucija turi būti keičiama tik dėl labai reikšmingo tikslo.

Antras punktas. Projekte išskiriami tik savivaldos institucijų rinkimai, tačiau nekalbama apie Seimo, Respublikos Prezidento rinkimus. Pagal Konstituciją, visi rinkimai yra vienodai svarbūs. Leidžiant balsuoti šešiolikmečiams tik savivaldos rinkimuose, sukuriama prieštara tarp teisinių normų. Vienu atveju laikomi pakankamai brandūs balsavimai, kitu – ne. Gali susidaryti įspūdis, kad savivaldos rinkimai yra mažiau reikšmingi nei nacionaliniai, o tai menkintų savivaldybių institucijų autoritetą. Pilietinės teisės turėtų būti universalios, o ne priklausyti nuo rinkimų tipo. Rinkimų teisė yra konstitucinė vertybė, todėl jos fragmentavimas, vieniems rinkimams taikant kitokį amžiaus cenzą, kuria teisinį nenuoseklumą.

Trečias. Visiško veiksnumo neįgijusiems asmenims suteikus balsavimo teisę anksčiau negu kitas svarbias teises ir pareigas, neturint pakankamai patirties, jų sprendimus gali lemti socialinės tendencijos, o ne racionali analizė. Tai gali padidinti populizmo ar manipuliacijos riziką.

Paskutinis punktas. Siekį sudaryti sąlygas jaunuoliams kuo anksčiau įsitraukti į politinius procesus galima užtikrinti tobulinant švietimo sistemą ir sudarant palankias sąlygas švietimo įstaigoms ir nevyriausybinėms organizacijoms pilietiškai ugdyti jaunuolių supratimą apie politines sistemas, ekonominius procesus ir ilgalaikes pasekmes, didinti jų atsparumą dezinformacijai ir įtraukti juos į demokratinius judėjimus. Balsai pasiskirstė taip: už – 4, prieš – 1, susilaikė 1.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Diskutuoti užsirašė keletas Seimo narių. Pirmąjį kviečiu E. Gentvilą. Prašau, kolega.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Mieli kolegos, kaip sakė viena politikė, eidama 65-uosius, dabar jau 67-uosius metus, man atrodo, turiu ką pasakyti. Dažnu atveju savo politinėje veikloje ar kitose veiklose buvau vienas jauniausių, dabar jums taip ironiškai gal atrodo, bet savo laiku, kažkada būdavau vienas jauniausių, kuris, kas nors sakydavo, išsišokdavau.

Esu girdėjęs tokią frazę: na, čia jaunatviškas maksimalizmas, praeis. Kai kurie dalykai praėjo, kai kurie dalykai nepraėjo, bet man visada atrodė svarbu, kad jauno žmogaus balsas būtų girdimas tarp vyresnių žmonių. Tie vyresni žmonės turi galbūt ir pagrįsto skepticizmo girdėdami, klausydami, vertindami jauno žmogaus mintis ar pasisakymus – ir tebūnie. Man atrodė, tai visada labai kūrybiška simbiozė, kai jaunas turi ką pasakyti, kartais nežinodamas, kokie pavojai glūdi, realizuojant tuos jo pasisakymus ar idėjas, vyresnis – su šypsena gali žiūrėti, bet, žiūrėk, išgirsta ir kokią nors naują idėją. Ir štai šitoje vietoje aš turėčiau stabtelti.

Kai mes šnekame apie šiandieninius šešiolikmečius ir jų teisę balsuoti, mes turime suprasti, kad naujos idėjos jiems ateina padidintais tempais. Kai man buvo 16 metų ir mano tėvams buvo 40, tos idėjos buvo daugiau mažiau tokios pat. Kiek tu pasiskaitysi, tiek žinosi. Šiandien, kiek tu

perimsi naujas technologijas, o tai yra jaunimo privilegija imtis naujų technologijų, eiti su jomis į žinių pasaulį, jie šiandien tampa žymiai pranašesni už vyresnės savo tėvų ir senelių kartos žmones, nes jie yra imlesni informacijai, tie, kurie nori tą informaciją turėti. Todėl man visada atrodė, o šiandien, informacijos sklaidos, greitos sklaidos amžiuje, ypač atrodo, kad reikia paskatinti jaunimą, reikia ištiesti ranką jaunam žmogui, reikia sudaryti galimybę jam net ir tada, jeigu jis nenorės ta galimybe pasinaudoti. Tiesdamas ranką dažnu atveju, na, ne dažnu, bet kartais teko ir nusivilti, teko suprasti, kad padarei klaidą pasitikėdamas vienu ar kitu jaunu žmogumi. Tebūnie, aš dėl nieko nesigailiu. Bet dabar žiūriu šios dienos jaunimo akimis, kaip jie žiūri į mus, į politinę bendruomenę ar apskritai į tokią visumą, kaip rinkėjai, nes kalbame ne apie tapimą politikais, kalbame apie teisę balsuoti. Tie jauni žmonės, šiandieniniai šešiolikmečiai, turbūt galvoja: *nu*, ką jie ten šneka, ar jie atitinka mano lūkesčius, mano žinias, mano bendraamžių norus? Dažnu atveju jie turbūt pagrįstai galvoja: neatitinka. Sudarykime jiems galimybę ateiti prie balsavimo urnų nuo 16 metų ir pasakyti taip, kaip jie galvoja. Gal juokingai, gal naiviai. Kas nors pasakys: ar jie pasiruošę profesionaliai? Gerbiamieji, o tas rinkėjas, kuriam 60 metų ir kiekvienuose rinkimuose balsuojantis vis už kitą politinę jėgą, ar jis tikrai pasiruošęs? Kodėl mes iš šešiolikmečio reikalaujame brandos, o iš kito amžiaus žmogaus, rinkėjo, nereikalaujame jokios brandos ir jokios atsakomybės? Ar daug ateis balsuoti tų šešiolikmečių? Manau, nedaug. Ateis tie, kuriems tikrai rūpi, tie, kurie nori vienaip ar kitaip paveikti savo savivaldos, savo bendruomenės, savo aplinkos reikalus tol, kol gali. Jam sueis 18 metų, dažnu atveju jis išvažiuos iš tos savivaldybės į didmiestį ir praras galimybę bei interesą. Duokime jam tą galimybę. Ateis 10 % balsuoti tokių šešiolikmečių, tai bus gerai. Tai bus žmonės, kurie atsakingai žiūri į tai, kas vyksta aplink juos, ir kurie nori keisti kitaip, negu vyresni rinkėjai įsivaizduoja. Sudarykime sąlygas, ir tai yra mūsų dovana jaunajai kartai. Mes darome ir sudarome jums galimybes, nereikalaudami nieko už tai. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega. Kviečiu toliau į tribūną V. Rakutį. Prašau, kolega.

**V. RAKUTIS** (*TS-LKDF*). Gerbiami Seimo nariai, dabar pristatysiu savo nuomonę. Tiesą sakant, po pateikimo balsavau už, taigi turiu teisę, man atrodo, ir dabar pasisakyti. Bet mano pasisakymas nebus toks vienprasmiškas ir aiškus. Aš manau, kad mes šiandien priimame labai svarbų sprendimą ir turime iš karto pagalvoti, kokias ilgalaikes pasekmes tai sukels. 16–18 metų jaunuoliai tarp skautų vadinami „patyrusiais skautais“. Man teko tokią grupę turėti, jai vadovauti keletą metų ir, manau, turiu teisę pasakyti, ką apie juos galvoju. Tai yra ypač imlūs, ypač gabūs žmonės, kurie nuo 16 metų sugeba įžvelgti labai daug dalykų. Ir ta grupė, kuriai man teko vadovauti, patyrusių jūrų skautų laivas „Brabanderis“. Iš tikrųjų mums ir į jūrą teko eiti, ir aš mačiau, kokie tie žmonės yra pasiruošę. Tačiau reikia suprasti, kad mes turėjome reikalą su elitine jaunimo grupe, atrinktais iš visos Lietuvos, labai aukštos motyvacijos vaikais. Ir jie tikrai yra pasirengę balsuoti. Jie jau nuo 12 metų dalyvauja įvairiuose procesuose, renka tarp savo amžininkų žmones savivaldose ir visur kitur, ir dėl tų žmonių abejonių nekyla. Problema yra ta, kad tik 1 % mūsų jaunimo dalyvauja visuomeninių organizacijų veikloje, tik 1 %, ir tai ne visas. Vadinasi, didžioji dalis žmonių realiai nėra susidūrę su šitais procesais ir natūraliai jie savo nuomonės neturi, jie tiesiog gali pritarti vienai ar kitai nuomonei, kurią išgirsta iš šalies. Galite pasakyti: visi žmonės panašiai mąsto. Taip, ir jūs būsite teisūs. Tačiau 16 metų žmogui iš tikrųjų yra kartais sunku apsispręsti.

Šiandien mes nutarsime galbūt teigiamai, galbūt neigiamai, bet, aš manyčiau, visais šiais atvejais mums reikia pagalvoti, kaip mokyklose priimti specialiųjų įgūdžių lavinimo sistemą, kad tie žmonės susidurtų su šitomis sistemomis savivaldoje nuo 12 metų, nuo 14 metų. Tegul nebus tai labai aukšti sprendimai. Žmogus turi suprasti pasekmes savo balsavimo, nes labai dažnai dar šito dalyko nėra – kažkaip reikia pabalsuoti. Todėl mes turime sugalvoti, jeigu priimsime teigiamą šiandien po svarstymo šitą sprendimą, kaip tiems žmonėms padėti, kad jie suprastų savo sprendimo pasekmes. Jeigu tai pavyks padaryti, aš tikrai už.

Apie ilgalaikes pasekmes. Kadangi man teko stebėti ne vieną skautišką organizaciją, kurios buvo labiau liberalios arba labiau konservatyvios, galiu pasakyti: jeigu jaunimas pradeda reikšti daugiau savo nuomonę, organizacija įgauna didesnių pokyčių pobūdį. Tai yra daugiau pokyčių,

daugiau radikalizmo, daugiau judesio. Tai nėra blogai, bet jeigu nebus atsvaros šitam dalykui, gali būti, kad mes nuolat viską darysime iš naujo, nes tai, kas buvo praeityje, nelabai įdomu, gyvenimiškos patirties mažai. Todėl reikia žinoti, kad tas sprendimas turės tokias pasekmes, mes susidursime su šitais žmonėmis anksčiau ir jų nuomonė turės didesnę įtaką mūsų tolesniems sprendimams. Taigi mes pasisakome už didesnį kitimą, tai reikia su tuo susitaikyti.

Baigdamas noriu pasakyti, kad pasitikėti jaunais žmonėmis reikia. Pasitikėjimas sukelia jiems tokį norą kažko siekti, jie jaučiasi svarbūs, bet taip pat reikia suprasti, kad reikia paskatinti dialogą su vyresne karta. Kai man teko vadovauti, būti Kauno tuntininko pavaduotoju (aš buvau jaunas žmogus ir dirbau su F. Šakaliu – su mūsų patriarchu), aš buvau tas radikalusis, o jis buvo tas raminantysis, ir mūsų sąveika sudarė sąlygas klestėti Kauno tuntui. Mes turime leisti, bet pagerinti jų parengimą, kad žmonės nenusiviltų, kad demokratijos tvarka nepasikeistų, kad mes judėtume progreso, sąveikos ir klestėjimo keliu.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau kviečiu T. Martinaitį. Žodį suteikiu kolegai T. Barauskui. Prašom.

**T. BARAUSKAS** (*LSDPF*). Laba diena, gerbiamas Pirmininke. Kolegos, šiandien pas mus Seime lankosi Rokiškio Visuomenės sveikatos biuro komandos vadovė J. Žaliauskienė. (*Plojimai*)

**PIRMININKAS.** Jeigu mano akys nemeluoja, daug jaunimo tribūnoje, taip pat juos galime pasveikinti. (*Plojimai*)

Prašau, kolega Tomai.

**T. MARTINAITIS** (*LSDPF*). Laba diena, gerbiami kolegos, laba diena, svečiai. Šiandien mes vėl susitikome pasikalbėti apie Konstitucijos keitimo procesą. Žengdamas gerbiamo E. Gentvilo pėdomis, šiandien taip pat esu vienas jauniausių Seimo narių, todėl jaučiu tam tikrą ir moralinę atsakomybę pasikalbėti, kodėl toks sprendimas yra reikalingas ir ar mes, kaip valstybė, šiandien jau tam pribrendome.

Būtent asmeniškai aš jau turbūt nuo 2015 metų, kuomet teko pradėti aktyviai veikti jaunimo organizacijose, kartu su kolegomis iškėliau šią idėją, kad būtent jauni žmonės jau yra pakankamai subrendę mūsų valstybėje priimti svarbius sprendimus dėl gyvenimo ateities vietos savivaldoje – būtent toje vietoje, kurioje turi didžiausią ryšį su bendruomene, kurioje gyvena jų draugai, kurioje gyvena jų artimieji ir kuriems, deja, sulaukus 18 metų, didžiąja dalimi tenka palikti tą vietos bendruomenę, iškeliauti gyventi į kitus miestus, įgyti išsilavinimą. Todėl vis dėlto dar kartelį noriu akcentuoti, kad šis sprendimas yra svarbus todėl, kad tai ne tik gali padėti mūsų jauniems žmonėms sustiprinti tą demokratijos raumenį, jaunesniame amžiuje pradėjus balsuoti vietos savivaldos rinkimuose, bet taip pat tai padeda išlaikyti ryšį su savo gyvenamąja vietove, savo vietos bendruomene. Tai yra, kaip matome, ypač svarbu šiuo laikotarpiu, kuomet mūsų valstybė išgyvena didžiules demografines problemas.

Kitas akcentas, kurį taip pat norėjau pasakyti reaguodamas į V. Rakučio Valstybės valdymo ir savivaldybių komitete išsakytas pastabas, – būtent Konstitucijos stabilumo argumentas. Taip, Konstitucija yra svarbiausias mūsų valstybės dokumentas. Tai dokumentas, kuris garantuoja mūsų valstybės laisvę ir nepriklausomybę, ir ją keisti reikia ypatingos politinės valios ir atsargos. Vis dėlto šiandien galiu drąsiai pasakyti, kad didžioji dauguma politinių frakcijų, prieš ateidamos į Seimo rinkimus, drąsiai pasisakė, kad pasitiki jaunais žmonėmis ir kad laikas keisti Konstituciją jau atėjo. Kolegos, būtent nuo mūsų politinės valios priklauso, ar mūsų valstybė šiandien jau yra pribrendusi tokiam sprendimui. Gerbdami mūsų Konstituciją, mes, Seimo nariai, galime pasakyti, kad mes kaip valstybė šiandien jau esame gana suaugę tam, kad labiau pasitikėtume jaunais žmonėmis. Yra klausimas, kodėl tiktai savivaldos rinkimai? Aš tą jau akcentavau. Būtent tai yra siekis padėti jauniems žmonėms išlaikyti ryšį su savo bendruomene, labiau atliepti jaunų žmonių interesus toje vietoje, kurioje jie gyvena, kad daugiau politikų, vietos politikų, vietos savivaldos merų, kviestų jaunus žmones į diskusijas, klaustų, kas jiems yra svarbu, kas jiems padeda jaustis laukiamais ir kaip vietos bendruomenė galėtų padėti jauniems žmonėms būti labiau… patraukliai gyventi būtent regionuose, būtent toje savo vietos bendruomenėje.

Bet taip pat ir kitas akcentas – didžiulė problema, kurios galbūt mes šiandien dar ir neminėjome. Visuose demokratiniuose rinkimuose mūsų valstybėje balsuoti prie balsadėžių ateina tik šiek tiek daugiau negu pusė visų rinkėjų. Tuo tarpu tyrimai rodo: kuomet jauni žmonės sudaly-

vauja rinkimuose dar jaunesniame amžiuje, jie įgyja tam tikrą įprotį ateiti į rinkimus ir kitais laikotarpiais. Priėmę tokį sprendimą, mes siektume padidinti rinkimų aktyvumą ir taip spręsti didžiulę problemą, kurią šiandien turime mūsų valstybėje.

Taip, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitete buvo iškeltas klausimas dėl jaunų žmonių veiksnumo, bet jau ir šiandien jauni žmonės gali priimti daug jiems, jų gyvenimui svarbių, aktualių sprendimų nuo 16 metų. Pavyzdžiui, kai skiriasi tėvai, jauni žmonės gali pasakyti, su kuriuo iš tėvų norėtų pasilikti gyventi, taip pat jie gali priimti savarankišką sprendimą dėl gydymosi įstaigose. Taigi tai parodo, kad šiandien jauniems žmonėms yra suteikta nemažai teisių ir galimybių. Bet taip pat yra klausimas mums, kolegos, ar mes pasitikime tais jaunais žmonėmis priimti svarbius sprendimus demokratinėje valstybėje?

Aišku, didelė atsakomybė tenka švietimo sistemai. Šiandien jau taip pat ir mūsų Europos Sąjungos nemažai valstybių priėmė panašų sprendimą: tiek Estijoje, tiek Maltoje, kai kuriose Vokietijos žemėse, Belgijoje, Graikijoje labiau pasitikima jaunesniais žmonėmis, bet, kalbant su tų valstybių atstovais, taip pat nevengiama išsakyti iššūkius ir problemas. Ne visi jauni žmonės atėjo prie balsadėžių taip, kaip buvo tikėta, ne visi priėmė savo sprendimą atsakingai. Didelis iššūkis tenka mums kaip politikams pradėti dialogą, diskusiją, kalbėtis su jaunais žmonėmis, šviesti juos ir taip paskatinti priimti atsakingą sprendimą.

Taigi, mieli kolegos, šiandien klausimas mums: ar mūsų valstybė yra pakankamai subrendusi, ar mes kaip politikai galime pasitikėti savo jaunimu, ta ateitimi, kuri mūsų valstybę kurs ilgus metus į priekį? Ačiū jums.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Kolegos, visos nuomonės diskusijoje išsakytos. Dabar nuomonės už, prieš svarstymo stadijoje. Kadangi turime du įstatymus, Konstitucijos 34 straipsnio pakeitimo ir Rinkimų kodekso 8 straipsnio pakeitimo, tai suteiksime visiems užsirašiusiems. Prašau. (*Balsai salėje*) Ne, po du: po du už, po du prieš. Pirmam žodis suteikiamas A. Bagdonui. Prašau, kolega.

**A. BAGDONAS** (*LSF*). Dėkoju, Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, šiandien asmenys, sulaukę 16 metų, yra aktyvi Lietuvos visuomenės dalis: jie mokosi, dalis dirba, moka mokesčius, naudojasi viešosiomis paslaugomis, turi pareigų, tačiau dalies teisių šiandien vis dar neturi. Savivaldybių tarybų sprendimai dėl mokyklų, viešojo transporto, sporto infrastruktūros ar jaunimo erdvių tiesiogiai veikia jų kasdienybę, todėl logiška, kad jie turėtų teisę prisidėti prie šių sprendimų priėmimo. Tyrimai rodo labai svarbų dalyką: jei žmogus pradeda balsuoti mokykloje, tikimybė, kad jis balsuos ir ateityje, padidėja. Tai reiškia daugiau pilietiškumo, didesnį rinkėjų aktyvumą ir stipresnę demokratijos ateitį. Tikiu, kad demokratija veikia geriausiai tada, kai mokoma ne tik iš vadovėlių, bet ir praktikos. Šis projektas nėra naujovė – balsuoti nuo 16 metų galima Estijoje, Maltoje, Belgijoje, kai kuriose Vokietijos žemėse. Daugelyje šių šalių būtent savivaldos rinkimai tapo pirmuoju žingsniu įtraukti jaunimą į demokratinius procesus.

Dar vienas svarbus aspektas. Kai jaunimas turi balsą, politikai pradeda rimčiau žiūrėti į jaunimui aktualias temas: švietimą, aplinkosaugą, miesto gyvenimo kokybės gerinimą. Šis sprendimas nėra vien dėl skaičių, tai sprendimas dėl to, ar norime auginti pilietišką visuomenę ir į demokratijos procesus įtraukti jaunąją kartą. Kviečiu pasitikėti jaunimu, būti vieningiems. Ir šiandien daugelis abejojančių, kuomet mes praėjusią kadenciją priėmėme sprendimą, kad į parlamentą galime kandidatuoti nuo 21 metų, bauginosi. Tačiau šiandien mes turime vieną parlamentarą, kuris atitinka jaunimo amžiaus viršutinę ribą – 29 metus, todėl kviečiu drąsiai balsuoti ir suteikti jaunimui galimybę būti pilietiškam ir išreikšti savo valią.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė prieš – A. Ažubalis.

**A. AŽUBALIS** (*TS-LKDF*). Kolegos, šiandien diskutuojame dėl pasiūlymo, kuris iš pirmo žvilgsnio atrodo progresyvus, tačiau iš esmės kelia rimtų abejonių dėl mūsų demokratijos kokybės. Balsavimas nėra tik teisė, tai atsakomybė spręsti šiuo atveju dėl savo regiono ar savivaldos padalinio, dalinio ateities. Ar tikrai galime sąžiningai teigti, kad šešiolikmetis, dar tik formuojantis savo pasaulėžiūrą, yra pasirengęs vertinti sudėtingus geopolitinius, ekonominius ir socialinius sprendimus? Įtakos problema – jaunesni žmonės yra labiau pažeidžiami aplinkos įtakos. Tai gali būti socialiniai tinklai, mokyklos, tėvai. Ar jų balsas būtų savarankiškas, ar tik atspindėtų kitų nuomonę? O mes turėtume saugoti rinkimų nepriklausomumą, o ne silpninti jį.

Trečia. Valstybės ar regioniniai sprendimai tiesiogiai susiję su mokesčiais, darbo rinka, verslu, atsakomybe už save ir kitus. Reikia pripažinti, kad didžioji dalis šešiolikmečių dar nėra susidūrę su šiuo realaus gyvenimo aspektu. Toliau – teisinio nuoseklumo stoka. Mes sakome, kad šešiolikmetis negali įsigyti alkoholio, negali sudaryti svarbių teisinių sutarčių, daugeliu atvejų negali visiškai atsakyti už savo veiksmus, tačiau drauge norime jam patikėti regiono valdymo krypties pasirinkimą. Taip pat turime pripažinti, kad kuo mažesnė patirtis ir kritinis vertinimas, tuo lengviau paveikti emocijomis, šūkiais. Ar tikrai norime atverti dar plačiau duris politinėms manipuliacijoms? Ir pabaigoje, tai nėra klausimas apie jaunimo nuvertinimą, tai yra klausimas apie atsakomybę. Jaunimas turi būti girdimas per švietimą, pilietines iniciatyvas, jaunimo nevyriausybines organizacijas, tačiau balsavimo teisė turi išlikti brandos, atsakomybės ir visaverčio dalyvavimo visuomenėje išraiška. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega, bet labiau pasitikėkime. V. Čmilytė-Nielsen. Prašau.

**V. ČMILYTĖ-NIELSEN** (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, dabar išsakomi argumentai prieš man labai primena ankstesnę diskusiją, kurią turėjome ankstesnės kadencijos Seime, kuomet drauge su kolegomis, atsižvelgdami į jaunimo organizacijų iniciatyvas, siūlėme jauninti kartelę, nuo kurios galima kandidatuoti į Seimą. Ji anksčiau buvo 25 metai, pavyko pakeisti Konstituciją ir dabar nuo 21 metų galima kandidatuoti į Seimą. Tuo metu buvo sakoma, kad kandidatavimas į Seimą turi būti susijęs su ypatinga gyvenimiška patirtimi, kad pavojinga taip plačiai atverti kelią į Seimą ir pernelyg anksti negalima jaunų žmonių įtraukti į tuos procesus, kurie reikalauja ypatingos atsakomybės. Šiandien, man rodos, kartojami tie patys argumentai, bet, kaip jau buvo čia pasakyta, taip jau yra, kad nei kritinis mąstymas, nei gebėjimas atskirti faktų nuo pramanų nėra tiesiogiai susiję su amžiumi. Mes galime matyti daugybę pavyzdžių, kuomet iš išvaizdos labai brandūs, jau pagyvenę ir visko matę žmonės gali pasimauti ant melo, įvairiausių melagysčių ir manipuliacijų, lygiai taip pat jauni žmonės gali puikiausiai atsirinkti, kas yra tiesa, kas faktai ir kas melas ir manipuliacijos. Todėl aš šiandieną labai nuoširdžiai kviečiu pasitikėti jaunais žmonėmis, jų gebėjimu įsitraukti į politinius procesus, turėti tvirtą nuomonę, dalyvauti ir tapti jaunais rinkėjais, o vėliau visą gyvenimą – aktyviais demokratinės visuomenės piliečiais. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolege. Nuomonė prieš – K. Neimantas. Prašau, kolega.

**K. NEIMANTAS** (*NAF*). Ačiū, Pirmininke. Kolegos, aš taip pat noriu jus paraginti pasitikėti mūsų jaunimu. Priėmę šitą įstatymą, pasitikėkime jais taip: leiskime jiems pirkti ir vartoti alkoholį nuo 16 metų, leiskime pirkti cigaretes ir kitas priemones, neberibokime jų darbo, nes nuo 16 metų mes turime apribotą darbo rinką nepilnamečiams. Taip pat pasiūlysiu priimti įstatymo pataisas, kur nuo 16 metų nepilnamečiai galėtų užsiimti ir lytiniais santykiais su pilnamečiais virš 18 metų. Taigi mūsų jaunimas yra subrendęs, jie žino, kokius reikia priimti sprendimus, jie yra ir politiškai stiprūs, ir finansiškai nepriklausomi. Tikrai raginu, kolegos, priimti šį įstatymą ir po to pateikti kitus įstatymų projektus, kur savo šešiolikmečiams mes leistume būti visaverčiais Lietuvos Respublikos piliečiais. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolegos. Nuomonės už svarstymo stadijoje išsakytos, už ir prieš. Apsispręsime balsuodami. Ar galime sutarti, kad balsuojame dėl abiejų iš karto? Ačiū, balsuojame. Ačiū.

Balsavo 106 Seimo nariai: 80 – už, 8 – prieš, 18 susilaikė. Įstatymui po svarstymo pritarta. (*Plojimai*) Abiem įstatymų projektams – Nr. XVP-993 ir Nr. XVP-994. Ačiū.

*10.32 val.*

**Civilinio kodekso 6.363, 6.364, 6.364[1], 6.364[2] straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1046(2), Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 2, 12, 22 ir 40 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo aštuntuoju[1] skirsniu įstatymo projektas Nr. XVP-1047(2) (*svarstymas*)**

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Civilinio kodekso keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1046 ir lydimasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo keleto straipsnių ir

priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1047. Į tribūną Teisės ir teisėtvarkos komiteto vardu kviečiu pranešėją J. Sabatauską. Ruošiasi Žmogaus teisių komiteto atstovas L. Šedvydis.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Civilinio kodekso keleto straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą bei lydimąjį Vartotojų teisių apsaugos įstatymą. Šių įstatymų projektų tikslas – perkelti į nacionalinę teisę 2024 metų direktyvą, kuria siekiama skatinti vartotojų įsigyjamų galimų pataisyti prekių su trūkumais taisymą ir pakartotinį naudojimą. Komitetas vienbalsiai – 9 balsais – pritarė šiam įstatymo projektui, Civilinio kodekso, ir Vartotojų teisių apsaugos įstatymo projektui. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau į tribūną kviečiu L. Šedvydį, Žmogaus teisių komiteto pirmininką. Prašau, kolega.

**L. ŠEDVYDIS** (*LSDPF*). Dėkoju Seimo Pirmininkui. Seimo Žmogaus teisių komitetas vasario 11 dieną svarstė Civilinio kodekso pakeitimo įstatymo projektą ir pritarė iniciatorių pateiktam įstatymo projektui bendru sutarimu. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Diskusijoje dalyvauti norinčių nėra. Pastabų, pasiūlymų taip pat neturime. Ar galime, kolegos, pratęsti mūsų balsavimo laiką iki 12 valandos ir tada balsuoti, apsispręsti? Galime, taip? Ačiū. Bendru sutarimu galime.

Tada prašom apsispręsti balsuojant dėl projekto Nr. XVP-1046 ir lydimojo projekto Nr. XVP-1047. Balsuojame.

Ačiū. Balsavo 104 Seimo nariai, 104 – už. Po svarstymo įstatymų projektams Nr. XVP-1047 ir Nr. XVP-1046 pritarta.

*10.35 val.*

**Švietimo įstatymo Nr. I-1489 56 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-331(2) (*svarstymas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Švietimo įstatymo 56 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-331. Pranešėja – I. Braziulienė. Prašau, kolege.

**I. BRAZIULIENĖ** (*LSDPF*). Labas rytas. Gerbiami kolegos, teikiu Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 56 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Projektą papildome 9 punktu, kad „kartu su krašto apsaugos ministru tvirtina privalomo gynybos įgūdžių kurso programą ir jos įgyvendinimo tvarkos aprašą“.

Komitetas, atsižvelgdamas į tai, kad iniciatoriai siūlė įstatymo projektu detaliai reglamentuoti vieną iš ugdymo turinio elementų, įvertindamas, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Krašto apsaugos ministerija ir Lietuvos šaulių sąjunga pasirašė bendradarbiavimo susitarimą dėl Lietuvos mokinių pilietinio ir patriotinio ugdymo, ir akcentuodamas, kad tarpinstituciniai susitarimai ne visada turi tęstinumą, nusprendė pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Už balsavo 8, prieš – 0, susilaikė 0.

**PIRMININKAS.** Ačiū. V. Rakutis nori pasisakyti. Prašau, kolega. Į tribūną, kolega.

**V. RAKUTIS** (*TS-LKDF*). Gerbiami Seimo nariai, yra pristatytas labai rimtas projektas, kalbantis apie mūsų jaunimo rengimą sunkiems laikams. Norėčiau atkreipti dėmesį tiktai į kai kurių sąvokų pasikeitimą, nes buvo kalbama apie pilietiškumą ir gynybą. Dabar žodis „pilietiškumas“ dingo, liko tik „gynyba“. Čia yra toks fundamentalus skirtumas, apie kurį reikia gerai pagalvoti toliau tobulinant šitą įstatymo projektą.

Mes dažnai manome, kad šaudymas yra pilietiškumas, o kalbėjimas patriotine tema yra šaudymas. Tai nėra tas pats – tai yra skirtingi įgūdžiai. Jeigu mes išbraukėme žodį „pilietiškumas“, tai mes jau kalbame ne apie motyvacijos skatinimą, o apie gynybos įgūdžių formavimą. Tokia formuluotė gali sukelti įvairių komplikacijų todėl, kad gali kas nors paklausti Europos Sąjungoje, tai ką jūs ten tokio darote?

Aš labai intensyviai siūlyčiau žodį „pilietiškumas“ šiame įstatyme palikti todėl, kad, kiek man teko dalyvauti tų pačių šaulių veikloje, susitikimuose su devintokais, labai dažnai būtent pilietiškumo ir patriotiškumo trūksta jaunimui. Jis nėra susidūręs su šitais klausimais, nes gyvena

šeimoje, mokykloje apie tai kalbama mažai, ir būtent šitie kursai žmogų susieja su jo valstybe. Kai jis turi šitą ryšį, tai motyvuoja jį visam gyvenimui, nes būtent šituo laikotarpiu, mes tik dabar balsavome už rinkimus 16–18 metų, o kai kada ir jaunesniame amžiuje, susiformuoja šitas ryšys. Žmogus tada susieja save su valstybės sėkmėmis, nesėkmėmis ir kitais dalykais. Todėl aš labai intensyviai siūlyčiau neatsisakyti žodžio „pilietiškumas“, o geriausia – patriotiškumas, pilietiškumas, ir, žinoma, būtini krašto gynybos įgūdžiai, nes laikai neramūs.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Aš dar kartą kviečiu į tribūną gerbiamą I. Braziulienę. Yra Vyriausybės išvada ir komiteto nuomonę dėl išvados prašom pasakyti.

**I. BRAZIULIENĖ** (*LSDPF*). Komiteto nuomonė yra Vyriausybės išvadai pritarti iš dalies. Kodėl? Ogi todėl, kad pirminis susitarimas tarp Krašto apsaugos ministerijos, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ir šaulių buvo pasirašytas 2024 m. lapkričio 15 d. Kitas susitarimas pakartotas ir atnaujintas buvo 2025 m. birželio 6 d. Komiteto nuomonė yra pritarti iš dalies. Kadangi susitarimai ne visada yra vykdomi pasikeitus kitam ministrui, atėjus kitai Vyriausybei, tai tiesiog ši nuomonė yra komiteto dėl to, kad įtvirtinta įstatymu.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Matau Vyriausybės narį R. Kauną. Ar galėtų sutikti, kad iš dalies atsižvelgta į Vyriausybės nuomonę?

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Taip, sutinkame. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Ačiū, matau pritarimą. Tai, kolegos, nuomonė už dar dėl viso įstatymo projekto. Už pataisą. Atsisako. Ar galime komiteto nuomonei pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl viso įstatymo projekto norinčių pasisakyti yra. L. Kazlavickas. Prašau, Liutaurai.

**L. KAZLAVICKAS** (*TS-LKDF*). Kolegos, kviečiu pritarti komiteto pasiūlytai formuluotei, nes buvo rastas kompromisas, kaip iš projektinio, dabartinio, tarp dviejų ministerijų vykstančio ugdymo pereiti į tokį įstatyminį lygį ir sutarti, kad tokia programa egzistuotų. O antras svarbus momentas – buvo sutarta ir dėl datų. Abi ministerijos yra sutarusios diegti šią programą, kuri yra išgryninta iki gynybos įgūdžių, irgi čia yra labai svarbus sutarimas, tai yra ta programa, kuri patvirtinta dviejų ministrų sutarimu, labai aiškiai atspindėta per šią sąvoką, tad siūlyčiau tiesiog palaikyti.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonių prieš nėra. Ar galime balsuodami apsispręsti? Kolegos, prašom balsuoti.

Ačiū. Balsavo 105 Seimo nariai: už – 104, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymo projektui Nr. XVP-331 po svarstymo pritarta.

*10.42 val.*

**Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-832(2), Administracinių nusižengimų kodekso 283, 589 straipsnių pakeitimo ir 112, 113[1] straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XVP-833(2) (*svarstymas*)**

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-832 ir Administracinių nusižengimų kodekso keleto straipsnių pakeitimo ir dviejų straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XVP-833. Į tribūną kviečiu A. Radvilavičių. Prašom. Aplinkos apsaugos komiteto vardu. Abu įstatymų projektus, jeigu galite, prašom pateikti.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Aplinkos apsaugos komitetas vasario 4 dieną svarstė ir pagrindinio komiteto išvada yra pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui. Balsavimo rezultatai: 7 – už, prieš nėra, susilaikiusių nėra.

Taip pat ir dėl Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso vasario 4 dieną komitetas svarstė. Sprendimas – pritarti Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 112 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam Teisės ir teisėtvarkos komitetui jį tobulinti pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės pastabas, kurioms komitetas pritarė. Balsavimo rezultatai: 7 – už, prieš nėra, susilaikiusių nėra.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Kviečiu dėl Administracinių nusižengimų kodekso Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką J. Sabatauską.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Administracinių nusižengimų kodekso keleto straipsnių pakeitimo ir pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektą, kuris susijęs su Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektu. Komitetas pritarė. Už – 9.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonę diskutuodamas nori išsakyti B. Ropė. Prašom, kolega.

**B. ROPĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų, prieš metus Seimui teikiau panašų įstatymo projektą, tik, deja, rezultatas – tiek komitetai, tiek Seimas nepalaikė to įstatymo projekto, tai labai norėčiau, kad šį kartą mes visi labai draugiškai palaikytume šitą įstatymo projektą. Jau ilgą laiką veikia dvi sistemos, tai yra viena elektroninė sistema Kadastro centre, kur yra koordinatės ir galima bet kada jas pasitikrinti ir pasižiūrėti, ir antra veikia riboženklių sistema, kuri prasidėjo po 1990 metų. Jų sistema yra labai įvairi, jų yra labai daug, labai daug įvairių pažeidimų ir žmonės dėl to, sakykime, be reikalo kenčia. Todėl iš tikrųjų labai svarbu priimti šitą įstatymo projektą, kad koordinatės, kurios yra užfiksuotos, ir būtų kaip atskaitos taškas, o žmogus, turintis, valdantis ar mišką, ar žemės ūkio sklypą, nežiūrėtų ir nekontroliuotų visą laiką tų riboženklių, o jeigu jam reikia, jis galėtų vienokiu ar kitokiu būdu pasižymėti tas ribas, kurias norėtų matyti. Sakyčiau, tikrai buvo perteklinis dalykas biurokratija šitoje srityje ir, žinoma, perteklinis dalykas kontrolė šitoje srityje. Dar rašydavo įvairius aktus, bausdavo žmogų už tai, kad atstatytas riboženklis ne toks, nes tų riboženklių tipai kas keleri metai vis pasikeisdavo. Todėl dar kartą kviečiu visus pažiūrėti rimtai į šį klausimą ir palaikyti šitą projektą. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega. Nuomonės už, prieš. Užsirašiusių nėra. Apsispręskime balsuodami dėl projektų Nr. XVP-832 ir Nr. XVP-833. Prašom balsuoti.

Ačiū. Balsavo 98 Seimo nariai: už – 92, prieš nėra, susilaikė 6. Po svarstymo projektams Nr. XVP-832 ir Nr. XVP-833 pritarta.

*10.48 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimo Nr. IX-907 „Dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1253 (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimo Nr. IX-907 „Dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1253. Į tribūną kviečiu pranešėją R. Kauną, krašto apsaugos ministrą. Prašom, kolega, pateikti.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, Nacionalinio saugumo strategija – tai svarbiausias saugios ir atsparios valstybės raidos nuostatas įtvirtinantis Lietuvos strateginis dokumentas. Nacionalinio saugumo strategija nustato ilgo laikotarpio nacionalinio saugumo politikos prioritetus ir uždavinius, ja nustatomi pagrindiniai nacionalinio saugumo interesai, pagrindinės rizikos, grėsmės ir pavojai šiems interesams, įtvirtinami prioritetai ir uždaviniai valstybės saugumui užtikrinti. Strategija yra įgyvendinama rengiant Vyriausybės ir žemesnio pavaldumo įstaigų planavimo dokumentus: Nacionalinį pažangos planą, valstybės saugumo stiprinimo programas, plėtros programas ir nacionalines darbotvarkes. Vyriausybė užtikrina, kad strategijos nuostatos būtų įtrauktos į kitus strateginio planavimo dokumentus ir vykdomos, kiekvienais metais nustato grėsmių šalinimo ar mažinimo prioritetus.

Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo 3 straipsnis nustato: strategija privalo būti atnaujinama ne rečiau kaip kas penkerius metus, tačiau ji gali būti atnaujinama dažniau, pasikeitus saugumo situacijai. Praeitą kartą strategija atnaujinta 2021 metais. Todėl vadovaujantis Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymu ir atsižvelgiant į reikšmingai pasikeitusią šalies saugumo aplinką – Rusijai 2022 metais pradėjus plataus masto karą prieš Ukrainą – dabartiniu strategijos projektu

siekiama pritaikyti Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo politikos nuostatas prie reikšmingai pasikeitusios šalies saugumo aplinkos, atsižvelgiant į būtinybę stiprinti šalies pasirengimą užkardyti ir atremti nacionaliniam saugumui kylančias grėsmes.

Lietuvos ir globalaus saugumo situacija radikaliai pasikeitė Rusijai 2022 metais pradėjus plataus masto karą prieš Ukrainą. Rusija ruošiasi ilgalaikei konfrontacijai prieš euroatlantinę bendriją, todėl Lietuva, atsakingai vertindama savo ir visos euroatlantinės bendrijos pasirengimą atsakyti į ją, sustiprina atgrasymą ir pasirengimą valstybės gynybai karinės agresijos atveju. Lietuvos saugumui užtikrinti reikia sutelktų valstybės ir jos piliečių pastangų, todėl atnaujinta Lietuvos nacionalinio saugumo strategija remiasi visuotine gynyba, kurią sudaro trys ramsčiai: valstybės ginkluota gynyba, visuomenės atsparumas ir parama ginkluotai gynybai, Lietuvos interesus atitinkanti tarptautinė saugumo sistema.

Pagrindinis patikimos ginkluotės gynybos ramstis yra Lietuvos kariuomenė. Jos stiprinimas lieka svarbiausiu tikslu, todėl Lietuva skiria ir turės skirti ne mažiau kaip 5–6 % bendrojo vidaus produkto, kurdama modernią, naujomis technologijomis ir glaudžiu bendradarbiavimu paremtą gynybos sistemą. Didina Lietuvos kariuomenės, ypač Sausumos pajėgų Pirmosios divizijos kovinę galią, rezervą ir atsargas, plėtoja patikimas ir atsparias tiekimo grandines, stiprina oro erdvės ir jūros stebėjimą ir gynybą, didina elektromagnetinės kovos pajėgumus ir užtikrina saugius infrastruktūros perdavimo būdus, plėtoja gebėjimus vykdyti karines operacijas kibernetinėje erdvėje, plėtoja gynybos ir saugumo pramonę, užtikrina pažangiųjų technologijų, tokių kaip dirbtinis intelektas, diegimą Lietuvos kariuomenėje.

Visuotinė gynyba remiasi ginkluotos ir civilinės gynybos sąveika, todėl, didindama valstybės ir visuomenės atsparumą bei pasirengimą remti ginkluotą gynybą, Lietuva skatina ir vysto žvalgybos ir kontržvalgybos pajėgumus, demokratijos institutų ir politinių procesų atsparumo korupcijai ir priešiškai įtakai mechanizmus, strategiškai svarbių sektorių investicijų ir sandorių kontrolės sistemą, pažangiųjų technologijų ir mokslinių tyrimų plėtrą Lietuvoje, visuomenės informuotumą ir atsparumą dezinformacijai, visuomenės savisaugos ir fizinio parengimo kultūrą, gimstamumą ir ilgalaikę šeimos politiką, kvalifikuotos darbo jėgos ugdymą, pritraukimą ir išlaikymą, Lietuvos piliečių ir lietuvių kilmės asmenų grįžimą bei leidimą gyventi Lietuvoje turinčių užsieniečių integraciją į šalies visuomenę.

Ypatingą dėmesį strategija skiria kertinės infrastruktūros saugai, energetikos sistemų savarankiškumui ir patikimumui, pakankamiems valstybės rezervams ir aprūpinimui maisto bei energijos ištekliais krizės atveju, valstybės skaitmeninių priemonių naudojimo saugumui ir atsparumui. Lietuvos nacionalinio saugumo interesų užtikrinimas taip pat labai priklauso nuo tarptautinių politinių procesų, todėl Lietuva aktyviai dalyvauja šiuose procesuose ir siekia tarptautine teise grindžiamos pasaulio tvarkos, euroatlantinės bendruomenės vienybės ir patikimos saugumo architektūros Europoje.

NATO išlieka kertinis Lietuvos saugumo garantas ir Rusijos atgrasymo pagrindas, todėl Lietuva stiprina bendradarbiavimą su NATO sąjungininkais ir siekia jų įsitraukimo stiprinant Lietuvos saugumą, o ypač tęstinio Jungtinių Amerikos Valstijų ir Vokietijos pajėgumų buvimo Lietuvoje.

Nustatomas šios strategijos tikslas – atsižvelgiant į Rusijos keliamą grėsmę, būtina stiprinti atgrasymą ir pasirengimą valstybės gynybai karinės agresijos atveju. Pateikiamas aktualus saugumo aplinkos vertinimas, pabrėžiant išaugusią karinės jėgos naudojimo reikšmę Rusijos pasiruošimui ilgalaikei konfrontacijai su euroatlantine bendrija, hibridinių grėsmių pasireiškimo intensyvumui. Vertinant saugumo grėsmes, inventorizuotas ir išplėstas 2021 metų grėsmių sąrašas ir glaudžiai bendradarbiauta su žvalgybos institucijomis, kad sudarytas grėsmių paveikslas būtų pagrįstas ir pamatuotas. Akcentuojamas Rusijos karinės jėgos augimas, nepaisant patiriamų nuostolių Ukrainoje. Perspėjama apie dėl to didėjančią konfrontacijos tikimybę. Nurodoma, kad Baltarusija teikia besąlyginę paramą Rusijos agresijai ir akcentuojama Baltarusijos priklausomybė nuo Rusijos. Kinijos atžvilgiu akcentuojama ne tik jos auganti galia, kenkėjiška veikla ir siekis

kurti kitų valstybių priklausomybę, bet ir Rusijos agresijos įgalinimas. Pabrėžiama, kad įgyvendinamos svarbių valstybės gyvenimo sričių pažeidžiamumo mažinimo priemonės ir išlieka tam tikros nedraugiškų užsienio valstybių keliamos rizikos. Akcentuojama, kad būtina užtikrinti savalaikę skaitmenizaciją gynybos ir viešojo saugumo srityje, tačiau pabrėžiama, kad intensyvi pažangių technologijų plėtra suteikia ne tik galimybių, bet ir didina saugumo iššūkius. Atkreipiamas dėmesys į ypatingos svarbos infrastruktūros objektų pažeidžiamumą, atsižvelgiant į karo Ukrainoje pamokas, kur šie objektai tampa karinių atakų sisteminiais taikiniais. Perspėjama apie pavojus, kurie kiltų kryptingai nevystant nacionalinės gynybos pramonės.

Strategijoje taip pat toliau išlaikomos aktualios ankstesnės strategijos nuostatos. Išlaikoma nuostata dėl tarptautinės ginklų kontrolės ir neplatinimo sistemos destabilizacijos, pabrėžiant Rusijos vykdomą taisyklių nepaisymą. Išlaikoma nuostata dėl bandymų skaldyti euroatlantinę vienybę ir tarptautinės tvarkos erozijos. Išlaikoma nuostata dėl Baltarusijos branduolinės energetikos vystymo keliamų pavojų. Atnaujinamas nacionalinio saugumo interesų sąrašas. Galiojančioje 2021 metų strategijoje nustatytus tris interesus (tai būtų valstybės nepriklausomybė, suverenitetas, teritorinis vientisumas ir demokratinė konstitucinė santvarka, taika, gyventojų saugumas ir gerovė, saugios sąlygos valstybės raidai, euroatlantinės bendrijos gyvybingumas ir vieningumas) papildo dar du nauji punktai – ekonominio saugumo ir atsparumo užtikrinimas bei gynybos ir saugumo pramonės kūrimas.

Atsižvelgiant į atliktą saugumo aplinkos vertinimą, suformuluotas naujas strategijos tikslas – pasirengimas valstybės gynybai karinės agresijos atveju, išplėstas nacionalinio saugumo interesų sąrašas, įvertinus jų svarbą nacionaliniam saugumui.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Jūsų, kolega, nori paklausti keletas Seimo narių. Pirmas klausia S. Gentvilas. Prašau.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Gerbiamas ministre, sveikinu su strategijos pateikimu. Labai reikšmingas dokumentas. Tikiuosi, komitetuose išsamiai padiskutuosime. Yra toks angliškas priežodis, kuriuo sakoma: strategiją suvalgo pusryčiams įmonės, įstaigos arba visuomenės kultūra, arba angliškai skamba: *culture eats strategy for breakfast*.

Norėčiau dėl aktualijų paklausti jūsų. R. Žemaitaičio pagarsėjęs kultūros ministras, kuris beveik buvo jūsų kolega, čia prisižadėjo Vengrijos politikams sukurti ryšius su „Gazpromui“ artimais naftos tiekėjais, patikimais trąšų tiekėjais, suprask, iš esmės sankcionuotomis įmonėmis. Ką jūs strategijoje kalbate apie tokių antivalstybinių politikų veikimą Lietuvos politikoje, o iš esmės – ir koalicijoje, kurią jūs esate subūręs? Ačiū.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Strategijoje nėra įvardinti vardai ir pavardės. Strategija yra skirta mums visiems formuoti bendrą supratimą, kokio saugumo mums reikia, kas užtikrina mūsų saugumą ir kokios šalys kelia mums vienokią ar kitokią riziką arba grėsmę. Apie tai yra strategija.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia A. Anušauskas. Prašau, kolega. Oi, atsiprašau, S. Kairys. Atsiprašau.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Ačiū už galimybę paklausti. Aš visgi parutuliosiu mintį toliau. Tarkime, skaitant tą pačią JAV saugumo strategiją yra tokių teiginių, kad, pavyzdžiui, ilgalaikis šalies saugumas neatsiejamas nuo JAV dvasinės ir kultūrinės sveikatos atstatymo ir atgaivinimo. Ten yra apibrėžiamas naujasis šalies aukso amžius, kalbama apie atramą šlovingos praeities herojų, įvardinamos tokios grėsmės kaip egzistuojantis antiamerikizmas, destruktyvios propagandos suaktyvėjimas, kultūrinės subversijos. Šitą dokumentą skaitant toks yra jausmas, kad tai yra Krašto apsaugos ministerijos darbas, bet jisai neturi atramos į tokius platesnius kontekstus, į ką tokios šalys kaip JAV arba pati Rusija, pavyzdžiui, daug dėmesio kreipia, būtent į kultūrinį aspektą. Čia faktiškai apie kultūrą nėra kalbama, yra tiktai kelios užuominos apie atsparią visuomenę, apie laisvą žiniasklaidą, kai kurios tezės net niekaip nekoreliuoja su ta praktika.

Tai klausimas paprastas: ar nemanote, kad reikėtų truputėlį išplėsti ratą tų asmenų, kurie dirba su tokia strategija? Kai reikės bent jau, nežinau, ar šią tvirtinti, ar naują, atnaujinti, tikrai turėtų būti įtrauktas platesnis ratas žmonių, kad tai nebūtų tiktai toks Krašto apsaugos ministerijos žinios dokumentas, o turėtų atramą į tokius kultūrinius, istorinius, visuomeninius pagrindus.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Tokios iniciatyvos tikrai gali būti, nematau čia, kaip sakyti, kokių nors grėsmių. Kaip tik galbūt kuo daugiau ar ministerijų, ar tiesiog institucijų įsitrauktų į įvairių strategijų kūrimą, galbūt strategijos turėtų kokias nors papildomas gaires, kurios gal atitiktų didesnį, platesnį vaizdą. Šiandien visuomenės atsparumas ir parama ginkluotai gynybai yra minima. Ar jos minimos išsamiai, ar neišsamiai, tai Seimas turbūt ir įvertins pritardamas arba nepritardamas strategijai. Visgi pagrindinis turbūt tikslas, kad mes turėtume sutarimą ir labai aiškią viziją, kokias grėsmes mes turime, kokias grėsmes mes matome ir kaip tas grėsmes užkardysime, kad tiesiog nepaskęstume diskusijose *vardan* diskusijų. Bet platesnis ratas žmonių, manau, tikrai yra galimas.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Dabar jau tikrai klausia A. Anušauskas. Prašau, kolega.

**A. ANUŠAUSKAS** (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, iš tikrųjų strategiją reikia keisti, juolab kad per penkerius metus įvyko tikrai daug pokyčių, ir geopolitinių, ir plataus masto Rusijos agresija Ukrainoje prasidėjo. Jūsų projekte vis dar yra tokių publicistinių dalykų, spėjimų: ateityje, tikėtina, toliau daugės. Iš tikrųjų visa tai reikia pritaikyti veiksmams, na, stilistiką pakeisti. Bet mano klausimas susijęs su tokiu vienu aspektu – Baltarusijos apibrėžimu 16 punkte. Anksčiau buvo „autoritarinis Baltarusijos Respublikos politinis režimas“, dabar tiesiog „politinis režimas“. Baltarusija pasikeitė, autoritarizmo neliko, kas ten atsitiko?

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Baltarusijos režimas ir toliau kelia mums iššūkių tiek dėl hibridinių atakų, tiek dėl nenoro galbūt civilizuotai sugyventi su savo kaimynais, tad mes tai ir vertiname kaip iššūkių keliančią valstybę, kurią mes kviestume galbūt, kaip sakyti, atrasti europinį požiūrį ir galimybes veikti kartu su Europa, o ne kaip nors prieš Lietuvą ar Europos valstybes. Tai turbūt aš taip ir pakomentuočiau.

O dėl tikėtinų, galimų tokių, sakykime, suprantu, kartais galbūt ne visai apibrėžtų įžvalgų. Žvalgyba vėlgi vertina, turi savo vertinimo metodus, jūs pats tikrai puikiai tai žinote, ir ji negali kartais užtikrinti, kad bus vienaip ar kitaip. Dinamika yra labai didelė ir šiandien mes matome Vidurio Rytuose naujus iššūkius, naujus karus, naujas krizes. Tikiuosi, kad ateityje tų karų nebus, bet viskas tikėtina.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia E. Gentvilas. Prašom, kolega.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Gerbiamas ministre, bando mano kantrybę, neįjungia. Kalbant apie šią strategiją, yra du aspektai. Vienas – turinio, kai kurie kolegos paminėjo, ir džiugu, kad jūs esate linkęs tą turinį peržiūrėti, diskutuoti ir galbūt gerinti. Antras dalykas – procesas arba procedūros. Ankstesnę Nacionalinio saugumo strategiją rengė, iš esmės rengė Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, tai buvo įvairių partijų indėlis į tą strategiją, dabar gi jūs parengėte tokią žinybinę saugumo strategiją. Aš nebūtinai čia įdedu neigiamą aspektą, bet siaurame rate apgalvotą ir paruoštą strategiją. Ją Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas net atsisakė komentuoti per nacionalinio transliuotojo eterį. Tai koks būtų jūsų santykis su NSGK, ateityje tobulinant šią strategiją?

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Kadangi strategija bet kuriuo atveju atkeliaus į NSGK ir tikrai bus diskutuojama, galbūt gims ir kažkokių naujų įžvalgų ir papildymų, tai pažiūrėkime, kaip šis procesas veiks, galbūt jis suteiks daugiau konstruktyvumo ir gal tokiu keliu visada reikės keliauti. Tačiau neskubėkime, ateis į NSGK, padiskutuosime, įvertinsime ir paskui galėsime padaryti išvadas.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia V. Čmilytė-Nielsen. Prašau, kolege.

**V. ČMILYTĖ-NIELSEN** (*LSF*). Dėkoju. Gerbiamas ministre, strategijos 11 punkte kalbate apie tai, kad nacionaliniam saugumui būtina prekyba, kuri atspari priešiškų valstybių įtakoms ir strateginėms priklausomybėms, taip pat būtina siekti išvengti priklausomybių nuo autoritarinių režimų ir užkardyti netiesioginį Rusijos Federacijos karo prieš Ukrainą finansavimą, taip pat stiprinti strateginių sektorių ir tiekimo grandinių atsparumą. Jūs savo koalicijoje turite partnerį, kurio pirmininko oficialus patarėjas užsiima trąšų verslo lobizmu, galimai atstovauja ir sankcionuotoms su nafta dirbančioms įmonėms, susijusioms su Rusija. Kaip jūs įgyvendinsite šią strategiją su tokiu akmeniu po kaklu? Ar jūs nematote savo koalicijos partnerio veikimo? Jis tiesiogiai priešta-

rauja tam, ką šiandien pristatote Seimui, toms tikrai geroms, solidžioms, protingoms nuostatoms, kurios taip kertasi su jūsų koalicijos partnerio realiais veiksmais.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Strategiją mes turėsime įgyvendinti, manau, visi kartu, be abejo, su Krašto apsaugos ministerijos lyderyste ir kitų institucijų lyderyste. Šiandien mes turime aiškius sprendimus dėl baltarusiškų trąšų tranzito, yra pratęstos sankcijos ir klausimas šiandien yra baigtas. Kažkokių veiksmų pirkti, pradėti pirkti dujas ar naftos produktus iš Rusijos mes neturime ir planuose nėra. Energetinė nepriklausomybė lygiai taip pat yra užtikrinta, nes esame atsijungę nuo BRELL'o žiedo. Taigi, manau, iš dalies strategija jau yra įgyvendinta ir sieksime jos tolesnio įgyvendinimo.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Laikas mūsų klausimams baigėsi, bet gal paskutinis dar K. Podolskis. Prašau, klausimas svarbus.

**K. PODOLSKIS** (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamas ministre, tikrai ačiū už pateiktą rimtą, reikšmingą dokumentą. Tikrai teigiamai vertintina tai, kad strategijoje ypatingas dėmesys skiriamas Lietuvos kariuomenei stiprinti, įskaitant Lietuvos divizijos vystymą ir rezervų didinimą. Tai tikrai yra svarbus žingsnis siekiant užtikrinti, kad Lietuva būtų pasirengusi ne tik priimti sąjungininkų paramą, bet ir pati efektyviai ginti savo teritoriją.

Strategijoje išskiriama nacionalinės gynybos pramonės plėtra. Atsižvelgiant į pradėtas iniciatyvas stiprinti Lietuvos gynybos pramonę ir bendradarbiavimą su technologijų įmonėmis, mano klausimas: kiek Lietuva šiandien realiai vykdo bendrų projektų su kitomis valstybėmis tiek tarp vyriausybių, tiek kartu su verslu? Ar matote čia augimo potencialą, koks jis gali būti? Ačiū.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Ačiū. Tikrai geras klausimas. Būtent ne veltui Nacionalinėje strategijoje ir yra paminėtas verslo ir valstybės požiūris į gynybos pramonę, nes be gynybos pramonės mes tikrai susiduriame su sunkumais tiesiog įsigyti tam tikrą ginkluotę laiku ir efektyviai ir taip pat turėti inovacijų gynybos pramonėje.

Šiandien visus apskriejo žinia, kad toks gigantas kaip „Lockheed Martin" Lietuvoje įsteigia naują *ofisą*. Tai irgi yra žingsnis į priekį mums didinant bendradarbiavimą su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, kurios yra vienas iš mūsų strateginių partnerių tiek ginkluotės įsigijimo, tiek bendradarbiavimo prasme, turiu galvoje, pramonės prasme. Mes šnekame ir apie dronus, mes šnekame ir apie HIMARS sistemas, ir daugiau klausimų sprendžiama. Lygiai taip pat Vokietija – turime puikų projektą su „Leopard" tankų gamykla Lietuvoje, haubicų įsigijimą, kitas technologijas. Izraelis – lygiai taip pat bendradarbiaujame, ieškome technologinių sprendimų, galimų veikimų kartu. Kaimyninė Lenkija – minavimo ir išminavimo klausimai. Ir, be abejo, – Ukraina. Mėnesio pabaigoje dar kartelį vykstu į Ukrainą toliau tęsti diskusijas, kaip kartu galėtume vystyti droninius ir antidroninius pajėgumus, užtikrinti Lietuvos sienos, net ne vien Lietuvos iš tikrųjų – Rytų NATO sienos saugumą naudojant technologijas.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega. Laikas, klausimams skirtas, baigėsi. Dabar nuomonės už. Nuomonių prieš nėra, ar galime atsisakyti? Ne. J. Šukevičienė, prašau.

**J. ŠUKEVIČIENĖ** (*LSDPF*). Dėkoju, Pirmininke. Gerbiami kolegos, ši strategija – tai būtinas atsakas į iš esmės pasikeitusią saugumo aplinką Europoje. Rusijos karas prieš Ukrainą parodė, kad karinė jėga vėl tapo realiu geopolitikos instrumentu. Svarbu, kad strategijoje numatomas nuoseklus Lietuvos kariuomenės stiprinimas, vystoma Pirmoji divizija, didinamas rezervas ir stiprinamas mūsų gebėjimas ginti valstybę nuo pirmųjų krizės valandų. Taip pat reikšminga, kad saugumas suvokiamas plačiai – apimant kibernetinę erdvę, kritinę infrastruktūrą ir visuomenės atsparumą. Tai atitinka šiandienos grėsmių pobūdį. Todėl kviečiu vieningai balsuoti ir palaikyti šią strategiją. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Kolegos, apsispręskime balsuodami.

Balsavo 81 Seimo narys: 81 Seimo narys – už, prieš ir susilaikiusių nėra. Po pateikimo nutarimo projektui pritarta. Pagrindinis komitetas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, papildomi komitetai: Ateities komitetas, Valstybės valdymo ir savivaldybių bei Užsienio reikalų komitetai. (*Balsas salėje*) Nereikia. Prašom per šoninį mikrofoną, kas čia norėjo kažką atsakyti.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Siūlyčiau Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą kaip pagrindinį. Ir gal užtenka?

**PIRMININKAS.** Gerai, apsispręsime balsuodami. Pagrindinis komitetas – Nacionalinio saugumo. Ar sutinkame visi? Bendru sutarimu, ačiū, sutinkame.

Papildomi komitetai dabar yra siūlomi. (*Balsai salėje*) Taip, taip. Ateities komitetas. (*Balsai salėje: „Nereikia.“*) Nenori. Ateities komitetas sako – nereikia. Ačiū.

Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Ar norėtumėte būti papildomas? Ne. Ir Užsienio reikalų komitetas? (*Balsai salėje*) Norėtų. Gerai. Tada ar galime sutikti, kad pagrindinis – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, papildomas – Užsienio reikalų komitetas? Bendru sutarimu pritarta.

Dabar dėl svarstymo datos. Yra siūloma balandžio 21 diena. Tinkama? Ačiū. Bendru sutarimu pritarta.

*11.15 val.*

**Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1252 (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Valstybės skolos įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1252. Pranešėjas – finansų ministras K. Vaitiekūnas. Prašau, kolega, tribūna jūsų.

**K. VAITIEKŪNAS.** Laba diena, gerbiami Seimo nariai, gerbiamas Seimo Pirmininke. Ačiū už galimybę pristatyti Lietuvos skolos įstatymo pakeitimą. Pakeitimas išties nedidelis savo apimtimi – tiesiog yra panaikinamos palūkanų lubos gynybos obligacijoms, bet tikimės, kad toks nedidelis pakeitimas išties turės nemažą įtaką šio instrumento populiarumui. Kadangi šį pusmetį su gynybos obligacijomis yra suplanuoti trys pakeitimai, vienam iš jų reikia šio įstatymo pakeitimo.

Šiuo pakeitimu įgyvendinsime savo tikslus, kuriuos norėjome pasiekti su gynybos obligacijomis, tai yra galėsime pateikti ir skirtingų terminų obligacijas, nuolatinė emisija jau yra įsigaliojusi. O lubų panaikinimas reikštų, kad galime siūlyti ir ilgesnio negu vienerių metų trukmės laikotarpio obligacijas su didesne palūkanų norma. Tikimės, kad nors ir simboliškai, bet pajamingumas tokių obligacijų padidėtų: jeigu būtų dvejų metų trukmės, tai būtų 2,3 % pajamingumas, vienerių metų trukmės – 2,2 % ir trejų metų – 2,4 %.

Tai išties puikus instrumentas, kuris padeda finansuoti mūsų šalies gynybą, ir jo populiarumas nuolat didėja. Ypač matome gynybos obligacijų pirkimo suaktyvėjimą, kai viešojoje erdvėje pasirodo su gynyba susijusių temų. Tikimės, kad šie pakeitimai taip pat prisidės prie gynybos obligacijų populiarumo. Dėkui.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Jūsų paklausti nori tik keletas Seimo narių. Pirmas klausia A. Skardžius. Prašau, kolega.

**A. SKARDŽIUS** (*NAF*). Ačiū, gerbiamasis Pirmininke. Gerbiamasis finansų ministre, 2,4 % – ar tai yra pakankama išjudinti dešimtis milijardų banke užstrigusių, tiesiog sąskaitose, mūsų piliečių lėšų? Kodėl tokios lubos šiandieną nustatytos, nes infliacija jau toli nužengė nuo tų 2 %, o jūs kalbate tik apie 2,4 % tokią… Kuo jūs ją grindžiate, jeigu galima būtų išgirsti dabar iš jūsų lūpų tą pagrindimą? Ar tai bus pakankama norma išjudinti dešimtis milijardų Lietuvos žmonių pelijančių eurų bankuose? Ačiū.

**K. VAITIEKŪNAS.** Ačiū. Išties labai geras klausimas. Palūkanų norma būtų nustatoma pagal Vyriausybės skolinimosi rinkoje kaštus. Būtų imamas paskutiniame vertybinių popierių aukcione, vykusiame ne anksčiau nei prieš 3 mėnesius nuo taupymo lakštų emisijos platinimo pradžios, išplatintų tokios pačios arba artimiausios trukmės vertybinių popierių vidutinis svertinis pelningumas. Išties, pasakant trumpai, tai remtųsi valstybės skolinimosi kaina.

Kaip būtų nustatoma, irgi atsakiau. Ar 2,4 % yra pakankama, kad išjudintume tai, kas yra bankuose? Bankuose apie 25 mlrd. guli indėliuose, guli sąskaitose, kurios negeneruoja grąžos. Šita priemonė net ir po šio pakeitimo tikrai tokios pinigų masės neišjudins. Šita priemonė vis tiek remiasi tokiu ne tik finansinės naudos siekimu, bet ir tam tikra pilietiškumo apraiška, bet, be abejo, populiarumą tai turėtų šiek tiek padidinti.

Pabaigai tik norėčiau pasakyti, kad investavimo instrumentų dabar tikrai netrūksta. Yra įvairaus pelningumo, kuris priklauso nuo prisiimamos rizikos. Šis instrumentas, kadangi tai yra valstybė valstybėje, tai yra minimalios rizikos, tai palūkanos yra tokios, kokias generuoja minimali rizika. Jeigu rizika didesnė, tai ir palūkanų norma būtų didesnė. Ačiū už klausimą.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia A. Sysas. Prašau, kolega.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Sveikinu su šio įstatymo atėjimu į Seimą, nes mes daug diskutuojame apie tai, kad tie 25 mlrd. indėliuose yra, ir nedarome jokių veiksmų. Turbūt niekas neginčys, kad 2,4 daugiau už 2. Manau, kad tai yra teigiamas dalykas. Kadangi iš dalies jūs atsakėte į gerbiamo A. Skardžiaus klausimą, tai mano būtų: o kaip planavote šiuos skaičius ir šį įstatymą, kokia prielaida, kiek iš tų 25 mlrd. galėtų atsirasti, kokia dalis galėtų atsirasti Gynybos fonde?

**K. VAITIEKŪNAS.** Labai ačiū už klausimą. Norėčiau pakartoti, kad gynybos obligacijų įsigijimas išties labai stipriai koreliuoja su viešojoje erdvėje esančiomis diskusijomis, svarstymais. Pavyzdį galiu pateikti. Praeitų metų spalio mėnesį, kai buvo formuojamas rekordinio dydžio gynybos biudžetas ir apskritai valstybės biudžetas buvo formuojamas, buvo išties daug kalbama apie gynybos finansavimą, per tą mėnesį gynybos obligacijų buvo įsigyta rekordiškai daug – 50 mln., kai iš viso per laikotarpį nuo jų įvedimo apie 350 mln. yra išleista šių obligacijų. Manau, kad net ir po šių pakeitimų obligacijų populiarumas priklausys būtent nuo tų temų, kurios sukasi viešojoje erdvėje, nuo geopolitinių procesų ir panašiai. Žinoma, profesionalūs investuotojai turbūt rinksis didesnės rizikos ir pelningesnius instrumentus.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia L. Šedvydis. Prašau, kolega.

**L. ŠEDVYDIS** (*LSDPF*). Dėkoju, ministre, už šį pateiktą teisės akto projektą. Aš pirmiausia norėčiau jūsų paklausti: o kokia būtų metinė ambicija, kiek valstybė turėtų ambiciją pasiskolinti tokiu būdu?

Antras klausimas. Jeigu aš gerai prisimenu, šiuo metu šias gynybos obligacijas gali platinti gana ribotas skaičius Lietuvoje veikiančių bankų. Ar neplanuojama išplėsti tam tikra prasme galinčių platinti gynybos obligacijas finansinių institucijų skaičių? Ką reikėtų pridurti, kad praeitais metais gynybos obligacijos buvo didžiulės sėkmės istorija, nes jų platinimo mastas išaugo daug kartų ir galbūt tame pradėjo dalyvauti ir instituciniai investuotojai. Taigi mano klausimas: ambicija ir ar neplanuojate išplėsti to rato institucijų, kurios gali platinti jas?

**K. VAITIEKŪNAS.** Ačiū už klausimą. Dėl tų institucijų, kurios platina obligacijas, tai taip, išties yra trys institucijos, dvi iš jų yra du didieji komerciniai bankai, kurie ir išplatina 99,9 % šių obligacijų. Buvo kviesti visi bankai prisidėti prie šio instrumento, prisidėjo tie, kurie prisidėjo. Be abejo, tikimės, kad ateityje prisidės ir likę bankai, tai išties neblogas instrumentas, mūsų nuomone.

O ambicija, aišku, norisi, kad kuo daugiau jų išplatintume. Ganėtinai sunkiai instrumentas prognozuojamas, kiek iš jo galima surinkti tų pinigų, kaip matome, labai dideli šuoliai per tam tikrą laikotarpį įsigijimo. Galiu tik paminėti, kad per 2026 metų šią dalį obligacijų išplatinta daugiau negu per 2025 metų, tai tas populiarumas auga. Žinoma, ta ambicija būtų, kad kuo daugiau, nesame kaip nors apsibrėžę, kad būtinai tiek ar tiek, tai vis tiek bus tas smulkusis instrumentas finansuoti valstybės poreikius.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia B. Vėsaitė.

**B. VĖSAITĖ** (*LSDPF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, mano klausimas toksai. Aš pritariu jūsų teikiamam įstatymo projektui, nes manau, kad galbūt atsiimtos pensijų fondų lėšos nusės ne sukčių kišenėse, o įeis į Gynybos fondą. Dėl to ir raginčiau piliečius. Bet mano klausimas toksai: kokie šiuo metu yra skolinimosi kaštai? Aš irgi abejoju dėl to patrauklumo, dėl 2,4 % palūkanų.

**K. VAITIEKŪNAS.** Dėkui už klausimą. Valstybės skolinimosi kaštus turbūt turėjote omenyje. Jie svyruoja apie 3 %, šiek tiek daugiau. Be abejo, kad gynybos obligacijos, mes daugiau už jas mokėti turbūt negalėtume, nes dar yra kaštai, susiję su jų išleidimu, tai tos palūkanos yra tokios, žinoma, nėra labai aukštos, bet ir rizika yra minimali.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia L. Urmanavičius. Prašom, kolega.

**L. URMANAVIČIUS** (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamas ministre, noriu paklausti. Komerciniai bankai šiandien moka apie 1,5 % palūkanų už gyventojų indėlius, gal turite infor-

maciją, ar neplanuoja bankai kelti palūkanų už indėlius, už gyventojų indėlius, ir kaip pasverti tas rizikas, ar investuoti į obligacijas, ar laikyti, kaip gyventojų indėlius, bankuose?

**K. VAITIEKŪNAS.** Ačiū už klausimą. Tikrai dėl bankų ketinimų informacijos neturiu. Bet, kaip matome, dabar yra didelis geopolitinis neapibrėžtumas dėl įvykių Artimuosiuose Rytuose. Jeigu infliacija įsivažiuotų ir taptų ilgalaike tendencija, Europos Centrinis Bankas būtų priverstas didinti palūkanų normą, kas turbūt atsilieptų pinigų kainai ir Lietuvoje.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ir paskutinis – Robertas. B. Ropė.

**B. ROPĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, Pirmininke. Dar ne Robertas, bet gražus vardas. Iš tikrųjų noriu pasveikinti ir padėkoti, vis dėlto iki šiol buvo prioritetas, kad ir brangiai, bet skolintis iš fondų, tai galbūt atsisuksime į žmones ir pasiskolinsime normaliomis sąlygomis iš žmonių. Vienas dalykas, kadangi dabar maždaug bankų skolinimo vidurkis yra 2 %, o buvo apie 3,5 %, 4 % bankų vidurkis, ar didėja dabar skolinimasis paskutiniu metu? Tai vienas būtų klausimas.

Ir antras klausimas, yra šiek tiek nepatogumų skolinantis. Aš kartais darau tą darbą, tai būna tarpai, savaitė, dvi, kada negali skolintis, turi laukti ir paskui vėl iš naujo. Ar nežadate šito panaikinti?

**K. VAITIEKŪNAS.** Ačiū už klausimą. Iškart pradėsiu nuo paskutinės dalies klausimo dėl tų tarpų. Tai tarpai (jūs kalbėjote apie gynybos obligacijas?) yra panaikinti nuo vasario mėnesio, yra nuolatinė emisija, galima bet kada prisijungus įsigyti. Taip pat yra dabar jau skirtingų laikotarpių tos obligacijos: jeigu anksčiau buvo tiktai metų, dabar turime jau 6 mėnesių, dabar turėsime ir dvejų metų, ir trejų metų trukmės.

O jūsų pirmas komentaras, kad skolintis iš žmonių ir vidaus rinkoje, tai, be abejo, mūsų tokia siekiamybė yra ir mes tikrai to norėtume, kad pinigai liktų Lietuvoje, čia siekiamybė. Bet, deja, mūsų ta kapitalo rinka ganėtinai sekli yra ir pavyksta tiek pasiskolinti, kiek pavyksta.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Ministras atsakė į visus klausimus. Kolegos, nuomonės tik už. Ar galime galbūt nesakyti, nes šiek tiek vėluojame? Ar norėtumėte? Gerai. Apsisprendžiame, balsuojame dėl viso įstatymo projekto po pateikimo.

Ačiū. Balsavo 83 Seimo nariai: už – 83, prieš ir susilaikiusių nėra. Po pateikimo įstatymo projektui pritarta. Kaip pagrindinis komitetas numatytas Biudžeto ir finansų komitetas. Svarstymas kovo 7 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas R. Šukys. Prašau, kolega.

*11.29 val.*

**Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 16 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1158 (*pateikimas*)**

**PIRMININKAS (R. ŠUKYS**, *NAF*). Gerbiami kolegos, kitas darbotvarkės klausimas – Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 16 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1158. Pateikimas. Pranešėjas – D. Zailskas, viceministras. Prašom.

**D. ZAILSKAS.** Sveiki, gerbiami Seimo nariai, Seimo Pirmininke. Pristatau jums Vyriausybės teikiamą, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos parengtą Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatymo 16 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą.

Teikiamu įstatymo projektu siekiama Alternatyviųjų degalų įstatyme atlikti techninio ir redakcinio pobūdžio pakeitimus, kuriais po Lietuvos standartizacijos departamento reorganizacijos konkretus institucijos Lietuvos standartizacijos departamento pavadinimas būtų pakeistas bendra formuluote – nacionalinės standartizacijos institucija, ir užtikrinti teisėkūros sistemiškumo principo tinkamą įgyvendinimą, suvienodinant Lietuvos Respublikos standartizacijos įstatyme ir Alternatyviųjų degalų įstatyme vartojamų sąvokų formuluotes.

Atsižvelgiant į tai, kad Standartizacijos įstatymo nuostatose nacionalinės standartizacijos institucija rengia nacionalinius standartus ir perima Europos standartus, Alternatyviųjų degalų įstatymo 20 straipsniu išdėstoma nauja redakcija, siekiant teisinio suderinamumo. Dėl įstatymo pro-

jekto nepadidės administracinė našta, jis nesukurs ūkio subjektams prisitaikymo prie naujo reguliavimo išlaidų padidėjimo. Ačiū.

Gerbiami Seimo nariai, prašau pritarti įstatymo projektui po pateikimo.

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Jūsų paklausti pageidauja vienas Seimo narys – S. Gentvilas. Prašom.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Viceministre, sveiki. Įstatymo pavadinimas lyg ir byloja, kad reikėtų šioje krizėje imtis alternatyviųjų degalų skatinimo, nes naftos degalai *muša* rekordus, ir Vyriausybė ateina su dviejų straipsnių pakeitimu, kai iš esmės galėtume į krizę reaguoti didindami Lietuvoje alternatyviųjų degalų naudojimą.

Gaila, šiandien Socdemų frakcija neleido A. Radvilavičiui pateikti labai prasmingo projekto, kuris įpareigotų perkančiąsias organizacijas būtent Alternatyviųjų degalų įstatymu pirkti daugiau lietuviškų biodujų, elektra varomų priemonių, kad ir šiukšliavežės galėtų, pavyzdžiui, važiuoti ne naftos degalais, bet biodujomis.

Kas yra jūsų šiandieninė krizės *agenda*, nes jūs ir jūsų kolegos būsite kviečiami į rytojaus komiteto posėdžius aiškintis dėl aukštų naftos degalų kainų? O čia šitame projekte iš esmės nieko nekeičiate, be dviejų techninių straipsnių. Ačiū.

**D. ZAILSKAS.** Kaip ir minėjau, šiuo įstatymo projektu teikiamos tik techninio ir redakcinio pobūdžio korekcijos. Dėl kitų korekcijų, manau, apsispręs ateinančiuose susitikimuose. Aš negaliu komentuoti.

**PIRMININKAS.** Dėl motyvų nėra užsirašiusių pasisakyti. Gerbiami kolegos, noriu paklausti, ar galime pritarti projektui po pateikimo bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, pritarta.

Pagrindinis komitetas ir vienintelis yra, siūloma skirti Ekonomikos komitetui svarstyti šį projektą. Nėra prieštaraujančių, pritarta. Siūloma svarstymo data – 2026 m. balandžio 21 d. Galime bendru sutarimu pritarti? Dėkoju, pritarta. Pateikimas šio klausimo baigtas.

*11.34 val.*

**Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1237, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 16 ir 101 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1238 (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – du susiję įstatymų projektai, kompleksinis klausimas: Viešųjų pirkimų įstatymo 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1237 ir Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo 16 ir 101 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1238. Gerbiamas viceministre, galbūt pristatykite iš karto abu projektus. Prašom.

**D. ZAILSKAS.** Pristatysiu abudu projektus. Teikiami įstatymų projektai parengti siekiant įgyvendinti Valstybės kontrolės pateiktas rekomendacijas dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos veiklos, siekiant užtikrinti, kad radijo ir audiovizualinės žiniasklaidos programų, jų sukūrimo, gaminimo pirkimai būtų vykdomi skaidriai ir ekonomiškai, turi būti nustatyta, kuri institucija turi vykdyti radijo ir audiovizualinės žiniasklaidos programų, jų sukūrimo, gaminimo ir transliavimo eteryje laiko pirkimų tvarkos aprašo nuostatų laikymosi priežiūrą ir teikti metodinę pagalbą šio teisės akto nustatytais klausimais.

Įstatymų projektais siūlomi pakeitimai. Atsižvelgiant į tai, kad Viešųjų pirkimų tarnyba vykdo panašias funkcijas dėl Viešųjų pirkimų įstatymo ir Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, bei turi tokioms funkcijoms vykdyti reikalingas kompetencijas ir patirtį, siūloma jai pavesti aprašo nuostatų laikymosi priežiūrą, pirkimų pažeidimų prevenciją bei metodinės pagalbos teikimą ir tokiu būdu užtikrinti pirkimų išorinę priežiūrą. Taip pat nustatyti, kad perkantieji subjektai, atlikdami šiuos pirkimus, vadovaujasi valstybės patvirtinta, o ne savo nustatyta tvarka, tai yra kad perkantieji subjektai vadovaujasi ta pačia tvarka, kuria vadovaujasi ir perkančiosios organizacijos, vykdydamos pirkimus pagal

aprašą. Siūlomais pakeitimais bus užtikrintas Valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimas bei teisinio reguliavimo aiškumas ir nuoseklumas.

Gerbiami Seimo nariai, prašau pritarti teisės aktų projektams po pateikimo.

**PIRMININKAS.** Keturi Seimo nariai pageidauja paklausti. Pirmasis klausia S. Kairys. Prašom.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Gerbiamas viceministre, iš tikrųjų, nors iš pavadinimų čia buvo galima galvoti, kad mes kalbame apie kažkokį energetikos, transporto, pašto paslaugų viešųjų pirkimų reguliavimą, bet jūs atnešėte klausimą, kuris yra LRT klausimas. Ar bent jau Ekonomikos ir inovacijų ministerijoje, kuri tokia visada asocijuojasi su veržlumu, progresyvumu, niekaip jūsų nejaudina tas šūkis „Šalin rankas nuo laisvo žodžio!“? Ar jūs elgiatės kaip tie tiesiog biurokratai, uždėdami dar vieną apynasrį? Jūs puikiai žinote arba turėtumėte žinoti Europos Sąjungos reguliavimą, kuris numato išimtis audiovizualiniam sektoriui būtent viešųjų pirkimų kontekste. Ar yra vertinimas, kaip tai dera su Europos Sąjungos teise? Ir kodėl jūs einate smaugimo keliu, o ne atlaisvinimo keliu? Kodėl jūs nesielgiate kaip progresyvūs, šiuolaikiški biurokratai, kurie turėtų matyti reguliavimą ne kaip būdą tvarkytis su nepatinkančia situacija, kuri jus erzina, bet kaip tik įgalinti laisvą žodį ir nepriklausomą žiniasklaidą?

**D. ZAILSKAS.** Mes teikiame projektą, siekdami įgyvendinti Valstybės kontrolės pateiktas rekomendacijas. Šitas projektas bus svarstomas toliau komitetuose ir juose bus svarstomi ir kiti siūlymai, jeigu tokie bus pateikti.

**PIRMININKAS.** Klausia R. Janušonienė. Prašom.

**R. JANUŠONIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Labai sveikinu, kad pateikėte šitą projektą, nes Valstybės kontrolė labai aiškiai nurodė tam tikrus pažeidimus. Sakykite, ar įvertinote, kiek gali būti visos šitos procedūros skaidresnės? 89 % visų pirkimų LRT buvo daryta neskelbiamų derybų būdu. Kaip prognozuojate, šitas skaičius pagerės? Ačiū.

**D. ZAILSKAS.** Šitų skaičių nevertinome, nes šiuo metu nėra aiškaus tokių pirkimų skaičiavimo, tai yra nėra vienoje vietoje tikslių skaičių, kaip iki šiol buvo. Dėl to mums sunku įvertinti, kiek tie viešieji pirkimai gali būti vykdomi kitais būdais, o ne supaprastintais pirkimais.

**PIRMININKAS.** Klausia D. Ulbinaitė. Prašom.

**D. ULBINAITĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū už galimybę paklausti. Iš tikrųjų, intencija lyg ir graži, atrodo, kaip ir siekiama daugiau skaidrumo, tačiau, kaip visada, velnias, matyt, slypi detalėse. Panašu į tai, kad Viešųjų pirkimų tarnyba kartu su centrine perkančiąja organizacija spręs, kokį turinį LRT turi įsigyti. Na, ir gali atsirasti tokios cenzūros kokių nors apraiškų.

Mano klausimas būtų dėl to, o kaip įgyvendinsite šitas nuostatas? Viešųjų pirkimų tarnyba, kiek pamenu, sakė, kad bent šešių papildomų etatų reikės, jeigu atsirastų šita prievolė Viešųjų pirkimų tarnybai, aišku, ir tam tikrų kompetencijų reikėtų. Ar galvota apie įgyvendinimą? Ar vis tik nemanote, kad tai būtų tiesioginis kišimasis į LRT turinį, Viešųjų pirkimų tarnybai įsitraukus į turinio pirkimus?

**D. ZAILSKAS.** Viešųjų pirkimų tarnyba užtikrins, kad institucijos vykdytų pirkimus pagal aprašą. Viešųjų pirkimų tarnyba nelįs į turinį, o tiktai į procedūrą. Dėl etatų, kaip ir minėjau, šiuo metu nėra aiškios informacijos ir aiškių skaičių, kokie pirkimai buvo vykdomi, nes nebuvo reikalavimo rinkti tos informacijos. Todėl pirminiame etape Viešųjų pirkimų tarnyba neplės savo etatų ir vykdys tiek, kiek pajėgia su esamais resursais. Per tą laikotarpį, kai įsigalios įstatymas, Viešųjų pirkimų tarnyba, vykdydama su savais resursais, identifikuos, kiek ateityje reikės tų darbuotojų, derindama ateinančių metų biudžetus, identifikuos reikalingą darbuotojų skaičių. Jis gali siekti, nežinau, tarp trijų ir šešių papildomų darbuotojų. Skaičius šiuo metu nėra aiškus.

**PIRMININKAS.** Dėkoju gerbiamam viceministrui. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dėl balsavimo motyvų. Kadangi yra du projektai, tai gali pasisakyti du Seimo nariai. Motyvai už – R. Janušonienė. Prašom.

**R. JANUŠONIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Siūlau visiems Seimo nariams palaikyti šitą projektą, nes jis atliepia būtent Valstybės kontrolės išdėstytas išvadas. Ministerija pateikė. Būtent tai, manau, pagelbės aiškiau, skaidriau pamatyti ir nupirkti tas programas, ką atliepė būtent Valstybės kontrolė. Taigi siūlau balsuoti už.

**PIRMININKAS.** Motyvai prieš – S. Kairys. Prašom.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Aš tikrai esu nustebęs būtent šios ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, įsitraukimu į šitą nacionalinio, visuomeninio transliuotojo trypimą ir bandymą taip jį sureguliuoti, kad jis tiesiog būtų neįdomus ir nebe… Na, būtų tik iškaba, kas tai yra Nacionalinis radijas ir televizija, o ne iš tikrųjų ta įstaiga, kuri turėtų kokybę, kuri galėtų kurti geriausią turinį ir tiesiog turėtų laisvę tą daryti. Iš tikrųjų visada yra prisidengiama Valstybės kontrolės išvada. Valstybės kontrolierė, dar kartą atkreipiu dėmesį, nėra niekada pasakiusi, atvirkščiai, pabrėžė, kad jokių įstatymų LRT nepažeidė ir veikia pagal galiojančią teisinę bazę, kuri yra galiojanti ne tik Lietuvoje, bet ir Europos Sąjungos mastu.

Ir man labai liūdna, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija, kaip tik turėdama mąstyti apie viešųjų pirkimų mechanizmo atlaisvinimą, apie kūrėjų, pabrėšiu, įgalinimą, apie žiniasklaidos laisvę, apie viso audiovizualinio sektoriaus problematiką, kai tikrai turėtume eiti ne kilpos veržimo keliu, o išlaisvinimo keliu, šiandien jaunam žmogui, viceministrui, tenka nuleidus galvą tiesiog skaityti kažkokį paruoštuką, kuriame parašyta: taip sakė Valstybės kontrolė. Jauskite Europos Sąjungos kontekstą, viešųjų pirkimų reglamentavimą ir eikite išlaisvinimo keliu, o ne perdėto reguliavimo keliu. Jeigu jūs kalbate apie biurokratijos mažinimą, tai šiuo žingsniu jūs tiktai jį padidinsite. Audiovizualinis sektorius nėra tiktai LRT, į kurią jūs dabar nusitaikėte su šituo pakeitimu.

**PIRMININKAS.** Išklausėme pasisakymų dėl balsavimo motyvų. Gerbiamas pranešėjau, galite jūs grįžti prie savo darbų. Gerbiami kolegos, kadangi dėl motyvų buvo pasisakyta prieš, tai balsuosime dėl kiekvieno pateikto projekto atskirai.

Šiuo atveju skelbiu balsavimą dėl Viešųjų pirkimų įstatymo 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1237. Prašom pasiruošti, ir balsuojame. Kas pritariate po pateikimo, balsuojate už, kas turi kitą nuomonę, balsuojate kitaip.

Užsiregistravo 86, balsavo 84: už – 66, prieš – 3, susilaikė 15. Projektui po pateikimo pritarta. Siūloma paskirti komitetus: kaip pagrindinį – Ekonomikos komitetą, kaip papildomą – Audito komitetą. Ar galime pritarti bendru sutarimu?

Galbūt pasiūlymą ar dėl vedimo tvarkos per šoninį mikrofoną gerbiamas V. Juozapaitis. Prašom.

**V. JUOZAPAITIS** (*TS-LKDF*). Dėkoju. Kadangi jau šiandien buvo minėta: šis klausimas yra konkrečiai nukreiptas į Lietuvos nacionalinį transliuotoją, tai aš sakyčiau, kad Kultūros komitetas taip pat privalėtų būti papildomu komitetu. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Gerbiami kolegos, galime pritarti bendru sutarimu dėl papildomo Kultūros komiteto? Nėra sutarimo, todėl pasiruoškime ir balsuokime. Pasiūlymas vis dėlto buvo, tai aš vis tiek turiu… Nebent dar kitus komitetus norite iš karto siūlyti, dėl kurių galėtume apsispręsti, arba alternatyvas. Komiteto pirmininkas vis dėlto dėl Kultūros komiteto kaip papildomo – replika. Prašom.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Šis įstatymo projektas, teisingai, yra būtent Ekonomikos komiteto ir Audito komiteto, nes tai yra nukreipta į viešųjų pirkimų procedūras. Tai Kultūros komitetas, manau, turėtų svarstyti būtent klausimus, kurie yra gana aktualūs ir išdėstyti nauja redakcija. Tikrai tai reikia palikti tiems komitetams. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Čia, sakykime, pasisakymas buvo jau dėl balsavimo motyvų. Dar tada S. Kairys. Prašom.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Kadangi jau taip valdantieji traktuoja, kad tai yra dėl procedūrų ir reguliavimo, tai jeigu tai yra dėl procedūrų ir reguliavimo, tai tikrai būtina būtų informuoti Venecijos komisiją apie šį įstatymo pakeitimą ir norą jį priimti.

**PIRMININKAS.** Jūsų valia informuoti. Gerbiami kolegos, pasiūlymas buvo, mes turime apsispręsti dėl V. Juozapaičio pasiūlymo. Prašom pasiruošti, balsuojame. Kas už tai, kad papildomu komitetu dėl šio projekto būtų paskirtas Kultūros komitetas? Prašom balsuoti.

Balsavo 91: už – 30, prieš – 46, susilaikė 15. Kultūros komitetas nėra paskiriamas kaip papildomas.

Dabar turime apsispręsti dėl kito projekto, dėl kurio dėl balsavimo motyvų nebuvo pasisakyta. Tai Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo 16 ir 101 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1238. Gal galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? Jis buvo pateiktas kartu. Nėra prieštaraujančių? Yra prieštaraujančių. Prašom pasiruošti, balsuojame. Kas už tai, kad būtų pritarta po pateikimo šiam įstatymo projektui? Prašom.

Balsavo 91: už – 75, prieš nėra, susilaikė 16. Įstatymo projektui pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Ekonomikos komitetas, papildomas – Audito komitetas. Galime bendru sutarimu pritarti? Dėkoju, pritarta. Svarstymo datą tiek ir ankstesnio, tiek ir šio įstatymo projekto siūloma nustatyti 2026 m. gegužės 21 d. Nėra prieštaraujančių, pritarta svarstymo datai.

Norėčiau šiek tiek dėl protokolo grįžti prie 1-8 klausimo – projekto Nr. XVP-1252. Ten klaida buvo paskelbiant svarstymo datą. Buvo paskelbta kovo 7 diena, o reikėtų balandžio 7 dieną. Aš norėčiau dėl protokolo pasitaisyti: Valstybės skolos įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto svarstymo data numatoma balandžio 7 dieną. Taigi toks pataisymas.

*11.51 val.*

**Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 95 ir 97 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1108(2), Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 101 ir 103 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1109(2), Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 9 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1110(2) (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Viešųjų pirkimų įstatymo 95 ir 97 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1108 ir dar du susiję įstatymų projektai: Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo 101 ir 103 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1109 ir Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo 9 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1110. Taigi trys kompleksiniai susiję projektai. Kviečiu pranešėją A. Skardžių, Audito komiteto pirmininką. Prašom, pateikimo stadija.

**A. SKARDŽIUS** (*NAF*). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, norėčiau pristatyti Viešųjų pirkimų įstatymo projektą su lydimaisiais. Audito komitetas, svarstydamas parlamentinės kontrolės klausimus tiek krašto apsaugos sistemos, tiek kitose srityse, įžvelgė, kad pirkimų vykdytojai ne visuomet atsakingai pasiruošę pirkimams, ne visuomet vykdydami neskelbiamus pirkimus pagrįstai pasirenka tiekėjus, ne visuomet tinkamai atlieka sutarčių vykdymo kontrolę. O tai reiškia, kad perkančiųjų organizacijų vidaus kontrolės sistemos viešųjų pirkimų srityse veikia nepakankamai efektyviai, nėra tinkamai sukurtos ir dėl to neveiksmingos. Be kita ko, pirkimų vykdytojai ne visada šalina Viešųjų pirkimų tarnybos identifikuotus trūkumus, atsisako įgyvendinti Viešųjų pirkimų tarnybos rekomendacijas.

Atsižvelgdamas į tai ir siekdamas, kad pirkimų vykdytojai turėtų tinkamai paruoštus įrankius ir priemones efektyviai viešiesiems pirkimams vykdyti ir taip pat valstybės biudžeto asignavimus naudotų racionaliai, Audito komitetas – pabrėžiu, visi Audito komiteto nariai – kartu su Viešųjų pirkimų tarnyba parengė įstatymo pakeitimus. Pakeitimais siūloma nustatyti pareigą perkančiosioms organizacijoms savo viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės sistemą nustatyti ir koreguoti vadovaujantis Viešųjų pirkimų tarnybos patvirtintu Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašu. Tai ne tik sudarytų prielaidas efektyviems pirkimams, bet ir mažintų administracinę naštą, kiekvienai perkančiajai organizacijai nereikėtų rengti savų tvarkų. Siūloma nustatyti pareigą atlikti reikalingas vidaus kontrolės sistemos korekcijas pagal Viešųjų pirkimų tarnybos rekomendacijas.

Pristačiau visus tris projektus. Jeigu būtų klausimų, mielai atsakysiu. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Jūsų pageidauja paklausti vienas Seimo narys – A. Sysas. Prašom.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, ar priėmus šituos įstatymus visi tie trūkumai ir negerovės bus panaikintos?

Kitas klausimas. Kas atsitiks, jeigu ir toliau nesilaikys tvarkų? Nors ir šiandien yra tvarkos, kaip reikia daryti viešuosius pirkimus, bet vis tiek sugebama apeiti jas arba padaryti taip, kad po to valstybė praranda dalį lėšų. Kaip bus baudžiami ar giriami, glostomi, jeigu nesilaikys tų nustatytų tvarkų?

**A. SKARDŽIUS** (*NAF*). Visada galioja žmogiškasis faktorius. Kur pinigai, ten ir atsiranda žmogiškasis faktorius, kur dideli pinigai, ten, sakykime, tenka Viešųjų pirkimų tarnybai įrodinėti ir mėnesiais laukti, kaip kad iš Krašto apsaugos ministerijos dėl vykusių pirkimų, kurie buvo perkami neskelbiamų derybų būdu, tai yra pasinaudojant išimtimis dėl skubos. Ta skuba išsitęsė į trejus metus. Aš kalbu apie Rūdninkų poligono procedūras, apie tokias kaip kelmų frezavimas, kaip išminavimo paslaugos, kurios buvo perkamos visai tos veiklos nevykdančių, neturinčių kompetencijos asmenų. Ir skaudžiausia, kad pinigai, skirti gynybai, milijonai, buvo prarasti ir nusėdo tarpininkų kišenėse, o tai gynybos silpninimas.

Mes visuomenę skatiname veržtis diržus, atiduoti milijardus gynybai, tačiau apsukrūs tarpininkai, ir, labai tikėtina, su krašto apsaugos sistemos perkančiųjų organizacijų pagalba, sugeba tuos brangius pinigus, skirtus Lietuvos gynybai, kažkur atsijoti į privačių UAB'ų kišenes. Tai daugiau negu nusikaltimas ir tokie dalykai turi būti griežčiausiai baudžiami. Čia reikėtų prokuratūros ir visų struktūrų, tarnybų įsitraukimo į šį procesą, nes tai yra išties netoleruotina.

Be abejo, svarstymo metu aš taip pat siūlyčiau kolegoms pagalvoti apie sankcijų taikymą, kas būtų tikrai labai racionalu. Mes Konkurencijos tarybai suteikiame instrumentą taikyti sankcijas, dabar Viešųjų pirkimų tarnyba tarsi bedantė – matydama akivaizdų faktą, negali taikyti sankcijų perkančiajai organizacijai dėl neefektyviai arba net galimai nusikalstamai naudojamų asignavimų. Pritariu, gerbiamas kolega, jūsų iniciatyvai ir, manau, svarstymo stadijoje bent jau Audito komitete tokių iniciatyvų mes turėsime. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkojame pranešėjui. Dėl balsavimo motyvų yra užsirašę kalbėti tiktai dėl motyvų už. A. Zuokas. Prašom. Trys projektai, yra galimybė trims Seimo nariams kalbėti. Prašom.

**A. ZUOKAS** (*MSNG*). Dėkoju gerbiamam pirmininkui. Kolegos, iš tikrųjų kviesčiau pritarti šiems įstatymų pakeitimams, kurie yra parengti kartu su Viešųjų pirkimų tarnyba. Analizuojant Audito komitete nemažą dalį auditų, man, kaip pirmą kadenciją esančiam Audito komitete, kyla labai daug klausimų.

Kas pagerės, kaip gerbiamas A. Sysas klausė. Šiandien, deja, visi viešieji pirkimai orientuojami į procedūrą ir jos išpildymą, todėl, kaip sako, jeigu laiku buvo paskelbtas skelbimas, jeigu skelbimas buvo surašytas teisingai, jeigu visos datos, numatytos pateikime, atitiko ar buvo išlaikytos, tai gali nupirkti vietoj dramblio žirafą ir tai bus teisėta ir teisinga. Netgi nėra kam paskųsti ar pasiskųsti, nes teisėsaugos institucijos arba tie, kurie vertina, pasakys: žiūrėkite, procedūra išlaikyta, taip, norėjo pirkti dramblį, bet pardavė žirafą. Deja, kito varianto, kaip ginčyti teisme, nebėra.

Šios įstatymo pataisos leistų pradėti vertinti pirkimo objektą – ką perki, už kiek perki, o ne tik procedūrą. Taip pat, aišku, reikės tobulinti ir kitus įstatymų projektus. Artimiausiu metu, matyt, į Seimą ateis jau į svarstymo procedūrą kaštų ir naudos analizė, kurioje taip pat vienas iš reikalavimų yra įvertinti alternatyvas. Taigi visas šitas kompleksas dokumentų pagaliau leistų pasiekti, kad mokesčių pinigai būtų naudojami efektyviai ir tikslingai, o dabar nagrinėjant auditus ir skaitant plaukai piestu stojasi ir niekas už tai šiandien, deja, neatsako. Siūlau pritarti.

**PIRMININKAS.** Dėl balsavimo motyvų už – J. Razma. Prašom.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Taip pat kviečiu pritarti. Turėkime vilčių, kad pateikti pasiūlymai sustiprins vidaus kontrolės sistemą perkančiosiose organizacijose ir paskaidrins patį pirkimų organizavimą. Čia jau atsiranda griežtas reikalavimas tą aprašą turėti parengtą pagal Viešųjų pirkimų tarnybos patvirtintas Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašo nuostatas.

Galbūt tik čia, aš pasižiūrėjau, 2 straipsnyje paskutinį žodį gal reikėtų dar pakeisti toliau per svarstymą, nes yra nurodyta, kad turi būti padaromos korekcijos perkančiųjų organizacijų apra-

šuose pagal Viešųjų pirkimų tarnybos pateiktas rekomendacijas. Tas žodis „rekomendacijas“ tarsi neturi privalomojo tokio pobūdžio, galbūt čia labiau tiktų žodis „reikalavimus“.

**PIRMININKAS.** Išklausėme pasisakymus dėl balsavimo motyvų. Gerbiami kolegos, ar galėtume visiems trims projektams – projektui Nr. XVP-1108, Nr. XVP-1109 ir Nr. XVP-1110 – pritarti po pateikimo bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, pritarta bendru sutarimu. (*Balsai salėje*) Vis dėlto skamba siūlymas balsuoti. Tuomet balsuosime dėl kiekvieno projekto atskirai. (*Balsai salėje*) Kartu nėra balsuojama, gerbiami kolegos.

Šiuo atveju dėl pirmojo – Viešųjų pirkimų įstatymo 95 ir 97 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. Prašau pasiruošti. Balsuojame. Kas už, balsuoja už, kas prieš ar susilaiko – kitaip. Prašom.

Balsavo 89: už – 84, prieš nėra, susilaikė 5. Pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai: Ekonomikos komitetas – pagrindinis, papildomas – Audito komitetas. Ar galime bendru sutarimu tuomet pritarti dėl šių komitetų? Nėra prieštaraujančių, pritarta. Siūloma svarstymo data – 2026 m. gegužės 21 d. Nėra prieštaraujančių, pritarta svarstymo datai.

Kitas projektas, dėl kurio balsuosime, – Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo 101 ir 103 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Prašom balsuoti, kas už, kad būtų pritarta šiam projektui po pateikimo.

Balsavo 94: už – 88, prieš nėra, susilaikė 6. Projektui po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Ekonomikos komitetas, papildomas – Audito komitetas. Nėra prieštaraujančių, pritarta. Siūloma svarstymo data – gegužės 21 diena. Nėra prieštaraujančių. Pritarta svarstymo datai.

Ir paskutinis projektas, dėl kurio apsisprendžiame balsuodami, – Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo 9 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1110. Prašom balsuoti.

Balsavo 96: už – 90, prieš nėra, susilaikė 6. Projektui pritarta po pateikimo. Pagrindiniu komitetu siūlomas Ekonomikos komitetas, papildomu – Audito komitetas. Prieštaraujančių nėra, galime bendru sutarimu? Pritarta. Svarstymo data, kaip ir ankstesnių projektų, gegužės 21 diena. Pritarta bendru sutarimu. Po pateikimo mes šiuos darbotvarkės klausimus išsprendėme.

*12.05 val.*

**Žemės įstatymo Nr. I-446 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1261 (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Žemės įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1261. Į tribūną kviečiu ministrą A. Palionį. Pateikimo stadija. Prašom.

**A. PALIONIS.** Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, turiu progos pristatyti Žemės įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Pakeitimas nėra sudėtingas, bet reikšmingas žemės ūkio sektoriui, *kas liečia* šeimos ūkius ir tų ūkių tęstinumo darbą, tai yra kartų kaitą. Šiuo metu galiojantis teisinis reguliavimas nesuteikia teisės ūkininkams, ketinantiems atsisakyti ūkininkavimo ir siekiantiems šeimos ūkio tęstinumo, tai yra perleisti ūkį vaikams (įvaikiams), neleidžia perleisti valstybinės žemės nuomos teisės valstybinės žemės nuomininko šeimos nariams. Šiuo įstatymo projektu ir siekiame, kad Vyriausybės nustatyta tvarka gali būti perleidžiamas valstybinės žemės sklypas ar jo dalis nuomininko sutuoktiniui, asmeniui, su kuriuo šio valstybinės žemės sklypo nuomininkas įregistravęs partnerystę, tėvams (įtėviams), vaikams ar vaikaičiams, turintiems Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytą profesinį pasirengimą ūkininkauti, kai jiems perduodamas ar perleidžiamas šio valstybinės žemės sklypo nuomininkui nuosavybės teise priklausantis nekilnojamasis turtas naudojamas ūkininko ūkio veikloje, kai ūkininko ūkis įregistruotas Ūkininkų ūkių registro informacinėje sistemoje ir kai šios valstybės žemės sklypo nuomininkas tvarkingai vykdo pagal valstybinės žemės nuomos sutartį prisiimtus įsipareigojimus.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Jūsų pageidauja paklausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia K. Mažeika. Prašom.

**K. MAŽEIKA** (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, ūkininkų bendruomenė jau išsakė poziciją, kad seniai lauktas projektas. Bet ką turbūt norėčiau, kad patikslintumėte,

ką Teisės departamentas, turbūt matėte, pažymėjo, tai yra dėl to paties ryšio. Ar tikrai broliai, sesės negalės paveldėti, nes turbūt tokia situacija irgi gali būti, ir dėl to paties įregistravimo, kad būtų Ūkininkų ūkių registro informacinėje sistemoje. Tai turbūt šiek tiek apie tuos biurokratinius galbūt procesus, kurie gali kai kuriais atvejais ir sustabdyti tą gerą norą, kuris čia lyg ir yra kaip projekto iniciatyva. Ačiū.

**A. PALIONIS.** Visų pirma, gal nepasakiau, kad matydama ir Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ministerija iš principo pritarė toms išsakytoms pastaboms, ir manau, kad svarstymo metu komitetuose į tas pastabas bus galima atsižvelgti. Pirminė mintis ir idėja buvo, kadangi turime iki 40 metų ūkininkų – 14 tūkst., nuo 40 metų iki pensinio amžiaus turime 45 tūkst. ir *virš* pensinio amžiaus – 25 tūkst. Tai mintis yra *surišta* ir su nauju finansiniu laikotarpiu dėl kartų kaitos, kad padėtume tėvams perduoti vaikams ūkius ir išlaikyti tą tęstinumą. Bet Seimo kanceliarijos Teisės departamentas atsižvelgė ir į brolių ir seserų giminystės lygius. Aš manau, kad svarstymo metu bus galima įvertinti ir pakoreguoti.

**PIRMININKAS.** Klausia V. Ąžuolas. Prašom.

**V. ĄŽUOLAS** (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas ministre, iš tikrųjų labai reikalingas pakeitimas, bet gyvenime būna įvairių situacijų. Ar šiuo atveju galės, pavyzdžiui, tėvai, kurie jau išėjo į pensiją, bet nori ne visą ūkį perleisti vaikams, o, pavyzdžiui, dalį ūkio – dažniausiai jie pasilieka ūkį kaip hobį, ar tie pakeitimai sudarys tokias galimybes, ar ne? Ar čia reiktų kažką praplėsti, kad ir tokią dalinę perleidimo teisę turėtų? Ačiū.

**A. PALIONIS.** Iš principo ir dabar yra ne vienas dažnas atvejis, kada ne visas ūkis yra perduodamas, o dalis žemės yra perduodama. Aš nematau problemų, jei tarp tos perduodamos žemės atsidurs ir nuomojama valstybinė žemė, kad ji irgi gali būti perduodama.

**PIRMININKAS.** Dėkoju, gerbiamas ministre. Jūs atsakėte į visų, pageidavusių paklausti, klausimus.

Dėl balsavimo motyvų. Dėl motyvų už – K. Mažeika. Prašom.

**K. MAŽEIKA** (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, turbūt tikrai seniai lauktas pasiūlymas. Dėl to, į ką atkreipė dėmesį Teisės departamentas, tikrai norėtųsi pasakyti, kad yra tokių situacijų, kai ne tik mirus tėvams vaikai arba vienas iš vaikų, arba brolis, sesuo galėtų paveldėti arba įgyti teises į ūkį ir į valstybinę žemę, kurią ūkis dirbo. Turbūt projekte turėtų atsirasti ir ta situacija atvirkštinė, kai atsitikus gyvenimui gali būti taip, kad mirus vaikui ūkininkui tėvai galėtų tą teisę taip pat įgyti. Turbūt komitete mes tai išdiskutuosime ir pateiksime pasiūlymus, bet pati idėja ir principas turbūt yra logiškas ir teisingas, todėl tikrai kviečiu pritarti.

**PIRMININKAS.** Išklausėme dėl balsavimo motyvų pasisakymus. Gerbiami kolegos, ar galėtume po pateikimo šiam įstatymo projektui pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta bendru sutarimu.

Siūlomi komitetai: Aplinkos apsaugos komitetas ir papildomas komitetas – Kaimo reikalų komitetas. Galime pritarti šiems komitetams? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Siūloma svarstymo data – 2026 m. birželio 2 d. Nėra prieštaraujančių, pritarta šiai svarstymo datai. Šio klausimo svarstymas baigtas.

Kiti darbotvarkės klausimai. Nematau pranešėjo ministro K. Žuromsko, tuomet prašysiu į tribūną Seimo Pirmininko pavaduotoją gerbiamą O. Leiputę pateikti rezervinius.

*12.12 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XV-14 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1292 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)**

Rezervinis 1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XV-14 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1292. Pateikimas, svarstymas ir priėmimas. Prašom.

Dėl vedimo tvarkos – S. Kairys per šoninį mikrofoną. Atsiprašau pranešėjos kol kas.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Dėkoju. Čia S. Gentvilas, ne S. Kairys.

**PIRMININKAS.** Atsiprašau.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gal žinote, kur pradingusi yra Aplinkos ministerija? 12 val. 10 min. turėtų būti pateikimas, nėra ministro, nėra Vyriausybės įgaliotos Č. Lisovskos, viceministrės. Aplinkos ministerija antrą kartą per šią kadenciją nepasirodo Seime pateikti įstatymų projektų. Gal turite informacijos, kur yra paieškomi arba dingę jūsų deleguoti ministrai? Ačiū.

**PIRMININKAS.** Aš perspėjau: kol nėra pranešėjo, išklausysime rezervinius klausimus. O kur dingę, jūs galėsite paklausti paties ministro. Prašom.

**O. LEIPUTĖ** (*LSDPF*). Ačiū. Pakeisti 1 straipsnį ir jį išdėstyti taip: 1 straipsnis. Nustatyti Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičių: patikslinti (6-as numeris) Europos reikalų – vietoj „23 nariai“ įrašyti „22“, Švietimo ir mokslo (12-u numeriu pažymėta) – vietoj „11“ įrašyti „12“ ir Užsienio reikalų – vietoj „11“ įrašyti „10“. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo.

**PIRMININKAS.** Paklausti pageidauja S. Gentvilas. Prašom.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Atsiprašau, gerbiama Seimo vicepirmininke, ar jūs esate susipažinusi su konservatorių inicijuotu raštu, kurį pasirašė beveik 40 Seimo narių, dėl vieno Aplinkos komiteto nario negalėjimo dalyvauti Aplinkos komiteto veikloje? Ar Seimo Pirmininkas tą prašymą dėl T. Domarko yra apsvarstęs? Kokia yra koalicijos tarybos nuomonė? Nes T. Domarkas greičiausiai yra įtrauktas į 4 mln. eurų taršos atvejį jo giminaičių kieme ir tai itin komplikuoja šio Seimo nario veiklą Aplinkos komitete. Jau ne pirmas komiteto sudėties pakeitimas. Ar Seimo Pirmininkas ir vicepirmininkai apsvarstė šitai, ar T. Domarkas tęs toliau veiklą Aplinkos komitete? Jisai yra iš esmės paralyžiuotas dėl to, kad institucijos, kurias jis prižiūri, jam kelia atsakomybės klausimą dėl 4 mln. eurų taršos. Ačiū.

**O. LEIPUTĖ** (*LSDPF*). Dėkoju už informacijos pagarsinimą, priminimą apie tai. Susipažinsime giliau, bet šiuo siūlymu nėra aptariamas šio komiteto sudėties keitimas.

**PIRMININKAS.** Dėkoju, gerbiama pranešėja. Dėl balsavimo motyvų nėra pageidaujančių kalbėti. Ar galime po pateikimo pritarti nutarimo projektui bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių. Pritarta.

Pereiname prie svarstymo. Diskusijoje nėra užsirašiusių kalbėti ir dėl balsavimo motyvų taip pat nėra pageidaujančių. Galime pritarti projektui po svarstymo bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių. Pritarta.

Pereiname prie priėmimo. Dėl balsavimo motyvų pageidaujančių kalbėti dėl 1 straipsnio, o projektas yra iš dviejų straipsnių, nėra. Galime 1 straipsnį priimti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, priimta. Ar galime priimti 2 straipsnį bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, priimta. Dėl balsavimo motyvų dėl viso projekto taip pat nėra pageidaujančių kalbėti. Taigi prašau pasiruošti. Balsuojame dėl viso nutarimo priėmimo. Prašom balsuoti.

**Šio nutarimo priėmimas**

Balsavo 77: už – 77, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

*12.17 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XV-15 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1279(2) (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)**

Kitas rezervinis klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XV-15 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1279(2). Prašom pateikti.

**O. LEIPUTĖ** (*LSDPF*). Dėkojame. Siūloma pakeisti 6 straipsnį, kuriuo patvirtinama Lietuvos Respublikos Seimo Europos reikalų komiteto sudėtis ir 18 numeriu pažymėta K. Starkevičiaus pavardė yra išbraukiama. Pakeisti 7 straipsnį, kuriuo keičiama ir įrašoma A. Jakavonytė į Seimo Kaimo reikalų komitetą. Nustatyta, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo.

**PIRMININKAS.** Jūsų niekas nepageidauja paklausti. Gerbiami kolegos, taigi dėl balsavimo motyvų pateikimo stadijoje nėra užsirašiusių. Ar galime po pateikimo pritarti šiam nutarimo projektui bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių. Po pateikimo pritarta.

Pereiname prie svarstymo. Diskusijoje pasisakyti pageidaujančių nėra, dėl balsavimo motyvų taip pat nėra užsirašiusių. Ar galime pritarti nutarimo projektui po svarstymo bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, pritarta po svarstymo.

Pereiname prie priėmimo. Projektas susideda iš trijų straipsnių. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio nėra pageidaujančių kalbėti. Galime priimti bendru sutarimu? Priimta. 2 straipsnis. Galime priimti bendru sutarimu? Priimta. Ir 3 straipsnis – įsigaliojimas. Ar galime priimti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių. Priimta.

Dėl viso nutarimo kalbėti dėl balsavimo motyvų nėra užsirašiusių. Prašau pasirengti. Balsuojame dėl viso nutarimo priėmimo.

**Šio nutarimo priėmimas**

Balsavo 79: už – 79, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

*12.19 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-25 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1280 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)**

Rezervinis 3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-25 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1280. Prašom. Pateikimas, svarstymas ir priėmimas.

**O. LEIPUTĖ** (*LSDPF*). Dėkojame. Pakeisti 1 straipsnį ir jį išdėstyti taip (tai yra pakeisti Antikorupcijos komisijos sudėtį): išbraukti 6-u numeriu įrašyto R. Kuodžio pavardę ir įrašyti J. Razmos. Taip pat patvirtinti šios sudėties Lietuvos Respublikos Seimo Energetikos ir darnios plėtros komisiją: įrašyti R. Kuodžio pavardę ir išbraukti K. Starkevičiaus. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Nėra pageidaujančių paklausti. Ar galėtume, atsižvelgdami į tai, kad dėl balsavimo motyvų niekas nepageidauja pateikimo stadijoje kalbėti, po pateikimo pritarti šiam nutarimo projektui bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime. Po pateikimo pritarta bendru sutarimu.

Dabar pereiname prie svarstymo stadijos. Žiūrime, nėra užsirašiusių kolegų. Ar galime po svarstymo pritarti nutarimo projektui bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, pritarta.

Pereiname prie priėmimo. Priėmimas pastraipsniui. Projektas iš trijų straipsnių. Ar galime pritarti bendru sutarimu 1 straipsniui? Nėra prieštaraujančių, pritarta. Ar galime pritarti 2 straipsniui bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, pritarta. Ir 3 straipsnis. Ar galime pritarti jam bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, pritarta.

Dėl balsavimo motyvų dėl viso nutarimo projekto nėra pageidaujančių kalbėti. Prašau pasiruošti. Balsuojame dėl viso nutarimo projekto. Prašom balsuoti.

**Šio nutarimo priėmimas**

Balsavo 79: už – 79, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

*12.22 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. XV-115 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1293 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)**

Rezervinis 4 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. XV-115 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1293. Pranešėja – O. Leiputė. Pateikimas, svarstymas ir priėmimas. Prašom.

**O. LEIPUTĖ** (*LSDPF*). Dėkojame. Pakeisti 4 straipsnį, kuriame kalbama apie Biudžeto ir finansų komiteto narių pavaduotojus. R. Kuodžio pavaduotoją K. Starkevičių išbraukti, taip pat išbraukti V. Sinicą ir V. Fiodorovą kaip pakaitinį. 5 straipsnyje išbraukti D. Kreivio pavaduotoją K. Starkevičių. 6 straipsnyje išbraukti V. Fiodorovo pavaduotoją V. Sinicą. Čia buvo anksčiau padaryti pakeitimai.

Toliau – taip pat K. Starkevičių ir jo pavaduotojus V. Juozapaitį ir G. Skaistę. Taip pat pakeisti 7 straipsnį ir patvirtinti Kaimo reikalų komiteto narių pavaduotojus. Įrašyti į sudėtį A. Jakavonytės pavardę, įrašyti J. Razmą ir A. Gedvilienę kaip pavaduotoją, išbraukti 7-u numeriu įrašyto K. Starkevičiaus pavardę ir išbraukti jo buvusius pavaduotojus J. Razmą ir A. Gedvilienę. Taip pat 14 straipsnyje patikslinti Užsienio reikalų komiteto narių pavaduotojų sudėtį. Išbraukti J. Šukevičienės pavardę ir jos pavaduotoją L. Šedvydį. Nustatyti, kad nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo.

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Jūsų niekas nepageidauja paklausti. Gerbiami kolegos, čia buvo Teisės departamento pastaba, bet aš norėčiau galbūt atkreipti dėmesį, kad ji ne visai pagrįsta. Panašu, kad Teisės departamentas sistemoje tekstą nevisiškai galėjo pamatyti taip, kaip yra suredaguota, todėl viskas yra iš esmės nevertintina, nes yra būtent taip suredaguota, kaip Teisės departamentas siūlo rašyti. Taigi dėl to mes apsisprendžiame. O dėl balsavimo motyvų pateikimo stadijoje nėra norinčių kalbėti. Galime nutarimo projektui pritarti po pateikimo bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, pritarta po pateikimo.

Pereiname prie svarstymo. Kalbėti diskusijoje nėra pageidaujančių. Dėl balsavimo motyvų taip pat nėra pageidaujančių kalbėti. Ar galime po svarstymo nutarimo projektui pritarti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, pritarta.

Pereiname prie priėmimo. Nėra pageidaujančių, priimant pastraipsniui, kalbėti. Projektas yra iš šešių straipsnių. Ar galime priimti bendru sutarimu 1 straipsnį? Nėra prieštaraujančių, pritarta. Ar galime bendru sutarimu priimti 2 straipsnį? Prieštaraujančių nėra, pritarta. 3 straipsnį galime priimti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, pritarta, priimta. Dėl 4 straipsnio prieštaraujančių nėra. Galime priimti bendru sutarimu? Dėkoju, priimta. Dėl 5 straipsnio prieštaraujančių nėra. Ar galime priimti bendru sutarimu? Dėkoju, priimta. Ir 6 straipsnis – įsigaliojimas. Ar galime priimti bendru sutarimu? Dėkoju, priimta pastraipsniui. Kalbėti dėl viso dėl balsavimo motyvų nėra užsirašiusių. Prašau pasiruošti, balsuojame dėl viso nutarimo priėmimo. Prašom balsuoti.

**Šio nutarimo priėmimas**

Balsavo 82: už – 82, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

*12.27 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr. XV-162 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nuolatinių komisijų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1291 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)**

Rezervinis 5 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr. XV-162 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nuolatinių komisijų narių pa-

vaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1291. Pateikimas, svarstymas ir priėmimas. Prašom pateikti.

**O. LEIPUTĖ** (*LSDPF*). Dėkojame. Pakeisti 2 straipsnį ir jį išdėstyti taip, tai yra patvirtinti Antikorupcijos komisijos narių pavaduotojus. Kadangi įrašyta ketvirtu numeriu, išbraukti R. Kuodžio pavardę, įrašyti J. Razmos. Išbraukti A. Radvilavičiaus ir jį pavaduojančio S. Čaplinsko. Taip pat anksčiau buvo priimtas sprendimas išbraukti T. Tomilino ir jį pavaduojančio D. Griškevičiaus pavardes. Pakeisti 3 straipsnį, tai Seimo Energetikos ir darnios plėtros komisijos narių pavaduotojus: išbraukti S. Kairį ir jį pavaduojantį J. Šukliną. Pakeisti 4 straipsnį, tai yra patvirtinti Seimo Jaunimo ir sporto reikalų komisijos narių pavaduotojus: išbraukti K. Biliaus ir jo pavaduotojo T. Sadauskio pavardes bei L. Urmanavičiaus ir jo pavaduotojo Z. Balčyčio pavardes. Taip pat pakeisti 5 straipsnį – patikslinti Jūrinių reikalų komisijos narių pavaduotojus: išbraukti R. Kauno ir jo pavaduotojo A. Radvilavičiaus pavardes. Pakeisti 7 straipsnį – patikslinti Seimo Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos narių pavaduotojus: išbraukti I. Vėgėlės ir R. J. Jankūno, kaip pavaduotojo, pavardes. Pakeisti 8 straipsnį, tai yra Asmenų su negalia teisių komisijos narių pavaduotojus: išbraukti L. Kukuraičio ir jo pavaduotojo T. Tomilino pavardes. Pakeisti 9 straipsnį – patikslinti Peticijų komisijos narių pavaduotojus: išbraukti S. Bucevičiaus ir jo pavaduotojo D. Varno pavardes. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Paklausti jūsų niekas nepageidauja. Pateikimo stadijoje kalbėti dėl balsavimo motyvų nėra užsirašiusių. Gerbiami kolegos, ar galime po pateikimo pritarti bendru sutarimu nutarimo projektui? Prieštaraujančių nėra, pritarta po pateikimo.

Svarstymas. Nėra pageidaujančių diskutuoti. Ir dėl balsavimo motyvų. Ar galime po svarstymo nutarimo projektui pritarti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, pritarta po svarstymo.

Priėmimas. Kalbėti pastraipsniui nėra užsirašiusių. Projektas yra iš aštuonių straipsnių. Ar galime 1 straipsnį priimti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, priimtas. 2 straipsnį bendru sutarimu galime priimti? Nėra prieštaraujančių, priimtas. 3 straipsnį galėtume priimti bendru sutarimu? Dėkoju, priimtas bendru sutarimu. Dėl 4 straipsnio nėra prieštaraujančių. Ar galime priimti bendru sutarimu? Dėkoju, priimtas. 5 straipsnį galime priimti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, priimtas. Dėl 6 straipsnio nėra prieštaraujančių. Galime priimti? Dėkoju, priimtas. 7 straipsnį galime priimti? Nėra prieštaraujančių, priimtas. Ir 8 straipsnis – įsigaliojimo data. Nėra prieštaraujančių, priimtas.

Prašau pasiruošti balsuoti. Dėl balsavimo motyvų nėra pageidaujančių kalbėti. Taigi balsuojame dėl viso nutarimo projekto. Prašom balsuoti.

**Šio nutarimo priėmimas**

Balsavo 88: už – 88, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Taigi, gerbiami kolegos, noriu informuoti, kad toliau pagal darbotvarkę Geodezijos ir kartografijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1254 ir Administracinių nusižengimų kodekso 12, 113 ir 334 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1255, nesant pranešėjo ir atitinkamai mums jau išnaudojus šių klausimų pateikimo laiką svarstant rezervinius klausimus, perkeliami į popietinį posėdį.

Dabar pagal darbotvarkę, kaip ir buvo numatyta šiuo laiku, tęsiame mūsų posėdį.

*12.32 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Artūro Drigoto paskyrimo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėju“ projektas Nr. XVP-1236(2) (*svarstymas ir priėmimas*)**

Seimo nutarimo „Dėl Artūro Drigoto paskyrimo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėju“ projektas Nr. XVP-1236. Svarstymas ir priėmimas.

Svarstymo stadijoje kviečiu pagarsinti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą komiteto pirmininką J. Sabatauską. Prašom.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, komitetas svarstė gerbiamo pretendento į Konstitucinio Teismo teisėjus A. Drigoto kandidatūrą, buvo susitikęs, išklausė, padiskutavome ir komitetas visais 7 balsavusių balsais pritarė kandidatūrai ir komiteto išvadai. Tačiau po svarstymo komitete yra Teisės departamento pastaba dėl įsigaliojimo datos. Aš manyčiau, kad tai pastabai reikėtų pritarti, nes būtent dabar parašyta, kad mes tikrai negalėjome žinoti, kaip susiklostys ir su frakcijų svarstymais. Bet kadangi jau frakcijų susitikimai įvyko, tai Teisės departamentas siūlo, kad ne nuo paskelbimo, o parašyti konkrečią įsigaliojimo datą, tai yra 2026 m. kovo 19 d. Manau, kad pritartina tai pastabai.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Komitetas atsižvelgė į Teisės departamento pasiūlymą dėl įsigaliojimo datos įvardijimo kovo 19 dieną. Taigi į jį atsižvelgėme.

Kadangi diskusijoje nėra pageidaujančių kalbėti, mes turėtume pereiti prie priėmimo, o priėmimas slaptu balsavimu. Prieš slaptą balsavimą mes turėtume pasitvirtinti balsavimo biuletenį. Gerbiami kolegos, balsavimo biuletenis siūlomas kaip ir kitais visais atvejais balsuojant dėl kandidatų personaliniu klausimu. Iš galimybių už, prieš ir susilaikoma balsuojant, pasirenkant, kaip balsuojama, yra kiti variantai išbraukiami, paliekamas tas variantas neišbrauktas, kaip yra apsisprendžiama balsuoti. Ar galime tokį balsavimo biuletenį pasitvirtinti bendru sutarimu? Dėkoju. Pasitvirtinta.

Tuomet noriu vis dėlto priminti, pagarsinti balsų skaičiavimo komisijos sudėtį. Tai D. Bradauskas – „Nemuno aušros“ frakcija, A. Butkevičius – Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“, V. Gailius – Liberalų sąjūdžio frakcija, E. Kirkutis – Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija, R. Kuodis – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija, T. Martinaitis – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija, V. Sinica – Mišri Seimo narių grupė.

Taigi balsavimo pertrauka. Yra slaptas balsavimas nuo 12 val. 50 min. iki 13 val. 10 min.

*12.34 val.*

**Seimo narių pareiškimai**

Seimo narių pareiškimų nėra. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, patikslinsime. Yra užsirašęs kolega R. J. Jankūnas. Prašom. Seimo narių pareiškimai.

**R. J. JANKŪNAS** (*LVŽ-KŠSF*). Dėkoju. Ar prisimenate opozicijos kritiką dėl siūlymo į LRT įstatymą įtraukti stebėjimą, kaip LRT laikosi nuomonių pliuralizmo bei ar ji neleidžia įsivyrauti vienašališkoms politinėms pažiūroms? Atseit toks siūlymas pažeistų LRT žodžio laisvę. Man šita demagogija primena Sovietų Sąjungos komunistų partiją, kuri vadino Kubą laisvės sala. LRT tiek pat laisvės, kiek tų laikų Kuboje, kurią tarybų šalies patriotai gynė nuo Amerikos imperialistų.

Dabar pavyzdys. Kovo 11-ąją Laisvės partija neeiliniame suvažiavime partijos pirmininku išrenka V. Mitalą. Kitą dieną, kovo 12 dieną, LRT televizijos laidoje „Dienos tema“ V. Mitalas dėsto apie partijos veidus, pokyčius ir planus. Kovo 7 dieną Tautos ir teisingumo sąjunga pirmininku išrenka mane, bet nei kitą dieną, nei kitą savaitę LRT manęs nepakviečia į jokią laidą.

Toliau. Vyksta „LRT forumas“. E. Jakilaitis kalbina I. Makaraitytę, B. Davidonytę, Š. Černiauską ir S. Malinauską. Kitai nuomonei erdvės tiek pat, kiek tais laikais, kai televizijai vadovavo toksai liūdnai pagarsėjęs J. Kuolelis, vėliau tapęs Nacionalinio gelbėjimo komiteto nariu, o Nacionalinio gelbėjimo komitetas organizavo Sausio 13-osios perversmą. J. Kuolelis vėliau buvo nuteistas.

Toliau. Čia žodžio laisvė. „Naujasis židinys-Aidai“ atsisako publikuoti K. Girniaus tekstus – buvusio Laisvosios Europos radijo direktoriaus. Jiems nepatinka jo nuomonė. Tai čia, vadinasi, žodžio laisvė? Už tokią laisvę mes kovojome 1988–1991 metais, tokią televiziją gynėme Sausio 13-ąją? O ne! Tai yra ne tai, už ką kovojome. Tai yra tai, prieš ką mes kovojome.

Dabartinė LRT laisvė – tai laisvė vienus cenzūruoti, o kitus reklamuoti, tai laisvė naudoti 80 mln. savo propagandai, tai yra nuomonei formuoti. Be abejo, LRT žurnalistai yra laisvi turėti kokias tik nori politines pažiūras, bet jie negali naudoti valstybinio transliuotojo eterio jų propagandai arba direktorės asmeniniams interesams. Būtent generalinė direktorė privalo tai užtikrinti.

Lieka tik klausimas, ar jinai to nesugeba, ar paslėpta politinė reklama LRT eteryje vykdoma jos nurodymu? Ačiū už dėmesį.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Išklausėme Seimo narių pareiškimų.

Gerbiami kolegos, skelbiu rytinio plenarinio posėdžio pertrauką iki 13 val. 55 min., kada bus paskelbtas slapto balsavimo protokolas dėl Seimo nutarimo „Dėl Artūro Drigoto paskyrimo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėju“.

Taigi, gerbiami kolegos, pertrauka iki 13 val. 55 min.

*Pertrauka*

*13.55 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Artūro Drigoto paskyrimo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėju“ projektas Nr. XVP-1236(2) (*priėmimo tęsinys*)**

**PIRMININKAS.** Gerbiami kolegos, baigėsi rytinio plenarinio posėdžio pertrauka ir noriu pagarsinti balsų skaičiavimo komisijos protokolą dėl Seimo nutarimo „Dėl Artūro Drigoto paskyrimo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėju“.

**Šio nutarimo priėmimas**

Iš viso išduota biuletenių 105, rasta biuletenių 105, galiojančių – 102, negaliojančių – 3. Už balsavo 100, prieš nėra, susilaikė 2. Nutarimas „Dėl Artūro Drigoto paskyrimo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėju“ priimtas. (*Gongas*) (*Plojimai*)

Skelbiu 2026 m. kovo 17 d. rytinį plenarinį posėdį baigtą. (*Gongas*)

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS**

**IV (PAVASARIO) SESIJOS**
**VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 121**
**STENOGRAMA**

**2026 m. kovo 17 d.**

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos*
*V. ČMILYTĖ-NIELSEN ir D. ŽEBELIENĖ*

---

**PIRMININKĖ (D. ŽEBELIENĖ**, *NAF*). Gerbiami Seimo nariai, pradedame kovo 17 dienos vakarinį posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 71 Seimo narys, pradėjęs dalyvauti vakariniame posėdyje.

*14.00 val.*

**Vyriausybės pusvalandis**

*Teisingumo ministrės Ritos Tamašunienės pranešimas*

Tęsiame darbotvarkę. Turime Vyriausybės pusvalandį. Į tribūną kviečiu teisingumo ministrę R. Tamašunienę. 15 minučių – ministrei pristatyti, paskui 15 minučių – jūsų pateiktiems klausimams atsakyti. Prašom, gerbiama ministre.

**R. TAMAŠUNIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, šiandien noriu pristatyti svarbiausius įgyvendintus darbus bei artimiausius tikslus teisingumo sistemoje. Pastarąjį laikotarpį daug dėmesio skiriame teismų darbo efektyvumui, ginčams spręsti, procesams tobulinti ir teisinės pagalbos prieinamumui. Taip pat siekiama stiprinti mediacijos plėtrą, užtikrinti skaidresnę teisinių paslaugų pirkimo tvarką, reikšmingi pokyčiai vyksta bausmių vykdymo, notariato, antstolių bei valstybės garantuojamos teisinės pagalbos srityse. Šio pristatymo metu apžvelgsiu svarbiausius pasiektus rezultatus ir planuojamus darbus.

Vykdant valstybės programos nuostatų įgyvendinimą, sudaryta darbo grupė (ji, beje, posėdžiavo vakar), kurios vienas pagrindinių tikslų – ieškoti sprendimų teisėjų komandų darbo užmokesčiui didinti. Turime tokį pritarimą iš Finansų ministerijos ir iš premjerės ir ieškome geriausio modelio, geriausių galimybių padidinti teismų sekretorių, psichologų, teisėjų padėjėjų darbo užmokestį.

Taip pat siekiame efektyvinti administracinių ginčų nagrinėjimo sistemą. Vienas iš siūlomų pakeitimų – pailginti terminą administraciniams sprendimams apskųsti nuo 1 iki 2 mėnesių arba ieškosime kompromisinio varianto, taip pat sudarydami asmenims realesnes galimybes tinkamai pasirengti ginti savo teises ir vis nepapildant nauja medžiaga savo kreipimosi į teismą.

Taip pat siūlome plėsti ginčų nagrinėjimą ne teismo tvarka, numatydami papildomas bylų nagrinėjimo kategorijas, kai jos būtų nagrinėjamos privaloma ikiteisminė tvarka Mokestinių ginčų komisijoje. Pavyzdžiui, tokiose bylose kaip buitinių atliekų tvarkymo rinkliavos, skolų išieškojimas. Teismai šiuo metu atlieka faktiškai paštininko funkciją, 10 tūkst. bylų atsiranda regionuose teismuose, o ginčų nagrinėjimas, mūsų vertinimu, būtų daug racionalesnis ikiteisminėse institucijose, siekiant taip pat teismų krūvio mažinimo. Be to, siekiant didesnio sistemos nuoseklumo ir efektyvumo, siūloma suvienodinti reikalavimus Lietuvos administracinių ginčų komisijos ir Mokestinių ginčų komisijos nariams ir priartinti skundų nagrinėjimą prie pareiškėjų gyvenamosios vietos.

Mediacija labai svarbi sritis. Skiriame daug dėmesio mediacijos plėtrai. Kartu su Prezidento rengiamais Baudžiamojo kodekso pakeitimais rengiame naują mediacijos baudžiamajame procese institutą, kuris dėl mažiau pavojingų veikų suteiks galimybę asmenims susitaikyti ir galimai padės efektyviau atlyginti padarytą žalą. Skatiname plėsti savivaldos mediaciją, kad sprendimai

būtų priimami ten, kur efektyviausia, tai yra vietos lygmeniu, bereikalingai neperkeliant konfliktų sprendimų teismams, ministerijoms ar kontrolės institucijoms.

Teisingumo ministerija susitikime su Lietuvos savivaldybių asociacija pristatė mediacijos plėtros galimybes sprendžiant savivaldai kylančius klausimus. Mediacija galėtų būti naudinga savivaldybių ginčuose su gyventojais, pavyzdžiui, dėl triukšmo, kvapų, kelių infrastruktūros, atliekų tvarkymo klausimų, kylančiuose su verslu, nevyriausybinėmis organizacijomis ir bendruomenėmis dėl teritorijų planavimo priimamų sprendimų, viešųjų projektų įgyvendinimo ir socialinių paslaugų teikimo, taip pat ir tarp savivaldybių gyventojų, tai yra daugiabučių gyventojų ginčai ar sodininkų bendrijose kylantys ginčai.

Bendradarbiaudami su Mediatorių rūmais planuojame vykdyti teisinio švietimo projektą penkiose didžiosiose Lietuvos savivaldybėse ir pradinės sąveikos taškuose dirbančių specialistų švietimą. Tai yra atvejų vadybininkai, socialiniai darbuotojai, vaiko teisių specialistai, švietimo įstaigų darbuotojai, vaiko gerovės komisijų nariai ir pirminę nemokamą teisinę konsultaciją teikiantys specialistai. Ir siekiame parodyti mediacijos naudą, atpažinti situacijas, kuriose jinai yra tinkama, ir kaip tinkamai rekomenduoti mediaciją. Kartu siekiame, kad regionuose būtų pakankamas būtinas mediatorių skaičius.

Teisingumo ministerija parengė ir šiuo metu derina Vyriausybės nutarimo projektą, kuriuo siekiama nustatyti bendrą teisinių paslaugų pirkimo tvarką valstybės institucijoms. Toks poreikis atsirado atsižvelgiant ir į Specialiųjų tyrimų tarnybos atlikto antikorupcinio vertinimo išvadas, kuriose pakartotinai atkreipiamas dėmesys į skaidrumo ir kontrolės trūkumus, įgyjant teisines paslaugas. Be to, šis klausimas nagrinėtas ir Seimo Audito komitete. Vykdant parlamentinę kontrolę konstatuota, kad teisinių paslaugų pirkimo praktika viešajame sektoriuje išlieka nevienoda, ne visada pakankamai grindžiamas tokių paslaugų poreikis, o skaidrumo lygis nėra pakankamas. Todėl siūlome nustatyti aiškesnius principus ir procedūras, kurios padėtų užtikrinti racionalų viešųjų lėšų naudojimą ir didesnį skaidrumą. Taip pat tai svarbu, perkant atstovavimo paslaugas arbitražo bylose, kur dažnai sprendžiami didelės vertės valstybės finansiniai įsipareigojimai. Bendras teisinių paslaugų pirkimo tvarkos įgyvendinimas yra reikalingas, mūsų vertinimu, ir savivaldos lygmeniu.

Siekdami apsaugoti nacionalinio saugumo interesus ir užkirsti kelią teisinio reguliavimo spragoms, dar šią savaitę planuojame Seimui pristatyti Baudžiamojo kodekso pakeitimus. Jais numatome aiškiai įtvirtinti baudžiamąją atsakomybę už diversiją, hibridines atakas, neteisėtą dalyvavimą užsienyje vykstančiuose ginkluotuose konfliktuose ir neteisėtą dalyvavimą užsienio valstybių specialiųjų tarnybų veikloje. Šios veikos kelia tiesioginę grėsmę valstybės saugumui, todėl būtina užtikrinti, kad jos būtų aiškiai kriminalizuotos ir už jas būtų taikoma adekvati baudžiamoji atsakomybė.

Reaguodami į sparčiai augantį smulkių vagysčių skaičių Lietuvoje, iš jų didžioji dalis veikų yra padaroma prekybos centruose, – pavyzdžiui, per dvejus metus suma nuo 10 mln. išaugo iki 21 mln. žalos, kurią patiria prekybos centrai, – siūlome Baudžiamajame kodekse nustatyti baudžiamąją atsakomybę už sistemingas nuolat besikartojančias vagystes, o Administracinių nusižengimų kodekse numatyti naują poveikio priemonę – draudimą lankytis prekybos vietose pakartotinai pažeidimus darantiems asmenims. Be abejo, tai negalioja, jeigu yra vienintelė prekybos vieta gyvenamojoje aplinkoje.

Didelį dėmesį skiriame direktyvoms dėl aplinkos apsaugos ir prekybos žmonėmis perkelti. Įgyvendinant Europos Sąjungos direktyvą, planuojama tobulinti BK ir NK nuostatas – siekti veiksmingiau kovoti su prekyba žmonėmis ir nusikaltimais aplinkai. Numatyta išplėsti nusikalstamų veikų aplinkai sąrašą, griežtinti sankcijas bei stiprinti nukentėjusių nuo prekybos žmonėmis apsaugą, ypač jei kalbame apie nepilnamečius.

Bausmių vykdymo sistema – viena iš svarbiausių, ir tikrai šioje sistemoje nuolat kyla problemų. Skiriame labai daug dėmesio visoms bausmių vykdymo sritims. Pirmiausia, tai sistemai modernizuoti bei didinti pareigūnų saugumą darbe, efektyvinti nuteistųjų resocializacijos procesą. Tai svarbus žingsnis šioje srityje, dar gruodžio mėnesį pasirašėme susitarimo memorandumą dėl

Norvegijos finansinio mechanizmo įgyvendinimo, pagal kurį bausmių vykdymo sistemai numatyta skirti apie 34 mln. eurų finansinės paramos. Šios lėšos būtų skirtos laisvės atėmimo vietų infrastruktūrai modernizuoti, užtikrinti saugesnes darbo sąlygas pareigūnams. Po ilgų derybų su socialiniais partneriais, su mūsų profsąjungomis, kurių yra 11 bausmių vykdymo sistemoje, buvo pasirašyta Lietuvos bausmių vykdymo sistemos šakos kolektyvinė sutartis, kuria sustiprintos socialinės garantijos visiems sistemos pareigūnams, ir tikimasi padidinti tarnybos patrauklumą. Stiprinant pagalbos teikimą suimtiesiems ir nuteistųjų resocializacijos procesus, pasirašyta sutartis su Lietuvos vyskupų konferencija, įgyvendinant tris tarptautines sutartis su Šventuoju Sostu ir dėl sielovados paslaugų teikimo laisvės atėmimo vietose.

Taip pat stiprinama nepilnamečių apsauga, sugriežtinama nuteistųjų, padariusių nusikaltimus prieš nepilnamečius, priežiūra. Numatomos papildomos apsaugos priemonės bendradarbiaujant su Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba. Taip pat ieškoma sprendimo, kaip padidinti nuteistųjų užimtumą darbine veikla, vertinamas nenaudojamų statinių, esančių kalėjimų teritorijose, panaudojimas ir kartu su Ekonomikos ir inovacijų ministerija siekiame pritraukti verslą naujoms darbo vietoms nuteistiesiems kurti.

Svarbiu iššūkiu išlieka pareigūnų pritraukimas į tarnybą. Šiuo metu sistemoje trūksta pareigūnų, todėl didelį dėmesį skiriame profesijai populiarinti, tarnybos bausmių vykdymo sistemos patrauklumui didinti, ir tai, be abejo, atspindi geriausias rodiklis, tai yra pareigūnų darbo užmokestis. Šiais metais, 2026 metais, pareigūnų darbo užmokesčio fondas buvo padidintas 5,5 mln. eurų, padidėjo 8 % finansavimas sistemai, bet ateityje, be abejo, reikia papildomų ir teisinių, ir finansinių sprendimų, leidžiančių nuosekliai didinti atlyginimus ir stiprinti šios tarnybos patrauklumą.

Notariato srityje daug dėmesio skiriame paslaugoms modernizuoti, jų prieinamumui didinti gyventojams. Vyriausybė pritarė pasiūlymui sudaryti galimybę elektroninius dokumentus tvirtinti elektronine apostile. Taigi nuo spalio 1 dienos asmenys galės kreiptis į notarus dėl dokumentų tvirtinimo elektroninėmis apostilėmis, o jų tikrumą realiuoju laiku bus galima patikrinti sistemoje e. notaras.

Taip pat parengėme pakeitimus, kurie atlieptų įkainių mažinimą ir lengvatas notarų srityje, tai yra pirmojo būsto įsigijimas naujoms, jaunoms šeimoms, atsiprašau, ir būsto paskolų refinansavimas. Riba, nuo kurios nereikės mokėti jaunoms šeimoms notaro mokesčio, yra padidinama, taip pat ir finansavimo procentas yra padidinamas. Taip įgyvendiname bendrą Vyriausybės programos siekį remti jaunas šeimas.

Šiais metais taip pat, atsižvelgdami į Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pastabas Teisingumo ministerijai, kartu su Notarų rūmais planuojame organizuoti seniūnų mokymus dėl notarinių veiksmų atlikimo. Siekiant didinti pirminės teisinės pagalbos prieinamumą regionuose, stiprinamas bendradarbiavimas su universitetų teisės klinikomis, taip pat svarstome galimybę periodiškai organizuoti advokatų susitikimus regionuose, kad gyventojai galėtų gauti nemokamas teisines konsultacijas arčiau savo namų. Antrinės teisinės pagalbos srityje didelis dėmesys bus teikiamas ir yra teikiamas teisinės pagalbos kokybei, todėl organizuojami specializuoti mokymai advokatams, jų skaičius kiekvienais metais padidėja, ypač bylose, susijusiose su nepilnamečių teisėmis.

Siekdama didinti ir efektyvinti veiklą, Valstybinė vartotojų teisių ir apsaugos tarnyba integruoja pažangius dirbtinio intelekto sprendimus. Viešajam sektoriui bus sukurtas naujas įrankis, kuris, tikiuosi, plačiai paplis mūsų viešajame sektoriuje: pradėtas taikyti automatinis duomenų nuasmeninimo įrankis, kuris identifikuoja ir pašalina asmens duomenis, ir VVTAT nutarimuose nebelieka tų viešai skelbiamų duomenų. Taip pat sukurta aplikacija, telefoninė programėlė, kuria vartotojai gali pasitikrinti, ar parduodama prekė yra saugi, ir taip pat pranešti apie nesaugią prekę.

Taip pat pritarus Seime įstatymų pakeitimams, sutrumpinsiu, vartotojams informacija apie garantijas turės būti teikiama aiškiau, naudojant suvienodintus europinius ženklus. Nebus nepagrįstų bendrųjų teiginių, tokių kaip „žalias“, „ekologiškas“, „nekenkiantis aplinkai“, tai yra tų duomenų, kurie nėra pagrįsti objektyviais duomenimis.

Kita svarbi kryptis – tai, be abejo, vartotojų teisės į prekių taisymą. Mes pasirinkome dalyvavimą Europos taisymo informacinėje platformoje, kurioje bus nurodyta ir taisytojai, ir taisymo kaina, trukmė, kitos sąlygos. Platforma taip pat veiks ir lietuvių kalba. Be abejo, pasirinkus tokią paslaugą, tai palydės šitai prekei vieneriais metais pratęsta garantija.

Taip pat tokia nauja ir labai šiuolaikiška sritis, kuri reikalauja dėmesio, kuri yra Europos formatu plačiai svarstoma, tai taip pat reaguojame į pokyčius intelektinės nuosavybės srityje ir planuojame pakeisti Valstybinio patentų biuro pavadinimą į Lietuvos intelektinės nuosavybės tarnybą. Tą planuoja visos Baltijos valstybės, nes dabartinis pavadinimas neatspindi išsiplėtusių įstaigos funkcijų. Įstaiga dirba ne tik su išradimų patentais, bet ir su prekių ženklais, dizainu, geografinėmis nuorodomis bei vykdo visuomenės švietimą intelektinės nuosavybės klausimais, todėl šis pavadinimas tiksliau atspindėtų jos vaidmenį inovacijų ekosistemoje ir būtų patrauklus kitoms Europos Sąjungos valstybėms kreiptis būtent į Lietuvos tarnybą.

Kita svarbi sritis – tai mokesčių už pramoninę nuosavybę peržiūra. Planuojama numatyti tikslines lengvatas mokslo ir studijų institucijoms, mažoms bei vidutinėms įmonėms, kartu atsisakant kai kurių perteklinių mokesčių už dokumentų išdavimą. Taip pat siūlome padidinti mokesčius už papildomus apsaugos liudijimus, kurie leidžia dažniausiu atveju didžiosioms farmacijos bendrovėms iki penkerių metų pratęsti patentų apsaugą.

Didelis dėmesys, be abejo, skiriamas visuomenės švietimui. Parengtas Intelektinės nuosavybės akademijos veiklų planas, kuriuo siekiama stiprinti visuomenės, verslo, akademinės bendruomenės ir kitų tikslinių grupių žinias apie intelektinės nuosavybės kūrimą. Jau čia pareklamuosiu: yra sukurta platforma *Intelektine.lt*.

Aš pabandžiau trumpai pereiti per visas sritis, kokia yra pasirinkta kryptis ir kas yra padaryta. Apibendrinant ir įgyvendinant pokyčiai prisideda prie modernesnės, efektyvesnės teisingumo sistemos kūrimo, o numatyti darbai apima ir teismų veiklos tobulinimą, ir mediacijos plėtrą, ir bausmių vykdymo sistemos modernizavimą. Tikimasi, kad tai tikrai užtikrins šios sistemos efektyvumą ir naudą pirmiausia visuomenei.

Dėkoju, gerbiami Seimo nariai, kad išklausėte, ir lauksiu jūsų klausimų.

**PIRMININKĖ.** Ačiū ministrei. O klausiančių tikrai yra užsirašę. Pirmasis būtų S. Gentvilas. Nėra salėje. Tada G. Balčytytė. Prašom.

**G. BALČYTYTĖ** (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Ačiū, ministre. Tikrai daug svarbių temų palietėte. Buvau parengusi vieną klausimą, kitas tiesiog kilo klausant pristatymo. Pirmasis mano klausimas yra būtent apie bausmių vykdymo sistemos modernizavimą. Jūs užsiminėte, buvo planuojama statyti naują įkalinimo įstaigą. Dabar jau suprantu, kad keičiate tą planą. Klausimas: ar buvo atlikta kokia nors kaštų ir naudos analizė, apskritai motyvacinės priemonės, kad mažiau įkalintųjų būtų galbūt koncentruota vienoje vietoje? Labiau apsimoka turėti ar mes tiesiog bandome išlaikyti jau senstančią infrastruktūrą, mesti į ją pinigus ir paskui žinome, jog jinai tuštėja ir nebetenka savo prasmės ir paskirties? Gal galėtumėte daugiau tos logikos dėl šitų sprendimų? 34 mln. – didžiuliai pinigai. Gal juos būtų galima efektyviausiai panaudoti vis dėlto naujai įkalinimo vietai kurti?

Ir dėl atstovavimo arbitražo bylose. Gal galėtumėte daugiau informacijos, kaip planuojama organizuoti šią valstybės funkciją? Ačiū.

**R. TAMAŠUNIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Dėl bausmių vykdymo sistemos noriu pasakyti, kad 34 mln. yra norvegų fondas, į kurį aplikuojame ir kurį norime panaudoti efektyviai bausmių vykdymo sistemai. Labai teisingai pastebėjote, kad vis dėlto mes dirbame taip, kad įkalinimo įstaigose ir uždaro tipo įkalinimo įstaigose įkalintųjų skaičius mažėtų. Dėl to pats resocializacijos procesas ir galimybės, motyvacinė sistema, sukurta asmenims, leidžia tuos skaičius tikrai mažinti ir šiandien turime apie 4,5 tūkst. įkalintųjų. Bet ar reikia Lietuvai naujo kalėjimo, tikrai kelčiau klausimą. Mano vertinimu, ten, kur yra kalėjimas, ten yra ir bendruomenė su tuo susitaikiusi, žinomos tos vietos, yra pareigūnai, kurie dirba, ir atrasti dabar vietą naujam kalėjimui Lietuvoje statyti, manau, nei racionalu, nei yra toks poreikis. Bet modernizavus esamus bendrabučius į kamerinio tipo, tai duotų efektą ir valdant subkultūros dalykus, ir pagerinant pareigūnų darbo saugą. Po du ar po

tris kameroje būtų, o ne daugiau, kaip šiuo metu dar yra kai kuriuose kalėjimuose. Tai, mūsų vertinimu, yra tos priemonės, kurios veikia. Alytuje jau yra įsteigtos 199 vietos, iki galo dar baigiami kiti reikalingi darbai, kurie leis skirtingus nuteistuosius apgyvendinti tose patalpose. Taip pat tikimės tokio gero pokyčio šioje įkalinimo įstaigoje. Vilniaus kalėjime planuojamas modernizavimas, kuris taip pat turėtų užtikrinti toje vietoje, kur yra dabar kalėjimas, ne tik efektyvesnes darbo sąlygas, bet ir efektyvesnį modelį nuteistiesiems pasitaisyti ir nebegrįžti.

**PIRMININKĖ.** Jūsų norėtų paklausti D. Ulbinaitė.

**D. ULBINAITĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū už galimybę paklausti. Gerbiamoji ministre, viena iš labai svarbių jūsų atsakomybės sričių yra nepilnamečių apsauga. Tačiau realių pasiūlymų nelabai išgirdau, išskyrus, kad ketinate sugriežtinti trumpalaikių išvykų tvarką teistiems už smurtą prieš vaikus. Taip pat sakote, kad šiai sričiai skirsite ypatingą dėmesį, kad vaikai, nukentėję nuo suaugusiųjų, turi būti maksimaliai apsaugoti ir reikalingos griežčiausios priemonės. Kas už šitų taip nugludintų sakinių slypi, ką konkrečiai jūs siūlote, kokios tos priemonės numatytos, kas pasikeis vaikams, dėl vaikų saugumo?

Gal galite pasakyti, vis tik nepilnamečių apsauga nuo neigiamos viešosios informacijos irgi jūsų atsakomybė. Ekspertai ir mokslininkai seniai muša mums pavojaus varpais apie grėsmes, kurias mūsų vaikai patiria socialiniuose tinkluose. Tai dažnai baigiasi ir savižala, ir savižudybėmis. Iš tikrųjų jau 16 šalių eina skaitmeninės pilnametystės įtvirtinimo keliu. Gal kokius nors žingsnius esate ir jūs, ir Teisingumo ministerija suplanavusi? Dėl grėsmių socialinėje erdvėje, bet ir apskritai dėl vaikų saugumo.

**PIRMININKĖ.** Laikas!

**D. ULBINAITĖ** (*TS-LKDF*). Turbūt vien sugriežtinti tvarką teistiems už smurtą prieš vaikus neužteks.

**R. TAMAŠUNIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiama kolege. Tikrai labai aktualūs klausimai. To aktualumo jie nepraranda, kaip matome iš paskutinių įvykių, iš viešojoje erdvėje analizuojamų garsių bylų ir nepilnamečių įtraukimo į nusikalstamas veikas. Pirmas jūsų klausimas buvo apie nepilnamečių, ypač nukentėjusių nuo seksualinių nusikaltimų, apsaugą. Iš įkalinimo įstaigų grįžę žmonės negalės grįžti į tą aplinką, kur buvo nukentėjusių vaikų ar jų šeimos narių, ar kaimynystėje gyvenančių vaikų. Reguliavimo pakanka, bet nebuvo pakankamos kontrolės. Tai įgyvendinsime.

Antras dalykas, kalbama apie nepilnamečių išnaudojimą tiek prostitucijos, tiek prekybos žmonėmis srityse. Vis dėlto galvojama, kad vaikų išnaudojimą verta apibrėžti griežtesne sąlyga – kaip prekybą žmonėmis, tuomet kitokia atsakomybė lauktų. Diskutuojama šia tema. Kalbant apie vaikų apsaugą socialiniuose tinkluose, taip pat viešąją informaciją, tai, be abejo, šita diskusija taip pat yra. Čia yra ne vien Teisingumo ministerijos sritis, bet Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Švietimo ministerijos sritis. Ieškosime kompleksinio sprendimo, kaip vis dėlto riboti, ypač jaunesnių vaikų, prieinamumą, arba taip pat įdiegti kartu su… aišku, reikia tokio platesnio sutarimo, kad įdiegtume apsaugos priemones pagal amžiaus grupes kontroliuoti jų dalyvavimą tam tikruose socialiniuose tinkluose ir informacijos pasiekiamumą.

**PIRMININKĖ.** Jūsų norėtų paklausti V. Ąžuolas. Prašom.

**V. ĄŽUOLAS** (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiama ministre, viena iš jūsų sričių yra nemokama teisinė pagalba. Ta sritis tokia daugelį metų šiek tiek apleista būdavo, nes vis trūkdavo reikiamo finansavimo. Ir kas atsitikdavo? Žmonės gaudavo labai ribotą nemokamą teisinę pagalbą ir neužtekdavo laiko. Ar šioje situacijoje matyti kažkoks pagerėjimas ar didesnis finansavimas tos nemokamos teisinės pagalbos, kad žmonės vis dėlto daugiau gautų tą pagalbą? Ačiū.

**R. TAMAŠUNIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Taip, yra valstybės prievolė teikti žmonėms garantuojamą teisinę pagalbą, kai jos jiems reikia. Jinai Lietuvoje teikiama dviem lygiais. Pirminė teisinė pagalba yra teikiama savivaldos, deleguota funkcija savivaldybėms, ir nepakanka finansavimo. Teisingumo ministerija, kad ir kažkiek padidina kiekvienais metais sumą, skiriamą savivaldybėms, visi suprantame, kad jos nepakanka. Ir čia jau apibendrinome visą savivaldybių patirtį ir matome didelę galimybę pasinaudoti universitetų teisės klinikomis, tai yra jaunųjų teisininkų atliekama praktika. Kalbamės su universitetais, jie labai susidomėję šiuo projektu, nes studentai, kurie atliks

ilgalaikę praktiką būtent pirminės teisinės pagalbos srityje, gaus kreditų. Taip pritrauksime, tikimės pritraukti, teisininkų į viešąjį sektorių, nes tikrai teisininko yra universali specialybė. Galės susidomėjęs konkrečia savivaldybe ir bendradarbiavimu su ta savivaldybe galbūt likti ir dirbti savivaldybėje, bet taip pat galės išplėsti paslaugas pirminės teisinės pagalbos gyventojams regionuose.

O dėl antrinės teisinės pagalbos, be abejo, tai taip pat yra susiję su finansavimu. Reikia pripažinti, kad advokatūra ir advokatai, kurie yra antrinės teisinės pagalbos sąraše, tikrai už labai menką mokestį teikia savo paslaugas gyventojams. Todėl matome prasmę daugiau organizuoti galbūt specializuotų mokymų, kuomet tas įkainis, baigus specializuotus mokymus, tampa dvigubai didesnis. Bet žinome, kad šiuo metu yra labai daug iššūkių valstybėje ir padidinti finansavimą šiai sričiai tikrai tokių finansinių galimybių, sakyčiau, nebus reikšmingų, todėl mes ieškome kitokių sprendimų, bendradarbiavimo su kitomis institucijomis ir šios paslaugos kokybės gerinimo srityje. Lankėmės Lenkijoje, susipažinome su jų teikiamu modeliu. Tai iš tiesų taip pat pabrėžia, kad jaunųjų teisininkų, studentų atliekama praktika turi reikšmingą indėlį į pirminę teisinę pagalbą, juo labiau kad kiekvieno surašyto dokumento ar kreipimosi kokybė yra vertinama mentorių, tai yra profesorių arba teisininkų, advokatų, kurie vadovauja praktikai. Mes čia matome galimybę stiprinti bendradarbiavimą su universitetais ir kažkokiu būdu paremti, galbūt programinis tai bus parėmimas, teisės klinikas.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Klausia J. Razma.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Gerbiamoji ministre, be kitų jums priskirtų sričių, yra ir religinių bendrijų veiklos reglamentavimo priežiūros sritis. Ir jūs turbūt skaitėte Grėsmių nacionaliniam saugumui ataskaitą, kur yra išskirtos grėsmės dėl Maskvos patriarchatui pavaldžios Stačiatikių Bažnyčios veiklos, jos rusų pasaulio propagavimo, jos ryšių su FSB ir taip toliau? Sakykite, ar jūs planuojate imtis kokių nors iniciatyvų, kad mažintumėte šios minėtos Bažnyčios grėsmes, įtaką čia, Lietuvoje, kad stiprintumėte Konstantinopolio patriarchatui pavaldžios Bažnyčios, jų bendruomenių veiklą Lietuvoje?

**R. TAMAŠUNIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū už klausimą. Iš tiesų stipriname Konstantinopolio įtaką Lietuvoje. Tikrai stačiatikių bendruomenė turi visas galimybes pasirinkti tiek individualiai, tiek su visa bendruomene kitą patriarchatą. Aišku, jie neturi savo maldos namų ir, kaip žinome, žmonės, išpažįstantys šį tikėjimą, lankosi Lietuvos cerkvėse. Bet verta pabrėžti, kad Valstybės saugumo departamento vertinimas yra nelabai kritiškas šiai bendruomenei, kadangi jie savo maldoje nebesimeldžia patriarchui Kirilui, tačiau meldžiasi už Lietuvą, Lietuvos žmones ir Lietuvos žmonių vienybę. Tai čia jie nuo pat pradžių, prasidėjus karui Ukrainoje, būtent deklaravo visišką nepritarimą agresijai. Mano vertinimu, stebėti bendruomenę reikia, ir kitose religinėse bendruomenėse gali kilti įvairių ekstremistinių nuotaikų. Su Valstybės saugumo departamentu ta tema kalbėjomės, tačiau kol kas mes matome, kad yra sudėtinga kažkaip pakeisti, išskyrus tai, kad galime šviečiamąją veiklą daugiau gal skatinti ir galimybes žmonėms pasirinkti kitą patriarchatą, kitą Bažnyčią to paties tikėjimo.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Vyriausybės pusvalandžiui skirtas laikas baigėsi. Gaila, buvo tikrai daugiau norinčių paklausti, bet viliuosi, kad kitą kartą ministrė atsakinės trumpiau.

**R. TAMAŠUNIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Tikiuosi, ne paskutinį kartą. Ačiū gerbiamiems Seimo nariams.

**PIRMININKĖ.** Ačiū ministrei. (*Plojimai*)

*14.31 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Gedimino Šimkaus skyrimo Lietuvos banko valdybos pirmininku“ projektas Nr. XVP-1288 (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Gedimino Šimkaus skyrimo Lietuvos banko valdybos pirmininku“ projektas Nr. XVP-1288. Į tribūną kviečiu pranešėją – Respublikos Prezidento vyriausiąjį patarėją V. Augustinavičių. Jums skirtas 10 minučių laikas pristatyti kandidatui. Prašom.

**V. AUGUSTINAVIČIUS.** Laba diena, gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Prezidentas 2026 m. kovo 16 d. dekretu siūlo skirti G. Šimkų Lietuvos banko valdybos pirmininku penkeriems metams.

Vertindamas teiktiną kandidatūrą į Lietuvos banko valdybos pirmininko poziciją, Prezidentas atsižvelgė į keletą kriterijų: kandidato rezultatyvumo istoriją ir programą ateičiai, ekonomikos žinias ir jų taikymą, iniciatyvumą ir lyderystę. Prezidentas atkreipia dėmesį, kad gerbiamo G. Šimkaus vadovaujamas Lietuvos bankas 2025 metais stipriai įsitraukė į kovą su finansiniu sukčiavimu. Tai yra opi Lietuvos problema. Lietuvos bankas šių metų vasarį parengė daugiau kaip 20 reikšmingų Mokėjimų ir Vartojimo kredito įstatymų ir kitų pakeitimų, kuriuos ministerija peržiūrės ir pateiks Seimui pavasario sesijoje.

2026 metais Lietuvos bankas Mokėjimų strategijoje įtvirtino, kad regionuose privalo būti didesnis bankinių paslaugų fizinis prieinamumas. Prezidento nuomone, dėmesys paslaugų prieinamumui regionuose yra vienas iš svarbiausių prioritetų. Bankomatų tinklas jau buvo išplėstas, tačiau gerbiamo G. Šimkaus vadovaujamas Lietuvos bankas strategijoje suplanavo žengti dar toliau – ne tik dar labiau plėsti bankomatų tinklą, bet ir plėsti fizinių bankų skyrių funkcionavimą regionuose. Paslaugų prieinamumas regionuose – labai svarbus Lietuvos banko uždavinys.

2025 metų pavasarį buvo priimta įstatymo pataisa, numatanti, kad didesnė Lietuvos banko pelno dalis, pradedant praėjusių metų geguže, yra ir bus pervedama tiek į valstybės biudžetą, tiek ir į Gynybos fondą. Vietoj 70 % trejų metų Lietuvos banko pelno vidurkio įmokų į biudžetą nuo pernai skiriamos visos lėšos, likusios atidėjus būtiną dalį centrinio banko atsargos kapitalui.

2025 metų spalį Lietuvos bankas atnaujino Atsakingojo skolinimo nuostatus ir paskelbė, kad nuo 2026 metų rugpjūčio pirmąjį būstą norintys įsigyti žmonės turės sukaupti mažesnį pradinį įnašą – 10 % būsto vertės, o ne 15 %, kaip iki šiol. Būsto prieinamumas yra fundamentalus Lietuvos iššūkis, tai veikia ir demografiją, dėl to Lietuvos banko apsisprendimas yra sveikintinas. Dar anksčiau Lietuvos bankas inicijavo paprastesnį ir nemokamą būsto paskolų refinansavimą ir tai veikia nuo praėjusių metų vasario. Sutaupymai gyventojams viršija penktadalį milijardo eurų. Tai yra reikšmingas finansinis palengvinimas įsigijusiems butą su paskola ir kartu tiems, kurie tik ims ją.

Lietuvos banko bendrai su Finansų ministerija inicijuotas solidarumo įnašas, kuriuo buvo apribota bankų gaunama netipinė nauda, o surinktos lėšos – virš pusės milijardo eurų – naudojamos gynybos tikslais – tai dar vienas valstybiškai ir objektyviai mąstančio gerbiamo G. Šimkaus vadovaujamo Lietuvos banko pavyzdys. Nauji dideli vardai bankiniame sektoriuje, tokie kaip „Commerzbank“, „PKO Bank“, garsių finansinių technologijų atėjimas į Lietuvą – tai kitos Lietuvos banko veiklos ir kokybinių rezultatų išraiška.

Lietuvos bankas – institucija, veikianti kaip Eurosistemos dalis ir atliekanti finansų sektoriaus priežiūrą. Stiprios makroekonominės ir finansų sektoriaus žinios Lietuvos banko vadovo pareigas einančiam asmeniui yra būtinybė. Ponas G. Šimkus turi didelę patirtį centrinėje bankininkystėje, puikias ekonomikos žinias, kurias pasitelkė vykdydamas Lietuvos banko pirmininko pareigas pirmojoje kadencijoje.

Prezidento nuomone, svarbu ne tiktai gerai mokėti makroekonomiką ir centrinės bankininkystės specifiką, bet ir gebėti visuomenei suprantamai paaiškinti tiek Centrinio Banko veiklą, bendrus euro zonos sprendimus, tiek ir nacionalinius Lietuvos banko sprendimus, siūlymus. Iš esmės svarbu žmonėms aiškiai, apolitiškai, objektyviai įvertinti vykstančius ekonominius procesus. Gerbiamo G. Šimkaus komunikacija, einant valdybos pirmininko pareigas, Prezidento nuomone, buvo aiški, proaktyvi ir aktuali šalies visuomenei.

Lietuvos bankas – didelė institucija, kuriai valdyti reikia apdairaus vadovo. Gerbiamas G. Šimkus Lietuvos banke atliko perteklinės hierarchinės struktūros eliminavimo pokyčius siekdamas įgalinti, įprasminti ir labiau motyvuoti Lietuvos banko darbuotojus. Prezidento nuomone, atidus gerbiamo G. Šimkaus dėmesys banko darbuotojų savirealizacijai taip pat yra sveikintinas. Gera Lietuvos banko vadyba lemia, kad Lietuvos bankas išlieka žinių branduoliu, išlaikoma kvalifikuota ekspertų komanda. Tai labai svarbu tiek finansų sektoriaus priežiūrai, tiek diegiant skaitmenines inovacijas centrinėje bankininkystėje, IT sprendimus, tiek vertinant ekonomines tenden-

cijas bei kitose srityse. Kompetentingas Lietuvos banko kolektyvas yra itin svarbus produktyviam Lietuvos banko bendradarbiavimui su Vyriausybe, Seimu ir kitomis institucijomis.

Gerbiami Seimo nariai, visi šie motyvai lėmė Prezidento apsisprendimą teikti gerbiamą G. Šimkų antrajai penkerių metų trukmės Lietuvos banko valdybos pirmininko kadencijai. Ačiū už dėmesį.

**PIRMININKĖ.** Ačiū pranešėjui. Ačiū jums. Kol į tribūną ateis kandidatas G. Šimkus, per šoninį mikrofoną – R. Vyžintas.

**R. VYŽINTAS** (*LSDPF*). Mieli kolegos, šiandieną mus lanko Valstybinės mokesčių inspekcijos Kontrolės departamentas iš Panevėžio. Pasveikinkime, gal teks kada bendrauti. Ir Apskrities mokesčių inspekcijos viršininkė kartu. (*Plojimai*)

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Gerbiamas kandidate, jums 10 minučių skirtas laikas prisistatyti. Prašom.

**G. ŠIMKUS.** Ačiū. Laba diena, gerbiamoji posėdžio pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai. Dėkoju už man skirtą laiką. Šiandien esu čia kandidatas, todėl kalbėsiu apie ateities prioritetus, jeigu jūsų pritarimu man būtų patikėta tęsti darbą, tačiau besibaigiant kadencijai turiu pristatyti ir nuveiktus darbus.

Prieš penkerius metus sakiau, kad profesionalumu ir kompetencija grįstas Lietuvos banko nepriklausomumas bei apolitiškumas yra šios institucijos stiprybė. Šių nuostatų laikiausi visą kadenciją, jos ir toliau būtų mano veiklos pagrindas. Pastarasis laikas buvo sudėtingas, patyrėme neprognozuojamų sukrėtimų, vis dėlto galiu pasakyti užtikrintai – Lietuvos bankas nenukrypo nuo užsibrėžto kurso. Finansų sektorius sėkmingai atrėmė pandemijos, infliacijos šoko, karo Ukrainoje ir kitus geopolitinio neapibrėžtumo sukrėtimus, kapitalo ir likvidumo rodikliai išliko stiprūs, reguliariai atliekami testavimai rodo atsparumą nepalankiems scenarijams. Bankų sektorius dirbo pelningai, o tai sudarė sąlygas padidinti jo indėlį į valstybės finansus.

Įsigaliojus Lietuvos banko inicijuotam Solidarumo įnašo įstatymui, kredito įstaigos į valstybės biudžetą papildomai pervedė 540 mln. eurų gynybos poreikiams finansuoti. Ypač pagyvėjo kreditavimas, ypač verslui – paskolų įmonėms portfelis vidutiniškai augo 13 % kasmet, o pernai – 17 %. Tai yra sparčiausiai euro zonoje. Panašiai augo skolinimas ir gyventojams.

Finansų rinkoje padaugėjo gyvybės bei konkurencijos. Pagrįsiu faktais. Šiandien bankų sistemą sudaro 20 bankų, 20 dalyvių, o per pastaruosius metus ją papildė 4 nauji žaidėjai. Lietuvą, kaip palankią verslo plėtrai jurisdikciją, pasirinko tarptautiniu mastu gerai žinomos bankų įstaigos, pavyzdžiui, didžiausias Lenkijos bankas, antras didžiausias Vokietijos bankas. Stiprėjo ir mažesni rinkos dalyviai. Kredito unijų paskolų portfelis per penkerius metus padvigubėjo iki beveik 1,5 mlrd. ir regionuose jos tampa realia alternatyva bankams, o kai kurios jų pačios turi ambiciją tapti bankais.

Mūsų įgyvendinti pokyčiai daro akivaizdų poveikį kredito kainoms: būsto paskolų marža per penkerius metus sumažėjo trečdaliu, naujų verslo paskolų maržos – dešimtadaliu. Jaunas ir veržlus elektroninių pinigų ir mokėjimų įmonių sektorius tapo akivaizdžiai brandesnis, o jo paslaugų apimtis reikšmingai išaugo.

Proveržis matomas kapitalo rinkoje. Pernai įmonės obligacijomis pritraukė apie 1,5 mlrd. eurų – dvigubai daugiau nei ankstesniais metais. Sutelktinio finansavimo srityje Lietuva iškopė į Europos Sąjungos penketuką pagal paslaugos teikėjų skaičių, o pagal finansuotų projektų skaičių yra pirma kartu su Prancūzija.

Šios permainos rodo, kad ledai pajudėjo. Nebankinio finansavimo mastas išaugo ir neabejotinai išplėtė verslo, taip pat ir mažųjų įmonių galimybes pasiskolinti, o žmonėms tai atvėrė naujų galimybių pelningiau įdarbinti santaupas. Nenuostabu, kad investuojančių gyventojų skaičius išaugo, jei lygintume su 2020 metais, išaugo beveik penkis kartus.

Didesnę pasirinkimo laisvę vartotojams kūrėme ir kitose srityse. Keli pavyzdžiai. Įsigaliojo paprastesnis ir nemokamas būsto paskolų refinansavimas, bendra nauda gyventojams – 240 mln. eurų. Įpareigojome bankus teikti fiksuotų palūkanų pasiūlymus, tokių paskolų dalis pradėjo augti. Peržiūrėtas pagrindinės sąskaitos krepšelis – mažesnė kaina ir daugiau pasirinkimo galimybių žmogui.

Šios pastangos davė rezultatą, vartotojų pasitenkinimas finansinėmis paslaugomis augo. Paminėsiu ir vis solidesnį Lietuvos banko indėlį į valstybės finansus. Apdairiai valdydami investicinį turtą, pernai į valstybės biudžetą pervedėme rekordinę 130 mln. eurų įmoką. Šių metų rezultatas dar audituojamas, tačiau galiu pasakyti, kad jis taip pat nenuvils.

Gerbiamieji Seimo nariai, kalbėjau apie nuveiktus darbus ir visus juos jungia vienas kriterijus – vertė visuomenei ir valstybei. Būtent juo vadovaučiausi ateityje, jei suteiksite tokią galimybę. Žvelgdamas į priekį, išskirčiau penkis prioritetus.

Pirmasis – atspari finansų sistema. Šiandienos geopolitinėje aplinkoje nei nacionalinis saugumas, nei ekonomikos augimas nėra įmanomi be atsparios finansų sistemos. Kalbu ne tik apie finansinį stabilumą. Kryptingai ir nuosekliai stiprintume sukčiavimų prevenciją, finansinį raštingumą, mokėjimų sistemos patikimumą ir rinkos dalyvių atsakomybę.

Prieš kelias savaites pasiūlėme įstatymų keitimus. Jais siūlome sustiprinti vartotojų apsaugą, mokėjimų paslaugų teikėjams suteikiama daugiau priemonių ir atsakomybių kovoje su sukčiais. Naudodamasis proga prašau gerbiamo Seimo pritarti šiems siūlymams.

Lietuvos bankas jau ėmėsi veiksmų užtikrinti, kad mokėjimų sistema patikimai veiktų ne tik kasdienėmis, bet ir kritinėmis aplinkybėmis. Šis darbas liktų prioritetų sąrašo viršuje. Ypatingą dėmesį skirčiau kibernetiniam atsparumui stiprinti, siekčiau, kad technologinė pažanga būtų pasitelkta tam, kad priežiūra taptų dar efektyvesnė. Atsakingai rengiamės MONEYVAL'o vertinimui, nes stipri pinigų plovimo prevencijos sistema yra svarbi Lietuvos, kaip finansų centro, reputacijai.

Antroji kryptis – inovacijoms atvira ir konkurencinga jurisdikcija. Lietuvą matau kaip vieną patraukliausių Europos jurisdikcijų atsakingiems ir brandiems finansų technologijų verslams. Siekčiau užtikrinti aukštą teisinės aplinkos kokybę, kad proporcingas ir dinamiškas reguliavimas atitiktų besikeičiančią rinką. Pastarojo meto naujos licencijos rodo, kad esame teisingame kelyje. Ypatingą vietą užima mokėjimų rinka. Siektume, kad rinkoje atsirastų europinių mokėjimų sprendimų, kurie ne tik padidintų konkurenciją, bet būtų svarbūs ir strateginio savarankiškumo bei atsparumo požiūriu.

Trečiasis prioritetas – geresnis finansinių paslaugų prieinamumas ir įvairovė. Žmogus ir verslas turi jausti ne finansų sistemos ribas, bet ir jos naudą. Šios krypties esmė – didesnė paslaugų įvairovė, daugiau galimybių visiems rinktis prieinamas finansines paslaugas, be kliūčių keisti jų teikėją. Šioje srityje jau padaryti svarbūs žingsniai – nuo palankesnio būsto paskolų refinansavimo iki geresnio bankomatų prieinamumo regionuose. Ir reikia eiti toliau. Sieksiu, kad banko paslaugos būtų arčiau žmonių – daugiau gyvo aptarnavimo galimybių, lengviau prieinami bankomatai. Jeigu minkštųjų priemonių nepakaktų, esame pasirengę inicijuoti įstatymų keitimus.

Kartu rinkoje turėtų rastis daugiau vartotojams ir verslui reikalingų paslaugų draudimo, kreditavimo, taupymo srityse, o vartotojų pasitenkinimas turi būti vienas svarbiausių rinkos brandos rodiklių. Ir, be abejo, kapitalo rinka, ji jau auga su pagreičiu, o kad augimas išliktų tvarus, siekčiau plėsti įmonių, ypač mažų ir vidutinių, prieigą prie kapitalo. Tam reikia vienodinti regioninius priežiūrinius reikalavimus, stiprinti akcijų rinką, didinti mažmeninių investuotojų įsitraukimą.

Ketvirtoji kryptis – veiksmingas bendradarbiavimas ir aiški komunikacija. Pasitikėjimas centriniu banku kyla iš profesionalumo ir atvirumo, iš konstruktyvaus bendradarbiavimo su įstatymų leidėjais ir kitomis valdžios institucijomis. Pastaraisiais metais Lietuvos bankas atliko ir viešai pristatė kelias dešimtis svarbių ekonominių vertinimų nuo gynybos finansavimo iki pensijų reformos poveikio. Siekčiau, kad Lietuvos bankas ir toliau būtų analitinis centras, aiškiai komunikuojantis su visuomene, padedantis valstybei geriau suprasti ekonominius procesus, laiku atpažinti rizikas ir vertinti galimas sprendimų pasekmes. Turime kalbėti ne tik apie šiandienos problemas, bet ir apie ilgalaikius šalies augimo veiksnius, pavyzdžiui, konkurencingumą, demografiją, darbo jėgą, darbo rinką. Stiprinčiau Lietuvos banką, kaip ekonominės analizės ir tyrimų centrą, patikimą valdžios ir mokslo bendruomenės partnerį.

Ir pabaigai, ambicingiems tikslams pasiekti reikia efektyvaus, į rezultatą orientuoto Lietuvos banko. Man svarbu institucijos apolitiškumas, sprendimų kokybė, visuomenei kuriama vertė,

proceso paprastinimas, dirbtinio intelekto įveiklinimas, atsakingas turto investavimas, tai kurs apčiuopiamą naudą valstybei, įskaitant indėlį į valstybės biudžetą, tai stiprins ir patį Lietuvos banką.

Gerbiamieji Seimo nariai, suprantu atsakomybę, kuri tenka Lietuvos banko valdybos pirmininkui, aiškiai matau ir iššūkius, ir darbo mastą. Jeigu man bus suteiktas jūsų pasitikėjimas, dirbsiu, kad Lietuva turėtų finansų sistemą, kuri yra atspari, pažangi, įgalinanti. Dirbsiu sąžiningai, principingai, atvirai ir su atsidavimu Lietuvos valstybei. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Ačiū kandidatui už prisistatymą. Jūsų norėtų paklausti užsirašę Seimo nariai. 15 minučių yra skiriama klausimams, atsakymams. Pirmasis klausia S. Gentvilas. Jo nėra. S. Kairys. Prašom.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Ačiū už galimybę paklausti. Gerbiamas valdybos pirmininke ir kandidate tuo pat metu. Žinote, kaip čia sakė premjerė, sukčiavimas – nuolatinis mūsų darbas. Nežiūrint į visas potekstes, tai gal iš tikrųjų, jūs tik trumpai užsiminėte apie sukčiavimo atvejus. Tai visgi, kokių konkrečių priemonių buvo imtasi ar planuojama imtis, nes galima daug kalbėti apie įvairiausius dalykus, bet iš esmės momentiniai mokėjimai yra ta pagrindinė terpė, kur tas sukčiavimas yra labai aktyvus, ir jeigu tų momentinių mokėjimų tiek nebūtų ir jie kažkaip kitaip atrodytų, tai bankai patys galėtų daug dalykų padaryti prevenciškai, įšaldant lėšas ir panašiai? Tai gal šiais klausimais ką nors galėtumėte plačiau pakomentuoti? Ypač, aišku, kalbant apie būsimą kadenciją ir ateities planus?

**G. ŠIMKUS.** Sukčiavimas, aš kažką pasakiau, yra kaip maras, plinta. Vienas dalykas, jūs paminėjote, momentiniai mokėjimai, tai gali pažiūrėti įvairiai, tai yra ir inovacija, technologinė pažanga. Iš kitos pusės, pinigai įėjo ir išėjo, ir jų nebėra, o tai didina pačius praradimus. Lygiai taip pat ir dirbtinis intelektas, kiti, kita technologinė pažanga daro sukčiavimą gerokai paprastesnį. Ir jeigu dar visai neseniai sakėme, jeigu girdi kalbant ne lietuvių kalba, padėk ragelį, dabar mes matome, kad tai jau yra ir lietuvių kalba. Prie šio klausimo mes dirbame, tikrai pradėjome dirbti ne šiais metais ir ne praėjusiais. Pavyzdžiui, 2024 metais išleidome Sukčiavimo prevencijos gaires finansų rinkos dalyviams, prižiūrėjome arba patikrinome, kaip jos yra įgyvendintos. Praėjusių metų pradžioje paskelbėme matymą, kaip apskritai turi būti organizuota sukčiavimo prevencija, nes finansų sektorius yra tiktai galutinė stotelė, kai pinigai išeina, bet visas veiksmas įvyko prieš tai. O tai reiškia, kad mes turime ir telekomunikacijų bendroves, socialinius tinklus, Ryšių reguliavimo tarnybą, kitą tarnybą, teisėsaugos institucijas, be abejo, Lietuvos banką ir bankų institucijas.

Mes pamatėme vieną dalyką, kad taip, vienas dalykas yra tikėtis, bet kitas dalykas – kad reikalingi jau ir įstatyminiai pokyčiai, nes reikia suteikti finansų industrijai, finansų sektoriui daugiau patiems priemonių preventyviai veikti, užkardyti sukčiavimą, o jeigu jau padarei neteisingai – patirti ir nuostolį. Kitaip tariant, labiau paskirstyti tarp finansinės paslaugos vartotojo ir teikėjo nuostolingumą.

Konkretūs dalykai. Jeigu būtų priimti šie įstatymo pokyčiai, būtų jau finansinės mokėjimų paslaugos teikėjo pareiga: jeigu yra sukčiavimo požymių – sustabdyti, užkardyti šį mokėjimą, jeigu neužkardei – prisiimk nuostolius. Atsirastų galimybė nurašyti lėšas iš sukčiaus sąskaitos. Šiuo metu, deja, tokios galimybės nėra. Atsirastų pareiga apsikeisti informacija. Šitie dalykai arba šitos priemonės būtų įgyvendinamos skirtingais terminais: vienos galėtų būti įgyvendinamos greičiau, kitos vėliau.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Klausia V. Fiodorovas.

**V. FIODOROVAS** (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Su tuo, ką pasakėte savo pranešime, iš tikrųjų su daug kuo galiu sutikti tikrai. Kai kuriose srityse matosi ir jaučiasi pažanga, bet, žinote, vertinant bendrai, bankai šiek tiek nutolo nuo paprasto vartotojo, ne verslo, bet paprasto vartotojo. Čia, matyt, būsimos kadencijos galbūt klausimas, kaip tai suvaldyti.

Mano toks pastebėjimas, ką aš sakiau prieš penkerius metus, kai buvote ir į frakciją atėjęs, ir tribūnoje. Tas klausimas, kuris labai sunkiai sprendžiamas. Tie, matyt, žmonės, kurie dirba kadencijomis, ir tai nėra politikai: įstaigų vadovai, mokyklų vadovai ir panašiai, valstybinių ir savivaldybių įmonių vadovai, trumpai kalbant, dirbantys pagal terminuotą darbo sutartį, bet iš

esmės įstatymas įpareigoja dirbti pagal kadencijas, ir žmonės, kurie dirba individualiai, yra silpnoji pusė. Jie, pavyzdžiui, negali paimti paskolų, ir šito dalyko nė Lietuvos bankas, aš nekalbu apie kitus bankus, per tą laiką neišsprendė. Manau, kad tai yra didelė problema, juolab kad entuziazmas Seime įdarbinti visus kadencijomis yra didelis. Tai reikėtų šį klausimą išspręsti.

**G. ŠIMKUS.** Ačiū. Aš čia dabar galvoju, ar čia klausimas, ar palinkėjimas, bet galiu turbūt atsiremti į atsakingo skolinimo nuostatas. Kalbama ne apie kadencijas ir ne apie terminuotąsias sutartis, o apie tvarias pajamas. Ir jeigu yra profesionalas, jeigu jisai dirba, turi penkerių metų kontraktą, paskui galbūt vėl penkerių metų kontraktą, paskui galbūt šešerių metų kontraktą, tai vis tik yra tvarių pajamų ir tai įskaičiuojama į tvarių pajamų apibrėžimą. Terminuotumas pačios sutarties nėra priežastis laikyti, kad pajamos būtų netvarios.

**PIRMININKĖ.** Klausia V. Ąžuolas. Ruošiasi L. Girskienė.

**V. ĄŽUOLAS** (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas Gediminai, gal taip kreipsiuosi, nes tenka labai dažnai bendrauti. Jūs daug pasakėte, ką pavyko padaryti, bet yra chroninių dalykų, kurių nepavyksta padaryti. Skolinimas Lietuvos ekonomikai – vienas blogiausių Europos Sąjungoje. Per penkerius metus į Europos Sąjungos vidurkį nutempti niekaip nepavyko: Europos Sąjungos vidurkis nuo BVP – apie 40 %, o Lietuvoje siekia vos 20 %. Kaip tai pavyks jums padaryti per kitą kadenciją?

Ir antras klausimas, jūs valdote dar A. Smetonos nupirktą auksą. Kodėl per jūsų kadenciją ir per visą Lietuvos nepriklausomybės laikotarpį Lietuvos bankas nė vieno kilogramo aukso nenupirko, nors, žiūrint į lenkus, jie padarė tai puikiai? Ir kodėl jūsų valdomo turto grąža valstybei yra tokia simboliškai menkai maža? Jūs valdote 20–30 mlrd., patikslinkite tą skaičių, o grąža yra tik 0,5 % ar galbūt 1 %. Čia toks prūsiškas biznis išeina: valstybė skolina už 3 % iš kitų šalių, o mes kitoms šalims, Lietuvos bankas, skoliname už 0,5 % arba už 1 %. Kada tą biznį pagerinsite? Ačiū.

**G. ŠIMKUS.** Mes galime matuoti grąžą, bet mes galime matuoti rezultatą po brūkšnio. Lietuvos bankas yra vienas iš tų nedaugelio Europos centrinių bankų, kurie yra pelningi, kurie yra labai pelningi ir moka tokio dydžio, aš pabrėšiu – rekordinę – pelno įmoką į valstybės biudžetą. Todėl nelabai galiu sutikti su pabaiga, kad tai yra kažkokia nesėkminga veikla. Priešingai – mes apdairiai investuojame. Mes esame didžiausias, turbūt turėčiau sakyti, institucinis investuotojas Lietuvoje – investuojame į įvairius instrumentus, įvairias valiutas. Auksas yra viena jų, bet mes investuojame nebeatodairiškai. Nė į vieną priemonę nebėgame pagal vienos arba kitos pelningumą. Mes norime nuosekliai nešti savo indėlį į valstybės biudžetą, todėl rizikos diversifikavimas, tai yra atskirų rizikos priemonių įnašas į bendrą portfelį, privalo būti vienodas, jeigu mes nenorime kada nors likti kaip ta bobutė iš pasakos – prie suskilusios geldos.

Kalbant apie auksą ir investicijas į auksą, aukso kaip investicijos dydis šiuo metu labai gerai atitinka bendrą investicinio portfelio diversifikavimą. Pataisysiu, Lietuvos banko turtas yra apie 30 mlrd. (jūs minėjote 20 mlrd.), bet turime nepainioti pinigų politikos operacijų ir investicinio turto. Investicinis turtas svyruoja, yra 6–7 mlrd. eurų. Investicinis turtas atsiranda Lietuvos bankui pasiskolinant iš kredito įstaigų, investuojant mokėjimų sistemos dalyvių likučius, pasiskolinant iš Europos Centrinio Banko ir štai mes mokame palūkanas. Todėl labai svarbu į šitą turtą investuoti labai apdairiai, nes mes turime uždirbti daugiau, bet taip pat ir gebėti grąžinti savo klientams lėšas.

O pradėjote jūs nuo klausimo apie kreditavimą. Gerbiamas Valiau Ąžuolai, negaliu sutikti su jūsų vertinimu. Aš pasakysiu, kodėl. Lietuvoje per paskutinius penkerius metus bankų verslo paskolų portfelis augo 14 % – dvigubai sparčiau negu Latvijoje, sparčiau negu Estijoje, daugiau nei keturis kartus sparčiau nei euro zonoje. Panašiai augo būsto paskolų portfelis, todėl taip apkeisti… Ir tai auga sparčiau negu nominalusis BVP, todėl kredito su BVP santykis pagerėjo. Bet apversti arba pasiekti tokius lygius, kai 25 metus judėjai į vieną pusę, per penkerius metus įšokti į kitą pusę turbūt yra vargiai įmanoma ir vargiai tvaru.

**PIRMININKĖ.** Prašom, Ligita Girskiene, jūsų klausimas kandidatui.

**L. GIRSKIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena. Noriu jūsų paklausti. Dabar vyksta diskusijos dėl atsiskaitymo grynaisiais pinigais sumos didinimo. Koks būtų jūsų požiūris į skaitmeninį eurą kaip alternatyvą?

Kitas dalykas. Noriu paklausti jūsų, kaip būtų galima sutramdyti visgi bankų norą paimti kuo didesnes įmokas už įvairias operacijas iš paprasto Lietuvos piliečio? Buvo padidinti įkainiai, siejant juos su privalomuoju bankų solidarumo mokesčiu. Padidinti padidino, o sumažinti, nelikus šito mokesčio, taip ir užmiršo.

**G. ŠIMKUS.** Labai ačiū už klausimą. Pradėsiu nuo pabaigos. Bankai yra komercinės organizacijos ir jie nustato kainodarą, kaip jie mano reikalinga. Bet mes turime vieną receptą, vieną dalyką, kurį padarėme ir kuris yra reikšmingas dalykas, nes priinkaruoja banko paskolų kainodarą prie pagrindinės sąskaitos paslaugų krepšelio. Mes pakeitėme krepšelio sudėtį taip, kad atitiktų 90 % vartotojų poreikių, ir nustatėme kainą, kuri yra 1 euras, o socialiai remtiniems – 50 centų. Jeigu bankas keičia savo paslaugų krepšelio kainodarą kito krepšelio kainodara, jis privalo referuoti apie šitą mūsų krepšelį, pasiūlyti tai kaip alternatyvą. Deja, žmonės silpnokai renkasi šitą tikrai nebrangų ir daugumos poreikius tenkinantį krepšelį, bet jo naudojamumas padidėjo. Pakartosiu, tai yra 1 euras. Turi ir kortelę, kažkiek mokėjimų, padidinome išsigryninimo limitą iki 800 eurų, kas iš principo tenkina daugumos poreikius, nes vidutinė išsigryninimo suma yra 300 eurų. Mes veikiame šiek tiek per kitą pusę – mes sukuriame inkarą, nuo kurio banko kainodara turėtų atsispirti, ir šitas inkaras nejuda. Kitaip tariant, riboja bet kokį įkainių didinimą arba yra visada kaip alternatyva.

Klausėte apie skaitmeninį eurą. Lietuvos atveju skaitmeninis euras yra labai svarbi iniciatyva. Jinai buvo parengiamojoje fazėje, dabar – techninio pasirengimo fazėje. Reikalingi įstatyminiai pokyčiai Europos Parlamente, bet skaitmeninis euras nepakeis grynųjų. Jis papildys grynuosius. Tai bus skaitmeninis grynasis ir fizinis grynasis. Todėl tai yra dar viena mokėjimo priemonė, alternatyva, bet ne pakaitalas. Grynieji buvo ir bus.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Klausia B. Ropė.

**B. ROPĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas banko vadove, noriu paklausti, kokia jūsų nuomonė, kaip jūs vertinate. Atėjus pandemijai, bankai užsidarė ir liko užsidarę. Šiandieną klientai, na, pakeliui eidamas neužeisi turėdamas laiko. Ar tai suderinta su jumis? Kokie numatomi pokyčiai šioje srityje?

Antras klausimas – dėl atsiskaitymo. Ar grynieji pinigai, ar skaitmeniniai pinigai, faktiškai sakoma, kad jie reiškia tą patį, bet mokant grynaisiais nereikia nieko primokėti, mokant pavedimu reikia primokėti, ir dar nemažai. Ar jūs planuojate kokius nors pokyčius šioje srityje?

**G. ŠIMKUS.** Labai ačiū už klausimą. Taip, ta fizinio buvimo regionuose mažėjimo tendencija vyko, jinai šiuo metu yra pristojusi. Deja, tai kritiškai vertintinas dalykas. Mūsų nuomone, taip, pripažįstame, kad vyksta stiprūs demografiniai pokyčiai, pripažįstame, kad dalis mokėjimų keliasi į skaitmeninę erdvę, bet kita dalis visuomenės yra tokia, kokia yra, su savo skaitmenine pažanga arba gebėjimais, su savo, vadinkime taip, preferencijomis, kaip atlikti mokėjimą, kaip būti aptarnautam ir panašiai. 2023 metais mes, taip sakant, rekomendavome bankams užtikrinti fizinę klientų aptarnavimo galimybę ir būtinybę. Tai yra vienas dalykas.

Bet antras dalykas, mes matome, kad kai kurie bankai tiesiog pasitraukia iš regionų. Reikia pripažinti, 15 savivaldybių šiuo metu nėra banko skyriaus. Vėlgi su tomis visomis… Bet tai nereiškia, kad nėra sprendimo. Šiuo atveju mes, pavadinkime taip, diskutuojame su bankų sektoriumi, kaip galėtų būti užtikrinamas fizinis buvimas visuose regionuose. Tai gali būti ir savivaldybės paslaugos, tai gali būti kokios nors mobilios paslaugos ir panašiai. Progresas, deja, yra labai lėtas ir netenkinantis. Jeigu matysime, kad ta pažanga toliau bus labai lėta, aš jau esu sakęs, aš prašyčiau jūsų pagalbos suteikti Lietuvos bankui mandatą imtis griežtesnių reguliavimo priemonių.

**PIRMININKĖ.** Ačiū kandidatui. Jūs atsakėte, aišku, ne į visus klausimus, kuriuos norėjo pateikti Seimo nariai, tačiau kiekviena frakcija turi galimybę pasikviesti jus į frakciją. Manau, tikrai atsakysite į rūpimus klausimus frakcijose. Ačiū jums. Viskas, daugiau nesuteiksime klausti.

**G. ŠIMKUS.** Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Kadangi tai yra personalijos klausimas, manau, bendru sutarimu pritarsite, kad pagrindiniu komitetu yra siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti kovo 26 dieną. Ar nėra prieštaraujančių? Nėra. Visi bendru sutarimu vieningai pritariate. Ačiū. Ačiū kandidatams, ačiū pranešėjui.

*15.03 val.*

**Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1146 (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1146. Pateikimas. Kviečiu pranešėją A. Radvilavičių į tribūną. Prašom.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu pasiūlymą dėl Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas parengtas atsižvelgiant į besikeičiančią saugumo situaciją ir augantį Lietuvos šaulių sąjungos vaidmenį valstybės ir visuomenės gynybos sistemoje. Didėjantis Lietuvos šaulių sąjungos narių skaičius ir jų rengimas komendantinėms bei kovinėms užduotims lemia poreikį stiprinti medicininės paramos pajėgumus. Šiuo metu Lietuvos šaulių sąjungoje rengiami šauliai gelbėtojai, steigiami specializuoti medicinos šaulių vienetai, užtikrinama medicininė pagalba pratybų metu ir teikiama pagalba institucijoms ekstremaliųjų situacijų atvejais. Šiuos pajėgumus vysto Lietuvos šaulių sąjungoje tarnaujantys medicinos specialistai, kurie organizuoja šaulių mokymus pagal taktinės medicinos principus, koordinuoja medicininės pagalbos teikimą ir prisideda prie sužeistųjų stabilizavimo ir gydymo. Tačiau galiojantis teisinis reguliavimas numato, kad šauliai medicinos specialistai, įtraukti į civilinio mobilizacinio personalo rezervą, negali priklausyti Lietuvos šaulių sąjungos koviniams, komendantiniams ar specializuotiems medicinos vienetams, dėl to kyla rizika prarasti šaulių medicininius pajėgumus.

Įstatymo projektu siekiama sudaryti galimybę šauliams specialistams, norintiems priklausyti Lietuvos šaulių sąjungos koviniams, komendantiniams ar specializuotiems vienetams, išsibraukti iš civilinio mobilizacinio personalo rezervo. Tai leistų stiprinti Lietuvos šaulių sąjungos medicininius pajėgumus, gerinti pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms ir karo atveju teikti medicininę pagalbą. Šiuo metu Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo 2 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad civilinio mobilizacinio personalo rezervas – tai Lietuvos Respublikos piliečiai, kurių veikla būtina mobilizacijos planuose numatytoms priemonėms įgyvendinti.

Vadovaujantis įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 3 punktu, įstaigos vadovas sudaro įstaigos civilinio mobilizacinio personalo rezervą, į jį įtraukiami darbuotojai su jų funkcijomis mobilizacijos metu. Didžioji dalis medicinos specialistų yra įtraukiami į CMPR'ą. Lietuvos šaulių sąjungos įstatyme šiuo metu yra nustatyta, kad asmenys, priklausantys CMPR'ui, negali būti Lietuvos šaulių sąjungos kovinių būrių, komendantinių, ginkluoto pasipriešinimo ar specializuotų vienetų nariais. Dėl šio reguliavimo šauliai medicinos specialistai negali priklausyti šaulių koviniams medicinos vienetams.

Nepakeitus reglamentavimo, Lietuvos šaulių sąjunga, šiuo metu vienijanti apie 17 tūkst. narių, rizikuoja prarasti šaulius medikus ir galimybes vystyti medicininės paramos pajėgumus, todėl siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir laukiami rezultatai. Įstatymo projektu siūloma Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo 14 straipsnio 4 dalį papildyti 7 punktu, nustatant, kad iš civilinio mobilizacinio personalo rezervo galėtų būti išbraukiami šauliai, medicinos slaugos paramediko išsilavinimą turintys asmenys, pateikę prašymą būti priskirti Lietuvos šaulių sąjungos koviniams, komendantiniams, ginkluoto pasipriešinimo ar specializuotiems vienetams ir gavę Lietuvos šaulių sąjungos patvirtinimą. Siūlomas teisinis reguliavimas sudarys galimybę ir medicinos specialistams šauliams dalyvauti Lietuvos šaulių sąjungos veikloje, stiprins šaulių medicininius pajėgumus ir pagerins pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms bei karo atveju. Prašau palaikyti šį pasiūlymą.

**PIRMININKĖ.** Ačiū pranešėjui. Jūsų užsirašė paklausti septyni Seimo nariai. Pirmoji klausia L. Girskienė. Atsiprašau, jau aštuoni.

**L. GIRSKIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Noriu jūsų paklausti: gal kartais domėjotės statistika, kiek būtų tokių medikų, kurie galėtų prisijungti ir aktyviai dalyvauti Lietuvos šaulių sąjungos veikloje ir dalintis savo patirtimi, ir panašiai? Ar turite tokią statistiką? Šiaip, labai sveikinu projektą ir pasirašiau jį taip pat.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Tokios statistikos neturiu, bet aš teigiu, kad tai galėtų būti ribotas skaičius medicinos šaulių specialistų, tai yra tik tie, kurie ir dabar planuoja tapti Šaulių sąjungos nariais ir nori prisidėti prie jos medicininių pajėgumų stiprinimo. Aš manau, kad sisteminio poveikio sveikatos priežiūros sistemai šie skaičiai neturės.

**PIRMININKĖ.** Klausia A. Pocius.

**A. POCIUS** (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, turiu kelis klausimus. Pirma, kas vis dėlto yra prioritetas mūsų valstybėje? Ar Lietuvos kariuomenė, mūsų sąjunginininkai, mūsų NATO gynybos planai, kurie yra sudaryti ir kur yra numatytas karinis medicinos tarnybos aprūpinimas, sudėliota visa schema, įskaitant ir mūsų valstybės pirmojo vaidmens ligonines, kuriose privalo mūsų medikai atlikti savo pareigą? Ar prioritetas jums yra būtent Šaulių sąjunga taktinio lygmens, kai ji, sakyčiau, tikrai ne pagal paskirtį atliktų savo pareigas? Ar galėtumėte man atsakyti, ar suderinote šį projektą su Krašto apsaugos ministerija ir su Lietuvos kariuomene?

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Su Krašto apsaugos ministerija apie tai buvo kalbėta, iš tikrųjų didelių pastabų šiuo klausimu jie neturi. Bet sutikite, kad Lietuvos šaulių sąjunga taip pat (turiu galvoje jos kovinius vienetus) dienai tai, kaip mes vadiname, X atėjus tikrai taptų puikia kariuomenės dalimi ir tikrai turėtų turėti savo medicininį aprūpinimą.

**PIRMININKĖ.** Užsirašęs yra paklausti A. Lydeka, bet aš jo nematau. Tada klausia V. Rakutis.

**V. RAKUTIS** (*TS-LKDF*). Gerbiamas Audriau, iš tikrųjų pratęsiu tai, ką generolas A. Pocius sakė. Manyčiau, kad čia reikėtų tam tikros tvarkos, vien prašymo neužtektų todėl, kad tas rezervas, kuris yra numatytas, neabstraktus. Tai yra žmogaus vieta tam tikroje struktūroje tam tikru metu ir tos ligoninės, ir kiti dalykai turi veikti kaip vienas organizmas. Tai čia to prašymo neužtektų.

Bet aš labai pritarčiau, jeigu būtų galima su mobilizaciniu rezervu sutarti, kad ir šauliai išlaikytų tam tikrą pajėgumą. Arba sutarus, kad tam tikromis aplinkybėmis, pavyzdžiui, karo metu, jie tikrai yra tame rezerve, bet jeigu yra, sakykime, tokie įvykiai, kaip kad buvo čia su ta neteisėta migracija, tada tie gydytojai būna šalia. Bet čia turi būti aiškumas, nes mes turėjome tokią problemą šiek tiek anksčiau, kada tie patys žmonės buvo šauliai, tie patys savanoriai, tie patys dar priklausė kažkokiam kitam vienetui, ir kada paklausi, tai kur tu eisi atveju, tai jis neturi ką pasakyti. Tai čia reikia labai tuos dalykus sutvarkyti ir tikrai vien prašymo neužtektų. Bet čia taip pat jums reikėtų dar ir atsakyti į klausimą: kur dėsis šaulių štabai, nes ten taip pat karininkai dažnai priklauso kokiam nors rezervui ir jie realiai negalės funkcionuoti? Šią problemą reikia spręsti kompleksiškai. Kaip jūs manote?

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Aš visiškai su jumis sutinku, kad šios problemos sprendimas turėtų būti kompleksiškas. Šiuo metu mes matėme, kad galbūt šaulys medikas turėtų tik pateikti prašymą ir galėtų būti paskirtas koviniam ar komendantiniam kažkokiam vienetui. Visiškai su jumis sutinku, kad tai turėtų būti reglamentuota galbūt truputėlį greičiau. Bet, kaip jūsų įvardinta pastaba, kad kai kurie priklauso keliems ten, pavyzdžiui, Šaulių sąjungai, Savanorių pajėgoms, tai vis tiek manau, kad jeigu mes keliausime toliau su šituo įstatymo projektu, tikrai galėsime patobulinti ir šituos klausimus, atvirus šią minutę, išspręsti.

**PIRMININKĖ.** Jūsų norėtų paklausti A. Anušauskas. Prašom.

**A. ANUŠAUSKAS** (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega. Iš tikrųjų panašūs projektai turėtų eiti tiesiai iš Krašto apsaugos ministerijos. Aš suprantu jūsų iniciatyvą, norą padėti Šaulių sąjungai, bet, vėlgi pritardamas kolegai A. Pociui, galiu pasakyti, kad tai vis tiek vientisa sistema. Vykdant mobilizaciją reikalingi specialistai, ar tai būtų paramedikai, ar bet kokie kiti, paskirstomi pagal poreikį valstybės gynybos pajėgose, ar tai būtų krašto apsaugos savanoriai, ar tai kariuomenė, ar tai šauliai. Šiuo atveju jūsų vis dėlto iniciatyva gera, bet geriausia, aišku, Vyriausybės išvada, kad Krašto apsaugos ministerija su savo reikalavimais visa tai suderintų.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Tikrai galbūt ne visai atsakiau į jūsų klausimus. Aš tikrai sutinku, kad turėtų būti prašoma Vyriausybės išvados dėl šito siūlymo.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Ir paskutinis, kuris norėtų paklausti, – L. Urmanavičius. Prašom.

**L. URMANAVIČIUS** (*DFVL*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas Seimo nary, aš noriu paklausti. Mes kalbame iš esmės tik apie gynybos pajėgumus, bet mes turime nepamiršti ir sveikatos priežiūros įstaigų. Mobilizacijos atveju kiekvienas gydytojas, kiekvienas medicinos darbuotojas žino, prie kurios jis įstaigos yra priskirtas, medicininės įstaigos, ir tas turėtų būti derinama. Negalime mes kalbėti vien apie gynybą. Mes turime kalbėti ir apie sveikatos priežiūrą, susidėlioti prioritetus, nes tai yra ir gyventojai, kuriems turi būti užtikrinta pirmaeilė medicininė pagalba.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Atsakydamas jums į jūsų klausimą aš noriu pabrėžti, kad šauliai medikai išeina taktinės medicinos mokymus. Jie iš tikrųjų skiriasi nuo paprastos ar, pavadinkime, civilinės medicinos. Ekstremaliųjų situacijų atveju Lietuvos šaulių sąjunga tikrai gali padėti valstybės institucijoms. Medicinos specialistų dalyvavimas šaulių veikloje sustiprintų valstybės galimybes teikti pagalbą ir civilinių krizių metu.

O dar atsakydamas į jūsų klausimą, papildydamas, jau pakartosiu, kad tai būtų ribotas skaičius, tikrai nedarantis didelės įtakos šaulių specialistų, kurie išreikštų tokį norą dalyvauti Šaulių sąjungos veikloje…

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Ačiū pranešėjui.

Motyvai už – L. Girskienė. Prašom.

**L. GIRSKIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Aš kviečiu kolegas palaikyti šį įstatymo projektą todėl, kad jis yra labai svarbus siekiant parengti kuo didesnę dalį visuomenės pilietiniam pasipriešinimui. Manau, kad mes turime suteikti teisę medikams pasirinkti, ar jie nori prisidėti ir dalyvauti kariuomenės struktūroje, ar nori prisijungti prie Šaulių sąjungos ir kitų organizacijų. Tikrai kviečiu palaikyti. Tai yra svarbus projektas ir tikiuosi visų jūsų palaikymo. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Motyvai prieš – A. Pocius.

**A. POCIUS** (*TS-LKDF*). Ačiū. Kolegos, gynyba ir mūsų valstybės saugumas tikrai dabar yra prioritetiniai dalykai. Prieš priimant sprendimą, prieš balsavimą tikrai prašyčiau – ne per politinę prizmę grynai žiūrėkime, bet pažiūrėkime iš profesinės pusės. Dar kartą kartoju: ar tie medikai, kai jų yra pirmosios *rolės*, pačios aukščiausios kvalifikacijos – mikrochirurgai, kardiologai, kurie dirbtų karo atveju būtent svarbiose pozicijose, ar jie turėtų eiti į tą taktinį lygmenį ir, sakykime, kažkur gatvėje ar lauke tvarstyti ir suteikti, paramediko kvalifikacijos lygmens užduotis vykdyti? Mokyti, padėti Šaulių sąjungoje, aš sutinku, šitie žmonės tikrai gali ir tegul tai daro, bet karo atveju jie turi eiti į savo darbovietes, kas yra numatyta pagal Mobilizacijos įstatymą. Aš tikrai šiuo atveju šio projekto nepalaikau. Siūlyčiau jį dar tobulinti ir labai rimtai jį parengti.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Motyvai išsakyti. Apsispręsime balsavimo laiku, o balsavimo langas yra numatytas 15 val. 40 min.

*15.17 val.*

**Žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1202 (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1202. Pateikimo stadija. Pranešėjas – A. Radvilavičius. Prašom į tribūną.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Ačiū dar kartą, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu Žemės gelmių įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Šiuo metu galiojantis Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymas aiškiai nereglamentuoja Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos teisės teikti mokamas paslaugas ir nustatyti jų kainas. Praktikoje tarnyba fiziniams ir juridiniams asmenims teikia tam tikras paslaugas, pavyzdžiui, atlieka laboratorinius tyrimus, teikia informaciją apie žemės gelmes, sudaro galimybę naudotis kernu, tačiau šių paslaugų apmokestinimo teisinis pagrindas nėra pakankamai aiškiai įtvirtintas įstatymo lygmeniu.

Pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 1 straipsnio 2 dalį, šio įstatymo nuostatos taikomos tiek, kiek kitų įstatymų nustatyta tvarka nereglamentuoja viešojo administravimo subjektų veiklos, susijusios su administracinių sprendimų priėmimu, administracinių paslaugų teikimu ar prašymų, skundų nagrinėjimu.

Žemės gelmių įstatyme jau yra detaliai reglamentuotos administracinės paslaugos, susijusios su leidimų išdavimu, tačiau kitų tarnybos teikiamų paslaugų teikimo ir jų kainodaros teisinis pagrindas nėra pakankamai aiškus, todėl įstatymo projektu siekiama sudaryti aiškias teisines prielaidas nustatyti tokių paslaugų kainą.

Teisinio reguliavimo poreikį pagrindžia ir Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo suformuota doktrina. Joje pažymima, kad iš konstitucinio teisinės valstybės principo kyla teisės aktų hierarchijos reikalavimas, pagal kurį poįstatyminiais teisės aktais negali būti reguliuojami santykiai, kurie turi būti nustatyti įstatymu.

**PIRMININKĖ.** Ačiū.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Taip pat poįstatyminiais teisės aktais negali būti nustatomas su įstatymu konkuruojantis ar juo neparemtas teisinis reguliavimas. Keičiamos įstatymo nuostatos ar nustatomos naujos bendro pobūdžio teisės normos susijusios su asmens teisių atsiradimo sąlygomis. Atsižvelgiant į tai, tarnybos funkcijos teikti mokamas paslaugas ir teisinis pagrindas nustatyti jų kainas turi būti aiškiai įtvirtintas įstatyme. Siūlomas reguliavimo modelis atitinka ir kitų viešojo sektoriaus institucijų praktiką. Analogiškas teisinis modelis taikomas, pavyzdžiui, Valstybinėje saugomų teritorijų tarnyboje prie Aplinkos ministerijos, kur įstatyminiu ir poįstatyminiu lygmenimis yra nustatytas mokamų paslaugų teikimo įkainių nustatymo mechanizmas.

Taip pat pažymėtina, kad pastabas dėl tarnybos teikiamų mokamų paslaugų įkainių nustatymo tvarkos yra pateikusi ir Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė. Jose atkreiptas dėmesys į būtinybę užtikrinti aiškų, pakankamą ir skaidrų teisinį pagrindą mokamoms kainoms nustatyti bei teisės aktuose įtvirtinti pagrįstus jo principus.

Atsižvelgiant į tai, šio įstatymo projekto tikslas – įstatymo lygmeniu aiškiai įtvirtinti Lietuvos geologijos tarnybos teisę teikti mokamas paslaugas ir nustatyti jų kainas. Projekto uždaviniai – sukurti pakankamą teisinį pagrindą šioms paslaugoms apmokestinti, užtikrinti teisinio reguliavimo aiškumą, teisėtumą ir skaidrumą, taip pat suderinti galiojantį reguliavimą su konstituciniais teisėkūros principais ir Valstybės kontrolės pateiktomis pastabomis. Prašau jūsų pritarti įstatymui po pateikimo.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Jūsų užsirašė paklausti du Seimo nariai. Pirmasis… O, jau trys! Pirmasis klausia A. Skardžius. Prašom.

**A. SKARDŽIUS** (*NAF*). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiamasis kolega, aš norėčiau tiesiog pasiteirauti: ar išties čia tik įstatymu pats principas bus įtvirtintas, kad tokias mokamas paslaugas galėtų teikti Geologijos tarnyba subjektams, ar čia tiesiog bus detalizuota ir nustatyti įkainiai įstatymu? Ar vis dėlto įkainius paliksite poįstatyminiams aktams? Tai viena klausimo dalis.

O kita klausimo dalis: ar nereikėtų peržiūrėti jau seniai peržiūrėtus pačius išteklių mokesčius, kokie jie šiandieną yra, ar jie atitinka rinkos kainas, ypač, tarkime, naftos gavybos įkainiai už toną? Ačiū.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Į pirmą klausimą, tai taip, tai nustatoma įstatymo lygiu, kad Geologijos tarnyba galėtų nustatyti savo paslaugų įkainius, bet kalbama turbūt daugiau apie laboratorinius tyrimus žemės gelmių ir sudaromą galimybę naudotis kernu. Jeigu kalbama apie administracines paslaugas, tai čia jų šis įstatymo pakeitimas neliečia. O dėl naudingųjų iškasenų, tai čia turėtų būti atskiras klausimas, koks turėtų būti nustatomas įkainis, valstybės skaičiuojamas už panaudotas naudingąsias iškasenas.

**PIRMININKĖ.** Klausia S. Bucevičius.

**S. BUCEVIČIUS** (*NAF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. A. Skardžius paklausė mano klausimo. Matyt, po pateikimo pritarsime, o po to žiūrėsime. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, jūs atsakėte į visų norinčių Seimo narių pateiktus klausimus. Dabar motyvai. Užsirašiusių nėra. Apsispręsime balsavimo laiku.

*15.23 val.*

**Švietimo įstatymo Nr. I-1489 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1216 (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas. Kviečiu į tribūną pranešėją L. Girskienę, ji pateiks Švietimo įstatymo Nr. I-1489 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-1216. Prašom.

**L. GIRSKIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencija gestų kalbą pripažįsta kaip lygiavertę kalbą, o ne pagalbinę komunikacijos priemonę, kaip vis dar yra suprantama mūsų visuomenėje, ir nustato valstybių pareigą ne tik užtikrinti asmenims teisę mokytis gestų kalbos, plėtoti jos vartojimo galimybes, bet ir aktyviai skatinti jos mokymąsi bendrojo ugdymo mokyklose bei šios kalbos integraciją į švietimo sistemą.

Konvencija įtvirtina pozityviąją valstybės pareigą kurti institucinę, teisinę ir švietimo infrastruktūrą, leidžiančią gestų kalbai funkcionuoti kaip lygiavertei kalbai visuomenėje, todėl gestų kalbos įtraukimas į bendrojo ugdymo programas laikytinas tarptautinių žmogaus teisių įsipareigojimų įgyvendinimu nacionalinėje švietimo politikoje.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, Lietuvoje apytiksliai gyvena apie 6 tūkst. 600 klausos negalią turinčių asmenų. Tačiau lietuvių gestų kalbos vertėjo profesija Lietuvoje yra viena rečiausių. Per metus parengiami vos keli specialistai, tuo metu gestų kalbos profesiją turintys specialistai negali patenkinti viso poreikio, paslaugos poreikio. Gestų kalbos vertėjų trūkumas sudaro daug nepatogumų klausos negalią turintiems asmenims. Kasdienis gyvenimas jiems tampa iššūkiu, o atskirtis tik dar labiau didėja. Tokia padėtis didina nelygybę ir riboja asmenų, turinčių klausos negalią, galimybes. Galimybes dalyvauti socialiniame gyvenime, įsidarbinti ir panašiai. Gestų kalbos vertėjo profesija būtina ir ją siūlau populiarinti. Siūlau būdą, kaip tai padaryti. Vienas jų – sudaryti galimybę bendrojo ugdymo mokyklų moksleiviams pažinti gestų kalbą kuo anksčiau. Mano siūlomi Švietimo įstatymo pakeitimai yra susiję su tuo, kad kiekvienas mokinys prie kitų kalbų, privalomųjų mokomųjų dalykų galėtų pasirinkti mokytis ir gestų kalbos. Mokyklai nebūtų prievolės užtikrinti tokios kalbos mokymosi galimybę, ta galimybė galėtų būti užtikrinta pagal mokyklos sugebėjimą teikti tokią paslaugą, galimybes ir panašiai. Siūlau įrašyti, kad gestų kalba pripažįstama viena iš kalbų, kurios gali būti pasirenkamos pagal bendrojo ugdymo programas. Manau, kad tai yra svarbu ne tik žmogaus teisių užtikrinimo aspektu, bet ir kalbant apie integraciją, įtrauktį, dabar labai populiarus žodis, apie tai mes nuolat kalbame mokyklose, kaip būtina įtraukti ir kartu mokytis, dalyvauti visuomeniniame gyvenime ir asmenims su negalia. Taigi kviečiu palaikyti mano įstatymo projektą ir esu pasirengusi atsakyti į klausimus, jeigu tokių būtų. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Tokių tikrai yra. Pirmasis klausia S. Kairys. Prašom.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Ačiū už galimybę paklausti. Aš dėl paties klausimo kaip ir neturiu kokių nors didelių pastebėjimų. Manau, kad palaikysime šį įstatymo projektą ir jūsų idėją. Bet man toks bendrinis klausimas. Dabar tribūnoje jūs, tada tribūnoje bus kitas jūsų frakcijos narys, jūs visgi esate valdančiojoje daugumoje, o čia man toks truputėlį opozicijos valandos žanras. Ar jūs turite kontaktą kaip frakcija arba jūs asmeniškai, jeigu domitės švietimo temomis, su Švietimo ministerija? Aišku, kad jus girdėtų, kad suprastų kaip koalicijos kolegas, kad kažkaip bendrai matytumėte visumą, nes jūsų klausimas dar kaip jūsų, bet po to svarstysime jūsų kolegos, kuris toks žymiai jautresnis, taip sakant. Ačiū už atsakymą.

**L. GIRSKIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Taip, mes diskutuojame valdančiosios daugumos formatu, valdančiosios koalicinės tarybos formatu įvairiais klausimais, tarp jų ir švietimo klausimais. Turėjome pokalbių dėl telefonų draudimo ugdymo įstaigose ir panašiai. Konkrečiai šiuo klausimu su švietimo ministre aš nekalbėjau, bet girdėjau, kad tikrai pritaria idėjai iš esmės.

**PIRMININKĖ.** Klausia R. Baškienė.

**R. BAŠKIENĖ** (*DFVL*). Dėkoju. Gerbiamoji kolege, jūs iš tiesų keliate labai svarbų ir reikalingą klausimą ir jį būtina spręsti. Kaip tik minėjote, kad trūksta specialistų, kurie galėtų rengti ir padėti klausos negalią turintiems asmenims išmokti. Tai yra problema, tačiau jūs kartu teigiate, į ką,

beje, atkreipė… ir Teisės departamentas, kad tai galėtų būti mokymasis vienos iš pasirenkamųjų užsienio kalbų. Tai čia dabar reikėtų kažkaip suderinti tuos du dalykus, kad būtų ne tiktai noras pasirinkti, bet ir užtikrinta galimybė, kad būtų tų žmonių, kurie moko. Ir aš manau, galbūt jūs turite kokių įžvalgų, kaip greitai ir kaip jums pavyktų tai padaryti ir išspręsti, kad įstatymo projektas duotų galimybę ir toliau būti įgyvendinamas. Ir, aišku, jūs tikriausiai pritarsite, kad tam reikalinga ir Vyriausybės išvada?

**L. GIRSKIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Taip, pritariu, kad reikalinga Vyriausybės išvada. Aš manau, kad pati valstybė, galbūt Švietimo ministerija, galėtų suformuoti poreikį ir numatyti tam tikras priemones – rinkti pedagogikos studijų studentus būtent šitai krypčiai. Aš manau, čia yra labai panašus klausimas, ar višta, ar kiaušinis pirmiau, ar ne?

Iš esmės mes turime nustatyti poreikį, tada žiūrėti priemones, kurios paskatintų žmones rinktis universitetuose studijuoti tokią profesiją, ir kartu rengti jaunąją kartą, supažindindami, nebūtinai ten, sakykime, daug tų pamokų turėti ir panašiai, bet iš pradžių supažindindami, kas yra gestų kalba. Nes visgi susiduria su nepatogumais žmonės, kurie turi šią negalią, ir mes susiduriame su nepatogumais, kadangi negalime susikalbėti, normaliai komunikuoti. Tai čia turėtų būti iš tikrųjų aptartas tas klausimas galbūt darbo grupėje, kaip išspręsti tą pradinę situaciją. Bet kad poreikis yra, tai vienareikšmiškai.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Klausia G. Balčytytė.

**G. BALČYTYTĖ** (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Man irgi tas pats klausimas kilo, kaip gerbiamai Rimai, nes paminėjote, kad trūksta specialistų ir kartu kažkas turėtų mokyti. Bet iš esmės turbūt gestų kalbos vis tiek negalime priskirti užsienio kalbai. Mano klausimas: ar jūs ieškojote kitų sprendimo būdų, pavyzdžiui, kokių nors dotacijų aukštosioms mokykloms, kad parengtų specialistus? Ar mokiniai norėtų mokytis, gal kokį nors tyrimą esate atlikusi? Gal mes sudarysime sąlygas, bet niekas nesinaudos.

Kitas dalykas, turime 6 tūkst. 600, sakėte, žmonių. Kokios čia amžiaus grupės? Puikiai žinome, kad dabar medicina labai sėkmingai sprendžia klausos negalios klausimą ir iš esmės absoliučiai didžioji dalis vaikų, jaunų žmonių turi galimybę atgauti klausą nuo pat gimimo. Tai išvis tas poreikis tikriausiai mažės ateityje. Kiek išvis analitikos dėl šio jūsų siūlymo, nes, matau, geri norai, bet gal iš tiesų reiktų dar pagilinti, kur problema yra ir ar jinai išliks ateityje? Ar tie žmonės, kurie išmoks, nebeturės kur panaudoti tos kalbos?

**L. GIRSKIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Jūs užsiminėte, kad tai nėra tarptautinė kalba. Tai yra tarptautinė gestų kalba taip pat, jos specialistų, vertėjų trūksta. Mes tiesiog… Aš kalbu apie poreikį rengti tokius specialistus žmonėms, kad mes galėtume gyventi bendrai visuomenėje, kad galėtume susikalbėti svarbiais klausimais, turime mokėti gestų kalbą, ją suprasti.

Dėl specialistų aš jau truputėlį atsakiau kolegai, kad visgi turėtų būti suformuotas poreikis ir ieškoma priemonių, ar tai, kaip jūs sakote, subsidijomis, stipendijomis ir panašiai paskatinti žmones rinktis tą profesiją. O pradinį poreikį, mano nuomone, galėtų užtikrinti esantys gestų kalbos specialistai, jeigu mokykla išreikštų tokį norą, kad jų ugdymo įstaigoje galima būtų pasirinkti gestų kalbą. Kaip sakiau, tai nėra privaloma, jeigu mokykla tiesiog matytų poreikį ir būtų išreikštas noras bendruomenės mokyklos, kad atsirastų toks dalykas, galima būtų pasitelkti šiuo metu esančius specialistus ieškoti kontakto ir ateityje didinti parengiamų asmenų skaičių.

**PIRMININKĖ.** Paskutinis, kuris norėtų paklausti, būtų V. Rakutis.

Toliau pirmininkaus V. Čmilytė-Nielsen. Ačiū.

**V. RAKUTIS** (*TS-LKDF*). Gerbiama Ligita, iš tikrųjų jūs pajudinote labai svarbų klausimą. Mūsų šeimoje yra žmonių, kurie gyvena su ta gestų kalba, ir suprantu poreikį, nes tikrai šeimos nariams dažnai reikia turėti neblogus įgūdžius bendrauti šita kalba. Bet organizuojant mokyklose šią veiklą iš tikrųjų bus daug klausimų, kodėl ta mokykla turėtų tą reikalą siūlyti? Čia reikėtų gal truputėlį išplėsti tą problematiką ir pagalvoti, kaip ruošti tuos specialistus ne tik vidurinėje mokykloje įvedant dėstomą dalyką, bet daug platesniu lygiu. Aš pritarsiu jūsų pasiūlymui, bet vis tik tame tolesniame kelyje reikėtų numatyti, kaip tai galėtų būti daroma kolegijose, gal ir universitetuose, ir tokiu būdu tą problemą spręsti.

**L. GIRSKIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Čia turbūt toks retorinis jūsų klausimas.

Dar papildau ankstesnį atsakymą, ar yra poreikis vaikams mokytis tokios kalbos. Aš manau, kad tikrai yra. Pati auginu 13 metų dukrą, kuri ir chore rodo gestų kalbą, dainuoja jie gestų kalba, taip pasakysiu. Aš manau, kad jaunimui tikrai yra įdomi šita kalba ir jie mato prasmę mokytis tos kalbos, tuo labiau kad vėliau galima siekti karjeros mokantis tarptautinę gestų kalbą ir taip toliau, kur yra taip pat didžiulis specialistų poreikis.

**PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN,** *LSF***).** Dėkoju. Gerbiama kolege, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus.

Motyvai. Už kalba L. Šedvydis.

**L. ŠEDVYDIS** (*LSDPF*). Dėkoju pranešėjai. Šaunus projektas. Aš norėčiau sureaguoti į tai, kas buvo pasakyta, ir atkreipti dėmesį, kad tai nėra universali gestų kalba. Tai yra lietuvių gestų kalba, pritaikyta lietuvių kalbai ir jos ilgalaikis išlikimas iš tiesų yra šiek tiek problemiškas dėl naujai atsirandančių technologijų. Tai gali dar sukurti situaciją, kai tie jaunesnės kartos asmenys, kurie potencialiai gali turėti tokią negalią, atgauna girdėjimą ir vis mažėja žmonių, kurie gali susikalbėti gestų kalba. Tikėtina, kad dėl šitos priemonės gali atsirasti viena ar kita mokykla su viena ar kita klase, kur žmonės bus šiek tiek apmokyti kalbėti gestų kalba ir tai bus didelis pasiekimas.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Motyvai išsakyti. Prieš niekas neužsirašė. Apsispręsime jau netrukus balsavimo metu.

*15.37 val.*

**Švietimo įstatymo Nr. I-1489 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1229 (*pateikimas*)**

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Švietimo įstatymo 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1229. Pranešėjas – J. Narkevič. Kviečiu į tribūną.

**J. NARKEVIČ** (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena. Labai ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamos kolegės ir kolegos, džiaugiamės, be abejo, kad mūsų valstybėje visi mes esame lygūs, nepriklausomai nuo mūsų lyties, nuo mūsų tautybės. Esame Lietuvos piliečiai ir įnešame į mūsų valstybę tiek, kiek kas gali, ir naudojamės tiek, kiek yra galimybių. Taigi siekis yra dar labiau patvirtinti, kad mes, visi Lietuvos piliečiai, esame lygūs ne tiktai teisine prasme, bet ir žmoniškąja prasme, o žmoniškąja prasme gebame išsaugoti tai, kas gero buvo, ir nesiaurinti galimybės naudotis tuo gėriu, kuris yra sukurtas nepriklausomoje Lietuvoje.

Be abejo, švietimas yra viena iš tų sričių, kur yra ugdoma jauno piliečio branda, kur yra supažindinama su patriotiškumu, su valstybės raida, ir dėl to tas supratimas, kad visi esame lygūs, yra labai svarbus. Tai yra tokie pagrindiniai žmoniškieji motyvai, kodėl yra teikiamas pasiūlymas būtent papildyti Švietimo įstatymo 30 straipsnį, – tam, kad niekas mūsų valstybėje nesijaustų atskirtas arba turėtų mažesnes, siauresnes teises. Tiesiog žmogiškoji pagarba yra esminis dalykas. Todėl ir siūlome praplėsti galimybę vietovėse, kuriose yra dviejų arba trijų ugdymo kalbų mokyklos, vietovėse, kuriose gyvena tautinės mažumos ir, be abejo, lietuvių tautybės asmenys, kuriose egzistuoja ir veikia mokyklos, kad jos ir toliau egzistuotų nors minimaliai. Tai reiškia, kad būtų garantuota teisė išlaikyti klases ir lietuvių kalba, ir mokyklas lietuvių kalba, ir, jeigu šalia yra mokykla kita ugdymo kalba, konkrečiai – lenkų ugdymo kalba, kad jinai irgi turėtų galimybę įstatymų numatyta tvarka garantuotai toliau tęsti ugdymą. Todėl ir siūlau šitą įstatymo projektą praplėsti, kad ten, kur tradiciškai gausiai tautinių mažumų gyvenamuose rajonų centruose veikia mokyklos, steigėjas įsipareigoja išlaikyti nors vienoje mokykloje arba klasėje lietuvių kalbos ugdymą. Papildau: bent vienoje klasėje ar mokykloje išlaikyti ir tautinių mažumų kalbą, jeigu jinai egzistuoja. Taigi, tai yra tas pasiūlymas, kuris atvaizduoja mūsų abipusę pagarbą, išsaugomą lietuvių kalbos pagarbą ir visų kitų Lietuvoje gyvenančių piliečių. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju už pristatymą. Jūsų norėtų paklausti šeši Seimo nariai. Pirmasis klausia V. Sinica. Ruošiasi R. Baškienė.

**V. SINICA** (*MSNG*). Ačiū. Gerbiamas Jaroslavai, aš suprantu, kad jūsų siūlymas tiesiogiai to nekvestionuoja, bet vis tiek iš principo norėčiau paklausti. Ar jums atrodo labai svarbu, kad ne titulinės tautos, bet kitų Lietuvoje nuo seno gyvenančių tautų – lenkų, rusų, kitų – vaikai gerai mokėtų valstybinę kalbą ir įprastų ją vartoti kasdieniame gyvenime?

**J. NARKEVIČ** (*LVŽ-KŠSF*). Taip, jūsų klausimas, atsiprašau.

**V. SINICA** (*MSNG*). Ar jums atrodo, kad yra labai svarbu lenkų tautybės vaikams labai gerai išmokti valstybinę kalbą?

**J. NARKEVIČ** (*LVŽ-KŠSF*). Taip, be abejo. Ne tik lenkų tautybės, bet ir visų kitų tautybių asmenims yra svarbi ir būtina sąlyga, kad lietuvių kalbą mokėtų puikiai. Bet ne tik mokėtų kalbėti lietuviškai, bet ir gerbtų lietuvių kalbą, gerbtų lietuvių kultūrą, gerbtų lietuvių papročius. Dėl to jau nemažai metų mokyklose, kuriose ugdoma tautinių mažumų kalba, konkrečiai lenkų kalba, yra sudarytos sąlygos tam, kad šalia ugdymo gimtąja kalba būtų puikiai organizuotas lietuvių kalbos ugdymas. Ir pasiekimai žymiai gerėja. Tikrai tas mitas, kad jaunimas, baigęs mokyklą, konkrečiai kalbu apie ugdymą lenkų kalba, nemoka lietuvių kalbos arba nepakankamai moka, yra neteisingas. Tai galima įrodyti daugeliu atvejų, pozicijų, kur mokosi, kur studijuoja. Ir dabartinėje mūsų Vyriausybėje yra ir viceministrų, ir ministrų, ir kitų asmenų, baigusių mokyklas, kuriose buvo ugdoma lenkų kalba. Be abejo, mes ir su ministre ne kartą kalbėjomės, kad tobulumui ir gerinimui ribų nėra, reikia nuolatos gerinti, bet iš esmės reikia siekti, kad mokyklose būtų sudarytos geros sąlygos dalykinėms žinioms įsisavinti. Jas galima įsisavinti gerai mokant ir vartojant gimtąją kalbą.

Ačiū, tikiuosi, atsakiau jums. Taip, lietuvių kalba yra ir turi būti garbinga.

**PIRMININKĖ.** Klausia R. Baškienė. Ruošiasi L. Kazlavickas. Gerbiamas pranešėjau, norėčiau paprašyti palikti šiek tiek laiko klausti, nes jūsų daug Seimo narių nori paklausti.

**R. BAŠKIENĖ** (*DFVL*). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiamas Jaroslavai, aš dėkoju jums už valstybinės kalbos svarbą, kurią jūs išsakėte savo pristatymo metu, taip pat kaip ir gimtosios kalbos, kurią kiekvienas žmogus laiko labai svarbia ir reikšminga. Tačiau gal jūs galėtumėte paaiškinti? Teisės departamento išvadose yra pasakyta, kad jūsų siūlomas teisinis reguliavimas užtikrina tai, kas jau yra sureguliuota, sutvarkyta būtent šito įstatymo 30 straipsnyje. Kas vis tik kliūna tame straipsnyje ir kas neatitinka jūsų pasiūlymo įgyvendinimo?

**J. NARKEVIČ** (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū. Kaip sakant, ne žodžiais, o darbais mes mylime ir gerbiame savo valstybę. Būtent tie darbai ir atspindi siekimą, kad būtų lygiateisiškumas. Čia, būtent šitame straipsnyje, aš papildau būtent tuo pasiūlymu, kad ne kažkieno, ne lietuvių *sąskaita*, o būtent papildau: jeigu yra mokykloje ar klasėje ugdoma lietuvių kalba, kad būtų nors viena ir tautinių mažumų kalba, jeigu jinai egzistuoja.

O tame straipsnyje, kurį jūs minite, yra, sakykime, bendrosios tezės. Mes dabar kalbame apie šitą 30 straipsnį, kuriame yra išskiriamos vienos tautybės, bet nesuteiktos kitoms. Tik tiek. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Klausia L. Kazlavickas. Ruošiasi S. Gentvilas. Ačiū.

**L. KAZLAVICKAS** (*TS-LKDF*). Sveiki. Aš tiesiog patikslinsiu Rimos išsakytą poziciją. Teisės departamentas aiškiai sako, kad 30 straipsnis skirtas apibrėžti valstybinės kalbos ugdymą ir jo prieinamumą. Tai yra jūsų pataisa ne dėl šio straipsnio turėtų būti. Bet net ir šiuo atveju yra sakoma, jog įstatymu yra jau sureguliuota tai, ką jūs norite pasiekti kitais straipsniais. Ar galėtumėte kažkaip labai aiškiai kokį nors pavyzdį pateikti, ką jūs norite reglamentuoti? Pristatoma problema yra labai tokia bendra ir Teisės departamentas mato, jog jinai yra jau apibrėžta įstatyme. Taigi, koks nors aiškus pavyzdys, kad suprastume, ką norite pasiekti?

**J. NARKEVIČ** (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū. Gerbiamas kolega, mes galime ieškoti, sakykime, interpretacijų, pretekstų, jeigu neturime tam tikro noro. Jeigu mes matome požiūrį, kad mūsų pataisa akivaizdžiai nesiaurina lietuvių kalbos mokėjimo ir pagarbos jai, o, šalia to, sudaro vienodas galimybes toje pačioje vietoje esantiems ir kitiems, tai tada mes galbūt skirtingai interpretuosime tų teisės aktų kitą straipsnį, nes jie, vėlgi pakartosiu, yra bendro pobūdžio. Kitaip tada nebūtų problemų, kurios dabar yra viešai ir jau ne vienerius metus ne tai kad eskaluojamos, bet faktiškai

uždaromos be pagrindo mokyklos, sudaromos galimybės vieniems, bet kitiems tos galimybės yra likviduojamos. Aš neminėsiu dabar tų atvejų, nes noriu su pozityvia gaida pateikti savo pasiūlymą. Būtent jis nukreiptas ne siaurinti, dar kartą kartoju, lietuvių kalbos ugdymo, mokėjimo, o atvirkščiai, sudaryti sąlygas ir išsaugoti galimybę savo gimtąja kalba tęsti mokymą, per tai ir didesnę pagarbą lietuvių kalbai ir tautai, be abejo, ir valstybei.

**PIRMININKĖ.** Klausia S. Gentvilas. Ruošiasi A. Ažubalis.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Gerbiamas Jaroslavai, šiemet su žmona turėjome Naujųjų metų pažadą, kad išmoktume lenkų kalbos pagrindus. Labai tikiuosi, kad jūs mane išegzaminuosite bent gegužės 3 dieną. Čia iš pagarbos tautinėms mažumoms ir iš to, kad noriu suprasti kaimynus. Bet jūsų įstatymo projektas reikalauja lygiateisiškumo. Dėl to, ką V. Sinica užklausė apie oficialią valstybinę kalbą ir tautinių bendrijų kalbą. Niekas nedraudžia užsiimti tuo papildomai, bet, pripažinkime, didelė problema, aš pats ir iš Klaipėdos, ir iš Vilniaus, kad lietuvių kalbos nemokėjimas užkerta galimybę Lietuvos piliečiams iš esmės dalyvauti valstybės gyvenime, studijuoti universitetuose, kur yra valstybine kalba išsilavinimas, užkerta įgauti aukštesnį socialinį statusą, o tai yra iš esmės dėl kalbos nemokėjimo. Ar nėra taip, kad valstybinės kalbos nemokėjimas šiandien yra akivaizdi problema, ir jūs bandote įtvirtinti, kad jinai liktų problema?

**J. NARKEVIČ** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą ir pastebėjimą. Be abejo, esu jūsų paslaugoms, nors aš nesu filologas nei lenkų, nei lietuvių, bet, kiek galėsiu, tiek draugiškai padėsiu. Kalbant vėlgi kitaip, tai ką mes norime matyti? Jūs vėl kartojate pasenusį mitą, deja, tautinių mažumų nepakankamo lietuvių kalbos mokėjimo, taip pavadinkime, mokyklose. Aš paminėjau, kad reikia tobulinti, reikia sudaryti geresnes sąlygas, lietuvių kalbos mokėjimo tobulėjimo nėra, tam ir reikia. Bet tai, ką jūs kalbate, nesutampa su faktais, o faktai yra tokie. Kaipgi tada atsitinka, kad jau daugiau kaip 10, turbūt jau 15 metų, jeigu neklystu, vidurkis stojimo į aukštąsias mokyklas asmenų, kurie baigė mokyklas lenkų ugdomąja kalba, yra didesnis negu vidurkis iš viso stojimo į aukštąsias mokyklas Lietuvoje? Vidurkis yra 69–75 nuošimčiai, taigi daugiau procentiškai įstoja baigusieji mokyklas lenkų kalba. Įstoja, be abejo, į universitetus, aukštąsias mokyklas, kur dėstymas vykdomas ir valstybine, ir netgi ne valstybine, sakykime, anglų, kalbomis.

Taigi kitas faktas, ką aš paminėjau, pažiūrėkime, kiek pas mus yra Vyriausybėje, departamentuose ir taip toliau ir ne pagal politinį paskyrimą asmenų, dirbančių, parinktų pagal kompetenciją, kurie baigė lenkų ugdomąja kalba. Taigi tam, kad tą mitą jūs… kad įsitikintumėte, kad tai yra mitas, aš kviečiu tobulinti lenkų kalbą nuvažiuojant į, sakykime, vietoves, Šalčininkus, Trakus ar Maišiagalą. Esu jūsų paslaugoms. Labai ačiū.

**PIRMININKĖ.** Paskutinis klausia A. Ažubalis.

**A. AŽUBALIS** (*TS-LKDF*). Ačiū. Pone Jaroslavai.

**J. NARKEVIČ** (*LVŽ-KŠSF*). Taip, gerbiamas pone Audriau.

**A. AŽUBALIS** (*TS-LKDF*). Kadangi iš kolegų klausimų ir jūsų atsakymų supratau, kad jūs laužiatės pro atviras duris, ar šis jūsų projektas nėra jūsų rinkiminės kampanijos į Trakų rajono mero pareigas pradžia? Ar jūs taip atidarote savo rinkiminę kampaniją ir siunčiate ženklą savo rinkėjams?

**J. NARKEVIČ** (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū už atvirą klausimą. Atvirai jums atsakysiu: ne. (*Balsai salėje*) Atsakau jums: ne. Dalyvavau šiame procese, daug buvo įvairiausių kitų pasiūlymų. Mes galime interpretuoti, kaip vertinti jūsų pasiūlymus ar kieno nors mūsų pateiktus. Tada ką, dėl to, kad mes norime laimėti vienmandatėse ir taip toliau… Žinote, atsakau į jūsų klausimą konkrečiai – ne, bet tegu tai skamba naiviai ar kaip. Mes stengiamės realizuoti programą, dėl kurios esame įsipareigoję žmonėms. Mano įsitikinimu, ši nuostata tinka visiems piliečiams, ne tik lenkų tautybės, jau nekalbant apie užsienio politiką ir taip toliau.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju, jūs atsakėte į Seimo narių klausimus. Motyvai. Už kalba K. Vilkauskas.

**J. NARKEVIČ** (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Kadangi nespėjau paklausti, noriu kreiptis į kolegas šiuo klausimu ir pabrėžti šio klausimo reikšmę būtent dviem mažais pavyzdžiais. Tai yra Paluknio ir Senųjų Trakų mokyklos, kurios, vykdant mokyklų tinklo optimizavi-

mą, buvo naikinamos ir iš gimnazijų tapo tik skyriais. Dėl to buvo net iškilęs ir tarptautiniu lygmeniu šis klausimas. Ir maršalkos, kuris buvo atvykęs į Lietuvą, vienas iš pirmųjų klausimų buvo, kaip mes elgiamės būtent su tomis lenkiškomis mokyklomis. Tai tikrai yra bandymas bent gerbti tautines mokyklas, tautines mažumas ir kad mes nesulauktume tokių konfliktų. Kviečiu balsuoti už.

**PIRMININKĖ.** Motyvai prieš – V. Sinica. (*Balsas salėje*)

**V. SINICA** (*MSNG*). Jaučiu spaudimą gerbiamo Jaroslavo, bet negaliu pritarti šitam siūlymui ir negaliu kviesti jūsų pritarti todėl, kad ilgalaikis strateginis Lietuvos interesas yra kuo daugiau švietimo valstybine kalba ir kad visi Lietuvos piliečiai būtų lygūs prieš valstybinę kalbą ir turėtų užtikrintą priėjimą prie jos. Ta nuostata, kuria dabar yra daromas šitas pakeitimas, buvusi ligšiolinėje įstatymo redakcijoje, juk būtent ir yra skirta užtikrinti, kad būtų įmanoma mokytis valstybine kalba visose šalies vietose. Toks papildymas, kurį dabar pasiūlė kolegos, ne papildo, ne išplečia – jis apverčia esmę to straipsnio. Jis iš esmės pakeičia tai, kas yra bandoma apsaugoti šituo straipsniu. Tai tikrai. Ir ypač užsienio šalių, Lenkijos ar nesvarbu kurios, politikų kažkokie pasisakymai neturėtų mums būti argumentas, ką mes turėtume daryti su savo švietimo politika. Tai aš vis dėlto siūlyčiau susilaikyti nuo šitų pokyčių ir balsuoti prieš.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami visų pirma dėl 2-6 klausimo – projekto Nr. XVP-1229, kuris ką tik buvo pristatytas ir buvo atsakyta į klausimus. Taigi jeigu pritariate, balsuojate už, jei manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 93: už – 47, prieš – 16, susilaikė 30. Pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai. L. Kazlavickas – replika.

**L. KAZLAVICKAS** (*TS-LKDF*). Tiesiog norėčiau paprašyti Vyriausybės išvados.

**PIRMININKĖ.** Vyriausybės išvados. Būtinai. Taigi siūlomi komitetai: Švietimo ir mokslo komitetas, papildomas – Žmogaus teisių komitetas.

J. Razma dėl vedimo tvarkos.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Norėčiau pasitikslinti. Užsiregistravo 98, balsavo tik 47. Nėra daugiau kaip pusės nuo dalyvavusių. (*Balsai salėje*) Dėl to esant tokiam neapibrėžtumui aš siūlau perbalsuoti. (*Balsai salėje*)

**PIRMININKĖ.** Kadangi yra tiktai vieno balso skirtumas, prašymas perbalsuoti yra galimas. Taip, vieno balso skirtumas. Kartojame balsavimą, balsuojame iš naujo dėl 2-6 klausimo – Švietimo įstatymo pakeitimo projekto Nr. XVP-1229. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Užsiregistravo 103, balsavo 99: už – 48, prieš – 15, susilaikė 36. Klausimui nepritarta.

Seimas turi apsispręsti dėl tolesnės įstatymo projekto eigos: ar klausimas bus atmestas, ar grąžintas iniciatoriams tobulinti. Taigi alternatyvus balsavimas. Kas už tai, kad grąžintume iniciatoriams tobulinti, balsuojate už, kas už tai, kad klausimas būtų atmestas, balsuojate prieš. Balsuojame.

Balsavo 103: už – 71, prieš – 32. Projektas grąžinamas iniciatoriams tobulinti.

J. Narkevičius – replika po balsavimo.

**J. NARKEVIČ** (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū visiems tiems, kurie išdrįso pareikšti nuomonę ir palaikyti po pateikimo tą lygiateisiškumo siekiantį projektą. Ačiū visiems tiems, kurie parodė, kad vis dėlto valstybėje yra lygūs ir lygesni, teisingi ir teisingesni. Deja, apmaudu, jūsų valia. Ačiū labai.

**PIRMININKĖ.** I. Šimonytė.

**I. ŠIMONYTĖ** (*TS-LKDF*). Ne labai ačiū ponui J. Narkevičiui už jo interpretaciją apie tai, kas čia įvyko, bet, man atrodo, tie iš mūsų, kurie esame šiek tiek seniau politikoje, labai gerai žinome, kad mes čia daužome galvą į sieną, kurios nėra, nes bandome pakeisti sprendimus, kurie yra ne tik kad priimti, bet jie ir teismų patvirtinti. Man atrodo, visada mūsų pagrindinis interesas turi būti tas pats – kad visų tautybių vaikai Lietuvoje gerai mokėtų mūsų tautinę lietuvių kalbą, gerai integruotųsi visuomenėje, rastų savo vietą gyvenime, o jau direktorių norėjimas būti mokyklų, o ne skyrių direktoriais ir panašūs kiti dalykai yra tikrai visiškai antraeilis klausimas.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Replikos išsakytos. Toliau turėtume balsuodami apsispręsti dėl klausimų, kurie jau buvo apsvarstyti.

*15.59 val.*

**Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1146 (*pateikimo tęsinys*)**

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo vieno straipsnio pakeitimo projektas Nr. XVP-1146. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 103: už – 100, prieš – 1, susilaikė 2. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Siūloma svarstyti balandžio 14 dieną. Taip pat atkreipiu dėmesį, kad Teisės departamentas siūlė prašyti Vyriausybės išvados. Ar galėtume bendru sutarimu pritarti ir komitetui, ir datai, ir dėl Vyriausybės išvados? Nematau prieštaravimų. Dėkoju, pritarta.

*16.00 val.*

**Žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1202 (*pateikimo tęsinys*)**

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Žemės gelmių įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1202. Apsispręskime balsuodami: kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 101: už – 85, prieš nebuvo, susilaikė 16. Po pateikimo pritarta. Siūlomas kaip pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 9 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Pritarta bendru sutarimu.

*16.00 val.*

**Švietimo įstatymo Nr. I-1489 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1216 (*pateikimo tęsinys*)**

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Švietimo įstatymo 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1216. Balsuojame.

Balsavo 100: už – 90, prieš nebuvo, susilaikė 10. Po pateikimo pritarta. Siūlomas pagrindinis komitetas – Švietimo ir mokslo komitetas, papildomas – Žmogaus teisių komitetas. Siūloma svarstyti birželio 2 dieną. Taip pat Teisės departamentas siūlo paprašyti Vyriausybės išvados. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu visiems punktams? Nematau prieštaraujančių. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Prašau. Replika po balsavimo.

**I. KIŽIENĖ** (*LSDPF*). Asmenų su negalia teisių komisiją dar prašyčiau irgi…

**PIRMININKĖ.** Gerai. Ar galėtume dar pavesti ir Asmenų su negalia teisių komisijai svarstyti šį įstatymo projektą? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

*16.01 val.*

**Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1217 (*pateikimas*)**

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1217. Kviečiu pranešėją J. Zailskienę.

S. Gentvilas dėl vedimo tvarkos.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Gerbiama posėdžio pirmininke, rytinėje sesijoje buvo… rytinėje darbotvarkėje buvo 1-13 klausimas, Aplinkos ministerijos teikiamas Vyriausybės vardu Geodezijos įstatymo projektas. Kur yra pateikėjai? Ar gali kas nors iki posėdžio pabaigos paaiškinti, kur yra ministras arba viceministrė Č. Lisovska? Jinai yra šiandien darbinga. Kodėl Seimui niekas neateina pristatyti šio vėluojančio projekto?

**PIRMININKĖ.** Gerbiamas kolega, aš galiu pacituoti gerbiamo Aplinkos ministerijos kanclerio P. Poderskio atsiųstą informaciją, kad šiandien abu įgalioti asmenys yra komandiruotėse ir prašoma Geodezijos ir kartografijos įstatymo pakeitimo projektą nukelti į artimiausią posėdį. Prašau?

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Aš suprantu, kad ministeriją valdo ne ministras, bet kancleris P. Poderskis. Ar čia yra normali praktika, kad Seimui turi pristatyti Vyriausybės vardu šį projektą K. Žuromskas arba jo įgaliota Č. Lisovska?.. Č. Lisovska turi 8 valandą pasitarimą su „Toksika“, o daugiau jokio pasitarimo neturi. Tai ar čia yra normalu, kad kancleris atsiunčia Seimo sekretoriatui žinutę, faktinis ministerijos vadovas, ar nėra kito paaiškinimo?

**PIRMININKĖ.** Tikėkime, kad kolegos, kurie atsakingi už darbotvarkės formavimą, girdi ir Aplinkos ministerija pasitaisys kitą posėdį. Prašau gerbiamą J. Zailskienę. Kviečiu jus į tribūną.

**J. ZAILSKIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū už suteiktą žodį. Mieli kolegos, pristatau įstatymo projektą ir siūlau tą dieną, kai 1926 m. kovo 23 d. Lietuvos Respublikos Prezidentas A. Stulginskis paskelbė Vyriausiosios socialinio draudimo valdybos įstatymą, kuriuo įsteigta draudimo sistemos pradžia… Buvo įsteigta Vyriausioji socialinio draudimo valdyba ir ši data yra laikoma Lietuvos socialinio draudimo sistemos pradžia. Šiais metais kovo 23 dieną kaip tik sukanka 100 metų nuo šio reikšmingo įvykio, todėl siūlau šia istorine proga įtvirtinti ir paskelbti kovo 23 dieną Socialinio draudimo diena.

Šiaip vertinant socialinį draudimą, kuris jau gyvuoja Lietuvoje 100 metų, pati socialinio draudimo sistema yra vienas pagrindinių socialinės valstybės ramsčių, užtikrinančių gyventojų apsaugą pagrindinių socialinių rizikų atvejais: senatvės, ligos, tėvystės, motinystės, nedarbo, nelaimingų atsitikimų darbe ir panašiai. Negana to, socialinio draudimo darbuotojai administruoja sudėtingus socialinius ir finansinius mechanizmus, užtikrina teisėtą ir savalaikį socialinių išmokų skyrimą daugiau kaip milijonui gyventojų, tiesiogiai prisideda prie socialinio teisingumo. Jie ir prognozuoja, ir daro vertinimus. Tad šiaip tą dieną jie neoficialiai mini kaip ir savo profesinę šventę. Ir todėl vis tik manydama, kad socialinio draudimo sistemos šimtmetis liudija Lietuvos valstybės brandą, institucijų tęstinumą ir gebėjimą kurti ilgalaikes socialines garantijas savo piliečiams net pačiais sudėtingiausiais laikotarpiais, siūlau kovo 23 dieną įrašyti kaip Socialinio draudimo dieną. Dėkoju visiems, kurie pasirašė ir palaikė šį projektą, nes pasirašiusių buvo iš visų frakcijų.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti trys Seimo nariai. Pirmoji klausia G. Balčytytė.

**G. BALČYTYTĖ** (*TS-LKDF*). Gerbiama ministre, pastaraisiais metais daugybė Lietuvos institucijų ir sektorių minėjo šimtmečio datas. Tai ar jūsų siūlymas toks, kad visos institucijos, visos sistemos turėtų turėti savo atmintiną datą? Kaip tą datą siūlytumėte, nežinau, švęsti, paminėti? Netrukus, 2028 m. spalio 28 d., bus sveikatos draudimo šimtmetis. Nežinau, nekilnojamąjį turtą pradėjome drausti 1990 metais, irgi jau apvalios datos artėja. Ar čia yra?.. Kodėl dabar viena sistema yra išskiriama ir jos šimtmečiui paminėti yra skiriama atmintina data, o kitoms? Ką siūlysite daryti su kitomis? Ir kokia čia logika, galima buvo šventiškai atšvęsti 100 metų ir tiesiog turėti gražią šventę, nebūtina tam skelbti atmintinos dienos dabar per amžius amžinuosius būtent socialinio draudimo sistemai.

**J. ZAILSKIENĖ** (*LSDPF*). Aš tikrai negaliu atsakyti dėl kitų atmintinų dienų, kitų ministerijų veiklų ir panašiai. Šiuo atveju siūlau kaip socialinės apsaugos ir darbo ministrė, „Sodra“ mini šimtmetį, jinai pasirašyta demokratiškai išrinkto A. Stulginskio dekretu, taigi nematau jokios problemos, kad ši diena būtų minima. Ir tai yra ne jokia nedarbo diena, tiesiog bus gražiai įrašyta kalendoriuje ir darbuotojai galės oficialiai minėti savo profesinę šventę, ir ne tik darbuotojai, bet ir visi, kurie naudojasi socialinio draudimo sistema. O naudojasi, beje, labai daug, virš 1 mln.

**PIRMININKĖ.** Klausia M. Lingė. Ruošiasi J. Sejonienė.

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke. Tikrai labai svarbus klausimas, aš tikiuosi, jūs paprašysite Seimo Pirmininko, kad būtų taikoma ypatingos skubos tvarka, kad iki kitos savaitės, kovo 23 dienos, būtų spėta priimti šį svarbų klausimą ir atšvęsti šventę taip, kaip įprasta švęsti tokias ypatingas šventes. Ir norisi paklausti: ar planuojate paskelbti ir kada planuojate paskelbti laisvės nuo II pensijų pakopos dieną? Kada švęsime šią dieną kaip išsivadavimo ir turbūt esminio socialdemokratų pažado, gal net ir nedarbo dienos paskelbimo vertas pasiūlymas būtų. Tai tikiuosi, įvertinsite šiuos pasiūlymus ir sulauksime tokių projektų.

**J. ZAILSKIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū, pasiūlymus įvertinsime.

**PIRMININKĖ.** Ir paskutinė klausia J. Sejonienė.

**J. SEJONIENĖ** (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš pratęsiu gerbiamo Mindaugo klausimą. Socialinio draudimo sistema pradėta kurti prieš 100 metų. Žinia, kad jūs prie jos neprisidėjote tuo metu, nes neturėjote tokios galimybės, bet turėjote galimybę prisidėti griaunant II pensijų pakopos kaupimo sistemą. Tai ar nesvarstote galimybės, kad šiandien ir šį įvykį kaip nors reikėtų įprasminti?

**J. ZAILSKIENĖ** (*LSDPF*). Aš galvoju, kad kaip Seimo narei klausimai galėtų būti rimtesni, nes II pensijų pakopa yra tai, ko žmonės labai laukė. Todėl daugiau komentarų aš jums neturiu.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Motyvai – A. Sysas kalba už.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, gerbiamas Mindaugai ir kiti, tikrai pažadu, kad užregistruosiu įstatymo pataisą dėl išsivadavimo iš II pensijų pakopos, kai Seimas priims sprendimą nefinansuoti šitos sistemos iš visų mokesčių mokėtojų pinigų.

O dabar grįžtame prie tos temos, kurią čia pristatė. Gerbiami kolegos, valstybinio socialinio draudimo sistema finansuoja, arba paremia, vaikus netgi nuo pirmos dienos iki mirties. Netgi mirus dar išmokama laidojimo pašalpa. Tai yra sistema, kurios tikrai negalima lyginti su kitomis. Ir todėl, kas norės – tegul švenčia. Kodėl jūs taip į viską reaguojate piktai ir nedraugiškai? Turbūt daug diskutuojame apie tai, kad reikėtų padidinti pensijas, ir eidami į rinkimus visi apie tai kalbame, bet kai reikia paskelbti „Sodros“ dieną kaip atmintiną, čia kyla kažkokie nereikalingi gin-čai. Pritarkime.

**PIRMININKĖ.** Apsispręsime balsuodami, akivaizdu. Oi, atsiprašau, G. Balčytytė dar norėtų kalbėti prieš.

**G. BALČYTYTĖ** (*TS-LKDF*). Tikrai neplanavau kalbėti, aš tik noriu pataisyti gerbiamą A. Sysą. Tai tikrai nėra sistema, kuri yra su žmonėmis nuo pradžios iki gyvenimo pabaigos. Tai yra kiti žmonės. Kiti žmonės, Lietuvos žmonės, sukuria galimybę paremti vieniems kitus, bet ne sistema kažkokia. Ir padėkokime tada visiems, vieni kitiems Lietuvos žmonėms, patys sau ir vieni kitiems, kad turime galimybę paremti žmones nuo gimimo iki pat mirties ir taip rodyti solidarumą. Tokią dieną siūlyčiau paminėti.

**PIRMININKĖ.** Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami. Balsuojame.

Balsavo 91: už – 66, prieš – 3, susilaikė 22. Projektui po pateikimo pritarta.

Siūlomas pagrindinis komitetas – Švietimo ir mokslo komitetas. Siūloma svarstyti birželio 1 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Pasiūlytas yra Švietimo ir mokslo komitetas. Jei turite kitų pasiūlymų, prašau, bet primenu, kad Švietimo ir mokslo komiteto atsakomybė yra svarstyti atmintinas dienas. Dėl to Švietimo ir mokslo komitetas ir yra pasiūlytas kaip pagrindinis. Jei manote, kad reikėtų ir papildomai apsvarstyti kituose komitetuose, žinoma, yra jūsų teisė siūlyti. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu dėl Švietimo ir mokslo komiteto ir birželio 2 dienos? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

*16.13 val.*

**Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1249 (*pateikimas*)**

Darbotvarkės 2-8 klausimas – Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1249. Kviečiu gerbiamą I. Gelažnikienę pristatyti šią atmintiną dieną.

**I. GELAŽNIKIENĖ** (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, įstatymo pakeitimu siūloma papildyti Lietuvos Respublikos atmintinų dienų įstatymą įtraukiant lapkričio 3 dieną kaip Šv. Huberto dieną, Medžiotojų dieną. Ši diena, sakyčiau, simbolizuoja atsakingą, etišką medžioklę, pagarbą gamtai, bendruomeniškumą. Medžiotojai aktyviai dalyvauja dirbdami kartu su aplinkos apsaugos specialistais, užkardydami nusikaltimus gamtai, dalyvaudami kitose prevencinėse veiklose.

Medžiotojai dalyvauja, vykdydami užkrečiamųjų ligų plitimo prevenciją. Medžiotojai reguliuoja laukinių gyvūnų populiaciją. Labai norėčiau pabrėžti ir labai džiaugiuosi, kad iš tiesų medžiotojai aktyviai dalyvauja bendruomeniniame gyvenime, tai yra įvairiomis socialinėmis akcijomis ir edukaciniais renginiais.

Taip, reikėtų pasakyti, tai yra simbolinis įtraukimas į atmintinų dienų sąrašą todėl, kad ši diena – Medžiotojų diena, arba Šv. Huberto diena, yra minima Europos Sąjungoje, yra minima Lietuvoje, tačiau aš manau, kad įtraukdami į atmintinų dienų sąrašą tiesiog atiduotume pagarbą šitai visuomenės daliai. Manau, kad tai yra reikalinga, todėl, gerbiami kolegos, kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą bendru sutarimu.

**PIRMININKĖ.** V. Sinica visgi turi klausimą. Prašau.

**V. SINICA** (*MSNG*). Kadangi už niekaip nebepavyko užsirašyti, aš tik norėjau pasidžiaugti ir nusistebėti – atėjo diena, kai socialdemokratai siūlo šventųjų vardo dienas. Tai yra tiesiog ideologinės santarvės diena šiandien Seime. Ačiū jums.

**I. GELAŽNIKIENĖ** (*LSDPF*). O ką jūs turėjote omenyje – šventųjų dienas? Ir kodėl negali to daryti?

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Jūs atsakėte į Seimo nario klausimą. Yra užsirašiusių kalbėti už – K. Mažeika, tačiau jo salėje nėra. A. Radvilavičius taip pat norėtų kalbėti už. Gerbiamas Audriau, prašau.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Ačiū už galimybę pasisakyti. Esu iš tikrųjų maloniai nustebęs, kad kolegė Ilona priklauso medžiotojų bendruomenei. Iš tikrųjų, gana netikėta, bet tikrai smagu ir džiaugiuosi, kad šitas pasiūlymas įamžinti atminti̇ną Medžiotojų dieną yra pateiktas Seime svarstyti.

Kaip kolegė pasisakė iš tribūnos, medžiotojai dabar, šiuo metu, tikrai atlieka tą funkciją, patikėtą valstybės, kaip populiacijos reguliavimo, kaip gyvūnų priežiūros, kaip bebūtų ir galbūt keistai nuskambėtų. Turėjome labai sudėtingą žiemą, tikrai atliktas ne vienas geras darbas gyvūnų maitinimo ir priežiūros. Iš tikrųjų, gerbiami kolegos, medžiotojai kelia savo vardo prestižą ir tikrai atlieka ne vieną gerą bendruomeninę veiklą, bendrauja su visuomene. Tikiu, kad šita diena įprasmins jų vardą, ir galėsime… Nuoširdžiai prašau palaikyti.

**PIRMININKĖ.** J. Razma turi kitą nuomonę. Prašau.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Aš nesu čia kategoriškai prieš, nes medžiotojai mini tą dieną ir be mūsų įrašymo. Tai čia ar įrašysime, ar neįrašysime – niekas dėl to nepasikeis. Jeigu jau įrašome, bent aš turėčiau pasiūlyti sukeisti ten vietomis, nes dabar, kai skaitai „Šventojo Huberto medžiotojų diena“, lyg medžiosime šventą Hubertą. Tai rašykime: „Medžiotojų ir šventojo Huberto diena“, tai bus gal geriau.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 84: už – 72, prieš nebuvo, susilaikė 12. Po pateikimo pritarta šiai atmintinai dienai. Siūlomas taip pat Švietimo ir mokslo komitetas. Birželio 2 dieną svarstysime. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Pritarta bendru sutarimu.

*16.18 val.*

**Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1132 (*pateikimas*)**

Ir paskutinis 2-9 klausimas – Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1132. Šįkart pristatys B. Ropė. Prašau.

**B. ROPĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Man garbė pristatyti paskutinį klausimą. Na, ir tikiuosi jūsų palaikymo. Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto rengimą paskatino siekis Ekologijos dieną įrašyti į oficialų atmintinų dienų sąrašą. Rugsėjo 23-ioji Europos Sąjungoje nuo 2021 metų yra oficialiai paskelbta Ekologijos diena. Remiantis bendra deklaracija, pasirašyta Europos Parlamento, Europos Tarybos, Europos Komisijos, paskelbti tokią dieną, skirtą informuotumui apie ekologinę gamybą didinti, numatyta 2021 m. kovo 25 d. Europos Komisijos priimtame Ekologijos gamybos plėtros veiksmų plane. Tai buvo reikšmingas Europos Sąjungos politinis žingsnis siekiant skatinti ekologinį sąmoningumą. Ši diena skirta atkreipti visuomenės dėmesį į klimato kaitos iššūkius, aplinkos apsaugą, propaguoti tvarų gyvenimo

būdą, stiprinti visuomenės palaikymą ekologinei gamybai kaip tvariam ir tausiam gamybos būdui, skatinti visuomenės ekologinį sąmoningumą plačiąja prasme. Prašau palaikyti.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti du Seimo nariai. Pirmoji klausia D. Ulbinaitė. Ruošiasi S. Gentvilas.

**D. ULBINAITĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū. Aš tik norėjau pasiteirauti: ar teikdami šitą pasiūlymą įvertinote, kad rugsėjo 23-ioji yra Lietuvos žydų genocido atminimo diena?

**B. ROPĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Taip, tą dieną dar yra ir Tarptautinė gestų kalbų diena. Kadangi tai yra bendra europinė diena, tai ir buvo siūloma būtent šią dieną kartu ir Ekologijos diena.

**PIRMININKĖ.** Klausia S. Gentvilas.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Gerbiamas Broni, balsuosiu už. Bet kad tai nebūtų tokia Potiomkino kaimo iniciatyva, gal galite kaip koalicijos partneris įvardinti tris ekologijos proveržio sritis šioje kadencijoje? Ačiū.

**B. ROPĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Nelabai supratau pabaigos. (*Juokas salėje*)

**S. GENTVILAS** (*LSF*). (*Kalba ne per mikrofoną, negirdėti*)

**B. ROPĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Kiekvieną dieną mes susiduriame su ekologija. Pirmas dalykas – maistas, kaip mes elgiamės su maistu, kaip mes elgiamės su aplinka, kaip mes elgiamės su gyvūnais. Kas yra ekologija? Ekologija tai yra mokslas apie mus gyvenime supančią gyvūniją. Mus visur visada kas nors supa. Kaip mes elgiamės, tokį rezultatą ir turime.

**PIRMININKĖ.** Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 90: už – 71, prieš – 4, susilaikė 15. Po pateikimo pritarta. Pagrindiniu siūlomas Švietimo ir mokslo komitetas. Siūloma svarstyti birželio 2 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

I. Vėgėlė – replika po balsavimo.

**I. VĖGĖLĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, kreipiuosi į visus. Nebūna Seimo sesijos, kad nesvarstytume Atmintinų dienų įstatymo. Jau dabar viena diena paprastai turi 2–5 atmintinas dienas. Kolegos, gal paprašome Seimo kanceliarijos darbuotojų, kad susumuotų absoliučiai visas dienas, kokios tik gali būti atmintinos, surašytų į naują įstatymą, pateiktų mums projektą? Mes turėtume naują redakciją ir nereiktų mums gaišti laiko. Vien šiandien mes sugaišome netoli valandos. Dar mes svarstydami sugaišime lygiai tiek pat ir dar priimdami lygiai tiek pat. Mano supratimu, kolegos, taupykime vieni kitų laiką, kas kartą nesvarstykime to paties įstatymo, kurį svarstome su tokia labai linksma potekste, visi juokiasi.

Ir suprantu dar vieną niuansą. Niekas negali balsuoti prieš. Kai balsuoji už tam tikrą atmintiną dieną, taigi yra kažkokia bendruomenė, už tą bendruomenę tu balsuoji. Neduok Dieve, pabalsuosi prieš, tai sukelsi prieš save, vadinasi, tos bendruomenės narius.

Kolegos, taupykime vieni kitų laiką, vieną kartą padarykime ir užteks visų šitų naujų įstatymų svarstymo. (*Balsai salėje*)

**PIRMININKĖ.** D. Griškevičius.

**D. GRIŠKEVIČIUS** (*DFVL*). Noriu sureaguoti į ką tik kalbėjusio kolegos pasisakymą. Man atrodo, gerbiamas Ignai, iš pradžių koalicijoje apsitarkite, nes visos iniciatyvos atėjo iš valdančiųjų tarpo. O kitas dalykas. Ignai, tikrai linkiu turėti stuburą ir nebijoti išsakyti savo pozicijos balsuojant. Ne vienas Seimo narys balsuodamas šiandien išreiškė savo poziciją vienu ar kitu klausimu. Taigi nebijokite, Ignai, nieko nenutinka išreiškus savo poziciją.

**PIRMININKĖ.** Kadangi ką tik buvo kalbėta apie laiko taupymą, gerbiamas Ignai, parodykite pavyzdį, kaip reikia taupyti Seimo laiką. Prašau.

**I. VĖGĖLĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Labai trumpai. Jau mane apkaltinti, kad aš ko nors bijau, tai, kolegos, reikėtų gerai, gerai, gerai kokią nors filosofiją ir psichologiją pastudijuoti. (*Šurmulys salėje*)

**PIRMININKĖ.** Nebuvo paminėtas gerbiamas Domas, bet, prašau, drąsos ir baimės *vardan*.

**D. GRIŠKEVIČIUS** (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kaip filosofiją baigęs galiu drąsiai pasakyti ir pakartoti tai, ką sakiau.

**PIRMININKĖ.** Gerbiami kolegos, siūlau registruotis ir pailsėjus kibti į kitus darbus. Humoristai!

Užsiregistravo 89 Seimo nariai. Kovo 17 dienos vakarinis Seimo posėdis baigtas. (*Gongas*)

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS**

**IV (PAVASARIO) SESIJOS**
**RYTINIO POSĖDŽIO NR. 122**
**STENOGRAMA**

**2026 m. kovo 19 d.**

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas J. OLEKAS*
*ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas R. ŠUKYS*

---

**PIRMININKAS (R. ŠUKYS**, *NAF*). Labas rytas, gerbiami Seimo nariai ir svečiai. Skelbiu 2026 m. kovo 19 d. rytinio plenarinio posėdžio pradžią. Posėdis pradedamas. (*Gongas*) Prašau registruotis.

Užsiregistravo 73 Seimo nariai.

*10.01 val.*

**Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Sauliaus Pečeliūno 70-ųjų gimimo metinių paminėjimas**

Rytinį plenarinį posėdį pradėsime Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro S. Pečeliūno 70-ųjų gimimo metinių paminėjimu. Kviečiu į tribūną kalbėti Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą V. Jarmolenką. Prašom.

**Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Vladimiro Jarmolenkos kalba**

**V. JARMOLENKO.** Gerbiamas Seimo posėdžio pirmininke, garbusis Seime, kolegos sąjūdiečiai, bendrapartiečiai, kurie čia yra, oponentai, Seimo svečiai, kalbėsiu šiandien apie Saulių, kiek man išeis, todėl, kad pamiršau išvis, kada aš kalbėjau toje tribūnoje. Tai yra gerai pamiršti kartais. Bet yra dalykų, kuriuos reikia prisiminti. Šiandien jam sueitų lygiai 70 metų ir 2 mėnesiai. Jo tikras gimtadienis yra sausio 19 dieną. Sausio 19 dieną, atsimenu, buvo pusnių. Mes galvojome apie kitką ir kažkaip, nežinau, kas čia derino su kuo, praleidome. Na tiek to.

S. Pečeliūnas, va, nuotrauką matau. Taip, jis buvo mėgėjas *foto*. Jeigu dar archyvą šeimos pakratytume, ten dar trys tokios parodos išeitų. Man jis yra sąjūdininkas, politikas, parlamentaras, signataras, komisijų bei delegacijų narys, visuomenininkas, ilgametis Demokratų partijos vadovas, paskui į kitą partiją. Vienu žodžiu, 30 su viršum tokio politinio gyvenimo… plius dar gyvenimas, apie kurį galima pasakyti, kad jis prasidėjo žymiai anksčiau. Gimė jis 1956 metais. Paskui mokykla, paskui studijavo Vilniuje. Apie savo ikipolitinę kvalifikaciją jis kalbėjo su tokiu pasididžiavimu, šiek tiek ir su šypsenėle: „Aš esu kelininkas *zimagoras*.“ Pagūglinkite, ką reiškia *zimagoras*, jums palengvės. Bet su ta kvalifikacija atėjo į Seimą. Išrinktas Alytuje, 59 apylinkėje ar apygardoje (apygardoje reikia sakyti), ir pats apie tai sakydavo labai įdomiai: kiekvienas politikas ateina vis kitaip į politiką – nėra vienodų kelių dviem žmonėms. Mane labiausiai pastūmėjo amžinąjį atilsį mano dėdės P. Pečeliūno gyvenimas, jo istorija buvo labai įdomi – 1990 metų rinkimų pirmas turas buvo vasario 24 dieną, o dėdė pasitraukė iš rinkimų kovos vasario 23 dieną. Saulius tuo metu ėjo, kaip kai kurie čia sako, prieš Sąjūdį savo 59-ojoje apylinkėje Alytuje. Bet dar sykį noriu pasakyti: parašiutininkai būdavo ten, kur būdavo blogiau. Alytuje buvo savas žmogus, kurį, be abejo, palaikė miestas, bet situacija buvo tiek jautri, kad antrajame ture 1990 m. kovo 4 d. buvo išrinktas Saulius. Jau 20 dieną jis tampa nuolatinės Krašto apsaugos ir vidaus reikalų komisijos nariu ir po to iš komisijos narių, pagal, nežinau, ar tada buvo tas, kaip jis čia vadinasi, protokolas ar kaip, ar nebuvo, jis buvo išrinktas pirmininku.

Jis rašo ir sako, kažkas paėmė iš jo interviu, suradau tokį interviu: „Kai mane išrinko į Aukščiausiąją Tarybą, patekau į Krašto apsaugos ir vidaus reikalų komisiją. Buvo labai daug darbo. Iki 1991 metų pučo komisijoje buvo tik 7 nariai, nors vietų buvo 14.“ Jums, sėdintiems dabar garbiose Seimo kėdėse, primena kažką. Kažkur kažkas gali ateiti, kažkur kažkas negali ateiti. Ten buvo

pusė komisijos. Jis toliau sako: „Žmonės suprato, kad tai pavojingas darbas. Refleksas suveikė. Jokių garantijų, kad mums pavyks, nebuvo. Jei būtume laimėję, geriausiu atveju mus būtų palydėję iki artimiausios patvorės.“ Čia žymiai vėliau pasakyti žodžiai.

Reikėjo atkurti valstybę. Ką reiškia – valstybę? Valstybė tai yra, kaip mums išaiškino Vakarų demokratijos anais laikais, parašydami tokį laišką, jos kontroliuojama teritorija, jos sienų kontrolė, būtent tos teritorijos, ir jos esmė – jos piliečiai, tai reiškia – žmonės. Realiai, kai mes turėjome okupacinę kariuomenę, klonines okupacines institucijas, ypač miestuose, miesteliuose, faktiškai visose grandyse, iš karto kažką padaryti buvo be galo sunku. Viešai taip, kaip dabar gali kai kurie pasakyti viešai… Nematau salėje. Jis neatėjo. Gerai, man pasisekė. Kažkaip neišsakydavo, žinote, tokio pusinio tylėjimo būdavo… Sienų kontrolę kontroliavo SSRS kagėbyno padalinys – pasienio tarnyba, iš tikro armija. Valstybė viduje buvo ne nepriklausoma, bet labai priklausoma teritorija, ir piliečių kaip tokių dar nebuvo, bet reikėjo sukurti savo kokią nors apsaugos sistemą. Iš mūsų žaliaraiščių, ir iš mūsų savanorių, kuriuos pradėjome iš karto įrašinėti, dar Sąjūdyje trupučiuką žaliaraiščių, kai kurie tapo Lietuvos karininkais, generolais ir panašiai, ir iš savanorių, kurie iš karto po Kovo 11-osios buvo savanoriškai įrašomi, pavyko padaryti tokius žingsnius.

Aš pagal mėnesį sakysiu. Sakysime, balandį įsteigtas Krašto apsaugos departamentas ir jam pavesta visa sistemos ir valstybės apsauga. Mes gi suprasdavome, kad čia yra valstybė, o kai kurie nesupranta iki šiol. Gegužės 2 dieną įkurtas karinis techninis sporto klubas. Baisiai įdomiai skamba, kurie nežinote, tai buvo iš karto visoje Lietuvoje septyni filialai, kuriuose rengė vyrus tarnybai, tuos savanorius. Birželį zonose buvo atidaryti tie septyni departamento skyriai. Rugpjūtis. Įsteigta Apsaugos tarnyba. Formaliai jie buvo apsauginkai ir Apsaugos tarnyba, bet ją reikėjo formaliai įsteigti, jai reikėjo suteikti realų teisinį statusą. Rugsėjis. Pasienio apsaugos tarnybos skyrius pradeda dirbti ir pradedame statyti savo tarnybas pasienio zonose, kirtimo punktuose ir panašiai. Jau lapkričio 23 dieną, nepriklausomos Lietuvos kariuomenės atkūrimo dieną, Kaune įvyko pirmas Lietuvos karių paradas. Pirmas po šimtmečio okupacijos, atsiprašau, po pusės šimtmečio.

Pripažinome, kad šios teritorijos kontrolės ir sienų apsaugos neužtenka, dar reikia diplomatinio pripažinimo nepriklausomos Lietuvos. Jūs puikiai suprantate, kad turėjome pradėti derybas pirmiausia su Tarybų Sąjunga, ką mes ir pasiūlėme. Dėl ko? Derėtis dėl ko? Bet SSRS nenusileido ir nenorėjo su mumis kalbėti kaip su nepriklausoma Lietuva. Jie norėjo tiktai derėtis kaip su sąjungine kažkokia respublika. Mes negalėjome su tuo sutikti, nes pasirašyti su Kremliumi, tada tas vadinosi centru, naują priklausomybės santykių sutartį tiesiog parlamentinė priesaika neleido. M. Gorbačiovas išvis nenorėjo derėtis. Jūs matote šį tęstinumą jų pozicijos iki šiol. Ir tada Kremlius panaudojo ekonominę blokadą, o mes pradėjome intensyvinti derybas su B. Jelcino komanda.

Kas yra B. Jelcino komanda, galite pagūglinti tie, kurie nežinote. Po to buvo sausis, aš neminėsiu, ką tik praėjo, dar jums šviežia. Visokių buvo. Vieni iš jūsų gimė tada, maždaug apie tą laikmetį, kiti jau buvo. Sausio 17 dieną buvo įkurta Savanoriška krašto apsaugos tarnyba. Čia sėdi vienas iš generolų, kuris jai vadovavo. Lenkiuosi.

Atsimenu tokią paprastą, žmogišką sausio 10 dienos vakarą. Reikėjo sukrauti valstybės dokumentus, kurie buvo Seimo Pirmininko kabinete. Saulius pasirodė V. Landsbergio kabinete, pradėjome paskubomis viską krauti, nes žmonės laukia, reikia kur nors išvežti. Kur? Iki šiol nežinau. Ir nereikia man žinoti. Man ten už vieną lagaminą reikėjo atsiskaityti. Žinau, kam perdaviau iki šiol, kol žmogus pats nepasakė, nesakysiu, nors jau senaties terminai praėjo. Ir žiūrime, pritrūko mums tų kartoninių dėžių, labai toks žmoniškas dalykas. Ir čia kažkaip sutrikę kokie penkiese mes buvome. V. Landsbergis prie stalo sėdėjo, kažką dėliojo, seifą atidarė, seife liko antspaudas ir dar keli popieriai. Jis pasakė: ne, ne, šito nelieskite. Bet kur čia dėti dar visą krūvą dokumentų?

Saulius priėjo prie lango. Seimo visi seniūnai jau buvo tame kabinete. Langas, kuris išeina į Neries pusę, buvo su užuolaidomis – visa mūsų apsauga nuo kariškių, kurie stovėjo prie cerkvės. Jie tiesiog matė viską, kada šviesa užsidega, kada kas nors ten juda. Čia atskiras pasakojimas. Kai jis nutraukė tą užuolaidą, greitai į ją sumetėme, sumetėme, užtrukome kokias dar 15 minučių, ne daugiau, ir greitai išvažiavo. V. Landsbergis pasakė: na, greitas, veiksmingas, labai ryžtingas

žmogus. Vėl pradėjo dėlioti savo popierius, savo knygutes, tai, kas liko ant stalo, o man pasakė: pakviesk dabar Č. Stankevičių, aš noriu su juo pakalbėti. Man atrodo, Česlovas kažkam pasakojo apie tai, ką jie kalbėjo, aš žinau, aš nekartosiu.

Apie Saulių. Pavasario pabaigoje jau baigėsi visi tie mūsų… Jie kontroliavo teritoriją, gavau pavedimą greitai išvažiuoti į Varšuvą ir kalbėjau su Sauliumi, apie kažką kalbėjome ir sakau: „Tu žinai, man reikės į Lenkiją važiuoti.“ – „Žinai, man irgi reikės važiuoti, *davai* sumetame viską į vieną mašiną ir važiuojame, ką čia mes?“ Situacija buvo tokia, kad nei aš jam nepasakiau, ko aš ten važiuoju, dėl to, kad ne mane tas liečia, nei jis man. Toks kažkoks nerašytas reglamentas buvo. Važiavome penkiese: Saulius, aš, apsaugininkas, ne dėl manęs, ir lenkų žurnalistė, kuri dirbo pas mus, ir fotografas. Žiema, pusnys, ką tik jūs pragyvenote tą sausį, ten tada trupučiuką buvo vasario mėnesį, panašiai. Sako: „Aš mėgstu vairuoti.“ Aš sakau: „Mėgsti tai mėgsti, bet į pusnį *kapitaliai* įvažiavai“, – vos mes keturiese vyrai ištraukėme šitą mašiną iš tos pusnies. Po to aš jam sakiau: „Gerai vairavai, sakau, būtų buvę sudėtinga.“ – „Ką tu, man buvo malonumas.“ Sakau: „Koks čia malonumas naktį per pusnis?“ – „Žinai, aš labai mėgstu vairuoti, aš kažkada šiek tiek užsiiminėjau lenktynėmis.“ Jis turėjo daug, kaip sako fizikai, *gitikų*, tokių žinote, nukrypimų. Tai fotografas, tai vairuotojas. „Mėgstu vairuoti“ – noriu, kad jūs pajustumėte, kad tas žmogus buvo toks greitas ir atviras. Birutė teisingai pasakė, kad visko ten buvo, kažkur pirmame puslapyje, aš ten galėjau dar pridėti, pamiršau. Apie tai, kad kitą sykį savo tiesą reikėjo ginti, ir jis laikėsi tos tiesos tol, kol jam logiškai pasakai arba įrodai, kad žmogus šiek tiek ne į tą pusę klysta. Jūs irgi suprantate šitą, jūs dirbate tokį darbą, turite savo įsitikinimą ir turite prieiti prie bendro sprendimo. Visuomet būdavo momentas, jis neturėjo tokio pykčio, žinote, už nugaros. Jis ateidavo ir sakydavo: „Tu žinai, pagalvojau, tu tikrai teisus“, arba: „Jūs ten teisūs, aš pasitraukiu.“ Teisingai, taip ir reikia daryti. Ir tada dirbdavo vėl išsijuosęs.

Pavasaris ir vasara buvo labai sunkūs, maža, kad buvo karšta vasara, pavasaris prasidėjo bauginimu mūsų muitinių, pasienio darbuotojų. Žmogus pasienietis žuvo, nameliai buvo deginami. Mes pasiskirstėme ir norėjome kiekvienas važiuoti prie kokio nors punkto, nepatikėsite, aš iki šiol atsimenu, kad buvau pirmame punkte, prie pirmo stulpelio, žinote kur? Prie Palangos, prie Latvijos, man buvo šiek tiek lengviau, todėl, kad šituo keliu OMON'as arba ten kariškiai nelabai važinėjo. Bet aš atvažiuodavau kiekvieną vakarą pas juos, todėl, kad buvo kur pernakvoti ir buvo geras kontaktas, kad jeigu jau juos užpuls, tai ir mūsų kažkokie… Buvo paskirstyti budėjimai Seimo nariams, ne Seimo, dar Aukščiausiosios Tarybos. Liepos 29 dieną pagaliau derybos su B. Jelcino komanda baigėsi ir sutartis tarp Lietuvos Respublikos ir Rusijos Tarybų Federacinės Socialistinės Respublikos dėl tarpvalstybinių santykių pagrindų buvo pasirašyta. Pasirašė valstybių vadovai, kaip jie tada suprato, ir mes supratome, ir jie suprato: B. Jelcinas – už savo federacinę Rusiją, V. Landsbergis – už savo nepriklausomą Lietuvą.

Antras punktas buvo mums – mums, aš sakau apie derybininkus, kuriems priklausiau, ir tiems, kurie darė, atgaivindavo Lietuvą, labai įdomus ir labai svarbus. Aukštosios susitariančios šalys pripažįsta viena kitos teisę savarankiškai įgyvendinti savo suverenitetą gynybos ir saugumo srityje joms priimtinomis formomis, prisidėdamos prie nusiginklavimo, įtampos mažinimo Europoje proceso, taip pat ir prie kolektyvinės saugumo sistemos. O sąveikos šioje srityje formos bus nustatytos atskirame susitarime.

Derybų delegacija: mes netgi aptardami šią frazę, nes kableliai yra svarbūs, kur padėsi ir taip toliau, visą laiką kalbėdavome – savarankiškai mes galime priimti tą sprendimą. Tik mes galime priimti, jie mums nedarys įtakos. Iki šiol veikia šita nuostata. Jūsų valia yra, gerbiamieji Seimo nariai.

Saugumo garantijas mes galime pasirinkti. Kolektyvines saugumo ir gynybos organizacijas, vadinasi – ir narystę NATO, Šiaurės Atlanto organizaciją, vadinasi, jau tada tikrai mes apie tai ne tik svajojome, bet ir siekėme.

Po pasirašymo (aš šiek tiek praleidžiu keletą momentų) prasidėjo šiurpus, gaivališkas parodymas, kas iš tikrųjų valdo situaciją. Ne kažkokia ten B. Jelcino komanda, o Kremlius: N. Kriučkovas, B. Pugo, kas ten daugiau buvo, neatsimenu, D. Jazovas dar buvo toks. M. Gorbačiovas kažkaip trupučiuką taip pasišalino lyg ir, bet lyg ir buvo, supranti, dar nebuvo Foroso, Krymo.

Sušaudyti mūsų Medininkų posto žmonės. Liko gyvas, jūs žinote, T. Šernas, sunkiai sužeistas. Ir po 2 savaičių, čia buvo po 2 dienų, vadinasi, 29 dieną pasirašyta, 31 dieną sušaudyti žmonės. Logistika buvo sustyguota, būrys buvo permestas, reikėjo 2 parų. Čia vienareikšmiškas parodymas, kas valdo situaciją.

Po 2 savaičių po to pasirašymo, ten poros dienų dar, rugpjūčio 19 dieną prasidėjo pučas. Visi mes atostogavome, susirinkome dabartinėje Konstitucijos salėje, I rūmuose buvo *ermideris* ir reikėjo kitaip pastatyti, atsimenu, šias sėdėjimo vietas. S. Pečeliūnas davė kario priesaiką ir tapo savanoriškos krašto apsaugos tarnybos nariu. Po to, kai jau buvo sausio pasižadėjimas ginti, jis tapo dar įrašytu savanoriu. 21 dieną pasibaigė pučas ir Alytaus rinktinės, ten, kur jis buvo deputatas, Alytuje, buvo nušautas A. Sakalauskas. Čia, prie akmens, jūs žinote, jie paklydo, nenoriu apie tai kalbėti, jie paklydo ir vietoj dešinės pasuko į kairę, prie mūsų posto.

Po to rugpjūčio 26 dieną, kai jau pučo nebebuvo, jau buvo numalšintas, Aukščiausioji Taryba priėmė labai įdomų ir labai svarbų pareiškimą dėl Lietuvos suvereniteto – visiškai perimti Lietuvos sienos apsaugą. *Pilnai*. Be galo įdomių galima parašyti, netgi detektyvinių romanų, patikėkite, bet praleisime.

Restruktūrizuoti gynimo sistemą buvo nutarta. Spalį pradėta krašto apsaugos reorganizacija. Krašto apsaugos departamentas buvo uždarytas spalio 18 dieną. Ministru vietoje departamento vadovo buvo paskirtas A. Butkevičius ir jau 1992 m. sausio 2 d. pradėjo dirbti ministerijoje.

Gruodžio mėnesį mes, Aukščiausiosios Tarybos delegacijos nariai, važiavome į Ameriką pasakyti Valstybės departamentui, kad mes pradedame ruoštis deryboms su Rusijos Federacine Socialistine, kaip ten ta yra, Respublika dėl kariuomenės išvedimo. „Na, ką jūs, – sako tie amerikonai, – na, ką jūs, na, kur jūs?.. Čia gi, pas mus, yra kariuomenė, Vokietijoje, jūs viską sujauksite.“ Aš trupučiuką pridėsiu, jeigu pusę minutės… Č. V. Stankevičius toks jautrus žmogus, galbūt kažkas žino daugiau. Aš žiūriu, kad jis valdosi, valdosi, valdosi ir tuo momentu, kai pasakė: „Gi yra visoks eiliškumas, dar yra kariuomenė Lenkijoje.“ – Jis tada paėmė žodį ir pasakė: „Pasakyti man prašau (nepaminėsiu to žmogaus pavardės, kuris su mumis derėjosi, penkios komandos, ten jie greitai paskui keitė), kas nustatė eilę, pagal kokią svetimos okupuotos kariuomenės kariai turi palikti svetimą užkariautą teritoriją? Pasakykite kas, iš kur tos eilės?“ Buvo Breikas, Kofė, kita amerikonų delegacija atėjo kalbėtis.

Bet čia buvo ne tiktai tokie pokalbiai. Jau gruodžio viduryje pas mus, čia, Aukščiausiojoje Taryboje, buvo surengtas Parlamentinės Asamblėjos vadinamasis Rouzo ir Roto seminaras (čia pavadinimas pagal dviejų kongresmenų pavardes). Tai buvo su valstybėmis, kurios buvo, kaip pasakyti, kurios turėjo intenciją įstoti į NATO. Saulius buvo mūsų Šiaurės Atlanto Asamblėjos parlamentinės delegacijos narys ir dalyvavo toje parlamentinėje iniciatyvoje, kurioje ilgai ilgai mes apie tai kalbėdavome. Amerikonai sakydavo: „Jeigu jūs tokie drąsūs, tai pas jus ir padarysime tą seminarą.“ Gruodžio 25 dieną M. Gorbačiovas padėjo savanoriškąjį atsistatydinimo raštą iš TSRS prezidento pareigų po to, kai jau buvo aišku, kad jokių galių jis neturi. Tai čia toks brūkšnys – pasibaigė kažkas ir prasideda kažkas nauja. Šypsosi J. Olekas, prisimena šitą džiaugsmą.

S. Pečeliūnas tampa valstybinių derybų su Rusijos Federacija dėl okupacinės kariuomenės išvedimo delegacijos nariu *ex officio*, na, kaip komisijos pirmininkas. Nuo 30 dienos greitai parengėme V. Landsbergio potvarkio tokį sąrašiuką, kuris buvo įtrauktas, ir jau 31 dieną sėdėjome „Draugystės“ viešbutyje. Mes, tokie visi *civiliokai*, žinote, su savo vieninteliais juodais kostiumėliais, o prieš mus tokios trys eilės generolų ten, už pirmos eilės. Baisiai įdomu, yra nuotraukų, pažiūrėkite. Nežinau, ar yra dabar, bet fantastiškos nuotraukos. S. Pečeliūnas pasakė labai paprastai tada: „Darėme daug visokių operacijų, mūsų tarnybos įgijo NATO valstybių pasitikėjimą.“ Čia ne taip sau žodžiai – „valstybių pasitikėjimą“. Jie gi visi mums sakydavo: „Mes jus palaikome, tiktai negalime daugiau jums to pasakyti ir įforminti mums bus labai sunku.“ Bet po to, kai SSRS neliko, jie jau kažkaip padrąsėjo, pradėjo pripažinti. Kiekvienos tarnybos istoriją galima pradėti, nežinau, nuo Sąjūdžio, kaip aš pradėjau nuo žaliaraiščių, ir iki šiol galima kalbėti.

Lietuva žengė sparčiai, geri žingsniai ir tokie dinamiški – mes atėjome į tas derybas. Pasirašau po tais žodžiais. Vasario 6 dieną Valstybinės derybų delegacijos buvo padarytos trys ekspertų

grupės. Mes turėjome vidinį derybinį reglamentą, kaip mes turime derėtis, kas gali ir kodėl gali kalbėti su žurnalistais, ką *išnešti* ir ko *neišnešti* į viešumą. Derybos buvo tiesiog kraupios, aš galiu pasakyti. Ne sunkios, o kraupios. Koordinatorius buvo A. Abišala. Trys grupės. G. Šerkšnio grupė – politinių susitarimų klausimai, S. Pečeliūno grupė – kariuomenės išvedimo sąlygos. Ir iš karto užbėgu: kai M. Gorbačiovas su A. Butkevičiumi pasirašė grafiką ir du susitarimus, būtent tie du susitarimai mūsų grupėje buvo pasirašyti. Saulius buvo mano vadas. Ir R. Ozolo grupė – dėl žalos atlyginimo. Jie ten išvis nekalbėjo, ten stenėjo ir viena, ir kita pusė.

Man atrodo, kad taupytume laiką, mes išsiderėjome kalbėtis rusiškai, bet už tai mums buvo duota visokių palengvinimų. Čia jau vidiniai tokie mano pastebėjimai. R. Ozolo grupėje, nors rusiškai, bet matėsi, kad faktiškai žmonės, kurie derasi už tave, nekenčia vienas kito fiziškai. Kaip čia dabar jaunimas sako, tokia buvo aura, ne atmosfera, bet aura.

Kovo 15 diena. Įdomu, ar ne? Vasarį sudarėme tas grupes. Pirmas vizitas NATO generalinio sekretoriaus M. Vernerio. Jį pakvietė per savo kanalus krašto apsaugos ministras A. Butkevičius. Baisiai įdomu buvo žiūrėti. Ir jam buvo įdomu pamatyti tą Lietuvą. Lietuvos piliečiai birželio mėnesį jau pasakė savo referendume, kad buvusios kariuomenės išvedimas iš Lietuvos Respublikos teritorijos būtų pradėtas tuoj pat ir užbaigtas kuo greičiau, 1992 metais, ir kad būtų atlyginta Lietuvos žmonėms ir Lietuvos valstybei padaryta žala.

Derybos buvo sudėtingos, ne tai, kad atsisėdai ir išvažiavai į komandiruotę. Mes dažniausiai skrisdavome į Maskvą, buvo toks „Jak-40“. Namų darbai buvo praktiškai kasdien ir kartą į savaitę, būtinai mažų mažiausiai kartą į savaitę būdavo bendras Valstybinės derybų delegacijos posėdis, kuriame grupės sakydavo, ką namuose padarė, kokie variantai suskaičiuoti. Teisininkai, ypač advokatai, puikiai supranta, ką reiškia paruošti kokią nors juridinę bylą. Faktiškai toks pat metodologinis momentas buvo mūsų derybose. Saulius visą laiką aštriu savo charakteriu atstovaudavo savo pozicijai. Ir aš noriu pacituoti, ką jis vėliau apie tai pasakė: „Mano grupė tvarkė kariuomenės išvedimo tvarkos ir sąlygų dokumentus. Mūsų sąlygos ir tvarka buvo parengtos pagal Rytų Vokietijos derybų modelį, bet, palyginus su Vokietijos ir Sąjungos sutartimi, mūsų sąlygos buvo keleriopai griežtesnės. Mano vertinimu, mes viską atlikome geriau ir kokybiškai.“ Iš kur tos Rytų Vokietijos derybinės sąlygos? G. Šerkšnys tada buvo išsiųstas į Rytų Vokietiją ir atvežė visą jų derybinę medžiagą, kaip derėjosi Rytų ir Vakarų Vokietija su kariuomene ir kaip jie juos išvedė.

Mums buvo toks paspartinimas. Po 7 mėnesių tokių negailestingų, pasakyčiau, derybų kariuomenės išvedimo sutartis buvo paruošta. Valstybių vadovas… Mes atskridome į Maskvą ir 8 dieną Kremliuje… Koridoriai tokie, žinote, visokie tie *kolokalai*, *carpuškos* ten ir taip toliau Kremliuje, viduje. B. Jelcinas jau ten sėdėjo, buvo jo kita, kaip čia pasakyti, kokybė trupučiuką, tokia daugiau cariška. Nenoriu apie tai kalbėti todėl, kad čia kita tema. Jie pažiūrėjo, pažiūrėjo visas sutartis, ten buvo paliktos baltos dėmės, kur turėjo susitarti vadovai, be abejo. Paskui išėjo ir pasakė ir rusų, ir mūsų delegacijai, kad nepasirašysime. Pašurmuliavome mes, visa delegacija, kuri ten buvo, trupučiuką: „Kas čia tokio, kas čia tokio?“ V. Landsbergis kažką mums paaiškino, bet buvo pavesta valstybės vardu pasirašyti gynybos ministrams – A. Butkevičiui, mūsų gynybos ministrui, ir P. Gračiovui, Rusijos Federacijos. Jie pasirašė ir pasirašė, kaip aš jau sakiau, grafiką ir du susitarimus. Tai buvo ne viskas – buvo vadinamasis dar prie grafiko Linksmakalnio (arba vokiškas pavadinimas Liustbergas, jeigu kas žino giliau) mazgas.

**PIRMININKAS.** Aš esu priverstas jums priminti laiką, gerbiamas pranešėjau.

**V. JARMOLENKO.** Kiek liko? Pas mane dar nedaug. Saulius pasakė, kad mes iš ten išvesime ir jie išvedė. Pirmas: „Rusija neturi jokių teisių kontroliuoti Lietuvos valstybinį ryšį.“ Ir antras sakinys: „Jeigu Lietuva nori, o mes to niekuomet nenorėsime, kolegos, mes tikrai niekuomet nenorėsime, kad jie mums kažkuo padėtų su mūsų ryšiais.“ Ir po protokolo Lietuvos Vyriausybė nutarė uždaryti tą kagėbistinį ir labai specifinį visos Vakarų Vokietijos, visos Vakarų Europos diplomatinio ryšio koduotą ryšį. Na, paklausimai ir taip toliau. Liko gruodžio 14 dienos karinis tranzitas, kariuomenės išvedimo grafiko nesilaikymas ir pažymėta, kad Lietuvai po naujų rinkimų gali grėsti Rusijos bandymas daryti įtaką mūsų vadovybei, Lietuvos valstybės. Kas iš tikro buvo daroma? Šitą sužinojome vėliau. Šokinėsiu dabar truputį.

**PIRMININKAS.** Aš dar kartą primenu laiką, gerbiamas pranešėjau.

**V. JARMOLENKO.** Noriu pasakyti jums. Aš baigsiu tuo, kad, noriu pasakyti, V. Landsbergio šiandien nėra, bet paprašytas jis kalbėjo 2023 metų gruodį Antakalnio kapinėse. Pats Saulius kilęs iš disidentinės aplinkos – žymaus pasipriešinimo kovotojo P. Pečeliūno sūnėnas. Jis atėjo į politiką, į Sąjūdžio politiką, ir į Aukščiausiąją Tarybą su tuo labai tvirtu užtaisu už Lietuvos laisvę ir niekada nesvyravo. Galiu pasakyti, kad jis buvo tvirtas karys ir aukštai laikė Lietuvos vėliavą. Jeigu galite, toliau pirmininkaukite. Ačiū jums už dėmesį. (*Plojimai*)

**PIRMININKAS.** Dėkojame, gerbiamas pranešėjau. Dėkojame gerbiamam Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarui V. Jarmolenkai. Į tribūną kviečiu Nepriklausomybės Akto signatarę ir Signatarų klubo prezidentę gerbiamą B. Valionytę. Prašom.

**Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubo prezidentės Birutės Valionytės kalba**

**B. VALIONYTĖ.** Gerbiamas Seimo posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai, visi, susirinkę paminėti S. Pečeliūno, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, 70-metį. Aš jūsų tik turiu atsiprašyti, kad mes nebemokame laiko skaičiuoti, bet, matyt, tai ateina su amžiumi. Vladimiro pasakyta trumpa apžvalga, ką veikė Aukščiausioji Taryba kovoje už laisvę, buvo labai svarbi ir jums istorinė pamoka, tokia atmintinė – turbūt ne pro šalį pakartoti ir prisiminti.

Šiame kontekste aš noriu pasakyti ačiū Vladimirui už tai, nes dabar mano kalba turėtų būti skirta poniai Linai, kadangi, kaip supratote, kada Aukščiausioji Taryba dirbo naktimis, šeimyną ir vaikus kažkas turėjo prižiūrėti ir ūkį irgi tvarkyti. Paprastai, kaip aš sakau paprastai, jeigu vyras užima kažkokias ypatingas pareigas, reikia žiūrėti, ką veikia šalia jo moteris. Tai štai ponia Lina buvo tas žmogus, kuris ant savo gležnų pečių ištempė šitą vežimą. Jai užteko kantrybės, stiprybės. Aš žinau, kad tikrai buvo labai sunku, buvo labai sudėtingų minučių. Už tai Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubas, ponia Lina, jums dovanoja šitą gražų „Vėją“, kurio Saulius labai norėjo, irgi pūtė, ir ponia Lina šalia jo taip pat pūtė tą laisvės vėją. Aš noriu, kad jūs jį turėtumėte, perduotumėte savo vaikams šią dvasią. Tą jūs iš tikrųjų ir darote dabar – užauginote dvi puikias dukras. Ponia Lina, prašau. (*Plojimai*)

**M. PEČELIŪNAITĖ-MATUZEVIČIENĖ.** Gerbiami Seimo nariai ir signatarai, labai ačiū jums už gražų tėčio S. Pečeliūno ir jo sukakties paminėjimą. Jis kovojo už Lietuvos laisvę – iki paskutinės dienos rūpinosi jos gynyba ir nacionaliniu saugumu. Kartu jam visada buvo labai svarbu stiprios teisinės valstybės pagrindai, demokratijos taisyklių ir Konstitucijos laikymasis. Todėl šiandien, matyt, jam iš dangaus stebint nėra ramu dėl pagarbos šioms pagrindinėms vertybėms trūkumo ne tik už Lietuvos sienų, bet ir čia, Lietuvoje.

Taigi norisi palinkėti visam Seimui nemesti kelio dėl takelių, saugoti, ginti ir stiprinti mūsų laisvą, demokratinę, teisinę Lietuvos valstybę, kad galėtume mes visi, kaip S. Pečeliūnas, visada tvirtai tikėti, kad bet kuriuo atveju išsaugosime ir neleisime naikinti ir sumenkinti to, ką taip stebuklingai ir garbingai iškovojome ir atkūrėme. Ačiū.

**L. PEČELIŪNAITĖ-ŽELNIENĖ.** Aš labai trumpai. Mūsų tėtis buvo tikras politikas ir tikras demokratas. Jis žinojo, kad politiko įrankis yra argumentai, o ne galia. Jo tikslas visada buvo susitarimas dėl valstybės, o ne neapykantos sėdinčiam kitoje salės pusėje kurstymas. Tėčiui laisvės, demokratijos, teisės, tiesos ir teisės viršenybės gynimas buvo aukščiau už viską. Ir jis ją gynė visuomet, net ir savo partijoje, net jei jis su savo drąsa kartais likdavo prieš visus vienas. Todėl šiandien, kai Lietuvai vėl kyla egzistencinių grėsmių, pagalvokite, kaip jūs atrodysite istorijos vadovėliuose, kaip jūsų vaikams ir anūkams atrodys bandymai politiniu įrankiu paversti LRT, užčiaupti kritikus, kaip atrodys jūsų pasirinktos koalicijos melai, apgavystės ir buki ambicijų mūšiai net užsienio politikoje, užuot kartu susitarus pasirūpinti valstybės ateitimi ir gynyba. Aš šiandien čia stovėdama didžiuojuosi, kad mano tėtis buvo drąsus ir atsakingas politikas. Linkiu būti jums tokiems taip pat. Ačiū. (*Plojimai*)

**PIRMININKAS.** Dėkojame visiems minėjimo dalyviams. Gerbiami kolegos, dabar 3 minučių techninė pertrauka. Taigi, kad neišsivaikščiotume, po 3 minučių tęsime mūsų darbą.

*Pertrauka*

*10.48 val.*

**Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2026 m. kovo 19 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas**

Gerbiami kolegos, tęsiame mūsų darbą. Mes turėtume pirmiausia pasitvirtinti kovo 19 dienos mūsų rytinio ir visos dienos plenarinių posėdžių darbotvarkę. Ar galėtume bendru sutarimu pasitvirtinti darbotvarkę? Gerbiamas J. Razma per šoninį mikrofoną. Prašom.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Frakcijos vardu teikiu siūlymą išbraukti iš darbotvarkės 2-5 vietoje įrašytą Baudžiamojo kodekso pataisų projektą, kurį teikia V. Sinica, nes šiuo projektu siūloma dekriminalizuoti neapykantos kalbos dalykus. Kai šiuo metu taip plinta patyčios, neapykantos kalba, tikrai ne laikas svarstyti tokius klausimus. Tuo labiau kad to projekto priėmimas reikštų ir tam tikrą bylos palengvinimą vienam iš Seimo narių.

**PIRMININKAS.** Taip pat per šoninį mikrofoną pasiūlymą dėl darbotvarkės – V. Gailius. Prašom.

**V. GAILIUS** (*LSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, frakcijos vardu palaikau kolegos J. Razmos siūlymą išbraukti iš šios dienos darbotvarkės Baudžiamojo kodekso 170 straipsnio panaikinimo projektą ir pasiūlyti… Gerbiamas kolega Vytautai, ačiū jums už vakarykštį laišką, su kuriuo susipažinęs pasidomėjau projektu, ir siūlau jums pataisyti projektą, tinkamai aiškinamajame rašte deklaruoti asmenis, parengusius projektą, dalyvavusius rengiant jį, ir įvykdyti teisėkūros nuostatas aiškinamajame rašte. Tai suteikime Vytautui galimybę ištaisyti klaidas. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Buvo pasiūlymas dviejų Seimo narių frakcijų vardu dėl darbotvarkės 2-5 klausimo išbraukimo. R. Baranovas. Prašom per šoninį mikrofoną. Taip pat pasiūlymas.

**R. BARANOVAS** (*LSDPF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, taip pat frakcijos vardu prašau išbraukti šiandien projektą, kurį pats turėjau ir pateikti, nes dar kolegos nori pasitikrinti tam tikrą informaciją, kad galėtų ramia sąžine vėliau balsuoti taip, kaip jie apsispręs. Tai yra Priešgaisrinės saugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1039.

**PIRMININKAS.** Tai būtų siūlymas dėl popietinės darbotvarkės 2-7 klausimo, projekto Nr. XVP-1039. Ir dar D. Gaižauskas. Prašom per šoninį mikrofoną.

**D. GAIŽAUSKAS** (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū. Kolegos, atrodo, jau Vytautas tikrai sulaukė griežtos pastabos. Vytautai, ačiū už tą įstatymo projektą, kurį teikėte. Jau seniai reikėjo. Taip būtų atkurtas teisingumas, nes dabar tas, kas buvo padaryta, iš tikrųjų tik priešino visuomenę. Jūsų pasiūlymas yra korektiškas, iš tikrųjų atliepiantis realijas, ir aš tikrai jį palaikysiu. Kviečiu visus palaikyti Vytauto pasiūlytą įstatymo pataisą.

**PIRMININKAS.** Bet mes dabar sprendžiame dėl darbotvarkės tvirtinimo. Gerbiami kolegos, kol kas mes nesprendžiame dėl jokių projektų turinio. Taigi buvo… Pirmiausia balsuosime dėl pasiūlymo, kurį pateikė J. Razma ir V. Gailius frakcijų vardu, tai yra dėl išbraukimo iš darbotvarkės Baudžiamojo kodekso 170 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1157. Prašau pasiruošti. Balsuojame. Kas už tai, kad būtų išbraukta. Čia V. Sinicos projektas.

Užsiregistravo 104, balsavo 104: už – 77, prieš – 20, susilaikė 7. Taigi projektas išbraukiamas iš darbotvarkės.

Taip pat dėl pasiūlymo išbraukti Priešgaisrinės saugos įstatymo $18^5$ straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-1039. Jį pasiūlė R. Baranovas išbraukti. Taip pat, matyt, apsispręskime balsuodami. Bus paprasčiau ir aiškiau. Prašom pasiruošti. Balsuojame. Kas už tai, kad būtų išbrauktas.

Balsavo 106: už – 101, prieš – 3, susilaikė 2. Taigi klausimas irgi yra išbraukiamas. Ar galime tada bendru sutarimu, atsižvelgdami į tai, kad Seimas apsisprendė dėl dviejų klausimų išbraukimo, patvirtinti darbotvarkę, kokia yra dabar likusi? Dėkoju, patvirtinome bendru sutarimu.

*10.53 val.*

**Konstitucinio Teismo teisėjų prisaikdinimas**

Gerbiami kolegos, pagal mūsų darbotvarkę dabar bus klausimas – Konstitucinio Teismo teisėjų priesaika. Taigi, gerbiami Seimo nariai, Lietuvos Respublikos Seimas slaptu balsavimu paskyrė tris naujus Konstitucinio Teismo teisėjus. Konstitucinio Teismo įstatymas numato, kad prieš pradėdami eiti savo pareigas teisėjai prisiekia Seime. Priesaiką priima Seimo Pirmininkas. Priesaika priimama laikantis tų taisyklių, kurios nustatytos Seimo narių priesaikos priėmimo procedūrai. Prisiekiantysis asmuo priesaiką skaito padėjęs ranką ant Konstitucijos, prisiekęs asmuo po priesaikos tekstu pasirašo. Priesaikos tekstas netaisomas ir nekeičiamas. Konstitucinio Teismo teisėjas, įstatymo nustatyta tvarka neprisiekęs arba prisiekęs su išlyga, netenka teisėjo įgaliojimų, dėl to Seimas priima nutarimą. Priesaikos priėmimo metu salėje visi stovi. Kviečiu Seimo Pirmininką J. Oleką į prisaikdinimo procedūrą. Prašom.

Kviečiu prisiekti Artūrą Drigotą.

**A. DRIGOTAS.** Aš, Artūras Drigotas, prisiekiu būti ištikimas Lietuvos Respublikai; prisiekiu garbingai ir sąžiningai eiti Konstitucinio Teismo teisėjo pareigas; prisiekiu ginti nepriklausomos Lietuvos valstybės konstitucinę santvarką ir saugoti Konstitucijos viršenybę, paklusdamas tik Lietuvos Respublikos Konstitucijai. (*Plojimai*)

**PIRMININKAS.** Kviečiu prisiekti Artūrą Driuką.

**A. DRIUKAS.** Aš, Artūras Driukas, prisiekiu būti ištikimas Lietuvos Respublikai; prisiekiu garbingai ir sąžiningai eiti Konstitucinio Teismo teisėjo pareigas; prisiekiu ginti nepriklausomos Lietuvos valstybės konstitucinę santvarką ir saugoti Konstitucijos viršenybę, paklusdamas tik Lietuvos Respublikos Konstitucijai. Tepadeda man Dievas. (*Plojimai*)

**PIRMININKAS.** Kviečiu prisiekti Haroldą Šinkūną.

**H. ŠINKŪNAS.** Aš, Haroldas Šinkūnas, prisiekiu būti ištikimas Lietuvos Respublikai; prisiekiu garbingai ir sąžiningai eiti Konstitucinio Teismo teisėjo pareigas; prisiekiu ginti nepriklausomos Lietuvos valstybės konstitucinę santvarką ir saugoti Konstitucijos viršenybę, paklusdamas tik Lietuvos Respublikos Konstitucijai. Tepadeda man Dievas. (*Plojimai*)

**J. OLEKAS.** Gerbiami kolegos, sveikiname naujus Konstitucinio Teismo teisėjus. Linkime visada laikytis duotos priesaikos ir sėkmės jums darbuose. (*Plojimai*)

Viso Seimo vardu noriu padėkoti už ilgametį darbą Konstituciniame Teisme Konstitucinio Teismo pirmininkui G. Godai. (*Plojimai*)

Taip pat Konstitucinio Teismo teisėjoms J. Stripeikienei ir D. Petrylaitei ir palinkėti toliau sėkmingai darbuotis Lietuvos labui. (*Plojimai*)

*11.00 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-1263(2) (*svarstymas ir priėmimas*)**

**PIRMININKAS.** Gerbiami kolegos, kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-1263.

Seimo Pirmininką J. Oleką kviečiu į tribūną.

**J. OLEKAS.** Ačiū, kolega. Gerbiami kolegos, teikiamame projekte yra įtraukti visi įvairių frakcijų ir Seimo narių siūlymai, išskyrus kolegos V. Ąžuolo, kurio jau per vėlai buvo pateikti, tad nepapuolė, bet galbūt surasime galimybę kitu metu, jeigu įtikinsite kolegas papildyti pavasario sesiją. O šiaip, kaip sakiau, papildyta visais pasiūlymais. Kviečiu pritarti.

**PIRMININKAS.** Dėkojame Seimo Pirmininkui. Kadangi yra svarstymo stadija, kviesiu komitetų pirmininkus ar komitetų atstovus atitinkamai pateikti komitetų išvadas dėl Seimo nutarimo. Pirmiausia kviečiu Aplinkos apsaugos komiteto pirmininką. Prašom.

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū. Gerbiamas Seimo posėdžio pirmininke, Aplinkos komitetas kovo 18 dieną svarstė pavasario sesijos darbų programą ir nutarimui pritarė bendru sutarimu. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Taigi dėkojame. Kviečiu Audito komiteto atstovą gerbiamą A. Skardžių. Prašom.

**A. SKARDŽIUS** (*NAF*). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, Audito komitetas apsvarstęs pritarė: 6 – už, 1 susilaikė. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Kviečiu Ateities komiteto pirmininką V. Grubliauską. Prašom.

**V. GRUBLIAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Ateities komitetas taip pat svarstė iniciatorių pateiktą projektą ir pritarė jam. Balsavo: 12 – už, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Kviečiu Biudžeto ir finansų komiteto pirmininką gerbiamą A. Sysą.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas apsvarstė Lietuvos Respublikos Seimo nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ ir bendru sutarimu pritarė.

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Kviečiu Ekonomikos komiteto pirmininką S. Bucevičių. Prašom. Gerbiama Birute Vėsaite, komiteto vardu, prašom.

**B. VĖSAITĖ** (*LSDPF*). Gerbiamieji kolegos, Ekonomikos komitetas svarstė nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ ir pritarė iniciatorių pateiktam Seimo nutarimui. Balsavimas – pritarta bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Kviečiu Europos reikalų komiteto išvadą pateikti gerbiamą komiteto pirmininkę R. Budbergytę. Prašom.

**R. BUDBERGYTĖ** (*LSDPF*). Labai ačiū. Gerbiami kolegos, Europos reikalų komitetas bendru sutarimu pritarė Seimo pavasario darbų programai.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Kviečiu Kultūros komiteto išvadą pristatyti gerbiamą pirmininką, jo nėra. Kas galėtų komiteto vardu pristatyti išvadą? I. Kižienė, prašom.

**I. KIŽIENĖ** (*LSDPF*). Kultūros komitetas pritarė darbų programai. Balsavimo rezultatas: už – 4, prieš – 0, susilaikė 3.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Kaimo reikalų komiteto išvada, gerbiamas B. Ropė, prašom.

**B. ROPĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, kovo 18 dieną Kaimo reikalų komitetas svarstė Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programą ir bendru sutarimu pritarė. Visi 7 balsavo už.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto vardu. Prašom.

**P. VISOCKAS** (*LSDPF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Kovo 18 dieną Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas svarstė Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektą ir jam pritarė. Balsavimo rezultatai: 9 – už, 1 susilaikė.

**PIRMININKAS.** Dėkojame P. Visockui. Kviečiu Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą pristatyti komiteto pirmininką gerbiamą K. Bilių. Prašom.

**K. BILIUS** (*NAF*). Gerbiami kolegos, kovo 18 dieną Socialinių reikalų ir darbo komitetas taip pat svarstė pavasario sesijos darbų programą. Pritarė bendru sutarimu, balsavus visiems 11 komiteto narių.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Sveikatos reikalų komiteto išvadą pristatyti kviečiu komiteto pirmininkę gerbiamą L. Šukytę-Korsakę. Prašom.

**L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ** (*NAF*). Gerbiamas pirmininke, kolegos, kovo 18 dieną vyko Seimo Sveikatos reikalų komiteto posėdis dėl pavasario sesijos darbų plano. Yra pritarta bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Kviečiu pristatyti Švietimo ir mokslo komiteto išvadą gerbiamą J. Šukevičienę. Prašom.

**J. ŠUKEVIČIENĖ** (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, kovo 18 dieną Švietimo ir mokslo komitetas svarstė Seimo IV sesijos darbų programą ir jai pritarė. Balsavimo rezultatai: 6 – už, susilaikė 4, prieš nė vieno. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą prašom pristatyti. Kviečiu komiteto pirmininką J. Sabatauską.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė pavasario darbų programą ir visais 9 balsais komiteto narių, dalyvavusių posėdyje, pritarė. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Kviečiu Užsienio reikalų komiteto išvadą pateikti, pristatyti komiteto pirmininką gerbiamą R. Motuzą. Prašom.

**R. MOTUZAS** (*LSDPF*). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, Užsienio reikalų komitetas įdėmiai svarstė ir bendru sutarimu pritarė. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą pristatyti kviečiu komiteto pirmininką J. Narkevičių. Prašom.

**J. NARKEVIČ** (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiami kolegos, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas svarstė ir bendru sutarimu (11 – už) pritarė. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Ir Žmogaus teisių komiteto išvadą – gerbiamą L. Šerpytį… Šedvydį, atsiprašau. Prašom.

**L. ŠEDVYDIS** (*LSDPF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Vakar, kovo 18 dieną, Seimo Žmogaus teisių komitetas svarstė pavasario sesijos darbų programą ir pritarė 6 balsais už, niekam nebalsavus prieš, niekam nesusilaikius. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Gerbiami kolegos, išklausėme visų komitetų išvadas.

Dabar diskusija svarstymo stadijoje. Yra užsirašiusi gerbiama V. Čmilytė-Nielsen frakcijos vardu. Prašom.

**V. ČMILYTĖ-NIELSEN** (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke.

Gerbiami kolegos, Seimui apsisprendžiant dėl pavasario sesijos darbų programos, noriu pakalbėti ne apie tai, kas į ją yra įtraukta, o apie tai, kokių iniciatyvų iš Vyriausybės, tai yra pagrindinio darbotvarkės formuotojo, mes pasigendame. Yra trys esminės temos, kurias liberalai kelia nuolat ir apie kurias ne kartą esame kalbėję frakcijoje ir su premjere, ir su įvairiais ministrais.

Pirmoji – II pakopos reformos pasekmės ir alternatyvios paskatos kaupti. Pirmieji šių metų mėnesiai parodė, kad prieš metus tuo metu dar ministrės I. Ruginienės išsakytos prognozės dėl pasitraukiančiųjų procento buvo niekuo nepagrįstos. Ji kalbėjo apie tai, kad iš II pensijų pakopos trauksis apie penktadalis žmonių. Ministrė J. Zailskienė jau pripažįsta, kad trauksis daugiau, nei buvo prognozuota. Ji Liberalų frakcijoje kalbėjo apie 40 %.

Kas siūloma, kad nesugriūtų kaupimo sistemos, kad žmonės norėtų investuoti į savo ateitį? Pavasario darbų programoje nieko, jokių alternatyvų nėra, viešai apsiribojama pasvarstymais, kad fondai turėtų dirbti geriau. Demografija yra tokia, kad adekvačių pensijų užtikrinti nebus kam, o dabar išsiimtus pinigus žmonės išleis šios dienos poreikiams ir nesukaups ateičiai. Senatvėje jiems susidūrus su skurdu, tuo privalės rūpintis valstybė, vadinasi, visi mokesčių mokėtojai. Tai po kelių ar keliolikos metų prasidės naujas populistinių pažadų ciklas didinti ir gerinti, kai jau pasimirš, kokie sprendimai užprogramavo kilusias problemas.

Antra, ko labai pasigendu programoje, yra kovos su šešėliu priemonės. Tiek ankstesnis, tiek dabartinis socialdemokratų finansų ministrai sutiko, kad reikia papildomų priemonių ir neužtenka važiuoti ant praeitos kadencijos paruoštukų. Tačiau naujų iniciatyvų nėra, nors ministras jau žadėjo ne viename susitikime su Liberalų frakcija jas netrukus pateikti. Vadinasi, šešėlis turi visas sąlygas augti toliau, nes mokesčių didėjimas skatina būtent tai. Augant spaudimui legaliai dirbančiam verslui dėl padidintų mokesčių, Vyriausybė privalėtų užtikrinti sąlygas skaidriai dirbančio verslo konkurencingumui. Kitaip šešėlis ir toliau pjaus ir ekonomiką, ir biudžetą, ir investicinę aplinką, kuri, kaip matome iš šios savaitės blogų naujienų, blogėja.

Investicinės aplinkos stabilizavimas yra trečiasis dalykas, kuriam labai trūksta dėmesio Vyriausybės pasiūlymuose. Pastarosiomis dienomis Lietuvos, kaip investicijoms palankios valstybės, reputacija patiria smūgius. Statistika yra negailestinga – gamyklų išėjimas, net jei ir planuotas, tampa rimtu smūgiu Lietuvos reputacijai. Vyriausybės programos įgyvendinimo planas prasideda nuo pažado auginti Lietuvos ekonomiką. Problema tik ta, kad daugumos priemonių įgyvendinimo laikas yra numatytas 2028 metai. Toks *déjà vu* palikti problemas, sukeltas kairiųjų, spręsti tiems, kas ateis po jų.

Kalbu apie tai ne dėl to, kad norisi eilinį kartą parodyti valdančiųjų darbo broką, o dėl to, kad būtina reaguoti į dabartinę nerimą keliančią situaciją. Visi mes nuolat pabrėžiame, kad saugumas turi būti visapusis – nuo krašto gynybos karinėmis priemonėmis, piliečių atsparumo hibridinėms ir informacinėms atakoms, socialinio saugumo, žmogaus teisių užtikrinimo. Lietuvos, kaip patrauklios šalies investicijoms, pozicijos išsaugojimas taip pat yra esminis mūsų saugumo ir ateities garantas. Atidėdami darbus šioje srityje iki 2028 metų, mes labai rizikuojame, kad į kitą rinkiminį laikotarpį Lietuva įžengs silpnesnė, mažiau pasiruošusi, vargingesnė nei anksčiau. Todėl labai raginu valdančiuosius skirti deramą dėmesį investiciniam klimatui stabilizuoti. Lietuva buvo regiono ekonominis stebuklas, tuo didžiavomės visi – ir pozicija, ir opozicija, tą sėkmės istoriją būtina pamėginti tęsti. Dėkoju už dėmesį.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Daugiau nėra pageidaujančių pasisakyti diskusijoje. Mes turime V. Ąžuolo pasiūlymą dėl nutarimo projekto. Taigi kviečiu pasiūlymo autorių pristatyti savo pasiūlymą. Prašom.

**V. ĄŽUOLAS** (*LVŽ-KŠSF*). Į pavasario sesijos darbų programą (taip jau atsitiko, kad nepavyko komitete įrašyti pasiūlymų) norėčiau įrašyti keturis įstatymų projektus. Vienas iš jų būtų azartinių lošimų priežiūros tobulinimas, kitas būtų gyvybės draudimo geresnių sąlygų žmonėms sudarymas, trečias būtų Lietuvos kredito unijų sąlygų korekcija ir gerinimas, ketvirtas – kuro akcizų korekcija. Ją reikia greitai padaryti, nes taip jau laikmetis *iššaukė*. Siūlau pritarti. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Tai nėra kliūtis svarstyti, kaip man paaiškino, bet pranešėjas nepatikslino, ar projektai yra įregistruoti šiandien?

**V. ĄŽUOLAS** (*LVŽ-KŠSF*). Yra, taip, įregistruota.

**PIRMININKAS.** Pasiūlymas – taip, bet patys projektai?

**V. ĄŽUOLAS** (*LVŽ-KŠSF*). Dar ne.

**PIRMININKAS.** Nėra. Supratau. Gerbiami kolegos, dėl balsavimo motyvų dėl šio pasiūlymo nėra pageidaujančių kalbėti. Ar galime bendru sutarimu pritarti pasiūlymui? Nėra prieštaraujančių, pritariame. Gerbiami kolegos, ar galime po svarstymo bendru sutarimu pritarti sesijos darbų programos nutarimo projektui? Nėra prieštaraujančių. Po svarstymo, atsižvelgdami ir į pasiūlymą, kuriam Seimas pritarė, pritariame nutarimo projektui.

Pereiname prie priėmimo. Priėmimas. Nutarimas yra iš dviejų straipsnių. Kalbėti dėl balsavimo motyvų pastraipsniui nėra. Ar galime 1 straipsnį priimti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, priimtas. 2 straipsnį ar galime priimti bendru sutarimu? Galime. Dėkui.

Prašom pasiruošti. Išklausysime motyvus už, motyvus prieš, po to balsuosime. Taigi motyvai už – I. Gelažnikienė. Prašom.

**I. GELAŽNIKIENĖ** (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, iš tiesų pavasario sesijoje laukia labai daug projektų ir mūsų frakcijos narių, koalicijos partnerių, narių yra parengtas ne vienas projektas, kuris yra skirtas asmenų su negalia problemoms spręsti. Yra numatyti projektai dėl jaunų šeimų gyvenimo arba projektai jaunų šeimų sąlygoms gerinti. Taip pat rengiamais ir parengtais teisės aktais ruošiamės ir planuojame gerinti sąlygas vyresnio amžiaus Lietuvos gyventojams. Laukia intensyvi švietimo ir mokslo darbotvarkė, yra nemažai parengtų teisės aktų, kurie leidžia tęsti mūsų pradėtus darbus dėl kokybiškų sveikatos paslaugų teikimo Lietuvoje. Todėl, mieli kolegos, labai kviečiu palaikyti darbotvarkę ir intensyviai šią pavasario sesiją dirbti.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Motyvai prieš – J. Razma. Prašom.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, išties į darbų programą surašyti visų subjektų siūlomi projektai, tai galima būtų kažkaip per daug nediskutuojant tiesiog patvirtinti ir nesukti galvos. Bet vis dėlto norėtųsi, kad pagrindinio programos formuotojo – Vyriausybės būtent – teikiamoje dalyje būtų šiek tiek rimčiau pažiūrėta į darbų programos formavimą, į prioritetų išryškinimą. Jeigu pažiūrėsime Vyriausybės dalį, koks gi yra įregistruotas pirmas projektas, kuris, matyt, turėtų būti suvokiamas kaip svarbiausias? Tai Geodezijos ir kartografijos įstatymo pataisų projektas. Kas per prioritetas šiandienos situacijoje? Pažiūrime į antrąjį skirsnį – skamba labai įspūdingai: pažabosime kainų poveikį žmonių gyvenimui, didindami jų pajamas. Labai aktualus teiginys, ypač žinant situaciją su degalais, kainų kėlimo prognozę. Bet pažiūrėkime į turinį, o kas ten siūloma po šiuo griausmingu pavadinimu? Ogi siūlomos Darbo kodekso pataisos dėl kolektyvinių

sutarčių tobulinimo ir kosmetiniai pakeitimai dėl pensijų reikalų. Ir visa tai, taip išeina, pažabos kainas? Kažkaip nelabai tikisi.

Aš jau minėjau ir klausdamas Vyriausybės, kodėl tiek daug neregistruotų projektų. Ta dalis vis tik šį kartą yra ryškiai didesnė, kai, atrodo, Vyriausybė turėjo idealias sąlygas dirbti, čia, Seime mums nedirbant du su puse mėnesio, net Vyriausybės narių netrukdėme atėjimu į Seimą. Bet, deja, tų projektų neparengta. Ir vis dėlto valdantieji savo frakcijų teikimuose galėtų atidžiau pažiūrėti, kaip atrodo tokių projektų kaip rezoliucija dėl Palestinos pripažinimo įrašymas. Tai vis dėlto įrašymas į darbų programą reiškia, kad mes tą projektą svarstysime. Nebūtinai pritarsime, bet ar reikia šiandien svarstyti tokį projektą? Dėl to mūsų frakcija susilaikys dėl mano paminėtų ir kitų trūkumų.

**PIRMININKAS.** Motyvai už – T. Prajara, prašom.

**T. PRAJARA** (*LSDPF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Noriu tikrai pritarti, kad tvirtindami šią darbotvarkę užtikriname, kad pavasario sesija būtų skirta prioritetiniams klausimams, svarbiems Lietuvos žmonėms ir šalies raidai. Dėkoju.

**PIRMININKAS.** Motyvai prieš – S. Kairys. Prašom.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Ačiū. Aš jau taip buvau pasiruošęs klausytis kolegos argumentų, bet – deklaracijos. Akivaizdu, net kas buvo minėta kolegų iš kitos pusės apie tai, ko laukti per šią sesiją, pavyzdžiui, tas pats švietimas buvo paminėtas, bet ko spausi informacinėje sistemoje, to negausi. Mes nieko nežinome. Kaip vieno ar kito įstatymo pavadinimas, nepaisant, kad jis, pavyzdžiui, švietimo srities, o kas už jo slypi, mes nežinome. Dar daugiau – nežinau, kaip visuose komitetuose, bet daugumoje, ką girdžiu, normaliai ministrai pagal kuravimo sritį dalyvauja posėdyje su komandomis, pristato savo planus. Švietimo komitete tokie klausimai tampa formalumu ir sakoma: na, taigi Seimo Pirmininkas jau pristatė Seimo salėje, ko jūs čia daugiau norite?

O kaip orientuotis, kaip žinoti, kaip vystyti parlamentinę veiklą iš nuojautos? Mes neįsivaizduojame, kas bus. Vėl netiks kokie egzaminų rezultatai, vėl bus pridėta balų, vėl bus ištraukta kokia nors, nežinau, sporto reforma iš kišenės, ką jau irgi matėme praėjusią sesiją. Taip tikrai nedaroma ir Seimas yra negerbiamas Vyriausybės, tas yra akivaizdu, nes kažkaip kad tik slapčiau, kad tik niekas nematytų, tik niekas negirdėtų, neužduotų klausimų ir panašiai. Taip neturėtų atrodyti.

Liūdniausia, aišku, yra kultūros dalis, kur valdantieji tikrai turi sesiją po sesijos bandyti ištaisyti, ką kultūros sektoriuje pridarė, bet niekas neateina įstatymų pakeitimų pavidalais. Tikrai labai gaila tą stebėti ir laukti ko – vėl kito biudžeto, kuris vėl turbūt nieko gero nežadės? Tikrai pritariu pasisakantiems, kad reikia susilaikyti arba balsuoti prieš šį šios sesijos darbų planą.

**PIRMININKAS.** Išklausėme pasisakymus dėl balsavimo motyvų. Gerbiami kolegos, prašau pasiruošti, balsuosime. Kas už tai, kad būtų priimtas Seimo nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos“, prašom balsuoti.

**Šio nutarimo priėmimas**

Užsiregistravo 100 Seimo narių, balsavo 99: už – 70, prieš nėra, susilaikė 29. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Dėl vedimo tvarkos – L. Savickas. Prašom per šoninį mikrofoną.

**L. SAVICKAS** (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Norėjau atkreipti dėmesį, kad pas mus šiandien svečiuojasi Jaunųjų demokratų sąjungos atvesti moksleiviai iš skirtingų Lietuvos ir Vilniaus mokyklų. Tai sveiki atvykę pas mus. Ačiū, kad domitės. (*Plojimai*)

*11.24 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. gegužės 13 d. nutarimo Nr. XV-192 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1209(2) (*svarstymas ir priėmimas*)**

**PIRMININKAS.** Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. gegužės 13 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisi-

jos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1209. Svarstymo stadija. Kviečiu Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą pateikti, pristatyti Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininką gerbiamąjį J. Narkevičių.

**J. NARKEVIČ** (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamieji, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas kaip pagrindinis išnagrinėjo, įvertinęs ir kitų komitetų… ir bendru sutarimu pritarė, kad būtų ponia I. Barišauskė paskirta. Tiek.

**PIRMININKAS.** Dėkoju pranešėjui. Diskusijoje nėra pageidaujančių kalbėti.

Gerbiami kolegos, po svarstymo nėra balsuojama.

Pereiname prie priėmimo. Ir pastraipsniui. Kadangi nutarimo projektas yra iš dviejų straipsnių, ar galime 1 straipsnį priimti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, priimta. 2 straipsnį galime priimti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, priimta.

Dėl viso nutarimo priėmimo dėl balsavimo motyvų nėra pageidaujančių kalbėti. Prašau pasiruošti. Balsuojame dėl viso nutarimo priėmimo. Prašom balsuoti.

**Šio nutarimo priėmimas**

Užsiregistravo 90, balsavo 90: už – 90, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

*11.26 val.*

**Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 2, 13, 14, 17, 36 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo $13^1$ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-927(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Profesinio mokymo įstatymo 2, 13, 14, 17, 36 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo $13^1$ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-927. Priėmimas. Pagrindinio Švietimo ir mokslo komiteto pranešėją gerbiamą D. Jakavičių kviečiu į tribūną priėmimo stadijoje, kadangi reikės pasisakyti dėl Teisės departamento pastabų, kokia yra komiteto pozicija.

Taigi, dėl 1 straipsnio nėra nei pastabų, nei pasiūlymų. Ar galime priimti 1 straipsnį bendru sutarimu? J. Šukevičienė turbūt dėl viso įstatymo pageidauja? Supratau. Nėra prieštaraujančių. 1 straipsnis priimtas bendru sutarimu. Dėl 2 straipsnio taip pat nėra jokių pasiūlymų ir pastabų. Dėl 3 straipsnio – taip pat. Ar galime 2 ir 3 straipsnius pastraipsniui priimti bendru sutarimu? Nėra prieštaravimų, priimta. Dėl 4 straipsnio yra Teisės departamento pastabų. Jų yra keturios. Prašyčiau komiteto pranešėją informuoti apie komiteto poziciją. Prašom.

**D. JAKAVIČIUS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Komiteto nuomonė – pritarti. Komiteto siūlymas: nustatoma, licencijos turėtojas neužtikrina profesinio mokymo ir su profesiniu mokymu susijusios veiklos kokybės. Balsavimo rezultatai: 11 – už.

**PIRMININKAS.** Prašom dėl visų pasisakyti, kadangi komitetas, mačiau, pritarė visoms.

**D. JAKAVIČIUS** (*LSDPF*). Supratau. Dėl 14 straipsnio 12 dalies 1 punkto komiteto nuomonė – pritarti. Licencijos vykdyti atitinkamą formaliąją profesinio mokymo programą ar jos modulį arba vykdyti formalųjį profesinį mokymą ir su profesiniu mokymu susijusias veiklas – juridinio asmens, kitos juridinio asmens statuso neturinčios kitos valstybės narės organizacijos ar jos padalinio, įsteigto Lietuvos Respublikoje, arba fizinio asmens, kuris naudojasi Europos Sąjungos teisės aktuose jam suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis, prašymu. Balsavimo rezultatai: 11 – už.

Kita pastaba dėl 14 straipsnio 12 dalies 3 punkto. Komiteto nuomonė – pritarti ir komiteto pasiūlymas – išdėstyti taip: „Licencijos vykdyti formalųjį profesinį mokymą ir su profesiniu mokymu susijusias veiklas, kai paaiškėja, kad licencijos turėtojas licencijai gauti pateiktuose dokumentuose nurodė klaidingus ar tikrovės neatitinkančius duomenis, kurie, jeigu būtų buvę žinomi licencijos išdavimo metu, būtų pagrindas atsisakyti išduoti licenciją.“ Balsavimo rezultatai: 11 – už.

Kita pastaba dėl 14 straipsnio 12 dalies 4 punkto. Komiteto nuomonė – pritarti. Komiteto siūlymas – išdėstyti taip: „Licencijos turėtojas, kuriam licencijos galiojimas buvo sustabdytas, per nustatytą terminą nepašalina pažeidimų, dėl kurių buvo sustabdytas licencijos vykdyti atitinka-

mą formaliojo profesinio mokymo programą ar jos modulį arba vykdyti formalųjį profesinį mokymą ir su profesiniu mokymu susijusias veiklas galiojimas.“ Balsavimo rezultatai: 11 – už. Ir viskas.

**PIRMININKAS.** Dėkojame, gerbiamas pranešėjau. Daugiau nei dėl šio straipsnio, nei dėl kitų nėra Teisės departamento pastabų ir jokių pasiūlymų. Taigi mes, atsižvelgdami į Teisės departamento pastabas, kurioms komitetas pritaria, ar galime bendru sutarimu priimti įstatymo projekto 4 straipsnį? Nėra prieštaraujančių. Priimta.

Ar galime priimti bendru sutarimu 5, 6 ir 7 straipsnius pastraipsniui, nes tai būtų visi straipsniai, kuriuos mes turime priimti pastraipsniui? Nėra prieštaraujančių. Priimta pastraipsniui. Dėl balsavimo motyvų dėl viso įstatymo projekto. Motyvai už – gerbiama J. Šukevičienė. Prašom.

**J. ŠUKEVIČIENĖ** (*LSDPF*). Dėkoju. Kolegos, šie pakeitimai yra reikalingi tam, kad profesinis mokymas Lietuvoje būtų aiškesnis, kokybiškesnis ir atitiktų valstybės interesus. Jie stiprina lietuvių kalbos vaidmenį, kuris būtinas tiek darbui, tiek visuomenės integracijai ir saugumui, kartu paliekant ir lankstumo užsieniečiams. Taip pat sprendžiamos realios problemos – piktnaudžiavimas licencijomis, nekokybiškas mokymas ar net neteisėtai išduoti diplomai. Nustatomi aiškesni terminai, griežtesnė atsakomybė ir daugiau skaidrumo, todėl sistema tampa patikimesnė tiek valstybei, tiek žmonėms, kurie siekia įgyti profesiją. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Motyvus prieš nėra pageidaujančių išsakyti. Gerbiami kolegos, prašom pasiruošti. Balsuojame dėl viso įstatymo projekto priėmimo. Prašom balsuoti, kas už tai, kad Profesinio mokymo įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo $13^1$ straipsniu įstatymo projektas būtų priimtas.

**Šio įstatymo priėmimas**

Užsiregistravo 88, balsavo 88: už – 86, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.33 val.*

**Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 3, 41 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1099(2) (*priėmimas*)**

Toliau kitas darbotvarkės klausimas – Konkurencijos įstatymo 3, 41 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1099. Kviečiu į tribūną… (*Balsai salėje*) Nereikia, kadangi jokių pasiūlymų nėra. Priėmimo stadijoje mes turime keturis šio įstatymo projekto straipsnius. Dėl balsavimo motyvų pastraipsniui nėra užsirašiusių. Ar galime 1 straipsnį priimti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, priimta. Ir noriu paklausti, ar galime 2, 3 ir 4 straipsnį priimti pastraipsniui bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, priimta. Dėl balsavimo motyvų dėl viso įstatymo projekto pageidaujančių kalbėti nėra. Taigi prašau pasiruošti. Balsuojame dėl viso Konkurencijos įstatymo 3, 41 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo priėmimo. Prašom balsuoti.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 87: už – 87, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.34 val.*

**Įstatymo „Dėl 2009 m. Honkongo tarptautinės konvencijos dėl saugaus ir aplinką tausojančio laivų perdirbimo ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-1079(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – įstatymo „Dėl 2009 m. Honkongo tarptautinės konvencijos dėl saugaus ir aplinką tausojančio laivų perdirbimo ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-1079. Priėmimas. Jokių pasiūlymų nėra. Įstatymas susideda iš dviejų straipsnių. Kalbėti dėl balsavimo motyvų pastraipsniui nėra užsirašiusių. Ar galime 1 straipsnį priimti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, priimtas. 2 straipsnį ar galime priimti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, pastraipsniui priimta. Dėl viso įstatymo projekto nėra pageidaujančių kalbėti dėl balsavimo motyvų. Prašom pasiruošti ir balsuojame, kas už tai, kad šis įstatymo projektas būtų priimtas. Prašom balsuoti.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 92: už – 92, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.36 val.*

**Įstatymo „Dėl Pasaulinės pašto sąjungos 2016 m. Stambule, 2018 m. Adis Abeboje, 2019 m. Ženevoje, 2021 m. Abidžane ir 2023 m. Rijade priimtų ir pakeistų dokumentų ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-1121(2) (*priėmimas*)**

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – įstatymo „Dėl Pasaulinės pašto sąjungos 2016 m. Stambule, 2018 m. Adis Abeboje, 2019 m. Ženevoje, 2021 m. Abidžane ir 2023 m. Rijade priimtų ir pakeistų dokumentų ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-1121. Priėmimo stadija. Įstatymas yra iš vieno straipsnio. Dėl balsavimo motyvų kalbėti nėra pageidaujančių. Ar galime priimti 1 straipsnį bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, priimta. Dėl viso įstatymo kalbėti dėl balsavimo motyvų nėra. Prašom pasiruošti ir balsuojame, kas už tai, kad šis įstatymo projektas būtų priimtas.

**Šio įstatymo priėmimas**

Balsavo 89: už – 89, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

*11.37 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl NATO Sąjungininkų reagavimo pajėgoms priskirtų Lietuvos Respublikos karinių vienetų, Jungtinėms ekspedicinėms pajėgoms priskirtų, NATO ir Europos Sąjungos karinėse vadavietėse bei Europos Sąjungos kovinėje grupėje tarnybą atliekančių Lietuvos Respublikos karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projektas Nr. XVP-1126(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl NATO Sąjungininkų reagavimo pajėgoms priskirtų Lietuvos Respublikos karinių vienetų, Jungtinėms ekspedicinėms pajėgoms priskirtų, NATO ir Europos Sąjungos karinėse vadavietėse bei Europos Sąjungos kovinėje grupėje tarnybą atliekančių Lietuvos Respublikos karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projektas Nr. XVP-1126. Priėmimo stadija.

Įstatymo projektas iš trijų straipsnių, nėra jokių pasiūlymų. Ar galime, atsižvelgdami į tai, kad niekas nepageidauja pastraipsniui kalbėti dėl balsavimo motyvų, priimti 1, 2 ir 3 straipsnius pastraipsniui? Dėkoju, priimta. Dėl balsavimo motyvų dėl viso įstatymo projekto nėra pageidaujančių kalbėti. Taigi, prašom pasiruošti ir balsuojame dėl viso, atsiprašau, čia nutarimas, dėl viso nutarimo priėmimo. Prašom balsuoti.

**Šio nutarimo priėmimas**

Balsavo 92: už – 92, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

*11.39 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. rugsėjo 15 d. nutarimo Nr. XI-1583 „Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos įsteigimo ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1076(2) (*priėmimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. rugsėjo 15 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos įsteigimo ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1076. Priėmimas. Yra Teisės departamento pasiūlymų, bus reikalinga komiteto pozicija. Kviečiu į tribūną Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkę gerbiamą J. Šukevičienę. Prašom.

Dėl 1 straipsnio yra Teisės departamento dvi pastabos.

**J. ŠUKEVIČIENĖ** (*LSDPF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, kolegos, dėl 14.5 punkto gauta Teisės departamento pastaba – siūloma patikslinti įrašant žodžius „jeigu Tarnyboje nėra sudaryta kolektyvinė sutartis“, taip pat išbraukti žodžius „darbo laiko norma“. Komitetas pritarė šiai pastabai. Balsavimo rezultatai: už – 10.

Dėl 29 punkto taip pat gauta Teisės departamento pastaba – vietoje žodžių „darbo apmokėjimo tvarką ir sąlygas“ įrašytini žodžiai „darbo užmokesčio dydį“. Komitetas šiai pastabai taip pat pritarė ir 10 balsavo už.

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Gerbiami kolegos, komitetas įgarsino poziciją. Teisės departamento pastaboms yra pritarta. Projektą sudaro vienas straipsnis. Dėl balsavimo motyvų kalbėti pageidaujančių nėra. Ar galime 1 straipsnį (vieną šio nutarimo) priimti bendru sutarimu? Dėkoju, priimta, atsižvelgiant į Teisės departamento pastabas, kurioms pritarė komitetas.

Dėl balsavimo motyvų dėl viso nutarimo projekto nėra pageidaujančių kalbėti. Prašau pasiruošti. Balsuojame dėl viso nutarimo priėmimo. Prašom balsuoti.

**Šio nutarimo priėmimas**

Balsavo 92: už – 92, prieš nėra, susilaikiusių nėra, nutarimas priimtas. (*Gongas*)

*11.42 val.*

**Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1722 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1153, Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2760 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1154 (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo pakeitimo įstatymo 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1153. Pateikimo stadija. Kviečiu į tribūną pranešėją I. Kižienę. Prašom.

**I. KIŽIENĖ** (*LSDPF*). Laba diena, gerbiami kolegos. Iš karto noriu jums pristatyti abi savo iniciatyvas. Teikiu Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos šalpos pensijų įstatymo projektą. Neįgaliųjų socialinės integracijos 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu bus panaikinta spraga, kuri atsirado 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojus Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymui, kai pasikeitė neįgalumo (dabar – dalyvumo) nustatymo sistema.

Iki 2023 m. gruodžio 31 d. asmenims ilgalaikė negalia buvo nustatoma iki senatvės pensinio amžiaus. Po 2024 m. sausio 1 d. dalyvumas gali būti nustatytas ir sulaukus senatvės pensinio amžiaus, tai yra neterminuotai. Taigi, susidarė teisinė situacija, kai tos pačios faktinės aplinkybės – ilgalaikė negalia – skirtingais laikotarpiais vertinamos nevienodai. Pritarus teikiamam projektui, iki 2023 m. gruodžio 31 d. nustatyta ilgalaikė negalia būtų prilyginta šiuo metu taikomam dalyvumo nustatymui, tai yra neterminuotai. Asmenims papildomai nereikėtų kreiptis į Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrą.

Šalpos pensijų 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu taip pat bus ištaisyta atsiradusi teisinė spraga, susijusi su asmenimis, kuriems šalpos negalios pensija buvo paskirta pagal iki 2016 metų galiojusį reguliavimą. Tuo metu galiojo šalpos pensijų tvarka pagal procentų intervalus, o ne išskaidant dydžius kas 5 %.

Noriu atkreipti dėmesį, kad siūlomi pakeitimai nesukuria naujų teisių ar papildomų socialinių garantijų. Jie skirti užtikrinti jau įgytų teisių tęstinumą, jų apsaugą ir vienodą taikymą nepriklausomai nuo to, kada asmeniui buvo nustatytas darbingumo (dalyvumo) lygis. Atsižvelgdama į Teisės departamento pastebėjimus, prašau dėl šių projektų Vyriausybės išvados. Dėkoju kolegoms, kad išklausėte. Prašau palaikyti šiuos įstatymų projektus po pateikimo. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkoju pranešėjai. Gerbiami kolegos, noriu atkreipti dėmesį, kad pranešėja pristatė ir susijusį antrąjį projektą – Šalpos pensijų įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo pro-

jektą Nr. XVP-1154. Galima užsirašyti klausti dėl abiejų projektų. Klausti yra užsirašiusi viena Seimo narė – R. Baškienė. Prašom.

**R. BAŠKIENĖ** (*DFVL*). Dėkoju, pirmininke. Gerbiamoji kolege, iš tiesų ačiū už jūsų pastebėjimą ir teikiamus įstatymų projektus. Tikėtina, kad tokių asmenų, kuriems galėtų būti atkurta šita situacija, nebus didelis skaičius, atitinkamai ir lėšų poreikis taip pat nebus didelis. Tačiau, kaip teigia Teisės departamentas (cituoju): „Siūlomas išmokų atstatymas nenumato kompensavimo į praeitį, todėl svarstytina, ar neturėtų būti aiškiai numatyta nepriemokos išmokėjimo taisyklė." Ar jūs savo įstatymo projekte jau esate tai numačiusi, ar manote, kad tai turėtų padaryti komitetas? Ar tai yra reikalinga?

**I. KIŽIENĖ** (*LSDPF*). Labai tikiuosi, kad svarstydami komitetuose tikrai aptarsime tai. Kadangi atkreipiau dėmesį į Teisės departamento pasiūlymą kreiptis dėl Vyriausybės išvados, tai manau, kad bus atsižvelgta į šiuos pastebėjimus. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Daugiau klausti nėra pageidaujančių.

**I. KIŽIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėl balsavimo motyvų kalbėti nėra užsirašiusių. Norėčiau paklausti tuomet, ar galime po pateikimo paeiliui pritarti abiem pateiktiems įstatymų projektams? Ar galime po pateikimo bendru sutarimu pritarti Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo pakeitimo įstatymo 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XVP-1153 ir Šalpos pensijų įstatymo pakeitimo įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XVP-1154? Nėra prieštaraujančių. Pritarta po pateikimo.

Dėl pirmo siūlomi komitetai: pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, du papildomi komitetai – Žmogaus teisių komitetas ir Asmenų su negalia teisių komisija. Ar galime apsispręsti dėl komitetų ir komisijos paskyrimo svarstyti šiam įstatymo projektui? Dėkoju, apsispręsta. Pritarta. Siūloma svarstymo data – 2026 m. birželio 9 d. Ar galime bendru sutarimu pritarti datai? Dėkoju, pritarta.

Dėl Šalpos pensijų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto siūlomas tiktai pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildoma – Asmenų su negalia komisija. Galime pritarti? Dėkoju, pritarta. Svarstymo datą taip pat yra siūloma nustatyti birželio 9 dieną. Nėra prieštaraujančių, pritarta.

Yra Teisės departamento pasiūlymas, pastaba kreiptis į Vyriausybę, kad dėl šių abiejų įstatymų projektų būtų pateikta Vyriausybės išvada. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Dėkoju, pritarta. Kreipiamės į Vyriausybę dėl išvados.

Seimo narių pareiškimai. Yra užsirašęs V. Ąžuolas. V. Ąžuolo nėra. Tuomet skelbiu techninę 10 minučių pertrauką iki Vyriausybės valandos.

Per šoninį mikrofoną kolega nori pagarsinti informaciją. Prašom.

**A. BUSILA** (*LSDPF*). Kolegos, noriu pasidžiaugti, kad mus atvyko aplankyti buvę mano kolegos iš Panevėžio rajono savivaldybės administracijos. (*Plojimai*)

*Pertrauka*

*12.00 val.*

**Vyriausybės valanda**

**PIRMININKAS (J. OLEKAS).** Gerbiami kolegos, pradedame Vyriausybės valandą. Vyriausybės valandoje dalyvauja beveik visa Vyriausybė *in corpore*. J. Taminskas, susisiekimo ministras, yra viename iš svarbių renginių. Švietimo, mokslo ir sporto ministrė šiuo metu atostogauja, o užsienio reikalų ministras K. Budrys yra komandiruotėje. Visi kiti pasiruošę atsakyti į jūsų klausimus. Pirmas klausia mūsų kolega M. Lingė. Prašau, kolega.

**M. LINGĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū, Pirmininke. Norėjau užduoti klausimą premjerei. Girdėjome jūsų komentarą apie „Aumovio" pasitraukimo aplinkybes, bet norisi išgirsti, ar jūs buvote asmeniškai susitikusi su investuotojais, ar jau turėjote iš anksto signalų, kad toks žingsnis ir sprendimas gali

būti priimamas? Jeigu buvo tokių susitikimų, tai kokie probleminiai klausimai buvo kelti iš investuotojų, kad tą situaciją tokią kiek įmanoma gal buvo įmanoma amortizuoti ir ieškoti tų išeičių? Kalbėjote vakar apie *tamprų* dialogą, bet norisi klausti apie jūsų asmeninį indėlį, juo labiau kad matome, kad siekiate įkasti kapsules ten, kur atidaromi nauji investiciniai projektai, gal pradėti ir ankstesnių Vyriausybių, tikrai aktyviai imatės to vaidmens, tai gal imatės vaidmens ir bandydama išsaugoti investicijas Lietuvoje?

**I. RUGINIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Užduodate klausimą ir atsakote. Iš tiesų ekonomikos ir inovacijų ministras turbūt detaliau pakomentuos, nes buvo susitikimų, buvo pasiūlymų, bet šitas klausimas yra apie tai, kad iš tikrųjų didelė strateginė įmonė išeina iš Europos. Uždaro savo įmones ir kitose Europos Sąjungos šalyse. Tai nėra išėjimas tik iš Lietuvos – tai yra išėjimas iš Europos į kitas vietas. Bet perduosiu ministrui dar.

**E. GRIKŠAS.** Labai ačiū už klausimą, tikrai šiomis dienomis aktualus. Galiu tik patikinti, kad vyko nuolatinė komunikacija su įmonės atstovais, buvau ir pats nuvykęs ne kartą į Kauno laisvąją ekonominę zoną ten susitikti, susitikome su jais ir ministerijoje. Ką ir pati įmonė įvardijo savo oficialiame pranešime, kad tai visiškai nesusiję su Lietuvos verslo aplinka. Jie Lietuvą laikė ir laiko konkurencinga valstybe pritraukti investicijoms. Tai yra įmonės strateginiai sprendimai. Jie įvardina tiekimo grandines, logistikos grandines, ir tai nėra tik su Lietuva susijęs sprendimas. Uždaromos ir kitos atstovybės, dėl ko… Dar ką matome, kad tai yra *automotive* sektoriaus įmonė, ir tai siejama su visos Europos *automotive* sektoriaus turimomis konkurencinėmis problemomis, kai kalbame apie JAV rinką, apie Kinijos rinką ir panašiai. Tikrai galiu tik patikinti, kad vyko nuolatinė komunikacija, apie ką visą laiką informavau ir premjerę.

Taip pat mūsų „Investuok Lietuvoje“ agentūra, kuri yra atsakinga už investuotojų pritraukimą, neapsiriboja tik pritraukdama investuotojus – yra vykdoma aktyvi *after care* funkcija. Tai reiškia, kad nuolatos komunikuojama su jau atėjusiais investuotojais, su kokiomis problemomis jie susiduria, kokių iššūkių gali kilti, kad juos spręstume, kad investuotojai išliktų. Vėlgi noriu pabrėžti: tai yra vienos įmonės atvejis. Taip, žinoma, labai skaudu ir jie patys įvardijo, kad jiems buvo sudėtinga priimti šį sprendimą, bet tai yra įmonės strateginis sprendimas, susijęs su globaliais pokyčiais.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolegos, už atsakymus. Toliau klausia L. Savickas. Prašau, kolega.

**L. SAVICKAS** (*DFVL*). Labai ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Norėsiu tęsti prieš tai diskutuotą klausimą. Iš tikrųjų jisai neišvengiamai ras strateginę reikšmę mums visiems, nes patys jaučiame, kad tokio pobūdžio investuotojai yra būtent tie investuotojai, kurie kuria darbo vietas mūsų regionuose, geras, kokybiškas, apmokamas darbo vietas, prisideda prie mūsų ekonomikos stiprumo. Ir, aš sutinku, globalių automobilių pramonės sektorių tendencijų mes pakeisti negalime, bet tai yra klausimas dėl mūsų požiūrio į tai, ką mes manome, kad galime padaryti, ką galime pasiūlyti. Bent jau likti prie 45 automobilių gamyklų, kurių neplanuojama uždaryti, yra tikrai uždavinys, kuris privalėjo būti mūsų uždavinys. Tai man labai norėtųsi sužinoti, kokį mes pasiūlymą esame konkrečiai pateikę ir ar tikrai padarėme viską, kad tas pasiūlymas nebūtų pakankamas?

**E. GRIKŠAS.** Ačiū už perskaitytą klausimą. Galiu patikinti, kad Vyriausybėje padarėme viską, kad įmonė pasiliktų. Vėlgi pakartosiu ir pabrėšiu: tai yra įmonės strateginiai sprendimai. Jiems tą sprendimą priimti, mano žiniomis, buvo tikrai sunku. Jie savo oficialiame pranešime, ką ir mes kalbėjome, įvardino, kad Lietuva buvo ir yra konkurencinga ir tai yra grynai verslo strategijos pasikeitimai, kurie ir turėjo įtakos jų tam tikrų filialų uždarymui, tarp jų ir Lietuvoje.

Ką aš noriu pabrėžti? Kad tai nebus staigus pokytis, įmonė yra tikrai socialiai atsakinga ir uždarymas vyks etapais iki 2028 metų, per trejus metus. Kas yra aktualu dėl darbuotojų klausimo, tai vis tiek yra daugybė inžinierių, aukštos kvalifikacijos darbuotojų, mūsų rūpestis bus, kad jie rastų kitas darbo vietas.

O kalbant apie investicinę aplinką, tai yra taip – investuotojas išeina, labai liūdna. Bet vėlgi noriu pabrėžti, kad vien 2025 metus mes užbaigėme tikrai sėkmingai, pritraukdami tankų „Leopard“ surinkimo gamyklą, taip pat (…) „Royal Cosun“ – tai didžiausias Nyderlandų bioekonomikos žaidėjas. Tikrai pagal žaliąjį koridorių šiuo metu irgi dirbame su 22 jau esamomis investicijomis. Tai yra įmonės strateginiai sprendimai, kurie nesusiję su Lietuvos konkurencine aplinka.

**PIRMININKAS.** Ačiū, ministre, už atsakymą. Toliau klausia V. Čmilytė-Nielsen. Prašau.

**V. ČMILYTĖ-NIELSEN** (*LSF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Mano klausimas yra I. Ruginienei. Gerbiama premjere, kalbėdama vakar Vyriausybėje, jūs sakėte, kad teigiamai vertinate Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos jūsų atžvilgiu pradėtą tyrimą dėl šeimos kelionių į Italiją ir Vatikaną už valstybės pinigus. Pasakėte, kad šis klausimas liečia ir prezidentus, ir Seimo vadovus ir kad elgiatės pagal tris dešimtmečius nusistovėjusią praktiką.

Aš noriu jus pataisyti – jūs sakote netiesą. Praktiką užsiimti valstybės finansuojamu šeimos turizmu įvedėte jūs ir jūs neturėtumėte manipuliuoti ir dangstytis kitais valstybės vadovais, buvusiais ar esamais, kurie tokios praktikos niekada netaikė.

Norėčiau jūsų paklausti, kiek dar kelionių su šeima už valstybės pinigus jūs esate šiemet susiplanavusi ir ar VTEK'o išaiškinimas pakeis jūsų planus?

**I. RUGINIENĖ** (*LSDPF*). Gerbiama Seimo nare, aš jums pasakysiu vieną dalyką. Dabar operuoti neturint duomenų ir užduodant klausimą mėtyti tiktai kaltinimus, matyt, jau bus jūsų pamėgtas stilius. Bet, kalbėdama apie praktiką, aš turiu faktus ir tie faktai bus nusiųsti ir į pačią komisiją. Lygiai taip pat aš kreipiausi pati į tą pačią komisiją su išaiškinimu, ką daryti, kaip, jeigu kažkas yra, jeigu 30 metų buvo daroma vienaip, pagal protokolo taisykles, pagal kitas taisykles. Tai jeigu kažkas yra blogai, ta pati komisija turėtų ir išaiškinti, kaip dabar valstybės vadovai turėtų elgtis. O man atrodo, laidyti tokius kaltinimus, kurie yra visiškai nepagrįsti, yra mažų mažiausiai neetiška.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia T. Prajara. Prašau, kolega.

**T. PRAJARA** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiamas ekonomikos ir inovacijų ministre, noriu jūsų paklausti keleto klausimų. Jūsų nuomone, ar dabartinė situacija Artimuosiuose Rytuose kelia ypač didelę grėsmę Lietuvos ekonomikai? Jei taip, tai kokio masto ši grėsmė ir kokių prevencijų ar apsaugos priemonių jau yra imtasi arba planuojama imtis, jei ši situacija dar labiau paaštrėtų?

Antras mano klausimas. Kaip jūs šiandien vertinate Lietuvos konkurencingumo situaciją, ypač inovacijų, investicijų ir aukštos pridėtinės vertės kūrimo kontekste? Dėkoju.

**E. GRIKŠAS.** Ačiū jums už klausimus. Į pirmą atsakysiu trumpai. Mes tai vertiname kaip pavienės įmonės strateginį sprendimą keisti savo verslo strategiją apskritai, ką įvardino ir pati įmonė. Tai nėra susiję su Lietuvos konkurencine aplinka, su Lietuvos verslo aplinka, nes įmonė tikrai įvardino, kad nei Baltijos šalių, nei Lietuvos… visi verslo reguliavimo procesai, jų greitis, jų dinamika tikrai išlieka ir yra konkurencingi.

O dėl jūsų antro klausimo. Aktyviai dirbame su kitais potencialiais investuotojais, ką ir minėjau prieš tai atsakydamas į klausimą. 2025 metus uždarėme sėkmingai, pritraukdami ir tankų „Leopard" surinkimo gamyklą, ir „Royal Cosun" – vieną didžiausių bioekonomikos žaidėjų. Tai irgi demonstruoja, kad investicijų dinamika keičiasi, projektai tampa labiau strateginiai. Bet tai nėra vien gynybos ir saugumo, ką rodo, – ir bioekonomikos. Taip pat nekalbu ir apie kitas investicijas, kurias pritraukia ir mūsų startuoliai, mūsų augančios įmonės. Nuolatos stebime situaciją. Šiandien aš vertinu Lietuvą kaip konkurencingą investicijų pritraukimo srityje, ypač savo dinamiškumu, greičiu ir paslaugų paketu, kurį mes suteikiame. Tai yra ir mokesčių lengvatos įmonėms, kurios ateina į laisvąsias ekonomines zonas, kurios yra strateginės reikšmės.

Kitas dalykas, vėlgi turime „Investuok Lietuvoje", kuri kiekvienam investuotojui suteikia visas įmanomas paslaugas, priskiria VIP vadybininką, suteikia pagalbą ir ateinant investuoti, ir investuotojui jau būnant Lietuvoje, tas vadinamasis *after care* mechanizmas. Bet, žinoma, vyksta globali ir ryški kova dėl investicijų pritraukimo tarp mūsų kaimyninių valstybių. Nuolatos stebime situaciją, kokius naujus pakeitimus įveda kitos valstybės, mūsų kaimyninės valstybės, kad nuolatos galėtume atnaujinti ir savo teisinę bazę, ir pasiūlyti konkurencingas priemones, kad investuotojai pasirinktų Lietuvą.

O vėlgi grįžtant prie mūsų ataskaitos už pastaruosius metus dėl pritrauktų investicijų, tai vis dar lenkiame kaimynines Baltijos šalis, tą pačią Lenkiją ir regione atrodome gerai. Bet, žinoma, svarbu neužmigti ant laurų ir svarbu nuolatos stebėti situaciją, ką mes ir darome. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Toliau klausia A. Skardžius. Prašau, kolega.

**A. SKARDŽIUS** (*NAF*). Ačiū, Pirmininke. Mano klausimas būtų ponui finansų ministrui. Gerbiamas ministre, jūsų valdomas „Ignitis“ kovo 25 dieną skelbia visuotinį akcininkų susirinkimą dėl Vilniaus kogeneracinės jėgainės 49 % akcijų pardavimo pirkėjui – investicinei kompanijai „Quattro Capital“ už gana tokią simbolinę 120 mln. eurų kainą. Tai labai panašu į žąsies, dedančios auksinius kiaušinius, pardavimą. „Ignitis“ bando prisidengti, kad tai yra 2016 metų valstybės pagalbos sutartis gaunant 138 mln. eurų Europos finansavimą, tačiau niekas neverčia parduoti užsieniečiams. Vilniaus „Miesto gijos“, AB, yra taip pat privatus juridinis asmuo. Kodėl pinigai turės iškeliauti į užsienį? VKJ generuoja apie 20–25 mln. eurų pelną. Vadinasi, kiekvienais metais pinigai, užuot likę Lietuvoje, iškeliaus į užsienį – po 12–15 mln.? Ačiū.

**K. VAITIEKŪNAS.** Dėkui už klausimą. Parduoti dalį VKJ buvo toks įsipareigojimas. Pats pardavimas, kam tai buvo parduota, aišku, kad buvo vykdomos pirkimo procedūros. Tikime, kad jos bus patikrintos visais įmanomais būdais ir bus išsklaidytos visos abejonės, ar tai buvo geriausias pasiūlymas. Apskritai pasitikime bendrove. Kol nėra kokių nors įrodymų, kad tai buvo nekokybiškai atliktas pardavimas, tol laikome, kad tai yra toks pardavimas, kuris buvo geriausias.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia V. Ąžuolas.

**V. ĄŽUOLAS** (*LVŽ-KŠSF*). Sveiki. Mano klausimas būtų tiek ekonomikos ministrui, tiek finansų, bet turbūt daugiau finansų. ILTE'ės reikalai. Mūsų verslas ką sako, kad ILTE'ė, valstybinė finansų institucija, turi skolinti tokiomis sąlygomis, kokiomis skolina kitos Europos valstybės. Bet ten yra viena bėda iš buvusios Vyriausybės, kad ILTE'ei liepia skaičiuoti ne Europos Sąjungos išduodamų palūkanų vidurkį, kuris yra dabar, šiuo metu apie 3,5 %, o liepia skaičiuoti Lietuvos vidurkį. Tai toks klausimas ministrui: kada pakeisite šią vieną mažą smulkmeną, kad mūsų visai ekonomikai ir verslui paskolas būtų galima suteikti tokias, kokios suteikiamos kitose Europos Sąjungos valstybėse? Tai pagerintų mūsų verslo konkurencingumą.

Antras klausimas energetikos ministrui. Už kiek parduodate iš valstybės rezervo dyzeliną? Šiandien, šią minutę už kokią kainą? Ir kiek gali degalinėje ta kaina sumažėti nuo jo pardavimo? Ačiū.

**E. GRIKŠAS.** Dėkui gerbiamam Seimo nariui už klausimą. Be abejo, norime, kad ILTE'ė veiktų maksimaliai efektyviai ir kuo daugiau pinigų įlietų į ekonomiką. Tikslas iškeltas yra 6 mlrd. per ketverius metus, kas būtų didelė paskata mūsų šalies ekonomikai, ypač siekiant greitesnio jos augimo. Konkrečiai dėl skolinimo palūkanų dabar atsakyti negaliu, bet tikrai į šią jūsų iškeltą aktualiją įsigilinsime ir pažiūrėsime, vis dėlto ILTE'ė veikia Lietuvos rinkoje, tai į kokias palūkanas jinai turėtų orientuotis, klausimas atviras.

**Ž. VAIČIŪNAS.** Dėkui už klausimą. Turbūt turite omenyje atlaisvintas valstybės atsargas. Kadangi didžioji dalis, matėme didžiausią kainų spaudimą būtent dyzelino atveju, tai su „Orlen Lietuva“ kompanija taip ir buvo kalbėta, kad didžiausia atsargų dalis turėtų būti ir atlaisvinama būtent dyzelino dalyje. Konkrečios kainos dabar nepasakysiu, nes iš esmės tai buvo kaupiama per nuolatinį laikotarpį per pastaruosius metus ir šitos atsargos yra nuolat atnaujinamos. Akivaizdu, kad jos buvo sukauptos pigesniu laikotarpiu, negu yra dabartinės kainos, ir kainų spaudimo prasme tai reiškia, kad tas kiekis yra atlaisvinamas rinkoje ir tokio kiekio nereikia užpirkti tarptautinėse rinkose, bet konkrečios tikslios kainos negaliu pasakyti, nes tai yra sukaupta per pusę metų ir daugiau.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Atsiprašysiu Ž. Pavilionio, kuris dabar eilėje, nes frakcijos vardu yra užsirašęs A. Zuokas. Prašau, jūsų klausimas.

**A. ZUOKAS** (*MSNG*). Kolegos, sveiki. Dėkui, Pirmininke. Mano klausimas būtų finansų ministrui ir energetikos ministrui. Pirmiausia dėkoju už greitą atsakymą į mano paklausimus. O klausimas susijęs su „Igničio“ sprendimu parduoti 49 % VKJ – Vilniaus kogeneracinės jėgainės akcijų. Kaip žinote, 2014 metais Vyriausybė priimdama sprendimą padarė konstitucinį pažeidimą, ką Konstitucija ir pripažino, kad toks Vyriausybės sprendimas, kuris įgalino valstybę vykdyti šį projektą, prieštarauja Konstitucijai ir yra realiai nelabai teisėta šiandien, jeigu taip žiūrėtume, tačiau yra, kaip yra.

Mano klausimas. Tuo metu buvo priimtas blogas sprendimas suskaldyti elektros ir šilumos gamintoją atskiriant nuo buitinių atliekų rūšiavimo fabriko MBA, kuris priklauso Vilniaus miesto savivaldybei. Mano siūlymas būtų labai rimtai svarstyti minėtą MBA fabriką įsigyti VKJ iš tų gautų pinigų, kad visa naudos grandinė, pajamos ir išlaidos būtų vienoje vietoje. Ką galvotų akcininkas ir ką galvotų reguliuotojas? Dėkui.

**K. VAITIEKŪNAS.** Dėkui už tokį klausimą-pasiūlymą. Dabar taip iškart atsakyti negaliu. Tikrai pasižiūrėsime ministerijoje ir atsakysime jums raštu, jeigu jūs neprieštaraujate.

**Ž. VAIČIŪNAS.** Kad atsakymas būtų koordinuotas, elgsimės atitinkamai.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Lauksime atsakymo raštu. Dabar klausia Ž. Pavilionis. Prašom, kolega.

**Ž. PAVILIONIS** (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Aš norėčiau klausimą premjerei. Premjere, šiuo metu Briuselyje vyksta milžiniškos kovos visų Europos Sąjungos lyderių ir mūsų Prezidento dėl vengrų premjero V. Orbano, kuris stabdo 90 mlrd. paramą Ukrainai, kuris stabdo 20 paketą Rusijai, kuris stabdo derybas Ukrainos stojimo į Europos Sąjungą, kuris nori atnaujinti prekybą su Rusija dujomis ir nafta. Tuo tarpu vakar socialdemokratų balsais, taip pat šito Seimo Pirmininko balsu už mūsų mokesčių mokėtojų pinigus mes išleidžiame du Seimo narius dalyvauti tiesiogiai V. Orbano rinkimų kampanijoje, kuri yra organizuojama prorusiškiausių partijų Europoje, antieuropietiškiausių partijų Europoje. Kaip jūs vertinate tokį sprendimą, kuriam pasipriešino jūsų pačių Europos reikalų komiteto pirmininkė, kuriai didžiausia pagarba?

**I. RUGINIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų tai galbūt ir plačiau atsakysiu, nes visai neseniai teko lankytis pačiai Briuselyje ir turėjome tokį susitikimą su U. fon der Lejen ir iš tiesų mane šiek tiek kaip asmenį netgi nustebino tokios diskusijos, bet jau ne iš jos pirmos girdžiu, bet ir iš Europos komisarų labai panašią retoriką, kad Europa labai deda viltis į šituos rinkimus ir beveik tikisi, kad gali būti pokyčių. Aš pati asmeniškai skeptiškiau žiūriu į šitą procesą, kaip ir jūs turbūt, bet kažkodėl tais lygmenimis atrodo, kad šitie rinkimai turės tam tikrų kertinių pokyčių. Gal dėl to, kas man asmeniškai nelabai patinka, europiniu lygmeniu vis sustoja diskusijos, o ką mes ateityje darysime, jeigu ir daugiau tokių šalių kaip Vengrija atsiras, kurios gali dėl labai svarbių strateginių klausimų duoti veto.

Dėl šitų 90 mlrd. lyg ir bendras sutarimas jau buvo ir gali būti, kad Europos lygiu remsis tuo pirmuoju balsavimu, bet neabejotinai ateis daugiau tokių klausimų ir kiekvieną kartą veto iš tiesų atitolins mus atgal. Kol kas Europos koridoriuose nematau labai didelio entuziazmo ateiti prie šito labai jautraus klausimo. Tai, aš manau, yra mūsų didžiulė klaida, turime ieškoti sprendimų, kad veto nesustabdytų tos paramos, kuri yra mums strategiškai ypač svarbi, kad nesustabdytų ir Europos integracijos tų šalių, kurios irgi strategiškai mums, kaip Europos Sąjungos narėms, labai svarbios.

**PIRMININKAS.** Ačiū, gerbiama premjere, už aiškų atsakymą. Toliau klausia K. Mažeika.

**K. MAŽEIKA** (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Šiandien ryte važiuodamas į Seimą girdėjau, kaip kolega R. Motuzas aiškinosi per radiją dėl Baltarusijoje užstrigusių sunkvežimių, kai dabar patys vežėjai jau važiuoja kažkaip derėtis, ieškoti to sprendimo būdo. Čia praeitą posėdį vidaus reikalų ministras bandė pasakyti, bet ir nepasakė, kiek ten tų sunkvežimių yra, ir kokia ta situacija.

Premjere, jūs jau kažkada minėjote, kad problema jau išspręsta ir viskas čia gerai, galbūt galite pasakyti, kiek ten tų sunkvežimių yra? Kodėl vežėjai pagal šiandienos situaciją yra įtraukti į tą propagandinį malūną ir tenai yra naudojami turbūt net ne pačiais geriausiais tikslais, kokia ta situacija iš viso yra, jūsų žiniomis, kokie sprendimo būdai ir kas laukia ateityje? Galbūt turite kokį nors A, B, C, D?

**PIRMININKAS.** Kolega, jūs viršijote klausti skirtą laiką.

**K. MAŽEIKA** (*DFVL*). Labai ačiū, Seimo Pirmininke.

**I. RUGINIENĖ** (*LSDPF*). Taip, ačiū. Aš klausimą tikrai supratau. Niekada neminėjau, kad su vežėjais problema išspręsta, bet problema yra ta, kad jau geras laikas nuo praeito rudens niekaip negalime suvienodinti statistikos ir patys vežėjai kažkodėl nepateikia tų duomenų, kuriuos, mano požiūriu, galima būtų pateikti per 5 minutes, tai yra tam tikrų priežasčių.

Lygiai taip pat dar nebuvo nė karto atsakyta į klausimą, o ką vežėjai daro Baltarusijoje, kokie ten yra santykiai ir kaip ten yra: ar ten tikrai tiktai tranzitas, ar yra daug gilesni verslo santykiai? Vežėjai pasiduoda tai pačiai propagandai ir važiuoja kalbėtis, man atrodo, kad tokius kaip sunkvežimių klausimus galima išspręsti tiktai diplomatiniu būdu. Tą mes tikrai aktyviai darome ir mums padeda mūsų strateginiai partneriai, tikrai esu jiems labai už tai dėkinga.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia S. Gentvilas. Prašau, kolega.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Klausimas premjerei, o gal ir atviras klausimas. Kiekviena krizė yra galimybė, ir šiandieninė energetikos krizė yra didelė galimybė Lietuvai transformuotis žymiai sparčiau į žaliąją energetiką. Gal premjerė arba ministrų kabinetas galėtų įvardinti tris iniciatyvas, kurios per kovo mėnesį yra daromos Vyriausybėje, kad paspartintų energetinę transformaciją ir būtume mažiau priklausomi nuo tokių energetikos šokų?

Gal galite konkrečiai įvardinti kažką, tris elementus, nes dabartinis spaudimas Vyriausybei dėl kuro kainų mažinimo yra tiesiog ta pati virvė pakaruokliui? Mes esame padarę gerų sprendimų, pavyzdžiui, vėjo energetikoje po paskutinės krizės esame pirmi Europoje pagal energijos suvartojimą. 33 % dabar pagaminama iš vėjo. Buvo padarytos pamokos. Gal dabar galite įvardinti, kas daroma Vyriausybėje, kad žmonės taptų mažiau nepriklausomi? Ačiū.

**PIRMININKAS.** Kolega, jūsų laikas klausti baigėsi.

**I. RUGINIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Žaliasis kursas yra nuolatos lydintis kursas mus visuose sprendimuose, tai yra ir Europos Sąjungos kertinis tikslas. Tikrai detaliau leisiu turbūt energetikos ministrui pakomentuoti.

**Ž. VAIČIŪNAS.** Dėkui už klausimą. Pirmiausia norėčiau pabrėžti, kad, kaip ir minėjo premjerė, yra tęstinės programos ir pirmiausia akcentuočiau atsinaujinančiųjų išteklių vystymą. Kaip žinote, mobilizavome dar papildomas paskolas, čia kalbu apie ILT'ės lengvatines paskolas, taip pat rinkos sąlygomis tikrai turime didžiulį poreikį. Tai yra tęstiniai dalykai.

Kitas dalykas yra Klimato kaitos programa, ten irgi sudėliotos atitinkamos priemonės. Ir dėl papildomų priemonių, kurių dar šiai krizei suvaldyti turėtų būti imamasi, taip pat šiuo metu diskutuojame, jos bus paskelbtos. Bet šiuo metu tikrai nenorėtume šaudyti į vieną ar į kitą pusę, jos turi būti suderintos. Elektromobilumas, kiti dalykai, tai yra, be abejo, ta kryptis, kuria turėtume eiti.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolegos, už atsakymus. Toliau klausia I. Braziulienė.

**I. BRAZIULIENĖ** (*LSDPF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, aš turiu klausimą ir prašymą. Klausimą turiu žemės ūkio ministrui, o prašymą – premjerei. Pastaruoju metu Lietuvoje sparčiai brangsta trąšos ir trąšos brangsta visame pasaulyje. Kai kur jų kainos šoktelėjo dešimtimis eurų už toną, o tiekimas stringa.

Gerbiamas ministre, ar valstybė planuoja kažkokias papildomas paramos priemones ūkininkams, kad jie galėtų kompensuoti išlaidas ir išlikti konkurencingi? O premjerės tiesiog norėčiau paprašyti: gal galime gauti kažkokį grįžtamąjį ryšį, kaip sekasi „Orleno“ santykių sprendimo grupei, tiesiog parlamento narius informuoti, kas yra nuspręsta ir kur link juda? Ačiū.

**A. PALIONIS.** Galiu aš pradėti pirmas?

Trąšų brangimo priežastys yra dvi. Viena priežastis yra pasaulinė – dėl prieš dvi savaites įvykusio karo pradžios ir vienų ar kitų šalių sprendimo neeksportuoti trąšų į kitas šalis. Dėl to konteksto tos trąšos brangsta visame pasaulyje. Ir ta konkurencinė… Žiūrint iš konkurencinės pusės, tai konkurencijos iškraipymo mes čia nematome, bet yra priimti kiti sprendimai dar 2023 metų sausio mėnesį Europos Komisijoje dėl $CO_2$, kur ir čia, Lietuvoje, jau tris mėnesius vadinamasis „Sibamas“ iškraipo konkurenciją Europos Sąjungos ūkininkų su visų kitų trečiųjų šalių ūkininkais.

Žemės ūkio ministrų susitikime su žemės ūkio komisaru ir prekybos komisaru, kadangi šitie klausimai yra sprendžiami prekybos komisaro Europos Komisijoje, visos šalys išsakė nuogąstavimą. Prekybos komisaras dabar yra inicijavęs „Sibamo“ 27a straipsnio sustabdymo procedūras. Dėl to Komisija turėtų gauti dabar iš Europos Parlamento sprendimą, kad tą galėtų daryti. Tada Komisija spręs, Komisija įvykdys 27a straipsnio poveikio vertinimą ir priims sprendimą.

Dabar Lietuva, mes, turime paruošti poziciją. Tai ne Žemės ūkio ministerija tai pozicijai atstovauja – Aplinkos ministerija atstovauja tai pozicijai. Ministrės Pirmininkės pavedimu yra suda-

ryta tarpinstitucinė darbo grupė, kurioje yra Aplinkos ministerija, Žemės ūkio ministerija, Ekonomikos ministerija ir Užsienio reikalų ministerija. Kadangi Prekybos ministrų tarybai atstovauja užsienio reikalų ministras, kur Lietuvos pozicija ir bus išreikšta, tai visos šalys dabar tą mechanizmą daro, kad kažką mes galėtume kompensuoti. Mes tiktai kalbamės su žemės ūkio komisaru, kad pati apskaičiavimo ir mokėjimo procedūra už tą pridėtinę $CO_2$ dalį nebūtų mokama kartu su trąšomis. Tie importuotojai įpareigoti pirkti sertifikatus tiktai po metų, kad neįšaldytų apyvartinių lėšų, ypač kai mūsų žemės ūkis skolinasi pinigus trąšoms arba trąšas skolinasi ir paskui, gavę derlių, sumoka, kad neapmokestintų dar papildomai ir procentais, palūkanomis tos sumos.

**PIRMININKAS.** Dėkojame, ministre, už atsakymą. Toliau klausia A. Gedvilas. Prašau, kolega.

**A. GEDVILAS** (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Turiu klausimą gerbiamam finansų ministrui. Jūs esate akcinės bendrovės „Ignitis grupė“ akcijų valdytoja. Ar kontroliuojate šios įmonės darbą ir esate patenkintas stebėtojų tarybos narių darbo kokybe? Visai neseniai buvo pratęsta šios grupės vadovo kadencija. Taip pat pakankamai daug diskusijų sukelia VKJ pardavimo procedūros. Visus tuos sprendimus lėmė būtent stebėtojų tarybos veiksmai.

Galų gale Valstybės kontrolė visai neseniai paskelbė tokias išvadas, kurios liudija didelius pažeidimus ir darbo trūkumus. Ar, jūsų manymu, stebėtojų taryba tinkamai atlieka savo darbą, turi tinkamas kompetencijas, nėra kokių nors imitavimo požymių? Galų gale, ar nėra daroma kokia nors įtaka? Kodėl vis dėlto tie sprendimai tokie keliantys diskusijas?

**PIRMININKAS.** Kolega, jūs laiką jau išnaudojote.

**K. VAITIEKŪNAS.** Dėkui už klausimą. Pabandysiu atsakyti trumpai. „Igničio“ stebėtojų taryba, be abejo, pasitikime, tačiau suprantame nuogąstavimus dėl vykstančių procesų kokybės, greičio ir skaidrumo. Kadangi tai yra faktiškai monopolinė kompanija, pati didžiausia ir įtakingiausia kompanija Lietuvoje energetikos sektoriuje, todėl natūralu, kad jos veikla yra po didinamuoju stiklu. Jeigu kyla klausimų ir į juos yra atsakoma, tai tik didina skaidrumą ir įmonė veikia dar efektyviau. Todėl dėkui taip pat ir jums, kad keliate tuos klausimus ir padedate mums užtikrinti sėkmingą „Igničio“ veiklą. Be abejo, būna, kad įmonės savo darbe padaro klaidų. Jei tos nustatytos klaidos yra ištaisomos, tai viskas juda į gerąją pusę.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia J. Razma. Prašau, kolega.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Gerbiamoji premjere, iš atsakymų Ž. Pavilioniui pajutau, kad jums rūpi Europos Sąjungos reikalai, V. Orbano trikdžiai ir taip toliau. Bet jūs, kaip buvo ir praėjusioje kadencijoje, kaip premjerė, deja, neturite galimybės atstovauti Lietuvai Europos valstybių ar vyriausybių vadovų taryboje, nors daugumai šalių ten atstovauja premjerai, tik keletui prezidentinių valstybių atstovai – prezidentai. Ar jūs esate išreiškusi pageidavimą Respublikos Prezidentui, ar esate kalbėjęsi, kad galėtumėte atstovauti tais klausimais, kurie yra Vyriausybės kompetencijos, aišku? Jeigu tai jūs darėte, koks buvo Prezidento atsakymas?

**I. RUGINIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Matote, mes kažką bendro turime tarp abiejų partijų. Su Prezidentu mes kalbamės, susitariame. Jūs puikiai žinote, kad negalime besikeisdami važiuoti į posėdžius, pagal naujas atstovavimo taisykles. Atstovas yra vienas. Deja, taip yra. Kitu atveju mes galėtume tuomet tą daryti dviese.

**PIRMININKAS.** Dėkojame už atsakymą apie gražų tarpinstitucinį bendradarbiavimą. Toliau klausia E. Rudelienė.

**E. RUDELIENĖ** (*LSF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Mano klausimas būtų skirtas aplinkos ministrui. Noriu pasiteirauti dėl situacijos Kazokiškių sąvartyne. Jau ne pirmą savaitę girdime, kad yra padidėjusi oro tarša, net kelis kartus viršija. Aplinkiniai gyventojai kenčia, smarvė sklinda aplinkui net keliolika kilometrų. Institucijos siunčia vienos pas kitas, komentuoja. Bet buvo numatyta, kad šitas sąvartynas iš esmės veiks iki 2026–2027 metų. Bendruomenė kaip ir tikisi jo uždarymo. Didžiausias teršėjas apskrityje yra Vilniaus miestas, o kenčia mažųjų savivaldybių gyventojai. Kokių veiksmų imsitės ir ką galite pakomentuoti apie šią situaciją? Ačiū.

**K. ŽUROMSKAS.** Sveiki. Dėkui už klausimą. Aplinkos apsaugos departamentas jau, man atrodo, šios savaitės pradžioje suteikė privalomąjį nurodymą Vilniaus atliekų tvarkymo (čia per

garsiai gal) centrui. Kaip žinome, Vilniuje yra paskelbta ekstremalioji situacija. Tos atliekos būtent yra vežamos iš „Energesman“, tai yra Vilniuje degusios atliekos, jos buvo čia sandėliuojamos ganėtinai ilgą laiką. Situacija yra tikrai žinoma, buvo purškiami tam tikri chemikalai, tačiau, atėjus pavasariui, ta tarša tiesiog pagavo tam tikrą kvapą. Bus toliau imamasi priemonių. Taip pat žinau, kad merai bendravo tarpusavyje. Merui buvo duoti tam tikri pasiūlymai. Iki balandžio 10 dienos turi susitvarkyti. Vėlgi galbūt labiau pakomentuosiu, kad ekstremalioji situacija vis dar yra paskelbta. Tos šiukšlės yra suvežtos iš čia, iš Vilniaus. Dabar jos yra vežamos atgal deginti į Vilniaus kogeneracinę jėgainę. Kadangi jos buvo perdengiamos tam tikru žemių sluoksniu, o žinome, kad žemių nedegina, tai yra perrūšiuojamos ir vežamos deginti. Tai sprendžiame situaciją, žinome ir informuosime, kai tiktai bus dar kažkas konkrečiau.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega, už atsakymą. Toliau klausia R. Janušonienė. Prašom, kolege.

**R. JANUŠONIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Aš turiu klausimą sveikatos ministrei. Šią savaitę Seimas patvirtino labai svarbų dokumentą dėl priemokų gydymo įstaigoms naikinimo. Kaip Seimo narė dažnai gaunu rinkėjų užklausų, ir dar su prašymu, kad konkrečiau galėtumėte pakomentuoti, kas keisis, kas pagerės, kaip pagerės galimybė patekti pas gydytojus, kada šita tvarka jau tikrai įsigalios ir kur, ir kaip kreiptis gyventojams, jeigu jie pastebi galimus pažeidimus? Ačiū.

**M. JAKUBAUSKIENĖ.** Dėkoju jums, gerbiama Seimo nare, už klausimą. Iš tiesų Sveikatos sistemos įstatymo pakeitimai, kurie draudžia iš pacientų reikalauti papildomų mokėjimų už valstybės lėšomis teikiamas sveikatos priežiūros paslaugas, įsigalioja jau nuo gegužės 1 dienos. Taip visi Lietuvos gyventojai, gaudami paslaugas tiek valstybinėse, viešosiose sveikatos priežiūros įstaigose, tiek privačiose gydymo įstaigose, jeigu paslaugos yra apmokėtos iš ligonių kasų biudžeto Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis, turi gauti tas paslaugas visiškai be jokių papildomų priemokų. Visgi, atsižvelgdami ir į pacientų, gydytojų, gydymo įstaigų prašymus, kreipimusis, esame parengę papildomų medicinos priemonių sąrašą, kuris bus tvirtinamas Vyriausybėje. Tai bus tos medicinos priemonės, už kurias pacientai galės papildomai sumokėti skirtumą pasirinkdami brangesnes priemones, negu kad apmoka ligonių kasos.

Taip pat nuo gegužės 1 dienos įsigalios komforto paslaugų sąrašas, kuris yra baigiamas rengti ir bus tvirtinamas ministro įsakymu. Jis sudarys galimybę papildomai susimokėti už maitinimo, apgyvendinimo paslaugas tiek viešosiose, tiek privačiose gydymo įstaigose.

Žinoma, tikimės, kad visos gydymo įstaigos laikysis įstatymų ir pacientams tikrai neteks kreiptis dažnai dėl įvairių reikalavimų, sakykime, papildomai sumokėti. Žinoma, pirmiausia pacientas turėtų kreiptis į konkrečią gydymo įstaigą ir į Ligonių kasą ir informuoti apie tai, kad papildomai yra reikalaujama mokėjimų, kurie šiuo atveju jau būtų neteisėti, kai paslaugos yra apmokėtos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto.

**PIRMININKAS.** Ačiū, gerbiama ministre, už atsakymą. Toliau klausia V. Juozapaitis. Jo nėra darbo vietoje. Tada klausia kolega Vytautas Gailius. Prašau, kolega. (*Balsas salėje*) Vitalijus Gailius. Atsiprašau.

**V. GAILIUS** (*LSF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Ekonomikos ir inovacijų ministre, jūsų norėčiau paklausti ir pasiųsti žinutę galbūt dėl tinkamo nenugalimos jėgos aplinkybių reglamentavimo, nes tai yra būtina sąlyga sutarties šalių interesų apsaugai. Ar svarstome galimybes vienodai pagal aiškias taisykles pasiųsti žinutę viešajam sektoriui dėl sutarčių indeksavimo aiškių taisyklių, kas buvo pandeminiu laikotarpiu, visiems buvo aišku ir visi žinojo, kaip elgtis?

Kitas klausimas finansų ministrui. Ministre, metai laiko be Muitinės departamento direktoriaus. Ar galėtumėte apibūdinti detektyvo aplinkybes ir kieno įtaka veikė asmenys, pažeidę…

**PIRMININKAS.** Kolega, jūsų laikas baigėsi. Dar nori ir kiti paklausti.

**V. GAILIUS** (*LSF*). …tvarkas sudarydami komisiją? Ačiū.

**K. VAITIEKŪNAS.** Na taip, komisija ir pats konkursas buvo atšauktas, dabar bus skelbiamas naujas. Muitinės departamentas be nuolatinio direktoriaus dirba nuo rugsėjo mėnesio, tai dar metų nėra.

Vis dėlto dabar pavaduojantis direktorių yra ilgametis Muitinės pavaduotojas, kuriuo mes pasitikime. Tikime, kad dar tuos kelis mėnesius, kiek užtruks iš naujo skelbiamas konkursas, Muitinė toliau dirbs sklandžiai, o atėjęs naujas vadovas suteiks taip reikalingų pokyčių.

**E. GRIKŠAS.** Labai ačiū jums už klausimą, gerbiamas Seimo nary. Aš tik labai paprašyčiau jūsų patikslinti. Jūs turite omenyje *force majeure* aplinkybes būtent visų finansavimo ir kitų priemonių? Dar nebuvome priėję prie to svarstymo suvienodinimo, bet labai ačiū už jūsų pastebėjimą. Tikrai įsivertinsime.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia A. Radvilavičius.

**A. RADVILAVIČIUS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke, už galimybę paklausti. Mano klausimas yra aplinkos ministrui. Pastaruoju metu iš Valstybinės miškų tarnybos traukiasi ar planuoja trauktis ilgametę patirtį ir aukštas profesines kompetencijas turintys specialistai. Viešojoje erdvėje pasigirsta signalų apie galimą spaudimą darbuotojams ir prastėjančią darbo atmosferą institucijoje. Ar ministerija yra atlikusi realų šios situacijos vertinimą ir ar matote riziką, kad dėl tokių procesų tarnyba gali prarasti savo profesionalumą? Ar tai nėra ženklas, kad ministerijos vykdomi sprendimai, reformos tarnyboje sukuria aplinką, kurioje patyrę specialistai nenori ir nebegali dirbti, ir kas galiausiai už tai prisiims atsakomybę?

**K. ŽUROMSKAS.** Dėkui už klausimą, gerbiamas Audriau. Restruktūrizacija Valstybinėje miškų tarnyboje jau yra vykdoma nuo praeitų metų vidurio. Dalis informacijos ten yra tikrai neteisinga, ką dabar pats minėjote, tai buvo tiktai vienas straipsnis. Informaciją sekame, papildomai turime patikrinimą… ne patikrinimą, bet kontrolę Aplinkos apsaugos komitete pirmadienį. Taip pat mes kalbamės labai atvirai su M. Tarnausku, dabartiniu įmonės vadovu. Situaciją stebime, žinome. Pačiai tarnybai funkcijas atlikti tai nepakenks. Tiek trumpai.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia J. Sejonienė. Prašau, kolege.

**J. SEJONIENĖ** (*TS-LKDF*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Mano klausimas šį kartą bus ne sveikatos apsaugos, bet socialinės apsaugos ir darbo ministrei. Prieš 2 dienas ji sakė, kad jai klausimai dėl II pensijų pakopos juokingi. Lygiai prieš 2 dienas, pacituosiu „Lietuvos ryto“ straipsnį: „Gyventojai iš II pensijų pakopos traukiasi greičiau, nei tikėtasi. Aplenkėme net estus.“

Apie tuos pačius estus. 2021 metais, žinia, Estija įvykdė savo reformą, pasitraukė daugiau žmonių, negu planuota, išsiėmė apie 2 mlrd., iš tų 2 mlrd. investavo… na, faktiškai pusę išleido greitai, pravalgė, sakykime taip. Dabar patys estai svarsto, kaip susigrąžinti žmones į sistemą, ir skaičiuoja, kad gyventojams, kurie pasitraukė iš II pakopos, senatvės pensija tesieks 30–35 % buvusio atlyginimo.

Norėčiau pacituoti J. Kukemelką, finansų ekspertą, pensijų ekspertą, kuris sako: tai buvo siaubingas populistinis žingsnis…

**PIRMININKAS.** Kolege, laikas, skirtas klausti, baigėsi, dar laukia signataras E. Zingeris. Negalime užgaišti laiko.

**J. SEJONIENĖ** (*TS-LKDF*). Gerai, aš tiktai tada užduosiu klausimą. Kaip jūs galvojate, kokia Lietuvos perspektyva?

**PIRMININKAS.** Ačiū. Prašom, ministre, sureaguoti.

**J. ZAILSKIENĖ** (*LSDPF*). Tiesiog žmonės priima sprendimus patys, ką jiems daryti – likti pensijų kaupimo pakopoje ar ne. II pensijų pakopoje sausio 1 dieną buvo 1 mln. 400 asmenų. Sustabdžiusių mokėjimą buvo beveik pusė. Tik 755 tūkst. aktyviai dalyvavo kaupimo pakopoje. Tai rodo, kad beveik 50 % apskritai nepasitikėjo šita sistema. Natūralu, kad mes, kaip socialdemokratai, išgirdome savo rinkėjus ir galvojame, kad mes, kaip valstybė, privalome pasirūpinti I pensijų pakopa, o verslas, II pensijų pakopos fondų turėtojai, turėtų galvoti, kaip įtikinti žmones, kad jie kauptų tuose fonduose.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia J. Šuklinas. Prašau, kolega.

**J. ŠUKLIN** (*LSF*). Dėkoju už galimybę paklausti. Klausimą norėčiau užduoti ekonomikos ir inovacijų ministrui. Gerbiamas ministre, rudens sesijoje jau kėliau šį klausimą dėl naujų laisvųjų ekonominių zonų steigimo Lietuvoje. Norėčiau dabar patikslinti, kokios stadijos yra šis projektas,

kada planuojate pateikti Seimui ir kodėl šis klausimas neįrašytas į pavasario sesijos darbų programą?

Taip pat norėčiau atkreipti dėmesį dėl Visagino savivaldybės situacijos. Norėčiau priminti, kad Visagino savivaldybė yra vienintelė Lietuvoje, kuri savo teritorijoje saugo radioaktyviąsias, ypač pavojingas radioaktyviąsias atliekas, o tai labai apsunkina investuotojų pritraukimą į šį regioną. Ar nemanote, kad šiam regionui ir šiai savivaldybei reikia papildomo, ypatingo dėmesio Vyriausybės ir papildomų skatinimo priemonių?

**E. GRIKŠAS.** Labai ačiū jums už klausimą. Tai dėl laisvųjų ekonominių zonų mes esame išdėlioję dabar strategiją, nes yra LEZ'ų, kuriems reikia atkurti teritorijas, tai jau įpareigota įstatymo. Dėl naujų tiek laisvųjų ekonominių zonų, tiek pramonės parkų esame susidėlioję, tai dėl to dar pavasario sesijoje nėra, kad dirbame ir su savivaldybėmis.

Norėčiau labai pabrėžti Visagino savivaldybės atvejį, ypač mero aktyvumą, nes jau turėjome su juo turbūt penkis susitikimus. Kalbėjome apie verslo galimybes būtent Visagine. Dabar, artimiausiu metu, bijau sumeluoti, lyg ir kovo pabaigoje, planuojame vizitą į Visaginą, kur irgi apsižiūrėsime ir tą planuojamą sklypą, kuriame galėtų būti laisvoji ekonominė zona. Tiesiog dabar ieškome greičiausio sprendimo dėl pačios laisvosios ekonominės zonos steigimo ar tam tikro pumpuravimo kitų, kad būtų visas paketas pagalbos verslui ten pritraukti.

Šiaip matome tikrai geras galimybes Visagine, nes yra kompetencijų, kompetencijų tam tikrose inžinerinėse srityse, kur tikrai žmones būtų galima įdarbinti, ir tai yra aktualu investuotojams. Tikrai Visagino merą, jo aktyvumą išskirčiau kaip pavyzdinį, nes savo namų darbus jie yra pasidarę. Tiesiog ieškome to greičiausio, paprasčiausio kelio užtikrinti tam tikro LEZ'o ar pramonės parko buvimą būtent Visagine. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia D. Jakavičius. Prašau, kolega.

**D. JAKAVIČIUS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Noriu paklausti aplinkos ministro K. Žuromsko. Antradienį Šakiuose savivaldybės meras ir Klaipėdos valstybinio jūrų uosto generalinis direktorius pasirašė susitarimą dėl Gelgaudiškio uosto išvystymo. Mes žinome ir jūs žinote, kad uosto teritorija patenka į Panemunių regioninio parko teritoriją, ir žinome Saugomų teritorijų tarnybos poziciją dėl galimų investicijų. Bet žinodamas, kokia yra svarbi XX Vyriausybei regionų politika, žinodamas, kad tai būtų ir ekonominio augimo, ir turizmo skatinimo, ir laivybos plėtra, taip pat galimas net ir karinis mobilumas bei žaliosios energetikos plėtra, noriu jūsų paklausti: ar tikrai nebus kliūčių iš Aplinkos ministerijos ir jos tarnybų šio regiono svarbiam projektui vystyti ir jo plėtrai?

**K. ŽUROMSKAS.** Dėkui už klausimą. Kitą savaitę taip pat dalyvauju Klaipėdoje forume, kuriame kalbėsime apskritai, konceptualiai apie vidaus vandenis, jūrų uostus ir vidaus vandenų panaudojimą. Nereikėtų žiūrėti tiktai į vieną ar kitą uostą, bet reikėtų žiūrėti į mūsų visą vidaus vandenų sistemą. Tai čia šis failas, taip galima pavadinti, labiau yra Susisiekimo ministerijos. Žinau, kad jie planuoja rengti ir ketina rengti studiją ir apskritai strategiją, kaip būtų, pavyzdžiui, Gelgaudiškio uostas kooperuotas ir įtrauktas apskritai į visą tiesiog vidaus sistemą. Kaip aš kalbėjau ir mūsų susitikimo metu, tie dalykai gali būti suderinami ir turėtų būti derinami, bet reikėtų pažiūrėti ne kaip Vidaus vandens kelių direkcijos atveju: kažkur vienur pakasėme, tada gaunam baudą, kažkur kitur nesusiderinę žiūrime vienaip ar kitaip. Tiesiog reikėtų spręsti kompleksiškai. Ir taip, jeigu visa Vyriausybė pritars, tai Aplinkos ministerija taip pat palaikys šį sprendimą. Dėkui.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia D. Ulbinaitė. Prašau, kolege.

**D. ULBINAITĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū už galimybę paklausti. Mano klausimas socialinės apsaugos ir darbo ministrei. Šiandien Seime, štai kitoje salėje, yra susirinkę šimtai savanorių iš visos šalies ir pristatomas Nacionalinis savanorystės standartas. Ministre, gražiai pakalbėjote per atidarymą ir Vyriausybės programoje numatytas savanorystės stiprinimas, bet gal galite įvardinti, kokių konkrečių priemonių esate numatę savanorystei stiprinti? Taip pat žadėjote ir finansavimą didesnį. Tai gal kokių nors konkretybių jau galite pasakyti, nes kol kas nė pavasario darbų sesijoje jokių pasiūlymų dėl savanorystės stiprinimo nėra? O vis tiktai turime situaciją, kai šalyje tik 12 % žmo-

nių savanoriauja, kai kitose šalyse ir 50 %, ir mūsų šalies savanorystė tik 1 % prie BVP sukuria, kai kitose šalyse ir 5 %. Tai ar tiktai žodžiais stiprinate savanorystę, ar turite kokią nors žinią savanoriams, šiandien susirinkusiems Seime?

**J. ZAILSKIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Man atrodo, žinios yra dvi. Jeigu jūs buvote šiandien Seime konferencijos atidaryme, savanorių susitikime, tai būtent tai yra šveicarų fondų ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos priemonė, kurios bendra suma yra skiriama 2 mln. 700 tūkst. tam, kad sukurtų savanorystės standartą, kokybiškos savanorystės standartą, kad būtų aišku, kaip reikėtų dirbti ta kryptimi. Tai čia yra vienas toks.

Žinote, tas projektas jau pradėtas, galima sakyti, įsibėgėja, ir labai laukiame priimtų standartų, kurie bus ta prasme taikomi savanorystės visose srityse. Tai čia labai svarbus momentas, nes, norint ją stiprinti, reikia labai gerai išsiaiškinti, ko mes norime ir kaip norime. Tai vienas dalykas.

Kitas yra iš europinių fondų finansavimas irgi savanoriškai veiklai, kur mūsų ministerija koordinuoja, dabar tiksliai nepasakysiu, kokios sumos, bet irgi konkrečiai bus net finansuojamos ir priimančios organizacijos, ir savanoriai apmokami. Yra labai nemažai žmonių, įskaitant nustatytas valandas ir visa kita. Jeigu norite, šitą galėčiau tiesiog vėliau patikslinti, nes tai dabar jau yra apraše ir teikiama, šiais metais jau bus teikiama. Tikrai apie tai galvojama. Negana to, kas Seimo narių yra pateikta, Pagyvenusių žmonių įstatyme irgi bus įtvirtinta vyresnio amžiaus žmonių savanorystė, kur irgi norėtume aiškesnio ir formalizuoto požiūrio į tai. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia S. Kairys. Prašau, kolega.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Ačiū už galimybę paklausti. Mano klausimas gal kultūros ministrei. Neseniai pasirodė informacija, kad ministerija visgi nepritarė Seimo valiai, kuri buvo užfiksuota kalbant apie Desovietizacijos komisijos naikinimą, ir lyg siūlo nebenaikinti tos komisijos. Bet, matant tolesnius viešus komentarus iš ministerijos, sunku suprasti, kokia iš tikrųjų yra nuomonė, nes dabar yra sakoma: tai palaukite, čia derinimas, čia gal mes taip pasakėme, bet dar visos institucijos gal nepasisakė. Kokia yra ta tikroji nuomonė? Ar bus ta komisija, nebebus tos komisijos? Ir iš principo, kaip manote, ar desovietizacijos procesas yra baigtas ir ar nesukursite tokių sąlygų, kad sovietinė istorija turės 60 interpretacijų, tai yra lygiai tiek, kiek yra savivaldybių Lietuvoje?

**V. ALEKNAVIČIENĖ** (*LSDPF*). Laba diena. Ačiū už pateiktą klausimą. Jūs tuo pačiu metu ir klausiate, ir atsakote. Tai taip, projektas yra derinamas ir prie projekto bus Vyriausybės išvada. Kuomet grįš į komitetą, jūs susipažinsite.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia A. Dudėnas.

**A. DUDĖNAS** (*LSDPF*). Dėkui, Seimo Pirmininke. Mano klausimas būtų finansų ministrui dėl ILTE'ės. Vakar turėjome Kaimo reikalų komiteto posėdį, tikrai buvo smagu girdėti, kad ILTE'ė sparčiai eina prie to, kad skolins ūkininkams ir žemės ūkiui, tai tikrai sveikintinas dalykas. Mano klausimas būtų dėl ILTE'ės stebėtojų tarybos. Ta prasme ten yra atstovai iš Finansų ministerijos, yra Ekonomikos ministerijos atstovai, Aplinkos ministerijos, ar nemanote, kad būtų tikslinga turėti atstovą ir iš Žemės ūkio ministerijos, kad būtų greičiau, procesai vyktų ir atlieptų, sakykime, tuos visus ūkininkų poreikius? Ar nematote galimybės, būtinybės papildyti galbūt Stebėtojų tarybą, aš nesakau valdybą, bet iš Žemės ūkio ministerijos atstovų?

**K. VAITIEKŪNAS.** Ačiū už tokį klausimą ir pasiūlymą. Tikrai idėja svarstytina. Manau, kad apsvarstysime, kurios sritys ILTE'ės yra pačios prioritetinės, tai kaip ir jūs, galiu pasidžiaugti, kad pagaliau atsiras galimybė ūkininkams apyvartinėms lėšoms skolintis. Ir kodėl gi ne? Jeigu ten būtų atstovaujama Žemės ūkio ministerijai. Tikrai apsvarstysime. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia A. Petrošius.

**A. PETROŠIUS** (*TS-LKDF*). Premjerė kalbėjo apie Europos ir Briuselio koridorius, tai tikiuosi, kad ir ten tenka vaikščioti ne vienai, kad linksmiau būtų. Bet klausimas ne jums, klausimas sveikatos apsaugos ministrei. Praėjusioje kadencijoje Seimas turėjo valios ir ministerija turėjo valios įgyvendinti labai prasmingą ir didelį projektą, tai yra Klaipėdoje turime Klaipėdos universiteto ligoninę. Klaipėdos universiteto ligoninė išgyveno virsmą, padarė daug žingsnių. Klaipėdoje turime ir išplėstinę slaugos programą, ką universitetas buvo pažadėjęs, ir dabar ateina laikas rezidentūros klausimui. Niekam ne paslaptis, kad Klaipėda gauna dešimtis rezidentų su gal dvejetu

priekyje, kurie įgyja teisę atvažiuoti į Klaipėdą. Ministerijos pozicija kol kas nėra aiški, bet atrodo, kad siūloma išbandyti visas kitas priemones, bet nepadaryti to principinio sprendimo leisti rezidentus rengti Klaipėdai.

Žinau, kad mano klausimas yra nepatogus, bet ką padarysite, kad atsispirtumėte Kauno ir Vilniaus klinikoms, kad sprendimas turėti ir rengti rezidentus Klaipėdoje būtų padarytas dar šioje kadencijoje?

**PIRMININKAS.** Kolega, jūs viršijote laiką.

**A. PETROŠIUS** (*TS-LKDF*). Atsiprašau.

**M. JAKUBAUSKIENĖ.** Dėkoju, gerbiamas Seimo nary, jums už klausimą. Iš tiesų, kaip jūs žinote, Klaipėdoje buvome susirinkę ir kalbėjome kartu ir su akademine bendruomene, ir klinikinių įstaigų, ligoninių, ir Lietuvos nacionalinių ir regioninių ligonių vadovais, ir svarstėme keletą klausimų. Klaipėdos universiteto ligoninėje iš tiesų yra labai svarbus Vakarų medicinos paslaugų teikimo centras. Diskusinis klausimas dėl rezidentūros galimybės, Klaipėdos universiteto ligoninėje ją daryti siejamas su pačios ligoninės pajėgumais tai daryti: mentoriais, infrastruktūra ir teisine baze, kuri sukuria tam tikrus apribojimus.

Atsakant į klausimą turbūt reikėtų įvertinti tas galimybes. Interesas stiprinti Klaipėdą ir Klaipėdoje mediciną yra, tikrai politinę valią mes tam turime. Šiuo metu kaip tik svarstome, kaip Klaipėdos universiteto ligoninei sudaryti galimybę turėti daugiau rezidentų, negu jie turi dabar, ir tam yra tam tikrų reglamentavimo, juridinių kliūčių. Yra Vyriausybės nutarimas, kuriuo sakoma, kad Vilniaus ir Kauno universitetinės ligoninės, Santaros ir Kauno klinikos, gali siųsti rezidentus į regionus ir turi išlaikyti tą 30 % rodiklį, tai yra pageidautina, kad apie trečdalį rezidentų gautų praktiką regiono ligoninėse.

Klaipėdos universiteto ligoninės statusas yra universiteto ligoninė. Tiek Santaros, tiek Kauno klinikų ligoninėms ir universitetams yra problema išsiųsti rezidentus, nes jie tokiu būdu nepasiekia savo rodiklių, kai išsiunčia į regioną. Kiek teko diskusijoje kalbėti, abi – ir Vilniaus, ir Kauno medicinos mokyklos, akademija – tikrai labai atviros ir mielai siųstų daugiau rezidentų į Klaipėdos universiteto ligoninę. Tam yra reikalingi tam tikri žingsniai, kurie sudarytų ir teisines prielaidas tam…

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Gerbiama ministre, dar turime garbų signatarą. Prašom. Jis taip gražiai išlaukė visą laiką. Klausia E. Zingeris.

**E. ZINGERIS** (*TS-LKDF*). Labai jums ačiū. Turbūt turėčiau padėkoti už šiandien balsavimą ryte, kad nebuvo panaikintas apynasris neapykantai, ir visgi visos klasikinės partijos balsavo už. Aš turėčiau šitą sakinį netikėtai pačiam sau pasakyti čia, šitoje salėje. Ačiū.

Antras dalykas. Gerbiama premjere, jūs buvote Ukrainoje, daugelis iš mūsų irgi buvome ten daugybę kartų ir remiame. Visgi sprindžiu daugiau: mūsų pirmininkavimo metu Ukrainos ir Moldovos… Gerbiamas Pirmininkas turi puikius santykius su Moldovos vadove. Sprindžiu daugiau, negu būtų galima leisti įprastinėmis situacijomis. Ką jūs esate parengusi ponui V. Zelenskiui pasakyti per mūsų pirmininkavimą?

Jeigu galima, gerbiamai kultūros ministrei nedidelį klausimėlį, susijusį su platesnės žydų visuomenės dalyvavimu kultūros… Ačiū.

**PIRMININKAS.** Gerbiamas signatare, jums galioja klausti skirtas laikas, nes neliks laiko atsakymui.

**I. RUGINIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Mano turbūt didžiausia svajonė būtų, kad per pirmininkavimą prezidentui V. Zelenskiui mes galėtume pasakyti, kad jis su savo didžiule tauta ir šalimi pagaliau turi atvirą kelią įstoti į Europos Sąjungą.

**PIRMININKAS.** Ačiū, gerbiama Ministre Pirmininke. Gerbiami kolegos, Vyriausybei skirtas valandos laikas baigėsi. Ačiū visiems už dalyvavimą. Gražios dienos! Rytinis posėdis baigtas. (*Gongas*)

# LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

## IV (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 123 STENOGRAMA

## 2026 m. kovo 19 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja O. LEIPUTĖ*

---

**PIRMININKĖ (O. LEIPUTĖ**, *LSDPF*). Gerbiami kolegos, pradedame popietinį posėdį. Registruojamės.

Užsiregistravo 76 Seimo nariai. Posėdis pradėtas. (*Gongas*)

*14.00 val.*

**Vyriausiosios rinkimų komisijos narės Ingos Barišauskės prisaikdinimas**

Gerbiami Seimo nariai, šiandien į Vyriausiąją rinkimų komisiją paskyrėme naują narę – Ingą Barišauskę. Rinkimų kodeksas numato, kad Vyriausiosios rinkimų komisijos nariai prisiekia Seimo posėdyje. Prisiekęs asmuo po priesaikos tekstu pasirašo. Nustatytas priesaikos tekstas netaisomas ir nekeičiamas. Vyriausiosios rinkimų komisijos narių priesaikų tekstai saugomi Seimo kanceliarijoje. Kviečiu Seimo Pirmininką J. Oleką ir I. Barišauskę prisaikdinimo procedūrai. (*Kalba ne per mikrofoną, negirdėti.*)

Atsiprašome, techninė akimirka. Sustabdyta. Kolegos, registracijos nekartosime. Viskas su ja gerai. O tekstą prašome… Prisaikdinimo procedūrą pradedame.

**I. BARIŠAUSKĖ.** Aš, Inga Barišauskė, prisiekiu būti ištikima Lietuvos Respublikai, gerbti ir vykdyti jos Konstituciją ir įstatymus, sąžiningai ir garbingai atlikti savo pareigas Vyriausiojoje rinkimų komisijoje ir susilaikyti nuo poelgių, pažeidžiančių įstatymus ir žmogaus teises. Tepadeda man Dievas. (*Plojimai*)

**J. OLEKAS.** Sveikiname naujai prisiekusią Rinkimų komisijos narę, linkime laikytis priesaikos ir sėkmės jums darbuose.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Dar kartelį atsiprašome už šiek tiek sutrikdytą procedūrą. Matyt, pavasaris veikia.

Pradedame darbotvarkės klausimus. Turbūt neprieštarausite, jeigu pradėsime nuo rezervinio 1 klausimo, tai yra Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-26 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-1296. (*Balsai salėje*)

*14.03 val.*

**Seimo savaitės (2026-03-23 – 2026-03-27) – 2026 m. kovo 24 d. (antradienio) ir 26 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas**

Atsiprašome, vis dėlto rezervinis 2 klausimas – savaitės, prasidedančios kovo 23 dieną, Seimo posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Pranešėjas – J. Olekas. Prašom.

**J. OLEKAS.** Laba diena, gerbiami kolegos. Noriu pristatyti kitos savaitės darbotvarkę. Joje iš tikrųjų yra labai svarbių mums įstatymų projektų, kurie yra numatyti, tai ir mokestiniai kai kurie įstatymai, Žemės ūkio, Vertybinių popierių, taip pat mūsų ilgai laukti poligonų įstatymai, taip pat Krašto apsaugos sistemos, Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymai, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymas ir kiti. Taip pat turėtume apsispręsti dėl Lietuvos banko pirmininko, tikėkimės, dėl Etninės kultūros globos tarybos pirmininko patvirtinimo (yra projektas) ir kiti klausimai. Todėl siūlau pritarti pateiktai priešvelykinės savaitės darbotvarkei.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Jūsų norėtų paklausti E. Gentvilas. Prašom.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Gerbiamas Seimo Pirmininke, neprieštaraudamas dėl kitos savaitės darbotvarkės, noriu paklausti tokį bendresnį klausimą dėl šitos politinės daugumos programos,

gal Vyriausybės programos. Yra tekę girdėti, kad premjerė I. Ruginienė pasisakytų už svarstymus dėl 4 dienų darbo savaitės. Ar čia nėra pradėtas eksperimentas nuo mūsų Seimo trumpinti darbo laiką, trumpinti darbotvarkes, pateikti mažai klausimų? Kitaip sakant, turėti apytuštes ir pustuštes darbotvarkes. Ar čia nėra šios valdančiosios daugumos planas pradėti nuo Seimo?

**J. OLEKAS.** Ačiū, gerbiamas signatare, už klausimą. Aš prisimenu diskusijas per tuos 36 metus, kad reikia stabilesnės įstatymų aplinkos, kad negalima kiekvieną dieną vis keisti ir keisti įstatymų, kad būtume tie čempionai ir pasirodytume, kad kuo daugiau priėmėme įstatymų. Aš manau, kad toks įstatymų skaičiaus priėmimo lėtėjimas yra natūralus mūsų brandos požymis. Galbūt mums reikėtų susiorganizuoti daugiau (apie tai mes kalbame), išklausyti ir kai kurių mums atskaitingų institucijų ataskaitas, taip pat sugrąžinti čia, į plenarinius posėdžius, tam tikras diskusijas dėl Lietuvos ateities. Aš labai kelčiau klausimą dėl demografinės situacijos Lietuvoje. Iš tikrųjų turėjome ir gerų priemonių, pasisekusių, ir turime šiaip daugybę, bet rezultato to, kurio norėtume, neturime. Tai mums pakreipti taip ir turėti įstatymus, kurie galbūt po mūsų diskusijų, po aptarimų galėtų gyvuoti ir dešimtis metų be pakeitimų arba su nedideliais pakeitimais.

Jeigu pažiūrėtume ir į kitų šalių patirtis, tai turime ne vieną valstybę Europoje, kur plenariniai posėdžiai ir priėmimai yra tiktai kartą per savaitę, o ne du kartus, kaip pas mus. Todėl, sakau, man atrodo, kad čia yra erdvės, kur galės susirinkę frakcijų seniūnai ir Valdyba galbūt pasižiūrėti, kaip ateityje sureguliuoti mūsų darbą, bet nebūtinai užpildyti nuo 10 valandos iki 18 valandos vis tokia įstatymų mėsmale. Mano būtų tokia vizija. Ačiū jums už klausimą.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Jūsų nori klausti A. Petrošius. Prašom.

**A. PETROŠIUS** (*TS-LKDF*). Gerbiamas Seimo Pirmininke, prieš didžiąsias metų šventes kaip ir užturėjome tokią tarsi besiformuojančią tradiciją užbaigti ugningai, kad Lietuvos gyventojai turėtų galimybę šnekėtis įdomiomis temomis prie stalo. Tai turėjome LRT klausimą, dabar artėja Velykos. Ar yra tokių klausimų darbotvarkėje, o gal ką nors turite užantyje, kas tą Velykų laikotarpį padarytų prasmingesnį, kad prie to stalo su šeimomis lietuviai turėtų apie ką diskutuoti?

**J. OLEKAS.** Aš manau, kad taip. Pavyzdžiui, kad ir tie poligono klausimai, kuriuos mes turime, jeigu mes galėsime sugrįžti namo ir pasakyti, kad turime labai platų sutarimą. Man atrodo, yra du svarbūs dalykai. Tai kad būtų taika Lietuvoje. Nes, man atrodo, kiekvienas Seimo narys yra patyręs ir matęs, kaip atrodo gyvenimas, kai ta taika sulaužoma, ar tai būtų Ukraina, ar dabar Artimieji Rytai.

Antras dalykas – demografinės problemos sprendimas. Man atrodo, kad mes turime labai aiškiai atsisukti į šias problemas ir žiūrėti, ar mes galime išlikti. Ir čia aš girdžiu labai įvairių pasiūlymų. Ačiū skirtingoms frakcijoms, atskiriems Seimo nariams, Prezidentui už įvairias iniciatyvas. Jeigu mes padarysime, sakykime, tam tikrą lūžį ir bus daugiau gimimų, daugiau sugrįžimų į Lietuvą, nes Lietuva atkilo į tą situaciją, kada ji beveik siekia Europos Sąjungos vidurkį ir nėra jokios prasmės, kad tie žmonės, kurie išvažiavo prieš 10–15 metų, vargtų ten kažkur svetimoje šalyje ar bandytų sukurti naują gyvenimą. Jie gali sugrįžti pas gimines, pas klasės bendramokslius ir čia kurti Lietuvą. Mes turime labai geras temas, kurios yra ant mūsų stalo ir mūsų pavasario sesijos darbų programoje, kad galėtume pripildyti iki paryčių šnekas ir tuo šventiniu metu.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Daugiau jūsų nėra norinčių klausti.

**J. OLEKAS.** Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra? (*Balsai salėje: „Balsuojame.“*) Jeigu norime balsuoti, tai balsuosime balsavimo lango metu. (*Balsai salėje*)

*14.11 val.*

**Baudžiamojo kodekso 118 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo $122^1$ ir $250^7$ straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-1267, Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1268, Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1269 (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Baudžiamojo kodekso 118 straipsnio pakeitimo ir kodekso papildymo straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-1267. Pranešėjas – M. Dobrovolskis. Prašom.

**M. DOBROVOLSKIS.** Laba diena, gerbiama pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Dėkoju jums už suteiktą galimybę šiandien pristatyti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 118 straipsnio pakeitimo, kodekso papildymo $122^1$ ir $250^7$ straipsniais įstatymo projektą kartu su lydimaisiais Žvalgybos ir Kriminalinės žvalgybos įstatymų projektais.

Lietuvos nacionalinis saugumas šiandien susiduria su vis didėjančiomis grėsmėmis ir praktikoje pasitaikantys atvejai, tokie kaip mūsų kabelių apgadinimas, rizikos ekonominėje išskirtinėje zonoje, suponavo poreikį peržiūrėti baudžiamojo įstatymo teisinį reguliavimą, siekiant užpildyti spragas, kuriomis gali pasinaudoti užsienio žvalgybos, jų kontroliuojamos institucijos ar asmenys, fiziniai, juridiniai, kurie siekia pakenkti Lietuvos Respublikos nacionaliniams interesams.

Šiuo tikslu parengtas projektas ir siūloma įtvirtinti naujas nusikalstamas veikas. Pirmiausia kriminalizuoti neteisėtą dalyvavimą ne Lietuvoje vykstančiame ginkluotame konflikte, kuris yra nukreiptas prieš kitos valstybės nepriklausomybę, teritorinį vientisumą, suverenitetą ar konstitucinę santvarką ar yra kitaip nesuderinamas su Lietuvos nacionaliniais ir prisiimtais tarptautiniais įsipareigojimais.

Toliau siūloma kriminalizuoti, pirmas žingsnis – bandymas apibrėžti hibridines atakas, tai yra kriminalizuoti dalyvavimą užsienio valstybės teritorijoje organizuojamuose veiksmuose, kurie sukėlė pavojų Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiai įmonei, nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę ar svarbią reikšmę turinčią infrastruktūrą sudarantiems įrenginiams, turtui ar jų daliai.

Toliau plečiama, taisomos spragos, paaiškėjusios dėl mūsų piliečių ir užsienio valstybių piliečių dalyvavimo nurodymuose, tai yra dalyvavimo neteisėtų užsienio žvalgybų, saugumo institucijų ar kitų užsienio valstybės tiesiogiai bei netiesiogiai kontroliuojamų organizacijų veikloje, jų nurodymų, prašymų, užduočių, nukreiptų prieš Lietuvos Respubliką, vykdymo. Ši nusikaltimo sudėtis yra panaši į šnipinėjimą, bet jinai apima ne informacijos rinkimą, o išimtinai užduočių, konkrečių, materialių, vykdymą.

Taip pat galiausiai siūlome kriminalizuoti ir diversiją, arba kitaip vadinamą sabotažo nusikaltimą. Diversijos koncepcija yra platesnė. Ji pasireiškia prieš Lietuvos Respublikos interesus nukreiptu nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę ar svarbią reikšmę turinčią infrastruktūrą sudarančių įrenginių, turto ar jų dalies sunaikinimu, sugadinimu ar tokios įmonės veiklos sutrikdymu. Šie pokyčiai, susiję su diversija, visapusiškai apsaugotų Lietuvos infrastruktūrą, kuri yra ne tik mūsų teritorijoje, bet ir išskirtinėje ekonominėje zonoje, kur mūsų baudžiamasis įstatymas šiuo metu jurisdikcijos neturi.

Lydimaisiais Žvalgybos įstatymo ir Kriminalinės žvalgybos įstatymo projektais siekiama užtikrinti, kad kriminalinė žvalgyba ir žvalgybos institucijos galėtų vykdyti žvalgybą ir ikiteisminį tyrimą dėl naujo siūlomo įtvirtinti diversijos nusikaltimo. Įstatymų projektai išsamiai ir ne vieną kartą derinti su Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarija, Vidaus reikalų, Krašto apsaugos ministerijomis, Generaline prokuratūra, Valstybės saugumo departamentu, Nacionaline teismų administracija. Manome, kad jums teikiamas įstatymų projektų paketas yra subalansuotas tiek nusikalstamų veikų įtvirtinimo aspektu, tiek sankcijų prasme užtikrinant, kad nebūtų per plataus kriminalizavimo ir atsakomybė būtų nustatyta tik už pačius pavojingiausius atvejus, kurie sukelia realią žalą valstybės nacionalinio saugumo interesams.

Prašau jūsų palaikyti šį projektų paketą ir esu pasirengęs atsakyti į jums iškilusius klausimus. Labai ačiū.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Jūs pristatėte visus tris projektus. Jūsų taip pat norėtų paklausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Pocius.

**A. POCIUS** (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas viceministre, ačiū už iniciatyvą. Aš manau, kad turi atsirasti būtent tų griežtinančių priemonių, bet kartu mes turėtume pagalvoti ir apie tai, kaip nepakenkti Lietuvos piliečiams, kurie išvyksta dalyvauti tam tikrose misijose, kariniuose veiksmuose, kad būtent jų dalyvavimas nebūtų kriminalizuotas. Pavyzdžiui, yra lietuvių, išvykusių į Ukrainą kariauti. Toliau. Lietuvių vyksta į Prancūziją, į Svetimšalių legioną, pasirašo kontraktą, tarnauja ir

dažnai būna, kad išvyksta į misijas kitose valstybėse. Dar vienas momentas yra Izraelio piliečiai, kai kurie litvakai, jie turi dvigubą pilietybę – jie kartu yra ir Lietuvos piliečiai.

**PIRMININKĖ.** Laikas!

**A. POCIUS** (*TS-LKDF*). Kaip jūs žiūrite, ar nebus kokių nors spragų, kad pagal tas pataisas jie nukentės už tai, kad jie dalyvauja, sakykime, teisingose misijose, ir ar nebus kokių nors problemų dėl to?

**M. DOBROVOLSKIS.** Dėkui jums už pateiktą labai aktualų klausimą. Būtent rengiant šituos pakeitimus ir kiek susiję su neteisėtu dalyvavimu užsienio ginkluotuose konfliktuose, tai ir buvo kertinis aspektas. Mes būtent teikiame tą projektą, kuris apriboja ir aiškiai nukreipia, į kokius konfliktus, tai yra tiktai už tokius, kurie nesuderinami su Lietuvos prisiimtais tarptautiniais įsipareigojimais, mes galėtume taikyti atsakomybę. Tai būtent tokie konfliktai, kurie atitinka mūsų NATO transatlantinius interesus, mūsų sąjungininkų interesus. Minėjote Prancūziją, Izraelį, Ukrainą. Yra pateikiami būtent šie pavyzdžiai ir apribojamas kriminalizavimas ir pačiame aiškinamajame rašte.

Būtent toks ir buvo tikslas – kriminalizuoti tik jau mums, mūsų interesams kenkiantį dalyvavimą užsienio ginkluotuose konfliktuose. Tas tikslas yra aiškiai įvardinamas. Taip, norėtųsi, kad Lietuvoje gal būtų labiau išvystyta leidimų prisijungti, dalyvauti ginkluotuose konfliktuose sistema, bet, šiandien turėdami situaciją, mes labai stengiamės apriboti tą įstatymo normą, kuri būtų tikslingai taikoma tik prieš kovose… kaip, na, mūsų priešiškos valstybės. Labai ačiū jums dar kartelį.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Jūsų nori paklausti V. Gailius. Prašome.

**V. GAILIUS** (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Ačiū, viceministre, už pristatytą projektą. Palaikysiu aš jūsų teikiamą projektą, tačiau norėsiu, kad svarstymo stadijoje būtumėte pasirengęs man pakomentuoti jūsų teikiamų baudžiamojo įstatymo pataisų santykį su bendrosios dalies 7 straipsniu. Ar neanalizavote poreikio kai kuriuos iš jūsų teikiamų pasiūlymų atspindėti ir bendrosios dalies 7 straipsnyje?

**M. DOBROVOLSKIS.** Labai jums dėkui už pateiktą klausimą. Pirminis variantas buvo įtraukti į 7 straipsnį ir eiti per bendrosios dalies institutus. Aš suprantu, jūs kalbate apie diversiją, tai yra turto gadinimą. Problema tokia, kad į 7 straipsnį mes galime įtraukti tik tokias nusikalstamas veikas, kurios kyla iš tarptautinių sutarčių. Neradau. Peržiūrėjome visas ir jūrų konvencijas. Tokios veikos kaip ir nėra kriminalizuota, dėl to tai mums užkirto kelią taikyti tą universalią jurisdikciją, bet tai buvo pirminis variantas. Būtent į 6 straipsnį reikėjo įtraukti šitą nusikalstamą veiklą, kad kai yra nusikaltimas Lietuvai, mes galime taikyti jurisdikciją visame pasaulyje. Ar tai būtų išskirtinė ekonominė zona, ar užsienio valstybės, jeigu tai yra nusikaltimas Lietuvai, mes galime ją taikyti plačiai. Tikiuosi, atsakiau į jūsų klausimą. Žinoma, esame pasirengę diskutuoti, jeigu pritarsite po pateikimo, komitete.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Klausia T. Prajara.

**T. PRAJARA** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas viceministre, ar, jūsų nuomone, įstatymas gali būti panaudotas kaip prevencinė priemonė prieš hibridines grėsmes? Dėkoju.

**M. DOBROVOLSKIS.** Labai ačiū už pateiktą klausimą. Taip, būtent tai yra pirmas bandymas baudžiamajame įstatyme kriminalizuoti tą hibridinę ataką. Pradedame šį kartą su tuo, ką matome ant žemės, tai yra oro balionai, mūsų oro uostai, mūsų jūrų uostai. Principas, kad dėl kriminalizavimo pradedame diskutuoti apie užsienio valstybėje atliekamus veiksmus – ne Lietuvoje, tai, ką daro mūsų piliečiai, kas yra kriminali… būtent užsienio valstybėse. Taip, čia būtų irgi signalas, kad bet kas, kas vyksta, na, mums priešiškų valstybių teritorijose, jeigu mūsų piliečiai ir jų asmenys įsitraukia, mes, jeigu priimtas būtų šis projektas, turėtume teisę pradėti baudžiamąjį persekiojimą. Ačiū jums.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Jūsų daugiau klausti nenori niekas. Motyvai. Motyvai už – A. Pocius. Prašom.

**A. POCIUS** (*TS-LKDF*). Dar kartą dėkoju už pristatymą, iniciatyvą. Šiame neramiame, sakyčiau, pasaulyje tikrai yra reikalingi tam tikri pokyčiai, nes karo pobūdis yra labai pasikeitęs, ypač dėl dronų ir bepiločių atsiradimo, kai į kitas valstybes įskrenda tam tikras objektas ir gali atlikti tam tikras, sakyčiau, ir tas pačias diversines kokias nors veikas. Tai čia, aš manau, kad tikrai labai svarbus projektas, kuris, kaip jūs ir sakėte, atlieka prevencinę funkciją. Aš tikrai palaikau, balsuosiu už ir kitus raginu taip pat. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Dėkojame pranešėjui. Balsuosime balsuoti numatytu laiku.

*14.22 val.*

**Baudžiamojo kodekso Nr. VIII-1968 papildymo 122[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-1257, Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1258, Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1259 (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas. Į tribūną kviečiame pranešėją G. Balčytytę. Prašysime pristatyti taip pat kartu visus tris projektus, tai bus Baudžiamojo kodekso papildymo įstatymo projektas Nr. XVP-1257, Žvalgybos įstatymo projektas Nr. XVP-1258, Kriminalinės žvalgybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1259. Prašom.

**G. BALČYTYTĖ** (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Galbūt kolegoms iš karto kilo klausimas, kad labai panašūs teisės aktų projektai. Tačiau noriu atkreipti dėmesį, kad savąjį pradėjau rengti turbūt beveik prieš metus, kadangi tema neabejotinai aktuali ir darbo Vyriausybėje patirtis rodė, kad tikrai neturime aiškaus apibrėžimo dėl tų įvykių, kurie vienas po kito pylėsi čia pastaraisiais metais. Kabelių jūroje nutraukimas, DHL pakuočių užsidegimai, IKEA prekybos centro padegimas – visi šie įvykiai prokuratūroje buvo tiriami kaip terorizmo aktai. Tačiau yra problema, kadangi terorizmo (ir pagal tarptautinę teisę) negali organizuoti valstybės, jį gali organizuoti tik grupuotės, o mes puikiai žinome, kad labai dažnai ši veika yra, na, šiuo atveju, mūsų atveju, organizuota dažniausiai Rusijos specialiųjų tarnybų. Tad ir kilo, mano manymu, poreikis būtent apibrėžti šių veikų baudžiamumą mūsų Baudžiamajame kodekse.

Labai nuodugniai analizavau situaciją ne tik iš tos praktinės patirties, bet ir akademinės diskusijos būtent dėl terminologijos, nes mūsų labai panašūs turbūt su kolegomis iš Teisingumo ministerijos apibrėžimai, nors šiek tiek skirtingai vadiname tuos pačius dalykus. Pabandysiu paaiškinti, kodėl vartoju būtent sabotažo terminą ir būtent sabotažą noriu įtraukti į Baudžiamąjį kodeksą ir bausmes už jį, už jo organizavimą, atlikimą, veikimą kitos valstybės naudai arba neveikimą turint pareigą saugoti strateginę infrastruktūrą arba gyvybines valstybės funkcijas užtikrinančią infrastruktūrą, kas yra gerokai plačiau, ir vėlgi tos gyvybinės valstybės funkcijos yra numatytos Vyriausybės nutarime.

Tad noriu atkreipti dėmesį, kad diversija ir sabotažas labai dažnai yra sąvokos, kurios viena kitą pakeičia. Tarptautinėje erdvėje teko analizuojant pamatyti, kad daugiau į Vakarus nuo Lietuvos valstybės vartoja terminą „sabotažas“ toms pačioms veikoms apibūdinti. Paimkime, tarkime, Lenkijos atvejį, kuomet traukinys… geležinkelio eismo sutrikdymas būtent buvo įvardintas kaip diversija Lenkijos Vyriausybės ir institucijų. Tačiau tas pats įvykis Vokietijos, Didžiosios Britanijos, Prancūzijos žiniasklaidoje buvo vadinamas sabotažu. Tai aš manau, būtent teikiau šitą savo pasiūlymą kaip papildymą ir šiek tiek praplėtimą Vyriausybės varianto, kad galėtume turėti ir Seime platesnę diskusiją, kad tie terminai būtų būtent tokie, kurie ir atspindėtų tikrąją prasmę. Nes sabotažo pagrindinis tikslas yra sutrikdyti, sugadinti arba sunaikinti strateginius objektus, infrastruktūrą ir sistemas, siekiant padaryti ilgalaikę žalą valstybės interesams. Kartu diversija labai dažnai, labiau kariniuose veiksmuose vartojamas terminas, – nukreipti priešo dėmesį, sutrikdyti jo veiksmus ar sukelti taktinių problemų, dažniausiai siekiant karinio pranašumo.

Yra net keli tų sąvokų išsiskyrimai, ir aš manau, kad tikrai turėsime galimybę (tikiuosi, jeigu pritarsite mano siūlymui) ir Teisės ir teisėtvarkos komitete, galbūt net Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete būtent išgryninti sąvokas. Jos, mano manymu, abi yra tinkamos, bet galbūt skirtingus etapus pažyminčios. Sabotažas – labiau veikimą, o diversija – jau padarytą žalą būtent

šitiems objektams. Iš esmės tikrai, mano manymu, tai, kad laiku, jau gal ir kiek pavėluotas, bet būtent padedantis mūsų teisėsaugos institucijoms tirti šiuos nusikaltimus, kurių neabejotinai daugėja, ir kolegos tą gali patvirtinti, kad tikrai galėtume kuo tiksliau įvardinti ir kuo aktyviau kovoti su šitomis veikomis. Ir neabejotinai kartu Žvalgybos ir Kriminalinės žvalgybos įstatymai, kurie teikiami kartu, sudaro sąlygas žvalgybos institucijoms, atsiprašau, įgaliojimus tirti naujai apibrėžtas sabotažo veikas.

Tai tiek trumpai, nesikartojant, kas galbūt jau buvo pasakyta. Mielai atsakysiu į jūsų klausimus, jeigu tokių būtų.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Klausimų niekam nekilo. Dėl motyvų taip pat nėra. Yra. Prašom. V. Gailius.

**V. GAILIUS** (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės departamentas, analizuodamas abu projektus, atkreipė dėmesį, kad kolegės Giedrės projektas yra panašus su ką tik pateiktu projektu, todėl siūlau palaikyti šį projektą ir Teisės ir teisėtvarkos komitete svarstytume abu projektus, kurie, kaip ir teigia Teisės departamentas, papildytų vienas kitą.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Motyvų prieš nėra. Dėl vedimo tvarkos? Dar nebalsavome, kai balsuosime, per balsavimo langą, tada. Motyvai išsakyti. Kitas darbotvarkės klausimas… Balsavimo langas bus maždaug už 15 minučių.

*14.29 val.*

**Baudžiamojo kodekso patvirtinimo ir įsigaliojimo įstatymo Nr. VIII-1968 Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 145 straipsnio papildymo ir 170 straipsnio 3 dalies pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-762 (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Baudžiamojo kodekso patvirtinimo ir įsigaliojimo įstatymo Nr. VIII-1968 Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 145 straipsnio papildymo ir 170 straipsnio 3 dalies pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-762. Pranešėjas – I. Vėgėlė. Prašom.

**I. VĖGĖLĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, trumpai, kad negaišinčiau jūsų laiko. Pati logika yra ta, kad projektas parengtas siekiant tobulinti esamą teisinį reguliavimą, kuriuo šiuo metu nėra užkardomos tam tikros visuomenei pavojingos veikos, ir siekiama pakeisti ir papildyti 145 straipsnį ir užkardyti spragą, kuri šiuo metu yra.

Šiuo metu Baudžiamajame kodekse yra dvi kriminalizuotos veikos, kada yra grasinimas asmeniui su juo susidoroti arba jį nužudyti, arba kitaip baudžiamas, tai yra tiktai tais atvejais, kai toks grasinimas yra realus, ir tas asmuo, kuris pateikia grasinimą, realiai galėtų tokį grasinimą įvykdyti. Na, o šalia to yra 170 straipsnis, kur kalbama apie neapykantos skleidimą prieš grupę asmenų. Baudžiamasis kodeksas nenumato atsakomybės už tas veikas, kai asmuo skleidžia grasinimą nužudyti ar grasinimą sužaloti kito asmens sveikatą, susidoroti, kviečia tai padaryti viešai per visuomenės informavimo priemones, tačiau to neketina pats įvykdyti arba nėra duomenų, kad įrodytų, kad tas asmuo ketina pats įvykdyti.

Žinome pasaulyje įvykusius liūdnus atvejus, žinome ir suvokiame turbūt, kad Lietuvoje reikia siekti telktis ir siekti užkardyti bet kokį priešiškumą vienų kitiems. Čia turbūt prisiminti reikėtų ir Jungtinėse Amerikos Valstijose Č. Kirko nužudymą, kur buvo skleidžiami siūlymai jį žudyti, bet nužudė kitas asmuo. Manau, toks užkardymas leistų mums labiau susitelkti, leistų išvengti susiskaldymo, leistų būti labiau šioje geopolitinėje situacijoje, šitoje įtampoje, kuri dabar yra aplink mūsų valstybę, leistų mums labiau būti susitelkusiems. Turbūt toks pristatymas ir atsakysiu į jūsų klausimus, jei tokių bus. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti trys Seimo nariai. Prašom. Pirmoji – V. Čmilytė-Nielsen.

**V. ČMILYTĖ-NIELSEN** (*LSF*). Dėkoju, gerbiama kolege. Gerbiamas pranešėjau, iš Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir Teisėkūros pagrindų įstatymo kyla tokios esminės nuostatos, principai: tikslingumo, proporcingumo ir efektyvumo. Jūs, be jokios abejonės, esate ir teisininkas, ir šios srities ekspertas. Teikdamas tokią iniciatyvą, kaip jūs vertinate jos santykį su šiais Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintais principais, būtent žvelgiant per teisėkūros efektyvumo prizmę?

**I. VĖGĖLĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū už jūsų klausimą. Iš tiesų, mano supratimu, akivaizdu, kad siūlymas susidoroti su konkrečiu asmeniu per visuomenės informavimo priemones yra pavojinga veika. Nepaisant to, kad tas asmuo ketina ar neketina ją įvykdyti, vien pats tas siūlymas gali sujungti tuos asmenis, kurie galbūt šiek tiek nesijaučia patogiai šitoje sistemoje, yra pikti. Žinote, yra ir tokių žmonių, kurie yra silpni ir gali pasinaudoti tokiais siūlymais. Akivaizdu, kad tokia veika yra pavojinga ir dėl to reikia tokią veiką užkardyti.

Vienintelis būdas užkardyti yra Baudžiamasis kodeksas, kuris jau užkardo tam tikras veikas: 170 straipsnis, kaip aš minėjau, 145 straipsnis. Tai yra tiesiog spragos papildymas, tai nėra kažkoks visiškai naujas kriminalizuojamas dalykas. Žinoma, spragas kai pildome, mes pildome, kriminalizuojame naują veiką. Bet, mano supratimu, tai nėra ta veika, kuri būtų tokia, kurios nereikėtų, neproporcinga. Tarkime, čia nesiūloma kriminalizuoti to atvejo, kai grasinama vienas kitam neviešai ką nors padaryti, ar ne? Ar ten supyksta vienas ant kito. Kalbama per visuomenės informavimo priemonę, konkretų asmenį, kad mes išvengtume tokių veikų ir labiau susitelktume.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Klausia A. Skardžius.

**A. SKARDŽIUS** (*NAF*). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamasis kolega, išties sveikinu šį siūlymą. Visuomenė yra susiskaldžiusi, o tie, kurie skaldo visuomenę, elgiasi labai neatsakingai, siekdami savo finansinių, politinių ar dar kokių grupinių tikslų. Tačiau poveikis yra akivaizdus asmenims, gyvenantiems tame burbule.

Visai dar neseniai iš nacionalinio transliuotojo arba iš jo veidų, kurie reprezentuoja šį nacionalinį transliuotoją, sklido įvairūs žodžiai: kažką reikia šaudyti, naikinti ar panašiai. Teko visai neseniai matyti dar ir jūsų atvaizdą taikinio fone viešai platinamą socialiniuose tinkluose. Ar mes laukiame, ar mūsų atsakingos institucijos laukia, kada atsitiks tokie įvykiai kaip Jungtinėse Amerikos Valstijose: vienas, pasibaigęs mirtimi, ar pasikėsinimas į Prezidentą D. Trampą? Čia yra… Kodėl, jūsų manymu…

**PIRMININKĖ.** Laikas!

**A. SKARDŽIUS** (*NAF*). …neveikia institucijos, kurios turėtų prevenciškai užkardyti dar iki įsigaliojant tam projektui, kurį jūs teikiate? Ačiū.

**I. VĖGĖLĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū už taiklų klausimą. Aš esu to požiūrio, kad mes taiką visuomenėje galime pasiekti tinkamai šviesdami visuomenę, tinkamai sureguliuodami tam tikras veikas. Šiandien, jeigu palaikytumėte šį projektą, tiesiog mes pasiūlytume visuomenei, pasiūlytume visiems žinoti, kad to daryti nevalia, kad tai daryti ne tik kad nevalia, bet tai tampa jau ir baudžiamąja veika. Aš labai noriu tikėti, kad tokių dalykų, kurie pasikartodavo kartais per pastaruosius metus ar daugiau, neliks ir mes gyvensime daug taikesnėje visuomenėje.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Klausia V. Ąžuolas.

**V. ĄŽUOLAS** (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas kolega, aš norėjau paklausti, ar jūs nemanote, kad dabartinė situacija, kai asmenys viešai grasina susidoroti, nužudyti, kitokius dalykus, tai ir toliau daro vien dėl to, kad jaučiasi nebaudžiami, vien dėl to, kad jie jaučiasi, kad galbūt bus kažkokia simbolinė bausmė arba išvis jokios bausmės nebus? Ar ta situacija nesukuria to, kad tas nebaudžiamumo pojūtis netgi skatina tai daryti?

**I. VĖGĖLĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū jums už klausimą. Tikrai labai taikliai paklausėte. Lygiai taip pat kaip gerbiamas A. Skardžius, taip ir jūs, gerbiamas Valiau, labai taikliai sakote, kad ta veika nėra kol kas užkardyta ir ji nėra baudžiama. Dėl to natūralu, kad prokuratūra nepersekioja tokių veikų. Žinoma, galėtų persekioti per 170 straipsnio prizmę, tai yra per neapykantos kurstymą prieš grupę asmenų, bet vėlgi grupę asmenų įrodyti yra labai sudėtinga ir taip toliau, ir taip toliau, ir taip toliau. Čia šitas reguliavimas, mano supratimu, jeigu jisai pereitų toliau ir per Teisės ir teisėtvarkos komiteto teisėkūros rėtį, atsižvelgiant į visas pastabas, kurios būtų išsakytos, mano supratimu, leistų ir įpareigotų prokuratūrą tokiais atvejais veikti.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Norinčių paklausti daugiau nėra. Dėl motyvų pasisakančių taip pat nėra. Ačiū. Balsuosime per balsavimo langą.

*14.37 val.*

**Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 44 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1037 (*pateikimas*)**

Į tribūną kviečiame M. Petrauskaitę pristatyti Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 44 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-1037. Pateikimas. Prašom. Prieš pradedant jums pristatymą, per šoninį mikrofoną R. J. Jankūnas. Prašom.

**R. J. JANKŪNAS** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiama Orinta Leipute. Aš truputį pakelti nuotaikai prieš pristatymą norėčiau paprašyti pasveikinti Vilniaus Antano Vienuolio progimnazijos 6b klasės mokinius. (*Plojimai*) Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Prašom, pranešėja.

**M. PETRAUSKAITĖ** (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, šiandien pristatomas Konkurencijos įstatymo pakeitimo projektas yra aiškiai orientuotas į teisingumo atkūrimą ir realią pagalbą tiems vartotojams, kurie šioje situacijoje yra silpnoji grandis. Pabrėžiu, šiame etape mes nekalbame apie pažeidimo nustatymą, o kai jau yra nustatyti karteliniai susitarimai, įrodyti ir pripažinti. Klausimas yra vienas: kaip sąžiningai ir efektyviai atlyginti vartotojams patirtą žalą? Tuo metu žalos įrodymas yra sudėtingas, brangus ir dažnai neįveikiamas paprastam vartotojui. Šiandien galiojanti tvarka užkrauna neproporcingą naštą vartotojui. Būtent jis turi sudėtingai ir brangiai įrodyti žalos dydį, nors yra silpnesnioji ginčo pusė, dėl to dažnai susidaro paradoksali situacija – pažeidimas yra nustatytas, bet realios kompensacijos vartotojai iš tiesų negauna.

Siūlomas pakeitimas įveda aiškią ir sąžiningą žalos dydžio prezumpciją, tai yra 10 % nuo vartotojų sumokėtos kainos. Kolegos, tai nėra atsitiktinis skaičius, tai ekonomiškai pagrįstas, proporcingas ir tarptautine praktika grindžiamas dydis, atspindintis tipinį kartelinių susitarimų poveikį kainoms. Svarbu ir tai, kad ši prezumpcija nėra absoliuti. Ji gali būti paneigta teisme, jei yra, žinoma, pagrįstų įrodymų, kad reali žala buvo kitokia. Taigi, išlaikomas balansas tarp vartotojų interesų apsaugos ir verslo teisės į teisingą procesą. Be to, tokia tvarka nėra nauja ir neišbandyta. Analogiškas modelis jau sėkmingai yra taikomas Latvijoje. Tai rodo, kad siūlomas sprendimas yra praktiškas, veikiantis ir suderinamas su regionine politika ir praktika.

Šiuo projektu mes ne tik palengviname vartotojų galimybes apginti savo teises, bet ir siunčiame aiškią žinią: jei pažeidimas yra padarytas, žala turi būti atlyginta realiai, o ne tik formaliai, neužkraunant papildomos finansinės naštos vartotojui, kuris, pabrėžiu, čia yra silpnoji grandis.

Prašau po pateikimo palaikyti. Taip pat pritariu Teisės departamento išvadoms, Teisingumo ministerijos išvadoms ir prašau Vyriausybės išvados. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Jūsų norėtų paklausti V. Gailius.

**V. GAILIUS** (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, suprantu, paprašėte Vyriausybės išvados, tai truputį sutrumpinote mano klausimą, bet kokie karteliniai susitarimai jus paskatino parengti šį teisės akto projektą? Gal galėtumėte įvardinti kartelinius susitarimus, kurie nebuvo tinkamai teisiškai įvertinti, kuriems trūko teisinio įvertinimo? Gal galite įvardinti tuos kartelinius susitarimus?

**M. PETRAUSKAITĖ** (*LSDPF*). Labai tikslingas klausimas. Ačiū. Tai 2024 metų nekilnojamojo turto brokerių kartelis. Teismas nustatė, kad 39 nekilnojamojo turto agentūros susitarė dėl nekonkuravimo kainos. Tačiau vartotojai nebuvo pajėgūs įrodyti, kad jie nukentėjo, nes įrodymo našta buvo aiškiai perkelta ant jų pečių ir kompensavimo reiškinių dėl to nebuvo. Taip pat kitas pavyzdys – dėl vairavimo mokyklų, žinote, visai neseniai įvykęs. Iš tikrųjų vartotojams tikrai buvo sudėtinga įrodyti, bet kadangi buvo pripažinta teismo, tai grąža buvo netgi daugiau negu 10 %. Todėl aš tas grindis tokias žemas ir darau. Ačiū jums.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Jūsų daugiau nenori niekas paklausti. Dėl motyvų už, prieš taip pat nėra.

Kitas turėtų būti darbotvarkės 2-6 klausimas, tai yra projektas Nr. XVP-1283, bet pranešėjo nekviesime jo pristatyti, kadangi prieš tai reikėtų Teisės ir teisėtvarkos komitete jį aptarti.

*14.42 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-26 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1296 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)**

Paskutinis darbotvarkės klausimas – rezervinis. Ar aš galėčiau jį pristatyti iš vietos? Jisai labai trumpas. Ačiū, nėra prieštaraujančių. (*Balsai salėje*) Kolegos nori, kad mes ilgiau gaištume laiką. (*Balsai salėje*) Jeigu kaip, kviesiu kolegas, Vytautą ar ką nors, kas norės, kreiptis į Etikos ir procedūrų komisiją. Šis klausimas yra susijęs su pakeitimais. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-26 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas. Juo siūloma pakeisti 1 straipsnį, tai yra išbraukti K. Starkevičiaus pavardę, kuri buvo įrašyta 14 numeriu. Nustatyti, kas šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo. Klausti nėra norinčių? Dėkoju. Kviečiame kolegas užimti darbo vietas prie balsavimo mygtukų.

Per šoninį mikrofoną norėtų pasisakyti E. Gentvilas. Prašom.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Ponia posėdžio pirmininke, smulkmena tik tokia, kad balsavimo langas 14 val. 50 min. Tai turi Seimas priimti sprendimą, kad ankstina balsavimo langą, nes baigėsi darbotvarkė.

**PIRMININKĖ.** Labai dėkojame, kad jūs dar savo pasisakymu tą pauzę, kuri galėjo būti keliasdešimties sekundžių, užėmėte, bet, gerbiamas Eugenijau, balsavimo langas yra numatytas nuo 14 val. 45 min. Jis prasidės, kaip ir darbotvarkėje numatyta, šią sekundę. Ar galime bendru sutarimu pritarti ką tik pristatytam rezerviniam 1 klausimui, tai yra projektui Nr. XVP-1296? Yra norinčių balsuoti. Balsuojame.

Užsiregistravo 102, balsavo 100: visi už, prieš ir susilaikiusių nėra. Po pateikimo pritarta. Svarstymas. Diskusijų nėra, dėl motyvų nėra. Balsuojame. (*Balsai salėje*) Dabar dėl svarstymo ir balsuojame.

Užsiregistravo 103, balsavo 102: už – 102, prieš ir susilaikiusių nėra. Po svarstymo pritarta. Priėmimas. Du straipsniai. Ar galime pritarti abiem straipsniams bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Dėl motyvų pasisakančių nėra. Balsuojame.

**Šio nutarimo priėmimas**

Užsiregistravo 103, balsavo 103: visi 103 – už, prieš, susilaikiusių nėra. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

*14.47 val.*

**Baudžiamojo kodekso 118 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo $122^1$ ir $250^7$ straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-1267, Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1268, Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1269 (*pateikimo tęsinys*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – projektai Nr. XVP-1267, kartu ir Nr. XVP-1268, ir Nr. XVP-1269. Balsuojame.

Užsiregistravo 102, balsavo 102: už – 101, prieš nėra, susilaikė 1. Po pateikimo pritarta. Siūlomas pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Svarstymo data – birželio 16 diena. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, pritarta.

Per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos – L. Savickas.

**L. SAVICKAS** (*DFVL*). Labai ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Dėl protokolo įrašas: norėjau balsuoti už. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame, į protokolą įtraukiame.

*14.48 val.*

**Baudžiamojo kodekso Nr. VIII-1968 papildymo 122[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-1257, Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1258, Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1259 (*pateikimo tęsinys*)**

Kiti trys darbotvarkės klausimai, tai bus projektai Nr. XVP-1257, Nr. XVP-1258 ir Nr. XVP-1259. Balsuojame.

Užsiregistravo 103, balsavo 99: už – 40, prieš – 18, susilaikė 41. Nepritarta po pateikimo. Balsuojame alternatyviai. Kas už – tobulinti, kas prieš – atmesti. Balsuojame dabar dėl visų tų pačių minėtų trijų projektų tobulinimo ar dėl atmetimo.

Užsiregistravo 103, balsavo 101: už – 48, prieš – 53. Atmesta.

*14.49 val.*

**Baudžiamojo kodekso patvirtinimo ir įsigaliojimo įstatymo Nr. VIII-1968 Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 145 straipsnio papildymo ir 170 straipsnio 3 dalies pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-762 (*pateikimo tęsinys*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Baudžiamojo kodekso projektas Nr. XVP-762, kurį pristatė I. Vėgėlė. Balsuojame.

Užsiregistravo 94, balsavo 89: už – 69, prieš nėra, susilaikė 20. Projektui po pateikimo yra pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Svarstymo data – birželio 30 diena. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

*14.50 val.*

**Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 44 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1037 (*pateikimo tęsinys*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Konkurencijos įstatymo projektas Nr. XVP-1037. Pranešėja buvo M. Petrauskaitė. Taip pat pranešėja prašė Vyriausybės išvados. Balsuojame.

Užsiregistravo 102, balsavo 100: už – 84, prieš nėra, susilaikė 16. Projektui yra pritarta.

Siūlomas pagrindinis komitetas – Ekonomikos komitetas. Svarstymo data – gegužės 7 diena. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Primenu, kad Vyriausybės išvados yra paprašyta taip pat. Ar sutinkate? Prieštaraujančių nėra, ačiū.

Toliau… Viskas. (*Balsas salėje*)

*14.51 val.*

**Seimo savaitės (2026-03-23 – 2026-03-27) – 2026 m. kovo 24 d. (antradienio) ir 26 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas**

Taip pat anksčiau buvo pristatytas rezervinis 2 klausimas dėl darbotvarkės. Seimo Pirmininko buvo pristatytas. Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 103, balsavo 103: už – 99, prieš nėra, susilaikė 4. Pritarta darbotvarkei. Registruojamės posėdžio pabaigoje.

Užsiregistravo 104 Seimo nariai. Vakarinis kovo 19 dienos posėdis baigtas. (*Gongas*)

# LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

## IV (PAVASARIO) SESIJOS
## RYTINIO POSĖDŽIO NR. 124
## STENOGRAMA

## 2026 m. kovo 24 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas J. OLEKAS,*
*Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas R. ŠUKYS*
*ir Seimo Pirmininko pavaduotoja A. NORKIENĖ*

---

**PIRMININKAS (R. ŠUKYS**, *NAF*). Labas rytas, gerbiami kolegos. 2026 m. kovo 24 d. rytinį plenarinį posėdį skelbiu pradėtu. (*Gongas*) Prašom registruotis.

Užsiregistravo 91 Seimo narys.

*10.01 val.*

**Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2026 m. kovo 24 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas**

Gerbiami kolegos, taigi pradedame darbotvarkės tvirtinimu. Ar galėtume bendru sutarimu?

Per šoninį mikrofoną – A. Gedvilas. Prašom.

**A. GEDVILAS** (*NAF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, iš tikrųjų, matant pastarąsias darbotvarkes, kažkaip kyla klausimas, kodėl mes neįtraukiame į plenarinio posėdžio darbotvarkę klausimo dėl situacijos degalų rinkoje. Iš tikrųjų matyti nemažai tokių, sakyčiau, chaotiškų, padrikų veiksmų iš įvairių institucijų, bet manau, kad parlamentas iš tikrųjų šitą klausimą turėtų aptarti *in corpore* ir galbūt tiksliai, aiškiai žinoti suplanuotus veiksmus, ką mes šituo klausimu esame numatę daryti kaip valstybė. Suprantu, kad galbūt tai Valdybos klausimas, bet nesu jos narys, ir galbūt formuojant kitos savaitės darbotvarkę, ketvirtadienį numačius įtraukti į kitos savaitės darbotvarkę, būtų gana ilgas ir pavėluotas laikas. Norėčiau, kad kaip nors apsispręstume tuo klausimu, ar galėtume ketvirtadienį valandą laiko skirti šiam klausimui analizuoti ir aptarti. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Mes dabar kalbame apie šios dienos darbotvarkę. Kadangi, matyt, nebuvo tokių pasiūlymų, jūs, kaip komisijos pirmininkas, galite oficialiai kreiptis, siūlyti ir Seniūnų sueiga svarstys.

E. Gentvilas per šoninį mikrofoną dėl šios dienos darbotvarkės.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Aš, kaip Gentvilas iš opozicinės frakcijos, paantrinsiu Gedvilui iš valdančiosios frakcijos, kuris kalba apie chaotiškus ir padrikus Vyriausybės veiksmus. Aš siūlau šiandien kviesti premjerę, kad šiandien pasiaiškintų, skirti pusvalandį. Tai dėl šios dienos darbotvarkės, nes jūs labai gerai įvardinote – chaotiški ir padriki veiksmai. (*Balsai salėje*)

**PIRMININKAS.** Tokio klausimo darbotvarkėje nėra. Manau, kad iki ketvirtadienio posėdžio darbotvarkės, kada mes sutarsime, tuos klausimus galimai ir išspręsime.

Gerbiami kolegos, aš vis dėlto noriu pakartotinai paklausti, ar galime šios dienos darbotvarkei pritarti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių. (*Balsas salėje*) Siūlymas balsuoti. Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 92, balsavo 92: už – 88, prieš nėra, susilaikė 4. Darbotvarkei pritarta.

*10.04 val.*

**Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo Nr. XII-1519 4, 5 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1091(2) (*svarstymas*)**

Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo 4, 5 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1091. Teikėjas – Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Svarstymas. Kviečiu į tribūną

pranešėją – Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką J. Sabatauską. Prašom pateikti komiteto išvadą. Prašom.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, komitetas svarstė Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo 4, 5 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą ir, nesant faktiškai jokių pastabų, pritarė iniciatorių pateiktam projektui 9 balsais už, nesant prieš ir susilaikiusių. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Diskusijoje dalyvauti nėra užsirašiusių. Dėl balsavimo motyvų kalbėti taip pat nėra. Ar galėtume pritarti po svarstymo bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių? Atsiprašau, balsavimą kol kas atidedame, nes balsavimo langas 10 val. 30 min. Išklausėme po svarstymo komiteto išvadą. Balsuosime, kaip numatyta, balsavimo lango metu, tai yra nuo 10 val. 30 min.

*10.06 val.*

**Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 $59^{1}$, $171^{5}$, $171^{7}$, 172, 173, 175, 177, 178 ir $223^{1}$ straipsnių pakeitimo ir $171^{6}$ straipsnio pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XVP-1117(2) (*svarstymas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo statuto dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto $59^{1}$, $171^{5}$ ir kitų straipsnių pakeitimo ir $171^{6}$ straipsnio pripažinimo netekusiu galios projektas Nr. XVP-1117. Svarstymas. Kviečiu vėl Teisės ir teisėtvarkos komiteto vardu J. Sabatauską, komiteto pirmininką. Prašom.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, komitetas svarstė Seimo statuto keleto straipsnių pataisas ir vieno pripažinimą netekusiu galios ir atsižvelgė faktiškai į visas Teisės departamento pastabas, pritarė trims Seimo nario A. Syso pasiūlymams bei Biudžeto ir finansų komiteto, kaip papildomo komiteto, pasiūlymams ir pritarė patobulintam Statuto projektui 9 balsais už, nesant prieš ir susilaikiusių. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Papildomo komiteto vardu kviečiu pateikti komiteto išvadą G. Skaistę. Prašom.

**G. SKAISTĖ** (*TS-LKDF*). Komitetas svarstė ir siūlo pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam Teisės ir teisėtvarkos komitetui projektą tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas, kurioms komitetas pritarė. Pritarta bendru sutarimu: 10 – už, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

**PIRMININKAS.** Diskusijoje nėra užsirašiusių dalyvauti. Dėl balsavimo motyvų taip pat nėra. Taigi balsavimo lango metu apsispręsime po svarstymo dėl šio projekto, po svarstymo patvirtinimo…

Darbotvarkės 1-4 klausimą, projektą Nr. XVP-1104, aš norėčiau pasiūlyti perkelti į balsavimo lango laikotarpį, kadangi ten yra pasiūlymų ir reikės apsispręsti balsavimais daug daugiau dėl tam tikrų aspektų. Dabar nebalsuojame.

*10.09 val.*

**Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1060(2) (*svarstymas*)**

Taigi darbotvarkės 1-5 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1060. Svarstymas. Į tribūną kviečiu komiteto pirmininką J. Sabatauską. Prašom.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir, atsižvelgęs į Teisės departamento pasiūlymus bei Vyriausybės nuomonę, 9 balsais pritarė patobulintam įstatymo projektui. Prieš ir susilaikiusių nebuvo. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Diskutuoti nėra pageidaujančių. Dėl balsavimo motyvų taip pat nėra pageidaujančių. Balsavimo lango metu apsispręsime balsuodami.

*10.10 val.*

**Administracinių nusižengimų kodekso 547 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-709(2) (*svarstymas*)**

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 547 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-709. Prašau pranešėją J. Sabatauską sugrįžti į tribūną ir pateikti komiteto išvadą. Svarstymo stadija.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, komitetas svarstė Administracinių nusižengimų kodekso 547 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Atsižvelgęs į Teisės departamento pastabas, taip pat Vyriausybės nuomonę, išvadą, pritaręs daugeliu atvejų, 9 balsais pritarė patobulintam įstatymo projektui, nesant prieš ir susilaikiusių. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Pageidaujančių diskutuoti nėra. Dėl balsavimo motyvų užsirašiusių nėra. Apsispręsime balsuodami per balsavimo langą.

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Socialinio draudimo pensijų įstatymo projektas Nr. XVP-617. Ten yra pataisų, jų svarstymą ir išvadų pristatymą perkelsime iš karto, kai prasidės balsavimas.

*10.12 val.*

**Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-107 (*svarstymas*)**

Pereiname prie 1-8 klausimo – Socialinio draudimo pensijų įstatymo 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-107. Pranešėjas – D. Razmislevičius. Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvada, prašom pristatyti.

**D. RAZMISLEVIČIUS** (*LSDPF*). Labas rytas, kolegos. Komiteto sprendimas – pritarti patobulintam įstatymo projektui. Dėl 3 straipsnio pirmos dalies gautam Vyriausybės pasiūlymui komitetas pritarė iš dalies.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Nėra diskusijoje pageidaujančių kalbėti. Dėl balsavimo motyvų taip pat… Yra. Yra dėl balsavimo motyvų – D. Asanavičiūtė-Gružauskienė. Motyvai už, prašom.

**D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ** (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Nors vėliau komitetas siūlys atmesti šitą mano pasiūlymą, bet aš sutinku su tuo, kadangi yra kitas patobulintas pasiūlymas. Bet vis dėlto norėčiau motyvuoti, kodėl apskritai svarbu atkreipti dėmesį į užsienyje gyvenančius mūsų piliečius, kuriems sukako pensinis amžius, nes šiandien galiojantis įstatymas numato, kad jeigu jie išvyksta iš Lietuvos, deklaruoja išvykimą ir neparašo prašymo dėl pensijos mokėjimo, jiems pensija yra tiesiog nutraukiama. Žmonės atsiduria keistoje situacijoje, kuomet, po kelerių metų parašę prašymą, jie tų pinigų neatgauna.

Tai mano pirminis pasiūlymas buvo vis dėlto grąžinti ne 12 mėnesių, kaip dabar pagal galiojantį įstatymą, bet tiek, kiek *praterminuota*, tokią sumą žmonėms ir grąžinti. Aš sutinku su kompromisiniu variantu, kad už kiekvienus *praterminuotus* metus būtų pridedama po 8 % prie išmokamos pensijos, ir prašyčiau balsuoti už kompromisinį variantą, kuriam ir pritarė komitetas. Labai ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Motyvų prieš nėra. Apsispręsime balsuodami per balsavimo langą.

Darbotvarkės 1-9.1, 1-9.2 klausimai – projektai Nr. XVP-163 ir Nr. XVP-850. Yra pasiūlymų, dėl kurių turėtume balsuoti, todėl šiuos klausimus taip pat perkeliame į balsavimo lango laikotarpį, eilės tvarka pratęsime jų nagrinėjimą svarstymo stadijoje.

*10.15 val.*

**Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 8, 72 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-155, Darbo kodekso 57 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-156 (*svarstymas*)**

Dabar – Mokslo ir studijų įstatymo 8, 72 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-155 ir Darbo kodekso 57 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-156. Šie įstatymų projektai

yra susiję. Svarstymo stadija. Pranešėjas Švietimo ir mokslo komiteto vardu – D. Varnas. Prašom pateikti komiteto išvadas dėl abiejų projektų. Prašom.

**D. VARNAS** (*DFVL*). Komiteto sprendimas. Atsižvelgdamas į Seimo kanceliarijos Teisės departamento, Teisingumo ministerijos, Europos Sąjungos teisės grupės ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės išsakytus pasiūlymus ir pastabas, akcentuodamas, kad naujas keičiamų straipsnių Mokslo ir studijų įstatymo reguliavimas įsigaliojo nuo 2023 m. liepos 1 d. ir jų taikymo laikotarpis yra nepakankamas įžvelgti esamo teisinio reguliavimo trūkumų, komitetas siūlo nepritarti projektui ir projektą grąžinti iniciatoriams tobulinti. Balsavimo rezultatai: 6 – už, prieš – 0, susilaikė 5.

Kitas komiteto sprendimas dėl įstatymo projekto Nr. XVP-156. Atsižvelgdamas į Seimo kanceliarijos Teisės departamento, Teisingumo ministerijos, Europos Sąjungos teisės grupės ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės išsakytus pasiūlymus ir pastabas, komitetas įstatymo projektui nepritaria ir siūlo įstatymo projektą atmesti. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš – 0, susilaikė 4.

**PIRMININKAS.** Dėkojame pranešėjui. Taigi iš eilės dėl projektų, dėl kurių komiteto išvada buvo pristatyta. Dėl diskutuoti užsirašiusių noriu pagarsinti – nėra užsirašiusių. (*Balsas salėje*) Atsiprašau. Mane informavo, kad negali būti diskusijos, kada komitetas siūlo grąžinti tobulinti arba atmesti. Galima už, prieš kalbėti dėl balsavimo motyvų. Prašom užsirašyti, laiko yra.

Gerbiamas A. Mockus – per šoninį mikrofoną. Prašom.

**A. MOCKUS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Šiandieną mūsų atvyko aplankyti Klaipėdos rajono trečiojo amžiaus universiteto studentai. Gerbiami kolegos, kviečiu pasveikinti. (*Plojimai*)

**B. VĖSAITĖ** (*LSDPF*). Pirmininke, gal galima dėl balsavimo motyvų?

**PIRMININKAS.** Taip, prašom.

**B. VĖSAITĖ** (*LSDPF*). Gerbiamieji kolegos, aš nelabai suprantu, kas čia vyksta. Mes ką tik turėjome Valstybės audito ataskaitą dėl vyresnių žmonių ilgesnio dalyvavimo darbo rinkoje. Valstybės tarnybos įstatymo pataisos yra ruošiamos, kad kuo ilgiau galėtų žmonės dalyvauti darbo rinkoje. O lygiai tas pats, tokios pačios nuostatos buvo ir Mokslo ir studijų įstatyme, kad faktiškai pensinis amžius yra pratęstas penkeriems metams, tad logiška, kad bent jau iki 70 metų būtų galima ir mokslininkams dalyvauti mokslinėje veikloje, ir taip pat studentus ruošiančiai profesūrai. Man tenka apgailestauti, kad būtent taip įvyko. Aš manau, kad tikrai teiksiu dar sykį įstatymo projektą ir prašau abu projektus siųsti tobulinti.

**PIRMININKAS.** Jeigu bus nepritarta komiteto išvadai, tuomet bus sprendimas dėl perdavimo svarstyti kitam komitetui ir tokia jūsų galimybė įgyvendinti bus realizuota.

Gerbiama J. Sejonienė per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos. Prašom.

**J. SEJONIENĖ** (*TS-LKDF*). Gerbiamas pirmininke, aš norėjau pasitikslinti, nuo kada yra tokia praktika, kad per šoninį mikrofoną mes kalbame dėl motyvų? Ar gerbiamos Birutės mikrofonas neveikia?

**PIRMININKAS.** Čia, matyt, problema registracijoje jau buvo, kadangi diskusijoje nebuvo galimybės pasisakyti, tai išimtinis atvejis. Ateityje prašom registruotis ir atidžiau sekti Statutą ir komiteto išvadas, kas yra siūloma, kad vietoj diskusijos būtų galimybė iš anksto registruotis būtent dėl balsavimo motyvų. Šiuo atveju tokia yra situacija.

*10.21 val.*

**Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 papildymo 17 straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-489 (*svarstymas*)**

Darbotvarkės 1-11 klausimas – Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo papildymo 17 straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-489. Pranešėja – L. Girskienė Aplinkos apsaugos komiteto vardu. Prašom, komiteto išvada. Svarstymo stadija.

**L. GIRSKIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena. Aplinkos apsaugos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir rezultatai yra… Siūlo… Taip, pritarta bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Diskusijoje negalima pasisakyti. Dėl balsavimo motyvų užsirašiusių nėra. Apsispręsime balsuodami dėl komiteto siūlymo atmesti projektą, kai bus balsavimo langas.

*10.22 val.*

**Žemės įstatymo Nr. I-446 $35^1$ straipsnio papildymo įstatymo projektas Nr. XVP-490 (*svarstymas*)**

Prašom pateikti 1-12 klausimą – Žemės įstatymo $35^1$ straipsnio papildymo įstatymo projektą Nr. XVP-490. Svarstymo stadija. Prašom.

**L. GIRSKIENĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Komitetas siūlo atmesti įstatymo projektą.

**PIRMININKAS.** Dėl balsavimo motyvų nėra pageidaujančių kalbėti. Apsispręsime balsavimo metu dėl komiteto išvados dėl šio projekto.

*10.23 val.*

**Žemės įstatymo Nr. I-446 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-369 (*svarstymas*)**

Skelbiu: Žemės įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-369. Aplinkos apsaugos komiteto vardu – T. Tomilinas. Kol jis ateis į tribūną, prašom gerbiamą T. Prajarą. Prašom.

**T. PRAJARA** (*LSDPF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, šiandien mus aplankė patys nuostabiausi Marijampolės marijonų gimnazijos mokiniai. Pasveikinkime juos. (*Plojimai*)

**T. TOMILINAS** (*DFVL*). Gerbiami kolegos, Aplinkos apsaugos komitetas, gruodžio 3 dienos posėdyje apsvarstęs Žemės įstatymo projektą, siūlo projektą atmesti dėl to, kad prarado aktualumą, nes problema jau išspręsta kitomis pataisomis.

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Mes priartėjome prie balsavimo lango, tačiau yra dar 7 minutės. Šiuo atveju mano pasiūlymas būtų pradėti klausimus, dėl kurių buvo pasiūlymų, ir paankstinsime esant, kai jau reikės balsuoti, balsavimo langą keletu minučių, kiek prireiks.

*10.24 val.*

**Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 49, $58^1$ ir 225 straipsnių pakeitimo ir Statuto papildymo $226^3$ straipsniu“ projektas Nr. XVP-1104(2) (*svarstymas*)**

Taigi, dabar vėl grįžtame prie 1-4 darbotvarkės klausimo – Seimo statuto dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 49, $58^1$ ir 225 straipsnių pakeitimo ir papildymo $226^3$ straipsniu projekto Nr. XVP-1104. Kviečiu į tribūną J. Sabatauską pristatyti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą. Prašom.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Statuto keleto straipsnių pakeitimo ir Statuto papildymo $226^3$ straipsniu projektą. Atsižvelgęs į Teisės departamento pastabas, kai kuriems apsvarstytiems kai kurių Seimo narių ir papildomo komiteto siūlymams iš dalies pritarė, o kai kuriems pasiūlymams nepritarė. Kadangi tie pasiūlymai buvo susiję, tiksliau, šis projektas yra susijęs su kitais projektais, kurie jau yra priimti ir netgi įsigalioję nuo vasario 1 dienos, tai mes šiame projekte negalime keisti tvarkos, kuri jau numatyta kituose, nes jis yra papildomas. Ačiū. 9 balsais už pritarė patobulintam įstatymo projektui, Statuto projektui.

**PIRMININKAS.** Dėl 1 straipsnio yra… Vėliau pereisime. Dabar dar vis dėlto kviečiu E. Kirkutį pateikti išvadą Ateities komiteto vardu.

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena. Ateities komitetas svarstė įstatymo projektą. Ateities komitetas daliai straipsnių nepritarė ir teikė pagrindiniam komitetui taisyti su išvadomis. Pagrindinis komitetas sprendė kitaip.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Biudžeto ir finansų komiteto vardu – A. Sysas. Prašom.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, Biudžeto ir finansų komitetas kaip papildomas apsvarstė Seimo statuto kai kurių straipsnių pakeitimą. Mūsų sprendimas – siūlyti pagrindiniam Teisės ir teisėtvarkos komitetui pritarti iniciatorių pateiktam

įstatymo projektui ir jį tobulinti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas, kurioms komitetas pritarė. Už – 10, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

**PIRMININKAS.** Taigi dėkoju. Kviečiu vėl pagrindinio komiteto, Teisės ir teisėtvarkos komiteto, pirmininką. Dabar svarstysime pasiūlymus. Šiuo atveju dėl 1 straipsnio yra Ateities komiteto pasiūlymas. Pirmiausia norėčiau paklausti, kas galėtų Ateities komiteto vardu – gal pirmininkas arba E. Kirkutis – informuoti, galbūt dėl pirmojo pasiūlymo komitetas nereikalauja balsuoti, ar vis dėlto prieštarauja pagrindinio komiteto pasiūlymui nepritarti?

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Vis dėlto, žiūrėdamas į visą įstatymo projekto esmę, komitetas balsavo ir teikė nuomonę nepritarti, dėl to prieštaravo.

**PIRMININKAS.** Gerbiamas pirmininke, pirmiausia komiteto vardu patį pasiūlymą vis dėlto pristatykite. Kas pristatys? E. Kirkutis. Prašom.

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Seimo statuto 49 straipsnis numato, kad iniciatyva… (Atsiprašau, ne tą skaitau.) …kad Valstybės pažangos ataskaita turėtų būti metinė ir kad Valstybės pažangos ataskaita vis dėlto turėtų būti svarstoma kiekvienais metais, atsižvelgiant į tai, kad Ateities komitetas ir pati Valstybės pažangos ataskaita yra susijusi su „Lietuva 2050“. Kadangi buvo visa „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“ numatoma ir suplanuota Ateities komitete, buvo svarstymai, yra vykdoma parlamentinė kontrolė ir Valstybės pažangos taryboje, tai dėl tos priežasties buvo siūloma, kad visa ši Valstybės pažangos ataskaita ir būtų daroma kiekvienais metais.

**PIRMININKAS.** Prašom, gerbiamas komiteto pirmininke, pateikti pagrindinio komiteto argumentus, kodėl komitetas nepritaria.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, Ateities komiteto siūlymas yra dėl praeities, jeigu taip galima sakyti. Kodėl? Todėl, kad pagrindinis įstatymo projektas buvo Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, jis buvo priimtas dar praeitų metų gruodžio 23 dieną. Jame numatytas yra šis modelis, mes negalime lydimajame įstatymo projekte keisti to modelio, kuris numatytas pagrindiniame šio įstatymų paketo įstatyme. Jame būtent buvo atsisakyta kasmetinės Valstybės pažangos ataskaitos, nes Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas jau įsigaliojo nuo vasario 1 dienos. Todėl mes nepritariame šiam siūlymui.

**PIRMININKAS.** Dėl balsavimo motyvų nėra pageidaujančių dėl šio pasiūlymo. Vis dėlto jau mūsų balsavimo langas – galime drąsiai balsuoti. Gerbiami kolegos, prašau pasiruošti ir balsuoti. Kas už tai, kad būtų pritarta Ateities komiteto pasiūlymui, kuris buvo pateiktas? Argumentus, kodėl nepritarė pagrindinis komitetas, girdėjome. Balsuojame. Kas už – už tai, kad būtų pritarta pasiūlymui, kas turi kitą nuomonę, balsuoja kitaip. Prašom. Komitetas nepritarė.

Užsiregistravo 90, balsavo 89: už – 27, prieš – 38, susilaikė 24. Pasiūlymui nepritarta. Dėl 1 straipsnio 2 dalies yra Ateities komiteto pasiūlymas, kuriam komitetas pritarė iš dalies. Noriu gerbiamo E. Kirkučio paklausti: ar tenkina komiteto sprendimas, ar vis dėlto reikalautumėte apsispręsti dėl pasiūlymo?

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Tenkina komiteto pritarimas iš dalies.

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Ar tuomet šiuo atveju galime pritarti pagrindinio komiteto pasiūlymui iš dalies… kuriam pritarė pagrindinis komitetas… Ateities komiteto pasiūlymui? Nėra prieštaraujančių? Taigi pritarta taip, kaip pasiūlė pagrindinis komitetas, – pritarimas iš dalies. Taip pat dėl 2 straipsnio yra Ateities komiteto pasiūlymas, kuriam vėlgi pagrindinis komitetas pritarė iš dalies. Noriu paklausti Ateities komiteto atstovo gerbiamo E. Kirkučio: ar tenkina toks pagrindinio komiteto pritarimas iš dalies?

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Atsižvelgdamas į viso įstatymo projekto esmę ir visus punktus, komitetas pritarė iš dalies tokiam sprendimui, tenkina.

**PIRMININKAS.** Gerbiami kolegos, ar šiuo atveju galime pritarti pasiūlymui, kuriam pagrindinis komitetas pritarė iš dalies, būtent taip, kaip suredagavo pagrindinis komitetas ir pritardamas šiam pasiūlymui? Nėra prieštaraujančių, pritarta.

Dėl E. Kirkučio, V. Grubliausko kito pasiūlymo. Kadangi dėl pirmojo apsisprendėme ir dėl antrojo jau mes taip pat laikome, kad apsisprendėme, nes irgi pritarimas iš dalies, tai galime pritarti taip, kaip yra suredaguota, – su pritarimu iš dalies. Taigi dėkojame.

Dabar toliau yra dėl 3 straipsnio Seimo narių E. Kirkučio ir V. Grubliausko pasiūlymas, kuriam komitetas nepritarė. Prašom E. Kirkutį pristatyti pasiūlymą.

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Ateities komiteto… Siūlymas, susijęs su prieš tai buvusiu siūlymu dėl kitų prieš tai buvusių straipsnių. Visa mintis buvo tokia, kad per metinių ataskaitų rinkinio svarstymą Seimo plenariniame posėdyje tikrai turėtų būti ir iš Ateities komiteto gauta išvada kaip iš pagrindinio komiteto, nes vis dėlto Pažangos strategijos ataskaita susijusi su ateities vizijomis ir su visais ateities pažangos matymais, kaip pavyzdys – „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“, Valstybės pažangos taryba ir taip toliau. Tai turėtų ir būti svarstoma Ateities komitete išvada dėl Valstybės pažangos strategijos ataskaitos ir kitų su tuo susijusių dalykų ir ataskaitų. Dėl to ir buvo siūloma, kad Ateities komitetas būtų kaip pagrindinis.

**PIRMININKAS.** Gerbiamas komiteto pirmininke, prašom pateikti komiteto poziciją, dėl ko nepritarė komitetas.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Komitetas nepritarė šitam siūlymui, nes Seimo statuto 226 straipsnio reguliavimo dalykas – Valstybės metinių ataskaitų rinkinio svarstymas Seimo posėdyje. Tuo tarpu Valstybės pažangos strategijos ataskaita nėra Valstybės metinių ataskaitų rinkinio dalis. Valstybės pažangos strategijos ataskaitos svarstymui reglamentuoti būtų skirtas kitas – $226^3$ straipsnis. Pažymėtina, kad projektu siūloma įtvirtinti, kad Seimo posėdyje dėl šios ataskaitos būtų rengiama speciali diskusija, išklausomas Ateities komiteto pranešimas, kitų komitetų išvados. Todėl komitetas nepritarė.

**PIRMININKAS.** Gerbiami kolegos, komitetas pasiūlymui, kaip išgirdome, nepritarė. Dėl balsavimo motyvų dėl šio pasiūlymo pageidaujančių kalbėti nėra, apsispręsime balsuodami. Prašom pasiruošti, balsuojame. Kas už tai, kad būtų pritarta E. Kirkučio ir V. Grubliausko pasiūlymui, kuriam pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos – nepritarė? Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 95, balsavo 94: už – 12, prieš – 31, susilaikė 51. Pasiūlymui nepritarta.

Toliau taip pat dėl šio 3 straipsnio yra Ateities komiteto pasiūlymas, kuriam vėlgi pagrindinis komitetas nepritarė. Prašau gerbiamą E. Kirkutį pristatyti komiteto pasiūlymą.

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Pasiūlymas buvo, kad, cituoju: „Seimo posėdyje rengiama speciali diskusija, išklausoma Biudžeto ir finansų komiteto išvada, Ateities komiteto išvada dėl Valstybės pažangos strategijos ataskaitos ir kitų komitetų išvados. Diskusijoje pirmieji kalba Seimo opozicijos lyderis ir opozicinių frakcijų atstovai.“ Esmė buvo tokia, kad įtrauktume, kad Ateities komitetas išvadą taip pat teikia dėl Valstybės pažangos ataskaitos ir ją pristato Seimo posėdžių metu, posėdyje, specialioje Seimo diskusijoje. Vėl nesikartosiu – ta pati priežastis, kaip ir buvo prieš tai dėl ateities vizijų.

**PIRMININKAS.** Ar komitetas vis dėlto reikalauja pozicijos išreiškimo? Gal atsiimate?

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Iš esmės galiu pasakyti, kodėl komitetas nepritarė.

**PIRMININKAS.** Prašom, pirmininke, motyvuoti.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Tai ta pati priežastis. Kaip ir anksčiau buvo minėta, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo pakeitimai buvo priimti jau gruodžio mėnesį, nuo vasario 1 dienos įsigaliojo ir šitas modelis ten nustatytas, todėl mes negalime keisti modelio lydimajame įstatymo projekte, šiuo atveju Statute. Todėl nepritarėme.

**PIRMININKAS.** Dėl balsavimo motyvų dėl šio pasiūlymo – Ateities komiteto pirmininkas V. Grubliauskas. Motyvai už. Prašom.

**V. GRUBLIAUSKAS** (*LSDPF*). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų aš suprantu, kad šitas Ateities komiteto siūlymas – vienas iš jų, kurių daugelį prieš tai pagrindinis komitetas kaip ir atmetė, tai nėra įprastinė praktika ir galbūt yra tam tikri nauji dalykai. Taip, Ateities komitetas iš tikrųjų yra ne pagrindinis, bet tas vadinamasis antrasis komitetas, kuriam tarsi tų atsakomybių arba svarstomų temų tikrai yra ne per daug ir kurio svarstymo laukas, ypač susijęs su Valstybės pažangos ataskaitos svarstymu ir tvirtinimu, yra tikrai toks, sakyčiau, sumenkintas. Nebijočiau to žodžio. Tikrai yra galimybė, kalbant apie strateginius dokumentus, apie strateginę valstybės ateities planavimo sistemą, Ateities komitetą įvertinti kaip vieną iš pagrindinių žaidėjų tuose procesuose. Aš manau, tai yra logiška ir tiesiog teisinga ir turėtų tapti teisėta. Todėl tikrai

siūlyčiau nebijoti, kolegos, pažvelgti šiek tiek aukščiau tų tokių griežtų ir rutininių biurokratinių ribojimų ir nebijoti į ateitį pažvelgti plačiau atmerktomis akimis. Dėkui.

**PIRMININKAS.** Motyvai prieš – E. Gentvilas. Prašom.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Kolega V. Grubliauskas sako, kad čia apribotos galimybės reikštis komitetui, todėl noriu pasakyti statistiką, kurią pateikė Seimo kanceliarija apie komitetų matomumą. Mažiausiai matomas, rečiausiai cituojamas yra Ateities komitetas. Primenu, kad praėjusioje kadencijoje, kai komiteto pirmininkas buvo R. Lopata, Ateities komitetas buvo vienas iš dažniausiai cituojamų. Todėl noriu pasakyti, kad kokios nors Statuto pataisos suteikiant vienokias ar kitokias funkcijas komitetui nieko neduos – ne nuo to priklauso, kolegos, ar komitetas veiks aktyviai, ar neaktyviai. R. Lopatos vadovaujamas komitetas rengdavo kassavaitines diskusijas Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje. Rinkdavosi intelektualai, buvo stebimi posėdžiai ir nereikėjo jokių Statuto pataisų.

Todėl aš, nenorėdamas tęsti, kad ko nors neužgaučiau, siūlau atsisakyti visų šitų pataisų, matant, kad Statutui priimti reikės 71 balso, o kol kas matėme balsavimą – 12 žmonių už. Mes galime tęsti tas procedūras ir paskui pamatyti, kad priėmimo stadijoje vis tiek sprendimas nepriimtas. Siūlau nutraukti svarstymą.

**PIRMININKAS.** Vis dėlto turime apsispręsti dėl šio Ateities komiteto pasiūlymo, kuriam nepritarė pagrindinis komitetas, balsuodami. Prašom pasiruošti ir balsuoti.

Užsiregistravo 97, balsavo 97: už – 11, prieš – 38, susilaikė 48. Pasiūlymui Ateities komiteto nepritarta.

Kitas pasiūlymas Seimo narių E. Kirkučio, V. Grubliausko. Vėlgi šiam pasiūlymui komitetas nepritarė. Prašom pasiūlymo autorių gerbiamą E. Kirkutį pristatyti savo pasiūlymą.

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Šiuo pasiūlymu buvo siekiama taip pat išskirti, kad Ateities komitetas būtų kaip pagrindinis komitetas dėl išvados dėl pagrindinių rezultatų valstybės veiklos srityse ataskaitos. Kartu noriu pasinaudoti proga E. Gentvilui pasakyti, kad tos kassavaitinės (aišku, gal rečiau) diskusijos tebevyksta Martyno Mažvydo bibliotekoje. Kviečiame prisijungti ir diskutuoti žvelgiant į valstybės raidos ateitį. Kuo daugiau mūsų ten būtų ir kuo daugiau mūsų diskusijų būtų, tikrai būtų visiems tiktai geriau. Viskas tebevyksta, tiktai tiek, kad reikia ir pasidomėti.

O šis dalykas yra būtent dėl to, kad ten, iš kur išėjo tam tikri valstybės planavimo ir strateginiai dokumentai, turėtų būti ir kontrolė. Ten turėtų būti ir veiklos rezultatų ataskaitos peržiūrimos, o ne išskirstyti: vieni priima, o kiti ir veiklą daro, ir parlamente kontrolę daro, ir visus kitus dalykus. Vieni kuria, o visai kiti kontroliuoja. Tai to nuoseklumo Valstybės įstatymo ir valstybės pažangos nebėra. Vadinasi, čia yra pasiūlymas, kad būtų išlaikomas nuoseklumas valstybės pažangos ataskaitose.

**PIRMININKAS.** Gerbiamas komiteto pirmininke, prašom pateikti komiteto motyvus.

**J. SABATAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, komitetas nepritarė, nes buvo siūloma, kad svarstant pagrindinių rezultatų valstybės veiklos srityse ataskaitą būtų kaip pagrindinis Ateities komitetas. Mes tam nepritariame – manome, kad šiuo atveju turėtų būti Biudžeto ir finansų komiteto kompetencijos klausimas.

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Dėl balsavimo motyvų. Motyvai už – V. Grubliauskas. Prašom.

**V. GRUBLIAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke.

**PIRMININKAS.** Už pasiūlymą.

**V. GRUBLIAUSKAS** (*LSDPF*). Tikrai neabejoju Biudžeto ir finansų komiteto kompetencija ir nusistovėjusia tradicija, kuri buvo iki šiol. Kita vertus, gerbiamas kolega Eimantas šiek tiek atsakė prieš tai kalbėjusiam prelegentui. Jeigu jūs pasidomėtumėte, gerbiamas Eugenijau, beveik kiekvieną savaitę vyksta dabar nuotolinės diskusijos, nuotoliniai susitikimai, kuriuose dalyvauja tikrai intelektualai iš visos šalies ir tikrai dalinasi įžvalgomis bei siūlymais. Taigi, šiuo atveju dairytis į praeitį ir prisiminti su nostalgija, kas buvo, kai buvo kitas pirmininkas, na, gal ir yra toks nostalgijos jausmas, bet ateitis šiandien yra čia. Todėl aš vis tik siūlyčiau nebijoti tos ambicijos. Ne dėl to, kad čia kažkas daugiau pasirodo ar daugiau parašo, ar daugiau aprašo, bet dėl to, kad tiesiog kompetencijų yra sukaupta Ateities komitete, kurio įkūrimui, be abejo, didžiulį vaidmenį turėjo

gerbiamas R. Lopata. Aš manau, patikėti Ateities komitetui svarstymus šių dokumentų yra tikrai logiška ir racionalu. Ir baimintis čia nėra ko. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Motyvai prieš – E. Gentvilas. Prašom.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Ne, tai šio ginčo aš tikrai netęsiu tarp praeities ir ateities – aš žvilgtelsiu į dabartį. Ką tik įvykęs balsavimas parodė: Seime buvo 11 balsų iš socialdemokratų, palaikymą davė siūlymui V. Grubliauskas ir A. Nedzinskas, tai gal tuo viskas ir pasakyta. Todėl aš siūlau balsavimą dėl šio beviltiško reikalo užbaigimo greituoju būdu.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Mes išklausėme pasisakymus dėl balsavimo motyvų. Prašau pasiruošti balsuoti dėl šio pasiūlymo, kuriam pagrindinis komitetas nepritarė. Prašom balsuoti. Pranešėjau, jūs galite grįžti į savo vietą, mes baigėme.

Užsiregistravo 99, balsavo 98: už – 18, prieš – 38, susilaikė 42. Pasiūlymui nepritarta. Taigi mes apsisprendėme dėl visų pasiūlymų, kurie buvo, balsuodami. Kadangi buvo balsuojama dėl pasiūlymų, skirtingos pozicijos, prašau pasiruošti, balsuosime dėl pritarimo po svarstymo Seimo statuto dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 49, $58^{1}$ ir 225 straipsnių pakeitimo ir papildymo $226^{3}$ straipsniu projektui Nr. XVP-1104. Prašom pasiruošti. Balsuojame. Užsiregistravo 101, balsavo 101: už – 84, prieš – 5, susilaikė 12. Įstatymo projektui pritarta po svarstymo.

*10.50 val.*

**Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo Nr. XII-1519 4, 5 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1091(2) (*svarstymo tęsinys*)**

Dabar klausimai, kurie buvo nukelti į balsavimo langą. 1-2 klausimas – Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo 4, 5 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1091. Mes išklausėme, balsavimo motyvų nebuvo. Ar galėtume po svarstymo šiam įstatymo projektui pritarti bendru sutarimu be balsavimo? Prieštaraujančių nematau, pritarta.

*10.51 val.*

**Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 $59^{1}$, $171^{5}$, $171^{7}$, 172, 173, 175, 177, 178 ir $223^{1}$ straipsnių pakeitimo ir $171^{6}$ straipsnio pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XVP-1117(2) (*svarstymo tęsinys*)**

Kitas – Seimo statuto dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto $59^{1}$, $171^{5}$ ir kai kurių kitų straipsnių pakeitimo ir $171^{6}$ straipsnio pripažinimo netekusiu galios projektas Nr. XVP-1117. Nebuvo prieš dėl balsavimo motyvų. Ar galime bendru sutarimu pritarti po svarstymo šiam įstatymo projektui? Dėkoju, pritarta po svarstymo.

*10.51 val.*

**Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1060(2) (*svarstymo tęsinys)***

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1060. Ar galime po svarstymo pritarti bendru sutarimu šiam įstatymo projektui? Dėkoju, prieštaraujančių nėra. Pritarta po svarstymo bendru sutarimu.

*10.52 val.*

**Administracinių nusižengimų kodekso 547 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-709(2) (*svarstymo tęsinys*)**

Administracinių nusižengimų kodekso 547 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-709. Ar galime jam pritarti po svarstymo bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, pritarta. Yra prašymas balsuoti vis dėlto, kolegos. Prašau pasiruošti, balsuojame dėl Administracinių nusižengimų kodekso 547 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. Dėl pritarimo po svarstymo.

Užsiregistravo 100, balsavo 99: už – 76, prieš – 4, susilaikė 19. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

*10.53 val.*

**Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 24 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-617(2) (*svarstymas*)**

Ir mūsų nukeltas klausimas – Socialinio draudimo pensijų įstatymo 24 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-617. Pranešėjas – D. Razmislevičius. Prašau į tribūną pristatyti Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą.

**D. RAZMISLEVIČIUS** (*LSDPF*). Kolegos, aš turbūt prieš tai šitą pristačiau, sumaišiau gal, tai pakartosiu.

**PIRMININKAS.** Jūs pristatėte Socialinio draudimo pensijų įstatymo 549 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymą, tai buvo susiję.

**D. RAZMISLEVIČIUS** (*LSDPF*). Tada aš juos sumaišiau vietomis. Atsiprašau. Pristatysiu dabar esantį. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Ir dėl projekto 3 straipsnio 1 dalies gautam Vyriausybės pasiūlymui komitetas pritarė iš dalies.

**PIRMININKAS.** Ir čia mes jį buvome nukėlę, kadangi dėl 3 straipsnio buvo Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasiūlymas dėl įsigaliojimo datos ir pagrindinis komitetas jam buvo pritaręs iš dalies. Matyt, jokių pasiūlymų kitokių nėra. Ar galime mes pritarti komiteto pozicijai pritarti Vyriausybės pasiūlymui dėl įsigaliojimo iš dalies? Nėra prieštaraujančių, pritariame.

Dabar dėl viso projekto po svarstymo dėl balsavimo motyvų nėra pageidaujančių kalbėti. Ar galime bendru sutarimu po svarstymo pritarti šiam įstatymo projektui? Nėra prieštaraujančių, pritariame po svarstymo bendru sutarimu.

*10.55 val.*

**Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-107 (*svarstymo tęsinys*)**

Dabar Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-107. Jis buvo pateiktas. Dėl balsavimo motyvų nebuvo pageidaujančių kalbėti. Ar mes turime tik apsispręsti bendru sutarimu balsuodami dėl pritarimo komiteto išvadai dėl atmetimo šio projekto? Ar galime bendru sutarimu pritarti? Nematau prieštaraujančių. Pritarta atmesti bendru sutarimu.

*10.57 val.*

**Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-163(2), Rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-850(2) (*svarstymas*)**

Kitas klausimas. Prašau į tribūną pateikti Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą dėl Žmonių palaikų laidojimo įstatymo 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-163. Kviečiu gerbiamą D. Griškevičių pateikti Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą.

**D. GRIŠKEVIČIUS** (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Klausimas buvo svarstytas, kaip ir minėjote, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitete. Buvo gauti keli Seimo narių bei komiteto pasiūlymai. Pačiam projektui su patobulintais sprendiniais pritarta 5 balsais už, 2 – prieš ir 1 susilaikius. Tai gal prie straipsnių galime?

**PIRMININKAS.** Dabar sekundę, kadangi yra dėl 1 straipsnio pasiūlymų. Pirmasis pasiūlymas Seimo nario K. Neimanto, jam komitetas pritarė iš dalies. Noriu pasiūlymo autoriaus paklausti, ar tenkina komiteto sprendimas dėl jūsų pasiūlymo?

**K. NEIMANTAS** (*NAF*). Ačiū posėdžio pirmininkui. Taip, tenkina komiteto pasiūlymai. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Komitetas pritarė iš dalies, mes galime pritarti. Tuomet pereiname prie 2 straipsnio. Ar pritariame pasiūlymui taip, kaip komitetas pritarė iš dalies? Bendru sutarimu galime pritarti? Pritarta.

Pereiname prie 2 straipsnio. Seimo narių T. Tomilino, I. Kižienės pasiūlymai.

**D. GRIŠKEVIČIUS** (*DFVL*). Taip. Ir kitas – aplinkos apsaugos, jie abu susiję terminais, įstatymo įgyvendinimo klausimais. Komitetas irgi jiems pritarė iš dalies bendru sutarimu.

**PIRMININKAS.** Čia iš karto dėl abiejų pasiūlymų…

**D. GRIŠKEVIČIUS** (*DFVL*). Taip, abu susiję.

**PIRMININKAS.** …tiek ir dėl T. Tomilino, tiek ir Aplinkos komiteto. Vis tiek aš turiu atsiklausti, ar T. Tomilinas sutinka su tokiu komiteto sprendimu? Matau, kad sutinka, nepageidauja kalbėti. Taip pat matau Aplinkos komiteto poziciją, kad tenkina nepritarimas. Ar galime šiems pasiūlymams, kuriems pritarė pagrindinis komitetas iš dalies, taip, kaip pritarė komitetas, pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Noriu paklausti, ar galime tuomet visam projektui pritarti? Matau, dėl balsavimo motyvų dėl viso yra motyvų prieš – E. Kirkutis. Prašom.

**E. KIRKUTIS** (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena visiems gerbiamiesiems. Kiek dabar, šiuo metu, kainuoja žemės įsigyti mieste, miestelyje kapinių plėtrai? Tai yra tūkstantinės sumos, dar plius higienos visokiausi reikalavimai, privažiavimai ir taip toliau. Žemės plotas kainuoja tikrai milžiniškus pinigus. Kolumbariumo nišos įrengimas yra daug kartų pigesnis negu žemė, kurioje yra laidojama. Savivaldybės, užuot išsipirkusios naujus žemės sklypus, tikrai gali įrenginėti kolumbariumus ir taip, taupydamos lėšas, sutaupydamos pinigų, palengvinti žmonėms gyvenimą. Dabar įsivaizduokite (žmonėms ne gyvenimą, o artimiesiems visą procesą), esmė yra kokia: 20 metų, 10 metų ar 15 metų bus galima laikyti kolumbariume artimųjų palaikus. Tai kur po to dėti? Tada vėl bus dedama į žemę arba vėl susimokama papildoma pinigų suma. Gal leiskime žmonėms normaliai būti palaidotiems, kaip ir visiems kitiems, kurie yra žemėje? Visi turime tokią, kaip čia pasakius, prievolę ir vis tiek nė vienas su saule nemiegame, tai visi automatiškai ir turime būti palaidoti nemokamai taip, kaip – nėra skirtumo: ar žemėje, ar kolumbariume. Siūlau balsuoti prieš.

**PIRMININKAS.** Motyvai už – D. Griškevičius. Prašom.

**D. GRIŠKEVIČIUS** (*DFVL*). Bet kuriuo atveju čia turime diskusiją dėl to laidojimo – mokama, nemokama. Kaip žinome, tikrai nieko nėra nemokama – visada kažkas apmoka. Dabar pagrindinis klausimas yra šitas.

Aš tiktai primenu, kad tikrai vyko komitete didžiulė diskusija ir su Savivaldybių asociacija, ir merai dalyvavo aktyviai. Tiktai atkreipiu dėmesį, kad šis įstatymas ir buvusi rinkliava galiojo iki 2022 metų, jeigu neklystu, ir savivaldybės pačios nuspręsdavo, kokį rinkliavos dydį tada nustatydavo. Buvo savivaldybių, kurios 1 tūkst. eurų, buvo, kurios 500 eurų, vidurkis buvo apie 800 eurų vienkartinio mokesčio, bet faktas buvo tas, kad buvo ir savivaldybių, kurios netaikė to mokesčio.

Aš tiktai noriu pabrėžti, kad ir dabar mes kalbame apie patikėjimą savivaldybei pačiai priimti sprendimą, koks tas dydis galėtų būti racionalus. Jeigu savivaldybės taryba nusprendžia, kad mokestis gali būti simbolinis – 1 euras ar nulis, tai irgi tokį dydį gali nustatyti. Niekas neatima šitos teisės iš savivaldybių. Pasitikėkime savivaldybių tarybomis. Mes vis kalbame apie savarankiškas funkcijas, apie galimybes gauti papildomų lėšų savivaldai, bet kai pereiname prie konkrečių sprendimų, mes jau nebepasitikime savivaldybėmis. Man atrodo, tikrai nebijokime, pasitikėkime. Juo labiau čia nėra jokia naujovė – tai yra, kaip sakau, ir iki 2022 metų galiojusi nuostata.

Kitas svarbus aspektas yra tas, kad dabar savivaldybės, nebeturinčios teisės gauti rinkliavos, tiesiog kolumbariumų nebestato. Štai, atsiranda tokia situacija, kad net ir tie žmonės, kurie nori galbūt laidoti tokiu būdu, šios galimybės tiesiog neturi, nes savivaldybės jų nebestato. Tai palaikykime.

**PIRMININKAS.** Gerbiami kolegos, išklausėme pasisakymus dėl balsavimo motyvų. Prašau pasiruošti. Balsuojame. Kas už tai, kad Žmonių palaikų laidojimo įstatymo 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui būtų pritarta po svarstymo? Prašom pasiruošti balsuoti.

Bet prieš tai vieną formalų klausimą – mes vėluojame su balsavimo langu. Aš jį pirmininko teisėmis pratęsiu iki klausimo Nr. XVP-1304, kol ateis laikas jį pateikti. Taigi, mes turime daug dabar dar balsavimų dėl svarstymo stadijos projektų.

Taigi balsuojame dėl Žmonių palaikų laidojimo įstatymo 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-163. Prašom balsuoti.

Balsavo 94: už – 65, prieš – 13, susilaikė 16. Projektui po svarstymo pritarta.

Kitas darbotvarkės klausimas – Rinkliavų įstatymo 11 straipsnio papildymo įstatymo projektas Nr. XVP-850. Kviečiu į tribūną Biudžeto ir finansų komiteto vardu R. Puchovičių pateikti komiteto išvadą svarstymo stadijoje. Tuomet gal komiteto pirmininką A. Sysą. Prašom. (*Šurmulys salėje*) Balsavimo langas buvo pratęstas, todėl aš pagarsinau savo sprendimą.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, leiskite pristatyti Biudžeto ir finansų komiteto, pagrindinio komiteto, išvadą dėl Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo 11 straipsnio papildymo įstatymo projekto. Buvo gauta Teisės departamento pastabų, taip pat Lietuvos savivaldybių asociacijos, Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto, Lietuvos Respublikos Vyriausybės. Visoms pritarta. Mūsų sprendimas – pritarti iniciatorių pateiktam ir komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Už balsavo 9, prieš – 1, susilaikiusių nebuvo.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Papildomo komiteto, Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto, išvada. D. Griškevičius. Prašom pristatyti.

**D. GRIŠKEVIČIUS** (*DFVL*). Klausimas komiteto buvo svarstytas. Rekomenduoti pagrindiniam komitetui atsižvelgti į Teisės departamento pateiktas pastabas, 5 pritarus, 2 susilaikius.

**PIRMININKAS.** Dėl šio projekto 2 straipsnio buvo Vyriausybės pasiūlymas. Pagrindinis komitetas jam pritarė iš dalies. Nekviesdamas pranešėjo į tribūną, jokių komentarų neprašydamas aš noriu paklausti Seimo kolegų, galbūt galime tam pagrindinio komiteto pritarimui iš dalies pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Dėkoju, pritarta.

Tuomet dėl balsavimo motyvų dėl viso projekto nėra pageidaujančių. Ar galime bendru sutarimu pritarti po svarstymo šiam įstatymo projektui? Nėra prieštaraujančių. Pritarta po svarstymo bendru sutarimu.

*11.07 val.*

**Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 8, 72 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-155, Darbo kodekso 57 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-156 (*svarstymo tęsinys*)**

Kitas – Mokslo ir studijų įstatymo 8 ir 72 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-155. Pagrindinis komitetas siūlė jį grąžinti iniciatoriams tobulinti. Kalbėjo B. Vėsaitė, motyvai buvo prieš. Todėl mes apsispręsime balsuodami dėl šio projekto. Prašom pasiruošti. Kas už tai, kad būtų pritarta komiteto išvadai dėl šio projekto, prašom balsuoti.

Balsavo 92: už – 85, prieš nėra, susilaikė 7. Taigi po svarstymo projektas grąžinamas iniciatoriams tobulinti. Pritarta komiteto išvadai.

Kitas susijęs klausimas, dėl kurio turime apsispręsti balsuodami, – Darbo kodekso 57 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-156. Pagrindinis komitetas taip pat siūlė šį projektą atmesti. Prašom pasiruošti ir balsuoti. Kas pritaria komiteto išvadai, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja kitaip.

Balsavo 92: už – 83, prieš nėra, susilaikė 8. (*Balsai salėje*) 1 – prieš. Atsiprašau. Taip, 1 – prieš, susilaikė 8. Komiteto išvadai dėl projekto atmetimo pritarta.

*11.09 val.*

**Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 papildymo 17 straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-489 (*svarstymo tęsinys*)**

Kitas klausimas, dėl kurio turime apsispręsti, – Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo papildymo 17 straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-489. Čia dėl balsavi-

mo motyvų nebuvo norinčių kalbėti. Bet komitetas siūlo projektą atmesti. Ar galime pritarti bendru sutarimu komiteto išvadai? Nėra prieštaraujančių, pritarta po svarstymo. Projektas atmestas.

*11.10 val.*

**Žemės įstatymo Nr. I-446 $35^1$ straipsnio papildymo įstatymo projektas Nr. XVP-490 (*svarstymo tęsinys*)**

Žemės įstatymo $35^1$ straipsnio papildymo įstatymo projektas Nr. XVP-490. Komitetas taip pat siūlė jį atmesti. Dėl balsavimo motyvų nebuvo pageidaujančių kalbėti. Ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto išvadai? Prieštaraujančių nėra, pritarta. Projektas atmestas.

*11.10 val.*

**Žemės įstatymo Nr. I-446 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-369 (*svarstymo tęsinys*)**

Žemės įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-369. Vėlgi komitetas siūlė atmesti. Ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto išvadai projektą atmesti? Prieštaraujančių nėra, pritarta.

*11.11 val.*

**Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo Nr. XIV-2811 41 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1304, Vertybinių popierių įstatymo Nr. X-1023 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1305, Vertybinių popierių įstatymo Nr. X-1023 2, 12, 13, 14, 22, 27, 37 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo $15^1$ straipsniu įstatymo Nr. XIV-2813 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1306 (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo 41 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1304. Pateikimo stadija. Į tribūną kviečiu finansų viceministrą J. Kizenevičių. Ir yra lydimieji įstatymų projektai, tai yra Vertybinių popierių įstatymo priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1305, taip pat Vertybinių popierių įstatymo 2, 12, 13, 14 ir kitų straipsnių, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo $15^1$ straipsniu įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1306. Trys kompleksiniai, susiję projektai. Prašom, pateikimo stadija. Pateikite visus tris.

**J. KIZENEVIČ.** Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Kodėl šie projektai parengti? Atsižvelgiant visų pirma į tai, kad prieš mėnesį priimtoje Tvarumo atskaitomybės supaprastinimo direktyvoje numatyta galimybė valstybėms narėms atleisti tam tikras įmones nuo tvarumo informacijos teikimo. Kriterijai, kad įmonė galėtų būti atleista nuo tvarumo informacijos teikimo, yra tokie. Visų pirma, vidutinis metinis darbuotojų skaičius nuo 500 iki 1 tūkst. darbuotojų arba pardavimo grynosios pajamos nuo 50 mln. eurų iki 450 mln. eurų. Antra, XX Vyriausybės programos 347 punkto nuostata: konkurencingumo srityje palaikysime ir skatinsime ES iniciatyvas mažinti ES reguliavimo perteklinę administracinę naštą, atitinkamai užtikrinsime, kad, perkeliant ES teisę į Lietuvos teisyną, nebūtų sukuriama papildoma administracinė našta. Trečias punktas, įmonių, kurioms aktuali direktyvoje numatyta galimybė, pareikšta nuomonė.

Įstatymų projektų tikslas yra mažinti atleidžiamų įmonių administracinę naštą, susijusią su tvarumo atskaitomybe. Kokia yra esmė? Įstatymų pakeitimais siūloma nustatyti, kad įmonės, kurios, pagal galiojančias įstatymo nuostatas, nuo 2024 metų privalo teikti tvarumo informaciją vadovybės ataskaitose ir kurios tenkina direktyvoje nurodytus atleidimo kriterijus, galėtų šios informacijos neteikti, pradedant laikotarpiu už 2025 metus, nes, pagal Tvarumo atskaitomybės supaprastinimo direktyvą, nuo 2027 m. sausio 1 d. šios įmonės tvarumo informacijos teikti nebeprivalės. Tokios įmonės gali tvarumo informaciją teikti savanoriškai, pačių nusistatyta apimtimi.

Kodėl yra įstatymų skuba ir iš kur toks prašymas? Atsižvelgdami į tai, kad įmonių metinė informacija, vadovaujantis Vertybinių popierių įstatymu, turi būti pateikta Juridinių asmenų registro duomenų tvarkytojui, paskelbta, pateikta priežiūros institucijai ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos, prašome įstatymų projektus svarstyti ir priimti skubos tvarka. Labai ačiū.

**PIRMININKAS.** Jūsų niekas nepageidauja paklausti. Dėl balsavimo motyvų nėra užsirašiusių. Noriu paklausti kolegų, ar galime po pateikimo? (*Balsai salėje: „Galime.“*) Bet pirmiausia galbūt, kad galėtume sutarti. Buvo balsavimo langas pratęstas iki šių projektų pateikimo. Šiuo atveju noriu atsiklausti ir bendru sutarimu pratęsti dar balsavimo langą, kad galėtume apsispręsti dėl šių projektų po pateikimo. Kitas balsavimo langas pas mus būtų taip: 12 val. 40 min. Aš manau, kad tai yra per toli. Tai nutarkime, kad pratęsiame balsavimo langą iki 12 valandos, po to galima bus spręsti kitaip.

Taigi, gerbiami kolegos, dar kartą klausiu, galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo šiems pateiktiems trims įstatymų projektams? Nėra prieštaraujančių, pritarta.

Tuomet apsispręsti turime dėl komitetų. Dėl pirmojo projekto siūlomas pagrindinis komitetas – Audito komitetas, dėl Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo pakeitimo projekto. Galime bendru sutarimu pritarti? Papildomų komitetų nėra siūloma. Taigi dėkoju. Apsispręsta dėl komiteto. Svarstymo datą siūloma nustatyti 2026 m. balandžio 7 d. Galime apsispręsti dėl šios datos? Dėkoju, apsisprendėme.

Antrasis projektas – Vertybinių popierių… Ai, dar, teisingai, čia Vyriausybė pasiūliusi yra taikyti skubos tvarką. Ar galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Nėra sutarimo. Dėl skubos tvarkos siūlau apsispręsti balsavimu. Dėl balsavimo motyvų nėra pageidaujančių kalbėti. Tuomet balsuojame dėl to, ar pritariame siūlymui svarstyti projektą skubos tvarka. Prašom balsuoti. (*Balsai salėje*) Motyvai yra Vyriausybės nutarime, galėjote visi su jais susipažinti.

Balsavo 72: už – 48, prieš – 7, susilaikė 17. Skubai pritarta.

Dabar dėl komitetų. Antrasis komitetas. Dėl Vertybinių popierių įstatymo priedo pakeitimo įstatymo projekto taip pat siūlomas pagrindinis komitetas – Audito komitetas. Ar galime pritarti? Galime, pritarta. Papildomo nėra siūloma. Svarstymo data – 2026 m. balandžio 7 d. Galime pritarti šiai datai? Dėl skubos esame jau apsisprendę.

Kitas projektas – 3-iasis, kuris buvo pateiktas. Taip pat pagrindiniu komitetu siūlomas vienintelis Audito komitetas. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Dėkoju, pritarta. Papildomų nėra siūloma. Siūloma svarstymo data – taip pat 2026 m. kovo… atsiprašau, balandžio 7 d. Galime šiai datai pritarti? Dėkoju, pritarta.

*11.19 val.*

**Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 10, 12, 16, 18, $42^{1}$, 51 straipsnių ir 3 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo $18^{2}$, $18^{3}$ ir $18^{4}$ straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-1172, Įmonių, priklausančių finansų konglomeratui, papildomos priežiūros įstatymo Nr. IX-2387 2, 12, $12^{1}$, $12^{2}$ straipsnių, antrojo[1] skirsnio pavadinimo ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1173, Bankų įstatymo Nr. IX-2085 2, 9, 10, 16, 19, 25, 34, 48, 52, 57, 58, 59, 61, 62, 67, 69, 72, 73, 74 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo septintuoju[1]–septintuoju[3] ir dešimtuoju[2] skirsniais įstatymo projektas Nr. XVP-1174, Centrinių kredito unijų įstatymo Nr. VIII-1682 2, 5, 9, 17, 19, 22, 34, 36, 42, 43, 49, 51, 54, 55, 56 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo $34^{1}$ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-1175, Finansų įstaigų įstatymo Nr. IX-1068 10, 20, 43 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1176 (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas yra kompleksinis, iš penkių įstatymų projektų. Taigi kviečiu į tribūną pateikti projektus: Lietuvos banko įstatymo 10, 12 ir kitų straipsnių pakeitimo ir 3 priedo pakeitimo, įstatymo papildymo keletu straipsnių įstatymo projektą Nr. XVP-1172, taip pat Įmonių, priklausančių finansų konglomeratui, papildomos priežiūros įstatymo daugelio straipsnių

pakeitimo, antrojo[1] skirsnio pavadinimo ir priedo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-1173, Bankų įstatymo 2, 9, kitų straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo septintuoju[1]–septintuoju[3], dešimtuoju[2] skirsniais projektą Nr. XVP-1174, Centrinių kredito unijų įstatymo 2, 5 ir kitų straipsnių pakeitimo ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 34[1] straipsniu įstatymo projektą Nr. XVP-1175 bei Finansų įstaigų įstatymo 10, 20, 43 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-1176. Taigi penki įstatymų projektui. Pranešėjas jau tribūnoje – gerbiamas finansų viceministras J. Kizenevičius. Pateikimo stadija. Prašom.

**J. KIZENEVIČ.** Labai ačiū. Kokie yra šių įstatymų projektų tikslai? Visų pirma, sustiprinti kredito įstaigų atsparumą ekonominiams sukrėtimams; antra, pagerinti jų priežiūrą ir rizikos valdymą; trečia, skatinti tvarumą bei prisitaikymą prie žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos; ketvirta, mažinti administracinę naštą mažesnėms įstaigoms taikant proporcingumo principą.

Kodėl yra svarbi direktyva? Įstatymų projektais į Lietuvos Respublikos nacionalinę teisę perkeliama Kapitalo reikalavimų direktyva, kitaip – CRD6. Ši direktyva kartu su susijusiu Kapitalo reikalavimų reglamentu CRR3 sudaro Europos Sąjungos teisės aktų paketą, kuriuo į Europos Sąjungos teisę perkeliami Bazelio tarptautiniai bankų priežiūros standartai.

Įstatymų projektuose siūloma visų pirma sustiprinti Lietuvos banko nepriklausomumą ir interesų konfliktų prevenciją reglamentuojant veiklos pertraukos laikotarpius – Lietuvos banko tarnautojai, baigę karjerą Lietuvos banke, tam tikrą laiką negalės įsidarbinti įstaigose, kurias prižiūrėjo, – ir kompetenciją šiems tarnautojams.

Antra, reglamentuoti reikšmingų sandorių, reikšmingų akcijų paketų įsigijimo ir perleidimo, reikšmingo turto ir (arba) įsipareigojimų perleidimo, įmonių susijungimo ir skaidymo kontrolę reikalaujant išankstinio priežiūros institucijų pritarimo, kai bankai ir kiti finansų rinkos dalyviai ketina sudaryti šiuos sandorius.

Trečia, integruoti kriptoturto ir aplinkosaugos socialinę ir valdymo rizikas į kredito įstaigų kapitalo pakankamumo skaičiavimo sistemą.

Ketvirta, šalia baudų įtvirtinti periodinį baudų teisinį institutą, kartu patikslinant baudų skaičiavimo mechanizmą. Pažymėtina, kad baudos tikslas – nubausti pažeidimą padariusį asmenį, o periodinės baudos – priversti pažeidimą padariusį asmenį grįžti prie teisės aktų atitikties pakartotinai per tam tikrus laikotarpius taikant jam piniginę poveikio priemonę.

Penkta, išplėsti kredito įstaigos licencijos atšaukimo pagrindus, įtraukiant situacijas, kai kredito įstaiga žlunga ir neatitinka pertvarkymo sąlygų.

Šešta, bet tikrai ne mažiau svarbu, tai yra nustatyti griežtesnius reikalavimus trečiųjų valstybių bankų filialams, ypač tiems, kurie kelia didesnę riziką šalies finansiniam stabilumui.

Koks yra poveikis? Siūlomais reguliaciniais pakeitimais tikimasi prisidėti prie finansų sektoriaus skaidrumo, saugumo ir efektyvumo bei administracinės naštos mažinimo.

Buvo pateikta užklausa dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamento išvados. Šių metų vasario 11 dieną Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamentas pateikė išvadas dėl įstatymo projekto (toliau – išvados). Pastabos bus įvertintos svarstymo komitete metu. Preliminariai įstatymų projektų rengėjai, įvertinę išvadas, siūlo atsižvelgti į jose pateiktas pastabas. Labai ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Jūsų pageidauja paklausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia S. Gentvilas. Prašom.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Laba diena. Aš čia. Šitas įstatymas, mano manymu, susijęs su iš Lietuvos banko atsistatydinusia valdybos nare J. Šiaučiūniene po skandalo, kai jinai turėjo bent dviejų bankų – „Revoluto“ ir DNB banko – akcijų ir priiminėjo sprendimus, kurie susiję su šiais bankais, Lietuvos banko valdyboje. Kaip konkrečiai dabar šitame įstatyme yra aprašoma, kad valdybose nedirbtų žmonės, kurie turi privačių bankų ar kitų strateginių įmonių akcijų, kad jie nemanipuliuotų rinka, neturėtų interesų konflikto? Beje, prieš pusantrų metų tas įvykęs atvejis buvo tik pačios gerbiamos Jurgitos iniciatyva, ne banko kokio nors Imuniteto skyriaus atskleista informacija. Pati dar valdybos narė išėjo iš pareigų, net ne banko vadovybės prašymu. Gal galėtumėte pakomentuoti? Ačiū.

**J. KIZENEVIČ.** Ačiū už klausimą. Šis konkretus atvejis man nėra žinomas ir nežinau šios konkrečios situacijos, bet ko siekiame? Siekiame perkelti gerąją praktiką iš užsienio valstybių, kuomet tam tikras aukštas pareigas einantys centrinio banko, Lietuvos atveju – Lietuvos banko, atstovai negalėtų ne tik vykdyti tam tikros veiklos eidami šias pareigas, bet lygiai taip pat tam tikrą laiką negalėtų dalyvauti – aktyviai ar pasyviai – finansų institucijų, kurias prižiūrėjo savo pareigybės metu, veikloje.

**PIRMININKAS.** Klausia A. Lydeka. Prašom.

**A. LYDEKA** (*LSF*). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas viceministre, jūs, pristatydamas šį projektą, faktiškai nieko nepasakėte, neužsiminėte apie projekte numatytus reikalavimų pakeitimus banko pirmininkui ir pirmininko pavaduotojams. Aiškinamajame rašte faktiškai taip pat nieko apie tai nerašoma, nors projekte gana daug yra keičiama, kas susiję su reikalavimais tiek banko pirmininkui, tiek pavaduotojams. Negana to, jie yra suvienodinami. Tie reikalavimai yra suvienodinami. Tai ar čia taip sąmoningai norima nutylėti šiuos aspektus, ar yra kokių nors kitų priežasčių? Ir kodėl būtent manote, kad reikia keisti tuos reikalavimus tiek pirmininkui, tiek pavaduotojams, tiek suvienodinti tuos reikalavimus? Ačiū.

**J. KIZENEVIČ.** Supratau klausimą. Visų pirma pirmininkui ir valdybos nariams yra taikomi aukščiausi profesionalumo standartai. Vėlgi buvo analizuojamos užsienio praktikos. Negaliu atsakyti, ar sąmoningai, ar nesąmoningai, bet buvo nuspręsta, kad tam tikras praktikas verta perkelti ir pasinaudoti tuo vertinimu užsienio valstybėse. Kai kurių buvo atsisakyta, bet vėlgi vertiname tiek pagal proporcingumo principą, tiek pagal protingumą.

**PIRMININKAS.** Prieš suteikiant kitam klausiančiajam žodį, per šoninį mikrofoną – T. Barauskas. Prašom.

**T. BARAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, šiandien Seime lankosi Juozo Tūbelio progimnazijos penktokai su savo mokytojomis. Noriu pasakyti, kad mokytoja Agnė kažkada tame *Tūbelyje* buvo ir mano mokinė, o mokytoja Vismantė šiandien švenčia savo gimtadienį, pasveikinkime. (*Plojimai*)

**PIRMININKAS.** Toliau klausia A. Anušauskas. Prašom.

**A. ANUŠAUSKAS** (*TS-LKDF*). Gerbiamas pranešėjau, iš tikrųjų pakeitimai reikalingi, nors kai kurie dalykai, atrodo, turėjo būti savaime suprantami, kad negalėtų dirbęs ir tiesiogiai priiminėjęs su priežiūra ir kontrole susijusius sprendimus, išėjęs iš Lietuvos banko, iš karto įsijungti į tų finansinių institucijų veiklą jau iš kitos pusės. Aš manau, kad šie pakeitimai reikalingi ir būtini, nors, mano galva, jie turėjo būti savaime suprantami.

Bet mano klausimas: o kaip ir kas turėtų užtikrinti, kad šie reikalavimai turėtų būti įgyvendinti?

**J. KIZENEVIČ.** Visų pirma Lietuvos bankas, kaip ir kiekvienos kitos civilizuotos šalies centrinis bankas, yra visiškai nepriklausoma institucija. Jie patys užtikrina tai, kad įstatymai jiems būtų taikomi, ir yra atsakingi už jų taikymą.

**PIRMININKAS.** Dėkojame, gerbiamas pranešėjau. Dėl balsavimo motyvų dėl pateiktų projektų yra užsirašęs kalbėti S. Gentvilas. Motyvai už. Prašom.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Gerbiamas viceministre, prašau priimti kritiką, kad nelabai pasiruošęs jūs dėl šių klausimų. Sakote, esate išanalizavęs užsienio praktiką, bet prieš pusantrų metų Lietuvos banko valdybos skandalo jūs nežinote. Klausimas, kodėl tik dabar reaguojama po pusantrų metų. Ar dėl to, kad valdybos pirmininkas eina antrą kadenciją, reikia paketo informacijos ir gerų projektų atnešti? Kodėl neatneštas šitas projektas anksčiau? O į gerbiamojo A. Anušausko klausimą jūs irgi neatsakote apie tai, kaip bus, kokia atsakomybė bus? Tai toks, atrodo, formalus atėjimas pristatyti, bet visiškai nesusipažinus su turiniu. O šiaip, projektas sveikintinas, tiktai pavėlavęs.

**PIRMININKAS.** Išklausėme dėl balsavimo motyvų. Gerbiami kolegos, kompleksinis klausimas yra iš penkių projektų. Vis dėlto, kadangi motyvų prieš nebuvo, noriu paklausti, ar galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo šiems projektams? Dėkoju, nėra prieštaraujančių. Pritarta visiems po pateikimo. Ir tada apsispręsime dėl komitetų. Dėl pirmojo projekto – Lietuvos banko įstatymo projekto Nr. XVP-1172 – kaip pagrindinis siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas, pa-

pildomų nėra siūloma. Galime pritarti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, pritarta. Siūloma svarstymo data – 2026 m. gegužės 5 d. Galime bendru sutarimu apsispręsti? Pritarta svarstymo datai.

Kitas – Įmonių, priklausančių finansų konglomeratui, įstatymo projektas Nr. XVP-1173. Kaip pagrindinis siūlomas vėlgi Biudžeto ir finansų komitetas. Kitų nėra siūloma. Galime bendru sutarimu apsispręsti? Dėkoju, apsispręsta. Svarstymo data – gegužės 5 diena, kaip ir anksčiau minėto. Dėkoju, pritarta svarstymo datai.

Projektas Nr. XVP-1174. Vėl siūlomas tas pats Biudžeto ir finansų komitetas kaip pagrindinis ir vienintelis. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Svarstymo data – taip pat gegužės 5 diena. Apsispręsta bendru sutarimu.

Centrinių kredito unijų įstatymo pakeitimo projektas Nr. XVP-1175. Kaip pagrindinis ir vienintelis siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas. Prieštaraujančių nėra. Pritarta dėl šio komiteto. Svarstymo data – gegužės 5 diena. Dėkoju, pritarta.

Ir paskutinis kompleksinis – įstatymo projektas Nr. XVP-1176. Siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas, vienintelis ir pagrindinis. Nėra prieštaraujančių, pritarta. Svarstymo data – gegužės 5 diena. Nėra prieštaraujančių, pritarta.

*11.33 val.*

**Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1254, Administracinių nusižengimų kodekso 12, 113 ir 334 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1255 (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1254. Į tribūną kviečiu pranešėją – aplinkos viceministrę Č. Lisovską. Pateikimo stadija.

Toliau pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotoja gerbiama A. Norkienė. Prašom pristatyti projektus.

**Č. LISOVSKA.** Laba diena, gerbiami Seimo nariai, gerbiamas Seimo Pirmininke. Teikiame Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 pakeitimo įstatymo projektą, kuriuo siekiama šių tikslų. Pirma, užtikrinti, kad prieiga prie erdvinių duomenų atitiktų nacionalinio saugumo interesus. Antra, mažinti ūkio subjektams sukeliamą administracinę naštą. Trečia, užtikrinti veiksmingą ir proporcingą geodezininkų atsakomybę. Ketvirta, optimizuoti geodezijos ir erdvinių duomenų valdymo funkcijas.

Kalbant apie erdvinių duomenų viešos prieigos atitiktį nacionalinio saugumo reikalavimams, siūloma viešojo sektoriaus subjektams atverti valstybinius erdvinius duomenis, kurie dėl nacionalinio saugumo interesų šiuo metu neviešinami ir naudotojams neteikiami. Tai būtų autografinius žemėlapius, kuriuose nebūtų apribotas žvalgybos institucijų valdomų ir naudojamų teritorijų ir karinių teritorijų, vietovės objektų atpažinimas, bei palydovines nuotraukas. Taip pat siūloma prieigą prie nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto požeminės infrastruktūros, inžinerinių tinklų ir jų įrenginių erdvinių duomenų suteikti tik autentifikuotiems naudotojams. Šie erdviniai duomenys naudotojams būtų teikiami tik pagal duomenų teikimo sutartį be teisės juos viešai skelbti, bet kokiu būdu padaryti šiuos duomenis viešai prieinamus internete ar platinti ir kitaip perduoti tretiesiems asmenims.

Siekiant mažinti administracinę naštą ūkio subjektams, įstatymo projektu siūloma atsisakyti III tikslumo klasės geodezinių punktų, kurių yra apie 10 tūkst., jų saugojimo. Pagal galiojantį reglamentavimą, reikalaujama tokius ženklus atstatyti. Atsisakius šio reikalavimo pakeitimas leistų sumažinti administracinę naštą ūkio subjektams 289 tūkst. eurų., nes šie ženklai įrengti aktyvios veiklos ūkinėse zonose ir vykdant ūkinę veiklą dažnai sunaikinami arba pažeidžiami.

Kalbant apie veiksmingos ir proporcingos geodezininkų atsakomybės užtikrinimą, šiuo metu geodezininkui už padarytą pažeidimą taikomos dvi sankcijos – kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo sustabdymas ar jo panaikinimas. Geodezininkų kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo su-

stabdymas ar panaikinimas yra pati griežčiausia veiklos apribojimo priemonė, todėl ji turėtų būti taikoma tik kaip kraštutinė priemonė.

Įstatymo projektu siūloma geodezininkui taikomų poveikio priemonių sąrašą papildyti švelnesnėmis alternatyvomis: už geodezininko veiklos pažeidimus siūloma taikyti baudas, o kvalifikacijos pažymėjimo galiojimas būtų sustabdomas ar panaikinamas tik tuo atveju, jei geodezininkas pažeidimo neištaisytų arba antrą kartą per vienerius metus padarytų šiurkštų pažeidimą.

Kaip jau minėjau, įstatymo projektu siekiama optimizuoti geodezijos ir erdvinių duomenų valdymo funkcijas. Teisinis reguliavimas, kai ir geodezininko kvalifikacijos pažymėjimo išdavimo funkcijas, ir geodezininkų veiklos priežiūrą atlieka viena institucija, yra ydingas antikorupciniu požiūriu. Siekiant užtikrinti priimtų sprendimų skaidrumą ir sumažinti korupcijos rizikas, siūloma geodezininkų kvalifikacijos pažymėjimo išdavimo funkcijas ir geodezininkų veiklos priežiūrą pavesti vykdyti skirtingoms institucijoms.

Siūloma, kad nuostatos dėl prieigos prie erdvinių duomenų atitikties nacionalinio saugumo interesams užtikrinimo įsigaliotų šių metų gegužės 1 dieną, o visos kitos nuostatos įsigaliotų 2027 m. sausio 1 d. Ačiū.

**PIRMININKĖ (A. NORKIENĖ**, *LVŽ-KŠSF*)**.** Dėkoju pranešėjai. Jūsų nori paklausti pirmasis A. Anušauskas.

**A. ANUŠAUSKAS** (*TS-LKDF*). Gerbiama pranešėja, iš tikrųjų mes matome, kaip išaugo reikšmė tokios produkcijos, tokių žemėlapių, kadangi ir dronų, skrendančių iš kaimyninių valstybių, ir priešiškos veiklos yra. Priešiškai veiklai vykdyti ir norint pakenkti nacionaliniam saugumui naudojami mūsų viešai prieinami duomenys. Šiuo atveju yra atskirta produkcija, kuri negali būti viešinama, tačiau prieinamumas prie tos produkcijos, mano galva, išplečiamas net neapibrėžiant, neribotai. Vis tik ar nereikėtų griežtesnės atsakomybės šitos produkcijos sklaidai? Nes tos baudelės, kažkokios licencijos ir panašiai, aš manau, neatgrasins nuo pažeidimų.

**Č. LISOVSKA.** Kaip jau ir minėjau, kad tos prieigos prie jau tokios svarbesnės informacijos būtų suteikiamos tik autentifikuojant elektroniniu parašu, identifikuojant elektroniniu parašu. Tai būtent tie geodezininkai, kurie turės pažymėjimus, kurių pažymėjimai nebūtų sustabdyti, ir turės tą prieigą.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Klausia K. Mažeika.

**K. MAŽEIKA** (*DFVL*). Ačiū, gerbiama viceministre, už pristatymą. Mano panašus klausimas apie atsakomybes. Jūs projektą lyg ir išskleidžiate, bandėte argumentuoti, kad čia bandoma kažkaip tiksliau įvertinti pažeidimo lygį ir turbūt tos baudos dydį, kai kur jos yra sumažinamos, kai kur šiek tiek padidinamos, bet į ką atkreipia dėmesį ir Teisės departamentas, turbūt susipažinote, kad galbūt reikėtų vertinti šiek tiek griežčiau kai kuriuos aspektus. Ar nemanote, kad galbūt svarstymo stadijoje reikėtų persižiūrėti ir galbūt su Administracinių nusižengimų kodeksu labiau suderinti, ką ir sako Teisės departamentas? Ačiū.

**Č. LISOVSKA.** Labai ačiū už pastabą. Aišku, mes stengiamės diferencijuoti tuos nusižengimus, galima sakyti, ir baudas, kadangi, kaip jau minėjau, tai, kas yra dabar, yra per griežta, nes netgi vertinant būna ir smulkių tokių nusižengimų. Man atrodo, priėmę įstatymą, jeigu matysime, kad tai neveikia arba veikia netinkamai, galvosime apie kažkokius patikslinimus.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Viceministre, jūs atsakėte į visus klausimus. Jūs kalbėjote ir dėl lydimojo, pristatėte lydimąjį?

**Č. LISOVSKA.** Taip.

**PIRMININKAS.** Ačiū jums. Dėl motyvų pasisakyti nėra norinčių. Dėkoju, pranešėja. Jūs galite užimti savo vietą. Kviečiu apsispręsti po pateikimo dėl abiejų projektų. Kviečiu balsuoti.

Užsiregistravo 63, balsavo 63: už – 60, prieš nebuvo, susilaikė 3. Po pateikimo projektui pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas. Prieštaraujančių nėra? Galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Siūloma svarstyti šių metų gegužės 19 dieną. Prieštaraujančių nematau. Galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dėl lydimojo projekto Nr. XVP-1255 pagrindiniu komitetu siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, o kaip papildomas – Aplinkos apsaugos komitetas. Prieštaraujančių nėra. Ačiū. Pritar-

ta bendru sutarimu. Taip pat siūloma svarstyti gegužės 19 dieną. Prieštaraujančių nematau. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

*11.41 val.*

**Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 3, 9, 35 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1138, Karo padėties įstatymo Nr. VIII-1721 2, 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1139, Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1140, Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 3, 14 ir 65 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1141 (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Šaulių sąjungos įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1138. Kviečiu pranešėją ministrą R. Kauną.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Laba diena, gerbiama posėdžio pirmininke, sveiki, kolegos. Šiandien, siekiant didinti Lietuvos šaulių sąjungos integraciją į valstybės nacionalinio saugumo ir gynybos sistemą, stiprinti jų pasirengimą dalyvauti ginkluotoje valstybės gynyboje ir kartu valdyti galimas rizikas, susijusias su šauliais norinčių tapti asmenų ryšiais ir patikimumu bei galimomis grėsmėmis Lietuvos šaulių sąjungai ir kitų su Lietuvos šaulių sąjunga bendradarbiaujančių institucijų saugumui bei nacionaliniams saugumo interesams, teikiami šie įstatymų projektai.

Pagrindiniai įstatymų pakeitimų tikslai yra plėsti šauliams ir (ar) asmenims, pretenduojantiems jais tapti, taikomus patikros reikalavimus, tai yra numatyti, kad būtų vertinama jų veikla, ryšiai ir kitos su jais susijusios aplinkybės, turinčios ar galinčios turėti įtakos jų patikimumui, pažeidžiamumui, lojalumui Lietuvos valstybei ir nacionaliniams saugumo interesams. Patikra nebūtų taikoma jauniesiems šauliams, kadangi jie neatlieka funkcijų, susijusių su įslaptinta informacija dėl nacionaliniam saugumui svarbių objektų ir panašiai. Informaciją apie asmenis teiktų Valstybės saugumo departamentas, apie priklausomumą uždraustoms organizacijoms, bendradarbiavimą ir su užsienio žvalgybos tarnybomis susijusias veikas. Sveikatos priežiūros įstaigos išduotų dokumentus, patvirtinančius, kad asmuo neturi psichikos ir elgesio sutrikimų (pateikti turėtų patys asmenys).

Numatyta, kad, įvedus karo padėtį, komendantiniai Lietuvos šaulių sąjungos ginkluotojo pasipriešinimo vienetai ir kariniams vienetams priskirti Lietuvos šaulių sąjungos specializuoti vienetai automatiškai, be atskiro ginkluotųjų pajėgų vado ar jo įgalioto asmens sprendimo, taptų ginkluotųjų pajėgų dalimi. Apie sudarytus su Lietuvos šaulių sąjunga vienetus Lietuvos šaulių sąjungos vadas turėtų informuoti kariuomenės vadą ir šie vienetai kariuomenės vado nustatyta tvarka jau dabar, taikos metu, būtų priskirti kariniams vienetams, o įvedus karo padėtį automatiškai taptų ginkluotojų pajėgų dalimi.

Apibendrinant, tiesiog kiekvieną kartą buvo teigiama, kad Lietuvos šaulių sąjunga yra labai svarbi Lietuvos gynybos ir saugumo dedamoji. Siekiama nuolat integruoti ir rasti kokybišką sąveiką tiek Lietuvos šaulių, tiek Lietuvos kariuomenės. Šio įstatymo pakeitimai būtent ir atitinka mūsų pagrindinį tikslą.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju, ministre. Jūs pristatėte ir lydimuosius. Aš tik noriu juos pagarsinti: Karo padėties įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1139, Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1140 ir Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1141. Pirmas klausia S. Kairys. Ruošiasi A. Anušauskas.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Gerbiamas ministre, mano klausimas būtų susijęs labiau su ikikarinių aktyvių veiksmų faze ir šaulių vaidmeniu tokios fazės metu. Tikrai yra daug ekstremalių, nepaprastų situacijų, na, žinote, buvo pandemija, reikėjo riboti judėjimą. Kas ateina į pagalbą? Šauliai. Migrantų krizė. Kas ateina į pagalbą? Šauliai. Ir dažnu atveju savanorišku principu, net neegzistuojant draudimui, pavyzdžiui, nuo kokių nors atsitikimų ir panašių dalykų. Kitaip tariant, nemanote, kad mes tam pačiam ginkluotam konfliktui ruošiamės gana teisingai, tvarkingai, bet yra daug

tokių pilkųjų zonų, kur visgi to bendradarbiavimo dar nesame tinkamai suvokę, tinkamai sutarę? Dažnai tenka iš šaulių girdėti, kad kartais jie pasigenda tokių aiškesnių susitarimų, kalbant būtent apie ikikarinių veiksmų laikotarpį ekstremaliųjų ir nepaprastųjų situacijų kontekste. Ačiū.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Ačiū. Tikrai geras klausimas. Tai yra būtent tai, ką aš ir miniu. Tikrai taip, viskas yra bendradarbiavimo, sakykime, *eigoje*, nes būtent ir šie įstatymo pakeitimai, ir ateityje būsimi nauji įstatymo pakeitimai yra skirti tikslinti ir labai aiškiai sudėlioti šiuo atveju, sakykime, kovinių šaulių veiksmams, kaip jie, kur jie turi būti, kada jie turi būti, koks pavaldumas ir visa kita. Lygiai taip pat jūs gerai paminėjote, kad šauliai dalyvauja prisidėdami prie krizių sprendimo, bet lygiai taip pat ir Lietuvos kariuomenė dalyvauja prie krizių sprendimo. Čia yra būtent tas bendras darbas. Lietuvos kariuomenė naudoja dalyvaudama žmogiškuosius resursus, technikos resursus, kurie galbūt negali dalyvauti tuo metu pratybose arba kitose misijose, lygiai taip pat tada Šaulių sąjunga papildo ir taip pat mokosi, kaip būtent sąveikauti su Lietuvos kariuomene sprendžiant vieną ar kitą konfliktą ar situaciją.

Turėčiau paminėti, kad yra tęsiamas Lietuvos šaulių finansavimo klausimas – kiekvienais metais biudžetas didėja apie 30 %. Lygiai taip pat yra indikuojami ir peržiūrimi kai kurie sprendimai, kam ta visa energija ir finansinė dalis turėtų būti skirta, kad ne dubliuotų funkcijas, o jas papildytų. Vienas iš esminių Šaulių sąjungos, sakykime taip, ikikarinės padėties veiksmų yra būtent pilietinis pasipriešinimas, piliečių mokymas, ką reikėtų daryti ir dienos X atveju. Organizuojamos ir stovyklos, ir įvairūs kursai – tiek medicinos, tiek kuprinės susidėjimo, ir visa kita. Sąveika yra didinama. Darbas tikrai dar nėra baigtas, bet mes, manau, esame teisingame kelyje.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Klausia A. Anušauskas. Ruošiasi A. Pocius.

**A. ANUŠAUSKAS** (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, Šaulių sąjungoje yra daugiau kaip 10 tūkst. suaugusių šaulių. Yra numatyti bene septyni nauji papildomi punktai, kas negali būti Šaulių sąjungos nariais. Tarp jų, pagal apsaugos ministro patvirtintą sąrašą, turintieji psichikos sveikatos, elgesio sutrikimų. Čia aš siūlyčiau iš tikrųjų labai atidžiai pasižiūrėti į tą sąrašą, kad nebūtų stigmatizavimo tų žmonių, kurie gydėsi nemigą, depresiją ir visa kita, nes tas stigmatizavimas nuo sovietinių laikų eina. Bet yra ir punktas, kad nustatomos per pastaruosius trejus metus asmens savybės ir visos kitos aplinkybės, kurios keltų grėsmę Šaulių sąjungos tikslams įgyvendinti. Kaip visa tai bus įgyvendinama, pritaikant jau esantiems Šaulių sąjungoje?

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Čia yra geras praktinis klausimas. Pirmiausia tai faktas, kad sąrašas bus peržiūrėtas. Mes ir dabar tiksliname įvairius buvusius susitarimus, kurie gal jau šiandien tikrai galėtų keistis dėl įvairių aplinkybių. Ir kaip būtent praktiškai bus įgyvendinta esamų šaulių peržiūra? Ji šiandien iš esmės yra, tiktai jinai gal nėra taip aiškiai ir tiksliai reglamentuojama, nes tai yra labiau palikta Lietuvos šaulių sąjungos savimonei, sakykime, būtent vadų savimonei identifikuoti asmenis, kurie pas juos ateina, ar tie asmenys yra elementariai patriotiški, ar jie tikrai ateina su intencija prisidėti prie valstybės saugumo, o ne su kitomis kokiomis nors intencijomis. Kaip bus tiksliai praktiškai įgyvendinta, mes diskutuosime su Lietuvos šaulių sąjungos vadovybe, nes čia reikia labai aiškių algoritmų – ne primestų, o tokių sprendimų, kurie realiai veiktų ir mes galėtume per tam tikrą laiko vienetą identifikuoti pagal naujas procedūras visus, sakykime, keliančius klausimą asmenis.

**PIRMININKĖ.** Klausia A. Pocius.

**A. POCIUS** (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, kiek pamenu, kai atsirado komendantinių šaulių sąvoka, buvo suprantama taip, kad tie šauliai bus priskiriami prie karo komendantūrų, bus joms pavaldūs ir vykdys karo komendantūrų visas numatytas užduotis. Čia dabar yra rašoma, kad bus priskirti prie tam tikrų karinių vienetų. Gal galėtumėte paaiškinti, ką čia turite omenyje?

Ir antras klausimas, kas vykdys tų komendantinių šaulių mokymą, aprūpinimą? Ar tas karinis vienetas, prie kurio jie bus priskirti, juos mokys, ruoš ir aprūpins, tarkime, ir karo padėties atveju? Ar jie išeina iš Šaulių sąjungos pavaldumo ir visiškai jau integruojasi į Lietuvos kariuomenės tam tikrą vienetą? Ačiū.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Šiuo atveju mes šnekame apie karo padėties situaciją, kad būtų labai aišku, kokie šauliai, kokio tipo, kokio pavaldumo bus ir kokias funkcijas jie atlikinės. Tai mes tą

patį darome, sakykime, šiandien su rezervo peržiūra, tą irgi labai reikia identifikuoti, kokių specialybių žmonių mes konkrečiai turime ir kur galėtume juos efektyviausiai išnaudoti. Tai su Šaulių sąjunga lygiai tas pats: karo metu visa sistema, visa valstybė, jūs puikiai žinote, veiktų visiškai kitaip, negu yra šiandien.

Šiandien šauliai, visi šauliai, yra aprūpinami Šaulių sąjungos, ne Lietuvos kariuomenės, sakykime, iniciatyva, nors kaip čia interpretuosime, nes didesnis Šaulių sąjungos biudžetas kiekvienais metais, kuris auga apie 30 %, iš esmės yra iš to paties biudžeto – Lietuvos kariuomenės, gynybos biudžeto. Sakykime, ta sistema ir išliks. Lietuvos šaulių sąjunga, turėdama tam tikrą galbūt ir lankstumą dėl kai kurių sprendimų, kas duoda greitį kai kurių sprendimų, tas yra gerai, svarbu tiktai, kad tas greitis ir lankstumas būtų valdomas ir nukreiptas ten, kur reikia Lietuvos kariuomenei, ji su savo finansavimo galimybėmis gali papildyti Lietuvos kariuomenę. Tai mes šnekame apie karo padėties metą, apie pavaldumo pokyčius, kad visiems būtų aišku. Galų gale tie patys šauliai gali apsispręsti: gal jie pereis iš kovinių šaulių į kokius kitokius, tokia galimybė irgi šiandien jiems yra. O dėl komendantinių šaulių, tai vis tiek, mano supratimu, labiau orientuosimės į komendantūrų visą bendrą valdymą, bendrą supratimą. KASP'as, komendantūros, šauliai turėtų būti sujungiami jau šiandien dėl bendrų mokymų, dėl bendro supratimo, elgsenos, integracijos, kad prireikus nereikėtų uždavinėti papildomų klausimų.

**PIRMININKĖ.** Klausia V. Gailius.

**V. GAILIUS** (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Kolega Robertai, Teisės departamentas atkreipė dėmesį į papildomus asignavimus Valstybės saugumo departamentui tikrinant asmenis, kurie pretenduoja tapti šauliais, ir Teisės departamentas turbūt neįvertino to masto, apie kurį mes kalbame. Nes projekto 10 straipsnyje kalbame apie asmenis, kurie palaikė ryšį su asmenimis, kurie patraukti atsakomybėn už dalyvavimą organizuotoje grupėje. Organizuotoje grupėje yra du ir daugiau asmenų, padariusių keletą apysunkių veikų. Tai gali būti veikos finansų srityje, veikos padarant turtinius nusikaltimus. Mastas, kadangi tas ryšys – gali kaimynystėje gyventi, sveikintis iš ryto, mastas ir apimtis čia yra sunkiai suvokiama. Aš tiesiog siūlyčiau atkreipti dėmesį į departamento pastabą. Tos nuostatos, automatiškai čia perkeltos, su logika nieko bendro neturi. Ar jūs galvojate kitaip?

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Mes pasižiūrėsime. Aš net neabejoju, kad ir NSGK posėdžio metu bus diskusijų ir tikrai įstatymas, kaip ir visi įstatymai, gali turėti tam tikrų pokyčių. Identifikuosimės, nes galbūt mes galėtume kalbėti apie jau faktines aplinkybes. Nešnekame apie kažkokius naujus tyrimus. Na, jeigu Vardenis Pavardenis atėjo į Šaulių sąjungą ir tarnybos neturi apie jį jokio faktinio duomens, tai tikrai niekas nepradės ten kaimynų ir kitų patikrinimų. Bet čia, sakau, čia, manau, komiteto… metu galėsime padiskutuoti.

**PIRMININKĖ.** Paskutinis klausimą užduoda J. Razma.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, jeigu jau čia keičiami reikalavimai stojant į Šaulių sąjungos narius (aš pritariu), gal jūs galėtumėte pasirūpinti, kad būtų sumažintas tas biurokratizmas stojant? Nes jeigu jūs palyginsite, kai žmogus nori įsigyti leidimą turėti ginklą savigynai, faktiškai reikalavimai yra labai panašūs kaip stojant į Šaulių sąjungą, bet ten policija viską sutikrina pati, žmogui nereikia tų pažymų iš Registrų centro, iš Genocido centro. O stodamas į Šaulių sąjungą žmogus pats turi visas tas pažymas sutempti, sugaudyti, sakykime, iš Neveiksnių asmenų registro, iš Nusikaltusių registro, aš visko net neišvardinsiu, kiek ten reikia visko. Kitam ir noras praeina stoti į tokią biurokratizuotą įstaigą. Plius Šaulių sąjungos interneto svetainėje jūs net nerasite bendros instrukcijos, kokių tų dokumentų reikia ir kaip juos gauti. Pasakyta, kad kreipkitės į kuopos atstovą.

**PIRMININKĖ.** Laikas.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Tai čia tikrai yra ką nuveikti, kad tas stojimas būtų paprastesnis ir patrauklesnis.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Dėl paties stojimo procedūros perduosime Šaulių sąjungos vadovybei, kad jie persižiūrėtų. Čia yra ir jų asmeninis interesas, faktas.

Dėl pažymų, na, čia turbūt jau ne vien Šaulių sąjungos – čia yra mūsų globalesnis, valstybės klausimas, kad yra daug institucijų, kurioms reikia pateikti pažymas, nors galbūt būtų jas galima gauti instituciškai – tiesiog iš kitų tarnybų, departamentų ir panašiai.

Aš girdžiu jus, bet, sakau, čia yra truputėlį platesnis, globalesnis klausimas.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, ministre, jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai už – S. Kairys.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Ačiū už galimybę pasisakyti. Tikrai įstatymo pakeitimai tokie, už kuriuos reikia balsuoti, juos palaikyti, bet akivaizdu, kad reikia nepamiršti, kad yra žymiai daugiau temų ir iššūkių šaulių veiklos, jų būtent vietos, kalbant apie aktyvių karinių veiksmų situacijas. Kaip ir minėjau, kalbant nuo elementarios apsaugos, dalyvaujant vienuose ar kituose bendruose, kaip čia pavadinti, veiksmuose ar su kariuomene, ar prašant savivaldybėms pagalbos ir panašiai, nes visgi tai yra žmonės, kurie dažnu atveju visuomeniškai vykdo šaulio veiklą.

J. Razma irgi užsiminė apie biurokratiją. Tai biurokratijos labai daug yra ir viešųjų pirkimų kontekste, kada turi susiplanuoti daugybei laiko į priekį įvairius pirkimus, kalbant apie stovyklas, bendras pratybas ir panašiai, kas irgi turėtų būti peržiūrėta. Tas viešųjų pirkimų organizavimas irgi turėtų būti įvertinamas ir biurokratinės naštos atžvilgiu.

Ir galiausiai komendantūros, irgi buvo teisingai klausimas keltas. Nes iš esmės vėlgi mes sprendžiame klausimą, kad yra aktyvūs kariniai veiksmai, tą apsibrėžiame įstatyme. Bet kai yra tos tokios pilkosios zonos ir tų pačių komendantūrų tada veikla, ką tai reiškia? Tada šaulys jau nebebus šaulys, kada komendantūra jį pašauks į kažkokią aktyvią veiklą. Kitaip tariant, yra dar tikrai dalykų, kurie laukia, matyt, savo eilės, ir linkiu Krašto apsaugos ministerijai ateiti su tais klausimais į Seimą ir tikrai padaryti Šaulių sąjungą efektyvią, kad jie aiškiai žinotų savo vietą ne tik valstybės gynybos kontekste, bet ir ekstremaliųjų ir nepaprastųjų situacijų kontekste.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Kolegos, siūlau pratęsti balsavimo langą konkrečiai tik dėl šio įstatymų projektų paketo. Dėl motyvų prieš pasisakančių nebuvo. Gal galime pritarti visiems šiems įstatymų projektams bendru sutarimu? Prieštaraujančių nematau. Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Pagrindiniu komitetu dėl visų projektų yra siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Siūloma svarstyti šių metų balandžio 23 dieną. Prieštaraujančių nematau. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

*12.01 val.*

**Lietuvos kariuomenės Kapčiamiesčio karinio poligono ir Kapčiamiesčio karinio mokymo teritorijos įstatymo projektas Nr. XVP-1300, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1301, Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1302 (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Lietuvos kariuomenės Kapčiamiesčio karinio poligono ir Kapčiamiesčio karinio mokymo teritorijos įstatymo projektas Nr. XVP-1300 su lydimaisiais projektais. Kviečiu pranešėją krašto apsaugos ministrą R. Kauną.

Toliau posėdžiui pirmininkaus gerbiamas Seimo Pirmininkas J. Olekas.

**PIRMININKAS (J. OLEKAS).** Vieną minutę, prašom. Dar du mūsų kolegos norėtų tarti žodį. Pirmoji – gerbiama Agnė. Prašau.

**A. JAKAVIČIUTĖ-MILIAUSKIENĖ** (*DFVL*). Prieš tokį svarbų klausimą, mieli kolegos, kviečiu pasveikinti iš Telšių atvykusį instrumentinį vokalinį kolektyvą „Unoravi“. (*Plojimai*)

**PIRMININKAS.** Ačiū. Sveikiname.

Ir kolega I. Vėgėlė. Prašom. I. Vėgėlė.

**I. VĖGĖLĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Replika po balsavimo, bet nepakėlė akių posėdžio pirmininkė. Aš norėjau paprašyti dėl Šaulių įstatymo projekto įtraukti Teisės ir teisėtvarkos komitetą, kaip papildomą komitetą, nes yra ir klausimų dėl įvairių teisinių pažymų gavimo, dėl reikalavimų tiems asmenims ir taip toliau. Norėjau paprašyti įtraukti TTK kaip papildomą komitetą.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Kadangi klausimas baigtas, tai savanoriškai jeigu apsvarstysite, atsižvelgsime į jūsų nuomonę. Prašom. Žodis ministrui R. Kaunui. Prašau, kolega. Prašom pristatyti.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Tikrai svarbus klausimas ir džiugu, kad visi kartu dalyvaujame spręsdami šį klausimą, kad jis nėra kažkaip paslapčia daromas, o visada nuo pat pradžių buvo viešai, aiškiai ir manau, kad ganėtinai tiksliai komunikuojamas. Šiandien mes parengėme skaidres, kurios vizualiai padės galbūt dar kartelį šiek tiek atliepti kylančius klausimus. Pagrindinis poreikis poligono yra tas, kad Lietuvos kariuomenė auga. Šiandien nuo profesinės karo tarnybos, kur yra apie 13 tūkst., mes turime augti iki 20 tūkst., savanoriai turi augti preliminariai iki ten 7–8 tūkst., rezervo augimas numatomas iki 50–60 tūkst. ir Lietuvos šaulių sąjunga, apie kurią irgi ką tik diskutavome, reguliariai, nuolat auga.

Taip pat reikia paminėti, kad mes Lietuvoje priimame Vokietijos sąjungininkus, Vokietijos brigadą, kuri atvyksta su sunkiąja technika, kuri atvyksta su dronais, kuri atvyksta su 5 tūkst. karių. Be jų, mes šiandien turime daugiau negu 1 tūkst. Amerikos karių, kurie lygiai taip pat operuoja sunkiąja technika, artilerija ir visa ginkluote, kuri yra numatyta. Tuo pat metu iki 2030 metų mes turime kurti savo Nacionalinę diviziją, kurią sudarys daugiau negu 20 tūkst. karių, kurią sudarys tankai, kurią sudarys pėstininkų kovos mašinos, artilerijos vienetai. Tai visai ginkluotei, tai visai augančiai struktūrai reikalinga infrastruktūra, kad turėtų kariai, kur mokytis, kur atlikti manevrus ir kur mokytis šaudyti. Šioje skaidrėje mes stengiamės eilinį kartą atliepti būtent visų esamų poligonų galimybes ir aiškiai parodyti, kokios operacijos, kokio tipo mokymaisi galimi nurodytoje vietovėje.

Ir pagrindinė problema, kuri šiandien yra, – Lietuvai nereikėdavo papildomų multifunkcių šaudyklų, o kadangi jų nereikėjo, nes mes anksčiau neturėjome divizijos projekto, tikslui pasikeitus, mums atsiranda poreikis iki 2030 metų galėti ne tik įsigyti technikos, ne tik jos turėti, bet ir išmokti ja naudotis. Čia lygiai taip pat karys, Lietuvos karys, yra lygiai toks pat profesionalas kaip ir bet kurios kitos srities specialistas. Paimsiu kaip pavyzdį – tas pats chirurgas. Mes turbūt norime eidami pas chirurgą, kad jisai ne tik iš vadovėlio būtų paskaitęs, kaip operaciją reikėtų atlikti, bet ir būtų ne vieną kartą pasipraktikavęs. Tai Lietuvos kariuomenė yra tokia pati profesionali, ir mes turime tuos pačius tikslus.

Aiškiai… Buvo klausimas dėl poligonų užimtumo. Šioje skaidrėje, aišku, čia yra daug teksto, bet jį galima ir nusifotografuoti, galėsime ir atsiųsti dar kartelį, yra labai aiškiai parodoma, kad, turint du sąjungininkų ir du nacionalinių pėstininkų batalionus, šiandien bendras poreikis sudaro 318 dienų, o per metus mes turime 251 darbo dieną. Pridėjus divizijos vystymą, prisidės papildomai apie 246 dienos prie jau esamų 318. Šiuo metu daugiafunkcė šaudykla yra užimta 100 %, nes jinai yra praktiškai tik viena, antra būtų vokiečiams, kuri irgi dar yra tiktai *eigoje*.

Matome skaidrę, kuri atliepia mūsų klausimą, ar strategija, ar poligono vieta yra teisinga? Jau daug kartų buvo komunikuota, kad Baltarusijos teritorijoje Gožos poligonas yra tiktai 10 kilometrų nuo Lietuvos sienos. Kai mes matome, mes dar kartą akcentuojame, kad turime ir privalome mokytis iš Ukrainos patirčių. Mes puikiai matėme ir suprantame, kad karas Ukrainoje prasidėjo Ukrainos pasienyje telkiant Rusijos karius, kurių tikslas mokytis, – tokia buvo Rusijos komunikacija. Tai jeigu Baltarusija arba Rusija sugalvotų Gožos poligone telkti karius mokytis, mes turėtume veidrodinę galimybę telkti savo karius ir NATO karius mokytis. Šita strateginė vieta yra ypač svarbi, nes NATO gynybos ir tiekimo planuose Suvalkų koridorius, kaip ir Klaipėdos uostas, yra kritinės ir strateginės vietos, kurias mes turime atliepti.

Be strateginių vietų, be strateginio patarimo, mes puikiai suprantame, kad turime atliepti ir Lietuvos piliečių poreikius, ir analizavome septynias vietas, kuriose galėtų būti įsteigiamas poligonas. Lazdijų rajonas, būtent Kapčiamiesčio dabartinio planuojamo poligono vieta, sudaro mažiausią intervenciją, mažiausią žalą gyventojams, kadangi būtų perkama tiktai 13 sodybų, o likusios turėtų galimybę apsispręsti. Kitos potencialios vietos turi daugiau privataus turto, kurį tiesiog tada reikėtų išpirkti, kitaip sakant, daugiau Lietuvos gyventojų tokiu atveju turėtų galbūt tam tikrų nepatogumų. Ši vieta šiandien, šią minutę yra atliepianti visus tiek saugumo, tiek kariuomenės, tiek logikos poreikius.

Diskutuojant, bendraujant su bendruomene, aktyviai akis į akį šnekantis ir individualiai buvo nuspręsta, kad teritorija nebus vientisa – jinai bus suskaidyta į dvi dalis. Raudonoji dalis, tai

yra būtent tos multifunkcės šaudyklos, poligonas. Joje tos 13 sodybų ir sklypai, žemės ir miško sklypai, bus perkami valstybės poreikiams atliepti. Geltonoji zona yra skirta manevrui, joje nevyks koviniai šaudymai ir visos pratybos vyks tiktai imitaciniais sprogmenimis ir imitacinėmis kulkomis. Bendras plotas yra kiek daugiau negu 14 tūkst. hektarų. Čia irgi buvo atlieptas logikos ir visuomenės poreikis. Poligono dydis, kokio mums iš esmės reikėtų, turėtų būti apie 20 tūkst. hektarų. Sėlijos poligonas Latvijoje, kuris atidarytas neseniai, prieš porą savaičių, yra 25 tūkst. hektarų. Bet mes puikiai suprantame, kad Lietuvoje tiesiog sudėtinga rasti tokio dydžio teritoriją su minimaliomis intervencijomis į privatų turtą. Todėl atsižvelgiame į jau pačius minimaliausius Lietuvos kariuomenės poreikius ir šiandien teikiame tokį siūlymą.

*Eigoje* buvo 250 gyvų susitikimų ir konsultacijų seniūnijoje. Buvo organizuojamos nuotolinės konsultacijos, kadangi didžioji dalis statinių ir patalpų yra vasarvietės, vadinasi, žmonės iš įvairių Lietuvos miestų atvyksta šiltuoju metų laiku tiesiog į savo sodybas, tad mes suteikėme galimybes konsultuotis ir nuotoliu. Visi buvo daugybę kartų informuoti apie galimas konsultacijas ir tikiu, kad visi, kas norėjo, tomis konsultacijomis pasinaudojo.

Čia bus keletas skaidrių, prie kurių aš galbūt labai neapsistosiu, nes tai yra apie tai, ką ir kalbėjau, kokie buvo pradiniai siūlymai ir kokie buvo paskui kompromisiniai sprendimai, atliepiant ir bendraujant su visuomene. Tiktai noriu dar kartelį patikinti, kad visas miškas, kaip buvo kalbama, tikrai plynai nebus kertamas. Tokio poreikio Lietuvos kariuomenė neturi, nepaisant to, kad šiandien visa giria yra lyg ir IV kategorijos, vadinasi, yra ūkinės paskirties ir šiandien miško savininkai turi leidimus savo teritorijas kirsti plynai.

Mes sakome, kad bent jau poligono teritorijoje mes įsirengsime tiktai šaudyklas ir atsodinsime likusią dalį mišku, kad būtų galima tiesiog slopinti triukšmą, kurio, be abejo, pratybų metu bus. O mokomojoje teritorijoje, manevro teritorijoje, bus prižiūrimi tiktai keliai ir manevro zonos, specialiai papildomai nieko nėra kertama. Gyventojai mokomojoje teritorijoje, kaip kas mišką šiandien turi, galės ir toliau jį kirstis pagal galiojančias tvarkas.

Dar kartelį noriu irgi patikinti, kad baidarių verslas, kiti verslai vykti galės, tam draudimo nėra. Medžioklės būreliai galės veikti, yra kituose poligonuose jau dabar veikiančių medžioklės būrelių, jie turi sutartis, ilgalaikes sutartis, kur aiškus yra grafikas, kada koks medžiotojas, medžioklės būrelis gali medžioti. Tad viskas tikrai yra suderinta, suderinama ir atliepiami ir gamtosauginiai reikalavimai, kadangi teritorijose, kurios yra saugomos ir šiandien patenka į poligoną, nevyks jokie manevrai – nei šaudymai, nei niekas, jos yra nuošalyje. Tad saugomos teritorijos bus dar saugesnės, nes bus ribojama ūkinė ir kita veikla, ir žmonių patekimas, bent jau pratybų metu. Lygiai taip pat yra atliepiamas kurtinių poreikis, kaip sakyti, veistis. Su Aplinkos apsaugos ministerija ir aplinkos specialistais mes šiuo atveju sprendimus irgi radome.

Pagrindinis klausimas, kas, be abejo, yra svarbu, tai yra atliepti Lietuvos piliečių, gyventojų poreikius. Esu įsitikinęs, kad mes tą diskutuodami tikrai padarėme. Kadangi 13 sodybų, esančių poligono teritorijoje, neturi galimybės apsispręsti – valstybė nuperka jų turtą, tai įvyks faktas, įvyks po įstatymo priėmimo, automatiškai po įstatymo įsigaliojimo jų turto vertė bus nepriklausomo turto vertintojo vertinama dviem būdais, tai yra atkuriamoji arba lyginamoji vertė, ir ta suma, kuri bus didesnė, bus pasiūlyta turto savininkui, prie to pridedant dar beveik 52 tūkst. eurų. Taigi, turto savininkai turės galimybę įsigyti panašų turtą panašioje teritorijoje aplinkinėse arba toje pačioje savivaldybėje. Toks prašymas ir toks noras buvo iš bendruomenės susitikimų ir individualių pokalbių metu.

Kalbant apie žemės ir miško savininkus, jų atveju lygiai taip pat nepriklausomas turto vertintojas įvertins turimo turto vertę, sumokės rinkos vertę ir prie tos sumos mes pridedame 6 tūkst., beveik 6 tūkst. eurų už neturtinius praradimus. Tie pinigai yra skiriami iš esmės padengti turto savininkų galimoms išlaidoms naują miško ar žemės sklypą susirandant. Bandome atliepti gyventojų papildomus nepatogumus, kurių gali kilti.

**PIRMININKAS.** Gerbiamas ministre, suprantu klausimo svarbą, bet laikas. Ir jeigu galėtume dar lydimuosius pristatyti? Ačiū.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Pasistengsiu greičiau tokiu atveju.

Dabar mokomojoje teritorijoje esantys nekilnojamojo turto savininkai turės galimybę penkerius metus, tai yra 60 mėnesių, apsispręsti. Jeigu jie apsispręs, jų turtas bus lygiai taip pat vertinamas nepriklausomo turto vertintojo, pasiūloma atkuriamoji arba lyginamoji vertė ir prie didesnės sumos pridedama dar 25 tūkst. eurų. Kodėl sumos nevienodos? Todėl, kad poligono atveju žmonės neturi galimybės apsispręsti, mokomoje teritorijoje turi, todėl turi būti toks lygiateisiškumas abiejų savininkų atvejais. Čia matome grafiką, kada turėtų visas, kaip turėtų visas procesas veikti.

Pagrindinis tikslas, kad 2028 metais mes jau galėtume atlikti manevro pratybas, o 2030 metais, kai jau turėsime ir sunkiąją techniką, ir ženkliai išaugusią kariuomenę, galėtume atliepti šaudyklų poreikius. Mano pristatymas apie Kapčiamiesčio teritoriją būtų baigtas.

**PIRMININKAS.** Jūs jeigu dar galėtumėte – Gyventojų pajamų mokesčio ir Pelno mokesčio įstatymus.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Taip, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymas ir Pelno mokesčio įstatymas. Tai yra siūloma nustatyti, kad Kapčiamiesčio poligono projekte numatomos išmokos ir atlyginimai už išperkamą turtą nebūtų apmokestinami.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Kolegos, kadangi svarbus klausimas ir dar yra lydimieji, tai gal galime sutarti, kad ne 10 minučių klausti, atsakyti, o 20 minučių? (*Balsai salėje*) Gerai, ačiū.

R. Vyžintas prieš klausimų pradžią norėtų mus dar painformuoti.

**R. VYŽINTAS** (*LSDPF*). Mieli kolegos, svarstymus įdėmiai stebi ir panevėžiečiai – Mokyklų vadovų asociacijos nariai, Panevėžio skyrius. Taigi, mokytojai stebi, būkite kultūringi.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Sveikiname svečius. (*Plojimai*)

Pirmas klausia A. Gedvilas. Prašau, kolega.

**A. GEDVILAS** (*NAF*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Gerbiamas ministre, po vakarykščio incidento Varėnos rajone, kai sudužo, oro gynybos sistemos nepastebėjo ir nenumušė drono, eilinį kartą turbūt susidaro įspūdis, kiek spragų turi Lietuvos oro gynybos sistema. Akivaizdu, kad šiuolaikinio karo taisyklės negrįžtamai pasikeitė. Vis dėlto klausimas būtų, ar, steigdami karinį poligoną prie pat sienos, atsižvelgėte į šiuolaikinio karo patirtį? Kada mes kalbėsime apie oro gynybą ir civilinę saugą, ar vis dėlto teisingi yra prioritetai? Aš suprantu, kad sviestu košės nepagadinsi ir poligonas, kaip priemonė, būtinas. Tačiau jo kaina ir kaip prioritetas, tai čia kelia šiek tiek abejonių. Ar poligonai tikrai yra tas prioritetas, apie ką šiandien kalbėti, kaip minėjau, nekalbant apie kitus prioritetus?

**PIRMININKAS.** Kolega, yra užsirašę ir kiti jūsų frakcijos nariai, o jūs viršijate laiką, tai gali būti sunku paskui visiems paklausti. Prašau, ministre, atsakymą.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Labai ačiū, tikrai aktualus klausimas. Šiandien mes diskutuojame, kad dar kol kas neturime visiškai integruotų visų norimų radarų, kurie jau yra užsakyti ir jau atvyksta palaipsniui į Lietuvą. Bet pramonė yra tokia, kad jinai geba pagaminti kai ką tik 2027–2028 metais, kaip pavyzdys. Faktas, kad pati technologija yra užsakyta ir atvyksta. Pagrindinė problema yra tokia: jeigu mes oro gynybos stiprinimą būtume pradėję prieš dešimt metų atitinkamai turėdami didelį gynybos biudžetą, šiandien mes galimai neturėtume tokių incidentų, kurie nutinka dėl karo Ukrainoje. Bet jeigu mes šiandien nevystysime savo sausumos pajėgumų, neleisime Lietuvos sausumos kariuomenei stiprėti ir augti, nesuteiksime jiems nei technikos, nei galimybės mokytis su ta technika, po dešimties metų galime lygiai taip pat sakyti: o kodėl nėra nieko padaryta, kad Lietuvos karys gebėtų atitikti NATO standartus?

Paantrinant jums, iki 2030 metų yra suplanuota oro gynybai tarp 1,5 ir 2 mlrd. eurų. Lygiai taip pat tai yra viena iš prioritetinių sričių, dėl kurios mes tikrai dirbame ir lygiai taip pat investuojame. Bet turėčiau šiuo atveju labai aiškiai pabrėžti: nors karas šiandien (mes akivaizdžiai matome) prasideda oru, bet visgi teritorijos ir valstybės, ir žemės yra užgrobiamos sausumos pajėgų, ką matome ir Ukrainoje. Taigi atskirti šių dviejų domenų ir vieno vystyti, kito nevystyti, deja, mes negalime.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia D. Gaižauskas. Prašau, kolega. Klausti – minutė, atsakyti – 2 minutės.

**D. GAIŽAUSKAS** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Gerbiamas ministre, gaila, kad tenka apgailestauti, kaip jūs iš tikrųjų parengėte šį įstatymo projektą. Tiek nerimo sukėlėte ir įtampos, o puikiai žinome, kad kariuomenei šitas tikslas tikrai buvo svarbus ir mes privalėjome jį atlikti kokybiškai. Esmė ta, kad kai jūs rengėte šį projektą, deja, reikėjo rinkti informaciją tik iš viešosios erdvės. Jūs nesiteikėte ateiti į Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą ir iki įstatymo pateikimo net nepateikėte jo projekto, nors mes turime jums labai specifinių klausimų, kurie yra žymimi slaptumo žyma. Lygiai taip pat mums teko stebėti, kaip visuomenė, „Kapčiamiesčio bendruomenės giria“, per savo atstovus ir taip toliau irgi teikė viešą informaciją tiek Prezidentui, tiek jums. Deja, ta informacija nesutinka. Aš tikėjausi, kai jūs atnešite projektą, klausimai bent iš dalies bus aptarti ir surašyti į projektą. To nėra. Vadinasi, jūs paskubėjote su projektu.

Dabar dar klausimas. Mes prašėme jūsų vakar, kad jūs neteiktumėte šio įstatymo skubos tvarka. Ar jūs vis dėlto prašysite skubos tvarkos? Nes tai tikrai lems apsisprendimą ar netgi pateikimo stadijoje…

**PIRMININKAS.** Kolega, labai atsiprašau, jūsų laikas baigėsi.

**D. GAIŽAUSKAS** (*LVŽ-KŠSF*). Pateikimas turi būti, bet tikrai ne skubos tvarka. Ačiū.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Pirmiausia, nesutinku su tuo, kad įstatymas yra skubotas. Įstatymas šiandien yra optimalus. Informacija visoms bendruomenėms, visiems žmonėms buvo teikiama ir pateikiama. Klausimas, ar tuos atsakymus, kuriuos ištisai mes kartojame (ir šiandien aš tuos pačius atsakymus turiu), bendruomenė ir žmonės nori girdėti? Galimai dėl jautrių aplinkybių, nieko aš nekaltinu, bet būtent dėl jautrių aplinkybių ne visą laiką norisi sutikti. Tai yra normalu ir mes tai turime gerbti. Aš tą apsisprendimą, tiesiog nepaisydamas visų argumentų, priimu ir gerbiu. Lygiai taip pat į visas frakcijas, kurios teikėsi mane priimti, aš atėjau tada, kai mes jau tiksliai žinojome apie sumas, apie mechanizmus, apie galimas procedūras ir apie atlieptus sprendimus.

Aš dar nepaminėjau pristatymo metu. Netgi paskutinėmis dienomis buvo iškeltas klausimas, kad yra penkios sodybos tarp poligono ir pasienio teritorijos tų 500 metrų, kurios irgi pareiškė norą apsispręsti. Tokią galimybę jiems taip pat suteikėme. Jie lygiai taip pat turės penkerių metų apsisprendimo galimybę ir plius 25 tūkst. prie rinkos kainos. Vadinasi, įstatymas evoliucionuoja girdint visuomenę ir bendruomenę. Net neabejoju, NSGK posėdžio metu mes dar tikrai turėsime diskusijų.

**PIRMININKAS.** Ačiū, ministre, už išsamų atsakymą. Toliau klausia S. Gentvilas. (*Balsas salėje*) Dėl skubos apsispręsime pabaigoje. Prašau. (*Balsai salėje*)

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Jeigu Seimo valia ir noras yra įstatymą priimti be skubos, aš manau, ministerija su tuo gali sutikti. Mano tiktai noras ir prašymas, ir tikslas – nepamiršti, kad ne man asmeniškai to poligono reikia, o būtent atliepiant Lietuvos saugumo poreikius. Kuo ilgiau mes delsime, tuo mažiau laiko turėsime.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia S. Gentvilas. Prašau, kolega.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiamas krašto apsaugos ministre, priešingai negu jūsų koalicijos partneriai, kurie sakė, ar poligonų ne per daug, ar čia ne per daug skubos, mes, liberalai, balsuosime už ir, jeigu siūlysite skubą, mes pritarsime jai.

Gerbiamas krašto apsaugos ministre, klausimas yra toks palyginimui. Jūsų kolega susisiekimo ministras vykdo dabar „Rail Balticos“ projektą tarp Vilniaus ir Kauno, ten paimami 2,5 tūkst. sklypų. Jūsų minimoje teritorijoje yra vos 13 sodybų. Jūs žymiai dosniau finansuojate, finansuojate ir net nematerialinę žalą padengiate. Kodėl toks ažiotažas būtent dėl jūsų projekto, gal jūs turite kokių nors idėjų, nes, lyginant su susisiekimo ministro „Rail Balticos“ projektu, link Panevėžio, link Vilniaus yra šimtais kartų daugiau nuosavybės paimama už mažesnę kainą, o jums, jūsų projektui yra tiesiog trukdoma jūsų koalicijos partnerių? Ačiū.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Aš manau, kad mes čia aiškiai suprantame, kad yra valstybės gynybos ir saugumo poreikio projektai ir galbūt – ne galbūt, o iš tikrųjų Rytų kaimynės nenori, kad Lietuva būtų saugesnė ir gebėtų apsiginti prireikus. Tad dezinformacijos tikrai yra daug, su tuo mes turime kovoti ir kovojame, lygiai taip pat su dezinformacija, manyčiau, geriausias ginklas yra informacija, ką mes ir teikiame. Ar to galima visiškai išvengti? Turbūt, kad ne, nes būtent mes šne-

kame apie saugumo poreikius. Svarbiausia yra susitelkimas, supratimas, atliepiamas bendruomenių poreikis, kas yra įgyvendinta, ir kuo greičiau priimti reikiamus sprendimus.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia S. Kairys. Prašau, kolega.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Ministre, akivaizdu, kad sprendimas reikalingas, kaip ir mano kolega minėjo, Liberalų sąjūdžio frakcija jį palaikys. Kiek mums teko irgi diskutuoti frakcijoje, tai labai aiškiai norisi, kad įsivardintume, kas yra kas. Ir nepaisydami šio klausimo didelės reikšmės jūs, kaip valdančioji koalicija, vis tiek einate į avantiūrą, nes ir dabar sėdi kolegos „Nemuno aušros“ frakcijoje, iš akių matosi – iki paskutinės minutės galvos apie savo…

**PIRMININKAS.** Labai atsiprašau, kolega, noriu paprašyti Konservatorių frakcijos *galiorką* šiek tiek tyliau, nes nesigirdi S. Kairio klausimo. Prašau, kolega.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Tiesiog mano klausimas yra toks: kaip politiškai vertinti situaciją, kai gali būti, kad toks svarbus klausimas gali būti priimtas iš esmės mažumos Vyriausybės atmosferoje? Kaip tai atrodo? Ar kiekvienu tokiu svarbiu klausimu mes tiek galime leisti tyčiotis tiesiog iš valstybei svarbių sprendimų priėmimo? Klausimas tikrai yra paruoštas tvarkingai, manau, kad iš klaidų yra pasimokyta ir ateityje ta komunikacija su gyventojais turėtų būti geresnė.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Ačiū už gerą žodį dėl paties įstatymo projekto. Mes po balsavimo pamatysime, kas ir kaip balsavo. Dėl įvairių interpretacijų, pasisakymų, intrigų ir viso kito, populizmo to paties, na, turbūt mes nuo to apsisaugoti negalėsime. Aš lygiai taip pat keliu klausimą, kaip tarybos nariai, kurie yra toje pačioje Lazdijų savivaldybėje, davę lygiai tokią pačią priesaiką kaip ir mes, leidžia sau skleisti dezinformaciją viešojoje erdvėje, sutapatinti nesutapatinamus dalykus apie valstybės paskolą, apie miškų kirtimą IKEA'ai ir poligoną. Tai yra ta pati dezinformacija. Aš tikiu, kad tinkamos institucijos atlieka savo darbą, tai jau yra ne ministerijos galbūt šiuo atveju klausimas. Bet tokią populistinę propagandą mes turime, deja, ir kitos valstybės turi, mes ir Lietuva nėra kokia nors išskirtinė. Latvijoje rusų kalba parlamente buvo prieštaraujama Latvijos poligonams. Tokia yra realybė. Svarbu, kad mes patys būtume atsparūs. Na, o politiniai sprendimai – parlamentas tam ir reikalingas, kad gebėtų priimti Lietuvai reikiamus sprendimus. Aš kviečiu kiekvieną frakciją, kiekvieną Seimo narį pritarti šiam sprendimui.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia E. Gentvilas. Prašom, kolega.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Gerbiamas ministre, balsuosiu už šitą projektą, bet jis turi vieną didžiulę ydą. Nežinau, ten teisingai, neteisingai parašyta, dėl turto kompensavimo. Turto kompensavimas Lietuvoje turėtų vykti vienodai, ar mišką paima Krašto apsaugos ministerija, ar Aplinkos ministerija, ar Susisiekimo ministerija, ar, pavyzdžiui, Energetikos ministerija. Nėra vieningo įstatymo, kuris numatytų vieningą atsiskaitymo už paimtą ar apribotą nuosavybę tvarką. Jūs, skubėdamas dėl šio projekto, įvedate savo įsivaizduojamą tvarką, kuri gera ar bloga, aš dabar nediskutuoju, bet, jau paminėta, paimant kelių plėtrai, vamzdynų plėtrai nuosavybę, kiekvienas autorius sugalvos savo standartus. Čia klausimas turėtų būti Vyriausybei. Turi būti vieningas įstatymas, ko reikalauja ir Konstitucinis Teismas, numatantis atsiskaitymą už nuosavybę bet kuriuo atveju, o ne kiekvienam atvejui atskira atsiskaitymo tvarka. Ar sutinkate su tuo?

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Diskutuoti apie tai tikrai vertėtų. Manau, kad vienoda tvarka įneštų galbūt aiškumo ir nereikėtų kurti naujų mechanizmų. Nes šiuo atveju būtent yra apie tai, kad tai yra pirmas ir unikalus atvejis Lietuvos istorijoje, kai saugumo projektas reikalauja tokio kiekio privataus turto paėmimo. Mes nenorime tiesiog paimti – mes norime atliepti žmonių lūkesčius ir, manau, tai yra teisinga. Vėlgi ta tvarka nėra mano unikaliai čia sugalvota: prie to dirbo teisininkai, konsultavosi su teisės profesūra, žiūrėjome užsienio šalių praktiką, kaip kitos šalys įgyvendina panašaus lygio sprendimus. Ir, manau, tai yra, bent jau šiame projekte, tikrai atliepiantis poreikius sprendimas. Ar tai darys įtaką kitų, sakykime, Lietuvai svarbių strateginių sprendimų eigai, aš šiandien gal nenorėčiau spekuliuoti.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia A. Anušauskas. Prašau, kolega.

**A. ANUŠAUSKAS** (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, iš tikrųjų didelė dalis įstatymo yra skirta kompensavimui, atlyginimui už turtą. Latvijoje steigiamas, kaip žinoma, Sėlijos poligonas yra ge-

rokai didesnis – 26 tūkst. hektarų. Ten irgi kalbama apie atlyginimą už turtą. Tačiau yra dar vienas būdas, pasiūlytas Latvijoje, tai yra lygiavertės žemės ploto skyrimas kitoje teritorijoje. Mano klausimas, ar nebuvo tai svarstoma?

Ir kitas pasiūlymas, čia jau, matyt, svarstant NSGK, įstatyme aiškiau apibrėžti tą teritorijos dalį, tuos servitutus, kur bus mokymo dalyje, žmonių teises tose vietose, kur jie išlaikys savo turtą.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Atliepiant antrą klausimą, visas turtas, visos sodybos, žemės – viskas, kas yra šiandien privati nuosavybė, taip ir išliks mokomojoje teritorijoje po įstatymo įsigaliojimo. Mes apie išpirkimą valstybės poreikiams šnekame tiktai poligono teritorijoje, ten, kur tos 13 sodybų ir tie miškai. Manevro teritorija, mokomoji teritorija, savininkai, jeigu neapsispręs parduoti, lieka jie patys, ir tada kariuomenė tiesiog kiekvienu atveju (irgi yra jau veikiantys mechanizmai dabartiniuose mažesniuose poligonuose) sąveikauja su turto savininkais ir tikrai randa sprendimus.

Dabar dėl natūrinių mainų. Apie tai buvo diskutuojama ir lygiai taip pat nesinori turėti biurokratinių ilgų procesų, nes turto vienetų šiuo atveju yra daug, valstybės pajėgumų projektuoti, dalinti sklypus, rasti alternatyvius sprendimus, mes patys suprantame, yra gan ilgas laikas. Ir norėtųsi gyventojams pasiūlyti adekvatų atlygį už jų turtą, kad jie patys greitai galėtų, sakykime, įgyvendinti savo poreikius. Galbūt kai kurie, kurie parduos, tarkime, tą patį mišką, nebepirks naujo ir gal jie apsispręs galbūt tokį dalyką daryti.

Sėlijos atveju, mano žiniomis, privataus turto nebuvo labai daug. Ten teritorija yra didelė, bet jinai praktiškai, galiu klysti kai kuriose vietose, bet, kiek pamenu, bendravome su ministru, jie neturėjo tokių didelių iššūkių, išskyrus, sakykime, keletą vienetų. Tai jiems galbūt, toksai sprendimas gal jų atveju yra logiškesnis. Mūsų atveju mes turėsime labai daug projektavimo, dalybų, biurokratinių procedūrų, kur gyventojai gali ir dešimtmetį paskui laukti sprendinio. Aš to nenorėčiau iš tikrųjų.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia A. Lydeka. Prašau, kolega.

**A. LYDEKA** (*LSF*). Labai ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiamas ministre, ačiū jums už tokį išsamų ir aiškų šio įstatymo projekto pristatymą. Vis dėlto pristatydamas nieko nekalbėjote apie tarptautinius santykius ir tą įtaką, tad norėčiau vieną konkretų klausimą apie tai ir užduoti. Tai yra dėl Lenkijos valstybinės pozicijos dėl Kapčiamiesčio būsimo poligono. Kaip žinome, visi mes matome, Lietuvos nuginklavimo šalininkai, Lietuvos ant kelių parklupdymo prieš didesnius šalininkai labai aktyviai spekuliuoja šia tema, pateikdami tą priešpriešą, kad Lenkija prieštarauja bendrai daryti, siūlo atitraukti nuo sienos, na ir kitas melagienas skleidžia.

**PIRMININKAS.** Kolega, laikas!

**A. LYDEKA** (*LSF*). Gal galėtumėte patikslinti? Ačiū.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Tikrai šitas akcentas yra labai svarbus, dėkui jums už šį klausimą, nes dabar galėsiu tiesiog patikslinti ir atsakyti. Pirmiausia mes akivaizdžiai pamatėme, kad ir mūsų, deja, žiniasklaidos priemonės nėra atsparios nepatikrintai, gal šiuo atveju pavadinkime taip, informacijai ir pasigauna žinią, nepaprašo komentaro, nepaprašo patikslinimo, paaiškinimo, bet tiesiog paima ir ištransliuoja. Tai turbūt yra klaida, dėl kurios mes visi turėtume pagalvoti ir pasimokyti.

Labai aiškiai ir atsakingai galiu pareikšti, kad susitikimų su Lenkijos gynybos ministru metu mes kalbėjome dėl bendradarbiavimo Kapčiamiesčio poligone, įkuriant Kapčiamiesčio poligoną. Jie teikia siūlymą, lenkai teikia siūlymą, kad galėtų prisidėti ir inžineriniais pajėgumais, rengiant poligoną, ir, be abejo, tikrai norėtų, matytų galimybę treniruotis kartu, jeigu mes juos pakviesime.

Idėja dėl dvigubo poligono visą laiką sklandė ore ir aš sakiau, aiškinau visą laiką, kad tai yra Lenkijos apsisprendimo klausimas, nes lygiai taip pat jie turės išpirkti privačias teritorijas, spręsti klausimus dėl draustinių, miškų ir visa kita. Mano nuomone, dvigubas poligonas ateityje būtų tikrai privalumas, bet šiandien Lenkija turi didelę teritoriją ir turi galimybių plėsti esamų poligonų ribas, tą jie ir daro, ir kol kas dėl dvigubo poligono minties, kuri, sakau, sklandė ore, bet nebuvo derybų objektas, jie pasakė tą, ką pasakė. Bet kartu jie lieka, dalyvauja Kapčiamiesčio poligone. Turiu ministro žinutę, jeigu reikėtų įrodinėti.

Antras momentas – viceministro teiginiai, kad reikalauja atitraukti nuo pasienio, yra neteisingi, netikslūs, gal taip galima pasakyti, nes tokio reikalavimo bent jau Krašto apsaugos ministerija iš Lenkijos vyriausybės nėra gavusi.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nors laikas baigėsi, bet gerbdami opoziciją suteiksime dar žodį D. Ulbinaitei. Prašau, kolege, užbaigti.

**D. ULBINAITĖ** (*TS-LKDF*). Labai ačiū, Pirmininke. Gerbiamasis ministre, akivaizdu, kad Kapčiamiesčio poligonas pastarosiomis dienomis tapo Kremliaus ruporų dezinformacijos taikiniu, ir akivaizdu, kad turbūt tie priešnuodžiai, kurių ėmėtės, ne visai veikia. Aš noriu paklausti, ką ketinate daryti ateityje, ką reikėtų daryti ateityje, kad dezinformacija, kuri kenkia mūsų nacionalinio saugumo interesams, mūsų karinių pajėgumų vystymui, būtų sustabdyta? Gal jau turite kažkokių ir sprendimų subrandinę, nes kova su dezinformacija – ir jūsų vadovaujamos ministerijos atsakomybė.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Tai nėra baigtinis procesas, aš turbūt taip atsakyčiau. Su dezinformacija kovoja visos šalys: ir Ukraina, ir Europos šalys, ir Lietuva lygiai taip pat. Dezinformacija nėra baigtinė. Kiekvienąkart… šiandien mes turime dirbtinio intelekto įrankių, kuriuos pasitelkus yra kuriami filmukai, nuotraukos, ir kartais tikrai sunku atskirti, ar tai yra realybė, ar ne realybė. Todėl ministerijoje mes tikrai stipriname kibersaugumo (*cyber security*) erdvės sprendimus, stipriname pačią komandą, peržiūrime įrankius, kuriuos mes turėtume įsidiegti atliepdami šią nelygiavertę kovą, pavadinčiau taip, nes, deja, priešiškos valstybės geba greičiau judėti. Bet yra ir tokia dalis, ką mes galime visi kartu padaryti – tai kalbėti su visuomene ir aiškinti, bendrauti ir tiesiog elementariai reikalauti nesidalinti nepatikrinta informacija, neskleisti melagienų. Paminėsiu dar kartą tarybos narę, kuri, davusi priesaiką, geba skleisti viešojoje erdvėje melus. Tai klausimas iš tikrųjų: kam ta priesaika tada duota?

**PIRMININKAS.** Ačiū, ministre. Dar vienas – L. Urmanavičius. Kadangi jis nuo Druskininkų krašto, ten šalia poligono, tai dar ir jam suteikiame žodį.

**L. URMANAVIČIUS** (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiamas ministre, šiandien tikrai daug kalbėjote apie nacionalinį saugumą, apie poligonus, apie augančius gynybos pajėgumus. Taip, tai neginčijami prioritetai, tačiau už kiekvienos braižomo poligono ribos yra žmogus. Dažniausiai tai vyresnio amžiaus žmogus, kuriam Kapčiamiesčio miškai yra ne strateginė lokacija, o gimtieji namai.

Dabartinio įstatymo projekte numatytas 60 mėnesių terminas, per kurį gyventojai gali pasinaudoti teise savanoriškai parduoti turtą valstybei lengvatinėmis sąlygomis. Manau, kad tai yra nepagrįstai trumpas ir socialiniu požiūriu neteisingas reikalavimas. Valstybė neturėtų elgtis kaip agresyvus nekilnojamojo turto vystytojas, kuris spaudžia žmogų greitu sandoriu. Ar nemanote, kad valstybė privalėtų garbingai iš jų turtą įsigyti už teisingą kainą, nesvarbu, ar tai bus po 5, 12 ar po 20 metų?

**PIRMININKAS.** Kolega, žadėjau trumpą klausimą, bet jau viršijate laiką.

**L. URMANAVIČIUS** (*DFVL*). Ačiū.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Kad tai jautrus klausimas, aš visada sakiau. Bendraudamas su bendruomene akis į akį ir su tikrai nepasitenkinimą reiškiančiais žmonėmis, aš galiu suprasti jų emocijas. Aš tai visą laiką deklaravau ir sakiau. Man buvo siūloma eiti pas bendruomenę kažkaip… per slaptas duris patekti į salę, aš sakiau: ne, mes einame per paradines duris, mes nebijome Lietuvos piliečių – mes su jais šnekamės, kad ir kokie nepopuliarūs ir sudėtingi klausimai yra.

Lygiai taip pat aš suprantu, kad kiekvienam asmeninis, savas turtas, senelių, proseneliu žemė yra labai skaudu, labai sava, tai neįmanoma be emocijų spręsti. Aš labai norėčiau, kad to poligono nereikėtų. Nuoširdžiai, tikrai norėčiau. Ne man asmeniškai jo reikia. Deja, šiandien mes turime tokią geopolitinę situaciją, kad Lietuvos kariuomenė privalo augti, nes priešingu atveju mes turime grėsmę netekti savo valstybės. Tai yra realu ir tai nėra hiperbolizuojama. Mes turime galų gale istorijos pamokas, turime tai išmokti. Kad ir koks jautrus ir skaudus sprendimas būtų, šiandien mes jį privalome priimti.

Atliepiant į jūsų klausimą dėl 60 mėnesių. Šį terminą, jeigu neklystu, mes išgirdome bendraudami su visuomene, su bendruomene, kad atsirado penkerių metų apsisprendimo klausimas. Galbūt jį galima ir padidinti. Iš esmės tikslas yra, kad gyventojai, gyvenantys mokomojoje teritorijoje, būnantys mokomojoje teritorijoje vasarą, galėtų suprasti, ar jiems tinka pasikeitusi situacija, pasikeitusios sąlygos, kiek dažnai vyksta tos pratybos, kokio lygio yra papildomas triukšmas, kuris atsiranda. Aš manau, čia yra diskutuotina. Svarbu vėlgi turėti aiškų apibrėžimą, kad mes visi galėtume planuotis.

**PIRMININKAS.** Ačiū, ministre. Jūs atsakėte į daugelį klausimų.

Dabar nuomonės už, prieš. Nuomonė už – S. Kairys. Prašau, kolega.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Ačiū, Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Krašto apsaugos ministras paminėjo vieną svarbų momentą, kad nereikėtų maišyti dviejų dalykų – dronų ir sausumos kariuomenės, visos tam reikalingos infrastruktūros, nes tikrai ne dronais yra užimamos valstybės. Reikėtų nesuplakti dviejų skirtingų klausimų į vieną, nepaisant to, kad nuomonių ir kritikos gali būti tiek vienu, tiek kitu klausimu. Bet man visgi yra neramu stebėti, ypač užsirašiusių sąrašą, kuriame yra net dviejų koalicijos partnerių atstovų, – visą tą laiką klausė ir įstatymą palaikė būtent opozicijos politikai, ne valdančiosios daugumos. Tai yra tokia tikrai pavojinga indikacija. Aš labai tikiuosi balsavimo pamatyti kiek kitokį rezultatą, nei kad dabar matau dėl motyvų visą registraciją, nes iš tikrųjų mes turime parodyti, kaip Lietuvos valstybės politikai, parlamentas atrodo sunkių ir valstybei labai reikalingų sprendimų akivaizdoje. Jeigu mes sugebėsime taip įklampinti šitą klausimą, tai būtų neatleistina, bet tikrai su opozicijos pagalba, manykime, šitas klausimas tikrai neįklimps. Bet aiškius akcentus, taškus ir išvadas iš to reikės padaryti, koks po to bus balsavimas. Tai dar kartą pagarsinu frakcijos nuomonę, kad palaikome šio įstatymo priėmimą ir tikimės sklandaus jo keliavimo per tolesnes procedūras.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Nuomonė prieš – T. Domarkas. Prašau, kolega.

**T. DOMARKAS** (*NAF*). Ačiū, Pirmininke, už suteiktą žodį. Ar mes girdime, ką sako visuomenė, ar mes išgirdome kiekvieno piliečio nuomonę, ar atsakėme į visus klausimus? Manau, kad šiandien supriešinome visuomenę neatsakydami į visus klausimus ir neužtikrindami tam tikrų atsakymų. Ar tikrai čia reikia taip skubėti, ar nereikia laiko dar įsigilinti, išspręsti problemas žmonių, kurie nežino, ką daryti, kaip elgtis? Vakarykščiai įvykiai parodė, kad tikrai ne poligonai saugo mūsų teritoriją, o teisingos ir gynybinės sistemos, kurios turėtų būti pirmiausia išspręstos. Aš manau, kad, kolegos, mes pažiūrėkime, ko nepadarėme, ir tikrai turime laiko įsiklausyti į tą, ką sako visuomenė, žmonės ir piliečiai. Linkiu visiems gerai pagalvoti prieš spaudžiant mygtuką. Ačiū. (*Plojimai*)

**PIRMININKAS.** Ačiū. Galvojame visada. Toliau nuomonė už – S. Gentvilas. Kadangi trys įstatymų projektai, trys pasisakymai už, trys – prieš.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Labai keista girdėti iš T. Domarko pasisakymus, kad šitas poligonas nereikalingas, nes praėjusią kadenciją būtent žemaičiai (mes buvome su A. Anušausku ministrais) kilo ir iš tikrųjų buvo apsispręsta Žemaitijos poligoną perkelti į Suvalkų koridorių. Suvalkų koridorius tarptautinėje žiniasklaidoje dažnai vadinamas pavojingiausia vieta NATO valstybėse, ir tą pavojingiausią vietą NATO valstybėse mes turime pradėti ginti. Likimas taip lėmė, kad iš tikrųjų ten yra daug valstybinių miškų, miškinga teritorija, sunkiai pereinama, kas leidžia kontrmobilumo priemones įsteigti. Ir gyventojus, matomus čia tribūnose arba balkonuose, reikia iš tikrųjų nuraminti. Lietuvos valstybė valstybės vardu paėmė nuosavybę daugelyje projektų – „Rail Baltica“, „Via Baltica“, daug kitų poligonų, energetikos sinchronizacijos projektai, uosto plėtra ir taip toliau. Jums išskirtinai yra kuriamos palankesnės sąlygos paimti jūsų nuosavybę. Ir tai apima tiktai 13 sodybų ten, kur privaloma. „Rail Baltica“, kuri dabar yra 100 kilometrų tiesiama, paims tūkstančius sklypų. Bet kai mes įstatymą priėmėme dėl „Rail Balticos“, šiose tribūnose nebuvo jokių gyventojų, jokių protestų. Ir ką tai rodo? Gerbiamas R. Kaunas atsakė teisingai: yra kuriamas dirbtinis kiršinimas. Dirbtinis kiršinimas, kuris daromas ne tiktai informacinėse priemonėse per feisbuką, bet, deja, ir koalicijos partnerių, kurie aiškiai pasisako prieš šitą valstybinį interesą apsaugoti Lietuvos pažeidžiamiausią vietą. Todėl mes, liberalai, raginame balsuoti už.

**PIRMININKAS.** Kolega, ačiū. Laikas! Nuomonė prieš – V. Ąžuolas. Prašau, kolega.

**V. ĄŽUOLAS** (*LVŽ-KŠSF*). Iš tikrųjų, kadangi Žemaitijos poligono kelią teko pereiti, nes esu iš šalies to regiono, tai galiu palyginti, kaip ten buvo daroma ir kaip dabar daroma. Dabar einama buldozeriu. Kam atsakinėti į klausimus bendruomenės, žmonių, suprasti, kad Lietuvoje galioja Konstitucija, kad yra Konstitucijos teisės į turtą, į gyvenimą? Nieko to nebeliko. Žemaitijos poligono atveju buvo atsakinėjama į klausimus ir finalas buvo toks, kad buvo prieita prie to, kad nebereikia to poligono. Tada buvo mums irgi sakoma, bendruomenei: žinote, jeigu Žemaitijoje padarytumėte, daugiau poligonų nebereikėtų – bus per akis. Ir kiekvieną kartą mes, ar tai bus šeštas poligonas, septintas, devintas, dešimtas, kiekvieną kartą sakome – tikrai daugiau nereikės. Bet žmonių teisė nuo to nepradingo, ir iš tikrųjų galime pripažinti, kad namų darbai nėra padaryti, tai, kas buvo dėl Žemaitijos poligono padaryta: galimybių studija padaryta, vertinimai padaryti, atsakyta į daugelį klausimų – to dabar nėra.

Galvojate, kad dabar pritarsime po pateikimo ir bus atsakyta į klausimą? Aš galiu nuraminti: juk pamatysite, kad nebus atsakyta – bus buldozeriu nuvažiuota ir pasitvirtins šūkis: daugiau gynybos pinigų į betoną – daugiau betono. Ir kažkas labai gerai tuos betono pinigus įsisavins. Ir man tie pasakymai… Aš pats buvau nuvažiavęs į Kapčiamiestį, pašnekėjau su kariškiais, nuėjau į biblioteką, į konsultaciją, buvo graudu klausytis, kai nėra atsakymų. Praėjo beveik 3 mėnesiai nuo Gynimo tarybos sprendimo, jau į daugelį klausimų būtų galima atsakyti. Bet, žinoma, pereisime buldozeriu, bendruomenė neįdomu. Ir tas palyginimas, kad geležinkeliams paimami sklypai, dar kažką – nesulyginami visiškai dalykai, kai tau paima dalį sklypo, o ne viską, ir kai tau nereikia gyventi šalia, kaip sakant, vienas sprendimas dažniausiai išsikelti iš ten.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega. Prašom atidžiai klausyti…

**V. ĄŽUOLAS** (*LVŽ-KŠSF*). Tikrai reikia galvoti prieš priimant… (*Plojimai*)

**PIRMININKAS.** Ministras į daug ką atsakė. Nuomonė už – L. Šedvydis. Prašau, kolega.

**L. ŠEDVYDIS** (*LSDPF*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Aš, priešingai negu pasisakę prieš, sakysiu, kad tiek daug laiko ir kantrybės kalbėtis su vietos bendruomene ir atsakinėti į jų klausimus, ir pateikti atsakymus suprantamai… retai kuri mūsų ministerija skyrė tiek jėgų. Nacionaliniam saugumui šito poligono reikia ir kiekvienas balsas už yra balsas už saugesnę Lietuvą. Balsuokime už.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega. Nuomonė prieš – I. Vėgėlė.

**I. VĖGĖLĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, Pirmininke. Akivaizdu, kad Lietuva planuoja turėti diviziją, ir logiška, kad tokiam dariniui reikia turėti vietą, kur galėtų jinai treniruotis, kur galėtų šaudyti, kur galėtų stiprintis mūsų kariai savo kompetencijas.

Ką aš matau dabar įstatyme? Įstatyme iš tiesų pakankamai didelis dėmesys yra paėmimui visuomenės poreikiams, aiškinamajame rašte – didžiulis dėmesys kompensavimui. Tačiau mes turėjome šešis poligonus prieš kelerius metus, dabar turėsime dešimt. Ir pagrindinis klausimas nuolat keliamas tas pats: kodėl mes neplečiame dabar esamų poligonų teritorijos iki to dydžio, kuris užtikrintų galimybę treniruotis lygiai taip pat, kaip planuojama treniruotis Kapčiamiestyje?

Ir pagrindinis aspektas, aš prieš porą mėnesių kreipiausi į Valstybės gynimo tarybą, į visus Valstybės gynimo tarybos narius, taip pat Prezidentą. Prezidentas atsakė: politinis sprendimas priimtas, atsakymą jums apie tai, kokie duomenys Valstybės gynimo taryboje buvo svarstyti prieš priimant šį politinį sprendimą, pateiks Krašto apsaugos ministerija, nes ji yra įgyvendinamoji institucija. Kitaip tariant, Krašto apsaugos ministerija tai įgyvendina ir turi pateikti duomenis. Jokios informacijos, paaiškinančios, kas ir kaip buvo svarstoma Valstybės gynimo taryboje, kur buvo priimtas pagrindinis sprendimas dėl poligono – mes dabar čia tiktai vaidiname įgyvendinimą, taip realiai ir bus – aš negavau.

Ir paskutinis aspektas. Man keista, kai pristatomas įstatymas, kuris jau dabar prieštarauja mūsų pagrindiniam šalia esančiam kaimynui ir partneriui. Lenkai reikalauja atitraukti poligoną, o mes vaidiname, kad nieko neatsitiko. (*Plojimai*)

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolegos. Visos nuomonės išsakytos, ar galėsime apsispręsti kartu balsuodami už pagrindinį įstatymą ir lydimuosius projektus? Gerai, ačiū. Prieš balsavimą – O. Leiputė. Prašom, per šoninį mikrofoną.

**O. LEIPUTĖ** (*LSDPF*). Dėkoju. Aš turėčiau informuoti, kad, pagal Statuto 18 straipsnį, nusišalinu nuo visų balsavimo procedūrų.

**PIRMININKAS.** Kapčiamiestietė ji yra. (*Plojimai*) Ačiū. Kolegos, prašom balsuoti dėl įstatymų projektų Nr. XVP-1300, Nr. XVP-1301 ir Nr. XVP-1302.

Balsavo 117 Seimo narių: 102 – už, 10 – prieš, 5 susilaikė. Po pateikimo minėtiems įstatymų projektams pritarta.

Kaip pagrindinis komitetas dėl įstatymo projekto Nr. XVP-1300 siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Kadangi čia buvo įvairių siūlymų, Vyriausybė siūlė ir skubos tvarką, gal galime sutarti, kad mes netaikome skubos tvarkos, bet svarstome balandžio 14 dieną? Turėsime savaitę laiko dar prieš be plenarinių, tai nereikės skubos ir galėsime. Ar galime sutarti bendru sutarimu? Galime? (*Balsai salėje: „Galime!“*) Ačiū, pritarta. Pagrindinis komitetas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Svarstoma balandžio 14 dieną.

Lydimieji. Projektas Nr. XVP… Kolegos, dėmesio! Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo projektas Nr. XVP-1301. Pagrindinis komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas. Taip pat svarstoma balandžio 14 dieną. Galime bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl Pelno mokesčio įstatymo projekto Nr. XVP-1302 taip pat Biudžeto ir finansų komitetas. Svarstome balandžio 14 dieną. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Pritarta. Ačiū.

Replikos po balsavimo. A. Petrošius pirmas. Prašau. Kairėje, iš kairės A. Petrošius.

**A. PETROŠIUS** (*TS-LKDF*). Pirmiausia, kolegos, Kãpčiamiestis, ne Kapčiãmiestis, ypač tiems, kurie smarkiai gina tą bendruomenę šiuo klausimu.

Mieli Lietuvos žmonės, nors Partnerystės įstatymai dar nėra priimti, tačiau partnerystė Seime jau egzistuoja. Lietuvos socialdemokratų partneriai rangosi kaip slidžios žuvys, gražiai kalba žmonėms, kaip ir būsto apmokestinimo ar nekilnojamojo turto, ar mokesčių reformos klausimais, tačiau galiausiai vis tiek balsuoja taip, kaip reikia. Per tą laiką graužia jūsų, Lietuvos socialdemokratai, reitingus, bandydami tokiu būdu auginti savuosius.

Labai norėtųsi palinkėti, kad tas jūsų santykis neperaugtų į santuoką, ir jau, gink Dieve, nieko neįsivaikinkite. Žmonėms tai gali nepatikti.

**PIRMININKAS.** Ačiū.

**A. PETROŠIUS** (*TS-LKDF*). Nepaisant to, kad jau, aišku, pasiėmėte R. J. Jankūną su visa P. Gražulio partija ir, matyt, svajonių kandidatas į prezidentus dar eilėje laukia.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau replika po balsavimo – V. Gailius.

**V. GAILIUS** (*LSF*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Aš dėl komitetų. Siūlau dėl pagrindinio projekto papildomą komitetą – Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetą, nes kalbama ir apie konstitucinės doktrinos nuostatas, ir apie turtinius santykius, apie sutarčių turinį. Tai tiesiog papildomu komitetu matau ir Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetą.

**PIRMININKAS.** Jau nubalsavome, dabar replika po balsavimo buvo. Gerai. Kitas nori pasisakyti A. Anušauskas. Prašau, kolega.

**A. ANUŠAUSKAS** (*TS-LKDF*). Dėkui, Seimo Pirmininke. Kad neliktų neatsakytų klausimų į kolegos I. Vėgėlės klausimą, kodėl neplečiami esami poligonai, tik pasakysiu, kad kai jūs buvote Seimo Pirmininkas, buvote krašto apsaugos ministras, 2015 metais buvo priimti sprendimai dėl poligonų plėtros ir jie įgyvendinti iki 2022 metų, padvigubinant iš esmės esamų poligonų teritorijas.

**PIRMININKAS.** Kolega S. Kairys dar. Prašau.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Labai ačiū už suteiktą žodį. Replika po balsavimo. Tai iš tikrųjų yra geras pavyzdys, kad yra duodama labai aiškiai ir opozicijai apsispręsti dėl klausimų, liečiančių gynybą, o ne sumetant viską į biudžeto kontekstą, kur turi tada pritarti ir daugybei kitų dalykų, kuriems nepritari. Ačiū, kad tokia galimybė buvo.

Bet norėtųsi irgi priminti tiek Socialdemokratų partijos laikinojo pirmininko žodžius, tiek to paties krašto ministro pasakymą. Tikslių citatų neatsiminsiu, bet buvo pasakyta, kad balsavimas dėl poligono irgi duoda tam tikras indikacijas dėl koalicijos. Tai aš tikrai tikiuosi, kad koalicijos vidaus santykius įvertinsite ir aptarsite tikrai labai rimtai po šito balsavimo.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolega, už patarimus. Dėl pagrindinio įstatymo projekto, kadangi mes apsisprendėme jau balsuodami, tai tada lieka. Jeigu jūs norėsite, galite apsvarstyti, mes visas nuomones priimsime. Gerai.

Kadangi kolega I. Vėgėlė sakė, kodėl neplečiame kitų poligonų, tai aš dabar kviečiu į tribūną. Oi, tuoj duosiu… Tada dar pirma L. Jonauskas. Atsiprašau.

**L. JONAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Anksčiau norėjau paprašyti dėl pagrindinio projekto Aplinkos apsaugos komitetą kaip papildomą. Prašau. Tikrai galime grįžti ir įtraukti. Labai ačiū.

**PIRMININKAS.** Gal irgi, kaip ir Teisės ir teisėtvarkos komiteto, lauksime jūsų išvadų. Neprieštaraujame, kad jūs apsvarstysite ir pateiksite nuomonę. Apsisprendėme balsuodami. Ant ribos, bet gera valia, ilgai klausinėjome ir sutarėme.

*13.00 val.*

**Lietuvos kariuomenės Tauragės karinio poligono ir Lietuvos kariuomenės Šilalės karinio poligono įstatymo Nr. XIV-3051 2, 3, 8 straipsnių ir 1, 2 ir 7 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1303 (*pateikimas*)**

Kaip sakiau, I. Vėgėlė norėjo, kad būtų plečiami ir kiti poligonai, tai kviečiu į tribūną dabar ministrą pristatyti Lietuvos kariuomenės Tauragės karinio poligono ir Lietuvos kariuomenės Šilalės karinio poligono įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-1303. Jis kaip tik susijęs su to poligono plėtimu. (*Balsai salėje*) Žmogus labai prašė.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Taip, prašė kolega. Jeigu prašo, tai reikia bandyti atliepti. Juokaujame, žinoma, bet faktas, kad visą laiką kuriant infrastruktūrą yra bandoma atsižvelgti į galimybę plėsti esamą infrastruktūrą. Šiuo atveju būtent Tauragės poligono plėtra yra numatoma… Neveikia jungiklis. Jau veikia. Atliepiant augančios kariuomenės poreikius, plečiamas Tauragės poligonas į Jurbarko savivaldybę todėl, kad toje savivaldybėje, toje teritorijoje nėra privataus turto. Gyventojai neturi ten nei miškų, nei sodybų, nei žemės turto. Poligono ribos išplečiamos, visgi jo pagrindinė paskirtis nesikeičia. Poligono teritorijoje ir toliau karinė technika ir ginklai bus naudojami tik su imitacinėmis priemonėmis, toliau vyks tik Lietuvos kariuomenės karinės technikos manevro ir taktinio judėjimo pratybos. Šaudyklų tenai įrengiama nebus. Tad šis klausimas yra lygiai taip pat svarbus saugumo dedamaja, visgi sukelia gerokai mažesnį rezonansą, nes tiesiog neliečia privataus turto.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Jūsų paklausti nori keletas Seimo narių. Pirmas klausia A. Anušauskas.

**A. ANUŠAUSKAS** (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, be plėtimo, ten yra dar šiek tiek tokių papildomų nuorodų dėl saugomų rūšių augaviečių, radaviečių ir panašių saugojimo. Kiek tai gali paveikti tą mokymo teritorijų naudojimą pagal paskirtį? Galbūt apribojame, pridedame plotų, bet gal kažką išimame?

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Labai taip techniškai atsakyti negaliu, tai yra vėlgi planavimo ir projektavimo klausimai, bet visgi turiu patikinti, užtikrinti, kad Lietuvos kariuomenė atsižvelgia į galiojančius saugomų teritorijų įstatymus ir apribojimus, kuriuos mes turime. Taigi šiuo atveju kartu su visomis tarnybomis ir Aplinkos apsaugos ministerija tikrai randame bendrus sprendinius, kad būtų atsižvelgta į galiojančius įstatymus. Be abejo, tai kažkiek kelia nepatogumų, iššūkių kariuomenei, bet tokie įstatymai.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia S. Gentvilas.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Panašus klausimas dėl to, kad iš esmės įstatymas susijęs su saugomų teritorijų išplėtimu ir kompensavimu. Gal esate susipažinęs, kokios saugomos teritorijos turi būti išplėstos? Aiškinamajame rašte yra tiktai hipotetinės dalys, dėl kurių turime priekaištų, nes, suprantu, panaikinti negalime, tai plečiame. Gal sukonkretintumėte? Aiškinamajame rašte tai nerašoma, be Karšuvos girios ir Kaskalnio geomorfologinio draustinio. Ačiū.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Kadangi Krašto apsaugos ministerija rūpinasi poligono įsteigimu ir viskuo, kas su tuo susiję, bet visi projektai yra Vyriausybės lygmens, tai tikrai bendradarbiaujame su

Aplinkos apsaugos ministerija. Jie jau ten identifikuoja, mums pateiks sąskaitas ir mes jau rasime bendrus sprendimus.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia T. Domarkas. Prašau, kolega.

**T. DOMARKAS** (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiamas ministre, ar vėlgi nepadarėte tos pačios klaidos, ar tikrai su visuomene pakalbėjote, ar suderinote, ar turite palaikymą, ar turite nuomonę? Ar nebus vėl, kad mes šiuo poligonu sukelsime dar didesnę neapykantą tų piliečių, kurie gyvena netoliese? Ar įvertinote visas galimas grėsmes ir nepatogumus, kuriuos gali sukelti šio poligono praplėtimas? Ačiū.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Jurbarko savivaldybėje buvome susitikę, kalbėjomės su visais, kurie atvyko, susitikimas buvo atviras, viešas. Kalbėjomės su visais, kurie atvyko, atsakinėjome į klausimus ir tikrai nesislėpėme nuo atsakymų. Visgi man truputėlį kyla nuostaba, kai šūviai ir pratybos Kaliningrade arba šūviai ir pratybos Baltarusijoje Lietuvos piliečiams nekelia jokių baimių ir abejonių, o Lietuvos kariuomenės šūviai jau kelia baimių ir abejonių. Reikėtų tiesiog galbūt visiems pradėti logiškai galvoti.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Toliau klausia I. Vėgėlė. Prašau, kolega.

**I. VĖGĖLĖ** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Čia kaip replika. Tai mes galime poligonizuoti visą Lietuvos teritoriją, visą Lietuvą paversti poligonu: Turniškėse, Verkių regioniniame parke, irgi galime Pavilnių regioniniam parke, kur ryškių asmenų yra asmeniniai turtai, bet turbūt tada dronai jau kris nebe į ežerus, bet jau į poligonus. Mes iki šiol nesugebame pamatyti jokių dronų patekimo į Lietuvos teritoriją ir sureaguojame po 12 valandų. Realiai klausimas yra tas pats, kuris buvo ir pradžioje, tai yra ar mes nesusipyksime dabar dar ir su lenkais, kurie kategoriškai ir labai aiškiai per spaudą (jeigu, ministre, nematėte, paskaitykite spaudą) pasakė: poligoną privalote atitraukti nuo sienos?

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Gerbiamas Seimo nary, aš prieš tai ir aiškinau, kad labai reikia stengtis nepasiduoti dezinformacijai ir jos pačiam neplatinti. (*Plojimai*) Šiuo atveju buvo labai aiškiai ištransliuota Lenkijos gynybos ministerijos oficialiame puslapyje, aš ir dar kartą sakau, ministro asmeninė žinutė, kur aiškiai pasakoma, kad nekeliamos jokios sąlygos ir Lenkija neatsisako savo noro dalyvauti Kapčiamiesčio poligone. Apie tai buvo kalbėta nuo pat pradžių. Visos kitos interpretacijos, esančios spaudoje, dar kartą galiu pasakyti, kad yra pamoka visai žiniasklaidai, kad neplatintų nepatikrintų komentarų, nes į mane asmeniškai arba į ministeriją, prieš išplatinant tokią žinutę, nebuvo kreiptasi pasitikslinti, ar tikrai taip yra. Mes būtume atsakę, kaip iš tikrųjų yra, ir ta žinutė nebūtų taip nuvilnijusi.

Dėl poligonizavimo. Deja, bet šiandien yra tokia situacija, kad auganti Lietuvos kariuomenė ir sąjungininkų faktinis buvimas Lietuvoje reikalauja erdvių mokytis. Jeigu mes to nedarysime, tai, neduok Dieve, po penkerių ar dešimties metų mes galime pamatyti, kaip Lietuvos teritorija tampa kitos valstybės teritorija. Turbūt nė vienas to nenorėtume.

**PIRMININKAS.** Ačiū, ministre, už aiškų atsakymą. Geriau poligonas ir taika negu kitos abi situacijos. Ir paskutinis klausia V. Ąžuolas. Prašau, kolega.

**V. ĄŽUOLAS** (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas ministre, kai buvo klausimas dėl Žemaitijos poligono, bendruomenė buvo surinkusi duomenis, kad Lietuva 1990 metais paveldėjo daug buvusių poligonų teritorijų ir visa kita, bet šiandien jų, tų buvusių poligonų, yra išnaudojama tik 50 % teritorijų. Tai kodėl negalime plėstis ir būti tuose buvusiuose poligonuose, o ne ieškoti naujų vietų, kur yra pasipriešinimas tiek bendruomenės, tiek visų kitų? Kodėl neinama tuo keliu?

Ir antras labai paprastas klausimas. Tauragėje medžiotojams buvo pasakyta, kad jūs galėsite medžioti šiame poligone, aišku, suderinę laikus ir visa kita, bet dabar atsitiko taip, kad reikia sunešioti medžiotojams geležines klumpes, kad jie ten galėtų medžioti. Ačiū.

**R. KAUNAS** (*LSDPF*). Nelabai supratau dėl Tauragės ir klumpių sunešiojimo, nes aš pats mačiau sutartį, faktinę sutartį, tarp medžioklės būrelio ir Tauragės poligono, kurioje yra nurodytas grafikas, kada medžioklės būreliai gali medžioti. Vadinasi, ne poligono viršininkas asmeniškai nusprendžia, kada jis nori leisti, o iš anksto yra suderinta, kada vyksta pratybos, tos dienos yra rezervuojamos, visi kiti vakarai ir panašiai – galima medžioti.

Dabar atsakant į jūsų buvusių sovietinių teritorijų poligonų klausimą, taip, Ruklos poligonas yra apie tai. Visgi kitų poligonų ir buvusių teritorijų apgyvendinimas ir gyventojų tankumas šiandien yra toksai, kad darytų gerokai didesnę įtaką privačiam turtui, jeigu mes bandytume tokią teritoriją plėsti buvusių poligonų vietoje, negu dabar pasiūlyti variantai. Ir mes visą laiką sakome, kad tarsi kažką iškeldiname, išvejame ir panašiai. Visgi faktai rodo tai, kad aplinkui buvusias teritorijas yra tankus apgyvendinimas, žmonės gyvena, žmonės prisitaiko ir sugyvena su Lietuvos kariuomene. Tad tikrai atsakingai buvo pasižiūrėtos visos įmanomos teritorijos, o ne tiesiog pirštu duriama į vieną vietą žemėlapyje.

**PIRMININKAS.** Ačiū, ministre, jūs atsakėte į visus klausimus. Nuomonė už – T. Domarkas.

**T. DOMARKAS** (*NAF*). Ačiū, Pirmininke, už suteiktą žodį. Iš tikrųjų siūlau balsuoti už Tauragės poligono praplėtimą ir galbūt tai bus impulsas, signalas, kad galbūt dar mes kitose stadijose dėl Kapčiamiesčio poligono priimsime kitokį sprendimą. *Vardan* Kapčiamiesčio už Tauragės poligoną.

**PIRMININKAS.** Ačiū, kolegos. Nuomonių prieš nėra. Ar galime bendru sutarimu pratęsti balsavimo laiką šiuo klausimu? Ačiū, pratęsta. Prašom apsispręsti balsuojant dėl įstatymo projekto Nr. XVP-1303.

Ačiū. Balsavo 90 Seimo narių: už – 90, prieš, susilaikiusių nėra. Po pateikimo įstatymo projektui pritarta. Kaip pagrindinis komitetas numatytas taip pat Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Svarstymas balandžio 14 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

*13.12 val.*

**Seimo narių pareiškimai**

Seimo narių pareiškimai. Kas čia norėtų? D. Gaižauskas. Prašom, kolega. Kolegos, prašom dėmesio, iš tribūnos kalba D. Gaižauskas. Visų kitų prašytume tylos bent, jeigu ir nesiklausote.

**D. GAIŽAUSKAS** (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, išties, kurie išeinate dabar iš salės, galbūt pažiūrėsite vaizdo įrašą, nes šis pranešimas būtent skirtas iš esmės tiktai jums. Be jokios abejonės, žiniasklaidai, gyventojams, kurie stebi procesą, susijusį su Kapčiamiesčio poligono įsteigimu. Šiandien pateiktas įstatymo projektas, kurį pateikė krašto apsaugos ministras, jis pristatė tiktai Krašto apsaugos ministerijos poziciją. Ir po pateikimo, kada pateiki šį įstatymo projektą, dar nieko nereiškia, kad šis poligonas bus priimtas. Kodėl taip sakau? Todėl, kad tik po priėmimo įgauname visą teisę susipažinti su abiejų pusių informacija, tai yra Krašto apsaugos ministerijos ir kariuomenės pateikta, ir pagaliau atsiranda proga išgirsti būtent Kapčiamiesčio gyventojus ir visus tuos, kurie turi nekilnojamojo turto toje teritorijoje. Tik šioje proceso stadijoje mes galėsime argumentuotai surinkti visus duomenis, protokoluoti ir priimti teisingą sprendimą. Taip buvo su Žemaitijos poligonu, taip buvo su Jurbarko ir Tauragės. Tiktai taip bus teisinis pagrindas.

Kodėl, sakau, tai yra būtent Seimo nariams skirtas pareiškimas? Gerbiami Seimo nariai, stebėjau šį procesą labai įdėmiai, kai Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, tai yra kai rengė šį projektą Krašto apsaugos ministerija. Deja, didelė informacija tiktai iš viešosios erdvės, nes KAM'as neatėjo į NSGK iki įstatymo pateikimo. Tą patį stebėjo ir iš viešosios erdvės, ką teikė gyventojai. Bet po įstatymo pateikimo mums Seime aš susitikau su Kapčiamiesčio asociacijos „Kapčiamiesčio bendruomenės giria" pirmininku, kurį išties savo kanalais, kiek buvo įmanoma, tikrai pasižiūrėjau, kad tai žmonės sąžiningi, visi, kurie ten gyvena, turi nekilnojamojo turto, žemės ir taip toliau, ir būtent jie suinteresuoti apginti savo teises. Jie pristatė faktus, kuriais abejoti mes neturime teisės, nes jie juos pačius teikė ir prezidentūrai, Krašto apsaugos ministerijai ir visoms institucijoms, bet atsakymų negavo.

Faktai. Pirmas dalykas, jų neapkaltinti būtent prorusiškais arba dar su kažkokiais tapatinti. Yra žmonių, kurie supranta situacijos svarbą ir netgi yra pasiryžę savo žemę nuomoti valstybei sakydami: gal po 100 metų nereikės tokio poligono ir jūs neatimkite mūsų žemės, kurią mes paveldėję iš savo protėvių, prosenelių, iš savo buvusių partizanų ir taip toliau, tai yra mūsų šventa

žemė, mes ją galime, jeigu reikia valstybei, ir išnuomoti, bet neatimkite. Tai yra pakertantis argumentas tiems, kurie juos bando padaryti prorusiškus.

Antras dalykas. Kai kalbame apie teritoriją, jūs matėte, kad skelia teritoriją į dvi dalis. Kalba apie šaudymo zoną, kur bus tik apie 7 tūkst. hektarų, ir neva nėra kitos vietos, kur galima surasti teritoriją. Yra. Ir yra argumentų ir būtent pateikta susisteminta informacija, kuri bus mums prieinama ir mes tai galėsime įvertinti.

Kitas aspektas – kalbama tik apie 13 sodybų. Nieko panašaus. Beveik apie 900 objektų, tik, kalbu, nekilnojamojo turto, žemės ir namų, yra būtent šaudymo teritorijoje. Bet savininkų yra gerokai daugiau – gali būti apie 2 tūkst., kuriems reikės vienaip ar kitaip kompensuoti nuostolius arba tą turtą išpirkti.

Kalbama tik apie 13 sodybų. Gyventojai žino, kad 8 sodybos, jie pažįsta, tikrai žinomi asmenys, vien tos 8 sodybos priklauso 24 asmenims. Kodėl taip yra? Todėl, kad kai jie paveldėjo, tai yra anūkų, žmonos arba senelių. Išties tai yra labai sudėtingas sprendimas, dėl kurio tikrai reikia labai kruopščios analizės, ir tik tada, viską įvertinus, priimti sprendimą, nes visoje teritorijoje yra daugiau negu 2 tūkst. 100 nekilnojamojo turto objektų ir apie 6 tūkst. savininkų. Jūs įsivaizduokite, kokios tai apimties ir kokio tai jautrumo klausimas!

Krašto apsaugos ministras pasakė, kad mes suderinome klausimus po konsultacijų ir buvo priimti sprendimai, kad kompensacijos mechanizmas – 45 MMA ir taip toliau, ir viskas suderinta. Konstatuoju, ką man pasakė pirmininkas: būtent po šio susitikimo mes priėmėme sprendimą pasirašyti, kad mes nesutinkame ir mūsų netenkina joks kompensavimo mechanizmas, mes apie tai kalbėjome prezidentūroje ir taip toliau, bet mūsų negirdėjo. Dėl to aš įtikinau būtent pirmininką, kad būsime tie, kad Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga, balsuodama už pateikimo stadijoje, garantuosime jums visišką prieigą, kad su ja susipažintų kiekvienas Seimo narys, žiniasklaidos atstovai ir taip toliau, ir jūs būsite pagaliau išgirsti, nes argumentų yra labai daug.

Baltijos gynybos linija eina per poligoną. Čia nutylėta. Yra ir dar kitų labai svarbių dalykų, kur kalba, pakalbino, kad neva jiems pelkės rūpi. Ne dėl to jiems pelkės rūpi. Nes jie žino, kad ten yra povandeniniai ežerai, kurie gali kelti grėsmę, tokią pačią, kokią sukėlė amerikiečiams, kada buvo poligone pratybos su tankais. Žmonės perspėja, nes, sako, mes 30 metų čia gyvenome, žinojome tuos ribojimus, mes negalėjome normaliai tvoros nusidažyti, nes buvo aukščiausias reikalavimas, o dabar jau jų nebeliko. Juolab kad Suvalkų koridorius, gerbiamieji, tai yra įeiname… Pirmiausia faktiškai Vilkaviškio savivaldybė, visa Kalvarijos savivaldybė, Lazdijų ir yra būtent tik daliukė, kur mes apie Kapčiamiestį kalbame. Žodžiu, yra labai daug argumentuotos ir labai pagrįstos informacijos, kurią kruopščiai surinko būtent „Bendruomenės giria“. Jie išties, nenorėdami…

**PIRMININKAS.** Kolega, jūs viršijate laiką! Dar nori gerbiamas V. Ąžuolas pasisakyti. Laikas baigėsi.

**D. GAIŽAUSKAS** (*LVŽ-KŠSF*). …klaidinti, tikisi, kad mes suteiksime progą susipažinti. Aš tik paskutinį akcentą. Gerbiami Seimo nariai, susipažinkime su kiekviena informacija, kvieskimės į frakciją ir tik po to galėsime svarstymo metu normaliai…

**PIRMININKAS.** V. Ąžuolas. Prašau, kolega.

**V. ĄŽUOLAS** (*LVŽ-KŠSF*). Iš tikrųjų nekartosiu, ką Dainius pasakė, jis viską gerai sudėliojo, bet mano nuojauta kužda, kad šis poligonas bus prastumtas buldozeriu (kas bus teisus, pamatysime) ir kad ten pagrindinis tikslas – daugiau betono gynybai ir įsisavinti gynybos pinigus.

Bet aš noriu kita tema pašnekėti. Praeitą savaitę turėjome Energetikos komisijos posėdį. Rytoj bus lemiama diena, kai „Igničio“ vadovybė priims sprendimą parduoti 49 % Vilniaus kogeneracinės jėgainės. Kodėl tai yra žąsis, dedanti auksinius kiaušinius? Man pagrindinis klausimas, kodėl Vilniaus savivaldybė – jai „Ignitis“ pasiūlė įsigyti šiuos 49 % – padarė tokį absurdą, kad įsigijo vieną akciją? Vieną akciją! Pasiklausykite! Viena akcija. Tai reiškia, kad meras V. Benkunskas pasikabins ant sienos ir turės paveikslą – kokia graži akcija.

Kaip jis tai galėjo padaryti? Vilnius turi *dukterinių* įmonių, kurių pavaldumas priklauso savivaldybei. Per tą *dukterinę* įmonę jie galėjo pasiimti, pavyzdys, iš ILTE'ės paskolą 120 mln., įsigyti šios jėgainės 49 % ir tos jėgainės 51 % valdytų „Ignitis“ ir Vilniaus savivaldybė per savo įmonę

49 %. Ką tai reiškia? Kad visa nauda, šios jėgainės sukuriama vilniečiams, atitektų: pusė – „Igničiui“, pusė – tiems patiems vilniečiams.

Ką ši jėgainė gali daryti? Ši jėgainė gali sudeginti 200 tūkst. tonų vilniečių ir aplinkinių rajonų atliekų. Vilniečiai tai jėgainei dabar primoka po 60–70 eurų už toną, kad sudegintų tas šiukšles. Vadinasi, turint tą jėgainę savo rankose, tos priemokos galima neimti. Galima vilniečiams šiukšlių tvarkymą atpiginti, pagerinti. Tiesioginę naudą gautų vilniečiai. Tada iš tų šiukšlių yra gaminama šiluma. Pasirodo, praeitais metais, kol dar „Igničiui“ priklausė ta jėgainė, 5 mln. ši jėgainė padovanojo vilniečiams, taip sumažindama šilumos kainą. Irgi yra galimybė, nes kurą tu gauni ne tai, kad nemokamą – tau dar primoka. Ir dar plius ji gamina elektrą. Ši jėgainė, įmonė uždirba vidutiniškai apie 25 mln. pelno. Ką tai reiškia? Ji pati padengia paskolą, kuri yra paimta šiai jėgainei, ir dar sugeba generuoti apie 25 mln. pelno. Žiūrėkite, kas atsitinka. Jėgainės statybos kainavo 420 mln. Dabar 49 % parduosime už 120 mln. Vadinasi, netgi Vilniaus savivaldybei, paėmusiai per savo įmonę paskolą, grąža apie 10 %. Netgi paimk paskolą su 3–4 %, grąža – apie 10 %. Tu eini į pliusą ir valdymas lieka tose rankose.

Ar tai bus padaryta? Mano nuomone, to nebus padaryta. Bus greitai numesta kitiems ta, taip sakant, žąsis su auksiniais kiaušiniais ir Vilnius, visi vilniečiai vėl eilinį kartą galės tik skėsčioti rankomis, kad tiek meras V. Benkunskas, tiek Vilniaus taryba neturėjo politinės valios tą įmonę įsigyti ir ateityje turėti pigesnį šiukšlių tvarkymą, nes tada akcininkai spręs, ar imti priemoką, ar už nulį paimti tas šiukšles, pigesnę šilumą. Kaip pernai pavyzdys parodė, galima padaryti nuolaidą vilniečiams ir 5 mln., ir 10 mln. ir taip turėti pigesnį šildymą. Viso to nebeliks.

Visos tos pasakojamos pasakos, kad čia Europos Komisija liepia, dar kažkas liepia – kaip Vilnius įsigijo vieną akciją, taip Vilnius gali įsigyti ir 49 % akcijų. Visos sąlygos tam sudarytos, bet politinės valios Vilniaus savivaldybėje nėra to daryti. Tik eilinį kartą vėl galėsime verkti, kaip vilniečiams blogai, šiukšlių kainos didėja, šildymo kainos didėja ir mes neturime jokių svertų ką nors padaryti. Tos galimybės yra atsisakyta.

Bet, žinoma, galime ir pasidžiaugti: Vilnius 2025 metų gale turėjo nepanaudotą likutį 150 mln. Tai va, galėjo paimti 120 ir įsigyti šią jėgainę, bet labai populiarus posakis: nėra pinigų. Bet jie labai sumaniai ir gudriai lizingu *prasuka* mokyklų statybas. Mokykla, kurios kaina 25 mln., *prasukus* lizingu, tampa 50 mln. Ir kas beateitų vadovauti Vilniui, tą paskolą ir tą lizingą turės susimokėti.

Žiūrėkite, kaip gražiai išdūrė visus vilniečius. Meras atėjęs pradžioje sakė: pastatysiu penkias–aštuonias mokyklas. Pastatė vieną, bet dabar lizinginių mokyklų padarys daug. Mieli vilniečiai, žiūrėkite, ką renkate ir kokios pasekmės.

**PIRMININKAS.** Kolega, jūsų laikas baigėsi. Ačiū už patarimus vilniečiams.

Paskutinė rytinio posėdžio dalis – registracija. Prašom registruotis. Ačiū. Registracija baigta ir baigtas rytinis posėdis. (*Gongas*) Skanių pietų visiems.

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS**

**IV (PAVASARIO) SESIJOS**
**VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 125**
**STENOGRAMA**

**2026 m. kovo 24 d.**

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos*
*V. ČMILYTĖ-NIELSEN, R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ ir A. NORKIENĖ*

---

**PIRMININKĖ (A. NORKIENĖ**, *LVŽ-KŠSF*). Gerbiami kolegos, pradedame vakarinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 35 Seimo nariai.

*14.00 val.*

**Vyriausybės pusvalandis**

*Aplinkos ministro Kastyčio Žuromsko pranešimas*

Vyriausybės pusvalandis. Šiandieną tribūnoje aplinkos ministras K. Žuromskas. Prašau, ministre.

**K. ŽUROMSKAS.** Gerbiami Seimo nariai, mano tikslas šiandien yra pristatyti, ką Aplinkos ministerija planuoja pavasario sesijoje, pristatyti, ką padarėme praeitais metais, parodyti trumpai mūsų atveriamus duomenis, turimas informacijos technologijas ir programas ir atsakyti į klausimus. Pavasario sesijoje planuojame 12 įstatymų projektų, esame viena iš ambicingiausių ministerijų. Praeitais metais užėmėme antrą vietą – Vyriausybėje priėmėme 109 teisės aktus. Pirmą vietą užėmė Finansų ministerija, o antrą vietą dalinamės su Vidaus reikalų ministerija. Taip pat buvo priimti 216 ministro įsakymų ir 12 įstatymų paketų. Ekonomikos ir inovacijų ministerija skaičiuoja kiekvienos ministerijos administracinę naštą, kurią pavyko sumažinti, esame pirmoje vietoje ir skaičiais apie 11,5 mln. mes administracinę naštą, kaip Aplinkos ministerija, sumažinome.

Šiais metais esame orientuoti į keturis didžiausius prioritetus. Tai yra Miškų įstatymas, arba kitaip – miškų grupių reforma, tada yra Statybos įstatymas, turime atliekų tvarkymo sistemos pertvarką ir ketvirtoje vietoje turime būsto prieinamumo didinimą. Esame 12 įstatymų projektų suskirstę į tokius blokus. Labai trumpai: gerinsime miškų politiką, didinsime statybų sektoriaus skaidrumą, stiprinsime baterijų atliekų kontrolę, tobulinsime pakuočių atliekų sistemą, nustatysime aiškesnius aplinkosauginius mokesčius, stiprinsime kadastro ir erdvinių duomenų procesus, aplinkos apsaugą, labai daug dėmesio skirsime klimato rizikoms valdyti ir gerinsime želdynų ir kraštovaizdžių projektų kokybę.

Dabar labai trumpai papasakosiu apie kiekvieną iš įstatymų projektų. Miškų įstatymas – iš principo bus perskirstomos miškų grupės ir didinami saugomų miškų plotai, griežtinamas kirtimų reguliavimas, skatinama gamtai artima miškininkystė, numatomos kompensacijos savininkams už veiklos ribojimus. Pagrindiniai pokyčiai yra numatomi tokie, kad perskirstomos miškų grupės, didinami saugomų miškų plotai, atsiranda priemiesčių miškų, spartinamos miškų priskyrimo miškų grupėms procedūros, tobulinamas miškų kirtimų reguliavimas, skatinama gamtai artimesnė miškininkystė, numatomos kompensacijos miško savininkams už veiklos ribojimus, papildomos funkcijos Valstybinių miškų urėdijai, aiškesnis, greitesnis, paprastesnis veiklos miškuose planavimas bei palengvinimai verslui ir administracinės naštos mažinimas.

Pagrindinės naudos yra tokios, kad miškų grupių perskirstymas atrodo taip: pirma grupė didėja nuo 1,2 % iki 2,6 %, antra A grupė didėja nuo 8,9 % iki 13,9 %, antra B grupė – nuo 2,5 % iki 4,1 %. Tvaresnis miškų valdymas – tai grupių paskirstymas, nacionalinių parkų ir draustinių miškuose nebeliktų ūkinių miškų ketvirtos grupės, jie pereitų į trečią grupę, daugiau dėmesio ekosistemų apsaugai ir rekreacijai, gerinamas miškų atkūrimas, jų kokybė, numatomos kompen-

sacijos miško savininkams už veiklos apribojimus saugomose teritorijose. Šiuo metu naujos redakcijos Miškų įstatymas yra pateiktas Seimo Aplinkos apsaugos ir Kaimo reikalų komitetams. Aplinkos komitete jau rytoj svarstysime ir bus klausymai, Saugomų teritorijų tarnybos pristatymas apie buveines, taip pat „Forest 4“ ataskaita, kaip atrodo mūsų miškai, ir ši diskusija tęsis dviejuose minėtuose komitetuose. Taip pat Miškų įstatymo paketu turime ir paklausimą iš Europos Sąjungos dėl 1,5 hektaro konsolidavimo vienose rankose.

Statybos įstatymas. Iš principo paprastiname leidimų išdavimo procedūras, aiškiau apibrėžiame projektuotojų ir institucijų atsakomybę, stipriname kvalifikacijos ir priežiūros sistemą, įgyvendiname energinio naudingumo reikalavimus ir sudarome sąlygas etapiniam pastatų modernizavimui. Statybų leidimai išduodami paprasčiau ir greičiau. Mūsų tikslas toks yra: apibrėžiame institucijų atsakomybę ir kompetencijas, mažiname administracinę naštą statybų procesų dalyviams, stipriname statybos dalyvių kvalifikaciją ir priežiūros sistemą bei sudarome sąlygas etapiniam pastatų modernizavimui, ko iki šios dienos mes neturėjome.

Taip pat peržiūrime statybos techninius reglamentus, kurių šiandien turime 60, mūsų tikslas būtų padaryti jų apie 30. Šiandien esame sujungę septynis STR'us ir netrukus turėsime tik vieną, kuris turės apie 100 nuostatų ir keturis priedus, prieš tai turėjo virš 750 nuostatų, 58 sąvokas ir daugiau nei 40 lentelių. Pagrindinės naudos būtų tokios: paprastesnis projektų tikrinimas, efektyviau išduodami statybos leidimai, greitesni patys procesai, stiprinama dalyvių statybos kvalifikacija, taip pat atsakomybė, aiškiau yra atskiriamos institucijos ir jų funkcijos, mažesnė administracinė našta, atsisakoma perteklinių reikalavimų.

Taip pat mes einame prie skaitmenizavimo. Projektas antrą kartą yra pateiktas derinti į TAIS'ą. TAIS'e derinimas baigiasi kovo 30 dieną. Planuojame LRV pateikti balandžio 17 dieną, o Aplinkos apsaugos komitete atsidurti gegužės mėnesį.

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl pastatų energinio naudingumo. Tikslas yra gerinti pastatų energinį efektyvumą ir užtikrinti pastatų sektoriaus dekarbonizavimą iki 2050 metų. Pagrindinės kryptys yra tokios: sudaromos sąlygos vykdyti pastatų atnaujinimą etapais, išplečiamas pastatų energinio naudingumo sertifikavimo taikymas, gerinama energinio naudingumo pačių duomenų kokybė, užtikrinamas nuoseklus perėjimas prie visai netaršių pastatų, kurie turi būti iki 2050 metų.

Statybos įstatymo projektą Seimui planuojama pateikti šių metų balandžio mėnesį. Pagrindinės naudos yra tokios: klimato ir energetikos tikslai pasiekiami iki 2050 metų, visi nauji pastatai nuo 2030 metų turi būti netaršūs, o viešieji – nuo 2028 metų, skatinamas senų pastatų renovavimas, ypač energetiškai neefektyvių pastatų, mažesnės energijos sąnaudos ir energijos sąskaitos gyventojams, sveikesnė aplinka, didesnis būsto tvarumas. Tai yra Europos Sąjungos reguliavimas, kurį į nacionalinę teisę turime perkelti iki šių metų gegužės 29 dienos.

Atliekų tvarkymo įstatymas ir jo lydimieji įstatymai. Tikslas – modernizuoti atliekų tvarkymo sistemą Lietuvoje, stiprinti atsakomybę ir suderinti nacionalinį reguliavimą su naujais Europos Sąjungos teisės aktais. Pagrindinės kryptys yra tokios: nustatomi nauji reikalavimai baterijų gamintojams ir importuotojams, baterijų atliekų tvarkymas, stiprinama atsakomybė už baterijų atliekų tvarkymo pažeidimus, tobulinama elektros ir elektroninės įrangos, fotovoltinių plokščių gamintojų ir importuotojų atsakomybė, gerinamos sąlygos tarpvalstybiniam atliekų vežimui.

Iki kovo 27 dienos planuojame šį projektą pateikti Vyriausybei. Pagrindinės naudos yra tokios: tai yra ir dar papildomas Europos Sąjungos reguliavimas, tačiau aiškesnė baterijų, elektros ir elektroninės įrangos gamintojų, jų atliekų tvarkymo atsakomybė, griežtesni reikalavimai baterijų atliekų tvarkymui, daugiau jų siunčiame perdirbti, o ne deginti ar šalinti sąvartynuose, taip pat spartesnis atliekų įvežimo į Lietuvą procesas.

Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymas. Tikslas – sukurti skaidrų finansavimo mechanizmą, pagerinti rūšiavimo kokybę, sumažinti ir įgyvendinti naujus Europos Sąjungos reikalavimus. Naudos: aiškus pakuočių atliekų finansavimo modelis, skaidresnė gamintojų atsakomybės organizacijų veikla, geresnė atliekų rūšiavimo kokybė, didinamas perdirbimui tinkamų atliekų kiekis, mažiau atliekų gabenama deginti. Nauda gyventojams ir savivaldybėms – efektyvesnė

komunalinių atliekų tvarkymo sistema, geresnės sąlygos rūšiuoti ir mažinti atliekų kiekį, taip pat skatinamas atliekų perdirbimo sektoriaus augimas.

Artimiausiomis dienomis bus pateiktas į TAIS'ą derinti, Seimui bus pateiktas šios sesijos metu. Taip pat noriu pasidžiaugti, kad šiuo metu gamintojai, importuotojai kartu su savivaldybėmis diskutuoja ir su mumis darbo grupėje, kad šis įstatymas ir apskritai pats atliekų finansavimo modelis būtų dar kokybiškesnis ir efektyvesnis.

Dar prie reglamento tikslų yra suvienodinti pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo reikalavimus visoje Europos Sąjungoje, mažinti pakuočių ir pakuočių atliekų kiekį Europos Sąjungoje, numatyti aiškius pakuočių pakartotinio naudojimo reikalavimus, įtvirtinti pakuočių perdirbimo orientuoto projektavimo kriterijus ir nustatyti perdirbtų medžiagų dalies naudojimo reikalavimus plastikinėse pakuotėse.

Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymo, arba kitaip vadinamo SAARSP'o, tikslas yra užtikrinti aiškesnį ir skaidresnį Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšų naudojimą ar sustiprinti aplinkosauginių priemonių finansavimo efektyvumą savivaldybių lygmeniu. Tai aiškesnis lėšų panaudojimo reglamentavimas ir tiksliau apibrėžtos lėšų panaudojimo kryptys. Lėšų panaudojimo kontrolės funkcija priskiriama savivaldybių lėšų kontrolę vykdantiems subjektams, atsisakoma Aplinkos ministerijos dalyvavimo SAARSP'o lėšų panaudojimo kontrolės procese. Numatyta galimybė visuomenės atstovams dalyvauti lėšų skyrimo procese, taip skatinant vietos bendruomenių įsitraukimą į sprendimus, ir numatyti papildomi SAARSP'o finansavimo šaltiniai. Planuojama teikti antrąkart derinti į TAIS'ą. Šiuo metu pateikimas LRV suplanuotas iki gegužės 1 dienos, o Seimui – birželio mėnesį.

Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo tikslas – aiškesnė gamtos išteklių mokesčių ir sankcijų administravimo tvarka. Naudos yra tokios, kad pakeitimai leis nustatyti subalansuotą mokestį už valstybinius gamtos išteklius ir šio mokesčio, su juo susijusių ekonominių sankcijų administravimo mechanizmą. Bus nustatyta mokestį administruojančios institucijos teikiamų konsultacijų ir metodinės pagalbos, Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo paaiškinimo tvarka. Paprastesnė ginčų dėl mokesčių už valstybinius gamtos išteklius nagrinėjimo tvarka, kartu bus atsisakyta neefektyvių išimčių ir praplėstas apmokestinamųjų naudingųjų iškasenų sąrašas. Įstatymą planuojama pateikti LRV gegužės mėnesį, o Seimo pavasario sesijoje planuojame jį svarstyti birželio mėnesį.

Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo tikslas – sudaryti sąlygas pagerinti priimamų sprendimų kokybę, skaidrumą ir efektyvumą nekilnojamojo turto kadastro srityje, atsisakant perteklinio duomenų surinkimo, nustatyti proporcingą kadastrinius matavimus vykdančių asmenų atsakomybę. Naudos yra tokios: greitesnis ypatingos valstybinės svarbos krašto apsaugos projektų įgyvendinimas, jau kadastro duomenų nustatymo metu eliminuojant veiksmus, trukdančius suformuotus žemės sklypus įregistruoti Nekilnojamojo turto registro informacinėje sistemoje. Optimizuotas pertvarkomų žemės sklypų kadastro duomenų nustatymo procesas eliminuos pakartotinį formavimo pertvarkymo projektų derinimą, užtikrintas privalomas ir racionalus kadastro duomenų apie priklausymus surinkimas, siekiant užtikrinti, kad žemės sklypai prie statinių būtų formuojami racionalaus dydžio. Proporcinga kadastrinius matavimus atliekančių asmenų atsakomybė, nekilnojamieji daiktai, teisės į juos bus registruoti vienoje informacinėje sistemoje. Kadastro įstatymas pateiktas LRV, o Seime suplanuota svarstyti balandžio mėnesį.

Geodezijos ir kartografijos įstatymas (šiandien pristatė mano kolegė Česlava). Tikslas yra sudaryti prielaidas optimizuoti valstybinių erdvinių ir kitų duomenų atnaujinimą, plėsti jų trimatį turinį, didinti erdvinių duomenų sąveikumą bei jų pakartotinį naudojimą, vystyti su erdviniais duomenimis susijusias elektronines paslaugas ir užtikrinti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, sukuriančios Europos Bendrijos erdvinės informacijos infrastruktūrą (INSPIRE), reikalavimų įgyvendinimą. Tai čia neapsistosiu, nes, kaip ir minėjau, kolegė šiandien pristatė jį šioje posėdžių salėje.

Stiprinama aplinkos apsauga. Aplinkos apsaugos įstatymo tikslas yra įgyvendinti naujus Europos Sąjungos reikalavimus taršos prevencijos oro, vandens ir jūrų apsaugos srityse, sugriežtinti

atsakomybę už taršą. Pagrindinės naudos: nauji reikalavimai taršos prevencijos vandens, oro ir jūrų aplinkos apsaugos srityje, didesnė atsakomybė už duomenų teikimo pažeidimus, oro kokybės gerinimo priemonių nevykdymą, už taršą jūros aplinkoje, nuotekų valymo reikalavimų nevykdymą, sumažinta administracinė našta vandens tiekėjams kainodaros srityje. Įstatymų paketas, 13 projektų, šiuo metu taisomas pagal gautas pastabas. Gavo apie 360 pastabų ir bus teikiama pakartotinai derinti su institucijomis. Pateikimas Seime numatytas apie gegužės mėnesį.

Dar daugiau dėmesio klimato rizikoms įvaldyti. Prisitaikymo prie klimato kaitos įstatymas skirtas geriau valdyti su klimato kaita susijusias rizikas ir sumažinti žalą, nustatant politikos formavimo ir įgyvendinimo sritį, informacijos rinkimo pagrindus bei institucijų kompetenciją. Pagrindinės naudos: geriau nustatomos ir valdomos su klimato kaita susijusios rizikos, sumažinta žala dėl klimato kaitos, geresnė reikalingos informacijos rinkimo, rengimo ir teikimo kompetentingoms institucijoms, visuomenei ir verslui sistema. Valstybės ir savivaldybių institucijos aiškiau žino savo atsakomybes prisitaikant prie klimato kaitos, aukštesnė institucijų kompetencija formuojant prisitaikymo prie klimato kaitos veiklos politiką ir ją įgyvendinant. Įstatymo projektas jau suderintas su LRVK teisininkais ir bus teikiamas toliau derinti. Pateikimas Seime numatytas balandžio mėnesį.

Gerinama želdynų ir kraštovaizdžio projektų kokybė. Želdynų įstatymo tikslas – didinti aplinkos projektų kokybę, užtikrinti aukštos kvalifikacijos kraštovaizdžio architektų dalyvavimą rengiant želdynų ir statinių projektus, formuojant kraštovaizdį. Pagrindinės naudos yra tokios: sukuriamas kraštovaizdžio architektų atestavimo mechanizmas, atsiranda kraštovaizdžio architektai ir nustatomi aiškūs kvalifikaciniai reikalavimai šios srities specialistams. Įtvirtinama atestuotų kraštovaizdžio architektų teisė ir atsakomybė vadovauti želdynų projektams ir rengti kokybiškus kraštovaizdžio formavimo sprendinius. Stiprinamas kraštovaizdžio architektų vaidmuo statybos procese, užtikrinama želdynų ir želdinių projektinių sprendinių kokybė, siekiant darnios ir tvarios urbanizuotų teritorijų plėtros. Geriau užtikrinamas viešasis interesas, nes sudaromos prielaidos kokybiškam, tvariam ir estetiškam viešųjų erdvių formavimui. Įstatymų projektų paketas taisomas, gavus socialinių partnerių pastabas. Planuojamas pateikimas Seime gegužės mėnesį.

Ketvirtas mūsų prioritetas yra būsto prieinamumas. Iš esmės esame užsakę studiją. Turime aiškią šiandienos situaciją. Lietuvoje apie 18 % būstų, apie 257 tūkst. vienetų, šiuo metu yra techniškai netvarkingi arba perpildyti, apie 10,6 tūkst. yra nepatenkintas socialinio būsto poreikis, o laukimo trukmė priartėja prie maksimalios trejų metų. Pažeidžiamose grupėse iki trečdalio pajamų, ar apie 32 %, yra skiriama būstui išlaikyti, o nuomos rinka yra fragmentuota ir nepakankamai sistemiškai stebima.

Ruošiamasi Nacionalinei būsto prieinamumo strategijai. Pereisime nuo fragmentuotų priemonių prie ilgalaikės pasiūlą ar paklausą balansuojančios politikos. Iš esmės matome tokias keturias dideles gaires arba blokus, su kuriais reikės dirbti, tai yra pasiūlos didinimas, reformų skatinimas, pažeidžiamų grupių apsauga ir investicijų mobilizavimas.

Ką darome toliau? Labai sėkmingai atveriame vis toliau ir toliau dar daugiau duomenų. Statybų sektoriaus vystymo agentūra šiandien yra atvėrusi apskritai visų statybos leidimų išdavimus visose savivaldybėse. Tai atnaujiname kiekvieną mėnesį. Taip pat esame atnaujinę iteracijų skaičių, per kiek kokioje savivaldybėje yra išduodami statybos leidimai. Greitu metu pateiksime ir švieslentę, per kiek laiko kokioje savivaldybėje dienomis yra išduodami statybos leidimai. Šiuo atveju labai matome naudą tų atvertų duomenų todėl, kad savivaldybės šiek tiek ir pradeda klausinėti, pradeda žiūrėti tarpusavio procesus, lygintis tarpusavyje, matyti, kodėl viena ar kita savivaldybė dirba greičiau, o kita galbūt lėčiau.

Bendra situacija yra tokia, kad matome leidimų išdavimo patį didėjimą skaičiais. Visų dėmenų, tiek daugiabučių, tiek vienbučių, tiek dvibučių, galbūt tiesiog viename mieste, tai Kauno mieste, sumažėjo leidimų išdavimo skaičius. Tačiau matome, kad leidimai persikėlė į periferiją, persikėlė į Kauno rajoną, nes Kauno rajonas visose srityse, tiek daugiabučių, tiek vienbučių, tiek dvibučių, rodė didesnį leidimų išdavimo skaičių.

Kaip ir pakartosiu, greitu metu bus atveriama ir ketvirtoji švieslentė, per kiek laiko, kokios paskirties, kokia savivaldybė išduoda statybos leidimą. Galėsime sekti, matyti ir pasižiūrėti tą tikrąjį laiko tarpą, nes dabar kartais yra toks niuansas: sakome, kad vėluojame, sakome, kad ilgai, bet iš tikrųjų nežinome, per kiek laiko tai yra daroma.

Taip pat noriu pristatyti jau esamas sistemas. Galbūt kai kas iš jūsų nežino apie jas ar galbūt tiesiog būtų įdomu sužinoti. Turime vadinamąjį SRIS'ą, tai Saugomų rūšių informacinę sistemą, kurioje galite registruoti buveines ar radavietes, matyti, kur, kokioje vietoje yra kokia nors tam tikra buveinė ir saugoma vieta.

Taip pat turime *saugoma.lt*. Man asmeniškai labai patinkantis tinklalapis, kuriame galite pamatyti saugomų teritorijų tipus, pasimokyti apie saugomas teritorijas, pasižiūrėti, kur yra koks saugomas gamtos paveldo objektas, pasižiūrėti tarptautines saugomas teritorijas, „Natura 2000" tinklą ar pasižiūrėti, kur galima nusipirkti kokios nors produkcijos iš saugomų teritorijų. Taip pat saugomų teritorijų…

**PIRMININKĖ.** Ministre, aš labai prašyčiau, galbūt jūs jau eikite į pabaigą, nes nemažai Seimo narių nori jūsų dar paklausti?

**K. ŽUROMSKAS.** Gerai, gerai. Saugomų teritorijų valstybės kadastras, kuriame turime užregistruotas visas saugomas teritorijas. Taip pat *tvarkaulietuva.lt* pažeidimų fiksavimo žemėlapis, teko man ir pačiam pasinaudoti, tikrai ganėtinai patogus. Jeigu matote tam tikrą aplinkosauginį pažeidimą – kirtavietes, šiukšles, kertamas vietas, tikrai galite pranešti interaktyvioje svetainėje *tvarkaulietuva.lt* ir per kelias savaites ar galbūt greičiau Aplinkos apsaugos departamento pareigūnai išnagrinės ir atsiųs jums informaciją.

*Gamta.lt* – aplinkos tyrimai ir aplinkos apsauga. Čia galite matyti paskelbtą informaciją apie oro kokybę, vandens telkinių būklę, aplinkos būklės žemėlapius ir informaciją apie tam tikrus aplinkos pokyčius. Atnaujinome leidimų kirsti mišką žemėlapį. Dabar matote gyvai kiekvieną dieną atnaujintus duomenis – tiek privačių miškų kirtimus ir leidimus, tiek Valstybinių miškų urėdijos kirtimus ir leidimus. Vadinasi, vaikščiodami tiesiog gyvai kažkur miške, matydami kirtimą, galite *online* pasižiūrėti, ar yra išduotas leidimas tą vietą kirsti, ar neišduotas, ar tai yra privatus savininkas, ar tai yra savivaldybė, ar tai yra Valstybinių miškų urėdija. Jeigu matote, kad leidimas yra, viskas gerai, jeigu ne, reikia nueiti į *tvarkaulietuva.lt* ir Aplinkos apsaugos departamentui pranešti apie galimą pažeidimą. Ačiū ir dabar lauksiu klausimų.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, ministre. Liko 10 minučių užduoti klausimams ir į juos atsakyti. Pirmasis klausia A. Zuokas.

**A. ZUOKAS** (*MSNG*). Dėkoju, ministre, už įdomų pristatymą ir tam tikrus duomenis. Mano klausimas būtų susijęs su būsto prieinamumo problematika ir tema, kurią jūs savo pranešime paminėjote, konkrečiai dėl to, kad 18 % būstų yra kaip ir netinkami naudoti arba blogos techninės būklės, tačiau Lietuvoje ir ypač Vilniuje, gal man jo pavyzdys labiau žinomas, turime unikalią situaciją – faktiškai nėra gyvenamosios paskirties pastatų, kurie būtų pripažinti avarinės būklės, kai po to eina visa kita procedūra. Kaip jūs manote, ar nėra šiaip ta būsto kokybės problematika ženkliai didesnė, nes niekas nesuinteresuotas: nei savivaldybės, nei būsto administratoriai, realiai įvertinti būsto būklę, numatant pačią griežčiausią poziciją, tai yra kad jie yra realiai avarinės būklės? Kalbu ypač apie bendrabučius ir tokius pastatus, kurie ir iš išorės kelia daug klausimų, jau nekalbu apie gyvenimo kokybę viduje.

**K. ŽUROMSKAS.** Labai dėkui už klausimą. Tikrai labai geras ir kompleksinis klausimas. Yra keli sprendimo būdai. Pirmas dalykas, mes šiek tiek padidinome dabar kaupiamųjų lėšų tarifą, priklausomai nuo to, kokios būklės yra tavo pastatas, tai siedami su Pastatų duomenų banku, nes Pastatų duomenų banke tai taip pat atsispindės. Jeigu pastatas bus įvertintas Pastatų duomenų banke nuo 1 iki 4, jeigu tavo pastatų būklė bus blogiausia, tada tavo kaupiamieji įnašai bus didžiausi. Per tai mes bandysime eiti prie tos modernizacijos ir tam tikro modernizavimo. Vėlgi ką pamatėme? Kad modernizavimas yra galbūt vienas iš sprendimo būdų, bet apskritai visa apimtimi yra ganėtinai brangus. Šį spalio mėnesį atnešame tokį naują produktą, vadinamąją dalinę renovaciją, kai žmonės galės pasirinkti kompleksiškai, ar jie, tarkime, nori pasikeisti langus ir apsi-

šiltinti fasadą, ar, tarkime, jau yra pasikeitę pastato langus ir galės, pavyzdžiui, apsišiltinti fasadą ir apsišiltinti stogą, ar galbūt tiesiog pasikeisti šildymo mazgą ir apsišiltinti stogą. Tą būklę bus galima tiesiog keisti kompleksiškai, neinant iš karto prie tos visiškos renovacijos, kuri kartais yra ganėtinai brangi. Tai vienas iš tų skatinimo būdų.

Tikrai bandėme kelis scenarijus ir galbūt tą „griauk ir statyk“ modelį, bet čia atsimušėme į tokią, pasakysiu, galbūt sieną, nes tokių norinčių galbūt ir būdavo, bet 100 % gyventojų pritarimo gauti niekur niekada ir nepavyko. Čia turime tokias dvi dedamąsias, kad patys taip pat peržiūrime pastatų STR'ą, kuris yra skirtas, kad ten galima pasižiūrėti, kas gi būtent yra ir galėtų būti ta kritinė būklė, tada keliame tuos kaupiamuosius įnašus tiems pastatams, kurie neatitinka tos būklės ir galėtų daugiau rinktis iš savęs. Taip pat turėtų ateiti ir finansinės paskatos tiek iš Europos Sąjungos, tiek ir iš Lietuvos valstybės tiems galbūt pažeidžiamiausiems namų ūkiams renovuotis, ką mes ir turėsime su Socialiniu klimato fondu.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Klausia K. Mažeika.

**K. MAŽEIKA** (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Ačiū, ministre, už pristatymą. Smagu matyti tam tikrus ir tęstinius darbus, bet klausimas apie turbūt šiandien labiausiai aistrą kaitinančią temą, tai yra miškus ir kompensacijas. 2021 metais, atrodo, buvo apskaičiuota, kad kompensacijoms reikės apie 0,5 mlrd., vėliau šiek tiek mažėjo tie skaičiai, nežinau, kiek šiandien ministerija skaičiuoja, bet būkime realistai – nuo to laiko nė viename biudžete nebuvo numatyta nė 1 euro kompensacijoms papildomai. Kaip jūs vertintumėte tokią situaciją, ypač tai, kai yra nustatomos buveinės, skiriamos apsaugos tam tikros priemonės, ribojimai kirtimo, kad būtų kompensuojama mišku kitoje vietoje? Žinome, valstybė turi 50 % Lietuvos miškų ir tose vietose, kur privačių miškų plotuose yra buveinės, kad būtų galima apkeisti su ūkine veikla, kur žmogus galėtų tęsti ūkinę veiklą, o valstybė turėtų, neišleisdama nė 1 euro, saugomų teritorijų tam tikrą plėtrą. Kaip jūs vertinate tokį projektą?

**K. ŽUROMSKAS.** Labai dėkui jums už klausimą. Iš tikrųjų atvirai pasakysiu, kad labai giliai vertinome būtent šį pasiūlymą ir skyrėme labai daug dėmesio ieškodami analogiškų ar kiek galima būtų analogiškesnių sklypų tiems vadinamiesiems mainams, tačiau susidūrėme su tokia situacija, kad nėra analogiškų sklypų, kaip ir nėra analogiškų būstų, ir šiaip STT panaikino tą keitimo priemonę, man atrodo, 2014 metais. Jinai galiojo pas mus Lietuvoje, bet šiandien nėra. Pradėjome nuo to, kad pirmiausia bandėme ieškoti keitimo atitikmens visos Lietuvos teritorijoje. Vienas prie vieno nepavyko rasti ir tokių sklypų nėra. Tarkime, aš turiu 50 arų, kaip pavyzdys, kažkur Marijampolėje, man reikia panašių 50 arų miško paskirties su tokia pačia taksacija, tokiais pačiais miškais, tokiu pačiu brandumu ir taip toliau. Tai tiktai įvedus tam tikrus labai didelius paklaidos koeficientus, nežinau, dešimties metų brandumo amžių, plotą plius minus ten 5 arų, tik tada galima rasti tam tikrų atitikmenų. Kaip ir teoriškai būtų galimybė rasti ką nors labai panašaus, bet visiškų analogų nėra.

Tada iškyla kitas labai didelis klausimas, kada mes kalbame apie tam tikrą Pandoros skrynios atidarymą, klausimas, ar žmogui tiktų ta galimybė, nes tu siūlai, kaip pavyzdys, vieną sklypą, kuris yra prie tavęs, o kitas atitikmuo galbūt bus už 300 kilometrų. Čia vėlgi iškyla diskusija tarp dviejų subjektų, bet esmė ta: jeigu mes turime diskutuoti su labai daug subjektų, tai užsitęsia per laiką. Mes turime dabar su Žemės tarnyba žemės grąžinimo procesą, kuris tęsiasi 30 metų. Nežinau, tiesiog vertiname tai labai kompleksiškai. Labai giliai pats gilinausi į situaciją. Taip trumpai atsakant, vienas prie vieno atitikmenų tokių Lietuvoje nėra.

**PIRMININKĖ.** Klausia S. Gentvilas.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Sveiki, ministre. Klausimas dėl būsto prieinamumo. Vienoje iš konferencijų parodyta tikrai sensacinga skaidrė, kad Vilniuje leidimai išduodami daugiabučiams statyti iš šešto karto. Šiemet būtent yra būstas pabrangęs iki kosmoso. Ar nematote čia piktnaudžiavimo Vilniaus savivaldybėje, kai nekilnojamojo turto verslininkai sako: mes turime 1,5 mlrd. eurų sustabdytų investicijų, kainos kyla į viršų, o būsto nėra nusipirkti? Ką daryti su Vilniaus savivaldybe, kad jinai nesielgtų taip su savo miestiečiais, kurie nori atsikraustyti, ir nesityčiotų iš investuotojų Lietuvoje? Ačiū.

**K. ŽUROMSKAS.** Gerbiamas Simonai, dėkui už klausimą. Iš tikrųjų geras klausimas. Šiaip pagal statistiką taip pat matoma, kad esamų leidimų išdavimai yra iš šešto karto. Bet taip pat, kaip prieš tai (aš nežinau, ar čia galėsiu ateiti atgal), matome, kad šiaip Vilniaus mieste, aš taip gal galiu pasakyti, įvyko tam tikras dabar proveržis ir leidimai išduoti šiais ir praeitais metais. Bet ką mes žinome apie naują tvarką: tu gauni statybos leidimą, bet tai nereiškia, kad tu iš karto galėsi pradėti statyti – tau reikia pasidaryti techninį darbo projektą. Mes matome tokį protegavimą, kad dabar galbūt naujieji daugiabučiai pas mus ateitų šių metų gale jau į naujų pardavimą rinkoje. Čia išspręstų galbūt iš dalies vieną problemų, bet kita problema vis dar išlieka, kad savivaldybėje yra tam tikrų įtampų dėl leidimų išdavimo. Čia žiūrime tiek per statybų techninį reglamentavimą, tiek per naujai atversimus duomenis paties greičio, nes dabar matome, kad iš daug kartų duoda. Bet kai einame gilyn į pačius tuos atmetimus, matome taip pat, kad (ir aš taip pat pristačiau konferencijoje) jie yra labai biurokratiniai, ką irgi reikėtų mažinti. Negali būti atmetinėjamas tau leidimas dėl pavardžių nesutapimo, datų ar kokių nors parašų nebuvimo. Tai šitą irgi tvarkysime. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, ministre. Jūsų pusvalandis išseko. Klausiančių yra daugiau, bet tam neturime laiko, nes, kaip ir numatyta darbotvarkėje, prasideda opozicinės Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos darbotvarkė. Ačiū, ministre.

**K. ŽUROMSKAS.** Ačiū.

**Opozicinės Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos darbotvarkė**

*14.30 val.*

**Diskusija „Kaip auginti Lietuvą: demografijos iššūkiai ir sprendimai“**

Kaip skelbta – diskusija „Kaip auginti Lietuvą: demografijos iššūkiai ir sprendimai“. Pirmą kalbėti kviečiu Seimo narį, Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos seniūną L. Kasčiūną.

**Seimo nario Lauryno Kasčiūno kalba**

**L. KASČIŪNAS** (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiama Aušrine. Gerbiami kolegos, pradedame opozicinę darbotvarkę ir pradedame nuo fundamentalaus klausimo, tai yra demografinės žiemos, demografinės katastrofos, demografinės krizės. Šiais laikais turime daug įvairių situaciją apibūdinančių terminų. Pradėjome šiais metais kalbėti apie tai – pradėjo ir Prezidentas, pradėjo ir parlamentas. Mes norime, kad tos kalbos būtų konceptualios, aiškiai parodytų, kur mes esame, pateiktume argumentus ir sprendimus, kaip įmanoma spręsti situaciją, ar iš principo ją įmanoma išspręsti, nes viskas yra labai sudėtinga ir kompleksiška. Todėl esu labai dėkingas, kad kartu su mumis šiandien bus mūsų ekspertai, demografijos ekspertai, kurie pasidalins savo įžvalgomis, matyt, ir ilgametėmis įžvalgomis, daug patirties sukaupę ekspertai, kurie turės tikrai ką mums, sprendimų priėmėjams, pasakyti dėl temos, kurios sprendimų šiandien, jeigu mes net ir imtumės tam tikrų sprendimų ir taiklių sprendimų, galiausiai efektas būtų tik po 10, 15 ar 20 metų, ir tą reikia mums, politikams, suprasti. Politikams, kurie dažnai visą politinį paveikslą mato politinio ciklo kategorijomis, ketverių metų kategorijomis, čia reikia pakilti ir ištrūkti iš to, ir nueiti į visai kitą lygį.

Gerbiami kolegos, ilgą laiką demografija buvo laikoma socialinės politikos klausimu, siejama su išmokomis, pensijomis ar gerovės valstybės modeliu. Tačiau šiandien turime pripažinti – demografija yra kur kas daugiau. Tai strateginis Europos ir Lietuvos ateities klausimas, klausimas apie mūsų ekonomiką, mūsų visuomenės, mūsų saugumą. Visa Europa ir Lietuva įžengė į ilgalaikio gyventojų mažėjimo laikotarpį. Tai nėra laikinas svyravimas – tai struktūrinis pokytis, kuris formuos mūsų valstybes dešimtmečius į priekį.

Skaičiai kalba patys už save: jau nuo 2012 metų Europoje miršta daugiau žmonių, nei gimsta. Europos Sąjungos gyventojų skaičius šiais metais turėtų pasiekti piką ir pradės mažėti. Šian-

dien vidutinis gimstamumo rodiklis Europoje siekia 1,3–1,4 vaiko vienai šeimai. Gerokai mažiau nei 2,1, reikalingas gyventojų skaičiaus stabilumui, vadinamajam demografiniam stabilumui.

Lietuvoje rodikliai dar prastesni. 2025 metais Lietuvoje fiksuotas istoriškai žemas gimstamumas. Preliminariais duomenimis, gimė apie 17 tūkst. kūdikių, tai yra apie 1,5 tūkst. mažiau nei 2024 metais. Taigi suminis gimstamumo rodiklis nukrito iki 0,99. Ekonomistas Ž. Mauricas taikliai apibūdino susidariusią situaciją – demografinė savižudybė.

Tačiau ne mažiau svarbus ir kitas pokytis – visuomenės amžiaus struktūra. Ilgėjant gyvenimo trukmei ir mažėjant gimstamumui, mažėja jaunų žmonių dalis ir didėja vyresnio amžiaus gyventojų dalis. Kitaip tariant, vis mažesnis skaičius dirbančių žmonių turės išlaikyti vis didesnę visuomenės dalį.

Tačiau demografija nėra vien skaičių klausimas – tai struktūrinis visuomenės senėjimas, kuris daro įtaką beveik visoms viešosios politikos sritims. Ji keičia ekonomiką – mažėja darbo jėga, didėja spaudimas produktyvumui. Ji keičia socialines sistemas – pensijos, sveikatos apsauga tampa vis mažiau tvarios. Ji keičia regionus – matome tuštėjančius miestus, silpstančias bendruomenes. Demografiniai disbalansai gali didinti socialinę fragmentaciją ir įtampas. Ir ji keičia saugumą. Mažėjanti ir senstanti visuomenė neišvengiamai veikia valstybės atsparumą, jos gebėjimą mobilizuoti išteklius ir išlaikyti karinius gynybos pajėgumus. Todėl demografinis atsparumas yra ne tik socialinės, bet ir nacionalinio saugumo politikos dalis.

Kyla klausimas: kaip mes čia atsidūrėme? Be abejo, vieno atsakymo nėra. Žmonės šeimas kuria vėliau. Būstas tampa sunkiau įperkamas. Darbo ir šeimos derinimas nemažai daliai žmonių yra sudėtingas klausimas. Keičiasi vertybės. Keičiasi gyvenimo būdas. Urbanizacija traukia žmones į didmiesčius, o regionai silpsta. Ekonominis neapibrėžtumas skatina atidėti sprendimus turėti vaikų. Demografinio nuosmukio priežastys yra daugialypės, todėl negali būti ir vieno politinio sprendimo.

Per pastaruosius dešimtmečius skirtingos valstybės taikė įvairias priemones: išmokas šeimoms, mokesčių lengvatas, tėvystės ir motinystės atostogų, vaikų priežiūros sistemas. Tai svarbu, bet turime būti sąžiningi: vien finansinės paskatos šios problemos neišsprendžia – reikalingas platesnis požiūris. Pirmiausia, būsto politika. Jaunoms šeimoms reikia realios galimybės įsigyti būstą. Tai reiškia ne tik kainų klausimą, bet ir prieinamą finansavimą, pirmo būsto instrumentus, ilgalaikį stabilumą. Jei jauni žmonės neturi kur kurti šeimos, jie tiesiog atideda.

Antra, darbo rinka. Lankstumas ir galimybė derinti darbą bei šeimą turi tapti norma. Tai reiškia lankstesnes darbo formas, šeimai palankią darbdavių kultūrą, aiškias garantijas grįžtant į darbo rinką po vaiko priežiūros. Sprendimas turėti vaikų neturi reikšti profesinės rizikos.

Trečia, vaikų priežiūros infrastruktūra. Ji turi būti prieinama, kokybiška ir lanksti. Darželiai, ankstyvojo ugdymo sistema, priežiūros paslaugos – visa tai turi veikti taip, kad šeimos galėtų realiai planuoti savo kasdienybę.

Ketvirta, kultūrinė aplinka. Turime atvirai kalbėti apie šeimos vertę, apie tai, kad vaikų auginimas nėra tik asmeninis pasirinkimas – tai ir visuomenės ateities kūrimas. Valstybė negali primesti sprendimų, bet ji gali formuoti aplinką, kurioje šeima yra palaikoma, o ne marginalizuojama.

Ir dar vienas svarbus klausimas – migracija. Vis dažniau girdime siūlymus darbo jėgos trūkumą spręsti imigracija iš trečiųjų šalių. Tačiau migracija negali tapti demografinės politikos pakaitalu. Jeigu ją laikysime pagrindiniu sprendimu, rizikuojame sukurti naujų socialinių, politinių ir kultūrinių įtampų, kurias vėliau bus labai sunku suvaldyti. Todėl pirmiausia turime stiprinti savo pačių demografinį atsparumą.

Ir čia prieiname prie esminio dalyko – demografinė politika yra valstybės strateginis klausimas. Jos rezultatai matuojami ne metais, o dešimtmečiais. Sprendimai, kuriuos priimame šiandien, atsispindės po 20 ar 30 metų. Todėl ši sritis reikalauja strateginės kantrybės ir, svarbiausia, politinio tęstinumo. Demografija negali tapti vienos kadencijos ar vienos Vyriausybės projektu – tai turi būti ilgalaikė valstybės kryptis, todėl turime pradėti rimtai kalbėti apie plataus masto susitarimą tarp parlamentinių partijų dėl demografinės politikos. Be tokio susitarimo, be nuoseklumo, be ilgalaikės vizijos mes šios problemos neišspręsime.

Esminis klausimas yra gana paprastas: ar mes susitaikysime su demografine žiema kaip neišvengiama nauja realybe, ar vis dėlto bandysime ją keisti? Esu įsitikinęs, kad turime bandyti, turime ieškoti sprendimų, net jei jie sudėtingi, net jei jų rezultatai pasimatys tik po daugelio metų, nes demografija nėra tik statistika – tai klausimas apie tai, ar po kelių dešimtmečių Lietuvoje vis dar bus kam kurti, dirbti ir ginti savo valstybę. Ačiū.

O dabar žodis mūsų ekspertams. Dėkoju.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Kviečiu kitą pranešėją – gerbiamą profesorę A. Maslauskaitę.

**Profesorės Aušros Maslauskaitės kalba**

**A. MASLAUSKAITĖ.** Gerbiama Seimo Pirmininko pavaduotoja, gerbiami Seimo nariai, dėkoju už kvietimą kalbėti jums. Mane pakvietė kalbėti apie gimstamumą, apie vaikų susilaukimą. Apie šiuos klausimus mes galime kalbėti iš labai įvairių perspektyvų: mes galime kalbėti iš filosofinės perspektyvos, mes galime kalbėti iš teologinės perspektyvos, galime kalbėti tiesiog šiaip, buitiškai. Aš atstovauju demografijos mokslui ir kalbėsiu iš demografijos perspektyvos.

Apskritai demografija, kaip mokslas, turi tokią prastą lemtį, galiu pasakyti, nes išties demografija tiria dalykus, kurie yra daugelio žmonių gyvenimo kelio dalykai: gimimas, judėjimas, kėlimasis iš miestų į miestus, iš kaimo į miestus, iš vienos šalies į kitą ir mirtis. Daugelis žmonių išties mano, kad tai tampa pakankamu pagrindu turėti nuomonę, turėti kartais ir ekspertinę nuomonę. O demografija, kaip mokslas, išties visus šituos įvykius įpakuoja dar į rodiklius, čia ir prasideda iš tikrųjų mokslas. Būtent šiandien aš ir norėčiau daugiau kalbėti iš demografijos mokslo rodiklių perspektyvos. Tikiuosi, kad tai, ką jums kalbėsiu, padės šiek tiek galbūt kitaip vesti diskusiją, kuri vyksta jau tikrai seniai. Aš nesutikčiau su prieš tai buvusiu prelegentu, kad tik dabar suintensyvėjo. Tos diskusijos vyksta nuolat. Aš dirbu jau daugiau negu 20 metų ir tikrai mes visą laiką diskutuojame apie demografiją ir apie gimstamumą. Yra įvairių iniciatyvų ir dabartinėje Seimo kadencijoje mes irgi turėjome vasario mėnesį Seimo Pirmininko organizuotą diskusiją.

Taigi žvilgsnis į gimstamumo demografiją. Iš karto pasakau, kad labai mažai kalbėsiu apie jums, kaip politikams, rūpimus klausimus, tai yra ką daryti. Aš daugiau kalbėsiu apie tai, kas yra, ir tik galbūt pačioje pabaigoje pasakysiu tai, ko nereikėtų daryti. O ką daryti? Išties mes visai neblogai darome, ir aš džiaugiuosi, kad ir prieš tai kalbėjęs prelegentas išsakė daug tokių dalykų, kurie yra svarbūs ir kurie gali bendravardiklinti politines partijas, politinių partijų atstovus.

Gerai. Pradėkime nuo bendresnio klausimo apie tai, kiek mūsų yra ir kiek mūsų buvo. Kodėl? Nes būtent gimstamumas labai dažnai aptariamas siejant su mūsų egzistenciniu išlikimu, su mūsų ateitimi. Mes intuityviai kažkaip samprotaujame, mūsų minties eiga yra tokia, kad jeigu mes turime mažiau vaikų, mes turime mažiau Lietuvos. Išties, atrodo, sunku būtų tam prieštarauti, bet mūsų demografinė raida vien žiūrint į gyventojų skaičiaus kaitą ilgalaikėje perspektyvoje rodo, kad veikia kiti procesai. Jeigu mes pasižiūrėsime nuo 1960 metų, ką jūs matote šitoje skaidrėje, 30 metų, iki 1990 metų, mes augome kaip populiacija, ir mes paaugome milijonu. Nuo 1990 metų iki 2007 metų mes atitinkamai sumažėjome vėl milijonu. Mes plėtėmės ir tada traukėmės.

Kas skatino šituos procesus? Žiūrint nuo 1960 metų iki 1990 metų, pirmiausia mūsų augimą skatino imigracija, mažėjantis, bet vis dar komfortiškas gimstamumas, gerėjantys moterų vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės rodikliai. Po 1990 metų mes persivertėme į kitą pusę ir pradėjome mažėti.

Kodėl mes mažėjome? Pirmiausia dėl emigracijos ir neigiamos natūralios gyventojų kaitos – daugiau gyventojų mirė, negu gimė. Bet apie 70 % mūsų susitraukimo šituo 30 metų periodu yra susiję būtent su migracijos tendencijomis. Lygiai taip pat ir dabar mes šiek tiek augame dėl emigracijos. Tai yra labai svarbu turėti omenyje, kai mes kalbame apie gimstamumą. Mes turime suprasti, kad nebūtina gimstamumo sukabinti su ateitimi ir galvoti, kad tai yra vienintelis demografinis veiksnys, kuris lemia mūsų ateitį.

Dešinėje šios skaidrės pusėje jūs matote, kas būtent lemia vadinamąją demografinę gyventojų lygtį. Mes šiomis dienomis išties turime labai daug antraščių. Kai kurios iš jų buvo ir čia paminėtos – demografinė krizė, demografinė duobė, demografinis krachas, demografinė žiema ir taip

toliau, ir panašiai. Labai dažnai mes manipuliuojame vienu skaičiumi, tai yra būtent tas 17,4 tūkst. kūdikių, kurių buvo susilaukta 2025 metais. Tai yra absoliutūs skaičiai. Dažnai mes tuos skaičius lyginame su skaičiais, kurie buvo 1990 metais, ir tuomet mes turėjome 57 tūkst. naujagimių. Aišku, žvelgiant ir lyginant šituos skaičius, tai daro įspūdį, ar ne? Atrodo, išties tris kartus sumažėjęs absoliutus kūdikių skaičius.

Pasižiūrėkime į viršų šitos laiko eilutės. Mes matome reproduktyvaus amžiaus moteris. 1990 metais jų buvo beveik milijonas. Dabar mes jų turime 600 tūkst. Taigi mes netekome dalies moterų, kurios galėtų susilaukti vaikų. Mes jų netekome dėl intensyvios emigracijos ir dėl mažėjančio gimstamumo. Demografijoje mes sakome, kad mes patekome į tai, kas yra vadinama žemo gimstamumo spąstais: mažiau moterų – mažiau vaikų. Taigi mes negalime tikėtis iš tikrųjų, kad mes galėsime sugrįžti kada nors į tą 50 tūkst. kūdikių rodiklį, ar ne?

Kitas būdas pažvelgti į susilaukiamus vaikus yra suminis gimstamumo rodiklis, kurio reikšmė čia jau buvo minėta. Taip pat nežinau, kodėl naujausia reikšmė yra įvardijama ne ta, kuri yra Valstybės duomenų apsaugos agentūroje, bet cirkuliuoja viešoje erdvėje, tai yra tas mažesnis net negu vienas rodiklis. Na, bet tebūnie.

Suminis gimstamumo rodiklis yra vidutinis skaičius vaikų, kurių susilaukia viena reproduktyvaus amžiaus moteris per visą savo gyvenimą. Tai yra vienas dažniausiai naudojamų rodiklių. Ir labai dažnai mes į tą rodiklį žiūrime susiaurindami perspektyvą, žiūrėdami tik į tai, kas yra šalia mūsų paskutinius 10 ar 15 metų. Aš siūlau šiek tiek atverti langą ir pažiūrėti į platesnę perspektyvą, paskutinius 60 metų. Ką mes matome? Per visą sovietmetį suminis gimstamumo rodiklis mažėjo, ar ne? Jis nuolat mažėjo, ir 1990 metais mes pasiekėme tą tokią simbolinę dviejų ribą, tai yra vidutinis dviejų vaikų skaičius, kurių susilaukė viena reproduktyvaus amžiaus moteris.

Vėliau visą dešimtą dešimtmetį suminis gimstamumo rodiklis mažėjo. Tai buvo tendencija, kuri buvo būdinga daugeliui mūsų regiono šalių. 2004 metais mes pasiekėme piką, atsiprašau, dugną, apatinę ribą, ir ta riba buvo labai artima tam, ką mes turime dabar, tai yra 1,24. Vėliau mes išgyvenome atsigavimo dešimtmetį, šiek tiek daugiau negu dešimtmetį, ir 2016 metais suminis gimstamumo rodiklis buvo 1,7. Vėlgi tas atsigavimas buvo būdingas daugeliui šalių su tam tikromis individualiomis variacijomis, nedidelis, bet jisai buvo. Atsigavimas, matyt, buvo *didžiąja dalimi* sąlygotas būtent posttranzicinio periodo pabaigos, tam tikro gyvenimo normalizavimo, pasikeitusių socialinių ir demografinių normų, kurios reguliavo šeimos kūrimą ir vaikų susilaukimą. Bet tai yra bendras skaičius.

Mes matome, kad paskutinį dešimtmetį nuo to 1,69 mes vėl leidžiamės į duobę, ar ne? Mes vėl leidžiamės į nuokalnę. Labai dažnai būtent šitas skaičius vėlgi mums atrodo labai grėsmingai, jis jokiu būdu nėra džiuginantis. Bet vertinant šitą skaičių, manau, labai svarbu irgi dar pasižiūrėti, kaipgi atrodo šitas suminis gimstamumo rodiklis pagal susilauktų vaikų eiliškumą, kitaip tariant, pasižiūrėti suminį gimstamumo rodiklį. Jeigu mes jį sulaužome ir pažiūrime, kiek pirmų vaikų įnešė savo dalį į šitą rodiklį, antrų ir paskesnių vaikų, ar ne, tai kairėje šitos skaidrės pusėje jūs būtent ir matote skirtingos eilės vaikų indėlį į bendrą tą suminį gimstamumo rodiklį, ar ne? Galvojant apie politiką, tai yra labai svarbu, nes visą laiką mes turime galvoti apie priemones, arba politikos priemones, kurios yra skirtos pirmiems vaikams ir paskesniems vaikams todėl, kad pirmo vaiko šeimos dažniausiai tiesiog susilaukia, o paskesni vaikai yra jau sudėtingesnių šeimos sprendimų ir derybų objektas. Tai matome, kad po 2004 metų atsigavimas pirmiausia buvo skatinamas antrųjų ir paskesnių vaikų susilaukimo. Būtent antrųjų vaikų dalis labiausiai augino suminį gimstamumo rodiklį. Pirmųjų vaikų indėlis ryškiai nekito, 2008–2016 metais jis buvo stabilus. Tai, ką matome po 2016 metų, yra būtent pirmųjų vaikų indėlio į suminį gimstamumo rodiklį mažėjimas. Suminio gimstamumo rodiklio svyravimai yra labai jautrūs būtent dėl to, kada žmonės susilaukia vaikų, kada moterys susilaukia vaikų, kokiame amžiuje jos susilaukia pirmo ir paskesnių vaikų.

Dešinėje skaidrės pusėje mes matome vidutinį moters amžių, gimdant pirmą vaiką Baltijos šalyse. Matome Lietuvą, kuri yra tokia riebesnė, juoda linija, tai nuo 1990 metų, kai vidutinis pirmo vaiko susilaukimo amžius buvo 23 metai, šiandien mes turime 29 metus, kai kuriose Europos

šalyse jis yra ir 31. Būtent ką mes išgyvenome per šiuos 30 metų, tai yra labai svarbus vaikų susilaukimo kalendoriaus pasikeitimas. Būtent šitas procesas labai iškraipo suminį gimstamumo rodiklį, apie kurį mes jau kalbėjome ir kuris dažniausiai yra naudojamas bandant suprasti, kas gi vyksta su gimstamumu.

Čia aš noriu parodyti būtent kitą, dar vieną gimstamumo matą, tai yra vadinamąjį kohortinį gimstamumo rodiklį, tai yra susilauktų vaikų skaičių moterų, kurios jau baigia savo reproduktyvų amžių. Tai yra tiksliausi demografiniai rodikliai, bet, deja, jie matuoja procesą, kuris jau yra pasibaigęs. Šioje skaidrėje mes matome galutinį kohortinį gimstamumo rodiklį moterų, kurios gimė 1944–1980 metais. Vėlgi trys šalys ir Lietuva – tamsi juoda linija. Ką mes čia matome? Mes matome, kad kohortinis rodiklis, vertinant nuo vyriausių kartų, nuolat mažėjo, bet tas mažėjimas nėra toks didelis, jis mažėjo nuo 2 iki 1,8 jauniausių moterų kartų. Tai yra moterys, kurios gimė 1980 metais, kurios šiandien yra sulaukusios 45 metų, vidutiniškai susilaukė 1,8 vaiko. Tai yra moterys, kurios vaikus gimdė maždaug nuo 2008 metų iki dabar. Kas yra dar svarbu? Tai, kad šitas rodiklis yra panašus ir dešimčia metų vyresnėse kartose, tai yra moterų, kurios gimė 1970 metais ir kurioms šiandien yra apie 55 metus.

Ką tai rodo? Tai rodo stabilumą, gimstamumo stabilumą, nepaisant būtent suminio gimstamumo rodiklių fliuktuacijų, kurios yra susijusios su periodiniais veiksniais. Būtent šitas kohortinis gimstamumo rodiklis mums leidžia turėti šiokio tokio santūraus optimizmo, vertinant dabartines gimstamumo tendencijas. Mes galime tikėtis, kad suminis gimstamumo rodiklis atsigaus. Žinoma, klausimas: kada ir kiek? Galbūt po dešimties metų mes galėsime taip pat fiksuoti, kad tas kohortinis gimstamumo rodiklis yra tarp 1,6 ir 1,8, kas būtų visiškai nuoseklu ir geras rodiklis.

Kitas svarbus dalykas, kai mes kalbame apie gimstamumą, yra tai, jog bevaikių moterų dalis Lietuvoje nėra didelė. Mes neturime duomenų apie jauniausiąją reproduktyvų amžių užbaigusių moterų kartą, bet būtent 1975–1979 metų moterų kartoje bevaikystės rodikliai buvo 11 %, apskritai vertinant europiniame kontekste, tai yra mažai. Laikoma, jog apie 15–20 % bevaikystė yra pakankamai aukšta. Aišku, mes irgi negalime tikėtis kažkokio kardinalaus šuolio. Kalbėdami apie gimstamumą, mes labai dažnai išleidžiame iš akių santuokas. Mes šiandien labai daug komentuojame būtent apie vaikus, gimstamumą, bet kažkaip nuošalyje paliekame santuokų rodiklius ir užmirštame tai, kad partnerystė yra vaikų susilaukimo prielaida.

Nepaisant šeimos pokyčių, dramatiškų, radikalių šeimos pokyčių, kurie įvyko per 30 metų, Lietuvoje santuoka vis dėlto išliko vaikų susilaukimo prielaida. Mes turime žemą nesantuokinį gimstamumą, apie ketvirtį visų vaikų gimsta ne santuokoje. Apskritai tai yra žemas nesantuokinis gimstamumas. Gyvenimas kartu yra įsitvirtinęs socialinis, kultūrinis modelis. Įsitvirtinimas per būstą, profesiją, santuoką, vaikus. Lietuviai išlieka visuomene, kurioje vaikai gimdomi susituokus. Tokia yra socialiai normatyvinė gyvenimo kelio seka. Tai, ką matome nuo 2018 metų, yra būtent pirmųjų santuokų rodiklių mažėjimas. Taigi turime lygį, kuris atitinka arba yra artimas tam, kurį turėjome 2000 metų pradžioje. Vėlgi matome: nėra santuokų – nėra vaikų.

Aišku, kodėl tas gimstamumo, atsiprašau, santuokų rodiklis mažėjo prieš 30 metų, buvo visai kitų priežasčių. Mes tuomet išgyvenome būtent tą vadinamąjį šeimos modelio pasikeitimą, perėjimą nuo modelio, kai šeima yra kuriama santuokos pagrindu, prie modelio, kai šeima pradedama neregistravus partnerystės ir žmonės kurį laiką gyvena nesusituokę.

Aišku, šiandien mes turime kalbėti apie visai kitus dalykus, kurie veikia santuokų atidėjimą. Kai kurie iš tų veiksnių buvo paminėti gerbiamo L. Kasčiūno. Bet akivaizdu, kad mes esame tokio naujo demografinio periodo pradžioje. Čia veikia, natūralu, daug veiksnių. Veikia kultūriniai veiksniai, kurie sunkiai gali būti pajudinami politikos, ir veikia struktūriniai veiksniai, kuriuos įmanoma kaip nors modeliuoti, švelninti, mažinti tam tikrus barjerus įvairiomis socialinės politikos priemonėmis.

Žiūriu į laikrodį, aš gal praleisiu interpretacijas, kodėl šie procesai vyksta. Pačioje pabaigoje tik pasakysiu, ko, manau, nereikėtų daryti. Pirmiausia nereikėtų tikėtis, kad dalykus galima pakeisti greitai. Šita mintis jau nuskambėjo. Nereikėtų tikėtis, kad galima grįžti prie 2,1 suminio gimstamumo rodiklio – prie to mes niekada negrįšime. Nesitikėti, kad pinigai už vaikus suveiks. Pinigai gali suveikti trumpuoju laikotarpiu, ką rodo tyrimai, bet jie nepanaikina giluminių struk-

tūrinių priežasčių, todėl iš tikrųjų tokio tvaraus efekto gimstamumui neduoda. Ir nesitikėti, kad politika gali pakeisti žmonių pasaulėžiūrą. Mes turime suprasti, kad į demografinę areną ateina nauja karta, ateina karta, kuri gimė apie 1990-uosius. Tai yra nepriklausomybės karta. Mes labai nedaug apie ją žinome. Vienas iš mano galbūt palinkėjimų, ką daryti, tai turėti daugiau duomenų, kurie būtų naudojami demografinėje politikoje.

Baigdama tikrai norėčiau pasidžiaugti tiek praėjusios, tiek šios Vyriausybės iniciatyvomis finansuoti didelius, sudėtingus, kompleksiškus ir brangius demografinius tyrimus, turiu omenyje gimstamumo ir šeimos tyrimą, kuris yra pradėtas įgyvendinti. Aš tikiuosi, kad po gerų metų mes turėsime daugiau atsakymų į klausimą, kas gi vyksta su gimstamumu Lietuvoje? Ačiū už dėmesį.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju gerbiamai A. Maslauskaitei.

Kitas pranešėjas nuotoliu – daktaras V. J. Deimantas.

**Daktaro Vytenio Juozo Deimanto kalba (*nuotoliniu būdu*)**

**V. J. DEIMANTAS.** Laba diena visiems. Laba diena, gerbiama Seimo Pirmininko pavaduotoja, gerbiami Seimo nariai. Aš tikiuosi, kad visi mane girdite. Šiuo metu norėčiau pasidalinti skaidrėmis, kurias jau turėtumėte matyti.

Dar kartą ačiū už pakvietimą į šiandienos popietinę sesiją. Šiuo metu norėčiau pasidalinti keletu įžvalgų apie Lietuvą besitraukiančioje Europoje ir keletu įžvalgų apie ilgalaikius iššūkius, kurie yra susiję su mažėjančiu gyventojų skaičiumi tiek Europos Sąjungoje, tiek pačioje Lietuvoje.

**PIRMININKĖ.** Aš labai atsiprašau, mes kol kas nematome jūsų skaidrių.

**V. J. DEIMANTAS.** Supratau, bandysiu dar kartą. Ar matyti dabar?

**PIRMININKĖ.** Tikrai taip. Ačiū.

**V. J. DEIMANTAS.** Labai gerai. Ačiū, kad pranešėte. Taigi norėjau pasidalinti iš pradžių pirma faktine informacija, kuri susijusi su Europos gyventojų skaičiaus mažėjimu. Kaip jau girdėjome, Europos gyventojų skaičius piką pasieks šiais metais ir nuo šio laiko pradės mažėti. Šioje skaidrėje matote prognozę, kuri, remiantis 2022 metų duomenimis, nurodo, jog, judant į priekį, apie 2052–2053 metus Europos Sąjungos gyventojų skaičius, iki tol buvęs didesnis negu beveik 447 mln. gyventojų, pasieks atspirties tašką 2022 metų lygmeniu ir mažės. Iki 2100 metų prognozuojama, kad Europos Sąjungos gyventojų skaičius pasieks 420 mln. gyventojų. Tai yra beveik 27 mln. mažiau negu 2022 metais arba beveik 30–31 mln. mažiau negu 2026 metais.

Ką tai reiškia mums ir kaip priėjome prie šių procesų mes, kaip Europos Sąjunga ir kaip Lietuva? Esu dėkingas gerbiamai profesorei A. Maslauskaitei, kuri apžvelgė gimstamumo tendencijas Lietuvoje. Svarbu paminėti, kad gimstamumas yra taip pat sudedamoji šių procesų dalis ir visoje Europos Sąjungoje. Europos Sąjungos gimstamumas mažėjo taip pat nuo 1960 metų, apie 1978 metus pasiekė mažesnį skaičių, negu reikalinga natūraliai populiacijos kaitai išlaikyti. Nuo to laiko žiūrime į procesą, kuris nurodo, kad gyventojų skaičius ne tik kinta, bet taip pat kinta ir struktūra. Vadinasi, nuo to momento galime brėžti liniją, kuomet vyresnio amžiaus žmonių palengva daugėjo, palyginus su jaunesniais žmonėmis. 2012 metai pažymi laikotarpį, kuomet vyresnio amžiaus žmonių tapo daugiau negu gimstančių, turint galvoje, kad mirštančių buvo daugiau negu gimstančių. Tai nurodė dar vieną papildomą trajektoriją, kad vyresnio amžiaus žmonių ne tik daugės, bet jie taip pat ir gyvens ilgiau. Tai matome dėl kitų papildomų socioekonominių priežasčių, bet Europos veidas keičiasi ne vien dėl to, kad mažėja kūdikių. Jis keičiasi taip pat ir dėl to, kad atitinkamai daugėja ir vyresnio amžiaus žmonių.

Papildomas svarbus faktorius, nurodantis kitą dedamąją šiame procese, yra migracija. Nors migracija padėjo lėtinti tempą Europos Sąjungos gyventojų mažėjimo perspektyvoje, be jos jau nuo 2012 metų, kaip prieš tai minėta, matytume, kad gyventojų skaičius Europoje mažėja, tačiau labai svarbu pabrėžti tai, kad tai nėra pakankama sąlyga sustabdyti mažėjimą. Nors procesą migracija lėtina, jokiu būdu jo negali sustabdyti.

Šioje skaidrėje noriu pasidalinti savo ir kolegų iš Makso Planko demografinių tyrimų instituto bei Oksfordo universiteto tyrimais. Mes čia žiūrėjome į vidutinę gyventojų skaičiaus pokyčio dinamiką Europos Sąjungoje nuo 2000 metų iki 2017 metų. Taip pat pridedamos keletas šalių iš

Europos ekonominės bendrijos bei kandidačių narių. Čia noriu atkreipti dėmesį, kad svarbu suprasti, ką reiškia spalvos. Violetinė spalva nurodo didėjantį arba didelį gyventojų skaičiaus neigiamą pokytį, tai yra didelę depopuliaciją. Žalsvai mėlyna spalva nurodo depopuliaciją, žalesnė spalva reiškia, kad tose šalyse ir (ar) regionuose gyventojų skaičius auga, o geltona spalva reiškia, kad gyventojų skaičius auga sparčiai. Atitinkamai du faktoriai, kurie nulemia šią klasifikaciją, yra natūralus gyventojų skaičiaus pokytis, tai yra ar daugiau gimsta, ar miršta žmonių tame regione ir šalyje, bei migracija, emigracija.

Atitinkamai galime matyti dvi tendencijas. Kai kalbame apie šalis Europos žemyne, matome, kad yra tam tikros šalys, kurios labiau auga, negu mąžta. Tos šalys yra Europos Sąjungos vakaruose, arba žemyno vakaruose, tokios kaip Belgija, Nyderlandai ar jau už Europos Sąjungos esanti Jungtinė Karalystė, taip pat Šiaurės šalys – Švedija ar Norvegija. Šalys, kurios susiduria per šį laikotarpį su vidutiniškai didesniu gyventojų skaičiaus mažėjimu, yra Europos Sąjungos pietuose, Vidurio, Rytų Europoje ar Baltijos šalys. Atitinkamai matome, kad tiek Portugalija, tiek Lenkija, Latvija ar Lietuva gali būti priskiriamos prie itin mažėjančio gyventojų skaičiaus šalių.

Tačiau ne vien šalys yra svarbus faktorius kalbant apie gyventojų skaičiaus pokyčius. Demografinės tendencijos nėra lygios tarp šalių, kaip įrodo mūsų tyrimas, bet jos nėra taip pat lygios ir šalių viduje. Šalių regionai taip pat skiriasi. Matome, pavyzdžiui, žiūrėdami į Lenkiją, kad nors labai nemaža dalis šalies viduje esančių regionų traukėsi per šį laikotarpį, urbanizuotos vietovės, miestai augo. Vadinasi, žiūrėdami į šį tyrimą galime ne tik kalbėti apie tai, kad praeitis buvo gana įvairi, kalbant iš demografinės perspektyvos, bet taip pat galime ir tikėtis, kad mažėjančioje Europoje šie demografiniai procesai taip pat nevienodai paveiks tiek pačias Europos Sąjungos šalis ar kaimynes, tiek regionus, esančius šiose šalyse.

Nors tikrai yra ne viena priežastis, kuri privedė Europą prie dabartinės demografinės situacijos, čia norėjau išskirti vieną iš svarbių ir į veiksmą kreipiančių priežasčių, tai yra taip pat demografinę politiką. Pronatalistinė politika, arba kitaip – vadinamoji politika, skirta grynai skatinti gimdymui, pasirodo, nesuteikia tokių rezultatų, kokių Europoje politikai, politikos formuotojai ar mokslininkai iš pat pradžių tikėjosi. Bet noriu priminti, kad dar prieš 30 metų didžioji problema Europoje bei kitose šalyse buvo labiau susijusi su per dideliu vaikų skaičiumi negu su mažėjančiu vaikų skaičiumi. Tad per 30 metų pakankamai atsirado informacijos, leidžiančios įvertinti, kaip politikos kryptys, pasikeitusios, perorientuotos į gimstamumą, suveikė ar nesuveikė. Trumpai tariant, piniginės paskatos, kurios yra orientuotos tiktai į vaikų gimdymą, vadinamoji pronatalistinė politika, literatūroje, mokslinėje literatūroje nebuvo įrodytos kaip veikiančios, turint galvoje, kad, šeimai suteikiant pinigų už papildomą vaiką ar pirmą vaiką, maža tikimybė, kad susilauks vaikų daugiau, negu pati šeima planavo. Tačiau kompleksinė šeimos politika yra visos socialinės politikos dedamoji, kuri dažnai pabrėžiama kaip gana veiksminga priemonė, kalbant apie demografinius pokyčius tiek Europoje, tiek kituose išsivysčiusiuose kontekstuose kaip Kanada, Japonija ar Jungtinės Valstijos.

Literatūroje dažnai kalbama, kad vaiko priežiūros atostogos yra viena iš svarbių priemonių, leidžiančių šeimoms susilaukti vaikų ir įgalinančių derinti kitus socialinius, asmeninius procesus, tokius kaip karjera, darbas, sveikata. Bet taip pat labai svarbi ir kita papildoma šitos kompleksinės šeimos politikos dedamoji, tai yra vaiko priežiūros paslaugos. Vaikų darželiai, prieinamumas prie mokyklų yra taip pat svarbi dalis, kuri nurodoma literatūroje kaip veikianti teigiamai žmones, norinčius susilaukti vaikų, ir skatinanti juos iš tiesų susilaukti papildomo vaiko ar pirmo vaiko. Trumpai tariant, iš politikos krypčių, kurios dažniausiai atsiranda mokslinėje ar politinėje literatūroje, piniginės paskatos dažnai nurodomos kaip mažai veikiančios ar neveikiančios, o kompleksinės šeimos politikos, susijusios su vaiko priežiūros atostogomis ar vaiko priežiūros paslaugomis, dažnai pabrėžiamos kaip veiksmingos ir skatintinos priemonės. Žinoma, yra labai daug kultūrinių priežasčių, socialinių priežasčių, apie kurias šiandien neturėsime laiko pakalbėti detaliai. Bet, kalbant apie konkrečius veiksmus, šios trys kategorijos yra svarbios.

Kaipgi atrodo Lietuva mažėjančioje Europoje, pamatysite iš šios animacijos, taip pat ateinančios iš minėto mūsų ir kolegų tyrimo, kad per antrąjį šio šimtmečio dešimtmetį dauguma Lietuvos administracinių vienetų, regionų susidūrė su pakankamai aukšta depopuliacija, tai yra mažė-

jančiu gyventojų skaičiumi. Tačiau artėdami prie šio dešimtmečio, apie 2018 metus, pamatome, kad aplink Vilnių bei Klaipėdą vis dėlto matomas gyventojų skaičiaus augimas, o aplink Kauną procesai, susiję su depopuliacija, sumažėja.

Kadangi profesorė A. Maslauskaitė jau daug kalbėjo apie gimstamumą, taip pat palietė ir senėjimo klausimus, likusioje šio pristatymo dalyje tiesiog norėsiu pasižiūrėti į migracijos dinamiką, kuri taip pat yra susijusi su besikeičiančiais Lietuvos rodikliais.

Taigi nuo 2019 metų į Lietuvą atvyksta daugiau žmonių, negu išvyksta, ir tai yra taip pat viena svarbi sudedamoji Lietuvos demografinių procesų dalis ir viena pagrindinių priežasčių, kodėl matome gyventojų skaičiaus didėjimą tiek šalyje, manau, taip pat ir regionuose. Atmetę kitus procesus, susijusius su vidine Europos Sąjungos migracija, čia pamatysite, kad Lietuvoje paaugo ir itin ženkliai paaugo užsienyje gimusių gyventojų skaičius. Matome, kad apie 2022 metus gana staigus augimas pastebimas šių gyventojų kategorijoje ir, žinoma, tai yra susiję su Rusijos karu Ukrainoje. Tačiau judant į priekį, artėjant prie 2026 metų, užsienio gyventojų… užsienio kilmės gyventojų Lietuvoje skaičius nepradėjo stipriai mažėti, vadinasi, šie žmonės įsitvirtino Lietuvoje ir atitinkamai atvažiavo daugiau žmonių gyventi ir dirbti Lietuvoje.

Čia norėjau parodyti, kaip atrodo mažiau įprastų imigracijos į Lietuvą šalių dinamika. Žinome, kad Lietuvoje šiuo metu daugiausia gyventojų iš trečiųjų šalių yra kilę iš Ukrainos, Baltarusijos ar Rusijos, tačiau tai yra ne vienintelės šalys, kurios prisideda prie augančio užsieniečių skaičiaus Lietuvoje. Šioje skaidrėje pamatysite, kad Lietuvoje gyventojų, kilusių iš Indijos ar Uzbekistano, skaičius taip pat ženkliai išaugęs ir dabar siekia apie 10 tūkst. gyventojų kiekvienai iš šių šalių.

Reziumuojant – tiek Europos Sąjunga, tiek Lietuva susidūrė su demografiniais procesais, stipriai rodančiais, jog gyventojų skaičius mažės. Matome tai iš to, kad Lietuvoje miršta daugiau žmonių, nei gimsta. Bet kita svarbi dalis yra imigracija. Imigracija, kaip ir Europos Sąjungoje, taip ir Lietuvoje, gali prisidėti prie gyventojų skaičiaus mažėjimo pagreičio. Ji gali prilėtinti gyventojų skaičiaus mažėjimą ir leisti mums panaudoti tą laiką tam, kad galėtume atsižvelgti į besikeičiančias visuomenines struktūras ir demografines struktūras. Tačiau svarbu paminėti, kad imigracija jokiu būdu negalės sustabdyti šio gyventojų skaičiaus mažėjimo proceso.

Pabaigai noriu atkreipti dėmesį, kad gyventojų skaičiaus mažėjimas stipriai susijęs su Europos Sąjungos, taip pat ir kiekvienos valstybės narės atsparumu. Ne vien ekonominiai klausimai, susiję su darbo rinka, įsitraukimu į našias ekonomikos sritis ar bendrojo vidaus produkto augimą, yra svarbūs. Svarbus ir socialinis saugumas, svarbus individualus saugumas, susijęs su sveikatos sistemos atsparumu, su gerovės valstybės teikiamomis paslaugomis.

Galiausiai gyventojų skaičiaus pokytis ne tik nurodo, kad šalyse gyvens mažiau žmonių – taip pat nurodo, kad gyvens daugiau vyresnio amžiaus žmonių. Mums, kaip šių visuomenių atstovams, mums, kaip Lietuvos gyventojams, išlieka klausimas, kaip mes užtikrinsime, kad teisingas pasiskirstymas tarp kartų leistų visuomenei gyventi glaudžiai ir santarvėje. Ačiū jums.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju gerbiamam daktarui V. J. Deimantui. Dabar kviečiu kitą mūsų pranešėją – daktarę R. Ubarevičienę.

### Daktarės Rūtos Ubarevičienės kalba

**R. UBAREVIČIENĖ.** Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Ačiū, kad pakvietėte prisidėti mane taip pat prie šių pranešimų. Esu kolegė demografų, bet pati esu visuomenės geografė, todėl norėčiau ir daugiau dėmesio atkreipti į teritorinę dimensiją vykstančių demografinių procesų. Dar laukiame skaidrių turbūt. Svarbu būtent atsižvelgti į geografinį aspektą dėl to, kad demografiniai procesai, reiškiniai, vykstantys šalyje, vyksta labai skirtingai skirtingose šalies vietose. Tai iš dalies užprogramuoja, kaip tai klostysis ir toliau.

**PIRMININKĖ.** Kol kas skaidrių nepavyksta mums surasti. Jūs galbūt tęskite.

**R. UBAREVIČIENĖ.** Norėčiau parodyti skaidrę su žemėlapiu, kurį būtent noriu ir aptarti. Kaip Vytenis minėjo, yra didelių regioninių skirtumų, tiek kalbant visos Europos mastu, tiek būtent norėčiau pavaizduoti gyventojų skaičiaus kaitą Lietuvoje.

Lietuva ypatinga tuo, kad nors tie procesai yra panašūs kaip daugelyje kitų šalių, turime didelę augančią regioninę nelygybę tiek gyventojų skaičiaus kaitos atžvilgiu, tiek įvairių demografinių rodiklių atžvilgiu, bet Lietuvoje tie pokyčiai yra ypač ryškūs, ypač dideli teritoriniai kontrastai, kuriuos nulėmė ir vis dar lemia Lietuvos apgyvendinimo sistema. Įsivaizduokite Lietuvą žemėlapyje ir įsivaizduokite keletą raudonų dėmių Lietuvoje, jos vaizduoja augantį miestų, miestų regionų gyventojų skaičių, o visa kita Lietuva yra tuštėjanti. Maždaug pusė šalies teritorijos… A, čia buvo ne mano. (*Balsai salėje*)

**PIRMININKĖ.** Tuoj atsiras skaidrės, jūs tęskite.

**R. UBAREVIČIENĖ.** Taip.

**PIRMININKĖ.** Va, tuoj.

**R. UBAREVIČIENĖ.** Aš jau matau. Tai mūsų demografijos geografija. Tos nedidelės rausvos dėmelės, kur gyventojų skaičius didėja. Kaip matote, visa likusi Lietuva stipriai tuštėja. Tai yra žemėlapis, vaizduojantis 20 metų pokytį tarp 2001–2021 metų. Kontrastai yra akivaizdūs. Dėl to, kai mes kalbame apie kokius nors rodiklius, ar suminį gimstamumo rodiklį, ar bendrą gimstamumo rodiklį, tas vienas skaičius – nacionalinio lygmens rodiklis – paslepia tuos skirtumus. Apskritai Lietuvoje yra blogai, bet yra teritorijų, kur yra labai blogai.

Ko mes galime tikėtis ateityje? Galime tikėtis, kad tie regioniniai skirtumai dar labiau didės, dar labiau ryškės. Mūsų miestai, priemiesčiai turi didžiausią tiek demografinį potencialą, tiek ekonominį potencialą. Čia mes šiek tiek bandėme įvertinti, kas vyksta dabar, su perspektyva, kas galėtų vykti ateityje. Vėlgi Vilnius, Kaunas, Klaipėda toliau koncentruos demografinį potencialą. Toliau turime tokias pereinamąsias zonas ir turime didelę melsvą teritoriją, kur to demografinio augimo potencialo yra labai mažai. Kaip ir praeituose pranešimuose buvo kalbama, viena dedamoji yra būtent neigiama natūrali gyventojų kaita. Taip pat tai labai stipriai daro įtaką ir emigracijai, plius ir vidaus migracijai, kadangi Lietuvoje vis dar vyksta urbanizaciniai procesai. Žinoma, girdime atvejų, kuomet šeimos ir žmonės renkasi gyventi nuošalesnes teritorijas, labiau nutolusias nuo miestų, bet tai yra labai pavieniai atvejai, galbūt sezoninės migracijos, kurios tikrai nekeičia bendros tendencijos. Tai dar iliustruoja ir duomenys – bendrasis gimstamumo rodiklis, tokie suminiai duomenys nuo 2020 metų iki pačių naujausių duomenų, vėlgi matome, kad jis labai atspindi esamą apgyvendinimo sistemą – daugiau vaikų gimsta ten, kur teritorijos yra labiau urbanizuotos, ir priemiesčiuose. Atvirkštinis tam reiškinys yra mirtingumas. Kaip matote, didieji miestai miršta mažiau negu Rytų ar Pietų Lietuva. Bendrasis gimstamumo rodiklis faktiškai idealiai sutampa su reproduktyvaus amžiaus moterų pasiskirstymu. Kur turime daugiau moterų, galinčių gimdyti vaikų, ten ir tų vaikų gimsta daugiau. Akivaizdu, kad yra didelis kontrastas, ir regioninės politikos priemonės, galbūt demografinės priemonės turėtų į tai atsižvelgti.

Kurį laiką iki pat neseniai iš tikrųjų buvo tendencija, kad suminis gimstamumo rodiklis – būtent tas 1,1 skaičius, taip pat jam būdingas miesto ir kaimo pjūvis, kad moterys mieste gimdo mažiau vaikų nei kaime, tačiau greičiausiai tas rodiklis dabar susilygino, tad urbanizaciniai procesai tęsis ir tikėtina, kad to gimstamumo, ką ir kolegos minėjo, taip lengvai nepaveiksime kažkokiomis skatinamosiomis priemonėmis.

Norėčiau pasakyti, kad demografiniai procesai, socialinės problemos yra labai skirtingos skirtingose vietose, todėl ir sprendimai negali būti vienodi. Šiandieną klausimas yra ne tik, kaip reaguoti į gyventojų mažėjimą, bet ir kaip valdyti netolygias jo pasekmes skirtingose Lietuvos teritorijose. Priemonės negali būti veiksmingos, jei jos remsis tik šalies vidurkiu. Reikia atsižvelgti ir į teritorinius skirtumus.

Prieš tai pranešime buvo kalbėta apie imigraciją, aš taip pat norėčiau paliesti šią temą. Mažas gimstamumas neturėtų tapti pretekstu imigracijai. Dabar staiga visa žiniasklaida yra užplūsta gimstamumo klausimais. Nesinorėtų, kad būtų prisiminta imigracija ir jos kažkaip sugretintos, ir tarsi kompensuotų viena kitą. Taip pat pasigirsta žiniasklaidoje, kad reemigracija, lietuvių grįžimas, kompensuoja ir net viršija emigraciją. Iš tiesų taip nėra. Kurį laiką šie rodikliai suartėjo, bet emigracija vis dar yra didesnė nei srautas grįžtančių lietuvių.

Sprendžiant gimstamumo problemą, tą gimstamumo iššūkį, reikėtų nepamiršti ir to, kad vis dar vienas iš pagrindinių, galbūt ir pagrindinis, faktorius yra ir emigracija. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Diskutuoti yra likusios 5 minutės. Pirmasis galimybę užduoti klausimą turi A. Zuokas. Prašau. Paminėkite, kam iš pranešėjų jūs užduodate klausimą.

**A. ZUOKAS** (*MSNG*). Diskusijoje galiu dalyvauti ar užduoti klausimą?

**PIRMININKĖ.** Diskusijos formatu jūs galite užduoti klausimą pranešėjams arba pasisakyti, kaip jūs jau pats manote.

**A. ZUOKAS** (*MSNG*). Tai aš, jeigu galima, pasakysiu, aišku, ta minutė nedaug, nes klausimų kaip ir neturiu. Be abejo, būčiau uždavęs ponui L. Kasčiūnui klausimą, jis čia taip gražiai padarė spaudos apžvalgą, kaip yra blogai, o toliau pats net neklausė, ką kalbėjo mokslo žmonės. Čia ir parodo, kodėl mūsų demografinė… (*Balsai salėje*) Nematau. Iš tikrųjų mes ir turime šią problemą, nes jinai niekam realiai nesvarbi ir nerūpi.

Apskritai, sakyčiau, mes į šitą tribūną neturėtume kviesti žmonių (jokiu būdu, pranešimai geri, viskas gerai), kurie kalba apie problemas, kurias daugiau ar mažiau mes žinome – iš šitos tribūnos turėtų kalbėti žmonės, kurie teiktų siūlymus, sprendimus, ir mes apie juos turėtume diskutuoti.

Baigdamas pasakysiu, kol tėvystė netaps madinga, mes nieko nepadarysime. Kalbėkime, kaip padaryti tėvystę, turėjimą vaikų… džiaugtis jais ir tuo didžiuotis, ir tą rodyti viešai, tada mes turėsime ir pokyčių Lietuvoje dėl gimstamumo rodiklių, ir spręsime demografines problemas. Todėl mano siūlymas – padaryti tėvystę ar motinystė madingą, ir viskas bus gerai. (*Plojimai*)

**PIRMININKĖ.** Ačiū. S. Gentvilas. Ar jūs pasisakysite, ar turite klausimą?

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Ne, klausimą turiu. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Prašau. Kuriam iš pranešėjų?

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Tikrai kokybiška diskusija, ačiū. Gal du klausimai, nežinau, pirmas atviras būtų. Lietuvoje kas penkta, kas septinta šeima turi vaisingumo problemų. Tai yra didelis potencialas ir medicina gali tam padėti. Ar turite šalių pavyzdžių, kurios dėl pagalbinio apvaisinimo turėjo sėkmę, proveržį, nes tai yra žmonės, kurie nori susilaukti vaikų, ir valstybės gali padėti?

Antrasis klausimas būtų gerbiamam daktarui V. J. Deimantui. Iš tikrųjų įdomią statistiką parodėte ir mokslines įžvalgas, kad pronatalistinėje politikoje iš esmės finansavimas, pinigai moterims nepadidina gimstamumo, paslaugos moterims – padidina. Ir čia gal kraštutinis Vengrijos pavyzdys, kur 5 % BVP išleidžia tam, kad moteris pasiliktų namie, sugrąžina jas į viduramžius, bet nėra pakankamai paslaugų. Kokias paslaugas Lietuvoje įvardintumėte kaip labiausiai trūkstamas, kad ta gimstamumo politika Lietuvoje atsigautų bent paslaugų forma? Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Kas galėtumėte? Taip, prašau A. Maslauskaitė.

**A. MASLAUSKAITĖ.** Aš labai trumpai sureaguosiu dėl madų. Mados yra labai gerai, bet, matote, ne visi turi išteklių būti madingi. Šiuo atveju aš manau, kad mes turime rūpintis ne tik madomis. (*Balsas salėje: „Nesutinku!“*) Labai gerai. Nesutinkate, nes turite privilegiją būti madingas.

O dėl gimstamumo rodiklių ir pagalbinio apvaisinimo iš tikrųjų nėra tokios statistikos, kuri rodytų, tarkime, kiek bendri rodikliai paaugo dėl to, jog buvo taikytas tam tikras pagalbinis apvaisinimas.

**PIRMININKĖ.** Ir dar klausimas buvo gerbiamam V. J. Deimantui. Prašau atsakyti.

**V. J. DEIMANTAS.** Labai ačiū gerbiamam Seimo nariui ponui S. Gentvilui už abu klausimus. Iš tiesų galiu ir į pirmą šiek tiek atsakyti. Pagal tyrimus, atliktus Suomijoje, profesorės A. Rotkirch laboratorijose, yra daugmaž aišku, kad šiuo metu 90 % gimusių vaikų gimsta įprastais būdais. Vadinasi, 10 % yra susiję su pagalbiniais apvaisinimo ar gydymo būdais. Kol kas yra tokia bendra išsivysčiusių šalių statistika, į kurią įtraukiama Europos Sąjunga. Taip pat yra dažnai kalbama, ypač Šiaurės šalyse, apie pagalbinio apvaisinimo ar vaisingumo gydymus kaip svarbią priemonę, tačiau dar nėra demografinėje ar sociologinėje literatūroje iki galo sutarta, kokiai amžiaus grupei tai turėtų būti skirta ir koks to našumas.

Dabar einame prie antrojo klausimo, susijusio su paslaugomis. Svarbu paminėti, kad Lietuva Europos kontekste atrodo gana gerai, mes turime pakankamai ilgas vaiko priežiūros atostogas, mes turime sistemą. Daugiau mažiau, aišku, galime diskutuoti, ar sistema išvystyta, leidžia savo vaikus vesti į darželius ar priežiūros įstaigas, ar turėti auklę, ar kitokius sprendimus atrasti.

Tačiau gal verta paminėti, kad visos politikos, net ir tos, kurios yra veiksmingos literatūros apžvalgose, vis tiek turi pakankamai ribotą efektą. Jeigu kalbame apie papildomą vaiką, kurį galėtume gauti iš politikos krypčių, skirtų šeimoms, vidutiniškai tiek vaiko priežiūros, tiek tėvystės atostogos prisideda išsivysčiusiose šalyse tiktai 0,1–0,2 papildomo vaiko. Tai yra gana nedaug. Aišku, Vengrijos pavyzdys yra geras pavyzdys, kuriam tiek resursų yra skiriama. Tačiau irgi teko pasižiūrėti į skaičius: Vengrijos politika per dešimt metų, grubiai tariant, nuo 2010 iki 2020 metų, gryno papildomo, gimusiais vaikais skaičiuojamo gimstamumo augimo nesulaukia. Net jeigu ir tas vadinamasis suminis gimstamumo rodiklis yra paaugęs, iš tiesų, kalbant apie realius vaikus, vaikų gimsta tiek pat, kiek ir prieš dešimt metų.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Per šoninį mikrofoną, prašau, A. Zuokas dėl vedimo tvarkos.

**A. ZUOKAS** (*MSNG*). Turiu sureaguoti. Aišku, diskusija būtų įdomesnė, jeigu turėtume daugiau laiko. Elementariai pasakysiu savo pavyzdžiu: man buvo 24 metai, žmonai – 23, abudu studentai, gimdėme vieną vaiką, po nepilnų dvejų metų – antrą vaiką. Vadovavomės paprasta logika – Dievas davė dantis, duos ir duonos. Ir vaikai tuo metu buvo madinga.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotoja R. Morkūnaitė-Mikulėnienė. Per šoninį mikrofoną – T. Barauskas.

**T. BARAUSKAS** (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, mūsų šiandien labai įdėmiai klausosi Rokiškio „Romuvos“ gimnazijos ir Rokiškio Juozo Tūbelio progimnazijos atstovai. (*Plojimai*) Savo laiku kiekvienoje gimnazijoje buvo virš 1 tūkst. vaikų, dabar – po 500, tad ši diskusija ir jiems yra labai aktuali. Ačiū.

**PIRMININKĖ (R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ**, *TS-LKDF*). Ačiū. Sveikinimai. Sveiki, kolegos. Tuomet klausia B. Vėsaitė. Aš norėčiau pasitarti su jumis, kadangi opozicinė darbotvarkė, tai naudodamasi teise… (*Balsai salėje*) O, atsiprašau. Kadangi buvome nusimatę valandą laiko ir turbūt suprato rokiškėnų pasiskelbimą kaip klausimo užbaigimą, tuomet eikime pagal darbotvarkę.

*15.33 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Darijaus Beinoravičiaus atleidimo iš Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nario pareigų dėl nepasitikėjimo“ projektas Nr. XVP-1284 (*pateikimas*)**

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Darijaus Beinoravičiaus atleidimo iš Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nario pareigų dėl nepasitikėjimo“ projektas Nr. XVP-1284. Pranešėja – I. Šimonytė. Prašau.

**I. ŠIMONYTĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Šiuo klausimu yra susiklosčiusi tokia įdomi padėtis, kad prelegentas, apie kurį kalbama nutarimo projekte, atsiuntė Seimui laišką, informuodamas, kad pats negali šiandien dalyvauti, ir todėl nėra galimybių jam užduoti klausimų. Čia toks gal įdomesnis atvejis, nes lyg ir buvo derintas šitas laikas. Bet kuriuo atveju tą laišką turbūt Seimo nariai norėtų prieš priimdami sprendimą įvertinti, jį perskaityti, susipažinti, kiek ten yra argumentų, kiek galbūt yra manipuliacijos ar kitų dalykų. Aš prašau šio klausimo pertraukos iki kito posėdžio. Ketvirtadienio rytiniame posėdyje yra keletas paskyrimų, būtų galima kaip tik ir šitą klausimą kartu svarstyti. Frakcijos vardu.

**PIRMININKĖ.** Dėkui. Buvo išsakytas prašymas. Gal galime bendru sutarimu? Ačiū, pritariame. Prie klausimo grįšime kitame posėdyje.

*15.34 val.*

**Konstitucijos 119 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1168, Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 8, 10 ir 110 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1169 (*pateikimas*)**

Dabar tuomet skelbiu darbotvarkės 2-4 klausimą – Konstitucijos 119 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-1168 ir lydimąjį. Pranešėja – D. Asanavičiūtė-Gružauskienė.

**D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamos kolegės, gerbiami kolegos, taigi šie siūlymai dėl Konstitucijos 119 straipsnio pakeitimo ir Rinkimų kodekso kelių straipsnių pakeitimo gimė dėl Rusijos agresijos ir 2022 metais pradėto karo Ukrainoje. Norėdami užkirsti kelią balsuoti būtent šalių agresorių, valstybių piliečiams savivaldos rinkimuose, siūlome pakeisti ir Konstitucijos, ir Rinkimų kodekso tam tikrus straipsnius, kad atsirastų Lietuvos pasirinktos europinės ir transatlantinės integracijos kriterijai. Tai yra tik ES, EEE, NATO ir EBPO* valstybių piliečiai galėtų balsuoti Lietuvoje vykstančiuose savivaldos rinkimuose. Matome, kad Rusija kovoja ne tik konvencinį karą Ukrainoje, bet ir aktyviai kišasi į rinkimus. Tą matėme keliose valstybėse praėjusiuose rinkimuose. VSD paskelbtame 2025 metų grėsmių nacionaliniam saugumui vertinime ne kartą pabrėžiama, jog mums priešiškos valstybės, deja, aktyviai naudoja savo diasporą kištis į mūsų valstybės demokratinius procesus.

Ataskaitoje taip pat teigiama, jog ir Centrinės Azijos diaspora, Europos valstybėse radikalizuojama, išlieka didžiausia grėsme Europos Sąjungoje. 2023 metais vykusiuose savivaldos rinkimuose nuolatinio Lietuvos gyventojo statusą turėjo 21 tūkst. 650 asmenų. Europos Sąjungos valstybių piliečių buvo tiktai 2 tūkst. 476 asmenys. Ne Europos Sąjungos valstybių – beveik 17 tūkst. asmenų, tai daugiau nei 78 %. Rusijos piliečių – daugiau kaip 8 tūkst., 8 tūkst. 609 asmenys, Baltarusijos – daugiau kaip 3 tūkst. asmenų. 2026 metų sausio mėnesio duomenimis, tokių piliečių, turinčių nuolatinio gyventojo statusą, jau buvo 24 tūkst. 545, Europos valstybių piliečių – 3 tūkst. 665, matome beveik 15 % didėjimą, ne Europos Sąjungos valstybių – jau beveik 19 tūkst. piliečių, Rusijos – 8 tūkst. 398, Baltarusijos – daugiau kaip 4 tūkst. 2023 metų rinkimuose tik 4 tūkst. 300 užsieniečių balsavo. Taigi matome iš tikrųjų nedidelį skaičių balsavusiųjų, atėjusių į rinkimus, tačiau pusė iš jų – Baltarusijos ir Rusijos piliečiai.

Žiūrint į Europos Sąjungos situaciją, tai Europos Sąjungos teisė nereikalauja suteikti teisės balsuoti ne Europos Sąjungos piliečiams bet kuriuose rinkimuose. Vadinasi, Europos Sąjungos piliečiai privalo turėti teisę balsuoti savivaldos rinkimuose, ne Europos Sąjungos piliečiai tokios teisės neprivalo turėti, tai yra valstybės pasirinkimas. Iš Europos Sąjungos šalių valstybių trečiųjų šalių piliečiams neleidžiama balsuoti Kroatijoje, Kipre, Čekijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Graikijoje, Latvijoje, Estijoje, Lenkijoje, Maltoje ir kitose valstybėse. Estija praėjusiais metais pakeitė Konstituciją ir įtvirtino teisę balsuoti savivaldos rinkimuose tik Europos Sąjungos piliečiams. Taigi nemažai Europos Sąjungos valstybių vis dėlto šią teisę suteikia tik Europos Sąjungos piliečiams. Mes tą išplečiame – Europos Sąjungos, Europos ekonominės erdvės, NATO ir EBPO valstybių piliečiams.

Girdėjau tokį gandą, kad tie trečiųjų šalių piliečiai, kurie turi teisę dalyvauti savivaldos rinkimuose, yra kairiosios politinės jėgos elektoratas, dėl to galbūt kairiosios partijos neturėtų palaikyti šito projekto. Vis dėlto teko girdėti ir iš Lietuvoje gyvenančių buvusių Rusijos piliečių, dabar jau Lietuvos piliečių, jog vis dėlto trečiųjų šalių piliečiai nemažai balsuoja ir už dešiniąsias politines partijas. Todėl tikrai raginu balsuoti tiek už Konstitucijos keitimą, tiek už Rinkimų kodekso pakeitimus, neatsižvelgiant į tai, kieno čia yra ar kieno nėra elektoratas, bet vis dėlto atsižvelgiant į mūsų nacionalinę saugumo situaciją, į saugumo ataskaitas ir taip pat į mūsų kaimynų pavyzdžius, kai jie šiuo metu aiškiai apibrėžia, kas gali dalyvauti jų rinkimuose ir nuo ko turi valstybė pati saugotis bent jau trumpajame laikotarpyje. Trumpas mano pristatymas, lauksiu klausimų.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, prelegente. Paklausti nori L. Šedvydis. Prašau.

**L. ŠEDVYDIS** (*LSDPF*). Laba diena. Dėkoju už pristatymą. Aš norėčiau paklausti jūsų: kuo yra pateisinamas balsavimo teisės savivaldos rinkimuose atėmimas žmonėms, kurie jau ją turėjo ir ja naudojosi?

**D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ** (*TS-LKDF*). Kaip minėjau, mes turime Grėsmių nacionaliniam saugumui ataskaitą, mes turime pavyzdžius Europos Sąjungos, Estijos praėjusių metų pavyzdžius, sprendimą eliminuoti būtent trečiųjų šalių piliečiams galimybę dalyvauti savivaldos rinkimuose. Tuo ir pateisinu. Aš manau, mūsų nacionalinis saugumas yra prioritetas. Tuo labiau

---

* Patikslinta suderinus su kalbėjusia Seimo nare.

Lietuvoje viešėję Rusijos opozicijos atstovai aiškiai pasakė, kad supranta mūsų valstybės norą ir sprendimą tokiu būdu apriboti tam tikrų valstybių piliečių dalyvavimą tam tikruose demokratiniuose procesuose. Tuo ir yra grįstas šis siūlymas.

**PIRMININKĖ.** Dėkui. T. Tomilinas, bet jo lyg ir nematau. Tuomet V. Ąžuolas.

**V. ĄŽUOLAS** (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiama pranešėja, jūsų šis įstatymo projektas toks, atrodo, totaliai veidmainystę priimantis projektas. Ką jūs veikėte visą praėjusią kadenciją? Jūs buvote valdantieji, jūs galėjote sutvarkyti, padaryti ir pasakyti, kad jūs tai padarėte. Jūs atvirkščiai darėte: atvažiuokite, baltarusiai, atvažiuokite, rusai, kompiuterininkai, sričių specialistai ir visi kiti. Jūs kaip tik visus kvietėte ir priėmėte, o dabar staiga praregėjote, kad kažkas ne taip. Jūs netgi Saugumo departamentui neskyrėte reikiamo finansavimo, apie kurį jie nuolat kiekvienais metais sakė: mums trūksta finansavimo, kad patikrintume piliečius, atvykstančius į Lietuvą, kokia yra situacija. Jūs to nedarėte. Kodėl jūs dabar taip veidmainiaujate ir staiga susirūpinote?

**D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ** (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, aš jūsų klausime matau veidmainystę, nes jūs ką tik balsavote prieš Kapčiamiesčio poligoną ir dabar tokiu globėjišku balsu kalbate apie tai, kas buvo padaryta, kas nebuvo padaryta. Pusantrų metų jau yra kita dauguma, tai susirūpinkite, ką jūs darote šiuo metu, kad Lietuvos saugumas būtų garantuotas ir stiprinamas.

**PIRMININKĖ.** Dėkui, atsakėte į klausimus. Motyvai prieš. Matau, per šoninį mikrofoną – S. Kairys. Prašau.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Norėčiau paprašyti balsuoti iškart po kiekvieno pristatyto klausimo.

**PIRMININKĖ.** Kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Norite balsuoti? Balsuojame. Kitaip tariant, buvo pasiūlymas. Kas balsuoja už pasiūlymą balsuoti po kiekvieno klausimo, balsuoja už, kas mano, kad po visų apsvarstytų klausimų, balsuoja prieš. (*Balsai salėje*) Gerai, atsiprašau, pirmiausia apsispręskime dėl balsavimo laiko, kad žmonės žinotų, kada mes balsuosime. Kas nori po kiekvieno, balsuoja už, kas po visų apsvarstytų, balsuoja prieš. (*Balsai salėje*)

Užsiregistravo 69, balsavo 69: už – 37, prieš – 32. Sprendimas – balsuoti po kiekvieno. Tikiuosi, kad kolegos spės grįžti į Seimo salę, nes dabar bus motyvai dėl pristatytų klausimų. Tuoj, palauksime, kad užsižiebtų. Nėra norinčių pasisakyti.

Tuomet balsuojame dėl ką tik pristatyto D. Asanavičiūtės-Gružauskienės klausimo – Konstitucijos 119 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1168. Ir lydimojo kartu, taip? Taip. Prašau balsuoti. Kas už, balsuoja už, kas mano kitaip, balsuoja kitaip.

Užsiregistravo 70, balsavo 70: už – 28, prieš – 28, susilaikė 14. Po pateikimo nepritarta. Atmesta. Klausimas, ar grąžinti. Dabar bus alternatyvus balsavimas, ar grąžinti tobulinti, ar atmesti. Kas už tobulinimą, balsuoja už, kas prieš, balsuoja prieš.

Užsiregistravo 71, balsavo 71: už tobulinimą – 28, prieš tobulinimą, kad atmestume – 43.

Einame prie darbotvarkės 2-5 klausimo. Kol kas salėje nematau pranešėjų. Darbotvarkės 2-6 klausimo pati esu pranešėja, tai palauksiu, kol mane pakeis kitas Seimo Pirmininko pavaduotojas. Dėl 2-7 klausimo nėra Teisės departamento išvados, dėl įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ projekto Nr. XVP-1298, kur pranešėjas V. Kernagis ir kiti.

*15.47 val.*

**Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 11 ir 18 straipsnių pakeitimo, 16 ir 17 straipsnių pripažinimo netekusiais galios ir papildymo $18^1$ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-1290 (*pateikimas*)**

Tuomet einame prie darbotvarkės 2-8 klausimo – Išmokų vaikams įstatymo projekto Nr. XVP-1290. Pranešėja – G. Balčytytė. (*Balsas salėje*) Taip, mes čia *zovada* lekiame. Prašom į tribūną.

**G. BALČYTYTĖ** (*TS-LKDF*). Aš neturiu savo popierių, nes nemaniau, kad aš dabar pristatysiu. Labai ačiū posėdžio pirmininkei. Mieli kolegos, šį pasiūlymą pateikti mane inspiravo Peticijų komisijos, kurioje su kolegomis iš visų, iš daugumos frakcijų dalyvaujame, vienas iš besikreipusiųjų. Turbūt atsimenate, bet ne visi žino, tai gausios šeimos tėvai kreipėsi tokiu keistu klausimu

(mes kadangi šiandien apie demografiją kalbame, čia lyg ir tęsinys išeina). Jie turėjo kažkokius įvykius savo šeimoje, nelaimė buvo, lyg sudegę buvo ar kažkokios finansinės problemos, bet jie augino daug vaikų, man atrodo, penkis vaikus, ir, kas pasirodė įdomu, tie žmonės sako: mums nereikia jokios pagalbos ar paramos, bet mes norėtume jaustis oriai augindami daug vaikų, neprašinėdami paramos iš valstybės. Mes lyg visi deklaruojame, kad labai džiaugiamės, kai šeimos augina daug vaikų, ir norėtume, ir šiandien kalbame apie tai, kad žmonės nesusilaukia vaikų ir net paskatinami to nedaro. Jie sako: mums nereikia kokių nors ypatingų paskatų, kad tai, ką yra valstybė nusprendusi skirti gausioms šeimoms, galėtume tiesiog gauti neprašinėdami kaip paramos. Dabartinė mūsų, kaip žinome, socialinė sistema veikia taip, kad tėvai, auginantys vaikus, turi paprašyti, tarkime, gauti gimus vaikui išmoką, gauti vaiko pinigus ir panašiai – tai, dėl ko mes esame sutarę. Ir lyg, kai mes verčiame žmones prašyti, kartu iš jų atimame kažkokį ir orumo elementą. Tai, mano manymu, yra neteisinga ir negražu, ypač kai kalbame apie gausias šeimas, bet ir apie visus tėvus.

Ir būtent vienas iš tų… Kelios mintys formavosi tuomet ir Peticijų komisijoje. Viena iš jų tai, kad… Ir ne tik komisijoje, bet ir toliau, ir kituose susitikimuose. Viena iš jų tai, kad mes savo socialinėje sistemoje visas šitas paramos vaikams ar tėvams, auginantiems vaikus, formas vadiname parama. Pavyzdžiui, ne padėka, nors turėtume dėkoti žmonėms, auginantiems vaikus, bet parama. Ir tas paramos prašymas, ypač žmonėms, kurie nemano, kad jie kažkaip turi būti remtini, nėra oru.

Šiuo metu mano siūlymas būtent apsiriboja tuo ir apima tai, kad Išmokų vaikams įstatyme reikėtų pakeisti nuostatas taip, kad su vaikais susijusias išmokas tėvai galėtų gauti automatiškai. Kadangi šiuo metu valstybė tikrai turi informacijos gausą įvairiuose valstybės registruose ir informacinėse sistemose ir tikrai ir savivaldybės ten, kur registruoti gyventojai ir deklaravę gyvenamąją vietą, turi galimybę žinoti, jog kažkas susilaukė vaiko, jog kažkieno vaikas sulaukė kažkokio amžiaus ir panašiai, ir pati savivaldybė galėtų kreiptis ir informuoti tėvus, paprašyti tos bazinės informacijos, į kokią sąskaitą turėtų būti pervedami pinigai, vadinamoji parama, kad tėvams, auginantiems vaikus, nereikėtų eiti su prašymais, lyg ir prašyti, kažko prašinėti iš valstybės, o mes tikrai galėtume parodyti, jog esame dėkingi žmonėms, kurie augina vaikus. Tad būtent naudojantis informacinėmis sistemomis ir galbūt dar papildomomis integracijomis arba informacinių technologijų esamais sprendiniais, kad jiems nereiktų to daryti.

Analogišką situaciją sprendėme XVIII Vyriausybėje su vienišo asmens pensija (ją skyrėme automatiškai, taip sutaupėme net 200 tūkst. eurų tuo metu) – ne prašydami vyresnių žmonių, vienišų vyresnių žmonių, nešti prašymus, o tiesiog remdamiesi informacinių sistemų duomenimis skirti.

Noriu atkreipti dėmesį, kad taip, kartais susiklosto situacijos, kad tokios informacijos nėra arba kažkokios informacijos trūksta informacinėse sistemose, tokiu atveju tikrai savivaldybė gali jos paprašyti ir tėvai ar įtėviai, ar globėjai gali ją pateikti. Trumpai sakant, kad nereiktų prašinėti, valstybė tikrai valdo daugybę duomenų, kuriais remdamasi gali skirti. Tėvai turėtų sutikti, tėvai ar globėjai, ar įtėviai tik pateikti sutikimą. Bet, žinoma, savivaldybės ar kitos įgaliotos institucijos gali paprašyti papildomos informacijos, jeigu sprendimui priimti jos trūksta.

Žinoma, kad dėl šito pasiūlymo aš neabejotinai noriu paprašyti ir Vyriausybės išvados, kadangi klausimas yra kompleksinis, manau, kiek žinau, ir pati Vyriausybė ieško sprendimų dėl įvairių palengvinimų tėvams, auginantiems vaikus.

Tiek trumpai. Mielai atsakysiu į jūsų klausimus, jeigu tokių būtų. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, kolege Giedre. Paklausti nori R. Vyžintas, bet nematau salėje. Tuomet R. Baškienė.

**R. BAŠKIENĖ** (*DFVL*). Dėkoju, gerbiamoji pirmininke. Mieloji pranešėja, išties geras jūsų įstatymo projektas, padedantis šeimoms ir labai racionalus. Jūs tikriausiai atkreipėte dėmesį į Teisės departamento išvadą, kur buvo keliama dėl gyvenamosios vietos, jeigu nedeklaruota. Tai vis tik visuomenę informuoti mums reikėtų, kad žinojimas būtų labai platus ir kad esant tokiems išskirtiniams atvejams žmonės vis tiek neliktų nepastebėti.

O antras momentas, į kurį norėčiau atkreipti ir kartu paklausti. Jūs tikriausiai domėjotės ir kitų šalių patirtimi, galbūt mūsų kaimynai latviai ar estai jau naudoja tokią tvarką, ar kita valstybė, ir galbūt jų patirtis jau yra tokia platesnė. Ar teko domėtis? Ačiū.

**G. BALČYTYTĖ** (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Mano žiniomis, Šiaurės šalys, ypač tokios kaip Norvegija, Suomija, neabejotinai turi pažangias, tokias pažangias kaip ir mūsų informacines sistemas, kurias visiškai išnaudoja efektyvumo tikslais, nes pagalvokime, kiek laiko, žmogiškųjų resursų, kartu finansinių – kiekvienas žmogus yra finansinė išraiška, – atima būtent kiekvienas toks prašymas. Iš vienos pusės – tėvų, įtėvių pateikimas, iš kitos pusės – jų nagrinėjimas, analizavimas, kai bent jau šita bazinė, pirminis žingsnis tikrai įmanomas, tam tikrais atvejais tikrai žinomas. Kaip sakau, gimė vaikas, niekas negali nuslėpti vaiko gimimo šioje valstybėje ir panašiai.

Skaičiau Teisės departamento neabejotiną išvadą ir mano siūlymas dėl savivaldybių yra dėl to, kad dabar taip egzistuoja. Gali būti ir bet kuri kita institucija. Dėl to ir prašau Vyriausybės išvados, nes iš esmės atkartoju dabartinį formatą. Bet galbūt, nežinau, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kokia nors įgaliota institucija, nes vaiko išmoka gimus vaikui nepriklauso faktiškai dažnai nuo tos vietos, kur gimė, nebent priklauso.

Tai vėlgi, matote, būdamas Seime galbūt tų niuansų jau tokio įgyvendinimo nebūtinai gali detales žinoti, bet principai čia yra svarbu. Jeigu turime bazinę informaciją ir galime tą padaryti, tuomet taip. Kaip sakote, nedeklaravę gyvenamosios vietos ir panašiai. Galbūt tuomet jie turėtų prievolę vis tik kreiptis. Bet tai bus nedidelė dalis, nes, tarkime, nežinau, 5 tūkst. gyventojų nedeklaravę ir turi kreiptis, negalime 17 tūkst. gimusių vaikų, tėvų ir visos sistemos laikyti įkaitais tiesiog neefektyvaus valdymo. Žinoma, kad informacinės technologijos padeda efektyviai spręsti problemas, kurias jau tikrai turėjome spręsti. Gaila, nėra kolegos A. Zuoko, jis tikrai norėjo, kiek atsimenu, jau buvo teikęs panašių siūlymų, kad daug sprendimų turėtume priimti automatiškai, ir čia vienas iš jų.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, gerbiama Giedre. Dar V. Ąžuolas buvo užsirašęs klausti, bet jo salėje nėra, tad jūs atsakėte į visus užduotus klausimus.

**G. BALČYTYTĖ** (*TS-LKDF*). Labai ačiū.

**PIRMININKĖ.** Matyt, kad jau dabar apsispręsime balsuodami. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Tai gal bendru sutarimu galime? Balsuojame. Gerai. Kas palaiko kolegės G. Balčytytės pristatytą iniciatyvą? Aš pagarsinu dėl protokolo: darbotvarkės 2-8 klausimas – Išmokų vaikams įstatymo projektas Nr. XVP-1290. Balsuojame.

Užsiregistravo 74, balsavo 73: už – 36, prieš – 21, susilaikė 16. Nepritarta 1 balsu. Jūs nesuklydote, tikrai? Panašu, kad įstatymo projektui, labai gaila, bet nepritarta. Ar alternatyviai galime apsispręsti dėl tobulinimo? Kas už tobulinimą, balsuoja už, kas… Balsuojame.

Užsiregistravo 76, balsavo 75: už tobulinimą – 41, prieš – 34. Kolegė patobulins ir, neabejoju, dar susitiksime šioje salėje šiuo klausimu.

*15.58 val.*

**Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 49 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1289 (*pateikimas*)**

Toliau darbotvarkės 2-9 klausimas – Sveikatos sistemos įstatymo pakeitimo projektas Nr. XVP-1289. Pranešėja – J. Sejonienė. Prašau.

**J. SEJONIENĖ** (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, šį įstatymo projektą teikiu todėl, kad galiojančiame šiuo metu teisiniame reguliavime susiklostė tokia ydinga situacija, kai teisė gauti valstybės laiduojamas, tai yra nemokamas, asmens sveikatos priežiūros paslaugas po mokamai suteiktos gydytojo specialisto konsultacijos yra nustatyta poįstatyminiu teisės aktu, tai yra sveikatos apsaugos ministro įsakymu patvirtinta Mokamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo tvarka. Tačiau tokia teisė ir galimybė nėra įtvirtinta Sveikatos sistemos įstatymo 49 straipsnio 2 dalyje, kurioje nustatytos esminės valstybės laiduojamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos…

**PIRMININKĖ.** Kolegos, truputį atsiprašau, labai didelis *alasas*. Kolegos!

**J. SEJONIENĖ** (*TS-LKDF*). …įstaigose sąlygos. Be to, Sveikatos sistemos įstatymo 49 straipsnio 4 dalyje nėra numatyta išimtis, leidžianti tokiais atvejais netaikyti šio straipsnio 2 dalyje nustatytų sąlygų. Dėl to susidaro tokia situacija, kad poįstatyminiu teisės aktu nustatytas teisinis reguliavimas iš esmės konkuruoja su įstatymo nuostatomis. Todėl šiuo įstatymo projektu ir siūlau papildyti Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo 49 straipsnio 2 dalies 2 punkto nuostatą, kad žmonės, kurie moka privalomojo sveikatos draudimo mokestį ir gauna mokamą paslaugą nacionalinės sveikatos sistemos įstaigose, nepriklausomai nuo to, ar jinai yra valstybinė, ar privati, bet jinai turi sutartį su Valstybine ligonių kasa, tai sudaro sąlygas, kad jinai būtų nacionalinės sveikatos sistemos dalis, po tos mokamos paslaugos, jeigu jam reikia papildomos konsultacijos, aukštesnio lygio konsultacijos, kad jis tą tęstinį gydymą galėtų gauti nemokamai bet kurioje Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai priklausančioje įstaigoje. Dar kartą pabrėžiu, kad kalbame apie tuos žmones, kurie moka privalomojo sveikatos draudimo mokestį, kad jie galėtų pasinaudoti visomis savo teisėmis ir kad šita nuostata būtų įtvirtinta įstatyme. Aš manau, kad tokio ydingo teisinio reguliavimo neturėtų būti ir neturėtų visada teismai nuspręsti, ar ministrai neviršijo savo įgaliojimų, ir neabejotinai prašyčiau dėl šito įstatymo projekto Vyriausybės išvados. Mano toks trumpas pristatymas. Jeigu turite klausimų, mielai į juos atsakysiu.

**PIRMININKĖ.** Dėkui, kolege. Klausimų neturi. Nežinau, ar tai reiškia, kad jūs įtikinote visus 100 %. Ačiū už pristatymą. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Gal galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Gerai, balsuojame.

Balsuojame dėl 2-9 darbotvarkės klausimo – Sveikatos sistemos įstatymo projekto Nr. XVP-1289. Prašau.

Užsiregistravo 80: už – 34, prieš – 34, susilaikė 12. Po pateikimo nepritarta. Apsispręsime, kaip mus įpareigoja Statutas. Dėl tobulinimo alternatyvus balsavimas. Kas už tobulinimą, balsuoja už, kas kitaip, balsuoja prieš.

Užsiregistravo 80, balsavo 80: už – 36, prieš – 44. Atmesta.

*16.03 val.*

**Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1228 (*pateikimas*)**

Judame prie 2-10 darbotvarkės klausimo – Vyriausybės įstatymo projekto Nr. XVP-1228. Pranešėjas – J. Razma. Prašom. Jurgi, prašome į tribūną pristatyti Vyriausybės įstatymo projektą.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, kaip žinote, mes esame tinkamai išsprendę Seimo narių užsakomųjų publikacijų skelbimą. Ten yra reikalavimas, mes privalome parašyti, kad tokia publikacija apmokėta iš parlamentinių lėšų. Manau, kad Vyriausybės atveju čia yra tam tikra spraga, tokio aiškaus reikalavimo nėra, nors poreikį paskelbti žmonėms aktualią informaciją, aš manau, ministerijos turi, bet po tokia publikacija yra įvairiai, kaip teko pastebėti, kartais parašomas tik užsakymo numeris, ir viskas. Neaišku, kas užsakė, kas čia skelbia, ar ministerija, ar ministrę delegavusi partija, ar ministrė, kaip Seimo narė, o nuo to, manau, priklauso ir turinio vertinimas. Aš, be to, teikiamu projektu siūlau pažymėti, kad ministerijų užsakomosiose publikacijose nebūtų politinės reklamos. Politine reklama gali užsiimti ministrus delegavusios partijos, o kur yra jau ministerijų informacija, ji turi būti dalykinė, aktuali žmonėms ir, kaip minėjau, apačioje po tokia publikacija turi būti pažymėta, kad ji apmokėta iš atitinkamos ministerijos ar ten Vyriausybės kanceliarijos lėšų.

**PIRMININKĖ.** Ačiū už pristatymą. Jūsų nori paklausti keletas kolegų. Pirmoji – R. Janušonienė. Prašau.

**R. JANUŠONIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš noriu paklausti labai paprastai, kodėl būtent šitas įstatymas dabar, kodėl jo negalėjote pateikti, kai buvote valdančiojoje XVIII Vyriausybėje, ir kokie argumentai lėmė, kas konkrečiai jums nepatinka, kad ministerijos tuos pranešimus kels? Juk dažniausiai ten aiškiai nurodyta ministro nuotrauka ir aišku, kas vienokį ar kitokį skelbimą ar straipsnį spausdina.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Aš vis dėlto jums galėčiau pateikti kitokių pavyzdžių. Sakykime, socialinės apsaugos ir darbo ministrės gana plati informacija apie pasikeitusius socialinius rodiklius, o apačioje tiktai užsakymo numeris, tad iš kur jūs žinosite, kas tą informaciją užsakė ir apmokėjo: ar ministerija, ar partija, ar koks ministrės gerbėjas panoro, kad būtų ta informacija čia tokia pateikta? Manau, reikia tokio aiškumo kaip kad Seimo nariams: kaip žinote, Seimo nariams yra griežtas reikalavimas, mes privalome net po sveikinimu parašyti, kad apmokėta iš parlamentinių lėšų.

Kodėl dabar? Todėl, kad dabar pastebėjau tokius atvejus, anksčiau gal ankstesnės Vyriausybės apskritai mažai skelbdavo tokios informacijos, bent man į akiratį nepakliuvo, kad tokios sistemos pasigendu.

**PIRMININKĖ.** Dėkui. S. Gentvilas.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Gerbiamas Jurgi, labai sveikintinas pasiūlymas ir gal galėtumėte praplėsti savo pasiūlymą viena iliustracija. Vienas pilietis K. Žukauskas, apsimesdamas „Vakarų ekspreso“ žurnalistu, paskambino R. Žemaitaičiui, R. Žemaitaitis atsakydamas sakė: žinote, mes čia turime gerų ministerijų *po savimi*, Aplinkos ir Žemės ūkio ministerijas, skelbsime viešinimo konkursus, darysime taip, kad nacionaliniai didieji transliuotojai negautų šitos informacijos, gausite jūs ir galėsite susiderinti su mano patarėjais. Ar tai nėra akivaizdus R. Žemaitaičio diktatas Aplinkos ir Žemės ūkio ministerijoms, kaip formuluoti viešuosius pirkimus ir ministerijų informaciją skelbti konkrečiai ten, kur pabaksnoja tikrasis koalicijos lyderis R. Žemaitaitis? Ačiū.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Jūs keliate klausimus, jau gerokai išeinančius už mano kuklaus projekto ribų. Dėl tokių galimai neskaidrių užsakymų tam ir esame mes, opozicija, yra parlamentinė kontrolė, ir galime pasižiūrėti tuos ministerijų užsakymus. Aš gal tik vieną aspektą iš jūsų paminėtos problematikos paliečiu, siūlydamas įrašyti, kad tokiose publikacijose neturėtų būti politinės reklamos elementų. O kaip jau pats konkursas paskelbiamas, kokie ten reikalavimai, kiek ten to skaidrumo, neskaidrumo, čia jau yra platesni klausimai.

**PIRMININKAS.** Ačiū už atsakymą. Ir paskutinis klausia S. Kairys.

**S. KAIRYS** (*LSF*). Gerbiamas kolega, iš tikrųjų geras pasiūlymas, bet dar norėtųsi kaip nors paplėtoti. Ir aš matau visai kitą problemą, kalbant, pavyzdžiui, apie ministerijų viešinimo konkursus, užsakymus ir panašiai. Kaip jūs žiūrėtumėte į idėją, kad ne pačios ministerijos rūpintųsi viešinimo paslaugų pirkimu, bet, pavyzdžiui, Medijų rėmimo fondui būtų suteikta tokia funkcija, panaudojant jo ekspertus ir panašiai, kad jie tiesiog teiktų kaip paraišką ir tokiu būdu tos viešinimo paslaugos atsirastų, būtų ekspertuotos ir panašiai? Ar nemanote, kad tai būtų geras naujas Medijų rėmimo fondo įrankis, kuris suteiktų daugiau skaidrumo ir tikros informacijos, o ne į ką jūs bandote atkreipti dėmesį, kad tikrai yra piktnaudžiaujama tuo ir tai tampa labiau tokia politine reklama, o ne informavimu apie veiklą?

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Aš gal nenorėčiau taip konstatuoti, kad čia ministerijos negali skaidriai, tvarkingai užsakyti viešinimo paslaugų ir paruošti dalykinės informacijos. Iš tiesų iškyla nuolat visokių poreikių, kas aktualu žmonėms. Pavyzdžiui, pasikeitė pensijų II pakopos reikalavimai, žmonėms atsiranda įvairių galimybių, kaip čia elgtis, kokie pliusai, minusai? Aš labai sveikinčiau, jeigu Socialinės apsaugos ir darbo ministerija tokiu atveju žmonėms, galbūt daugiau regionų žmonėms, kurie skaito regioninę spaudą, pateiktų paprastus, nuoširdžius paaiškinimus, kas čia keičiasi ir ką jie gali daryti. Galbūt jau tai būtų toks visiškas bejėgiškumas atiduoti čia Medijų rėmimo fondui. Atrodo, kad ministerijos iš neskaidrumo visiškai negali išsivaduoti, nenorėčiau aš taip konstatuoti dar.

**PIRMININKĖ.** Ačiū, gerbiamas Jurgi, atsakėte į visus klausimus. Motyvai už – E. Gentvilas.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Mieli kolegos, Romos klausimas nuskambėjo, amžinai galėtų būti toks klausimas. Bet, reikia pasakyti, kai situacija pasikeitė Seimo narių atžvilgiu, dabar jau stipriai sureglamentuota, todėl ateina laikas turbūt stipriau reglamentuoti ir ministrų dalykus. Žiūrėkite, Seimo narių šiandien yra ministrais tikrai ne vienas, nemažai ir visada taip būna. Kai Seimo nario reklama yra apribota, tapęs ministru jis gali naudoti viešąsias lėšas savo, kaip ministro, reklamai, kai kartu yra ir Seimo narys. Matyt, kad atėjo laikas reglamentuoti tuos dalykus. Yra iš senų laikų pastebėta ir specialiosios tarnybos yra pastebėjusios dar prieš keliolika metų, kad viešinimo

lėšos ministerijose dažnu atveju yra naudojamos partijos arba politiko asmeninei reklamai, o ne tik dalykiniam informavimui. Tai tie dalykai pastebėti, dar, taip sakant, šitų valdančiųjų daugumų nebuvo.

Trečias dalykas. Žiūrėkime vis dėlto į priekį, keisis ta situacija. Šiandien jūs galite įtarti, kad čia J. Razma nori sukontroliuoti dabartinę politinę daugumą, jų ministrus, ar ne? Anksčiau ar vėliau pasikeis situacija, bus tas įstatymas, kad J. Razma pats pagalvos, gal ir be reikalo teikiau. Na, situacija labai dinamiška. Aš siūlau nežiūrėti, taip sakant, šiandieniškai, vienadieniškai, o žvelgti ir į praeitį, ir į ateitį. Siūlau balsuoti už.

**PIRMININKĖ.** Ačiū už išsakytą nuomonę. Nuomonė prieš – T. Domarkas.

**T. DOMARKAS** (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Ar tai nebus dar vienas sakymas, kuris apribos, ir ministerijos, norėdamos pateikti informaciją, kuri aktuali žmonėms, turės galvoti, ar tai nėra reklama, ar tai nėra kažkokia perdėta informacija ir taip toliau? Manau, kad bet kokie apribojimai informaciją pateikti tikrai yra nepriimtini. Todėl, kolegos, siūlau pagalvoti, už ką ir kaip balsuoti. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Dėkui. Dabar ir apsispręsime, pagalvoję dėl darbotvarkės 2-10 klausimo – Vyriausybės įstatymo projekto Nr. XVP-1228, kurį ką tik pristatė J. Razma. Balsuojame.

Užsiregistravo 82, balsavo 82: už – 38, prieš – 29, susilaikė 15. Nepritarta po pateikimo. Alternatyviu balsavimu apsispręsime dėl tobulinimo. Kas už tobulinimą, balsuoja už, kas prieš, balsuoja prieš. Prašau.

Užsiregistravo 82, balsavo 80: už – 39, prieš – 41. Deja, atmesta.

*16.14 val.*

**Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1250 (*pateikimas*)**

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo projektas Nr. XVP-1250. Pranešėjas – vėl J. Razma.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, jeigu jau mes daugelį metų turime tą privačių interesų deklaravimo sistemą, turbūt norėtųsi, kad tas deklaravimas būtų prasmingas, išsamus ir tikrai padėtų išryškinti galimus interesų konfliktus. Dabar esantys reikalavimai, ką ir kaip deklaruoti, manau, šiek tiek stokoja to nuoseklumo. Aš dėl to ir siūlau deklaravimą papildyti dviem aspektais.

Pirmas aspektas yra dėl akcijų deklaravimo. Dabar reikia deklaruoti tik akcijas, jeigu jos suteikia esminę valdymo teisę įmonei. Turbūt tą visi supranta, jeigu turi 51 % akcijų. Bet privatus interesas turint akcijų atsiranda ne tik dėl valdymo galimybės, bet paprasčiausiai dėl dividendų gavimo. Todėl aš manau, kad reikia deklaruoti ir mažesnius akcijų kiekius. Prisiminkime, kiek kilo viešų skandalų dėl tokio tipo interesų konflikto, neretai tai buvo dėl mažesnio kiekio akcijų turėjimo. Sakykime, koks finansų viceministras turi nedidelį kiekį „Ignitis grupės“ akcijų ar panašiai ir ministerijoje įgaliotas toms akcijoms atstovauti, bet deklaruoti nereikia. VTEK'as po to pripažįsta interesų konfliktą ir priekaištauja dėl nedeklaravimo. Aš manau, šiuo atveju reikia būti nuosekliems ir deklaruoti visas tas akcijas.

Aš, atsižvelgęs į anksčiau buvusią diskusiją, parašau išlygą dėl tų, kurie nuolat prekiauja pirkdami ir parduodami akcijas akcijų biržoje: deklaravimas atsirastų, jei tos akcijos išlaikomos metus, kad tokių smulkių kasdienių pokyčių deklaruoti nereikėtų. Ar apskritai visais atvejais deklaruoti? Tikrai nebūtina, bet čia jau reikia vadovautis Konstitucinio Teismo išaiškinimu, kuris yra perkeltas ir į įstatymą: jeigu esi įsitikinęs, kad dėl kokių nors akcijų turėjimo tau niekada interesų konfliktas negali iškilti, tai ir nedeklaruoji. Mano papildymas čia nieko neįpareigoja.

Antras siūlymas yra dėl sandorių. Dabar privalu deklaruoti tik sandorius, jeigu jie sudaryti ne seniau kaip prieš metus. Kaip sakant, po metų sudaręs kokį nors sandorį gali tą informaciją ir ištrinti. Mano manymu, jeigu kalbame apie interesų konfliktą, svarbu, ar sandoris yra veikiantis. Jeigu tu esi pasiskolinęs kad ir prieš dvejus metus, bet jeigu skola negrąžinta, tas sandoris tau veikia ir gali sukurti interesų konfliktą. Nieko stebuklingo po metų nepasikeičia, jeigu sandorio vei-

kimas yra nepraėjęs. Todėl aš čia ir siūlau atsisakyti to vienerių metų apribojimo. Taip sakant, deklaravai tą sandorį ir tegu jis ten kabo, kol jo veikimas nesibaigs, ar kokia nors lizingo sutartis, ar paskola, ar panašiai.

**PIRMININKĖ.** Ačiū už pristatymą. Jūsų paklausti nori L. Šedvydis. Prašau.

**L. ŠEDVYDIS** (*LSDPF*). Sveiki gyvi. Dėkoju už pristatymą. Aš norėčiau paklausti, ar jūs kadencijų nesupainiojote? Jeigu aš gerai prisimenu, „Igničio“ akcijos buvo praeitos kadencijos tema. Gal čia kokia nors užslėpta kritika frakcijos kolegai? Bet, žiūrėkite, mano pagrindinis klausimas yra toks: jūsų žiniomis, ar yra kokių nors, nežinau, finansinių institucijų, kurios galėtų tuos duomenis tiesiogiai teikti? Žinant tai, kaip šiais laikais funkcionuoja akcijų įsigijimas, pardavimas, prekyba, tų visokiausių *transakcijų* yra daug, kiek laiko faktiškai įgyvendinamas šis jūsų pasiūlymas?

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Šitas pasiūlymas tikrai deklaruojančių per daug neapsunkintų, kaip ir kiti deklaruojami duomenys jums iš registro yra pateikiami, kai jūs pildote deklaraciją. Čia nebūtų jokių problemų: jeigu atsirastų reikalavimas deklaruoti ir mažesnius akcijų kiekius, iš Registrų centro jums įplauktų į deklaracijos turinį tie duomenys, nors, be abejo, ir pats žmogus žino paprastai, kokias akcijas jis turi. Čia nereikėtų pačiam dabar sukti galvos ir tikrinti popierių, kada kokias akcijas įgijęs ir kiek ten jų yra.

**PIRMININKĖ.** Ačiū už atsakymus. Dėl motyvų už nėra užsirašiusių. Prieš – A. Petrošius.

**A. PETROŠIUS** (*TS-LKDF*). Aš nebūsiu labai prieš, bet kadangi ne pirmą kartą šį projektą matau, argumentai mano nepasikeitė. Iš principo nėra sukurtos patogios deklaravimo sistemos. Daugiau kaip metai Mokesčių inspekcija nesugeba sudėlioti apskritai investicijos sąskaitos deklaravimo deklaravimo procese. Apie automatinį kažkokį akcijų deklaravimą mes čia galime pamiršti dar ilgiems metams. Su Jurgiu mes esame kalbėję. Tikrai aš džiaugiuosi, kad Jurgis turi daug iniciatyvų, bet, matyt, reikėjo patobulinti tą aspektą, apie kurį kalbėjome anksčiau, šiek tiek labiau. Kas yra investavę, man atrodo, žino, kad pagrindinės investicinės priemonės vis dėlto yra investicijos į fondus. Ar mes investuosime per lietuviškas platformas, per kažkurią bankinę sistemą, tai yra fondai ir tos akcijos, kurios yra fonde, nuolatos kinta. Turime mes pasaulyje tų praktikų su tais indeksais, yra „S&P500“ Europos, „S&P500“ Amerikos. Tai yra TOP-500 įmonių, kurios nuolatos keičiasi, nepriklausomai nuo tavo valios. Tu ten gali įmesti 1 mln., 2 mln., 5 mln. – tu vis dar esi lašas jūroje ir apie jokią lemiamą įtaką galvoti negali, tačiau, kaip atrodytų deklaravimo procesas, kaip jis turėtų atrodyti, man šiandien lieka neaišku. Tikrai ačiū Jurgiui už iniciatyvą. Šiandien, matyt, susilaikysiu. (*Balsas salėje*) Viską supratau, Jurgi. Labai ačiū. (*Balsai salėje*)

**PIRMININKĖ.** Kolegos, galutinai žlugo mano iliuzijos, kad ką nors bendru sutarimu šiandien priimsime.

Apsispręsime balsuodami dėl 2-11 darbotvarkės klausimo – Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo, kurį pristatė J. Razma. Balsuojame.

Užsiregistravo 80, balsavo 78: už – 22, prieš – 34, susilaikė 22. Vis didesniu skirtumu projektams yra nebepritariama. Apsispręsime dėl tobulinimo alternatyviu balsavimu.

Toliau Seimo posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotoja V. Čmilytė-Nielsen.

Balsuojame. Turiu pagarsinti, kad tie, kas balsuoja už, grąžina tobulinti, kas balsuoja prieš, jau atmeta galutinai kuriam laikui.

**PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN**, *LSF***).** Balsavo 83: už – 36, prieš – 47. Įstatymo projektas atmestas.

*16.23 val.*

**Profesionaliojo scenos meno įstatymo Nr. IX-2257 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1063 (*pateikimas*)**

Darbotvarkės 2-13 klausimas (šiek tiek čia kūrybingai su numeriais sužaisiu), norėčiau pakviesti pristatyti V. Juozapaitį. 2-13 klausimas – Profesionaliojo scenos meno įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1063. Pateikimas. Prašom.

**V. JUOZAPAITIS** (*TS-LKDF*). Dėkoju, pirmininke. Gerbiami kolegos, Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras dar praėjusioje sesijoje kreipėsi į Kultūros komitetą. Tame posėdyje dalyvavo dar ir ministerijos atstovai ir visi sutarė, kad iš tikrųjų tą spragą reikėtų pataisyti, mat valstybinių, nacionalinių institucijų profesionaliojo scenos meno darbuotojams, kurie dėl sveikatos nebegali sulaukti pensinio amžiaus, yra mokamos kompensacinės išmokos. Iš tikrųjų tai yra labai geras įrankis. Viena vertus, tie žmonės gauna lėšų, už kurias galėtų gyventi, ir kartu jie *atpalaiduoja* darbo vietas, į kurias gali ateiti jaunesni.

Taigi, šitas modelis labai gerai veikia, bet per tuos metus iškrito viena pareigybė, tai yra būtent kuri egzistuoja tiktai Operos ir baleto teatre, tai yra mimanso artistai. Jie faktiškai atitinka visus kriterijus, kurie yra taikomi aktoriams, šokėjams, nes jie vykdo būtent tas funkcijas, bet kadangi ta pareigybė neįrašyta įstatyme, nėra jokio juridinio pagrindo tas išmokas jiems mokėti. Ir kalbama apie… Jiems reikia turėti 30 metų stažą. Taigi *de facto* tokių žmonių šiandien yra gal penki, gal šeši, kurie potencialiai galėtų pretenduoti.

Aš labai tikrai tarpininkaudamas kreipiuosi į jus su prašymu pritarti šiam projektui po pateikimo. Be jokios abejonės, reikės Vyriausybės išvados, turės pereiti ir ministerijos filtrą, bet kuo anksčiau mes tą padarysime, tuo greičiau tie žmonės galės pretenduoti į tas išmokas, kurios neretai tampa gyvybiškai svarbios. Labai ačiū jums už jūsų gerumą ir supratimą.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti tik viena kolegė. Klausia R. Baškienė.

**R. BAŠKIENĖ** (*DFVL*). Dėkoju, gerbiamoji pirmininke. Mielas kolega, jūs labai išsamiai ir aiškiai pateikėte įstatymo projektą. Mimanso artistai, galbūt kai kas ir nesupranta, kad tai tie žmonės, puikūs aktoriai, kurie dalyvauja masinėse scenose. Kaip jūs ir paminėjote, jų tikrai nebūtų daug gaunančių kompensacinę išmoką, tačiau aiškinamajame rašte rašote, kad biudžeto lėšų nereikėtų. Vis dėlto biudžeto lėšų, panašu, reikėtų, tiktais jų skaičius būtų visiškai neženklus. Ar teisingai supratau, kad galime tikėtis, kad tai nesukels biudžetui jokių didelių finansinių nuostolių, o bus atkreiptas dėmesys į tuos ypatingus žmones, apie kuriuos jūs kalbėjote ir dėl kurių kaip tik ir prašė Operos ir baleto teatro vadovai?

**V. JUOZAPAITIS** (*TS-LKDF*). Taip, matyt, būsiu suklydęs, kad visai nereikės lėšų. Tikrai tų lėšų reikės, bet jos bendrame kontekste ir bendrame biudžete tikrai nesudaro jokio didelio skausmo, tai yra daugiau toks simbolinis aktas.

Tai, kad tie žmonės, sakote, dalyvauja masinėse scenose, taip, kartais ir masinėse, bet kartais tie žmonės atlieka ir tuos vaidmenis, kuriuos mes matome kaip vienetinius. Iš tikrųjų, nelygu, kuriame spektaklyje, bet jie kartais būna labai svarbūs, nors jie neištaria nė žodžio, bet iš tikrųjų jų vaidmuo tuose spektakliuose yra labai labai svarbus.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju, jūs atsakėte į vienintelį klausimą. Po pateikimo dėl motyvų niekas neužsirašė. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ne. Girdžiu ryžtingą ne, taigi balsuojame. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 74: už – 50, prieš – 8, susilaikė 16. Po pateikimo 2-13 klausimui pritarta. Ir siūlomi komitetai. Kultūros komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 12 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Matau, kad komiteto pirmininkas turi galbūt pasiūlymą. Prašau.

**K. VILKAUSKAS** (*LSDPF*). Turiu pasiūlymą, kad vis dėl to, nors ir minimalios lėšos, reikėtų Vyriausybės išvados.

**PIRMININKĖ.** Vyriausybės išvados. Gerai, puiku. Ar galėtume pritarti dėl svarstymo datos, pagrindinio komiteto ir Vyriausybės išvados bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

*16.29 val.*

**Švietimo įstatymo Nr. I-1489 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1295 (*pateikimas*)**

Toliau darbotvarkės 2-6 klausimas – Švietimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-1295. Pateikimas. Švietimo įstatymą pristato R. Morkūnaitė-Mikulėnienė. Prašau.

**R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, viliuosi tokios pačios sėkmės, kaip dėl ką tik pristatyto kolegos V. Juozapaičio projekto, kad pritarsite po pateikimo. Mes įstatymų pakeitimus, pasiūlymus teikiame tada, kada matome, kad yra gyvenimo aktualijų, kurios reikalauja atšviežinti teisės aktus. Šį įstatymą, Švietimo įstatymą, paskatino mane pakeisti irgi tokios aplinkybės, kuomet moksleivis, besimokydamas dar vidurinėje mokykloje, tiesa, profesinėje mokykloje, išeidamas, jam yra suėjusi pilnametystė, ir norėdamas pasirinkti savanorišką privalomąją karo tarnybą, išeidamas praranda galimybę toliau tęsti mokslą. Jeigu savanorišką tarnybą renkasi studentas, jam yra suteikiamos akademinės atostogos. Tad šiuo pasiūlymu siūlau, kad ir viduriniame moksle besimokantis… Kaip žinome, dabar tikrai nemažai žmonių, būdami ir dvyliktokai, yra jau sulaukę 19 metų, tai tikrai motyvuoti jaunuoliai, nemanau, kad jų būtų labai daug, bet aš manau, kad verta pakoreguoti šį įstatymą, kad jie, nusprendę atlikti privalomąją karo tarnybą, sulaukę pilnametystės ir savanoriškai nusprendę ją atlikti, galėtų išlikti švietimo sistemoje.

Atsakysiu į klausimus, jeigu tokių bus, ir prašau pritarimo.

**PIRMININKĖ.** Jūsų norėtų paklausti du Seimo nariai. Pirmasis klausia D. Jakavičius. Ruošiasi I. Braziulienė.

**D. JAKAVIČIUS** (*LSDPF*). Gerbiama kolege Švietimo ir mokslo komitete, norėčiau paklausti jūsų, kaip jūs čia taip įdomiai sugalvojote, kad bendrojo lavinimo mokinys pasiima akademines atostogas ir išeina tarnauti? Kiek aš žinau, bendrojo lavinimo mokiniai negali, jie turi pabaigti mokyklą, ar profesinę, ar bendrojo lavinimo mokyklą, gimnaziją. Ar jums neatrodo, kad čia mes sukursime kažkokią situaciją, kada, supykęs ant mokytojų ar susipykęs su tėvais, sugalvos aštuoniolikmetis vienuoliktokas staiga išeiti tarnauti, tuo labiau kad žinome, kad Lietuvoje net nėra problemos, nes faktiškai užpildo savanoriai būtent šitą karinę tarnybą? Ar jums neatrodo, kad čia truputėlį perspausta?

**R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ** (*TS-LKDF*). Kadangi pasiūlymas kilo iš gyvenimiško pavyzdžio, būtent kuomet mokosi žmogus profesinėje mokykloje, bet yra dar nebaigęs vidurinio mokslo, tai reaguojant į tai ir atsižvelgiant, kad galbūt gali būti tokių atvejų Lietuvoje ir daugiau. Tikrai nemanau, kad jų būtų labai daug. Bet tie motyvuoti žmonės, kurie norėtų atlikti karinę tarnybą, kad jie galėtų tai laisvai pasirinkti ir negalvotų, kad čia dabar išėję iš vidurinio mokslo jie neturėtų galimybės sugrįžti. Kaip žinome, mokykloje, viduriniame moksle, irgi yra akademinės atostogos, kurios arba dėl ligos, arba dėl nėštumo moksleiviams, nebaigusiems vidurinio mokslo, yra suteikiamos. Tai čia būtų tiesiog toksai papildymas.

**PIRMININKĖ.** Klausia I. Braziulienė.

**I. BRAZIULIENĖ** (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš kolegės Radvilės norėčiau paklausti, gal jūs esate diskutavusi su gimnazijų vadovų asociacijomis, su direktoriais, gal jie yra išsakę tokią nuomonę, gal tikrai turime problemą Lietuvoje? Nors to aš nesu girdėjusi, bet visko pasitaiko. Ir, kaip kolega Darius sako, tikriausiai tai liečia profesinę mokyklą, nes bendrojo ugdymo mokykloje tikriausiai pirmiausia yra baigiama abitūra, išlaikomi egzaminai, tik tada einama tarnauti tėvynei. Ačiū.

**R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū, kolege, už klausimą. Nesikonsultavau su mokyklų vadovais ar su mokytojų profsąjungomis, ar kažkuo kitu, tiesiog pasiekė konkretus atvejis iš Vidurio Lietuvos. Į jį reaguodama pagalvojau, kad galbūt tai yra prasminga iniciatyva, dėl kurios, jeigu Seimas pritartų, galėtume surengti ir platesnę diskusiją. Dėkui.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Jūs atsakėte į Seimo narių klausimus. Motyvai. Už kalba V. Šeršniovas.

**V. ŠERŠNIOVAS** (*MSNG*). Aš tikrai palaikau Dariaus kritiką, ji labai stipri. Bet, įsigilinus į patį projektą, jeigu jau kažkoks jaunuolis priima tokį, sakykime, atsiprašau, nelabai adekvatų sprendimą, tai, matyt, kažkokios jo gyvenimo aplinkybės yra tokios, kad jis priima tokį sprendimą. Ir jeigu mes tokiam jaunuoliui suteiksime galimybę nueiti į kariuomenę, gal šitas jaunuolis nueis į kariuomenę ir iš ten grįš vyras. Kai jau grįš vyras, tada jo galvoje viskas bus gerai, pabaigs ne tik profesinę ar vidurinę mokyklą, o gal ir į aukštąją dar įstos. Siūlau palaikyti.

**PIRMININKĖ.** Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate pateiktam projektui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 81: už – 39, prieš – 15, susilaikė 27. Projektui nepritarta. Apsispręskime dėl tolesnės jo eigos: ar grąžiname iniciatorei tobulinti, ar galutinai atmetame. Balsuojame alternatyviai. Kas esate už grąžinimą tobulinti, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 77: už – 39, prieš – 38. Projektas grąžintas iniciatorei tobulinti.

*16.36 val.*

**Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 78 straipsnio pakeitimo" projektas Nr. XVP-1274 (*pateikimas*)**

Darbotvarkės 2-12 klausimas – Seimo statuto vieno straipsnio pakeitimo projektas Nr. XVP-1274. Pranešėja – D. Asanavičiūtė-Gružauskienė. Kviečiu į tribūną.

**D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ** (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Antrąjį projektą teikiu. Teikiu Statuto 78 straipsnio pakeitimo projektą, prašantį papildyti 78 straipsnį 2 dalimi, kuri sako: jeigu Etikos ir procedūrų komisija pripažįsta Seimo narį padarius daugkartinį Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso pažeidimą per einamuosius metus, Etikos ir procedūrų komisija gali siūlyti Seimui skirti Seimo nariui piniginę nuobaudą.

Etikos ir procedūrų komisija, Seimo nariui pažeidus Valstybės politiko elgesio kodeksą, gali pripažinti pažeidimą, rekomenduoti ateityje vengti elgesio, kuris sukėlė pažeidimą, atsiprašyti galimai įžeistų žmonių dėl politiko elgesio. Tokie sprendimai anksčiau priimami buvo ir gerbtini tiek politikų, tiek visuomenės. Tačiau šiuo metu paviešinus, kad dėl vieno ar kito politiko veiksmų buvo kreiptasi į Etikos ir procedūrų komisiją, reakcija būna labai dviprasmiška: na ir kas? Etikos ir procedūrų komisijos sprendimų devalvacija nedaro jokios įtakos politiko elgesiui ir nėra mokomasi iš tam tikrų pažeidimų konstatavimo. Taigi, tiek Seimo narių garbės… Seimo narių pozicijos yra nebegerbiamos ir reputacinė žala yra milžiniška.

Jeigu atrodo, kad tai yra nepraktikuojama kituose Europos ir pasaulio parlamentuose, tai yra tokių praktikų, tiesa, jos yra labai skirtingos. Vienur Seimo narys ar parlamento narys yra nušalinamas nuo posėdžių ir taip sumažinama jo alga. Europos Parlamente pirmininko siūlymu gali būt sumažinami dienpinigiai. Na ir panašūs atvejai, kuomet taikomos piniginės sankcijos. Be Europos Parlamento, Jungtinėje Karalystėje, Kanadoje, Čekijoje, Lenkijos Senate, Bulgarijoje, Izraelyje, Liuksemburge, Moldovoje, Rumunijoje yra taikomos panašios piniginės sankcijos. Taigi lauksiu jūsų klausimų ir tikėsiuosi teigiamo sprendimo.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Jūsų nori paklausti šį kartą net penki Seimo nariai. Pirmasis klausia V. Šeršniovas. Ruošiasi E. Gentvilas.

**V. ŠERŠNIOVAS** (*MSNG*). Laba diena dar kartą. Pavarčiau aš jūsų dokumentus, ieškojau, ieškojau ir niekur neradau, panašiai kokia suma norite apmokestinti R. Žemaitaičio veiksmus?

**D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ** (*TS-LKDF*). Suma nenurodyta ir tai daryta sąmoningai, nes ir kituose parlamentuose nėra nurodoma suma. Nurodomą sumą skirtų arba kažkokį procentą skirtų Etikos ir procedūrų… ne skirtų, o siūlytų Etikos ir procedūrų komisija tvirtinti Seimui. Čia pagal pažeidimą, pagal pažeidimo dažnumą ir panašiai.

**PIRMININKĖ.** Klausia E. Gentvilas. Ruošiasi J. Razma.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Nepaisydamas jūsų komentarų, aš vis tik pasigesčiau tam tikros sumos nuorodos – nulis kablelis kažkiek. Arba galbūt galima kalbėti ne apie Seimo nario atlyginimą, bet uždrausti teisę, atimti teisę kuriam laikui naudotis parlamentinėmis išmokomis. Tai kokia I. Šimonytė sakytų: aš vis tiek nesinaudoju, bet tas, kas iki galo iššluoja sandėlį, labai pagalvotų.

Antras dalykas, galėtų būti tarpinis toks sankcionavimas, nebūtinai piniginis. Reikia titulą suteikti, kaip nusikaltėliams yra recidyvisto titulas, tai pirmiausia turi būti pripažįstamas etikos recidyvistu. Pavyzdžiui, kokia, nesakysiu pavardės. Kas nors pripažįstamas etikos recidyviste ar recidyvistu ir tik po to, jeigu tęsia tą recidyvisto veiklą, nubaudžiamas šita finansine nuobauda. Ar negalvotumėte apie tokius pataisymus?

**D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ** (*TS-LKDF*). Matau, kad idėjų yra, dėl to aš tikiuosi, kad šiandieną šita diskusija nepasibaigs neigiamu balsavimu, o tik prasidės, ir tuomet būtų galima diskutuoti apie įvairius modelius ir įvairias sankcijas pažeidus daug kartų Politikų etikos kodeksą.

**PIRMININKĖ.** Klausia J. Razma. Ruošiasi A. Bagdonas.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Kadangi dėl jūsų įstatymo projekto taikymo objektu akivaizdžiai tampa „Nemuno aušros“ lyderis, kaip manote, ar šios frakcijos nariai neturėtų nusišalinti nuo balsavimo, nes čia galima įžvelgti jų interesų konfliktą, kad lyderis nepatirtų tokių pat sankcijų?

**D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ** (*TS-LKDF*). Kadangi į Statuto nuostatą nėra įrašyta nei pavardė, nei nurodyta politinė jėga, o taikoma visiems politikams, laikantis tokios logikos, visi turėtų nuo to nusišalinti – to nereikėtų. Kviečiu balsuoti visų frakcijų atstovus.

**PIRMININKĖ.** Klausia A. Bagdonas. Ruošiasi G. Balčytytė.

**A. BAGDONAS** (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiama kolege, aš netaikyčiau čia vienam ar kitam asmeniui. Tiek šioje kadencijoje, tiek prieš tai buvusiose kadencijose yra asmenų, kurie kartais pažeidžia politikų elgesio normas, bet tai jiems tampa pamoka ir ateityje jie stengiasi tokių pažeidimų nebedaryti. Bet mes kalbame apie tuos asmenis, kurie nuolatos daro pažeidimus, menkina parlamentaro vardą, parlamento vardą. Vis dėlto galvoju, jūs orientuojatės tik į pinigus. Aš gal galvočiau, ar nereikėtų vis dėlto apriboti eiti tam tikras pareigas, kaip savivaldoje yra reikalaujama, pavyzdžiui, Etikos komisijoje arba Kontrolės komisijoje, kad būtų nepriekaištingos reputacijos asmenys? Gal vis dėlto reikėtų parlamentui svarstyti nesiorientuojant į vieną ar kitą asmenį, bet nustatant į ateitį, kad vis dėlto, jeigu nuolatos žmonės pažeidinėja valstybės politikų elgesio normas, kad nėra tai visiškai toleruotina? Aš siūlyčiau pradėti svarstymą.

**D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ** (*TS-LKDF*). Puikus siūlymas. Vėlgi pasikartosiu, šiandieną pateikimo stadijoje balsuodami už, mes pradėtume apskritai diskusiją. Galutinė Statuto norma nebūtinai tokia turi būti, nes Seimas yra diskusijų vieta. Tai yra tik diskusijos startas. Manau, kad pradėjus šitą diskusiją ir tikrai diskutuojant, ir čia tikrai aš neįvardinu nei vienos partijos, nei vieno politiko, tiesiog, mano manymu, turėtų būti kokios nors rimtesnės sankcijos negu tik įvardintas pažeidimas, kuris, deja, šiandien yra nevertinamas ir tai nėra kokia nors reputacinė dėmė pačiam politikui.

**PIRMININKĖ.** Ir paskutinė klausia G. Balčytytė.

**G. BALČYTYTĖ** (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Miela kolege, tiesą sakant, kadangi atvėrėte diskusijos galimybę, aš noriu įtraukti dar vieną dedamąją. Vis tik tokiai sankcijai rastis galbūt turėtų būti ir kiek kitokia, kitaip formuojama pati Etikos ir procedūrų komisija, nes gal ji turėtų būti vis tiktai pariteto principu formuojama, gal turėtų ir išorės ekspertų dalį. Kaip yra dabar? Juk už tuos pačius nusižengimus daugumos atstovai gali būti opozicijos įvertinti arba atvirkščiai – tiesiog tomis pačiomis sąlygomis būti skirtingi sprendimai vien dėl to, kad dauguma turi daugiau balsų. Ar pati Etikos komisijos kompozicija, jūsų manymu, neturėtų kisti arba neturėtumėte minčių dėl jos sudarymo tam, kad visos sankcijos galėtų efektyviai veikti ir visiems vienodai?

**D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ** (*TS-LKDF*). Iš tikrųjų Etikos ir procedūrų komisijoje, nors yra dauguma vis dėlto atstovų iš pozicijos, bet pirmininkas ar pirmininkė yra iš opozicijos ir dažnai balsuojant lygiai pirmininko balsu priimamas sprendimas. Etikos ir procedūrų komisija yra jau tokios konstrukcijos, kad galimi sprendimai neatsižvelgiant į politines preferencijas. Mes šitoje komisijoje dirbdami iš tikrųjų ne vieną sprendimą esame priėmę ir daugumos atstovų balsais. Tai nėra tiktai opozicijos sprendimu ar daugumos sprendimu – tam reikia iš tikrųjų gana aiškaus sutarimo, todėl, mano manymu, Etikos ir procedūrų komisija, tokia, kokia jinai yra, turi prielaidų būti depolitizuota arba priimti mažiau politizuotus sprendimus dėl savo sudėties, bet vis dėlto patvirtinami du barjerai: Etikos ir procedūrų komisija ir pats Seimas, kad būtų kiek įmanoma daugiau procedūrų vengiant to politizuoto sprendimo.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dėl motyvų prieš kalbės B. Vėsaitė.

**B. VĖSAITĖ** (*LSDPF*). Gerbiama kolege, jūs turbūt perskaitėte Teisės departamento išvadą, kad jūsų siūlymas nedera su Seimo, kaip politinės institucijos, prigimtimi ir esme. Bet nenusiminkite, aš turiu jums pasiūlymą. Aš siūlau prasižengėliui siūlyti bausmę – keliais tris ratus apie Seimą, apie tai pranešus socialiniuose tinkluose, o pinigus galima susirinkti būtent pardavinėjant bilietus į egzekuciją. (*Balsai salėje*)

**PIRMININKĖ.** Kol kolegė kalbėjo prieš, atsirado norinčių kalbėti už. Už kalba E. Gentvilas.

**E. GENTVILAS** (*LSF*). Kadangi balsuosiu už šį projektą, iš karto pildau. Yra Simno bažnyčia, o jos pamate yra toks nuodėmių atleidimo akmuo – atsiklaupi ir daužai galvą į tą akmenį. K. Mažeika gerai žino tą akmenį. (*Balsai salėje*)

**PIRMININKĖ.** Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsavimu dėl pateikto įstatymo projekto. Jei Seimo valia tokia bus, atverkime galimybę tolesniam svarstymui. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 79: už – 36, prieš – 26, susilaikė 17. Po pateikimo nepritarta. Apsispręskime dėl tolesnių veiksmų. Balsuojame alternatyviai. Kas už tai, kad grąžintume projektą tobulinti, balsuojate už, kas manote, kad projektas turėtų būti atmestas, balsuojate prieš. Balsuojame.

Balsavo 75: už – 36, prieš – 39. Projektas atmestas.

*16.48 val.*

**Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 $15^3$ straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1211(2) (*pateikimas*)**

Ir paskutinį projektą pristatys gerbiamas A. Anušauskas, tai yra darbotvarkės 2-14 klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto $15^3$ straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XVP-1211(2). Prašau.

**A. ANUŠAUSKAS** (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, prieš 3 mėnesius mes priėmėme Seimo statuto pataisą, kur savivaldybės įpareigotos suteikti per tam tikrą laiką Seimo nariams patalpas. Jeigu jau tokios patalpos suteikiamos, siūlymas yra, kad turi būti pritaikytos ir asmenims su negalia savarankiškai patekti į tas patalpas.

Lietuvos negalios organizacijų forumas teigiamai vertina iniciatyvą stiprinti politinio dalyvavimo galimybę žmonėms su negalia ir sudaryti sąlygas savarankiškai patekti į Seimo narių veiklai skiriamas patalpas. Atkreipiu dėmesį, čia ne nuomojamas jūsų, o skiriamas savivaldybių. Prieinama fizinė aplinka yra būtina sąlyga įgyvendinant ir Jungtinių Tautų Asmenų su negalia teisių konvencijoje įtvirtintą teisę į prieinamumą ir dalyvavimą politiniame ir viešajame gyvenime.

Dauguma savivaldybių, be abejo, geranoriškai suteikia patalpas, galbūt ne visos jos yra pritaikytos. Šios normos Seimo statuto įsigaliojimas yra numatomas nuo kitų metų liepos 1 dienos, tai yra ne iš karto. Jeigu yra tokių aplinkybių, kur tokių patalpų nėra skirta arba jos negali būti skirtos, yra tikrai pakankamas laikas tai įgyvendinti. Lietuvos negalios organizacijų forumas, esant poreikiui, pasirengęs ir įsitraukia į diskusiją svarstymo metu. Tai aš manau, kad taip bus galima padaryti. Dėkui.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti vienas Seimo narys. Klausia E. Sabutis.

**E. SABUTIS** (*LSDPF*). Ačiū. Gerbiamas kolega, norėčiau paklausti, jeigu jau teikiate tokį Seimo statuto pakeitimą, tikriausiai bent preliminariai esate sužinojęs arba įvertinęs, kiek iš čia esančių kolegų tokių patalpų neturi arba jos nėra pritaikytos? Tai viena klausimo dalis.

Antra klausimo dalis. Visą laiką, prasidėjus naujai kadencijai, žiniasklaidoje kyla pasipiktinimas, ir gana nemažas, kai kurių Seimo narių, ypač vienmandatininkų, kuriems yra arba nesuteikiamos, arba suteikiamos labai prastos patalpos. Ar jums neatrodo, kad su šiuo papildomu reikalavimu mes galėsime prieiti, kad savivaldybė tyčia suteiks patalpas, kurios pritaikytos žmonėms su negalia, tačiau jos bus 10–15 kilometrų nutolusios nuo tos vietos, kur Seimo narys galėtų iš tikrųjų vykdyti savo veiklą ir galėtų jo padėjėjai ir patarėjai vykdyti veiklą daug kokybiškiau ir geriau?

Kitas dalykas, Teisės departamentas irgi parašė pastabą, kad reikėjo su Savivaldybių asociacija dar paderinti.

**A. ANUŠAUSKAS** (*TS-LKDF*). Iš tikrųjų, turiu pasakyti, kreiptasi į asociaciją, tiesiog negautas atsakymas per pakankamai ilgą laiką, bet aš tikiuosi, kad prisijungs tiesiog prie svarstymų. Esu įsitikinęs, kad dauguma savivaldybių iš tikrųjų visiškai normaliai reaguoja ir skiria tas patalpas. Gal yra viena kita savivaldybė, bet šiuo atveju aš nedariau Seimo narių apklausos, tai negalėčiau atsakyti.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Jūs atsakėte į klausimą. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ne. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate pateiktam projektui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 75: už – 56, prieš – 4, susilaikė 15. Pritarta po pateikimo. Siūlomas pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 18 dieną. Taip pat prašoma Vyriausybės išvados, taip pat Savivaldybių asociacijos išvados. Ar galima būtų visiems keturiems punktams pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Apsvarstėme visus popietinės darbotvarkės klausimus. Dėkoju visiems už dalyvavimą. Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 74 Seimo nariai.

Kovo 24 dienos vakarinis Seimo posėdis baigtas. (*Gongas*) Ačiū.

# LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

# IŠKILMINGO LAISVĖS GYNĖJŲ DIENOS 35-MEČIO MINĖJIMO IR LAISVĖS PREMIJOS ĮTEIKIMO CEREMONIJOS STENOGRAMA

## 2026 m. sausio 13 d.

---

**G. ARBAČIAUSKAS.** Ponios ir ponai, sutikime Lietuvos Respublikos Prezidentą Jo Ekscelenciją Gitaną Nausėdą.

Gerbiamieji, pradedame iškilmingą minėjimą, skirtą Lietuvos laisvės gynėjų dienai, ir Laisvės premijos įteikimo ceremoniją. Šiandien Kovo 11-osios Akto salėje, kaip ir kasmet, susirinkome dar kartą paliudyti laisvę.

**A. ŽIRGULYTĖ.** Pagerbti Sausio 13-osios didvyrių čia susirinko žuvusiųjų artimieji, laisvės gynėjai, Lietuvos Respublikos vadovai, Seimo nariai, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai, užsienio valstybių diplomatinio korpuso atstovai ir kiti garbūs svečiai.

**G. ARBAČIAUSKAS.** Šiandien, kai Europoje vėl vyksta karas, kai kasdien žūsta žmonės, dar aiškiau suvokiame, kokia trapi ir kokia brangi yra laisvė. Saugokime ją.

*Rodomas dokumentinis Sausio 13-osios kadrų montažas.*

Kviečiame tylos minute pagerbti tuos, kurie 1991-ųjų sausio 13-ąją paaukojo savo gyvybes už Lietuvos laisvę.

*Tylos minutė*

Gerbiamieji, kviečiame sugiedoti Lietuvos Respublikos himną.

*Giedama „Tautiška giesmė“ su Egidijaus Kavecko diriguojamu ansamblio „Lietuva“ choru, solo partiją atliekant moksleiviui Jokūbui Valujevičiui.*

Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda.

### Lietuvos Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos kalba

**G. NAUSĖDA.** Gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiama Ministre Pirmininke, gerbiama Prezidente, brangūs Nepriklausomybės Akto signatarai, ministrai, Seimo nariai, žuvusių laisvės gynėjų artimieji, gerbiami minėjimo dalyviai, kiekvienų metų pradžioje susitinkame prisiminti ir apmąstyti Lietuvos laisvės ištakas. Sausio 13-oji nukreipia mūsų dėmesį į tai, kas svarbiausia. Pasakodama Lietuvai ir pasauliui apie mūsų laisvės gynėjus, jų beribį ryžtą ir pasiaukojimą, ji atskleidžia, kaip giliai įsišaknijęs mūsų laisvės troškimas ir kokia didelė jėga jis gali būti.

Šiandien laisvės idėja nustoja būti patogia abstrakcija, kuri neretai pasitelkiama vidaus politikos kovose, ir aiškiai prabyla kiekvienam, kas tik turi noro išgirsti. Šiandien laisvę įkūnija visi Lietuvos žmonės, kurie su daina ir malda renkasi prie atminimo laužų, degina žvakes žuvusiems ir savo atkaklia rimtimi susilieja į vientisą kūną, kuriam nebaisūs jokie pavojai. Vargu ar įmanoma iš tiesų priklausyti šiai pilietinei bendrijai – Lietuvos tautai – ir likti abejingiems Lietuvos laisvės gynėjų dienos skleidžiamai žiniai. Lydėdama mus jau ketvirtą dešimtmetį ji išlieka vis tokia pat gyva ir brangi, kaip ir Nepriklausomybės aušroje.

Sausio 13-ąją ne tik prisimename mums tekusių skaudžių išbandymų laikotarpį, bet ir vieni kitus kviečiame tęsti kovą už Lietuvos Nepriklausomybę ir mūsų visų laisvę, nes laisvė neatsiejama nuo atsakomybės. Laisvė – tai kasdieniai pasirinkimai, kurie mus lydi nuolat reikalaudami

mūsų dėmesio. Laisvė – tai galimybė nesutikti su kito žmogaus nuomone ir megzti pagarbų dialogą nesibaiminant nei valstybės prievartos, nei minios teismo.

Laisvės nėra ten, kur įsiviešpatauja melas ir manipuliacijos. Laisvė traukiasi, kai svarbiausiu tikslu tampa sutrypti ir paniekinti kitamintį. Ir mes patys nusigręžiame nuo laisvės, kai esminiai, valstybinės reikšmės sprendimai priimami skubotai, beatodairiškai ir neatsakingai.

Neseniai man teko viešai nusistebėti, kad šiuo neramiu laikotarpiu mes, nepriklausomos Lietuvos valstybės žmonės, su tokiu užsidegimu kuriame naujas politines krizes, ieškome priešų tarp savų ir jų neišvengiamai surandame. Visada tikėjau ir toliau tikiu, kad laisvė mums duota ne tam, kad patenkintume dominavimo instinktą. Tikėjimas savo teisumu, kurio šiandien tiek daug visame politiniame spektre, – galinga jėga, tačiau ji neturėtų tapti tautas skaldančiu pleištu. Ir čia mes visi privalome jausti savo asmeninę atsakomybę. Juk stipriausi buvome ne tada, kai ieškojome krislo vienas kito akyse, bet kai visas jėgas skyrėme savo laisvei įtvirtinti ir apginti. Taip, kaip darėme Kovo 11-ąją, Sausio 13-ąją, taip pat ir liepos 31-ąją, Medininkų tragedijos dieną, kuri ne tik sukrėtė, bet ir suvienijo mus visus.

Man atrodo, kad pačiu laiku į garbingas Laisvės premijos laureatų gretas įsilieja didžiai gerbiamas mūsų laisvės gynėjas kunigas Tomas Šernas – žmogus, itin daug paaukojęs Lietuvos valstybei ir nusipelnęs jos ateičiai. Metai iš metų Tomo Šerno pavyzdys mus palaiko ir kreipia teisinga linkme.

Tvirtai atlaikyti visus išbandymus, nepasiduoti neapykantai, prisiimti atsakomybę, su viltimi ir gyvenimo meile žvelgti į ateitį – tik tokia laisvė, tokia drąsa, toks įsipareigojimas gali sustiprinti Lietuvą, mus visus. Aš tikiu, kad mes rasime jėgų išsivaduoti iš nereikalingo susipriešinimo, kiekvienas užčiuopsime savyje tą nemirtingą Laisvės daigą, jį puoselėsime, auginsime ir perduosime ateities kartoms. Tegul mūsų bendras žygis tęsiasi kaip pavyzdys viso pasaulio tautoms. Tegul visi žino, kad Lietuva yra laisvų, drąsių ir orių žmonių, gebančių susivienyti dėl bendro tikslo, šalis. Ačiū. (*Plojimai*)

**A. ŽIRGULYTĖ.** Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas Juozas Olekas.

**Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko Juozo Oleko kalba**

**J. OLEKAS.** Jūsų Ekscelencija Prezidente, gerbiami Lietuvos žmonės, Laisvės gynėjai, žuvusiųjų artimieji, Ekscelencijos ambasadoriai, mieli svečiai ir kolegos. Šiandien stovėdamas čia jaučiu pareigą, pagarbą ir dėkingumą, pasididžiavimą ir atsakomybę.

Praėjo 35 metai nuo tos nakties, kai Lietuvą buvo bandoma palaužti jėga, bet Lietuva pasirinko nepasiduoti, kai visam pasauliui pasakė, kad laisvė mums brangiau už gyvybę. Tą naktį Lietuva neturėjo tankų, neturėjo ginklų, tačiau turėjo tai, prieš ką ir tankai, ir ginklai, ir agresorius yra bejėgiai, – turėjo vienybę, drąsą ir laisvės troškimą.

Prie Televizijos bokšto, Radijo ir televizijos komiteto, prie parlamento susirinko beginkliai žmonės, kurie suprato, jog valstybę kuriame, saugome ir giname tik mes patys. Laisvės gynėjais tapo gyventojai iš visos Lietuvos – nuo mažo iki seno. Jie važiavo į Vilnių, paromis stovėjo šaltyje ir gintis galėjo tik dainomis ir maldomis.

Leiskite šiandien prisiminti ir savo asmeninę patirtį. Prieš 35 metus aš, būdamas taip pat 35 metų, ėjau sveikatos apsaugos ministro pareigas. Nakties pradžioje dar buvau II, o paryčiais jau III Vyriausybės sveikatos apsaugos ministras. Aš mačiau į ligonines atvežamus sužeistuosius ir žuvusiųjų kūnus. Mačiau medikus, dirbančius be poilsio. Mačiau jų pyktį okupantui, kuris taip žiauriai žudė ir žalojo. Bet dar labiau jutau medikų pasiryžimą gelbėti žmones, išsaugoti jų sveikatą ir gyvybę, nepaisant ilgų darbo valandų ir tuo metu jau ateinančio nuovargio. 14 laisvės gynėjų sumokėjo gyvybės kainą, šimtai buvo sužeisti, tačiau Lietuva neklupo. 1991-ųjų sausis parodė, kad valstybė jau negali būti sustabdyta.

Šiandien, po 35 metų, galime tvirtai pasakyti, kad mūsų žmonės apgynė ne pastatus, ne šias sienas – jie apgynė teisę patiems spręsti savo likimą. Jie apgynė teisę kalbėti savo kalba. Teisę gy-

venti be baimės. Teisę būti laisvais žmonėmis savo laisvoje žemėje. Ir svarbiausia – teisę būti atsakingiems už savo valstybę ir galimybę laisvę perduoti savo vaikams.

Sausio 13-oji primena mums ir kitą tiesą – laisvė niekada nėra duotybė. Ji reikalauja budrumo ir atsakomybės, drąsos stoti prieš netiesą, net kai tos netiesos pusėje yra didžiulė karinė galia.

Šiandien, minėdami Sausio 13-ąją, mes aiškiai matome: tai, kas 1991-aisiais vyko Vilniuje, dabar vyksta Ukrainoje. Tik daug žiauriau, agresyviau ir nuožmiau. Tas pats agresorius, ta pati jėga, tas pats bandymas tankais, kulkomis ir melu palaužti laisvą tautos valią. Ir mes visi aiškiai suvokiame: ką šiandien Ukraina gina, mūsų žmonės savo krauju ir gyvybėmis tai gynė 1991 metais.

Todėl mūsų pareiga ne tik prisiminti, bet ir veikti: remti Ukrainą tol, kol bus apginta jos laisvė ir atkurta teisinga taika. Istorija mus išmokė: nuolaidos agresoriui niekada neduoda taikos, o laisvė apginama tik tada, kai dėl jos stovime visi kartu.

Sausio 13-oji parodė ir įpareigojo: kai kyla grėsmė laisvei, Lietuva nesiskaldo – Lietuva susitelkia. Kai tauta stovi kartu, jos neįmanoma palaužti. Deja, kaip minėjau, agresorius ir toliau žvangina ginklais, todėl Lietuvai tenka ruoštis gynybai. Agresorius nepasikeitė. Pasikeitė tik formos ir priemonės. Todėl dabar, kaip ir prieš 35 metus, mūsų stiprybė yra vienybė.

Be to, Sausio 13-oji išmokė – pirmiausia patys esame atsakingi už savo šalį. Todėl Lietuva gynybai skiria didžiausią biudžetą per visą savo istoriją. Tai aiškus mūsų apsisprendimas: laisvė turi kainą, ir mes pasirengę ją mokėti, kad apgintume valstybę ir savo žmones.

Tiesa, šiandien Lietuva nėra viena. Sausio 13-ąją neturėjome patikimų sąjungininkų ir partnerių, su kuriais dabar stovime petys į petį. Esame NATO ir Europos Sąjungos dalis, priklausome bendruomenei, kuri žino, kad laisvė ginama kartu.

Laisvė yra mūsų pareiga. Saugokime ją ne tik atmintyje, bet ir savo kasdieniais pasirinkimais – taip, kaip tą naktį ją saugojo Laisvės gynėjai: vieningi, atsakingi ir pasiryžę. Istorija mus išmokė paprastos, bet skaudžios tiesos: laisvės neužtenka išsikovoti, ją reikia ginti, vėl ir vėl. Ši pamoka nėra apie praeitį, ji parašyta ir čia esančių, ir visų Lietuvos žmonių likimuose.

Lenkiu galvą prieš sužeistus, žuvusius, prieš jų artimuosius, prieš visus, kurie tą sausį stovėjo šaltyje, virė arbatą, gamino maistą gynėjams, vežė malkas laužams, statė barikadas, stebėjo ir pranešė apie okupantų kariuomenės judėjimus ir darė daug kitų darbų, kurie prisidėjo prie mūsų vieningo gyvo žmonių fronto.

Lietuvių tautą galima spausti, bet ne palaužti. Galima bandyti ją nutildyti, bet ne atimti laisvę. Kartais pasigirsta klausimas – o įdomu, kaip šiandien elgtųsi Lietuvos žmonės, jei būtų Sausio 13-oji? Esu įsitikinęs, kad elgtųsi lygiai taip pat. Nes turime laisvės geną, paveldėtą iš savo protėvių ir tėvų ir perduodamą iš kartos į kartą. Būtent todėl esame tvirta, laisva ir nepasiduodanti tauta. Tokie ir išlikime! Su pergalės diena! (*Plojimai*)

**G. ARBAČIAUSKAS.** Robertas Povilaitis, 1991 metų sausio 13-ąją žuvusio Lietuvos laisvės gynėjo Apolinaro Juozo Povilaičio, 1-ojo laipsnio Vyčio Kryžiaus ordino kavalieriaus, sūnus.

### 1991 m. sausio 13-ąją žuvusio Lietuvos laisvės gynėjo, 1-ojo laipsnio Vyčio Kryžiaus ordino kavalieriaus Apolinaro Juozo Povilaičio sūnaus Roberto Povilaičio kalba

**R. POVILAITIS.** Gerbiami Sausio 13-ąją žuvusiųjų artimieji, Lietuvos laisvės gynėjai, Jūsų Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidente, gerbiami Seimo Pirmininke ir Ministre Pirmininke, buvę valstybės vadovai, užsienio valstybių ambasadoriai, gerbiama Ukrainos ambasadore, gerbiami šio iškilmingo posėdžio dalyviai. Sausio 13-oji mums primena labai aiškų pasirinkimą. Tą naktį buvo ginami ne pastatai – buvo ginama teisė laisvai kalbėti, galvoti, girdėti ir žinoti, kas vyksta. Neatsitiktinai viena pagrindinių puolimo krypčių buvo radijas ir televizija. Buvo suprasta paprasta tiesa: jeigu nutildomas laisvas balsas, tampa lengviau nutildyti ir visuomenę. Todėl žmonės stojo ginti institucijų, kurios skleidė informaciją ir neleido melui tapti vienintele tiesa.

Per 35 metus Lietuva daug pasiekė. Didžiuojuosi laisva Lietuva. Didžiuojuosi tuo, kad šiandien aiškiai ir nedviprasmiškai remiame Ukrainą, kurią užpuolė agresorius – režimas, neigiantis

tautų teisę gyventi laisvai. Tačiau kartu turime pripažinti, kad ne visos kovos dėl laisvės yra baigtos. Atrodo, kad 35 metai yra pakankamas laikas atsisveikinti su sovietiniu palikimu, tačiau jis vis dar gyvas. Kartais – taip akivaizdžiai, kad kyla labai paprastas, bet nepatogus klausimas: kodėl Lietuvoje, praėjus 35 metams po Sausio 13-osios, vis dar yra gatvių, įamžinančių sovietų karinių oro pajėgų pulkininko Jurijaus Gagarino vardą? Sovietų aukšto rango karininko, karinės aviacijos, karinių naikintuvų piloto ir instruktoriaus atminimą menančias gatves iki šiol galime rasti Vilniaus ir Pasvalio rajonuose. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras yra konstatavęs, kad Jurijaus Gagarino gatvės pavadinimas pažeidžia Lietuvos Respublikos draudimą propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymą.

Kalbėdami apie Sausio 13-ąją, privalome kalbėti ir apie teisingumą – apie tai, kaip mums sekėsi įvertinti sovietų įvykdytus nusikaltimus. Šioje vietoje noriu ir pasidžiaugti, ir išreikšti apgailestavimą dėl kai kurių Sausio 13-osios bylos aspektų. Noriu padėkoti Generalinės prokuratūros prokurorams, kurie po ilgo ir sudėtingo darbo perdavė Sausio 13-osios baudžiamąją bylą teismui, ir teismams, kurie ją nagrinėjo. Tai buvo būtinas ir istoriškai svarbus žingsnis. Tačiau šiame procese ne viskas vyko sklandžiai. Pradėjęs gilintis į baudžiamąją bylą ir pradėjęs kelti Michailo Gorbačiovo atsakomybės klausimą, gavau Generalinės prokuratūros raštą, kurio paskutinis puslapis buvo skirtas ne mano pateiktiems argumentams, o detaliai išdėstytai prokurorų nepriklausomumo doktrinai, nurodant konkrečias teisės normas ir galimą teisinę atsakomybę už poveikį prokurorams.

Man, kaip nukentėjusiajam, tai buvo aiškiai suprantamas signalas: neik toliau, nesikišk, nekelk klausimų. Nors man nebuvo pareikštas joks formalus kaltinimas, šio rašto turinys ir tonas buvo akivaizdžiai nukreiptas į tai, kad atgrasytų mane nuo tolesnio gilinimosi į Sausio 13-osios bylą. Tai buvo ne teisinis dialogas su nukentėjusiuoju, o institucinis perspėjimas tylėti. Tokią žinutę suvokiau ne kaip pavienį nesusipratimą, o kaip institucinio požiūrio problemą. Nukentėjusiojo teisė kelti klausimus nėra spaudimas prokuratūrai. Noriu padėkoti advokatui Albertui Butai už daug metų teiktą profesionalią teisinę pagalbą, gilinantis į baudžiamosios Sausio 13-osios bylos aplinkybes.

Apgailestauju, kad Michailo Gorbačiovo, tuometinio Sovietų Sąjungos prezidento ir vyriausiojo karinių pajėgų vado, atžvilgiu nebuvo pradėtas ikiteisminis tyrimas dėl aplaidaus vado pareigų vykdymo, nors tokia atsakomybė aiškiai numatyta Baudžiamajame kodekse. Suprantantiems Sovietų Sąjungos hierarchinę struktūrą, akivaizdu, kad Sovietų Sąjungos Gynybos ministerijai, Vidaus reikalų ministerijai ir Valstybės saugumo komitetui pavaldžių pajėgų kariniai veiksmai negalėjo vykti be aukščiausiojo politinio ir karinio lygmens sprendimų.

Taip pat paminėsiu dar vieną reikšmingą bylos epizodą. Sausio 13-osios ikiteisminis tyrimas buvo sustabdytas ne vieną kartą, ir bent tris kartus apie šios bylos sustabdymą šimtai nukentėjusiųjų ir kitų proceso dalyvių nebuvo informuoti. Šis faktas buvo nustatytas pačios Generalinės prokuratūros atlikto vidaus vertinimo metu po mano kreipimosi. Nepaisant to buvo nuspręsta nepradėti tarnybinio patikrinimo, apsiribojant vidinių aplinkybių įvertinimu. Sausio 13-osios bylos sustabdymas, neinformuojant kelių šimtų nukentėjusiųjų, nėra procedūrinė smulkmena – tai pasitikėjimo teisingumu klausimas.

Nepavykus iškelti Michailo Gorbačiovo baudžiamosios atsakomybės, Sausio 13-ąją nužudytųjų artimiesiems liko vienintelė galimybė – civilinis procesas. Nuoširdžiai dėkoju advokatui Mindaugui Gedeikiui, kuris ryžosi imtis šios itin sudėtingos bylos. Taip pat reiškiu pagarbą Lietuvos Aukščiausiojo Teismo išplėstinei teisėjų kolegijai, priėmusiai svarbų sprendimą, kad Sausio 13-osios byloje nukentėję asmenys turi teisę siekti žalos atlyginimo ir po Michailo Gorbačiovo mirties.

Sausio 13-ąją laisvę gynėme nuo tankų. Šiandien valstybę vėl tenka ginti nuo kitos armijos – neapykantą ir melą skleidžiančios botų armijos. Tai centralizuotai koordinuojami, netikri socialinių tinklų profiliai, kurie sąmoningai skleidžia melagingą informaciją, kursto neapykantą, kiršina visuomenę ir siekia pakirsti pasitikėjimą valstybės institucijomis bei demokratija. Ši veikla yra

valdoma iš tos pačios priešiškos valstybės, kuri šiandien terorizuoja Ukrainą ir kartu kelia grėsmę visam civilizuotam pasauliui.

Kai politinėje retorikoje pradedama ieškoti priešų vietoj sprendimų, kai normalizuojama neapykanta ir visuomenės kiršinimas, tai jau nebėra nuomonių įvairovė – tai pavojus demokratijai. Kai neapykantos skleidėjai ir kurstytojai patenka į valdžią, valstybė pradedama griauti iš vidaus. Sausio 13-oji mus įpareigoja būti budrius ne tik dėl išorės agresijos, bet ir dėl demokratijos ardymo iš vidaus.

Šiandien nacionalinį transliuotoją norima padaryti patogų – tokį, kuris nekeltų nepatogių klausimų. Tačiau tą akimirką, kai visuomeninis transliuotojas tampa patogus politikams, jis nustoja būti visuomeninis. Noriu padėkoti LRT darbuotojams ir žurnalistams už jų profesionalumą, drąsą ir atsakomybę.

Trumpam noriu kreiptis į Ukrainos ambasadorę. Jūsų Ekscelencija Olha Nikitčenko, ačiū Ukrainai. Ačiū Ukrainos ginkluotosioms pajėgoms už tai, kad ginate ne tik savo valstybę, bet ir mus visus nuo kraujo ištroškusio agresoriaus. Slava Ukraini! (*Balsai salėje: „Herojam slava!“*)

Pagarba visiems, ginantiems Lietuvos laisvę. Ačiū. (*Plojimai*)

**A. ŽIRGULYTĖ.** Kviečiame žodžio Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą Romą Gudaitį.

### Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Romo Gudaičio kalba

**R. GUDAITIS.** Atleisk, Tėvyne, už menkus mūsų, Tavo vaikų, žodžius ir darbus. Vienybė težydi šią dieną ir kitas. Vienybė teišsiskleidžia. Tautos likimo ir jos idealų maitinta, iškentėta Vienybė. Į mus žvelgia kritusieji už Tėvynės laisvę, gyvastį atidavusieji, tad parinkome žodžius, Tėvyne.

Ką mes, kiekvienas mūsų, nuveikėme laisvei, kad nenuriedėtų ašara mažo, silpnesnio, sutvirtėtų ne šiaip moderni biurokratų stichiškai valdoma, o stipri, perspektyvi valstybė su gražia ateitimi; kad mes visados išliktume broliai ir seserys, vieno tikslo ir meilės vienijama tauta?

Laisvė nemėgsta vienų buvimo laisvesnių negu kiti, triukšmo, gražių frazių, puikių įvaizdžių, afektacijos. Tai iš laisvės ilgesio ir siekio tylus patriotizmas, kylantis iš širdies, – tai mūsų Sausio 13-osios, visų visų laisvės kovotojų patriotizmas, iš sukilimų už laisvę, knygnešių, savanorių, partizanų patriotizmas, tremties ir lagerių, okupuotos ir aneksuotos, bet dvasia, kalba, kultūra nepavergtos Lietuvos patriotizmas. Tyras ir tikras.

Vienybė težydi su mumis – tokiais skirtingais ir tokiais artimais, svarbiausiame Tautos ideale – laisvėje, brangiais giminėlėmis. Apsaugoti ir apginti save, savo valstybę su visais susimąsčiusiais, atsimenančiais, neužmirštančiais, taigi, su mumis visais kasdienybėje: su mūsų aistromis, silpnybėmis, ribotumu, su mūsų ginčais laisvėje, nedalomoje amžinoje laisvėje, laisvais su savo valstybe, Tauta būti ir išlikti.

Šioje akimirkoje, kur nėra ribos tarp dienos ir nakties, nesame atskiri, vien esantys AŠ – esame MES. Laisvėje ir vienybėje – tiktai MES. Su kiemu Loretos Asanavičiūtės, tada – Žvaigždžių gatvėje, langu, pro kurį praeidavo maža kaimynės mergaitė, vienu pokalbiu su jos motina gilią žiemą, dabar – priekaištu sau, kad nestabtelta ilgėliau, neįsižiūrėta… Kodėl? Karoliniškių gatvėmis, tankais, šūvių papliūpomis, apygardos deputato, mokyklos direktoriaus Pranciškaus Tupiko balsu Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko kabinete – pirma žinia. Su priešų mėginimu perimti delegaciją aerouoste, rūstybe S. Konarskio gatvėje, prie Televizijos bokšto, kur mūsų vos nesupainiojo su tautos išdavikais ir jeigu ne Kazimieras Uoka… Maldomis ir priesaikomis benzino tvaike, besiginančios tvirtovės ir ją ginančios tautos ryžtu nepasiduoti, minuoti, gintis kulkomis ir granatomis, malda ir širdį deginančia gėla. Kazimiero Motiekos žygiu perduoti Nepriklausomybės aktą kardinolui Vincentui Sladkevičiui pirmais ženklais, kad parlamentas nedezorganizuotas ir veikia, o toliau jau ritmu, tvarka. Tad pasakojantieji, jog čia būta baimės ir panikos, sako netiesą.

Už barikadų sienos Juozo Žilio kabinete buvo rašoma Konstitucija, salėje priimami sprendimai ir įstatymai. Net jei šie rūmai būtų sunaikinti, šis darbas būtų tęsiamas pogrindžio ir ginkluoto pasipriešinimo sąlygomis. Kas gali šiuos tautos laisvę simbolizuojančius rūmus ir idealus paversti pelenais? Kas gali? Galvojome tada, galvojame dabar. Kas gali ieškoti priešų savo tautoje?

Galvojome tada, galvojame dabar. Ir kad didžiausias nusikaltimas – troškimas tautai nevienybės, piktdžiugystė, kad vis dar esame nevieningi. Iš kur tai? Kodėl? Kodėl? Kam?

Carai juk skelbėsi ir Lietuvos didžiaisiais kunigaikščiais. Jie žinojo, kaip mes, prarasdami laisvę, leidome susikurti jų Maskvos valstybei. Dabar imperialistai vadina mus savo „provincija“, „sege ant munduro“, „limitrofais“. Jie niekina ir juokiasi iš mūsų. Bet koks menkiausias mūsų nevienybės pasireiškimas ar ženklas, tolerantiškos nuomonės stoka, pyktis, nesantaika, pavydas, vienų tyčiojimasis iš kitų – jiems dovana. Jiems nepriimtina tik mūsų tautos vienybė, susitelkimas, bendri tikslai, mūsų orumas ir pranašumas.

Realizuojame savo teisę laisvai rinktis ir pasirinkti, tačiau ar buvome kada patenkinti savo valdžia? Beribė pareiga kritikuoti, be klausimų sau: ką rinkome, kodėl rinkome, kokios technologijos, pinigai ar pasyvus abejingumas lėmė? Ar iškilo asmenybės ir jėgos, kurios sugebėjo suvienyti tautą, ar tauta vis dar skaldoma ir stovi akistatoje su grėsme sau ir savo valstybei? Norinčių valdyti ir vesti daug, tikrai daug, trokštančių valdžios, bet ar realiai galinčių ir sugebančių būti vertų tautos vienybės? Neprisipažinusių ir neprisipažįstančių, kad didžiąją laiko dalį praleido ar vis dar praleidžia imituodami valstybės valdymą. Neverta tai laisvės, tolima nuo valstybei ir tautai gyvybiškai svarbių interesų ir tikslų.

Ar dar esama neišplepėtų priešui mūsų karinių paslapčių? Vietoj mūsų girių ir šilų – trumparegės naudos kirvio neiškirstos juostos šalia kelių. Kieno čia džiaugsmui? Ir jie vadina tai „Lesopolosa“, kuri nieko neapgins ir neapsaugos nuo jų *orešnikų*. Kodėl mes neginame savo girių ir neprotestuojame? Kodėl mes nesirenkame ir neprotestuojame, kad sugebėjome sugriauti savo švietimą, kenkiame sveikatos apsaugai, kad už elektrą mums laisvai krausto kišenes, kad su savo tragiškais demografiniais rodikliais tapsime mažuma savo valstybėje? Kodėl mes eksperimentuojame su savo tauta ir valstybe, principą „Vienybė težydi!“ palikdami tik himnui? Kodėl mes lengvai susitaikome su vienybės ardymu? Kodėl tiek tuštybės mugės, nihilizmo, cinizmo, prabangos ir pramogos? Kodėl? Ne iš laisvės idealo tas pasipūtimas, vieni kitų niekinimas, egocentrizmas ir arogancija. Tai iš kur tada? Padeda tai kūrybingai, darbščiai, sąžiningai tautai stiprinti laisvę, apsaugoti ir ginti valstybę ar kliudo?

Niekas, jokia asmenybė ar jėga, neturi teisės į tiesos ir galios monopolį. Niekas, jokia asmenybė ir jėga, neturi teisės į antikonstitucinę betvarkę. Ne mes tai tariame, tai sako „Vienybė težydi!“. Niekas, jokia asmenybė ar jėga, neturi tariamo „laisvės pagerinimo“ dingstimi griauti laisvės, kenkti laisvei. Laisvė juk aukščiau asmeninių, korporatyvinių interesų, grupių, doktrinų, intrigų, nekantrumo, kad rinkimai dar ne rytoj. Laisvė neiškreipiama, neinterpretuojama ir nenusavinama – ji visų. Tėvynė juk mylima ne revoliucijomis, inspiruojamais neramumais, lozungais ar viešais spektakliais, juolab – apgailėtinu grotesku parlamento salėje. Seimų būta visokių – Čičinsko veto, tylinčių, liaudies seimų, išdavusių valstybę, pražudžiusių, palaidojusių. Ar bereikia dar komedinio, groteskinio Seimo? Lengvabūdiškas buvimas visuose rūmuose ar postuose, nesugebant, vaidinant sugebančius, demonstruojant unikalumą, sugebėjimą išmokti valdyti valstybę, blaškymasis, nenuoseklumas – argi tai patikima, argi čia kelias, mūsų kelias, laisvės, vertos kovotojų už laisvę, kelias?

Kokio sukrėtimo dar reikia, kokios bedugnės su žarijomis, kokios tuščios savigyros, turtų ir sriubos lėkštės vargstančiam dar bereikia, kad sugrįžtume prie valstybės statybos, pasitikėjimo vienų kitais, sugebėjimo džiaugtis gražėjančia Lietuva, kuri išnyktų priešų džiaugsmui, kuri išliks, kuri sutvirtės kartų po mūsų džiaugsmui? Tik tokie mes nepražūsime, tik tokie mes nepražudysime savo tautos ir valstybės. Tiktai jinai, tiktai motina tėvynė turi teisę visų kritusių už laisvę lūpomis tarti, o ką – težino tik tėvynė. Pasitikėkime motina. Ji atras žodžius, ji nuramins mus visus, kurie tikėjo ir tiki savo tauta ir valstybe.

Lenkiuosi visų žuvusiųjų už laisvę šviesiam atminimui, regiu brangius kolegas ir bendražygius, kurie išėjo ir išeina į amžinybę, kurie buvo ir išliks su savo tauta jos vienybėje ir laisvėje. Ačiū. (*Plojimai*)

**G. ARBAČIAUSKAS.** Žodį tars aktorius, režisierius, teatro „Lėlė“ vadovas, skautas, šaulys ir Krašto apsaugos savanorių pajėgų karys Paulius Tamolė.

### Aktoriaus, režisieriaus, teatro „Lėlė“ vadovo, skauto, šaulio ir Krašto apsaugos savanorių pajėgų kario Pauliaus Tamolės kalba

**P. TAMOLĖ.** Sausio 13-oji – tai laisvės ir atsakomybės diena. Tai diena, kuri tapo priežastimi to, kuo esame šiandien. Tai diena, kai prisimename savo tautos vertybes. Tai diena, kuri primena, kad vertybės kainuoja brangiai. Jos brangiai kainavo ir Lietuvai: mes netekome savo piliečių, daugybė buvo sužeistų, todėl šiandien pagerbiame ir jų atminimą. Leiskite pagarbą atiduoti ir jų artimiesiems. Jūsų gyvenimai tą naktį pasikeitė amžiams.

Sausio 13-osios naktį aš labai gerai atsimenu. Man buvo vos šešeri metai. Mama su draugais važiavo budėti prie Kauno halės, ten esančių radijo, televizijos antenų. Labai norėjau vykti kartu, bet manęs nepasiėmė, todėl pykau. Likau su močiute namie. Jaučiau, kad vyksta kažkas labai labai svarbaus, ir norėjau tuose svarbiuose įvykiuose dalyvauti.

Praėjo daugiau nei 30 metų ir socialiniame tinkle užtikau nuostabią savo kolegos aktoriaus ir režisieriaus Justo Tertelio idėją – sausio 13 dieną paskambinti savo tėvams ir padėkoti jiems už apgintą laisvę. Neklausti, kur jie buvo, neklausti, ką jie veikė, neklausti, kuo jie buvo tą naktį – tiesiog paskambinti ir pasakyti „ačiū“. Paėmiau telefoną ir paskambinau savo mamai. Ji atsiliepė, o aš pasakiau: „Ačiū, mama. Noriu tau padėkoti.“ Ji sutriko ir paklausė: „Už ką?“ Aš atsakiau: „Už šią dieną, už Sausio 13-ąją, kad esame laisvi. Už tai, kad tu tada tai padarei, kad buvai drąsi. Kad jūs apgynėte laivę, kad galime dabar gyventi laisvi, keliauti po pasaulį, planuoti savo gyvenimus, kaip norime.“ Žinote, ką atsakė mama? „Aš to dabar nekartočiau, buvome jauni, per daug rizikavome.“ O aš pasakiau: „Puiku. Vadinasi, dabar mano eilė, eilė man rizikuoti ir daryti tai, ką pradėjote jūs – mūsų tėvai ir seneliai.“

Skautuose mes savo jaunesniuosius brolius, seses mokome atsakomybės. Yra laikas, kai tu gauni. Gauni stovyklas. Žygius. Patyrimus. Bendruomenę. Bet visada primename, kad ateis laikas, kai turėsi grąžinti tai, ką esi gavęs, mokyti jau savo jaunesniuosius brolius ir seses, kaip susikurti laužą, kaip pasigaminti valgio ar surišti gerąjį mazgą. Todėl pagrindinį skautų šūkį „Budėk!“ vėliau pakeičia kitas – „Tarnauti“, dažniausiai, kai tau sueina 18 metų, nes tu tampi atsakingas už kitus.

Sausio 13-oji mus išmokė būti atsakingus. Išmokė tikrosios lyderystės. Lyderystė – tai ne pareigos, ne titulai. Tai – elgsena. Tai akimirka, kai bendras tikslas suvienija visus žmones ir jie, rizikuodami savo gyvybe, eina ginti to, kas jiems brangiausia. Ir mes šiandien, pamokyti Sausio 13-osios pavyzdžio, einame saugoti tai, ką iškovojo tuometinė karta, mūsų tėvai, – laisvą Tėvynę. Kas ta Tėvynė?

2018 metais skautų tautinės stovyklos metu, švenčiant skautų įkūrimo 100-metį, susirinko daugiau nei 3 tūkst. skautų iš Lietuvos ir viso pasaulio. Mes, vadovai, pagalvojome, kad tai puiki proga paklausti jų, ką jiems dabar reiškia skautiškosios vertybės XXI amžiaus kontekste. Paklausti jaunų žmonių. Priminsiu, skautiškos vertybės yra trys – Dievui, Tėvynei ir Artimui. Mes paklausėme 15–18 metų jaunuolių, ką jiems jos reiškia? Ir įdomiausius atsakymus gavome, būtent įžvalgas apie Tėvynę. Žinote, ką jie atsakė? Tėvynė jiems – Lietuvos gamta, jūra, miškai, tėvai, seneliai, draugai, Lietuvos krepšinio rinktinė, spartusis internetas. Ir tai yra labai tikra.

Lygiai taip pat yra ir su suaugusiaisiais. Atsimenu, kartą atvažiavęs į kažkurias šaulių organizuojamas pratybas, stebėjau kelis šimtus ginklais ir karine įranga apsirūpinusių brolių ir sesių ir galvojau, o ką jie ruošiasi ginti? Vieni gins savo šeimą, kiti – savo verslą, dar kiti – orumą, nes kai sakome, kad eisime ginti Tėvynės, mes turime omenyje būtent tai – savo namus, savo gyvenimo būdą, savo kasdienę laisvę. Tai ir yra Tėvynė. Ne abstrakcija, ne šūkis, o gyvenimas, kurio nenorime prarasti.

Šiandien, kada mamos jau nėra (beje, maža smulkmena: mano mama buvo logopedė ir padėjo grąžinti gerbiamam Tomui kalbą po patirtos traumos) ir mamai negaliu paskambinti, naudojuosi proga ir sakau: ačiū jums už laisvą Lietuvą, už tai, kad galime kurti, kalbėti ir gyventi taip, kaip norime, laisvi ir nevaržomi. Skautų įkūrėjas lordas Robertas Badenas-Pauelis mokė

skautus: „Palikime pasaulį gražesnį, negu jį radome.“ Taip ir aš šiandien raginu mus visus: kurkime Lietuvą gražesnę ir geresnę, negu ją radome, ir sąžiningai pagalvokime, už ką mus prisimins. Ačiū. (*Plojimai*)

**A. ŽIRGULYTĖ.** Kalbės Saulius Vincentas Tulevičius, parlamento gynėjas, Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyriaus pareigūnas nuo pat jo įkūrimo dienos, apdovanotas Sausio 13-osios atminimo medaliu, Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu.

**Parlamento gynėjo, Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyriaus pareigūno Sauliaus Vincento Tulevičiaus kalba**

**S. V. TULEVIČIUS.** Jūsų Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidente, Nepriklausomybės Akto signatarai, Seimo ir Vyriausybės nariai, diplomatinių atstovybių atstovai ir visi, susirinkę šiandien čia atsiminti Sausio 13-ąją ir paminėti Laisvės gynėjų dieną. Ačiū už kvietimą šiandien pasisakyti. Jį gavęs, susimąsčiau: kas man yra Sausio 13-oji?

Neabejotinai tai simbolinė diena, reprezentuojanti didvyriškas Lietuvos pastangas apginti laisvę ir nepriklausomybę. Būtų teisinga teigti, kad ji apima laikotarpį – jeigu ne nuo Kovo 11-osios, tai bent jau nuo 1991 metų sausio pradžios įvykių iki pat pučo žlugimo rugpjūčio 21 dieną. Tai diena, kai tradiciškai susirenkame pagerbti laisvės gynėjus ir prisiminti dabar jau 35 metų senumo įvykius.

Pastarųjų kelerių metų itin dinamiškų pasaulio įvykių kontekste Sausio 13-osios reikšmė gali pasirodyti nebe tokia ir didelė. Manau, toks vertinimas būtų klaidingas. Mūsų valstybei tai buvo kritinis laikotarpis, kai laisvės ir nepriklausomybės idėja galėjo būti jei ne visiškai užgniaužta, tai bent atidėta neapibrėžtam laikui. Laisvės gynėjai neleido, kad taip įvyktų.

Sakydamas „laisvės gynėjai“, kalbu apie visus be išimties geros valios Lietuvos žmones, kurie tuo laikotarpiu mintimis, žodžiais ir darbais gynė gana trapią Lietuvos Respubliką. Tuo metu buvau Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyriaus pareigūnas. Nuo 1990 metų Kalėdų tiesiogine prasme 9 mėnesius gyvenau šiuose rūmuose ir dalyvavau kai kuriuose įvykiuose.

Sausio 12 dieną, išvakarėse, vykdydami užduotį su dabar jau amžinąjį atilsį kolega Linu Jankausku, buvome patekę į sovietų kariškių pasalą prie Šiaurės miestelio centrinių vartų. Rugpjūčio mėnesį prie įvažiavimo į parlamento teritoriją dalyvavau susišaudyme, kurio metu, deja, žuvo savanoris Arūnas Sakalauskas, ir operacijose, bandant sulaikyti ar sulaikant kolaborantų vadovus Burokevičių, Jermalavičių ir kitus.

Todėl manau, kad galiu gana objektyviai vertinti to meto valstybę saugojusių organizacijų pasipriešinimo potencialą. Jėgos struktūros buvo arba naujai besikuriančios – Apsaugos skyriui ir Krašto apsaugos sistemai buvo kiek daugiau nei 6 mėnesiai, – arba vyko pokyčių procesas, pavyzdžiui, policija iš milicijos transformavosi vos daugiau nei prieš mėnesį iki Sausio 13-osios ir turėjo identiteto problemų. Kovinis parengimas ir aprūpinimas, gal išskyrus policiją, buvo itin menkas, beveik apgailėtinas. Sausio 13-osios naktį dauguma parlamente buvusių gynėjų geriausiu atveju turėjo metalinį strypą ar kitą šaltojo ginklo analogą, o neretos tuometinės gynybinės iniciatyvos šiandien kelia atlaidžią šypseną.

Tai kaip? Kaip mes atsilaikėme prieš milžinišką, gerai aprūpintą, žiaurią ir negailestingą sovietinę karo mašiną? Randu vienintelį atsakymą: tai padarė Lietuvos žmonės, kurie, kilus grėsmei, susirinko ir daugelį dienų budėjo prie Aukščiausiosios Tarybos ir kitų valstybei reikšmingų įstaigų, taip pat ir daugybė žmonių, įvairiais būdais prisidėjusių prie visuotinio pasipriešinimo, kuris ir buvo esminė priežastis, nulėmusi mūsų pergalę. Jeigu ne jie, kilus grėsmei masiškai atėję ginti valstybės, tuo metu galėjome patirti pralaimėjimą.

Pora pavyzdžių. 1991 m. sausio 8 d. rytą agresyvi, priešiškų jėgų organizuota ir instruktuota minia užplūdo Aukščiausiosios Tarybos kiemą ties centriniu įėjimu. Grėsmė buvo milžiniška. Jeigu ne per trumpą laiką prie parlamento susirinkę žmonės, Aukščiausiosios Tarybos rūmai galėjo būti prarasti.

Dar akivaizdžiau tai tapo Sausio 13-osios naktį, kai po kruvinų žudynių prie Televizijos bokšto ir Radijo ir televizijos komiteto didelės priešo pajėgos pasuko link Aukščiausiosios Tarybos, bet pulti nesiryžo. Kaip paaiškėjo vėliau, pagrindinė nepuolimo priežastis buvo aplink parlamentą susirinkusi maždaug 20 tūkst. žmonių minia. 20 tūkst. žmonių, net ir žinodami apie įvykius kitose Vilniaus vietose, aiškiai suprasdami grėsmę, nesitraukė ir savo kūnais dengė tą dieną šiuose rūmuose buvusius. Esu jiems už tai be galo dėkingas.

Taigi dešimtys tūkstančių žmonių buvo aktyvūs Sausio 13-osios įvykių dalyviai, bendromis pastangomis apgynę Lietuvą ir jos laisvę. Jų valia, pasiryžimas, drąsa ir pasiaukojimas yra viso to, ką turime šiandien, pagrindas. Tačiau… Sausio 13-osios atminimo medaliais pagerbta mažiau nei 5 tūkst. to laikotarpio įvykių dalyvių. Laisvės gynėjo teisinis statusas pradėtas suteikti visai neseniai ir iš esmės orientuotas tik į to meto pareigūnus ir karius. Ir tai nėra teisinga.

Jokiu būdu nenoriu menkinti tuometinių pareigūnų ir karių indėlio – jis svarbus ir reikšmingas. Tačiau būkime objektyvūs: be masinio, tiesioginio Lietuvos gyventojų dalyvavimo pergalės tikimybė būtų buvusi daug mažesnė, o gal net neįmanoma. Todėl kiekvienas, prisidėjęs prie laisvės ir Nepriklausomybės išsaugojimo, yra vertas pagarbos, padėkos ir tinkamo pripažinimo. Tikėkimės, kad tai bus padaryta gal bent iki 40-ųjų Sausio 13-osios metinių.

Šiandien esame klestinti, laisva ir nepriklausoma valstybė, stipriausių pasaulyje politinių ir karinių aljansų narė. Prieš 35 metus tai atrodė beveik neįgyvendinama svajonė, tačiau pavyko.

Ketvirtus metus Rusijos vykdomas didelio masto karas Ukrainoje dar kartą parodė, kiek tai svarbu mūsų saugumui. Priešas, perėmęs Sovietų Sąjungos teises, per tą laikotarpį tapo dar klastingesnis, negailestingesnis ir žiauresnis. Šiandien Ukrainos tautai tenka aukoti šimteriopai ir tūkstanteriopai didesnę kainą, kad liktų laisva ir nepriklausoma.

Tai istorinė pamoka visiems, ypač tiems, kurie naiviai tikėjo pokyčiais mūsų priešininko stovykloje. Šovinistinės imperinės užmačios niekur nedingo ir nepanašu, kad tai įvyktų ateityje. Mūsų narystė kariniuose ir politiniuose aljansuose yra rimtas saugiklis, kad mums ir mūsų vaikams netektų dar kartą išgyventi to (ko gero, daug drastiškesne forma), kas vyko prieš 35 metus.

Tai didele dalimi priklauso ir nuo mūsų pačių. Džiugina teigiami pokyčiai požiūryje į krašto gynybą ir valstybės saugumą. Pagaliau atsisakome išlaikytinio statuso ir pradedame rimtai investuoti į šalies gynybą. Šiais metais Lietuva krašto apsaugai skirs beveik 5 mlrd. eurų, arba arti 6 % bendrojo vidaus produkto. Tai yra labai gerai. Tai nuostabu. Tai beveik devynis kartus daugiau nei prieš dešimt metų, reikšmingai daugiau nei minimalus 2 % NATO įsipareigojimas, jau nekalbant apie nerūpestingus visiško atsipalaidavimo ir iliuzijų metus, kai krašto gynybai nesurinkdavome net 1 %. Taigi pinigų kraštui ginti turime, tačiau ne mažiau svarbu, o gal net svarbiau yra tai, kaip ir kam tie pinigai bus išleisti. Manau, visi, aukoję mūsų laisvei ir Nepriklausomybei savo laiką, sveikatą ir, deja, net gyvybę, tikėjosi, kad kiekvienas valstybės centas bus skirtas tikram, o ne deklaratyviam saugumui. Deja, patirtis rodo, kad gynybai skirtos lėšos ne visada buvo panaudojamos tinkamai ir tai ne apie „auksinius šaukštus“ ar kartkartėmis pasitaikančius neūkiškumo ar net korupcijos atvejus. Tai apie didelius, brangius pirkimus, kurie dažnai patrauklūs ar gerai atrodo popieriuje, bet kurių reali įtaka šiandieniniam saugumui kelia abejonių.

Karas Ukrainoje, kad ir koks skausmingas būtų, suteikia mums galimybę išmokti daug pamokų, taip pat ir investuoti gynybos lėšas ten, kur jų labiausiai reikia ir kur jos atneš didžiausią naudą. Tikėkimės, kad šiandien čia gausiai susirinkę sprendimų priėmėjai ir tie, kurie padeda jiems sprendimus priimti ir įgyvendinti, tai įvertins ir į tai atsižvelgs. Lietuvos žmonės to yra nusipelnę.

Laisvė prasideda žmogaus širdyje, o įtvirtinama stipria ir išmintinga valstybe. Nepamirškime to ir tepadeda mums Dievas. Ačiū. (*Plojimai*)

**A. ŽIRGULYTĖ.** Dvi kartos, du balsai. Lietuvos laisvė niekada nebuvo vienos kartos sprendimas, ji buvo perduodama tarsi iš rankų į rankas. Kiekviena karta ją perėmė kaip atsakomybę ir veikdavo, rizikuodavo, kai tylėti jau nebuvo galima. 1919–1920 metų Nepriklausomybės kovų savanorio liudijimas.

*Fone griežiant violončelei, aktoriai Giedrius Arbačiauskas ir Akvilė Žirgulytė pakaitomis skaito 1918 metų savanorio laišką ir 1991 metų gynėjo liudijimą.*

**G. ARBAČIAUSKAS.** „Išaušo tylus, bet neramus ir paslaptingas 1919 m. vasario 9-osios rytas. Pro Taučiūnų kaimą važiuoja keletas vežimų. Tai mūsų savanoriai su būrininku Povilu Lukšiu.

Kodėl mums taip linksma? – klausia Povilas, matydamas savo draugų puikiausią nuotaiką. Gal todėl, kad mes važiuojame ginti savo brolių nuo besiveržiančių Tėvynės vidurin plėšikų? Jo žodžius nutraukia staiga pasigirdę priešo kulkosvaidžių šūviai. Visi bematant sugula į griovius ir pradeda atsišaudyti. Nesislėpė tik Lukšys. Matyt, nė kiek jo nebaugino priešo kulkos. Ragindamas kitus, pridėjęs prie peties šautuvą, pradėjo šaudyti. Bet deja! Neilgai… Vos paleidęs keletą šūvių krito į vežimą, pakirstas priešų kulkos, ir jo galinga dvasia nuskrido ten, kur jo laukė senovės Lietuvos didvyrių vėlės.

Povilas Lukšys yra pirmoji mūsų auka kautynėse dėl Lietuvos nepriklausomybės.“

**A. ŽIRGULYTĖ.** 1991 m. sausio 13-oji. Jaunosios kartos liudijimas.

„Po dvyliktos valandos su seserimi važiavau troleibusu namo. Prie Spaudos rūmų išgirdome kaukiant sireną. Prie rūmų buvo apie 70–80 žmonių. Visi stojo į eilę ant paaukštinimo. Mes atsistojome taip pat, bet paskui nusprendėme, kad desantininkai brausis pro duris ir nubėgome prie jų. Ten jau stovėjo eilė vyrų, jie buvo susikibę už rankų. Gatvėje stovėjo trys tanketės ir du ar trys dengti sunkvežimiai. Mes atsistojome į antrą eilę už vyrų prie pat durų, ant paaukštinimo. Iš sunkvežimių iššoko desantininkai ir pradėjo rikiuotis po du. Ten, kur mes stovėjome, daugiausia buvo pagyvenusių moterų ir mokinių. Kai kurios mergaitės pradėjo klykti, aš raminau šalia stovinčius. Pamatėme, kaip desantininkai nuo gatvės ėmė bėgti į mus. Susispaudėme dar labiau ir stipriau. Gal kokią minutę stūmėme ir laikėme juos, kad neįeitų į vidų. Priekinius desantininkai daužė ir mušė. Tada iš viršaus pasipylė vanduo. Desantininkai atsitraukė, stovėjo išsisklaidę gal per 5 metrus nuo laiptų. Atsitraukėme ir mes į pievelę, nes vanduo bėgo ir ant mūsų. Ant šaligatvio priešais Spaudos rūmus pakrikai stovėjo desantininkai, atkišę automatus į žmones. Tada lyg sulėtintame filme pamačiau, kaip nuo pakylos lėtai ir ilgai „skrieja“ tikriausiai mano metų mergina. Nukrito ant šaligatvio, prie laiptų. Žmonės ją pakėlė, paskui ji labai veržėsi prie durų, prie desantininkų, bet žmonės ją laikė, sakydami: „Tu vis tiek nieko nepadarysi…“

**D. SAUNORIŪTĖ.** Jie išėjo kovoti, kad mes galėtume ateiti.

**J. VALUJEVIČIUS.** Ačiū už mūsų laisvę.

*Ekrane – šiandienos jaunų žmonių veidai. Sugretinami Sausio 13-osios jauni kovotojai ir laisve besidžiaugiantys šiandienos jaunuoliai. Skamba sutartinė, atliekama Girmantės Vaitkutės, ir šiuolaikinė muzikinė aranžuotė.*

*Vyksta iškilminga 2025 metų Laisvės premijos įteikimo ceremonija.*

**G. ARBAČIAUSKAS.** Gerbiamieji, pradedame Laisvės premijos įteikimo ceremoniją. Laisvės premija skiriama tiems, kurių gyvenimas tapo laisvės liudijimu.

*Du Garbės sargybos kuopos kariai į Seimo Kovo 11-osios Akto salę iškilmingai įneša apdovanojimą – „Laisvės“ statulėlę. Rodomas dokumentinis esė apie 2025 metų Laisvės premijos laureatą Tomą Šerną.*

Žodį tars Laisvės premijų komisijos pirmininkė Rima Baškienė.

### Lietuvos Respublikos Seimo narės, Laisvės premijų komisijos pirmininkės Rimos Baškienės kalba

**R. BAŠKIENĖ.** Garbieji taikos ir laisvės žmonės! Laisvės gynėjų drąsa tebešildantys Sausio laužai primena tuometinį ryžtą ir apgintos laisvės džiaugsmą, skatina niekada nebijoti ir jaustis

tautiškai aktyviais mūsų šalies piliečiais. Prieš 35 metus įvykiai, sutelkę mūsų visuomenę, paliko ne tik vienybės jausmą, bet ir kraujuojančias, netekčių, neteisybės, sutrypto žmogiškumo žaizdas, tačiau mes išlikome. Nesunaikinta mūsų tauta, nes mes visada turėjome ryžtingų žmonių: žmonių, kurie nebijojo kelti klausimų, kurie siūlė taisyti tai, kas neteisinga ir siekti geresnės, teisingesnės Lietuvos.

Seimo Laisvės premijų komisijos vardu nuoširdžiai dėkoju visiems jums. Prieš 15 metų Seimo įsteigta Laisvės premija yra ryški ir garbinga misija, ji liudija demokratiją, laisvę ir nepriklausomybę. Ji kalba apie žmones – paprastus ir nepaprastus, mūsų žmones. Džiaugiuosi, kad Laisvės premijos pateiktai kandidatūrai, Tomo Šerno kandidatūrai, 2025 metų Laisvės premijai Lietuvos Respublikos Seimo nariai pritarė vienbalsiai. Puikus filmas, rodė čia kai kuriuos akcentus, tačiau leiskite apie gerbiamąjį laureatą pasakyti ir man keletą minčių.

Atgimimo dvasiai pakilus virš Lietuvos, akcentuoju, Tomas tapo Sąjūdžio savanoriu. Pradėjęs dirbti Pasienio kontrolės poste, jis tapo atsakingu valstybės sargybiniu. Aurelija Arlauskienė, knygos apie Tomą Šerną autorė, rašė: „Medininkų pasienio posto žudynes vienintelis išgyvenęs Lietuvos muitinės pareigūnas. Jam vakarykštė diena nulėmė rytojų.“ Ir išties ta diena, liudijanti anuometinės OMON'o specialiosios grupės žiaurumą, ir kartu – šiandien grėsmių kontekste iškelianti Tomo Šerno asmenybę kaip neįkainojamą priminimą, kad iškovota laisvė nėra duotybė ir už ją reikia kovoti. Nuolat kovoti. Muitinės pareigūnų darbas – tada ir dabar – yra didis pasiaukojimas, saugant mūsų valstybingumą. Tarnystė tėvynei reikalauja iš kiekvieno mūsų atsakomybės ir drąsos veikti.

Tomui Šernui buvo lemta įrodyti, kad mirtis pralaimi gyvenimui dėl pasiaukojančių profesionalių gydytojų ir turint savyje ypatingą, viską įveikiančią meilės ir tikėjimo galią. Po ilgo gydymo Tomas rado savyje jėgų studijuoti evangeliškąją teologiją. Jis – Lietuvos evangelikų reformatų kunigas, ir, svarbiausia, dabar stiprinantis kitus savo išmintingu žodžiu ir teikiantis jiems viltį bei kviečiantis budėti dėl santarvės ir dėl taikos.

Tomas – 1-ojo laipsnio Vyčio Kryžiaus ordino Didžiojo kryžiaus kavalierius. Čijunės Sugiharos fondas už pilietinę drąsą pasisakant prieš ksenofobiją, antisemitizmą, radikalizmo apraiškas visuomeniniame Lietuvos gyvenime Tomą Šerną paskelbė Tolerancijos žmogumi. Pasak Tomo, nors tolerancija reiškia gebėjimą priimti pasaulį tokį, koks jis yra, kartu reiškia pareigą turėti aiškius principus, tvirtą moralinį stuburą ir vertybių suvokimą, kad agresyvumas ir nepakantumas, kurio pasaulyje, deja, yra labai labai daug, nesutryptų ir nesugniuždytų. Reikia nebijoti, reikia drąsiai reikšti savo nuomonę, ginti skriaudžiamąjį.

Ačiū už požiūrį į laisvą žodį, kuris yra ir visada bus demokratijos šerdis. Ačiū už požiūrį į kultūrą. Ir čia leiskite pacituoti gerbiamo Tomo žodžius: „Esame tauta. Turime savo žemę, savo kalbą, savo kultūrą. Kas nori pasakyti, kad Lietuvos kultūros nereikia patiems savo kieme puoselėti? Kas tai gali pasakyti? Tegul tada rituališkai meta akmenį. […] Kultūra turi ypatingą smogiamąją galią ir potencialą.“ Tomo Šerno knyga „Muitinės kronikos“. Ačiū jums už ją! Tai svarbi pilietinio ugdymo ir muitinės istorijos pamoka.

Gerbiamasis Tomai Šernai, ačiū už jūsų veiklą, ačiū už jūsų pozityvią viltį, ačiū už jūsų gebėjimą matyti šviesią ateitį ir būti pavyzdžiu mūsų ateities kartoms. Jūs esate labai gražiai pasakęs: „Mes krauju išlaikome vienokius egzaminus, dabar gyvenimas pateikia naujus sunkumus. Visi turime atsakyti savo gyvenimais. Tačiau, šiaip ar taip, negalima gyventi vien tik skausmu. Reikia gyventi ir žvelgti į priekį.“

Gerbiamas Tomai, jūsų gyvenimas – labai stiprus liudijimas, kad laisvė yra ir asmeninė kiekvieno atsakomybė. Dėkoju! (*Plojimai*)

**G. ARBAČIAUSKAS.** Laisvės premiją įteiks Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas Juozas Olekas. Laisvės premija įteikiama Lietuvos nepriklausomybės gynėjui, Evangelikų reformatų bažnyčios kunigui Tomui Šernui.

*Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas Juozas Olekas įteikia 2025 metų Laisvės premiją už nuopelnus kovoje dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės laureatui Tomui Šernui.* (*Plojimai*)

Žodį tars Laisvės premijos laureatas Tomas Šernas.

**Lietuvos Sąjūdžio savanorio, 1991 m. liepos 31 d. Medininkų tragediją vienintelio išgyvenusio Lietuvos muitinės pareigūno, Evangelikų reformatų bažnyčios dvasininko Tomo Šerno kalba**

**T. ŠERNAS.** Jūsų ekscelencijos Lietuvos Respublikos Prezidentai, Seimo Pirmininke, Ministre Pirmininke, gerbiami Seimo ir Vyriausybės nariai, gerbiami žuvusiųjų artimieji, laisvės gynėjai, bažnyčių hierarchai, taip pat religinių bendruomenių nariai, čia susirinkę Lietuvos ir užsienio svečiai.

Dėkoju Laisvės premijų komisijai už tą tarnystę priminti apie laisvę ir tokiais būdais – žiūrint į praeitį, į Medininkų posto įvykius. Reiškiu pagarbą komisijai, jos vadovei Rimai Baškienei, taip pat Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataramas, jų klubui ir vadovei Birutei Valionytei.

Sausio 13-osios ir Medininkų posto įvykiai dažnai pavadinami tragedijomis. Kai mes pavadiname kokį įvykį tragedija, mes išreiškiame savo poziciją ir kad iki šiol visai ne naiviai tikimės, kad kaltininkai ir jų bendrapiliečiai supras šitą terminą. Viliesi iki šiol, kad įvyko nelaimė, didelė klaida, tragedija ir atsakinga pusė drauge su mumis ieškos juridinės, moralinės, istorinės tiesos. Iki šiol mes viliamės to abipusio supratimo, abipusiškumo. Niekada mums nesinori tikėti, kad tai nėra jokia klaida ir kad tie įvykiai kaltininkų nesuvokiami kaip tragedija. Deja, visiems kartais būna sunku priimti kitų tragedijas, taip pat ir mums. Mums parodė Holokausto tragedija, istorija… Bet ne visi pasirinko šią tragediją priimti kaip savą, nors tai yra abipusė tragedija. Aš apgailestauju, kad iki šiol turime tokių bendrapiliečių ir net Seimo narių, kurie sugeba juokauti Holokausto tema.

Pirmasis atkurtos Lietuvos valstybės vadovas Vytautas Landsbergis žiniasklaidai pasiūlė vartoti ne tokią dramaturginę, bet tikslesnę juridinę terminologiją ir šiuos įvykius vadinti nusikaltimais. Nusikaltimų tyrimo trukdymas ir užpulta Ukraina parodo mums, kad mūsų ir imperinių kaimynų intencijos labai skiriasi. Mes norime taikos ir naudingo bendradarbiavimo, paremto tarptautine teise, tačiau kas mes esame jų akyse? Kaip jie mus suvokia, kaip mus mato? Bijau, kad kaip potencialų grobį. Esame nedidelė demokratinė šalis, kurios viena iš kaimynių yra neprognozuojama imperija. Seimo pastatas (pažiūrėjau į „Google“) yra lygiai 35 kilometrų atstumu nuo Medininkų pasienio posto. Labai netoli.

Prieš 35 metus buvo išbandytas mūsų pasiryžimas laisvei. Jaunų žmonių akimis žiūrint, tie įvykiai buvo tiesiog tokioje žiloje senovėje. Kaip mūsų „Tautiškos giesmės“ žodžiai sako: „Iš praeities tavo sūnūs / Te stiprybę semia“, bet ne visada paprasta semtis stiprybės iš praeities. Toje praeityje buvo visko: rezistencijos ir kolaboravimo, antisemitizmo ir padorumo, žudymo ir gelbėjimo. Mūsų ateitis nežinoma, todėl ji visą laiką viltingesnė. Mes tikėjome, kad ateitis gali būti geresnė, teisingesnė. Minime praeitį, galvojame apie dabartį. Dabartis yra jautri, todėl linkėdamas jėgų ir išminties dabartinei valdžiai norėčiau tarti kelis žodžius apie netolimą praeitį.

Noriu padėkoti žmonėms, kurie dirbo dėl mūsų laisvos ateities. Mūsų himne sakoma apie sūnus, bet aš šiandien noriu padėkoti Lietuvos dukroms. Sveikinu šiandien visas Seimo ir Vyriausybės moteris ir visas politikes. Dėkoju toms ryžtingoms Lietuvos dukroms, kurioms teko neeiliniai uždaviniai – susitvarkyti su kovido pandemijos iššūkiais, dirbtinai organizuotu migrantų srautu, taip pat dėkoju už bekompromisę poziciją dėl gynybos biudžeto šio pavojaus akivaizdoje. Dėkoju asmeniškai.

Kai Prezidentė Dalia Grybauskaitė nuo pradžios iki pabaigos kuravo dujų terminalo projektą, kuris suteikė daugiau energetinės laisvės Lietuvai, atsirado „politinių sūnų“, kurie iš praeities savo stiprybę turbūt sėmė ir labai trukdė tam projektui, kaip galėjo. Su kokiais politiniais ir ūkiniais iššūkiais šiandieną susidurtų valstybė, jeigu ne ši Lietuvos dukra? Jos frazė „nustokime krūpčioti“ labai tinka šiandien. (*Plojimai*)

Mes šiandien turime krauju iškovotą laisvę nebijodami sakyti NE. Mūsų niekas už tai nemuš ir nesodins į kalėjimą. Mes galime sakyti NE ir dujų terminalui ar skalūnų dujų žvalgybai, vėjo

elektrinei jūroje, ar svarbiam kariniam poligonui strateginėje vietoje galime sakyti NE. Tačiau mūsų laisvė neapsiriboja vien pasakymu NE – tai yra tik pusė laisvės. Mes turime sakyti: laisvei reikia ir mūsų TAIP. Savo saugios ateities iš savo NE mes nesukursime.

Apie netikėtai padidėjusį dėmesį Lietuvos kultūrai ir žiniasklaidai buvome informuoti ne tik nuolatinėmis politinėmis rokiruotėmis, bet ir gausiais protesto mitingais. Taigi, neabejingų pilietiškų sūnų ir dukrų yra daug ir tai teikia mums visiems daug vilties. Mes patys kuriame savo šalį ir savo visuomenę. Kiekvieno mūsų pareiga stengtis, kad dabartyje ir ateityje būtų teisingiau ir geriau.

Kartais aš esu klausiamas: argi dėl tokios Lietuvos kovojome? Be abejo, dėl tokios. Dėl demokratinės Lietuvos. Mes ir dabar kovojame dėl mūsų laisvės nuolatos gerinti savo šalį. Laisvė yra labai praktiška, laisvė yra pats geriausias mūsų resursas, pats vertingiausias mūsų resursas.

Mes turėtume gyventi pagal Dekalogą, pagal Dešimt Dievo įsakymų, kurie mums rodo atsakingos laisvės kelią. Kalbant bibliniame kontekste, mes esame pašaukti į tikrą laisvę. Tačiau prieštaraudami savo pašaukimui mes kartais renkamės netikrą „kvailių laisvę“ – melą savo rinkėjui, „čekiukus“, korupciją ir nuolatos ypač dabar transliuojamą neapykantą.

Laisvės premijos statulėlės autorė Joana Noreikaitė sukūrė ją pagal Juozo Zikaro paminklo „Laisvė“ atvaizdą. Kokia mintis joje vaizduojama? Graži statulėlė. Mes matome: grandinė jau nutraukta, vėliava jau pakelta, viltingai einame į priekį, į ateitį. Ką mes joje matome, ką mes norime matyti? Ar jau įvykusį rezultatą, ar vykstantį procesą? Žymus semitas ir izraelitas mus moko, kad daug svarbiau yra procesas. Jo pasekėjas evangelistas šventas Lukas mums rašo: „Žiūrėkite, budėkite, nes nežinote, kada ateis tas laikas!“

Laisvė yra procesas, dalyvaukime tame procese. Budėkime dėl mūsų laisvės. Prašau Dievo, kad laimintų Lietuvą, jos Seimą, jos Vyriausybę ir visus mus, kad eidami neprarastume savo laisvės krypties. Neatiduokime savo laisvės kitiems. Ačiū už dėmesį. (*Plojimai*, *minėjimo dalyviai atsistoja*)

**A. ŽIRGULYTĖ.** Skambės kompozitoriaus Mantauto Krukausko specialiai Sausio 13-osios įvykių 35-osioms metinėms sukurtas muzikinis kūrinys „Laisvės liepsna“, kurį atliks Povilo Vanžodžio vadovaujamas ansamblis „Duodeco“.

*Skamba kompozitoriaus Mantauto Krukausko specialiai Sausio 13-osios įvykių 35-osioms metinėms sukurtas muzikinis kūrinys „Laisvės liepsna“, atliekamas Povilo Vanžodžio vadovaujamo ansamblio „Duodeco“.* (*Plojimai*)

**G. ARBAČIAUSKAS.** Laisvė gyva tol, kol ji perduodama iš kartos į kartą.

*Rodomas videopasakojimas apie Ramūno Skvirecko šeimą, simboliškai jungiančią kartas.*

Pasiklausykime Vyšniauskų šeimos dueto: profesorius Petras Vyšniauskas ir jo anūkas Jonas Vyšniauskas.

*Muzikantų šeimos duetas: profesorius Petras Vyšniauskas saksofonu ir jo anūkas Jonas klavišiniais atlieka kūrinį, kviečiantį susikaupti ir atminti. Fone parlamento gynėjų, statomų barikadų vaizdai.* (*Plojimai*)

Laisvė niekada neprasideda iš naujo. Ji tęsiasi tol, kol yra kas ją gina.

*Ekranuose – užrašas „Laisvė visada tęsiasi“.*

Lietuva šiandien mini Laisvės gynėjų dieną. Kviečiame dalyvauti atminimo renginiuose visoje šalyje. Netrukus, 12 valandą, valstybės vėliavų pakėlimo ceremonija iš Nepriklausomybės aikštės.

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS**

# IŠKILMINGO MINĖJIMO, SKIRTO LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKŪRIMO DIENAI, IR VALSTYBĖS NEPRIKLAUSOMYBĖS STIPENDIJOS ĮTEIKIMO CEREMONIJOS STENOGRAMA

**2026 m. kovo 11 d.**

---

**G. ARBAČIAUSKAS.** Gerbiamieji, pradedame iškilmingą minėjimą, skirtą Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienai, ir Valstybės Nepriklausomybės stipendijos įteikimo ceremoniją.

Sutikime Lietuvos Respublikos Prezidentą Jo Ekscelenciją Gitaną Nausėdą.

**S. MATKEVIČIENĖ.** Gerbiamieji, skambės Lietuvos Respublikos himnas.

*Giedama „Tautiška giesmė“ drauge su vokaliniu kvartetu „Balsai“.*

**G. ARBAČIAUSKAS.** 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba Aktu „Dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo“ paskelbė, kad yra atkuriamas „1940 metais svetimos jėgos panaikintas Lietuvos valstybės suverenių galių vykdymas…

**S. MATKEVIČIENĖ.** …ir nuo šiol Lietuva vėl yra nepriklausoma valstybė“. Tai sprendimas, kuriam ruošėsi ne viena karta.

**G. ARBAČIAUSKAS.** Šiandien Kovo 11-osios Akto salėje susirinkome dar kartą paliudyti sprendimą gyventi laisvoje valstybėje.

Šiame minėjime dalyvauja Lietuvos Respublikos Prezidentas, Moldovos Respublikos Prezidentė, Lietuvos Respublikos vadovai, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai, Seimo nariai, užsienio valstybių diplomatinio korpuso atstovai ir kiti garbūs svečiai.

**S. MATKEVIČIENĖ.** Sveikinimo kalbą sakys Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas Juozas Olekas.

## Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko Juozo Oleko kalba

**J. OLEKAS.** Jūsų Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidente, Jūsų Ekscelencija Moldovos Prezidente, Ekscelencijos ambasadoriai, brangūs signatarai, gerbiami šio posėdžio svečiai, mieli atkurtos Nepriklausomos Lietuvos pirmosios Vyriausybės kolegos, mieli Lietuvos žmonės!

Šiandien, minėdami Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dieną – vieną lemtingų mūsų valstybės istorijos datų, pirmiausia dėkojame Nepriklausomybės Akto signatarams ir juos išrinkusiems Lietuvos žmonėms. Dėkojame laisvės kovų kovotojams, tremtiniams, politiniams kaliniams, disidentams, Sąjūdžio žmonėms, per ilgus okupacijos metus išsaugojusiems šią laisvės idėją. Prieš 36 metus Aukščiausioji Taryba-Atkuriamasis Seimas paskelbė Lietuvos nepriklausomybę ir sugrąžino mūsų šalį į laisvų, demokratinių valstybių bendriją. Kovo 11-oji žymi istorinį momentą, kai buvo atkurtas Lietuvos valstybingumas ir kartu patvirtintas mūsų tautos apsisprendimas gyventi laisvoje ir demokratinėje valstybėje. Tą dieną Lietuva ne tik nutraukė okupacijos grandines, bet ir aiškiai pasirinko savo ateities kryptį – būti laisvos ir vieningos Europos dalimi.

Kovo 11-oji buvo svarbus signalas visai Europai, kad tautų laisvės siekis yra stipresnis už prievartą ir kad demokratija gali atgimti net ir po ilgų okupacijos metų. Lietuvos pasirinkimas tada buvo aiškus – kurti valstybę, grindžiamą laisve, demokratija ir pagarba žmogaus teisėms. Tą dieną Aukščiausiosios Tarybos deputatai priėmė sprendimą, kuris pakeitė mūsų valstybės istoriją. Tai buvo drąsus ir atsakingas sprendimas, priimtas suvokiant, kad kelias į laisvę nebus lengvas. Tačiau Lietuvos žmonių valia buvo stipresnė už bet kokį spaudimą ar grasinimus.

Kovo 11-oji primena, kad laisvė gimsta iš tautos apsisprendimo, pilietinės drąsos ir bendro susitelkimo. Būtent Lietuvos žmonių vienybė, tikėjimas savo valstybe ir pasiryžimas ginti laisvę

leido Lietuvai susigrąžinti vietą tarp nepriklausomų pasaulio valstybių. Per daugiau nei tris dešimtmečius Lietuva nuėjo reikšmingą kelią: sukūrėme modernią demokratinę valstybę, tapome Europos Sąjungos ir NATO nariais, o tarptautinėje bendruomenėje įsitvirtinome kaip patikima ir atsakinga partnerė. Lietuva gyvena laisvėje ir kartu prisideda prie jos stiprinimo Europoje ir pasaulyje. Galime pagrįstai didžiuotis tuo, ką per šį laikotarpį pasiekėme. Lietuvos pažanga – tai ne tik politinių sprendimų ar ekonominių reformų rezultatas, tai visų mūsų pastangų, iniciatyvos ir atsakomybės vaisius. Kiekvienas pilietis, kiekviena bendruomenė savo darbu prisideda prie valstybės stiprybės ir jos ateities kūrimo.

Mūsų laikmetis primena, kad laisvė ir demokratija reikalauja nuolatinės atsakomybės. Rusijos agresija prieš Ukrainą dar kartą parodė, kad jėgos politika ir imperinės ambicijos vis dar kelia grėsmę taikai Europoje. Ukrainos žmonės gina tai, ką Lietuva gynė prieš kelis dešimtmečius – teisę būti laisviems, patiems spręsti savo valstybės ateitį ir gyventi nepriklausomoje šalyje. Lietuvos parama Ukrainai yra ne tik solidarumo išraiška – tai principinė pozicija ginant laisvę, demokratiją ir tarptautinę teisę.

Ukrainos kova primena visai Europai, kad taika ir saugumas reikalauja nuolatinės politinės valios ir bendrų demokratinių valstybių pastangų. Todėl ypač svarbi vienybė ginant tarptautinę teisę, saugumą ir vertybes, kuriomis grindžiama mūsų bendruomenė.

Šiame iškilmingame minėjime dalyvauja Moldovos Respublikos Prezidentė Maja Sandu. (*Plojimai*) Moldova, tuo metu dar pati okupuota, pirmoji pripažino Lietuvos nepriklausomybę po Kovo 11-osios Akto. (*Plojimai*) Noriu nuoširdžiai padėkoti Prezidentei ir Moldovos tautai už šį drąsų žingsnį.

Vėliau sulaukėme Islandijos ir Danijos sprendimų pripažinti mūsų nepriklausomybę. (*Plojimai*) Tai buvo didžiulė parama mums tarptautiniu mastu. Ačiū šioms ištikimoms partnerėms.

Su Moldovos Prezidente neseniai buvome susitikę Kišiniove, kur aptarėme Lietuvos paramą ir pagalbą Moldovai siekiant narystės Europos Sąjungoje. Moldova ryžtingai stiprina demokratiją, atsispiria išorės spaudimui ir siekia tapti nare Europos šalių šeimos, iš kurios buvo išplėšta, kaip ir Lietuva. Mes gerai suprantame šio Moldovos pasirinkimo reikšmę – Lietuvos patirtis rodo, kokią transformuojančią galią turi europinė integracija. Nuosekliai remiame Moldovos pastangas stiprinti demokratines institucijas, valstybingumą ir siekti narystės Europos Sąjungoje.

Dabartinė geopolitinė padėtis dar kartą primena, kad valstybės stiprybė prasideda nuo jos vidaus. Turime nuosekliai stiprinti valstybės pamatus – rūpintis nacionaliniu saugumu, visuomenės atsparumu ir ekonomikos tvarumu.

Ne mažiau svarbus ir demografinis valstybės tvarumas – stiprios šeimos, auganti jaunoji karta ir gyvybingi regionai sudaro mūsų valstybės ateities pagrindą. Valstybė stipri tiek, kiek stiprūs yra jos žmonės ir bendruomenės. Todėl turime rūpintis pilietine visuomene, skatinti atsakomybę už savo valstybę ir ugdyti jaunąją kartą, kuri kuria ir kurs Lietuvos ateitį. Mūsų visų pareiga – saugoti ir stiprinti tai, kas buvo paskelbta Kovo 11-ąją. Kurti valstybę, kurioje saugu gyventi, auginti vaikus ir planuoti ateitį. Valstybę, kuri yra stipri, demokratiška ir atskaitinga savo piliečiams.

Tegul Kovo 11-oji visiems mums primena, kad laisvė – tai nuolatinė atsakomybė. Kiekvieno iš mūsų. Kiekvieną dieną. Kiekviename mūsų darbe ir pasirinkime.

Su Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo diena! (*Plojimai*)

**G. ARBAČIAUSKAS.** Sveikinimo kalbą sakyti kviečiama Moldovos Respublikos Prezidentė Maja Sandu. (*Plojimai*)

### Moldovos Respublikos Prezidentės Majos Sandu kalba

**M. SANDU.** Pone Prezidente Nausėda, profesoriau Landsbergi, Prezidente Grybauskaite, gerbiamasis Seimo Pirmininke Olekai, Ministre Pirmininke Ruginiene, Seimo nariai, brangūs draugai. Prieš 36 metus, 1990 m. kovo 11 d., Lietuva tapo laisva – pirmoji išsilaisvino iš Maskvos gniaužtų ir tapo pavyzdžiu visiems žmonėms, išdrįsusiems tikėti, kad tai, kas buvo paimta jėga,

gali būti susigrąžinta. Tai buvo be galo drąsus žingsnis: Kremlius jį pavadino neteisėtu, Sovietų Sąjunga įvedė ekonominę blokadą, pasaulis stebėjo apimtas nežinios, o jūs išlikote tvirti.

Šiandien stoviu prieš jus, kad ne tik pažymėčiau šią sukaktį, bet ir kai ką parodyčiau – dokumentą iš mūsų nacionalinių archyvų. (*Minėjimo dalyviams parodomas įrėmintas dokumentas – rezoliucija dėl Lietuvos Respublikos nepriklausomybės atkūrimo pripažinimo*) 1990 m. gegužės 31 d., tai yra praėjus 80 dienų po jūsų Nepriklausomybės Atkūrimo Akto, priimta rezoliucija, kuria pripažįstamas Lietuvos Respublikos nepriklausomybės atkūrimas. (*Plojimai*)

Didžiuojuosi galėdama pasakyti, kad Moldova pirmoji pasaulyje pripažino jūsų nepriklausomybę. Ir noriu stabtelti prie šio klausimo, nes manau, kad jis ne visada buvo tinkamai suprantamas net ir mūsų pačių. 1990 metų gegužės mėnesį Moldova nebuvo suvereni valstybė. Mes vis dar priklausėme Sovietų Sąjungai, neturėjome nei kariuomenės, nei tarptautinio statuso, nei apsaugos, jei Maskva nuspręstų mus nubausti už mūsų drąsą. Tačiau tuo metu ir jūs neturėjote šių dalykų. Neturėjote jokių garantijų, kad Vakarai ateis jums į pagalbą, neturėjote jokio skydo nuo sovietinių represijų, tačiau buvote įsitikinę, kad esate teisūs. Ir jūs ėmėtės veikti. Ši drąsa mums parodė, kas yra įmanoma. Taigi mūsų parlamentas pamatęs, ką nuveikėte, nusprendė, kad tai teisinga, kad mes jus palaikome. Tad buvome pasaulyje pirmieji, pripažinę jūsų atkurtą nepriklausomybę. Mūsų šalys neturėjo nei kariuomenių, nei tarptautinių garantijų, bet jūs tapote pavyzdžiu. Ir tai suteikė mums drąsos sekti juo. Tai buvo nedidelis mūsų pačių drąsos aktas, mūsų parodytas solidarumo gestas, kol dar patys nebuvome laisvi. Šiandien, praėjus 36 metams, atvykau jūsų patikinti, kad šio gesto dvasia vis dar gyva.

Šis solidarumas kilo iš bendro supratimo apie tai, ką istorija mūsų abiem šalims atnešė. 1939 metų Molotovo–Ribentropo paktas, slaptas dviejų totalitarinių valstybių susitarimas, be kitų šalių vadovų žinios, nulėmė ir Lietuvos, ir Moldovos likimą. Jūsų šalis buvo okupuota. Mano šalis buvo padalyta, absorbuota, pervadinta ir tapo kolonijinio sunaikinimo projektu. Su mumis nebuvo konsultuotasi, mūsų neįspėjo, tiesiog pabudome imperijoje, kurios niekada nesirinkome.

Tai, kas vyko toliau, abi mūsų šalys puikiai pamena: pamename, ką imperija daro tautoms, kurios, kaip ji teigia, priklauso jai. Kalbos, tapatybės, tradicijų slopinimas. Trėmimai, vidury nakties į gyvulinius vagonus suvaromos šeimos, vardai ištrinami iš žemėlapių ir istorijos knygų. Dešimtmečius kartota žinia, kad mūsų kultūros yra nereikšmingos, mūsų istorija išgalvota, mūsų tautinė egzistencija kelia nepatogumų kitos valstybės projektui. Tai mus vienijanti atmintis, kurią Maskva visada siekė ištrinti, iškreipti arba panaudoti kaip ginklą.

1991 m. sausio 13 d. sovietų pajėgos šturmavo jūsų parlamento pastatą ir Vilniaus televizijos bokštą. Beginkliai civiliai stojo tarp tankų ir pastato, kuriame buvo jūsų laisvė. Žuvo 14 žmonių, šimtai buvo sužeisti, bet jūs neatsitraukėte. 1992 m. kovo 2 d. Rusijos remiamos separatistų pajėgos, palaikomos Maskvos 14-osios armijos elementų, pradėjo išpuolius prieš Moldovos konstitucinę santvarką. Tai buvo Padniestrės konflikto pradžia. Netekome šimtų gyvybių. Nuo to laiko dalis mūsų teritorijos išlieka okupuota, daugiau kaip 30 metų, be mūsų sutikimo, joje dislokuotos Rusijos karinės pajėgos.

Skirtingos datos, skirtingos vietos, tačiau tas pats agresorius, tas pats metodas, ta pati logika, kad tautos neturi teisės egzistuoti už Maskvos įtakos ribų, kad mūsų suverenumas yra sąlyginis, kad mūsų atmintį galima perrašyti. Būtent todėl atmintis yra labai svarbi kaip atsparumo forma, nacionalinės gynybos forma. Atminties kultūra reiškia apsisaugojimą nuo manipuliacijos. Tai reiškia, kad atsisakoma painioti smurtautoją su auka. Tai reiškia, kad reikia pripažinti ir pagerbti tuos, kurie gynė mūsų šalis, tai yra tuos, kurie išsaugojo tautinę savimonę, kai buvo draudžiama išreikšti tapatybę, ir tuos, kurie išgyveno trėmimus, lagerius ir badą, neprarasdami savo orumo.

Moldovoje siekiame atkurti šią atminties kultūrą. Žinome, kaip sovietinė sistema bandė per švietimą, priverstinę tylą ir baimę tikrąją atmintį pakeisti išvalyta atmintimi. Stengiamės atkurti padarytą žalą – mūsų mokyklose, viešosiose institucijose kalbame apie savo praeitį. Savo akimis stebėjome, kaip Rusija istorinį revizionizmą naudoja kaip ginklą. Ji perrašo istoriją prieš dar kartą įvykdydama nusikaltimą. Todėl su giliu įsitikinimu ir palankiai vertinu Lietuvos įsipareigojimą paversti totalitarinių režimų nusikaltimų vertinimą ir kovą su istorijos perrašymu vienu iš jos pir-

mininkavimo Europos Sąjungos Tarybai prioritetų. Kaip ir mes, taip jūs suprantate, kad Rusijos agresiją prieš Ukrainą lydi sistemingas manipuliavimas informacija ir istorinis revizionizmas, suprantate, kad nebaudžiamumas neužbaigia konfliktų, jis skatina naujus konfliktus.

Ponios ir ponai, prieš ketverius metus prasidėjo plataus masto invazija į Ukrainą. Ji tęsiasi iki šiol. Noriu pasakyti tai, ką, mano nuomone, reikia aiškiai įvardinti: Rusija nelaimi. Už pergalę skelbiančių antraščių ir teritorinių pretenzijų slypi sistema, kuri patiria didžiulių sunkumų. Rusijos ekonomika išgyvena karo pasekmes ir negali išsilaikyti neribotą laiką. Jos kariuomenė patyrė tokio masto nuostolių, kad Maskva visais būdais stengiasi juos nuslėpti. Tarptautinė izoliacija, nors ir netobula, yra reali. Ukraina ne tik išgyvena, ji diegia naujoves, mūšio lauke ji keičia šiuolaikinio kariavimo būdą. Tai daro taip išradingai ir drąsiai, kad stebina karo strategus visame pasaulyje. Savo miestuose, institucijose ir savo žmonėms ji rodo dar vieną, dar svarbesnį dalyką – kaip reikia kovoti už savo vertybes, už idėją, kad laisva valstybė pati sprendžia dėl savo ateities. Kiekvieną dieną Ukraina atitraukia Rusiją nuo mūsų ir nuo likusios Europos sienų ir nusipelno visokeriopos mūsų paramos.

Tačiau mes, demokratinių valstybių bendruomenė, susiduriame su problema – šios istorijos pasakojimo problema. Rusija daug investavo į kognityvinį karą, užtvindydama mūsų informacines erdves abejonėmis, nuovargiu, klaidingais palyginimais. Jų žinia ne visada yra: Rusija yra teisi. Kartais tai tiesiog: niekas neaišku, visi yra korumpuoti, kodėl mums tai turėtų rūpėti? Turime geriau pasakoti šią istoriją, ir pasakoti įtikinamai. Ukrainos atsparumas yra ypatingas. Europos parama, nors kartais ir lėta, duoda rezultatų. Sankcijos yra skausmingos, ginklai gelbėja, tačiau reikia daryti daugiau. Turime padėti Ukrainai atsilaikyti, kad Rusijos invazija žlugtų ne tik mūšio lauke, bet ir visos Europos piliečių sąmonėje. (*Plojimai*)

Ši kova dėl protų yra susijusi ne tik su Ukraina, ji vyksta kiekvienoje mūsų demokratinėje valstybėje. Rusija nori ne tik laimėti Ukrainoje – ji nori laimėti mūsų parlamentuose, mūsų naujienų svetainėse, rinkimuose. Ji finansuoja politines jėgas, kurios, būdamos valdžioje, iš vidaus ardo demokratines institucijas… Turime didinti atsparumą, šviesti piliečius, užtikrinti rinkimų sąžiningumą, atskleisti užsienio kišimąsi, ginti demokratiją. Tai yra Europos saugumo būtinybė. Lietuva jau dešimtmečius supranta Rusijos prigimtį. Moldova taip pat. Šis bendras aiškus suvokimas yra būtent tai, ko šiandien Europai reikia daugiau, – Sąjungos, kuri būtų vieninga, stipri ir sąžininga grėsmių, su kuriomis ji susiduria, atžvilgiu, kadangi agresyvios imperijos akivaizdoje Europa turi būti ta vieta, kur žmonės rūpi, kur gerbiamas suverenumas ir kur valstybės gina viena kitą. Lietuva parodė, ką tai reiškia praktiškai, kurdama savo gynybą, priimdama sąjungininkus savo teritorijoje, skirdama tiek lėšų, kiek reikia. Tai yra pavyzdys, tai yra standartas, kurio Europa turi laikytis.

Gerbiama auditorija, Lietuva yra viena nuosekliausių Ukrainos rėmėjų Vilniuje, Kyjive, Briuselyje ir už Atlanto. Jūs neatsitraukėte. Moldova yra jums dėkinga, nes, remdami Ukrainą, remiate Moldovą. Moldova turi 1 tūkst. 200 kilometrų ilgio sieną su Ukraina. Matome, kaip raketos pažeidžia mūsų oro erdvę, randame Irano bepiločių orlaivių „Shahed“ dalių gyvenamųjų namų kiemuose ir ant namų stogų. Nuo 2022 metų vasario mėnesio į Moldovą atvyko daugiau kaip milijonas ukrainiečių; apsistoti šalyje nusprendė apie 100 tūkst. asmenų. Mūsų piliečiai nedvejodami padėjo, nes tai teisinga, ir suprantame, kad Ukrainos išlikimas yra neatsiejamas nuo mūsų pačių išlikimo.

Tačiau šalia mūsų vystantis karas yra tik dalis to, ką Moldova išgyvena. Rusija jau daugelį metų prieš mus vykdo hibridinį karą – finansuoja opozicines partijas, energijos tiekimą naudoja kaip ginklą, rengia dezinformacijos kampanijas, bando pirkti balsus ir kelia pramonės chaosą. Mes kovojome šiame hibridiniame kare. Laimėjome referendumą už tai, kad stojimas į Europos Sąjungą būtų įtvirtintas mūsų Konstitucijoje. Laimėjome Prezidento rinkimus, laimėjome parlamento rinkimus. (*Plojimai*) Nepaisydami nieko, mūsų piliečiai pasirinko Europą.

Šiuos mūšius laimėjome, tačiau neveidmainiaudama pasakysiu, kad jie nebuvo lengvi arba kad nesusidursime su jais ateityje. Kaip ilgai maža šalis, kaip manoji, esanti už Europos Sąjungos ribų, gali išlaikyti kovos frontą, kai prieš ją vykdomas aktyvus hibridinis išpuolis ir gresia tikras

karas? Sąžiningas atsakymas yra toks: to negalime daryti neribotai, todėl Moldovos stojimas į Europos Sąjungą nėra tik vystymosi ar siekių klausimas. Tai saugumo – mūsų ir Europos saugumo – klausimas.

Prieš 36 metus Lietuva pasirinko laisvų Europos tautų šeimą. Prieš 2004 metus, stojant į Europos Sąjungą ir NATO, prireikė didžiulių pastangų, kitų Baltijos šalių solidarumo ir tvirtos Šiaurės šalių ir kitų Europos partnerių paramos. Ir pažiūrėkite, ką sukūrėte. Gerovę, laisves, institucijas. Šiandien Lietuva yra viena dinamiškiausią ekonomiką turinčių šalių regione – šalis, kuri per vieną žmonių kartą iš okupuotos respublikos tapo visateise Europos Sąjungos nare. Tai politinės valios, nuolatinių pastangų ir Europos solidarumo išraiška. Tai įkvėpimas mums. Moldova taip pat pasirinko šį kelią. 2024 metais mūsų piliečiai, susidūrę su didžiuliu Rusijos spaudimu, bijodami karo, beprecedenčiu kišimusi į rinkimus, balsavo referendume ir Europai ištarė taip. Tikroji už Europos Sąjungą pasisakanti dauguma Moldovoje yra didesnė, nei parodė referendumo rezultatai. Mūsų priešininkai dėjo daug pastangų, kad tą daugumą nuslopintų.

Brangūs draugai, darome namų darbus. Panaikinome savo šalies priklausomybę nuo Rusijos dujų – vos per trejus metus ji sumažėjo nuo 100 % iki 0 %. Reformuojame savo teismų institucijas. Kovojame su korupcija. Visas viešojo gyvenimo sritis deriname su Europos Sąjungos standartais. Tai pripažinta Europos Komisijos pažangos ataskaitose. Mums sakoma, kad esame geriausi klasės mokiniai, tačiau turiu prašymą ir šio minėjimo proga šiame parlamente jį atvirai įvardiju. Neprašome daugiau galimybių, nei buvo suteikta jums, neprašome daugiau paramos, nei buvo parodyta jums, taip pat jūsų Šiaurės kaimynų, kurie palaikė jus, kai tai buvo svarbu. Galbūt jūs turėjote daugiau laiko, be to, tai buvo taikos metas. Tais laikais mums nepasisekė, nes neturėjome lyderių, kurie parodytų mums kelią į Europos Sąjungą. Taigi dabar norime pasivyti. Tačiau tai reiškia darbą karo sąlygomis, esant aktyviam destabilizavimui, kai pasaulis yra daug mažiau stabilus nei prieš dešimtmečius. Tai reiškia, kad lenktyniaujame su laiku.

Moldova bus saugesnė Europos Sąjungoje, o Europos Sąjunga bus stipresnė Moldovai esant joje. Demokratinė, stabili Moldova yra strategiškai svarbi šio žemyno rytinio flango dalis. Mūsų 1 tūkst. 200 kilometrų ilgio siena su Ukraina neturėtų būti silpnoji vieta. Patikimo Europos partnerio rankose tai yra turtas. Stabili, integruota Rytų Europa yra ne tik šiandienos saugumas – tai rytojaus taikos pagrindas, todėl plėtra negali laukti. Tokiame nestabiliame pasaulyje, demokratinių šalių palikimas pilkosiose zonose kelia pavojų, kurio Europa negali sau leisti. Europos stiprybė yra jos vienybė – mažos ir didelės, rytinės ir vakarinės šalys turi būti kartu. Būtent čia Lietuvos balsas yra svarus. Lietuva yra viena iš stipriausių Moldovos rėmėjų. Mes tai jaučiame, esame dėkingi. Tikimės, kad jūs ir toliau išsakysite savo nuomonę Briuselyje, Europos Vadovų Taryboje, visuose forumuose, kuriuose kalbama apie mūsų ateitį, kad procesas išliktų patikimas, kad būtų laikomasi aukštų standartų ir kad durys būtų atviros tiems, kurie iš tiesų to nusipelnė.

Gerbiami Seimo nariai, 1990 metų gegužės mėnesį šalies, kuri dar nebuvo laisva, parlamentas pamatė, ką padarėte, ir pasakė: matome jus, palaikome jus, jūsų laisvė yra teisėta. O dabar Moldova siekia savo vietos laisvų Europos tautų šeimoje, turėdama tą patį įsitikinimą, užsispyrimą ir atsisakymą pripažinti, kad mūsų vieta yra kažkur kitur, o ne Europos Sąjungoje. Parodėte mums pavyzdį 1990 metais. Padėkite sekti savo pavyzdžiu ir dabar. Ačiū. (*Padėkoja lietuviškai*) (*Minėjimo dalyviai atsistoja ir ploja*)

**S. MATKEVIČIENĖ.** Islandija buvo pirmoji laisvojo pasaulio valstybė, pripažinusi atkurtą Lietuvos nepriklausomybę. Sveikinimo žodį atsiuntė Islandijos Respublikos Prezidentė Hala Tomasdotir.

### Islandijos Prezidentės Halos Tomasdotir vaizdo sveikinimas

**H. TOMASDOTIR.** Brangūs lietuviai, sveikinu su Nepriklausomybės Atkūrimo diena! Visi Islandijos gyventojai siunčia jums nuoširdžiausius sveikinimus šią ypatingą dieną.

Mūsų maža šalis visada didžiuosis tuo, kad žengė žingsnį į priekį ir parėmė jūsų nepriklausomybę, taip tapdama ledlaužiu, praskynusiu kelią ir daugeliui kitų šalių pasekti šiuo pavyzdžiu.

Šilta draugystė tarp mūsų šalių tęsiasi ir patvirtina, kaip svarbu mažoms tautoms laikytis išvien ginant tarptautinę teisę ir viena kitos suverenitetą. Tegul geri ir produktyvūs mūsų šalių santykiai ir toliau klesti! (*Plojimai*)

**G. ARBAČIAUSKAS.** 1991 m. sausio 19 d. Reikjavike, Islandijos parlamente Altinge, Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo Užsienio reikalų komisijos pirmininkas Emanuelis Zingeris susitiko su Islandijos kolegomis ir vedė derybas dėl Lietuvos Nepriklausomybės tarptautinio pripažinimo.

*Ekrane rodomas archyvinis vaizdo siužetas:*

*1991 metų vasarį Islandijos Vyriausybė priėmė sprendimą remti Baltijos valstybių nepriklausomybę. Buvo nutarta įteikti notą Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministerijai, reikalaujant paaiškinimų dėl sovietų kariuomenės veiksmų Lietuvoje ir Latvijoje. Klausimas buvo iškeltas Jungtinėse Tautose, NATO politinėje erdvėje, Europos Taryboje ir Šiaurės Taryboje. Taip pat pradėti parlamentiniai ryšiai ir derybos dėl formalių politinių santykių su Lietuva. Tai nebuvo simbolinis pareiškimas. Tai buvo konkretūs diplomatiniai veiksmai. Maža valstybė pasirinko aiškią poziciją tarptautinėje erdvėje.*

*Emanuelio Zingerio, Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo Užsienio reikalų komisijos pirmininko, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, interviu:*

*„Tai labai reikšmingas žingsnis į istorinis sprendimus tiek islandų tautai, tiek lietuvių tautai. Mes einame ir, tikiuosi, artimiausiomis dienomis prieisime prie finišo – mūsų, dviejų nepriklausomų valstybių, pilnaverčių santykių apiforminimo.“* (*Plojimai*)

**G. ARBAČIAUSKAS.** Kalbės Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras Algimantas Norvilas.

**Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Algimanto Norvilo kalba**

**A. NORVILAS.** Gerbiamas Prezidente, gerbiama Ministre Pirmininke, gerbiami kolegos signatarai, garbūs svečiai! Gerbiami Seimo nariai, lenkiu galvą prieš jus, dėkodamas už vieningą sprendimą 2030 metus skelbti Vytauto Didžiojo metais. Tokia vienybė ir Vytauto vardas mūsų tėvynei reikalingi kaip niekada. Teisus Seimo narys ir karo istorikas Valdas Rakutis teigdamas, kad Vytautas Didysis yra pats žymiausias visų laikų lietuvis. Dabar, kai aplink tiek daug tamsių debesų, reikalinga iškili, telkianti ir įkvepianti Vytauto Didžiojo dvasia, tai mūsų stiprybė ir galia.

Artimi ir geografiškai, ir laiko požiūriu pavyzdžiai rodo, kad dvasia visada nugali net galingiausią priešą. 1940-ieji, Suomija, mažytė armija, mažai ginklų, bet labai stipri dvasia. Ir ką? Parklupdė monstrą. Tie patys 1940-ieji, Prancūzija, daug karių, daug ginklų, itin galinga net šiems laikams Mažino linija – o dvasios nebuvo ir krito Paryžius. Tas pats Ukrainoje 2022-aisiais ir dar aibė tolimesnių ir artimesnių pavyzdžių. Net aštriausias kalavijas be dvasios ir susitelkimo virsta paprasčiausia pliauska. Stipri dvasia – valstybės ir tautos išlikimo garantas. Lietuvoje tai ypač ryšku. Minint 500-ąsias Vytauto Didžiojo mirties metines, 1930 metais, Lietuva buvo sutelkta ir pakylėta. Žmonės didžiavosi savo valstybe. Šios pakylėtos dvasios užteko atlaikyti ir karus, ir pokario represijas, užteko ir 1990-ųjų Kovo 11-ajai. Retoje partizanų žeminėje nebuvo Vytauto Didžiojo portreto, o miesteliuose vyrai naktimis su šakėmis saugojo paminklus Vytautui. Todėl drąsiai galiu sakyti – Vytauto Didžiojo dvasia gelbsti ir saugo Lietuvą. 1930-aisiais Lietuvos geopolitinės realijos buvo tokios, kad buvo akcentuojami Vytauto kario, Vytauto karvedžio nuopelnai. Taip, Vytautas neabejotinai didžiausias savo laikmečio karys. Bet šių dienų realijos kviečia prisiminti Vytautą Didįjį kaip didžiausią savo laikmečio diplomatą. Vien 1429 metų Slucko suvažiavimas (prieš kurį nublanksta šiuolaikiniai davosai) parodo Vytauto svarbą, galią ir vietą to laikmečio pasaulyje. Vytautas – taikdarys, Vytautas – vienytojas, telkiantis tautas ir vienijantis Rytus ir Vakarus. Čia, va čia, tinka šios dienos, nūdienos akcentai. Kvapą gniaužiantys mastai, stulbinantys pasiekimai. Visa tai verta Homero ir Šekspyro plunksnų. Šios asmenybės gylis negali neįkvėpti, jo darbai negali nesuvienyti, tai negali nekelti pasididžiavimo. Tai vytautinė dvasia, tai labai

apčiuopiama ir vertinga, tai dešimtys poligonų ir šimtai tankų. Reikia taip nedaug, o kartu labai daug – išminties ir susitelkimo.

Du pusbroliai, Vytautas ir Jogaila, puikiai tvarkėsi to meto pasaulyje, telkdami ir vienydami, kur reikia – grūmodami (prisiminkime Žalgirį). Puikiai tvarkėsi. Nuostabus, puikus pavyzdys ir mums. 2029 metais bus 600 metų nuo Lucko suvažiavimo. Tai labai rimta ir reta galimybė sukviesti į Vilnių pasaulio galinguosius ir kaimynus. Labai svarbu, kaip tinkamai pažymėsime šią datą. Vytauto Didžiojo asmenybė tiesiog kviečia perkrauti mūsų valstybės dabartinę užsienio politikos paradigmą. Būkime stiprūs, bet taikūs, kaimyniški ir geranoriški, o svarbiausia – pagarbūs ir garbingi. Lietuvai labai pasisekė turėti tokį dvasinį globėją kaip Vytautas Didysis. Būkime verti jo.

Gerbiama Ministre Pirmininke, kreipiuosi tiesiogiai į jus. Prie Vyriausybės būtina kuo greičiau sudaryti nedidelę, darbingą, turinčią plačius įgaliojimus darbo grupę ir pavesti jai atlikti šiuos paruošiamuosius darbus, kurie būtų kuruojami tiesiogiai jūsų: paruošti ir skelbti konkursus paminklams Vytautui Didžiajam Vilniuje ir Trakuose; numatyti paminklų vietas; atlikti paruošiamuosius darbus ir skelbti konkursus Aukštutinės (vytautinės pilies) restauracijai ir atstatymui, numatyti realius glaustus atstatymo terminus ir etapus; paruošti projektą 2029 metų Lucko suvažiavimui minėti; atlikti tyrimus Arkikatedroje ieškant Vytauto Didžiojo ir Onos Vytautienės palaikų, suderinti su dvasininkija dėl tinkamos Vytauto Didžiojo palaidojimo vietos Arkikatedroje pažymėjimo; paruošti priemonių planą 2030-ųjų iškilmėms ir Dainų šventei; užtikrinti darbų finansavimą iš valstybės biudžeto.

Gerbiama Ministre Pirmininke, tik nesakykite, kad trūksta pinigų. Niekas tuo nepatikės, niekas to nesupras, visų pirma kariškiai. Jei taupysime Vytauto Didžiojo atminčiai, tai gynybai ir saugumui išmesti pinigai visiškai veltui. Istorinė atmintis yra mūsų tautos šaudmenys ir amunicija, mūsų poligonai ir tankai.

Jei būsiu išgirstas, kuo aš neabejoju, turėsime ne tik jėgą, bet ir galią – pakylėtą, telkiančią ir įkvepiančią.

Vytautas Didysis globoja Lietuvą.

O dabar pabaigai šaukštas deguto, kaip be jo. Po to, kai buvo visokeriopai suderintas projektas (rytoj galima pradėti rekonstrukcijos darbus), Sąjūdžio gimtieji namai ir Sausio 13-osios memorialinė vieta, Vilniaus sporto rūmai perduoti žydų bendruomenei, kuri to neprašė ir kuri to net kratosi. „Vilmorus“ apklausos duomenimis, tam pritaria mažiau nei 5 % Lietuvos žmonių. Ką čia bepridėsi, girto, visiškai girto Šveiko sprendimas, arba įžūli afera. Esu tikras, kad partijai ar partijoms, prekiaujančioms visiems šventais simboliais, Vilniaus sporto rūmai gali tapti laidojimo namais. Ačiū. (*Plojimai*)

**S. MATKEVIČIENĖ.** Skambės kvarteto „Balsai“ atliekama daina „Kai sirpsta vyšnios Suvalkijoj“. (*Plojimai*)

*Skamba vokalinio kvarteto „Balsai“ atliekama daina „Kai sirpsta vyšnios Suvalkijoj“, ekranuose rodomi gražūs Lietuvos vaizdai: žydintys sodai, pievos.*

2026-uosius Lietuvos Respublikos Seimas paskelbė Lietuvos Helsinkio grupės ir Balio Gajausko metais. Tai pagarba žmonėms, kurie sovietinės okupacijos metais gynė žmogaus teises, laisvę ir Lietuvos valstybės idėją.

**G. ARBAČIAUSKAS.** Kovo 11-oji neatsirado staiga. Jai ruošėsi žmonės, kurie laisvę rinkosi tada, kai už ją buvo mokama brangiausia kaina.

*Ekrane rodomas vaizdo įrašas:*

*1975-aisiais pasirašyti Helsinkio susitarimai Sovietų Sąjungai priminė jos pačios įsipareigojimą gerbti žmogaus teises. Okupuotoje Lietuvoje tai tapo drąsiu pilietiniu veiksmu – 1976 metais įkurta Lietuvos Helsinkio grupė dokumentavo žmogaus teisių ir laisvių pažeidimus ir perdavė tiesą apie Lietuvos okupaciją į laisvąjį pasaulį.*

*Už šią veiklą jos nariai buvo persekiojami, kalinami ir tremiami. Tačiau būtent šis tylus, dokumentais grįstas pasipriešinimas pramušė geležinę tylos sieną.*

*Vienas iš šio judėjimo dalyvių Lietuvoje buvo Balys Gajauskas. Dar pokariu įsitraukęs į pasipriešinimą sovietinei okupacijai, jis perėjo visą rezistencijos kelią – nuo pogrindžio iki Helsinkio grupės veiklos ir išlaisvinimo Sąjūdžio metais.*

*Už laisvės idėją sovietų kalėjimuose, lageriuose ir tremtyje jis praleido 37 metus.*

*Tačiau jo nepalaužė net sistema, sukurta laužyti žmones.*

*Dokumentiniame kadre – žmonių ir trispalvės fone Balys Gajauskas su gėlėmis rankose: „Bet mūsų tautos niekas nepažemins tik tada, kai Gedimino kalne trispalvė simbolizuos laisvą Lietuvą.“*

**S. MATKEVIČIENĖ.** Prieš 20 metų Kovo 11-osios minėjime šioje tribūnoje kalbėjo Balys Gajauskas.

**G. ARBAČIAUSKAS.** Šiandien čia stoja naujoji Lietuvos karta – prieš 20 metų gimusi Lietuvos patriotė Mūza Svetickaitė.

### Jaunosios kartos atstovės, televizijos projekto „Lietuvos tūkstantmečio vaikai“ daugkartinės laureatės Mūzos Svetickaitės kalba

**M. SVETICKAITĖ.** Gerbiamieji ir gerbiamosios, kreipiuosi į jus kaip žmogus, gimęs ir užaugęs laisvėje. Nuo pat mažų dienų aš, kaip ir mano bendraamžiai, buvau laisva išsikelti pačias drąsiausias svajones ir visiškai pagrįstai tikėtis, kad turėsiu galimybę jas įgyvendinti. Apkeliauti pasaulį, tyrinėti bet kurio Žemės kampelio vandenynų gelmes ar kosmoso platybes – tai, kas mūsų tėvams ir seneliams buvo pasiekiama tik vaizduotėje ir knygų puslapiuose, mums galėjo tapti realiu tikslu, kurio įgyvendinimas priklauso tarsi tik nuo mūsų pačių – nuo to, ar įdėsime pakankamai pastangų, kad individualiai tobulėtume, kad savo srityse taptume geriausi.

Tačiau man dar nebaigus mokyklos pasaulį užklupo koronaviruso pandemija. Kaimynystėje Rusija pradėjo plataus masto karą prieš Ukrainą. Galiausiai ir mūsų šalyje iškilo poreikis iš naujo permąstyti nepriklausomos kultūros, laisvo žodžio ir demokratijos svarbą.

Kai grėsmės tapo nebe teorinėmis koncepcijomis, o kone į nugarą alsuojančiais realiais pavojais, būtent tada supratau, jog laisvė man reiškia ne privilegiją išsiskirti iš kitų savo individualumu, o veikiau priešingai – galimybę burtis į bendruomenę ir megzti dialogą apie tai, kas skauda mums visiems.

Pastarąjį pusmetį viešojoje erdvėje buvo gana dažnai linksniuojamos amerikiečių istoriko Timočio Snaidero pamokos, kurių laikymasis turėtų užkirsti kelią tironijai įsigalėti. Tačiau kartais nepelnytai pamiršta likdavo dvyliktoji, kurioje raginama: „Megzkite akių kontaktą ir pokalbį. Tai ne tik mandagumas. Tai dalis buvimo piliečiu ir atsakingu visuomenės nariu.“ Šiuo laikotarpiu vienas po kito siunčiami išbandymai privertė rinktis ir mūsų kartą, ar svarstysime, kurion barikadų pusėn stoti, ir konkuruosime, kieno balsas nuomonių jūroje skambės garsiau, ar visgi rasime jėgų pažvelgti vienas kitam į akis ir ieškoti jose ne tik to, kas mus skiria, bet ir to, kas jungia. Ar bent pamėginsime suprasti, kuo gyvena, ko siekia ir dėl ko kenčia kitas, ir prisiimti už tai atsakomybę – net jei tai ne visada patogu, net jei įsiklausyti kartais pritrūksta kantrybės, o susikalbėti – bendrų žodžių.

Pastarosiomis dienomis būta nemažai svarstymų, kaip mes ir mūsų laisvė užaugo. Nors augimas niekada nebus baigtinis procesas, o mūsų stiebimosi aukštyn, duokdie, niekas niekada nesiims riboti, pastarieji keleri metai ir daugybė vieningo veikimo iššūkių akivaizdoje pavyzdžių įrodė, jog stiprybes, kurias aš ir mano karta įgijome augdami laisvoje valstybėje, pagaliau išmokome panaudoti ne konkuruodami, kuris taps ryškesnis, įdomesnis ar unikalesnis, o drauge rūpindamiesi tuo, kas svarbu mums, kaip bendruomenei, kaip tautai ir kaip valstybei. Net jei perspektyvos, iš kurių žiūrime, atrodo pernelyg skirtingos, galime vienas kitą išgirsti ir, priėmę skirtumus, pamėginti juos suvienyti kovoje už tai, dėl ko sutariame. Būtent tai man ir yra laisvė. Ir

būtent pasitikėjimas vienas kitu, atsirandantis veikiant drauge, yra tai, ką tironijos siekia bet kokia kaina sugriauti, nes skirtybių nepaisanti bendrystė – ne tik mūsų privilegija, bet ir vienas stipriausių priešnuodžių ardančiosioms jėgoms.

Ne man spręsti, ar šį bendrystės egzaminą išlaikėme – jis nesibaigė ir turbūt truks dar ilgai, tačiau jei nepavargsime žiūrėti vienas kitam į akis ir, užuot brėžę ribas tarp savų ir svetimų, nenustosime ieškoti žodžių, kurie jungia mus visus, kad ir kokie skirtingi bebūtume, – mums tikrai viskas bus gerai. Su švente! (*Plojimai*)

**G. ARBAČIAUSKAS.** Gera yra ten, kur saugu, ten, kur užaugome. Dainuoja viena ryškiausių jaunosios karto atlikėjų Monika Marija.

*Monika Marija Paulauskaitė atlieka muzikinį kūrinį „Ten, kur užaugom“, Džiugui Juzėnui pritariant gitara.*

**M. M. PAULAUSKAITĖ.** Su švente visus! (*Plojimai*)

**S. MATKEVIČIENĖ.** Laisvė nėra tik istorijos faktas.

**G. ARBAČIAUSKAS.** Tai sprendimas, atsakomybė ir investicija į ateitį.

### Valstybės Nepriklausomybės stipendijos įteikimo ceremonija

**S. MATKEVIČIENĖ.** Pradedame Valstybės Nepriklausomybės stipendijos įteikimo ceremoniją.

**G. ARBAČIAUSKAS.** Žodį tarti kviečiamas Valstybės Nepriklausomybės stipendijos skyrimo komisijos pirmininkas profesorius daktaras Virginijus Valentinavičius. (*Plojimai*)

### Valstybės Nepriklausomybės stipendijos skyrimo komisijos pirmininko profesoriaus daktaro Virginijaus Valentinavičiaus kalba

**V. VALENTINAVIČIUS.** Gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiamosios ir gerbiamieji. Šių metų Nepriklausomybės stipendininkas yra ekonomikos istorikas Adomas Klimantas. Jis teigia, jog vienas svarbesnių piliečių pasitikėjimo savo valstybe dėmenų yra šalies ekonomika ir žmonių gerovė. Jo nuomone, žmonių noras gyventi geriau buvo ir yra reikšmingas valstybingumo veiksnys, kai žemės reforma nepriklausomybės aušroje mobilizavo valstiečius kovoti už Lietuvos valstybę, kai sovietinis skurdas didino žmonių priešiškumą okupacinei valdžiai, kai geresnio gyvenimo patirtis dabar įtvirtina šalies orientaciją į Europą ir Vakarus.

Adomas Klimantas yra puikiai pasiruošęs jaunasis mokslininkas. Per savo gyvenimo trisdešimtį metų jis spėjo tikrai daug: baigus Vilniaus licėjų, buvo bakalauro studijos ISM Vadybos ir ekonomikos universitete, ekonominės ir socialinės istorijos magistro studijos Oksfordo universitete, ekonominės istorijos doktorantūra taip pat Oksforde ir pernai Oksforde apginta daktaro disertacija. Dabar jis grįžo į Lietuvą dėstyti ISM Vadybos ir ekonomikos universitete.

Kaip mokslininkas, Adomas užsiima Baltijos valstybių ekonominės istorijos tyrinėjimais. Jie pateikti keliose solidžiose tarptautinėse publikacijose ir apibendrinti disertacijoje, kurios tema yra tokia: „Ekonomikos augimas Baltijos valstybėse nuo 1913 metų: iš kapitalizmo į socializmą ir atgal“.

Nepriklausomybės stipendijos komisijai jis pasiūlė projektą, kad jis numato parašyti monografiją „Skurdo ir sėkmės istorija. Lietuvos ekonominis kelias 1900–2025 metais“.

Anksčiau apytikrėmis prielaidomis ir spėliojimais grįstas Lietuvos ekonomikos ir gerovės įvairiais istoriniais laikais lyginimas palikdavo erdvės įvairiems mitams ir priešo propagandai, įskaitant mitą esą prie ruso gyventi buvo geriau.

Adomas Klimantas griauna tuos mitus tikslesniu žinojimu. Jo darbo pagrindas – nauja ir patikima ekonominė statistika, pirmiausia naujais metodais skaičiuoti, palyginami ir nenutrūkstami BVP vienam gyventojui duomenys, kurių lig šiol nebuvo. Tikslios žinios, kaip gyvenome tarpukariu, sovietmečiu ir dabar, leidžia įvertinti Lietuvos pasiekimus ne kaip kam nors atrodo, bet remiantis faktais. O kai kurie faktai yra tokie: pasak Adomo, jei ne sovietmetis, Lietuvos ekono-

mika lygiuotųsi į Suomijos. Dabar Lietuva ekonominiu išsivystymu stabiliai lenkia ir Latviją, ir Estiją. Dabar net mažiausiai pasiturintys žmonės Lietuvoje gyvena žymiai geriau nei kitose buvusiose sovietinėse respublikose.

Kita vertus, apie ekonominį aukso amžių kalbėti dar anksti, nes augant ekonomikai pajamų nelygybė nemažėja. Dažnai linksniuojami gerovės šūkiai lieka tuščiu garsu, kuris nekeičia tikrovės – socialinė atskirtis dar tik laukia sprendimų. Lietuva išmoko veiksmingai auginti ekonomiką, bet teisingiau dalintis augimo vaisiais nesiseka. Galima tik spėlioti, kiek dar išaugtų piliečių pasitikėjimas valstybe, jei žmonės matytų realius poslinkius mažinant socialinę atskirtį.

Be Adomo mokslo pasiekimų, reikėtų pažymėti ir jo pilietiškumą. Nuo 1922 metų jis yra Šaulių sąjungos narys, jis organizavo Kovo 11-osios šventimo vakarėlius akademinei jaunuomenei Oksforde, kai ten studijavo.

Taigi, Seimo skiriama Nepriklausomybės stipendija šiemet, kaip ir visada anksčiau, atiteko tikrai jos vertam jaunajam mokslininkui. Todėl kviečiu plojimais pasveikinti naują Valstybės Nepriklausomybės stipendininką Adomą Klimantą. (*Plojimai*)

**G. ARBAČIAUSKAS.** Apdovanojimą įteikia Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas Juozas Olekas.

*Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas Juozas Olekas įteikia apdovanojimą 2026 metų Valstybės Nepriklausomybės stipendijos laureatui daktarui Adomui Klimantui*. (*Plojimai*)

**S. MATKEVIČIENĖ.** Valstybės Nepriklausomybės stipendijos laureatas, daktaras Adomas Klimantas.

### 2026 metų Valstybės Nepriklausomybės stipendijos laureato daktaro Adomo Klimanto kalba

**A. KLIMANTAS.** Kovo 11-oji man iš tikrųjų yra svarbiausia diena metuose, nes tą dieną atgimė valstybė, kuri man davė viską, ir dėl to būti Ekscelencijų ir šių garbių žmonių, kurie iškovojo šitą laisvę, aplinkoje yra milžiniška garbė ir aš už ją esu be galo dėkingas. Ne kartą teko kalbėtis su istorikais ir jie man sakydavo, pora jaunų istorikų yra pasakę: „Žinai, Adomai, ekonomikos istorija yra man pati neįdomiausia istorijos sritis.“ Aš tikiuosi, kad tai buvo pasakyta juokais, bet savo trumpoje kalboje ir monografijoje aš bandysiu ir jus įtikinti, kad yra šiek tiek kitaip.

Monografijos ir šito darbo tikslai yra trys. Vienas, pats pagrindinis, yra papasakoti plačiajai Lietuvos auditorijai mūsų ekonominės raidos istoriją nuo carinės okupacijos laikų iki šiandien, nes tiktai suvokę, kokie atsilikę mes buvome prieš 150 metų, galime suprasti, kokį beprotišką progresą padarė valstybė šiandien. Tarpukario Lietuva irgi buvo atsilikusi valstybė, tą sau pripažinsime, aš tą pagrįsiu skaičiais, bet tai nėra blogai. Skaičiuose neatsispindintys rodikliai rodė, kad šalis, tarkime, pagal išsilavinimo lygį yra pasirengusi perimti naujausias technologijas, pokario epochoje atsidarius laisvai prekybai. Sovietmečio pirmojoje pusėje ekonominis augimas išsprogo, bet ar tai yra sovietinis nuopelnas, ar tai yra tarpukariu sukaupto potencialo išlaisvinimas, kad ir prievartos sąlygomis? Galiausiai buvo socialistinė stagnacija ir yra laikoma, kad sovietinės socialistinės sistemos nesugebėjimas tenkinti žmonių vartojimo poreikių buvo vienas iš svarbiausių katalizatorių, tokius kiekius žmonių išvedusių protestuoti prieš šitą valdžią (ne pagrindinis, bet vienas iš).

Ir galiausiai šiandien mes mėgstame sakyti, kad gyvena Lietuva, lietuviai vidutiniškai geriau negu bet kada savo istorijoje, bet savaime šitas pasakymas nieko nereiškia. Absoliuti dauguma valstybių šiandien gyvena geriau negu prieš 30–40 metų, bet mes gyvename arčiausiai Vakarų ir Skandinavijos lygio negu bet kada istorijoje.

Šalia to, antrasis tikslas yra tapti tiltu tarp dviejų akademinių bendruomenių, tai yra ekonomistų ir istorikų. Ši monografija pateiks ir pasakojimą, ir kartu statistinę analizę, ir statistinį paveikslą, kaip Lietuva vystėsi per daugiau nei 100 metų. Aš tikiuosi, kad ekonomistai, kurie Lietuvos banke jau džiaugiasi šitais duomenimis, jais naudosis, taip pat istorikai, aiškindami politinius ir kitokius procesus, galės remtis ekonominiu kontekstu.

Na ir trečiasis tikslas, kurį aš sau keliu ir dėl ko aš esu labai dėkingas, kad šį tikslą įvertino komisijos nariai, yra ekonominių veiksnių reikšmė mūsų valstybingumui. Profesorius gerai pasakė: jis pradėjo nuo to, ką aš norėčiau šiek tiek praplėsti. 1990 metais Lietuva taikiai iškovojo nepriklausomybę ir milžiniški kiekiai žmonių ėjo į gatves, protestavo ir reikalavo atkurti valstybę.

Ar 1918 metais, 1919 metais buvo taip pat? Buvo visiškai kitaip. Mes turėjome fiziškai kovoti prieš ateinantį priešą, o tauta dar tuo metu nevaikščiojo su trispalvėmis suprasdama, kad mes kovojame dėl šitos valstybės. Kada tauta stojo kovoti dėl šitos valstybės? Tada, kai šita valstybė, o ne okupuojančios kariuomenės, pasakė: mes duosime tai, ko jūs norėjote 100 metų, – žemę. Teisę, galimybę dirbti savo labui privačia nuosavybe grįstoje sistemoje. Tai suformavo valstybę ir paskatino tokį kiekį savanorių eiti ir kovoti už tą valstybę, kuri pažadėjo geresnį ekonominį gyvenimą.

Vienas iš partizaninio karo katalizatorių buvo, kai tapo aišku, jog ir asmeninė laisvė, ir privati nuosavybė, ir žemė bus atimta. Vienas iš katalizatorių keliauti į Sąjūdžio mitingus, kad sugriūtų socialistinė imperija, buvo jos nesugebėjimas tenkinti ekonominių poreikių ir atgimstančios valstybės pažadas sukurti geresnį gyvenimą, galbūt kada nors ir kaip Skandinavijoje. Ir šiandien tą valstybė pasiekė. Mes gyvename geriausią gyvenimą ir valstybė turi neįtikėtiną kozirį savo rankose. Jeigu ekonominiai motyvai ginti šitą valstybę, dėl jos kovoti 100 metų vedė lietuvius į kovą ir jeigu dabar ši valstybė sukuria geriausią įmanomą gyvenimą istorijoje, yra arčiausiai Vakarų lygio, tai valstybė turi be galo stiprų kozirį vesti žmones ruoštis ginti šią valstybę dabar.

Aš esu be galo dėkingas, kad komisijos nariai suprato, pajuto šito pasakojimo Lietuvai reikšmę, ir aš tikiuosi, kad ši monografija padės mūsų tautai šį tą suprasti. Ačiū. (*Plojimai*)

**S. MATKEVIČIENĖ.** Kovo 11-oji – tai ne tik data.

**G. ARBAČIAUSKAS.** Tai sprendimas, kurį kiekviena karta supranta vis iš naujo.

*Vokaliniam kvartetui „Balsai“ atliekant kompozitoriaus Gintauto Abariaus dainą „Šaukiu aš tautą“ pagal Bernardo Brazdžionio žodžius, rodomos nuotraukos iš 1991 metų Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šventės – vaikų su vėjo malūnėliais ir jų rašyto rekordinio ilgio linkėjimų laiško Lietuvai vaizdai.*

# ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ


## A

Abarius Gintautas 484
Abišala Aleksandras Algirdas 72, 359
Aleknavičienė Vaida 28, 67, 76, 91, 92, 96, 97, 98, 99, 103, 123, 156, 160, 255, 381
Ališauskas Vytautas 32, 35
Andriukaitis Vytenis Povilas 152, 230, 284
Anušauskas Arvydas 77, 95, 111, 144, 145, 146, 147, 163, 291, 309, 310, 341, 408, 410, 411, 412, 419, 422, 424, 425, 459, 460
Arbačiauskas Giedrius 461, 463, 470, 471, 473, 474, 475, 479, 480, 481, 482, 483, 484
Archimedas (Archimēdės) 177
Arlauskienė Aurelija 471
Asadauskaitė-Zadneprovskienė Laura 100
Asanavičiūtė-Gružauskienė Dalia 26, 27, 28, 62, 63, 67, 75, 100, 101, 103, 247, 260, 265, 266, 269, 270, 395, 446, 447, 448, 457, 458
Asanavičiūtė Loreta 465
Aučinaitė Rūta 240
Augustinavičius Vaidas 333, 334
Ažubalis Audronius 291, 303, 348

## Ą

Ąžuolas Valius 182, 221, 226, 321, 332, 338, 362, 365, 371, 374, 389, 423, 426, 428, 448, 450

## B

Babonienė Ona 94
Badenas-Pauelis Robertas (Baden-Powell Robert) 467
Bagdonas Andrius 77, 124, 126, 148, 160, 162, 229, 294, 303, 458
Balčytis Zigmantas 325
Balčytytė Giedrė 40, 46, 49, 51, 52, 57, 65, 103, 331, 345, 351, 352, 387, 448, 450, 458
Balsys Linas 68, 210, 266
Baltokas Paulius 181
Baranovas Ruslanas 36, 76, 361
Barauskas Tadas 38, 43, 48, 55, 61, 263, 302, 408, 446
Barišauskė Inga 203, 367, 383
Baškienė Rima 202, 344, 346, 347, 371, 449, 455, 470, 472
Beinoravičius Darijus 235, 246, 299, 446
Benkunskas Valdas 428, 429
Bilius Kęstutis 325, 363
Bilotaitė Agnė 217
Birutis Šarūnas 67, 99
Blinkevičiūtė Vilija 254
Bradauskas Dainoras 181, 233, 254, 326
Brazdžionis Bernardas 484
Braziulienė Ingrida 105, 256, 305, 306, 376, 456
Bruškytė Anatolija Danutė 199
Bucevičius Saulius 142, 143, 144, 204, 228, 325, 343, 363
Budbergytė Rasa 53, 233, 253, 363
Budrys Kęstutis 98, 223, 371
Burokevičius Mykolas 468
Busila Andrius 371
Buta Albertas 464
Butkevičius Algirdas 143, 182, 254, 255, 326
Butkevičius Audrius 71, 72, 358, 359

## Č

Čaplinskas Saulius 206, 207, 325
Černiauskas Šarūnas 326
Čičinskas Vladislovas 466
Čmilytė-Nielsen Viktorija 26, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 74, 75, 76, 98, 125, 148, 192, 207, 210, 256, 269, 274, 304, 310, 328, 345, 346, 364, 373, 388, 430, 454
Čomskis, Chomskis Avramas Noamas (Chomsky Avram Noam) 36

## D

Dargis Petras 106
Davidonytė Birutė 326
Deimantas Vytenis Juozas 441, 443, 445
Denisenko Viktor 157
Dobrovolskis Martynas 384, 385, 386
Domarkas Tomas 45, 54, 92, 93, 131, 155, 172, 175, 176, 322, 422, 426, 427, 453
Drigotas Artūras 194, 195, 196, 197, 198, 325, 326, 327, 362
Driukas Artūras 218, 362
Drukteinis Giedrius 66
Dudėnas Arūnas 33, 34, 38, 41, 47, 58, 133, 381

## F

Faubelas Alfonsas (Faubel Alfonso) 260
Filmanavičiūtė Dovilė 64
Fiodorovas Viktoras 77, 98, 169, 170, 270, 324, 337

## G

Gagarinas Jurijus (Gagarin Jurij) 464
Gailius Vitalijus 26, 27, 53, 59, 61, 125, 182, 254, 266, 298, 326, 361, 378, 386, 388, 390, 413, 424
Gaižauskas Dainius 95, 111, 112, 113, 145, 361, 417, 418, 427, 428
Gajauskas Balys 480, 481
Garbačiauskaitė-Budrienė Monika 65
Garbaravičius Arvydas 100

Gedeikis Mindaugas 464
Gedvilas Aidas 170, 236, 257, 377, 393, 417
Gedvilienė Aistė 45, 47, 324
Gelažnikienė Ilona 28, 74, 133, 352, 353, 365
Gentvilas Eugenijus 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 44, 45, 47, 67, 124, 179, 300, 302, 310, 383, 391, 393, 400, 401, 419, 452, 457, 459
Gentvilas Simonas 27, 28, 36, 39, 73, 74, 76, 84, 91, 92, 100, 104, 110, 138, 151, 152, 160, 176, 187, 214, 223, 224, 230, 231, 253, 259, 272, 277, 278, 281, 282, 284, 309, 315, 322, 331, 337, 347, 348, 350, 351, 354, 376, 407, 408, 418, 422, 425, 435, 445, 452
Girnius Kęstutis 326
Girskienė Ligita 31, 32, 47, 75, 131, 132, 185, 186, 193, 197, 225, 228, 231, 254, 338, 340, 341, 342, 344, 345, 346, 396, 397
Goda Gintaras 232, 233, 362
Gorbačiovas Michailas (Gorbačiov Michail) 356, 357, 358, 359, 464
Gračiovas Pavelas (Gračiov Pavel) 359
Grajauskas Gintaras 55, 61
Gražulis Petras 66, 424
Grybauskaitė Dalia 113, 234, 472, 475
Grigalienė Rita 289, 290, 291, 292
Grikšas Edvinas 255, 259, 372, 373, 374, 379, 380
Grinkevičiūtė Dalia 199
Griškevičius Domas 101, 125, 182, 325, 354, 402, 403, 404
Grubliauskas Vytautas 30, 57, 114, 226, 227, 363, 398, 399, 400, 401
Grunskienė Nida 123, 125, 148, 164
Gudaitis Romas 465
Gutenbergas Johanas (Gutenberg Johannes) 65

## H

Homeras (Homēros) 479

## J

Jakavičius Darius 106, 135, 204, 367, 380, 456
Jakavičiutė-Miliauskienė Agnė 414
Jakavonytė Angelė 232, 233, 293, 323, 324
Jakilaitis Edmundas 326
Jakubauskienė Marija 378, 382
Jankauskas Linas 468
Jankūnas Rimas Jonas 182, 263, 291, 325, 326, 390, 424
Janušonienė Roma 316, 378, 451
Jarmolenko Vladimir 355, 359, 360
Jatužis Dalius 148, 154, 165
Jazovas Dmitrijus (Jazov Dmitrij) 357
Jelcinas Borisas (Jelcin Boris) 72, 356, 357, 359
Jermalavičius Juozas 468
Jocys Virginijus 198, 200, 201, 202, 203
Jogaila, Vladislovas II Jogaila (Władysław II Jagiełło) 480
Jonauskas Linas 28, 29, 30, 31, 33, 45, 57, 63, 85, 86, 104, 105, 137, 138, 139, 140, 141, 362, 425
Jucius Vytautas 299
Juozapaitis Vytautas 63, 67, 75, 99, 126, 202, 254, 275, 276, 281, 317, 324, 378, 454, 455, 456
Jurkynas Mindaugas 159
Juršėnas Česlovas 252
Juzėnas Džiugas 482

## K

Kabišaitis Andrius 218
Kairys Simonas 32, 43, 51, 53, 54, 55, 61, 62, 73, 76, 92, 101, 103, 187, 195, 196, 200, 215, 233, 237, 248, 263, 264, 267, 271, 273, 274, 277, 278, 280, 309, 316, 317, 322, 325, 337, 344, 366, 381, 411, 414, 419, 422, 424, 448, 452
Karbauskis Ramūnas 36
Karčiauskas Mykolas 71
Kasčiūnas Laurynas 104, 126, 165, 178, 188, 190, 233, 237, 246, 436, 440, 445
Katelynas Martynas 26, 28, 31, 33, 35, 44, 45, 122
Kaunas Robertas 96, 97, 98, 99, 100, 167, 168, 306, 307, 309, 310, 311, 312, 325, 411, 412, 413, 414, 415, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 425, 426
Kaveckas Egidijus 461
Kazanavičius Vilius Antanas 70
Kazlavickas Liutauras 274, 306, 347, 349
Kernagis Vytautas 448
Kirkas Čarlis (Kirk Charlie) 388
Kirkilas Gediminas 252
Kirkutis Algimantas 398, 399, 400
Kirkutis Eimantas 49, 51, 52, 53, 54, 57, 58, 59, 60, 63, 64, 65, 66, 107, 134, 136, 182, 254, 261, 283, 326, 397, 398, 399, 400, 403
Kizenevič Januš 405, 407, 408
Kižienė Indrė 106, 267, 272, 273, 275, 350, 363, 370, 371, 403
Klimantas Adomas 240, 482, 483
Kondratovič Vladislav 107, 108, 109, 110, 211, 214, 215, 216, 217, 261
Kontrimas Linas 35
Kreivys Dainius 27, 126, 160, 260, 324
Kriučkovas Vladimiras (Kriučkov Vladimir) 357
Krukauskas Mantautas 473
Kukemelkas Joelis (Kukemelk Joel) 379
Kukuraitis Linas 134, 224, 287, 290, 291, 325
Kuodis Raimondas 182, 254, 323, 324, 325, 326
Kuolelis Juozas 326
Kūris Egidijus 247
Kuzmickienė Paulė 27

## L

Landsbergis Vytautas 66, 75, 356, 357, 358, 359, 360, 472, 475
Leiputė Orinta 25, 38, 55, 122, 123, 147, 148, 149, 154, 156, 179, 188, 194, 206, 207, 209, 230, 231, 248, 321, 322, 323, 324, 325, 383, 390, 423, 424
Le Pen Marin (Le Pen Marine) 245
fon der Lejen Ursula (von der Leyen Ursula) 375
Lydeka Arminas 148, 197, 293, 341, 408, 420
Lingė Mindaugas 31, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 41, 42, 44, 48, 50, 62, 64, 68, 96, 97, 126, 223, 234, 236, 237, 238, 246, 253, 258, 282, 351, 371
Lisovska Česlava 322, 350, 351, 409, 410
Lopata Raimundas 400, 401
Lukašenka Aliaksandras (Lukašenka Aliaksandr) 124, 192, 283
Lukšys Povilas 470
Luščikas Saulius 43, 44, 51, 53, 56, 62, 105, 126, 160, 169, 170, 171

## M

Mackevičius Antanas 105, 106, 115, 147
Mačiukas Algis 56
Maikštėnas Darius 260, 261
Makaraitytė Indrė 326
Malinauskas Skirmantas 326
Markelis Jonas 69
Martinaitis Marcelijus 70
Martinaitis Tomas 167, 182, 254, 302, 326
Maskas Ilonas (Musk Elon) 28, 152
Maslauskaitė Aušra 438, 441, 443, 445
Matkevičienė Simona 474, 478, 480, 481, 482, 483, 484
Mauricas Žygimantas 437
Mažeika Kęstutis 75, 100, 125, 152, 163, 164, 175, 214, 262, 320, 321, 353, 375, 410, 435, 459
Mažvydas Martynas 200
Mitalas Vytautas 326
Mitkus Sigitas 168, 169, 223, 282, 283, 284
Mockus Alvydas 29, 30, 31, 33, 35, 36, 45, 46, 51, 56, 62, 228, 230, 396
Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 263, 281, 282, 430, 446, 455, 456
Motieka Kazimieras 465
Motuzas Remigijus 124, 210, 219, 364, 375

## N

Narkevič Jaroslav 182, 205, 231, 249, 346, 347, 348, 349, 364, 367
Nausėda Gitanas 181, 461, 474, 475
Nedzinskas Antanas 27, 47, 56, 60, 66, 176, 299, 401
Nedzinskas Kastytis 71, 72, 73
Nedzinskienė Birutė, žr. Šaulytė-Nedzinskienė Birutė 69, 71, 72
Neimantas Karolis 167, 171, 263, 267, 269, 270, 284, 304, 402, 403
Nikitčenko Olha (Nikitčenko Olha) 465
Noreikaitė Joana 473
Norkienė Aušrinė 104, 124, 155, 160, 161, 204, 219, 263, 393, 409, 410, 430
Norvaiša Česlovas 234
Norvilas Algimantas 479

## O

Olekas Juozas 25, 38, 39, 52, 69, 100, 124, 152, 153, 178, 179, 181, 182, 187, 188, 190, 194, 198, 203, 230, 231, 233, 234, 235, 236, 238, 239, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 251, 253, 254, 262, 272, 276, 278, 279, 281, 298, 299, 355, 358, 362, 371, 383, 384, 393, 414, 462, 471, 474, 475, 483
Ona Vytautienė 480
Orbanas Viktoras (Orbán Viktor) 245, 375, 377
Orlauskas Artūras 66
Orvelas Džordžas (Orwell George) 40, 64, 65
Ozolas Romualdas 359
Ožeškienė Elzė, Ožeškova Eliza (Orzeszkowa Eliza) 48, 49
Ožeškova Eliza (Orzeszkowa Eliza), žr. Ožeškienė Elzė 48, 49

## P

Palionis Andrius 320, 321, 376
Paluckas Gintautas 253
Paulauskaitė Monika Marija 482
Pauliukaitis Vytenis 64
Pauparas Paulius 72
Pavilionis Žygimantas 29, 124, 244, 283, 374, 375, 377
Pečeliūnaitė-Matuzevičienė Mėta 360
Pečeliūnaitė-Želnienė Liepa, žr. Želnienė Liepa 280, 281, 360
Pečeliūnas Povilas 355, 360
Pečeliūnas Saulius 355, 358, 359, 360
Petrauskaitė Modesta 43, 390, 392
Petrylaitė Daiva 362
Petrošius Audrius 25, 26, 66, 76, 171, 226, 281, 381, 382, 384, 424, 454
Plepytė Audra 223
Pliaterytė Emilija (Plater-Broel Emilia) 73
Pocius Arvydas 174, 341, 342, 385, 386, 387, 412
Pocytė Liudvika 69
Počobutas Martynas (Poczobutt Marcin) 105, 106, 115, 147
Poderskis Povilas 350, 351

Podolskis Karolis 79, 80, 244, 252, 311
Popovienė Raminta 96, 97
Poškus Ignas 69
Poškus Petras 69, 70, 71, 73, 74
Poškus Tadas 73
Povilaitis Apolinaras Juozas 463
Povilaitis Robertas 463
Prajara Tadas 41, 51, 52, 124, 148, 149, 150, 151, 166, 247, 366, 373, 386, 397
Pranckietis Viktoras 27, 32, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 102, 103, 177, 198, 234, 256
Puchovič Robert 73, 404
Pugo Borisas (Pugo Boriss) 357
Putinas Vladimiras (Putin Vladimir) 58, 119
Putk Aušra 285, 287, 288

## R

Račiūnaitė-Vyčinienė Daiva 203
Radvila Algimantas 132
Radvilavičius Audrius 31, 33, 34, 35, 42, 45, 46, 47, 50, 51, 59, 60, 61, 78, 83, 84, 85, 86, 87, 131, 133, 161, 163, 276, 299, 306, 315, 325, 340, 341, 342, 343, 353, 379
Rakutis Valdas 25, 174, 201, 204, 205, 226, 230, 300, 301, 302, 305, 341, 345, 479
Razma Jurgis 32, 74, 75, 146, 186, 205, 245, 250, 261, 271, 319, 323, 324, 325, 333, 349, 353, 361, 365, 377, 413, 414, 451, 452, 453, 454, 457, 458
Razmislevičius Darius 35, 37, 48, 49, 55, 56, 79, 129, 133, 134, 155, 287, 288, 395, 402
Rojaka Jekaterina 77, 142
Ropė Bronis 90, 93, 94, 128, 129, 171, 172, 174, 175, 258, 284, 307, 314, 339, 353, 354, 363
Rotas Bilas (Roth Bill) 358
Rotkirch Ana (Rotkirch Anna) 445
Rouzas Čarlis (Rose Charlie) 358
Rudelienė Edita 56, 57, 58, 59, 60, 75, 278, 279, 287, 377
Ruginienė Inga 38, 39, 67, 184, 186, 187, 192, 256, 257, 258, 259, 260, 364, 372, 373, 375, 376, 377, 382, 384, 475
Rupšys Antanas 200
Ruzveltas Franklinas (Roosevelt Franklin) 236

## S

Sabatauskas Julius 76, 82, 90, 91, 92, 93, 95, 105, 118, 122, 126, 128, 129, 130, 132, 139, 140, 148, 154, 233, 235, 246, 247, 251, 252, 299, 300, 305, 307, 325, 326, 363, 364, 394, 395, 397, 398, 399, 400
Sabutis Eugenijus 89, 90, 169, 459
Sadauskis Tadas 126, 160, 325
Sadeckas Darius 292, 293, 295, 297, 298
Sakalauskas Artūras 358
Sakalauskas Arūnas 468
Salvinis Matėjas (Salvini Matteo) 245
Sandu Maja (Sandu Maia) 475
Saunoriūtė Ditė 470
Savickas Lukas 31, 77, 92, 97, 126, 142, 151, 160, 182, 191, 231, 264, 265, 366, 372, 391
Sejonienė Jurgita 27, 29, 42, 43, 52, 53, 55, 63, 64, 65, 167, 206, 208, 244, 245, 351, 352, 379, 396, 450, 451
Silickienė Agnė 153
Sinica Vytautas 108, 120, 123, 149, 169, 182, 196, 254, 259, 265, 290, 291, 292, 324, 326, 346, 347, 348, 349, 353, 361
Sinkevičius Mindaugas 100
Sinkevičius Rimantas 76, 77, 88, 89, 94, 110, 111, 112, 119, 120, 121, 144, 145, 219
Sysas Algirdas 73, 107, 108, 109, 114, 126, 127, 135, 165, 285, 288, 297, 298, 313, 318, 319, 352, 363, 394, 397, 404
Skaistė Gintarė 58, 163, 324, 394
Skamarakas Matas 29, 94
Skardžius Artūras 73, 94, 99, 112, 119, 146, 147, 237, 260, 269, 271, 274, 312, 313, 318, 319, 343, 363, 374, 389
Skvernelis Saulius 231
Skvireckas Ramūnas 473
Sladkevičius Vincentas 465
Smetona Antanas 199, 338
Snaideris Timotis (Snyder Timothy) 481
Stankevičius Česlovas Vytautas 357, 358
Starkevičius Kazys 232, 323, 324, 391
Stasiulienė Nerija 123, 125, 148, 151, 152, 165
Stripeikienė Janina 362
Sugihara Čijunė (Sugihara Chiune) 471
Sujetaitė Dovilė 224, 225, 226, 227, 228, 229
Svetickaitė Mūza 481

## Š

Šakalienė Dovilė 101, 112
Šakalys Feliksas 302
Šaulytė-Nedzinskienė Birutė 69, 71, 72
Šedvydis Laurynas 94, 108, 119, 120, 151, 155, 187, 204, 223, 292, 305, 313, 324, 346, 364, 423, 447, 454
Šekspyras Viljamas (Shakespeare William) 479
Šerkšnys Gediminas 359
Šernas Tomas 358, 462, 470, 471, 472
Šeršniovas Vitalijus 120, 121, 152, 169, 170, 171, 172, 252, 256, 287, 290, 291, 456, 457
Šešelgytė Margarita 193
Šiaučiūnienė Jurgita 407
Šimkus Gediminas 333, 334, 335, 337, 338, 339
Šimonytė Ingrida 66, 254, 299, 349, 446, 457

Šinkūnas Haroldas 362
Širinskienė Agnė 26, 42, 47, 66, 67, 68, 182, 218, 238, 251, 252, 291
Šukevičienė Jurgita 132, 162, 173, 174, 175, 186, 219, 233, 237, 252, 260, 311, 324, 363, 367, 368, 369, 370
Šukevičius Šarūnas 133
Šukys Raimondas 68, 69, 87, 112, 179, 195, 232, 299, 314, 355, 393
Šukytė-Korsakė Lina 80, 154, 206, 207, 208, 209, 363
Šuklin Jevgenij 325, 379
Šumilaitė Hana 71

## T

Tamašunienė Rita 67, 101, 102, 328, 331, 332, 333
Taminskas Juras 371
Tamolė Paulius 466, 467
Tapinas Andrius Balys 270
Tarnauskas Mindaugas 379
Terleckas Antanas 105, 115, 147
Tertelis Justas 467
Tomilinas Tomas 36, 67, 153, 223, 325, 397, 403, 448
Tomasdotir Hala (Tómasdóttir Halla) 478
Trampas Donaldas (Trump Donald) 389
Tulevičius Saulius Vincentas 468
Tupikas Pranciškus 465
Turauskaitė Violeta 162, 238

## U

Ubarevičienė Rūta 443, 444
Ulbinaitė Daiva 59, 61, 62, 101, 102, 216, 263, 265, 266, 277, 316, 332, 354, 380, 421
Uoka Kazimieras 465
Urbanavičienė Dalia 200
Urmanavičius Linas 68, 155, 221, 229, 258, 313, 325, 342, 421

## V

Vaičiūnas Žygimantas 257, 261, 262, 374, 375, 376
Vaitiekūnas Kristupas 312, 313, 314, 374, 375, 377, 378, 381
Vaitiekūnienė Lilija 122
Vaitkutė Girmantė 470
Valentinavičius Virginijus 482
Valionytė Birutė 69, 71, 72, 73, 360, 472
Valujevičius Jokūbas 461, 470
Vanžodis Povilas 473
Varnas Dainius 276, 325, 396
Vėgėlė Ignas 89, 90, 91, 92, 93, 94, 105, 111, 112, 113, 126, 132, 160, 196, 325, 354, 388, 389, 392, 414, 423, 424, 425, 426
Verbickas Vidmantas 220, 221, 222, 223
Verneris Manfredas (Wörner Manfred) 359
Vėsaitė Birutė 77, 78, 161, 162, 163, 267, 288, 289, 313, 363, 396, 404, 446, 458, 459
Vilkauskas Kęstutis 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 73, 76, 101, 273, 275, 317, 348, 455
Visockas Paulius 133, 219, 230, 363
Vita Žiba, Žibaitytė Vita 66
Vyšniauskas Jonas 473
Vyšniauskas Petras 473
Vytautas Didysis 479, 480
Vyžintas Ramūnas 39, 78, 335, 417, 449

## Z

Zailskas Darius 106, 314, 315, 316
Zailskienė Jūratė 96, 97, 135, 155, 350, 351, 352, 364, 379, 381
Zelenskis Volodymyras (Zelenskyj Volodymyr) 382
Zikaras Juozas 473
Zingeris Emanuelis 25, 179, 379, 382, 479
Zuokas Artūras 92, 126, 143, 160, 172, 182, 266, 272, 273, 319, 374, 434, 445, 446, 450

## Ž

Žaliauskienė Jolita 302
Žalimas Dainius 271
Žana d'Ark (Jeanne d'Arc) 73
Žebelienė Daiva 123, 124, 142, 175, 211, 328
Želnienė Liepa 280, 281, 360
Žemaitaitis Remigijus 65, 66, 118, 119, 120, 121, 189, 190, 191, 231, 235, 246, 247, 250, 279, 280, 284, 309, 452, 457
Žilys Juozas 465
Žirgulytė Akvilė 461, 462, 465, 468, 469, 470, 473
Žukauskas Karolis 452
Žuromskas Kastytis 259, 321, 351, 377, 379, 380, 430, 434, 435, 436

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

Trečioji ir ketvirtoji sesijos
*2025 m. gruodžio 17 d. – 2026 m. kovo 24 d.*
*111–125 posėdžiai ir iškilmingi minėjimai*

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Tel. (0 5) 239 6060, el. p. *priim@lrs.lt*
Interneto puslapis *www.lrs.lt*